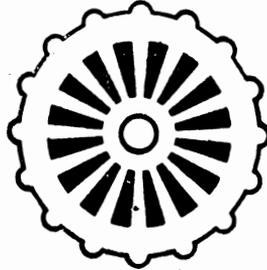

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 3.

විනය පිටකයෙහි

03 වන ග්‍රන්ථය

මහාවග්ග පාලි

ප්‍රථම භාගය

ලබ්‍යා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

අම්බලම්ගොඩ ශාසනාදිය- පරිච්ඡේදිකාවෙහි

පණ්ඩිත

අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල සභාවරයන් වහන්සේ

විසින් කරණලද

සිංහල පරිවර්තනයන් යුක්තයි.

බු. ව. 2550

ක්‍රි. ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 3

The Third Book in the
Vinaya-Pitaka

3

MAHĀVAGGAPĀLI (I)

With the Sinhala translation by

The Venerable Pandita
Ambalamgoda Dhammakusala Thera
Principal of Sāstrodaya Pirivena, Ambalamgoda

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පටිභතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තුත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි දොනචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ව විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

**“අපාරුතා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්ඤන්තු සද්ධං”**

**“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදත්වා
ඔවුන්ට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”**

අප භාග්‍යවත් අර්භත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවෘද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැභීම ය.

සෑම කල්හි දොන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිදිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ව සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාචරණ දොන සහිත වූ
සඵඤ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුළ ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධ වීත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුළ
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධර්ම දේශණාමය සහ ධර්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළුවා !
බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී චිරස්ථිතික වේවා !
ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දඳෝ ව සෝ භෝති, යෝ ධම්මනුසාසති"
(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමෘතය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය
මෝහ නිමිථ විධිවංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ
සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සවිඥා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද
පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,
සමීන්ද රණසිංහ.
2009.06.28

විනයපිටකෙ
මහාවග්ගපාලී

විනයපිටකයෙහි
මහවග්ග

“තථාගතයඤ්චෙදිනො ධම්මවිනයො භික්ඛවෙ විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්තො” -

“මහණෙනි, තථාගතයන්වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණලද ධර්ම හා විනයය විවෘත වූයේ - ප්‍රකට වූයේ ම බබලයි. වැසුණේ නොම බබලයි.”

(අඛණ්ඩකර්මකාය, නිකායිපාඨ - භරණචක්ඛ, 9 සූත්‍රය)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 7 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුලුවන. වම් පසින් පාළු පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:7 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන

CONTENTS

පිටුව

සංඥාපනය	I
ප්‍රස්තාවතාව	VII
බුද්ධිජයනභීතිපිටකග්‍රන්ථමාලා	LXIII
ත්‍රිපිටකපරිවහිනය පිළිබඳ කාරකසභාව	LXVII
ත්‍රිපිටකපරිවහිනය (ග්‍රන්ථ හා පරිවහිකසථවිරවරු)	LXVIII
ත්‍රිපිටකපරිවහිනයසංස්කාරකමණ්ඩලය	LXX
ලඛනාබෞද්ධමණ්ඩලයේ මධ්‍යවිධායකසභාව	LXXI
Corrigenda to the English Notes	LXXII
සවෙනතනිරූපණය	LXXIII
පාලි තෝචිය	LXXIV

මහාවග්ගපාලියා පඨමො භාගො

1. මහාබසිකං 2 - 246

බොධිකථා 1. අජපාලකථා 6. මුවලිඤකථා 6. රාජායනකථා 8. බ්‍රහ්මායාවනකථා 10. පඤ්චවග්ගියකථා 14. පබ්බජ්‍යාකථා 30. මාරකථා 42. තීනී සරණගමනෙහි පබ්බජ්‍යා-උපසම්පදකථා 44. දුතියමාරකථා 46. හද්දවග්ගියවඤ්චු 48. උරුවෙලපාටිභාරියකථා 50. බිම්බිසාරසමාගමකථා 74. සාරිපුත්තමොග්ගලානපබ්බජ්‍යා 84. උපජ්ඣායවත්තං 92. සද්ධිවිහාරිකවත්තං 106. පනාමිතකථා 114. ආචරියවත්තං 126. අනෙතවාසිකවත්තං 142. පනාමනා-බමාපනා 52. බාලඅබ්‍යත්තවඤ්චු 154. නිසසයපටිපසසද්ධි 156. උපසම්පා-දෙනබ්බපඤ්චකං 162. උපසම්පාදෙනබ්බජ්ඣකං 164. අඤ්ඤතිජචිය-පුබ්බකථා 172. පඤ්චආබාධවඤ්චු 178. රාජහට්ඨවඤ්චු 182. අභ්‍යුලිමාල-වොරවඤ්චු 184. කාරහෙදකවොරවඤ්චු 184. ලිඛිතකවොරවඤ්චු 186. කසාහනවඤ්චු 186. ලකඛණාහනවඤ්චු 186. ඉණාසිකවඤ්චු 186. දුසවඤ්චු 188. කමාරහඤ්චු 188. උපාලිදරකවඤ්චු 190. අභිවාතකරොගවඤ්චු 192. කණටකවඤ්චු 194. ආනුඤ්ජරිකවඤ්චු 194. නිසසයකථා 196. රාහුලවඤ්චු 204. සිකඛාපදකථා 208. දණ්ඩකමම-වඤ්චු 208. අනාපුච්චාචරණවඤ්චු 212. අපලාලනවඤ්චු 212. කණටක-සාමණෙරවඤ්චු 212. පණ්ඩකවඤ්චු 212. ථෙය්‍යසංවාසකවඤ්චු 214. තීරච්චානගනවඤ්චු 214. මාතුසාතකවඤ්චු 218. පිතුසාතකවඤ්චු 218. අරහන්තසාතකවඤ්චු 218. භීතබ්‍රහ්මදුසකවඤ්චු 220. උභතො-බ්‍යඤ්ජනකවඤ්චු 220. අනුපජ්ඣායකාදිවඤ්චු 222. අපත්තකාදි-වඤ්චුති 222. නඋපසම්පාදෙනබ්බජීසති 222. හත්ථච්ඡන්තකාදි-නපබ්බාජෙතබ්බචන්තීසා 226. අලජ්ජනිසසයවඤ්චුති 228. ගමිකාදි වත්තාරි අතිසසිතවඤ්චුති 228. ගොතෙතන අනුසාවණානුජාතනා 230. ඤේ උපසම්පදපෙකකා 230. ගබ්බජීසුපසම්පද 230. උපසම්පදය අනතරාසිකමමපුච්චා 232. වත්තාරො නිසසයා 238. වත්තාරි අකරණීයාති 240. ආපත්තියා අදසුනාදිසු උකඛිතකා 242. උද්දනගාථා 244 - 246.

2. උපොසථකකතනිකං

248 - 344

උපොසථසනතිපාතකථා 248. පාතිමොකඛුද්දොසො 250. මහා-
කප්පිතවිසුඤ්චිකථා 256. සීමාසමමුති 258. උපොසථාගාරසමමුති
260. උපොසථාගාරසමුහනං 260. උපොසථප්පමුඛසමමුති. 262.
අවිප්පවාසසීමාසමමුති 264. සීමාසමුහනං 266. ගාමාදිසීමාකථා
268. ද්වේ උපොසථා 268. චත්තාරි උපොසථකමොති 270.
පඤ්චපාතිමොකඛුද්දොසො 270. සබ්බිනේතන පාතිමොකඛුද්දොසො
272. පාතිමොකඛුද්දොසස්සන්තරායා 272. විනයපුච්ඡා 272. විනය-
විස්සජ්ජනා 274. වෛදනා 274. අධම්මකම්මපටිකේකාසනා 276.
සගගච්ඡපටිසාය පාතිමොකඛුද්දොසපටිකේකපො 278. පාති-
මොකඛුද්දොසකආජේකසනා 280. පකඛගණනාදිඋග්ගහණං 282.
උපොසථාරොචනා 282. පුබ්බකරණාති 284. දිසඛගමිකාදිවඤ්චී
286. පාරිසුඤ්චදානං 288. ඡන්දදානං 290. ඤාතකාදිග්ගහණං 294.
උමන්තකසමමුති 294. සඛක්ඛුපොසථාදි උපොසථප්පහෙදා 298.
ආපනතිපටිකම්මං 304. සහාගාපනතිපටිකම්මං 306. අනාපනති-
පණණරසකං 306. වග්ගාවග්ගසඤ්ඤිපණණරසකං 316. වෙමතික-
පණණරසකං 318. කුකඤ්චවපකතපණණරසකං 320. හෙද-
පුරෙකඛාරපණණරසකං 322. සීමොකකනතිකපෙය්‍යාලං 330.
ආවාසිකාකාරලිඛිතාදිදස්සනං 332. නානාසංවාසකාදිති උපොසථ-
කරණං 334. නගන්තබ්බවාරා 336. ගන්තබ්බවාරා 338. වජ්ජනිය-
පුග්ගලදස්සනාදි 340. උද්දනගාථා 342 - 344.

3. වස්සුපනාසිකකතනිකං

346 - 392

ද්වේ වස්සුපනාසිකා 346. වස්සානේ වාරිකාපටිකේකපො 348.
වස්සුකකඛිසනං 348. සත්තාහකරණීයකථා 350. අන්තරාසේ
අනාපනතිවස්සවේජදස්ස 372. සඛසහෙදේ අනාපනති වස්සවේජදස්ස
376. වජ්ජිසු වස්සුපගමනං 380. වස්සං අනුපගන්තබ්බධ්‍යානාති
380. අකන්තබ්බකතිකා 382. පටිස්සවේ දුකකථාපනති 382.
උද්දනගාථා 392.

4. පචාරණකතනිකං

394 - 472

ඵාසුක-අඵාසුකඛිභාරාදිකථා 394. පචාරණවිධිඅනුජානනා 398.
ද්වේපචාරණා 402. චත්තාරි පචාරණකමොති 402. පචාරණදානං
402. ඡන්දදානං 406. ඤාතකාදිග්ගහණං 406. සඛසපචාරණාදි-
පචාරණහෙදා 408. ආපනතිපටිකම්මං 412. ආපනතිආචිකරණං
414. සහාගාපනතිපටිකම්මං 414. අනාපනතිපණණරසකං 418.
වග්ගාවග්ගසඤ්ඤිපණණරසකං 424. වෙමතිකපණණරසකං 426.
කුකඤ්චවපකතපණණරසකං 428. හෙදපුරෙකඛාරපණණරසකං
430. සීමොකකනතිකපෙය්‍යාලං 436. වානුද්දසිකාදිදිවසනානන්තං
436. ආවාසිකාකාරලිඛිතාදිදස්සනං 438. නානාසංවාසකාදිති
පචාරණා 440. නගන්තබ්බවාරා 440. ගන්තබ්බවාරා 444.
වජ්ජනියපුග්ගලදස්සනං 444. ද්වේවාසිකාදිපචාරණා 448. පචා-
රණස්ස අන්තරායා 450. පචාරණච්ඡපනං 450. ඵුලුච්චයවඤ්චී 454.
වඤ්චිපනං 462. හණ්ඩනකාරකවඤ්චී 464. ඵාසුඛිභාරාධිගමො 468
පචාරණසඛහනා 470. උද්දනගාථා 472.

සොණකොළිච්ඡවච්ඡු 474. දිගුණාදිඋපාහනපටිකෙතපො 486.
සබ්බනිලිකාදිඋපාහනපටිකෙතපො 486. ගණබහණ්ණපාහනානු-
ජානනා 490. අජ්ඣාරුමෙ උපාහනපටිකෙතපො 492. පාදුකාදි-
පටිකෙතපො 492. යානපටිකෙතපො 500. උච්චාසයන-මහාසයන-
පටිකෙතපො 500. සබ්බවමමපටිකෙතපො 502. ගිහිවිකවානුජානනා
504. සොණකුටිකණ්ණවච්ඡු 506. පච්චනතිමජනපදෙසු විතසබර-
පඤ්ඤාමෙන උපසම්පදානුජානනා 512. උද්දනගාථා 516.

ත්‍රිපිටකපරිවහිතකාරකසනාව

සමුද්ධර්මයනතිඋත්තමය පිළිබඳ කටයුතු සඳහා තෝරා පත් කරණ ලද කාරකසභා අනුරෙහි ත්‍රිපිටකපරිවහිතකාරකසනාව ද එකෙහි. මේ කාරකවහිස සම්භාවනීය වූ ධර්මසාසනාධර ස්ථවිරයන් වහන්සේලා සතළිස් සතරනමකගෙන් හා ගිහි මහතුන් සදෙනෙකුගෙන් ද යුක්ත වේ. එහි සභාපති ධුරය කොළඹ විද්‍යාදායමහා විද්‍යාලයයෙහි උපප්‍රධානවරයා වූත්, එහි අධ්‍යාපනාධිකාරී වූත්, අතිගරු පණ්ඩිතවරයා වැලිපිටියේ ශ්‍රී සෝවාහිමාන නායක සාමාජිකයන් වහන්සේ උසුලති. සමපාදකධුරය උසුලන්නෝ කොළඹ දෙමළගොඩ ධර්මදායාගුමවිද්‍යාලයාධිපති වූ අතිගරු දැණිතවිශාරද (පී එම්. ඩී.) පරවාහර ශ්‍රී වජ්‍රඥානාහිමාන නායක සාමාජිකයන් වහන්සේ ය. මේ සභාපතිධුරය හා සමපාදකධුරය ත්‍රිපිටක පරිවහිතකාරකසනාව කෙරෙහි බෞද්ධමහාජනයාගේ ගෞරවය හා විශ්වාසය තහවුරු වීමට කරුණු වේ. එසේ ම එය ත්‍රිපිටකපරිවහිතකාරකයනීය ශිෂ්‍ය ව පරිසමාපා වීමට අසහය හේතුව වශයෙන් ද සැලකිය යුත්තේ ය. මුත්වහන්සේලාගේ පාලනයෙන් හා සංවිධානයෙන් ත්‍රිපිටකපරිවහිත කාරකසනාව ද ඒ කායනීයෙහි උනන්දුවෙන් ක්‍රියා කරන්නී ය. එහෙයින් කල් නො යවා මෙතෙක් නො ලැබූ සිංහලත්‍රිපිටකයක් සිංහලබෞද්ධ-මහාජනයා අතට පත් වන්නේ ය.

සිංහලත්‍රිපිටකය

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි සමහර කොටස් හා අභිකථා පෙර සිංහලභාෂාවෙන් පැවති බව ඉතිහාසයෙන් පෙනේ. දැනුණු සිංහලයෙන් ලියූ සිංහලසාහි-ත්‍රයයට නැගුණු සමභාවනීය වූ සිංහලගද්‍යපද්‍ය දහමි පොත් රාශියක් තිබේ. එහෙත් මෙයට කලින් සමුද්ධර්මත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලයට නැතිමෙක් කවදා වත් නො වූයේ ය යි සිහිවු. එසේ සලකන විට දෙදහස් පන්සියයේ මුද්ධර්මයනති නිමිත්තෙන් ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වරට සිංහලයට සිංහලත්‍රිපිටකයක් ලැබීමේ භාග්‍යය උදා වූයේ ය.

සංඝකාරකමණ්ඩලය

ත්‍රිපිටකපරිවහිතකරණවිභාගස්ථවිරයන් වහන්සේලා විසින් කරණු ලබන සිංහලපරිවහිත ඒ ඒ ආචාර්යපරමපරා අනු ව යෑමෙන් එකකට එකක් වෙනස් විය හැක්කේ ය. එහෙයින් ඒ හැම පරිවහිත ම සංශෝධනය කොට පදයොජනා, වාක්‍යයොජනා, අභිවචනාදිය හැකි පමණින් සමාන කොට ප්‍රවචනයාගේ යථාචාර්යබෝධයට සරිලන සේ සකස් කිරීම සඳහා මේ මණ්ඩලය පිහිටුවන ලද්දේ ය.

පරිවහිතය සඳහා පොත් පිළිගැන්වීම

ලඛනාබෞද්ධමණ්ඩලයේ මෙහෙයීම පරිදි එක්දහස් හවසියපණස් පස්වන ක්‍රිස්තු වර්ෂයෙහි මාර්තු මස දහනවවන දින කොළඹ රාජකීය විද්‍යාලයයෙහි මුළු දෙවුනු ගිහිපැවිදි මහාසභාවේ දී එකල අග්‍රාමාත්‍ය වූ ජෝන් කොතලාවල මහතා විසින් බෞද්ධමණ්ඩලය වෙනුවෙන් ත්‍රිපිටක-පරිවහිතකාරකසභාවේ මහාස්ථවිරයන් වහන්සේලා සුසාලිස් නමකට ත්‍රිපිටකය සිංහලභාෂාවට නගන්නට ආරාධනා කොට ඒ ඒ පොත් ඒ ඒ ස්ථවිරයන් වහන්සේලාට පිළිගන්වන ලදී. මේ වනාහි චලනමාර්ග ද්විස මාතලේ අලලෙන දී ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූප කිරීමෙන් පසු ඇති වූ ශ්‍රේණිසිද්ධිය සේ පිළිගන යුතු ය.

මා වෙත පිරිණැමු මහවග

චිත්තයට අයත් මහාවග්ගපාලිය සිංහලභාෂාවට නැගීම සඳහා මා වෙත පිරිණැමුනේ ය. එය ඉතා සතුටින් පිළිගත් මම පෙලපොත හා එහි පරිවර්තනයන් ලියා අටමසකින් අවසන් කෙළෙමි.

මහාවග්ගපාලිය චිත්තයට කයෙහි තෙවන පොත ය. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ප්‍රඥප්ති වශයෙන් ඒ ඒ තැන ඒ ඒ කරුණෙහි වදාල චිත්ත ශික්ෂාපද සමායානා කල ප්‍රථම සමිතිකාරකමහාක්ෂිණාශ්‍රවයෝ එය මානිකා සුත්තවිනඩග බකික පරිවාර සි කොටස් සතරකට බෙදූහ. එහි මානිකා නම් වූ භික්ෂුභික්ෂුණී වශයෙන් බෙදුනු ප්‍රාතිමොක්ෂ දෙකෙහි සමායානිත වූ ශික්ෂාපද නිදන පුද්ගල වසතු ආදි විසාර වශයෙන් විනාග කොට දැක්වීම විනඩග නම් වී ය. බකික වසයෙන් වදාල දෙවිසි කඳුවත් බකික නම් වේ. ඒ ශික්ෂාපද හා බකික පිළිබඳ සොළොස් පරිවාරය පරිවාර නම්. මානිකා විනඩග බකික පරිවාර යන මේ කොටස් සතර ඇතුළත් විනයපිටකය ද නවාඩග ශාස්තෘශාසනයෙහි සුත්ත නාමයෙන් ගන්තා ලදී.

ඒ චිත්තයට කය පාඨජිකපාලි පාවිතනියපාලි මහාවග්ගපාලි පුල-වග්ගපාලි පරිවාරපාලි සි ග්‍රන්ථ පසෙකින් සුක්ත වේ. යට කියූ උභය-විභවග්ග පරාජිකපාලි පාවිතනියපාලි ය සි ග්‍රන්ථ දෙකෙක් වී ය. මහාවග්ග-පාලිය හා පුලවග්ගපාලිය වෙන වෙන ම කඳුවත් දසසකින් හා දෙලසකින් බැඳුනේ ය. පරිවාරපාලියෙහි බැඳී සිටියෝ පඤ්ඤාතනිවාරාදී වූ සොළොස් පරිවාරයෝ ය.

එහි මහාවග්ගපාලිය මහාබකික, උපොසථකබකික, වස්සුපනාසික-කබකික, පවාරණකබකික, වමමකබකික, හෙසජ්ජකබකික, කසින-කබකික, විවරකබකික, වමෙපයාකබකික, කොසමබකබකික, යන බකික දසයෙන් යුක්ත ය. මෙහි ඇතුළත් කරුණු විසයසුචියෙහි දක්වා ඇත. පුලවග්ගපාලියෙහි එන බකිකයන්ට වඩා මෙහි එන බකික විෂයමහතවයෙන් මහත්බවට ගිය හෙයින් මහාවග්ග නම් වී ය.

විනය නම් ප්‍රධාන වශයෙන් කය වචන දෙක හික්මවීම ය. මේ සඳහා බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් විශේෂ වශයෙන් ශික්ෂාපද පණවන ලද්දේ බුද්ධිකයට පැමිණීමෙන් අවුරුදු විස්සක් ගිය තැනේ දී ය. බුද්ධිකයේ සිට අවුරුදු විස්සක් ගත වන තුරු භික්ෂුන් වහන්සේලා අතර අමුමණික වූ වරදෙක් නො වී ය. එහෙයින් ඒ කාලයෙහි කායවාක්සංවරය සඳහා අමුතු පැණවීමක් වුව මනා නො වී ය. කල් යත් යත් ශාසනානුලෝමික නො වූ පැවතුම් භික්ෂුන් අතර පහල වන්නට වූ බැවින් භික්ෂුසමසයාගේ සංවරය හා වත් පිළිවෙත් සම්බන්ධයෙන් ශික්ෂාපද පැණවූහ. ඒ ශික්ෂාපදසමුතය ප්‍රථමසමායනාවේ දී නිදන වසතු පුද්ගලාදිය දක්වමින් චිත්තයට කය නමින් සංග්‍රහ කරණ ලදී.

මහවග සිංහලයට නැගීම

මහාවග්ගපාලිය සිංහලයට නගන්නට පෙරාතුව බෙන්තර සද්ධානියා සථවිරයන් වහන්සේ විසින් මුද්‍රණය කරවා පළ කරණ ලද මහාවග්ගපාලිය පිටපත් කරවීම. ඒ පිටපත මහනුවර පන්තිපිපුටෙන්, තොටගමුවේ රාජමහාවිහාරයෙන්, අම්බලමිගොඩ සුනාඤ්ඤාමහාවිහාරයෙන්, ගික්කඩුවේ ජනනාඤ්ඤාමහාවිහාරයෙන්, පොල්වත්තේ අගගාගමමහා

විහාරයෙන්, චේතනාධිකෘතාධිකාරයෙන් දලබාගත් පැරණි පුස්තකාලපොත් බුරුම - සියම් - ඉංග්‍රීසිඅකුරින් මුද්‍රණය කරණලද පොත් සමග සසඳා බැලීම. මාගේ පිටපත ඒ පොත් හා සම කොට බැලීමේ දී එකිනෙක වෙනස් වූ පාඨානන්‍යයක් දක්නා ලදී. එහි දී අභිකථා හා විකා අනු ව සුදුසු ය සි පෙණනු පද - පාඨ පෙළට ඇතුළත් කොට විසම පද - පාඨ අධොලිපි වශයෙන් යෙදුවෙමි. සමහර පොතක ඇතැම් වාක්‍ය වාක්‍යාංශ හා පද මුළුමනින් ගිලිහී ඇතිබව දක්නට ලැබින. එසේ ගිලිහී ගිය අවශ්‍යයෙන් ඇතුළත් විය යුතු ය සි පෙණනු වාක්‍ය හා වාක්‍යාංශ ද පද ද අපගේ සනාපති - සම්පාදකනායකසාමාජිකයන් වහන්සේලාගේ උපදෙස් අනු ව අභිකථා, විකා, විනයප්‍රකරණ හා මහාවස්තු - විනයවස්තු ආදී බෞද්ධසංස්කෘතාග්‍රන්ථ ද සමග සසඳා බලා ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංස්කාරක-මණ්ඩලයේ අතින් ප්‍රවීණමහාසථවිරයන් වහන්සේලාත් සමග සාකච්ඡා කොට පෙළට ඇතුළත් කරණ ලදී. ඒ වාක්‍ය, වාක්‍යාංශ, පද [] මේ ලකුණෙන් ද, අධොලිපි වශයෙන් ද දක්වා ඇත.

පෙළපොත හැනිපමණින් ශුඬ කොට එහි පරිවර්තනය ද විනයාභිකථා විකාග්‍රන්ථ සිංහලයෙන් ලියැවී ඇති **සිව්වලදවිනිස, සිව්වලදවිනිස ගැටපදය, කුද්දසික, මුද්දසික, සද්ධම්මරතනාවලිය, කඛ්ඛාවිතරණ පිට පොත, අමාවතුර, පුජාවලිය, දම්පියාමුඛා ගැටපදය** යන පොත් ද **අභිකථා** ග්‍රන්ථ ද ඇසුරු කිරීමෙන් ශුඬ කරණ ලදී. පාලිය සිංහලයට නැගීමේ දී ඒ වෙනුවට යොදන සිංහලය පොතේ වම්පස පිටුවේ සිටුවන පද වාක්‍ය හා ගැලපෙන සේ ලියන්නට උත්සාහ දැරිමි. වෘත්තීන් විසින් පාලිවිනිස හා සිංහලවිනිස සම නොවේ. සිංහල පරිවර්තන සිංහලවිනිසට අනුගත විය යුතු බැවින් සමහර පාලිවාක්‍යයන්ගේ අභිභව සිංහලභාෂා-විනිසට අනුකූල ව ලියන ලදී.

සංස්කරණය

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනකාරකසභාවේ හා එම සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සනාපති වූ වැලිවිටියේ නායකසාමාජිකයන් වහන්සේ හා ඒ සනා දෙකෙහි සම්පාදක වූ පරවාහැර නායකසාමානිඳියන් වහන්සේත් මේ සංස්කරණයෙහි ලා දක්වූ උනන්දුව ඉමහත් ය. උන්වහන්සේලා මෙහි මා ශුඬ කළ සමහර තැන් ද මා ලියූ සමහර අරුත් ද එලෙසින් ම නො ගෙන සංස්කාරක මණ්ඩලයේ ද අදහස් විමසමින් ඒ තැන්හි ඒ අරුත්හි වඩාත් පරීක්ෂාකාරී වූහ.

උපග්‍රන්ථය

මෙ ම පරිවර්තනයෙහි ද අභිව්‍යක්‍යය සඳහා බොහෝ පද හා වාක්‍යයන් විස්තර කටයුතු බව පෙනී ගියේ ය. එහෙයින් මෙයට ද ඉතාකෙටියෙන් මුත් උපග්‍රන්ථයක් ලිය යුතු ය සි සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සමත්තය වී ය. එහෙයින් මෙහි ද්විතීය භාගය අගට යොදා ඇති උපග්‍රන්ථය ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරක සභාවේ හා සංස්කාරකමණ්ඩලයේ ද සම්පාදක වූ අතිගරු **පරවාහැර ශ්‍රී චන්ද්‍රසූත්‍රානායකසාමාජිකයන්** වහන්සේ අතින් ලියවුනේ ය.

මුද්‍රණය

මෙසේ සිංහලයට නගා සංස්කරණයට පමුණුවා පළමු ව අවසන් කළ මේ ග්‍රන්ථය පළමු කොට මුද්‍රණය කළ යුතු ය සි සංස්කාරකමණ්ඩලයෙන් සමත්ත වූ බැවින් ලඛ්‍යාබෞද්ධමණ්ඩලය විසින් මෙය මුද්‍රණය කිරීමට

මහාබෝධි යන්ත්‍රාලයයට පවරණ ලදී. මෙහි අවසාන ශෝඛ්‍යපත්‍ර බැලීම, ඡේද - වාක්‍ය - පද වෙන් කිරීම, මුද්‍රණය පිළියෙල කිරීම ආදිය ත්‍රිපිටක-පරිවහිතකාරකසභාවේ සභාපති සමපාදක නායක සවාමීන්‍රයන් වහන්සේලා දෙනම විසින් කරණ ලදී. එහි දී දක්නට ලැබුණු සැක සහිත ය සි හිතු පදවාක්‍යයන් ගැණ ද සංසකාරකමණ්ඩලයේ මහා සඨවිරයන් වහන්සේලා හා සාකච්ඡා කොට අවසානකීරණය වසයෙන් ගන්නා ලද්දේ ගරු සභාපති නායකසවාමීන්‍රයන් වහන්සේගේ තීරණය සි.

මහජනරජය

ගත රාජ්‍ය පාලක මණ්ඩලය විසින් සංවිධානය කරණ ලද සමුදායයන්හි උක්‍යවය පිළිබද කටයුතු වනීමානමහාජනරාජ්‍යයේ අග්‍රාමාත්‍ය වූ ගරු **ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක** මැතිතුමන් විසින් අමාත්‍යමණ්ඩලයේ සහයෝගයෙන් සිදු කරලීම මහත් ප්‍රීතියකි. මේ සමබකියෙන් පළාත් පාලන හා සාංස්කෘතිකආමාන්‍රයාංශයේ ගරු අමාත්‍ය වූ **ජයවීර කුරුප්පු** මැතිතුමන් හා එහි අධ්‍යක්‍ෂක වූ සිවිල්නිලධර **ඇන්. කුණු. ඩයස්** මැතිතුමන් ද එහි සෙසු නිලධරයන් ද ත්‍රිපිටකපරිවහිතය පිළිබද කටයුතු නිතර සොයා බැලීමෙන් කරණු ලබන උපකාර හා දෙනු ලබන බෙධෙය්‍යීයත් ඒ ශ්‍රෙණ්‍ය කභීව්‍යය ඉක්මනින් නිම කිරීමට විශෙෂ හෙතුවක් විය හැකි බව ප්‍රශංසාපුභීක ව පවසමු.

උපකාරානුසමානිය.

ත්‍රිපිටකපරිවහිතකාරකසභාවේ සභාපති සමපාදක නායකසවාමීන්‍රයන් වහන්සේලා මෙහි ලා උපදෙස් දීමෙන් හා අවසානශෝඛ්‍යපත්‍ර බැලීමෙන් ද උපග්‍රන්‍ර ලිවීමෙන් ද කළ උපකාර ඉමහත් ය. සංසකාරක මහාසඨවිරයන් වහන්සේලා සංසකාරණයට සහභාගි වීමෙන් ද, පරිවහිතයේ දී අපගේ ධමානෙතවාසි වූ **කුඩාගල ගුණසිරි, වැලිපවන්විල විජීතවංස** භික්‍ෂුහු ලෙබන සකස් කිරීමෙන් ද, අප පිරිවෙණහි ආවාය්‍යී වූ පණහිත බුස්සේ රෙවත, **අම්බලමගොඩ සුමබල** සඨවිර දෙනම හා ප්‍රාචීනගාමාච්ඡයයෙහි අපගේ ශිෂ්‍ර වූ **ශාසත්‍රාවාය්‍යී ඇස්. කේ. නෙතනානද, ශාසත්‍රාවාය්‍යී ඒ. ඡේ. ද සිල්වා** යන මහත්වරු එම පෙලපොත අත් පෙලපොත් හා සසද බැලීමෙන් ද, **අම්බලමගොඩ සොරනසිරි, අම්බලමගොඩ කවිධස්, වරදිවෙල වදරනත, ඉලක්මුල්ලේ විමලවංස,** යන අසමදී ධමානෙතවාසිකයෝ ශෝඛ්‍යපත්‍ර කියවීමෙන් ද, යට කියු විහාරයන්හි අධිපති නායකසඨවිරයන් වහන්සේලා පාඨශෝධනය සදහා පුස්කොලපොත් හා බුරුම - සියම් - ඉංග්‍රිසිපොත් දීමෙන් ද, ලබකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සමපාදක ව සිටි සිවිල් නිලධාරී ආවාය්‍යී **ආනද ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ** මහතා හා වනීමාන ප්‍රධාන සමපාදක ලේබක සිවිල් නිලධාරී **වින්සන්ට් පණහිත** මහතා ද සහකාර සමපාදක **ඇම්. ඇන්. පිරිස්** මුදලිතුමන් හා ලෙබක **ඩී. ඒ. කේ. ඩබ්ලිව්. ගුණවදීන** මහතා ද, මෙහි කෙලවර වහා දකිනු කැමැත්තෙන් මට උපකාර කළහ. මෙසේ මේ කැම දෙනකුන් කළ ඒ නො මද උපකාර මේ පොත ත්‍රිපිටකපරිවහිතකාරකසභාවෙන් නිකුත් වන සිංහල ත්‍රිපිටක-ග්‍රන්‍රමාලාවේ ප්‍රඨමපුස්තකය වශයෙන් බෞද්ධමහාජනයා අතට පමුණුවා-ලීමට උපමචහක වූ බව කානවෙදී ව මෙහි සදහන් කරමු.

ආශීෂාදය

මහමග පිලිබඳ පරිවහන කායභීයෙන් නිසාරණයට මෙසේ අපට උපකාර කළ නායකසවාමිඥයන් වහන්සේලා ප්‍රධාන කොට ඇති හැමදෙනකුත් කෙරෙහි අපගේ හෘදයභිමග්‍යභාෂිතීදය පිරිණමන අතර ලඛිකාබෞද්ධ-මණ්ඩලයේ බුද්ධිජයන්තිඋත්සව කටයුතු සඳහා නොයෙක් ලෙසින් උපකාර කළ සියලු පින්වතුන්ට ද මේ මහාධිෂ්ඨනයෙහි පින් ලැබේවා.

තවද ලඛිකාබෞද්ධමණ්ඩලයේ මධ්‍යවිධායකසභාවේ මහතුන් හා අකුරල ශ්‍රී විජයාරාමවිහාරවාසී අකුරල විමලදසනී ස්ථවිරතැනගේ මෙහෙසීමෙන් මේ පරිවහන කායභීයෙහි ලා අප කෙරෙහි ගෞරවාදර හා සැලකුම් දැක්වූ අකුරල ගම්කායභී සභාවේ මහතුන් ද අම්බලම්ගොඩ සුනන්ද්‍රමමහාවිහාරකායභීසාධකසභාවේ මහතුන් ද කුළුණු සිතින් සිහිපත් කරමු.

අයැදුම

මෙහි අපගේ අනවධානයෙන් යෙදුනු සාවද්‍යස්ථාන ඇති විය හැක්කේ ය. ඒ අරුමයෙක් නො වේ. සාවද්‍යස්ථාන නො වෙත් නම් එය අරුම ය. එ හෙයින් එබඳු තැන් දක්නා ධර්මිනියාභීවෙදීහු සමාධානයෙන් යථාභී ග්‍රහණය කෙරෙත්වා යනු අපගේ ආයාචනය සි.

සතුනිය

මෙසේ අපට උපකාර කළ හැම කෙනකුන්ට හා මෙහි මුද්‍රණකායභීය සිත් ගන්නා පරිදි මැනවින් අවසන් කළ කොළඹ මහාබෝධි මුද්‍රණාලයේ පරික්‍ෂක මහතුන්ට ද අක්‍ෂර යොජක මණ්ඩලයට හා මහාබෝධි සමාගමේ පාලකමණ්ඩලයට ද අපගේ හෘදගතපරිත්‍රස්තුනිය ප්‍රකාශ කරණ අතර ලඛිකා මහාබෝධිසමාගම පිහිටු වූ ශ්‍රීමත් අනුගාමික ධර්මපාලතුමා ද මෙහි දි ගෞරවයෙන් හා ආදරයෙන් සිහිපත් කරමු.

මීට:
අම්බලම්ගොඩ ධර්මකුසල.

ශ්‍රී බුද්ධවමී: 2501 }
(ක්‍රි: වමී: 1957). } අම්බලම්ගොඩ ශාසනාදය පිරිවෙන්නී දී ය.

ප්‍රයතාවතා

බුද්ධශාසනය

දැඩිව මධ්‍යදෙශයෙහි (උතතරතාරතයට අයත්) හිමාලයපමිත ප්‍රාන්තයෙහි සාධුජනනිකෙනතයක් වූ ශාක්‍යජනපදයෙහි කපිලාදි මහර්-
ණීන්ගේ වාසභූමි වූ කපිලවාසනුතගරයෙහි උතයකුලපරිශුද්ධ ශුද්ධාදන
ශාක්‍යරාජයාගේ අගමෙහෙසි වූ මහාමායා දේවිය කුස පිළිසද ගත් අප
මහබෝසතානෝ වික්‍රමජුඨී 566 වන වර්ෂයෙහි¹ වෙසක්චූන්පොහෝදින
ලුම්බිනී නම් සාලවනෝද්ඝනයෙහි දී මවුකුසින් බිහි වූහ.

උපන් කෙනෙහි “මම ලොවට අග්‍රයෙමි. ජ්‍යෙෂ්ඨයෙමි. ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි.
මේ අතර්ම ජාතිය සි. මතු පුනර්භවයෙන් නැතැ”යි බුදු ව නිවන් පසක්
කරණ බව හඟවා පැවැත්වූ අභිනතාදයෙන් දෙවිමිනිසුන් විසමයට පැමිණවූ
පාරමිගුණවිභූතියෙන් හා මහාපුරුෂලක්‍ෂණයන්ගෙන් ද නොනාසමපන්න වූ
ලදරු බුදුකුරු මහතානෝ අසිතර්ෂ් ආදී මහතියසත්‍යයන්ගෙන් අභිවාදන
ලබමින් සමාජීයදායකර හෙයින් සිද්ධාභි නම් ව රාජකුලොපග විශ්වා-
මත්‍රා දි බ්‍රාහ්මණගුරුන්ගේ ආශ්‍රයයෙන් කුලවංශානුරූප වූ ශිල්පභාෂ්‍යයන්
ප්‍රගුණ කරමින් සොලොස් හැවිරිදි වයසට පැමිණියේ ය.

අභිනිභාරසමපන්න වූ මහතානෝ කුලසන්නාතය සදහා දුරපරිග්‍රහ-
ණය මනුධර්මයක් බැවින් දෙවිදහනුවර සුප්‍රබුද්ධශාක්‍යරාජ්‍යභිතා වූ
බිම්බා යන අපරනාමයක් ද ඇති යශෝධරාදේවිය අගබිසෝවුන් කොට
ගෙණ තුන් සාතුවට යොග්‍ය වූ රම්‍ය, සුරම්‍ය, ශුභ නම් වූ ප්‍රාසාදයන්හි
සුබොපහොගසම්පන්නියෙන් ආසී ව වුසු නමුදු කාමාදිනව දක එහි
කලකිරී පි: පු: 537 වන වර්ෂයෙහි ඇසලපුන්පොහෝදි රාහුලපුත්‍රයා
උපන් බව අසා පුත්‍රප්‍රමයෙහි කීදී නොගොස් “මෙ ද මහත් බකිනසෙක.
වැඩි ගියොත් බාධාවෙක. පුනතුවන්ගේ හා දේවියගේ සුබජීවනයට නො මද
රාජසම්පත් ඇත. නැති මොක්‍ෂසම්පත් ලබා ගෙණ වුත් දෙමැ” යි සිහමින්
එදින ම රාත්‍රියෙහි මහානිනිෂ්ක්‍රමණය කලහ.

නිරුතතරශාන්තපදය සොයමින් ගිහිගෙන් නික්ම තාපසප්‍රව්‍රජ්‍යාවෙන්
පැවිදි වූ ආදිත්‍යබක්‍රු වූ මහාසත්‍යයෝ ධර්මණ්‍යාදි තපොවනයන්හි විසු
භාගීවාදී තවුසන් වෙත එලඹ මවුන්ගේ ආගමසමය හා ශරීරතාපනාදි
පිළිවෙත් ද දැන එය තමන් සොයන මග² නොවන බැවින් අත්තැර ලා
ක්‍රමයෙන් රජගහනුවරට පැමිණ පාණඩව පමිතයෙහි නැවතී බිම්බිසාර
රජු විසින් පැවරූ රාජ්‍යසම්පත් ප්‍රතික්‍ෂෙප කොට මොක්‍ෂමාගීය ම සොයමින්
මගධයෙහි හැසුරුණේ ය.

1. වික්‍රමවර්ෂීය ආරම්භ වූයේ ක්‍රියකු සූඨී 58 වැන්නෙහි ය. වි. සු. 566 වන වර්ෂය ක්‍රි. පු. 624
වන වර්ෂය වේ. මෙය වර්ෂමාන ක්‍රියකු වර්ෂයට එකතු වීමෙන් 2581 ක් වෙයි. මෙය ලක්දිව
ව්‍යවහාර වන බුද්ධවර්ෂයට සරලයි. ඒ අනුව මීට වර්ෂ 2580 කට පෙර බුදුරජානන්
වහන්සේ උපන් සේක. බුද්ධජන්මවර්ෂය ක්‍රි. පු. 563 වන වර්ෂය යි යුරෝපීය පවුලෝ
කියති.

2. “යනු සමී න හවතෙ, යනු සමී නිරුද්ධතෙ, යනු පභාමසතෙ සමී, තහපදා
ප්‍රාචීයාමසතා” = යම් තැනක කිසිවක් නො වේ ද, යම් තැනක සියල්ල නිරුද්ධ වේ ද,
යම් තැනක සියල්ල සන්තිදේ ද, මම ඒ ශාන්තපදය නොයමි” යි කියමින් මහසතානෝ
ඒ තවුසන් හැර ගියහ. මහාවංසනු ii. 197.

එකල මගධයෙහි නානාලබ්ධි, නානාදර්ශීන උගන්වන ශාස්ත්‍රාසම්මත ගණාවාද්‍යී වූ බ්‍රාහ්මණ - තාපස - පරිව්‍රාජකයෝ බොහෝ වූහ. අටපක (අටපක), වාමක, වාමදෙව, හග් ආදී¹ පුරාණ වෙදකමා වූ දශමතාසාසිතයෝ පරමිපරාවෙන් පවත ආ ඇතැම් බ්‍රාහ්මණයෝ ඒ පෞරාණික ත්‍රිවෙදය පෙරලා සාසිතවනයට විරුද්ධ වූ, සත්ත්වභාවනාදියෙන් දුෂිත වූ, යාගහොමාදිය සවගීචාර්ය සි ඉගැන්වූහ.

පෙර රජුන් අතර - අසුමේධය (ශසාසම්පාදනයෙහි නුවණැති බව), පුරිසමේධය (රාජපුරුෂයන්ට සමසක වැටුප් එක් වර දෙමින් සංග්‍රහ කිරීම), සමොපාසය (දිළිඳු මිනිසුන්ට පොළී නැති ව දහස දෙදහස බැගින් ධනය නයට දීම), වාචපෙය්‍යය (ප්‍රියවචනයෙන් ජනයා සතුටු කිරීම), නිරහලය (මෙකී සිටු සභාවන්ත් රටවැසියා සතුටු කොට එසින් ම සුරකින වූ අගුල් - ආරක්ෂාවිධාන නැති රට පාලනය කිරීම) යන ධර්ම පසෙක් පැවැත්තේ ය.² ඇතැම් අධාර්මික බ්‍රාහ්මණයෝ මේ ධර්ම “අසුමේධ, පුරිසමේධ, සමොපාස, වාචපෙය්‍ය (වාචපෙය්‍ය), නිරහල” යන නමින් යාගකම් ලෙස දක්වමින් අශ්වපුරුෂ ආදී දහස් ගණන් සතුන් යාගකණුවල බැඳ මරමින් එය මෙලොව පරලොව සැප ලැබීමට කළ යුතු මහාපුණ්‍යකමය සි මිනිසුන්ට ඉගැන්වූහ.

සත්පුරුෂ බ්‍රාහ්මණයෝ-

“වෘක්ෂාන් ඡතවා පගුන් හවා කෘවා රුධිරකදීමම්,
යඤෙඤෙවදී ගම්‍යතෙ සවගීචාරකා කෙන ගම්‍යතෙ”.³

ගස් කපා තිරිසනුන් මරා බිම ලෙසින් මඩ කොට කරණ යාග-යන්ගෙන් සවගීයට යන්නේ නම්, නරකයට යන්නේ කුමකින් ද?” යන අදින් දක්වනලද පරිදි යාගනිග්‍රහ කෙරෙමින් දුඃඛනිවෘත්තිය සඳහා නාවනා තපස්ආදී සාධුයොගයෙහි යෙදුනාහ.

මහාකාරුණික වූ බොධිසත්‍වයෝ මගධයෙහි පැවති අගුණධර්මයන් කෙරෙහි කලකිරීමින් පෞරාණික සිද්ධමුනි වූ කාපිලර්මීන් විසින් ප්‍රණීත ප්‍රකෘතිපුරුෂාදී පඤචිංශන්තත්‍වපද්‍යායියෙන් බැඳුණු සාබ්‍යප්‍රචචනයෙහි ප්‍රවීණයෙකැ සි කියනු ලබන පඤචාභිඤ සජාසමාපත්තිලාභී ආලාර (ආරාධ) කාලාම⁴ නම් වූ තවුසානන් වෙත ගොස් ඔහුගේ සමය විවාරා ඔහු විසින් අධිගත ආකිසව්‍යසාසනාසමාපත්තිය තමනුත් උපදවා තදනුගතධර්ම විමසීමෙන් එහි බාහිරලොකය පිළිබඳ විඤනවිෂය වූ අරමුණු ගැටුමක්.

1. සුමභතලවිලාසිකී, අමබධසුත්තවණ්ණනා. 2. අඛගුත්තරධසකපා, 3. 1. 1.
3. සාබ්‍යකාරිකා, මායිරවෘත්තීකා.
4. බුදුරජානන් වහන්සේ කිඹුල්වනට වැඩි දවසක හරණ්ඩුකාලාමයේ අසපුපවති රූය ගත කළ සේක. හරණ්ඩුකාලාම බුදුරජානන් වහන්සේගේ සබ්‍රහ්මචාරී වසයෙන් අඳුන්වන ලද්දේ ය. ආලාරකාලාමයේ අසපුපවති බෝසතානන් විසූ කල හරණ්ඩු එජ් ජිසී ය. එහෙයින් සබ්‍රහ්මචාරී යයි කියන ලදී. අඛගුත්තර නි. නිසා - හරණ්ඩුවගත. ආලාර කාලාමයේ ශ්‍රාවකයෙක් වූ පුකකුසමල නෙමේ ආලාරකාලාමයන් කුසිනාරා - පාවා නගර අතර වූ මහමග අසල සමාපත්තියෙන් සිටි කල ලකින් ගිය ගැල් පන්සියය නො දුටු බවත් ශබ්දය හෝ නො ආසු බවත් කියමින් ඔහුගේ සමාපත්තිලාභය බුදුරජානන් වහන්සේට වණිනා කොට කියයි. දීඝනි, මහාපරිනිබ්බාණ සුත්ත. ආලාරකාලාම වෛශාලී නගරයෙහි වූසූ බව මහාවසතුව කියයි. ලලිතවිසතරය ද එසේ කියයි. පිටුව 233.

මෙසේ කල් යැවූ මුනිකු වූ මහනානෝ කිසිවකු විසින් නො කළ විරූ ආශාසප්‍රඥාසනිතරෝධ වූ අප්‍රාණක (අප්‍රාණක) ධ්‍යානයෙහි¹ යෙදුනෝ ය. තැනැගෙත් නෝ මුඛින් හුස්ම ගැණීම හෙළිම වැළකීමෙන් ඇතුළෙහි වූ වාතය කන්සිදුරින් නික්මෙනුයේ කමුරුතමිනලයකින් නික්මෙන්නාක් මෙන් ශබ්දසනිත වී ය. කන්සිදුරු ද වැසූ කළ අධිකවාතයේ උලෙකින් විදින්නාක් මෙන් හිස පෙළුන. වරපට බැලුමකින් වෙලන කල්හි මෙන් හිස්වේදනාව දරුණු වී ය. නියුණුසැනකින් කපන කලෙක මෙන් කුස-වේදනා කටුක වී ය. දිලියෙන ගිනිඅතුරුවලක හෙළි කලෙක මෙන් අධිකදහය සිරුර දැවී ය. එසින් නොයෙක් වර මුසපත් වූ ද මහනානෝ ඒ අප්‍රාණකධ්‍යානයෙහි නැවත නැවතත් යෙදුනෝ ය.

ඉක්බිති මහාපුරුෂතෙමේ ශරීරභාවනය සදහා අප්‍රාහාරතායෙහි යෙදුනේ රුක්පල, ඇට, උදුමුසුස, තණසහල් ආදියෙන් අප්‍රමාත්‍රයක් ම අහර කොට ගණිමින් එද දිනගණන් නො ගණිමින් උග්‍රහපස් කරන්නේ අතිශයින් වැරැණු සිරුරු ඇත්තේ වී ය.

මෙසේ උරුවෙල්දනවිවෙහි සාවුරුද්දක් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් දුෂ්කර ක්‍රියා කළ බෝසතානන්ගේ සිත එක් ක්‍රමයෙකිනුදු කෙලෙසුන්ගෙන් නො මිදුනේ ය. ඉක්බිති මහනානෝ සතානුසාරී ව ගත වූ කාලය බලමින් තමන් ලදරුකල පිතෘශාකාසයන්ගේ වජ්‍රමුද්‍රා දැබරුක්සෙවණෙහි පලභ බැද හිද ආනාපාතසමානිතාවනාවෙන් උපදවා ගත් ප්‍රථමධ්‍යානය සිහිපත් කොට එය ම සමෝධිමාගීය සි සිතා එහි යෙදීමට ශරීරක දුළුලකය බාධා කෙසින් පිණබවරියාවෙන් ලත් ප්‍රණීතභොජනයෙන් සිරුර සතපමින් මධ්‍යමප්‍රතිපදාවෙහි යෙදුනෝ ය. ඒ බව දුටු පස්වගතවුසෝ ‘ශ්‍රමණගෞතමයෝ ප්‍රධන්වීයඝීය හැර සුබජීවනයට හැරුණෝ ය’ සි වරදවා ගෙන කළකිරී බරණැසට ගොස් ඉසිපතිනිතපොවනයෙහි විසූහ.

ධම්මාවෙන් ම යෙදුනු මේ විවෙකයෙන් හුදකලා වූ බොධිසත්‍යයෝ අභිමතාච්ඡිද්ධිය ලං වීමෙන් ලද නිරාමිෂප්‍රීතියෙන් ද සිරුර පිණවමින් කීපදවසක් විවේක ගෙන වෙසක්පුණුපොහෝද, පෙරවරු සුජාතා දේවිය දුන් ක්‍ෂීරපායාසය වළද, තෙරඤ්ජරා ගංතෙර හදුසාලවනයෙහි දිවාචිතරණය කොට පස්වරු සොහවිය නම් බමුණා - සමසන්ත නම් තණවෙලෙද, දුන් කුසතණ පිළිගෙන බොධිමණ්ඩයට පැමිණ බෝරුක්-මුල කුසතණ සලා ඒ කුසතණවජ්ජාසනයෙහි පයඝීඛකයෙන් වැඩහිද සියලු බුදුවරුන්ගේ මූලකමිසානනය වූ ආනාපාතසමානිතාවනාවෙන් උපදවා ගත් වකුච්චධ්‍යානය පාදක කොට අනිතාංශඥනය වූ ප්‍රචේතිවාසානුසමානි-ඥනය හා වතීමාන-අනාගතාංශඥනය වූ දිව්‍යවක්‍ෂුර්ඥනය ද ලැබූහ.

ඒ ධ්‍යානාභිඥගත විනයවෙතසිකසංස්කාරයන් උදයවය විසින් සම්මඝීතය කරමින් අනිත්‍යදඝීනාදි සියලු විදඝීනාඥන මුහුකුරුවා මහා-බොධිසංඛ්‍යාත ආශ්‍රවක්‍ෂයකරඥනය සමග පහල වූ සියලු බුදුගුණයන්

1. මජ්ඣිම නි. අරියපරියෙසනා - මහාසම්මසා සූත්‍ර. “ආධාශසම - ආසථානකදධ්‍යානය.” උලිතපිසාර (පිටුව 250.)
 2. “යාවසික” = තණසහල්. මහාවස්තු, පිටුව 264.
 කුසතණ ශක්‍රයා විසින් දුන් බව - අවදනකලපලනා, I, පිටුව 725.

ධම්මවිනය නාමයෙහි - ධම්ම නම් සවභාවයි. විනය නම් හික්මිය යුතු මග යි. මේ අළු දෙකින් “ධම්මවිනය” යි දත යුතු. මෙහි “ධම්ම” ශබ්දයෙන් සතිපට්ඨානාදී බොධිපාක්ෂික ධර්ම ද, සච්චපටිච්චසමුප්පාදදී සවභාව ධර්ම ද ගැණෙයි. බොධිපාක්ෂිකධර්ම වැඩිමෙන් සවභාවධර්ම ඇති සැටි දැනීමෙන් පිළිපත් පුද්ගලයා අපායාදියෙන් වලකා දරණ හෙයින් ධම්ම වූයේත් ඔහුගේ රාගාදී කෙලයෙන් නැසීමෙන් විනය වූයේත් ඒ මැසි යන අළුයෙන් “ධම්මවිනය” නම් වේ. තවද, කුශලධර්මයෙන් අකුශලධර්ම නැසීම, දණකාදියෙන් නො ව ධර්මයෙන් හික්මවීම, ලාභාදිය සඳහා නො ව ධර්මය (නිවර්දබව) සඳහා හික්මවීම, සංකෙලය ධර්මයෙන් විශුද්ධියට පැමිණ වීම, “ධම්මභූත” වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විනය, සත්‍යවූ පුද්ගලාදියෙන් තොර වූ සකකිධාතුආයතනාදිධර්මයන්හි තත්‍යාවබෝධයට පැමිණවීම, ජාත්‍යාදිසංසාරදුෂ්ඨධර්මයෙන් නිවීමට පැමිණවීම - යන මේ ආදී අළුයෙන් තපාගතසාසනය “ධම්මවිනය” යි කියනු ලැබේ. මෙහි ධම්ම-විනය දෙකක් නො ව කායඝීකාරණ සමබ්බියෙන් එකක් බව සැලකිය යුතු.

බ්‍රහ්මචරිය ශබ්දයෙන් බ්‍රහ්ම (ශ්‍රේෂ්ඨ - උතුම්) වූ ප්‍රතිපද්මාගීය, බ්‍රහ්ම වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ මාගීය, බ්‍රහ්ම වූ නිවීමට පමුණුවන මාගීය යන අළු ප්‍රකාශ වෙයි. එය මුල - මැද - අග යන පන් වූ සීලසමාධි පඤ්ඤා යන ත්‍රිවිධබ්‍රහ්මචරිය යුක්ත වූ පුජිතාගප්‍රතිපදා ය යි ද, සීලවිපුද්ධි, විතතවිපුද්ධි, දිට්ඨිවිපුද්ධි ආදී සප්තවිශුද්ධියෙන් සෑදුම් ලත් අනුපුජිප්‍රතිපදා-සඛ්‍යාත ශාසනමාගීබ්‍රහ්මචරිය ය යි ද දත යුතු.

සාසන නම් ශීලාදිත්‍රිවිධබ්‍රහ්මචරිය ප්‍රතිපත්ති වශයෙන් ඉගැන්වීම හා ප්‍රතිපත්ති වශයෙන් පුහුණු කරවීම යි. “මේ කුසල් ය. මේ අකුසල් ය. මේ අළු ය. මේ අනළු ය. මේ කට යුතු. මේ නො කට යුතු” යන ආදියෙන් යථාධර්මයෙහි යථා කාලයෙහි අනුශාසනා කිරීම, අවවාද දීම ආදී අළුයෙන් සාසන නම් වේ. දෙයනා වශයෙන් දියුණු වූ සුභතගෙයයාදී නවාසිතය විෂය කොට ඇති සාසනය දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘ වූ තපාගතයන් වහන්සේගේ අනුසාසනය යන අළුයෙන් සන්ද්‍රිසාසන ය යි ද කියනු ලැබේ. සාසන නාමය ව්‍යවහාරයෙහි බහුලව සයෙන් පවත්නා සමීපංග්‍රාහකතාමය වේ.

පාච්චන යනු ප්‍රධාන වූ උතුම් වූ වචනය යි. බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් අළුයට යොග්‍ය පදයෙන් පදයට යොග්‍ය ව්‍යඤ්ඤනයෙන් ශ්‍රොතෘ-ජනයාට යථාචාරවබෝධය වන පරිදි සිහින් සිතා දෙයනා කරණ ලද පයඝීපනි නම් වූ පාලිධර්මය එයින් ප්‍රකාශ වේ. එය දෙයනා විෂය වූ ධර්මනිරූපකරණය යි. එයින් ත්‍රිවිධ ශාසනය ම ප්‍රකාශ වේ. එය ශාස්තෘන් වහන්සේගේ ධර්මවචනය* යන අළුයෙන් සන්ද්‍රිපාච්චනය යි දත යුතු.

මෙසේ එකිනෙකට සමබ්බි වූ ත්‍රිවිධනාමයෙන් අදුන්වන ලද ශාසනය ප්‍රථමබොධියෙන් (බුද්ධිතයෙන්) විසි වසකට පසු භික්ෂුභික්ෂුණීන්ගේ කායවෘත්තසංවරය හා ආචාරසම්පන්නිය සඳහා විනයශික්ෂාපද පැණවූ තැන් පවත් “ධර්මය”, “විනය” ය යි විනාශවශයෙන් දෙකෙක් විය.

* ‘පාච්චන’ යන හත්සි ආදියෙහි යෙදුණු ‘පා’ ශබ්දය “පාලනාවම භුමිධර්ම: පාලනෙදන නිශ්ඤානෙ” යනු හෙයින් මුල දී වෙදනුසධර්මවාරි වී ය. දැන් ‘පාච්චන’ යන්නෙහි අර්ථය නම් ‘ධර්මවචනය’ යනු යි.

එහෙයින් වදාලහ: “යො බො ආනන්ද, මයා ධම්මො ව චිත්තයො ව දෙසිතො පඤ්ඤානෙතා, සො වො මම්චවයෙන සන්තා” - “ආනන්දය, මවිසින් යම් ධර්මයක් දෙසන ලද ද, පණවන ලද ද, යම් චිත්තයක් දෙසන ලද ද, පණවන ලද ද, ඒ ධර්මිත්තය මා ඇවෑමෙන් තොපට ශාස්තෘ වන්නේ ය”.

පරිනිවෘත්තයෙහි ශාස්තෘවියොගයෙන් වැලපෙන ශ්‍රාවකයන් සනහමින් වදාල මේ වචනයෙන් “මා එක ශාස්තෘවරයෙකු පිරිනිවියත් මා විසින් පන්සාලිස්වසක් තුළ දෙශනා කොට තැබූ ධර්මිත්තය දෙකට අයත් අසුසාරදහසක් වූ ධර්මසංකය මා ඇවෑමෙන් ජීවමාන වූ බුදුවරුන් අසුසාරදහසක් මෙන් පන්දහසක් අවුරුදු දෙවියන් සහිත ලොකයාට අනුශාසනා කරන්නේ ය” යි අභවා වදාල සේක. එබැවින් ධර්මිත්තය දෙක නිරූපදාන ව පවත්නා තෙක් ශාස්තෘශාසනය ද නිරූපදාන ව පවත්නේ ය.

ධර්මිත්තය බෙදීම

ශාක්‍යසිංහ ගෞතම තථාගත සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අභි-සමෙබ්බාධියෙහි පටන් නොයෙක් තැන්හි නොයෙක් ජනයන්ගේ වර්තාධිත්‍රහි බලා ඒ ඒ වර්තයන්ට අනුලෝම වන සේ නිවෘත්තමාගීය සමපාදනය කරමින් අනුශාසනා - ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා වශයෙන් දෙශනා කරණ ලද ධර්මිත්තය සංකීර්ණ ශාසනය බුද්ධිකාලයෙහි ම මනාහතර සංකල්පනයෙන් තොර ව විරසථාසී වන පරිදි කොටස් වශයෙන් බෙදූ සංග්‍රහ කොට මේ තෙය්‍යාණික බුද්ධිවචනය යි තථාගතශ්‍රාවකයන් විසින් සමමත කරණලදී.

බුදුරජානන්වහන්සේ ධර්මාන කාලයෙහි ම උන්වහන්සේ වෙත පැවදි ව සිටි දෙවදනන, සුනාකඛනන, අරිට්ඨ, සානි¹ ආදී භික්ෂූන් විසින් ධර්මිත්තය පිළිබඳ මහහෙද ඇති කොට විවෘද්ධපනන වූ අවස්ථාවන්හි උන්වහන්සේ විසින් ද ශාරිපුත්‍රාදී මහාශ්‍රාවකයන් විසින් ද භික්ෂු සමසයා ඉදිරියෙහි ඒ විවිධමත නිරාකරණය කරමින් සථාධර්ම සථාවිත්තය වශයෙන් ශාසනය පිරිසිදු කොට එහි පාලිය ද ධර්මය ද සුදුසු පරිදි සංග්‍රහ කරණ ලද බව ඒ ඒ සූත්‍රයන්හි දක්නා ලැබේ.

බුදුරජානන්වහන්සේ විසින් ම ධර්මිත්තය පාලිධර්ම වශයෙන් “ඉධ පන භික්ඛවෙ එකවෙච ඤාලපුත්තා, ඛම්මං පරිමාපුණන්ති: සුත්තං, ගෙය්‍යං, වෙය්‍යාකරණං, ගාථා, උද්දනං, ඉතිච්චතකං, ජාතකං, අබ්භුතධම්මං, වෙදලො”² යි දෙශනාසචරූපවශයෙන් හා විෂයවශයෙන් ද අඛන (කොටස්) නවයකට බෙදූ තිබේ. එහි සූත්‍රයට පාවචන වශයෙන් අභිධර්ම සහිත සියලු බුද්ධිවචනන්, වෙය්‍යාකරණයට දෙශනාසචරූප වශයෙන් අභිධර්මයන් ඇතුළත් වන බව අභිකථාවන්හි දැක්වේ. ඛම්මයෙහි අභිධර්මයන් විත්තයෙහි අභිවිත්තයන් ඛම්මානිරේක-විත්තානිරේකාදී වශයෙන් ඇතුළත් වන බව පහත දැක්වෙන නිදර්ශනයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

1 දෙවන ගැණ - පාවචනුයාවනකථා, මුලවකපාලි, සංඝනෙදකඛකකා; සුනාකඛන ගැණ - දීඝ නි. පාවිසාසුත්තා; මජ්ඣිම නි. මහාසීහනාදසුත්තා; අරිට්ඨ ගැණ - අලගද්දුපමසුත්තා; සානි ගැණ - මහානණ්ඩාසංඛයසුත්ත - යන සූත්‍රයන් බැලිය යුතු.
2 ම. නි. අලගද්දුපමසුත්තා; අඛනු. නි. වතුකක - නණ්ඩනාමවකක, සූත්‍රය 6.
මහායානිකයෝ “සූත්‍රා, ගෙය්‍යං, වෙය්‍යාකරණං, ගාථා, උද්දනං, නිදනං, අවද්දනං, ඉතිවෘත්තකං, ජාතකං, පවචුලපං, අද්දනධර්මී, උපදෙශා” යි අඛන දෙළසක් ගණිති. මහාවස්‍යාවන්හි පිටුව 21, පෙදය 62. චින්තර සදහා History of Buddhist Thought by Dr. E. J. Thomas (p p. 276-280) බලනු.

“සෙ වො මයා ධම්මා දෙසිතා, සෙය්‍යපීදං? වතතාරො සතිපට්ඨානා... අරියො අට්ඨබ්බිකො මහෙයා” යන ආදීන් ධර්මය නම් බොධිපාක්ෂික ධර්මය යි ද, “තත්ථ සිසුං ඤේ භික්ඛු අභිධම්මෙ නානාචාද්‍යා”¹ යන ආදීන් ඒ බොධිපාක්ෂික ධර්මයෙහි අභිධර්මය ඇතුළත් බව ද, “පට්ඨලො හොති... අභිධම්මෙ විනෙතුං. අභිචිනියෙ විනෙතුං...”² යන ආදීන් (අභිකථා අනුච්ච) නාමරූපරිවේෂ්‍ය අභිධර්මය යි ද, සියලු විනය අභිචිතය යි ද, “පුත ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මකාමො හොති..... අභිධම්මෙ අභිචිනියෙ උලාර පාමොඡේජා හොති”³ ආදීන් සුත්‍රය ධර්මය යි ද, (අභිකථා අනුච්ච) සභාප්‍රකාරණය අභිධර්මය යි ද, උභයොවිභවය අභිචිතය යි ද දෙගතා කරණ ලදී.

නවද, බුදුරජානන්වහන්සේ විසින් “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු නිසසය-සමපන්නා හොතති... ආගතාගමා, ධම්මධරා, විනයධරා, මානිකාධරා”⁴ යන ආදීන් ධම්මවිනය ආගම - ධම්ම - විනය - මානිකා වසයෙන් බෙදන ලදී. අභිකථාවෙහි ‘ආගම’ නමින් පංචනිකායය ද, ‘ධම්ම’ නමින් සුත්‍රතනනා-පිටකය ද, ‘විනය’ නමින් විනයපිටකය ද, ‘මානිකා’ නමින් අභිකථාවෙහි එක් නැතක (ඤේ මානිකා) උභයමානාකා ද, තවත් නැතක (ඤේ පානිමොක්ඛා) උභය පානිමොක්ඛය ද දැක්වේ. ‘විනයධරා’ යන නැත විනය ශබ්දයෙන් විනයපිටකය ගැණෙන බැවින් ‘මානිකාධරා’ යන මෙහි ‘මානිකා’ යනුවෙන් අභිධර්මමානාකා⁵ ද ගත යුතු සේ හැගේ. එහෙත් පානිමොක්ඛය සංගීති කුණට ආරූඪ වූ විනයපිටකයට වෙන් වශයෙන් අයත් ග්‍රන්ථයක් සේ සඳහන් නැති බැවින් මානිකා නමින් (එනම් වූ) පානිමොක්ඛය ගතයුතු බව අටුචාවේ අදහස යි සිහිය යුතු.

අග්‍රාමක ශාරිපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් “ආරඤ්ඤකෙනාටුසො භික්ඛුනා අභිධම්මෙ අභිචිනියෙ යොගො කරණීයො”⁶ යන ආදීන් අභිධර්මය හා විනයය පැලි - අභිකථා සතිත ව උගතා යුතු බව කියන ලදී. “පුත ච පරං ආටුසො භික්ඛු පියසමුද්දාතාරො අභිධම්මෙ අභිචිනියෙ උලාරපාමොඡේජා”⁷ යන මෙහින් අභිධර්මයෙහි අභිචිතයෙහි ප්‍රියභාවය බුදුන් වහන්සේ නාමකරණ ධර්මයෙකැයි දක්වන ලදී.

ද්විතීය අග්‍රාමක මහාමොග්ගලායාසන මහරහතුන් වහන්සේ විසින් මහාගොසිඛග සුත්‍රයෙහි “ඉධාටුසො සාරිපුත්ත, ඤේ භික්ඛු අභිධම්මකථං කථෙන්නි - තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති”⁸ යන ආදීන් අභිධර්මකථා කරණ හිසුහු ගොසිඛගසාලවනය ගොබවන බව ප්‍රකාශ කරණ ලදී.

ශාරිපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ විසින් පයඝීපති, පුතිපතති, පුතිවෙධ වශයෙන් ක්‍රීඩිධ වූ නාථගතධර්මය පිළිබඳ මානාකා පද සංග්‍රහ කොට එක ද්විකත්‍රිකාදී වශයෙන් දසකය තෙක් එක් එක් රාශිය “එකො ආටුසො ධම්මො බහුකාරො, එකො ධම්මො භාවෙතබ්බො, එකො ධම්මො

1. ම. නි. උපරිපණණස, කිත්තිසුත්ත 2. මහාවංශපාළි - මහාකංඛක
 3. අභිභූතාර නි. දසයා-නාමකරණ වග්ග, සුත්‍ර 7.
 4. අභිභූ. නි නික - රජකාරවග්ග, සුත්‍ර 10; ඡකක - 5 වග්ග, සුත්‍ර 9.
 5. “මානාකා” නම් අභිධර්මය යි චිත - විබැව් බෞද්ධ ග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් වේ. Rockhill's Life of the Buddha, (Translation from Dulva - Tibetan Vinaya). p.p. 148, 160. ආචාර්ය ඩී. ජේ. ජෝමස් මහතා ද මානිකා අභිධර්මපදනාය බව කියයි. History of Buddhist Thought, P. 266. විසුද්ධිමහාසංඝාය, 117 පිටුව ද බලනු
 6. ම. නි. ගුලිසංගීති සුත්ත 7. දීඝ නි. සංගීති සුත්ත. 8. ම. නි

පරිඤ්ඤායෝ” යන ආදීන් දසආකාරයකින් බෙදා මාතෘකාපද පන්සිය-
පණසක් ඇතුළත් වන දසුනාර සූත්‍රය¹ නිසූන් පන්සියයක් ඉදිරියෙහි
වදාරණ ලදී. නිසූන් එය එකමතික ව පිළිගත්තාහු සූත්‍රාගතධර්මමනසකාර-
යෙන් රහන් වූහ.

එක් සමයක බුදුරජානන්වහන්සේ ධාරිපුත්‍ර තෙරුන් ප්‍රමුඛ නිසූන්
පන්සියයක් සමග පාවා නුවර මලලරජුන්ගේ සන්භාරයෙහි වැඩවසන
සේක. ඒ ජෛනශාසනා වූ නිර්ව්‍රතඤ්ඤා පුත්‍රයන් පාවා නුවර දී කාලගත වූ
ලන දී ය. ඔහුගේ මරණින් පසු ශ්‍රාවකයෝ සවිකිය ශාසනාවරයාගේ ධර්මය
අනෙකෙකුණක වූ බැවින් ඔවුන් අතර හටගත් මතභේද නිසා කලහ
කරමින් අසරණ ව බිඳී ගියහ. මේ කරුණ නිරූපිත කොට ගෙන ශාරිපුත්‍ර
මහරතතුන් වහන්සේ නිසූන් අමතා “අය ජනා ආට්‍රිසො, අමතානං
ගතවතා ධර්මො සභාකතො ඥාප්‍රවේදිතො නිසසාතිකො උපසම-
සංවතතතිකො සමමාසමුද්ධිප්‍රවේදිතො තත්ථ සබ්බෙහෙව සඛගාසිතබ්බං,
න විවදිතබ්බං, යථසිදං බ්‍රහ්මචරියං අඤ්ඤායං අසා චිරචිතිකං. තදසා
බ්‍රහ්මචරිතාය බ්‍රහ්මචරිතාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය භිතාය සුඛාය
දෙවමනුසානං.” - “ඇවැත්නි, මේ අපගේ සමාන්තමුද්ධි වූ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් සභාකත වූ ඥාප්‍රවේදිත වූ ධර්මය නෙකෙකුණකය. නිසාණ
ශාන්තිය පිණිස පමන්ණෝ ය. එහි හැම දෙනා විසින් ම එකමතික ව
එකතු ව ගැසිය යුතු ය. විවාද නො හට යුතු ය. එසින් බ්‍රහ්මචරියාසනස
කල් පවත්නේ ය. චිරසථාසී වන්නේ ය” යි මෙසේ වදාරමින් ත්‍රිපිටකය
අලලා ගෙන සියලු ධර්මයන් එකදවකතිකාදී රාසි වසයෙන් දසකය තෙක්
සංග්‍රහ කොට ඉහත කී මාතෘකා හා සමබන්ධ කරමින් සංගීති සූත්‍රය දෙශනා
කළහ. ප්‍රශ්න එක්දහස්තුදසකින් සංගාහිත වූ මේ සංගීති පඨකිය (සාමග්‍රි
රස) දෙශනාව “සාධු, සාධු, සාරිපුත, සාධු බො ජං සාරිපුත, භික්ඛුනං
සංගීතිපරියායං අනාසි” යි වදාරා බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් සාධු-
වාදයෙන් අනුමත කරණ ලදී. එසින් සූත්‍රය බුද්ධගාසිත ව ය. ප්‍රමුදිත වූ
ඒ නිසූන් ද සූත්‍රාගතධර්මමනසකාරයෙන් රහන් වූහ.

මල්අස්තෙක විසිරි පැවැති නානාවගීසට අයන් මල් රූසක් ගොතා
සංග්‍රහ කරන්නාක් මෙන් ඒ ඒ ශ්‍රාවකයන්ගේ විතතසන්තානයෙහි
පැවැති සූත්‍රාගතධර්මමනසට අයත් බ්‍රහ්මචරියා චිරස්ථාසී වන සේ සංග්‍රහ
කරණලද මේ ත්‍රියමාණසංගීති වූ සංගීති - දසුනාර සූත්‍ර දෙක ද, යට කී
පාලිප්‍රදේශ ද සමුද්ධිපරිනිමාණයෙන් පසු පවත්වන ලද ධර්මමනස
සඛගායනාවන්ට භූමි වූ බව සැලකිය යුතු.

මේ කරුණු සිත නො ගෙන සංගීතිකථා කියවන්නකුට සංගීති
හා ත්‍රිපිටකධර්මය - විග්‍රහයෙන් අනිධර්මය ගැණ විවේචන කරන්නා වූ ඇතැම්
යුරෝපිකපණ්ඩිතයන් හා ඔවුන් අනුගමනය කරමින් බුද්ධධර්මය විෂය
කොට ගෙන සවිකිය විමසීන බුද්ධිප්‍රජා ප්‍රකට කරගණු කැමැති ඇතැම්
නවත පණ්ඩිතයන් විසින් ද නගන ප්‍රශ්නයන්ට ඔවුන්ගේ අවධානය
යොමු වීමට තරම් වූ ද පිළිතුරක් ලැබේ ය යි සිතමු.

1. දීඝ නී, සූත්‍රය 34.

සමබුද්ධපරිනිව්‍යාණය

අංගීරස ගෞතම සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ සවකීය ජීවිතයෙහි අසුවැන්න වූ පරිනිව්‍යාණවේදයෙහි බේලුමගමෙහි වස් ඵලඹි සේක. එහි දී ලොකිතපකඩඤ්ඤාකාරොගය වැලඳීමෙන් හටගත් මහන් වූ වෛදනාව දසමසකට නො නගින ලෙස සමාපනතිබලයෙන් මැඩගෙන දසමසෙකින් පිරිනිවීමට ඉටාගත් සේක. වස්අවසන්හි සෑවැන්නුවරට වැඩ එහි වෙසෙමින්, සෑරියුක්මහරහතුන් වහන්සේ පිරිනිවි කල්හි උන්වහන්සේගේ ගුණ වදාරා ධාතු නිදන් කොට වෛත්‍යයක් කරවා, රජගහනුවරට වැඩ මුගලන් මහරහතුන් වහන්සේ පිරිනිවි පසු උන්වහන්සේගේ ද ධාතු නිදන් කොට වෛත්‍යයක් කරවා වාරිකා කරණ සේක් උකකවෙලා-නියමිතමට වැඩ සෑරියුක් මුගලන් දෙනමගේ පිරිනිවීම නිමිති කොට හිඤ්ඤානට දහම් දෙසා විසාලාපුරයට වැඩ පිටු පිණිස හැසිර පස්වරු ආපාලවෙතියට පැමිණි සේක.

එහි රුක්මුලෙක වැඩහිඳ අනදනෙරුන් අමතා “සාද්ධිපාද වැඩුවහුට කැමැති නම් කල්පයක් (නියතපරමායුෂය) හෝ වැඩියක් ද ජීවත් විය හැකිය” යි තෙවරක් ම වදාළ සේක. වසවන්මරු බිහිසුණු අරමුණක් දක්වා අනදනෙරුන්ගේ සිත් මැඩගත් හෙයින් බුදුරජුන්ට “දීඝිකාලයක් ජීවත් වන සේක්වා”යි ආයාචනා කිරීමට උන්වහන්සේට සිහි නැති විය. අනදනෙරුන් බුදුරජුන් වැඳ විවේකය සඳහා නික්ම ගිය කල්හි පවුටු මාරයා පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “දැන් කට යුතු සියල්ල සම්පුණ්ණ බැවින් පිරිනිවීමට කාලය” යි දැන්විය. බුදුරජානන් වහන්සේ තුන්මසකින් පිරිනිවන් පානා බව මරුට වදාරා සංඝකාරධම්මසභාවය ප්‍රකට කෙරෙමින් ආයුස්සංඝකාරය හළ සේක. පිරිනිවීමට ඉටාගත් සේක. ඉන් පසු අනදනෙරුන්ගේ පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ “බොහෝ ජනයාට භික්ෂුපිටු පිණිස (ආයු) කපක් ජීවත් වන සේක්වා” යි තෙවරක් ම ආයාචනා කළහ. “පිරිනිවන් පානා බැව් අභවද්දීන් ඒ ගැණ සිහි නො කොට මා පිරිනිවීමට ඉටාගත් පසු කරණ ආයාචනාව දැන් පිළිගත නො හැකිය” යි වදාරා තුන්මසකින් පිරිනිවන් පානාබැව් අනදනෙරුන්ට ද දැන්වූ සේක. ශොකාවතීර්ණ වූ තෙරණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ. බුදුරජානන් වහන්සේ අනදනෙරුන් සහනමින් “මන් පෙරත් රජගහනුවර ගිජුකුළුපව්වෙහි ද, ගෞතමනිශ්‍රොමියෙහි ද, වොරපපාතයෙහි ද, සප්තපර්ණි ගුහාවෙහි ද, ඉසිගිලිපව්වෙහි ද, සිවනනයෙහි ද, තපොදුරාමයෙහි ද, වෙඵ්චනයෙහි ද, ජීවකම්බවනයෙහි ද, මදුදකුච්ඡිමිගදායයෙහි ද මේ විසල්පුරයෙහි උදෙන, ගොතමන, සහකම්බ, බහුපුහන, ඝාරඤ්ඤ යන වෛත්‍යයන්හි ද වෙසෙමින් නොප අමතා “සාද්ධිපාද වැඩු නිව්‍යාණයන්ට කැමැති නම් කපක් හෝ වැඩියක් ජීවත් විය හැකිය” යි අභවද්දීන් එය දන නො හැකි වීම නොපගේ ම දෙසය (උකකටය)” යි වදාරා “සියලු ප්‍රියමතාප දෙසින් වෙන් වන බවත්, එහි වෙන් නො වීමක් නො වන බවත්, උපන් සියල්ල වැනසෙන බවත්, එහි නො වැනසීමක් නො වන බවත් මා විසින් පලමුවෙන් ම ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ නො වේ ද” යි ධම්මදෙශනා කළ සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනදනෙරුන් සමග කුටාගාරසාලාවට වැඩ බණ වදාරා හණ්ඩගාම, හන්ච්ගාම, අමබ්ගාම, ජමබුගාම යන තැන්හි ද බොහෝ සෙයින් සීල-සමාධි-පඤ්ඤා යන ධර්මයන් වදාරා භොග්‍ය නගරයෙහි ආනන්දවෙතියට වැඩි සේක.

එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මේ ධර්මය, මේ චිත්තය ය, මේ ශාස්තෘ-
ශාසනය' යි යථාච්ඡයෙන් අවබෝධ කරගැනීම සඳහා බුද්ධාපදෙස, සංඛ්‍යා-
පදෙස, සම්බන්ධතේරාපදෙස, එකතේරාපදෙස යන සතර මහාපදෙස
(ප්‍රමාණයන්) වදාලන. "මේ කරුණ මම බුදුන්ගෙන් ම දැන ගතිමි" යි
යමෙක් කියා නම්, එය සුත්‍ර චිත්තය හා සැසඳු කල ගැලපේ නම්, බුද්ධවචන
වශයෙන් ඒ කරුණෙහි බුදුරජුන් ප්‍රමාණ කොට ගැනීම 'බුද්ධාපදෙස'
නම්. එසේ ම "සංඛ්‍යායාගෙන් දැන ගතිමි. බොහෝ තෙරුන්ගෙන් දැන
ගතිමි. එක් තෙරනමකගෙන් දැන ගතිමි" යි යන ආදීන් කියන කරුණ
සුත්‍ර චිත්තය හා ගැලපේ නම්, ගැනීම ඒ ඒ අපදෙස නමින් දත යුතු.*

භෞගනගරයෙන් සාමාන්‍යවරට වැඩි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුඛ
නම් කමාරපුත්‍රයාගේ අභිඋයනෙහි¹ නැවතුනු සේක. මුඛකමාරපුත්‍රයා ඒ
බව දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹ වැද දනම් අසා පැහැදී කරුණ
ලද ආරාධනාව පිළිගත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහු විසින් පිළියෙල කල
'සුකරමද්දව'² නම් මෘදු වූ රසායනවෛද්‍යආහාරය වැළැඳු ඉක්බිති කලින්
වැලදී තුබුනු රෝගාබාධය නැවත උත්සන්න වීමෙන් උපන් බලවත්
වෙදනාව සතිසමප්පද්‍යයෙන් ඉවසා ගෙන මුඛකමාරපුත්‍රයා දුන් ඒ
ප්‍රණීතභෞජනයෙන් ලබන ලද පහසු ඇති ව කුසිනාරානුවර බලා වැඩි
සේක.

මග දී කලාන්ත වූ බුදුරජානන් වහන්සේ එක් රැක්මුලෙක වැඩ හිද
පිපාසා ඇති බව දන්වා අනදතෙරුන්ට පැත් සොයා ගෙනෙන්නට වදාලන.
එහි කුඩා ඔයක තුබූ ජලය කැලඹී මඩ සහිත වූ බැවින් "නුදරෙහි වූ
කකුඛා³ නදියෙහි ජලය පිරිසිදු ය. එහි වැඩියෙන් පැත් පිය හැකිය" යි
තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. එහෙත් බුදුහු "ආනන්දය,
පැත් ගෙනෙව" යි තුන්වර තෙක් වදාලහ. තෙරණුවෝ මැනවැයි පාත්‍රය
ගෙන ඒ කුඩා ඔයට නැවත ගොස් බැලූ විට ජලය පිරිසිදු ව තිබෙන බව
දැක බුද්ධානුභාවය ගැණ පුදුම වී එයින් පාත්‍රය පුරා පැත් ගෙනවුත්
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එපවත් කියා පිළිගැන්වූහ.

* මෙහි විනය පිළිබඳ කරුණක් නිශ්චය කිරීමේ දී විනයානුලෝම වශයෙන් සුත්‍ර ය යි
ගත යුත්තේ විනයදෙශනාවයි. විනය යි ගත යුත්තේ එය රහාදී විනයට ගැලපේ ද නැද්ද
යන කරුණය යි. ධර්මය පිළිබඳ කරුණෙහි ධර්මානුලෝම වන පරිදි සුත්‍රය ත්‍රිපිටකය
වශයෙන් විනය රාගාදී විනයට හේතු වශයෙන් ගත යුතු. විස්තර සඳහා දීඝනි. මහා-
පරිනිබ්බාණසුත්ත, තෙහනිඅධ්‍යායා-සුතනිභාරවණණනා ද බැලිය යුතු

සුත්ත, සුත්තානුලෝම, ආචර්යාවාද, අත්තනාමයී යන නමින් මෙහි විස්තර සමහන-
පාසාදිකා-චතුබ්බිධවිනයකාථාවෙහි දුක්ඛ. පිටු, 161-168.

1. "ජලකාමභාවන" විබැවි විනය.

2. "සුකරමද්දව" යනු විනිශ්චිත තුබූ (පවනනමංස) තරුණ උරුමසකින් නැනු
ආහාරයක් බව සමහරු කියති. පස්ගෝරසයුසින් පිසූ ආහාරයකැයි ද කියති. "සුකර
මද්දව" නම් රසායනයකි. එය පිළියෙල කොට මුඛ විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
පිරිනිවීම නො වේවා යි බෙහෙත් වශයෙන් දුන් බව කියති. (සුමඛලවිලාසිනී, පිටුව. 395.)
සුකරමද්දව නම් උරුමස් නො වේ. එය උරුම මැවූ උණකිලිල් හෝ උරුම මැවූ බිම
හටගත් හතු හෝ ගෙණ තැනූ රසායනයකැයි ද කියති. (උදනවධකාථා, පිටුව. 279.) මෙය
ප්‍රණීතආහාරයකැයි විබැවිවිනයයෙහි සඳහන් බව රොක්හිල් මහතා කියයි.

3. "කුකුභා", ආනන්ද ජෙමිත්‍රය බුඩවරිත, පිටුව 323; Spence Hardy, p. 356.

මේ නදිය විබැවි පොත්වල "කකුභාන" නම් වේ. එය ගණිනී (ගුන්දක්) නදියේ
ශාඛාවක් වූ "කකුභා" නදිය ය යි ද, ගත දුනට අභාවයට ගිය නමුත් ගත ගිය පාර දූන
ගැණීමට ලකුණු ටිප්පි ය යි ද කියති. Rockhill's Life of the Buddha, p. 134; note. 1.

ඉක්බිති එහි පැමිණි පුතකුස මලලපුත්‍රයාට දහම් දෙසා ඔහු විසින් පිදු රන්වන් සිතිලු සළ දෙක පිළිගෙන කකුඩා නදිය වෙත පැමිණ ඇඟ සෝදා ඒ සමීපයෙහි වූ අඹවනයෙහි මදක් සැනපුනු සේක. එහි දී අතදතෙරැන් අමතා වුඤකමාරපුත්‍රයා දුන් අනන්මදානය බුදු වන දා සුඡාතාම දුන් දානයට සමාන අනුසස් ඇතැයි වදාරා වුඤයා දුන් දානයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ආබාධය වැඩි වූවා දේ යන සැකය හා විපිලිසර දුරු කිරීම සඳහා දානානිසංසධිමදෙශනා කොට මලලරාජයන්ගේ (ගණනනත්‍ර රජධානිය වූ) කුසිනාපානුවර නිරන්තරවනදියෙහි පාරිමතීරයෙහි වූ උපවත්තන නම් සල්වනයට වැඩි සේක. එහි උතුරුදෙසට හිස ලා යුත්ම ශාලානාරයෙහි පහවනලද පරිනිමාණමඤ්චකයෙහි තොන් බුදුරජානන් වහන්සේ “අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ අද පිරිනිවන් පානාසේකැ”යි එහි රැස් ව වැලපෙන දෙවිමිනිසුන් සහිත ශ්‍රාවකයන්ට ධර්මානුශාසනා කරමින් තමන් වහන්සේ වෙත පැමිණි සුභද්‍ර නම් පරිව්‍රාජකයාට දහම් දෙසා පැවිද්ද දෙවා ඔහු රහත්වටට පැමිණවූ සේක. හෙනම තථාගතයන් වහන්සේගේ අනතිමශ්‍රාවකයා වී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු පැසුළුසමයෙහි “යො බො ආනන්ද, මයා ධම්මො ව චිනියො ව දෙසිතො පඤ්ඤතො, සො චො මමච්චයෙන සන්ධා” - “ආනන්දය, මා විසින් දෙසූ පැණවූ ධර්මය හා චිතය මා ඇවැමෙන් තොපගේ ශාස්තෘ වන්නේය” යි ද, “ආකඛිමානො ආනන්ද, සඤ්ඤා මමච්චයෙන බුද්දනුබුද්දකානි සික්ඛාපදානි සමුහනතු” - “ආනන්දය, ඉදින් සඤ්ඤා කැමැත්තේ නම්, මා ඇවැමෙන් ක්‍ෂුද්‍රානුක්‍ෂුද්‍රශික්‍ෂාපද වැහැර කෙරේවා” යි ද, “ඡන්තස්ස ආනන්ද, භික්‍ෂුනො මමච්චයෙන බ්‍රහ්මදණ්ඩා දාතබ්බො” - “ආනන්දය, මාගේ ඇවැමෙන් ඡන්ත භික්‍ෂුතමට බ්‍රහ්මදණ්ඩය දිය යුතු ය” යි ද වදාළහ.

ඉක්බිති භුවනප්‍රදීප වූ සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ “හන්දදානි භික්ඛවෙ, ආමන්තයාමි වො. වයධම්මො සඤ්ඤාරා. අප්පමාදෙන සමපාදෙථ” - “මහණෙනි, සංසකාරයෝ නැසෙන සවභාව ඇත්තෝ ය. අප්‍රමාදයෙන් (සිහියෙන්) යෙදී තොපගේ කටයුතු සම්පාදනය කරගනිවු” යි - “අනෙක ජාතිසාසාරං සක්ඛාවිස්සං අනිබ්බිසං” යන ආදී ප්‍රථමබ්‍රහ්මච්චනයෙහි පටන් පන්සාලිස් වසන් දෙසූ සියලු ධර්ම “අප්පමාද” පදයෙහි ඇතුළත් කොට අනතිම බ්‍රහ්මච්චනය වදාරා වි. පූ. 486 වන වර්ෂයෙහි වෙසක්පුත්තපොභෝදා අලුයම නිරුපධිකෙණිමාණයෙන් පිරිනිවි සේක.

ධම්මිනිය සඛිනි

සබ්බෙධුරුනිමාණයෙන් පසු ධම්මිනිය පිටක-නිකාය-ග්‍රන්ථවශයෙන් සකස් වූයේ මහාකාශ්‍යපාදී මහරහතුන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද සංගීතිමාභියෙනි. එහි මහාකාශ්‍යපචේරසංගීති, යසචේරසංගීති මොග්ගලීපුත්තනිසංචේරසංගීති ය යි දඹදිව පැවැති තුණෙක, පොඤ්ඤ සංගීති, කුමාරධාතුසෙනසංගීති ය යි¹ ලක්දිව පැවැති දෙකෙකැයි චේර-වාදබුද්ධිසාසනඉතිහාසයෙහි දැක්වෙන සංගීති පඤ්ඤ වේ.

එසින් ප්‍රථමද්විතීයසංගීති වුලලවග්ගපාලියෙහි සංඝෙපයෙන් ද එහි විස්තර සමග සෙසු සංගීති සිංහලඅලිකාපාවන් හා ආවායඝීවාදයෙන් ගණ සමූහ කරණ ලද පරිද්දෙන් දීපවංස, මහාවංස, බොධිවංස ආදී

1. මහාවංස, පරිච්ඡෙද 40 - පෙල 2, 3.

වංසකථාවන්ති ද සුමංගලවිලාසිනී, සමන්තපාසාදිකා, අත්සාලිනී ආදී සුත්‍ර විනයාභිධම්මඅභිකථාවන්ති ද, නිකායසංග්‍රහ, සඤ්චරිත්තාකර, පූජාවලී ආදී සිංහලග්‍රන්ථයන්හි ද දක්නා ලැබේ.

1. ප්‍රථමසංඛිනිනිදානය

මහාකාශ්‍යප මහරහතුන් වහන්සේගේ ප්‍රධානකයෙන් පන්සියක් රහතුන් විසින් පවත්වන ලද ප්‍රථමසංඛිනිනිදාන විනයග්‍රන්ථයක් වූ චූලවග්ග-පාලියෙහි පඤ්චසතිකකඛකයෙහි “පඤ්චසතිකා විනයසංඛිනි” නමින් දක්නා ලැබේ. මේ සංගීතිකයෙහි නිදානය හා විෂයය මහාපරිනිච්ඡාණ සුත්‍රය හා සම්පූර්ණයෙන් සමබක වේ. සංගීතිය පිළිබඳ ඓතිහාසික සත්‍ය-තාව පිළිගැනීමටත් ඒ සමබකයෙන් ඇතැම් විනයසංඛිතවිදාරකුටවමෙ-කයන් විසින් නගන ප්‍රශ්නයන්ට පිළිතුරු දීමටත් මේ සමබකය නිරා-කූල සේ දැන ගැනීම ප්‍රයෝජන වෙති යි සිතමු. එබැවින් මහාපරිනිච්ඡාණ සුත්‍රය හා සමබක වන කරුණු චූලවග්ගපාලියෙහි එන පිළිවෙලින් යොදා සංගීතිකථාව අභිකථා ද අනුගමනය කෙරෙමින් මනහරද ද සදහන් කෙරෙමින් මෙහි සංකෛපයෙන් දක්වමු.

චූලවග්ගපාලියෙහි “අථ ඛො ආයසමා මහාකසුපො භික්ඛු ආමනොසි-ඵකල්ලි ආයුෂමත් මහකසුප්තෙරණුවෝ භික්ඛුන් ඇමතුහ.” යන ආදීන් සංගීතිනිදානය ආරභා වේ. විනයකථා ආරභා වන “තෙන ඛො ජන සමයෙන” යන සාමාන්‍යවිධියෙන් තො ව “අථ ඛො” යනුවෙන් දක්වෙන මේ ආරභායෙන් ඉන් පෙර වූ සිද්ධියක් පරාමගීතය කරණ ලැබේ. පරිනිච්ඡාණ-කථාවෙහි දක්වෙන මේ සිද්ධිය වූයේ කුසිනාග් නුවර දී බුද්ධපරිනිච්ඡාණයෙන් සත්වනදා ය.

සංගීතිනිදානපාලියෙහි දක්වෙන පරිදි, මහකසුප් මහරහතුන් වහන්සේ පාචානුවර සිට කුසිනාරානුවරට වහිද්දී උන්වහන්සේ සමග පැමිණි පිරිසෙහි සිටි සුභදද් නම් මහඥ පැවිද්දා සමුද්ධිපරිනිච්ඡාණය අසා ශාස්තෘවිශෝගයෙන් වැලපෙන භික්ඛුන් අමතා “අලං ආවුසො, මා සොචිත්ථ. මා පරිදෙවිත්ථ. සුමුත්තා මයං තෙන මහාසමණෙන. උපද්දුතා ව තොම: ‘ඉදං වො කප්පති. ඉදං වො න කප්පති’ති. ඉදුති මයං යං ඉච්ඡිසාම, නං කරිසාම. යං න ඉච්ඡිසාම, න නං කරිසාම” යන ආදීන් “ඇවැත්නි, සොක තො කරවු. තො වැලපෙවු. ඒ මහාශ්‍රමණයාගෙන් අපි හොදින් ම මිදුනෙමු. ‘මේ තොපට කැප ය. මේ තො කැප ය’ යි ඔහුගේ නීති පැණවීමෙන් අපි පීඩා වින්දෙමු. දැන් අපි යමක් කැමැත්තෙමු නම්, එය කරන්නෙමු. යමක් තො කැමැත්තෙමු නම්, එය තො කරන්නෙමු” යි කී ය.

අභිකථාවෙහි දක්වෙන පරිදි, මේ වචන ඇසීමෙන් සංවෙගයට පත්, එකල සත්ලක්ඛයක් භික්ඛුන් අතුරෙහි සඛ්‍යසථවිර වූ මහකසුප්මහ-තෙරණුවෝ “මෙබඳු නිලීඡ්ශ්‍රමණයන්ගේ පක්ඛලය වැඩීමෙන් ශාසනය

1. විනයසංඛිතවිදු නම් පිළිගැන්වීමට තරම් වූ ප්‍රමාණයක් හෝ සාධකයක් තමහට නැති ව අනුන් වෙහෙසීමට බොරුවාද කරන්නෝ ය.

2. පරිනිච්ඡාණකථාවෙහි එන මේ දෙවැනි සුභදු එහි පලමුවෙන් සදහන් අන්තිම-තථාගතශ්‍රාවක වූ පරිවුර්ජක සුභදු නො වේ. කරනැවැතියෙන් ව සිට මහඥකල පැවිදි වූ හෙයින් බ්‍රහ්මචරිකවන වූ මේ මහඥ සුභදු ආතුමාගමෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩවිසූ දවසක අකැප් සේ පිළියෙලකළ හොඡ්ඡායාගුවක් (කමින් පිය යුතු තලප කැදක්) පිළිගැන්වූ කල එය අකැපය යි ප්‍රතික්‍ෂෙප කොට “මහණෙනි, මහණන් තො කැප දෙයෙහි සමාදන් නො කරවිය යුතු ය. පෙර කරනැවැතී ව සිට පැවිදි වූවහු විසින් කරබවූ පරිහරණය නො කළ යුතු ය” යි ශික්‍ෂාපද පැණවීමත් තමන්ට වූයේ අලාභයෙක, නිත්‍යවෙකැයි සිතා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බැඳගත් ජෙවර ඇත්තේ මේ දුෂ්ටච්චන කීය.

ඉක්මනින් ම අතුරුදන් විය හැකිය. මනානන්තරසංකලනයෙන් දුෂිත වන්නට පෙර ධර්මවිනය සම්භායනා කොට නැබිම මා විසින් කට යුතු ය”යි සිතා සඵලපරිනිමාණයෙන් එක්විසිවනද - සඵලධාතු බෙදා අවසන් වූ දින - එහි සිටි භික්ෂුන්ට මෙපවත් දන්වා ධර්මවිනයසම්භායනාවෙහි භික්ෂුන් උත්සාහවත් කලහ. එහෙයින් කිහි සංගීතිපාලියෙහි: “හද මයං ආට්ඨසො ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සම්භායාම, පුරෙ අධම්මො දිප්පති, ධම්මො පටිබාහීයති. පුරෙ අවිනයො දිප්පති, විනයො පටිබාහීයති” යි.

එකල්හි “තෙන හි භනෙන, ඵෙරො භික්ඛු උච්චිනාතු - එසේ තම ස්වාමිනි, තෙරුන් වහන්සේ භික්ෂුන් තෝරණ සේක්වා” යි සංඝසම්මතය ලැබූ මහකඤ්චනෙරුන්වෙල් එහි පැමිණ සිටි භික්ෂුන් රැස් කරවා¹ සංගීතිය සඳහා එක් නමක් අඩු පන්සියක් රහතුන් තෝරා ගත්හ. අනදතෙරුන් එකල රහත් නො වූ බැවින් තමන් විසින් ම උන්වහන්සේ තෝරා ගැනීම පක්ෂභජනයකැ යි නැගිය හැකි වෛදනාවෙන් මිදී සංඝයාගේ සම්මතයෙන් අනදතෙරුන් ද ආතුලත් කර ගැනීමට ඉඩ තබා එක් නමක් අඩු පන්සියය තෝරාගත් බව සැලකිය යුතු. ධර්මභාණ්ඩාගාරික වූ අනදතෙරුන් නැති ව ධර්මසංභායනා නො කට යුතු බැවින් උන්වහන්සේ ගැණීම අවශ්‍ය ය යි සම්ඝයා විසින් සම්මත විය. ඉක්බිති මහකඤ්චනෙරුතු අනදතෙරුන්ට² රහත් වීමට යුතුයුලු විය යුතු ය යි අවවාද දී කල් නො යවා වස්කාලයෙහි ම සංගීතිය පැවැත්විය යුතු ය යි ද, ඊට මගධයෙහි රජගහනුවර³ සුදුසු ය යි ද නියම කරගත්හ. එහි දීම සංගීතියට තෝරාගත් පන්සියය හැර සෙසු භික්ෂුන් රජගහනුවර වස් නො විසිය යුතු ය යි කම්මාකාරයකින් සම්මත කොට ගත් ස්ඵටරිභික්ෂුහු සංගීතිය සඳහා රජගහනුවරට පැමිණියහ. “අඵ බො ඵෙරො භික්ඛු රාජගහං අගමංසු ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සම්භායිතුං” යි එහෙයින් කිහ.

2. ධර්මවිනයසම්භායනා

රජගහනුවරට පැමිණි ඒ පන්සියක් දෙනා වහන්සේ ඇසල මස අව පැලවියද වස් එලඹ ප්‍රථමමාසයෙහි විහාරාරාම පිළිසකර කරවා⁴ නිකිණි මස අවදියවක්ද (තථාගතපරිනිමාණයෙන් සිටුවන මස දෙවනද)⁵ රජගහනුවර වෛහාරපථිතප්‍රාන්තයෙහි සජ්ජපර්ණි⁶ගුහාචාරයෙහි අජාසත් මහරජු විසින් කරවන ලද මණ්ඩපයට රැස් ව අනදතෙරුන්ට අසුනක්

1. මහකඤ්චනෙරුන්ගේ නියමයෙන් පූර්ණ නම් තෙරහු ගෙඩිය ගසා භික්ෂුන් රැස් කරවූහ. මහකඤ්චනෙරුන් ‘මෙහි නො පැමිණියෙක් ඇද්ද’යි ඇසුකල ගවමුනිතෙරුන් නැතැයි ද ඒ තෙරහු සිරිමමාසකාරාමයෙහි වෛසසති සි ද පුණ්ණෙරහු කීහ. ගවමුනිතෙරුන් කැඳවා ගෙන ඊමට පුණ්ණෙරහු ගියහ. එකල ගවමුනිතෙරහු මරණාසන්න ව සිටියහ. සංගීතියට යා නො හැකි බැවින් සම්ඝයාට දෙවසි පාත්‍රය හා තුන්සිවුරු දී තෙරහු පිරිනිවියහ. පුණ්ණෙරහු කඤ්චනෙරුන්ට එපවත් දුන්වූහ. විබැටි විනය - Rockhill's Life of the Buddha, pp. 149-150.

2. පලමුවර තෝරා නො ගත් හෙයින් “ශාසනානවහන්සේ වැඩසිටිය දී ධර්මවිනයවය පිළිබද සියලු රැස්වීම්වලට පැමිණියෙමි. ශාසනාදහාවයෙන් පසු පවත්වනු ලබන ධර්මසභාවෙන් මා බැහැර කලහ” යි ශොකී වූ අනදතෙරහු කඤ්චනෙරුන් විසින් රහත් වීමට උත්සාහවත් වනු මැනවැ යි අවවාද දීමෙන් සනසන ලදහ. Beal's Record of Western World, Vol. 11. p. 163. Cf. Rockhill's Life... pp. 154-155.

3. සම්භර තෙරහු බුදුන් බුදුධර්මයට පැමිණි බොහිමුලයෙහි සංගීතිය පැවැත්විය යුතු යැයි කීහ. අජාසත් රජුගේ ආරක්ෂාව ලැබෙන නිසා රජගහනුවර සුදුසු ය යි කඤ්චනෙරුහු කීහ. Rockhill's Life of the Buddha, p. 150.

4. මේ ලැඟුම් ගෙවල් පිළියෙල කිරීම ය යි ධර්මගුප්තයෝ කියති. Buddhist Council at Rajagaha - by Otto Franke, J P T S. 1908, p. 35, Note 1.

5. පඤ්චමියං පසකසං - පක්ෂයෙහි පස්වනද, සුමභිගලවිලාසිනී, පිටුව 8; සාරස්ඵපනී, පිටුව 50.

6. “නාග්‍රොධගුහාව” යයි කියති. විබැටි විනය. Rockhill's Life... p. 156..

තබා සුදුසු පරිදි වැඩ හුන්හ. “අථ ඛො ආයසමා ආනඤ්ඤා අරහා සමානො සනතිපාතං අගමාසි” යි දැක්වූ සේ අනදතෙරණුවෝ ද එදින අලුසම රතන් වි රැස් වීමට පැමිණි* තෙරුන් වැද සිය අස්තෙහි හුන්හ.

ඉක්බිති මහකසුප් මහතෙරහු “සුණාකු මෙ ආට්ඨසො, සඛෙසා. යදි සංඝස්ස ජනනකලලං, අහං උපාලිං විනයං පුච්චෙය්‍යං” යන ආදීන් සඛසයාට දන්වා පළමු ව විනයසඛගායනාව ආරම්භ කරමින් උපාලි තෙරුන්ගෙන් විනය විචාලන. “ඇවැත්නි, උපාලි, ප්‍රථම පාරාජිකය කොතැන්හි දී පඤ්චන ලද ද?” (උපාලි) “සාමිනි, වෙසාලියෙහි දී ය. “කවරකු අරහයා ද?” “සුද්ධන නම් කලඤ්චුත්‍යා අරහයා ය”. “කවර වසනුවෙක්හි ද?” “මෙප්‍රන සෙවනවසනුවෙහි ය” - මෙසේ කසුප්තෙරණුවෝ ප්‍රථමපාරාජිකසිකඛාපදය පිළිබඳ නිදන, පුද්ගල, වසනු, ප්‍රඥපති, අනුප්‍රඥපති, ආපතති, අනාපතති විචාලන. උපාලිතෙරණුවෝ විචාල සියල්ල ම විසඳුන. මේ ක්‍රමයෙන් උභතො-විභබ්බය (නික්කුතික්කුණිප්‍රාතිමොක්ඛශබ්දාපද සියල්ල) ප්‍රවෘත්තිසංස්ථානසෙන් විනයය සංගීත වී ය.

අනතුරුව ධම්මසඛගායනාව ආරම්භ කළ මහකසුප්තෙරණුවෝ සඛස-සමමතය පරිදි අනදතෙරණුවන්ගෙන් “ඇවැත්නි, ආනඤ්ඤා, බ්‍රහ්මජාල සුත්‍රය කොතැන්හි දී දේශනා කරණ ලද ද?” යි විචාලන. “සාමිනි, රජගහ නුවරටත් නාලඤ්චටත් අතර අමබලට්ඨිකාඋයන්හි රාජාගාරයෙහි දී ය”. “කවරකුනට, දේශනා කරණ ලද ද?” “සුප්පිය නම් පිරිවැජ්ජාටත් බ්‍රහ්මදන්ත නම් මාණවකයාටත් ය”. මෙසේ කසුප්තෙරණුවෝ සියලු සුත්‍රයන් පිළිබඳ නිදනපුද්ගලාදිය විචාලන. අනදතෙරණුවෝ විචාල සියල්ල විසඳුන. මේ ක්‍රමයෙන් සඤ්චනිකාය ප්‍රවෘත්තිසංස්ථානසෙන් ධම්ම සංගීත වී ය. මේ සංගීතිපාලියෙහි ධම්මිනයසඛගායනා සංඝෙපයෙන් සදහන් වන සැටි ය².

3. බුද්දහුබුද්දකසිකඛාපදකථා

ධම්මිනයසංගීතියෙන් පසු අනදතෙරණුවෝ සභවිරහික්කුන් අමතා “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරිනිවෘණකාලයෙහි “ආකඛධමානො ආනඤ්ඤා, සඛෙසා මමචචයෙන බුද්දහුබුද්දකාති සිකඛාපදාති සමුඛනනතු-

1. අනදතෙරුන්ගේ ශිෂ්‍යයකු වූ බුප්පසොතින තෙරුන් සඛ්‍යාඥාවෙන් සංගීතිය සදහා අනදතෙරුන් කැඳවීමට ගිය බව පෙරගාථාඅට්ඨකථාවෙහි සදහන් වේ. 351 පිටුව. අනද-තෙරුන් රහත්බව හඟවමින් පොළොව කිමිද පැමිණීමට සමහරු කියති. සමහරු තෙරුන් අහසින් ආ බව කියති. සමනතපාසාදිකා, 7. පිටුව.

* ආපොකසිණසමාපත්තඛලයෙන් පොළොව කිමිද යා හැකි වේ. වායොකසිණසමා-පත්තයෙන් අහසින් යා හැකි වේ.

“අනදතෙරහු සංගීතිකාලාව වෙත පැමිණ දොරට තව්‍රිපු කොට ආ බව ඇඟවූහ. මහ-කසුප්තෙරහු දොර වෙත පැමිණ රහත් වූයේ නම් දොර නො ඇර ඇතුළු වනු මැනවැයි අනදතෙරුන්ට කීහ. අනදතෙරහු සාද්ධිබලයෙන් යතුරු සිදුරෙන් ඇතුළු වූහ.” විනවායී. Beal’s Buddhist Records of the Western World, Vol 11. p. 163.

2. විබැවිච්චනයයෙහි සදහන් පරිදි මහකසුප්තෙරහු “අනාගතකාලයෙහි හික්කුන්ගේ ධාරණශක්තිය දුර්වල වන හෙයින් මාතෘකාගාථා නැති ව සුත්තකත, විනය, අභිධම්ම ඉතෙණ්ම අපහසු වෙතවා ඇත. ඔවුන්ට පහසු වන පරිදි පෙරවරු වේ පලමු කොට ගාථා (උද්දන) සඛගායනා කොට පස්වරු ධම්ම සඛගායනා කාරමු සි තෙරුන්ට දුන්වූහ. එසේ ගිවිස ගෙණ පස්වරු සඛගායනාව ආරම්භ කරමින් පලමු කොට අනදතෙරුන් බුදු කොට ගෙණ ධම්මකුසුත්‍රය පටන් දෙශනා පිළිවෙලින් ප්‍රවෘත්තිසංස්ථානසෙන් සුත්‍රපිටකය ද, උපාලිතෙරුන් බුදු කොට ගෙණ පඤ්චාඤ්චුත්‍යානනය පටන් විනයය ද සඛගායනා කොට අවසන් වූ පසු මහාකාශ්‍යපසථවිරයන් වහන්සේ තමන් විසින් ම සමාප්තපසාදන (සතිපට්ඨන) ආදී මාතෘකා (අභිධම්ම) සඛගායනා කළහ. R. Life of the Buddha, p p, 156-159. Cf, Indian Philosophy by S. Radhakrishnan, Vol. 1. p. 343.

ආනන්දය, ඉදින් සමස තෙමේ කැමැති නම් බුදුනුබුදුක (කුඩා - අනුකුඩා) සිකිකාපද බැහැර කෙරේවා”¹ සි වදාලව ව දන්වුන. (අනද තෙරහු මේ සිකිකාපදයෝ කවරහු දැසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් නො විවෘලන.)

තෙරවරු සමහරෙක් පාරාජික හැර සෙසු සිකිකාපද බුදුනුබුදුක ය සි කීහු. මෙසේ පාරාජික - සමසාදිසෙස - අනියන - නිසසගගිය - පාවිනතිය - පාවිදෙසනිය යන පාතිමොකකයට අයත් සිකිකාපද අතුරෙන් මුල මුල සිකිකාපද හැර අග අග සිකිකාපද ක්‍රමයෙන් බුදුනුබුදුක ය සි ඒ ඒ තෙරවරු කීහ. (ඒ සිකිකාපදයන් ඉක්මවීමෙන් වන වරදේ පමණ වසයෙන් මුත් හල යුතු වසයෙන් නො වේ.) කිසිවෙකුටත් අසුවල් ශික්‍ෂා-පදය කුඩා ය, අසුවල් ශික්‍ෂාපදය ඉතා කුඩා ය සි (හලයුතු වසයෙන්) නිශ්චය කල හැකි නො වීය.

මහකපුප්මහතෙරුන් විසින් “සමෙසා අපඤ්ඤනං න පඤ්ඤපෙති. පඤ්ඤනං න සමුච්ඡන්ති. යථා පඤ්ඤනො සිකිකාපදෙ සමාදය වනනති - සමසතෙමෙ නො පැණවුටක් නො පණවයි. පැණවුටක් නො සිදිසි. පැණවු නාක් ශික්‍ෂාපදයෙහි සමාදන් ව පවති” සි කමිවාක්‍යයෙන් ශික්‍ෂාපද සමුහනනයක් නො කට යුතු බව සමමත කරණ ලදී².

4. අනදතෙරුන්ට දෙස් පැවරීම

ඉක්බිති ස්ඵරි භික්‍ෂුහු අනදතෙරුන්ට කරුණු පසකින් දෙස් (උකකට) පැවරූහ:

1. “ආනන්දය, ඔබ බුදුනුබුදුකසිකිකාපදයෝ කවරහු දැසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් නො විවෘලන ය. (එහෙයින් සියලු ශික්‍ෂාපද මුල සිට විමසන්නට වී ය.) මෙය නොපගේ දේසයකි. එය දෙසවු (ප්‍රතිඥ කරවු)” සි කීහු. අනදතෙරහු “මම බුද්ධපරිනිෂ්ඨාණයෙහි දුෂිත වූයෙමි නො සිතියෙන් එය නො විවෘලමි. එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත් ආයුෂමතුන්ගේ කීම අනු ව (කීමට ගරු කරමින්) එය දෙසමි” සි කීහ.

2. “ආනන්දය, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වැසිසඵව පාගාගෙණ මසන ලදී. මේ නොපගේ දේසයෙකි. එය දෙසවු” සි කීහ. අනදතෙරහු මම අගෞරවයකින් එය නො පැගුවෙමි. (ඒ සිවුර මසද්දී සහාය වීමට කිසිවකු නුටු බැවින් එසේ කෙලෙමි.) එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත් ආයුෂමතුන්ගේ කීම අනු ව එය දෙසමි” සි කීහ.

3. “ආනන්දය, තෙපි මාගමුන් ලවා පලමු කොට බුද්ධගරීරය වැද-වුහු ය. ඔවුන් ඇඹු කඳුලෙන් බුද්ධබද කිලිටු වීය. මේ නොපගේ දේසයකි. එය දෙසවු” සි තෙරහු කීහ. අනද තෙරහු “මා එසේ කෙලේ ඔවුන්ට කල් ගත වී අවේලා වන හෙයින්. (පරිනිෂ්ඨාණයෙහි රැස් වූ මලලජනකාය විසාල වූ බැවින් ඔවුන් සමුහවශයෙන් යොදා සහිත්ට පලමු කොට බුද්ධගරීරය දක්වන ලදී.) එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත්... එය ද දෙසමි” සි කීහ.

1. මෙය පාතිමොකකය උදෙසීමේ දී බුදුනුබුදුක සිකිකාපද දෙසීමෙන් වැඩෙක් නැතැයි ස්වගමහණන් කියූ කරුණෙහි පණවන ලද පතින දැක්වෙන ශික්‍ෂාපදය හා සමබක ය සි සිතිය හැකි ය. “යො පන භික්‍ෂු පාතිමොකක උද්දිසමානො එච්ච දෙය්‍ය ‘කිං පනිමෙහි බුදුනුබුදුකෙහි සිකිකාපදෙහි උද්දිමෙහි? යාවදෙව කුකකුච්චාය විහෙසාය විලොබාය සාචනනන්ති සිකිකාපදෙලොනො පාවිනඤ්ඤනා” පාවිනඤ්ඤනා - විලොබාසිකිකාපද.

2 මෙය “යාව භීව ඤච සිකිකාපෙ සිකිකා අපඤ්ඤනං න පඤ්ඤපෙසා නති, පඤ්ඤනං න සමුච්ඡන්ති සාහති, යථා පඤ්ඤනො සිකිකාපදෙසු සමාදය සිකිකාසා නති, වුද්ධියෙව භික්‍ෂුනා පාවිනතියා නො පරිහානි” සි පරිනිෂ්ඨාණසුත්තයෙහි වදාල අනුසාසනය හා සමුච්චි වේ.

4. “ආනන්දය, තෙපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවීමේ ලකුණු (වාපාලවේනියාදියෙහි දී පිරිනිවන් පාතා බව) අභවද්දී “සොමිනි, බොහෝ ජනයාට භිත පිණිස කල්පයක් ජීවත් වන සේක්වා” යි නො ඉල්ලුනු ය. මේ තොපගේ දෙසකි. එය දෙසවු” යි තෙරහු කීහ. අනදතෙරණුවෝ “එවේලෙහි මාගේ සිත මරුට වසඟ වී තුබුනු බැවින් එසේ නො ඉල්පිම. එබැවින් එහි දෙසක් නො දකිමි. එහෙත් ... එය දෙසම” යි කීහ.

5. “ආනන්දය, තෙපි තථාගතශාසනයෙහි පැවිද්දට සත්‍රින් උත්සාහවත් කලහු ය. එය දෙසකි. එය දෙසවු” යි තෙරහු කීහ. අනදතෙරහු තථාගතයන් වහන්සේගේ කිරිමව වූ මහාපජාපනීගොතමය කෙරෙහි සැලකීමෙන් එසේ කෙලෙමි. එහි දෙසක් මම නො දකිමි. එහෙත් ... එය දෙසම” යි කීහ.

5. ජන්තතෙරුන්ට බ්‍රහමදණ්ඩය පැණවීම

ඉක්බිති අනදතෙරහු “ආනන්දය මාගේ ඇවෑමෙන් ජන්ත භික්ෂුහුට බ්‍රහමදණ්ඩය පැණවිය යුතු ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරිනිවෘත්තකාලයෙහි දී වදාලසේකැ” යි තෙරුන්ට දන්වූහ. බ්‍රහමදණ්ඩය නම් ජන්තතෙරුන් සමග කිසිවෙකු කථා නො කිරීමයි. අවවාද අනුශාසනා නො කිරීමයි කීහ. තෙරහු ජන්තතෙරුන්ට බ්‍රහමදණ්ඩය පැණවීමට අනදතෙරුන්ට ම පැවරූහ. එකල කොසඹැනුවර කොසිතාරාමයෙහි වීසු ජන්තතෙරුන් වෙත ගිය අනදතෙරහු ජන්තතෙරුන්ට “ඇවැත්නි, තොපට සභිකයා විසින් බ්‍රහමදණ්ඩය පණවන ලද” යි කීහ. බ්‍රහමදණ්ඩ නම් කුමක් දැයි විචාල ජන්තතෙරුන්ට “ඔබ සමග කිසිවෙක් කථා නො කෙරෙයි. ඔබට අවවාද නො දෙයි. මේ බ්‍රහමදණ්ඩය” යි අනදතෙරහු කීහ. ජන්තතෙරහු ඒ උසස් ම (බ්‍රහම) වූ දඬුවම අසා මුසපත් වී නැවත සිහි ලැබ එසින් කලකිරී කමටහන් වඩා රහත් වූහ. (මෙහි ධර්මිත්‍යසඛ්‍යායනාව හැර සෙත්‍රු කරුණු මහාපරිනිවෘත්තය හා සමබන්ධ වෙයි.)

6. පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව

පුරාණකාලීනවලියට අයත් විශේෂ කරුණක් නම් පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාවයි. ඒ කාලයෙහි පුරාණතෙරණුවෝ දක්ෂිණාගිරියෙහි පිරිවර පන්-සියක් භික්ෂුන් සමග වාරිකා කලහ. සථවිරභික්ෂුන් විසින් ධර්මිත්‍ය සඛ්‍යා-යනා කල පසු රජගහනුවර වෙළවනාරාමයට වැඩියහ. සථවිරභික්ෂුහු

“අනදතෙරුන්ට දෙස් පාවරවෝ මහකසුප් තෙරහු ය. දෙස් පාවරුණේ අනදතෙරුන් රහත් වීමට පෙර ය. (1) ඤින් සාසනයට ඇතුල් කිරීම, (2) කල්පයක් ජීවත්වීමට භාග්‍යවතුන්වහන්සේගෙන් නො ඉල්වීම, (3) භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ රත්වන්සිවුර දවසක් ම පාගාගෙණ සිටීම, (4) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැත් ඉල්ලුමට නො දීම- පිරිසිදු පැත් නැත්නම් අහසට පාත්‍රය අල්ලා දෙවියන්ගෙන් පැත් ලබා නො ගැණීම, (5) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පක්ෂයකට වරක් පාමොක් දෙසීමට හියම කොට බුදුහුබුදුක සිකුටපද කාමැති නම් සඛ්‍යතෙමේ නො දෙසන්නේ ය යි වදාල වීම ඒ සිකුටපදයේ කවරහු දැයි නො විචාරීම, (6) භිතගති ඇති ඤින්පුරුෂයන්ට තථාගතශරීරයෙහි පිලිසන් කොටස් දුක්වීම, (7) දුෂ්ඨ වූ මාමුන්ට රත්වන් බුදුබද පෙත්වා ඔවුන්ගේ කඳුලෙන් කිලිට් කරවීම යන දෙස් සහක් පවරුණු ලදී. අනදතෙරණුවෝ එකක් පාසා කරුණු කියා නිදෙස් වූහ. මෙහි 4, 6 දෙමයෝ දුලලවග්ගයෙහි සදහන් නො වෙති. 6, 7 වන දෙමයන්ගෙන් නිදෙස්වීමට පිලිවෙලින් - ප්‍රකාශයෙන් රාගී වූ ඤින් බුදුන් දක එසේ රාගීන් නො වෙති යි ද, දුෂ්ඨඤින් බුදුන් දක උත්වහන්සේ මෙන් පිරිසිදු වෙති යි ද අදහස් කල බව කීහ. මෙහි දී ශාසනාචාර්යයෙහි සිහිකොට වැඩියක් ම දුක්පත් වූ අනදතෙරහු කසුප්තෙරුන් හා අනුරුද්ධතෙරුන් දුන් අවවාදයෙන් සැකහී රහත්වීමට උත්සුක වූහ.” විබැව් විනය. Rockhill's Life of the Buddha, pp. 152-154.

ඵන්වහන්සේට “ඇවන, පුරාණයෙහි, අප විසින් ධර්මවිනය සංගීත ය. එය අනුගමනය කරවු” යි කීහ. “සුසංගීතාටුසො ඵෙරෙහි ධම්මො ච විනයො ච” යන ආදීන් “ඇවැත්නි, තෙරුන් විසින් ධර්මවිනය මනා කොට සඛිතායනා කරණ ලද” යි සංගීතිය පසසා, “තව ද (අපිව), මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි යම් සේ අසන ලද ද, පිළිගන්නා ලද ද, එසේ ම මම එය ධරන්නෙමි” යි පුරාණතෙරහු කීහ¹. මෙතෙකින් ප්‍රථමසංගීතිකථාවට ඇතුළත් කරුණු අවසන් වේ.

සංගීති පිලිබඳ මතභෙද

ප්‍රථමසංගීතිය පන්සියක් රහතුන් විසින් කප්පියාකප්පියවිනය-සිකඛාපද පැණවීම සමබකියෙන් මහලු සුහදද කී වචන හා බුද්ධානුඤ්ඤාසිකඛාපද විනිවර්ජය ද නිදන කොට ගෙන පවත්වන ලද හෙයින් “පසලුසතිකා විනයසංගීති” නම් වේ. ත්‍රිපිටකපාලිය ග්‍රන්ථාරුඝ කිරීමේ දී විනයධර ආචාර්යවරයන් විසින් එය විනයග්‍රන්ථයක් වූ වුලලවග්ගපාලියෙහි බකිකයක් වසයෙන් ඇතුළත් කරණ ලදී. එය (ද්විතීයසංගීතිකථාවත් සමග) ‘සංගීතිපාලි’ නමින් ද දන්නා ලදී.

සමුදායපරිනිපාණයෙන් පසු ධර්මවිනය විරසථාසී වනු සඳහා සමමුඛ ශ්‍රාවක වූ ධර්මවිනයධර අනුබුදු මහාකාශ්‍යප, ධම්මනාණකාගාරික ආනන්ද, අශ්‍රවිනයධර උපාලී ආදී සිවුපිලිසිඹියා පත් මහරහතුන් විසින් පවත්වන ලද මේ ප්‍රථමධර්මසඛිතායනාව සෙසු සියලු සඛිතායනාවන්ට භූමි වූ බවත්, සියලු බෞද්ධනිකාසිකයන් විසින් පිළිගන්නා ලද බවත්, ත්‍රිපිටකධර්ම විනිශ්චය පිලිබඳ සතර මහාඅපදෙශ(ප්‍රමාණ)යන් අතුරෙහි “ආචාර්යවදය” වශයෙන් ගන්නා ලද බවත් අභිකථාගතවිස්තරයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

පුරාණයෙහි පටන් ත්‍රිපිටකසංගීති හා එහි ග්‍රන්ථවිනය දෙශ කාල නිදන පුද්ගලාදිය පිලිබඳ මතභෙද ඒ ඒ ආචාර්ය පරමපරාවන්හි පැවැති බවත්, ඒ ධර්මවිනයවරොධි නො වූ ආචාර්යවරයන් හා ශ්‍රාවක වශයෙන් පැවැති විකල්පයන් බව දක්වමින් අභිකථාවායාර්යයන් විසින් සුදුසු පරිදි විනිශ්චය කරණ ලද බවත් අභිකථාවන්හි දැක්වෙයි. අභ්‍යුපුච්චි වූ සමීඤ්ඤාඤ්ඤානවිෂය වූ ධර්මයක් ලොව පහල වූ කල ලෞකිකජනයා අතර ඒ පිලිබඳ මතභෙද ඇති වීම පුද්ගලයන් නො වේ. බුද්ධකාලයෙහි ද ධර්මවිනය සමබකියෙන් නොයෙක් මතයෝ ඇති වූහ. ඒ මත නිරාකරණය කරණ ලද්දේ ධර්ම පිලිබඳ න්‍යායක්‍රම දත් ධර්මාකිසඤ්ඤාන අති ශාරීපුත්‍රාදී මහරහතුන් විසින් ය. පාලිඅභිකථාවන්හි දැක්වෙන්නේ ආචාර්යපරමපරාවෙන් පැවැති ඒ බුද්ධශ්‍රාවකයන්ගේ ම බුද්ධවචනානුගත වාචනාමාථීය යි. ශතවතී ගණනකින් පසු ග්‍රන්ථාරුඝ වූ ධර්මවිනය පිලිබඳ කවර විවේචනයක දී වුවත් පුළුචාර්යයන් විසින් අනුගමනය කරණ ලද ආඥාවචනය හා නදභිකථා ද ප්‍රමාණ වශයෙන් ගත යුතු ය. ඒ ප්‍රමාණයන් නො දැන හෝ නො ගෙන තර්කයන් හෝ ‘මෙය මෙසේ වන්නට ඇත’ යන ‘ඉති - කිරා’වෙන් හෝ ධර්මවිනය විනිශ්චය කිරීමෙන් නැගෙන වාදයෝ අනෙකුකව්වාද වනු මිස සහෙකුක වාදයෝ නො වෙති.

1. ධර්මවිනයසංගීති අවසානයෙහි එන මේ කථාව මෙතැන අනර්ථව දැක්වූයේ සංගීති කථාවෙහි සඳහන් මහාපරිනිපාණසූත්‍රය හා සමබකි වන කරුණු මෙයින් වෙන් කොට පිළිවෙලින් දැක්වීම සඳහා ය.

ප්‍රථම සංගීතිය හා එයින් සංගීත වූ ත්‍රිපිටකය ගැණ මැන කාලයෙහි පෙර - අපර දෙදිග නොයෙක් පඬුවන් විසින් නගා තිබෙන විවාදයේ බොහෝ වෙති. ඒ සියල්ල එක් කොට ගත් කල-

(1) “ප්‍රථමසංගීතිකථාව ඡිත්‍යාප්‍රබන්ධයකි.

(2) “එහි ධර්මවිනයයෙහි කොටසක් ඡිස සම්පූර්ණත්‍රිපිටකය සංගීත නොවී ය.

(3) “අභිධර්මය ගැණ කිසිවක් එහි සඳහන් නැත. එහෙයින් අභිධර්මය බුද්ධභාසිතයක් නො වේ. එය පසු කාලයක සංග්‍රහකරණ ලද්දකි” යි -

මෙසේ ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් තුනකට බෙදිය හැකි වේ. මෙතැන් පටන් මේ සියල්ලට හා එයට සම්බන්ධ අන්‍ය මතයන්ට ද යථා විධියෙන් පිළිතුරු ලැබෙනු ඇත.

ප්‍රථමසංගීතිකථාවෙහි ඉහත (xx - xxv පිටුවල) දැක්වූ කරුණු අතුරෙන් ධර්මසංගීතියාව හා පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාව ද හැර සෙසු කරුණු සියල්ල මහාපරිනිශ්චිණසුත්‍රයෙහි ඇතුළත් වේ. එහි “හදු මයං ආට්‍රිසො, ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච සංගීතියාම” යි මහකසුප්තෙරුන් විසින් කරණ ලද සංගීතියෝජනාව හා ධර්මසංගීතියාව මහාපරිනිශ්චිණ සුත්‍රයෙහි නො දැක්වීම කරුණු කොට ගෙන වුලලවග්ගපාලියෙහි දැක්වෙන ප්‍රථමසංගීතිකථාව ඓතිහාසික වූ සත්‍යසිද්ධියක් නො ව කලකට පසු අමුතුවෙන් ගොතා එකතු කරණ ලද ඡිත්‍යාප්‍රබන්ධයකැයි¹ ප්‍රකාශ කරමින් ආචාර්ය ඔල්ඩන්බර්ග් (Dr. Oldenberg) මහතා තමා විසින් සකස් කොට ඉංග්ලිෂ් අකුරෙන් මුද්‍රිත මහාවග්ග සංඥපනයෙහි මෙසේ කියයි:

“මේ සංගීතිය පිළිබඳ ලෙසමාත්‍ර වූ ද සටහනක් එහි (මහාපරිනිශ්චිණසුත්‍රයෙහි) නැත. මේ නිශ්චයයකට මහාපරිනිශ්චිණසුත්‍රකතීය ප්‍රථමසංගීතිය ගැණ කිසිවක් නොදන් බව පෙන්වීමට වැදගත් වූ ප්‍රබල සාධකයක් වේ.”²

මහාපරිනිශ්චිණසුත්‍රකතීය සංගීතිය ගැණ කිසිවක් නො දන් බැවින් එය එහි ඇතුළත් නො කෙළේ ය යි ද එහෙයින් වුලලවග්ගපාලියෙහි දැක්වෙන සංගීතිකථාව අසත්‍ය වූ ප්‍රබන්ධයකැයි ද මෙයින් අභවයි.

පරිනිශ්චිණසුත්‍රයෙහි කතීය යි කිය යුත්තෙක් නැත. එහි ධර්මය බුදුරජානන් වහන්සේ වදාළහ. සුත්‍රය ආනන්දසථවිරයන් වහන්සේ විසින් සංගීත ය.

“විනයසංගීති” නම් වූ මේ සංගීතිය පිළිබඳ කථාව සුත්‍රපිටකයට අයත් මහාපරිනිශ්චිණසුත්‍රයට නො ව විනයපිටකයට ඇතුළත් කිරීම යුක්තිය වේ. එහෙයින් එය වුලලවග්ගපාලියෙහි අග අතිරෙකබන්ධකයක් වශයෙන් යොදන ලදී. පශ්චාත්සිද්ධියක් වූ ධර්මවිනයසංගීතියාව

1. Vi nayapitaka, vol 1. p. xxvii.

2. There is not a slightest trace of any such allusion to this council. This silence is as valuable as the most direct testimony: it shows that the author of the Mahaparinibbana Sutta did not know anything of the first Council” Vinayapitaka, Vol. 1. p. xxviii

ඔල්ඩන්බර්ග් මහතා අනුගමනය කරමින් ඔටෝ ෆ්‍රාන්ක (Prof. Otto Franke) මහතා මෙසේ කියයි. “It is to Oldenberg’s credit that... he declared the first Council to be fictitious” එහි ගෞරවය ඔල්ඩන්බර්ග් මහතාටයි. හෙතෙමේ ප්‍රථමසංගීතිය ඡිත්‍යාප්‍රබන්ධයකැයි ප්‍රකාශ කෙළේ ය. J P T S. 1908, p. 69.

සුඵඤ්ඤානං වූ මහාපරිනිඝ්ණසුත්‍රයට ඇතුළත් වීම ද නො යෙදෙන්නේ ය. සංගීතිකාරක වූ මහරතතුන් වහන්සේ ඉදිරි පිට සිදු වූ මහාපරිනිඝ්ණ සුත්‍රාගත සිද්ධීන් ඵලෙසින් ම සංගීතිකථාවෙහි සංගීතිහෙතු වසයෙන් ඇතුළත් වීම ද, සංගීතිය නො පිළිගත්තේ ය යි සමහරුන් කියන පුරාණ තෙරුන්ගේ කථාව ඇතුළත් වීම ද සංගීතිකථාව සත්‍ය වූ ඓතිහාසික සිද්ධියක් බවට සාධක වේ.

සංගීතිනිදනශෙති පෙණෙන දුෂට්ඨවන කී මහලු සුභදද මහණ තථාගත පරිනිඝ්ණයට පැය කීපයකට පෙර රහත්බවට පැමිණ තථාගතයන් වහන්සේගේ අන්තිමශ්‍රාවකයා වූ පරිබ්බාජක සුභදද ය යි ඕල්ඩන්බර්ග් මහතා කියයි.¹ මේ සුභදද දෙනම වෙන් කොට අද්‍රනා ගැණීමට තරම් වූ විවේකයක් නැති ව ඒ මහතා විසින් නගන සංගීතිවාදය මතදෙවූමක් පමණෙකි. (ඕල්ඩන්බර්ග් මහතාගේ සංගීතිවිවේචන ගැණ පිළිතුරක් ශ්‍රී සුමංගල-සිංහලමහාවංශසංඥාපනයෙහි ද සඳහන් වේ. පිටු xxv - xxvi.)

ඕල්ඩන්බර්ග් මහතා සාධක කොට ගත් වෙනත් යුරෝපීය පඬුවෝ සංගීති පිළිබඳ නොයෙක් අනුතමන පලකලක:

“චුල්ලවග්ගයෙහි එන ප්‍රථමසංගීතිනිදනය මහාපරිනිඝ්ණසුත්‍රයෙහි පමණක් නො ව දීපවංසයෙහි ද සඳහන් වී තැන. එයින් සුත්‍රයෙහි පෞරාණිකත්වය පිළිබඳ වාදය බිඳ වැටෙයි. දීපවංසය චුල්ලවග්ගයට වඩා පැරැණි වූවක් නො විය හැකි බැවිනි. මේ කීම චුල්ලවග්ගයෙහි සිද්ධාන්තයක් සේ දැක්වෙන සංගීතිකථාව අනුමාන වශයෙන් අළුත් ය යන නිගමනය කිසිසේත් දුෂිල නො කෙරෙයි.”² මේ ආචාර්ය එච්. කාන් (Dr. H. Kern) මහතා කියන සැටියි.

1 “After the death of the Master so it is related in the Chullavagga - Subhadda, the last disciple converted by the Buddha shortly before his death, proclaimed views which threatened the dissolution of the community. “Do not grieve, do not lament,...” Vinayapitaka Vol. 1. p. xxvi.

මෙය ස්වීර කිරීමට මෙන් ආචාර්ය ඔටෝ ප්‍රාන්ක මහතා මෙසේ කියයි: “It is conceivable that in some more original form of traditional narrative, the two Subhaddas were one and the same...” - පැරැණි වූ ඇතැම් මූලිකවෘත්තාන්ත අනුව මේ සුභදද දෙදෙන එක ම කෙනෙකු වන්නට ඇතැයි සිතිය හැකි වේ.” J P T S. 1908, P. 26. * foot-notc.

පරිව්‍රාජක සුභදු 120 වයස් ඇත්තේ බුදුබපරිනිඝ්ණයට පෙර ඒ රාත්‍රියෙහි ම බුදුන්ගෙන් අවසර ගෙන පිරිනිවේදය ය. විබැව් විනය. Rockhill's Life... p 138.

ඒ අතින් සුභදු පිරිනිවි තැන පෞරාණිකයන් ද ගොඩ නගා තුබුණු බව (Beal's Records of the Western World, Vol. 11. pp. 35-36.) සඳහන් වේ.

“අජේවද්දති පබ්බජ්ජා, අජේව උපසම්පද,
අජේව පරිනිබ්බාණං සමමුඛා දිපද්දනමෙ.”

දීපදෙතනමයන් වහන්සේ හමුවෙහි අද ම පැවද්ද ද අද ම උපසම්පදව ද අද ම පිරිනිවීම ද විය යි සුභදුසමුත්‍රයන් වහන්සේ පැවසූහ. අපද්ධපාළි, 1238 වන ගාථා.

2. “Now the motive alleged in the C V. is not only absent from the Sutta, but likewise from the Dipavausa. Hence the argument for the great antiquity of the Sutta falls to the ground, for the DipaV. cannot be made older than the C V. But this remark in no wise invalidates the conclusion that the dogmatical story of the first Council, as told in CV. is comparatively young.” Manual of Indian Buddhism, p. 102 ff. .

මෙයින් කාන් මහතා ඔල්බන්බර්ග්ගේ මතය රකිමින් ප්‍රථමසංගීතිය ඓතිහාසික කථාවක් නම් එහි නිදනය දීපවංසයෙහි සදහන් විය යුතු බව ප්‍රකාශ කෙරෙයි. සංගීතිනිදනය වූ සුභඥකථාව දීපවංසයෙහි නො දැක් වෙනත් එහි සතරවන පරිච්ඡේදයෙහි ප්‍රථමසංගීතියනාව පැවැති සැටි දැක්වෙන බැවින් දීපවංසකතාව එය වූලවග්‍රහපාලියෙන් ගෙන සදහන් කිරීමේදී එහි නිදනය නො දන්නේ යයි නො සිතිය යුතු.

“මහාපරිනිබ්බාණසුත්ත-වූලවග්‍රහ” යන මාතෘකාවෙන් සංගීති විලිඛිත සංඛම්බරවිවෙවනයක් කරණ ආවායම් ලුවිස් ෆිනොට් (Prof. Louis Finot) මහතා මෙසේ කියයි:

“වූලවග්‍රහයෙහි 1-10 වන බකිකයන් පටන් ගන්නා (“තෙන බො පන සමයෙන යන”) පිළිවෙල හැර 11වන බකිකය ‘අථ බො ආයසමා මහා කසසපො භික්ඛු ආමනෙතසි’ යන ආකසමික වචනයෙන් ආරම්භ කොට තිබේ. කවරතැනක, කවරකලෙක, කිනම් කරුණක් නිසා මේ කථාව පැවතුනා ද, ආමන්ත්‍රණය කරණ ලද භික්ඛු කවරහු ද සි කිසිවෙක් නො දනී.” “අථ බො” යි ආරම්භ කළ මේ කථාව සෙසු බකිකයන්ට මෙන් නිදනයක් නැති, සෙසු බකික හා සමබකියක් නැති අන්‍යකථාවකි.”¹

“මෙහි 11වන, 12වන බකිකයන්හි රැකී තිබෙන සංගීතිකථා කියවන්න-තෙකුට එය භිස කපාලු කඳක් වැනි බව ද, භිස වෙන තැනක සෙවිය යුතු බව ද යන විධිවිරෝධී වූ කරුණු දෙක වැටහෙනවා ඇත.”²

“දීඝිකාලයක පටන් සංගීති විවෙවනය කළ පඬුවෝ කීප දෙනෙක් වෙති. ඒ කවරකු විසින් මහාපරිනිබ්බාණසුත්තයන් වූලවග්‍රහයෙහි සංගීතිකකික දෙකක් මුළුමනින් ම එක කථාවක් සේ පැවැති බව නිගමනය කරණ ලද්දේ නො වේ. මේ කථා තුන ම එකට සමබකි වූ එක කථාවක් සේ මූලසමාසනිවාදීන්ගේ විනයයෙහි සංයුක්තවසනු නමින් සංග්‍රහ වී තිබේ.”³

“පරිනිබ්බාණසුත්ත තථාගතපරිනිබ්බාණසෙත් දීඝිකාලයකට පසු සකස් කරණ ලද බැවින් එහි ඇතුළත් කථා බුද්ධවචන ය යි නො කියතැකි බව පෙනේ. එය නියත වශයෙන් ම අතිරෙකපාලියකි.”⁴

“පෙරවාදීන්ගේ ත්‍රිපිටක සමුහයෙහි දී විශාල ඓතිහාසිකකාර්යයක අභ්‍යන්තරවශයෙන් පැවැති රාජගහ - වෙසාලි සංගීතිකථා වෙන් කොට එහි මුල් කොටස මහාපරිනිබ්බාණසුත්තයට පෙරලා අග කොටස (සංගීති කථා වශයෙන්) වූලවග්‍රහයෙහි දසවන බකිකයට යා කරණ ලද බව සිතීමට ඉහත දැක්වූ සාධක කීපයෙන් අපට පුළුවන් කම ලැබේ.”⁵

1. Mahaparinibbana-Sutta and Chullavagga, Indian Historical Quarterly, Vol. viii. 1932, p. 241 ff.
2. “Here are two anomalies bound to strike the reader, and we must acknowledge that as they now stand preserved in chaps. XI-XII, these ‘Acta Conciliorum’ appear as a beheaded trunk, the head of which has to be sought elsewhere.” Ibid p. 241.
3. Ibid. p. 242.
4. “Since it extended over a long time after the Death of the Thathagatha, the subject matter of the “Chronicle” could not be styled as the Word of the Buddha.” It was necessarily extra-canonical.” Ibid. p. 242.
5. “In short several data gathered above entitle us to suppose that the account of the councils of Rajagaha and Vesali once formed the latter part of a larger historical work, which, at the time of the compilation of the Tripitaka, was severed into two sections, the former being converted into the Mahaparinibbana-Sutta and the latter annexed as ‘Capitula extravagantia’ to the tenth Khandhaka of the Chullavagga.” Ibid. p. 246.

ආචාර්ය ඔබර්මිලර් (Dr. Obermiller) මහතා ද පිනොචි මහතාගේ මතය අනුමත කරමින් මෙසේ කියයි:

“බුද්ධපරිනිශාණකථාවන් ප්‍රථම - ද්විතීයසංගීතිකථා දෙකත් විනය සෂ්ටක (විබැව්විනය) ප්‍රථමකාණ්ඩයෙහි එකට දක්නා ලැබේ. එය පාලි පිටකයෙහි දෙකට කඩා දක්වා තිබෙන්නේ ඒ කොටස් දෙක ම උතුරු විනයයෙහි සම්පූර්ණයෙන් එක ම කථාවක් සේ පෙනේ”¹.

පෙරවාදිනිපිටකපාලිය හා ඉතිහාසය ද වෙනස් කොට අමුතු ධර්මසංග්‍රහ කරමින් කලකට පසු සකස් කරන ලද, එසේ ම තෘතීය සඛ්‍යායනාව ගැන කිසි දු සටහනක් නැති මහායානවිනයවස්තු අනුව මේ මතකුත් දෙවන මේ හුණතිමනයන්ට පිලිතුරු මෙහි xx, xxvi පිටුවලින් දැන හැකි වේ. මීට තවත් පිලිතුරක් වශයෙන් ආචාර්ය ඩී.ජී.ජී. ගයිගර් (Dr. Wilhelm Geiger) මහතාගේ අදහස මෙහි දක්වමු:

“මගේ අදහස නම් (දකුණු බෞද්ධයන් විසින්) සංගීතිකථා දෙක වෙන් වසයෙන් බෙදා දැක්වීම නිවැරදි බවයි. උතුරු බෞද්ධයන් විසින් කාලාසොක-ධම්මාසොක රජවරු දෙදෙන එක් රජෙකැයි ගත්තා සේ සංගීතිකථා දෙක ද වැරදි ලෙස මිශ්‍ර කොට තිබේ”² (මේ කියන්නේ දෙවන තුන්වන සඛ්‍යායනා මිශ්‍ර කිරීම ගැනයි).

කෙසේ හෝ පිනොචි - ඔබර්මිලර් මතකුත්ගේ මතයෙන් ඔල්ඩන්බර්ග් මතය බොහෝ සෙයින් අනාථ වෙයි.

මහාවග්ගසංඥප්තයෙහි දැක්වෙන පරිදි ඔල්ඩන්බර්ග් මහතා ප්‍රථමසංගීති කථාව සමුපුණ්ණයෙන් ද, ද්විතීයසංගීතිකථාවෙන් භාගයක් (ධර්මසඛ්‍යායනාව) ද මිත්‍ර්‍යාප්‍රබන්ධය යි ප්‍රතික්‍ෂේප කරමින් ද්විතීයසංගීතිකථාවෙන් භාගයක් වූ විනයවිරොධිදශවස්තුකථාව ද තෘතීය සංගීතික ද පැරැණි බෞද්ධසමය පිලිබද සචිර වූ ඓතිහාසික සිද්ධිවශයෙන් පිලිගනියි³. සංගීතිකථා තුනෙන් එකහමාරක් බොරුකථා මෙන් ද එකහමාරක් සත්‍යකථා මෙන් ද පිලිගන්නා ඔල්ඩන්බර්ග් මහතාගේ මතයෙන් අතීයක් පිලිගනිමින් අතීයක් ප්‍රතික්‍ෂේප කරමින් සංගීති තුන ම ඓතිහාසික සිද්ධිවශයෙන් නො සැලකිය හැකි බව තිගමනය කරන වින්සන්ට් ස්මිත් (Vincent Smith) මහතා මෙසේ කියයි:

“ප්‍රථමසංගීතිකථාව සමුපුණ්ණයෙන් මිත්‍ර්‍යාවෘත්තාන්තයකැ යි කියන ආචාර්ය ඔල්ඩන්බර්ග් මහතා සමග එකඟ වීමෙහි පැකිලීමක් මට නැත⁴.

“රාජගහසංගීතිකථාව කුටප්‍රබන්ධයක් නම් ඊට සමාන වෛශාලිය-සංගීතිකථාව පලමු බෞද්ධසමයයට ඇතුළත් සචිරඓතිහාසික කරුණක් ය යි පිලිගත යුත්තේ කුමක් නිසා ද?”⁵

1. Cf. Indian Historical Quarterly, pp. 780-784 2. P T S. Mahavnsa Introd, p. lix.
3. Cf. Vinayapitaka Vol. 1. p p. xxiv-xxxiv.
4. "...I have no hesitation in agreeing with Professor. Oldenberg that the tale of the First Council is simply fiction" J R A S. Vol 33, 1901, p. 843.
5. "...If the story of the council of Rajagriha...is "pure invention," why should the similar story of the Council of Vaisali ... be regarded as a "fixed point" in the history of the earliar form of Buddhism?" Ibid. p. 847.

(“අපගේ නිගමනයෙහි) ප්‍රතිඵල අනුව යථෝක්ත වෛශාලී - පාටලීපුත්‍ර සංගීතිකථා (දෙක ද) පලමු බෞද්ධාගමයෙහි ස්ථිරචේතීතාසික කරුණු වශයෙන් සැලකිය හැකි නො වේ”.

ඉහත දැක්වූ යුරෝපීය පඬුවන්ගේ සංගීතිවිරෝධිතයන්ට පිළිතුරු වශයෙන් සංගීතිකථා පිළිගත් පඬුවන්ගේ අදහස් මෙහි දක්වනු ලැබේ.

පාලිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථයන් ප්‍රකාශයට පැමිණවීම සම්බන්ධයෙන් මහාඅධිකාරයන් කළ ආචාර්ය ජීස් ඩේවිඩ්ස් (Prof. Rhys Davids) මහතා තමන් හා එක් ව ක්‍රියා කළ කීර්තිමත් පණ්ඩිතයකු වූ ඕල්ඩන්බර්ග් මහතාගේ මතය එක්තරා මාදුලීලාවකින් ප්‍රතික්‍ෂේප කරන්නේ මෙසේ ය:

“මහාපරිනිච්ඡාණසූත්‍රකථා රජගහනුවර පැවැති ප්‍රථමසංගීතිය එහි සඳහන් නො කොට අන් හැර තිබෙන්නේ ඒ ගැණ තමන් නො දන් නිසා නො ව ඔවුන්ගේ කෘතියට අදාළ නොවන සිද්ධියක් එහි සඳහන් කිරීම නො වුව මනා ය යි සිතීමෙන් විය යුතු. ඔහු විසින් විස්තර කෙළේ බුද්ධපරිනිච්ඡාණය මිස ත්‍රිපිටකඉතිහාසය හෝ ශාසනඉතිහාසය නො වේ.”²

සංගීති පිළිබඳ වැදගත් ලිපියක් ලියූ ආචාර්ය ඇල්. ද ල වලේ පුසං (Prof. L. De. La Vallee Poussin) මහතාගේ වාක්‍ය කීපයක අදහස මෙසේ ය:

“ප්‍රථමසංගීතිය ඇතැම් ගර්විතජනයන් සිතන සේ (අභූතයක්) නො වී ය. එහි තෙරුන් විසින් පරමපරානුසාරයෙන් කියා තිබෙන පරිදි ධම්මග්‍රන්ථසම්මුතයක් ඒ තත්ත්වයෙන් ම නො පැවැත්තේ ය. මිනෙය් (Mineyeff) මහතා සඳහන් කරණ සේ අපගේ විස්තරයෙහි ඒ අදහස (ධම්මග්‍රන්ථසංග්‍රහය) පිළිනැණීමට තරම් නො වූ කිසුම් අප විසින් මිශ්‍ර නො කළ යුතු ය. ... එකල ඉදිරිපත් වූ කාශ්‍යීසිද්ධියට අවශ්‍ය වූ පරිදි සංගීති කියව වශයෙන් පවත්වන ලදී.”³

“පෞරාණික (ශාසන)සම්ප්‍රදායානුගත ප්‍රමාණසාධකයක් වූ විනය-ශික්‍ෂාපදසාකච්ඡාව ඇතුළත් වීම ද, රාජගහනයෙහි පැවැත්වූ ඒ රැස්වීමෙන් ඇති කළ ආරම්භය මුල් ශතවර්ෂයන්හි සම්භාසනා සංවිධානයන්ට භූමි වූ

1. “Consequently the alledged Councils of Vaisali and Pātaliputra cannot be regarded as ‘fixed points’ in the history of the earlier form of Buddhism.” Ibid. p. 858.

2. “...It is just possible that the Author of the Book of the Great Decease omitted all mention of the first Council at Rajagaha, not because he did not know of it, but because he considered it unnecessary to mention an event which had no bearing on the subject of his work. He was describing the death of the Buddha, and not the history of the Canon or of the Order”. Sacred Books of the East, Vol. xi. p. xiv ff.

3. “The First Council was not what a vain people thinks. The codification of the Scripture did not hold the position in it that has been stated by ecclesiastical tradition. But, as Minayeff remarks in our accounts we must not “confound the statements which do not deserve the same belief .. the assemblies were instituted quite naturally and were a necessary consequence of a given state of things”. Indian Antiquary, Vol. xxvii. 1908, p. 15.

“එවකට පහ හිකඩවෙ ඉමං සිකඩාපදං උද්දසෙය්‍යාථ” - “මහණෙනි, මේ ශික්‍ෂාපදය මෙසේ උදෙසවු” යි භික්‍ෂුන් සඳහා පණවන ලද පාරාජිකාදි සිකඩාපද දෙසියවිස්සෙක (220), “එවකට පහ හිකඩවෙ භික්‍ෂුනියො ඉමං සිකඩාපදං උද්දසිනතු” - “මහණෙනි, භික්‍ෂුණීහු මේ ශික්‍ෂාපදය මෙසේ උදෙසන්වා” යි භික්‍ෂුණීන් සඳහා පණවන ලද පාරාජිකාදි සිකඩාපද තුන්සියසතරෙකැ යි (304) යන මෙතෙක් සිකඩාපදයෝ පාතිමොක්ඛයට ඇතුළත් වෙති. ඒ පඤ්ඤානතසිකඩාපද සමූහවසයෙන් බෙදූ පාරාජික, සඛසාදිසෙස, අනියත, නිසංගහිය, පාවිනතිය, පාටිදෙසනීය, සෙබියා යන කොටස් සයට අධිකරණශමථධර්මයන් ද එක් කොට පාමොක් දෙසන ක්‍රමය අනුව ප්‍රථම පාරාජිකය පටන් ඒ ඒ ශික්‍ෂාපද නිදන, ධුතල, වජ්ඣ, පඤ්ඤානති, අනුපපඤ්ඤානති, ආපනති, අනාපනති වසයෙන් සන් අයුරකින් මහසුප් මහතෙරණුවන් විසින් විවාරණ ලදී. ඒ සියල්ල උපාලි තෙරණුවන් විසින් විසඳන ලදී.

ඒ ශික්‍ෂාපදසමූහය භික්‍ෂුභික්‍ෂුණීවශයෙන් දෙවැදූරුම් හෙයින් ද, නිදනාදිවසයෙන් විභාග වූ හෙයින් ද “උභතොවිභවය” නමින් සංගීත වී ය. එක් එක් ශික්‍ෂාපදය “ආජා(ආගමික)වචනය, සිද්ධාන්තය” ආදී අඵයෙන් සුන්‍ය (සුක්ක) නම් වේ. ඒ නමින් උභතොවිභවය සුන්‍යවිභවය යි ද කියනු ලැබේ.

මෙසේ මෙහි (ඉහත xv වන පිටුවේ) සඳහන් නිදහිතදෙශනා ආදියෙහි දැක්වෙන විනය-අභිවිනය දෙකින් විනය නම් වූ උභතොවිභවය පලමුවෙන් සඛනායනා කරණ ලද බව සිතිය යුතු. (ඒ පිටුවේ 9 වන පෙළ වචන කීපයක් අඩු වීමෙන් “උභතොවිභවය අභිවිනය ය” යි යෙදී තිබේ. එහි “උභතොවිභවය විනය” ය යි ද, “බකික හා පරිවාරය අභිවිනය” ය යි ද ගත යුතු.)

සංගීතිකථාවෙහි “එතෙතෙව උපායෙන උභතොවිභවයෙහි ප්‍රච්ඡ” යි විනයසංගීතිපාලිය සංකෛප කිරීම නිසා උභතොවිභවය හැර විනයෙහි සෙසු කොටස් සංගීත නොවූයේ ය යි රක්‍ෂිතවෙමිවිමගීකයෝ විවාද කෙරෙහි.

“චුත්තමහි එකධමෙම යෙ ධමමා එකලකඛණා කෙවි-චුත්තා භවන්ති සබ්බො”¹ - “එකට සබ්බක වූ සමානලක්‍ෂණ ඇති යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඔවුන්ගේ එක් ධර්මයක් කී කල්හි සියල්ලෝ ම කියන ලද්දේ වෙත්” යනු ඔවුන්ට දිය යුතු පිළිතුර ය යි සිතවු.

විනය සංගීත වූ කල විනයලක්‍ෂණයෙන් ඊට සබ්බක වූ අභිවිනය නම් වූ බකිකපරිවාරයන් ද සංගීත වීම න්‍යායානුගතසිද්ධියෙක් ම ය. නො එසේ නම් විනය සඛනායනාව සම්පූර්ණ නොවේ. චුට් මනා පමණ කාලය ගෙණ සංගීතියෙහි යෙදුණු සමූහව්‍යවක වූ මහරහත්හු බුද්ධිභාෂිත වූ විනයධර්මයෙන් අඩක් නො හැර ලත් ම ය.

“ඉධ හිකඩවෙ, හිකඩු පාතිමොක්ඛසංවරසංචුතො විහරති ආචාර ගොචරසමපනෙනා” - “මහණෙනි, මෙහි භික්‍ෂු තෙමේ ප්‍රාතිමොක්‍ෂ-සංවරයෙන් යුක්ත ව වෙසෙ” යි වදාළ තැන ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවරය නම් පන්සියස් රහතුන් විසින් පලමුවෙන් සඛනායනා කල උභතොවිභවය විනය යි. එය ආදිමුහමවර්ගකසීලයට අයත් වේ.

1. තෙතනි - ලකාණකාර.

“ආචාර ගෝවරසමපනෝනා විහරන්” - “ආචාරයෙන් හා ගෝවරයෙන් (මනා සේ හැසිරීමෙන්) සම්පූර්ණ ව වෙසෙයි.” යනු වදාළ තැන ආචාර ගෝවරය නම් “අනුජානාමි හික්කාව...” යන ආදීන් අනුඤ්ඤා (මේ කට යුතු, මේ නො කටයුතු, යයි අනුදැන වදාළ) හික්කාපදයන්ට අයත් ආභිසමා- වාරිකසීලය යි. එහි ආකලපසමාවාරය පිළිබඳ ව වදාළ - පැවිදි, මහලුපැවිදි, ආචරිය - උපජ්ඣාය - අනෙතවාසික - සද්ධිවිහාරික - ආගන්තුකාදී වූ වන්පිළිවෙත් හා හික්කුච්චිතයට අයත් පොහෝපවුරුණු කිරීම ද, සිවුපසය පිළිබඳ කපපියාකාපපියවිධි හා සමිසකමාදිය ද ඇතුළත් සමූහ හෝ පරිවෙෂ්ඨ වසයෙන් බෙදුනු බැකිකවිනය ආභිසමාවාසිකසීලය නම් වේ.

මෙසේ ශාස්තෘශාසනයෙහි ප්‍රාණය වූ ශීලය ආදිබ්‍රහ්මචරියක ආභිසමා- වාරිකවසයෙන් හා සිරිත්විරිත් විසින් ද දෙවැදූරුම් වේ. මේ දෙවැදූරුම් වූ සීලය අනු ව ප්‍රථමසංහිතිකාරක වූ මහරහතුන් විසින් ප්‍රාතිමොක්‍ෂශික්‍ෂාපදයන් ඇතුළත් විනය උපනොවිහමග නමින් ද, අනුඤ්ඤාපදයන් ඇතුළත් අභිවිනය බැකික නමින් ද, උපනොවිහමගයෙහි හා බැකිකයන්ගේ අභොධාරය වූ අභිවිනය පරිවාර නමින් ද සමහායනා කරණ ලදී. ඊට ‘පය්‍යාපත්තිපාලිය’, ‘භාජනය’ යන අළු ඇති පිටකශබ්දය¹ යොදා විනයපිටක ය යි නම් කොට “ඇවැත්නි, මෙය නොප ඇසුරෙහි වූවන් හදාරවා ලව” යි උපාලි තෙරණුවන්ට ම භාර කරණ ලදී.²

මෙසේ උපනොවිහමග, බැකික, පරිවාර වසයෙන් සංහිත වූ විනය- පිටකය ග්‍රන්ථවශයෙන් හික්කවිහමගයෙහි පාරාජික, සමිසාදිසෙස, අනියත, නිසසයනිය යන කොටස් ඇතුළත් පාරාජිකපාලිය, හික්කවිහමගයෙහි පාවිතනියාදිය හා හික්කුණිවිහමගයෙහි සියලු හික්කාපද ඇතුළත් පාවිතනිය- පාලිය, මහාකබ්බකය ආදී බැකික දසයක් ඇතුළත් මහාවගගපාලිය, (විනය)බැකික දසයක් හා සංහිතිබැකික දෙක ද ඇතුළත් මුලලවගග- පාලිය, සොළොස් පරිවාරයෙන් යුත් පරිවාරපාලිය යි නම් කොට පොත්ක සංහිතියෙහි දී ග්‍රන්ථ පසකට වෙදන ලදී.

“බැකිකයන්ට අනතුරු ව පරිවාරපාඨය සංහිත වී ය යි අළුකථාවන් කියතත් එය පිළිගත නො හැකි ය. පරිවාරය බුද්ධිකාලීන නොවේ. එහි සෙසු විනයග්‍රන්ථයන්හි නැති අමුතු විනයයක් නැත. එය ලක්දිව දීප නම් තෙර නමක් විසින් පසු කලෙක රවනා කරණ ලද්දකි” යි ඇතැම් ත්‍රිපිටකවිවාරකයෝ කියති. මෙයට පිළිතුරු පතන දැක්වේ:

“යං තෙන හගවතා ජිනතා පසසතා අරහතා සමමාසමබ්බුදෙධන පඨමං පාරාජිකං කප්ථ පඤ්ඤානිති?” යන ආදී පුළුච්චාසිසාජනසේන පරිවාරය ආරම්භ වෙයි. මේ පාලිය උපනොවිහමගය සංහිත වූ ආකාරයට සරි ලයි. උපනොවිහමගයට අයත් සියලු ශික්‍ෂාපද ප්‍රශ්නෝත්තරවශයෙන් විසඳමින් “පඤ්ඤානතිවාරය, කතාපනති(කතී ආපනති)වාරය, විපතතිවාරය, සමහන- වාරය, සමුච්චානවාරය, අධිකරණවාරය, සමථවාරය, සමුච්චයවාරය” යි වාර අටකින් ද, “මෙච්චනං ධම්මං පතිසෙවනපච්චයා පඨමං පාරාජිකං කප්ථ පඤ්ඤානිති?” යන ආදියෙහි ‘පච්චය’ පදය සමග යොදා ඉහත කී

1 “මො, පිටකසමපදනොනා,” කාලාමසුත්‍රය, අංගුත්තර - තිකති. මහාවගග, සුත්‍රය 5. මෙහි පිටක ශබ්දයෙන් ‘ග්‍රන්ථය, තනතිපාලිය, පය්‍යාපත්ති’ කියවේ. “පිටකසමපදය” මෙකිම, වංකීසුත්‍රය. ‘මෙහි පිටක ශබ්දයෙන් ‘පදවලිය, වචන ගැලපීම’ යන අළු කියවේ.
2. සුමමනලවිලාසිනී.

වාර අට නැවත කීමෙන් දැ සි මෙසේ සොලොස් වාරයකින් පාරාජිකාදි සියලු ශික්ෂාපදයෙන් පිරිවැරැණු හෙයින් තද්විෂය වූ සංග්‍රහය එහි දැක්වූ බකිකපුවර්ෂාදියත් සමග පරිවාර නම් වී ය.

මෙහි බුද්ධභාෂිත හා (ආචර්යාවංස-උද්‍යානාදිගාථාවකිවසයෙන්) ශ්‍රාවකභාෂිතයෝ ද ඇතුළත් වෙති. මෙහි විස්තර වන විනයක්‍රම අනෙක් විනයපාලියක දක්නට නො ලැබේ. සොලසපරිවාර, බකිකපුවර්ෂා, එකොත්තරාදිවිහාගය, විනයසාමුක්‍යකංස (සතර මහාපදෙස පිළිබඳ “සුත්තං සුත්තානුලොමං විනයං විනයානුලොමං” යි කී මූලපද), උපාලිපඤ්චක, සෙදමොවනගාථා, බ්‍රහ්මදණ්ඩ¹ යන ආදිය පරිවාරයෙහි ම දක්නා ලැබේ. මෙහි උපාලිපඤ්චකයෙහි “ථෙරො කීර ... භගවන්තං උපසඞ්ඛ- මිනා ‘කති හි නු බො භනෙන’ ති ආදිනා නයෙන පඤ්ඤන පුවර්ෂ² -” “සථිපිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ, ‘කෙතෙකින් ස්වාමීනි,’ ආදීන් ප්‍රශ්න විචාලේ ය” යනු අඵකථායි. ගාථාසඞ්ඛණ්ඩාවෙහි “වොදනා- කීමන්ථායාති ආදිකා පුවර්ෂා උපාලිතෙරෙන කතා. වොදනා සාරණන්ථායාති ආදි විසුඤ්ඡනං භගවතා වුත්තං”³ යනු විකායි. මෙයින් පරිවාරයෙහි එන සියලු විනය ප්‍රශ්නයන් උපාලි තෙරුන් විසින් අසනලද බවත් බුදුරජුන් විසින් විසඳු බවත් සංගීතිකාලයෙහි ඒ වූ පරිදි පුවර්ෂාවිසුඤ්ඡනයෙන් සංගීත වූ බවත් පැහැදිලි වේ.

පයඝීපනී, ප්‍රතිපත්ති, ප්‍රතිවෙධ යන ත්‍රිවිධසද්ධිමයාගේ විරසීතිසට හෙතු වන්නේ උභතොවිතඞ්ඛ, බකික, මාතීකා යන ත්‍රිවිධවිනයධම්මය යි. මේ ත්‍රිවිධවිනයසඞ්ඛ්‍යාත පුළුපරාශිය ගෙහි පවත්නා සුත්‍රය(හුය) නම් පරිවාරය යි. එබැවින් පරිවාරය සද්ධිමසීතිසට උපකාරය වේ. එහෙයින් කිහි පරිවාරයෙහි:

“එවං නීයති සද්ධිමො විනයො යදි තිට්ඨති,
උභතො ව විතඞ්ඛාති බකිකා යා ව මාතීකා,
මාලා සුත්තගුණෙනෙව පරිවාරෙන ගජනී”⁴ යි.

විනයටිකාවායඝීයන් මෙයට ලියූ ටිකාවෙහි මෙසේ දැක්වේ: “විනය පරිසභනි පන කථං තිට්ඨති ... පරිවාරෙ ගජනී තිට්ඨති”- “විනය පයඝීපනීය කෙසේ පවත්නේ ද? පරිවාරයෙහි ගෙහි පවත්නේ ය”.

“නසො සිකෙබ පරිවාරං ධම්මකාමො සුපෙසලො” - “එහෙයින් ධම්ම කැමැති ප්‍රියශීල තෙමේ පරිවාරය උගන්නේ ය.”

“පරිවාරං අජානනො කුතො ධම්මවිනිච්ඡයං” - “පරිවාරය තො දන්නේ කෙසේ ධම්මවිනිච්ඡය දන්නේ ද?” “සද්ධිමවිනියො පරිවාරෙන සොභති” - “විනයසද්ධිමය පරිවාරයෙන් බබලයි”.

1. “බ්‍රහ්මදණ්ඩ” මහාපරිනිසීණ සූත්‍රයෙහි ද (එහි ආ පරිදි) මූලලවය - පංචසතික කාකිකායෙහි ද දැක්වේ. එය ද අපලොකකමයට අයත් විනයකමයක් වශයෙන් පරිවාරපාලියෙහි මිස අනෙක් විනයපාලියක දක්නා නො ලැබේ
2. විනයධ්මකථා, පරිවාරවර්ණනා 1017 පිටුව. 3. විමතිවිනොදනී, 499 පිටුව.
4. පරිවාර, (සද්ධානිසු-මුද්‍රණ) 130 පිටුව.

මේ ආදියෙන් වර්ණිත වූ පරිවාරපාලීය ධර්මසංග්‍රහකයන් විසින් සඛනාභිත ය සි අභිකථා ද ටිකාවෝ ද කියති. ත්‍රිපිටකයෙහි සංගීත වූ ද නො වූ ද කොටස් මේ මේ ය සි අභිකථාවන්හි දැක්වේ. එක ද අභිකථාවක හෝ ටිකාවක, එක ද ඵෙරවාදිසාසනඉතිහාසයක පරිවාරය සංගීත නො වූයේ සි කියන ලද්දේ නො වේ. එහෙත් වනීමාන ත්‍රිපිටක-පරික්ෂකයෝ “පරිවාරය නම් සංගීතාරූප නො වී ය. එය දීප නම් වූ තෙරනමක් විසින් කරණ ලද බව පරිවාරයෙන් ම ස්ථුට වේ ය” සි කියමින් ග්‍රන්ථවසානයෙහි දැක්වෙන මේ නිගමනගාථා ඉදිරි පත් කෙරෙහි:

“පුබ්බාවරියමඤ්ඤං ච පුච්ඡිත්වා ච තතිං තතිං,
දීපනාමො මහාපඤ්ඤා සුතධාරී විවකඛණො,
ඉමං විත්ථාරං සඤ්ඛපං සඤ්ඤාමඤ්ඤන මඤ්ඤිමෙ,
විත්තසිත්වා ලිබාපෙසි සිසුසකානං සුඛාවතං”.

මෙහි අභි විමසීමේ දී පරිවාරය සඛනායතාරූප නො වූවක් හෝ දීපතෙරුන් විසින් එය පසු ව කරණ ලදවක් හෝ නො පෙනේ.

“මහාප්‍රඥ වූ ශ්‍රාවධාරී වූ සිඤ්ඤි වූ දැනීන ආති දීප නම් ස්ථිරතෙමේ ඒ ඒ කරුණෙහි පූජාවාය්‍යීයන්ගේ කථාමාගීය ද විවාරා දූත මදධ්‍ය දෙශයෙහි (ආවාය්‍යීවරයන්ගේ) වාචනාමාගීයෙන්¹ (මුඛපාඨවශයෙන්) සිතා සමානියෙන් දූරු පරිදි (සොළසපරිවාරාදියෙන්) විස්තර සහිත වූ (සමුට්ඨානසිසසංඛෙපාදියෙන් හා පෙය්‍යාලමුඛයෙන්) සංකෛප වූ විනයෙහි හික්මෙනුවන්ට සුව ඵලවන්තා වූ මේ විනයසංග්‍රහය ලියවී ය” යනු මෙහි අභිප්‍රේත වූ අභිය වේ.

මෙහි ධවනිතාභීය නම් ලක්දිව හා දඹදිව පැවති ආවාය්‍යීපරමපරාවෙන් මුඛපාඨවශයෙන් දූරු පරිවාරපාඨය සංගීත වූ පරිද්දෙන් පොත්කාරොහ සංගීතිසමයෙහි දීප තෙරණුවන් විසින් ග්‍රන්ථාරූප කරවූ බව වේ. විනය ප්‍රඥප්තිය හා විනයකමිවිහාග බුදුරජුන්ට ම විෂය වේ. එය ශ්‍රාවකයන්ට විෂය නො වේ. ශ්‍රාවකයෝ බුදුරජුන් වදාළ ක්‍රමය අනුව එය විස්තර කෙරෙහි. එහෙයින් පරිවාරවිනයය දීප තෙරුන් විසින් නිපදවූවක් විය හැකි නො වේ.

ඒ හැර “පොරාණකෙහි මහාඵෙරෙහි ගාථායො ධම්මා”² යන අභිකථාවෙන් පරිවාරයෙහි ආවාය්‍යීවංශසන්දර්ශනගාථා පුරාණාවාය්‍යීවරයන් විසින් තබන ලදබව කියවේ. “පොරාණකෙහි මහාඵෙරෙහිති සංගීතිත්ත-යනො පච්ඡා පොත්ථකසංගීතිකාරකෙහි ජලුභිඤ්ඤාපට්ඨමතිදාදිගුණ සමුප්පලෙහි මහාඵෙරෙහි”³ යන ටිකාපාඨයෙන් පුස්තකසංගීතිකාරක වූ ඡබතිඤ්දිගුණයෙන් බැබළුනු මහතෙරුන් විසින් ගාථා තැබූ බව ප්‍රකාශ වේ. මේ අභිකථා - ටිකා ලිඟු ආවාය්‍යීයෝ “දීපනාමො... ඉමං ලිබාපෙසි” යනු නො දුටුවෝ ය සි නො සිතිය යුතු. දීපතෙරුන් විසින් පරිවාරය

1. ස්ථිරවාදි ආවාය්‍යී පරමපරාගත වාචනාමාගීය අශොකාසිරාජයන් විසින් විදේශීය ධර්මප්‍රවාරය ආරම්භ කරණ තුරු මධ්‍යදේශයෙහි ම පැවැත්තේ ය. මිහිඳුමහරහතුන්වහන්සේ විසින් ලක්දිවට ගෙනෙන ලද්දේ මධ්‍යදේශයෙහි පැවැති ඒ වාචනාමාගීය සි.

Cf. “Prior to the despatch of missionaries by Asoka, Buddhism as a religious movement was confined, more or less, within the territorial limits of what is known in Buddhist literature as the Middle Country (Majjhimadesa) and the Buddhist tradition in Pali is very definite on this point”. A History of Pali Literature, Vol. 1. p. 9.

2. සමනකපාසාදිකා, (හේවාචිතාරණ මුද්‍රණ) 960 පිටුව. 3. විමතිචිනොදකී, 434 පිටුව.

අමුතුවෙන් ලියවන ලද නමුත් මේ පාඨයන් මෙහේ නො කියති. කෙසේ නෝ මේ පාඨයන්ගෙන් පෙනෙන්නේ අභිකථා-විකාචායඛිවරයන්ගේ පිළිගැනීම පරිවාරය සංගීති කුණෙන් ම සංගීත වූ බවත් පොත්කසංගීතියෙහි දී ශ්‍රත්ථාරුඝ වූ බවත් ය. දීපනෙරණුවන් ද ත්‍රිපිටකය ශ්‍රත්ථාරුඝ කිරීමෙහි සහභාගි වූ සිංහල රහතුන් පන්සියය අතුරෙන් කෙනෙකුත් බව සිතිය යුතු.

තව ද,

“පරිවාරං අනුඤ්ඤාරං අභිධම්මං ජප්පකරණං,...
ඵත්තකං විසසජ්ජනිත අඤ්ඤාති අකරිංසු තෙ”¹

යන දීපවංසගාථාවෙන් ද්විතීයසංගීතියෙන් පසු ඇති වූ මහාසඬ්ඝික නිකා-
සිකයන් විසින් විනයෙහි අපොඤ්ඤාරය වූ පරිවාරයන් අභිධම්මප්‍රකරණ
සයත් අත්හළු බව කියවේ. මේ ඓතිහාසිකවාචිව සත්‍යය සි පිළි-
ගැනීමෙන් ප්‍රථමසඬ්ඝායනාවේ පටන් පරිවාරය මුඛපාඨ වශයෙන් දැඹදිව
පැවැති බව නිශ්චිත වෙයි.

ද්විතීයසංගීතියෙහි සංගීතිකාරක රහතුන් විසින් විනයවිරෝධිදා-
වසනුව විසදන ලද්දේ “සුත්තා සුත්තානුලොමං, විනයං විනයානුලොමං”යි
පරිවාරයෙහි දැක්වෙන මහාපදෙසයන් ප්‍රමාණ කොට ගෙන බව “කසු
පටිකඛිතං? සාවජජීයං සුඛධිවිගඛො” යන ආදියෙන් පෙනේ. ඒ
සඬ්ඝායනාවේ දී පේරවාදිසඬ්ඝායනෙන් බැහැර කරණු ලැබූ අධිමමවාදි වජ්ජී
භික්ෂුන්ට පරිවාරය රැඹි නො වූ බව කැහේ. ඒ කෙසේ වෙතත් සමුද්ධි-
පරිනිච්ඡාණයෙන් පළමුවන ශතවර්ෂයෙහි පරිවාරවිනය දැඹදිව පේරවාදයෙහි
පැවැති බව සත්‍යයක් විය යුතු.

මේ හැර අශොකාධිරාජයන් විසින් අභිෂෙකයෙන් දෙලොස් වන හෝ
තෙලොස් වන වර්ෂයෙහි (තෘතීයසඬ්ඝායනාවට වර්ෂ පහකට පෙර) ලියවා
තබන ලද භාබෘ (භාබ්‍රා -බෙරොච්) නමින් දන්නා ලද ශිලාලේඛනයෙහි
සඳහන් “විනයසමුකසෙ” යනුවෙන් පරිවාරය අදහස් කරන්නට ඇති
බව සිතිය හැකි වෙයි. මේ කරුණ ගැන විමසීම සඳහා ඒ ශිලාලිපිය මෙහි
දක්වනු ලැබේ:

භාබෘ - ශිලාලිපිය

1. “ප්‍රියදසිලාජා මාගධෙ සංඝං අභිවාදෙනුතං
ආහා අපාබාධතං ච ඵාසුචිභාලතං චා [.]
2. විදිතෙ වෙ භංතෙ ආවතකෙ හමා
බුධසි ධංමසි සංඝසි ති ගාලවෙ ච
ප්‍රසාදෙ ච [.] ඵ කෙචි භංතෙ
3. භගවතා බුධෙන භාසිතෙ සවෙ සෙ
සුභාසිතෙ චා [.] ඵ චු බො භංතෙ හමියා යෙ
දිසෙයා තෙවං සධමෙම
4. විලඛිතිකෙ හොසතී ති අලහාමි
හකං තං වත වෙ [.] ඉමාති භංතෙ
ධංමපලියායාති විනයසමුකසෙ

1. දීපවංස (මුද්‍රිත) 25 පිටුව.

- 5. අලියවසානි අනාගතභයානි මුනිගාථා මොනෙයසුතෙ උපනිසපසිනෙ ඵ වා ලාඝුලො -
- 6. වාදෙ මුසාවාදං අඛිඛිව්‍ය භගවතා බුධෙන භාසිතෙ[.] ඵතානි භංවෙ ධංම පලියායානි ඉච්ඡාමි
- 7. කීං ති බහුකෙ භිබුජායෙ වා භිබුජිතෙ වා අභිබිතං සුතෙසු වා උපධාලයෙසු වා
- 8. හෙවංමෙවා උපාසකා වා උපාසිකා වා [.] ඵකෙති භංජන ඉමං ලිඛාපයාමි අභිප්‍රෙතං මෙ ජානංභු ති”.

ශිංහල අනුවාදය

මගධදෙශයෙහි ප්‍රියදර්ශී රජ තෙම සඛිකයා සකසා වැද නිරෝග බව ද ඵාසුචිතරණය ද විවාරයි.

වහන්ස, බුද්ධධර්මසංඝයන කුන් තන්හි මාගේ ගෞරවය ද ප්‍රසාදය ද කොතරම් දැයි (බවවහන්සේ විසින්) දන්නා ලද ම ය.

වහන්ස, බුදුරජුන් විසින් යමක් වදාරණ ලද නම්, ඒ සියල්ල මනා කොට වදාරණ ලද්දේ ම ය.

වහන්ස, “සද්ධර්මය මෙසේ විරසථාසී වන්නේ ය” යි සිතා මෙය මම කියමි. එය කීමට මම සුදුසු ද වෙමි.

වහන්ස,

- 1. විනයසාමුක්කංස, 2. අරියවංස, 3. අනාගතභය,
- 4. මුනිගාථා, 5. මොනෙයසුත්‍ර, 6. උපනිසපසුක,
- 7. මුසාවාදය කරුණු කොට ගෙන භාග්‍යවත් බුදුරජුන් විසින් වදාල රාහුලොවාදය ද යන ධර්මපද්ධතියෝ වෙති.

වහන්ස, බොහෝ පූජ්‍යභික්ෂූහු ද භික්ෂූණීහු ද එසේම උපාසකයෝ ද උපාසිකාවෝ ද මේ ධර්මපද්ධතියන් නිතර අසත් නම් දරත් නම් මැනවැ යි මම අපේක්ෂා කරමි.

වහන්ස, මාගේ ඒ අභිප්‍රාය දනිත්වා යි මේ ධර්මයන් මෙහි ලියවමි.

අශෝකාධිරාජයන් විසින් මෙයට අවුරුදු දෙදහස්දෙසියහැත්තැවකට පමණ පෙර පිහිටුවන ලද මේ ශිලාලිපිය සථවිරවාදීන්ගේ ධර්ම විනය පිළිබඳ ඉතිහාසය සනාථ කිරීමෙහි ප්‍රබල වූ සාධකයක් වේ.

“බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් වදාල සියලු ධර්ම සුභාෂිත (සවාකඛාත)ය. එසින් මේ ධර්මපද්ධතියෝ සද්ධර්මසාසනසම්ප්‍රදාය සඳහා අතිශයින් උපකාරී වෙති. එහෙයින් මේ ධර්මපද්ධතියෝ (දෙශනාවෝ) භික්ෂුභික්ෂූණීන් විසින් ද, එසේ ම උපාසකඋපාසිකාවන් විසින් ද සුදුසු පරිදි ප්‍රගුණ කළ යුත්තාන.

විනයසමුක්ඛසයෙහි ‘උත්තමිය, ග්‍රෙහිතිය, සාරය’ යන අභි නා ගැලපෙන ‘ප්‍ර - අති මොක්ඛ, ප්‍ර-මුඛ’ යන අභි ඇති ප්‍රාතිමොක්ඛය ‘විනයසමුක්ඛ’ විය හැකි බවත්, වරක් ජිස්ඛේච්චිස් මහතා සිතූ පරිදි එය පරිවාරය නොවන බවත් ඔල්ඩන්බර්ග් මහතා කියයි.¹

ජිස්ඛේච්චිස් මහතා විනයසමුක්ඛසය කුමක් ද යනු සැක සහිත බවත්, එය අද්‍රුතා ගැණීම දුෂකර බවත්, එය ප්‍රාතිමොක්ඛය නො විය හැකි බවත් පසු ව කිය සි².

ධම්ප්‍රතිපදාවක් වශයෙන් ගත යුතු කුවටකසුත්‍රයෙහි සන්වන ගාථාවේ “පාතිමොක්ඛං, සමාධිං” යි යෙදී තිබෙන බැවින් අශෝක රජුගේ විනයසමුක්ඛසය (ප්‍රාතිමොක්ඛය) ඒ සුත්‍රයෙහි දැක්වේ ය යි ඩී. ආර්. භණ්ඩර්කාර් මහතා කියයි.³

ප්‍රාතිමොක්ඛය විනයපිටකයට අයත් වෙන් වසයෙන් පැවැති ග්‍රන්ථයක් නො වේ. එය උපොසථයෙහි දෙසීම සඳහා ප්‍රගුණ කිරීමේ පහසුව සලකා සකස් කරණ ලද ග්‍රන්ථයකි. එය මූලින් පැවැත්තේ මුඛපාඨ වසයෙනි. එහි සඳහන් ශික්ෂාපද සියල්ල නිදහසින් විභාග සහිත ව උභතොවිභවනයෙහි ඇතුළත් වේ. එහි සාරය දැක්වෙන්නේ පරිවාරයෙහි ය. “ධම්මධරා, විනයධරා, මාතිකාධරා” යි පෙළෙහි දැක්වෙන බැවින් විනයපිටකය වූ

1. “The Vinayasamākaśa (-Vinayasamākarśha) is, I think, certainly not the Parivāra as Mr. Davids once supposed... The expression “Substance of the Vinaya” seems to me to apply very well to the Pātimokkha.” Vinayapitaka, Vol. 1. XL.

“It is just possible that Vinayasamukase may refer to the Old Commentary as well as to the Pātimokkha... And Vinayasamukase cannot for the reasons above stated mean, as has been supposed, the Parivāra-pātha.” S.B.E. Vol XIII, Introd. by Rhys Davids, and Oldenberg, pp. xxvi-xxvii.

2. “The Pātimokkha can scarcely be rightly called a Dharmaparyaya and it does not correspond to the meaning of the title used by Asoka. The noun Samukasa has not been found in the Pitaka.... The Exaltation of Vinaya (Vinayasamukasa)... is much more probably meant as the title of some short Sutta or passage in praise of Vinaya in one or other of its two senses, ethical or legal. And I quite agree, therefore, with Mr. M. Senart (p. 204) in regarding this identification as unsatisfactory.” Rhys Davids, JRAS. Vol. 30. (1898) p. 639.

මෙයින් ප්‍රාතිමොක්ඛය ධම්පසංඝයකැයි නිවැරදි ව කිය හැකි නො වන බවත්, එය අශෝක රජතුමා යෙදූ නාමයේ අභියච නො ගැලපෙන බවත්, සමුක්ඛ නාමය පිටකයෙහි දක්නට නො ලැබුන බවත්, විනය සමුක්ඛසය වෙන යම් සුත්‍රයක් හෝ දෙශනාවක් විය හැකි බවත්, විනයසමුක්ඛසය ප්‍රාතිමොක්ඛය යි හැඳින්වීම සැකසන්නය යි සෙතොට මහතාගේ කීම පිළිගන්නා බවත් රිස් චේච්චිස් මහතා කියයි.

3. Cf. Asoka, by Dr. Bhandarkar, pp. 86-88.

මෙහි භණ්ඩර්කාර් මහතා විශුඛිමානීයෙහි (ගේවාචිනාරණ මුදුණ 69 වන පිටුවේ) දැක්වෙන “රථචිනිතපට්ටද, නාලකපට්ටද, කුවටකපට්ටද, මහාඅරියවංසපට්ටද” ගැණ ද සඳහන් කරයි.

“විනයසමුක්ඛසය යනුවෙන් ප්‍රථම සුත්‍රදෙශනාවේ දැක්වෙන චතුස්සත්‍රය ප්‍රකාශ වන ‘සාමුක්ඛකංසිකා ධම්මදෙශනා’ යන පාඨය අශෝක රජතුමා විසින් මෙහි දී සිතන්නට ඇතැයි ඒ. ජේ. ඇච්මන්ඩ්ස් මහතා කියයි. [JRAS, 1913, p. 387]. ඩී. ඇම්. බරුවා මහතා එය ගිහිවිනය නම් වූ සිගලොවාද සුත්‍රය යි කියයි.” Cf. Asoka by R. Mookerji, p. 118, Note 3.

උභතොච්ඡිඛානකපාරිවාර විනයවසයෙන් ද පාඨමොක්ඛය මාතිකා වසයෙන් ද බුද්ධිකාලයෙහි පටන් වෙන්වෙන් ව දැරූ බව පෙනේ. එබැවින් ධර්මපදායයක් වශයෙන් දැක්වූ විනයසමුක්ඛය ප්‍රාතිමොක්ඛය නො ව සතර මහාපදෙහි ඇතුළත් වූ පරිවාරය යි සැලකීම සුඛනි සුඛන වේ.

අපගේ මේ විමසීමෙන් අශෝකාධිරාජයන්ගේ භාෂාශිලාලිපියෙහි සඳහන් සඤ්චිකානික සඳහා උගත යුතු බුද්ධිභාෂිතධර්මපදායයක් වූ විනයසමුක්ඛය විනයසාමුක්ඛකංස නම් වූ සතරමහාපදෙහි ඇතුළත් පරිවාරපාඨය ම සඳහා යොදන ලද්දකි බව පෙනේ. එය අශෝකකාලයටත් පෙර සිට මධ්‍යයෙහි පෙරවාදීන් විසින් “නසමා සිකෙඛ පරිවාරං ඛම්මකාමො සුපෙසලො” යි අනුශාසිත වූ පරිදි පුහුණු කළ බවත්, නිකායානතර මතභේදයෙන් භීතන ව කැප නො කැප නො සලකා ප්‍රත්‍යයගෙබයෙන් කවිකපාදියෙහි ඇලී ප්‍රතිපතනයෙහි නො ඇලී විසූ භික්ෂුභික්ෂුණීන්ට - විශේෂයෙන් මානසා, සුරසෙන, වෙදි (වනීමාන රාජප්‍රධානා) ප්‍රදේශවාසී සමිකයාට එය අසා දැන ප්‍රගුණ කට යුතු ය යි රජතුමා දුන් අවවාදය බවත් මේ ලිපියෙන් නිගමනය වන්නේය.

මේ තාක් දැක්වූ කරුණුවලින් පරිවාරය බුද්ධිභාෂිත වූ විනයොපදෙශයෙන් හා උපාලි ආදී මහරහතුන්ගේ වාචනාමාඨියෙන් සුඛන බවත්, එය සංගීති තුනෙන් ම සංගීත වූ බවත්, දීපවෙරණුවන් විසින් ග්‍රන්ථාරූඪ කරවූ බවත් පැහැදිලි වේ ය යි සිතමු.

2. සුඛනභවය.

විනයසමුක්ඛයට අනතුරුව ධර්මසමුක්ඛයට ආරම්භ කළ මහා-කාශ්‍යපස්ථිරයන් වහන්සේ විසින් බ්‍රහ්මචාර්යුක්‍රමයෙහි පටන් ඒ ඒ සුත්‍රයන්ගේ නිදන - පුද්ගල ආදිය විවරණ ලැබූ ධර්මභාෂාභාගාරික ආනන්ද-ස්ථිරයන් වහන්සේ විසින් “එවං මේ සුඛනං එකං සමයං භගවා අනතරා ව රාජගහං අනතරා ව නාලන්දං අධ්‍යානමග්ගපටිපන්නො භොති.....” යන ආදීන් බ්‍රහ්මචාර්යුක්‍රමයෙහි පටන් එක් එක් සුත්‍රය පිළිබඳ නිදනාදිය දක්වමින් එක් එක් සුත්‍රය විසඳු පසු මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ගණසජ්ඣායනා කොට ඒ සියලු ධර්ම ශාසනව්‍යවහාරයෙහි ‘සමුක්ඛය’, ලොකව්‍යවහාරයෙහි ‘නිවාසය’ යන අළු ඇති නිකාය ශබ්දය යොදා දීඝනිකායාදි නිකාය පසකට බෙදන ලදී. එහෙයින් නිහ සංගීතිපාලියෙහි: “එතෙනෙව උපායෙන පඤ්චපි නිකායෙ පුච්ඡි” යි.

ඒ ඒ ධර්මපදායයන්ගේ ස්වරූප බලා නිකාය පස මෙසේ නම් කරණ ලදී:

(i) දීඝිප්‍රමාණ ඇති බ්‍රහ්මචාර්යු ආදි සුත්‍ර සූතිසක් (34) ගණ වග්ගී තුණකට බෙදා සමුක්ඛ කොට ඊට දීඝනිකාය යි නම් තබා එහි බණවර 1 සුසැටක් (64) පමණ වූ පාලිය සජ්ඣායනා කොට (සුමඛලවිලාසිනියෙහි කී පරිදි) “ඇවැත්නි, මෙය නොප ඇසුරු කරණුවන් හදරව” යි ආනන්ද-ස්ථිරයන්වහන්සේට භාර කරණ ලදී.

(ii) මධ්‍යමප්‍රමාණ වූ මූලපටියාය ආදි සුත්‍ර එක්සියදෙපණසක් (152) පණණාස තුණකට හා වග්ගී පසලොසකට බෙදා සමුක්ඛ කොට මජ්ඣිම නිකාය යි නම් තබා එහි බණවර අසූවක් (80) පමණ වූ පාලිය සජ්ඣායනා කොට “ඇවැත්නි, මෙය පරිහරණය කරවු” යි දම්සෙනෙවි සැරියුන් වෙරණුවන්ගේ අනෙකවැසිකයන්ට පවරණ ලදී.

(iii) මහතරණ ආදී සන්දහස්සන්සියදෙසැටක් . (7762) සුත්‍ර සංග්‍රහවසයෙන් බෙදූ ඊට සංයුතවිනිකාය ය සි නම් තබා එහි බණවර සියක්(100)පමණ වූ පාලිය සජ්ඣායනා කොට “සවාමිනී, මෙය සිය අතැවැසියන් ලවා හදාරවන සේක්වා” යි මහාකාශ්‍යප සථවිරයන්වහන්සේට හාර කරණ ලදී.

(iv) එක් එක් අභගයෙන් වැඩි සිටි විතතිපටියාදාන ආදී නවදහස් පන්සියසන්පණසක් (9557) සුත්‍ර සඞ්ග්‍රහ කොට ඊට අංගුත්තරවිනිකාය සි නම් තබා එහි බණවර එක්සියවිස්සක් (120) පමණ වූ පාලිය සජ්ඣායනා කොට “ඇවැත්නී, මෙය තොප ඇසුරෙහි වුවන් ලවා හදාරව” යි අනුරුද්ධ සථවිරයන් වහන්සේට පවරණ ලදී.

(v) බුදුකපාඨ, ධම්මපද, උද්දන, ඉතිවුත්තක, සුත්තනිපාත, විමාන-වජ්ඣු, පෙතවජ්ඣු, ථෙරගාථා, ථෙරීගාථා, ජාතක, නිදෙස, පටිසම්භිදා, අපදන, බුද්ධිවංස, වරියාපිටක යන දෙසනාපාලිය සඞ්භායනා කොට බුදුකවිනිකාය යන නමින් තබන ලදී. ධම්මිනස නිකාය පසට පමණක් බෙදීමේ දී මුලින් කී නිකාය සතර හැර සෙසු සියලු බුද්ධිවචන බුදුකනිකායට ඇතුළත් බව සැලකිය යුතු.

මෙතෙකින් ප්‍රථමසංගීතිපාලියෙහි අභිකථාව අවසන් කරණ අභි-කථාවායභීපාදයේ මෙසේ කියති: “තඤ්ඤ බුදුකනිකායො නාම: වත්තාරො නිකායෙ ඨපෙත්වා අවසෙසං බුද්ධිවචනං. තඤ්ඤ විනයො ආයසමනා උපාලිනේරෙන විසසජ්ජිතො. සෙසබුදුකනිකායො වත්තාරො ව නිකායා ආනන්දනේරෙන” - “එහි (සංගීතිපාලියෙහි දැක්වූ පඤ්ඤනිකාය අනුරන්) බුදුකනිකාය නම: දීඝාදිනිකාය සතර හැර සෙසු බුද්ධිවචනයි. එහි විනයය ආශ්‍රමෙන් උපාලි තෙරුන් විසින් විසඳන ලදී. සෙසු බුද්ධිවචන සහිත වූ බුදුකනිකාය හා මුලින් කී නිකාය සතර ද ආශ්‍රමෙන් අනුදතෙරුන් විසින් විසඳන ලදී.”

මේ පාඨයෙන් සංගීතිය පැවැත්වූ ක්‍රමය ආමඤ්ඤත කෙරෙහි. බුද්ධිවචන වූ සියලු පයභීපතිපාලිධම්මය බුද්ධිකාලයෙහි “සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යා-කරණං” යන ආදී නවාඞ්භගකට බෙදන ලද බව යට (xiv පිටුවේ) සඳහන් කරණ ලදී. මේ බෙදීම සිත තබා ගෙන සංගීතිය පැවැත්වූ මහරහතුන් වහන්සේ ඒ නවාඞ්භග මහාපරිනිවෘණසුත්‍රයෙහි ධම්මිනස වශයෙන් බෙදූ වදලු පරිදි සඞ්භායනාව පැවැත්වූහ. එහි අභගවශයෙන් සුත්‍රයට අයත් විනයපයභීපතිය උභතොවිභඞ්භබකිකපරිවාර වශයෙන් සංගීත ය. සුත්‍රයෙන් විනය වෙන් කොට ගත් කල්හි සුත්‍රනාමයෙන් ගතයුතු ඉතිරි සියලු ධම්ම දීඝාදිනිකාය සතරෙහි සඞ්භාගීත විය. ශෙෂ වූ බුද්ධිවචන සංගීත වූ සැටියෙන් විනයයෙහි ඇතුළත් විය නොහැකි වේ. එසේ ම දීඝාදිනිකාය-සතරෙහි ද ඇතුළත් නො වේ. එබැවින් ඒ බුද්ධිවචන සියල්ල බුදුකනිකාය නම් විය. එහි විනයධරයන්ගෙන් අගතැන් පැමිණි උපාලි තෙරණුවෝ විනය විසඳූහ. ධම්මධරයන්ගෙන් අගතැන් පැමිණි අනුදතෙරණුවෝ දීඝාදිනිකාය සතර හා අභිධම්ම සහිත වූ බුදුකනිකාය යන පඤ්ඤනිකායය විසඳූහ.

පිටක වසයෙන් බෙදීමේ දී අන්තර්ගත වූ සියලු ධම්ම සුක්ක(සවාකඞ්භාත) හෙයින් නිකාය පස සුත්තගනනමිට්ඨක යන නමින් දන්නා ලදී. දෙශනා-පාලියෙහි සංගීතිපටියාය ආදියෙහි පෙණෙන ‘එක් ව ගැසීම’ යන අර්ථ

ඇති ‘සංගීති’ ශබ්දය යොදා නිකාය පස ‘දීඝසංගීති’ ආදි විසින් ද ව්‍යවහාර කරණු ලැබේ. සිංහලයෙන් දික්සඟි මැදුම්සඟි සංයුත්සඟි අබේගානනරසඟි කුදුගත්(කුදුගොත්)සඟි යයි කියනු ලැබේ. “ආගතාගමා” ආදි තන්ති පෙණෙන ‘ආගම’ ශබ්දය සමග යොදා ‘දීඝාගම’¹ ආදි වසයෙන් ද දන්නා ලදී.

අඵකථාවන්ති ‘වතුරාගමා’ යි දීඝාදිනිකාය සතර සුත්‍ර විෂයයෙහි ප්‍රධානතියෙන් වෙසෙසා දැක්වේ. එයින් බුදුදකනිකාය ආගමක් නොවේ ය යි විචාරකයෝ කියත්. එහෙත් ආගම ශබ්දයෙන් සඟිපස ම ගැණෙන බව- “ආගතාගමානි - එකො නිකායො එකො ආගමො නාම, ද්වේ නිකායා ද්වේ ආගමා නාම, පඤ්ච නිකායා පඤ්ච ආගමා නාම²” යන අඵකථාවෙන් ඔප්පු වෙයි.

“සංගීතියෙහි දී දීඝනිකායාදිය ඒ ඒ ආවාය්‍යී වරයන්ට භාර දුන් නමුත් බුදුදකනිකාය භාර දෙන ලද කෙනෙක් නැතැ” යි කියමින් ඇතැම් විචාරකයෝ කුදුගත්සඟිය අනාථ කෙරෙති. බුදුදකනිකාය ග්‍රන්ථරාශියකින් යුක්තය. එහෙයින් එක් ආවාය්‍යීවරයෙකුට එය භාර දී නැති බව ඇත්තකි. බුද්ධිකාලයෙහි ම ඊට අයත් බවේයත් සාමාන්‍යයෙන් භික්ෂුන් විසින් පයඝීථනිවශයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලද බව “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදනං ඉතිච්ඡිතකං ජාතකං අබහුකධම්මං වෙදලං” යන දෙසනාපාලියෙන් ද ප්‍රකාශ වේ. තව ද, එය කොටස් වසයෙන් හදුල ජාතකහණක, ධම්මපදභාණකාදි ආවාය්‍යීවරයන් ගැණ අඵකථාදියෙහි සඳහන් වේ. “පඤ්චනෙකායිකා³-පඤ්චනිකාය හදුරන්තෝ” ආදීන් අශොකාකාලීනශිලාලෙඛනයන්හි ද “බුදුදකභාණකා - කුදුගත්සඟිය හදුරන්තෝ” යි මිලිඤ්ඤප්‍රස්තාදියෙහි ද සඳහන් වීමෙන් සංගීතිකාලයෙහි පටන් කුදුගත්සඟිය මුඛපාඨවසයෙන් හදුල ආවාය්‍යීවරමථරා පැවැති බව පැහැදිලි වේ.

ප්‍රථමසංගීතිපාලියෙහි අඵකථාව අවසන් කොට, අභිධම්ම සඟිකායනා කල සැටි හා සියලු බුද්ධිවචන පිලිබඳ එකවිධාදි විස්තර ද දක්වමින් සංගීතිකාරක මහරහතුන්ගේ ප්‍රකීර්ණිකකථාව දක්වන අඵකථාවාය්‍යීයෝ ත්‍රිපිටකය මැනැවින් විසතර කෙරෙති. එහෙයින් දීඝී වූ ප්‍රපඤ්චකථා මෙහි අනවශ්‍ය ය.

1. සඝීයනිවද්දිඝු - “දීඝීගම: මදධ්‍යමාගම: සංයුක්තාගම: එකොනනරාගම: කුදුකා-ගම:” යි ව්‍යවහාර කෙරෙති. අභිධම්මසංගීති-භූමිකා (රාහුලසංකාතායනා), 10 පිටුව.
2. අංගුත්තරධ්මකථා, හේවාචිතාරණ මුද්‍රණ. 352 පිටුව.
3. “විනයකා = වෙනසිකා, සුතානිකා, = සුත්තනනිකා, සුතානිකිනි = සුත්තනනිකිනි, පවනකසිකා = පඤ්චනෙකායිකා” සංචිඤ්ඤාලිපි, The Monuments of Sanchi, Vol. 1, p. 297. බාහුවි ඤ්ඤාලිපි. Cf. Indian Historical Quarterly, Vol. vii, 1931, p. 640.

අඵකථාදියෙහි දැක්වෙන “දීඝභාණකා, මජ්ඣිමභාණකා, සංයුක්තභාණකා, අබ්බුත්තර-භාණකා, බුදුදකභාණකා” යන මේ වචනවලින් පෙර පටන් පංචනිකාය වෙන් වශයෙන් හැදුරු ආවාය්‍යීවරමථරා පැවැති බව ස්පුට වේ.

8. අභිධම්මපිටකය.

අභිධම්මය නම් බුද්ධඥානයට ම විෂය වූ සකකඛ, ආයතන, ධාතු, ඉන්ද්‍රිය, සත්‍ය, ප්‍රතිත්‍යාසමුත්පාද, මාගී, ඵල, නිවෘත්ත ආදී සවතාවධම්මයන් මාතෘකා වශයෙන් විභාග කොට වදාල පරමාච්ඡදෙනාවයි. එය සංවෘත්තදෙශනා සම්භාෂන සුත්‍රවිනය දෙකින් ‘අතිරෙක වූ, විශිෂ්ට වූ’ යන අභිධම්මයන් අභිධම්ම නම් වේ. සියලු බුද්ධවචන ධම්මවිනයවශයෙන් බෙදා වදාල හෙයින් අභිධම්මය ද ධම්මයෙහි ම ඇතුළත් වේ. “ධම්මෙන හෙත්ථ දො පිටකානි චුත්තානි” යි ධම්මවිනයපදයට ලියූ අභිධම්මයෙන් ද ‘ධම්ම’ පදයෙන් සුත්‍ර-අභිධම්ම පිටක දෙක කී බව ප්‍රකාශ වේ.¹

එහි “යෙ වො මයා ධම්මා දෙසිතා, සෙය්‍යපීදං: වත්තාරො සතිපට්ඨානා, වත්තාරො සමමප්පධානා, වත්තාරො ඉද්ධිපාදා, පඤ්චන්ද්‍රියානි, පඤ්ච බලානි, සත්‍ය බොජ්ඣංගා, අරියො අට්ඨංගිකො මහෙයා” යි වදාල සතර සතිපට්ඨානාදී සත්තිස් බොධිපාක්‍ෂිකධම්මයෝ ධම්ම නම් වෙත්. “තත්ථ සිසුං දො භික්ඛු අභිධම්මෙ නාතාවාදා” යි² වදාල වචනයෙන් ඒ බොධිපාක්‍ෂිකධම්මයන්හි ම විශිෂ්ටධම්මය අභිධම්මය යි දැක්වේ. මේ දෙශනාපාලියෙන් ද “ධම්මොති සුත්තානිධම්මෙ සම්මනණනාති”³ යන ටීකාපාඨයෙන් ද සුත්‍ර අභිධම්ම දෙක ම ධම්මයබදයෙහි ඇතුළත් බව ප්‍රකාශ වේ. එහෙයින් ප්‍රථමසංගීතිකාරකමහරහතුන් ධම්මසංගායනා නමින් ම අභිධම්මය ද සංගායනා කල බව ඔප්පු වේ.

ධම්මසංගායනා කිරීමේ දී “කතරං ආචුසො පිටකං පඨමං සම්භායාමානි ? සුත්තනනපිටකං භනෙතති” - “ඇවැත්නි, (සුත්‍රාභිධම්ම දෙකින්) කවර පිටකයක් පළමු කොට සම්භායනා කරමු ද?” යි මහසුප්මහතෙරුන් විචාල කල්හි “සවාමීනි, සුත්තනනපිටකය” යි තෙරුන් කීහ.⁴ එහෙයින් සත්තිස්-බොධිපාක්‍ෂිකධම්මයන් විභාග කොට සුත්තගෙය්‍යාදී අභිධම්මයෙන් බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් ඒ ඒ තැන්හි දෙශනා කරණ ලද පයඝායදෙශනාවන් සංග්‍රහ කොට නිකායවසයෙන් බෙදා සුත්‍රානනපිටකය පළමුවෙන් සංගායනා කරණ ලදී.

ඉක්බිති ධම්මසම්භායනාවෙහි ඉතිරි කොටස වූ අභිධම්මපිටකසංගීතිය ආරම්භ කල මහරහත්තු “සිතෙනෙව මයා ඉමෙ පඤ්චකඛකා, ආදසා-යතනානි, අට්ඨාරස ධාතුයො, වත්තාරි සව්චානි ඉමෙ ධම්මෙ විභජ්ඣා..... අනන්තනයමනාපට්ඨානපතිමණ්ඩනං අභිධම්මපිටකා දෙසිතං” ආදීන් අභිධම්මයෙන් කී පරිදි පඤ්චකඛකාදිධම්ම විභාග කොට නිෂපයඝායවශයෙන් දෙශනා කරණ ලද අභිධම්මය සම්භායනා කලහ. එය බෝමැඩ දී බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් මෙතෙහි කල පිළිවෙලින් ද, තව්තිසාදෙව්ලොව දී දෙශනා කල පිළිවෙලින් ද ධම්මසම්භාණී, විභංග, ධාතුකථා, පුගල පඤ්ඤානන්, කථාවස්ථු, යමක, පට්ඨාන යන කොටස් සතට බෙදීමෙන් සංගීත විය. එක් එක් කොටස ‘විභාගය’ යන අභි ආති ‘පකාරණ’⁶ නාමයෙන් ධම්මසම්භාණී පකාරණ ආදී වසයෙන් සමවන විය.

මෙහි කථාවස්ථුපකාරණය මතු ඇති වන පරවාදීන්ගේ ධම්මපිරොධිකථා නිරාකරණය කරමින් මොහොලීපුත්තනිසස තෙරුන් විසින් සම්පූර්ණ කරණ බව දන් බුදුරජානන් වහන්සේ එය විස්තර නො කොට එහි සියලු කථා-

1. සංයුක්තනිකායට්ඨකථා, 35 පිටුව. 2. මජ්ඣිමනිකාය, කීතතිසුත්ත.
3. සාරත්ථදීපනී 18 පිටුව. 4. සුමඛගලවිලාසිනී, 10 පිටුව.
5. සුමඛගලවිලාසිනී, 414 පිටුව.
6. ‘පකාරණ’ ශබ්දය විභාජ්‍යයෙහි යෙදී නිබන්ධ බව පරිවාරපාලියෙන් පෙනේ.
පරිවාරපාලි (සද්ධානිසස බුදුණ) 210 පිටුව.

මාගීයන් පිළිබඳ මාතෘකා පමණක් වදාලන, එහෙයින් ප්‍රථම සංගීතියෙන් සංගීත වූයේ එහි මාතෘකා පමණෙකි. මොහලිපුත්තනිසං මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ඒ මාතෘකා අනුව සකවාදපරවාදවසයෙන් විභාග කොට සම්පූර්ණ කරණ ලද කථාවැද්දු මධුනිකාදි සුත්‍ර මෙන් බුද්ධිභාසිත වී ය. එය තෘතීයසංගීතියෙන් සංගීත වූයේ පොළොකසංගීතියෙහි දී ග්‍රන්ථාරූඪ වී ය. සජාප්‍රකරණ වශයෙන් බෙදුනු ඒ අභිධම්මපාලිය අභිභවසයෙන් වෙය්‍යාකරණයට ද නිකාය වසයෙන් බුද්දකනිකායට ද පිටක වසයෙන් අභිධම්මවකයට ද ඇතුළත් වේ.

අභිධම්ම පිළිබඳ මතභෙද

පුළුකාලිනවිතණ්ඩවාදීන්ගේ පටන් වනීමානස තෙක් ත්‍රිපිටකපරීක්ෂකයන් විසින් අභිධම්ම සම්බන්ධයෙන් නගා තිබෙන විවාදයෝ එක සේ ම දරුණු වෙති.

එසින්-

“අභිධම්ම බුද්ධිභාසිතයක් නොවේ. බුද්ධිකාලයෙහි එය නො පැවැත්තේ ය. එය ප්‍රථමසංගීතියෙන් හා ද්විතීයසංගීතියෙන් ද සංගීත නො වී ය. ද්විතීයසංගීතියටත් තෘතීයසංගීතියටත් අතර කාලයෙහි එය සම්පාදනය කරණ ලද සිහි සිතිය හැකිය” යන මේ වාදයෝ ප්‍රධාන වෙති.

1. අභිධම්ම සමීඥතාඥනයට ම විෂය වුවකි. තථාගතයන් වහන්සේ පෙර බුදුවරුන් මෙන් ආනාපානවතුච්ඛානසෙන් තැගී පටිච්චසමුප්පාදය සම්මතිය¹ කිරීමෙන් ලත් සමීඥතාඥනයෙන් සියලු ධම්මයන් අවබෝධ කිරීමෙන් බුදුවූ සේක.

අනන්තකාලයක් පෙරුම් පුරා බෝමැඩ දී අවබෝධ කල ඒ ශ්‍රේෂ්ඨධම්ම මෙනෙහි කිරීමෙන් උපන් සොම්නස ප්‍රකාශ කරමින් එහි දී මේ ගාථාවන් ද වදාලන:

- i. “යදු හවෙ පාතුනවනති ධම්මා
ආතාපිනො ක්කායතො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අඵස්ස කඞ්ඛා වපයනති සබ්බා
යතො පජානාති සහෙතුධම්මං.
- ii.
යතො බයං පච්චයානං අවෙදි.
- iii.
විබුජයං තිට්ඨති මාරසෙනං
සුරියොව ඔහාසයමනනලිකං.”

(i) කෙලෙස් තවන විධිමයන් යෙදී ධ්‍යාන කරණ ක්ෂණානුචයට බොධිපාක්ෂිකධම්මයෝ භාවිත වසයෙන් යම් මොහොතක ප්‍රකට වෙත් ද, ඒ මොහොතෙහි අවිද්‍යාදිතෙතුසනිත දුඃඛධම්මය අවබෝධ වීමෙන් සංසාර-ප්‍රවාතනිය පිළිබඳ සියලු සැක පහ ව යේ. (ii.) එසේ ම ප්‍රත්‍යයයන්ගේ නිරෝධය දැනීමෙන් සංසාර නිවෘත්තිය පිළිබඳ සියලු සැක පහ ව යේ. (iii). හෙතෙම අදුරු නසා අහස බලවුන නිරු මෙන් කෙලෙස්මරසෙනහ නසා සිටිනේ ය.” මේ ප්‍රත්‍යයාකාරයන් ප්‍රත්‍යයනිරෝධය වූ නිමාණයන් ප්‍රත්‍යයනිරෝධයට පමුණුවන මාගීයන් පිළිවෙලින් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කල සැටිය.

1. සංඥනනිකාය - නිදනවහසයෙහි බුද්ධවහසය බැලිය යුතු.
Free Distribution www.aathaapi.org

බුදු වූ සිටුවනසතියේ බෝමැඩ රතනසරයෙහි වැඩිහිදු බොධිපාක්ෂික ධර්මයන් හා ප්‍රත්‍යයාකාරධර්මයන් පිළිබඳ විභාගවසයෙන් ධර්මසංඛ්‍යණී ආදිය ද ප්‍රත්‍යයාකාරය හෙතුප්‍රත්‍යයාදියෙන් විභාග කරමින් අනන්‍යතාසමන්ත-පට්ඨානය ද මෙතෙහි කලසේක.

“යාවනකං ඤෙය්‍යං, තාවනකං ඤෙණං. යාවනකං ඤෙණං, තාවනකං ඤෙය්‍යං. ඤෙය්‍යපරියන්තිකං ඤෙණං. ඤෙණපරියන්තිකං ඤෙය්‍යං.” — “දන යුතු දෑ යම් තාක් ද ඒ තාක් ඥානය ඇත. ඥානය යම් තාක් ද ඒ තාක් දන යුතු දෑ ඇත. දන යුතු දෑ කෙලවර කොට ඥානය ඇත. ඥානය කෙලවර කොට දන යුතු දෑ ඇතැ”යි මෙකී ආකාරයෙන් සඵලදාඥානයන් ඊට විෂය වූ පට්ඨානයක් එකිනෙකට ගැලපී සිටියේ ය. මෙහි පට්ඨානය සඵලදාඥානයට විෂය වූ බවත් සඵලදාඥානය ම පට්ඨානයට ප්‍රමාණ වූ බවත් සැලකිය යුතු.

බුදුරජානන් වහන්සේ මෙසේ අවබෝධ කල සුක්ෂමඥානවිෂය වූ අභිධර්මය බුදු වීමෙන් සත්වනවස තව්නිසාදෙව්ලොව දී මාතෘදිව්‍යපුත්‍රයා කායසාක්ෂි කොට දසදහස්සක්වල දෙවසමූහයාට තෙමසක් තුළ, “කුසලා ධර්මා අකුසලා ධර්මා, අබ්‍යාසනා ධර්මා” ආදී මාතෘකා වශයෙන් දෙශනා කරමින්¹ එහි මාතෘකාවන් දම්සෙනෙපිසැරියුත්මහරහඬුන් වහන්සේට කියා දුන්සේක. ධර්මත්‍යාය දත් සැරියුත්මහතෙරණුවෝ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් වදාළ අභිධර්මමාතෘකා සියල්ල විස්තර කොට එහි වාචනාමාණිය තමන්වහන්සේගේ අතැවැසි පන්සියක් භික්ෂූන්ට ඉගැන්වූහ.

එතැන් පටන් භික්ෂූහු අභිධර්මය මාතෘකා වශයෙන් ප්‍රගුණ කළහ. “ධම්මධරා, විනයධරා, මානිකාධරා” යන වචනවලින් ඒ බව පැහැදිලි වේ. “මානිකාධරාහි ධම්මවිනයානං මානිකාසු භතපරිවයෙන මානිකාධරා” — ධර්මවිනයමාතෘකා ප්‍රගුණ කිරීමෙන් මානිකාධර වූවෝ” යනු විසුද්ධිමග්ග-දීපිකාවෙහි දැක්වේ. “තෙසං යෙව ධම්මවිනයානං මානිකාය ධාරණෙන මානිකාධරා” යනු විසුද්ධිමග්ගවිකාසී. මෙහි ධර්මමාතෘකා නම් අභිධර්ම-මාතෘකායී. මෙයින් ‘මාතෘකා’ යනු අභිධර්මපද්‍යාය නාමයක්² බව පෙනේ. “නිකදුකමානිකා, අභිධම්මමානිකා, සුත්තනනිකමානිකා” ආදියෙන් ද ඒ බව පැහැදිලි වේ.

මේ හැර අභිධර්මය වෙන්වසයෙන් බුද්ධිකාලයෙහි පැවැති බවට දෙශනාපාලියෙහි ඇති නිදර්ශිත බොහෝ ය. එයින් සමහරක් මෙහි XV වන පිටුවේ සංක්ෂේපයෙන් දක්වන ලදී. පහත දැක්වෙන නිදර්ශිතවලින් ද එය පැහැදිලි වේ:

1. බුදුරජානන් වහන්සේ අභිධර්මය දෙසා ආචර්නාවප්‍රාතිභාය්‍යයෙන් ලොකවිවරණය කොට දෙවොරොහණයෙන් සංකසසනුවරට වැඩිසේක. විසුද්ධිමග්ග, 291-292 පිටු බැලියයුතු. විසතර ධර්මපදධානපා - යමකප්‍රාචිනාර්යවස්තුවෙන් දනගුණ. එහි බුදුරජානන් මිණිතිණිමගින් බැස බිම දකුණු පිය තැබූ තැන අවලවෙතිය වූ බව දැක්වේ.

දෙව්ලොවින් බට හිණීමග පිහිටි තැන අශොභරජතුමා විසින් විහාරයක් කරවා එය පිටිපස ගල්වැඹක් පිස්ටුවා තුඩුහු බව පාඨයන් විනයානිකායා කියයි. Cf. Fa-Hien Record of Buddhistic Kingdoms, by J. Legge - pp 48-50.

2. ඉහත XV වන පිටුවේ 5 අධ්‍යාලිපිය බලනු. නාගර්ජුනිකොණ්ඩසිලාලිපිවල සදහන් ධර්ම විනය මානිකා ආදිවචන ගැණ විසතරයක් කරණ ආවාය්‍ය නලිනාක්ෂ දත් මහතා “මානිකා” යනු පාලියෙහි ප්‍රාතිමොක්ෂයට මෙන් අභිධර්මයට ද පය්‍යායවචනයක් බව කරුණු සහිතව ප්‍රකාශ කරයි. එහි දැක්වෙන ‘පංචමානුකා’ වචනයෙන් මහාසංඛ්‍යායන්ගේ විනය හෝ අභිධර්මය ගැණ සි සිහිය නැති බව ද කියයි.

“ආරඤ්ඤකෙන භාවු‘සො භික්ඛුනා අභිධමෙම අභිවිනයෙ යොගො කරණීයො. සන්තාපුසො... අභිධමෙම අභිවිනයෙ පඤ්ඤා පුච්ඡිතාරො...” – “ආචාරිනි, ආරණ්‍යයෙහි වසන මහණහු විසින් අභිධමීයෙහි අභිවිනය- යෙහි (උද්ග්‍රහණධාරණවශයෙන්) යොග කට යුතු ය. ආචාරිනි, අභිධමී- යෙහි අභිවිනයයෙහි ප්‍රශ්න විචාරන්නෝ වෙති” යි මැදුම්සඟියේ ගුලියසාති සුත්‍රයෙහි දැක්වෙන මෙ පාඨයෙන් සැරියුත් මහරහතුන්වහන්සේ විසින් ආරණ්‍යකභික්ඛුන් විසින් අභිධමීය උගත යුතු ය යි අවවාද දුන් බවත් බුද්ධකාලයෙහි අභිධමීය පිළිබඳ පැන පිළිවිසිම් බහුල ව පැවැතිබවත් පෙනේ. මෙහි අභිධමීපිටකය සම්පූර්ණයෙන් නො වේ නම් යටත් පිරිසෙයින් දුක-තිකමාතිකා සමග බමවහදයවිනභවය වත් උගත යුතු බව අභිකථාව කියයි.¹

“අභිධමෙම බො පන අභිවිනයෙ පඤ්ඤා පුට්ඨා විසුඤ්ජෙති” යි අභ්‍යුත්තර - නවකතිපාන - සන්තාවාසවග්ග - දෙවන සුත්‍රයෙහි වදාළ මේ පාඨයෙන් අභිධමීප්‍රශ්න විසඳීම පූර්වබලංක (පුහුණුවන) මහණහුගේ වර්ණසමපන්නිය බව ප්‍රකාශ වේ.

“පඤ්චති භික්ඛවෙ අභෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසමපාදෙ- නබ්බං... පටිබලො හොති අනොවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා අභිධමෙම විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං...” මහාවග්ග - මහාකඛකියෙහි වදාළ මේ පාළියෙන් උපසමපදකමීය කරණ මහණහු අභව පසකින් යුක්ත විය යුතු බවත් අතැවැසියා හෝ සමගවසන්නා අභිධමීයෙහි තික්මවීමට සමඵ වීම ඉන් එක් අභවයක් බවත් ප්‍රකාශ වේ. මෙහි අභිධමමපදයෙන් නාමරූපපරිවේජදය (විනා - වෙනසික - නිබ්බාණ යන නාමධමී හා - රූප ධමී ද) ගැණේ ය යි අභිකථාව කියයි.²

පාචිත්තියපාළියෙහි භික්ඛුවිනභවයෙහි විලෙඛන සිකඛාපද³ විභවයෙහි “ඉඛස තාව සුත්තනෙනො වා ගාථායො වා අභිධමමං වා පරියාපුණස්සු, පච්ඡාපි විනායං... මේ වාක්‍යයෙන් එකල අභිධමීය භික්ඛුන් විසින් සාමාන්‍යයෙන් වෙන ම පුහුණු කළ කරුණක් බව දැක්වේ. එහි ම භික්ඛුණිවිනභව - ඡන්තවග්ගයෙහි 12 වන සිකඛාපදවිනභවයෙහි පෙනෙන “අභිධමෙම ඔකාසං කාරාපෙතා සුත්තනනං වා විනයං වා පුච්ඡති, ආපන්නි පාචිත්තියස්ස” යන මේ වාක්‍යයෙන් භික්ඛුණින් ද අභිධමීය හදාළ බව ප්‍රකාශ වේ. මෙහි අභිධමමපදයෙන් අභිධමීපිටකය ගැණෙයි.

“තෙන බො පන සමයෙන සමබහුලා ථෙරා භික්ඛු මණ්ඩලමාලෙ සන්ති- සින්නා සන්තිපතිනා අභිධමමකථං කථෙන්නා” යි අභ්‍යුත්තරතිකාය - ඡන්ක නිපාන - 6 වන වග්ග - 6 වන සුත්‍රයෙහි දැක්වෙන මේ පාඨයෙන් බුද්ධ කාලයෙහි (මහාකොට්ඨිකාදී) බොහෝ ස්ථවිර භික්ඛුන් රැස් ව අභිධමී කථා කිරීමෙහි යෙදුනුබව ප්‍රකාශ වේ.

1. මජ්ඣිමනිකායට්ඨකථා, (භේ. ච.) 3 කාණ්ඩ, 126 පිටුව.

2. සමන්තපාසාදිකා (භේ. ච.) 739 පිටුව.

3. මෙහි ඉහත මේ සිකඛාපදය දැක්වෙන xxiii පිටුවේ 1. අධොලිපියෙහි “සිකඛාපදවිලෙඛන පාචිත්තියනති” යි වැරදීමෙන් යෙදී තිබේ. එය “සිකඛාපදවිලෙඛනනෙ පාචිත්තියනති” යි සුද්ධ විය යුතු.

තවද, බුද්ධිකාලයෙහි අභිධම්මයෙහි ප්‍රවීණ වූ ධර්මකපික භික්ෂූන් නානා ප්‍රදේශයන්හි වෙත ම සිටිබව පාරාජිකපාලියෙහි හා වුලලවග්ගපාලි - සමථ-කබ්බකයෙහිත් එන දබ්බමලපුත්ත තෙරුන්ගේ කථාවෙන් ද පෙනේ. සෙනසුන් පැණවීමට සබ්බසා විසින් සමමන කරණු ලැබූ දබ්බමලපුත්ත තෙරුන් විසින් නොයෙක් දෙසින් පැමිණෙන භික්ෂූන්ට සෙනසුන් පැණවූ සැටි දක්වන “යෙ තෙ භිනඤ්ඤ සුත්තනතිකා . . . විනයධරා . . . ධම්මකපිකා, තෙසං ඵකජ්ඣං සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති” යන වාක්‍යයෙන් සෞත්‍රානතික-යන්ට එකතැනක, විනයධරයන්ට එකතැනක, ධර්මකපිකයන්ට එක-තැනක දැ යි මෙසේ සභාගවසයෙන් ඒ ඒ භික්ෂූන්ට සෙනසුන් පැණවූබව ප්‍රකාශ වේ. මෙහි ධම්මකපිකයෝ නම් ආභිධම්මිකයෝ ය.

සියුම් වූ විනහනතර බක්කනතරාදි නාමරූපධර්මයන්ගේ යථාච්ඡය නො වරදවා නිමාණාධිගමය සමපාදනය කරමින් ධර්මදෙශනා කිරීමෙහි සමච්ඡි හෙයින් මුලභ්‍රමහරහභුන් වහන්සේට බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් සාධුවාදයෙන් ‘ධම්මකපිකයා’ සි කී බව “සාධු! සාධු! සාරිපුත්ත, . . . මොග්ගලලාභො හි සාරිපුත්ත, ධම්මකපිකො” සි මහාගොසිඛග සුත්‍රයෙහි වදාළ මේ වාක්‍යයෙන් පෙනේ.

දබ්බමලපුත්තකථාවෙහි “යෙ තෙ භිනඤ්ඤ ධම්මකපිකා” සි කියුයේ අභිධම්මය හදාරණ භික්ෂූන් සදහා ය.* “ධම්මකපිකොති ආභිධම්මිකො” යනු මහාජාදෙදස අටයිකථායි.¹

මෙසේ අභිධම්මය බුද්ධිභාසිතයක් ම වනබවත් සිවුපිලිසිඹියාපත්, මහ-රහභුන් පටන් බුද්ධිකාලිනශ්‍රාවක පිරිස විසින් එය, උද්ග්‍රහණ, ධාරණ, ප්‍රශ්න, ප්‍රතිප්‍රශ්න, දෙශනා වශයෙන් භාවිත වූ බවත් පිටකපාලියෙහි ම ඉරහද සේ ප්‍රකට ව පෙනේ. අභිධම්මය බුද්ධිභාසිතයක් නො වේ ය යි කියන විනණඛවාදීන්ගේ මත අභිකථාවායඝීවරයන් විසින් දෙශනාපාලියෙන් නිදහිත දක්වමින් ඉතා පහසුවෙන් නිරාකරණය කොට මැඩ ලා තිබෙන සැටි ධම්මසඛගණිපසකරණධර්මකථාවෙහි නිදානකථාව සාවධාන ව කියවීමෙන් දන හැකි වේ.

2. අභිධම්මය ප්‍රථමද්විතීයසංහිතිවලදී සංහිත නො වූයේ ය යි කියන්නෝ “සංහිතිපාලියෙහි අභිධම්මය ගැණ කිසිවක් සදහන් වී නැති බවත්, අභිධම්මයට නිදානයක් නැති බවත්, අභිධම්මය කිසියම් අඳුරු පර-පුරකට භාර වී නැති බවත් සාධකවසයෙන් දක්වති.

අභිධම්මය සංහිතිපාලියෙහි සදහන් ධර්මසඛගායනාවශයෙන් සංහිත වූ සැටි යට දැක්වූ කරුණුවලින් ඔප්පු කරණ ලදී. සුමඛගලවිලාසිනිඅච්ඡිකථාවේ දැක්වෙන පරිදි සුත්‍රපිටකසඛගායනාවට අනතුරු ව අභිධම්මපාලිය සඛගායනා කොට අභිධම්මපිටකය යි නම් කොට පත්සියක් රහභුන් විසින් සජ්ඣායනා කරණ ලදී.

* ධර්මකපිකයා ගැණ විස්තර මහාගොසිඛගසුත්‍රවණ්ණාවෙන් ද අභ්‍යසාලිනියෙන් ද, සාසුත්‍රානිකාය - ධම්මකපිකවග්ගයෙන් ද දන හැකි වේ

ඉන් පසු ජාතක, නිද්දෙස, පටිසම්බද්ධමහ, සුත්තනිපාත, බුද්දකපාඨ, ධම්මපද, උද්දන, ඉතිවුත්තක, විමානවජ්ඣ, චෙතවජ්ඣ, ථෙරථෙරීගාථා යන මේ පාලිය සම්භාසනා කොට “මේ බුද්දකගණ්ඨ” යි නම් කොට පිටක වසයෙන් අභිධම්මපිටකයෙහි ම සංග්‍රහ කලහ යි දීඝනාණකයෝ කියති. චරියාපිටකඅපද්‍යනබුද්ධිවංස සමග අභිධම්මයන් ඇතුළු ඤාණකග්‍රන්ථ සියල්ල සුත්තනනපිටකයට අයත් බව මැණිමහාණකයෝ කියති.

මෙහි ජාතකපාලිය පුබ්බෙතිවාසඤ්ඤාවිසය වූ නවසන්නතිය ප්‍රකාශ කෙරෙයි. නිද්දෙස, පටිසම්බද්ධමහ, සුත්තනිපාත, බුද්දකපාඨ, ධම්මපද, උද්දන, ඉතිවුත්තක යන මේ ග්‍රන්ථයෝ ප්‍රතිවෙධඥනවිෂය වූ ධම්මයන් ප්‍රකාශ කෙරෙති. විමානවජ්ඣ චෙතවජ්ඣ ථෙරථෙරීගාථා යන මේ ග්‍රන්ථයෝ කම්මිල ප්‍රකාශ කෙරෙති. මේ සචරුප සලකා දීඝනාණකයෝ තත්සචරුප ඇති යථාධම්මදෙශනා වූ අභිධම්මපිටකයට ඒ ග්‍රන්ථ ඇතුළත් විය යුතුවන්නේ යථානු-ලොමදෙසනා වූ සුත්තනනපිටකයෙහි ද පඤ්ඤානතිදෙසනා වූ විනය පිටක-යෙහි ද ඇතුළත් නොවිය යුතුවන්නේ කියති යනු සිතිය යුතු ය. මෙහි දීඝනාණකයෝ චරියාපිටක, අපද්‍යන, බුද්ධිවංස යන පොත් ජාතකසචරුප ඇති හෙයින් වෙන ම නො ගත්හ. චරියාපිටක, අපද්‍යන, බුද්ධිවංස යන පොත් සමග ජාතකාදී සියල්ල අචෝභවනතිවශයෙන් දෙසනා කරණ ලද යථානුලොමදෙසනා බැවින් තදවිෂය වූ සුත්තනනපිටකයට ඇතුළත් විය යුතු ය යනු මැණිමහාණකයන්ගේ මතය යි. මේ ආවායඝීමන අනු ව බුද්දකතිකායය පිටකවසයෙන් බෙදීමේ දී අභිධම්මපිටකයට හෝ සුත්‍ර-පිටකයට අයත් වේ. මෙහි යුක්තිය ධම්මනාය අනු ව විමසිය යුතු වේ. මේ ආවායඝීමනතිද්ධීතයෙන් ද අභිධම්ම සම්භාසනාරූප වූ බව ඔප්පු වෙයි.

මේ හැර දුල්වා නම් ටිබෙට් විනයග්‍රන්ථයෙහි මූලසමාසන්ධිවාදීන්ගේ විනයඤ්ඤකයෙහි එන ප්‍රථමසංගීතිකථාවෙහි සුත්‍ර-විනය-අභිධම්මවශයෙන් ත්‍රිපිටකය සම්භාසනා කල සැටි විස්තර වේ. 1

1. Kācyapa said to the Bhikshus, “Sirs, Whereas hereafter bhikshus may be oblivious and ignorant, and not able to understand the Sutrānta, the Vinaya, and the Abhidharma, because there are no gāthās of the Sūtras, therefore in the forenoon gāthās of the Sūtras will be recited, and in the afternoon the Sutrānta, the Vinaya, and the Abhidharma will be taken into consideration (discussed or recited)” Rockhill’s The Life of The Buddha, p. 156. xxii වන පිටුවේ 2 වන අධොලිපිය බලනු.

නමෙහි කාශ්‍යප තෙරණුවන් විසින් ප්‍රථමසංගීතියේ දී සුත්‍රානත, විනය, අභිධම්ම සම්භා-සනා යොජනා කල සැටි දැක් වේ.

“Then Mahākācyapa thought ‘I myself will expound the Mātrikas to preserve the sense of the Sutranta and Vinaya as it was spoken. So he mounted the pulpit and said to the bhikshus, “Venerable sirs, in what does the Matrika consist ?” Ibid. p. 160.

මහාකාශ්‍යපසථවිරයන්වහන්සේ සුත්‍රවිනය දෙකෙහි යථාචය ආරක්‍ෂා වීම සදහා මාතෘකා ‘මම ම ප්‍රකාශ කරන්නෙමි’ යි සිතා “සචර ධම්මයන්හි මාතෘකා ඇතුළත්ද” යි සිඤ්ඤන් විචාල බව මෙහි දැක්වේ. නමෙහි (the Matrika, i.e., the Abhidharma, or metaphysics) ‘මාතෘකා’ නම් අභිධම්ම යි නොහොත් අද්ධිතාත්මවිද්‍යාව යි කියන ලදී.

“...the Venerable Mahākācyapa and the five hundred other arhats have compiled the Three Baskets (Tripiṭaka) of the Tathagatha;...” මේ ආදී ලාභ්‍යයෙහි “මහාකාශ්‍යප ඇතුළු පන්සියක් රහතුන් වහන්සේ විසින් නථාගතත්‍රිපිටකය සංගීතය” යි කියා දිව්‍යසූර-සඤ්ඤායෝ සාබ්‍රිතාද පැවැත්වූහ යි ප්‍රකාශ වේ Ibid p. 161.

විනවාරී අනු ව අභිධම්මය ද ආනන්දසම්චරයන්වහන්සේ විසින් ම සඛ්‍යායනා කළ බව සැමුළුල් බිල් (Samuel Beal) මහතා කියයි¹. මේ වාර්තාවලින් මහායානිකයෝ ද ප්‍රථමසංගීතියෙන් අභිධම්මය සංගීත වූ බව පිළිගනී.

මෙහි ඉහත XXXVII වන පිටුවේ දැක්වූ දීපවංසගාථාවෙහි මහාසංඝිකයන් විසින් අභිධම්මප්‍රකරණ සය අත්හළ බව කීමෙන් ද්විතීය සංගීතියෙන් ද අභිධම්මය සංගීත වූ බව ඔප්පු වේ.

3. අභිධම්මයට සුත්‍රයන්ට මෙන් සංගීතියෙහිදී නිදනසක් දක්වා නැතැ යි වැලඳෙනුවන්ට පිළිතුරු අභිකථානසින් මෙහි දක්වනු ලැබේ:

නොයෙක් කාලයන්හි නොයෙක් තන්හි ඒ ඒ කරුණෙහි ඒ ඒ පුද්ගලයන් සමෘද්ධියෙන් පවත්වන ලද බොහෝ දෙනා කෙරෙහි අප්‍රකට වූ සුත්‍ර-දෙශනා බුද්ධිභාසිත, සාවකභාසිත, දෙවභාසිත, ඉසිභාසිත වසයෙන් ද කාලදෙශපුද්ගලවශයෙන් ද නියම කොට ඓතිහාසික සිද්ධාන්ත ලෙසින් ප්‍රකට කොට නැඹිම සදහා නිදන පාඨයක් දැක්වීම අවශ්‍ය වේ. එහෙත් නිදනසක් නො දක්වන ලද ජානකධම්මපදසුත්තනිපාතාදිගාථා ද ඉතිවුත්තකාදී දෙසනා දැ සි යන බුද්ධිභාසිතයෝ බොහෝ වෙති.

අභිධම්මසම්මාවය පිළිබඳ එක් නිදනසක් නො ව නිදන දෙකක් ම ඇතිබව දෙවියන් සහිත ලොකයා අතර ප්‍රකට වූවකි. බුදුරජානන් වහන්සේගේ උත්පත්තිය, බුද්ධිභවය, දම්සක්පැවැත්වීම, යමාමකපෙළහර, තච්චිසාදෙව්ලොවට වැඩ අභිධම්මය දෙශනා කිරීම, දෙව්ලොවින් සංකස්සනගරයට පැමිණීම ද යන මේ කරුණු ඉතා ප්‍රසිද්ධ යි.

බුද්ධිභවයට පැමිණ අධිගතධම්මයන් මෙනෙහි කිරීම අභිධම්මය පිළිබඳ අධිගමනිදනස වේ. සියලු බුදුවරයන්ගේ ආවේණිකධම්මයක් වූ යමාමක පෙළහර දක්වමින් නිච්චිකයන් දමනය කොට දෙව්ලොවට වැඩ අභිධම්මය දෙශනා කිරීම එහි දෙශනානිදනස වේ.

විජුමඤ්ඤ දෙසා සංඛ්‍යාසන්තරයට වැඩි දා බුදුමහිමය දැක බුදුබැව් පැතු පිරිසට දෙසූ “යෙ ඛානපසුතා සීරා” යන ආදී ධම්මපදගාථාවෙන් ද, සැරිසුත්වනරතතුන්ගේ ප්‍රඥමහිමය ප්‍රකට කරණු සදහා ඇසූ “යෙ ව සඛිනාන ධම්මාසෙ” ආදී අජ්ඣසුත්‍රගාථාවෙන් ද, සුත්තනිපාතයෙහි සාරිපුත්තසුත්‍රයෙන් ද දෙව්ලොව දී අබ්දම් දෙසූ ප්‍රචත සත්‍ය බව ඔප්පු වේ. බුද්ධිපරිනිවෘත්තයෙන් අවුරුදු දෙසියගණනකට පසු අශෝකාචාර්‍යතුමා විසින් සංකස්සනුවර බුදුහු දෙව්ලොවින් වැඩි කිණීමග පිහිටි තැන කරවූ විහාරයෙන් හා පිහිට වූ ගල්ටැබෙන් ද මේ ප්‍රචත ඓතිහාසික සත්‍යයක් බවට පත් විය.²

මෙසේ බුදුරජානන්වහන්සේට ම විෂය වූ අන්‍යයන්ට සාධාරණ නො වූ අභිධම්මදෙශනාව උන්වහන්සේ විසින් දෙව්ලොව දී (මායා)මාතාදිව්‍ය පුත්‍රයා ප්‍රධාන දෙව්පිරිසට දෙශනා කරණ ලදබව ප්‍රසිද්ධ හෙයින් සංගීතියෙහි දී මහසුච්චෙනතෙරණුවෝ එහි නිදනය නො විවාදග. අනුකෙරණුවෝ ද එය අමුතු වෙන් නිය යුතු නො වන බැවින් නො කිහ. අභිධම්මපාලිය බුද්ධදෙශන වූ පරිදි පන්සියක් රහතුන් විසින් සංගීත වී ය. ඇදින්-පිණේ නිදනයක් සමග නො යෙදීමෙන් එය නිසැකයෙන් ම බුද්ධිභාසිතයක් බව ප්‍රකාශ වේ.

1. Cf. Rockhill's Life of The Buddha, p. 160, note 2.
2. මෙහි XLVII වන පිටුවේ 1 වන අබොලිපිය බලනු.

අභිධම්මය බුද්ධිභාසිත නම් එහි නිදානය කොභි දූ සි අසන විරුද්ධවාදියාට මණ්ඩලාරාමවාසී නියමගුණිතෙරණුවෝ මහාබෝධිනිදානය (සඵලදායක ප්‍රතිලාභය) අභිධම්මනිදානය සි කියමින් පදෙසවිහාරසුත්‍රානනය ගෙනහැර දැක්වූහ.

එහෙත් යමක් ඉල්ලා අඩන බාලයා ඒ දූය ම දී සනසන්නාක් මෙන් අනුරාධපුර(ගම්) වැසි සුමනදෙවස්ථවිර තෙමේ ලොභොපායෙහි දම් දෙසන්නේ “මේ පරවාදියා අභිධම්මයට නිදානයක් ඇතිබවක් නො දැන එය නැතැයි හඬමින් අප ඉදිරියේ වැලපේ. මොන්න! ඔහුට අභිධම්ම නිදානය” යනු කියමින් දෙව්ලොව දී බුදුරජුන් අභිදම්ම දෙසූ බව සුත්‍ර-නිදානයක් මෙන් පාලියෙන් මෙසේ කී ය: “එකං සමයං භගවා දෙවෙසු විහරති තාවතීංසෙසු පාරිච්ඡතකකමුලෙ පණ්ඩුකමබලසිලායං. තත්‍ර ඛො භගවා දෙවානං තාවතීංසානං අභිධම්මකථං කපෙසි: කුසලා ධම්මා අකුසලා ධම්මා අභ්‍යාකතා ධම්මා”නි.

අක්කාලිනී අටුවාවෙහි එන මේ කථාවෙහි තර්කය නොදක් ඇතැම් විචාරකයෝ “මේ කියන නිදානය කිසි ම අභිධම්මපොතක හෝ ත්‍රිපිටකයේ අන්පොතක හෝ නැතැ” ය. එය එකුමන් විසින් ගොතා කියන ලද්දකි. එබැවින් එබඳු දුම්ම සාධකයක් පවා ගෙනහැර පැමෙත් පෙණියන්නේ මෙය සඵලදායකය සි ඔප්පු කරගැණීමට බලවත් අපහසුවක් තිබුණබවයි” යනු කියති.

සුමනදෙවතෙරණුවන් කී මේ පාලියෙන් අභිධම්මයට අමුතු නිදානයක් ගෙනු බවක් කථාප්‍රවාහනියෙන් නො හැඟෙයි. අභිධම්මනිදානය දැන ගැණීමට වුව මනා නම් “එක් සමයක භාග්‍යවතුන්වහන්සේ තච්චිසාදෙව්ලොව පරසතුරුක්මුල පමුපුල්සලස්තෙහි වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තච්චිසාවාසී දෙවියන්ට ‘කුසලා ධම්මා’ යන ආදීන් අභිධම්මකථාව වදාල සේකැ” යි කියමින් අභිධම්මනිදානය මෙසේ දන සුතු සි කී බව මෙයින් ප්‍රකාශ වේ. අභිධම්මනිදානයේ ද අභිධම්මනිදානයක් අමුතුවෙන් වුව මනා නම් මේ ඒ නිදානය සි ඇඟවීමට ලක්දීම තෙරුන් අතර පැවැති මේ කථාව නිදර්ශන කලහ.

4. තවද, සංඛ්‍යායනාවසානයෙහි දී දීඝනිකායාදිය ඒ ඒ තෙරුන්ට භාර කරණලද නමුත් අභිධම්මය කිසිවෙකුට භාර දුන්බවක් අභිධම්මනිදානයට නැතැ යි කියමින් සමහර විචාරකයෝ අභිධම්මය අතරට කෙරෙති.

කෙනෙකුන්ට භාර කරණ ලද්දක් නවත් කෙනෙකුන්ට භාර දීම ධම්මය හෝ නීතිය නො වේ. බුදුරජානන්වහන්සේ විසින් ම අභිධම්මය ධම්මසෙනාපති වූ සැරියුත්මහරහතුන්වහන්සේට භාර දෙන ලදී. ධම්මපුරොභිත වූ මුගලන් මහරහතුන්වහන්සේ එහි ප්‍රවීණකපිකයා වූහ. ධම්මභාණ්ඩාගාරික වූ අනාද මහරහතුන්වහන්සේ එය සිත්ති දැරීමෙන් එහි ආරක්ෂකයා වූහ. විශේෂයෙන් සැරියුත්මහරහතුන්වහන්සේගේ අතැවැසි පන්සියක් රහන්තිකුණුවහන්සේ පෙරැම් පුරා පැතු ලෙස අභිධම්මකයෝ වූහ. එහෙයින් උන්වහන්සේලා ධර්මාණකල්හි ම සංගීතිකාරකමහරහත්හු අභිධම්මය අන්විජිසකට කෙසේ භාර කරන් ද?

මෙසේ බුද්ධිකාලයෙහි පටන් අභිධම්ම රැකීමට පිරිසක් වෙනම සිටි බැවින් සංගීතියෙහි දී එය කිසිවෙකුට හාර දුන්බවක් සදහන් වී නැත. මේ කරුණ සාධක කොටගෙන අභිධම්මපිටකය සම්භාසනාරූප නො වී යයි කීම වාදයක් නො ව වාද සිතීමකි.

5. ප්‍රථමසංගීතියෙන් ධම්මය, විනය ය යි ද්විපිටකයක් මුත් ත්‍රිපිටකයක් සංගීත නො වී ය යි කියමින් අභිධම්මපිටකය ප්‍රතික්ෂේප කරණ ඔල්බන්බර්ග් මහතා ඊට හොඳ ම සාධකය මහාපරිනිෂාණසූත්‍රයෙහි දැක්වේ ය යි කියමින් මේ වචන නිදර්ශන කරයි: “තාති පදබ්‍රහ්මස්ස නාති සාධුකං උග්ගතෙහො ධුතෙන ඔතාරොතබ්බාති. විනයෙ සඤ්ඤෙසනබ්බාති.”¹

සතර මහාපදෙසයන් දෙශනා කළ පාළියෙහි එන මේ වචනවලින් දැක්වෙන්නේ යමෙකු “මේ බුද්ධිභාසිතයෙක” යන ආදීන් ඉදිරිපත් කරණ කරුණක් විනිශ්චය කිරීමේ දී එහි පද හා ව්‍යඤ්ඤන මැනවින් ඉගෙන සූත්‍රයෙහි බැහිය යුතු ය. විනයයෙහි සසැදිය යුතු ය. එය සූත්‍රයට හා විනයට ගැලපේ නම් ගත යුතු ය යන අදහස යි. මෙහි සූත්‍රය නම් බුද්ධි-භාසිත වූ ත්‍රිපිටකධම්මය යි. විනය නම් රාගාදිය විනය (ප්‍රභාණය) කිරීමට හෙතු වන කාරණය යි. අභිධම්මයෙහි දැක්වෙන මේ අභිය නොදත් ඔල්බන්බර්ග් මහතා සූත්‍රය සූත්‍රපිටකය යි ද විනය විනයපිටකය යි ද ගෙන මුලින් ද්විපිටකය පමණක් පැවැත්වීමට මෙය අගනා නිදර්ශනයෙක, මෙබඳු සත්‍ය වූ සාධක තිබිය දී අභිධම්මපිටකයක් පැවැත්වීමට සාධකපාඨ ඉදිරිපත් කිරීම ඒ තරම් වැදගත් නො වේ ය යි පවසයි.

තවද, ඒ මහතා මෙසේත් කියයි: “අභිධම්මය පිළිබඳ කිසි ම දැනීමක් එකල නො පැවැත්වේ ය. නැතහොත් එය ආගමධම්මයක් වශයෙන් සලකා නැත. එසේත් නො වේ නම් එය අනෙක් පිටකදෙක මෙන් වැදගත් ය යි සලකා නැත. බුද්ධිපරිනිෂාණයෙන් පසු පැවැත්වූ සංගීතියේ දී තෙරුන් විසින් එය ධම්මවිනයට හෝ ජීනවචනයට ඇතුළත් නො කරණ ලද බව සාමාන්‍ය මතයයි.”²

ඔල්බන්බර්ග් මහතා ධම්මවිනය හා අභිධම්මය ගැණ හසරක් නො දැකීමෙන් මෙසේ කියන යි සිතිය යුතු. එහෙත් ඒ මහතාගේ මේ භ්‍රාන්තිමත ආශ්‍රය කොට ගෙන සෙසු විචාරකයන් විසින් ද ත්‍රිපිටකය සම්බන්ධයෙන් නගා තිබෙන වාදන් එක සේම එල්ලුමනයන් බව තේරුම් ගැනීමට මේ කරුණු මෙහි දැක්වීම.

අභිධම්මපිටකය “ප්‍රථම සංගීතිකාරක මහරහතුන් විසින් සංගීත නො වී ය. එය පසු කාලයක සංග්‍රහ කරණ ලද්දකු” යි කියන්නන්ට දිය යුතු පිළිතුර වූලලවග්ගසංගීතිපාළි-උද්දානයෙහි දැක්වෙන්නේ මෙසේ ය:

1. Cf. “A valuable testimony of the earlier existence of a Dvipitaka is also contained in the Mahāparinibbāna Sutta: ‘tāni padavyanjanāni sādhukena uggahetva Sutte otāretabbāni, Vinaye sandassetabbāni.’ - In opposition to such sure proofs, it is of little importance to bring forward passages... in favour of the existence of the Abhidhammapitaka” The Vinayapitaka, Vol. 1. p. xii, Note 2.

2. ...the collection of the Abhidhammapitaka was either altogether unknown, or was not regarded as canonical or of the same value as the two other Pitakas; and it was generally supposed that, in the council held after Buddha's death, it had not been admitted by the Theras into the collection of the Dhammavinaya or of the Jinavacana.” Ibid. p. xi.

“උපාලිං විනයං පුච්ඡි සුත්තනනානඤ්ජපණ්ණිතං,
පිටකා තීණි සංගීතීං අකංසු ජිත්තසාවකා.”

“උපාලිතෙරුන්ගෙන් විනයපිටකය විචාලේ ය. පණ්ණිත ආනඤ්ජ තෙරුන්ගෙන් සුත්තනනපිටකය විචාලේ ය. මෙසේ ඒ බුද්ධිශ්‍රාවකයෝ පිටක තුණ සමායනා කලානු ය.” මෙහි සුත්තනනපිටකයෙහි බුද්ධි-නිකායට අභිධම්ම නිකාය වසයෙන් ඇතුළත් බව සැලකිය යුතු.

ඇතැම් විවාරකයෝ මේ උද්‍යනගාථාව පසු ව එකතු කරණ ලද්දකැ යි ප්‍රතික්‍ෂේප කරති. එහෙත් එය කවදා කවුරුන් විසින් එකතු කරණ ලද දෑ යි නො කියති. සංගීතිපාලිය ද සමායනාවෙන් පසු ව එකතු කරණ ලද්දකි. එය පිලිගැනීමත් එහි උද්‍යන ප්‍රතික්‍ෂේප කිරීම යුගාවශයෙන් නො යෙදෙන අසද්වාදයකි.

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි එන උද්‍යන, පෙය්‍යාල, වග්ග, නිපාත, සංයුත්ත, පණ්ණාසක, පිටක, නිකාය, පකරණ ආදී සමූහප්‍රභේදයන් සංගීති කාරක මහරහතුන් විසින් ම ව්‍යවස්ථා කරණ ලදබව අභිකථාවන්හි දක්නා ලැබේ. සංගීතිපාලිය හා එහි උද්‍යනය ද්විතීය සංගීතියෙන් පසු පිටකපාලියට එකතු කරණ ලද බව ඇත්තකි. ඒ නිසා උද්‍යනගාථාවෙහි දැක්වෙන ත්‍රිපිටකසංගීතිය එලෙසින් පැවැත්වූබව පිලිගත නො හැකි ය යි කීම අධම්මවාදයකි. තමන්ගේ වාදය ඔප්පු කර ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණසාධකයක් නැති කල්හි ප්‍රකට ව පෙනෙන සත්‍යය පවා ප්‍රතික්‍ෂේප කිරීම විනශ්ඛ-වාදීන්ගේ ලක්‍ෂණයකි.

පුරාණ තෙරුන් සංගීතිය පිලිගැනීම.

සංගීතිපාලි-උද්‍යනයන්හි ද අභිකථාවන්හි ද දැක්වෙන පරිදි මහාකාශ්‍ය-පාදී සම්බුද්ධිශ්‍රාවකයන් විසින් පවත්වන ලද ත්‍රිපිටකමහාසංගීතිය සත් මසකින් අවසන් වී ය. සඵපයඝීපත්තිධරණියෙහි සිටුපිලිසිඹියාපත් මහ-තෙරුන් විසින් පැවැත්වූ හෙයින් එය ‘පෙච්ඡිකා’ නම් විය. මෙයින් ධම්මවිනය බුද්ධිභාසිත වූ සැවියෙන් ම විරසථාසී වන සේ ව්‍යවස්ථාපිත වීමෙන් ප්‍රත්‍යය-ලොභී, සෙරිවාදී, බුද්ධිපබ්බජිතසුභද්දගණයට ඇතුළත් නිර්ලජ්ජතික්‍ෂුන්ට භානියක් විනැසී ඔහු සිතුන. එහෙයින් ඔහු එය නිෂ්ප්‍රභ කිරීම සඳහා නොයෙක් ප්‍රයත්න දැරූහ.¹ විරුද්ධකථා ඉපදවූහ. ඔවුන්ගේ ඒ කථා ශතවතීගණනක් ඔවුන්ගේ ගණයෙහි වූවත් අතර දියුණු වෙමින් සංසථා වෙමින් පැවැත්තාහු ද වෙති.

පුරාණ තෙරුන් වැනි සමාජවතීය රහත්තු ද කාශ්‍යපසංගීතිය නො පිලිගත්හ යනු එකල පැවරී තුබුනු එක් කථාවෙකි. මෙහි xxiv වන

1. “කාශ්‍යපසංගීතියට ඇතුළත් වීමට අවසර නොලත් රහතුන් හා දුහුදුන් සහිත ලක්‍ෂයක් පමණ වූ ආමාන්‍ය හික්‍ෂුකු රැස්වී සමායනාවක් පවත්වා සුත්‍රවිනයඅභිධම්මපිටක හා සනතිද්‍රව්‍යපිටක (බුද්ධකතිකාය), ධාරණීපිටක (මනත්‍ර?) ය යි පිටක පහක් සංග්‍රහ කළහ. ඒ සමායනාව ‘මහාසංඝ’ ය යි කියනු ලැබේ.” හියු සාං-විනවාචී. Cf. Heal’s Buddhist Records of The Western World, Vol. 11. pp. 164-165.

මෙහි රහතුන් ද ඇතුළත් බව ඔවුන් කියනත් රහත්තු මෙබඳු විරුද්ධවාදයන්ට සම්බන්ධ නො වෙති මේ මුඛපරපුරාගත වැරදි පුවතක් හියු සාංව අසන්නට ලැබුනු සැවියක් විය යුතු

පිටුවේ දැක්වූ පුරාණතොරුන්ගේ කථාව විශේෂ කරුණක් වශයෙන් සංගීති-පාලියට ඇතුළත් වී තිබෙන්නේ මේ කථාව නිසා යයි සිතිය හැකිය. එහි සිද්ධිය මෙසේ ය:

දකුණුකොට්ටේයෙහි වාරිකාවෙහි යෙදී සිටි පුරාණ තොරණුවෝ සංගීතිය අවසන් වූ පසු රජගහනුවර වෙළඳවාරාමයෙහි සංගීතිකාරකතොරුන් වෙත පැමිණියහ. එහි දී තොරණු සාමිපිකථා කෙරෙමින් “පේරෙහි ආටුසො, පුරාණ, ධම්මො ව චිතයො ව සංගීතො. උපෙහි තං සංගීතිනති- ඇවැන, පුරාණයෙහි, තොරුන් විසින් ධම්මය ද චිතය ද සඛ්‍යායනා කරණ ලදී. ඒ සංගීතිය අනුගමනය කරවූ” යි පුරාණතොරුන්ට කීහ. (සංගීත වූ විධියෙන් ධම්මිතය දරණු මැනවැයි කියූ සේ ය.) පුරාණතොරණුවෝ “සුසංගීතාටුසො පේරෙහි ධම්මො ව චිතයො ව. අපිව, යපෙව මයා භගවතො සම්මුඛා සුතං, සම්මුඛා පටිඤ්ඤානං, තපෙවංභං ධාරෙසාමිති - ඇවැන්ති, තොරුන් විසින් ධම්මිතය මනා කොට සංගායනා කරණ ලදී. තවද, මා විසින් භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ හමුවෙන් යම් සේ අසන ලද ද, පිළිගන්නා ලද ද, එසේ ම එය දරන්නෙමි” යි කීහ.

මෙහි පුරාණතොරුන් කී පලමු වාක්‍යයෙන් සංගීතිය සුසංගීත ය යි පසසමින් උන්වහන්සේ එය පිළිගත් බව ප්‍රකාශ වේ. යමෙකු උන්වහන්සේ සංගීතිය නො පිළිගත්හ යි කියතොත් එසේ කියන්නේ දෙවන වාක්‍යයෙහි යෙදී තිබෙන ‘තවද’ යන අඵ ඇති ‘අපිව’ යන්නෙන් ‘එහෙත්, නමුත්’ ය යි අඵ ගැණීමෙන් විය යුතු. කෙසේ අඵ ගත්තත් එයින් සංගීතිය ප්‍රතික්ෂේපා බවක් නො කියවේ. එයින් හැඟෙන්නේ සංගීතිකාරකතොරුන් විසින් “ධම්මිතය මෙසේ සංගීත ය. ඔබවහන්සේ ද (උපෙහි තං සංගීතං) ඒ සංගීතිය අනුගමනය කරණු මැනව - ඒ වූ පරිදි ධම්මිතය දරණු මැනවැ” යි කී වචනයට “මා විසින් බුදුරජුන්ගෙන් ධම්මිතය අසාගත් සැටියෙන් ම සිත තබාගෙන ඒ වූ පරිද්දෙන් එය දරන්නෙමි” යි පුරාණතොරුන් පිළිතුරු දුන් සැටි ය.

පුරාණතොරණුවෝ සමාචාරිකය වූ රහත් කෙනෙකි. රහත්හු දෙසින් දෙවචන නැත්තෝ ය. එහෙයින් උන්වහන්සේ පලමු වාක්‍යයෙන් සංගීතිය පසසා දෙවන වාක්‍යයෙන් එය ප්‍රතික්ෂේප නො කෙරෙත් ම ය. රහත්හු වාටුකමයනා ඇත්තෝ ද නො වෙත්. එහෙයින් උන්වහන්සේ සංගීතිකාරක තොරුන්ගේ සිත් ගැණීම සඳහා සංගීතිය පසසා පසු ව එය ප්‍රතික්ෂේප කළහ යි සිතිය හැකි නො වේ. සංගීතිකාරක තොරණු පරසින් දන්නා ශ්‍රීභිඤ්ඤාභී රහත්හු ය. උන්වහන්සේලා පුරාණතොරණු සංගීතිය නො පිළි-ගන්නා අදහසින් සිටියාහු නම් එය පිළිගන්නට ය යි නො කියත්. තව ද, පුරාණතොරණු සංගීතිය නො පිළිගත්තු නම් මේ කථාව සංගීතිපාලියට ඇතුළත් නො වන්නේ ම ය. මෙහි දී පුරාණ තොරුන්ගේ කථාව සංගීති-පාලියට ඇතුළත් වීමේ හේතුව ගැණ ද සැලකිය යුතු. විනභාෂාවට පරිවර්තනය කරණලද මහායානවිනයග්‍රන්ථයන්හි මෙබඳු කථාවක් දැක්වේ:

i. “ගමාමපනිතොරුන් හා පුරාණතොරුන් ද සමාචාරික රහතුන් බැවින් උන්වහන්සේලා ලවා සංගීතිය අනුමත කරවා ගැණීම සඳහා මහසුප්තොරණුවෝ උන්සාහයක් කළහ. එහි දී ගමාමපනිතොරණු කිසිත් නො කියා තිශ්ඤද වූහ. රජගහනුවරට සමීප දකුණුකොට්ටේයෙහි විසූ පුරාණතොරණු සංගීතියට සබ්බකි වීමට කැමැත්තක් නො දක්වමින්

“සන්තිධි කොට නැබු ආහාර වැලඳීම, වෙහෙරතුල පිසු, නමන් ම පිසු, නමන් ම පිළිගත් ආහාර වැලඳීම” ආදිය පිළිබඳ ශික්ෂාපද සහ විනයට ඇතුළත් කිරීමට මහසුප්තෙරුන්ගෙන් ඉල්ලූහ.¹”

ධම්ගුප්පාන - මනිශාසකවිනයෙහි හා විනයමාතෘකා සුත්‍රයෙහි ද වස්තර වශයෙන් එන පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව ඇල්. ද ල වලේ පුසං (L. De La Vallee Poussin) මහතා මෙසේ දක්වයි:

ii. “පුරාණතෙරහු සංහිතිය අවසන් වූ පසු රජගහනුවරට පැමිණියහ. පුරාණතෙරුන්ගේ ආයාචනයෙන් කසුප්තෙරහු නැවත සඛ්ඝයා රැස් කලහ. උපාලිතෙරහු නැවත විනය දෙසූහ. පුරාණතෙරහු ඒ සියල්ල අනුමත කෙරෙමින් කරුණු අටක්-බුදුරජුන් විසින් අනුදන් හෙයින් විනයානුකූල වූ (ආහාර පිළිබඳ)ශික්ෂාපද අට ඇතුළත් කිරීමට ඉල්ලූහ. එනම්: (1) ආහාර ඇතුළත තබා ගැනීම, (2) ඇතුළත පිසීම, (3) නමන් ම පිසීම, (4) තමා ම පිළිගෙන වැලඳීම, (5) උදසන ම නැගිට ආහාර පිළිගැනීම, (6) දායක-යාගේ කැමැත්තෙන් ආහාර ගෙන ඊම, (7) නානා ඵල වැලඳීම, (8) පොකුණෙහි වැවුනු දෙය වැලඳීම ද යන මේයි.

දුර්භික්ෂයෙහි පිඩු දුලබ හෙයින් මේ කරුණු බුදුරජුන් විසින් අනුදන් බව කසුප්තෙරහු පිළිගත්හ. එහෙත් එය පසු ව තහනම් කල බව කියා ‘පුරාණයෙහි, අපි බුදුරජුන් විසින් නො පැණවූ දෙය නො පැණවීමටත් පැණවූ දෙය නො ඉක්මවීමටත්, පැණවූ පරිදි ක්‍රියා කිරීමටත් එකඟ වෙමු’ යි කසුප්තෙරහු කීහ.”²

දැනට විනාශාවෙන් පවත්නා මහායානවිනයසංහිතීවාචී කිපසක එකිනෙකට වෙනස් ව දක්වෙන මේ කථාවෙහි එන කරුණු කාශ්‍යපසංහිතියට පිරුඬා වූවන් විසින් තමන් ගත් මතයට සරි ලන සේ ගෙනු සත්‍යයට නො ගැලපෙන ප්‍රබාධයන් බව හැගේ.

මෙහි පලමු කථාවෙහි සදහන් ගවමපතිතෙරුන් සංහිතියට පෙර පිරිනිව්බව මූලසමාජ්ඣිවාදීන්ගේ විනයසූද්‍රකයෙහි දැක්වේ.³ සංහිතියෙන් බැහැර කරණ ලදැයි සමහරුන් කියන පුරාණතෙරුන් සංහිතියට සහනාති වූ තෙරුන්ගෙන් කෙනෙකු බව මනිශාසකයෝ කියති.⁴

1. Cf. Early Monastic Buddhism by N. Dutt, Vol. I. pp. 331-33 ; Le Concile De Rajagrha, by Prof. Przyluski p. 160.

2. Cf. Indian Antiquary. 1908. pp. 5-6; Le Concile De Rajagrha, pp. 195-200; 319-323.

මේ ශික්ෂාපද ඇම්. සුඛති මහතා විසින් පරිවර්තනය කරණ ලද බවත් ඒ මහතා ජවා මහාවග්ගහෙසථ්‍රකාකිකයෙහි ඇතැයි දැක නැති බවත් ල වලේ පුසං මහතා කියයි. මෙහි (5) ශික්ෂාපදය පෙරවරු පිළිගත් (පුරෙහතනං පටිගහතිතං)දෙය (වලද පවාරණය කලුහු විසින්) වැලඳීමට අවසර දීම විස යුතු. (6) ශික්ෂාපදය වැලද තැනින් ගෙනෙන ලද්ද (තපතා නිහටං) වැලඳීමට අවසර දීම විස යුතු. (7) ඇට නැති, ඇට ඉවත් කල, කැට නො කල ඵල විස යුතු. (8) වනයෙහි, පොකුණෙහි වැවුන දෙය විස යුතු. මහාවග්ග (සුඤ්චිමල මුද්‍රිත) 207, 208, 209, පිටු වලින් මේ ශික්ෂාපද දත හැකි වේ. 229 වන පිටුවේ මේ ශික්ෂාපද පසු ව තහනම් කල සැට දක්වේ.

3. මෙහි XXI වන පිටුවේ 1 වන අසධාලිපිය බලනු.

4. Le Concile De Rajagrha, p. 163; Cf. Early Monatic Buddhism, p. 331. Note 1,

දෙවන කථාවෙහි කසුප්තෙරුන් විසින් පුරාණතෙරුන්ගේ ඉල්ලීමට නැවත සමඝයා රැස් කරණ ලදැයි ද, උපාලී තෙරුන් විසින් නැවත විනයශික්ෂාපද දෙසන ලදැයි ද කීම නො යෙදෙන්නකි. පන්සියක් රහතුන් විසින් සමමත කොට සඤ්ඛායනා කරණ ලද විනය පුරාණ තෙරුන් ඉදිරියෙහි නැවත සමාගයනා කරණ ලදැයි කීමෙන් ඔවුන් හඟවන්නේ පළමුවෙන් විනයසමාගයනා කළ සැට වැරදි ය යන බවෙකි.

පුරාණ තෙරුන් විසින් විනයට ඇතුළත් කළ යුතු ය යි කසුප් තෙරුන්ට කියූ කරුණු අට වනාහි බුදුරජුන් විසින් දුර්භික්ෂයෙහි අනුදන්තා ලද නමුත් පසු ව උන්වහන්සේ විසින් ම තනනම් කරණ ලද ශික්ෂාපදයෝ වෙති. ඒ තනනම් කළ ශික්ෂාපද එසේ පිළිගත යුතු ය යි කියූ කසුප් තෙරුන්ගේ වචනය පුරාණතෙරුන් නො පිළිගත්හ යි විනවිනයෙහි එන සංගීතිවාභාවෙන් පෙනේ.¹ සඵඤ වූ බුදුරජුන් විසින් ප්‍රතික්ෂිප්‍යා වූ පැණවීම් විනයශික්ෂාපදවශයෙන් ගත යුතු ය යි පුරාණ තෙරුන් වැනි ශික්ෂාගුරුක රහත්කෙනෙක් කෙසේ කියත් ද?.

මේ කථාවෙන් පශ්චාත්කාලීන නිකායානතරප්‍රභවයට තරම් වූ මත- හෙදයක් එකල රහතුන් අතර ද පැවැත්තේ ය යි හැඟවීමට උත්සාහයක් කර තිබෙනබව පෙනේ. වගීහෙදයට තුඩු දෙන මතහෙදයක් රහතුන් අතර නම් කිසිසේත් ඇති වන්නේ නො වේ. ඒ බව ඔප්පු කිරීමටත් සංගීතිකාරක මහතෙරුන්ට එකඟ ව පුරාණ තෙරුන් විසින් ම සංගීතිය පසසා පිළිගත්බවටත් සාධකවශයෙන් පුරාණතෙරුන්ගේ කථාව සංගීති පාලියෙහි සඳහන් කරණ ලද බව සිතිය යුතු.

දෙශනාපාලී, අඵකථා, සංගීතිපාලී, උද්දනනාථා සහ පුරාණතෙරුර කථා ද ප්‍රමාණසාධක කොට ගෙන අප විසින් මේ තාක් මෙහි දැක්වූ කරුණුවලින් ප්‍රථමසංගීතියෙන් ම විනය, සුත්‍ර, අභිධම්ම යන පිළිවෙලින් ත්‍රිපිටකය සංගීත වූබවත් එය ආර්යශ්‍රාවක සියලු තෙරුන් විසින් එකමනික ව පිළිගන්නා ලදබවත් මෙය කියවන්නාට පැහැදිලි වේ ය යි සිතනු.

ද්විතීයසමිතිතිය

ප්‍රථමසමාගයනාවෙන් අවුරුදු සියයක් ඉක්ම ගිය පසු කාලාශොක රජු දවස විශාලානුවර මහාවනවිහාරයෙහි විසූ වජ්ඣික්ෂුන් විසින් විනයවිරෝධී දඹවසතුටක් උපදවන ලදී. වූලුවකපාලියෙහි එන ඒ දඹවසතු මෙසේ ය:

- (1) “කප්පති සිඛිතිලොණකප්පො - අහක (අංකුලාවක) බහා ලුණු තබාගෙන ලුණු නැති යාවකාලික ආහාරයක් හා ශ්‍රිශ්‍ර කොට වලදත් වටි.” (ලුණු යාවජ්වික වන හෙයින් ආහාරසන්නිධිපවිති ඇවැත් නො වේ).
- (2) “කප්පති ගාමනතරකප්පො - දූන් අන්ගමකට යෙමි සි සිතා හොජනපවාරණය කළ පසු අසිරිත් කැප නොකලා වූ ද ආහාරය වලදත් වටි”. (එයින් නො අසිරිත් බොජුනෙහි පවිති ඇවැත් නො වේ).
- (3) “කප්පති ආබ්බුලකප්පො - ඉර අවර වී ඡායාව දැහුලක් වූ පිකාලයෙහි ද යාවකාලිකආහාරයක් වලදත් වටි.” (එයින් විකල් බොජුනෙහි පවිති ඇවැත් නො වේ).
- (4) “කප්පති ආවාසකප්පො - එක්සීමාවෙහි නොයෙක් ආවාසයන්හි පොහෝපවුරුණු ආදී සමඝකම් කරත් වටි.” (එයින් විනය ඉක්මවීමෙහි දුකුලාආවැත් නො වේ)

1. Cf. Indian Antiquary, Vol. xxxvii, 1908, p. 5, note 27.
Free Distribution www.aathaapi.org

(5) “කප්පති අනුමතිකප්පො - ඇතුළුසීමාවෙහි සමස්තයාගේ කැමැත්ත නො ගෙන එය පසුව ගන්නා අදහසින් ව්‍යුහ ව සමස්තමී කරත් වටි” (එයින් විනය ඉක්මවීමෙහි දැනුම ඇවැත් නො වේ.)

(6) “කප්පති ආවිණ්ණකප්පො - ආවායසී උපාධ්‍යායයන් විසින් පුරුදු කරණලද කැප හෝ නොකැප දෙය ඔවුන් කලබැවින් තමා කරත් වටි.”

(7) “කප්පති අමටිනකප්පො - හොජනපවාරණය කල පසු මිදිගෙන එනබැවින් කිරිත් නො වූ සම්පූර්ණයෙන් නොමිදුනුබැවින් දීත් නො වූ අයිරිත්කැප නොකලු කිරි වලදත් වටි”. (එයින් නො අයිරිත් බොජුනෙහි පවති ඇවැත් නො වේ.)

(8) “කප්පති ජලොහි පානුං - මද්‍යාවට නො ගිය තරුණ සුරා බොත් වටි.” (එයින් රහමෙර බීමේ පවති ඇවැත් නො වේ.)

(9) “කප්පති අදසකං නිසීදනං - අනුදත් පරිදි සුගත්වියත් පමණ දහ(දුවලු) නො ලා නල නිසීදනය (තිදිනා ඇතිරිය) පරිහරණය කරත් වටි” (එයින් ජේදනක පවති ඇවැත් නො වේ.)

(10) “කප්පති ජාතරූපරජනං - රන්රිදීමසුකහවණු (මිල මුදල්) පරිහරණය වටි”.¹

1. සමාසනිවැදිත්තේ විනයසූත්‍රයෙහි එන දඬුවම (ල වලේ පුසං මහතාගේ පරි-වනීනය අනු ව) මෙසේ ය:

(1) එකල වජ්ජී ගිණුකු “අධම්මයෙන් ව්‍යුහකමී, අධම්මයෙන් සමග්‍රකමී, ධම්මයෙන් ප්‍රමුකමී” යන සමිඝකමී කරත්.

(2) නොපැමිණි සමිඝයාගේ ඡන්දය ගන්නා අදහසින් ව්‍යුහ ව කමී කරත්.

(3) පොළොව කැණීම හා කැණවීම කරත්.

(4) යාවජීවක ලුණු යාවකාලික ආහාරය සමග මිශ්‍ර කොට කාලයෙහි වලදත්

(5) යොදුනක් හෝ අධියොදුනක් ගමන් කොට ගණහොජන වලදත්.

(6) හොජනපවාරණය කල පසු අයිරිත් නොකලු හද හෝ මාදු ආහාරය ඇතිලි දෙකින් අනුභව කරත්.

(7) දියකුඩාල්ලන් (ජලුකාවන්) මෙන් උරමින් පාසුනු රා බොත්. (...drinking fermented liquor with a sucking action like leeches.)

(8) දීකිරට සමපමණ හුන්කිරි බහා මිශ්‍ර කොට විකාලයෙහි වලදත්.

(9) සුගත් වියත් පමණ දවලු නැති, පුරාණනිසීදනයෙන් සුගත්වියත් පමණ කොටසක් සපා නො යොදි කල නිසීදන දරත්.

(10) වටකුරු පාත්‍රයක් සුවද කවා මලින් සරසා සිය තබාගෙන මංසකි වීජි ආදියෙහි යමින් “මේ හදුපාත්‍රය රත්කහවණු ආදියෙන් යමෙක් පුරවන්නේ නම් ඔහුට මහත් පිණක් අයත් වේ” යි කියමින් සම්මාදන් කරත්.

Cf. The Indian Antiquary, Vol. xxxvii, 1908, pp 104 - 105

Cf. Rockhill's The Life of The Buddha, p p. 171 - 173.

මෙහි 7 වන වසතුවෙහි “දියකුඩාල්ලන් (ජලුකා) මෙන් උරමින් බොත්” යන මෙහි ‘ජලුකා’ ශබ්දය හා ‘ජලොහි’ ශබ්දයේ අභිසම්බන්ධයක් හැඟේ දැයි විමසන්න. ‘ජලොහි’ යනු දෙසිය ව්‍යවහාරයෙහි? ‘ජලුකා, ජලොයා’ (=ජලොකස් = කුඩාල්ලෝ) යි අභිමාගනිශබ්ද-කොෂයෙහි දැක්වේ.

කුඩාල්ලෝ ලේ බී වැටෙන හෙත් ලේ බොත්. එ මෙන් මත් වන හෙත් සුරා බොත් ය යි මෙයින් හැඟෙන්නේ ද?

“The Bhikshus of Vaisāli held it lawful to suck fermented drinks as would a leech, though one was made ill by drinking thus...” Rockhill's The Life of The Buddha, p. 172.

“වෛශාලී ගිණුකු කුඩාල්ලා උරා බොන්නාක් මෙන් එයින් නමා ආතුර (මත් වන තුරු) වුවත් උරඋරා රා බීම කැප ය යි ගණිති” යනු මෙහි අදහසයි.

ජලය මෙන් පෙණෙන සුරා බීම කැපය යනු ද මතයෙකි.

(8. That fermented drinks, if they looked like water, were allowed to be drunk. Buddhism by Rhys Davids, p. 216.)

මෙසේ විනයප්‍රඥපති පෙරලාගත් දසදහසක් පමණ වූ වජ්ජ භික්ෂුහු මිලමුදලේ ආදී අකැපදෙය පරිහරණය කරමින් ශාසනනෙදයක් ඇති කළහ. ඒ බව ඇසූ කාශ්‍යපමහත්මයා නම් මහරහතුන් වහන්සේ ඒ දශවස්තුව විනිශ්චය කොට එය අවිනය යි බැහැර කොට ශාසනය සෙමෙහි තබා ආරක්‍ෂා කිරීම සඳහා එකල මහාසංඝස්ථිර වූ එක්සිය විසිවයස් වන සබ්බසාමි රහතුන් වහන්සේ ඇතුළු රජවත, සාලා, මුඤ්ජුසාපති, වාසභගාමි සුමන, සාණ්ඩාසි සමග්ග යන රහතුන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙන උන්වහන්සේලා සමඟ වාලුකාරාමයට වැඩියහ. මෙහි යස, සබ්බසාමි ආදී සනම අනාදු මහරහතුන් වහන්සේගේ සඤ්චිකාරිකයෝ ය. සුමන, සමග්ග දෙනම අනුරාදම රහතුන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යයෝ ය. මේ අවනම ම බුදුරජුන් දුටුවරුහ. මේ විරරාහුද මහරහතුන් වහන්සේ ඒ දශවස්තුව විනයශික්‍ෂාපද හා ශික්‍ෂාපද-විභවනය අනුව ව විසඳ එය විනයවිරෝධී බව ප්‍රකාශ කොට නිර්ලජ්ජ වජ්ජභික්ෂුන් මදීනය කළහ. ඉක්බිති එහි රැස් වූ දොළොස් දහසක් රහතුන් අතුරෙන් තෝරා ගන්නාලද සත්සියක් රහතුන් විසින් ප්‍රථම-සඛ්‍යායනාවෙන් සංගීත වූ පරිද්දෙන් ම ධර්මවිනය පිටකනිකායාදි වශයෙන් සඛ්‍යායනා කරණලදී.

සත්සියක් රහතුන් විසින් විනය නිදන කොට ගෙන පැවැත්වූ හෙයින් “සනසතිකවිනයසංගීති” නම් වූ මේ ද්විතීයසංගීතියෙහි දී මුලලවග්ගයෙහි සංගීතිකවිනය දෙක ද, අභිතුනතරනිකායෙහි මුණ්ඩරාජ සූත්‍රය ද, විමානවස්තුවෙහි සෙවිසසාමිවිමානකථාව ද, පෙනවස්තුවෙහි උතාරමානු පෙනවස්තුව ද පිටකපාලියට එකතු කරණලදී. පායාසිසුත්‍රය ද මේ සංගීතියෙන් සංගීත වී ය යි සමහරු කියති. එය අච්ඡාදික දක්නට නැත. බුද්ධපරිනිෂ්ණයටත් ප්‍රථමසංගීතියටත් අතර කාලයක කුමාරසංඝසභ තෙරණුවන් විසින් වදාළ පායාසිසුත්‍රය උන්වහන්සේගෙන් ඇසූ පරිදි අනාද තෙරුන් විසින් “එවං මෙ සුතං එකං සමයං ආයසමා කුමාරසංඝසභා”¹ ආදීන් නිදනය තබා ප්‍රථමසංගීතියෙහි දී ම සංගීත වී ය යි සිතිය යුතු. කුමාරසංඝසභ තෙරණුවෝ ඒ සංගීතියට සහභාගී වූ කෙනෙකි.²

ද්විතීයසංගීතියෙන් පසු ථෙරවාදිසමාජයාගෙන් භික්‍ෂා වූ වජ්ජභික්ෂුන් විසින් මහාසංගීති නම් වූ සඛ්‍යායනාවක් පවත්වන ලදී. එතැන් පටන් මහාසමිකාදි නිකායානතරයන් ප්‍රභූත වූ සැටින්, ධර්මවිනය වෙනස් කොට අමුතුවෙන් පිටක, ආගම, සූත්‍ර, පාරමිතා, අවනංසක, අවදන, රතනකූට, තනත්‍ර, කල්ප ආදී නමුත් ඒ ඒ නිකායිකයන් විසින් ආත්මවාදදි නානා මිත්‍යාමත ඇතුළත් කොට ප්‍රාකෘත-සංඝකෘතග්‍රන්ථරාශියක් නිපදවූ බවක් ප්‍රකට ය.

සමබුද්ධපරිනිෂ්ණයෙන් දෙවන ශතවර්ෂයෙහි සථවිරවාදි සමාජයාගෙන් භික්‍ෂා වූ සමාසනිවාදීන්ගේ ද සංඝකෘතවිපිටකයෙක් වෙයි. එහි සූත්‍රපිටකය පාලිසූත්‍රනිපිටකයට ධර්මපදාය වශයෙන් බෙහෙවින් අසමාන දීඝාගමාදි පඤ්චාගමයෙන් ද, විනයපිටකය විනයවිභවන, විනයවස්තුව, විනයසූත්‍රක යන ග්‍රන්ථකූලෙන් ද යුක්ත වේ. අභිධර්ම පිටකය පාලිඅභිධර්ම-පිටකයට ගණනින් හා නමින් පමණක් සමාන බව හැඟෙන ග්‍රන්ථ සතකින් යුක්ත වේ. එහි ඓතිහාසික නිගමය දැනගැනීමට දැනට විනිසාමානවන් පවත්නා ඒ ග්‍රන්ථ හා එහි කතීවරයන් ද මෙහි දක්වමු:

1. දීඝනිකාය, 23 සූත්‍රය 2 දීපවංස, 20 පිටුව.

ග්‍රන්ථ	කතීය
1. දේනප්‍රසාදාන (ශාසත්‍ර) (පාළි - පටඨාන)	ආර්යකාන්‍යාසන
2. ප්‍රකරණපාද (කථාවච්ඡු)	සථවිර වසුමිත්‍ර
3. විදේනකාය (විහසිත)	සථවිර දෙවශමීන්
4. ඛමිසකකු (ඛමමසසිගණි)	ආර්යශාරීපුත්‍ර
5. ප්‍රඥපතිපාද (පුග්ගලපඤ්ඤනති)	ආර්යමෞද්ගලායන
6. ඛාතුකාය (ඛාතුකථා)	සුඤ්ඤ
7. සංගීතිපට්ඨාය (යමක)	මහාකෝෂපීඨ.*

මෙහි 1, 4, 5, 6, 7 වන ග්‍රන්ථයන් කළ කතීයවරයෝ බුද්ධිකාලීන මහාකල්‍යාණය, සාපිපුතන, මහාමොග්ගලාන, පුණ්ණ, මහාකොට්ඨිත යන මහරහත් ශ්‍රාවකයෝ වෙති. උන්වහන්සේ මේ ග්‍රන්ථ රචනා කළහ සි කීම කල්පිතයකි. මේ පස්වනම ආභිධර්මකයන් බව නම් සැබෑය. මහා-කල්‍යාණ පුණ්ණ මහාකොට්ඨිත යන තුන්වනම ප්‍රථමසංගීතියට ද සහභාගී වූ රහත්හු ය. සැරියුත් මුගලන් දෙනම බුද්ධිකාලයෙහි ම පිරිනිවිසහ.

නෘතීයසංගීතිය

සමුද්ධිපරිනිමිණයෙන් දෙසියඅටලොස්වන වසෙහි පැළුප්පුත්‍රවර රාජාභිෂෙකයට පැමිණි අශෝකාධිරාජයන්ගේ කාලයෙහි නිම්කමන ගත් ශ්‍රමණයන් ශාසනයට ඇතුළත් වී නොයෙක් විප්ලව ඇති කිරීමෙන් හටගත් ශාසනාර්බුද සන්තිද්‍රව්‍ය මොග්ගලීපුතනනියං මහරහතුන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ දහසක් රහතුන් වහන්සේ විසින් අශෝකාභිෂෙකයෙන් සතලොස් වන වසෙහි බුද්ධව්‍යාපාරයෙන් දෙසියපන්තිස්වැන්නෙහි අශෝකාරාමයෙහි තුන්වන සඛ්‍යායනාව පවත්වන ලදී.

මේ සංගීතියෙහි දී මොග්ගලීපුතනනියං මහරහතුන් වහන්සේ විසින් බුදුරජානන් වහන්සේ වදාළ මාතෘකා විස්තර කෙරෙමින් පරවාද මදිතය සඳහා කරණලද කථාවච්ඡුසකරණය ද සංගීත වී ය. එයින් අභිධම පිටකයේ ප්‍රකරණ සහ සම්පුඤ්ඤ වීය. තවමසකින් නිමවූ සාහසසිකා නම් මේ සංගීතිය බුද්ධිවමිය සංකර කිරීමට නිකායානන්‍යයන් උපදවා තුබුණු මිත්‍රාමන නිරාකරණය කිරීම හා කථාවච්ඡුසකරණය සඛ්‍යායනාරාජ කිරීම ප්‍රධාන කොටගෙන පවත්වන ලදී. ඒ සංගීතියෙන් පෙරගාථාපාලියට නෙකිවස්කානිපෙරගාථා ද, පෙතවච්ඡුපාලියට නාදක පෙතවච්ඡුවෙහි පිඛලකරාජකථාව ද ඇතුළත් වූහ. ඛමිසකකු මහරජතුමාගේ ආරක්‍ෂාසංවිධානයෙන් හා උපකාරයෙන් පැවැත්වුණු මේ සඛ්‍යායනාවෙන් ඇති වූ ශ්‍රේෂ්ඨසිද්ධිය නම් උතුම් රජතුමන් විසින් ඒ ඒ ප්‍රදේශවලට ඛමිදුතයන් යවා බුද්ධිශාසනය පිහිටුවා ලීම සි. මේ සංගීතිය මහායානිකග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් නොවේ. ඔහු මේ සංගීතිය ද්වතීය සංගීතිය වශයෙන් ගෙන කාලාශෝක රජ ඛමිසකකු ය සි ගණිති.

පොථකසංගීතිය

ත්‍රිපිටකය දරීම සඳහා ඒ ඒ ආචාර්යවරයන්ට භාර වූ සැටියට දක්වන ලදී. එයින් ප්‍රථමසංගීතියෙහි පටන් උපාලි මහරහතුන් වහන්සේ හා උන්වහන්සේගේ ශිෂ්‍යපරම්පරාවෙහි වූ දසක, සොණක, සිඛව, මොග්ගලීපුතනනියං යන රහතුන් වහන්සේ විසින් විනයපිටකය පවත්වා ගෙන එනලදී.

* මේ විසතරය රාහුල සාංකාන්‍යාසන - අභිධමනොපටිකාසංඥපකයෙන් ගන්නාලදී.

ආනන්ද පරපුරෙහි වූ දීඝනාණක, ශාරීපුත්‍ර ශිෂ්‍ය පරපුරෙහි වූ මජ්ඣිමනිකායාණක, මහානිකායාප පරපුරෙහි වූ සංග්‍රහනනාණක, අනුරාද්ධ පරපුරෙහි වූ අංගුත්තරනාණක යන ආවාසීවරයන් සහ ජාතකනාණක බ්‍රහ්මපදනාණකාදී ආවාසීවරයන් ද විසින් සුන්‍යාගතපිටකය ගෙන එනලදී.

ශාරීපුත්‍ර ශිෂ්‍ය පරපුරාවෙහි වූ හදදුඵ, සොභිත, පියජාලි, පියපාල, පියදසසී, කොසියපුත්ත, සිගඛව, සදෙහ, මොග්ගලීපුත්ත, සුදත්ත, ධම්මිය, දසක, සොණක, රෙවත යන ආවාසීවරයන් විසින් අභිධම්ම පිටකය දරාගෙන එනලදී.

මේ හැර ශිලාලීපි - අටුවා ආදියෙහි පෙනෙන පෙටක, තෙකාසික, තෙපිටක, පංචනෙකාසික, වෙනසික, සුන්‍යානතික, විනයධර, මාතිකාධර, ධම්මකපික ආදී වචනවලින් හැඟෙන්නේ ඒ ඒ ආවාසීවරයන් විසින් ත්‍රිපිටකධර්මය කොටස් වශයෙන් ද සමහරුන් විසින් සම්පූර්ණවශයෙන් ද දරණලදබව යි.

තෘතීයසම්භායනාවසානය තෙක් දඹදිව පැවැති ථෙරවාදවරිය පරපුරාවෙහි අනතිම පුරුෂ වූ මොග්ගලීපුත්ත රතකුන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය මහාමනීන්ද්‍ර මහරහතුන් වහන්සේගෙන් ලක්දිව ආරම්භ වූ අපිටියාදී සිංහල මහරහතුන් වහන්සේගේ පරපුරාවෙහි ත්‍රිපිටකපාලිධර්මය සංගීතිකාරක මහරහතුන්ගේ වාචනාමාගීය අනු ව මුඛපාඨවශයෙන් ම පැවැත්තේ ය.

මෙසේ සම්බුද්ධපරිනිවෘත්තයෙන් පස්වැනි ශතවර්ෂය තෙක් අවිචින්න වූ ස්ථිරපරපුරාවෙහි සමානිමාගීයෙන් පැවති පුරාණාචකපා සතික සම්පූර්ණ ත්‍රිපිටකපාලිය බුද්ධවර්ෂ 440 වත් 454 වත් අතර කාලයෙහි වලගම්බා රජු දවස පයඝාපතිධර ෂබ්භිඤ්ජාති පන්සියක් සිංහල මහරහතුන් විසින් මාතලේ අලුලෙන් විහාරයෙහි වැඩිහිඳ සිංහල අකුරෙන් ලියවා පුස්තකාරුඪ කොට සම්භායනා කරණලදී. වච්චන ත්‍රිපිටකය සකස් වූයේ මෙලෙසිනි.¹

ලොකයේ ප්‍රථමවරට සිංහල රහතුන් විසින් කරණලද මේ මහාධිකාරයෙන් පාලිත්‍රිපිටකය බුරුම, සියම්, කාම්බෝජ, ලාඕස් ආදී ථෙරවාදී බෞද්ධවරවල පැතිර ගියේ පාලිවසයෙන් ද ඒ ඒ ජාතීන්ගේ භාෂාවිෂය වූ වාචනාමාගීයෙන් ද ඔවුන්ගේ ජාතිකඵලිතය හා සම්බන්ධ වූ ඵෙතිනාසික ආගමසාහිත්‍යය වශයෙන් පවත්නේ ය.

ලක්දිව අටළොස් මහගණයට අයත් දීඝනාණක, මජ්ඣිමනිකාණක, සංග්‍රහනනාණක, අංගුත්තරනාණක, බුද්දකනාණක, පාරාජිකනාණක, පාවිත්තිකනාණක, මුලුවගනනාණක, මහාවගනනාණක, පරිවාරනාණක, ධම්මසම්මන්තිනාණක, විතම්බනාණක, කපාච්ඡේදනාණක, පුග්ගලනාණක, ධාතුකපාඨනාණක, යමකනාණක, පට්ඨානනාණක, ජාතකනාණක යන නාණකාවාසීයන් විසින් ද අභිකපාඨවාසී - පිකාවාසීවරයන් හා ප්‍රකරණ, විවරණ, සන්න, ගැටපද කළ ගිහිපැවිදි සභ්‍යබුද්ධියමපන්න පඬිවරයන් ද විසින් පරිපොෂිත දීමෙන් සිංහලයන්ගේ ජීවරුධිරය වූ ත්‍රිපිටකපාලිධර්මය අද බටහිර රටවල ද පැතිර ගියේ ලොකසාහිත්‍යයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨත්වයෙන් ස්වීකාර ව පවත්නේ ය.

1. පාලිපිටකපාන වලවුවෙන් උතුරු ඉන්දියාවෙන් ලක්දිවට ගෙනෙන ලදබවත් සිංහල තෙරුන් විසින් ඒ පොත් සංස්කරණය කරණ ලදබවත් සමහරු සිහන්.
Cf. Buddhist India by Rhys Davids, pp. 111-113.

සමමා සම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ පයඝීප්‍රියාශාසනසංඛ්‍යාන ත්‍රිපිටක-
ධම්මයෙහි සමාවය හා ව්‍යාප්‍රිය පිලිබඳ ඉතිහාසය විෂය කොට ගෙන අප
විසින් ලියූ ප්‍රස්තාවනාව මෙතෙකින් සමාප්ත වේ.

මේ ප්‍රස්තාවනාව ලිවීමේ දී විද්‍යෙදය පිරිවෙනේ සහකාර පරිවෙනාධිපති
පූජ්‍ය පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සොරතාහිඛාන නායක සථවිරයන් වහන්-
සේගෙන් ශෝච්‍යපත්‍ර බැලීමාදියෙන් ලැබුණු උපකාරය ද, අගනමකපණ්ඩිත
බලන්ගොඩ ආනන්දමොහොත්ත, පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක,
පණ්ඩිත ලබුහම ලබ්‍යානන්ද යන සථවිරයන් වහන්සේලාගෙන් ලත්
අනුග්‍රහය ද කෘතඥතා පුඵක ව සිහිපත් කරමිහ.

“විර කිට්ඨතු ලොකසමි සමමාසමබුදුධසාසනං.”

පරවාහැර වජිරඤ්ඤාණ.

බුද්ධිජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා

ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම

ශ්‍රී සුගත තථාගත සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ සකකපරිනිච්ඡාණයෙන් ද උන්වහන්සේ විසින් වදාළ ත්‍රිපිටකසංග්‍රහය මේ නාමයේ ආරක්‍ෂා කරගත් සිංහලජාතියේ ආරම්භයෙන් ද අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයක් සම්පූර්ණ කරමින් පැමිණි 2500 වන බුද්ධිජයන්ති වර්ෂය නිමිත්ත කොට ගෙන ආගමිකඅභිවෘද්ධිය හා ජාතික ප්‍රබෝධය ද සඳහා ලබ්‍යාවෘද්ධියන් විසින් ලබ්‍යාවෘද්ධියේ ආධාරයෙන් කළ යුතු ය සි සමමත වූ කටයුතු අතුරෙන් ත්‍රිපිටකපාලිය සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කොට පෙළක් සමග මුද්‍රණය කිරීම ප්‍රධානකාර්යය වශයෙන් සැලකිය යුතු බව එකල ලක්ෂ්‍යයේ සවදේශකාර්යාල ආරම්භයෙන් පසුව අභිමතව රත්නාසන මහතා විසින් ආණ්ඩුවට දන්වන ලදී.

මේ යෝජනාව හා බුද්ධිජයන්ති උත්සවය පිළිබඳ වෙනත් කටයුතු සම්බන්ධ ව සාකච්ඡා කොට වානී කිරීම සඳහා තත්කාලීන ලබ්‍යාවෘද්ධියේ අග්‍රාමාත්‍ය වූ ශ්‍රීමත් ජෝන් කොනලාවල මහතා විසින් සවදේශඅමාත්‍ය ඒ. රත්නාසන, කාමරණී හා ආනන්ද පිළිබඳ අමාත්‍ය ජේ. ආර්. ජයවර්ධන, අධ්‍යාපනඅමාත්‍ය ආම්. ඩී. බණ්ඩාර, පළාත් පාලන අමාත්‍ය සී. ඩබ්ලිව්. ඩබ්ලිව්. හන්තන්ගර, සවදේශඅමාත්‍යාංශයෙහි සීරිලේකම් වූ බී. ආර්. පෙරේරා, ලබ්‍යාවෘද්ධියේ මහානායකාර ඩී. ආර්. ගුණරත්න, ආචාර්ය ආනන්ද ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ යන මහතන්ගෙන් යුත් අනුකාරකසභාවක් පත් කරන ලදී.

මේ සභාව විසින් ප්‍රධානස්ථවිරවරයන් හා ප්‍රභූගිතිමයතුන් කීපදෙනෙකුත් ද සමග සාකච්ඡා කොට ඉදිරිපත් කරන ලද වානීව අනු ව බුද්ධිජයන්ති කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වර්ෂ 1954 ක් වූ ඔක්තෝබර් මස 12 වන දින කොළඹ වොරිංටොවතුරුගේ නිදහස් මන්දිරයෙහි දී අගමැතිතුමා විසින් ලබ්‍යාවෘද්ධිය වෙනුවෙන් ලබ්‍යාවෘද්ධිය මණ්ඩලය පිහිටුවන ලදී.

ලබ්‍යාවෘද්ධිය මණ්ඩලයේ ව්‍යවස්ථා අනු ව එහි සභාපති අග්‍රාමාත්‍ය තුමාගේ අනුමතයෙන් ඒ ඒ කටයුතු ඉටු කිරීම සඳහා කාරකසභා පත් කිරීමේ දී මෙහි LXVII වන පිටුවේ සඳහන් වන ගිනිපාටිදිසාමාජකයන්ගෙන් යුත් ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකසභාව පත් කරනු ලැබී ය.

ඒ කාරකසභාවෙන් සමමත වූ පරිදි ත්‍රිපිටකපාලිය කොටස් වසයෙන් බෙදා සිංහල භාෂාවට නැගීම සඳහා මෙහි LXVIII වන පිටුවේ දැක්වෙන ස්ථවිරවරුන්ට ශ්‍රීමත් ජෝන් කොනලාවල අග්‍රාමාත්‍යතුමා විසින් ඒ ඒ ග්‍රන්ථ ආණ්ඩුව වෙනුවෙන් පිළිගන්වන ලදී.

පරිවර්තනය කරනු ලබන ග්‍රන්ථයන් සංශෝධනය කොට මුද්‍රණයට පැමිණවීම සඳහා මෙහි LXX වන පිටුවේ දැක්වෙන සංස්කාරක මණ්ඩලය ත්‍රිපිටකපරිවර්තකාරකසභාව විසින් සමමත වී ය. සංස්කාරක මණ්ඩලය වර්ෂ 1955 ජූලි මස 10 වන දින සවකාර්යාල ආරම්භ කරමින් එකලට පරිවර්තන ව තුබූ ග්‍රන්ථ සංශෝධනයෙහි නියුක්ත වී ය

පාලිධම්ම කථාව්‍යවහාරයෙහි පවත්නා භාෂාවකට පරිවර්තනය කිරීමෙන් පාලිවචනයෙහි යථාචය ගිලිහී යා හැකි බවත් එහි මහනියකිය පිරිහී යා හැකි බවත් ධර්මගෞරවයෙන් සිතන්නෝ ද වෙති. ජාතික භාෂාවක් කලින් කල වෙනස් වන බැවින් මුල්කාලයෙහි පැවැති වචන පසුකාලයෙහි දුරවබොධ වීමෙන් ලිතාථ වෙති සි ද අන්‍යාථ දෙකි සි ද සිතු පුච්චාධාරීයන් විසින් භික්ෂුකාලයෙහි පටන් ශතවම් සතක පමණ සිංහලදෙසියභාෂාවෙන් පැවති අභිකථා නම් වූ ශාරීපුත්‍රාදී මහරත-තුන්ගේ වාචනාමයීය (පෙළමග) කථාව්‍යවහාරයෙහි නො පවත්නා වූ ලෞකිකශාස්ත්‍රාන්තර හා දැනිතාන්තර ඇසුරු නො කරන්නා වූ හුදෙක් බුද්ධවචන ම විෂය කොට ඇති පාලිභාෂාවට නගා තැබූ බැවින් අන්‍ය ලොකයාට ද හිත සිඬා කෙරෙමින් මනාන්තර සංකලනයෙන් තොර ව මූලික පරිශුද්ධියෙන් යුක්ත ව අද තෙක් ආරක්ෂිත ය සි ඔහු නිදහිත කෙරෙති. ඒ එසේ ම ය.

එතෙත් පාලිධම්ම ආශ්‍රය කිරීමෙන් ම පූජ්‍යකියට හා ප්‍රභූකියට පැමිණි අභිව්‍යකතියෙහි විශද වූ ශ්‍රැතියෙහි මධුර වූ වචනසමපත් ඇති සිංහලභාෂාවට යම් යම් ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථ පෙළ සහිත වත් රහිත වත් ධර්මපිරොධ නොවන සේ පරිවර්තන ව තුබූව ඉතිහාසයෙන් පෙනේ. බු: වම් 1471 වැන්නෙහි රජ වූ සවන කපුප් රජු විසින් අතිධර්මපිටකයෙහි දම්සගුණු පොත රත්පත ලියවා පෙරහැරින් පිදුබවත්, 1609 වැන්නෙහි රජ වූ මහවිජයබා රජු විසින් දම්සගුණුපෙළ සිංහලභාෂාවට පරිවර්තනය කරණ ලදබවත් මනාවංසයෙන් පෙනේ.¹

තවද, ඒ ඒ කාලයෙහි ගිහිපැවිදිපඬිවරුන් විසින් දෙශනාපාලියෙන් හා අභිකථාපාලියෙන් ගණ සිංහලයෙන් ලියූ නොයෙක් ධර්මපද්ධතියන් විෂය කොට ඇති ගද්‍යපද්‍ය පොත් රාශියකි. ඒ සිංහලවංශපොත් ද පාලිවංශපොත් මෙන් ම සිංහලයන්ගේ ආගමිකධනය හා ජාතිකසාහිත්‍යය වශයෙන් ආදාන වූයේ සමහාවිත ව පවත්නේ ය. “ජාතිකපොත්වහන්සේ” ආදිය නිදහිත සි.

බුද්ධිජයනතිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලාව පාලිය හා එහි සිංහලපරිවර්තනය වෙන් වෙන් ව යෙදෙන සේ සකස් වන බැවින් පාලිය සමග එහි අභිකථ ද එකවිට උගත හැකි වේ. එයින් පාලිය ද රැකෙයි. අභිකථ ද පැහැදිලි වෙයි.

බුද්ධිශාසනයේ මධ්‍යස්‍රගය වූ මේ කාලයෙහි ශාසනය පිලිබද පුනරුද්ධිජයන ඇති වන්නේ ය යනු බෞද්ධලොකයාගේ එකාන්ත විශ්වාසය සි. ඊට හෙතු වන්නේ පයභිජනනාසනධම්ම (පෙළදහම) මැනැවින් ඉගෙන එහි දැක්වෙන ප්‍රතිපත්තිය පිලිපැදීමයි. එයින් ප්‍රතිවෙධධම්ම අවබොධ වන්නේ ය. ඒ අවබොධයට මූලිකහෙතු වන්නේ පෙළදහම ඒ ඒ මිනිසුන්ගේ භාෂාවෙන් ම ඇසීම හා කියවීම සි.

1. මනාවංසය, 52 පරිච්ඡේදය, 67 පිටුව, 50 - 57 පෙළ. එම 60 පරිච්ඡේදය, 85 පිටුව, 16 - 18 පෙළ.

පාලි නො දන් සාමාන්‍ය සිංහල ජනතාවට ද ධර්මවිනය සියබසින් දැන ගැනීමට - ඉගෙනීමට බුද්ධිජයන්ති ග්‍රන්ථමාලාව අසභාය උපකාරය වන්නේ ය. “තථාගතප්‍රවේදිතො ධම්මවිනයො ... විචට්ඨො විරොචති නො පච්චිජ්ඣන්තො” යනු වදාල කෙසින් තථාගතදේශිත ධම්මවිනයය ජනයා අතර ප්‍රකට වූයේ ම බබලයි. වැසි පවත්නේ නො ම බබලයි. එකෙසින් බුද්ධි-ජයන්තිය නිමිත්තෙන් ධම්මවිනය ප්‍රකට කරලීම සඳහා ලබකාආණ්ඩුව විසින් ගත්මග අතිශයින් ප්‍රශංසනීය වේ.

ලබකාබෞද්ධිමණ්ඩලයේ කටයුතු සංවිධානය කිරීම සඳහා පත් වූ මෙහි LXXI වන පිටුවේ සඳහන් වන මද්ධන්විධායකසභාව විසින් ආරභා කරණ ලද ත්‍රිපිටකය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කරවා මුද්‍රණය කරවීමේ කාර්යය දැනට වර්තමාන මහජනරජයේ සාංස්කෘතිකකාර්යාංශයට පැවරී තිබේ. එහි අධ්‍යක්ෂවරයා වශයෙන් ක්‍රියා කරණ ඇන්. ක්‍රි. ඩයස් මහතා පළාත්පාලන හා සාංස්කෘතික කටයුතු පිලිබඳ අමාත්‍ය ගරු ජයවීර කුරුප්පු මැතිතුමාගේ සහයෝගයෙන් මේ කාර්යය ඉක්මනින් ඉටු කිරීම සඳහා එහි ප්‍රධාන සමපාදක වී. පණ්ඩිත මහතා ද සහකාර සමපාදක මුදලි තැන්පත් ඇම්. ඇන්. පිපිස් මහතා ද සමග උද්‍යෝගයෙන් ක්‍රියා කරයි.

වර්තමාන ලබකාවේ අග්‍රාමාත්‍ය ගරු ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. සී. බණ්ඩාරනායක මහාශයන්ගේ හා ඇමැතිමඩලේ ද අනුමතියෙන් ඒ මහතුන් විසින් දැනට සංවිධාන කරණු ලැබ තිබෙන ක්‍රියාමාලියෙන් මේ කාර්යය තොබෝ කලකින් අවසන් වෙනවා ඇත.

බුද්ධිජයන්ති මහාවග්ගපාලිය

බුද්ධිජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාවේ ග්‍රන්ථ අතුරෙන් ප්‍රථමයෙන් මුද්‍රණයට පැමිණි මහාවග්ගපාලිය විනයපිටකයෙහි තුන්වන ග්‍රන්ථය වේ. එය සිංහල-භාෂාවට පරිවර්තනය කිරීම පිණිස භාරගත් අම්බලම්ගොඩ ශාසනාදය පරිවේණාධිපති පණ්ඩිත අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල සචරියන් වහන්සේ ඒ කාර්යය මැනවින් ඉටුකළහ. එහි සංශෝධනය හා පරිවර්තනය පිලිබඳ විස්තරය උන්වහන්සේ විසින් ලියනලද සංඥපනයෙහි දක්වේ. ධර්මවිනයෙහි ප්‍රවීණතියක් දරණ විශදබුද්ධිප්‍රභා ඇති ඒ පණ්ඩිත සචරියන් වහන්සේ සවකායී විෂයෙහි දක්වන ලද උත්සාහය පැසසිය යුතු වේ.

මෙහි සිංහල පරිවර්තනය පාලිපදයන්ගේ අභිව්‍යාකතිය සැලසෙන සේ දුර්බොධිපදයන්ට ශිචිලාචී කථනයෙන්, සුගමාචී නැති පදයන්ට පරිකථා ලියමින් සාමාන්‍ය ජනයාට ද අභාවබොධිය වන පරිදි ලියා තිබෙන අයුරු සිත්ගන්නාසුලු ය. ධර්මව්‍යාඛ්‍යා කිරීමේ දී පෞරාණික ආචාර්යවරයන් අභිකථා - විකාකථා අනු ව සමස්තපද ව්‍යස්ත කොට සනිපද විසකි කොට නිරුකතිනිදේශ සහිත ව ධර්මාචී විස්තර කර තිබෙන සැටි අනු-ගමනය කළ යුතු නමුත් මෙහි පාලිය දැක්වෙන පිටුවට ඉදිරි පිටුවෙහි එහි සිංහල පරිවර්තනය පාලියේ ප්‍රමාණයට ම යෙදිය යුතු වීම නිසා ඇතැම් පදයන්ගේ අභිවඤ්ඤා දුෂ්කර වී තිබේ.

සංශෝධනය සඳහා සංස්කාරකමණ්ඩලය වෙත පලමුවෙන් ම ඉදිරිපත් කරණ ලද මේ පොත සංශෝධනය කිරීමෙන් සෙසු ග්‍රන්ථයන්ට වඩා ඉක්මනින් අවසන් වීමත්, පලමුවෙන් විනයපිටකයට අයත් ග්‍රන්ථයක් ම මුද්‍රණය කරවිය යුතු ය යි සමමත වීම හා හැකි තරම් ඉක්මනින් ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය පටන් ගත යුතු වීමත් නිසා ප්‍රථමයෙන් මේ පොත මුද්‍රණයට පැමිණියේ ය.

මෙහි ශෝධ්‍යපත්‍ර බැලීමේදී අප විසින් සසඳු බැලූ පොත්හි ඇතැම් පදවංකායන් හිලිහී ගිය තැන් ද, අසථානපතිත වූ තැන් ද දක්නා ලදී. ඒ තැන් සංස්කාරකමණ්ඩලයේ සභාපති පූජ්‍යපණ්ඩිත වැලිවිටියේ සොරතාහිඛාන නායක සථවිරයන් වහන්සේගේ තීරණයෙන් හා සෙසු සංස්කාරකසථවිරයන් වහන්සේලාගේ අනුමතියෙන් සම්පූර්ණ කොට පුද්ගල පරිද්දෙන් යොදා මෙහි ශුද්ධිය කරණ ලදී. එහෙත් මෙහි අශුද්ධතැන් තැන්හේ නො වේ. කාලාන්තරයෙහි අතින් අත ලියවී පැවැති ග්‍රන්ථයක් සම්පූර්ණයෙන් ශුද්ධියට පැමිණවීම දුෂ්කර වූ කාරියෙකි.

මේ පොතේ ප්‍රථම භාගයෙහි පොත බලනුවන්ගේ පහසුව සඳහා ඒ ඒ පිටුව මුදුනේ යෙදිය යුතු බැකික නාමයන් හා අඛකයන් ද යෙදී තැනී බව පෙනේ. අනවධානතායෙන් වී තිබෙන ඒ අඩුවෙන් ග්‍රන්ථයට පාඩුවක් නො වෙතැ යි සිතමු. පොතේ දවිතීයභාගයෙහි අවසානයේ යෙදෙන උපග්‍රන්ථය ද පදසුවිය ද මෙහි විශේෂාඛනයෝ වෙති. පොත කාණ්ඩ දෙකට බෙදා තිකුත් කිරීමට සමමත වූයේ පරිහරණයට පහසු වීම සඳහා බව සැලකිය යුතු.

පරවාහාර වර්තමානය.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තීත කාරකසභාවේ
හා සංස්කාරකමණ්ඩලයේ
සම්පාදක.

ශ්‍රී බුද්ධවර්ෂ 2501,
ධම්මදත්තආශ්‍රමවිද්‍යාලය,
විද්‍යාදායකීක්‍ෂුශිෂ්‍ය නිවාසය,
දෙමටගොඩ, කොළඹ.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තනය පිළිබඳ කාරකසභාව

පණ්ඩිත වැලිපිටියේ සෞරත නායක සභිකයන් වහන්සේ (සභාපති), ආචාර්ය පරවාහාර වර්ණසේන සභිකයන් වහන්සේ (සම්පාදක), අඹන්-වැල්ලේ සිරි ධම්මානන්ද අනුනායක සභිකයන් වහන්සේ, අග්ගමහාපණ්ඩිත පොල්වත්තේ බුද්ධිදත්ත නායක සභිකයන් වහන්සේ, අග්ගමහාපණ්ඩිත බලන්ගොඩ ආනන්ද මෙහෙය නායක සභිකයන් වහන්සේ, හාල්දඹුවන ධම්මරක්ඛිත සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වැලිපිටියේ පුඤ්ඤසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අම්බලමිගොඩ ධම්මකුසල සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කඩවැද්දුව සිරිතිවාස නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කොස්ගොඩ ධම්මවංස සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත පලන්තොරුවේ විමලධම්ම නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වේරගොඩ අමරමොලී නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ලඹුගම ලඛිකානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත පරවාහාර පඤ්ඤනන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ගලගම සරණංකර සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හැගොඩ ධම්මන්ද නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කටුකුරැන්දේ දෙවානන්ද නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත තලල්ලේ ධම්මානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වතුගෙදර අමරසිහ සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ඉදුරුවේ උත්තරානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, කෙසෙල්වතුගොඩ සිරි රතනචෝති නායක සභිකයන් වහන්සේ, මහින්ද පඤ්ඤසීහ මහානායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හපුටලානේ සිරි ඤාණාලෝක සභිකයන් වහන්සේ, කළුකොඳයාපේ සිරි පඤ්ඤසෙඛර නායක සභිකයන් වහන්සේ, යටිගම්මන විමලඤ්ඤ නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කුඹිරිප්පුවේ පඤ්ඤසෙඛර සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අනුන්ගල්ලේ විමලකිත්ති නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වටද්දර මෙඛානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, ගම්මුල්ලේ වන්දනා සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත දඹවත්තේ සුමනසාර නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කෝදගොඩ ඤාණාලෝක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හාල්යාලේ සුමනකීර්ති සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත කොටගම වාචිසාර සභිකයන් වහන්සේ, හල්ගස්තොට දෙවානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, බෙම්තර මංගල සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත හාන්දුපැල්පොල පුඤ්ඤරතන නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත මැදඋයන්ගොඩ විමලකිත්ති සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත අනුගොඩ සිරි සීලානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත මිරිස්සේ ගුණසිරි සභිකයන් වහන්සේ, අමුණුගම රාජගුරු පිපසි අනුනායක සභිකයන් වහන්සේ, දෙවිනුවර ඤාණාචාර්ය සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත බලපිටියේ විසුඛාලෝක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත වලගෙදර සොමාලෝක තීර්ථ නායක සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත නුවරඑළියේ සෙනානන්ද සභිකයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ගබ්බෙල උපතීර්ථ සභිකයන් වහන්සේ, ජී. පී. මලලසේකර මහාචාර්ය කුමා, ආචාර්ය සෙනරත් පරණවිතාන පුරාවිද්‍යාඥයා, ඩී. පී. ජයසේකර මහතා, බී. ආර්. ඩයස් මහතා, පී. ඩී. රත්නකුංග මුදලිකුමා, දෙස්තර අමරදස රත්නපාල මහතා යන ගිවිසුම්වලට අත්සන් තබා තිබේ.

ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථපරිවර්තනය

ග්‍රන්ථ හා පරිවර්තක සටහන:

1. සුභගගනපිටක

- දීඝනිකාය:- වලන්ගොඩ ආනන්ද මෙහෙය සටහිර.
- මැකිමනිකාය:- i. කොස්ගොඩ ධම්මවංස සටහිර.
- ii. කුඹිරිප්පුවේ පඤ්ඤාසෙවර සටහිර.

සංයුතනනිකාය:

- සගාඵකවග්ග:- පලන්තොරුවේ විමලධම්ම සටහිර.
- නිදනවග්ග:- දෙහිගස්පේ පඤ්ඤාසාර සටහිර.
- බන්ධකවග්ග:- වඩුගෙදර අමරසිංහ සටහිර.
- සලායනනවග්ග:- ගලගම සරණංකර සටහිර.
- මහාවග්ග:- i. හැගොඩ ධම්මන්ද සටහිර.
- ii. ගබ්බෙල උපතිස්ස සටහිර.

අඛණ්ඩවග්ගනිකාය:

- ඵක, ද්වික, තික, වඩුකක නිපාත:- හාන්දුපැල්පොල පුඤ්ඤරතන සටහිර.
- පාවක, ඡකක, සනකක නිපාත:- හල්ගස්තොට දෙවනන්ද සටහිර.
- අට්ඨක, නවක, දසක, එකාදසක නිපාත:- වටද්දර මෙධනන්ද සටහිර.

බුද්දකනිකාය:

- බුද්දකපාඨ:- කළුකොඳයාවේ පඤ්ඤාසෙවර සටහිර.
- ධම්මපද:- අනුන්ගල්ලේ විමලකීර්ති සටහිර.
- උදන:- හපුවලානේ ඤාණාලොක සටහිර.
- ඉතිචුතනක:- ගම්මුල්ලේ වන්දනානි සටහිර.
- සුභගනනිපාත:- පරවාහැර පඤ්ඤානන්ද සටහිර.
- විමානවන්දන:- හාල්ගොල්ලේ සුමනනිස්ස සටහිර.
- පෙතවන්දන:- කොටගම වාචිස්සර සටහිර.
- පේරිගාඵා:- යටිගම්මන විමලඤ්ඤ සටහිර.
- පේරිගාඵා:- අමුණුගම විපස්සි සටහිර.
- ජාතක:- මහින්ද පඤ්ඤාසිංහ සටහිර.
- චුලලනිද්දස:- අනුගොඩ සීලානන්ද සටහිර.
- මහානිද්දස:- ලඹුගම ලඛිකානන්ද සටහිර.
- පටිසම්භිද:- මහාවග්ග - වලගෙදර සොමාලොක නිස්ස සටහිර.
- පටිසම්භිද:- සුගනඤ්චවග්ග - වැලිවිටියේ පුඤ්ඤාසාර සටහිර.
- පටිසම්භිද:- පඤ්ඤාවග්ග - දඹවින්දේ සුමනසාර සටහිර.
- අපදාන:- තලල්ලේ ධම්මානන්ද සටහිර.
- බුද්ධවංස:- බලපිටියේ විසුඤ්ඤාලොක සටහිර.
- වර්ගපිටක:- බෙම්බර මංගල සටහිර.
- තෙතනි:- පරවාහැර වජීරඤ්ඤ සටහිර.

2. විනයපිටක

- පාරාජීකපාළි:- වේරගොඩ අමරමොලී සථවිර.
- පාවිතනියපාළි:- ඉඳුරුවේ උතතරානඤ්ඤ සථවිර.
- මකාවග්ගපාළි:- අම්බලමිගොඩ බිම්මකුසල සථවිර.
- චූලලවග්ගපාළි:- කාල්දඹුවන බිම්මරකබ්භ සථවිර.
- පරිවාරපාළි:- කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජොති සථවිර.

3. අභිධම්මපිටක

- බිම්බසංගණි:- දෙවුන්දර ඤාණාවාස සථවිර.
- විභංග 1-9:- කටුකුරුන්දේ දෙවනඤ්ඤ සථවිර.
- විභංග 10- 18:- කඩවැද්දුව සිරිතිවාස සථවිර.
- බාහුකථා:- නුවරඑලියේ සෙනානඤ්ඤ සථවිර.
- පුග්ගලපඤ්ඤානති:- අඹන්වැල්ලේ බිම්මානඤ්ඤ සථවිර.
- කථාවස්ථු:- කෝදුගොඩ ඤාණාලොක සථවිර.
- යමක 1 - 5:- මැදඋයන්ගොඩ විමලකිතති සථවිර.
- යමක 9 - 10:- මිරිස්සේ ගුණසිරි සථවිර.
- පටිඨාන:- බලන්ගොඩ ආනඤ්ඤ මෙමෙත්ත සථවිර.

ත්‍රිපිටකපරිවහිනසංස්කාරකමණ්ඩලය

1. වැලිවිටියේ සොරන නායක සථවිරයන් වහන්සේ (සහාපති),
2. පරවාහැර වජිරඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේ (සමපාදක),
3. කෙසෙල්වතුණොඩ රතනජොති නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
4. පොල්වත්තේ බුද්ධිදත්ත නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
5. බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රය නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
6. කාල්දඹුවන බමවරකඛිත සථවිරයන් වහන්සේ,
7. වැලිවිටියේ පුඤ්ඤසාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
8. අම්බලම්ගොඩ බමවකුසල සථවිරයන් වහන්සේ,
9. කඩවැද්දුව සිරිතිවාස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
10. පලන්තොරුවේ විමලබමම නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
11. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
12. වේරගොඩ අමරමොලී නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
13. පරවාහැර පඤ්ඤනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
14. ගලගම සරණංකර සථවිරයන් වහන්සේ,
15. හැගොඩ බමමිඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
16. කටුකුරුවන්දේ දෙවානන්ද නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
17. ලබුගම ලඛිකානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
18. වතුගෙදර අමරසීත සථවිරයන් වහන්සේ,
19. ඉදුරුවේ උනකරානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
20. මහිගේ පඤ්ඤසීත නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
21. කොස්ගොඩ බමමවංස සථවිරයන් වහන්සේ,
22. තලල්ලේ බමමානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
23. පුරාවිද්‍යාධිකාරී සෙනරත් පරණවිතාන මහතා,
24. මහාවායඪී ගුණපාල මලලසේකර මහතා.

(පසුව පත්කරගන්නා ලද)

25. කෝදුගොඩ ඤාණාලොක සථවිරයන් වහන්සේ,
26. අකුරුවිටියේ අමරවංස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
27. මුරිස්සේ ගුණසිරි සථවිරයන් වහන්සේ,
28. කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

උනන්දිනරසංස්කාරකමණ්ඩලය

පණ්ණින වැලිවිටියේ සොරන නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
 ආවායඪී පරවාහැර වජිරඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේ,
 බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රය නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
 පණ්ණින ලබුගම ලඛිකානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
 පණ්ණින කෝදුගොඩ ඤාණාලොක සථවිරයන් වහන්සේ.

ලබ්‍යාබෝධධම්මාදිප්තියේ මධ්‍යවිධායකසභාව

කාරකසභාවන්හි සභාපති වරු:

ගරු පණ්ණින වැලිවිටියේ සෞරත නායක සභිවරයන් වහන්සේ, ගරු අඹන්වැල්ලේ සිරි බමුනානද අනුනායක සභිවරයන් වහන්සේ, ගරු ඔලන්-ගොඩ ආනද මෙමත්‍රෙය නායක සභිවරයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ණින කීර්තිවත්තුඩුවේ පඤ්ඤාසාර නායක සභිවරයන් වහන්සේ, ගරු ඒ. පී. බුද්ධ-දත්ත නායක සභිවරයන් වහන්සේ, ගරු කළුකොඳයාමේ පඤ්ඤාසාර නායක සභිවරයන් වහන්සේ, මහාචාර්ය ජී. පී. මලලසේකර මහතා, මහා-චාර්ය ඩී. ඊ. හෙට්ටිආරච්චි මහතා, පී. ද අය. කුලරත්න මහතා, එච්. ඩබ්ලිව් අමරසූරිය මහතා, රජා හේවාපිතාරණ මහතා, සෙනෙට් මන්ත්‍රී දෙස්තර ඒ. ඇම්. සමරසිංහ මහතා, සී. බී. නුගවෙල දිසාව, සෙනෙට් මන්ත්‍රී සිරිල් ද සොයිසා මහතා, ජේ. ඩී. ඒ. පෙරේරා මහතා, දෙස්තර ඒ. රත්නපාල මහතා, සෙනෙට් මන්ත්‍රී ජස්ටින් කොනලාටල මහතා.

කාරකසභාවන්හි ලේකම් වරු:

ගරු ආචාර්ය පරවාහැර වජිරසූරණ සභිවරයන් වහන්සේ, ගරු යක්ක-ඩුවේ පඤ්ඤාසාර සභිවරයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ණින මිරිස්සේ ගුණසිරි සභිවරයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ණින ඉදුරුවේ උත්තරානද සභිවරයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ණින කොස්ගොඩ බමුවංස සභිවරයන් වහන්සේ, ගරු පණ්ණින අම්බලමගොඩ බමුවකුසල සභිවරයන් වහන්සේ, ඩී. පී. දෙවෙනු මහතා, පී. බී. සන්නස්ගල මහතා, ඩී. ජේ. කුමාරගේ මහතා, පී. සී. පෙරේරා මහතා, එච්. ඇල්. කල්දේරා මහතා, ඩී. පී. ජයසේකර මහතා, ඩබ්ලිව්. ගොපල්ලාව මහතා, දයා හේවාපිතාරණ මහතා, ඩබ්ලිව්. පී. දළචන්ත මහතා, ආර්. ප්‍රේමදස මහතා, ඩී. එන්. ඩබ්ලිව්. ද සිල්වා මහතා.

සබ්‍යසභාවෙහි ලෙඩක:

ගරු යටිගම්මන විමලසූරණ නායක සභිවරයන් වහන්සේ.

ගිහි සභාවෙහි ලේකම්:

ඩී. බී. ඇල්ලේපොල මහතා.

අශ්‍රාමාන්‍යතූමත් විසින් පත්කළ සාමාජිකයෝ:

ගරු ඒ. රත්නායක ඇමතිතුමා, ගරු ජේ. ආර්. ජයවර්ධන ඇමතිතුමා, ගරු ඇම්. ඩී. බණ්ඩා ඇමතිතුමා, ගරු ආචාර්ය සී. ඩබ්ලිව්. ඩබ්ලිව්. කත්තන්ගර ඇමතිතුමා, ඩබ්ලිව් සේනානායක මහතා, ඇස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා, එච්. එච්. බස්නායක මහතා, බී. ඇස්. පෙරේරා මහතා.

ප්‍රධාන ලේකම්:

ඒ. ඩබ්ලිව්. පී. ගුරුගේ මහතා.

CORRIGENDA

TO THE ENGLISH NOTES

Page

- xi -- (N. 1) *For Archeolgica read Archaeological.*
- xi -- (N. 1) *For Beal's Records of the Western World read Beal's Buddhist Records of the Western World.*
- xxi -- (N. 2) *For Beal's Record of Western World read Beal's Buddhist Records of the Western World.*
- xxvii -- (N. 2) *For yong read young.*
- xxviii -- (N. 4) *For Thatagatha read Tathāgata.*
- xxix -- (N. 5) *For the earliar read the earlier.*
- xxx -- (N. 1) *For alledged read alleged.*
- xxx -- (N. 3) *For msst read must.*
- Liii -- (N. 2) *For Budda's death read Buddha's death.*
- Lvi -- (N. 4) *For Monatic read Monastic.*

සමෛකකතීරූපණං

ABBREVIATIONS

අවි.	—	‘අම්බලම්ගොඩ’-මහාවිහාර-තාලපණණපොළකං
ජවි.	—	‘කික්කඩු’-ජනනාදරාම විහාර-තාලපණණපොළකං
තොවි.	—	‘තොටගමු’-මහාවිහාර-තාලපණණපොළකං
මනුප.	—	‘මහනුවර-පත්තිරිජපු’පොළකාලය-තාලපණණ පොළකං
මජසං.	—	මරමමජට්ඨසංගීතිපිටක-පොළකං
සි.	—	සෞමකඛර-පොළකං
සීමු.	—	සීහලකඛර-මුද්දින පොළකං
PTS.	—	Pali Text Society-Mahāvagga

ශුද්ධියක්

ප්‍රඥාපාදනවෙති XXXI පිටුවෙහි 18 වන පෙලෙහි “සදහන් ඩී තිබෙන බව” යනු “සදහන් වී තැනි බව” ය යි ද, LXIV පිටුවෙහි 34 වන පෙලෙහි “පිළිපැදීමෙනි” යනු “පිළිපැදීමයි” කියා ද විය යුතුයි.

පොතේ සම්පූර්ණ ශුද්ධිපත්‍රය දෙවෙනි භාගයෙහි අග පල වේ.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS

ආ ආ ā ඉ ඉ ī උ උ ū එ ඊ ඔ ඔ

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඛ්ඛ්ඛා
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඣ්ඣ්ඣා
ටta	ඨttha	ඨද්දා	ඨද්දා	ඨද්දා
තta	ථtha	දda	ධdha	ධ්ධ්ධා
ඵpa	ඵpha	ඛba	භbha	භ්භ්භා

යya රra ලla වva සsa හha ශ්ශා ආආ

ක ka	කා kā	කී ki	කී kī	කු ku	කු kū	කෙ ke	කො kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛී khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛු khū	ඛෙ khē	ඛො khō
ග ga	=	=	=	=	=	=	=

Conjunct - Consonants

කක kka	කඤ්ඤ kkañña	කි ත්වා, ත්‍රා tva, tra	මඵ mpha
කඛ kkha	ඤ්ඤ ඛ්ඛා ñña	ද්දා dda	මඛ, මඛ්ඛ mba
කය kya	ඤ්ඤ ච ඛ්ඛා ñca	ද්ධා, ධ්ධා dda, dda	මභ mbha
කි kri	ඡ ඡ ඛ්ඛා ñcha	ද්දා dra	මම mma
කච kva	ඡ ඡ ඛ්ඛා ñja	ච, ද්ධා dva	මභ mha
කය ක්‍යා khyā	ඤ්ඤ ඛ්ඛා ñjha	ධච dhva	යය, යය yya
චච khva	ච ට්ඨා tṭā	නන nta	යන yha
ගග gga	චඨ, ඨ ට්ඨා tṭha	නන ntha	ලල lla
ගඝ ggha	ඞඞ ද්දා ḍḍā	නද nda	ලය lya
ග්‍ර gra, ඛ්ඛා ñka	ඞඞ ද්දා ḍḍha	නඞ ndha	ලභ lha
ඞඞ ṅkha	ණ්ණ ඛ්ඛා ṅṅa	නන nna, නභ nha	චන wha
ඞඞ ṅga	ණ්ණ ඛ්ඛා ṅṅa	පප ppa	සස ssa
ඞඞ ṅgha	ණ්ණ ඛ්ඛා ṅṅha	පඵ ppha	සම sma
චච cca	ණ්ණ, ඞ ඛ්ඛා ṅṅā	ඞඞ bba	සච swa
චඡ ccha	ණ්ණ ඛ්ඛා ṅṅa	ඞභ bbha	හම hma
ජ් ජja	නන tta	ඞ්ඞ bra	හච hva
ජඣ ජjha	නන ttha	මප mpa	ලභ ḷha

ආ ආ ā ඉ ඉ ī උ උ ū එ ඊ ඔ ඔ

විනයපිටකෙ

මහා වගගපා ලියා

පඨමෝ භාගො

විනයපිටකෙ

මහාවග්ගපාලියා

පස්මො භාගො

— 8 —

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස.

මහාකඛ්ඛිකං

—

1. තෙන¹ සමයෙන බුද්ධො භගවා උරුවෙලායං විහරති නජ්ජා තොරසජ්ජරාය නිරෙ බොධිරුකඛමුලෙ පස්මාතිසමුද්ධො.

2. අථ බො භගවා බොධිරුකඛමුලෙ සත්තාහං එකපලලඝෙකන නිසීදි විමුත්තසුඛං පටිසංවෙදී. ²

3. අථ බො භගවා රතතියා පස්මං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසී:

4. අවිජ්ජාපච්චයා සඝ්ඛාරා; සඝ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං; විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සලායනනං; සලායනනපච්චයා එස්සා; එස්සාපච්චයා වෙදනා; වෙදනාපච්චයා තණ්හා; තණ්හාපච්චයා උපාදනං; උපාදනපච්චයා භවො; භවපච්චයා ජාති; ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුකඛදෙමනස්සුපායාසා සමභවනති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුකඛකඛ්ඛිකස්ස සමුදයො ගොති.

5. අවිජ්ජායකෙව අසෙසවිරාගනිරොධා සඝ්ඛිරනිරොධො; සඝ්ඛිර- නිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො; විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධො; නාමරූපනිරොධා සලායනනනිරොධො; සලායනනනිරොධා එස්සනිරොධො; එස්සනිරොධා වෙදනානිරොධො; වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො; තණ්හානිරොධා උපාදනනිරොධො; උපාදනනිරොධා භවනිරොධො; භවනිරොධා ජාතිනිරොධො; ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුකඛ- දෙමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣනති. එවමෙනස්ස කෙවලස්ස දුකඛකඛ්ඛිකස්ස නිරොධො ගොතිති.

1. “තෙන බො පන සමයෙන”
2. “විමුත්තසුඛං පටිසංවෙදී” ඉතිපි පාඨො

විනයපිටකයෙහි මහවග

ප්‍රථම භාගය

—:—

ඒ භාග්‍යවන් අභීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

මහාවකිකය

1. එකල්හි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ උරුවෙල්දනාවෙහි
ගොරඤ්ජණ ගංඉවුර සම්පයෙහි වූ බෝරුක්මුල්හි අභිසමෙබ්බාසියට
පැමිණ ප්‍රථමයෙන් (=බුදු ව පළමු වර) වැඩ වාසය කරණ සේක.

2. එකල්හි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ බෝරුක්මුල්හි සන්දවසක්
මුළුල්ලෙහි විමුක්තිසුඛය (=පලසමවන් සුව) විදින සේක් එක ම පයඝීඞ්කයෙන්
වැඩහුන් සේක.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රූ පෙරයම මුළුල්ලෙහි ප්‍රතිත්‍ය-
සමුත්පාදය අනුලොමප්‍රතිලොමවශයෙන් (=මුල සිට අගටත් අග සිට
මුලටත්) මෙතෙහි කළ සේක.

4 අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයයෙන් සංඝකාරයෝ වෙති. සංඝකාරප්‍රත්‍යයයෙන්
විඤ්ඤාන වේ. විඤ්ඤාප්‍රත්‍යයයෙන් නාමය ද රූපය ද නාමරූපය ද* වේ.
නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් අමායතනාන වේ. අමායතනප්‍රත්‍යයයෙන් සප්ඨීය
වේ. සප්ඨීප්‍රත්‍යයයෙන් වෙදනාව වේ. වෙදනාප්‍රත්‍යයයෙන් නාමණ්ණාව වේ.
නාමණ්ණාප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදාන වේ. උපාදානප්‍රත්‍යයයෙන් භවය වේ.
භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ. ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජරා මරණ සොක
පරිදෙව දුක්ඛ දෙමනස්ස උපායාසයෝ හටගණිත්. මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛ
රූසේ හටගැණීම වේ.

5. අවිද්‍යාවගේ ම අනවභෙෂ විරුග නම් වූ නිරෝධයෙන් සංඝකාරනිරෝධය
වේ. සංඝකාරනිරෝධයෙන් විඤ්ඤානනිරෝධය වේ. විඤ්ඤානනිරෝධයෙන්
නාමරූපනිරෝධය වේ. නාමරූපනිරෝධයෙන් අමායතනනිරෝධය වේ.
අමායතනනිරෝධයෙන් සප්ඨීනිරෝධය වේ. සප්ඨීනිරෝධයෙන් වෙදනා
නිරෝධය වේ. වෙදනානිරෝධයෙන් නාමණ්ණානිරෝධය වේ. නාමණ්ණා
නිරෝධයෙන් උපාදානනිරෝධය වේ. උපාදානනිරෝධයෙන් භවනිරෝධය
වේ. භවනිරෝධයෙන් ජාතීනිරෝධය වේ. ජාතීනිරෝධයෙන් ජරා
මරණ සොක පරිදෙව දුක්ඛ දෙමනස්ස උපායාසයෝ නිරුඬ වෙත්.
මෙසේ මේ හුදු දුක්ඛරූසේ නිරෝධය වේ.

* උපග්‍රහණය බලනු.

6. අථ බො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසී:-

“යදු හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආතාපිනො ක්කායනො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කසිබා වපයන්ති සබ්බා
යතො පජානාති සහෙතුධම්ම”න්ති

7. අථ බො භගවා රතනියා මජ්ඣිමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසී: අච්ඡාපච්චයා සසිබාරා; සසිබාරපච්චයා විකුද්දණං; විකුද්දණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සලායනානං -පෙ- එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකකිකිස්ස සමුදයො හොති -පෙ- නිරොධො හොතිති.

8. අථ බො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසී:-

“යදු හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආතාපිනො ක්කායනො බ්‍රාහ්මණස්ස,
අථස්ස කසිබා වපයන්ති සබ්බා
යතො ඛයං පච්චයානං අවෙදී”න්ති

9. අථ බො භගවා රතනියා පච්ඡිමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොම පටිලොමං මනසාකාසී: අච්ඡාපච්චයා සසිබාරා; සසිබාරපච්චයා විකුද්දණං; විකුද්දණපච්චයා නාමරූපං; නාමරූපපච්චයා සලායනානං -පෙ- එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකකිකිස්ස සමුදයො හොති -පෙ- නිරොධො හොතිති.

10. අථ බො භගවා එතමන්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදුනං උදුනෙසී:-

“යදු හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා
ආතාපිනො ක්කායනො බ්‍රාහ්මණස්ස,
විට්ඨපයං නිට්ඨන්ති මාපසෙනං
සුරියො‘ව ඔහාසයමනාලිකඛ’න්ති

බොධිකථා නිට්ඨිතා.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අභිය දූත එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“යම් කලෙක කෙලෙස් නවන ජීය්‍යෙන් යුත් ධ්‍යාන කරන්නා වූ බැහැර කළ පච්ඡි ඇති රහතුන් වහන්සේට හෙතුප්‍රත්‍යයධර්මයෝ ප්‍රකට ව වැටහෙත් ද, එකල්හි උන්වහන්සේ අවිද්‍යාදිහෙතු වෙන් සහෙතුක වූ ධර්මය දැනිති. එහෙයින් ඒ රහතුන් වහන්සේගේ සියලු සැක දුරු වේ.”

7. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රාත්‍රියෙහි මඤ්චාමයාමය මුළුල්ලෙහි ප්‍රතිත්‍යංසමුත්පාදය අනුලොමප්‍රතිලොමවශයෙන් මෙනෙහි කළ සේක: අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංසකාරයෝ වෙති. සංසකාරප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤාය වේ. විඤ්ඤා ප්‍රත්‍යයයෙන් නාමරූපය වේ. නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් ඡායායනනය වේ. -පෙ-1 මෙසේ මේ හුදු දුක් රැසේ හටගැනීම වේ -පෙ-1 නිරෝධය වේ.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අභිය දූත එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“යම් කලෙක කෙලෙස් නවන ජීය්‍යීය ඇත්තා වූ ධ්‍යාන කරන්නා වූ බැහැර කළ පච්ඡි ඇති රහතුන් වහන්සේට හෙතුප්‍රත්‍යයධර්මයෝ ප්‍රකට ව වැටහෙත් ද, එකල්හි අවිද්‍යාදිප්‍රත්‍යයයන්ගේ ඝෂ්‍ය වීම දැනගත් හෙයින් ඒ රහතුන් වහන්සේගේ සියලු සැකයෝ දුරු වෙත්.”

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැහුළුම මුළුල්ලෙහි ප්‍රතිත්‍යංසමුත්පාදය අනුලොමප්‍රතිලොමවශයෙන් මෙනෙහි කළ සේක: අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයයෙන් සංසකාරයෝ වෙති. සංසකාරප්‍රත්‍යයයෙන් විඤ්ඤාය වේ. විඤ්ඤාප්‍රත්‍යයයෙන් නාමරූපය වේ. නාමරූපප්‍රත්‍යයයෙන් ඡායායනනය වේ. -පෙ-1 මෙසේ මේ හුදු දුක් රැසේ හටගැනීම වේ -පෙ-1 නිරෝධය වේ.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අභිය දූත එවේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“යම් කලෙක කෙලෙස් නවන ජීය්‍යීය ඇත්තා වූ ධ්‍යාන කරන්නා වූ බැහැර කළ පච්ඡි ඇති රහතුන් වහන්සේට හෙතුප්‍රත්‍යයධර්මයෝ ප්‍රකට ව වැටහෙත් ද, එකල්හි ඒ රහතුන් වහන්සේ මරසෙනහ පිඹ හරිමින් අහස බබුළුවන්නා වූ හිරු මෙන්, සිටින සේක.”

බොධිසමාධ නම්.

1. අඵ බො භගවා සත්තාහසුස අච්චයෙන නමා සමාධිමා වුට්ඨිතිනා බොධිරුකඛමුලා යෙන අජපාලනිග්‍රොධො, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා අජපාලනිග්‍රොධමුලෙ සත්තාහං එකපලලඛෙකන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.

2. අඵ බො අඤ්ඤනරො හුහුඛකජාතිහො¹ බ්‍රාහමණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා භගවතා සභිං සමෙමාදී. සමෙමාදනීයං කථං සාරානීයං² චිනිසාරෙතා එකමනනං අඨාසී. එකමනනං ඕතො බො සො බ්‍රාහමණො භගවනනං එනදවොච: “කීතතාවතා නු බො හො ගොතම, බ්‍රාහමණො හොති? කතමෙ ච උන බ්‍රාහමණකරණො³ ධමමා?”ති

3. අඵ බො භගවා එතමන්ථං විදිතා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

“යො බ්‍රාහමණො බාතිනපාපධමෙමා
නිහුහුඛකකො නිකකසාවො යතතො,
වෙදනනගු වුසිතබ්‍රහමවරියො
ධමෙමන සො බ්‍රහමවාදං වදෙය්‍ය
යසුසුසද නඤ්ඤි කුභිඤ්ඤි ලොකෙ”ති.

අජපාලකථා නිට්ඨිතා.

1. අඵ බො භගවා සත්තාහසුස අච්චයෙන නමා සමාධිමා වුට්ඨිතිනා අජපාලනිග්‍රොධමුලා යෙන මුවලිඤ්ඤ, තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා මුවලිඤ්ඤමුලෙ සත්තාහං එකපලලඛෙකන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.

2. තෙන බො පන සමයෙන මහා අකාලමෙසො උදපාදී; සත්තාහවද්දලිකා සීතවාතද්දදීති.

3. අඵ බො මුවලිඤ්ඤ නාගරාජ සකභවතා නිකඛම්නා භගවතො කායං සත්තකඛනනුං හොගෙහි පරිකඛිපිතා උපරි මුඛානි මහනනං එණං කරිනා අට්ඨාසී: “මා භගවනනං සීතං. මා භගවනනං උණං. මා භගවනනං ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසප⁴සමඵසෙසා”ති.

4. අඵ බො මුවලිඤ්ඤ නාගරාජ සත්තාහසුස අච්චයෙන විදධං විගතවලාහකං දෙවං විදිතා භගවතො කායා හොගෙ විනිවෙදෙතා සකවණණං පටිසංගරිතා මාණවකවණණං අභිනිමිතිනා භගවතො පුරතො අට්ඨාසී පඤ්ඤලිකො භගවනනං නමස්සමානො.

5. අඵ බො භගවා එතමන්ථං විදිතා තායං වෙලායං ඉමං උදනං උදනෙසි:-

1. හුහුඛකජාතිහො - තො. වි; ම. හු. ප; හුංහුඛකජාතිහො - ම ඡ. සං.
2. සාරානීයං - ම. ඡ. සං; සාරඤ්ඤනීයාමි - සංසකාන.
3. බ්‍රාහමණකාරඨා - ම. ඡ. සං; 4. සරිසප - ම ඡ. සං

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත් දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් නැගිට බෝරුක්මුලින් නික්ම අජපල්ලුගරුක වෙතට වැඩි සේක. වැඩ අජපල්ලුගරුක්මුලේ සත් දවසක් මුළුල්ලෙහි පලසමවත් සුව විඳින සේක් එක ම පයඝීඞ්කයෙන් වැඩ හුන් සේක.

2. ඉක්බිති (මාන වශයෙන්) “හුම්! හුම්!” ය යි ගඬද කරණ සවභාවය* ඇති එක්තරු බමුණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහුන් නැගට පැමිණියේ ය. පැමිණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූයේ ය. සතුටු විය යුතු වූ සිත් ඇලවිය යුතු වූ කතා කොට තිමවා එකත්පසෙක සිටියා වූ ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැල කෙළේ ය. “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, කොපමණකින් බමුණෙක් වේ ද? බමුණකු කරන්නාවූ ධර්මයෝ කවරහු ද?”

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ අතීය දෑන එ වේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:-

“පව් බැහැර කළ, හුණුකාරයන්ගේ පහ කිරීමෙන් හුණුකාර (මාන) රතීන වූ රාගාදිකසට නැත්තා වූ සංසුන් සිත් ඇත්තා වූ වහුර්විධමාභීඤ්ඤා නම් වෙදයෙහි කෙළවරට පැමිණියා වූ වාස නිමවූ මාභීඞ්භවවයඝීය ඇති යම් ක්‍ෂීණාශ්‍රව්‍යාභවණයෙක් වේ ද, යමකුට ලොකයෙහි කිසි නැතක රාගාදි උත්තරයෝ* නැත්තාහු ද, ඒ පුද්ගලතෙමේ ‘මම බ්‍රාහ්මණ වෙමි’ යි ධර්මයෙන් (=නිවැරදි ලෙස) කියන්නේ ය.”

අජපාලකථාව නිමි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත් දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් නැගිට අජපල්ලුගරුක්මුලින් මිදෙල්ලරුක වෙතට වැඩි සේක. වැඩ, මිදෙල්ලරුක්මුලේ සත් දවසක් මුළුල්ලෙහි පලසමවත් සුව විඳින සේක් එක ම පයඝීඞ්කයෙන් වැඩ හුන් සේක.

2. එකල්හි මහන් වූ නොකල්වැස්සෙක් පහළ වී ය. සීනසුළං වලාවෙන් වැලලී වූ හද්දවැස්සෙකි.

3. ඉක්බිති මුවලිඤ්ඤාරජ තෙමේ සවකීයභවනයෙන් නික්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුර සන්වරක් දරණවැලින් හාත්පසින් වට කොට “ශීතය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො පෙළාවා, උෂ්ණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො පෙළාවා, ඩැහැ ලේ බොන මැසි මදුරු සුළං අවු සජී යන මොවුන්ගේ සපඝීය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො පෙළාවා” යි හිස මුදුනෙහි මහන් පෙණයක් කොට සිටියේ ය.

4. ඉක්බිති මුවලිඤ්ඤාරජතෙමේ සත්දවසක් ඇවෑමෙන් පහ වූ වලාපටල ඇති පැහැදිලි අහස (ඇති බව) දෑන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුරෙන් දරණවෙළුම් ගැර සියවේසය අතුරුදහන් කොට තරුණ මිනිස් වෙසක් මවා ගෙන බුදුරජුන් ගේ ඉදිරියෙහි ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදිමින් සිටියේ ය.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය දෑන එ වේලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:

* උපහ්‍රස්‍ය බලහු.

“සුඛො විවෙකො තුට්ඨස්ස සුතධම්මස්ස පස්සනො,
අබ්භාපජ්ජං¹ සුඛං ලොකෙ පාණ්ඩුතෙසු සංයමො.

සුඛා විරාගතා ලොකෙ කාමානං සමතික්කමො,
අසම්මානස්ස යො විනයො එතං වෙ පරමං සුඛං”නති

මුච්චිකුචා නිට්ඨිතා.

1. අප්ඵ ඛො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන නමො සමාධිමො චුට්ඨතිතො මුච්චිකුචො යෙන රාජාසත්තං, තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්කා රාජාසත්තමුලෙ සත්තාහං එකපලලඛෙකත නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී.

2. තෙන ඛො පත සමයෙන නපස්සුභලලිකා² වාණිජා උක්කලා නං දෙසං අඛානමග්ගපටිපන්නා හොනති. අප්ඵ ඛො නපස්සුභලලිකානං වාණිජනං ඤාතිසාලොභිතා දෙවතා නපස්සුභලලිකෙ වාණිජෙ එතදවොච:

“අයං මාරිසා, භගවා රාජාසත්තමුලෙ විහරති පස්මාභිසලුඛො. ගච්ඡ්ඵ නං භගවන්තං මණේන ච මධුපිණ්ඨිකාය ච පතිමානෙථ. නං වො භවිස්සති දීඝරත්තං භිතාය සුඛායා”ති.

3. අප්ඵ ඛො නපස්සුභලලිකා වාණිජා මණ්ඤච මධුපිණ්ඨිකඤච ආදය යෙන භගවා, තෙනුපසඛිකම්සු. උපසඛිකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං අඵංසු. එකමන්තං ඩිතා ඛො නපස්සුභලලිකා වාණිජා භගවන්තං එතදවොචු: “පතිගණ්ඨාතු නො භනෙත, භගවා මණ්ඤච මධුපිණ්ඨිකඤච යං අමහාකං අස්ස දීඝරත්තං භිතාය සුඛායා”ති.

4. අප්ඵ ඛො භගවනො එතදහොසි: “න ඛො නථාගතා හණේසු පතිගණ්ඨනති. කිමති නු ඛො අහං පතිගණ්ඨෙහයාං මණ්ඤච මධු-පිණ්ඨිකඤචාති. අප්ඵ ඛො චන්තාගෙ මහාරාජා භගවනො වෙතසා වෙතො පරිචිතකකමඤ්ඤය චතුද්දිසා චන්තාගෙ සෙලමයෙ පතෙන භගවනො උපතාමෙසුං- “ඉධ භනෙත, භගවා පතිගණ්ඨාතු මණ්ඤච මධුපිණ්ඨිකඤචා”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා පච්චගෙස සෙලමයෙ පතෙන මණ්ඤච මධුපිණ්ඨිකඤච. පටිග්ගහෙතො ච³ පරිභුඤ්ජ්.

5. අප්ඵ ඛො නපස්සුභලලිකා වාණිජා භගවන්තං⁴ එතදවොචු: “එතෙ මයං භනෙත, භගවන්තං සිරණං ගච්ජාම ධම්මඤච. උපාසකෙ නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතගෙහ පාණ්ඩුපෙතෙ සිරණං ගතෙ”ති⁵. තෙ ච ලොකෙ පස්මං උපාසකා අනෙසුං දොවාචිකා.

රාජාසත්තකථා නිට්ඨිතා.

1. “අබ්භාපජ්ජනති” සබ්බථ. 2. නපස්සුභලලිකා - ම. නු. ප; නපස්සුභලලිකා - නො. වි. නපස්සුභලලිකා - ම. ඡ. සං. 3. පටිග්ගහෙතො - ම. ඡ. සං.
4. ඉතිහ පත්තපාණිං විදිතො භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීතො භගවන්තා - ඡ. ම. සං.
5. සරණගතෙති - ම. නු. ප.

“නිවණ නම් වූ උපධිවිවේකය සැප වේ. වතුමාගීඥනසන්තොෂයෙන් යුත්, ප්‍රකට වූ දහම් ඇති, ඒ උපධිවිවේකය නුවණ නැමැති ඇසින් දක්නනුට නො කිපීම සැප වේ. ලෙවිහි සතුන් කෙරෙහි හිංසා නො කිරීම සැප වේ.

“ලොකයෙහි නො ඇලීම - වසතුකාමකෙලශකාමයන්ගේ ඉක්මවීම සැප වේ. අසම්මානයාගේ යම් වැනසීමක් වේද මෙය ඒකාන්තයෙන් උතුම් වූ සැපය වේ.”

මුවලිඤ්ඤාභාව නිමි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සන්දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් නැගිට මුවලිඤ්ඤාභාවයක් කිරිපලුරුක වෙතට වැසී සේක. වැඩ කිරිපලුරුකමුල්හි සන්දවසක් මුළුල්ලෙහි පලසමවත්සුව විදින සේක් එක ම පයඝීඛකයෙන් වැඩ හුන් සේක.

2. එකල්හි තුපුෂ්‍ය - හලලික* වෙළෙඳදෙබෑයෝ උකකලාජනපදයෙන් ඒ දෙශයට යනු පිණිස දිඝ්ඛිමාගීයට පිලිපත්තාහු වෙත්. එකල්හි තුපුෂ්‍ය-හලලික¹ වෙළෙඳන්ගේ සහලේනෑ වූ දේවතාවෙක් තුපුෂ්‍ය-හලලික වෙළෙඳන්ට මෙය කී ය:-

“නිදිකානෙහි, මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභිසම්බොධියට පැමිණි අළුතම කිරිපලුරුකමුල්හි වැඩ වසන සේක. යවු; ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අත්සුණුයෙන් ද මිපිඬුයෙන් ද පුදවූ. ඒ පිදීම නොපට බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි හිත පිණිස ද සැප පිණිස ද වන්නේ ය”.

3. ඉක්බිති තුපුෂ්‍ය-හලලික වෙළෙඳන්ගේ අත්සුණු ද මිපිඬු ද ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ හුන් තැනට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක සිටියාහු ය. එකත්පසෙක සිටියා වූ තුපුෂ්‍ය-හලලික¹ වෙළෙඳන්ගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ අත්සුණු හා මිපිඬුන් පිලිගන්නා සේක්වා; ඒ පිලිගැණීම අපට බොහෝ කලක් හිත සැප පිණිස වන්නේ ය” යි සැල කළහ.

4. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “නථාගතයෝ අතින් නො පිලිගණිති. මම වනාහි කුමකින් අත්සුණුන් මිපිඬුන් පිලිගන්නෙමි ද” යි සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි සතරවරම්මහරජහු තම සිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත දැන සිටුවූහින් අවුත් “සවාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙයින් අත්සුණුන් මිපිඬුන් පිලිගන්නා සේක්වා” යි ශෛලමය පාත්‍ර සතරක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතට එළවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එකෙකෙහි උපන් අළුත් මාහැඟි ශෛලමය වූ පාත්‍රයෙන් අත්සුණු ද මිපිඬු ද පිලිගත් සේක. පිලිගෙන වැළඳ සේක.

5. ඉක්බිති තුපුෂ්‍ය-හලලික වෙළෙඳන්ගේ “සවාමිනි, මේ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ධර්මය ද සරණ යමු, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයනාඟි දරණ සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කළෝ ය. ඔහු දෙදෙන ද පලමු කොට ලොකයෙහි දොවාවික (=‘බුද්ධි, ධර්ම’ යන වචන දෙකින් සරණ ගියා වූ) උපාසකයෝ වූහ.

රාජායතනකථාව නිමි.

i. තුපුෂ්‍යකොඪි වලලිකොඪි - E. Z. iv. 317. * උපුඤ්ඤා බලනු.

1. අඵ ඛො භගවා සත්තාහස්ස අඵචයෙන තඞ්ගා සමාධිඞ්ගා චුට්ඨිතිඞ්ඞා රාජායනනමුලා යෙන අජපාලනිග්‍රොධො, තෙනුපසසිකම්. තත්‍ර සුදං භගවා අජපාලනිග්‍රොධමුලෙ විහරති.

2. අඵ ඛො භගවතො රහොගනස්ස පතිසලලීනස්ස ඵචං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “අධිගතො ඛො ම්‍යායං ධම්මො ගම්හිරො දුද්දසො දුරනුඛොධො සනෙතා පණ්ණිතො අනකකාවචරො නිජුණො පණ්ණිතවෙදනීයො. ආලයරාමා ඛො පනායං පජා ආලයසම්මුදිතා. ආලයරාමාය ඛො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසම්මුදිතාය දුද්දසං ඉදං යානං - යදිදං ඉදපපච්චයතා පච්චවසමුප්පාදෙ. ඉදමිදි ඛො යානං සුදුද්දසං - යදිදං සබ්බසංඛාරසමථො සබ්බප්‍රතිප්‍රතිස්සගො තණ්හකඛයො විරාගො නිරොධො නිබ්බාණං. අහඤ්චව¹ ඛො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං, පරෙ ච මෙ න ආජාතෙය්‍යං, සො මමස්ස කිලමථො සා මමස්ස විහෙසා”ති.

3. අපිස්සු භගවන්තං ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා:

“කිචෙජ්ඣ මෙ අධිගතං හලංදනි පකාසිතුං,
රාගදොසපරෙතෙහි තායං ධම්මො සුසම්බුධො.

පටිසොතගාමිං නිජුණං ගම්හිරං දුද්දසං අණුං,
රාගරත්තා න දකඛිනති² තමොකඛකොන ආචවාති³”

4. ඉතිහ භගවතො පටිසඤ්චිකතො අපොසස්සකකතාය වින්තං නමති, නො ධම්මදෙසනාය. අඵ ඛො බුහමුතො සහමපතිස්ස භගවතො වෙනසා වෙහො පරිචිතකකමඤ්ඤය ඵනදගොසි: “නස්සති වත හො, ලොකො; විතස්සති වත හො, ලොකො; යත්‍ර හි නාම තථාගතස්ස අරහතො සමමාසම්බුද්ධස්ස අපොසස්සකකතාය වින්තං නමති, නො ධම්මදෙසනායා”ති.

5. අඵ ඛො බුහමා සහමපති සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, ඵචමෙච බුහමලොකෙ අන්තර්ගිතො භගවතො පුරතො පාඤ්ඤායොසි. අඵ ඛො බුහමා සහමපති ඵකංසං උත්තරාසංඝං කරිඞ්ඞා දකඛිණං ඡණ්ණමණ්ඩලං⁴ පුඵ්ඵියං⁵ තිහන්ඞ්ඞා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණොමෙඞ්ඞා භගවන්තං ඵනදවොච: “දෙසෙත්‍ර භනෙත, භගවා ධම්මං. දෙසෙත්‍ර සුගතො ධම්මං. සනති⁶ සත්තා අපපරජකඛජ්ඣකා. අස්සවණතා ධම්මස්ස පරිගායනති. හවිස්සනති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාධො”ති. ඉදමවොච බුහමා සහමපති. ඉදං වඞ්ඞා⁷ අථාපරං ඵනදවොච:-

1. “අභමෙව” නො, චි; ම, නු, ට. 2. “දකඛනති” ම, ඡ, සං.
3. “ආචුට්ඨා” ම, ඡ, සං. 4. “දකඛිණඡක්‍රමණ්ඩලං” ම, ඡ, සං
5. “ථථවියං” ම, ඡ, සං. 6. සනතිධ සත්තා” අ, චි, ඡ, ට.
7. “චඞ්ඞා” නො, චි, අ, චි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සන්දවසක් ඇවෑමෙන් ඒ පලසමවතින් නැතිට කිරිපලුරුක්මුලින් නික්ම අප්පල්නුගරුක්මුලට වැසී සේක. එහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප්පල්නුගරුක්මුලේ වැඩවසන සේක.

2. එකල්හි හුදකලා වූ, පලසමවතින් යුක්ත වූ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබඳු කලාපනාවෙක් පහළ විය:- “මා විසින් අවබෝධ කළ මේ වතුරුයඹී සත්‍යධර්මය ගැඹුරු ය. දැකීමට දුෂ්කර ය. අවබෝධයට දුෂ්කර ය. ශාන්ත ය. ප්‍රණීත ය. තකීයෙන් නො දන හැකි ය. සියුම් ය. පණතිතයන් විසින් ම දන යුතු ය. මේ ප්‍රජා තොමෝ පඤ්චකාමගුණයෙහි සතුටු වූවා ය. පඤ්චකාමගුණයෙහි ඇලුනී ය. පඤ්චකාමගුණයෙහි දැඩි සේ මුදිත ය. පස්කම්ගුණයෙහි සතුටු වූ පස්කම්ගුණයෙහි ඇලුනා වූ පස්කම් ගුණයෙහි දැඩි සේ සතුටු වූ ප්‍රජාව විසින් යම් මේ (එකිනෙක ප්‍රත්‍යය හා ප්‍රත්‍යයසමුත්පාදන වන ආකාර ඇති) අවිද්‍යාදි ප්‍රත්‍යය සමූහය වූ ප්‍රතිත්‍යසමුත්පාදයෙක් වේ ද, මෙය දැකීම දුෂ්කර ය. යම් මේ සකලසංසාරයන්ගේ සංසිද්ධියෙක් වේ ද, සකලඋපධීන්ගේ බැහැර ලීමෙක් වේ ද, තෘෂ්ණාවගේ ඝෂය වීමෙක් වේ ද, නො ඇල්මෙක් වේ ද, සකල දුඃඛනිරෝධයෙක් වේ ද, නිවෘත්තියෙක් වේ ද, (යන) මෙය ද දැකීම ඉතා දුෂ්කර ය. ඉදින් මම දහම් දෙසන්නෙමි නම්, අත්‍යයෝ මාගේ දහම් දැන නො ගන්නාහු නම්, එය මට කලානතියෙක් වන්නේ ය; ඒ මට වෙහෙසෙක් ම වන්නේ” යි.

3. වැලිදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පෙර නො ඇසුවීරු නැවත නැවත විසමයකර වූ මේ ගාථාවෝ ද වැටහුනහ:-

“මා විසින් දුක සේ අවබෝධ කළ වතුරුයඹීසත්‍යධර්මය දැන් ප්‍රකාශ කිරීමෙන් වැඩෙක් නැත්තේ ය. රාගවෙෂයන්ගෙන් පෙළුනවුන් විසින් මේ වතුරුයඹීසත්‍යධර්මය තෙමේ අවබෝධ කට හැක්කේ නො වේ.

“උඩුහෝ (නිවන්) කරා යන්නා වූ නිපුණ වූ ගැඹුරු වූ දුක සේ දක්ක යුතු වූ සියුම් වූ වතුරුයඹීසත්‍යධර්මය රාගයෙන් රන් වූ අවිද්‍යාසනිකයන් වැසුනා වූ සත්‍යයෝ නො දක්නාහු ය”.

4. මෙසේ සලකන්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත මධ්‍යෙත්‍යාභාවයට නැමේ. දහම් දෙසීම පිණිස නො නැමේ.* එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අදහස දන් සහමපනිබ්‍රහ්මයානට මෙ බඳු සිතෙක් විය. යම් ලොකයක රහන් වූ සම්මාසම්බුදු වූ නවාගනයන් වහන්සේගේ සිත මධ්‍යෙත්‍යාභාවයට නැමේ ද, දහම් දෙසනු පිණිස නො නැමේ ද, භවත්ති, ඒ ලොකය නැසේ. භවත්ති, ඒ ලොකය වැනසේ” යි කියායි.

5. ඉක්බිති සහමපනිබ්‍රහ්මනෙමේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිඵෑ අත යම් සේ දිගු කරන්නේ ද, දිගු කළ අත යම් සේ හකුළන්නේ ද, එපරිද්දෙන් (වහා) බ්‍රහ්මලොකයෙහි අතුරුදහන් වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි පහළ වූයේ ය. ඉක්බිති සහමපනිබ්‍රහ්මනෙමේ උතුරුසඵව එකස් කොට දකුණු දණමඩල පොළොවෙහි ඇත භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඇදීලී බැඳ මෙය සැල කෙළේ ය:- “සමාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. සවලා වූ රුගාදී රජස් ඇති සත්‍යයෝ වෙති. (ඔහු) දහම් නො ඇසීමෙන් පිරිහෙත්. දහම් දැනගන්නෝ (ලොකයෙහි) ඇත්තාහු” කියා යි. නැවත මේ ගාථා ද කීයේ ය:

* උපග්‍රහය බලනු

“පාතුරහොසි මගධෙසු පුබ්බෙ
 ධමමො අසුඛො සමලෙහි විනනිනො,
 අවාපුරෙනං අමනස්ස ආරං
 සුණන්තො ධමමං විමලෙනානුබුද්ධං.
 සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධනිට්ඨිනො
 යථාපි පසෙස ජනනං සමන්තනො,
 නච්ඡමං ධමමයං සුමෙධ
 පාසාදමාරුග්ග සමන්තවකඛු,
 සොකාවනිණ්ණං ජනනමපෙතසොකො
 අවෙකඛසු ජාතිජරාභිභුතං.

උදෙහි වීර විජිතසඛ්‍යාම සන්චවාහ අනණ්¹ විචර ලොකෙ,
 දෙසසසු හගවා ධමමං අඤ්ඤාතාරො භවිස්සන්ති” නි²

6. අථ බො හගවා බුහමුනො ච අජෙකසනං විදිනා සතෙනසු ච කාරුඤ්ඤනං පටිච්ච බුද්ධවකඛුනා ලොකං ඔලොකෙසි. අද්දසා බො හගවා බුද්ධවකඛුනා ලොකං ඔලොකෙනො සතෙන අප්පරජකෙඛි මහාරජකෙඛි නිකඛිඤ්ඤියෙ මුදිඤ්ඤියෙ ස්වාකාරෙ ආකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුවිඤ්ඤාපයෙ අපෙසකච්ච පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනො³ විහරන්තො.

7. සෙය්‍යථාපි නාම උප්පලිනියං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඩරීකිනියං වා අපෙසකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවදානි උදකානුග්ගතානි අනො නිමුග්ගපොසිති, අපෙසකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවදානි සමොදකං සීතානි, අපෙසකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවදානි උදකා අච්චුග්ගමම නිඝන්ති⁴ අනුපලිතතානි උදකෙන; එවමෙව හගවා බුබ්බවකඛුනා ලොකං ඔලොකෙනො අද්දසා සතෙන අප්පරජකෙඛි මහාරජකෙඛි නිකඛිඤ්ඤියෙ මුදිඤ්ඤියෙ ස්වාකාරෙ ආකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුවිඤ්ඤාපයෙ අපෙසකච්ච පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනො⁵ විහරන්තො. දිස්වාහ බුහමානං සහමපතිං ගාථාය පච්චහාසි:-

“අපාරුතා තෙසං අමනස්ස ආරා
 යෙ සොතවන්තො පමුඤ්චන්තා සද්ධං,
 විනිංසසඤ්ඤී පගුණං න භාසසිං
 ධමමං පණිතං මනුජෙසු බුහෙම”නි.

අථ බො බුහමා සහමපති ‘කතාවකාසො බො’මහි හගවතා ධමම-
 දෙසනායා’නි හගවන්තං අභිවාදෙචා පදකඛිණං කථා නතෙචන්තාරධාසි.

බුහමායාවග්ගථා නිට්ඨිතා.

1. “අණණ” ම, ජ, සං. 2. ම, ජ, සං පොළකෙ බුහමායාවග්ගථා නිකායනු. අගචජනි. 3. “සීතානි” ම. ජ. සං; 4. “භයදස්සාවිනො” ම, ජ, සං ම. නු. ප; තො වි

“පෙර මහදදනව්වෙහි රාගාදිකෙලෙස්මලින් යුක්ත වූවන්* විසින් සිතන ලද අපිරිසිදු වූ මිත්‍යාදූෂිතයෙක් පහල වූයේ ය. නිවන් දෙරටුව වූ මේ ආයතීයාගීය විවාහ කළ මැනවි. දුරු වූ රාගාදි කෙලෙස් මල ඇති බුදුන් විසින් අවබෝධ කළ චතුරායතීසත්‍යාධර්මය සත්‍යයෝ අසත්‍යෝ.

“සමනාස් ඇති සුඤ්ඤ ප්‍රඥ ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ශෛලමය පඵතයක් මුදුනෙහි සිටි පුරුෂයෙක් හාත්පස ජනසමූහයා යම් සේ දකී ද, පහ වූ ශෝක ඇති ඔබවහන්සේ ඒ ශෛලමයපඵතය වැනි වූ ප්‍රඥමය වූ පහයට නැගී ශෝකයට බැසගත් ජාතිජරයෙන් මැඩුනා වූ ජනසමූහයා බලා වදාරණසේක්වා.

“දිනු මාරසඛත්‍රාම ඇති සාඞ්චාහක වූ කාමච්ඡද්‍යදි නය නැත්තා වූ චීරයන් වහන්ස, නැගී සිටිනු මැනවි. ලොකයෙහි හැසිරෙණු මැනවි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසනසේක්වා. දහම් අවබෝධ කරන්නෝ වන්නාහ”යි.

6, ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බ්‍රහ්මයාගේ ආරාධනාව දැන සත්‍යයන් කෙරෙහි කරුණාව නිසා බුදුඇසින් ලොකය බලා වදාළසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුඇසින් සත්‍යලොකය බලාවදාරණ සේක්, අප්‍රා වූ රාගාදි රජස් ඇත්තා වූ ද මහන් වූ රජස් ඇත්තා වූ ද නියුණු වූ ශ්‍රද්ධාදිඉඤ්ඤයන් ඇත්තා වූ ද ශ්‍රද්ධාදීන්ගේ අඩු වැඩි ආකාර ඇත්තා වූ ද සුව සේන් දුක සේන් ධර්මාවබෝධය කට හැක්කා වූ ද පරලොව වරද හා බිය දක්නාසුලු ව වසන්නා වූ ද ඇතැම් සත්‍යයන් දුටු සේක.

7. යම් සේ උපුල්විලක හෝ පියුම්විලක හෝ හෙලපියුම්විලක හෝ දියෙහි හටගත්, දියෙහි මොනවට වැඩුනා වූ, දියෙන් මතු නො වූ, ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දිය තුළ ගැලී වැඩෙන්නාහු ද, දියෙහි හටගත් දියෙහි වැඩුනු ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දිය හා සම ව සිටිත් ද, දියෙහි හටගත් දියෙහි වැඩුනු ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දියෙන් උඩට නැගී දිය හා නො නැවරී සිටිත් ද, එපරිද්දෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුඇසින් සත්‍යලොකය බලා වදාරණ සේක් අප්‍රාප්තයක වූ ද මහාප්‍රප්තයක වූ ද නියුණු වූ න් මාදු වූ න් ශ්‍රද්ධාදිඉඤ්ඤයන් ඇත්තා වූ ද ශ්‍රද්ධාදීන්ගේ අඩු වැඩි ආකාර ඇත්තා වූ ද සුව සේන් දුක සේන් ධර්මාවබෝධය කට හැක්කා වූ ද පරලොව වරද හා බිය දක්නා සුලු ව වසන්නා වූ ද ඇතැම් සත්‍යයන් දුටු සේක. දැක සහමපනිබ්‍රහ්මයාහට ගාථාවකින් මෙසේ වදාළසේක:-

“බ්‍රහ්මය, (නොදන්නවුන්ට දෙසීම කයට) වෙනස ය යන කප්‍රානා ඇත්තෙම් ප්‍රභූණ වූ උතුම් වූ චතුරායතීසත්‍යාධර්මය මිනිසුන් අතර නො කියෙමි. යම් කෙනෙක් කන් ඇත්තෝ වෙත් ද, ඔහු ශ්‍රද්ධාව මුදන්වා (හෙවත් ඉදිරිපත් කෙරෙත්වා): ඔවුන්ට (දැන්) නිච්ඡාණආරයෝ (= ආයතීයාගීයෝ) විවාහ කරණ ලදහ”.

ඉක්බිති සහමපනිබ්‍රහ්මනෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහම් දෙසනු පිණිස කළ අවකාශ ඇත්තෙම් වෙමි”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් වූයේ ය.

බ්‍රහ්මායාවගාභාගා ගීතමි.

* උපහුස්සු බලනු.

1. අථ බො භගවතො එතදහොසි: “කස්ස ඤු බො අහං පස්මං ධම්මං දෙසෙය්‍යං ? කො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිස්සති ?”ති. අථ බො භගවතො එතදහොසි: “අයං බො ආලාරො කාලාමො පණ්ඩිතො ව්‍යතො මෙධාවී දීඝරතං අප්පරජ්කච්ඡාතිකො. යනඤ්ඤානං ආලාරස්ස කාලාමස්ස පස්මං ධම්මං දෙසෙය්‍යං; සො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිස්සති”ති. අථ බො අනතරතිතා දෙවතා භගවතො ආරොචෙසී: “සත්තානකාලකතො¹ හනො, ආලාරො කාලාමො”ති. භගවතො ‘පී බො ඤද්දණං උදපාදී: “සත්තානකාලකතො ආලාරො කාලාමො”ති. අථ බො භගවතො එතදහොසි: “මහාජාතියො බො ආලාරො කාලාමො. සවෙ හී සො ඉමං ධම්මං සුඤ්ඤය, බිප්පමෙව ආජානෙය්‍යා”ති.

2. අථ බො භගවතො එතදහොසි: “කස්ස ඤු බො අහං පස්මං ධම්මං දෙසෙය්‍යං ? කො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිස්සති ?”ති. අථ බො භගවතො එතදහොසි: “අයං බො උද්දකො² රාමපුත්තො පණ්ඩිතො බ්‍යතො මෙධාවී දීඝරතං අප්පරජ්කච්ඡාතිකො. යනඤ්ඤානං උද්දකස්ස රාමපුත්තස්ස පස්මං ධම්මං දෙසෙය්‍යං; සො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිස්සති”ති. අථ බො අනතරතිතා දෙවතා භගවතො ආරොචෙසී: “අභීදෙසකාලකතො හනො, උද්දකො රාමපුත්තො”ති. භගවතො ‘පී බො ඤද්දණං උදපාදී: “අභීදෙස-කාලකතො උද්දකො රාමපුත්තො”ති. අථ බො භගවතො එතදහොසි: “මහාජාතියො බො උද්දකො රාමපුත්තො. සවෙ හී සො ඉමං ධම්මං සුඤ්ඤය, බිප්පමෙව ආජානෙය්‍යා”ති.

3. අථ බො භගවතො එතදහොසි: “කස්ස ඤු බො අහං පස්මං ධම්මං දෙසෙය්‍යං ? කො ඉමං ධම්මං බිප්පමෙව ආජානිස්සති ?”ති. අථ බො භගවතො එතදහොසි: බහුකාරු⁴ බො මෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු, යෙ මං පට්ඨානපභිතතනං⁵ උපභිභිංසු. යනඤ්ඤානං පඤ්චවග්ගියානං භික්ඛුනං පස්මං ධම්මං දෙසෙය්‍යන්ති. අථ බො භගවතො එතදහොසි: කහනඤ්ඤා බො එතරති පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු විහරන්ති?ති. අද්දසා බො භගවා දිබ්බෙන වක්ඛුතා විසුඬෙන අනිකකනනමානුසකෙන පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු බාරාණසියං විහරන්තො ඉසිපතගො මිගද්දයෙ. අථ බො භගවා උරුචෙලායං යථාභිරතනං⁶ විහරිතො යෙන බාරාණසී, තෙන වාරිකං පක්කාමි.

1 “දෙවතා ආරොචෙසී” ම. නු. ප; පො. ච; ජ. පු. 2. “සත්තාන කාලකතො” ම. ඡ. සං; 3. “උද්දකො” ම. ඡ. සං; 4. “බහුපකාරු” ම. නු. ප; පො. ච; ජ. පු; අ. ම. ච. 5. “පට්ඨානපභිතතනං” ම. නු. ප; පො. ච; ජ. පු. අ. ම. ච. 6 “යථාභිරතනං” ම. ඡ. සං.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කවරකුට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද? කවරෙක් මේ වතුරාය්‍යීසත්‍යධර්මය වහා ම අවබෝධ කරන්නේ ද?” යි මෙබඳු සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “**කාලාමගොත්‍රයෙහි වූ මේ ආලාර්ථවූස්** තෙමේ පණ්ඩිත ය. ව්‍යක්ත ය. නුවණැත්තෝ ය. බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි අප්‍රච්ඡේදන වූයේ ය. මම කාලාමගොත්‍රයෙහි වූ ආලාර්ථවූසානට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් යෙහෙක, හෙතෙමේ වහා ම මේ ධර්මය දැනගන්නේ ය” යි මෙබඳු සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි අතුරුදහන් වූ (නො පෙනේ සිටි) දෙවතාවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට “සවාමීනි, කාලාමගොත්‍රයෙහි වූ ආලාර්ථවූස් තෙමේ මීන් සත් දවසකට පෙර කලුරිය කෙළේ ය” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද **ආලාර්ථකාලාම** නවුස් තෙමේ සත්දවසකට පෙර කලුරිය කෙළේ ය” යි සඵලභාඥනයෙන් දන් සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට ආලාර්ථකාලාම නවුස්තෙමේ මහන් පිරිනීමි ඇත්තෙක. ඉදින් හෙතෙමේ මේ ධර්මය ඇසුයේ නම්, වහා ම දැන ගන්නේ ය” යි මෙබඳු සිතෙක් වූයේ ය.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කවරකුට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද? කවරෙක් මේ ධර්මය වහා ම දැනගන්නේ ද?” යි සිතෙක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට “**රුමපුත්‍ර** වූ මේ උද්දකි නවුස් තෙමේ පණ්ඩිත ය. ව්‍යක්ත ය. නුවණැත්තෝ ය. බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි අප්‍රච්ඡේදන වූයේ ය. මම උද්දකාරාමපුත්‍රයානට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් යෙහෙක, හෙතෙමේ මේ ධර්මය වහා ම දැනගන්නේ ය” යි සිතෙක් උපන. ඉක්බිති මූවා ව සිටි දෙවතාවෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට “සවාමීනි, රුමපුත්‍රවූ උද්දක නවුස් තෙමේ රු මැදියම කලුරිය කෙළේ ය” යි සැලකෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද “**උද්දකාරාමපුත්‍ර** තෙමේ රු මැදියම කලුරිය කෙළේ ය” යි සඵලභාඥනයෙන් දන් සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට උද්දකාරාමපුත්‍ර තෙමේ මහන් පිරිනීමි ඇත්තෙක. ඉදින් හෙතෙමේ මේ ධර්මය ඇසුයේ නම්, වහා ම දැනගන්නේ ය” යි සිතෙක් උපන්නේ ය.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට “මම කවරකුට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි ද? කවරෙක් මේ ධර්මය වහා ම දැනගන්නේ ද?” යි සිතෙක් විය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “**යම් කෙනෙක් (කෙලය) ප්‍රදහනච්ඡේදනසංග්‍රහයෙහි යැවූ සිත් ඇති මට උපසංචිත කලානු ද, ඒ පස්වගමහණනු** මට බොහෝ උපකාර ඇත්තෝ ම ය. මම ඒ පස්වග මහණනුහට පළමු කොට දහම් දෙසන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි ද “මෙකල්හි පස්වග මහණනු කොටැත්ති වෙසෙත් ද?” යි ද සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිසිඳු වූ මිනිසාස ඉක්ම පවත්නා වූ දිවැසින් බරණැස්නුවර මහගදය නම් වූ ඉසිපතනයෙහි වසන්නා වූ පස්වගමහණන් දුටු සේක. ඉක්බිති උන්වහන්සේ උරුමෙල්දනවවෙහි කැමැති නාක් වාසය කොට බරණැස්නුවරට වසිනු පිණිස වාරකාවෙහි වැඩි සේක.

4. අදදසා බො උපකො ආජීවකො¹ භගවනං අනතරා ව ගයං අනතරා ව බොධිං අඛාතමග්ගපච්ඡන්තං. දිස්වාන භගවනං එතදවොච: “විප්පසන්නාති බො තෙ ආවුසො ඉන්ද්‍රියාති. පරිසුඛො ඡ්චිවණේණා පරියොදානො. කං සි නං ආවුසො උද්දිස්ස පබ්බජ්ඣො? කො වා තෙ සන්ථා? කස්ස වා නං ධම්මං රොවෙසී?”ති. එවං වුතෙන භගවා උපකං ආජීවකං ගාථාති අජ්ඣභාසි:-

“සබ්බාභිභු සබ්බවිදු‘හමස්මි
 සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනුපලිනොතා,
 සබ්බඤ්ජහො තණ්හකකයෙ විමුචොතා,
 සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං.

න මෙ ආචරියො අත්ථි සද්දිසො මෙ න විජ්ජති,
 සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං. තත්ථි මෙ පටිපුග්ගප්‍රො.

අහං හි අරහා ලොකෙ අහං සන්ථා අනුත්තරො,
 එකො‘මහි සම්මාසලුඤ්ඤො සීතිභුතොස්මි නිබ්බුතො.

ධම්මවක්කං පචතොත්තං ගච්ඡාමි කාසින්තං පුරං,
 අඤ්ඤානස්මිං ලොකස්මිං ආහඤ්ජං* අමතදදුඤ්චි”නති.

යථා බො නං ආවුසො පටිජානාසී, අරහසී අතනනජ්ඣොති.

“මා දිසා වෙ ජිනා හොනති යෙ පනතා ආසවකකියං,
 ජිනා මෙ පාපකා ධම්මා නස්මා‘හං උපකා ජිනො”ති.

5. එවං වුතෙන උපකො ආජීවකො “නුවෙය්‍යපාවුසො”ති* වන්තා සීසං ඔකමෙපන්තා උම්මග්ගං ගගොන්තා පක්කාමි.

6. අථ බො භගවා අනුපුබ්බෙත වාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසී ඉසිපන්නං මිගදයො, යෙන පඤ්චවග්ගියා හිකඛු, තෙනුපසඞ්කමි. අදදසංසු බො පඤ්චවග්ගියා හිකඛු භගවනං දුරතො‘ව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන අඤ්ඤමඤ්ඤං සණ්ඨපෙසු: “අයං ආවුසො සමණො ගොතමො ආගච්ඡති බාහුලිකො පධානවිබහනො ආවනොතා බාහුලාය. සො තෙව අභිවාදෙනබ්බො. න පච්චුඨානබ්බො. තාස්ස පනතච්චරං පටිග්ගගොතබ්බං. අපි ව බො ආසනං ධම්මෙතබ්බං, සවෙ ආකඛිඤ්ඤාති, නිසීදිස්සති”ති.

1. “ආජීවකො” ම. නු. ප; ජ. පු; අ. ම. ටි; 2. “ආහඤ්ජං”, ආහඤ්ජං ඉත්‍යපි
 3. “නුවෙය්‍යාවුසො” - කන්චි.

4. උපකථාච්චක තෙමේ ගයාච්ච හා බොධිවාක්‍ෂයට ද අතරෙහි වූ දීඝිමාභීයට පිළිපත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හට මෙසේ කී ය: “ආචාර්‍යනී, නුඹවහන්සේගේ වක්‍ෂුරුදිඉන්ද්‍රියයෝ විශේෂයෙන් ප්‍රසන්නයහ. සිරුරුපැහැය පිරිසිදු ය. අතිශයින් නිමිල ය. ආචාර්‍යනී, නමුත් නාන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදි වූ සේක් ද? නමුත් නාන්සේගේ ශාක්‍යාතෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? නමුත් නාන්සේ කවරකුගේ ධර්මය රුචි කරණ සේක් ද?” යි විචාලේ ය. මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපකථාච්චකයා හට මේ ගාථාවන් වදාළ සේක:

“මම සියල්ල මැඩ සිටියෙමි. සියල්ල දන්නෙමි වෙමි. සියලු ධර්මයන්හි නො ආලුනෙමි. සියලු කෙලෙස් හැර සිටියෙමි. නෘෂණාක්‍ෂයයෙහි නිමාවට ගියෙමි. (මෙසේ) තෙමේ ම සියල්ල දැන සිටි මම අන් කවරකු ආවායඹී වශයෙන් උදෙසන්නෙමි ද?

“මට ලොකොත්තරධර්මයෙහි ආදුරෙක් නැත. මට සමානයෙක් විද්‍යමාන නො වේ. දෙවියන් සහිත ලොකයෙහි මා හට සම පුද්ගලයෙක් නැත.

“ලොකයෙහි මම ම රහත් වෙමි. මම ම නිරුත්තර වූ ශාක්‍යා වෙමි. මම ම සමාන්සම්බුධි වෙමි. (සියලු කෙලෙස්ගිහි නිවීමෙන්) සිහිල් වූයෙමි. එහෙයින් ම නිවුනෙමි.

“මම දම්සක් පැවැත්වීමට හසිරට බරණැස් නුවර බලා යමි. අවිඤ්චෙන් අකු වූ ලොකයෙහි අමාදහම්බෙරය ගසන්නෙමි.”

ආචාර්‍යනී, නමුත් නාන්සේ යම් සේ පිළිණ කරණ සේක් ද, එසේ ‘අනන්තජිත’ වීමට සුදුසු සේක.

“යම් කෙනෙක් කාමාදිආශ්‍රවයන් ක්‍ෂය කිරීමට පැමිණියෝ ද, මා වැනි ඔහු එකානන්තයෙන් ‘ජිත’ නම් වෙති. උපකිය, මා විසින් පාප ධර්මයෝ දිනන ලදහ. එහෙයින් මම ‘ජිත’ නම් වෙමි.”

5. මෙසේ වදාළ කල්හි උපකථා චාච්චක තෙමේ “ආචාර්‍යනී, එහෙමත් විය හැකි ය” යි භිස සලා කුඩාමගකට බැස වඩගහාරජනපදය බලා ගියේ ය.

6 ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලින් සැරිසර වහිනා සේක් බරණැස්නුවර ඉසිපතන නම් වූ මෘගදයයෙහි පස්වගමනණුන් වෙත වැඩිසේන. පස්වගමනණු වහින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුරදීම දුටුවාහු ය. දැක, උන් උන් කනිකාවක් කලාහු ය: “ආචාර්‍යනී, මේ ශ්‍රමණගොතම තෙමේ එසි. ප්‍රත්‍යය බහුල කොට ආත්තේ, ප්‍රධන් වීයඹී කිරීමෙන් පිරිහුනේ, ප්‍රත්‍යයයන්ගේ බහුලභාවයට පෙරළනේ ය. ඒ ශ්‍රමණගොතම තෙමේ නො ම වැදිය යුත්තේ ය. උපසංචාන නො කට යුතු ය. පාසිවුරු නො පිලිගත යුතු ය. එසේ නමුත් කැමැති නම් හිඳිනු පිණිස අසුනක් එළවිය යුතු ය.”

7. යථා යථා බො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු උපසම්බන්ධානි, තථා තථා තෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු නාසකඛිංසු සකාය කාතිය සණ්ඨානුං. අසණ්ඨානනා භගවන්තං පච්චුග්ගන්තවා එකො භගවතො පත්තනවිවරං පටිග්ගහෙසි. එකො ආසනං පඤ්ඤපෙසි. එකො පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඝ්ලිකං උපනිකම්පි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤානො ආසනො. නිසජ්ඣ බො භගවා පාදො¹ පකාලෙසි. අපියසු භගවන්තං නාමෙන ව ආට්ඨසොවාදෙන ව සමුද්චරන්ති. එවං චුතො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොච: “මා භික්ඛවෙ තථාගතං නාමෙන ව ආට්ඨසොවාදෙන ව සමුද්චරිත්ථ². අරහං භික්ඛවෙ, තථාගතො සමමාසමුද්ධො. ඔදහථ භික්ඛවෙ, සොනං. අමනමධිගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරසොච යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිසුථා”ති.

8. එවං චුතො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: “තායපි බො නිං ආට්ඨසො ගොතම, ඉරියාය තාය පටිපදය තාය දුක්ඛාරකාරිකාය තෙවජ්ඣගා උත්තරිමනුසුධම්මා³ අලමරියඤ්ඤාදසුනවිසෙසං. කිම්පන නිං එතරහි බාහුලිකො පධානවිබහනො ආවතො බාහුලය අධිගම්සුසි උත්තරිමනුසුධම්මා අලමරියඤ්ඤාදසුනවිසෙස”න්ති. එවං චුතො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොච: “න භික්ඛවෙ තථාගතො බාහුලිකො. න පධානවිබහනො. න ආවතො බාහුලය. අරහං භික්ඛවෙ, තථාගතො සමමාසමුද්ධො. ඔදහථ භික්ඛවෙ, සොනං. අමනමධිගතං. අහමනුසාසාමි. අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරසොච යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිසුථා”ති. දුතියමපි බො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු -පෙ- දුතියමපි බො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොච -පෙ- තතියමපි බො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචු: “තායපි බො නිං ආට්ඨසො ගොතම තාය ඉරියාය තාය පටිපදය තාය දුක්ඛාරකාරිකාය තෙවජ්ඣගා උත්තරිමනුසුධම්මා අලමරියඤ්ඤාදසුනවිසෙසං. කිම්පන නිං එතරහි බාහුලිකො පධානවිබහනො ආවතො බාහුලය අධිගම්සුසි උත්තරි-මනුසුධම්මා අලමරියඤ්ඤාදසුනවිසෙස”න්ති.

1. “නිසජ්ඣ පාදො” - ම. නු. ප; තො. වි. 2. “සමුද්චරථ” - ම. ජ. සං.
 3. “උත්තරිමනුසුධම්මං” - ම. ජ. සං; ඡතා. වි.

9. එවං චුත්තො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු එතදවොච: “අභිජ්ඣාථ මෙ නො තුළ්ලො භික්ඛවො ඉතො පුඤ්ඤ ඵචරුපං භාසිතමෙන”න්ති. “නොතෙනං භනෙන. “අරහං භික්ඛවො තථාගතො සමමාසඛුඤ්ඤා, ඔදනථ භික්ඛවො, සොනං, අමනමධිගතං, අනමනුසාසාමි, අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා න චිරසංඝං ධර්මසංඝාය කුලපුත්තා සමඵදෙව අගාරසමා අනගාරියං පඤ්චජනති, නදනුතතරං බුහමචරියපරියොසානං දිට්ඨං ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකාමා උපසමපජ්ජ විහරිසංඝා”ති. අසකම් ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු සඤ්ඤාපෙත්තුං. අථ ඛො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛු භගවනං සුසංඝිංසු. සොනං ඔදනිංසු. අඤ්ඤාය චිත්තං උපට්ඨාපෙසුං. අථ ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු ආමනෙතසි:

10. “ඤෝමෙ භික්ඛවො, අනතා පඤ්චජනෙන න සෙවිතඤ්ඤා: යො වා’යං කාමෙසු කාමසුඛලලිකානුයොගො භීනො ගමෙමා පොථුජ්ජතිකො අනරියො අනත්ථසංභිතො; යො වා’යං අනනකිලුමානුයොගො දුක්ඛො අනරියො අනත්ථසංභිතො. එතෙ තෙ භික්ඛවො උභො අනෙත අනුපගමම මජ්ඣිමා පටිපදා නථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා වඤ්ඤකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්මොධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.”

11. “කතමා ව සා භික්ඛවො, මජ්ඣිමා පටිපදා නථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා වඤ්ඤකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්මොධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති? අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො. සෙය්‍යථීදං: සමමාදිට්ඨි, සමමාසඛකපප්පා, සමමාවාවා, සමමාකමමනෙතා, සමමාආජ්චො සමමාවායාමො, සමමාසනි, සමමාසමාධි. අයං ඛො සා භික්ඛවො, මජ්ඣිමා පටිපදා නථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා වඤ්ඤකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්මොධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.”

12. “ඉදං ඛො පන භික්ඛවො, දුක්ඛං අරියසච්චං: ජාති’පි දුක්ඛා, ජරා’පි දුක්ඛා, ව්‍යාධි’පි දුක්ඛා, මරණමපි දුක්ඛං. අපමියෙති සමපයොගො දුක්ඛා. පියෙති විපපයොගො දුක්ඛා. යමපිච්ඡං න ලහති, තමපි දුක්ඛං. සඛිඤ්ඤෙන පඤ්චුපාදනකකිකා දුක්ඛා.”

13. “ඉදං ඛො පන භික්ඛවො දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං: යා’යං තණ්හා පොනොභවිකා නජ්ඣිරාගසභගතා තත්‍ර තත්‍රාභිනජ්ඣී, සෙය්‍යථීදං: කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා.”

9. මෙසේ කිකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට “මහණෙනි, මින් පෙර ‘මහණෙනි, මම රහත්මි. සමමා සම්බුදු වෙමි’ යි මවිසින් මෙබඳු වචනයක් කියනලදැයි තෙපි දන්නහු ද?” යි අසා වදාලසේක. “සුවාමිනි, මෙබඳු වචනයක් නො වදාලනු ම ය”. “මහණෙනි, නථාගත තෙමේ රහත් ය. සමයක්සම්බුධ ය. මහණෙනි, කන් යොමු කරවු, නිවණ ලබන ලදී. මම අනුශාසනා කරමි. මම දහම් දෙසමි. ඒ අනුශාසනය පරිද්දෙන් පිලිපදින්නා වූ තෙපි නොබෝ කලකින් ම, යම් නිවණක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ම ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වෙත් ද, බඹසර කෙළවර කොට ඇති නිරුත්තර වූ ඒ නිවණ ඉහානමයෙහි ම තුමු ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වසන්නහු ය” යි (වදාලසේක). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වගමහණුන්ට (නමන් වහන්සේ ගේ බුදුබව) හභවාලන්නට හැකි වූසේක් ම ය. එකල්හි පස්වගමහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය මනා කොට ඇසූහ. කන් යොමු කලහ. රහත්බව පිණිස සිත පිහිටවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වග මහණුන් ඇමතුසේක.

10. “මහණෙනි, ලාමක වූ ග්‍රාමය වූ පොදුජනයා විසින් සෙවුනා වූ අනායාසී වූ අනායාසීයෙන් යුක්ත වූ වස්තුකාමයන්හි යම් මේ කෙලෙසකාම-සුඛවශයෙන් ඇලීමෙක් වේ ද, (එ ද), දුක් වූ අනායාසී වූ අනායාසීයෙන් යුක්ත වූ යම් මේ ශරීරයට වෙහෙස දීමක් වේ ද (එ ද යන) මේ දෙ කොටස පැවිදිද, විසින් සෙවනය නො කට යුතු ය. මහණෙනි, ඒ මේ අනා දෙකට නො පැමිණ නථාගතයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණලද දැනීමාගීඥනය කරන්නී වූ භාවනාමාගීඥනය කරන්නී වූ මධ්‍යමප්‍රතිපදා තොමෝ කෙලෙසුන් සංසිදීම පිණිස, සිවුසස්දහම් මොනවට දැනීම පිණිස, සිවුසස්දහම් මනා කොට අවබෝධ කිරීම පිණිස, නිවන් පිණිස පවතී.”

11. “මහණෙනි, නථාගතයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණ ලද දැනීමාගීඥනය කරන්නී වූ, භාවනාමාගීඥනය කරන්නී වූ ඒ කිනම් මධ්‍යමප්‍රතිපදාවක් තොමෝ කෙලෙසුන් සංසිදීම පිණිස, සිවුසස් දහම් මොනවට දැනීම පිණිස, සිවුසස්දහම් මොනවට අවබෝධ කිරීම පිණිස, නිවන් පිණිස පවතී ද? ඒ මධ්‍යමප්‍රතිපදාව මේ ආයතීෂ්ටාචාරිකමාගීය මැ යි. ඒ කාරී ද? යන්:— සමයන්දුෂටි, සමයක්සඛකලපනා, සමයන්වචන, සමයක්කමානන, සමයගාජීව, සමයන්ව්‍යායාම, සමයක්ස්මානි, සමයක්සමාධි (යන මේ යි). මහණෙනි, නථාගතයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණලද දැනීමාගීඥනය කරන්නී වූ, භාවනාමාගීඥනය කරන්නී වූ ඒ මේ මධ්‍යමප්‍රතිපදාතොමෝ කෙලෙසුන් සංසිදීම පිණිස, සිවුසස්දහම් මනා කොට දැනීම පිණිස, සිවුසස්දහම් මනා කොට අවබෝධ කිරීම පිණිස, නිවන් පිණිස, පවතී.”

12. “මහණෙනි, මේ (මතු කියන්නේ) දු:බායාසීසත්‍යය යි: ජාතිය ද දුක් (දුකට හෙයු) ය. ජරාව ද දුක් ය. ව්‍යාධිය ද දුක් ය. මරණය ද දුක් ය. අප්‍රියයන් හා එක් වීම ද දුක් ය. ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන් වීම ද දුක් ය. කැමැති දේ නො ලැබීම ද දුක් ය. කොටින් පඤ්චලපාදනසකකුසෝ දුක් වෙත්.

13. “මහණෙනි, මේ (මතු කියන්නේ) දු:බසමුදයායාසීසත්‍යය යි: යම් මේ තෘෂ්ණාවක් තොමෝ පුනභීවය ඇති කරන්නී ද, නර්ජිරාගය හා එක් වූවා ද, ඒ ඒ හවයෙහි ඇලෙන්නී ද, ඒ තෘෂ්ණාවයි. ඒ තෘෂ්ණා තොමෝ කාරී ද? කාමසහගත තෘෂ්ණා ය, ශාශ්වතදුෂටිසහගත තෘෂ්ණා ය, උචේදදුෂටිසහගත තෘෂ්ණා ය (යන මේ යි).

14. “ඉදං බො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චං යො තස්සායෙව තණ්හාය අසෙසවිරාගනිරොධො චාගො පටිනිස්සග්ගො මුත්ති අනාලයො.”

15. “ඉදං බො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චං අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො. සෙසයාපීදං සමමාදිට්ඨී, සමමා- සබ්බකපෙපා - පෙ - සමමාසමාධි.”

16. “ඉදං දුක්ඛං අරියසච්චනනී මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදී. ඤ්ණං උදපාදී. පඤ්ඤා උදපාදී. විජ්ජා උදපාදී. ආලොකො උදපාදී. නං බො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පරිඤ්ඤායානනී මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - පරිඤ්ඤානනනී මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදී. ඤ්ණං උදපාදී. පඤ්ඤා උදපාදී. විජ්ජා උදපාදී. ආලොකො උදපාදී.”

17. “ඉදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චනනී මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදී. ඤ්ණං උදපාදී. පඤ්ඤා උදපාදී. විජ්ජා උදපාදී. ආලොකො උදපාදී. නං බො පනිදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං පනාතබ්බනනී මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - පනිතනනනී මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදී. ඤ්ණං උදපාදී. පඤ්ඤා උදපාදී. විජ්ජා උදපාදී. ආලොකො උදපාදී.”

18. “ඉදං දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චනනී මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදී. ඤ්ණං උදපාදී. පඤ්ඤා උදපාදී. විජ්ජා උදපාදී. ආලොකො උදපාදී. නං බො පනිදං දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චං සච්ඡිකාතබ්බනනී මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - සච්ඡිකාතනනී මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදී - පෙ - ආලොකො උදපාදී.”

19. “ඉදං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චනනී මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදී - පෙ - ආලොකො උදපාදී. නං බො පනිදං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චං භාවෙතබ්බනනී මෙ භික්ඛවෙ - පෙ - භාවිතනනී මෙ භික්ඛවෙ පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදී. ඤ්ණං උදපාදී. පඤ්ඤා උදපාදී. විජ්ජා උදපාදී. ආලොකො උදපාදී.”

20. “යාවකිච්ඤ්ච මෙ භික්ඛවෙ, ඉමෙසු චතුසු අරියසච්චෙසු එවං නිපට්ඨං ආදසාකාරං යථාභුතං ඤ්ණදස්සනං න සුචිත්ථං අනොසී, නෙව තාවා’නං භික්ඛවෙ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුත්තකෙ සස්සමණ- බ්බාහමණ්ඨා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුතතරං සමමා සමොධිං. අභිසම්බුද්ධො¹ පච්චඤ්ඤසී.”

1. “අභිසම්බුද්ධානි” ජ ම. සං; අ. ඩි.

14. “මහණෙනි, මේ දුෂ්ඨචරිතාධාරීසත්තය නම් ඒ තෘෂ්ණාව මුළුමනින් නැසීමක් වේ ද, අත්තැරීමක් වේ ද, දුර ලීමක් වේ ද, මිදීමක් වේ ද, නොඇලීමක් වේ ද (යන මේ ය).”

15. “මහණෙනි, මේ දුෂ්ඨචරිතාධාරීසත්තය නම් මේ ආයතීන්ටාධාරීකමාධීය මා සි. ඒ කවරේ ද? සමයන්ද්‍රමය, සමයන්සංකල්පනා, -පෙ- සමයන්සමාධි (යන මේ ය).”

16 “මහණෙනි, මට ‘මේ දුෂ්ඨචරිතාධාරීසත්තය’ සි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස පහල වූයේ ය. ඥානය පහල වූයේ ය. ප්‍රඥාව පහල වී ය. විද්‍යාව පහල වී ය. ආලෝකය පහල වූයේ ය. මහණෙනි, ‘ඒ මේ දුෂ්ඨචරිතාධාරීසත්තය පිරිසිදු දන යුතු ය’ සි (පෙර මෙහි). මහණෙනි, මට -පෙ- මහණෙනි, මට ‘පිරිසිදු දන්නා ලද්දේ ය’ සි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස පහල වූයේ ය. ඥානය පහල වූයේ ය. ප්‍රඥාව පහල වී ය. විද්‍යාව පහල වී ය. ආලෝකය පහල වූයේ ය.”

17. “මහණෙනි, මට මේ දුෂ්ඨචරිතාධාරීසත්තය’ සි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස පහල වූයේ ය. ඥානය පහල වූයේ ය. ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත. මහණෙනි, මට ‘ඒ මේ දුෂ්ඨචරිතාධාරීසත්තය දුරු කට යුතු’ සි -පෙ- මහණෙනි, මට ‘ප්‍රතීක්ෂ වූයේ ය’ සි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස උපත. ඥානය උපත. ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත.

18. “මහණෙනි, මට ‘මේ දුෂ්ඨචරිතාධාරීසත්තය’ සි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස උපත. ඥානය උපත. ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත. මහණෙනි, මට ‘ඒ මේ දුෂ්ඨචරිතාධාරීසත්තය ප්‍රත්‍යක්ෂ කට යුතු ය’ සි -පෙ- මහණෙනි, මට ‘ප්‍රත්‍යක්ෂ කාරණ ලද්දේ ය’ සි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස උපත. -පෙ- ආලෝකය උපත.”

19. “මහණෙනි, මට ‘මේ දුෂ්ඨචරිතාධාරීසත්තය’ සි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස උපත. -පෙ- ආලෝකය උපත. මහණෙනි, මට ‘ඒ මේ දුෂ්ඨචරිතාධාරීසත්තය වැඩිය යුතු ය’ සි -පෙ- මහණෙනි, මට ‘වඩනාලද්දේ ය’ සි පෙර නො ඇසූ දහමිනි නුවණැස උපත. ඥානය උපත ප්‍රඥාව උපත. විද්‍යාව උපත. ආලෝකය උපත.

20. “මහණෙනි, යම් තාක් මෙසේ (සත්‍යඥන - කෘතඥන - කෘතඥන සි) ත්‍රිපරිවෘත්තයක් ඇති (එකී එකී සත්‍යයෙකකි තුන් තුන් ආකාර වශයෙන්) දෙලොස් ආකාරයක් ඇති මේ වතුරාධාරීසත්තයන් කෙරෙහි ඇති සැටි දැකීම මට පැහැදිලි නොවී ද, මහණෙනි, ඒ තාක් දෙවියන් සහිත වූ, මරුන් සහිත වූ, බමුන් සහිත වූ, ලෝකයෙහි ද, මහණ බමුණන් සහිත වූ, දෙවිමිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාවෙහි ද ‘මම නිරුත්තර වූ සමයක් සමෝධිය අවබෝධ කෙලෙමි’ සි ප්‍රතිඥ නො කෙලෙමි.”

21. “යතො ච බො මෙ භික්ඛවො, ඉමෙසු චතුසු අරියසච්චෙසු එවං නිපරිවට්ඨං. ආදසාකාරං යථාභුතං ඤාණදසුනං සුචිත්තධං අතොසි අථානං භික්ඛවො, සදෙවනෙ ලොකෙ සමාරකෙ සිබුහමකෙ සසුමණබ්‍රාහමණියා පජාය සදෙවමනුසාරිය අනුන්තරං සමමාසමෙඛාධිං අභිසම්බුද්ධො පච්චඤාසුසිං ඤාණඤච පන මෙ දසුනං උදපාදී: ‘අකුපා මෙ වෙතොවිමුත්ත’¹ අයමන්තිමා ජාති නන්දිති පුත්ඛහවො’ති.”

22. ඉමසම්ඤච පන වෙය්‍යාකරණසමී. හඤ්ඤමානෙ ආයසමතො කොණඩඤ්ඤසු විරජං විනමලං ධම්මවකඤ්ඤං උදපාදී: ‘යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තා නිරොධධම්ම’න්ති.

23. පචන්තිනෙ ච පන හගචතා ධම්මවකෙක භුමමා දෙවා සදුමනුසාරාවෙසු: “එතං හගචතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදයෙ අනුන්තරං ධම්මවකකං පචන්තිනං අප්පතිවන්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහමණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහමුතා වා කෙනචී වා ලොකසමී”න්ති.

24. භුමමානං දෙවෘතං සදුං සුඛා වාතුමමහාරාජිකා දෙවා සදුමනුසාරාවෙසු - පෙ - වාතුමමහාරාජිකානං දෙවෘතං සදුං සුඛා නාවතීංසා දෙවා - යාමා දෙවා - තුසිතා දෙවා - නිමමාහරති දෙවා - පරනිමමිතවසවන්තිනො දෙවා - බ්‍රහමකාසිකා දෙවා සදුමනුසාරාවෙසු: “එතං හගචතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදයෙ අනුන්තරං ධම්මවකකං පචන්තිනං අප්පතිවන්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහමණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහමුතා වා කෙනචී වා ලොකසමී”න්ති.

25. ඉතින් තෙන බණෙන තෙන මුහුතෙන යාච බ්‍රහමිලොකා සද්දො අබ්භුගහඤ්ඤී. අයං ච දසසහසසී ලොකධාතු සබ්බමපී. සමපකමපී. සමපවෙධි. අප්පමාණො ච උලාරො ඔභාසො ලොකො පාතුරහොසී අතිකකමම දෙවෘතං දෙවෘතභාවං. අථ බො හගවා උදුතං² උදුතෙසී: “අඤ්ඤසී චත භො කොණඩඤ්ඤසු, අඤ්ඤසී චත භො කොණඩඤ්ඤසු”ති. ඉතී තී‘දං ආයසමතො කොණඩඤ්ඤසු ‘අඤ්ඤසී කොණඩඤ්ඤසු’³ තෙ ච නාමං අතොසී.

1. “මෙ විමුත්ත” - ජ, ම, ස.
 2. “ඉමං උදුතං” ජ, ම, ස.
 3. “අඤ්ඤසී කොණඩඤ්ඤසු” ජ, ම, ස.

21. “මහණෙනි, යම් දිනක පටන් මෙසේ ත්‍රිපරිවෘත්තයක් ඇති දෙලොස් ආකාරයක් ඇති මේ වතුරායඝීසත්‍යධර්මයන් කෙරෙහි ඇති සැටි දැකීම මට පැහැදිලි වී ද, මහණෙනි, එකල්හි මම දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ ලොකයෙහි, මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙවි මිනිසුන් සහිත වූ ප්‍රජාවෙහි නිරුත්තර වූ සමයක් සමෛධිය අවබෝධ කෙළෙමි යි ප්‍රතිඥ කෙළෙමි. ‘මාගේ අභීන්ඵලය සඞ්ඞර ය. මේ අනතිම ජාතිය ය. දැන් මතු භවයක් නැත්තේ ය’ යි මට ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥනය පහළ විය.”

22. මේ වෙය්‍යාකරණධර්මය දෙසන කල්හි ආයුෂමත් කොණ්ඩඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේට “යම් කිසි ධර්මයක් ප්‍රත්‍යයයෙන් උපන්නේ වේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳ්ධ වීම සවනාවය කොට ඇතැ” යි රාගාදිරජස් රහිත වූ පහ වූ (දිට්ඨිවිවිකිච්ඡා) මල ඇති සොනාපත්තිමග්ගඤ්ඤය පහළ වූයේ ය.

23. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මවක්‍රය පවත්වනු ලැබූ කල්හි බුමාටුදෙවියෝ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැස මෘගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි ලොකයෙහි ශ්‍රමණයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ අන්කිසිවකු විසින් හෝ නො පැවැත්විය හැකි වූ නිරුත්තර වූ මේ ධර්මවක්‍රය පවත්වනලද්දේ ය” යි සාධුනාද පැවැත්වූහ.

24. බුමාටු දෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා වාතුමීහාරාජිකදෙවියෝ ශබ්ද ඇස්වූහ. -පෙ- වාතුමීහාරාජිකදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා නම්නිසාවැසි දෙවියෝ - නම්නිසාවැසි දෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා - යාමවැසි දෙවියෝ, යාමදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා - කුසිනවැසි දෙවියෝ - කුසිනදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා - නිමමානරනිදෙවියෝ - නිමමානරනිදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා පරනිමිනවසවනනිදෙවියෝ - පරනිමිනවසවනනිදෙවියන්ගේ ශබ්දය අසා බ්‍රහ්මභාසිකදෙවියෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැස මෘගදය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි ලොකයෙහි ශ්‍රමණයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ අන් කිසිවකු විසින් හෝ නො පැවැත්විය හැකි වූ නිරුත්තර වූ මේ ධර්මවක්‍රය පවත්වනලද්දේ ය” යි සාධුනාද පැවැත්වූහ.

25. මෙසේ ඒ ඤ්ඤයෙහි ඒ මොහොතෙහි බඹලොව තෙක් ශබ්දය ඉතා උස් ව නැංගේ ය. මේ දසදහසක් ලොකධාතු නොමෝ කම්පිත වූවා ය. තදින් සැලුනී ය. තදින් වෙටුලු ය. දෙවියන්ගේ දිව්‍යානුභාවය ඉක්මවා ප්‍රමාණරහිත වූ මහත් වූ ආලෝකයක් පහළ වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “නවත් කොණ්ඩඤ්ඤ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් (වතුරායඝීසත්‍යධර්මය) දන්නේය භවත් කොණ්ඩඤ්ඤ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් (වතුරායඝීසත්‍යධර්මය) දන්නේ ය” යි ප්‍රීතිවාක්‍යය පැවැත්වූ සේක. මෙසේ ආයුෂමත් කොණ්ඩඤ්ඤ සථවිරයන් වහන්සේට “අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ” කියා ම මේ නමක් වූයේ ය.

26. “අථ බො ආයසමා අඤ්ඤානො ඤාඤ්ඤා දිට්ඨධම්මො පුත්තධම්මො විදිත්තධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතා-කථංකථො වෙසාරජ්ජපනතො අපරපච්චයො සඤ්ඤාසාසනෙ භගවන්තං ඵතදවොච්ච: “ලභෙය්‍යාං භනෙන, භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යං උපසම්පද”න්ති. “ඵඨ භික්ඛු” ති භගවා අවොච. “සවාකකාතො ධම්මො, වර බ්‍රහ්මචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති. සාච තස්ස ආයසමතො උපසම්පද අහොසි.

27. අථ බො භගවා තදවසෙසෙ භික්ඛු ධම්මියා කථාය ඔවදි. අනුසාසි. අථ බො ආයසමතො ච මජ්ඣස්ස ආයසමතො ච භද්දියස්ස භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං විරජං චිතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං”න්ති. තෙ දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිත්තධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථකථා වෙසාරජ්ජපනතො අපරපච්චයො සඤ්ඤාසාසනෙ භගවන්තං ඵතදවොච්ච: “ලභෙය්‍යාම මයං භනෙන, භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද”න්ති. “ඵඨ භික්ඛවො” ති භගවා අවොච. “සවාකකාතො ධම්මො, වරථ බ්‍රහ්මචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති. සාච තෙසං ආයසමන්තානං උපසම්පද අහොසි.

28. අථ බො භගවා තදවසෙසෙ භික්ඛු නිහාරභනතො ධම්මියා කථාය ඔවදි. අනුසාසි. යං තයො භික්ඛු පිණ්ඩාය වරිත්වා ආහරන්ති, තෙන ඡබ්බග්ගො යාපෙති

29. අථ බො ආයසමතො ච මහානාමස්ස ආයසමතො ච අස්සජ්ජස්ස භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං. විරජං චිතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං”න්ති තෙ දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිත්තධම්මො පරියොගාලකධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථකථා වෙසාරජ්ජපනතො අපරපච්චයො සඤ්ඤාසාසනෙ භගවන්තං ඵතදවොච්ච: “ලභෙය්‍යාම මයං භනෙන භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද”න්ති. “ඵඨ භික්ඛවො” ති භගවා අවොච. “සවාකකාතො ධම්මො, වරථ බ්‍රහ්මචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති. සාච තෙසං ආයසමන්තානං උපසම්පද අහොසි.

26. ඉක්බිති ආයුෂමත් ~~කොණ්ඩකද~~ සථවිර තෙමේ දක්නාලද (සිටුසස්)දහම් ඇත්තේ, පැමිණි (සිටුසස්)දහම් ඇත්තේ, වෙසෙසින් බැසගත් (සිටුසස්) දහම් ඇත්තේ, දුරු කළ සැක ඇත්තේ, පහ වූ (කෙසේ කෙසේ දැයි පැවති) සැක ඇත්තේ, විසාරදනාවයට පැමිණියේ, ශාස්තෘශාසනයෙහි අන් කෙනකුන්ගේ පිටිවහලක් නැත්තේ “නාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමි. උපසම්පදාව ලබන්නෙමි” යි නාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙළේය. නාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණ, එව. ධර්මය තෙමේ මනා ව දෙසනලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙලවර කිරීම පිණිස මාගීබුහමවයඝීයෙහි හැසිරෙව” යි වදාළ සේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමතුන් වහන්සේට උපසම්පදාව වී ය.

27. ඉක්බිති නාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහුගෙන් අවශෙෂ වූ භික්ෂූන්ට දැනැමිකතාවෙන් අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක. එකල්හි නාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනැමිකතාවෙන් අවවාද කරණු ලැබූ අනුශාසනා කරණු ලැබූ සිටු දෙනා වහන්සේ අතුරෙන් ආයුෂමත් වස සථවිරයන් වහන්සේට ද, ආයුෂමත් හදිස සථවිරයන් වහන්සේට ද “යම් කිසි ධර්මයක් ප්‍රත්‍යයයෙන් උපන්නේ වේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳවීම ස්වභාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති, පහ වූ දිට්ඨිවිකිප්ඡාමල ඇති සොනාපනතිමග්ගඤ්ඤය පහළ වී ය. ඔහු දක්නාලද දහම් ඇත්තාහු පැමිණි දහම් ඇත්තාහු, අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තාහු, වෙසෙසින් බැසගත් දහම් ඇත්තාහු, දුරු කළ සැක ඇත්තාහු, පහ වූ සැක ඇත්තාහු, නිභීයනාවයට පැමිණියාහු, ශාස්තෘශාසනයෙහි පරප්‍රත්‍යයයක් නැත්තාහු “සවාමීනි, අපි නාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි නාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. නාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධර්මය තෙමේ මොනවට දෙසන ලද්දේ ය. දුක් කෙලවර කිරීම පිණිස මනා කොට මාගීබුහමවයඝීයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළසේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

28. ඉක්බිති නාග්‍යවතුන් වහන්සේ (සෙසු භික්ෂූන් විසින්) ගෙණවූත් පිළිගැන්වූ බත් ඇති සේක් දැනැමිකතාවෙන් සෙසු භික්ෂූන්ට අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක භික්ෂූහු නිදෙනෙක් පිඬු පිණිස හැසිර යම් අතරක් ගෙණ එන් ද, එ අතරින් ස නම යැපෙත්.

29. එකල්හි නාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනැමි කතාවෙන් අවවාද කරණු ලබන්නා වූ අනුශාසනා කරණු ලබන්නා වූ ආයුෂමත් වූ මහානාම සථවිරයන් වහන්සේට ද, ආයුෂමත් වූ අසසජී සථවිරයන් වහන්සේට ද “යම් කිසි ධර්මයක් ප්‍රත්‍යයයෙන් උපන්නේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳවීම ස්වභාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ මල ඇති සොනාපනති-මග්ගඤ්ඤය පහළ වූයේ ය. ඔහු දක්නාලද දහම් ඇත්තාහු, පැමිණි දහම් ඇත්තාහු, අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තාහු, වෙසෙසින් බැසගත් දහම් ඇත්තාහු, දුරු කළ සැක ඇත්තාහු, පහ වූ සැක ඇත්තාහු, නිභීය නාවයට පැමිණියාහු, බුදුසසුනෙන් පිටත් ඇදහීමක් නැත්තාහු “සවාමීනි, අපි නාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි නාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. නාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධර්මය තෙමේ මොනවට දෙසනලද්දේ ය. දුක් කෙලවර කිරීම පිණිස මනා කොට බුහමවයඝීයෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

30. අඵ බො භගවා උඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛු ආමනෙහසි: “රුපං භික්ඛවෙ, අනන්තා. රුපං ච භිදං භික්ඛවෙ, අනන්තා අනවිසුස, නසිදං රුපං ආබාධාය සංවනෙනයා. ලඛෙහඵ ච රුපෙ ‘ඵවං මෙ රුපං හොඬු. ඵවං මෙ රුපං මා අහොසී’ති. යසමා ච බො භික්ඛවෙ, රුපං අනන්තා, තසමා රුපං ආබාධාය සංවනන්ති. න ච ලඛන්ති රුපෙ ‘ඵවං මෙ රුපං හොඬු. ඵවං මෙ රුපං මා අහොසී’ති.

31. “වෙදනා භික්ඛවෙ, අනන්තා.¹ වෙදනා ච භිදං භික්ඛවෙ, අනන්තා අනවිසුස, නසිදං වෙදනා ආබාධාය සංවනෙනයා. ලඛෙහඵ ච වෙදනාය ‘ඵවං මෙ වෙදනා හොඬු. ඵවං මෙ වෙදනා මා අහොසී’ති. යසමා ච බො භික්ඛවෙ, වෙදනා අනන්තා, තසමා වෙදනා ආබාධාය සංවනන්ති. න ච ලඛන්ති වෙදනාය ‘ඵවං මෙ වෙදනා හොඬු. ඵවං මෙ වෙදනා මා අහොසී’ති.

32. “සඤ්ඤා භික්ඛවෙ, අනන්තා. -පෙ- සඤ්ඤා භික්ඛවෙ, අනන්තා. සඤ්ඤා ච භිදං භික්ඛවෙ අනන්තා අනවිසුසිංසු,² නසිමෙ සඤ්ඤා ආබාධාය සංවනෙනයස්සං. ලඛෙහඵ ච සඤ්ඤා රෙසු ‘ඵවං මෙ සඤ්ඤා හොනඬු. ඵවං මෙ සඤ්ඤා මා අහෙසු’න්ති. යසමා ච බො භික්ඛවෙ, සඤ්ඤා අනන්තා, තසමා සඤ්ඤා ආබාධාය සංවනන්ති. න ච ලඛන්ති සඤ්ඤා රෙසු ‘ඵවං මෙ සඤ්ඤා හොනඬු. ඵවං මෙ සඤ්ඤා මා අහෙසු’න්ති.

33. “විඤ්ඤාණං භික්ඛවෙ, අනන්තා. විඤ්ඤාණං ච භිදං භික්ඛවෙ, අනන්තා අනවිසුස, නසිදං විඤ්ඤාණං ආබාධාය සංවනෙනයා. ලඛෙහඵ ච විඤ්ඤාණෙ ‘ඵවං මෙ විඤ්ඤාණං හොඬු. ඵවං මෙ විඤ්ඤාණං මා අහොසී’ ති. යසමා ච බො භික්ඛවෙ විඤ්ඤාණං අනන්තා, තසමා විඤ්ඤාණං ආබාධාය සංවනන්ති. න ච ලඛන්ති විඤ්ඤාණෙ ‘ඵවං මෙ විඤ්ඤාණං හොඬු. ඵවං මෙ විඤ්ඤාණං මා අහොසී’ති.

34. “තං නිමමඤ්ඤඵ භික්ඛවෙ, රුපං නිච්චං වා අනිච්චං වා ? ති. අනිච්චං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ?’ති. දුක්ඛං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධමමං, කලලනඬු තං සමනුපසසිඬුං ‘ඵතං මම. ඵසො හමසමි. ඵසො මෙ අනන්තා?’ති. නො හෙතං භනෙත. වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සඤ්ඤා රු -පෙ- විඤ්ඤාණං නිච්චං වා අනිච්චං වා ?’ති. අනිච්චං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වා ?’ති. දුක්ඛං භනෙත. යමපනාතිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධමමං, කලලනඬු තං සමනුපසසිඬුං ‘ඵතං මම. ඵසො හමසමි. ඵසො මෙ අනන්තා?’ති. නො හෙතං භනෙත.

1. “වෙදනා අනන්තා” ම. ජ. ස; තො. වි
 2. “අනවිසුසංසු” ම. ජ. ස; ම. නු. ප; තො. වි. “අනවිසු”

30. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වග මහණුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, රූපය අනාත්මයි. මහණෙනි, යම් හෙයකින් මේ රූපය ආත්ම වී නම්, මේ රූපය පීඩාව පිණිස නො පවත්නේ ය. ‘මාගේ රූපය මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම් හෙතුවකින් රූපය ආත්ම නො වේ ද, ඒ හෙතුවෙන් රූපය පීඩාව පිණිස පවතී. ‘මාගේ රූපය මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු රූපයෙහි නො ලැබේ.

31. “මහණෙනි, වෙදනාව අනාත්මයි. මහණෙනි, යම්හෙයකින් මේ වෙදනාව ආත්මය වී නම්, මේ වෙදනාව පීඩාව පිණිස නො පවත්නී ය. ‘මාගේ වෙදනාව මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු වෙදනාවෙහි ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම්හෙයකින් වෙදනාව ආත්ම නො වේ ද, එහෙයින් වෙදනාව පීඩාව පිණිස පවතී. ‘මාගේ වෙදනාව මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු වෙදනාවෙහි නො ලැබේ.

32. “මහණෙනි, සංඥාව අනාත්මයි -පෙ- මහණෙනි, සංස්කාරයෝ අනාත්ම වෙත්. මහණෙනි, යම්හෙයකින් මේ සංස්කාරයෝ ආත්ම වූවානු නම්, මේ සංස්කාරයෝ පීඩාව පිණිස නො පවත්නානු ය ‘මාගේ සංස්කාරයෝ මෙසේ වෙත්වා මෙසේ නොවෙත්වා’ යනු සංස්කාරයන් කෙරෙහි ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම් හෙයකින් සංස්කාරයෝ ආත්ම නො වෙත් ද, එහෙයින් සංස්කාරයෝ පීඩාව පිණිස පවතිත්. ‘මාගේ සංස්කාරයෝ මෙසේ වෙත්වා. මෙසේ නො වෙත්වා’ යනු සංස්කාරයන් කෙරෙහි නො ලැබේ.

33. “මහණෙනි, විඤනය අනාත්මයි. මහණෙනි, යම්හෙයකින් මේ විඤනය ආත්ම වී නම්, මේ විඤනය පීඩාව පිණිස නො පවත්නේ ය. ‘මාගේ විඤනය මෙසේ වේවා මෙසේ නො වේවා’ යනු විඤනයෙහි ලැබිය හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, යම්හෙයකින් විඤනය ආත්ම නො වේ ද, එහෙයින් විඤනය පීඩාව පිණිස පවතී. ‘මාගේ විඤනය මෙසේ වේවා. මෙසේ නො වේවා’ යනු විඤනයෙහි නො ලැබේ.

34. “මහණෙනි, ඒ කීමැ යි සිතවූ ද? රූපසකකිය නිත්‍ය ද? අනිත්‍ය ද? ස්වාමීනි, අනිත්‍ය යි. යමක් අනිත්‍ය වේ නම්, එය දුක් ද? සැප ද? ස්වාමීනි, දුක් ය, යමක් අනිත්‍ය ද, දුක් ද, පෙරලෙන සුලු ද, එබඳු දෙය ‘මෙය, මාගේ ය. මේ හෙමේ මම වෙමි. මේ හෙමේ මාගේ ආත්මය’ යි දක්නට සුදුසු ද? ස්වාමීනි, ඒ නුසුදුසු ම ය. වෙදනා තොමෝ -පෙ- සංඥා තොමෝ -පෙ- සංස්කාරයෝ -පෙ- විඤනය නිත්‍ය ද? අනිත්‍ය ද? ස්වාමීනි, අනිත්‍ය යි. යමක් අනිත්‍ය නම් එය දුක් ද? සැප ද? ස්වාමීනි, දුක් ය. යමක් ව්‍යාභි අනිත්‍ය ද, දුක් ද, පෙරලෙන සුලු ද, එය ‘මෙය මාගේ ය. මේ හෙමේ මම වෙමි. මේ හෙමේ මාගේ ආත්මය’ යි දක්නට සුදුසු ද? ස්වාමීනි, ඒ නුසුදුසු ම ය.

35. තසමානිභ භික්ඛවෙ, යං කිඤ්චී රූපං අතීනානාගතපච්චුප්පනනං අඤ්ඤතං වා බහිද්ධා වා ඔලාරිකං වා සුඛුමං වා භීනං වා පඤ්ඤිතං වා, යං දුරෙ වා සනතිකෙ වා; සබ්බං නං රූපං නෙතා මම, නෙසො'හමසමි. න මෙ සො අත්තා'ති ඵවමෙනං යථාභුතං සමමප්පඤ්ඤය දට්ඨබ්බං. යා කාවී වෙදනා - යා කාවී සඤ්ඤා - යෙ කෙචී සඤ්ඤාරා - යං කිඤ්චී විඤ්ඤණං අතීනානාගතපච්චුප්පනනං අඤ්ඤතං වා බහිද්ධා වා ඔලාරිකං වා සුඛුමං වා භීනං වා පඤ්ඤිතං වා යං දුරෙ වා සනතිකෙ වා සබ්බං නං විඤ්ඤණං නෙතං මම, නෙසො'හමසමි. න මෙ සො අත්තා'ති ඵවමෙනං යථාභුතං සමමප්පඤ්ඤය දට්ඨබ්බං.

36. ඵවං පසුඤ්ඤා භික්ඛවෙ, සුතවා අරියසාවකො රූපසමමපි තිබ්බිඤ්ඤති. වෙදනාය'පි තිබ්බිඤ්ඤති. සඤ්ඤාය'පි තිබ්බිඤ්ඤති. සඤ්ඤාරෙප්පි තිබ්බිඤ්ඤති. විඤ්ඤණසමමපි තිබ්බිඤ්ඤති. තිබ්බිඤ්ඤං විරජ්ජති. විරාගා විමුච්චති. විමුච්චනසමිං විමුච්චනමිති ඤ්ඤණං හොති; බිණ්ණා ජාති. චූඤ්ඤිතං බ්‍රහ්මචරියං; කතං කරණීයං; නාපරං ඉඤ්ඤානායා'ති. පජානාති'ති.

37. ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා පඤ්ඤවග්ගියා භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනඤ්ඤං. ඉමසමිඤ්ඤව පන වෙය්‍යාකරණසමිං භඤ්ඤමානෙ පඤ්ඤවග්ගියානං භික්ඛුනං අනුපාදය ආසවෙති විතතාති විමුච්චිංසු.

38. තෙන බො පන සමයෙන ඡ ලොකෙ අරභනො හොනති.

පස්මකභාණවාරං

1. තෙන බො පන සමයෙන බරාණසියං යඤ්ඤා නාම ඤුලුප්පනො සෙට්ඨිප්පනො සුඛුමාලො හොති. තසුඤ්ඤා පාසාදා හොනති. ඵකො හෙමනතිකො, ඵකො ගිමතිහො, ඵකො වසසිකො. සො වසසිකෙ පාසාදෙ වසසිකෙ වචනාරො මාසෙ¹ නිප්පුරිසෙති තුරියෙති පරිවාරයමානො න හෙට්ඨාපාසාදං ඔරොහති.

2. අථ බො යසසුඤ්ඤා ඤුලුප්පනසුඤ්ඤා පඤ්ඤති කාමගුණෙති සමපට්ඨසුඤ්ඤා සමඛිතිභුතසුඤ්ඤා පරිවාරයමානසුඤ්ඤා පටිගච්චෙව² නිද්දා ඔකකමි. පරිජනසුඤ්ඤා නිද්දා ඔකකමි. සබ්බරතීයො ච තෙලප්පදීපො ක්කායති.

1. වන්ඤාලොකෙ - ම. ජ. සං 2. "පටිකච්චෙව" - ම. ජ. සං.

35. මහණෙනි, එහෙයින් මේ ලොකයෙහි තමා ගේ වූ හෝ බැහැර වූ හෝ මහන් වූ හෝ සියුම් වූ හෝ ලාමක වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ අතීතානාගතවභීමාන වූ හෝ යම් කිසි රූපයෙක් වේ ද, යම් රූපයෙක් දුරෙහි හෝ සම්පයෙහි හෝ වේ ද ඒ සියලු රූපය “මේ මාගේ නො වේ. මේ තෙමේ මම නො වෙමි. මේ තෙමේ මාගේ ආත්මය නො වේ ය” යි මෙසේ මෙය යහපත් නුවණින් තත් වූ පරිදි දත යුතු ය. යම් කිසි වෙදනාවක් වේ ද, - යම්කිසි සංඥාවක් වේ ද, - යම් කිසි සංසකාරයෝ වෙත් ද - අධ්‍යාත්මයෙහි වූ හෝ බැහැර වූ හෝ මහන් වූ හෝ සියුම් වූ හෝ ලාමක වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ අතීතානාගතවභීමාන වූ හෝ යම් කිසි විඥනයෙක් වේ ද, යම් විඥනයෙක් දුරෙහි හෝ සම්පයෙහි හෝ වේ ද, ඒ සියලු විඥනය “මේ මාගේ නොවේ. මේ තෙමේ මම නො වෙමි. මේ තෙමේ මාගේ ආත්මය නොවේ ය” යි මෙසේ මෙය යහපත් නුවණින් තත් වූ පරිදි දත යුතු ය.

36. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා වූ බහුශ්‍රැත වූ ආයතීශ්‍රාවක තෙමේ රූපසකාකියෙහි ද කලකිරෙයි. වෙදනාසකාකියෙහි ද කලකිරෙයි. සංඥාසකාකියෙහි ද කලකිරෙයි. සංසකාරසකාකියෙහි ද කලකිරෙයි. විඥනාසකාකියෙහි ද කලකිරෙයි. කලකිරුණේ නො ඇලෙයි. නො ඇලීමෙන් (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදෙයි. මිදුනු කල්හි මිදුනේ යා යි (පස්විකුම්) නුවණ වේ. ‘ජාතිය ඤය වී ය. බඹසර වාස නිමවන ලදී. (සිටු මගින් කල යුතු) කටයුතු කරණ ලදී. අතීතය පිණිස (කටයුතු) අතිකක් නැතැ’ යි දනියි.

37. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළසේක. සතුවු සිත් ඇති පස්වගමනණනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචනය (පසසමින්) සතුවු සිතින් පිළිගත්ත. මේ නිගාමක සුත්‍රය දෙසනු ලබන කල්හි පස්වගමනණුන් ගේ සිත් තෘෂණාදූෂට්වයයෙන් අල්ලා නොගැණීමෙන් ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදුනාහ.

38. එකල්හි ලොකයෙහි රහත්හු සදෙනෙක් වෙත්.

පළමු බණවර නිමි.

1. එකල්හි බරණස යස නම් කුලපුත්‍රයෙක් වෙයි. සිටුපුත් වූ ඔහු සියුමැලී ය. ඔහුට ප්‍රාසාදයෝ තුණක් වෙත්. එක් ප්‍රාසාදයෙක් තෙමනන සෘතුටට සුදුසු ය. එක් ප්‍රාසාදයෙක් ග්‍රීෂම සෘතුටට සුදුසු ය. එක් ප්‍රාසාදයෙක් වෂීෂ්ඨසෘතුටට සුදුසු ය. ඒ යස කුලපුත්‍රතෙමේ වැසිකලට සුදුසු පතයෙහි වැසි සාරමස්ති සහිත් විසින්ම වෘද්ධය කල තුයතීයන් ගෙන් හැම ලෙසින් ඉදුරන් පිණවන්නේ යටපහයට නො බසියි.

2. ඉක්බිති පස්කමගුණයෙන් මොනවට සැහීමට පැමිණි හැම ලෙසින් ඉදුරන් පිණවන යස කුලපුත්‍රයාහට හැමට පළමුව නින්ද පැමිණියේය. පිරිවර ජනයාහට ද නින්ද පැමිණියේය. මුළු රූ තෙල් පතන ද දැල්වේ.

3. අඵ බො යසො කුලපුතො පටිගච්චව පබ්බුඤ්ඤාං අද්දස සකං පරිජනං සුපනානං. අඤ්ඤාසො කච්චේ වීණං. අඤ්ඤාසො කණෙඤ මුද්දිඛානං. අඤ්ඤාසො කච්චේ ආලමබරං. අඤ්ඤාං විකෙකසිකං අඤ්ඤාං විකෙකලිකං. අඤ්ඤා විපපලපනානියො. හත්ථපනානං සුසානං මඤ්ඤාදිසානසො ආදීනවො පාතුරහොසි. නිබ්බිදය චිතතං සණ්ඨාසි.

4. අඵ බො යසො කුලපුතො උදනං උදනෙසි: “උපදුතං වන භො; උපසංඨං වන භො”ති.

5. අඵ බො යසො කුලපුතො සුවණ්ණපාදකායො ආරොහිතා යෙන නිවෙසනආරං තෙනුපසඛකම්. අමනුසො ආරං විවරිංසු: “මා යසංස කුලපුතංසො කොචි අනතරායමකාසි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

6. අඵ බො යසො කුලපුතො යෙන නගරආරං තෙනුපසඛකම්. අමනුසො ආරං විවරිංසු. “මා යසංස කුලපුතංසො කොචි අනතරායමකාසි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා”ති.

7. අඵ බො යසො කුලපුතො යෙන ඉසිපනනං මිගදයො, තෙනුපසඛකම්. තෙන බො පන සමයෙන භගවා රතනියා පච්චුසස්මයං පච්චුට්ඨාය අජේඤාකාසෙ වඛකමති. අද්දසා බො භගවා යසං කුලපුතං දුරතො‘ව ආගච්ඡන්තං. දිසාන වඛකමා ඔරොහිතා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදී. අඵ බො යසො කුලපුතො භගවතො අවිදුරෙ උදනං උදනෙසි: උපදුතං වන භො; උපසංසං වන භො”ති.

8. අඵ බො භගවා යසං කුලපුතං එනදවොච: “ඉදං බො යස, අනුපදුතං. ඉදං අනුපසංසංඨං. එහි යස, නිසීද. ධම්මං තෙ දෙසිසොමි”ති¹ අඵ බො යසො කුලපුතො “ඉදං කීර අනුපදුතං. ඉදං අනුපසංසංඨං”නති ගට්ඨො උදගො සුවණ්ණපාදකාහි ඔරොහිතා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවනං අභිවාදෙතා එකමනනං නිසීදී. එකමනනං නිසිනනසො බො යසංස කුලපුතංසො භගවා ආනුපුබ්බිකථං² කථෙසි. සෙය්‍යථීදං: දුනකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං තෙකමෙම ආනිසංසං පකාසෙසි. යද, භගවා අඤ්ඤාසි යසං කුලපුතං කලචිතනං මුදුචිතනං විනිවරණචිතනං උදගචිතනං පසනචිතනං, අඵ යා බුද්ධානං සාමුක්ඛකංසිකා³ ධම්මදෙසනා නං පකාසෙසි - දුකං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපී නාම සුද්ධං වත්ථං. අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පනිගණෙනය්‍ය. එවමෙව යසංස කුලපුතංසො නසමියෙව ආසනෙ විරජං චිතමලං ධම්මවකඛුං උදපාදී “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං”නති.

1. “දෙසෙසොමි” ම. නු. ප; තො. ටි; ම. ඡ. සං.
 2. අනුපුබ්බිකථං” ම. ඡ. ස. ආනුපුබ්බිකථං” ම. නු. ප. 3 “සමුක්ඛකංසිකා” ඡ. පු.

3. එකල්හි යසකුලපුත්‍රනෙමේ ගැමට පලමු පිබිද කිදන සිය පිරිවර දුටුවේ ය. එකකගේ කිසිල්ලෙහි විණාව වී ය. එකකගේ බෙල්ලේ මිනිතුබෙරය වී ය. එකකගේ කිසිල්ලෙහි පණාබෙරය වී ය. අවුල් වූ කෙස් ඇති එකක ද කෙළ වැනෙන එකක ද නන් දෙබන අන් අඟනන් ද දුටුවේ ය. එනැන හමුවට පත් අමුසොහොනක් වැනි වී ය. දැක, ඒ කුලපුත්‍රයාහට දෙස් පෙණී ගියේ ය. සසර කළකිරීමෙහි සින පිතිටියේ ය.

4. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රනෙමේ “භවත්ති, ඒකාන්තයෙන් තෘණාදි කෙලෙයයන් විසින් පීඩා කරණ ලද්දේ ය. භවත්ති, තෘණාදිකෙලෙයයන් විසින් දැඩි කොට ගන්නා ලද්දේ ය” යි උදන් ඇතී ය.

5. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රනෙමේ රත්මිරිවැසිසහල පය ලා නිවෙස්දොරට පැමිණියේ ය. දෙවියෝ “යසකුලපුත්‍රයාහට ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිද්දට කිසිවෙක් අන්තරාය නො කෙරේවා” යි දොර හලන.

6. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍ර නෙමේ නුවර දොරට පැමිණියේ ය. යසකුලපුත්‍රයාහට ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිද්දට කිසිවෙක් අන්තරාය නො කෙරේවා” යි දෙවියෝ දොර අලන.

7. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රනෙමේ ඉඹිපත්තිය වූ මෘගදයයට ගියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලුයම්වෙලෙහි නැගී සිට පළිමහනෙහි සක්මන් කරණසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයා දුර දී ම දුටුසේක. දැක, සක්මනින් ඉවත් වී පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. එකල්හි යසකුලපුත්‍රනෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරු තැනක සිට “භවත්ති, ඒකාන්තයෙන් තෘණාදිකෙලෙයයන් විසින් පීඩා කරණ ලද්දේ ය. තෘණාදිකෙලෙයයන් විසින් දැඩි කොට ගන්නා ලද්දේ ය” යි උදන් ඇතී ය.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යසකුලපුත්‍රයාහට “යසය, මේ වනාහි තෘණාදිකෙලෙයයන් විසින් පීඩා නො කරණ ලද්දේ ය. තෘණාදි කෙලෙයයන් විසින් දැඩි කොට නො ගන්නා ලද්දේ ය. යසය, එව. හිදුව. තට දහම් දෙසන්නෙමි” යි වදාළ සේක. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රනෙමේ “මේ පීඩා නො කරණ ලද්දේ ල. මේ දැඩි කොට නො ගන්නා ලද්දේ ල” යි සභුටු වූයේ ඔදු වැසි වූයේ මිරිවැසිසහල ගලවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයාහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලකතාව වදාළසේක. එනම්:- දහකථාව සීලකථාව සවරීකථාව කාමයන්ගේ දෙෂය ලාමකභාවය කෙලෙසීමට හෙතු වන බව ගිහිගෙන් නික්මීමෙහි අනුසස් (යන මෙය) ප්‍රකාශ කළසේක. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යසකුලපුත්‍රයා (කාමච්ඡදය පහ වීමෙන්) යොග්‍ය වූ සිත් ඇත්තෙකැ යි ද, (ව්‍යාපාදය දුරු වීමෙන්) මොළොක් වූ සිත් ඇත්තෙකැ යි ද, (උභවචක්‍රකකුච්චය දුරු වීමෙන්) නො විසිරුණු සිත් ඇත්තෙකැ යි ද (පිනම්භිය පහ වීමෙන්) නො හැකුළුනු සිත් ඇත්තෙකැ යි ද (විවිකිව්චාව දුරු වීමෙන්) නිසැක සිත් ඇත්තෙකැ යි ද දන් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයන්ගේ තමා ම උසස්බවට පැමිණී යම් ධර්මදේශනාවක් වේ ද, දුඛසන්තප්පය සමුදයසන්තප්පය නිරෝධසන්තප්පය මාගීසන්තප්පය යන ඒ ව්‍යුරාධිසන්තප්පය ප්‍රකාශ කළසේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් මනා සේ සායම් ගන්නේ යම් සේ ද, එපරිද්දෙන් යසකුලපුත්‍රයාහට ඒ අසුනෙහි දී ම “හටගැණීම සවනාවය කොට ඇති යම්කිසිවක් වේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳ්ධ වීම සවනාවය කොට ඇතැ” යි යන රාගාදිරජස් රහිත වූ පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති දහම්ඇස (සොතාපත්තිකුණය) පහල වූයේ ය.

9. අප්ඵ බො යසස්ස කුලපුත්තස්ස මානා පාසාදං ආරුහිත්වා යසං කුලපුත්තං අපස්සන්තී යෙන සෙට්ඨි ගහපති, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා සෙට්ඨිං ගහපතිං එතදවොච: “පුතො තෙ ගහපති, යසො න දිස්සන්ති”ති. අප්ඵ බො සෙට්ඨි ගහපති චතුද්දසා අස්සදුතෙ උයොභෙත්තා සාමඤ්ඤව යෙන ඉසිපතනං මිගදයො, තෙනුපසඛකමි. අදුසා බො සෙට්ඨි ගහපති සුවණ්ණපාදුකානං නිකෙඛපං. දිස්වාන තඤ්ඤව අනුගමා¹. අදුසා බො භගවා සෙට්ඨිං ගහපතිං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන භගවතො එතදහොසි: “යනනුනාහං තථාරූපං ඉද්ධාභිසඛාරං අභිසඛරෙයං, යථා සෙට්ඨි ගහපති ඉධ නිසිනො ඉධ නිසිනං යසං කුලපුත්තං න පස්සෙය්‍යා”ති. අප්ඵ බො භගවා තථාරූපං ඉද්ධාභිසඛාරං අභිසඛාසී.²

10. අප්ඵ බො සෙට්ඨි ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං එතදවොච: “අපි භනොන, භගවා යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යා?”ති. “තෙහ භි ගහපති, නිසීද. අපෙච නාම ඉධ නිසිනො ඉධ නිසිනං යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යාසී”ති.

11. අප්ඵ බො සෙට්ඨි ගහපති “ඉධෙව කීරාහං නිසිනො ඉධ නිසිනං යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යාමි” ති තට්ඨා උදගො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනාස්ස බො සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි - ටෙ - අපරප්පච්චයො සඤ්ඤාසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච: “අභිකකන්තං භනොන, අභිකකන්තං භනොන. සෙය්‍යථාපි භනොන, නිකකුජ්ජනං³ වා උකකුජ්ජය්‍ය, පට්චජ්ජනං වා විචරෙය්‍ය, මුලුහස්ස වා මග්ගං ආචිනෙඛිය්‍ය, අක්කිකාරෙ වා තෙලපජ්ජානා ධාරෙය්‍ය වකඛුමිනො රූපානි දකඛිනන්ති” එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භනොන, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛ්ඤ්ච. උපාසනං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙතං සරණං ගත”න්ති. සොච⁴ ලොකෙ පඨමං උපාසකො අනොසී තෙවාචිකො.

12. අප්ඵ බො යසස්ස කුලපුත්තස්ස පිකුනො ධම්මෙ දෙසියමානෙ යථාදිට්ඨා යථාචිදිතං භුමිං පච්චවෙකිනනස්ස අනුපාදය ආසචෙති වින්තං විමුච්චි. අප්ඵ බො භගවතො එතදහොසි: “යසස්ස බො කුලපුත්තස්ස පිකුනො ධම්මෙ දෙසියමානෙ යථාදිට්ඨා යථාචිදිතං භුමිං පච්චවෙකිනනස්ස අනුපාදය ආසචෙති වින්තං විමුච්චනං. අභබ්බො බො යසො කුලපුත්තො භිනායාවන්තිත්වා කාමෙ පරිභුඤ්ඤාං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභුතො. යනනුනාහං තං ඉද්ධාභිසඛාරං පට්ඨස්සමෙහය්‍ය”න්ති.

1 අනුගමාසි - ම, ජ, ස.
 2 අභිසඛාරෙසි - ම, ජ, ස.
 3 “නිකුජ්ජනං” - ඉත්තපි
 4 සො. ච - ම නු. ප; අ. චි.

9. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍රයාගේ මවුනොමෝ පහසට නැගී යසකුලපුත්‍රයා නො දක්නී සිටුගැහැවියා වෙත ගියා ය. ගොස්, සිටුගැහැවියාහට “ගැහැවිය, ඔබගේ පුත් වූ යසනෙමේ නො දක්නා ලැබේ” යයි කීවා ය. එකල්හි සිටුගැහැවි තෙමේ අසුන් නැගී දුතයන් සිවුදිගට යවා තෙමේ ම ඉසිපනන නම් වූ මාගදයයට ගියේ ය. එහි සිටුගැහැවි තෙමේ සුවණ්ඪපාදුකාවන්ගේ අභි සටහන දුටුයේ ය. දක, එය අඤු ව ගියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්තා වූ සිටුගැහැවියා දුර දී ම දුටු සේක. දැක්මෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මෙහි හුන්තා වූ සිටුගැහැවි තෙමේ මෙහි හුන් යසකුලපුත්‍රයා යම් සේ නො දක්නේ ද, මම එබඳු වූ සෘද්ධියක් කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි මේ සිත වි ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු වූ සෘද්ධියක් කළ සේක.

10. ඉක්බිති සිටුගැහැවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමීනි, කිම? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යසකුලපුත්‍ර දුටු සේක් ද?” යි ඇසී ය. “ගැහැවිය, එසේ නම්” හිඳුව. මෙහි හුන් තෝ මෙහි හුන් යසකුලපුත්‍ර ඒකාන්තයෙන් දක්නෙහි ය” යි (උන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

11. ඉක්බිති සිටුගැහැවි තෙමේ “මම මෙහි ම හුන්තෙමි මෙහි ම හුන් යසකුලපුත්‍ර දකින්නෙමි” යි සතුවූ වූයේ ඔද වැඩි සිතැත්තේ, භාග්‍යවතුන් සකසා වැද පසෙක හුන්තේ ය. පසෙක හුන් සිටුගැහැවියාහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලකතාව වදාළ සේක. -පෙ- ශාස්තෘශාසනයෙහි පරප්‍රත්‍යයයක් නැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමීනි, ඉතා යහපත් ය. සවාමීනි, ඉතා යහපත් ය. සවාමීනි, යටිකුරු කරණලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විවෘත කරන්නේ ද, මං මුලා වූවකුට යම් සේ මග කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහු යැ’ යි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. සවාමීනි, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලෝකෝත්තරධර්මය ද අභවාය්‍යී පුද්ගලභික්ෂුසම්භ්‍යා ද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියා වූ මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා” යි කීයේ ය. තෙතෙමේ ම ලෝකයෙහි පළමු තෙවාවික¹ උපාසක වූයේ ය.

12. ඉක්බිති පියාහට දහම් දෙසනු ලබන කල්හි දුටු පරිදි දන් පරිදි ආයභිභූමිය මැනවින් සලකන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත තෘණාදූෂිට වශයෙන් අල්ලා නොගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙන් මිදුනේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “පියාහට දහම් දෙසනු ලබන කල්හි දුටු පරිදි දන් පරිදි ආයභිභූමිය ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කරන්නා වූ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත තෘණාදූෂිටවශයෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙන් මිදුනේ ය. යසකුලපුත්‍ර තෙමේ පෙර ගිහි කල්හි මෙන් - ගිහි ඒ - කම්සැප විදීමට හුසුදුසු ම ය. මම ඒ සෘද්ධිය දැන් හැර ලන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතෙක් උපන්නේ ය.

1. “බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, සංඝං සරණං ගච්ඡාමි” යි මෙසේ සරණ ගිය උපාසක තෙමේ තෙවාවික උපාසක ය.

13. අඵ බො භගවා නං ඉද්ධානිසංඛාරං පටිපසංගමොසි. අද්දසා බො සෙට්ඨි ගහපති යසං කුලපුත්තං නිසින්නං. දිසවාන යසං කුලපුත්තං ඵනදවොච: “මානා තෙ තාන, යස, පරිදෙවසොකසමාපන්නා. දෙති මාභුයා ජිවිත”නති.

14. අඵ බො යසො කුලපුත්තො භගවන්තං උලොකෙසි. අඵ බො භගවා සෙට්ඨිං ගහපතිං ඵනදවොච: නං කිමමඤ්ඤභි ගහපති, යසංසං¹ සෙබෙන ඤ්ඤෙන සෙබෙන දසුනෙන ධම්මො දිට්ඨො විදිතො සෙය්‍යථාපි නයා. නසං යථාදිට්ඨං යථාවිදිතං භුමිං පච්චවෙකඛන්නංසං අනුපාදය ආසවෙති වින්තං විමුත්තං. හබ්බො නු බො සො ගහපති, හිනායාවන්තිවා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතං සෙය්‍යථාපි පුබ්බ අගාරිකභුතො”නි. “නො තෙනං භන්තො”. යසංසං බො ගහපති, කුලපුත්තංසං සෙබෙන ඤ්ඤෙන සෙබෙන දසුනෙන ධම්මො දිට්ඨො විදිතො සෙය්‍යථාපි නයා. නසං යථාදිට්ඨං යථාවිදිතං භුමිං පච්චවෙකඛන්නංසං අනුපාදය ආසවෙති වින්තං විමුත්තං. අනබ්බො බො ගහපති, යසො කුලපුත්තො හිනායාවන්තිවා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතං සෙය්‍යථාපි පුබ්බ අගාරිකභුතො”නි.

15. “ලානා භන්තො, යසංසං කුලපුත්තංසං. සුලද්ධං භන්තො, යසංසං කුලපුත්තංසං, යථා යසංසං කුලපුත්තංසං අනුපාදය ආසවෙති වින්තං විමුත්තං. අභිවාසෙභු මෙ භන්තො, භගවා අජ්ජනනාය භන්තං යසෙන කුලපුත්තෙන පච්ජාසමන්තො”නි. අභිවාසෙසි භගවා භුණ්ඨිනාවෙන.

16. අඵ බො සෙට්ඨි ගහපති භගවතො අභිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතා පදකඛිණං කතා පකකාමි. අඵ බො යසො කුලපුත්තො අචිරපකකන්තෙ සෙට්ඨිමහි භගවන්තං ඵනදවොච: “ලභෙය්‍යා’ හං භන්තො, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යං උපසමපද” නති. “ඵති භිකඤ්ඤ” නි භගවා අවොච: “සවාකඛාතො ධම්මො. චර බ්‍රහමචරියං සමමා දුකඛස්ස අන්තකිරියායා” නි. සංච නසං ආයසමතො උපසමපද අගොසි.

තෙන බො පන සමයෙන සන්තා ලොකෙ අර්භන්තො හොන්ති.

යසංසං පබ්බජ්ජා නිබ්භිතා.

1 “යසංසං” ම ජ සං

13. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ සෘණිය හළ සේක. සිටු-ගැහැවිනෙමේ එහි හුන් යසකුලපුත්‍රයා දුටුවේ ය. දැක, “පුත්‍රය, යස, හුඹගේ මුටු තොමෝ වැලපීමට හා ශෝකයට පැමිණියාය. මවට ජීවිතය දෙව” යි යසකුලපුත්‍රයානට කියේ ය.

14. ඉක්බිති යසකුලපුත්‍ර නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙස බැලුවේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිටුගැහැවියානට “ගැහැවිය, ඒ කුමකැ යි සිතාති ද? යසකුලපුත්‍රයා විසින්, ඔබ විසින් මෙන්, (පළමු කොට) සෙබඤ්ඤා-යෙන් ද සෙබදසානයෙන් ද ආයතීසත්‍යධර්මය දක්නා ලද්දේ ය. දක්නා ලද පරිදි දන්නාලද පරිදි ඒ ආයතීභූමිය ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නාවූ ඒ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත තෘෂ්ණාදූෂිතයෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙත් මිදුනේ ය. ගැහැවිය, යසකුලපුත්‍ර නෙමේ පෙර ගිහිකල මෙන් ගිහිබවට හැරී කම්සැප විදින්නට සුදුස්සෙක් වේ ද?” යි අසා වදාළ සේක. “සවෘමිති, සුදුසු නොවේ ම ය.” “ගැහැවිය, යසකුලපුත්‍රයා විසින් යට තුන්මග නුවණින් ද යට තුන්මග දැක්මෙන් ද වතුසානා ධර්මය, ඔබ විසින් මෙන්, (පළමු කොට) දක්නා ලද්දේ ය. දුටු පරිදි දන් පරිදි ඒ ආයතීභූමිය ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නාවූ ඔහුගේ සිත තෘෂ්ණාදූෂිත වශයෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදුනේ ය. ගැහැවිය, යස කුලපුත්‍ර නෙමේ පෙර ගිහිකල මෙන් ගිහි වී කම්සැප විදින්නට හුදුසු ම ය.”

15. “යම් සේ යසකුලපුත්‍රයාගේ සිත උපාදාන රහිත ව ආශ්‍රවයන් ගෙන් මිදුනේ ද, සවෘමිති, යසකුලපුත්‍රයානට එය ලාභයකි. සවෘමිති, යස කුලපුත්‍රයා විසින් ඒ මනා සේ ලද්දකි. සවෘමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසුමහණ වූ යසකුලපුත්‍ර සමග අද මාගේ බත ඉවසන සේක්වා.” භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිශ්ශබ්දනාවයෙන් ඉවසු සේක.

16. ඉක්බිති සිටුගැහැවි නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් නැගීට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය. එකල්හි යසකුලපුත්‍ර නෙමේ සිටුගැහැවියා ගිය නො බෝ වේලාවක දී “සවෘමිති, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් පැවිද්ද ලබන්නෙමි. උපසම්පදාව ලබන්නෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙළේ ය. උන් වහන්සේ “මහණ, එව. ධර්මය මොනවට දෙසන ලද්දේ ය. මොනවට දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස බ්‍රහ්මවයභීයෙහි හැසිරෙව” යි වදාළ සේක. බුදුන්ගේ ඒ වචනයම ඒ ආයුෂමත්තනට උපසම්පදාව වී ය.

එකල්හි ලොකයෙහි රතත්ත සත් දෙනෙක් වෙති.

යසකුලපුත්‍රයාගේ පැවිද්ද කියා ගීමවගලදී.

1. අළු බො හගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා පනතච්චරං ආදාය ආයසමනා යසෙන පච්ඡාසමණෙන යෙන සෙට්ඨිසා ගතපථිසා නිවෙසනං, තෙනුපසඛකමි උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤාතො ආසතෙ නිසීදි. අළු බො ආයසමනො යසසා මානා ච පුරාණදුතිසිකා ච යෙන හගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා හගවනාං අභිවාදෙත්වා එකමනාං නිසීදිංසු. තාසං හගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි. සෙය්‍යපීදා: දුනකථං පීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං. ඔකාරං සඛිකිලෙසං නෙකධමෙම ච ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා නා හගවා අඤ්ඤාසි කලලචිත්තා මුදුචිත්තා විනිවරණචිත්තා උදගචිත්තා පසනචිත්තා, අළු යා බුද්ධානං සාමුක්ඛංසිකා ධම්මදෙසනා, නං පකාසෙසි: දුකං සමුදයං නිවරාධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපග්ගා කාලෙකං සමමදෙව රජනං පතිගණ්ණය්‍ය, එවමෙව නාසං තසමිංසෙව ආසතෙ විරජං චීනමලං ධම්මචකුඤ්ඤා උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සධ්ධං නං නිරොධධම්මං” නති. නා දිට්ඨධම්මා පනතධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාලකධම්මා නිණ්ණවිනිවර්ණා විග්ගකථකථා වෙසාරජ්ජපනතා අපරපච්චයං සන්ඤ්ඤාසතෙ හගවනාං එතදවොචු: “අභිකකනාං භනෙන, අභිකකනාං භනෙන” -පප- එතා මයං භනෙන, හගවනාං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භිකුඤ්ඤාසඤ්ච. උපාසිකායො තො හගවා ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙතා: සරණං ගතා” ති. නා ච ලොකෙ පයමං උපාසිකා අහෙසුං තෙවාචිනා.

2. අළු බො ආයසමනො යසසා මානා ච පිනා ච පුරාණදුතිසිකා ච හගවනාඤ්ච ආයසමනාඤ්ච යසං පණීතෙන ඛාදනීයෙන නොජනීයෙන සනත්ථා සනතපෙත්වා සමපවාරෙත්වා හගවනාං භුත්තාපිං ඔනීතපනතා-පාණිං එකමනාං නිසීදිංසු. අළු බො හගවා ආයසමනො යසසා මානරඤ්ච පිනරඤ්ච පුරාණදුතිසිකාඤ්ච ධම්මියා කථාය සන්දසෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තනජෙත්වා සමපතංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පකකාමි.

3. අසෙසාසුං බො ආයසමනො යසසා වතනාරො ගිභිසනායකා බාරාණසියං සෙට්ඨානුසෙට්ඨිනං කුලානං පුත්තා විමලො සුඛාහු පුණ්ණජ් ගචමපති “යසො කිර කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔනාරත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජ්තො” ති. සුත්තාන තෙසං එතදතොසි: “නත නුත සො ඔරහො ධම්මචිනසො, න සා ඔරහා පබ්බජ්ජා, යත්ථ යසො කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔනාරත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජ්තො” ති. තෙ යෙනායසමා යසො, තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා ආයසමනාං යසං අභිවාදෙත්වා එකමනාං අච්චිංසු. අළු බො ආයසමා යසො තෙ වතනාරො ගිභිසනායකෙ ආදාය යෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා හගවනාං අභිවාදෙත්වා එකමනාං නිසීදි. එකමනාං නිසිතො බො ආයසමා යසො හගවනාං එතදවොච: “ඉමෙ මෙ භනෙන වතනාරො ගිභිසනායකා බාරාණසියං සෙට්ඨානුසෙට්ඨිනං කුලානං පුත්තා විමලො සුඛාහු පුණ්ණජ් ගචමපති. ඉමෙ හගවා ඔවදතු අනුසාසතු” ති.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැටෙහි හැද පාසිවුරු ගෙන පසු ව යන මහණ වූ ආයුෂමත් යස මහණහු සමග සිටුගැහැටියාගේ ගෙට වැහිසේක. වැඩ පැණවූ අසුනෙහි හුන්සේක. ඉක්බිති ආයුෂමත් යසමහණහුගේ මවු ද පුරාණ භාය්‍යීව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ හුන් නැනට ගියහ. ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙල කථාව වදල සේක. එනම්:- දුකකථාව, ගිලකථාව, සවගීකථාව, කාමයන්ගේ දෞෂ්‍ය, ලාමකඛව, කෙලෙසීමට ගෙනු වනබව හා නෙකබවයෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු සිත් ඇතිවූනැ යි ද මොළොක් සිත් ඇතිවූනැ යි ද නිවරණයන්ගෙන් තොර වූ සිත් ඇතිවූනැ යි ද ඔද වැහි සිත් ඇතිවූනැ යි ද පහන්සිත් ඇතිවූනැ යි ද දත් කල්හි බුදුවරයන්ගේ නමා ම උසස් වූ ධර්මදෙනනාව වූ දුඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරොධසත්‍යය මාගීසත්‍යය යන ඒ වතුරාධාරීසත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. යම් සේ පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් හොඳින් සායම් අල්ලා ගන්නේ ද, එසේම ඔවුන්ට ඒ අසුනෙහි දීම “යම් කිසිවක් හට ගැන්ම සවහාවය කොට ඇත්තේද, ඒ සියල්ල නිරුධු වීම සවහාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොනාපනතිමග්ගඤ්ඤය උපන්නේ ය. ඔහු දක්නාලද දහම් ඇත්තෝ පැමිණි දහම් ඇත්තෝ අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තෝ වෙසෙසින් බැස ගත් දහම් ඇත්තෝ දුරු කළ සැක ඇත්තෝ පහ වූ කෙසේ කෙසේ දැ යි පැවති සැක ඇත්තෝ ආය්‍යීභාවයට පැමිණියෝ බුදුසසුනෙන් පිටත් ඇදහීමක් නැත්තෝ “සාමිනි, ඉතා යහපත. සාමිනි, ඉතා යහපත - පෙ - සාමිනි, මේ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලොකොභාර ධර්මය ද ආය්‍යීසඛ්‍යයා වහන්සේ ද සරණ කොට යමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් අප දිවිනිමියෙන් සරණ ගියා වූ උවැසියන් කොට දරණසේක්වා” යි දැන්වූහ. ඒ දෙදෙන ලොකයෙහි ප්‍රථම වූ තෙව්නිකඋපාසිකාවෝ වූහ.

2. ඉක්බිති ආයුෂමත් යසමහණහුගේ මවු හා පියා ද පුරාණ භාය්‍යීව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා ආයුෂමත් යසතොරුන් ප්‍රණීත වූ කායුතු දෙසින් හා බිදිය යුතු දෙසින් ද සියන්න් මනාකොට සනාථපා පැරැක්න කොට වළඳවා, වළඳ නිමවූ, පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ පසෙක හුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් යසමහණහුගේ මවු ද පියා ද පුරාණභාය්‍යීව ද දැනුම් කතාවෙන් මනාකොට කරැණු දක්වා සමාදන් කරවා නියුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගිට වැහිසේක.

3. ආයුෂමත් යසතොරුන් වහන්සේගේ ගිහි කල්හි යහළු වූ බරණැස් නුවර සිටුඅනුසිටුකුලයන්ගේ පුත්‍ර වූ විමල සුඛාහු පුණණස් ගවමපති යන සතර දෙන “යසකුලපුත්‍ර තෙමේ ඉසකේ රටුල් බැහැර කරවා කසාවන් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වූයේ යැ” යි ඇසූහ. ඇසීමෙන් ඔවුන්ට “යම් සස්තෙන යස තෙමේ පැවිදි වූයේ නම්, ඒ ධම්මිනිය (ශාසනය) ලාමක නොවේ. ඒ පැවිදිද ලාමක නොවේ ය” යි සිතක් පහල වූයේ ය. ඔහු ආයුෂමත් යසතොරුන් හුන් නැනට ගියහ. ගොස්, ආයුෂමත් යසතොරුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක සිටියහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් යසමහණතෙමේ ඒ ගිහි යහළුවන් සිටු දෙනා කැඳවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂමත් යසමහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, බරණැස් නුවර සිටුඅනුසිටුකුලයන්ගේ පුත්‍ර වූ විමල සුඛාහු පුණණස් ගවමපති යන මේ සිටු දෙනා මාගේ ගිහිකල්හි යහළුවෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මොවුන්ට අවවාද කරණ සේක්වා” යි සැල කෙළේ ය.

4. තෙසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසී. සෙය්‍යථීදං: දුනකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඕනාරං සඛිකිලෙසං තෙකම්මෙව ච ආනිසංසං පනාසෙසී. යද තෙ භගවා අඤ්ඤාසී කලලචිතෙන මුදුචිතෙන විනීචරණ-චිතෙන උදග්ගචිතෙන පසන්තචිතෙන, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසී: දුකං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤං වන්ථං අපගතනාලකං සම්මදෙව රජනං පනිගණෙහය්‍ය, එව-මෙව තෙසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං ජීනමලං ධම්මවකඤ්ඤං උදපාදී: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති. තෙ දිට්ඨධම්මා පතනධම්මා විදිනධම්මා පරියොගාලනධම්මා නිණ්ණචිතිනිච්ඡා විගතකථබ්බථා වෙසාරජජප්පතා අපරප්පච්චයා සන්ඤ්ඤාසනෙ භගවනතං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං භනෙන, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද” නති.

“එථ භික්ඛවො” නි භගවා අවොච: “සවානානො ධම්මො. චරථ බුහව්වරියං සමා දුකකස්ස අනනකිරියායා” නි.

සා’ව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පද අනොසී. අථ බො භගවා තෙ භික්ඤ්ඤා ධම්මියා කථාය ඔවදී. අනුසාසී. තෙසං භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදීයමානානං අනුසාසියමානානං අනුපාදය ආසවෙති විතතාති විමුච්චිංසු.

තෙන බො පන සමයෙන එකාදස ලොකෙ අරහන්තො ගොනති.

චතුර්තිසහායපබ්බජ්ජා නිට්ඨිතා.

1. අසේයාසුං බො ආයස්මතො යසස්ස පඤ්ඤාසමන්තා ගිථිසහායකා ජානපද පුබ්බානුපුබ්බකානං ඤාලානං පුත්තා “යසො කීර ඤාලපුත්තා කෙසමස්සුං ඕනාරොචා කාසායාති වන්ථාති අච්ඡාදෙචා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජතො” නි. සුන්වාන තෙසං එතදගොසී: “න හ නුත සො ඔරකො ධම්මචිතයො, න සා ඔරකා පබ්බජ්ජා, යන්ථ යසො ඤාලපුත්තො කෙසමස්සුං ඕනාරොචා කාසායාති වන්ථාති අච්ඡාදෙචා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බ-ජ්ජතො” නි. තෙ යෙනායස්මා යසො නෙහුපසඝිකම්භු. උපසඝිකම්භු ආයස්මන්තං යසං අභිවාදෙචා එකමන්තං අධීංසු. අථ බො ආයස්මා යසො තෙ පඤ්ඤාසමන්තා ගිථිසහායකෙ ආදය යෙන භගවා නෙහුපසඝිකම්. උපසඝිකම්භු භගවනතං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදී, එකමන්තං නිසීන්තො බො ආයස්මා යසො භගවනතං එතදවොච: “ඉමෙ මෙ භනෙන, පඤ්ඤාසමන්තා ගිථිසහායකා ජානපද පුබ්බානුපුබ්බකානං ඤාලානං පුත්තා. ඉමෙ භගවා ඔවදභු අනුසාසතු” නි.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙලකථාව වදාළ සේක. ඒ මෙසේ ය:- දැනකථාව ශිලකථාව ස්වභීකථාව කාමයන් දුක්සතීන් බව ලාමක බව කෙලෙසීමට හෙතු වනබව හා නෙකබමමයෙහි අනුසස් ද ප්‍රනාශ කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සත්‍යාවබෝධයට සුදුසු සිත් ඇතිවූවන් කොට මොළොක් සිත් ඇතිවූවන් කොට නිවරණයන්ගෙන් තොර වූ සිත් ඇතිවූවන් කොට ඔද වැසි සිත් ඇතිවූවන් කොට පහත් සිත් ඇතිවූවන් කොට දන් කල්හි බුදුවරයන්ගේ නමා ම උසස් වූ ධර්මදෙශනාව වූ දුඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරොධසත්‍යය මාභීසත්‍යය යන වතුරායභීසත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්තුවක් හොඳින් සායම් අල්ලාගන්නේ යම් සේද, එසේම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහි දීම “යම් කිසිවක් හටගැණීම ස්වභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳ්‍ධ වීම ස්වභාව කොට ඇතැ” යි යන පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොනාපත්තිමග්ග ඤාණය පහළ වූයේ ය. ඔහු දක්නා ලද දහම් ඇත්තෝ, පැමිණි දහම් ඇත්තෝ, අවබෝධ කළ දහම් ඇත්තෝ, වෙසෙසින් බැසගත් දහම් ඇත්තෝ, දුරු කළ සැක ඇත්තෝ, පහ වූ කෙසේ කෙසේ ද යි පැවැති සැක ඇත්තෝ, නිර්භය භාවයට පැමිණියෝ, සත්‍යාවබෝධයෙහි අනුන්ගේ උපකාරයක් නුරුවමනා වූවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධර්මය මොනවට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස බ්‍රහ්මච්ඡයභීසෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ වචනය ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ට දැහැමි කතාවෙන් අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැහැමි කතාවෙන් අවවාද කරණු ලැබූ අනුශාසනා කරණු ලැබූ ඒ භික්ෂූන්ගේ විභවයෝ තෘෂණ දූෂිවශයෙන් නො ගෙණ ආශ්‍රවයන් කෙරෙත් මිදුනාහ.

එකල්හි ලොකයෙහි රහත්හු එකොළොස් දෙනෙක් වෙති.

සිවුගිහියහළුවන්ගේ පැවිද්ද කියා නිමවන ලදි.

1. ආයුෂමත් යසභික්ෂූහුගේ පුමානුපුමීකුලයන්ගේ (පරමපර වශයෙන් පිළිවෙලින් පැරණි වූ කුලයන්ගේ) පුත්‍ර වූ දහවූ වැසි පණසක් පමණ ගිහියහළුවෝ “යසකුලපුත්‍ර නෙමේ හිසකේ රවුලු බැහැර කරවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වූයේ ය” යි ඇසුවාහු ය. අසා, ඔවුන්ට “යසකුලපුත්‍ර නෙමේ හිසකේ රවුලු බැහැර කරවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම යම් ශාසනයෙකකි පැවිදි වූයේ ද, ඒ ධර්මිනිය ඒ ශාසනයෙන් ලාමක නො වේ. ඒ පැවිදි ලාමක නො වේ ය” යි සිතක් උපන. ඒ යහළුවෝ ආයුෂමත් යස භික්ෂූහු හුන් තැනට ගියහ. ගොස්, ආයුෂමත් යස භික්ෂූහු වැඳ පසෙක සිටියහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් යසභික්ෂූහුගේ පණසක් පමණ වූ ඒ ගිහියහළුවන් කැඳවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන්නා වූ යසභික්ෂූ නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිති, දනවු වැසි පරමපරාවශයෙන් පිළිවෙලින් පැරණි වූ කුලයන්ගේ පුත්‍ර වූ පණසක් පමණ වූ මොහු මාගේ ගිහිකල්හි යහළුවෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මොවුන්ට අවවාද කරණ සේක්වා. අනුශාසනා කරණ සේක්වා” යි සැලකෙලේ ය.

2. තෙසං භගවා ආනුපුබ්බිකථං කපෙසී. සෙය්‍යථීදං: දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සඬ්ඛිලෙසං නෙකනිමෙව ච ආනිසංසං පකාසෙසී - පෙ - දුතනං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි තාම සුඤ්ඤං වත්ථං අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පනිගණෙතාය්‍ය, එවමෙව තෙසං තසමිංයෙව ආසනෙ විරජං ජී.ගමලං ධමමචකඤ්ඤා උදපාදි: “යං කිංකරී සමුදයධමමං, සඬං තං නිරොධධමමං” නති. තෙ දිට්ඨධමමා පතතධමමා විදීනධමමා පරියොගාලුහධමමා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථඬකථා වෙසාරජ්ජපනතා අපරප්පච්චයා සජ්ඣසාසනෙ භගවනතං එතදවොච්චි: “ලභෙය්‍යාම මයං භනෙතා, භගවතො සනතිනෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසම්පද” නති. “එථ භික්ඛවො” ති භගවා අවොච: “සවානබාතො ධමෙමා. වරථ බුභමචරියං සමමා දුතනස්ස අනනකිරියායා” ති. සා’ච තෙසං ආයසමනනානං උපසම්පද අහොසී. අථ බො භගවා තෙ භික්ඛු ධම්මියා කථාය ඔචදී. අනුසාසී. තෙසං භගවතා ධම්මියා කථාය ඔචදියමානානං අනුසාසියමානානං අනුපාදය ආසවෙති විතානාති විමුච්චිංසු.

තෙන බො පන සමයෙන ඒකසර්ථී ලොකෙ අරහනො නොනති.

3. අථ බො භගවා භික්ඛු¹ ආමනෙතසී: “මුනෙතා’නං භික්ඛවෙ, සඬබපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. නුමෙහ’පි භික්ඛවෙ, මුනතා සඬබපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. වරථ භික්ඛවෙ, චාරිකං බහුජන-භිතාය බහුජනසුබාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය භිතාය සුබාය දෙවමනුස්සානං. මා එකෙන දෙව අගමීත්ථ. දෙසෙථ භික්ඛවෙ, ධමමං ආදීකල්‍යාණං මජ්ඣෙකි කල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ඤානං කෙචලපරිපුණ්ණං පරිසුඬං බුභමචරියං පකාසෙථ. සනති සතතා අපපරජකඛජාතිකා; අස්සවණතා ධමමස්ස පරිනායනති. නවිස්සනති ධමමස්ස අඤ්ඤාතාරා. අනමපි භික්ඛවෙ, යෙන උරුමෙලා සෙතානිනිගමො, තෙනුපසඬකම්ස්සාමි ධමමදෙසනායා” ති.

4. අථ බො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඬකමි. උපසඬකම්තො භගවනතං ගාථාය අජ්ඣභාසී:—

“බඤ්ඤා’සී සඬබපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මනාබකිනබඤ්ඤා’සී න මෙ සමිණ මොකබ්බී” ති.

1. “තෙ භික්ඛු” - ම, ජ, ස.

2. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙලකථාව දෙසූ සේක. එනම්: දුකකථාව, ශීලකථාව, සංවර්තකථාව, කාමයන්ගේ දෝෂය ලාමකබව කෙලෙසීම, නෛමිත්‍යයෙහි අනුසස් ද යන මෙය වදාළ සේක. -(ථෙ)-1 යම් සේ පහ වූ කිලුටු ඇති පිරිසිදු වස්ත්‍රයක් මනා කොට ම සායම් ගන්වන් ද, එපරිද්දෙන් ම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහි දී ම “යමක් හටගැනීම සවනාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳු වීම සවනාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රුහාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති (ශ්‍රෝතාවනනි) මාභීඤ්ඤා පහල විය. ඔහු දක්නා ලද සිටුසස්දහම් ඇත්තාහු, පැමිණි සිටුසස්දහම් ඇත්තාහු, අවබෝධ කළ සිටුසස්දහම් ඇත්තාහු, බැස ගත් සිටුසස්දහම් ඇත්තාහු, දුරු කළ සැක ඇත්තාහු, පහ වූ කෙසේ කෙසේ ද යි පැවැති සැක ඇත්තාහු, බුදුසස්දහම් විශාරදතාවයට පැමිණියාහු, බුදුසස්දහම් පරපුර්ණය රහිත වූවාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි සැල කළහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධර්මය මනා කොට දෙසක ලද්දේ ය. මනා ව දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මචර්යාවෙහි නැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආසුණමත් වරුන්ගේ උපසම්පදාව විය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ට දුකැම් කථාවෙන් අවවාද කළ සේක. අනුශාසනා කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අවවාද කරණු ලබන අනුශාසනා කරණු ලබන ඔවුන්ගේ විභවයෝ නෘණොද්‍යුමිවයයෙන් නො ගෙන ආශ්‍රවයන් කෙරෙන් මිදුනාහු ය.

ඒ කාලයෙහි ලොකයෙහි රහත්හු එක් සැටදෙනෙක් වෙත්.

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, මම දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපාශයෝ වෙත් ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපාශයෝත් වෙත් ද, ඒ සියලු කෙලෙසපාශයන්ගෙන් මිදුනෙමි. මහණෙනි, නෙපි ද දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපාශයෝ වෙත් ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් කෙලෙසපාශයෝත් වෙත් ද, ඒ සියලු කෙලෙසපාශයන්ගෙන් මිදුනාහු ය. මහණෙනි, බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස ද බොහෝ දෙනාට සැප පිණිස ද ලොවට අනුකම්පා පිණිස ද දෙවි මිනිසුන්ට වැඩ පිණිස ද හිත පිණිස ද සැප පිණිස ද වාරිකාවෙහි නැසිරෙවු. දෙනමක් එක් මගින් නො යවු. මහණෙනි, ආදියෙහි යහපත් වූ මධ්‍යයෙහි යහපත් වූ අවසනැ යහපත් වූ අභී සහිත වූ ව්‍යඤ්ඤා සමපනතියෙන් යුක්ත වූ සියල්ලෝ සම්පුණ්ණ වූ ධර්මය දෙසවු. පිරිසිදු වූ බ්‍රහ්මචර්යාව ප්‍රකාශ කරවු. අලොරජසක වූ (සවලස වූ රාගාදී රජස් ඇති) සතෙයෝ වෙති. ඔහු දහම් නො ඇසීමෙන් පිරිහෙත්. දහම් අවබෝධ කරන්නෝ වන්නාහ. මහණෙනි, මමත් උරුවෙලි. දනව්වෙහි සෙනානිනියම්ගමම දහම් දෙසනු පිණිස යන්නෙමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි පවුටු මාර නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් තැනට ගියේ ය. ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් මෙසේ කීයේ ය:—

“දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් කෙලෙස් මලප්‍රච්ච ඇද් ද, ඒ සියලු කෙලෙස් මලප්‍රච්චවලින් බඳනාලද්දේ වෙති ය. ඒ මහත් කෙලෙස්බැඳුමෙන් බැඳුනේ වෙති ය. ශ්‍රමණය, මාගේ විෂයයෙන් නො මිදෙන්නෙහි ය.”

1. සිටු ගිහිසහචන් පිළිබඳ පැමිදිකතාවෙහි 4 වන ඡේදය බැලිය යුතුය.

“මුත්තො‘භං සබ්බපාසෙති යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මහාබ්බන්ධුත්තො‘මහි නිත්තො නිමසි අන්තකා” ති.

“අන්තලිකිච්චෙරො පාසො යවායං වරති මානසො,
තෙන නං බාධසිසාමි න මෙ සමණ මොකකිසී” තී.

“රූපා සිද්ධා රසා ගන්ධා ඵොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
ඵත්ථ මෙ විගතො ඡන්දො නිගතො නිමසි අන්තකා” ති.

අළු බො මාතරා පාපිමා “ජානාති මං භගවා. ජානාති මං සුගතො” ති
දුකකි දුමමනො තපෙච්චන්තරධාසී ති.

මාරකථා ජිහාදසම් නිට්ඨිතා.

1 තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු නානාදිසා නානාජනපද පබ්බජ්ජාපෙබෙ උපසම්පදපෙබෙ¹ ආනෙනති: “භගවා නෙ පබ්බාජෙසසති. උපසම්පාදෙසසති” ති. තත්ථ භික්ඛු චෙච කිලමනති පබ්බජ්ජාපෙබා ච උපසම්පදපෙබා ච. අළු බො භගවතො රත්තොගතස්ස පතිසලලීනස්ස ඵචං චේතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “ඵතරති බො භික්ඛු නානාදිසා නානා- ජනපද පබ්බජ්ජාපෙබෙ උපසම්පදපෙබෙ ආනෙනති. භගවා නෙ පබ්බාජෙසසති, උපසම්පාදෙසසති” ති. තත්ථ භික්ඛු චෙච කිලමනති, පබ්බජ්ජාපෙබා ච උපසම්පදපෙබා ච. යනනුනානං භික්ඛුනං අනුජානෙය්‍යං: “තුඹොච’දුති භික්ඛවෙ, නාසු නාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ උපසම්පාදෙථා” ති.

2. අළු බො භගවා සායණනසමයං පතිසලලානා වුට්ඨිතො ඵතසමිං තිදුතෙ ඵතසමිං පකරණෙ භික්ඛුසඛ්ඤං සනති පාතාපෙතො ධම්මො කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉධ මය්‍යා භික්ඛවෙ රත්තොගතස්ස පතිසලලී- නස්ස ඵචං චේතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: ‘ඵතරති බො භික්ඛු නානාදිසා නානාජනපද පබ්බජ්ජාපෙබෙ උපසම්පදපෙබෙ ආනෙනති - භගවා නෙ පබ්බාජෙසසති, උපසම්පාදෙසසති ති. තත්ථ භික්ඛු චෙච කිලමනති පබ්බජ්ජාපෙබා ච උපසම්පදපෙබා ච. යනනුනානං භික්ඛුනං අනුජානෙය්‍යං- තුඹොච’දුති භික්ඛවෙ නාසු නාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ. උපසම්පාදෙථා” ති.

1. “පබ්බජ්ජාපෙබෙ ච උපසම්පදපෙබෙ ච” - ම, ජ, ස.

“මම දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් කෙලෙස් මලපුඬු කෙනෙක් වෙද්දී, ඒ සියලු පාසයන්ගෙන් මිදුනෙමි වෙමි. ඒ මනක් කෙලෙස් බැඳුමෙන් මිදුනෙමි වෙමි. මාරය, නෝ නැසුනේ වෙහි ය.”

“අහස හැසිරෙන අන්තලිකාවර * නම් වූ සිතෙහි හටගන්නා වූ යම් මේ රාගපාසයක් වේද එයින් නා බදින්නෙමි. ශ්‍රමණය, මාගේ විෂයයෙන් නො මිදෙන්නෙහි ය.”

“සිත්කලු වූ රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද රසයෝ ද ගන්ධයෝ ද ස්පර්ශයෝ ද යන මේ පස්කම් කෙරෙහි පැවැති මාගේ ආලය වෙසෙසින් පහ ව ගියේ ය. මාරය නෝ නැසුනේ වෙහි ය.”

එකල්හි පවිටු මාර නෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දන්නා සේක. සුභතයන් වහන්සේ මා දන්නා සේකැ” යි දුක් ඇත්තේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම නො පෙනේ ගියේ ය.

එකොළොස්වන මාරකතාව නිමි.

1. එකල්හි භික්ෂුහු නොයෙක් දිශාවන්ගෙන් නොයෙක් ජනපදයන් ගෙන් ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයන් ද උපසම්පදපෙක්ෂකයන් ද “බුදුරජානන් වහන්සේ ඔවුන් පැවිදි කරණසේක. උපසපන් කරණසේකැ” යි සිතා කැඳවා ගෙන එත්. එයින් භික්ෂුහු ද ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයෝ ද උපසම්පදපෙක්ෂකයෝ ද වෙනෙසට පැමිණෙත්. එකල්හි රතොගත වූ විවෙකයට පැමිණියාවූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මෙකල්හි වනාහි භික්ෂුහු ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැවිදි කරන්නාහ. උපසපන් කරන්නාහ’ යි නොයෙක් දිශාවන්ගෙන් නොයෙක් ජනපදයන්ගෙන් ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයන් ද උපසම්පදපෙක්ෂකයන් ද ගෙන එත්. එයින් භික්ෂුහු ද ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයෝ ද උපසම්පදපෙක්ෂකයෝ ද වෙනෙසට පත් වෙති. ‘මහණෙනි, මෙකල තෙයි ම ඒ ඒ දිශාවන්හි ම ඒ ඒ ජනපදයන්හි ම පැවිදි කරවු. උපසම්පද කරවු’ යි මම භික්ෂුන්ට අනුදන්තෙමි නම් යෙහෙකැ” යි කලපනාවක් පහල වූයේ ය.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්කාලයෙහි විවෙකයෙන් නැගී සිටියේක් මේ නිදහසෙහි මේ ප්‍රථම කාරණයෙහි භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා දැකුම්කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතුවේක: “මහණෙනි, මෙහි රතොගත වූ විවෙකයට පැමිණ හුන්නාවූ මාගේ සිතට මෙබඳු පරිවිතකීයක් පහල වී ය: “මෙකල්හි භික්ෂුහු ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැවිදි කරන්නාහ. උපසපන් කරන්නාහ’ යි නොයෙක් දිශාවන්ගෙන් නොයෙක් ජනපදයන්ගෙන් ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයන් ද උපසම්පදපෙක්ෂකයන් ද ගෙන එත්. එයින් භික්ෂුහු ද ප්‍රව්‍රජ්‍යාපෙක්ෂකයෝ ද උපසම්පදපෙක්ෂකයෝ ද වෙනෙසට පැමිණෙත්. මහණෙනි, මෙකල තෙයි ම ඒ ඒ දිශාවන්හි ම ඒ ඒ ජනපදයන්හි ම පැවිදි කරවු. උපසම්පද කරවු” ය යි මම භික්ෂුන්ට අනුදන්තෙමි නම් යෙහෙකැ” යි කියායි.

* උපමුක්ඛය බලනු.

3. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, භුමෙහවදුති නාසු නාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ. උපසම්පාදෙථානි. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පබ්බාජෙතබ්බො. උපසම්පාදෙතබ්බො. පස්මං කෙසමස්සුං ඔභාජෙඤ්චා කාසායානි වඤ්චානි අච්ඡාදෙඤ්චා¹ එකංසං උත්තරුසඛගං කාරාජෙඤ්චා භික්ඛුතං පාදෙ වඤ්චෙඤ්චා උක්ඛුටිකං නිසීදුජෙඤ්චා අඤ්ජලීං පග්ගණ්ඨාපෙඤ්චා එවං වදෙතීති වහතබ්බො:

“බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
 ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
 සබ්බං සරණං ගච්ඡාමි,

දුතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
 දුතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
 දුතියමපි සබ්බං සරණං ගච්ඡාමි,
 තතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි,
 තතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි,
 තතියමපි සබ්බං සරණං ගච්ඡාමි.”

අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙති නීති සරණගමනෙති පබ්බාජං උපසම්පදනති.

නීති සරණගමනෙති පබ්බජ්ජාඋපසම්පදාදාදා ද්වාදසමි නිට්ඨිතා.

1. අථ බො භගවා වස්සං වුඤ්චො² භික්ඛු ආමනෙහසි: “මස්සං බො භික්ඛවෙ, යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සම්මප්පධානා අනුත්තරා විමුත්ති අනුප්පන්නා. අනුත්තරා විමුත්ති සච්ඡිකතා. භුමෙහපි භික්ඛවෙ, යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සම්මප්පධානා අනුත්තරං විමුත්තිං අනුප්පජ්ඣාථ. අනුත්තරං විමුත්තිං සච්ඡිකරොථා” ති.

2. අථ බො මාරො පාපිමා යෙන භගවා හොනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤ්චා භගවන්තං ගාථාය අඤ්ඤිභාසි:--

“බ්බෙධො”සි මාරපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
 මාරබ්බිකනබ්බෙධො”සි න මෙ සමණ මොක්ඛසී” ති.

“මුත්තො”නං මාරපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
 මාරබ්බිකනමුත්තො”මහි නිත්තො කම්මසි අන්තකා” ති.

අථ බො මාරො පාපිමා “ජානානි මං භගවා, ජානානි මං සුගතො” ති දුක්ඛී දුමමනො තජෙච්චන්තරධාසී.

3. මහණෙනි, මෙකල තෙපි ම ඵ් ඵ් දිශාවන්හි ම ඵ් ඵ් ජනපදයන්හි ම පැවිදි කරවු. උපසම්පදා කරවු සි අනුදනම්. මහණෙනි, මෙසේ පැවිදි කළ යුතු ය. උපසපන් කළ යුතු ය: පළමු කොට හිසකේ රවුල් බා කසාවත් අදවා උතුරුසහසිච්චර එකස් කරවා හිසකුත්තේ පා වදවා උකකුටුකයෙන් හිඳවා ඇඳිලි බදවා මෙසේ කියව සි කිය යුතු ය:

“බුදුන් සරණ යෙමි
 දහම් සරණ යෙමි
 සභ සරණ යෙමි

දෙවනු ද බුදුන් සරණ යෙමි
 දෙවනු ද දහම් සරණ යෙමි
 දෙවනු ද සභ සරණ යෙමි

තෙවනු ද බුදුන් සරණ යෙමි
 තෙවනු ද දහම් සරණ යෙමි
 තෙවනු ද සභ සරණ යෙමි” යි.

මහණෙනි, මේ ත්‍රිවිධ වූ සරණගමනින් පැවිදි බව හා උපසම්පදාව ද අනුදනම් සි වදාළ සේක.

දෙමළාස් වග සරණගමනින් (වග) පැවිද්ද හා උපසම්පදාව පිළිබඳ කථාව නිමි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වස් වුසු සේක් හිසකුත් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, මවිසින් උපාය වශයෙන් මෙනෙහි කිරීමෙන් ද උපායයෙන් මනා සේ ප්‍රදහන වීයැ කිරීමෙන් ද නිරුහතර වූ අභීත්ඵලවිමුක්ති නොමෝ ලබනලද්දී ය. නිරුහතර වූ අභීත්ඵලවිමුක්ති නොමෝ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරණ ලද්දී ය. මහණෙනි, තෙපි ද උපායවශයෙන් මෙනෙහි කිරීමෙන් ද උපායයෙන් මනා සේ ප්‍රදහන වීයැ කිරීමෙන් ද නිරුහතර වූ අභීත්ඵල-විමුක්තියට පැමිණෙවු. නිරුහතර වූ අභීත්ඵලවිමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරවු.”

2. ඉක්බිති පව්වු මාර නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරා පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවකින් (මෙසේ) කියේ ය:

“දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් මාරපාශ කෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ සිසල මාරපාශවලින් බැඳුනේ වෙති ය. මාරබකුනවලින් බඳනා ලද්දෙහි ය. ශ්‍රමණය, මාගේ විෂයයෙන් නො මිදෙන්නෙහි ය.”

“මම දෙවියන් පිළිබඳ වූ ද මිනිසුන් පිළිබඳ වූ ද යම් මාරපාශ කෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ සිසල මාරපාශවලින් මිදුනෙමි වෙමි. මරබැඳුම්වලින් මිදුනෙමි වෙමි. මාරය, තෝ නැසුනේ වෙති ය.”

ඉක්බිති පව්වු මාර නෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා දන්නා සේක. සුගතයන් වහන්සේ මා දන්නාසේකැ” යි දුක් ඇත්තේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදහන් වූයේ ය.

3. අඵ බො භගවා බාණ්ණසියං යථාභීරහනං විහරිතා යෙන උරුමෙලා තෙන වාරිකං උකකාමි. අඵ බො භගවා මහනා මකකමම යෙන අඤ්ඤතරො වනසණ්ඨො තෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිතා නං වනසණ්ඨං අපේක්ඛාගාගෙතා අඤ්ඤතරසමි රුකඞ්චුලෙ නිසීදි.

4. තෙන බො පන සමයෙන නිසමන්තා හද්දවග්ගියා සනායකා සපජාපනිකා තසමි වනසණ්ඨො පරිවාරෙහති. එනසු පජාපනී නානොසි. තසු අත්ථාය වෙසී ආනීතා අහොසි. අඵ බො සා වෙසී තෙහු පමනොසු පරිවාරෙනොසු භණ්ඨං ආදාය පලාසිත්ථ.

5. අඵ බො තෙ සනායකා සනායකසු වෙය්‍යාවච්චං කරොන්තා නං ඉඤ්ඤං ගවෙසන්තා නං වනසණ්ඨං ආනීණ්ඨන්තා අඤ්ඤසංසු භගවන්තං අඤ්ඤතරසමි රුකඞ්චුලෙ නිසීන්තං. දිස්වාන යෙන භගවා තෙහුපසඞ්කමිසු. උපසඞ්කමිතා භගවන්තං: එතදවොචුං: “අපි භනෙන, භගවා ඉඤ්ඤං 1 පසෙය්‍යා” ති. “කිංපන වො කුමාරා, ඉඤ්ඤො!” ති. ඉධ මයං භනෙන, නිසමන්තා හද්දවග්ගියා සනායකා සපජාපනිකා ඉමසමි වනසණ්ඨො පරිවාරිමො. එනසු පජාපනී නානොසි. තසු අත්ථාය වෙසී ආනීතා අහොසි. අඵ බො සා භනෙන, වෙසී අමෙනසු පමනොසු පරිවාරෙනොසු භණ්ඨං ආදාය පලාසිත්ථ. තෙ මයං භනෙන, සනායකා සනායකසු වෙය්‍යාවච්චං කරොන්තා නං ඉඤ්ඤං ගවෙසන්තා ඉමං වනසණ්ඨං ආනීණ්ඨාමා” ති.

6. “නං කිං මඤ්ඤඵ වො කුමාරා, - කතමං හු බො කුමාකං වරං, යං වා කුමෙහ ඉඤ්ඤං ගවෙසෙය්‍යාඵ, යං වා අන්තානං ගවෙසෙය්‍යාඵා?” ති. “එතදෙව භනෙන, අමාකං වරං, - යං මයං අන්තානං ගවෙසෙය්‍යාඵා” ති. “තෙන හි වො කුමාරා, නිසීදඵ. ධම්මං වො දෙසිසුංමි” ති. “එවං භනෙන” ති බො තෙ හද්දවග්ගියා සනායකා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදිසු.

1. “එකං ඉඤ්ඤං” - ම, ජ, සං

3. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස් නුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට උරුවෙල් දැනවීමට වැඩි සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාග්ගියන් බැහැර ව එක්තරා වනලැහැබකට වැඩිසේක. වැඩ ඒ වනලැහැබට ඇතුල් ව එක්තරා ගසක් මූල වැඩ හුන්සේක.

4. එකල්හි තිසක් පමණ යහළු වූ හඳුට්ඨිකයෝ බිරියන් සතිහ වූවාහු ඒ වනලැහැබෙහි ඔබ්බෙන් හැසිරෙත්. එකකුට බිරියක් නො වූය. ඔහු සදහා වෙසඟනක් ගෙනෙන ලද්දී ය. එකල්හි ඒ වෙසඟන ඔවුන් පමා ව ඉඳුරන් පිණවන කල්හි (ඔවුන්ගේ) බඩු ගෙන පලා ගියා ය.

5. එකල්හි ඒ යහළුවෝ යහළුවාට උපකාර කරමින් ඒ සත්‍රිය සොයමින් ඒ වනලැහැබෙහි ඇවිදින්නාහු එක්තරා ගසක් මූල වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුවාහු ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “කිමෙක් ද, ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සත්‍රියක දුටු සේක් ද?” යි ඇසූහ. “කුමාරයෙනි, නොපට සත්‍රියගෙන් කම් කීම?” “ස්වාමීනි, මෙහි තිසක් පමණ වූ භාග්‍යවතුන් සතිහ වූ හඳුට්ඨික යහළුවෝ වූ අපි මේ වනලැහැබෙහි හැසිරුණෙමු. එකකුට භාග්‍යවතුන් නො වූය. ඔහු පිණිස ගණිකාවක් ගෙනෙන ලද්දී ය. ඒ වෙසඟන නොමෝ අප පමා ව ඉඳුරන් පිණවන කල්හි (අප සතු) බඩු පැහැර ගෙන පලා ගියා ය. ස්වාමීනි, යහළු වූ අපි (අපගේ) යහළුවාගේ මෙහෙ කරමින් ඒ සත්‍රිය සොයමින් මේ වන ලැහැබෙහි ඇවිදීමු” යි කීහ.

6. “කුමාරයෙනි, නෙපි ඒ කුමැ යි සිතවූ ද? නෙපි සත්‍රියක හෝ සොයවූ ද, නමන් හෝ සොයවූ ද, යන යමක් ඇත් ද, මෙදෙකින් නොපට කවරක් උතුම් ද?” “ස්වාමීනි, යම් හෙයකින් අපි නමන් සොයන්නෙමු නම් මෙය ම අපට උතුම් වේ”. “කුමාරයෙනි, එසේ වී නම්, නෙපි මෙහි හිඳිවූ. නොපට මම දහම් දෙසන්නෙමි”. “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි යහළු වූ ඒ හඳුට්ඨිකයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක හුන්හ.

6. තෙසං භගවා ආනුභුබ්බිකථං කථෙසී. සෙය්‍යථීදං: දුනකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඕකාරං සඛිකිලෙසං නෙකබ්බෙම ව ආනීසංසං පනාසෙසි යදු තෙ භගවා අඤ්ඤාසී කලලවිනෙත මුදු- විනෙත විනීවරණවිනෙත උදග්ගවිනෙත පසන්තවිනෙත, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිනා ධම්මදෙසනා නං පනාසෙසි: දුකං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්ඤාං වත්ථං අපගතකාලිකාං සම්මදෙව රජනං පනීගණනාය්‍ය, එවමෙව තෙසං නසමිංසෙව ආසනෙ විරජං විතමලං ධම්මවකඤ්ඤං උදපාදී: “යං කීඤ්ඤී සමුදයධම්මං, සබ්බං නා නිරොධධම්මං”නති. තෙ දිට්ඨධම්මං පන්තධම්මං විදිතධම්මං පරියොගාලකධම්මං නිණ්ණවිචි- කිල්ඡා විගතකථඛකථා වෙසාරජ්ජපන්තා අපරජ්ජවිචයා සඤ්ඤාසනෙ භගවන්තා එතදවොචු: “ලනෙය්‍යාම මයං භනෙතා, භගවතො සන්තීකෙ පබ්බජ්ජං. ලනෙය්‍යාම උපසම්පද”නති. “එථ භිකුබ්බො” නි භගවා අවොච “සවාකඛානො ධම්මො, චරථ බුභමචරිඤං සම්මං දුකඛස්ස අන්තකිරියායා”නි. සා’ව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පද අනෙසී.

හඤ්චග්ගිසසභායකානං වඤ්ඤී නිට්ඨිතං.

දුතියකභාණවාරං.

1. අථ බො භගවා අනුභුබ්බෙන වාරිකං චරමානො යෙන උරුමෙලො තදවසරී. තෙන බො පන සමයෙන උරුමෙලොය- තයො ජට්ඨො පට්ඨසනති: උරුමෙලකස්සපො නදීකස්සපො ගයාකස්සපොනි. තෙසු උරුමෙලකස්සපො ජට්ඨෙලො පඤ්ඤානං ජට්ඨසනානං නායකො තොනී විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොකෙබ්බො. නදීකස්සපො ජට්ඨෙලො නිණ්ණං ජට්ඨසනානං නායකො තොනී විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොකෙබ්බො. ගයාකස්සපො ජට්ඨෙලො දවිනං ජට්ඨසනානං නායකො තොනී විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොකෙබ්බො.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ට පිළිවෙලකථාව වදාළ සේක. ඒ කවරේ ද යත්: දානකථාව සීලකථාව සවගීකථාව කාමයන්ගේ දොෂය ලාමකභාවය කෙලෙසීම පැවිද්දෙහි අනුසස් ද (යන මෙය) පැවසූහ. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු සිත් ඇත්තන් මොළොක් සිත් ඇත්තන් නීවරණ රහිත වූ සිත් ඇත්තන් ඔදවැහි සිත් ඇත්තන් පහන් සිත් ඇත්තන් යි දන්සේක් ද, එකල්හි බුදුවැන්නගේ නමා ම උසස් වූ ධර්ම දෙශනාවක් වී ද, දුෂ්ඛසත්‍යය සමුදය සත්‍යය නිරෝධසත්‍යය මාගීසත්‍යය යන ඒ වතුසුසත්‍යය දෙසූහ. පහ වූ කිලිටි ඇති පිරිසිදු වසත්‍රයක් යම් සේ මනා කොට ම සායම් ගන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම ඔවුන්ට ඒ ආසනයෙහි දී ම “යම් කිසිවක් හටගැනීම සවනාවය කොට ඇත්තේ ද ඒ සියල්ල නිරුඳු වීම සවනාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදී රජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති සොවාපනනිමග්ගකුණය උපන්නේ ය. දක්නාලද සිටුසස් දහම් ඇති පැමිණි සිටුසස් දහම් ඇති අවබෝධ කළ සිටුසස් දහම් ඇති තාත්පසින් බැස ගත් සිටුසස් දහම් ඇති දුරු කළ විචිකිව්ණ, ඇති පහ වූ කෙසේ කෙසේ දැ යි පැවති සැක ඇති විශාර ද නාවයට පැමිණි ශාස්තෘශාසනාවනෝධයෙහි අත් පිහිටක් වුව මනා නැති ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි දැන්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, එවු. ධර්මය මනා කොට දෙශනා කරණ ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරණ පිණිස බ්‍රහ්මවස්සියෙහි හැසිරෙවු ය” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව විය.

හදවර්ගික වූ යහළුවන්ගේ කථාවසතු ව නිමි.

දෙවන බණවර නිමි.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙලින් වාරිකාවෙහි හැසිරෙමින් උරුවෙල්දනව්වට වැඩිසේක. ඒ කාලයෙහි උරුවෙලොවෙහි උරුවෙලකාශ්‍යප නදීකාශ්‍යප ගයාකාශ්‍යප ය යි ජටිලයෝ තිදෙනෙක් වාසය කරත්. ඔවුන් අතුරෙන් උරුවෙලකාශ්‍යප ජටිල නෙමේ පන්සියයක් ජටිලයන්ට නායක වේ. (නම ලබ්බිය ගන්වන බැවින්) විනායක වේ. අග්‍ර වේ. ප්‍රමුඛ වේ. ආවාය්‍යී වේ. නදීකාශ්‍යප ජටිල නෙමේ තුන්සියයක් ජටිලයන්ට නායක වේ. විනායක වේ. අග්‍ර වේ. ප්‍රමුඛ වේ. ආවාය්‍යී වේ. ගයාකාශ්‍යප ජටිල නෙමේ දෙසියයක් ජටිලයන්ට නායක වේ. විනායක වේ. අග්‍ර වේ. ප්‍රමුඛ වේ. ආවාය්‍යී වේ.

2. අළු බො හගවා යෙන උරුවෙලකස්සපස්ස ජවිලස්ස අස්සමො නෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිනා උරුවෙලකස්සපං ජවිලං එනදවොච: “සවෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරන්තිං 1 අග්‍යාගාරෙ” ති. “න බො මෙ මනාසමණ, ගරු. වණ්ණධ්‍රැව නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසීවිසො සොරවිසො. සො නං මා විතෙයෙසී” ති. දුතියමි බො හගවා උරුවෙල කස්සපං ජවිලං එනදවොච: “සවෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරන්තිං අග්‍යාගාරෙ” ති. “න බො මෙ මනාසමණ, ගරු. වණ්ණධ්‍රැව නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසීවිසො සොරවිසො. සො නං මා විතෙයෙසී” ති. තතියමි බො හගවා උරුවෙලකස්සපං ජවිලං එනදවොච: “සවෙ තෙ කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරන්තිං අග්‍යාගාරෙ” ති. “න බො මෙ මනාසමණ, ගරු වණ්ණධ්‍රැව නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසීවිසො. සො නං මා විතෙයෙසී” ති. “අප්‍පෙච නාම 2 මං න විතෙයෙය්‍ය, ඉඛ්ඝ නං කස්සප, අනුජානාති අග්‍යාගාර” නති. “විහර මනාසමණ, යථාසුඛ” නති. අළු බො හගවා අග්‍යාගාරං පවිසිනා තිණසන්ධරකං පඤ්ඤාපෙතො තිසිදි පලලඛිකං ආභුජිනා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපධියපෙතො.

3. අළු බො සො නාගො අද්දස හගවන්තං පට්ඨං. 3 ‘දිස්වාන දුමමනො 4 පට්ඨපායි. අළු බො හගවනො එනදවොසි: “යනනුනානං ඉමස්ස නාගස්ස අනුපහච්ච ඡවිඤ්ඤච වමමඤ්ඤච මංසඤ්ඤච නතාරුඤ්ඤච අට්ඨිඤ්ඤච අට්ඨිමිඤ්ඤච තෙජසා තෙජං පරියාදියෙය්‍ය” නති. අළු බො හගවා නථාරුපං ඉද්ධාභිසඛිඛාරං අභිසඛිඛරිනා පට්ඨපායි. අළු බො සො නාගො දුකං අසනමානො පජ්ජි. හගවාපි තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිනා පජ්ජි. උතීන්තං සජොතිභුනානං අග්‍යාගාරං ආදිත්තං පිය තොති සමපජ්ජිතං සජොති භුතං. අළු බො තෙ ජවිලා අග්‍යාගාරං පරිවාරෙතො එවමානස්ස: “අභීරුපො වන හො මනාසමණො නාගෙන විතෙසීයතී” ති. අළු බො හගවා තස්සා රන්තියා අච්චයෙන තස්ස නාගස්ස අනුපහච්ච ඡවිඤ්ඤච වමමඤ්ඤච මංසඤ්ඤච නතාරුඤ්ඤච අට්ඨිඤ්ඤච අට්ඨිමිඤ්ඤච තෙජසා තෙජං පරියාදියිනා පතෙන පකඛිපිනා උරුවෙලකස්සපස්ස ජවිලස්ස දෙස්සෙසි: “අයං තෙ කස්සප, නාගො. පරියාදිතො අස්ස තෙජසා තෙජො” ති. අළු බො උරුවෙල කස්සපස්ස ජවිලස්ස එනදවොසි: “මහිද්ධිකො බො මනාසමණො මනානුනාවො. යත්‍ර හි නාම වණ්ණධ්‍රැව නාගරාජස්ස ඉද්ධිමනො ආසීවිසස්ස සොරවිසස්ස තෙජසා තෙජං පරියාදියිස්සති. නතෙච ච බො අරතා යථා අත” නති.

1. “රන්තා” ම. ඡ. සං; නො. චි; ම. නු; P. T. S. 2. “අප්පෙච” ම ඡ. සං. P T. S.
 3. “අද්දසා බො සො නාගො හගවන්තං පට්ඨං” ම. ඡ. සං.
 “අළු බො සො නාගො හගවන්තං පට්ඨං: අද්දස” P. T. S.
 “අළු බො සො නාගො හගවන්තං පට්ඨං: දිස්වාන” ම. නු. ප; ඡ. පු; අ. චි.
 4 “දුකං දුමමනො” P. T. S.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුමෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාගේ අසපුටු වැඩිසේක. වැඩ “කාශ්‍යපය, ඉදින් ඔබට බරක් නැති නම් එක් රැයක් ගිනිහල්ගෙයි වසන්නෙමු” යි උරුමෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාට වදාළ සේක. “මහාශ්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත. මෙහි වණ්ඩ වූ සාඨි ඇති වහා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජෙක් වෙයි. ඒ නාරජ තෙමේ නුඹවහන්සේ නො වෙතෙසාවා” යි (උරුමෙලකාශ්‍යප තෙමේ කී ය). දෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුමෙලකාශ්‍යප ඡට්ටියාහට “කාශ්‍යපය, ඉදින් ඔබට බරක් නො වේ නම්, එක් රැයක් ගිනිහල්ගෙයි වසන්නෙමු” යි වදාළ සේක. “මහා ශ්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත. මෙහි වණ්ඩ වූ සාඨි ඇති වහා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජෙක් වෙයි. හේ නුඹවහන්සේ නො වෙතෙසාවා” යි (කී ය). තෙවනු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුමෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාහට “කාශ්‍යපය, ඔබට කිසි බරක් නො වේ නම්, එක් රැයක් ගිනිහල්ගෙයි වසන්නෙමු” යි වදාළසේක. “මහා ශ්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැත. මෙහි වණ්ඩ වූ සාඨි ඇති වහා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජෙක් වෙයි. හේ නුඹවහන්සේ නො වෙතෙසාවා” යි (කී ය). “මා නො පෙළන්නේ නම් මැනවි. කාශ්‍යපය, ඔබ ගිනිහල්ගෙය අනුදන්වන්නාවැ” යි වදාළසේක. (එවිට කාශ්‍යප තෙමේ) “මහාශ්‍රමණය, සැප සේ වාසය කරව” යි කීයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගිනිහල්ගෙට ඇතුල් ව තණඇතිරිය පණවා පලඟ බෑද කය කෙළින් තබා සිතිය එළවා වැඩ හුන්සේක.

3. එකල්හි ඒ නාගතෙමේ (ගිනිහල්ගෙට) ඇතුල් වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නදින් දුමා ගියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම මේ නාගයාගේ සිවිය ද සම ද මස් ද නතර ද ඇට ද ඇටමිදුලු ද නො ගටා සියතෙදින් ඔහුගේ තෙද නසන්නේ නම් යෙහෙකැ” යි මෙබඳු සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එබඳු වූ සෘණියක් කොට නදින් දුමා ගියහ. එකල්හි ඒ නාග තෙමේ කොපය නො ඉවසන්නේ වැඩියක් ඇවිල ගත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද තෙජොධාතුවට සමච්ඡ වැඩියක් ඇවිල ගත්ත. දෙදෙනා ගිනිදූල් සහිත වූ කල්හි (ඇවිල ගත්කල්හි) ගිනිහල්ගෙය ගින්නෙන් ඇවිල ගන්නා සේ වෙයි. හාත්පසින් දිලිසුනේ වෙයි. ගිනිදූල් සහිත වෙයි. එකල්හි ඒ ඡට්ටියෝ ගිනිහල්ගෙය පිරිවරා “භවත්ති, මනා රූ ඇති මහාශ්‍රමණ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් නාගයා විසින් වෙහෙසෙනුලැබේ ය” යි කීහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රූ ඇවැමෙන් ඒ නාගයාගේ සිවිය ද සම ද මස් ද නතර ද ඇට ද ඇටමිදුලු ද නො ගටා සිය තෙදින් ඔහුගේ තෙද අඹබවා පාත්‍රයෙහි බහා “කාශ්‍යපය, මේ නාගේ නාගතෙමේ ය. මොහුගේ තෙද මාගේ තෙදින් අභිනවනය කරණලද” යි උරුමෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාහට දැක්වූහ. ඉක්බිති උරුමෙලකාශ්‍යපඡට්ටියාහට “යමෙක් වණ්ඩ වූ සෘණි ඇති වහා පැතිරෙණ විස ඇති දරුණු විස ඇති නාරජ්ගේ තෙද සියතෙදින් නසන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණ තෙමේ මහත් සෘණි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මෙන් රහත් නො වේ ම ය” යි මේ අදහස වී ය.

4 නෙරසුජ්ජරායං හගවා උරුවෙලකසුපං ජට්ඨමවොච,
සවෙ තෙ කසුප අගරු විහරෙමු අජුජුණොතා අග්ගිසරණමනීති¹

න ඛො මෙ මහාසමණ ගරු එසුකාමොච තං නිවාරෙමි,
වණ්ණධස් නාගරාජා ඉඳ්ධිමා ආසිවිසො සොරවිසො
සො නං මා විහෙසෙසීති.

අසොච මං න විහෙසෙය්‍ය ඉඛිස නිං කසුප
අනුජානාති අග්‍යාගාරනති
දින්නනති නං විදිත්වා අසමනීනො පාවිසි භගමනීනො.

දිස්වා ඉසිං පට්ඨං අභිනාගො දුමමනො පඬුපාසි,
සුමනමනසො² අධිමනො මනුසුනාගොපි තස් පඬුපාසි.

මකඛසුච අසභමානො අභිනාගො පාවකොච පජුලී,
තෙජොධාතුසු කුසලො මනුසුනාගො‘පි තස් පජුලී.

උභින්නං සජොතිභුතානං අග්‍යාගාරං උදිච්චරෙ ජට්ඨො³,
අභිරුපො වන හො මහාසමණො නාගෙන විහෙසීයනීති හණනති.

අඵ රතනීයා⁴ අච්චයෙන අභිනාගසු⁵ අච්චියො න හොනති,
ඉඳ්ධිමනො පනුට්ඨිතා⁶ අනෙකචණණා අච්චියො හොනති

නීලකා⁷ අඵ ලොහිතිකා මසෙජුට්ඨා පීනිකා⁸ එළිකචණණායො,
අඛරීරසසු කායෙ අනෙකචණණා අච්චියො හොනති.

පත්තමති ඔදනිත්වා අභිනාගං බ්‍රාහමණසු දසෙසසි,
අයං තෙ කසුප නාගො පරිධාදිනො අසු තෙජසා තෙජොති.

5. අඵ ඛො උරුවෙලකසුපො ජට්ඨො භගවංසො ඉමිතා ඉඳ්ධිපාටිතාරි-
සෙන අභිපසනො හගවන්තං එතදවොච: “ඉධෙච මහාසමණ, විහර.
අහං තෙ ධුවහතෙත්තා”ති.

පට්ඨං පාවිහාසියං.

1. “අජුජුණො අග්ගිසරණමනී”ති - ම ඡ. සං. P. T. S. 2. “සුමනසො අච්චිමනො”
3. “උභින්නං සජොතිභුතානං අග්‍යාගාරං ආදින්නං හොති සමපජුලීනං
සජොතිභුතං උදිච්චරෙ ජට්ඨො”-ම. ඡ. සං.
4. “අඵ තසු රතනීයා” - ම. ඡ. සං. “අඵ ඛො තසු රතනීයා” P. T. S.
5. “යඵා නාගසු” ම, ඡ, සං, 6. “පනභිතා”-ම. ඡ. සං; තො. වි; P. T. S.
7. “නීලා” ම. ඡ. සං 8. “පීනකා”-ම ඡ. සං. P. T. S.

4. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙරඤ්ජරාගත සමීපයෙහි විසූ උරුවෙල-කාශ්‍යපජරිලයාහට “කාශ්‍යපය, ඉදින් ඔබට බරක් නො වේ නම්, අද එක් දිනක් ගිනිතල්ගෙයි වසමු” යි වදාළසේක.

මහාශ්‍රමණය, මට කිසි බරක් නැතැයි ම ය. මේ ගිනිතල්ගෙයි වණඩ වූ සෘද්ධි ඇති ආශීට්‍ය වූ දරුණු විස ඇති නාරජේක් වෙසෙයි. ‘හේ නුඹවහන්සේ නො වෙහෙසාවා’ යි නුඹවහන්සේට පහසු කැමැත්තේ ම නුඹවහන්සේ වලකා ලමි.

ඒ නාරජනෙමේ මා නො වෙහෙසන්නේ නම් මැනවි. කාශ්‍යපය, තෝ ගිනිතල්ගෙය අනුදනුව. ‘ඒ ගිනිතල්ගෙය දෙන ලද්දේ ය’ යි දූත බිය ඉක්මවුයේ නැති ගැණිම් රහිත වූයේ ගිනිතල්ගෙට පිවිසියේ ය.

නාරජනෙමේ (ගිනිතල්ගෙය තුළට) පිවිසි බුදුරජුන් දෑක නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නදින් දුමා ගියේ ය. (පුළු වූ) බුදුවරුන් හා සමසිත් ඇති උසස් සිත් ඇති මනුෂ්‍යශ්‍රෙෂ්ඨ තෙමේ ද නදින් දුමා ගියේ ය.

නාරජනෙමේ කොපය ද නො ඉවසන්නේ ගින්නක් සේ නදින් ඇවිළුණේ ය. එහි දී තෙජොධාතුසමාපතතිවිෂයයෙහි දක්‍ෂ වූ මනුෂ්‍යශ්‍රෙෂ්ඨ තෙමේ ද නදින් ඇවිළුණේ ය.

දෙදෙන ගිනිදූල් සහිත වූ කල්හි (ගින්නෙන් ඇවිල ගත් කල්හි) ජරිලයෝ ගිනිතල්ගෙය දෙස බැලූහ. නොහොත් පිරිවැරුහ. ‘තවත්ති, මතරු ඇති මහාශ්‍රමණතෙමේ නාරජු විසින් වෙහෙසනුලැබේ ය යි කීයත්’.

ඉක්බිති රු ඉක්ම යාමෙන් නාරජුගේ ගිනිදූල් නො වෙයි. සෘද්ධිමත් බුදුරජානන් වහන්සේගේ (සිරුරෙන්) නැගී සිටි නොයෙක් පැහැ ඇති රශ්මිහු වෙත්.

එකල්හි බුදුරජානන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි හටගත් නිල්වන් වූ ද ලේවන් වූ ද මදටවන් වූ ද රන්වන් වූ ද පලිඟුවන් වූ ද රශ්මිහු නත් පැහැ ඇත්තෝ වෙත්.

නාරජු පාත්‍රයෙහි බහා “කාශ්‍යපය, මේ තොපගේ නාරජනෙමේ ය. මොහුගේ තෙද මාගේ තෙදින් තාත්පසින් මැඬගන්නා ලද්දේ ය” යි බ්‍රාහ්මණයාහට දැක්වූසේක.

5. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ සෘද්ධිප්‍රාතිහාය්‍යයෙන් වෙසෙසින් පහන් වූයේ “මහාශ්‍රමණය, මෙහි ම වාසය කරවු. මම නුඹවහන්සේට නිති බතින් උපසංඝාත කරමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කියේ ය.

ප්‍රථමප්‍රාතිහාය්‍යය හිමි.

6. අළු බො හගවා උරුවෙලකසුපසු ජටිලො නසු රහතියා අච්චයෙන යෙන හගවා තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිනා හගවනනං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිනං නතනං. කෙ හු බො තෙ මහාසමණ, අභිකකනනාය රහතියා අභිකකනනවණණා කෙවලකපං වනසණකං ඔහාසෙකා යෙන හගවා තෙහුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිනා හගවනනං අභිවාදෙකා වකුද්දිසා අට්ඨංසු සෙය්‍යථාපි මහනනා අගහිකකකා.

අළු බො උරුවෙලකසුපො ජටිලො නසු රහතියා අච්චයෙන යෙන හගවා තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිනා හගවනනං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිනං නතනං. කෙ හු බො තෙ මහාසමණ, අභිකකනනාය රහතියා අභිකකනනවණණා කෙවලකපං වනසණකං ඔහාසෙකා යෙන නා තෙහුපසඛකමිංසු? උපසඛකමිනා තං අභිවාදෙකා වකුද්දිසා අට්ඨංසු සෙය්‍යථාපි මහනනා අගහිකකකා?”ති.

“එතෙ බො කසුප, වහනාරො මහාරාජා යෙනාතං තෙහුපසඛකමිංසු ධම්මසවණායා”ති. අළු බො උරුවෙලකසුපසු ජටිලො එතදතොසි: “මහිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම වහනාරොපි මහාරාජ උපසඛකමිසුනති ධම්මසවණාය. නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති. අළු බො හගවා උරුවෙලකසුපසු ජටිලො හතනං භුඤ්ජකා තසමංයෙව වනසණකමි විහාසි.

දුතියං පාටිභාජියං.

7. අළු බො සකකා දෙවනමිද්දෙ අභිකකනනාය රහතියා අභිකකනනවණණා කෙවලකපං වනසණකං ඔහාසෙකා යෙන හගවා තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිනා හගවනනං අභිවාදෙකා එකමනනං අට්ඨාසි. සෙය්‍යථාපි මහා අගහිකකකො පුරිමාහි වණණනිහාහි අභිකකනනතරො ව පණ්ණිතතරො ව.

අළු බො උරුවෙලකසුපො ජටිලො නසු රහතියා අච්චයෙන යෙන හගවා තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිනා හගවනනං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිනං නතනං. කො හු බො සො මහාසමණ, අභිකකනනාය රහතියා අභිකකනනවණණා කෙවලකපං වනසණකං ඔහාසෙකා යෙන නා තෙහුපසඛකමි? උපසඛකමිනා තං අභිවාදෙකා එකමනනං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහා අගහිකකකො පුරිමාහි වණණනිහාහි අභිකකනනතරො ව පණ්ණිතතරො ව?”

6. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටලයාගේ අසපුවට නුදුරෙහි එක්තරා වනලැහැබෙකිහි විසුසේක. එකල්හි සතර වරමුමනරජහු රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ්ණී ඇත්නාහු සියලු වනලැහැබ බබුළුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියාහු ය. පැමිණ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද මහත් ගිහිකඳන් සේ සිව්දිග සිටියාහු ය.

ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටලනෙමේ ඒ රුස ඇවැළෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසුකාලය වේ. බත නිමවී ය. මහාශ්‍රමණය, රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ්ණී ඇති ඒ කවර කෙනෙක් මුළු වනලැහැබ බබුළුවා නුඹවහන්සේ වෙතට පැමිණියාහු ද? පැමිණ නුඹවහන්සේ වැද මහත් වූ ගිහිකඳන් සේ සිව්දිග සිටියාහුද?” යි ඇසී ය.

“කාශ්‍යපය, ඒ සතරවරමුමනරජහු දහම අසනු පිණිස මා වෙතට පැමිණියාහු ය” යි(වදාලසේක). එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටලයානට “යමකු කරා සතරවරමුමනරජහු දහම අසනු පිණිස පැමිණෙන්නාහු ද, ඒ මහාශ්‍රමණනෙමේ මහත් සාඛි ඇත්තේ ම වේ. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම වේ. එහෙත් මා මෙන් රතන් නො වේ ම ය” යි සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටලයාගේ බත වලද ඒ වනලැහැබෙහි ම විසුසේක.

දමිතියප්‍රාතිභායඝීය සි.

7. ඉක්බිති සක්දෙව්‍රජනෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ට ශරීරවණ්ණී ඇත්තේ සියලු වනලැහැබ බබුළුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක සිටියේ ය. මහගිහිකඳක් සේ පළමු පැහැයටත් වඩා අතිශයින් විශිෂ්ට වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය.

ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපනෙමේ ඒ රු ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමයේ ය. මහාශ්‍රමණය, රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටශරීරවණ්ණී ඇති කවරෙක් වනලැහැබ බබුළුවා ඔබවහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ද? පැමිණ නුඹ වහන්සේ වැද පසෙක සිටියේ ද? හේ මහ ගිහිකඳක් සේ පළමු වූ පැහැසටනන්වලට වඩා අතිශයින් විශිෂ්ට වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය” යි කියේ ය.

“එසො බො කස්සප, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤෙ යෙනානං තොනුපසඛකම් ධම්මසවණොයා”නි. අඵ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ටස්ස එතදතොසි: “මහිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්ත භි නාම සකෙකාපි දෙවානම්ඤ්ඤෙ උපසඛකම්ස්සති ධම්මසවණොය. නතොච ච බො අරහා යථා අත”නති. අඵ බො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ටස්ස භතතං භුඤ්ජතා තසමිංසෙච චණසණෙඛි විනාසි.

තනියං පාටිභාජියං.

8. අඵ බො බුහවා සහමපනි අභිකකනනාය රතනියා අභිකකනන-වණෙණා කෙචලකප්පං චතසණ්ඨං ඔහාසෙත්වා යෙන භගවා තොනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගිකඛකො ජුර්මාති චණණනිභාති අභිකකනනතරො ච පණ්ණිතතරො ච.

9. අඵ බො උරුවෙලකස්සපො ජට්ට්ඨො නස්සා රතනියා අච්චයෙන යෙන භගවා තොනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවනතං එතදවොච: “කාලො මහාසමණ, නිට්ඨිතං භතතං. කො නු බො සො මහාසමණ, අභිකකනනාය රතනියා අභිකකනනවණෙණා කෙචලකප්පං චතසණ්ඨං ඔහාසෙත්වා යෙන තො තොනුපසඛකම්? උපසඛකම්ඤා තං අභිවාදෙත්වා එකමනතං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහා අග්ගිකඛකො ජුර්මාති චණණනිභාති අභිකකනනතරො ච පණ්ණිතතරො චා?” නි.

“එසො බො කස්සප, බුහවා සහමපනි යෙනානං තොනුපසඛකම් ධම්මසවණොයා”නි. අඵ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ටස්ස එතදතොසි: “මහිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්ත භි නාම බුහවාපි සහමපනි උපසඛකම්ස්සති ධම්මසවණොය. නතොච ච බො අරහා යථා අත”නති. අඵ බො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ටස්ස භතතං භුඤ්ජතා තසමිංසෙච චතසණෙඛි විනාසි.

චතුසථං පාටිභාජියං.

10. තෙන බො පන සමයෙන උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ටස්ස මහායඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතො තොති. කෙචලකප්පා ච අඛගමගධා පඤ්ඤාං බාදනීයං තොජනීයං ආදාය අභිකකම්ඤාමා තොනති. අඵ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ටස්ස එතදතොසි: “එතරති බො මෙ මහායඤ්ඤා පච්චුපට්ඨිතො. කෙචලකප්පා ච අඛගමගධා පඤ්ඤාං බාදනීයං තොජනීයං ආදාය අභිකකම්ස්සනති. සවෙ මහාසමණො මහාජනකායෙ ඉද්ධිපාටිභාජියං කරිස්සති, මහාසමණස්ස ලාභසකකාරො අභිවර්ධිස්සති. මම ලාභසකකාරො පටිතාසිස්සති. අතො නුත මහාසමණො ස්වාධනාය නාගචෙජ්ජ්‍යා”නි.

“කාශ්‍යපය, දෙවියන්ට අභිපතී වූ ශක්‍රතෙමේ දහම් අසනු පිණිස මා වෙතට පැමිණියේ ය” යි (වදාලසේක). එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලයානට “යමකු කරා දෙවියන්ට අභිපතී වූ ශක්‍රතෙමේ දහම් අසනු පිණිස පැමිණෙන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණතෙමේ මහත් සාදාසී ඇත්තේ ම ය, මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිහිකන් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලයාගේ බත වලද ඒ වනලැහැබෙහි ම විසුසේක.

තෘතීයප්‍රාතිභායාසීය සි.

8. ඉක්බිති සහමපතී බ්‍රහ්මතෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටාභර්තවණ්ණ ඇත්තේ වනලැහැබ බබුළුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක සිටියේ ය. මහාගිතිකදක් සේ පළමු පැහැසටනන්වලට වඩා අතිශයින් විශිෂ්ට වූයේ ද, අතිශයින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය.

9. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලතෙමේ ඒ රු ඉක්ම ගිය පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමවූයේ ය. මහාශ්‍රමණය, රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ටාභර්තවණ්ණ ඇති ඒ කවරෙක් වනලැහැබ බබුළුවා ඔබවහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ද, පැමිණ ඔබ වහන්සේ වැද පසෙක සිටියේ ද? හේ මහාගිතිකදක් සේ පළමු පැහැසටනන්වලට වඩා අතිශයින් විශිෂ්ට වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රණීත වූයේ ද වී ය” යි කීයේ ය.

“කාශ්‍යපය, සහමපතී බ්‍රහ්මතෙමේ දහම් ඇසීම පිණිස මා වෙත පැමිණියේ” යි වදාලසේක. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයානට “යමකු කරා සහමපතී බ්‍රහ්මයාත් දහම් ඇසීම පිණිස පැමිණෙන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණතෙමේ මහත් සාදාසී ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ ම ය” යි සිහිකන් උපන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයාගේ බත වලද ඒ වනලැහැබෙහි ම විසුසේක.

චතුර්ථප්‍රාතිභායාසීය සි.

10. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයාගේ මනායාගයක් එළඹ සිටියේ වෙයි. මුළු අතුමගදදනවුචැස්සෝ බොහෝ වූ කැයුතු දේත් බිදියයුතු දේත් ගෙන එළඹෙනු කැමැත්තෝ වෙති. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයානට “දැන් මාගේ මනායාගය එළඹ සිටියේ ය. අතුමගදදනවුචැස්සෝ බොහෝ වූ කැයුතු දේත් බිදියයුතු දේත් ගෙන එළඹෙන්නාහු ය. ඉදින් මහාශ්‍රමණ තෙමේ මහාජනසමූහයා මැද සාදාසීප්‍රාතිභායාසීයක් කෙලේ නම්, මහාශ්‍රමණයාගේ ලාභසතකාර ය වැඩෙන්නේ ය. මගේ ලාභසතකාරය පිරිහෙන්නේ ය. එතෙසින් මහාශ්‍රමණතෙමේ හෙට නො එන්නේ නම් යෙහෙකැ” යි මෙබඳු සිහිකන් උපන්නේ ය.

11. අළු බො හගවා උරුමෙලකසසපසස ජලිලසස වෙනසා වෙනො පරිචිතකකමඤ්ඤය උතතරකුරු ගනනා තනො පිණ්ඩපාතං ආතරිකා අනොතතනදනෙ පරිභුඤ්ඤා තතෙච දිවාටිතාරං අකාසි.

12. අළු බො උරුමෙලකසසපසස ජලිලො තසසා රතනියා අච්චයෙන යෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිකා හගවනතං එතදවොච: “කාලො මනාසමණ. තිට්ඨිතං හත්තං. කිනනු බො මනාසමණ, භියෙතා නාගමාසි? අපි ච මයං නං සරාම: ‘කිනනු බො මනාසමණො නාගමිඡ්ඡි?’ නි. බාදනීයසස ච හොජනීයසස ච තෙ පටිට්ඨො¹ ඤ්චිතො”නි.

13. “නනු තෙ කසසප, එතදනොසි: එතරහි බො මෙ මනාසමඤ්ඤ පච්චුපට්ඨිතො. කෙවලකපා ච අඛනමගධා පහුතං බාදනීයං හොජනීයං ආදය අභිකකමිසසනති. සවෙ මනාසමණො මනාජනකායෙ ඉඤ්චිපාටිතාරියං කරසසනි, මනාසමණසස ලාභසකකාරො අභිච්චිසසනි. මම ලාභසකකාරො පරිහාසිසසනි. අනො නුත මනාසමණො සචානතාය නාගවෙඡ්ඡතා?”නි.

14. “සො බො අතං කසසප, තච වෙනසා වෙනොපරිචිතකකමඤ්ඤය උතතරකුරු ගනනා තනො පිණ්ඩපාතං ආතරිකා අනොතතනදනෙ පරිභුඤ්ඤා තතෙච දිවාටිතාරං අකාසි”නති.

15. අළු බො උරුමෙලකසසපසස ජලිලසස එතදනොසි: “මහිද්ධිතො බො මනාසමණො මනානුභාවො, යනු හි නාම වෙනසා ‘පි විතතං පජානිසසනි. තතෙච ච බො අරතා යථා අත”නති. අළු බො හගවා උරුමෙලකසසපසස ජලිලසස හතතං භුඤ්ඤා² තසමිංයෙච චනසනෙඛ විතාසි.

පකඛමං පාටිභාජියං.

1 “පට්ඨිතො” - ම. ඡ. සා. P. T. S. 2. “පරිභුඤ්ඤා” P. T. S.

11. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටලයාගේ කලපනාව සියසිතින් දැන උතුරුකුරුද්වසිනට වැඩ එසින් පිණසිපාතය ගෙනෙළුන් අනවතප්පතවල සමීපයෙහි දී වලඳු එහි ම දිවාපිහරණය කළසේක.

12. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යප ජට්ටලනෙමේ ඒ රැය ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය සි. බන නිමවූයේ ය. මහා ශ්‍රමණය, කුමක් නිසා ඊයේ නො ආවහු ද? එහෙත් ‘අපි මහාශ්‍රමණනෙමේ කුමක් නිසා නො ඒ ද?’ සි ඔබවහන්සේ සිහිපත් කෙළෙමු. කැ යුතු දෙය ද බිදියයුතු දෙය ද පිළිබඳ ඔබ වහන්සේගේ කොටස නඟන ලද්දේ ය” සි කියේ ය.

13. ‘කාශ්‍යපය, නුඹට ‘දැන් මාගේ මනාසාගය එළඹ සිටියේ ය. අඟුම්ගදදනවුවැසි ඉතා වැඩි දෙනෙක් බොහෝ වූ කැ යුතු දේන් බිදිය යුතු දේන් ගෙන එළඹෙන්නාහු ය. ඉදින් මහාශ්‍රමණ නෙමේ මහාජනසමුත්තයා මැද සෘද්ධිප්‍රාතිභායඝීයක් කරන්නේ නම්, මහාශ්‍රමණයාගේ ලාභසත්කාරය වැඩෙන්නේ ය. මගේ ලාභසත්කාර පිරිහෙන්නේ ය. එහෙයින් මහාශ්‍රමණනෙමේ හෙට නො එන්නේ නම් යෙහෙකැ’ සි මෙබඳු සිතක් නො වූයේ ද?

14. “කාශ්‍යපය, ඒ මම නුඹගේ සිත මා සිතින් දැන උතුරුකුරු ද්වසිනට ගොස් එසින් පිණසිපාතය ගෙනෙළුන් අනවතප්පතවල සමීපයෙහි දී වලඳු එහි ම දිවාපිහරණය කෙළෙමි” සි වදාළසේක.

15. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටලයාට “යමෙක් සිය සිතින් අනුන්ගේ සිත දැන ගන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණ නෙමේ මහත් සෘද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මෙන් රහත්, නො වෙමි” සි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපඡට්ටලයාගේ බන වලඳු ඒ වනලැහැලෙහි ම විසූසේක.

පසඤ්ච ප්‍රාතිභායඝීය සි.

1. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පංසුකුලයක් උපන්නේ ය. එවිට උන්වහන්සේට “මම කොතැනහි දී පංසුකුලය සෝදන්නෙමි ද?” යි සිතක් පහළ වූයේ ය. අනතුරු ව දෙවියන්ට අභිපති වූ ශක්‍යතෙමේ භාග්‍ය වතුන් වහන්සේගේ සිත තම සිතින් දැන අතින් පොකුණක් හාරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි පංසුකුලය සෝදන සේක්වා” යි සැල කෙළේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කුමකලා පංසුකුලය පිරිමදින්නෙමි ද?” යි සිතක් වී ය. ඉක්බිති සක්දෙවරජතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විතනවිතකීය තම සිතින් දැන “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි පංසුකුලය පිරිමදිනසේක්වා” යි මහත් ගලක් ඵලවා තැබුයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම කොතැනක ඵල්බී ගොඩ නගින්නෙමිද?” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති කුඹුක්ගසෙහි අරක් ගත් දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත තම සිතින් දැන “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි ඵල්බී ගොඩ නගිනසේක්වා” යි අත්තක් නැමූ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම පංසුකුලය කොතැනක දිග හරින්නෙමි (-වනම් ද යි) සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති සක්දෙවරජතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත තම සිතින් දැන “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලය මෙහි දිග හරිණ(වනන)සේක්වා” යි මහත් ගලක් ඵලවා තැබුයේ ය.

2. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යප්පටිලතෙමේ ඵ් රූය ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ “මහාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමවූයේ ය. මහාශ්‍රමණය, කීමෙන් ද? මේ පොකුණ පෙර මෙහි නො වී ය. මෙහි ඵ් මේ පොකුණ දැන් තිබේ. පෙර මේ ගල නො තිබුනි. කවරකු විසින් මේ ගල තබන ලද්දේ ද? පෙර මේ කුඹුක් ගසේ අත්ත නො නැමින. දැන් ඵ් මේ අත්ත නැමිනැ” යි කීයේ ය.

3. “කාශ්‍යපය, මෙහි දී මට පංසුකුලයක් උපන්නේ ය. කොතැනක මම පංසුකුලය සෝදන්නෙමි ද?” යි ඵ් මට සිතක් උපන. කාශ්‍යපය, ඉක්බිති සක්දෙවරජ තෙමේ තම සිතින් මාගේ සිත දැන අතින් පොකුණක් හාරා මට “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලය මෙහි සෝදනසේක්වා” යි කීයේ ය. ඵ් මේ පොකුණ නො මිනිසකු අතින් සාරණලද්දේ ය. කාශ්‍යපය, ඵ් මට “මම කො තැනක පංසුකුලය පිරිමදින්නෙමි ද?” යි සිතක් වූයේ ය. කාශ්‍යපය, ඉක්බිති සක්දෙවරජ තෙමේ තම සිතින් මාගේ සිත දැන “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පංසුකුලය මෙහි පිරිමදිනසේක්වා” යි මහත් ගලක් ඵලවා තැබුවේ ය. ඵ් මේ ගල නො මිනිසකු විසින් ඵලවා තබන ලද්දේ ය. “කාශ්‍යපය, ඵ් මට මම කො තැනක ඵල්බී ගොඩ නගින්නෙමි ද?” යි සිතක් උපන්නේ ය. ඉක්බිති කාශ්‍යපය, කුඹුක්ගසෙහි අරක් ගත් දේවතාවෝ තම සිතින් මාගේ සිත දැන “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි ඵල්බී ගොඩ නගිනසේක්වා” යි අත්තක් නැමූ ය. ඵ් මේ කුඹුක්ගස “සවාමීනි, අත දෙව” යි කීයන්නා සේ ය. කාශ්‍යපය, ඵ් මට “මම පංසුකුලය කො තැනක දිග හරින්නෙමි ද?” යි සිතක් වී ය. ඉක්බිති කාශ්‍යපය, සක්දෙවරජ තෙමේ තම සිතින් මාගේ සිත දැන “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි පංසුකුලය දිග හරිණසේක්වා” යි මහත් ගලක් ඵලවා තැබුයේ ය. ඵ් මේ ගල නො මිනිසකු විසින් ඵලවා තබන ලද්දේ ය” යි (විදුලසේක.) ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යප්පටිලයානට “සක්දෙවරජතෙමේත් යම් මහාශ්‍රමණයකුට වතාවත් කරන්නේ ද, ඵ් මහාශ්‍රමණතෙමේ මහත් සෘද්ධිඇත්තේ ම ය. මහත් අනුනාව ඇත්තේ ම ය. එතෙත් මා මෙන් රහත් නොවේ ම ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යප්පටිලයාගේ බත වළඳ ඵ් වතලැහැබෙහි ම විසූ සේක.

4. අළු බො උරුවෙලකසුපො ජරිලො තසුසා රතනියා අවචයෙන යෙන භගවා නෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිනි භගවතො කාලං ආරොවෙසි: “කාලො මහාසමණ, නිරිට්ඨිතං භතන” නති. “ගච්ඡ, කසුප, 1 ආයාමන” නති. උරුවෙලකසුපං ජරිලං උයොසෙඤ්ඤා යාය ජලබ්බො ජමබ්බදිපො පඤ්ඤායති නතො ඵලං ගතෙනි පස්මනරං ආගනනි අග්ගාගාරෙ නිසීදි. අද්දසා බො උරුවෙලකසුපො ජරිලො භගවතනං අග්ගාගාරෙ නිසීනනං. දිසවාන භගවතනං ඵනදවොච: “කතමෙන නිං මහාසමණ, මගෙන ආගතො? අහං තයා පස්මනරං පකකනෙනා. සො නිං පස්මනරං ආගනනි අග්ගාගාරෙ නිසීනෙනා” ති. “ඉධානං කසුප, නං උයොසෙඤ්ඤා යාය ජලබ්බො ජමබ්බදිපො පඤ්ඤායති, නතො ඵලං ගතෙනි පස්මනරං ආගනනි අග්ගාගාරෙ නිසීනෙනා. ඉදං බො කසුප, ජලබ්බඵලං චණණසම්පන්නං ගකිසම්පන්නං රසසම්පන්නං. සවෙ ආකඛිසි පරිභුඤ්ජා” ති. “අලං, මහාසමණ, නිං යෙවෙනං 2 ආතරසි, 3 නිං යෙවෙනං පරිභුඤ්ජා” ති. අළු බො උරුවෙලකසුපසු ජරිලසු ඵනදනොසි: “මහිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්ත හි නාම මං පස්මනරං උයොසෙඤ්ඤා යාය ජලබ්බො ජමබ්බදිපො පඤ්ඤායති, නතො ඵලං ගතෙනි පස්මනරං ආගනනි අග්ගාගාරෙ නිසීදිසුති. නතෙච ච බො අරතා යථා අහ” නති. අළු බො භගවා උරුවෙලකසුපසු ජරිලසු භතනං භුඤ්ජිනි තසමිං-යෙච චතසණ්ඨෙඨ විතාසි.

5. අළු බො උරුවෙලකසුපො ජරිලො තසුසා රතනියා අවචයෙන යෙන භගවා නෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිනි භගවතො කාලං ආරොවෙසි: “කාලො මහාසමණ, නිරිට්ඨිතං භතන” නති. “ගච්ඡ, කසුප, ආයාමන” නති උරුවෙලකසුපං ජරිලං උයොසෙඤ්ඤා යාය ජලබ්බො ජමබ්බදිපො පඤ්ඤායති, තසුසා අවිදුරෙ අමො -පෙ- තසුසා අවිදුරෙ ආමලකි -පෙ- තසුසා අවිදුරෙ හරිතකි -පෙ- තසුසා අවිදුරෙ -පෙ- තාවතිංසං ගනනි පාරිච්ඡන්තකපුපථං ගතෙනි පස්මනරං ආගනනි අග්ගාගාරෙ නිසීදි. අද්දසා බො උරුවෙලකසුපො ජරිලො භගවතනං අග්ගාගාරෙ නිසීනනං. දිසවාන භගවතනං ඵනදවොච: “කතමෙන නිං මහාසමණ, මගෙන ආගතො, අහං තයා පස්මනරං පකකනෙනා. සො නිං පස්මනරං ආගනනි අග්ගාගාරෙ නිසීනෙනා” ති. “ඉධානං කසුප, නං උයොසෙඤ්ඤා තාවතිංසං ගනනි පාරිච්ඡන්තක පුපථං ගතෙනි පස්මනරං ආගනනි අග්ගාගාරෙ නිසීනෙනා. ඉදං බො කසුප, පාරිච්ඡන්තකපුපථං චණණසම්පන්නං ගකිසම්පන්නං” නති. 4 අළු බො උරුවෙලකසුපසු ජරිලසු ඵනදනොසි: “මහිද්ධිකො බො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්ත හි නාම මං පස්මනරං උයොසෙඤ්ඤා තාවතිංසං ගනනි පාරිච්ඡන්තකපුපථං ගතෙනි පස්මනරං ආගනනි අග්ගාගාරෙ නිසීදිසුති. නතෙච ච බො අරතා යථා අහ” නති.

1. “ගච්ඡ නං කසුප” ම, ඡ, සං; P. T. S 2. “නං යෙවෙනං; ම, ඡ, සං P. T. S 3. “අරහසි” ම, ඡ, සං; 4 “සවෙ ආකඛිසි ගණනාති. අලං මහාසමණ, නිං යෙවෙනං අරහසි නිං යෙවෙනං ගණනාති” ම, ඡ, සං; P. T. S

4. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලනෙමේ ඒ රුස ඉක්ම ගිය පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේ ය. පැමිණ “මනාශ්‍රමණය, සුදුසු කාලය වේ. බත නිමියේ ය” යි කල් දැන්වී ය. “කාශ්‍යපය, යව. මම පසු ව එනි” යි උරුවෙලකාශපඡට්ටලයා යවා දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේ ද, ඒ දඹගසින් ගෙතියක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි වැඩ හුන්සේක. උරුවෙලකාශපඡට්ටල නෙමේ ගිනිතල්ගෙයි වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක “මනාශ්‍රමණය, ඔබ කවර මහකින් ආසේක් ද? මම ඔබට පළමු ව පිටත් වූයෙමි. ඒ ඔබ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්සේකැ” යි කීයේ ය. “කාශ්‍යපය, මෙහි මම ඔබ පිටත් කොට, දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේ ද ඒ ගසින් ගෙතියක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්නෙමි. කාශ්‍යපය, මේ දඹගෙතිය පැහැයෙන් පිරිපුන් ය. සුවදින් පිරිපුන් ය. රසයෙන් පිරිපුන් ය. ඉදින් කැමැත්තෙහි නම් අනුභව කරව” යි වදාළ සේක. “මනාශ්‍රමණය, කම් නැත. ඔබ ම මේ දඹගෙතිය ගෙණ ආසේක. ඔබ ම මෙය අනුභව කරණු මැනැව.” ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලයානට “යමෙක් මා පළමු කොට පිටත් කර යවා, දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේ ද, ඒ දඹගසින් ගෙතියක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණ නෙමේ මහත් සාද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභව ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මෙන් රහත් නොවේ ම ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශපඡට්ටලයාගේ බත වලඳ ඒ වනලැහැබෙහි ම විසුසේක.

5 ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලනෙමේ ඒ රුස ඉක්ම ගිය කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මනාශ්‍රමණය, මේ සුදුසු කාලය වේ. බත නිමියේ ය” යි කල් දැන්වී ය. “කාශ්‍යපය, යව, මම එමි” යි උරුවෙලකාශපඡට්ටලයා පිටත් කර යවා දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේ ද, ඒ දඹගසට නුදුරෙහි අඹගසක් වේ. -පෙ- ඒ අඹගසට නුදුරෙහි නෙල්ලිගසක් වේ. -පෙ- ඒ නෙල්ලිගසට නුදුරෙහි අරඵගසක් වේ. -පෙ- නව්නිසා දෙවිලොවට වැඩ පරසතුමලක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි වැඩහුන් සේක. උරුවෙලකාශපඡට්ටලනෙමේ ගිනිතල්ගෙයි වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මනාශ්‍රමණය, නුඹවහන්සේ කීනම් මහකින් ආසේක් ද? මම නුඹවහන්සේට වඩා පළමු කොට පිටත් වූයෙමි වෙමි. ඒ නුඹවහන්සේ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්සේකැ” යි කීයේ ය. “කාශ්‍යපය, මම මෙහි ඔබ පිටත් කර යවා නාවතියසයට ගොස් පරසතුමලක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්නෙමි වෙමි. කාශ්‍යපය, මේ පරසතුමල පැහැයෙන් යුක්ත ය. සුවදින් යුක්ත ය” යි වදාළ සේක. ඉක්බිති උරුවෙලකාශපඡට්ටලයානට “යමෙක් මා පළමු කොට පිටත් කර යවා නාවතියසයට ගොස් පරසතුමලක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිතල්ගෙයි හුන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණනෙමේ මහත් සාද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභව ඇත්තේ ම ය. එහෙත් මා මෙන් රහත් නොවේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

6. තෙන බො ජන සමයෙන තෙ ජට්ඨා අග්ගිං පරිවරිකුකාමා න සකෙකානති කට්ඨාති ඵාලෙකුං. අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදතොසි: “නිසංසයං බො මනාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුභාවො, යථා මයං න සකෙකාම කට්ඨාති ඵාලෙකු”නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජට්ඨං ඵතදවොච: “ඵලීයනතු කස්සප, කට්ඨානී?”ති. “ඵලීයනතු මනාසමණා”ති. සකිදෙව පඤ්ච කට්ඨසනාති ඵාලීසිංසු. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨස්ස ඵතදතොසි: “මනිඤ්ඤො බො මනාසමණො මනානුභාවො, යත්ත භි නාම කට්ඨානීපී න ඵාලීසිස්සනති. ¹ නතෙව ච බො අරතා යථා අත” නති.

7. තෙන බො ජන සමයෙන තෙ ජට්ඨා අග්ගිං පරිවරිකුකාමා න සකෙකානති අග්ගිං ජාලෙකුං. අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදතොසි: “නිසංසයං බො මනාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුභාවො, යථා මයං න සකෙකාම අග්ගිං ජාලෙකු”නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජට්ඨං ඵතදවොච: “උජ්ජාලීයනතු කස්සප, අග්ගී?”ති. “උජ්ජාලීයනතු මනාසමණා”ති. සකිදෙව පඤ්ච අග්ගිසනාති උජ්ජලීංසු. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨස්ස ඵතදතොසි: “මනිඤ්ඤො බො මනාසමණො මනානුභාවො, යත්ත භි නාම අග්ගීපී න උජ්ජලීසිස්සනති. ² නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

8. තෙන බො ජන සමයෙන තෙ ජට්ඨා අග්ගිං පරිවරිකුකා න සකෙකානති අග්ගිං විජ්ඣාපෙකුං. අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදතොසි: “නිසංසයං බො මනාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුභාවො, යථා මයං න සකෙකාම අග්ගිං විජ්ඣාපෙකු”නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජට්ඨං ඵතදවොච: “විජ්ඣායනතු කස්සප, අග්ගී?”ති. “විජ්ඣායනතු මනාසමණා”ති. සකිදෙව පඤ්ච අග්ගිසනාති විජ්ඣාසිංසු. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨස්ස ඵතදතොසි: “මනිඤ්ඤො බො මනාසමණො මනානුභාවො, යත්ත භි නාම අග්ගීපී න විජ්ඣාසිස්සනති. ³ නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

9. තෙන බො ජන සමයෙන තෙ ජට්ඨා සීතාසු කෙමනතිකාසු රතනීසු අනතරට්ඨකාසු භිමපාතසමයෙ නජ්ජා තෙරඤ්ජරාය උමමුජ්ජනතිපි. නිමමුජ්ජනතිපි. උමමුජ්ජ නිමමුජ්ජමපි කරොනති. අථ බො භගවා පඤ්චමත්තානි මඤ්චුබ්බසනාති අභිනිමිති යථ තෙ ජට්ඨා උත්තරිකා විසීවෙසුං. ⁴ අථ බො තෙසං ජට්ඨානං ඵතදතොසි: “නිසංසයං බො මනාසමණස්ස ඉඤ්ඤානුභාවො, යථාසීමා මඤ්චුබ්බසො නිමිතා”ති. අථ බො උරුවෙලකස්සපස්ස ජට්ඨස්ස ඵතදතොසි: “මනිඤ්ඤො බො මනාසමණො මනානුභාවො, යත්ත භි නාම නාව බහු මඤ්චුබ්බසො අභිනිමිතීස්සනති. නතෙව ච බො අරතා යථා අත”නති.

1. “ඵලීසිස්සනති” ම, ජ, සං P. T. S 2. “උජ්ජලීසිස්සනති” ම, ජ, සං P. T. S
 3. “විජ්ඣාසිස්සනති” ම, ජ, සං P. T. S 4. “විසීවෙසුං” ම, ජ, සං P. T. S

6. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ ගිනි පුදනු කැමැත්තාහු දර පලන්ට අපොහොසත් වෙත්. එතෙසින් ඒ ජරිලයන්ට “යම් සේ අපි දර පලන්ට අපොහොසත් වෙමු ද, එය ඒකාන්තයෙන් මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණ-භාවයක් වේ” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයානට “කාශ්‍යපය, දර පැළේවා දැ?” යි වදාළසේක. ජරිලනෙමේ ද “මනාශ්‍රමණය, දර පැළේවා” යි කී ය. එකවර ම දරකඩ පන්සියයක් පැළී ගියේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් දර නො පැළෙන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණනෙමේ මහත් සාධාරණී ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

7. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ ගිනි පුදනු කැමැත්තාහු ගිනි දල්වන්නට නො හැකි වෙති. එතෙසින් ඒ ජරිලයන්ට “යම් සේ අපි ගිනි දල්වන්නට නො හැකි වෙමු ද, එය ඒකාන්තයෙන් මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණභාවයක් වේ ය” යි සිතෙක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යප ජරිලයානට “කාශ්‍යපය, ගිනි දැල්වේවා දැ?” යි වදාළ සේක. “මනාශ්‍රමණය, ගිනි දැල්වේවා” යි ජරිලනෙමේ කී ය. එකවර ම ගිනි පන්සියයක් ඇවිල ගත්තේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් ගිනි නො දැල්වෙන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණනෙමේ මහත් සාධාරණී ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

8. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ ගිනි පුද ගිනි නිවන්නට නො හැකි වෙති. එතෙසින් ඒ ජරිලයන්ට “යම්තෙසකින් අපි ගිනි නිවන්නට නො හැකි වෙමු ද, එය නිසැකයෙන් ම මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණභාවයක් වේ” යි සිතක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයානට “කාශ්‍යපය, ගිනි නිවේවා දැ?” යි වදාළසේක. “මනාශ්‍රමණය, ගිනි නිවේවා” යි ජරිලනෙමේ කී ය. එකවර ම ගිනි පන්සියය නිවී ගියේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් ගිනි නො නිවෙන්නේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණනෙමේ මහත් සාධාරණී ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම වේ. එතෙක් මා මෙන් රහත් නොවේ ම ය” යි සිතක් වූයේ ය.

9. එකල්හි ඒ ජරිලයෝ සිත වූ තෙමන්තසාදාව පිළිබඳ වූ නවම් මැදින් දෙ මස අතර අපදිනය වූ රාත්‍රීන්හි හිම වැටෙන කාලයෙහි **නොරසුජරා** නදියෙහි ගැලෙන්නාහු ද වෙති. කිඳෙන්නාහු ද වෙති. ගැලීම් හා කීදීම ද කෙරෙත්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ ජරිලයෝ ගොඩ නැගී යම් නැතහා ගිනි නැප්පාහු ද, එහි පන්සියයක් පමණ ගිනිකබල් මැවූ සේක. එකල්හි ඒ ජරිලයන්ට යම්තෙසකින් මේ ගිනි කබල් මැවුනේ නම් එය නිසැක ව ම මනාශ්‍රමණයාගේ සාධාරණ භාවයක් වේ” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපජරිලයානට “යමකුගේ අනුභාවයෙන් එපමණ බොහෝ ගිනි කබල් මැවුනේ ද, ඒ මනාශ්‍රමණ නෙමේ මහත් සාධාරණී ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. එතෙක් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

10. තෙන බො පන සමයෙන මහා අකාලමෙසො පාවසී. 1 මහා උදකවානකො සඤ්ඤාසී. යසම්ච පදෙසෙ භගවා විතරනී, සො පදෙසො උදකෙන ඔක්ඛො හොති. 2 අථ බො භගවතො ඵනදනොසී: “යනනුනානං සමන්තා උදකං උසොදෙඤා 3 මජ්ඣෙකෙ රෙණුගතාය 4 භුමියා වඛකමෙයා” නති. අථ බො භගවා සමන්තා උදකං උසොදෙඤා මජ්ඣෙකෙ රෙණුගතාය භුමියා වඛකමී. අථ බො උරුවෙලකාසසපො ජට්ටො “මාතෙව බො මනාසමණො උදකෙන චූළොහා අතොසී” ති. නාවාය සමිඛනුලෙහි ජට්ටෙහි සද්ධිං, යසම්ච පදෙසෙ භගවා විතරනී, නං පදෙසං අගපාසී. අද්දසා බො උරුවෙලකාසසපො ජට්ටො භගවන්තං සමන්තා උදකං උසොදෙඤා මජ්ඣෙකෙ රෙණුගතාය භුමියා වඛකමන්තං. දිසවාන භගවන්තං ඵනදවොච: “ඉදනනු ඤා මනාසමණා” ති, “අයමනමසම් 5 කසසපා” ති. භගවා වෙහාසං අබ්භුගන්තො නාවාය පච්චුට්ඨාසී. අථ බො උරුවෙලකාසසපො ජට්ටො ඵනදනොසී: “මහිද්ධිකො බො මනාසමණො මනානුභාවො, යත්ත භි තාම උදකමපි නපසතිසස ති. 6 නතෙව ච බො අරතා යථා අත” නති.

11. අථ බො භගවතො ඵනදනොසී: “චීරමපි බො ඉමස්ස මොසුජ්ජසස්ස ඵචං හවිස්ස ති: ‘මහිද්ධිකො බො මනාසමණො මනානුභාවො, නතෙව ච බො අරතා යථා අත’ නති. යනනුනානං ඉමං ජට්ටො සංවෙජෙයා” නති. අථ බො භගවා උරුවෙලකාසසපො ජට්ටො ඵනදවොච: “තෙව බො ඤා 7 කසසප, අරතා. නපි අරහන්තමග්ගං සමාපනො. 8 සාපි තෙ පටිපදා නත්ථ, යාය ඤා අරතා චා අසසී 9 අරහන්තමග්ගං චා සමාපනො” ති.

12. අථ බො උරුවෙලකාසසපො ජට්ටො භගවතො පාදෙසු සිරසා තීපතිඤා භගවන්තං ඵනදවොච: “ලහෙයානං තනෙන, භගවතො සන්තකෙ පබ්බජං ලනෙයාං උපසම්පද” නති. “ඤා බොසී කසසප, පඤ්චනං ජට්ටෙසනානං නායනො විනායනො අගො පමුබො පාමොනො. තෙපි නාව අපලොනෙහි, යථා තෙ මඤ්ඤාසී නති, නථා කරසසනති” ති.

13. අථ බො උරුවෙලකාසසපො ජට්ටො යෙන තෙ ජට්ටො තොනුපසඛකමි උපසඛකමිඤා තෙ ජට්ටෙ ඵනදවොච: “ඉච්ඡාමග්ගං හො මනාසමණෙ බුහමචරිඨං චරිතං. යථා භවන්තො මඤ්ඤා නති, නථා කරොනතු” ති. “චීරපටිකා මයං හො, මනාසමණෙ අභිපපසනා, සවෙ භවං මනාසමණෙ බුහමචරිඨං චරිස්ස ති, සබ්බෙව මයං මනාසමණෙ බුහමචරිඨං චරිස්සාමා” ති.

1. “වසසී” P. T. S 2. “අනුක්ඛො” ම, ඡ, ස, P. T. S. “පක්ඛො” හො, ච,
 3. “උසොදෙඤා” ම, ඡ, ස, P. T. S. 4. “රෙණුගතාය” හො, ච, P. T. S.
 5. “අහමසම්” ම. නු. ප. 6. “න පටාතිසසනී” ම, ඡ, ස, P. T. S.
 7. “පචච ච බො ඤා” ම, ඡ, ස,
 8. “අරහමග්ග සමාපනො” හො, ච. “අරහන්තමග්ග සමාපනො” ති බුදුසු
 9. අසස ම, නු, ප, P. T. S.

10. එකල්හි මහත් නොකල්වැස්සක් වැස්සේ ය. එසින් මහත් ජලගැල්මක් හට ගන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසූ ටෙදෙස දියෙන් යට වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මම තාත්පස දිය ඉවත් කොට මැද රජසිත් ගැවසී ගත් බිම සක්මන් කරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් හටගන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තාත්පස දිය ඉවත් කොට මැද රජසිත් ගැවසී ගත් බිම සක්මන් කළසේක. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපජ්විලනෙමි “මහාශ්‍රමණනෙමි දියෙන් ගසා ගෙන යන ලද්දේ නොවේවා” යි නැවකීන් බොහෝ ජවිලයන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් ටෙදෙසට ගියේ ය. උරුවෙලකාශ්‍යපජ්විලනෙමි තාත්පස දිය ඉවත් කොට මැද රජසිත් ගැවසී ගත් බිම සක්මන් කරන්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැවුයේ ය. දැක “මහාශ්‍රමණය, මෙහි නුඛවනන්සේ සිටින සේක් ද?” යි ඇසී ය. “කාශ්‍යපය, මේ මම මෙහි වෙමි” යි උන්වහන්සේ අහසට නැගී නැවෙහි වැඩ සිටියේක. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපජ්විලයාහට “යමකු සිටි නැතක් ජලය පවා නො මැඩලන්නේ ද, ඒ මහාශ්‍රමණ නෙමි මහත් සෘද්ධි ඇත්තේ ම වේ. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම වේ. එහෙත් මා මෙන් රහත් නො වේ මැ” යි සිතක් වූයේ ය.

11. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “බොහෝ කලක් ම මේ හිස් පුරුෂයාහට ‘මහාශ්‍රමණනෙමි මහත් සෘද්ධි ඇත්තේ ම ය. මහත් අනුභාව ඇත්තේ ම ය. (එසේ නමුත්) මා මෙන් රහත් නො වේ මැ’ යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. මම මේ ජවිලයා සංවේගයට පමුණුවන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙල-කාශ්‍යපජ්විලයාහට “කාශ්‍යපය, තෝ රහත් නො වෙහි ම ය. රහත්මගට නො පැමිණියෙහි ම ය. තෝ, යම් ප්‍රතිපදාවකින් රහත් හෝ වන්නෙහි ද, රහත්මගට හෝ පැමිණෙහි ද, ඔබට ඒ ප්‍රතිපදාවක් නැතැ” යි වදාළසේක.

12. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපජ්විල නෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පෘමුල්හි හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමි. උපසම්පදාව ලබන්නෙමි” යි කීයේ ය. “කාශ්‍යපය, තෝ පන්සියයක් ජවිලයන්ට නායක වෙහි. තම ලබ්ධිය ගන්වන්නෙහි. අග්‍ර වෙහි. ප්‍රමුඛ වෙහි. ආවාය්‍යී වෙහි. එහෙසින් පලමු කොට ඒ අතැවැසිජවිලයන් ද බලව. (එවිට) ඔහු යම් සේ සිතන්නාහු ද එසේ කරන්නාහු ය” යි වදාළසේක.

13. ඉක්බිති උරුවෙලකාශ්‍යපජ්විලනෙමි ඒ ජවිලයන් හුන් නැනට ගියේ ය. ගොස් ඒ ජවිලයන්ට “නවත්නි, මම මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහමච්චයීයෙහි නැසිරෙන්නට කැමැත්තෙමි. හවත්නු යම් සේ සිතන් ද, එසේ කෙරෙත්වා” යි කී ය. “පින්වත් ගුරුතුමනි, අපි බොහෝ කල් පටන් මහාශ්‍රමණයා කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුනෝ වෙමු. ඉදින් පින්වතුන් වහන්සේ මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහමච්චයීයෙහි නැසිරෙණසේක් නම්, අපි සියල්ලෝ ම මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහමච්චයීයෙහි නැසිරෙන්නෙමු” යි කීහ.

14. අඵ බො නෙ ජට්ඨො කෙසමිසුං ජටාමිසුං බාරිකාජමිසුං අග්ගිනුත්තමිසුං උදකෙ ජවානෙත්වා යෙන භගවා නෙත්තපසඛකමිසු. උපසඛකමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවත්තං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං භනන්ත, භගවතො සන්තීකෙ ජබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසමපද” නති. “එඵ භික්ඛවො” නි භගවා අවොච “සවාක්ඛානො ධම්මො, වරඵ බුහමචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අත්තකිරියායා” නි. සාව තෙසං ආයසමන්තානං උපසමපද අනොසි.

15. අද්දසා බො නදිකස්සපො ජට්ඨො කෙසමිසුං ජටාමිසුං බාරිකාජමිසුං අග්ගිනුත්තමිසුං උදකෙ වුය්‍යමානෙ. දිසවානස්ස එතදනොසි: “මා හෙව මෙ භාතුන්තො උපස්සග්ගො¹ අනොසි” නි. ජට්ඨෙ පානෙසි “ගච්ඡ්ඵ මෙ භාතරං ජානාථා” නි. සාමඤ්ච තීභි ජට්ඨෙසතෙහි² යෙනායසමා උරුච්චෙලකස්සපො, නෙත්තපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා ආයසමන්තං උරුච්චෙලකස්සපං එතදවොච: “ඉදන්ත්‍ර බො කස්සප, සෙය්‍ය” නති. “ආමාදුසො, ඉදං සෙය්‍ය” නති අඵ බො නෙ ජට්ඨො කෙසමිසුං ජටාමිසුං බාරිකාජමිසුං අග්ගිනුත්තමිසුං උදකෙ ජවානෙත්වා යෙන භගවා නෙත්තපසඛකමිසු. උපසඛකමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවත්තං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං භනන්ත භගවතො සන්තීකෙ ජබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසමපද” නති. “එඵ භික්ඛවො” නි භගවා අවොච. “සවාක්ඛානො ධම්මො, වරඵ බුහමචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අත්තකිරියායා” නි. සාව තෙසං ආයසමන්තානං උපසමපද අනොසි.

16. අද්දසා බො ගයාකස්සපො ජට්ඨො කෙසමිසුං ජටාමිසුං බාරිකාජමිසුං අග්ගිනුත්තමිසුං උදකෙ වුය්‍යමානෙ. දිසවානස්ස එතදනොසි: “මා හෙව මෙ භාතුන්තං උපස්සග්ගො අනොසි” නි. ජට්ඨෙ පානෙසි “ගච්ඡ්ඵ මෙ භාතරෙ ජානාථා” නි. සාමඤ්ච ද්වීභි ජට්ඨෙසතෙහි යෙනායසමා උරුච්චෙලකස්සපො, තෙත්තපසංකමි උපසඛකමිත්වා, ආයසමන්තං උරුච්චෙලකස්සපං එතදවොච: “ඉදන්ත්‍ර බො කස්සප, සෙය්‍ය?” නති. “ආමාචුසො, ඉදං සෙය්‍ය” නති.

17. අඵ බො නෙ ජට්ඨො කෙසමිසුං ජටාමිසුං බාරිකාජමිසුං අග්ගිනුත්තමිසුං උදකෙ ජවානෙත්වා යෙන භගවා නෙත්තපසඛකමිසු. උපසඛකමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවත්තං එතදවොචු: “ලභෙය්‍යාම මයං භනන්ත, භගවතො සන්තීකෙ ජබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යාම උපසමපද” නති. “එඵ භික්ඛවො” නි භගවා අවොච “සවාක්ඛානො ධම්මො, වරඵ බුහමචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අත්තකිරියායා” නි. සාව තෙසං ආයසමන්තානං උපසමපද අනොසි.

භගවතො අභිට්ඨානෙන පඤ්ච කාට්ඨසනාති න ඵාලිසිංසු, ඵාලිසිංසු අග්ගී න උජ්ජලිංසු උජ්ජලිංසු න විජ්ඣාසිංසු.

විජ්ඣාසිංසු පඤ්චමන්දමුඛිසතාති අභිනිමමිති, එතෙන නිසෙත අඛඤ්චිසිපාටිනාරියසනස්සාති හොතති.

1. “උපසග්ගො” ම, ඡ, ස, P. T. S. 2. “ජට්ඨෙසතෙහි සඤ්ච” ම, ඡ, ස, P. T. S.

14. ඉක්බිති ඒ ජරිලයෝ හිසකෝ ද ජරාමඬුලු ද නවුස්පිරිකර හා පිරිකරකද ද ගිනි පුදන උපකරණ ද ජලයෙහි පා කොට යවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ. “මහණෙනි, එවු. ධර්මය මනා කොට දෙශනා කරණ ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මචර්යායෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

15. නදිකාශ්‍යප ජරිලනෙමේ ජලයෙහි පා වී යන හිසකෝ ද ජරාමඬුලු ද නවුස්පිරිකරකන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දුටුයේ ය. දූක ඔහුට “මාගේ සොහොයුරානට උවදුරක් නොවේවා” යි සිතක් වූයේ ය. “යවු. මාගේ සොහොයුරා ගැණ දැන ගණ්චු” යි ජරිලයන් පිටත් කොට හැරියේ ය. තෙමේ ද තුන්සියයක් ජරිලයන් සමග ආයුෂමත් උරාවෙලකාශ්‍යපයන් වෙතට ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් උරාවෙලකාශ්‍යපයානට “කාශ්‍යපය, මේ පැවිදිබව (පළමු නවුස්බවට වඩා) උතුම් ද?” යි ඇසී ය. “ඇවැත්නි, එසේ ය. මේ පැවිදිබව උතුම් ය” යි හේ කී ය. ඉක්බිති ඒ ජරිලයෝ හිසකෝ ද ජරාමඬුලු ද නවුස්පිරිකර කන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දියෙහි පා කොට යවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් නැනට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ. “මහණෙනි, එවු. ධර්මය මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මුළුමනින් දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මචර්යායෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත් වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

16. ගයාකාශ්‍යප ජරිලනෙමේ දියෙහි පා වී යන හිසකෝ ද ජරාමඬුලු ද නවුස්පිරිකරකන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දුටුයේ ය. දූක “මාගේ සොහොයුරන්ට උවදුරක් නොවේවා” යි සිතක් වූයේ ය. “යවු. මාගේ සොහොයුරන් ගැණ දැන ගණ්චු” යි ජරිලයන් පිටත් කොට හැරියේ ය. තෙමේ ද දෙසියයක් ජරිලයන් සමග ආයුෂමත් උරාවෙලකාශ්‍යපයන් හුන් නැනට ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් උරාවෙලකාශ්‍යපයානට “කාශ්‍යපය, මේ පැවිදිබව උතුම් ද?” යි ඇසී ය. “ඇවැත්නි, එසේ ය. මේ පැවිදිබව උතුම් ය” යි හෙතෙමේ කී ය.

17. ඉක්බිති ඒ ජරිලයෝ හිසකෝ ද ජරාමඬුලු ද නවුස්පිරිකර කන් ද ගිනි පුදන උපකරණ ද දියෙහි පා කොට යවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් නැනට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “ස්වාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි කීහ. “මහණෙනි, එවු. ධර්මය මනා කොට දෙසනා කරණ ලද්දේ ය. මුළුමනින් දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මචර්යායෙහි හැසිරෙවු” යි වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමත්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉටිමෙන් පන්සියයක් දරකඩ නො, පැළින. (එසේ ම ඉටිමෙන්) පැළින. ගිනි නො දැල්වුනේ ය. ගිනි දැල්වුනේ ය. නො නිවුනේ ය. නිවුනේ ය. ගිනි කබල් පන්සියයක් මැවුසේක. මේ පිළිවෙළින් පෙළහර තුන්දහස් පන්සියයක් වෙයි.

18. අඵ බො භගවා උරුවෙලායං යථාභිරතං විහරිතො යෙන ගයාසීසං තෙන පකකාමි මනතා භික්ඛුසබ්බෙසන සද්ධිං භික්ඛුසනසෙසන සබ්බෙනෙව පුරාණජට්ඨෙති. නත්‍ර සුදං භගවා ගයාසං විහරති ගයාසීසෙ සද්ධිං භික්ඛුසනසෙසන. නත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසී:

“සබ්බං භික්ඛවෙ ආදිත්තං. කිංඤ්ච භික්ඛවෙ, සබ්බං ආදිත්තං? වක්ඛුං 1 භික්ඛවෙ ආදිත්තං. රුපා ආදිත්තා. වක්ඛුවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං. වක්ඛුසමථසෙසා ආදිත්තො. යමපිදං වක්ඛුසමථසුපච්චයා උපපජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුකං වා අදුකනිමසුඛං වා, නමපි ආදිත්තං. තෙන ආදිත්තං? රුහගිනා දෙසගිනා මොනගිනා ආදිත්තං. ජාතියා ජරාය මරණෙන සොතෙති පරිදෙවෙති දුකෙති දෙමනසෙසති උපායාසෙති ආදිත්ත” නති වදාමි.

“සොතං ආදිත්තං. සද්ද ආදිත්තා. -පෙ- ඝාණං ආදිත්තං. සක්ඛා ආදිත්තා - ජිව්තා ආදිත්තා. රසා ආදිත්තා. - නායො ආදිත්තො. ඵොට්ඨබ්බා ආදිත්තා. - මනො ආදිත්තො. ධම්මා ආදිත්තා. මනොවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං. මනොසමථසෙසා ආදිත්තො. යමපිදං මනොසමථසුපච්චයා උපපජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුකං වා අදුකනිමසුඛං වා, නමපි ආදිත්තං. තෙන ආදිත්තං? රුහගිනා දෙසගිනා මොනගිනා ආදිත්තං. ජාතියා ජරාය මරණෙන සොතෙති පරිදෙවෙති දුකෙති දෙමනසෙසති උපායාසෙති ආදිත්ත” නති වදාමි. ඵචං පසුං භික්ඛවෙ සුභවා අරියසාවකො වක්ඛුසමිමපි තිබ්බිඤ්ඤාති. රුපෙසුපි තිබ්බිඤ්ඤාති. වක්ඛුවිඤ්ඤාණෙපි තිබ්බිඤ්ඤාති. වක්ඛුසමථසෙසපි තිබ්බිඤ්ඤාති. යමපිදං වක්ඛුසමථසුපච්චයා උපපජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුකං වා අදුකනිමසුඛං වා, තසමිමපි තිබ්බිඤ්ඤාති.

“සොතසමිමපි තිබ්බිඤ්ඤාති. සද්දෙසුපි තිබ්බිඤ්ඤාති - ඝාණසමිමපි තිබ්බිඤ්ඤාති. ගකොසුපි තිබ්බිඤ්ඤාති. - ජිව්තාසපි තිබ්බිඤ්ඤාති. රසෙසුපි තිබ්බිඤ්ඤාති. - නායසමිමපි තිබ්බිඤ්ඤාති. ඵොට්ඨබ්බෙසුපි තිබ්බිඤ්ඤාති. - මනසමිමපි තිබ්බිඤ්ඤාති. ධම්මෙසුපි තිබ්බිඤ්ඤාති. - මනොවිඤ්ඤාණෙපි තිබ්බිඤ්ඤාති. මනොසමථසෙසපි තිබ්බිඤ්ඤාති. යමපිදං මනොසමථසුපච්චයා උපපජ්ජති වෙදසිතං සුඛං වා දුකං වා අදුකනිමසුඛං වා, තසමිමපි තිබ්බිඤ්ඤාති. තිබ්බිඤ්ඤං විරජ්ජති. විරාගා විමුච්චති. විමුත්තසමිං විමුත්තමිති ඤ්ඤාණං තොති. ‘බිණ්ණා ජාති. චුසිතං බ්‍රහ්මවරියං. කතං කරණීයං. නාපරං ඉත්තවායා’ති පජානාති”ති.

19 අසමිඤ්ච පන වෙය්‍යානරණසමිං භාඤ්ඤාමානෙ තසු භික්ඛුසනසුසු අනුපාදාය ආසවෙති විභතාති විමුච්චිංසු.

ආදිත්තපටිසායං නිට්ඨන්තං.

උරුවෙලපාටිභාටිසං.

තනිසකභාණවාරං නිට්ඨන්තං.

I. “වක්ඛු ආදිත්තං” ම, ඩු, ප. සසා,

18. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙල්දනවිවෙහි කැමැති තාක් වාසය නොට සියල්ලන් පුරාණජවිලයන් වූ දහසක් පමණ වූ මහන් තිඤ්ඤසංඝයා සමග ග්‍යාගීඡීයට වැඩිසේන. එහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ග්‍යාව සමීපයෙහි වූ ග්‍යාසීසයෙහි තිඤ්ඤන් දහස සමග වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිඤ්ඤන් ඇමතු සේක:

“මහණෙනි, සියල්ල ඇවිල ගන්නේ ය. මහණෙනි, ඇවිල ගත් සියල්ල කිම? මහණෙනි, ඇස ඇවිල ගන්නේ ය. රූපයෝ ඇවිල ගන්න. වකඛුච්ඤ්ඤාණය ඇවිල ගන්නේ ය. වකඛුසමඵසුසය ඇවිල ගන්නේ ය. වකඛුසමඵසුසය හෙතුවෙන් යම් දුක් උපෙක්‍ෂා වෙදනාවක් උපදී ද, එ ද ඇවිල ගන්නේ ය. කුමකින් ඇවිල ගන්නේ ද? රාගගින්නෙන් දෙස ගින්නෙන් මොහගින්නෙන් ඇවිල ගන්නේ ය. ජාතියෙන් ජරායෙන් මරණයෙන් සොකයන්ගෙන් විලාපයන්ගෙන් දුක්වලින් දෙමනස්වලින් සිත් තැවුල්වලින් ඇවිල ගන්නේ ය” යි කියමි.

— “කණ ඇවිල ගන්නේ ය. ශබ්දයෝ ඇවිල ගන්නෝ ය. නැහැය ඇවිල ගන්නේ ය. ගකුයෝ ඇවිල ගන්නෝ ය. — දිව ඇවිල ගන්නේ ය. රසයෝ ඇවිල ගන්නෝ ය. — කය ඇවිල ගන්නේ ය. ඵොට්ඨබ්බයෝ ඇවිල ගන්නෝ ය. — මනස ඇවිල ගන්නේ ය. ධම්මාරම්මණයෝ ඇවිල ගන්නෝ ය. මනෝච්ඤ්ඤාණය ඇවිල ගන්නේ ය. මනෝසමඵසුසය ඇවිල ගන්නේ ය. මනෝසමඵසුසයෙහි වෙන් යම් දුක්වූ ද සැපවූ ද උපෙක්‍ෂා වූ ද වෙදනාවක් උපදී ද, එ ද ඇවිල ගන්නේ ය. කුමකින් ඇවිල ගන්නේ ද? රාගගින්නෙන් දෙසගින්නෙන් මොහගින්නෙන් ඇවිල ගන්නේ ය. ජාතියෙන් ජරායෙන් මරණයෙන් සොකයන්ගෙන් විලාපයන්ගෙන් දුක්වලින් දෙමනස්වලින් සිත් තැවුල්වලින් ඇවිල ගන්නේ ය” යි කියමි. මහණෙනි, මෙසේ නුවණින් දක්නා බහුශ්‍රාව වූ ආයඤ්චාවකතෙමේ ඇසෙහි ද කලකිරේ. රූපයන්හි ද කලකිරේ. වකඛුච්ඤ්ඤාණයෙහි ද කලකිරේ. වකඛුසමඵසුසයෙහි ද කලකිරේ. වකඛුසමඵසුසයෙහි වෙන් යම් දුක් සැප උපෙක්‍ෂා වෙදනාවක් වේ ද, එහි ද කලකිරේ.

“කණෙහි ද කලකිරේ. ශබ්දයන්හි ද කලකිරේ. — නැහැයෙහි ද කලකිරේ. ගකුයන්හි ද කලකිරේ. — දිවෙහි ද කලකිරේ. රසයන්හි ද කලකිරේ. — කයෙහි ද කලකිරේ. ඵොට්ඨබ්බයන්හි ද කලකිරේ. — මනසෙහි ද කලකිරේ. ධම්මාරම්මණයන්හි ද කලකිරේ. මනෝච්ඤ්ඤාණයෙහි ද කලකිරේ. මනෝසමඵසුසයෙහි ද කලකිරේ. මනෝසමඵසුසයෙහි වෙන් යම් දුක් සැප උපෙක්‍ෂා වෙදනාවක් උපදී ද, එහි ද කලකිරේ. කලකිරෙන්නේ නො ඇළේ නො ඇලීමෙන් මිදේ. මිදුනු කල්හි මිදුනේ ය යි දක්නා නුවණ වේ. ‘ජාතිය ඤ්ඤා වී ය. මාගීඛුඛමච්ඤ්ඤා වැස තිමවන ලද්දේ ය. සිටුමගින් කල යුතු දෙය කරණ ලද්දේ ය. මේ රතනත්‍රය මිණිස වෙත කල යුත්තෙක් නැතිවේ ය යි දනියි.”

19. මේ නිගීචකසුත්‍රය දෙසනු ලැබූ කල්හි ඒ තිඤ්ඤන් දහසගේ සිත් නාණනාදාඡට්ටගයෙන් ගැණිණි රහිත ව ආශ්‍රවයන්ගෙන් මිදී ගියහ.

ආදිගතපටියාය හිමි.
—
උරුවෙල්පෙලහරසී.
—
තෙවන බණවර හිමි.

1 අඵ බො භගවා ගයාසීසෙ යථාතීරතනං විහරිතො යෙන රාජගහං, නෙන වාරිකං පකකාමි මහතා භික්ඛුසංඝෙහ න සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙහ සබ්බෙනෙව පුරාණජරිලෙහි. අඵ බො භගවා අනුපුබ්බන වාරිකං වරමානො යෙන රාජගහං, හදවසිරි. නනු සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති ලට්ඨිවනෙ 1 සුප්පනිට්ඨි වෙතියෙ. අසොසාසි බො රාජා මාගධො සෙනියො බිමබ්බිසාරො “සමණො බලු හො ගොතමො සකාපුතො සකාකුලා පබ්බජ්ජො රාජගහං අනුපුතො රාජගහෙ විහරති ලට්ඨිවනෙ සුප්පනිට්ඨි වෙතියෙ. නං බො පන භගවනනං ගොතමං එවං කලාසණො කීතතිසද්දො අබ්බුගහනො: ඉතිපි සො භගවා අරහං සමවාසමුද්දො විජ්ජාවරණසමපනො සුගහො ලොහවිදු අනුතනරො පුරිසදමමසාරපි සන්ධා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. 2 සො ඉමං ලොකං සදෙවනං සමාරකං සබ්බමකං සංඝමණබ්බාහමණිං පඡං සදෙවමනුස්සං සයං අභික්ඛද්ද සච්ඡකතා පවෙදෙති. සො ධමම දෙසෙති ආදිකලාසණං මජ්ඣෙකලාසණං පරියොසානකලාසණං සාන්ඨං සබ්බඤ්ජනං කොවලපරිපුණණං, පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු බො පන තථාරූපානං අරහනං දස්සනං හොති” ති.

2. අඵ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිමබ්බිසාරො ආදසනනුතෙහි මාගධිකෙහි බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙහි පරිවුතො යෙන භගවා නෙහුපසඞකමි. උපසඞකමිතො භගවනනං අභිවාදෙතො එකමනනං නිසීදි. තෙපි බො ආදසනනුතා මාගධිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා අපෙකවෙව භගවනනං අභිවාදෙතො එකමනනං නිසීදිංසු. අපෙකවෙව භගවතා සද්ධිං සමොදිංසු. සමොදනියං කථං සාරානියං විනිසාරොතො එකමනනං නිසීදිංසු. අපෙකවෙව යෙන භගවා නොඤ්ජලිං පණොමෙතො එකමනනං නිසීදිංසු. අපෙකවෙව භගවතො සනතිකෙ තාමගොතනං සාවෙතො එකමනනං නිසීදිංසු. අපෙකවෙව තුණහීභුතො එකමනනං නිසීදිංසු.

3. අඵ බො තෙසං ආදසනනුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං එතදහොසි: “කීනනු බො මහාසමණො උරුවෙලකස්සපෙ බ්‍රහ්මචරියං වරති? උදුහු උරුවෙල කස්සපො මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං වරති?” ති. අඵ බො භගවා තෙසං ආදසනනුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං වෙතසා වෙතොපරිවිතකකමඤ්ඤය ආයසමනනං උරුවෙලකස්සපං ගාථාය අඡ්ඤාහාසි:

1. “ලට්ඨිවනුයනෙ” සා; P. T. S. 2. “භගවති” ම. ඡ. සා.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශයාසිසයෙහි කැමැති තාක් වැඩ වාසය කොට සියල්ලන් ම පුරාණජවිලයන් වූ භික්ෂූන් දහසක් පමණ වූ මහන් භික්ෂූසබ්බසයා සමග රජගහනුවර බලා වැඩ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණසේක් රජගහනුවරට වැඩ එහි රජගහනුවර සමීපයෙහි වැල්මිලිය වැලදගන් නල්ලයනෙහි සුප්පනිට්ඨ වෙතිය නම් නුගරුක්මුල්ලි වැඩ වසනසේක. මගධෙශවර වූ සෙනා ආති බ්‍රහ්මිසාර රජ තෙමේ “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍යකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ හවන් ශ්‍රමණගෞතමයන් වහන්සේ රජගහනුවරට පැමිණ තල්ලයනෙහි සුප්පනිට්ඨවෙතිය නම් වූ නුගරුක්මුල්ලි වාසය කරණසේක. ගෞතමගෞත්‍රයෙහි උපන් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කලණ වූ කිතීතිසොභාව උස් ව නැගේ ය. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණයෙන් අතීන් වනසේක. මේ කාරණයෙන් සමයක්සම්බුද්ධ වන සේක. මේ කාරණයෙන් අභට්ඨියයෙන් හා පසළොස්වරණධම්මයෙන් යුක්ත වන සේක. මේ කාරණයෙන් යහපත් ගමන් ආති සේක. මේ කාරණයෙන් තුන්ද්‍රොව දන් සේක. මේ කාරණයෙන් නිරුහතර වූ පුරුෂයන් දමනය කිරීමෙහි සාරථී වන සේක. මේ කාරණයෙන් දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘ වන සේක. මේ කාරණයෙන් බුද්ධ වන සේක. මේ කාරණයෙන් භාග්‍යවන් වන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බලුන් සහිත මේ ලෝකය ද මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව ද තම විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කරණ සේක. මුල මැද අග යහපත් වූ අරුත් සහිත වූ බ්‍යඤ්ජන සහිත වූ හාත්පසින් සම්පුණ්ණ වූ ධර්මය දෙශනා කරණ සේක. පිරිසිදු වූ ශාසනමුහුම්වයභීය වදාරණ සේක. එබඳු වූ රහතුන්ගේ දැකීම යහපත් වේ ය” යි ආසුයේ ය.

2. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනා ආති බ්‍රහ්මිසාර රජ තෙමේ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුනයක් බ්‍රාහ්මණගෘහපතීයන් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් නැනට පැමිණියේ ය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක හුන්තේ ය. ඒ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුනයක් බ්‍රාහ්මණගෘහපතීයෝ ආතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක හුන්හ. ආතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිත් ආලවිය යුතු කතා කොට නිමවා පසෙක හුන්හ. ආතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුන් දිසාවට ආදිලි වැද පසෙක හුන්හ. ආතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි නම්ගොත් අත්වා පසෙක හුන්හ. ආතැම් කෙනෙක් නිශඤ්ච පසෙක හුන්හ.

3. ඉක්බිති ඒ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුනයක් බ්‍රාහ්මණගෘහපතීයන්ට “කිම, මහාශ්‍රමණතෙමේ උරුවෙලකාශ්‍යපයා වෙත බ්‍රහ්මවයභීයෙහි නැසිරේ ද, තොහොත් උරුවෙලකාශ්‍යපතෙමේ මහාශ්‍රමණයා වෙත බ්‍රහ්මවයභීයෙහි නැසිරේ ද?” යි සිතක් වූයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධදෙසවාසී වූ දෙළොස් නහුනයක් බ්‍රාහ්මණගෘහපතීයන්ගේ විත්තවිතකීය නමන්ගේ සිතීන් දැන ආයුෂමත් උරුවෙලකාශ්‍යපසථවිරයන්ට ගාථාවෙන් (මෙසේ) වදාළ සේක:-

4. “කිමෙව දිස්වා උරුවෙලවාසී
 පභාසි අග්නි කිසකොවදනො,
 පුච්ඡාමි තං කසුප එතමන්ථං
 කථං පභිණං. තච අග්නිහුතත”නති.

“රූපෙ ච සඤ්ඤෙ ච අපො රසෙ ච
 කාමන්ඤ්ඤො වාභිවදන්ති යඤ්ඤො,
 එතං මලන්ති උපසිඬු ඤ්ඤො
 නසමා න සිට්ඨො න හුතෙ අරඤ්ඤ”නති.

“එන්ථ ච 1 තො මනො න රමින්ථ (කසුපානි භගවා)
 රූපෙසු සඤ්ඤෙසු අපො රසෙසු,
 අථ බො චරති දෙවමනුසුප්පොකෙ
 රතො මනො කසුප බුච්ඡි මෙනනති.

“දිස්වා පදං සන්තමනුපසිකං
 අකිඤ්චනං කාමභවෙ අසන්තං,
 අනඤ්ඤාථාභාවිමනඤ්ඤානෙයං
 නසමා න සිට්ඨො න හුතෙ අරඤ්ඤ”නති.

5. අථ බො ආයස්මා උරුවෙලකසුපො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඛනං කරන්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතින්වා භගවන්තං එතදවොච: “සන්ථා මෙ භනෙත, භගවා. සාවකො‘භමසමී. සන්ථා මෙ භනෙත, භගවා, සාවකො‘භමසමී”ති. අථ බො තෙසං ද්වාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගතපනිකානං එතදනොසි: “උරුවෙලකසුපො මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිති”ති. අථ බො භගවා තෙසං ද්වාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගතපනිකානං චෙතසා චෙතනාපරිවිතකකමඤ්ඤාය ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි. සෙය්‍යපීදං - දුතකථං පීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙතනමෙම ච ආනිසංසං පකාසෙසි යද තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කලලචිතො මුදුචිතො විනිචරණචිතො උදග්ගචිතො පසන්තචිතො, අථ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා, නං පකාසෙසි: දුකඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගා. සෙය්‍යථාපී නාම සුඤ්ඤං චන්ථං අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පනිගණෙනය්‍ය, එවමෙව එකාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගතපනිකානං බිම්බිසාරපමුඛානං නසමියෙව ආසනෙ විරජා චිතමලං ධම්මචකඬු උදපාදි: “යං කිඤ්චී සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං”නති. එකං නහුතං උපාසකන්තං පටිවෙදෙසි.

4. “නවුසන්ට අවවාද දෙන නොනොන් නමා නවුස් ව සෙස්සන්ට අවවාද දෙන උරුවෙල්වැසි ඔබ කුමක් නම් දැක ගිනි පිදීම දුරු කලා හු ද? කාශ්‍යපය, මේ කරුණ ඔබ අතින් විවාරම් ඔබගේ ගිනි පිදීම හෙසේ ප්‍රහීණ වී ද?”

“රූප ද ශබ්ද ද රස ද කාන්තාවන් ද ස්පර්ශ ද ගන්ධ ද යන මේ කාමයෝ යාග කීරීමේ හෙතුවෙන් සිදු වෙති යි කියන්. මේ රූපාදිකාමප්‍රභේදය කාමුපටිආදියෙහි කිලුටැසි දැන ගන් හෙයින් මනායාගයෙහි නො ඇලුනෙමි. දවසක් පාසා කටයුතු ගිනි පිදීමෙහි නො ඇලුනෙමි” යි (පිලිවදන් දුන්නේ ය.)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “කාශ්‍යපය, මේ ලොකයෙහි රූප කෙරෙහි ද ශබ්ද කෙරෙහි ද රස කෙරෙහි ද නොපහේ සිත නො ඇලුනේ නම්, එකල්හි දිව්‍යමනුෂ්‍යලොකයෙහි හො තැනක දැන් සිත ඇලුනේ ද? යන මෙය කියව” යි (වදාල සේක.)

“කාමභවයෙහි නොඇලුනා වූ ශාන්ත වූ කාමාදිඋපධිරහිත වූ කාමාදිපලිබොධිරහිත වූ ජාතීජරාමරණයන්ගේ අභාවයෙන් වෙනස් වන බවක් නැත්තා වූ තමන් විසින් වැඩු මගින් ම පැමිණිය යුතු වූ අතිකතු විසින් නො පැමිණවිය හැකි බැවින් අනඤ්ඤනෙය්‍ය වූ හෙවත් තමන් දියුණු කල පිලිවෙතින් ම අවබෝධ කළ යුතු වූ නිශීඤ්ඤතා දැන ගන් හෙයින් මනායාගයෙහි නො ඇලුනෙමි. දවසක් පාසා කට යුතු ගිනි පිදීමෙහි නො ඇලුනෙමි” යි කී ය.

5. එකල්හි ආයුෂමක් උරුවෙලකාශ්‍යපනෙමේ හුනස්නෙන් නැගිට උතුරුසහසිරිච්චර එකස් කොට පොරොවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටි “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාසනා වන සේක. මම ශ්‍රාවකයෙක් වෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාසනා වන සේක. මම ශ්‍රාවකයෙක් වෙමි” යි කියේ ය. එකල්හි මගදදනවුටැසි දෙලොස් නහුනයක් වූ (එක්ලක්ෂවිසිදහසක්) බ්‍රාහ්මණගාතපතියන්හට “උරුවෙල-කාශ්‍යපනෙමේ මනාශ්‍රමණයන් වෙත බුහුමයභීයෙහි හැසිරේ ය” යි සිත් වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගදදනවුටැසි දෙලොස්නහුවක් වූ ඒ බ්‍රාහ්මණගාතපතියන්ගේ සිත තම සිතීන් දැන පිලිවෙලකතාව වදාල සේක. ඒ මෙසේ ය - දැනකථාව සීලකථාව සවගීකථාව නාමයන් දුක් සහිතබව ලාමකබව කෙලෙස්බව නෙතබමමයෙහි අනුසස් ද ප්‍රකාශ කළ සේක. යම් කාලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුදුසු වූ සිත් ඇති මොලොක් සිත් ඇති නීචරණ රහිත සිත් ඇති ඔද වැසි සිත් ඇති පහන් සිත් ඇති ඔවුන් දක්සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයන්ගේ ආවේණික වූ යම් ධර්මදෙශනාවක් වේ ද, දෘඪසත්‍යය සමුද්‍රයසත්‍යය නිරොධසත්‍යය මාගීසත්‍යය යන ඒ වතුරායභීසත්‍යය දෙසුසේක. පහ වූ කිලුටුආති පිරිසිදු වූ වස්ත්‍රයක් සායම් අල්ලා ගන්නා සේ බිම්බිසාර රජු ප්‍රමුඛ කොට ඇති මගදදනවුටැසි දෙලොස්නහුවක් බ්‍රාහ්මණගාතපතියන්හට ඒ ආසිතයෙහි දී ම පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති “පමි - කිසිවක් හටගැණීම සවභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සිසල්ල නිරුඳුම් වීම සවභාවය නොව ඇතැ” යි යන සොවාපනතිමගඤ්ඤණය උපන්නේ ය. එහි දී එක් නුහුවක් උපාසකතාවය ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

6. අළු බො රාජා මාගධො සෙතියො බිලිබ්බාතො දිට්ඨධම්මො පනතධම්මො විදිතධම්මො පර්යොගාලුකධම්මො තීණණවිචිතියෙත්ථ, විගතකථඛකපො වෙසාරජ්ජපනතො අපරජ්ජවයො සඤ්චසාසනෙ භගවන්තං එකදවොච: “පුබ්බ මෙ භනෙන, කුමාරස්ස සන්තො පඤ්ච අස්සාසකා අනෙසුං, තෙ මෙ එතරති සමිද්ධා. පුබ්බ මෙ භනෙන, කුමාරස්ස සන්තො එතදනොසී: ‘අහො චත මං රජෙ අභිසිංහෙචයස්ස’නති. අයං බො මෙ භනෙන, පඨමො අස්සාසකො අහොසී. සො මෙ එතරති සමිද්ධො. ‘තස්ස ච මෙ විජ්ඣං අරතං සමො සමබුද්ධො ඔක්කමෙය්‍යා’ති අයං බො මෙ භනෙන, දුතියො අස්සාසකො අනොසී. සො මෙ එතරති සමිද්ධො. ‘තඤ්චානං භගවන්තං පඤ්චපාසෙය්‍යා’නති අයං බො මෙ භනෙන, තතියො අස්සාසකො අනොසී. සො මෙ එතරති සමිද්ධො. ‘සො ච මෙ භගවා ධම්මං දෙසෙය්‍යා’ති අයං බො මෙ භනෙන, චතුස්ථො අස්සාසකො අනොසී. සො මෙ එතරති සමිද්ධො. ‘තස්ස චානං භගවන්තො ධම්මං ආජානෙය්‍යා’නති අයං බො මෙ භනෙන, පඤ්චමො අස්සාසකො අනොසී. සො මෙ එතරති සමිද්ධො. පුබ්බ මෙ භනෙන, කුමාරස්ස සන්තො ඉමෙ පඤ්ච අස්සාසකා අනෙසුං. තෙ මෙ එතරති සමිද්ධො.”

7. “අභික්කන්තං භනෙන. අභික්කන්තං භනෙන. සෙය්‍යථාපි භනෙන තිකකුජ්ජනං වා උකකුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුඤ්ඤා වා මග්ගං ආචිකෙබ්බය්‍ය, අක්කිකාතෙ වා තොලපජ්ජනං ධාරෙය්‍ය චකචුමන්තො රුපාති දඤ්චිනතී’ති, එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො එසාහං භනෙන, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඤ්ඤාඤ්ච, උපාසකං මං භනෙන,¹ භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතං. අභිවාසෙතු ච මෙ භනෙන, භගවා ස්වාභ්‍යාය භවතං සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤානා”ති. අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිතාවෙන.

8. අළු බො රාජා මාගධො සෙතියො බිලිබ්බාතො භගවන්තො අභිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙතො පදකම්මං කන්තො පකකාමී. අළු බො රාජා මාගධො සෙතියො බිලිබ්බාතො තස්සා රතතියා අච්චයෙන පණ්ණිනං බාදතියං තොජ්ජියං පටිසාදපෙතො භගවන්තො කාලං ආතොවාපෙසී: “කාලො භනෙන. තිට්ඨිතං භවත”නති. අළු බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙතො පනතවිචරමාදිය රාජගතං පාචිසි මහතා භික්ඛුසඤ්ඤන සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤෙය්‍යන සබ්බෙතෙව පුරාණ ජට්ටෙහි. තෙන බො පන සමයෙන සකෙකා දෙවන්තමිඤ්ඤ මාණවතවණ්ණං අභිතිම්මතිතො බුද්ධපමුඛස්ස සඤ්ඤාස්ස² පුරතො පුරතො ගච්ඡති ඉමා ගාථායො ගායමානො.

1. “උපාසකං මං” ම, ජ, සා, 2. “භික්ඛු සඤ්ඤාස්ස” ම, ජ, සා, P. T. S

6. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ආති බිම්බිසාර රජතෙමේ දක්නාලද සිවුසස් දහම් ආත්තේ පැමිණි සිවුසස්දහම් ආත්තේ අවබෝධ කළ සිවුසස් දහම් ආත්තේ බැසගත් සිවුසස් දහම් ආත්තේ පහ වූ සාක ආත්තේ පහ වූ හෙයේ හෙයේ දැ සි පැවැති සාක ආත්තේ නිභියභාවයට පැමිණියේ මුදුසසුනෙන් පිටත් අන් පිහිටක් නැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිති, පෙර කුමාර වූ මාගේ පැතිමු පසක් වී ය. මාගේ ඒ පැතිමු දැන් සමාදා වී ය. සාමිති, පෙර කුමාර වූ මට ‘මා මගධරාජ්‍යයෙහි අභිෂෙක කරන්නාහු නම් යෙහෙකා’ යි මෙබඳු සිතක් උපන. සාමිති, මේ මට උපන් මුල් පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා වූයේ ය. ‘මාගේ විජිතයට රහත් වූ සම්මාසම්බුදුරජානන්වහන්සේ පැමිණෙන්නාහු නම් යෙහෙකා’ යි සිත් වී ය. සාමිති, මේ මට උපන් දෙවන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා වී ය. ‘මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලමෙන්නෙමි නම් යෙහෙකා’ යි සිතක් උපන. සාමිති, මේ මාගේ තෙවන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා වී ය. ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට දහම් දෙසනසේක් නම් යෙහෙකා’ යි සිතක් උපන. සාමිති, මේ මාගේ සිවුවන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා ය. ‘මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය අවබෝධ කරන්නෙමි නම් යෙහෙකා’ යි සිත් වී ය. සාමිති, මේ මාගේ පස්වන පැතිම ය. මාගේ ඒ පැතිම දැන් සමාදා ය. සාමිති, පෙර කුමාර වූ මට මේ පැතිමු පස වූයේ ය. මාගේ ඒ පැතිමු දැන් සමාදා වී ය.’”

7. “සාමිති, ඉතා යහපත් ය. සාමිති, ඉතා යහපත් ය. සාමිති, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ වේ ද, වැසුනක් යම් සේ විවෘත කරන්නේ වේ ද, මං මූලා වූවහුට යම් සේ මග කියන්නේ වේ ද, ආස් ආත්තෝ රූප දක්නාහ යි ගතදුරෙහි තෙල් පහනක් යම් සේ දරන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොදෙයක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. සාමිති, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලෝකෝත්තර ධර්මය ද සබ්බසාද සරණ කොට යමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියා වූ මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා. සාමිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසබ්බසා සමග හෙට මාගේ බත ඉවසන සේක්වා” යි කීයේ ය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශබ්දභාවයෙන් එය ඉවසා වදාළ සේක.

8. ඉක්බිති මගධෙයවර වූ සෙනා ආති බිම්බිසාර රජතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ ඉවසීම දැන හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය. ඉක්බිති මගධාධිපති වූ සෙනා ආති බිම්බිසාර රජතෙමේ ඒ රූය ඉක්ම යෑමෙන් පසු ප්‍රණීත වූ කැසුහු දේ බිදිය යුතු දේ පිළිසෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමිති, මේ සුදුසු කාලය යි. බත නිමවී ය” යි ආල් දැන්වී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි නැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙන සියල්ලන් ම පුරාණ ජපිලයන් වූ දහසක් පමණ මහත් භික්ෂුසබ්බසා සමග රජගහ නුවරට වැඩි සේක. එකල්හි දෙවාධිපති වූ ශක්‍රතෙමේ තරුණ මිනිස් වෙසක් මවාගෙන බුද්ධපුමුඛ භික්ෂුසබ්බසාගේ ඉදිරියෙහි මේ ගාථාවන් කියමින් යයි.

9. “දනොනා දනොනති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුඛොනා විප්පමුඛොනති,
සිඛිතීතිකකසවණේණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

සනොනා සනොනති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුඛොනා විප්පමුඛොනති,
සිඛිතීතිකකසවණේණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

මුඛොනා මුඛොනති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුඛොනා විප්පමුඛොනති,
සිඛිතීතිකකසවණේණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

නිණේණා නිණේණති සහ පුරාණජට්ඨෙති විප්පමුඛොනා විප්පමුඛොනති,
සිඛිතීතිකකසවණේණා රාජගහං පාවිසි හගවා.

දසවාසො දසබලො දසධම්මවිදු දසති චුප්පනො
සො දසසනපරිවාරො රාජගහං පාවිසි හගවා”ති.

මනුස්සා සකකං දෙවනමිඤ්ඤං පසසිඤ්ඤා එවමානංසු: “අභිරුපො වනායං
මාණවතො. දස්සනීයො වනායං මාණවතො. පාසාදිතො , වනායං
මාණවතො. කස්ස හු ඛො අයං මාණවතො?” තී. එවං චුභොහ සකෙකා
දෙවනමිඤ්ඤෙ තෙ මනුස්සෙ ගාථාය අජකිතාසි:--

“යො සීරො සබ්බසි දනොනා සුඤ්ඤා අප්පට්ඨග්ගලො,
අරහං සුගතො ලොකෙ තස්සානං පරිවාරතො”ති

10. අඵ ඛො හගවා යෙන රඤ්ඤෙ මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස
නිවෙසනං, නොනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා පඤ්ඤානො ආසනෙ නිසීදි
සද්ධිං භික්ඛුසඛිසන. අඵ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො
බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛිසං පණ්ණෙන ඛාදනීයෙන තොජනීයෙන සනඤ්ඤා
සනතප්පෙඤ්ඤා සම්පවාරෙඤ්ඤා හගවනං භුතනාපිං ඔනීතපනතපාණ්ණං
එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීතනස්ස ඛො රඤ්ඤෙ මාගධස්ස
සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතදනොසි: “කඤ්ඤා හු ඛො හගවා විතරෙය්ඤ,
යං අස්ස ගාමනො තෙව අනිදුරෙ න අච්චාසනා¹ ගමනාගමනසම්පනං
අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මනුස්සානං අභිකකමනීයං දිවා අප්පකිණ්ණං රතනිං
අප්පසද්දං අප්පතිගෙඤ්ඤාසං විජනවානං මනුස්සරාහසෙය්ඤං පටිසලුතාන
සාරුප්ප”නති. අඵ ඛො රඤ්ඤෙ මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතද-
නොසි: “ඉදං ඛො අමනාකං වෙඵචනං උය්ඤානං ගාමනො තෙව අනිදුරෙ න
අච්චාසනො ගමනාගමනසම්පනං අට්ඨිකානං අට්ඨිකානං මනුස්සානං
අභිකකමනීයං දිවා අප්පකිණ්ණං රතනිං අප්පසද්දං අප්පතිගෙඤ්ඤාසං
විජනවානං මනුස්සරාහසෙය්ඤං පටිසලුතානසාරුප්පං. යනනුතාන
වෙඵචනං උය්ඤානං බුද්ධිපමුඛස්ස භික්ඛුසඛිසස්ස දදෙය්ඤ”නති.

1. “නව අච්චාසනෙ” ම, ඡ, සං “නාවචාසනෙ” නො. ව.

9. “දැමුනු වෙසෙසින් මිදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇති සේක්, දැමුනු වෙසෙසින් මිදුනු පුරාණජච්චයන් හා රජගහනුවරට වැඩි සේක.

සංසිඳුනු වෙසෙසින් මිදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇතිසේක්, සන්හුන් වෙසෙසින් මිදුනු පුරාණජච්චයන් හා රජගහ නුවරට වැඩි සේක.

මිදුනු වෙසෙසින් මිදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇතිසේක්, මිදුනු වෙසෙසින් මිදුනු පුරාණජච්චයන් හා රජගහ නුවරට වැඩිසේක.

සසරින් එතෙර වූ වෙසෙසින් මිදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දඹරන්පැහැ ඇතිසේක්, එතෙර වූ වෙසෙසින් මිදුනු පුරාණජච්චයන් හා රජගහ නුවරට වැඩිසේක.

දසවැදූරැම් වූ ආයඣ්චාසය ඇති දසවැදූරැම් වූ කායබල ඤාණබල ඇත්තා වූ දස වැදූරැම් වූ කම්පඵ දන්තා වූ දගවිධ අනෙකක්‍ෂ්‍යාබ්‍යයන් ගෙන් යුක්ත වූ දහසක් මහරහතුන් පිරිවර කොට ඇති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවරට වැඩිසේක.”

මිනිස්සු සක්දෙව්වරුන් දැක මේ තරුණ තෙමේ මනා රු ඇත්තේ ම ය. මේ තරුණ තෙමේ දැකුම්කලු ම ය. මේ තරුණතෙමේ ප්‍රසාද ජනක ම ය. මේ තරුණතෙමේ .කවරකුගේ දැ” යි කීහ. මෙසේ කී කල්හි සක්දෙව්වරුන්තෙමේ මේ ගාථාව කියේ ය:

“සම් නුවණැත්තෙක් තෙමේ සියලු සකකායනකයන්හි දැමුනේ ද, පිරිසිදු වූයේ ද, අප්‍රතිප්‍රභල වූයේ ද, ලෝකයෙහි රහත් වූයේ ද, යහපත් ගමන් ඇත්තේ ද, මම උන්වහන්සේගේ මෙනෙකරු වෙමි.”

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජහුගේ රජමැදුරට වැඩිසේක. වැඩ පැණ වූ අසුතෙහි හිඤ්ඤාසංකයා සමග වැඩ හුන්සේක. මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ බුද්ධිප්‍රමුඛ හිඤ්ඤාසංකයා ප්‍රණීත වූ කැයුතු දෙයින් හා බිදිය යුතු දෙයින් සියතින් සහස්වා වලද ක්‍රම වූ පාත්‍රයෙන් ඉවත් කල අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගොස් පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාරරජුන්ට ගමට නොදුර වූ ගමට නො ලං වූ යැම් ඊමට පහසු වූ බුදුන් වැදීම හා දනම් ඇසීම ප්‍රයෝජන කොට ඇති මිනිසුන්ට යැමට පහසු වූ දනවල ජනකමුතයාගේ ගැවසීම් නැත්තා වූ රාත්‍රියෙහි නිකඩ වූ සොෂා රහිත වූ ජනවාතයෙන් තොර වූ මිනිසුන්ගේ රහස්වැඩට සුදුසු වූ කායාදීන්ගේ විවේකයට යොග්‍ය වූ යම් සෙනසුනක් වන්නේ ද, එබඳු කවර තැනක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩවසන සේක් ද?” යන සිතක් වූයේ ය. මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාරරජුන්ට අපගේ මේ වෙළුමන උයන ගමට නො දුරෙහි ය. නො ලං නැත්නි ය. යැම් ඊමට පහසු වේ. වූව මනා මිනිසුන්ට පහසුවෙන් යා හැකි වේ. දනවල් ගැවසීමෙන් නැත. රාත්‍රියෙහි නිකඩ ය. සොෂා රහිත ය. ජනවාත නැත. මිනිසුන්ගේ රහස්වැඩට සුදුසු වේ. කායවිවේකයට යොග්‍ය වේ. මම ඒ වෙළුමන උයන බුද්ධිප්‍රමුඛහිඤ්ඤා සංකයා වහන්සේට පුදුන්තෙමි නම් යෙතෙකැ” යි සිතක් වූයේ ය.

11 අළු බො රාජා මාගධො සෙනියො බිමබ්බිසාරො සොවණ්ණමයං භික්ඛාරං ගතෙනා භගවතො ඔනොජෙසී: “එතාතං භනෙන, වෙළවනං උය්‍යානං බුද්ධපමුඛස්ස සබ්බස්ස දමමී” තී. පටිග්ගතෙසි භගවා ආරාමං. අළු බො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිමබ්බිසාරං ධම්මියා කථාය සද්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සමපතංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පකකාමි. අළු බො භගවා එතස්මිං නිදුනෙ ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්සී: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආරාම” නතී.

12. තෙන බො පන සමයෙන සඤ්ජයො පරිබ්බාජකො රාජගතෙ පටිවසනී මනනියා පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධිං අවිසුත්තෙයොති පරිබ්බාජකසතෙති. තෙන බො පන සමයෙන සාරිපුත්තමොග්ගලොනා සඤ්ජයෙ පරිබ්බාජකෙ බුහම්වරියං වරනතී. තෙති කතීකා කතා තොති: “යො පයමං අමනං අධිගච්ඡතී, සො ඉතරස්ස ආරොවෙතු” තී. අළු බො ආයස්මා අස්සජ් පුබ්බණ්ණසමයං තිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදිය රාජගතං පිණ්ඩාය පාවිසී පාසාදිකෙන අභිකකනෙන පටිකකනෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමමිඤ්ජ්තෙන පසාරිතෙන ඔක්ඛිත්තවකඛු ඉරියාපථසමපනනා.

13. අද්දසා බො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මනං අස්සජ් රාජගතෙ පිණ්ඩාය වරනතං පාසාදිකෙන අභිකකනෙන පටිකකනෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමමිඤ්ජ්තෙන පසාරිතෙන ඔක්ඛිත්තවකඛු ඉරියාපථසමපනනා. දීඨ්ඨානස්ස එතදුතොසී: “යෙ වන ලොකෙ අරහනෙනා වා අරහත්තමග්ගං වා සමාපනනා, අයං තෙසං භික්ඛු අඤ්ඤතරො. යනනුනාතං ඉමං භික්ඛු උපසඛකමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යං, කං‘සී ත්වං ආවුසො, උද්දිස්ස පබ්බජ්තො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොවෙසී?” තී.

14. අළු බො සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදුතොසී: “අකාලො බො ඉමං භික්ඛු පුච්ඡතුං, අනතරසරං පවිට්ඨො පිණ්ඩාය වරනී. යනනුනාතං ඉමං භික්ඛු පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධෙය්‍යං. අත්ථිකෙහි උපඤ්ඤනං මග්ග” තතී. අළු බො ආයස්මා අස්සජ් රාජගතෙ පිණ්ඩාය වරිත්වා පිණ්ඩපානං ආදිය පටිකකමි. අළු බො සාරිපුත්තො¹ පරිබ්බාජකො යෙනායස්මා අස්සජ්, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා ආයස්මනා අස්සජ්තා සද්ධිං සමමොදී. සමමොදනීයං කථං සාරානීයං චිතිසාරත්වා එකමනතං අට්ඨාසී. එකමනතං සීතො බො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මනතං අස්සජ් එතදුචොච: “විප්පසන්නාති බො තෙ ආවුසො, ඉත්ඨියාති. පරිසුඤ්ඤො ඡත්ථවණ්ණො පරිඤොදුතො. කං‘සී ත්වං ආවුසො, උද්දිස්ස පබ්බජ්තො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොවෙසී?” තී.

1. “සාරිපුත්තොසී” ම. ඡ. සං.

11. ඉක්බිති මගධෙඛර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාරරජනෙමේ රන් කෙණ්ඩිය ගෙන “සවාමිනි, මම මේ වෙළචනඋයන බුද්ධපුත්‍ර මහා සඛ්ඤා වනන්සේට දෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වනන්සේගේ ඉදිරියෙහි පැන් වක්කෙලේ ය. භාග්‍යවතුන් වනන්සේ ආරාමය පිළිගත්සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වනන්සේ මගධෙඛර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු දැනමි කතාවෙන් මනා කොට කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තියුණු කරවා සතුටු කරවා හුනස්මනන් නැගිට වැසිසේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වනන්සේ මේ කාරණය තිමිනි කොට දැනමි කථාවක් කොට හිසසුන් ඇමතුසේක: “මහණෙනි, ආරාම පිළිගැනීම අනුදැනීම.”

12. ඒ කාලයෙහි සඤ්ජයපරිව්‍රාජක නෙමේ දෙසිය පණසක් පරිව්‍රාජකයන්ගෙන් යුත් මහත් පරිව්‍රාජක පිරිසක් සමග රජගහනුවර වාසය කරයි. එකල්හි ශාරීපුත්‍රමොදගලායන දෙදෙන සඤ්ජයපරිව්‍රාජකයා වෙත බ්‍රහ්මවයඝීයෙහි හැසිරෙත්. ඔවුන් විසින් යමෙක් පලමු කොට තිථිණයට පැමිණේ ද, හෙනෙමේ අනිභානට දන්වා” යි කනිකාවක් කරණ ලදී. ඉක්බිති ආයුෂමත් අසුඤ්ඤි සථවිරනෙමේ පෙරවරායෙහි හැද පොරොවා පාසිවුරුගෙන ප්‍රසාදජනක වූ ඉදිරි ගමනින් ආපසු ගමනින් ඉදිරිය බැලීමෙන් හත්පස බැලීමෙන් අත්පා හැකිලීමෙන් අත්පා දිගු කිරීමෙන් යුක්ත ව යට හෙළා ඇස් ඇත්තේ යහපත් ඉරියව් වෙන් යුක්ත ව පිඬු පිණිස රජගහනුවරට වැසියේ ය.

13. ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජක නෙමේ, ප්‍රසාදජනක වූ ඉදිරි ගමනින් ආපසු ගමනින් ඉදිරිය බැලීමෙන් හත්පස බැලීමෙන් අත්පා හැකිලීමෙන් අත්පා දිගු කිරීමෙන් යුක්ත ව යට හෙළා ඇස් ඇති ව මනා ඉරියව්වෙන් යුක්ත ව රජගහනුවර පිඬු සිභා හැසිරෙණ ආයුෂමත් අසුඤ්ඤි තෙරුන් දුටුවේ ය. දැක, ඔහුට “ඒකාන්තයෙන් ලොකයෙහි යම් කෙනෙක් රහන් වූවාහු හෝ රහන්මගට පිළිපත්නාහු හෝ වෙත් ද, මේ මහණනෙමේ ත් ඔවුන් අතුරෙහි එක්තරා එකෙක. මම මේ මහණහු කරා ගොස් “ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදිවූවහු ද? නුඹවහන්සේගේ ශාස්තෘනෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? නුඹවහන්සේ කවරකුගේ ධර්මය රුචි කරනසේක් ද? යි විචාරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් පහල වූයේ ය.

14. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාට “මේ මහණහු විචාරන්නට මේ කාලය නො වේ ම ය. ඇතුළුගමට පිවිසියේ පිඬු සිභා හැසිරේ. මම මේ මහණහු පසුපස්සේ ලුහුබැඳ යන්නෙමි නම් යෙහෙක. එය අභිමන් විසින් සොයාගන්නා ලද මාගීය යි. නොහොත් තිවන් සොයන්නන් විසින් මග දැන ගන්නා ලද්දේ ය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් අසුඤ්ඤි සථවිරනෙමේ රජගහනුවර පිඬු සිභා හැසිර පිණිසානාය ගෙන පෙරලා ගියේ ය. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකනෙමේ අසුඤ්ඤි සථවිරයන් වනන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් අසුඤ්ඤි තෙරුන් සමග සතුටු වී ය. සතුටු විය යුතු සිත් ඇලවිය යුතු කතා කොට තිමවා පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකනෙමේ ආයුෂමත් අසුඤ්ඤි තෙරුන්ට “ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේගේ ඉඤ්ජියයෝ වෙසෙසින් පහන් වූවෝ ය. පිරිසිඳු වූ සිරුරු පැහැය නිමිල වේ. ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදි වූසේක් ද? නුඹවහන්සේගේ ශාස්තෘනෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? කවරක්හුගේ ධර්මය රුචි කරනසේක් ද?” යි විචාලේ ය.

15. “අත්ථාටුසො මහාසමණො සික්ඛපුත්තො සික්ඛාකුලා පබ්බජිතො. තාහං භගවන්තං උද්දිස්ස පබ්බජිතො. සො ච මෙ භගවා සත්ථා. තස්ස චාහං භගවතො ධම්මං රොචෙමි” කී. “කිංචාදී පනායසමනො සත්ථා කීමකංසී ?” “අහං බො ආටුසො, නචො අචිරපබ්බජිතො. අඬුනාගතො ඉමං ධම්මවිනයං. න තාහං සකෙකාමි විත්ථාරෙන ධම්මං දෙසෙතුං. අපි ච තෙ සඞ්ඛිත්තෙන අත්ථං චකංසාමි” කී. අථ බො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො “ආයස්මන්තං අස්සජං එතදචොච: “හොතු ආටුසො -

“අපං චා බහුං චා භාසස්ස අත්ථෙස්සච මෙ බ්‍රැහ්මී,
අත්ථොච මෙ අත්ථො කිං කාහසි ච්ඤාත්තං බහු” නති.

අථ බො ආයස්මා අස්සජ සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං අභාසී:

“යෙ ධම්මා තෙතුප්පභවා තෙසං හෙතුං නිථාගතො ආහ,
තෙසස්සච යො නිරොධො එවංචාදී මහාසමණො” කී.

අථ බො සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුඤ්ඤා විරජං චිත්තමලං ධම්මචකඤ්ඤං උදපාදි: “යං කිස්සචි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති.

“එසෙව ධම්මො යදී නාවදෙව පච්චබ්‍යජා¹ පදමසොකං,
අදිට්ඨං අබ්භතීතං බහුකෙහි කප්පනහුත්තෙහි” කී.

16. අථ බො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො යෙන මොග්ගලානො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා බො මොග්ගලානො පරිබ්බාජකො සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං එතදචොච: “විප්පසන්තාති බො තෙ ආටුසො, ඉඤ්චියාති. පරිසුද්ධො ඡ්චිවණෙණා. පරියොදනො. කච්චි තො ත්වං² ආටුසො, අමනාමසිගතො ?” කී. “ආමාටුසො, අමනා අසිගතො” කී. “යථා කථම්පන ත්වං ආටුසො, අමනං අසිගතො ?” කී. “ඉධාහං ආටුසො, අද්දසං අස්සජං භිකඤ්ඤං රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරන්තං පාසාදිකෙන අභිකකන්තෙන පටිකකන්තෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමමිස්සජිතෙන පසාරිතෙන ඔකඛිත්තචකඤ්ඤං ඉරියාපඨසම්පන්නං. දිස්වාන මෙ එතදතොසි: “යෙ චන ලොකෙ අරහන්තො වා අරහන්තමග්ගං වා සමාපන්නා. අයං තෙසං භිකඤ්ඤ අස්සඤ්ඤතරො. යනනුනාහං ඉමං භිකඤ්ඤං උපසඞ්කමිත්වා පුච්චෙත්ථයතං: කංසී ත්වං ආටුසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො ? කො චා තෙ සත්ථා ? කස්ස චා ත්වං ධම්මං රොචෙසී ?” කී. තස්ස මග්ගං ආටුසො, එතදතොසි: “අකාලො බො ඉමං භිකඤ්ඤං පුච්ඡිතුං, අන්තාරස්සරං පට්ටෙඨා පිණ්ඩාය චරති. යනනුනාහං ඉමං භිකඤ්ඤං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අඬුබ්බෙකියතං. අත්ථිකෙහි උපස්සඤ්ඤනං මග්ග” නති.

1 “පච්චබ්‍යජ” ම. ඡ සං. 2. “කච්චනු ත්වං” P. T. S
Free Distribution www.aathaapi.org

15. (එකල්හි අසුසජ්ඣවිරතෙමේ) “ආචාරිකී, ශාන්තපුත්‍ර වූ ශාන්තකුලයෙන් කිකම පැවිදි වූ මහාශ්‍රමණයෙක් ඇත. මම ඒ භාග්‍යවතුන් උදෙසා පැවිදි වූයෙමි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාසනා වතසේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය ද මට රැස්නේ” යි කීයේ ය. එවිට ආයුෂමතුන් වහන්සේගේ ශාසනාන් වහන්සේ කිනම් ලබයි ඇතිසේක් ද? කුමක් කියතසේක්ද” යි පරිව්‍රාජකතෙමේ (ඇසී ය.) “ආචාරිකී, මම නවකයෙක් වෙමි. පැවිදි වූ නොබෝකල් ඇත්තේ වෙමි. මේ ශාසනයට අළුත පැමිණියේ වෙමි. එහෙයින් මම ඔබට ධර්මය විසාර වශයෙන් දෙශනා කරන්නට අපොහොසත් වෙමි. එතෙකුදු වුවත් ඔබට සැකෙවින් අතීය කියමි” යි අසුසජ්ඣවිරතෙමේ කී ය. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකතෙමේ ආයුෂමත් අසුසජ් කෙරුන්ට “ආචාරිකී, වේවා -

“සංඥා කොට හෝ බොහෝ කොට හෝ වදුරණු මැනවි. මට අතීය ම කියව. මට අතීයෙන් ම ය වැඩ, බොහෝ වචනවලින් ප්‍රයෝජන කිමැ” යි කීයේ ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් අසුසජ්ඣවිරතෙමේ ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාහට මේ ධර්මකුමය කී ය:

“හෙතුවෙන් උපදින යම් ධර්මකෙනෙක් වෙන් ද, ඔවුන්ගේ හෙතුව නථාගතතෙමේ වදාලේ ය. ඔවුන්ගේ යම් නිරෝධයෙක් වේ ද, එය ද වදාලේ ය. මහාශ්‍රමණතෙමේ මෙබඳුවාද ඇත්තේ ය” යි.

ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාහට මේ ධර්මකුමය අසා පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති “යම් කිසිවක් හටගැණීම සවභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුඳු වීම සවභාවය කොට ඇතැ” යි සොනාපතනිමග්ගඤ්ඤය උපන්නේ ය.

ඉදින් මේ පමණක් වුවත් එය ම ධර්මය වේ. (ඔබවහන්සේ) බොහෝදෙනා විසින් කල්‍යාණකරයන්හි ද නො දුටු ඉක්මවා ගිය ශොකරහිත වූ ඒ නීතීන්පදය ප්‍රතිවේධ කළසේක.”

16. ඉක්බිති ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකතෙමේ මෞද්ගලියායනපරිව්‍රාජකයා හුන් නැනට ගියේ ය. මෞද්ගලියායනපරිව්‍රාජකතෙමේ එන්නා වූ ශාරීපුත්‍ර-පරිව්‍රාජකයා දුර දී ම දුටුයේ ය. දක ශාරීපුත්‍රපරිව්‍රාජකයාහට “ආචාරිකී, ඔබගේ ඉන්ද්‍රියයෝ වෙසෙසින් පහත් වෙති. පිරිසිඳු වූ සිරුරැපැහැය අතිශයින් නිමිල වේ. ආචාරිකී, කිම? නිවණ අවබෝධ කළහු ද?” යි කීයේ ය. “එසේ ය, ආචාරිකී, නිවණ අවබෝධ කෙලේ වෙමි” යි (ශාරීපුත්‍රතෙමේ කී ය.) “ආචාරිකී, යුෂමත්තු කෙසේ නිවණ අවබෝධ කළහු ද?” යි (මෞද්ගලියායනතෙමේ ඇසී ය.) “ආචාරිකී, මම මෙහි ප්‍රසාදජනක වූ ඉදිරි ගමනින් ආපසු ගමනින් ඉදිරිය බැලීමෙන් හාත්පස බැලීමෙන් අත්පා හැකිලීමෙන් අත්පා දිගුකිරීමෙන් යුක්ත ව යට හෙළා ඇස් ඇති ව යහපත් ඉරියව්වෙන් යුක්ත ව රජගහනුවර පිඬු සිතා හැසිරෙණ අසුසජ් මහණහු දුටුයෙමි. දැක මට “ඒකාන්තයෙන් ලෝකයෙහි යම් කෙනෙක් රහත් වූවාහු හෝ රහත් මගට පිළිපත්තාහු හෝ වෙන් ද, මේ මහණතෙමේත් ඔවුන් අතුරෙහි එක්තරා එකෙක. මම මේ මහණහු කරා ගොස් “ආචාරිකී, ඔබවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදි වූවහු ද? ඔබවහන්සේගේ ශාසනා තෙමේ කවරෙක් හෝ වේ ද? ඔබවහන්සේ කවරකුගේ ධර්මය රැඹි කරනු ද? යි විචාරන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතක් උපන්නේ ය. ආචාරිකී” යි “මේ මහණහු විචාරන්ට මේ කාලය නො වේ ම ය. ඇතුළුතමට පිරිසියව පිඬු සිතා හැසිරේ. මම මේ මහණහු පසුපස්සේ ලුහුබැඳ යන්නෙමි නම් යෙහෙක. නිවන් සොයන්නන් විසින් මහ දැන ගන්නා ලද්දේ ය” යි සිතක් වී ය.

17. අළු බො ආවුසො, අසුජ් භික්ඛු රාජගනෙ විණ්ඩාය වරිච්චා විණ්ඩාපාතං ආදාය පටිකකම්. අළුබවාහං ආවුසො, යෙන අසුජ් භික්ඛු තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්චා අසුජ්චා භික්ඛුචා සද්ධං සමමොදිං. සමමොදනීයං කථං සාරානීයං චීතිසාරච්චා එකමනාං අට්ඨාසිං. එකමනාං භිනො බො අහං ආවුසො අසුජ් භික්ඛුං එතද්වොච: “විපසන්නාති බො තෙ ආවුසො, ඉඤ්ඤාති. පරිසුඤ්ඤා ඡචිවණ්ණො පරියොදානො. කංඛි ත්වං ආවුසො, උද්දිසු පබ්බජ්චො? කො වා තෙ සත්ථා? කසස වා ත්වං ධම්මං රොවෙසී?” ති.

“අත්ථාවුසො මහාසමණො සකායපුත්තො සකායකුලා පබ්බජ්චො. තාහං භගවනාං උද්දිසු පබ්බජ්චො. සො ච මෙ භගවා සත්ථා. තස්ස වාහං භගවනො ධම්මං රොවෙමි” ති. “කිංවාදී පනායසමනො සත්ථා? කිමකබ්බසී?” ති. “අහං බො ආවුසො, නවො අචිරපබ්බජ්චො. අධුතාගනො ඉමං ධම්මචිනයං, න තාහං සකෙකාමි විත්ථාරෙන ධම්මං දෙසෙඬුං. අපි ච තෙ සඬබ්බෙනන අත්ථං චකබ්බමි” ති.¹

“අසං වා බහුං වා භාසස්ස අත්ථෙඤ්ඤව මෙ බුඤ්ඤි,
අත්ථෙතෙව මෙ අත්ථො කිං කාහසි ව්‍යඤ්ජනං බහු” නති.

අළු බො ආවුසො, අසුජ් භික්ඛු ² ඉමං ධම්මපරියායං අභාසි:

“යෙ ධම්මා හෙතුපපතවා තෙසං හෙතුං තථාගනො ආහ,
තෙසඤ්ඤා යො නිරොධො එවංවාදී මහාසමණො” ති

අළු බො මොග්ගලානස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුචා චිරජං චීතමලං ධම්මචකඬුං උදපාදි: “යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මං” නති.

“එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව පච්චබ්‍යථා පදමසොකං,
අදිට්ඨං අබ්භතීතං බහුකෙහි කපපනහුතෙහි” ති.

18. අළු බො මොග්ගලානො පරිබ්බාජකො සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං එතද්වොච: “ගච්ඡාම මයං ආවුසො, භගවනො සනතිකෙ. සො නො භගවා සත්ථා” ති. ඉමාති බො ආවුසො අඬසිනෙය්‍යාති පරිබ්බාජකසනාති අමෙන නිසසාය අමෙන සමපස්සනා ඉධ චිතරනති. තෙච්චි තාව අපලොකෙම ³ යථා තෙ මඤ්ඤිසුනති, තථා කරිසුනති” ති.

1. “අළුබවාහං ආවුසො, අසුජ් භික්ඛුං එතද්වොච හොතු ආවුසො ‘නි - ම. ඡ සං අඤ්ඤස්ස පොභ්බෙස්ස න දිසුනෙ වාසාමිදං.
2 “ආයසමා අසුජ්භික්ඛු” ම, හු, ප; තො, චී, 3 “අපලොකාම” ම. හු. ප

17. ඉක්බිති අසුන් භික්ෂුනෙමේ රජගහනුවර පිඬු සිඟා හැසිර පිණිසාභාය ගෙන පෙරලා ගියේ ය. ඇවැත්ති, එකල්හි මම අසුන්භික්ෂු වෙතට ගියෙමි. ගොස්, අසුන්භික්ෂු සමග සතුටු වීම. සතුටු විය යුතු වූ සිත් ඇලවිය යුතු වූ කතා කොට තිමවා පසෙක සිටියෙමි. ඇවැත්ති, පසෙක සිටියා වූ මම අසුන්භික්ෂුට “ඇවැත්ති, නමුත්තාන්තේගේ ඉන්ද්‍රියයෝ වෙසෙසින් පහන් වෙන් ම ය. පිරිසිදු වූ සිරුරුපැහැය අතිශයින් නිමිල ය. ඇවැත්ති, නමුත්තාන්තේ කවරෙකු උදෙසා පැවිදි වූ සේක් ද? නුඹවහන්සේගේ ශාඤ්ඤාවෙන් කවරෙක් හෝ වේ ද? කවරකු ගේ ධර්මය රුචි කරණසේ ද?” යි මෙය ඇසීම්.

(එවිට අසුන්භික්ෂුනෙමේ) “ඇවැත්ති, ශාකාපුත්‍ර වූ ශාකාකුලයෙන් තික්ම පැවිදි වූ මනාශ්‍රමණයෙක් ඇත්තේ ය. මම ඒ භාග්‍යවතුන් උදෙසා පැවිදි වූයෙමි. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාඤ්ඤා වනසේක. මම ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධර්මය රුචි කරමි” යි කීයේ ය. “ආයුෂමත්තුවගේ ශාඤ්ඤාවන්තේ කිනම් ලබ්ධි ඇතිසේක් ද? කුමක් කියන සේක් ද?” යි (මම ඇසීම්.) “ඇවැත්ති, මම නවකයෙක්මි. පැවිදි වූ නොබෝකල් ඇත්තේ වෙමි. මේ ශාසනයට අළුත බැස ගත්තේ වෙමි. (එහෙයින්) මම ඔබට ධර්මය විසාර වශයෙන් දෙශනා කරන්නට අපොහොසත් වෙමි. එතෙකුදු වුවත් මම නුඹට සැකෙවින් අතීය කියමි” යි (අසුන්භික්ෂුනෙමේ කී ය.)

“සවල්ප කොට හෝ බොහෝ කොට හෝ වදාරණු මැනවි. මට අතීය ම කියව. මට අතීයෙන් ම ය වැඩ. බොහෝ වචන වලින් කුමක් කරන්නේ ද?” (මම කීම්).

ඉක්බිති ඇවැත්ති, අසුන්භික්ෂුනෙමේ, ‘හෙතෙවන් උපදින යම් ධර්ම කෙතෙක් වෙන් ද, ඔවුන්ගේ හෙතෙව නපාගතනෙමේ වදාලේ ය. ඔවුන්ගේ යම් නිරෝධයෙක් වේ ද, එය ද වදාලේ ය. මනාශ්‍රමණනෙමේ මෙබඳු වාද ඇත්තේ ය” යි මේ ධර්මකුමය කීයේ ය.

ඉක්බිති මූගලන්පිරිවැජ්ඣානට මේ ධර්මකුමය අසා පහ වූ රාගාදිරජස් ඇති පහ වූ තොලෙස්මල ඇති “යමක් හටගැණීම සවභාවය කොට ඇත්තේ ද, ඒ සියල්ල නිරුද්ධ වීම සවභාවය කොට ඇතැ” යි යන සොනාපනතිමග්ගසදුණය උපන්නේ ය.

“ඉදින් මෙපමණක් ම වුවත් එය ම ධර්මය වේ. බොහෝ දෙනා විසින් බොහෝ කල්පනානුසන්ධි ද නො දුටු ඉක්මවා ගිය අසොක වූ ඒ නිමාණ පදය (ඔබවහන්සේ) ප්‍රතිවෙධ කළසේක.”

18. එකල්හි මූගලන්පිරිවැජ්ඣනෙමේ ශාරීපුත්‍රපරිවෘජකයාහට “ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාඤ්ඤාව වහන්සේ යයි කීයේ ය. ඇවැත්ති, “මේ දෙසියපණසක් පරිවෘජකයෝ අප නිසා අප බලමින් මෙහි වෙසෙති. (එහෙයින්) පළමු කොට ඔවුන් ගැණ ද සොයා බලමු. ඔහු යම් පරිද්දෙකින් සිතන්නෝ ද එසේ කරන්නාහ” යි (සැරියුත් පිරිවැජ්ඣනෙම කීයේ ය.)

19. අළු බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා යෙන නෙ පරිබ්බාජකා, නෙහුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා නෙ පරිබ්බාජකෙ එතදවොචු: “ගච්ඡාම මයං ආටුසො, හගච්ඡො සනතිකෙ. සො නො හගචා සන්ථා”ති. “මයං ආයස්මනො නිස්සාය ආයස්මනො සමපස්සන්තා ඉධ චිත්තරාම. සවෙ ආයස්මන්තා මනාසමණෙ බුහුමචරියං චරිස්සන්ති, සබ්බෙව මයං මනාසමණෙ බුහුමචරියං චරිස්සාමා” ති.

අළු බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා යෙන සඤ්ජයො පරිබ්බාජකො නෙහුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා සඤ්ජයං පරිබ්බාජකං එතදවොචු: “ගච්ඡාම මයං ආටුසො, හගච්ඡො සනතිකෙ. සො නො හගචා සන්ථා” ති. “අලං ආටුසො, මා ගමිත්ථ, සබ්බෙව තයො ඉමං ගණං පරිහරිස්සාමා” ති.

දුතියමපි බො -පෙ- තතියමපි බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා සඤ්ජයං පරිබ්බාජකං එතදවොචු: “ගච්ඡාම මයං ආටුසො, හගච්ඡො සනතිකෙ. සො නො හගචා සන්ථා”ති. “අලං ආටුසො, මා ගමිත්ථ, සබ්බෙව තයො ඉමං ගණං පරිහරිස්සාමා”ති.

20. අළු බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා නාති අභිසිතෙයානාති පරිබ්බාජකසතාති ආදය යෙන චෙඵචනං නෙහුපසඛකම්භු. සඤ්ජයස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස තන්ථෙව උණං ලොභිතං මුඛතො උග්ගඤ්ඤි.

අදුසා බො හගචා සාරිපුත්තමොග්ගලානෙ දුරතොච ආගච්ඡන්තො. දිස්වාන භික්ඛු ආමනෙතඤ්ඤි: “එතෙ භික්ඛවෙ දෙච සභායා ආගච්ඡන්ති කොලිනො උපනිස්සො ව. එතං මෙ සාවකස්සුගං හවිස්සති අග්ගං හදුස්සුග”නති.

“ගමහිරෙ ඤ්ඤණවිසයෙ අනුත්තරෙ උපධිසඛායෙ,
 විමුක්තෙ අප්පනෙත චෙඵචනං අළු නෙ සන්ථා බ්‍යානාසි.
 එතෙ දෙච සභායා ආගච්ඡන්ති¹ කොලිනො උපනිස්සො ව,
 එතං මෙ සාවකස්සුගං හවිස්සති අග්ගං හදුස්සුග”නති.

21. අළු බො සාරිපුත්තමොග්ගලානා යෙන හගචා නෙහුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා හගච්ඡො පාදෙසු සිරසා නිපතීඤ්ඤා හගච්ඡන්තං එතදවොචු: “ලභෙයාම මයං භනෙත, හගච්ඡො සනතිකෙ පබ්බස්සං. ලභෙයාම උපසමපද”නති. “එඵ භික්ඛවො”ති හගචා අවොච. “සවාකානො ධම්මො, චරඵ බුහුමචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසමපද අනොසි.

1. “ආයනක” ම, කු, ප, භො, ඩි, P. T. S.

19. ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන ඒ පරිව්‍රාජකයන් හුන් නැතට ගියහ. ගොස්, ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ය යි කීහ. අපි ආයුෂම කුන් නිසා ආයුෂමකුන් බලමින් මෙහි වසමු. ඉදින් ආයුෂමක්නු මනාශ්‍රමණයන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මවයඝීයෙහි හැසිරෙන්නාහු ද, අපි සියලු දෙන ම මනාශ්‍රමණයන් කෙරෙහි බ්‍රහ්මවයඝීයෙහි හැසිරෙන්නෙමු” යි ඒ පරිව්‍රාජකයෝ කීහ.

ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන සඤ්ජය පරිව්‍රාජකයා වෙතට ගියහ. ගොස් “ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ය” යි සඤ්ජය පරිව්‍රාජකයාට කීහ. (එවිට සඤ්ජයනෙමි) “ඇවැත්ති, කම් නැත. නො යවු. අපි කවුරුන් මේ ගණය පරිහරණය කරන්නෙමු” යි කී ය.

දෙවනු ද -පෙ- නෙවනු ද සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන “ඇවැත්ති, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයට යමු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ය” යි සඤ්ජය පරිව්‍රාජකයාට කීහ. “ඇවැත්ති කම් නැත. නො යවු. අපි නිදෙන ම මේ ගණය පරිහරණය කරන්නෙමු” යි සඤ්ජය නෙමි කියේ ය.

20. ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන ඒ දෙසිය පණසක් පරිව්‍රාජකයන් ගෙණ වෙළවනයට ගියහ. ඒ වේලෙහි සඤ්ජය පරිව්‍රාජකයාගේ මුවින් උණුලේ නැංගේ ය

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්නා වූ ශාරිපුත්‍ර - මෞද්ගල්‍යායනයන් දුර දීම දුටු සේක. දැක “මහණෙනි, කොලින - උපනිසු යන මේ යහළුවෝ දෙදෙන මෙහි එත්. මේ දෙදෙන මාගේ ශ්‍රෙණි වූ හඳුයුග්මය වූ ශ්‍රාවකයුග්මය වන්නෝ ය” යි වදාළ සේක.

“ඉක්බිති, ගැඹුරු නුවණට විෂය වූ නිරුත්තර වූ නිච්ඡාණයෙහි මිදුනාවූ ඒ ශාරිපුත්‍ර - මෞද්ගල්‍යායනයන් වෙළවනයට නො පැමිණි කල්හි ම ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙසේ ප්‍රකාශ කළ සේක”:

“කොලින ද උපනිසු ද යන මේ යහළුවෝ දෙදෙන මෙහි එත්. මේ යුග්මය මාගේ ශ්‍රෙණි හඳුයුග්මය වූ ශ්‍රාවකයුග්මය වන්නෝ ය.”

21. ඉක්බිති සැරියුත් මුගලන් දෙදෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියහ. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් වැටී “සවාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදිබව ලබන්නෙමු. උපසම්පදාව ලබන්නෙමු” යි දැන්වූහ. “එවූ; මහණෙනි, ධම්මය නොදින් දේශනා කරණ ලද්දේ ය. නොදින් දුක් කෙළවර කරණු පිණිස බ්‍රහ්මවයඝීයෙහි හැසිරෙවු” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඒ ම ඒ ආයුෂමක්වරුන්ට උපසම්පදාව වී ය.

22. තෙන ඛො ජන සමයෙන අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා මාගධකා කුලපුත්තා හගවති බුහමච්චරියං චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙනති: “අපුත්තකතාය ජට්ටනොනා සමණො ගොනමො, වෙධබ්ඛාය ජට්ටනොනා සමණො ගොනමො, කුලීජවේද්දය ජට්ටනොනා සමණො ගොනමො. ඉද්දති තෙන 1 ජට්ඨෙසනස්සං ජබ්බාජ්ඣං. ඉමානි ච අධිසන්ධෙය්‍යානි ජරිබ්බාජකසනානි සඤ්ජය්‍යානි 2 ජබ්බාජ්ඣානි. ඉමෙ ච අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා මාගධකා කුලපුත්තා සමණො ගොනමෙ බුහමච්චරියං චරන්ති” ති. අපිස්සු භික්ඛු දිස්වා ඉමාය ගාථාය වොදෙන්නි:--

“ආගතො ඛො මහාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සඤ්ජය්‍යකෙ තෙඛා 3 කං සු‘ද්දති නයිස්සති” ති.

23. අසෙස්සාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බීයන්තානං විපාවෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො එනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ සො සද්දෙද්ද චිරං හවිස්සති. සත්තාහමෙච හවිස්සති. සත්තාහස්ස අච්චයෙන අන්තරධායිස්සති. තෙන හි භික්ඛවෙ, යෙ . කුමෙහ ඉමාය ගාථාය වොදෙන්නි:--

‘ආගතො ඛො මහාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සඤ්ජය්‍යකෙ තෙඛා කං සු‘ද්දති නයිස්සති,’ ති

තෙ කුමෙහ ඉමාය ගාථාය ජට්ටවොදෙථ:--

‘නයන්ති වෙ මහාචීරා සඤ්චමෙමන නථාගතා,
ධමමන නයමානානං කා උස්සා විජානන’ නති.

තෙන ඛො ජන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛු දිස්වා ඉමාය ගාථාය වොදෙන්නි:--

“ආගතො ඛො මහාසමණො මාගධානං ගිරිබ්බජං,
සබ්බෙ සඤ්ජය්‍යකෙ තෙඛා කං සු‘ද්දති නයිස්සති” ති,

භික්ඛු තෙ මනුස්සෙ ඉමාය ගාථාය ජට්ටවොදෙන්නි:--

‘නයන්ති වෙ මහාචීරා සඤ්චමෙමන නථාගතා,
ධමමන නයමානානං කා උස්සා විජානන’ නති;

24. මනුස්සා “ධමමන කීර සමණො සකාසපුත්තියා තෙනති තො අධමමනා” ති. සත්තාහමෙච සො සද්දෙ අහොසි. සත්තාහස්ස අච්චයෙන අන්තරධායි.

සාප්පනමොග්ගලොනපබ්බජජා නිට්ඨිතා.

චතුස්ඝනාණවාරං නිට්ඨිතං.

1. “අනෙන” ම, ජ, සං 2. “සඤ්ජය්‍යානි” ම, ජ, සං. තො, ටි.
3. “සඤ්ජයෙ තෙඛාන” ම, ජ, සං.

22. එකල්හි මගදදනවුටැසි ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ කුලපුත්‍රයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත බ්‍රහ්මවය්‍යීයෙහි නැසිරෙත්. එකල්හි මිනිස්සු “ශ්‍රමණගෞතම නෙමේ දරුවන් නැතිකිරීම පිණිස පිළිපත්තෝ ය. ශ්‍රමණ ගෞතමනෙමේ වැන්දඹුවට පිණිස පිළිපත්තෝ ය. ශ්‍රමණ ගෞතමනෙමේ කුල නැසීම පිණිස පිළිපත්තෝ ය. දන් ඔහු විසින් දහසක් ජටිලයෝ පැවිදි කරණ ලදහ. මේ සඤ්ජය පරිව්‍රාජකයාගේ අනැවැසි වූ දෙසියපණසක් පරිව්‍රාජකයෝ පැවිදි කරණ ලදහ. ඉතා ප්‍රසිද්ධ වූ මේ මගදදනවුටැසි කුලපුත්‍රයෝ ද ශ්‍රමණ ගෞතමයා වෙත බ්‍රහ්මවය්‍යීයෙහි නැසිරෙත්” යි හෙළා දකිත්. ගරහත්. අගුණ පතුරුවත්. භික්ෂුන් දක මේ ගාථාවෙන් වොදනා ද කරත්:

“මහාශ්‍රමණ නෙමේ සඤ්ජයඅනැවැසි සියල්ලන් තමන් වෙත පමුණුවා ගෙණ මගදදනවුටැස්සන්ගේ ගිරිබ්බජ නම් රජගහ නුවරට ආයේ ය. දන් කවරකු ගෙණයන්නේ ද?”

23. භික්ෂු - මෙසේ හෙළා දකින ගරහන අගුණ කියනමිනිසුන්ගේ ඒ කතාව ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය දන්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ කතාහඬ වැනි කල් නොපවතින්නේ ය. සතියක් ම ඒ පවතින්නේ ය. සතිය ගෙවී යාමෙන් පසු අතුරුදහන් වන්නේ ය. එසේ නම් මහණෙනි, යම් කෙනෙක් නොපට-

“මහාශ්‍රමණ නෙමේ සඤ්ජයඅනැවැසි සියල්ලන් තමන් වෙත පමුණුවා ගෙණ මගදදනවුටැස්සන්ගේ ගිරිබ්බජ නම් රජගහ නුවරට ආයේ ය. දන් කවරකු ගෙණයන්නේ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් වොදනා කෙරෙත් නම්, “නෙපි ද ඒ මිනිසුන්ට-

“මහත් වීර්‍යය ඇති තථාගතවරයෝ ඒකාන්තයෙන් හික්මවිය හැකි ජනයා සගමොක් සැපයට පමුණුවත්. එසේ ධම්මයෙන් පමුණුවන කල්හි තතු දන්නන්ගේ කවර දෙස් පහල කිරීමෙක් වේ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් පෙරළා වොදනා කරවු” යි වදාලසේක.

එකල්හි මිනිස්සු භික්ෂුන් දක-

“මහාශ්‍රමණ නෙමේ සඤ්ජයඅනැවැසි සියල්ලන් තමන් වෙත පමුණුවා ගෙණ මගදදනවුටැස්සන්ගේ ගිරිබ්බජ නම් රජගහ නුවරට ආයේ ය. දන් කවරකු ගෙණයන්නේ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් වොදනා කෙරෙත්

භික්ෂු ඒ මිනිසුන්ට-

“මහත් වීර්‍යය ඇති තථාගතවරයෝ ඒකාන්තයෙන් හික්මවිය හැකි ජනයා සගමොක් සැපයට පමුණුවත්. එසේ ධම්මයෙන් පමුණුවන කල්හි තතු දන්නන්ගේ කවර දෙස් පහල කිරීමෙක් වේ ද?” යි

මේ ගාථාවෙන් පෙරළා වොදනා කරත්.

24. මිනිස්සු “ශ්‍රමණකාන්‍යාපුත්‍රයෝ ධම්මයෙන් පමුණුවන් ල. අධම්මයෙන් නො පමුණුවන් ල” යි මෙසේ කීහ. ඒ කතාහඬ සතියක් තුළ ම පැවැත්තේ ය. සතිය ගෙවී යාමෙන් අතුරුදහන් වී ය.

ගාරිපුත්‍ර - මෞද්ගලයාසන පුට්‍රජ්‍යාතොමෝ හිමි.

සිවුවන බණවර හිමි.

1. තෙන ඛො උත සම්ඤෙන භික්ඛු අනුපජ්ඣායකා¹ අනොච්චද්ධ මානා අනනුසාසීයමානා දුනන්චන්ථා දුපාරුතා අනාකප්පසමපනනා පිණ්ඩාය වරන්ති. මනුස්සානං² භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙහන්ති. උපරි බාදනීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙහන්ති උපරි සායනීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙහන්ති. උපරි පානීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙහන්ති. සාමං සුපමපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජන්ති. භවතග්ගෙපි උච්චාසඤ්ඤ මනාසඤ්ඤ විතරන්ති.

2. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙහන්ති: “කථං භි නාම සමණා සන්ඤාපුතතිඨා දුනන්චන්ථා දුපාරුතා අනාකප්පසමපනනා පිණ්ඩාය වරිස්සන්ති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි බාදනීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි සායනීයෙපි උතතිට්ඨපතනං? උපනාමෙස්සන්ති? උපරි පානීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙස්සන්ති? සාමං සුපමපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජස්සන්ති? භවතග්ගෙපි උච්චාසඤ්ඤ මනාසඤ්ඤ විතරස්සන්ති සෙය්‍යාඨාපි බ්‍රාහ්මණා බ්‍රාහ්මණනොජනෙ?” ති.

3. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තෙන සං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බීයන්තානං විපාවෙනතානං. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨප්ඨා සනනුට්ඨා ලජ්ජනො කුකකුච්චකා සිකකාකාමා තෙ උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙහන්ති: “කථං භි නාම භික්ඛු දුනන්චන්ථා දුපාරුතා අනාකප්පසමපනනා පිණ්ඩාය වරිස්සන්ති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි බාදනීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි සායනීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙස්සන්ති? උපරි පානීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙස්සන්ති? සාමං සුපමපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජස්සන්ති? භවතග්ගෙපි උච්චාසඤ්ඤ මනාසඤ්ඤ විතරස්සන්ති?” ති අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං.

4. අථ ඛො භගවා ඵතසමිං නිදුතෙ ඵතසමිං. පඤ්ඤා භික්ඛුසමිඤ්ඤං සන්තිපානාපෙඤා භික්ඛු පටිපුච්ඡ: “සච්චං කිර භික්ඛවො, භික්ඛු දුනන්චන්ථා දුපාරුතා අනාකප්පසමපනනා පිණ්ඩාය වරන්ති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි නොජනෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙහන්ති? උපරි බාදනීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙහන්ති? උපරි සායනීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙහන්ති? උපරි පානීයෙපි උතතිට්ඨපතනං උපනාමෙහන්ති? සාමං සුපමපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙඤා භුඤ්ජන්ති? භවතග්ගෙපි උච්චාසඤ්ඤ මනාසඤ්ඤ විතරන්ති?” ති.

1. “අනුපජ්ඣායකා අනාචරිඤ්ඤා” ම. ඡ. සං. 2. “තෙ මනුස්සානං” P. T. S; තො. ටි.

1. එකල්හි භික්ෂුහු උපාධියායයන් නැත්තෝ අවචාද නොකරණු ලබන්නෝ අනුශාසනා නො කරණු ලබන්නෝ නො මනා සේ හැන්දෝ නො මනා සේ පෙරෙව්වෝ මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිභා යන්. මිනිසුන් අතර ගණිමින් සිටිය දී බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්. කෑම මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්. රස විඳිය යුතු අතර මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්. පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්. තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙන වළඳන්. බන් කලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහන් හඬ ඇති ව වෙසෙත්.

2. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ නො මනා සේ ඇන්දෝ නො මනා සේ පෙරෙව්වෝ මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිභා හැසිරෙත් ද? මිනිසුන් අනුනව කරණට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? කෑම මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? රස විඳිය යුතු ආහාර මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය නබන්නෝ ද? තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙන අනුනව කරන් ද? බන්කලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහන් හඬ ඇති ව වසන් ද? බමුණු බොජුනෙහි බමුණන් මෙනැ” යි ලාමක කොට සිතන්. ගඟා කෙරෙත්. කෑම නැත දෙස් කියන්

3. භික්ෂුහු හෙලා දකින්නා වූ දෙස් පහල කරන්නා වූ ඒ මිනිසුන්ගේ කථාව ඇසුවාහු ය. ආසාරනිත වූ පවට බිය ඇති වරදෙහි කුකුස් ඇති හික්මීම කෑමැති යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, උන්වහන්සේලා කෙසේ නම් භික්ෂුහු නො මනා සේ හැද පෙරෙව මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූවෝ පිඩු සිභා යන් ද? මිනිසුන් අනුනව කරණ විට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? කෑම මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? රස විඳිය යුතු ආහාර මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙන අනුනව කරන් ද? බොජුන්කලෙහි ද උස් හඬ ඇති ව මහන් හඬ ඇති ව වසන් ද?” යි හෙලා දකිත්. ගරහන්. දෙස් කියන්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු මේ භාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දන්වා සිටියහ.

4 ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි ලා මේ භාරණ යෙහි ලා භික්ෂුසඞ්ඝයා රැස්කරවා “මහණෙනි, සැබෑද? භික්ෂුහු නො මනා ව හැද පෙරෙව මහණුන්ට සුදුසු ආචාරයෙන් තොරවූවාහු පිඩු සිභා යන්ද? මිනිසුන් අනුනව කරණ විට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? කෑම මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන්ද? රස විඳිය යුතු ආහාර මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය එළවන් ද? තුමු සුප ද බන් ද ඉල්ලා ගෙන අනුනව කරන් ද? බන්කලෙහි ද උස් හඬ ඇති ව මහන් හඬ ඇති ව වසන් ද?” යි භික්ෂුන් විචාල සේක.

5. “සච්චං භගවා ති.”¹ විගරහි බුද්ධො භගවා අනනුච්ඡ්‍රියං.² භික්ඛවෙ තොසං මොඝපුරිසානං අනනුලොමිකං අප්පතිරුපං අසාමාණිකං අනපජියං අකරණීයං. කථං හි නාම තො භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා දුනතිවස්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය වරිස්සනති? මනුස්සානං භුඤ්ඤමානානං උපරි තොජනෙපි උනතිට්ඨපන්නං උපනාමෙස්සනති? උපරි බාදනීයෙපි උනතිට්ඨපන්නං උපනාමෙස්සනති, උපරි සායනීයෙපි උනතිට්ඨපන්නං උපනාමෙස්සනති? උපරි පානීයෙපි උනතිට්ඨපන්නං උපනාමෙස්සනති? සාමං සුපමෙපි ඔදනමෙපි විඤ්ඤපෙඤ්ඤා භුඤ්ඤස්සනති? භවතග්ගෙපි උච්චා සඤ්ඤ මහාසඤ්ඤා විතරිස්සනති? තෙනං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වා පසාද්දය පසන්නානං වා භීයොභාවාය . අඵ බෙවතං භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වෙච අප්පසාද්දය පසන්නානං ඵඤ්ඤා ඵඤ්ඤාඵභවායා” ති.

6. අඵ බො භගවා තො භික්ඛු අනෙකපරියායෙන විගරහිච්චා දුනරතාය දුප්පොසතාය මතිච්ඡ්‍රතාය අසනනුට්ඨියා³ සඛිතණීකාය තොසජ්ජස්ස අවණණං නාසිච්චා අනෙකපරියායෙන සුභරතාය සුප්පොසතාය අපජිච්ඡස්ස සනනුට්ඨියස්ස සලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අඵචයස්ස විරියාරම්භස්ස වණණං නාසිච්චා භික්ඛුනං නදනුච්ඡ්‍රිකං නදනුලොමිකං ධමමිං කථං කචා භික්ඛු ආමනොසි:

අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායං. උපජ්ඣායො භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකමහි පුභවවිතතං උපට්ඨපෙස්සති.⁴ සද්ධිවිහාරිකො උපජ්ඣායමහි පිනුචිතතං උපට්ඨපෙස්සති. ඵචං තො අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සභාගවුත්තනො⁵ විතරනතා ඉමස්මිං ධම්මවිතයෙ වුද්ධිං විරුද්ධිං වෙපුලං ආපජ්ජස්සනති.

ඵචඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායො ගහෙනබෙබ්බා: ඵනංසං උභතරාසඛිතං නිරිච්චා පාදෙ වන්දිච්චා උකකුට්ඨිකං නිසීදිච්චා අඤ්ඤලිං පග්ගතොච්චා ඵචමස්ස වචනීයො: “උපජ්ඣායො මෙ භනෙන, තොති. උපජ්ඣායො මෙ භනෙන, තොති. උපජ්ඣායො මෙ භනෙන, තොති” ති. ‘සාහු’ ති වා, ‘ලහු’ ති වා ‘මපාසික’ නති වා ‘පතිරුප’ නති වා ‘පාසාදිකෙන සමපාදෙති’ ති වා කායෙන විඤ්ඤපෙති. වාචාය විඤ්ඤපෙති. කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති. ගතිනො තොති උපජ්ඣායො. න කායෙන විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති න ගතිනො තොති උපජ්ඣායො.

1. “සච්චං භගවා” කථෙපි 3. “අසනනුට්ඨිකාය” ම, ජ, සං.
 2. “අනනුච්ඡ්‍රිකා” ම. ජ. සං. “අසනනුට්ඨිකාය” සී,
 4. “උපට්ඨාපෙසසති” තො, ච, ම, හු, ප, P T. S.
 5. “සභාගවුත්තනා” තො ච; ම. හු. ප.

5. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑය” යි (ඒ භික්ෂුහු සැලකලහ.) භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ “මහණෙනි, ඒ හිස් මිනිසුන්ගේ ක්‍රියාව නුසුදුසු ය. නො ගැලපේ, නො සම ය. මහණකමට නුසුදුසු ය. අනූප වූවෙක. නො කට යුක්තෙක. මහණෙනි, නො මනා සේ ඇන්දූ වූ නො මනා සේ පෙරෙව්වා වූ සුදුසු ආචාරයෙන් තොර වූ ඒ හිස් මිනිස්සු කෙසේ නම් පිඬු සිතා කැසිරෙත් ද? මිනිසුන් අතර ගන්නා විට බොජුන් මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍ර අල්ලන් ද? කැම මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍ර අල්ලන් ද? රස විඳිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍ර අල්ලන් ද? පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ඉඳල් පාත්‍ර අල්ලන් ද? තුමු ව්‍යඤ්ඤා ද බන් ද ඉල්ලා ගෙන අනුභව කරන් ද? බත්තලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහත් හඬ ඇති ව වසන් ද? මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ පැහැදුනවුන්ගේ වැඩි පැහැදීම පිණිස හෝ නො වන්නේ ය. මේ වනාහි නො පැහැදුනවුන්ගේ නො පැහැදීම පිණිස ද පැහැදුනු ඇතැමුන්ගේ වෙනස් බව පිණිස ද පවත්නේ ය” යි එයට ගඟී කැල සේක.

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂුන්ට නොයෙක් අයුරින් ගරුතා පරිහරණයට අපහසුබැවිනි පොෂණයට අපහසුබැවිනි මහත් ආශා ඇති බැවිනි ලද දෙයින් සතුටු නො වීමෙහි සමූහයා කෙරෙහි ඇලීමෙහි කුසිත බැවිනි අගුණ වදුරා පරිහරණයට පහසු බැවිනි පොෂණයට පහසුබැවිනි අපිස්බැවිනි සන්තෝස්බැවිනි කෙලෙස් ලියානැරීමෙහි කෙලෙසකමපනායෙහි ප්‍රසාදජනකකායකමාදියෙහි කෙලෙස් දුරු කිරීමෙහි පටන් ගත් වීර්යයෙහි නොයෙක් අයුරින් අගුණ වදුරා භික්ෂුන්ට ඊට සුදුසු වූ ඊට අනුලෝම වූ දැනුම් කපා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක:

7. “මහණෙනි, උපාධිත්‍යායයකු අනුදනිමි. මහණෙනි උපාධිත්‍යාය නෙමේ සද්ධිවිකාරිකයා කෙරෙහි ‘මේ නෙමේ මාගේ පුතු ය’ යි සිත උපද වන්නේ ය. සද්ධිවිකාරික නෙමේ උපාධිත්‍යායයා කෙරෙහි ‘මේ නෙමේ මාගේ පියා’ යි සිත උපදවන්නේ ය. මෙසේ ඔහු ගුරුන් සහිත ව ගිහිට සහිත ව ගැලපෙන පැවතුම් ඇති ව වසන්නේ මේ සසුනෙහි වැඩිමට මුල් බැස ගැන්මට මහත්බවට පැමිණෙන්නාහ.”

8. මහණෙනි, උපාධිත්‍යාය නෙමේ මෙසේ පත් කර ගත යුක්තේ ය: උතුරුසහසිච්චර එකස් කොට ගෙන පා වැද උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සමාමිනි, මට උපාධිත්‍යාය වනු මැනවි. සමාමිනි, මට උපාධිත්‍යාය වනු මැනවි. සමාමිනි, මට උපාධිත්‍යාය වනු මැනවැ’ යි මෙසේ කිය යුතු ය. උපාධිත්‍යාය නෙමේ ‘යහපතැ’ යි හෝ ‘පහසු’ යි හෝ ‘පිළිගත හැකි ය’ යි හෝ ‘සුදුසු’ යි හෝ ‘පහදවනසුලු කායප්‍රස්ථාග පිළිවෙන්නන් සරුවෙව’ යි හෝ කසින් විණවා ද, (හඟවා ද) වචනයෙන්, විණවා ද, කසින් හා වචනයෙන් විණවා ද, උපාධිත්‍යාය නෙමේ ගන්නා ලද්දේ වේ. කසින් නො විණවා ද, වචනයෙන් නො විණවා ද, කසින් හා වචනයෙන් නො විණවා ද, උපාධිත්‍යාය නෙමේ නො ගන්නා ලද්දේ වේ.

9. සද්ධිවිහාරිකෙන තිකකවෙ, උපජ්ඣායමහි සමමා වතනිතබ්බං. නග්‍රායං සමමා වතනනා:- කාලසොසච චුට්ඨාය උපාහනා ඔමුඤ්ඤිතා ඵකංසං උපතරාසඞ්ගං කරිතා දනනකට්ඨං දුතබ්බං. මුඛොදකං දුතබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සමෙ යාගු තොති, භාජනං ඛොවිතා යාගු උපනාමෙතබ්බං. යාගු පිනසස් 1 උදකං දතා භාජනං පටිග්ගතෙතා නිවං කතා සාධුකං අපරිඝංසනෙන 2 ඛොවිතා පටිසාමෙතබ්බං.

10. “උපජ්ඣායමහි චුට්ඨිතෙ, ආසනං උඤ්චිතබ්බං. සමෙ සො දෙසො උකලාපො, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බං.” සමෙ උපජ්ඣායො ගාමං පටිසිඤ්ඤාමො තොති, නිවාසනං දුතබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගතෙතබ්බං. කායමකිනං දුතබ්බං. සගුණං කතා සඞ්ඝාටියො දුතබ්බං. ඛොවිතා පනො සඋදකො දුතබ්බං. සමෙ උපජ්ඣායො පච්ඡාසමණං ආකඞ්චිති, තිමණ්ඤිලං පටිච්ඡාදෙනෙන පරිමණ්ඤිලං නිවාසෙතා කායමකිනං ඛකිතා සගුණං කතා සඞ්ඝාටියො පාරුපිතා ගණ්ඤිකං පටිමුඤ්ඤිතා ඛොවිතා පනං ගතෙතා උපජ්ඣායසස් පච්ඡාසමණෙන තොතබ්බං. නාතිදුරෙ ගතනබ්බං. නාච්චාසනෙන ගතනබ්බං. පනපරියාපනං පටිග්ගතෙතබ්බං.”

11. “න උපජ්ඣායසස් නණමානසස් අනතරනතරා කථා ඔපානෙතබ්බං. උපජ්ඣායො ආපනතිසාමනො නණමානො නිවාරෙතබ්බං. නිවතනෙනෙන ප්‍ඨමතරං ආගන්තා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදදදකං පාදපීඨං පාදකස්ඵිකං උපනිකඤ්චිතබ්බං. පච්චුග්ගනතා පනතචීවරං පටිග්ගතෙතබ්බං. පටිනිවාසනං දුතබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගතෙතබ්බං. සමෙ චීවරං සිනනං තොති, මුහුතං උණෙන ඔනාපෙතබ්බං. න ච උණෙන චීවරං නිබ්බතිතබ්බං.3 චීවරං සඞ්ඝර්ජිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරනෙන වතුරඤ්ඤුලං කණණං උසාදෙතා චීවරං සඞ්ඝර්ජිතබ්බං. ‘මා මජ්ඣෙතා නඞ්චො අතොසී’ ති. ඔනොගෙ කායමකිනං කාතබ්බං.”

12. “සමෙ පිණ්ඩපානො තොති, උපජ්ඣායො ච භුඤ්ජිතාමො තොති, උදකං දතා පිණ්ඩපානො උපනාමෙතබ්බං. උපජ්ඣායො පානියෙන පුච්ඡිතබ්බං. භුතාතාපිසස් උදකං දතා පනං පටිග්ගතෙතා නිවං කතා සාධුකං අපරිඝංසනෙන ඛොවිතා වොදකං කතා මුහුතං උණෙන ඔනාපෙතබ්බං. න ච උණෙන පනො නිබ්බතිතබ්බං. පනතචීවරං නිකඤ්චිතබ්බං. පනං නිකඤ්චෙනෙන ඵකෙන හසෙත්ත පනං ගතෙතා ඵකෙන හසෙත්ත හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිතා පනො නිකඤ්චිතබ්බං. න ච අනනතරතිතාය භුටියා පනො නිකඤ්චිතබ්බං. චීවරං නිකඤ්චෙනෙන ඵකෙන හසෙත්ත චීවරං ගතෙතා ඵකෙන හසෙත්ත චීවරංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිතා පාරතො අනතං ඔරතො නොගං කතා චීවරං නිකඤ්චිතබ්බං.”

1. “යාගු පිනසස්” ම. ඡ. සං P. T. S. 2. අපපටිඝංසනෙන” ම. ඡ. සං.
3. “නිද්ඝිතා” ම. ඡ. සං.

9. මහණෙනි, සද්ධිවිකාරිකයා විසින් උපාධිත්‍යායයා කෙරෙහි මනා කොට පැවැතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: උදය කලින් ම නැගිට වනන් මුද්‍ර උතුරුසහසිච්චර එකස් කොට දැහැටි දිය යුතු ය. මුව දෙතා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. ඉදින් කැඳ නිවේ නම්, බඳුන සෝද කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ අවසන් කොට සිටියහුට දිය පිළිගන්වා බඳුන ගෙණ පාත් කොට නො ගටමින් මැනැවින් සෝද නැන්පත් කොට තැබිය යුතු ය.

10. උපාධිත්‍යායයා නැගී සිටි කල්හි අසුන ඔසොවා තැබිය යුතු ය. එ දෙස කසල සහිත වේ නම් හැමදිය යුතු ය. උපාධිත්‍යායනෙමේ ගමට යනු කැමැත්තේ නම් අදනය දිය යුතු ය. ඇඳ තුබූ අදනය නමන් පිළිගත යුතු ය. කාබාන (පටිය) දිය යුතු ය. දෙගුණ කොට සහල සිච්චර දිය යුතුය. සෝද දිය සහිත පාත්‍රය දිය යුතු ය. උපාධිත්‍යායනෙමේ පසු මහණෙකු කැමැත්තේ නම්, නෙමඬුලු වසා පිරිමඬුලු කොට හැඳ පටිය බැඳ දෙගුණකොට සහල සිච්චර පොරොවා ගණ්ඨය අවුණා පාත්‍රය සෝද ගෙණ උපාධිත්‍යායයානට පසුව යන මහණහු විය යුතු ය. වැඩිදුරින් නො යා යුතු ය. වැඩි ලහින් නො යා යුතු ය. පාත්‍රයෙහි වූ දෙයක් පිළිගත යුතු ය.

11. උපාධිත්‍යායයා කනා කරමින් සිටිය දී අතරතුර කනා නො දැමිය යුතු ය. උපාධිත්‍යාය නෙමේ ඇවැත් විය හැකි තරම් වූ වදන් කියන්නේ නම් වැළක්විය යුතු ය. පිඬු සිභාපෙරලා එන්නනු විසින් පළමු කොට අවුත් අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දෙතා දිය පාපුටුව නො සේදූ පා තබන පුවරුව එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිච්චර පිළිගත යුතු ය. ඇඳ තුබූ අදනය දිය යුතු ය. (පිඬු සිභා යනකල ඇඳි) අදනය පිළිගත යුතු ය. ඉදින් සිච්චර තෙත් නම් මොනොතක් උෂ්ණයෙහි ලා වියලිය යුතු ය. සිච්චර උෂ්ණයෙහි (වැඩියක්) නො දැවිය යුතු ය. සිච්චර තැමිය යුතු ය. සිච්චර නමන්නනු විසින් සතරතුලක් පමණ සිච්චරකොණ උස් කොට 'මැද නො බිදේවා' සි (සලකා) නැමිය යුතු ය. නැමූ සිච්චරේ කාබහන තැබිය යුතු ය.

12. ඉදින් විනිඬිපාතය වේ ද, උපාධිත්‍යායනෙමේන් වළඳනු කැමැති වේ නම්, දිය පිළිගන්වා විනිඬිපාතය එළවිය යුතු ය. උපාධිත්‍යායනෙමේ පැනින් පිළිවිසිය යුතු ය. වළඳ අවසන් කළහුට දිය පිළිගන්වා පාත්‍රය පිළිගෙණ පාත් කොට නො ගටමින් මනා කොට සෝද දිය පිස ලා මොනොතක් උෂ්ණයෙහි තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය උෂ්ණයෙහි ලා වැඩියක් නො දැවිය යුතු ය. පාසිච්චර බනා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බනා තබන්නනු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට නෝ පුටුව යට නෝ අත ගා බැලිය යුතු ය. කිසිවක් නො අහුල බිම පාත්‍රය බනා නො තැබිය යුතු ය. සිච්චර බනා තබන්නනු විසින් එක් අතකින් සිච්චර ගෙණ එක් අතකින් සිච්චර ලන උණදඬුව නෝ සිච්චර ලන රුනුණ හෝ පිරිමැද පිරිසිදු කොට නුවාව එනට හා දරණය මැනට නමා සිච්චර බනා තැබිය යුතු ය.

13. උපජ්ඣායමහි වුට්ඨිතො ආසනං උඬුරිතබ්බං. පාදෙදකං පාදපිඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙනබ්බං. සවෙ සො දෙසො උකලාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ උපජ්ඣායො නිනාසිතුකාමො තොති, නිනානං පටියාදෙනබ්බං. සවෙ සීතෙන අත්ථො තොති, සීතං පටියාදෙනබ්බං. සවෙ උණෙන අත්ථො තොති, උණං පටියාදෙනබ්බං.

14. සවෙ උපජ්ඣායො ජනනාසරං පටිසිතුකාමො තොති, වුණණං සනෙනබ්බං. මහතිකා තොමෙනබ්බො. ජනනාසරපීඨං ආදාය උපජ්ඣායස්ස ප්‍රට්ඨිතො ගන්ඤා ජනනාසරපීඨං දක්ඛා වීචරං. පටිග්ගතෙත්ථා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. වුණණං දානබ්බං. මහතිකා දානබ්බො. සවෙ උස්සහති ජනනාසරං පටිසිතබ්බං. ජනනාසරං පටිසනෙනන මහතිකාය මුඛං මකෙකඤා පුරතො ව පච්ඡතො ව පටිච්ඡාදෙත්ථා ජනනාසරං පටිසිතබ්බං. න ඵෙරෙ භීකඤා අනුපබ්ජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භීකඤා ආසනෙන පටිබානෙනබ්බො. ජනනාසරෙ උපජ්ඣායස්ස පරිකමමං කානබ්බං. ජනනාසරා නිකම්මනෙනන ජනනාසරපීඨං ආදාය පුරතො ව පච්ඡතො ව පටිච්ඡාදෙත්ථා ජනනාසරා නිකම්පිතබ්බං.

15. උදකෙපි උපජ්ඣායස්ස පරිකමමං කානබ්බං. නිනාතෙන පඨමනරං උත්තරිත්ථා අවනානො ගහනං වොදකං කත්ථා නිවාසෙත්ථා උපජ්ඣායස්ස ගහනතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දානබ්බං. සඛ්ඝාටි දානබ්බො. ජනනාසරපීඨං ආදාය පඨමනරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පි- තබ්බං. උපජ්ඣායො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. සවෙ උද්දිසාපෙතුකාමො තොති, උද්දිසාපෙතබ්බො. සවෙ පරිපුච්ඡිතුකාමො තොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

16. යසම්මං විහාරෙ උපජ්ඣායො විහරති, සවෙ සො විහාරො උකලාපො තොති, සවෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙනොන පඨමං පහනවීචරං නීහරිත්ථා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. නිසීදනපච්චඤ්ඤං නීහරිත්ථා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. භීසිබ්බිමොහනං නීහරිත්ථා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. මඤ්ඤො නීචං කත්ථා සාධුකා අපරිඝංසනෙනන අසංඝට්ටනෙනන කචාටපිට්ඨං¹ නීහරිත්ථා එකමනනං නිකම්පිතබ්බො. පීඨං නීචං කත්ථා සාධුකා අපරිඝංසනෙනන අසංඝට්ටනෙනන කචාටපිට්ඨං නීහරිත්ථා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. මඤ්ඤො පාටිපදකා නීහරිත්ථා එකමනනං නිකම්පිතබ්බො.

1. “කචාටපීඨං” ඉතිපි පාඨො.

13. උපාධ්‍යායයා නැගී සිටි කල්හි ආසනය ඔසොවා තැබිය යුතු ය. පා දෙතා දිය ද පා පුටුව හා නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද නැන්පත් කොට තැබිය යුතු ය. ඉදින් එදෙස කසල සහිත වේ නම්, නැමැත්ත ද යුතු ය. ඉදින් උපාධ්‍යායනෙමේ නතනු කැමැත්තේ නම්, නතනු පිළියෙල කළ යුතු ය. සිතිල්දියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම්, සිතිල්දිය පිළියෙල කළ යුතු ය. උණුදියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම් උණුදිය පිළියෙල කළ යුතු ය.

14. ඉදින් උපාධ්‍යායනෙමේ (හුමාලයෙන් නාන) ගිනිතල් ගෙට පිවිසෙනු කැමැත්තේ වේ ද, නතනසුණු දියෙන් තෝමා පිඩු කළ යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ පිටිපසින් ගොස් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව දී සිටුර පිළිගෙණ පසෙක බහා තැබිය යුතු ය. නතනසුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. නැක්කේ නම් ගිනිතල්ගෙට යා යුතු ය. ගිනිතල් ගෙට යන්නහු විසින් නතනමැටියෙන් මුහුණ තවරා ඉදිරිපසින් හා පසු පසින් ද සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල් ගෙට පිවිසිය යුතු ය. සඵචිරභිඤ්ඤන් ගටා නො හිඳිය යුතු ය. නවක භිඤ්ඤන් අසුනෙන් බැහැර නො කළ යුතු ය. ගිනිතල් ගෙයි උපාධ්‍යායයාගේ (ඇඟ ඉළීම් ආදී) වත් කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයින් නික්මෙන්නහු විසින් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ ඉදිරි පසින් හා පසුපසින් ද සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල්ගෙයින් නික්මිය යුතු ය.

15. දියෙහි දී ද උපාධ්‍යායයාගේ (ඇඟ ඉළීම් ආදී) වත් කළ යුතු ය. නා අවසන් කලහු විසින් පලමු කොට ගොඩ නැගී තමාගේ සිරුරෙහි දිය පිස දමා නැඳ පොරොවා ගෙණ උපාධ්‍යායයාගේ සිරුරෙහි දිය පිස දමිය යුතු ය. අදනාය දිය යුතු ය. සඹ්ඝාවිය දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි හිඳිනා පුටුව ගෙණ පලමු කොට අවුත් අසුනක් පැණවිය යුතු ය. පා දෙතා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද එළවා තැබිය යුතු ය. උපාධ්‍යායනෙමේ පැනින් පිළිපිසිය යුතු ය. ඉදින් උදෙසවා ගණු කැමැත්තේ නම් උදෙසවා ගත යුතු ය. ඉදින් අරුත් කියවා ගණු කැමැත්තේ නම් අරුත් කියවා ගත යුතු ය.

16. උපාධ්‍යායනෙමේ යම් වෙහෙරක වෙසේ නම්, ඒ වෙහෙර කසල සහිත නම්, පිරිසිදු කිරීමෙහි පොතොසක් නම්, පිරිසිදු කළ යුතු ය. වෙහෙර පිරිසිදු කරන්නහු විසින් පලමු කොට පාසිටුරු බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසතුරුණ බැහැරට ගෙණ තැබිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇඳ පාත් කොට බිම නො උළා දොරබාව නො ගටා බැහැරට ගෙණ පසෙක මනාව තැබිය යුතු ය. පුටුව පාත් කොට බිම නො උළා දොරබාව නො ගටා බැහැර කොට පසෙක මනාව තැබිය යුතු ය. ඇඳපාඅළු බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය.

17. බෙලමලකො නිහරිතා එකමන්තං නිකඛිටිතබ්බං, අපසෙසනඵලකං නිහරිතා එකමන්තං නිකඛිටිතබ්බං, භූමමඤ්ඤං යථාපඤ්ඤානං සලලකෙතියා නිහරිතා එකමන්තං නිකඛිටිතබ්බං, සවෙ විහාරෙ සන්තානානං තොති, උලොකා පඨමං ඔහාරතබ්බං, ආලොකසක්කිකණ්ණනාගා පමජ්ජිතබ්බා, සවෙ ගෙරුකපරිකමමකතා භික්ඛිකණ්ණකීතා තොති, වොළකං තෙමෙතියා පිලෙතියා පමජ්ජිතබ්බා, සවෙ කාලවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකීතා තොති, වොළකං තෙමෙතියා පිලෙතියා පමජ්ජිතබ්බා, සවෙ අනතා තොති, භූමි උදකෙන පරිපෙඨාසෙතියා 1 සමමජ්ජිතබ්බා: “මා විහාරො රජෙන උගහඤ්ඤී” ති.

18. සඛකාරං විවිනිතා එකමන්තං ඡබ්බිතබ්බං, භූමමඤ්ඤං ඔහාරපෙතියා සොධෙතියා පපෙඨාපෙතියා අනිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤපෙතබ්බං, මඤ්ඤපටිපාදනා ඔහාරපෙතියා පමජ්ජිතා අනිහරිතා යථාධ්මානෙ ධපෙතබ්බා, මඤ්ඤා ඔහාරපෙතියා සොධෙතියා පපෙඨාපෙතියා නිවං කතියා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන කවාට්ටියං අනිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පීඨං ඔහාරපෙතියා සොධෙතියා පපෙඨාපෙතියා නිවං කතියා සාධුකං අපරිඝංසනෙන අසංඝට්ටනෙන කවාට්ටියං අනිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤපෙතබ්බං, භිසිඛිමෙඛානතං ඔහාරපෙතියා සොධෙතියා පපෙඨාපෙතියා අනිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤපෙතබ්බං, නිසීදනපට්ටමඤ්ඤං ඔහාරපෙතියා සොධෙතියා පපෙඨාපෙතියා අනිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤපෙතබ්බං, බෙලමලකො ඔහාරපෙතියා පමජ්ජිතා අනිහරිතා යථාධ්මානෙ ධපෙතබ්බං, අපසෙසනඵලකං ඔහාරපෙතියා පමජ්ජිතා අනිහරිතා යථාධ්මානෙ ධපෙතබ්බං.

19. පනතවිචරං නිකඛිටිතබ්බං, පනතං නිකඛිපනෙන එකෙන හඤ්ඤෙන පනතං ගහෙතියා එකෙන හඤ්ඤෙන තෙට්ඨා මඤ්ඤං වා තෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසීතා පනතො නිකඛිටිතබ්බො, න ව අනන්තරනීතාය භූමියා පනතො නිකඛිටිතබ්බො, විචරං නිකඛිපනෙන එකෙන හඤ්ඤෙන විචරං ගහෙතියා එකෙන හඤ්ඤෙන විචරවංසං වා විචරරජ්ජුං වා පමජ්ජිතා පාරතො අනතං ඔරතො නොගං කතියා විචරං නිකඛිටිතබ්බං.

20. සවෙ පුරුඤ්ඤා සරජා වානා වායනති, පුරුඤ්ඤා වානපානා ඵකෙතබ්බා, සවෙ පච්ඡමා සරජා වානා වායනති, පච්ඡමා වානපානා ඵකෙතබ්බා, සවෙ උත්තරා සරජා වානා වායනති, උත්තරා වානපානා ඵකෙතබ්බා, සවෙ දකඛිණා සරජා වානා වායනති, දකඛිණා වානපානා ඵකෙතබ්බා, සවෙ සීතකාලො තොති, දිවා වානපානා විචරිතබ්බා, රතනි ඵකෙතබ්බා, සවෙ උණකාලො තොති, දිවා වානපානා ඵකෙතබ්බා, රතනි විචරිතබ්බා.

1. “පරිපෙඨාසෙතියා” ම. ඡ. සා.

17. කෙළමලාව බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය. වැහිර හිඳිනා පුවරුව බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය. බුමුකුරුණ පණවානුබු සැටි සලකා බලා බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය. වෙනෙරෙහි මකුණු දෑල් වේ නම් පළමු කොට උඩ පටන් ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළත පිටත ජනෙල්කවුළු හා කාමරයෙහි මුළු සතර පිස දැමිය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත් නම් රෙදිකඩක් නෙමා මදක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. කළුපැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත් නම් රෙදි කඩක් නෙමා මදක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. බිම පිරියම් නො කරණ ලද නම්, “වෙනෙර දුට්ඨලෙන් කිලිටි නො වේවා”යි දිය ඉස පිස දැමිය යුතු ය.

18. කසල එකතු කොට එකක්පසෙක හල යුතු ය. බුමුකුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙනවුත් පණවා තුබු ලෙසට පැණවිය යුතු ය. ඇඳපෑඵ වියලා පිරිමැද ගෙනවුත් තුබු තැන තැබිය යුතු ය. ඇඳ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාක් කොට බිම නො උලන්නනු විසින් දොරබා නො හප්පාගෙනවුත් පණවා තුබු ලෙසට මනා කොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාක් කොට බිම නො ගටා දොරබා නො හප්පා ගෙනවුත් පණවා තුබු පරිදි පැණවිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙනවුත් පණවා තුබු පරිදි පැණවිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසකුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙනවුත් පණවා තුබු පරිදි පැණවිය යුතු ය. පහික්කම සෝදා වියලා පිරිමැද ගෙනවුත් තුබු තැන තැබිය යුතු ය. වැහිර හිඳිනා පුවරුව වියලා පිරිමැද ගෙනවුත් තුබු තැන තැබිය යුතු ය.

19. පාසිටුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය තබන්නනු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා පාත්‍රය තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අකුල බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිටුරු බහා තබන්නනු විසින් එක් අතකින් සිටුරු ගෙන එක් අතකින් සිටුරු ලන උණදඹුව හෝ රුකැණ හෝ පිරිමැද හුවාව එතාට හා දරණය මෙතාට තබා සිටුරු දැමිය යුතු ය.

20. ඉදින් පෙරදිගින් නැග එන දුලි සහිත වූ වාතයෝ හමන් නම්, පෙරදිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. බස්නාහිරින් නැග එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, බස්නාහිර කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. උතුරුදිග හටගත් වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, උතුරුදිග කවුළු දොර වැසිය යුතු ය. දකුණුදිග හටගත් දුලි සහිත වූ වාතයෝ හමන් නම්, දකුණුදිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. සීතකාලය වේ නම්, දකුණු කවුළුදොර ඇර තැබිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණකාලය වේ නම්, දකුණු කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි ඇර තැබිය යුතු ය.

21. සවෙ පරිවෙණං උකලාපං තොති, පරිවෙණං සමමජ්ජිතබ්බං. සවෙ කොට්ඨකො උකලාපො තොති, කොට්ඨකො සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ උපට්ඨානසාලා උකලාපා තොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතබ්බා. සවෙ අග්ගිසාලා උකලාපා තොති, අග්ගිසාලා සමමජ්ජිතබ්බා. සවෙ වච්චකුට්ඨි උකලාපා තොති, වච්චකුට්ඨි සමමජ්ජිතබ්බා. සවෙ පාතීයං න තොති, පාතීයං උපට්ඨාපෙනබ්බං. සවෙ පරිනොජනීයං න තොති, පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනබ්බං. සවෙ ආවමනකුමභීයා උදඝං න තොති, ආවමනකුමභීයා උදඝං ආසිඤ්චිතබ්බං.

22. සවෙ උපජ්ඣායස්ස අනභීරති උප්පන්නා තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන චූපකාසෙනබ්බො, චූපකාසාපෙනබ්බො, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සවෙ උපජ්ඣායස්ස කුකකුච්චං උප්පන්නං තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විනොදෙනබ්බං, විනොදපෙනබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සවෙ උපජ්ඣායස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විවෙචෙනබ්බං, විවෙචාපෙනබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා.

23. සවෙ උපජ්ඣායො ගරුධම්මං අජ්ඣාපනො තොති පරිවාසාරතො, සද්ධිවිහාරිකෙන උසුසුකකං කාතබ්බං. “කිංති නු ඛො සඬෙඝා උපජ්ඣායස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා?” ති.

24. සවෙ උපජ්ඣායො මූලාය පටිකස්සනාරතො තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උසුසුකකං කාතබ්බං: “කිංති නු ඛො සඬෙඝා උපජ්ඣායං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා?” ති.

25. සවෙ උපජ්ඣායො මානන්තාරතො තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උසුසුකකං කාතබ්බං: “කිංති නු ඛො සංඝො උපජ්ඣායස්ස මානන්තං දදෙය්‍යා?” ති.

26. සවෙ උපජ්ඣායො අබ්භානාරතො තොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උසුසුකකං කාතබ්බං: “කිංති නු ඛො සඬෙඝා උපජ්ඣායං අබ්භෙය්‍යා?” ති.

27. සවෙ සඬෙඝා උපජ්ඣායස්ස කම්මං කන්තුකාමො තොති, තජ්ජනීයං වා තියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛපනීයං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උසුසුකකං කාතබ්බං: “කිංති නු ඛො සඬෙඝා උපජ්ඣායස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලභුතාය 1 වා පරිණාමෙය්‍යා?” ති. කතං වා පනස්ස තොති සඬෙඝන කම්මං තජ්ජනීයං වා තියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛපනීයං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උසුසුකකං කාතබ්බං: “කිංති නු ඛො උපජ්ඣායො සම්මා වන්තෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙජ්ඣාරං වන්තෙය්‍ය? සඬෙඝා තං කම්මං පටිප්පස්සමෙහෙය්‍යා?” ති.

1. “ලභුකාය” ම. ඡ. ස; P. T. S.

21. පිරිවෙණ කසල සහිත වේ නම්, පිරිවෙණ හැමැදිය යුතු ය. ඇතුළුගෙය කසල සහිත වේ නම්, ඇතුළුගෙය හැමැදිය යුතු ය. උපසථානාලාව කසල සහිත වේ නම්, උපසථානාලාව හැමැදිය යුතු ය. ගිනිකල් ගෙය කසල සහිත වේ නම් ගිනිකල් ගෙය හැමැදිය යුතු ය. වැසිකිලිය කසල සහිත වේ නම්, වැසිකිලිය හැමැදිය යුතු ය. පැන් නො වේ නම්, පැන් ඵලවා තැබිය යුතු ය. පරිනොගයට සුදුසු දිය නැති නම්, පරිනොගයට සුදුසු දිය ඵලවා තැබිය යුතු ය. වැසිකිලිය සැලෙහි දිය නැති නම්, වැසිකිලියසැලෙහි දිය වක්කල යුතු ය.

22. උපාධියායයාට සාසනයෙහි නො ඇල්මේක් උපන්නෝ නම්, සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උපාධියායයා අන් තැනකට ගෙන යා යුතු ය. “තෙරුන් අන් තැනකට ගෙන යව” යි අන් භික්ෂුවකට කිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය. උපාධියායයාහට කුකුසෙක් උපන්නෝ නම්, සද්ධිවිහාරිකයා විසින් එය දුරු කල යුතු ය. “තෙරුන්ගේ කුකුස හැරලව” යි අන් භික්ෂුවකට කිය යුතු ය. උන් වහන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය. උපාධියායයාහට මිසදිවුලක් උපන්නෝ නම් සද්ධිවිහාරිකයා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අනිකකු ලවා හෝ දුරු කරවිය යුතු ය. උන්වහන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය.

23. උපාධියායනෙමේ ගරු ඇවැතව පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ මේ ද, සද්ධිවිහාරිකයා විසින් “කෙසේ නම් සමස්ත නෙමේ උපාධියායයා හට පිරිවෙස් දෙන්නෝ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

24. උපාධියායනෙමේ මූලායපටිකස්සනයට (මූල සිට පිරිවෙස් පිරීමට) සුදුසු වූයේ මේ නම්, “කෙසේ නම් සමස්ත නෙමේ උපාධියායයා මූල සිට පිරිවෙස් පිරීමට අදින්නෝ ද?” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

25. උපාධියායනෙමේ මානනට සුදුසු වූයේ නම්, කෙසේ නම් සමස්ත නෙමේ උපාධියායයාහට මානන දෙන්නෝ ද” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

26. උපාධියායනෙමේ අබ්භානියට සුදුසු වූයේ නම්, කෙසේ නම් සමස්ත නෙමේ උපාධියායයා සමස්තයට ඇතුළත් කරන්නෝ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

27. සමස්ත නෙමේ උපාධියායයාහට නැරඹි නියමය හෝ නියමස්සකමය හෝ පබ්බාජනීයකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උකෙකපනීය කමය හෝ කරණු කැමැත්තේ නම්, “කෙසේ නම් සමස්ත නෙමේ උපාධියායයාහට කම් නො කරන්නෝ ද? ලඝුබවට හෝ පෙරලන්නෝ ද?” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය. “උන්වහන්සේට සමස්තයා විසින් නැරඹි-කමය හෝ නියමස්ස කමයහෝ පබ්බාජනීයකමය හෝ පටිසාරණීයකමය හෝ උකෙකපනීයකමය හෝ කරණ ලද්දේ හෝ වේ ද, කෙසේ නම් උපාධියාය නෙමේ මනා නොට පවතින්නෝ ද? අනුලොම වන්නෝ ද? නිදෙස්බව පිණිස පවතින්නෝ ද? සමස්ත නෙමේ ඒ කම් සන්සිදුවන්නෝ ද?” යි සද්ධිවිහාරිකයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

28. සචේ උපජ්ඣායස්ස චීවරං ධොවීතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන ධොවීතබ්බං. උස්සුකකං වා කාතබ්බං: “කීනති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං ධොවීයෙථා?” ති. සචේ උපජ්ඣායස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන කාතබ්බං. උස්සුකකං වා කාතබ්බං: “කීනති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං කරීයෙථා?” ති. සචේ උපජ්ඣායස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන පචිතබ්බං. උස්සුකකං වා කාතබ්බං: “කීනති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස රජනං පචීයෙථා?” ති. සචේ උපජ්ඣායස්ස චීවරං රජේතබ්බං¹ හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන රජේතබ්බං. උස්සුකකං වා කාතබ්බං: “කීනති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං රජීයෙථා?” ති. චීවරං රජනොන සාධුකං සමපරිවත්තකං සමපරිවත්තකං රජේතබ්බං. න ච අච්ඡිනොන ථේවෙ පකකම්මතබ්බං.

29. න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා ඵකච්චස්ස පනොතා දුතබ්බො. න ඵකච්චස්ස පනොතා පටිග්ගහෙනබ්බො. න ඵකච්චස්ස චීවරං දුතබ්බං. න ඵකච්චස්ස චීවරං පටිග්ගහෙනබ්බං. න ඵකච්චස්ස පරිකුරො දුතබ්බො. න ඵකච්චස්ස පරිකුරො පටිග්ගහෙනබ්බො. න ඵකච්චස්ස කෙසා ඡේතතබ්බො². න ඵකච්චෙන කෙසා ඡේදුපෙනබ්බො. න ඵකච්චස්ස පරිකුමමං කාතබ්බං. න ඵකච්චෙන පරිකුමමං කාරාපෙනබ්බං. න ඵකච්චස්ස වෙය්‍යාවච්චො³ කාතබ්බො. න ඵකච්චෙන වෙය්‍යාවච්චො කාරාපෙනබ්බො. න ඵකච්චස්ස පච්ඡාසමණො හොතබ්බං. න ඵකච්චො පච්ඡාසමණො ආදුතබ්බො. න ඵකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නීඛරීතබ්බො. න ඵකච්චෙන පිණ්ඩපාතො නීඛරාපෙනබ්බො.

30. න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා ගාමො පටිසිතබ්බො. න සුසානං ගන්තබ්බං. න දිසා පකකම්මතබ්බො. සචේ උපජ්ඣායො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො. චූට්ඨානමස්ස ආගමෙනබ්බනති.

උපජ්ඣායමත්තං නිට්ඨිතං

1. “රජීතබ්බං” ම. ඡ. සං. 2. “ඡේදෙනබ්බං” ම. ඡ. සං; හො. වී. “ඡේදුතබ්බං” P T. S. 3. “වෙය්‍යාවච්චො” කඤ්චි

28. උපාධිත්තයාගේ සිඳුර සේදිය යුතු නම්, සඳ්ඛිතාරිකයා විසින් සේදිය යුතුය. “කෙසේ නම් උපාධිත්තයාගේ සිඳුර සේදනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය නේ කටයුතු ය. උපාධිත්තයාට සිඳුරක් කටයුතු නම්, සඳ්ඛිතාරිකයා විසින් ඒ කටයුතු ය. “කෙසේ නම් උපාධිත්තයාගේ සිඳුර කරණු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය නේ කටයුතු ය. උපාධිත්තයාට පඬු පිසිය යුතු නම්, සඳ්ඛිතාරිකයා විසින් පඬු පිසිය යුතු ය. “කෙසේ නම් උපාධිත්තයාට පඬු පිසනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය නේ කටයුතු ය. උපාධිත්තයාගේ සිඳුර පඬු පෙවිය යුතු නම්, සඳ්ඛිතාරිකයා විසින් පඬු පෙවිය යුතු ය. “කෙසේ නම් උපාධිත්තයාගේ සිඳුර පඬු පොවනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය නේ කටයුතු ය. සිඳුර පඬු පොවන්නහු විසින් මනා කොට පෙරළ පෙරලා පඬු පෙවිය යුතු ය. පොදු නොසුන් කල්හි (පඬු දිය නො සුන් කල්හි) බැහැර නොයා යුතු යි.

29. උපාධිත්තයා නො විවාරා කිසිවෙකුට පාත්‍රය නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පාත්‍රය නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුට සිඳුර නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ සිඳුර නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුට පිරිකර නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පිරිකර නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ කෙස් නොකැපිය යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා කෙස් නොකැපවිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පා මිරිකිම් ආදී වන් නො කටයුතු ය. කිසිවෙකු ලවා වන් නො කරවා ගත යුතු ය. කිසිවෙකුට වනාවන් නො කටයුතු ය. කිසිවෙකු ලවා වනාවන් නො කරවා ගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පස්සේ යන මහණකු නොවිය යුතු ය. කිසිවෙකු කැටුළු යන මහණකු සේ නොගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පිණිඬුපාතය බැහැර නො කටයුතු ය. කිසිවෙකු ලවා පිණිඬුපාතය බැහැර නො කරවිය යුතු ය.

30. උපාධිත්තයා නො විවාරා ගම් නො වැදිය යුතු ය. සොහොනට නොයා යුතු ය. ඒ ඒ දිනාවන්හි නොයා යුතු ය. උපාධිත්තයා තෙමේ ගිලන් වේ නම්, ඒවන් වනතුරු උපසාධන කළ යුතු ය. උන්වහන්සේ ගේ ලෙහින් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

උපාදානය වහ හිමි.

1. උපජ්ඣායෙන භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකමහි සමමා වතතිතබ්බං. තනුයං සමමාවතතනා: උපජ්ඣායෙන භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකො සඞගගෙනබ්බො අනුග්ගගෙනබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය ඔමාදෙන අනුසාසනියා.

2. සවෙ උපජ්ඣායස්ස පතොතා හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පතොතා න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පතොතා දුතබ්බො. උස්සුකකං වා කාතබ්බං: “කිනති නු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස පතොතා උප්පජ්ජෙය්ථා?” තී.

3. සවෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං දුතබ්බං. උස්සුකකං වා කාතබ්බං: “කිනති නු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං උප්පජ්ජෙය්ථා?” තී.

4. සවෙ උපජ්ඣායස්ස පරිකාරො හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකාරො න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකාරො දුතබ්බො. උස්සුකකං වා කාතබ්බං: “කිනති නු බො සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකාරො උප්පජ්ජෙය්ථා?” තී.

5. සවෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති, කාලස්සෙව වුට්ඨාය දුතනකට්ඨං දුතබ්බං. මුණොදකං දුතබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙනබ්බං. සවෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිචා යාගු උපනාමෙතබ්බො. යාගු පීතස්ස උදකං දචා භාජනං පටිග්ගහෙචා නීවං කචා සාධුකං අපරිසංසනෙන ධොවිචා පටිසාමෙතබ්බො. සද්ධිවිහාරිකමහි වුට්ඨිනෙ ආසනං උඤ්චිතබ්බං. සවෙ සො දෙසො උකලාපො හොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො.

6. සවෙ සද්ධිවිහාරිකො ගාමං පටිසිකුකාමො හොති, නිවාසනං දුතබ්බං. පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. කායඛකිනං දුතබ්බං. සගුණං නචා සඞ්ඝාරියො දුතබ්බො. ධොවිචා පතොතා සඋදකො දුතබ්බො. එතතාවතා නිවතතිස්සනීති ආසනං පඤ්ඤපෙනබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පිතබ්බං. පච්චුග්ගනචා පතනචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං. පටිනිවාසනං දුතබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සවෙ චීවරං සිහනං හොති, මුහුතනං උණෙන ඔනාපෙතබ්බං. න ච උණෙන චීවරං නිඞ්ඞිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරනෙන වතුරඞ්ගුලං කණණං උස්සාදෙචා චීවරං සඞ්ඝරතබ්බං: “මා මජ්ඣෙ භවෙතා අගොසී” තී. ඔනොගෙ කායඛකිනං කාතබ්බං.

1. මහණෙනි, උපාධ්‍යායයා සඤ්චිතාරිකයා කෙරෙහි මනා කොට පැවතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: මහණෙනි, උපාධ්‍යායයා විසින් සඤ්චිතාරිකා තෙමේ උදෙසීමෙන් කරුණු විමසීමෙන් අවවාදයෙන් අනුශාසනයෙන් සංග්‍රහ කට යුතු ය. අනුග්‍රහ කට යුතු ය.

2. උපාධ්‍යායයානට වැඩිපුර පාත්‍රයක් වේ ද, සඤ්චිතාරිකයානට පාත්‍රයක් නොවේ ද, උපාධ්‍යායයා විසින් සඤ්චිතාරිකයානට පාත්‍රයක් දිය යුතු ය. “සඤ්චිතාරිකයානට පාත්‍රයක් කෙසේ නම් උපදනේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

3. උපාධ්‍යායානට වැඩිපුර සිටුරක් වේ ද, සඤ්චිතාරිකයානට සිටුරක් නොවේ ද, උපාධ්‍යායයා විසින් සඤ්චිතාරිකයානට සිටුරක් දිය යුතු ය. “සඤ්චිතාරිකයානට සිටුරක් කෙසේ නම් උපදනේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

4. උපාධ්‍යායයානට වැඩිපුර පරිඡ්ඤාරයක් වේ ද, සඤ්චිතාරිකයානට පරිඡ්ඤාරයක් නොවේ ද, උපාධ්‍යායයා විසින් සඤ්චිතාරිකයානට පරිඡ්ඤාර දිය යුතු ය. “සඤ්චිතාරිකයානට පරිඡ්ඤාරයක් කෙසේ නම් උපදනේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

5. සඤ්චිතාරිකතෙමේ ගිලන් වේ නම්, කලින් ම නැගිට දැනටි දිය යුතු ය. මුව දෝනා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. කැඳ කිබේ නම්, බඳුන සෝද, කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ සිටියහුට දිය දී බඳුන පිළිගෙණ පාක් කොට මනා කොට නොගටා සෝද, නැන්පත් කළ යුතු ය. එදෙස කසළ සහිත වේ නම්, එතැන නැමදිය යුතු ය. සඤ්චිතාරිකයා නැගී සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා තැබිය යුතු ය.

6. සඤ්චිතාරිකතෙමේ ගම් වදිනු කැමැත්තේ නම්, අදනය දිය යුතු ය. ඇඳ තුඩු අදනය පිළිගත යුතු ය. පටිය දිය යුතු ය. සිටුරු දෙක එක් කොට දිය යුතු ය. සෝද දිය සහිත වූ පාත්‍රය දිය යුතු ය. මෙපමණකින් (පිඬුසිඟා) නවතින්නේ (පෙරළා එන්නේ) ය යි දැන අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දෝනා දිය පාපුඩුව නොසේදු පා තබන පුවරුව එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිටුරු පිළිගත යුතු ය. ඇඳි අදනය පිළිගත යුතු ය. සිටුර නොත් වූයේ නම්, මොහොතක් උණ්ණයෙහි ලා වියළිය යුතු ය. සිටුරු උණ්ණයෙහි ලා වැඩියක් නොදැවිය යුතු ය. සිටුර නැමිය යුතු ය. සිටුර නමන්නහු විසින් “මැඳ නොදිරාලා” යි සතරතුලක් පමණ සිටුරු නොණ උස් කොට සිටුර නැමිය යුතු ය. නැමූ සිටුරෙහි පටිය තැබිය යුතු ය.

7. සවෙ පිණ්ඩපාතො හොති, සද්ධිවිහාරිකො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දන්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. සද්ධිවිහාරිකො පාතියෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුතතාට්ඨස්ස උදකං දන්වා පතනං පටිග්ගහෙත්වා නිචං කත්වා සාමුකං අපරිඝංසිනෙන්ත පතනං යොවිත්වා චොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හන ඔතාපෙතබ්බො, න ච උණ්හන පතෙනා නිබ්බතිතබ්බො.

8. පතනචීවරං නිකඛිපිතබ්බං. පතනං නිකඛිපනෙන්ත එහෙන් හන්දෙන පතනං ගහෙත්වා එකෙන් හන්දෙන හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්වා පතෙනා නිකඛිපිතබ්බො. න ච අතනතරතිතාය භුමියා පතෙනා නිකඛිපිතබ්බො. චීවරං නිකඛිපනෙන්ත එකෙන් හන්දෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන් හන්දෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො හොගං කත්වා චීවරං නිකඛිපිතබ්බං.

9. සද්ධිවිහාරිකමති චුට්ඨිනෙ ආසනං උඤ්චිතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සවෙ සො දෙසො උකලාපො හොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ සද්ධිවිහාරිකො න්‍යායිතුකාමො හොති, න්‍යානං පටියාදෙනබ්බං. සවෙ සීහෙන අන්දො හොති, සීතා පටියාදෙනබ්බං. සවෙ උණ්හන අන්දො හොති, උණ්හනං පටියාදෙනබ්බං.

10. සවෙ සද්ධිවිහාරිකො ජන්තාසරං පටිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සනෙන්තබ්බං. මතතිකා තෙමෙතබ්බො. ජන්තාසරපීඨං ආදාය ගන්ත්වා ජන්තාසරපීඨං දන්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නිකඛිපිතබ්බං. චුණ්ණං දත්තබ්බං. මතතිකා දත්තබ්බො. සවෙ උස්සහති, ජන්තාසරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාසරං පටිසනෙන්ත මතතිකාය මුඛං මනෙකිත්වා පුරතො ච පච්ඡනො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාසරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භීකඛු අනුපබජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භීකඛු ආසනෙන්ත පටිඛානෙන්තබ්බො. ජන්තාසරෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. ජන්තාසරා නිකඛිමනෙන්ත ජන්තාසරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡනො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාසරා නිකඛිමිතබ්බං.

11. උදකෙපි සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. නිත්තනෙත පඨමතරං උත්තරීත්වා අතනතො ගතනං චොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා සද්ධිවිහාරිකස්ස ගතතතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දත්තබ්බං. සඛ්ඝාටි දත්තබ්බ. ජන්තාසරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකඛිපිතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකො පාතියෙන පුච්ඡිතබ්බො. යසම්ච විත්තාතෙර සද්ධිවිහාරිකො විහරති, සවෙ සො විතාරො උකලාපො හොති, සවෙ උස්සහති සොධෙතබ්බො.

7. පිණ්ඩපාතය වේ නම්, සද්ධිවිහාරික නොවේත් වලදෙනු කැමැත්තේ වේ නම්, දිය දී පිණ්ඩපාතය ඵලවිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරික නොවේ පැතින් විමාල යුතු ය. වලද, අවසන් කලහුට දිය දී පාත්‍රය පිළිගෙන පාත් කොට කිසිවක නොගටා මනා කොට සෝද දිය පිසදමා මොනොනක් උෂණයෙහි විසලිය යුතු ය. පාත්‍රය උෂණයෙහි ලා වැඩියක් නො දැවිය යුතු ය.

8. පා සිච්චුරු බනා නැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බනා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා පාත්‍රය බනා නැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අකුල බිම පාත්‍රය නො නැබිය යුතු ය. සිච්චුරු බනන්නහු විසින් එක් අතකින් සිච්චුරු ගෙන එක් අතකින් සිච්චුරු ලන උණදඬුව හෝ සිච්චුරු ලන රැකුණ හෝ පිරිමැද නුවාව එහාට දරණය මෙහාට නබා සිච්චුරු බැතිය යුතු ය.

9. සද්ධිවිහාරිකයා නැගී සිටි කල්හි අසුන ඔසවා නැබිය යුතු ය. පා දෝනා දිය පාපුටුව නො සේදූ පා තබන පුවරුව නැත්තක් කටයුතු ය. ඵදෙස කසල සහිත වේ නම්, එතැන හැමදිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයා නතනු කැමති වේ නම්, නතනු පිළියෙල කල යුතු ය. ඩින දියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම්, ඩින දිය පිළියෙල කල යුතු ය. උණු දියෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම්, උණු දිය පිළියෙල කල යුතු ය.

10. සද්ධිවිහාරිකනොවේ ගිනිතල්ගෙට පිවිසෙනු කැමැත්තේ නම්, නතනසුණු නොමා පිඬු කල යුතු ය. නතනමැටි නෙමිය යුතු ය. ගිනිතල් ගෙට පුටුව ගෙන ගොස් ගිනිතල්ගෙට පුටුව දී සිච්චුරු පිළිගෙන පසෙක නැබිය යුතු ය. සුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි දිය යුතු ය. හැක්කේ නම් ගිනිතල්ගෙට පිවිසිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට පිවිසෙන්නහු විසින් නතනමැටියෙන් මුහුණ තවරා ඉදිරිපසින් හා පසුපසින් සිරුර වසා ගිනිතල්ගෙට පිවිසිය යුතු ය. ස්ඵට්‍රිතිඤ්ඤන් ගටා නො ගිදිය යුතු ය. නවකතිඤ්ඤන් ආසනයෙන් බැහැර නො කට යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට දී සද්ධිවිහාරිකයාගේ ඇඟ ඉලීම් ඇ වත් කල යුතු ය. ගිනිතල්ගෙටින් නික්මෙන්නහු විසින් ගිනිතල්ගෙට පුටුව ගෙන ඉදිරි පසින් සිරුර වසා ගිනිතල්ගෙටින් නික්මිය යුතු ය.

11. ජලයෙහි දී ද සද්ධිවිහාරිකයාගේ ඇඟ ඉලීම් ඇ වත් කට යුතුය. නා අවසන් කලහු විසින් පලමු කොට ගොඩ නැගී තමන්ගේ සිරුරෙහි දිය පිස දමා හැඳ ගෙන සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිරුර පිස දැමිය යුතු ය. අදනය දිය යුතු ය. සිච්චුරු දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට පුටුව ගෙන පලමු කොට අවුත් අසුන පණවා පා දෝනා දිය, පා පුටුව, නො සේදූ පා තබන පුවරුව ඵලවිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරික නොවේ පැතින් විමාල යුතු ය. යම් වෙහෙරක සද්ධිවිහාරික නොවේ වාසය කෙරේ නම්, ඵ් වෙහෙර කසල සහිත නම්, හැක්කේ නම්, පිරිසිදු කල යුතු ය.

12. විහාරං සොධෙතොනන පඨමං පනතච්චරං නීහරිත්වා එකමනනං නිකඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චස්ථරණං නීහරිත්වා එකමනනං නිකඛිපිතබ්බං. භිසිඛිමේඛානනං නීහරිත්වා එකමනනං නිකඛිපිතබ්බං. මඤ්චො නිචං කත්වා සාධුකං අපරිසංසනෙනන අසංඝට්ටනෙනන කචාට්ඨිට්ඨං නීහරිත්වා එකමනනං නිකඛිපිතබ්බො. පීඨං නිචං කත්වා සාධුකං අපරිසංසනෙනන අසංඝට්ටනෙනන කචාට්ඨිට්ඨං නීහරිත්වා එකමනනං නිකඛිපිතබ්බං. මඤ්චපට්ඨිපාදකා නීහරිත්වා එකමනනං නිකඛිපිතබ්බො.

13. බෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමනනං නිකඛිපිතබ්බො. අපසෙසනඵලකං නීහරිත්වා එකමනනං නිකඛිපිතබ්බං. භූමමස්ථරණං යථාපඤ්ඤන්තං සල්ලකෙඛත්වා නීහරිත්වා එකමනනං නිකඛිපිතබ්බං. සවෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං. ආලොකසක්කිකණ්ණනාගා පමඡ්ඡිතබ්බො. සවෙ ගෙරුකපරිකමමකතා භිතති කණ්ණකිත්වා හොති, වොළකං තෙමෙත්වා පීලෙත්වා පමඡ්ඡිතබ්බො. සවෙ කාළචණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිත්වා හොති, වොළකං තෙමෙත්වා පීලෙත්වා සමමඡ්ඡිතබ්බො. සවෙ අනතා හොති, භූමි, උදහෙන පරිපොසෙත්වා සමමඡ්ඡිතබ්බො: “මා විහාරො රජෙන උග්ගඤ්ඤි” ති.

14. සඛකාරං විචිතිත්වා එකමනනං ඡබ්බෙඛිතබ්බං. භූමමස්ථරණං ඔනාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොථෙත්වා අනිහරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපට්ඨිපාදකා ඔනාපෙත්වා පමඡ්ඡිත්වා අනිහරිත්වා යථාධ්‍යානෙන ඨපෙතබ්බො. මඤ්චො ඔනාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොථෙත්වා නිචං කත්වා සාධුකං අපරිසංසනෙනන අසංඝට්ටනෙනන කචාට්ඨිට්ඨං අනිහරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔනාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොථෙත්වා නිචං කත්වා සාධුකං අපරිසංසනෙනන අසංඝට්ටනෙනන කචාට්ඨිට්ඨං අනිහරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිඛිමේඛානනං ඔනාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොථෙත්වා අනිහරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චස්ථරණං ඔනාපෙත්වා සොධෙත්වා පපොථෙත්වා අනිහරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. බෙළමල්ලකො ඔනාපෙත්වා පමඡ්ඡිත්වා අනිහරිත්වා යථාධ්‍යානෙන ඨපෙතබ්බො. අපසෙසනඵලකං ඔනාපෙත්වා පමඡ්ඡිත්වා අනිහරිත්වා යථාධ්‍යානෙන ඨපෙතබ්බං.

15. පනතච්චරං නිකඛිපිතබ්බං. පනතං නිකඛිපෙනෙනන ඵකෙන නඤ්චෙන පනතං ගතෙත්වා ඵකෙන නඤ්චෙන ගෙට්ඨාමඤ්චො වා තෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්වා පනොති නිකඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරභිතාය භූමියා පනොති නිකඛිපිතබ්බො. චීවරං නිකඛිපෙනෙනන ඵකෙන නඤ්චෙන චීවරං ගතෙත්වා ඵකෙන නඤ්චෙන චීවරං සං වා චීවරරඡ්ජ්ඣං වා පමඡ්ඡිත්වා පාරකො අනතං ඔරතො නොගං කත්වා චීවරං නිකඛිපිතබ්බං.

12. වෙතෙර පිරිසිදු කරන්නහු විසින් පළමු කොට පාසිවුරු බැහැරට ගෙන පසෙක නැබිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා ඇතිරිල්ල ගෙන පසෙක නැබිය යුතුය. ගුදිරය හා කොට්ටය ගෙන පසෙක නැබිය යුතු ය. ඇඳ පාන් කොට අල්ලා ගෙන නො ගටමින් දොරබාවෙහි නො හප්පා ඉවත් කොට පසෙක නැබිය යුතු ය. පුටුව පාන් කොට අල්ලා ගෙන නො ගටමින් දොරබාවෙහි නො හප්පා පසෙක නැබිය යුතු ය. ඇඳපාඅළු ඉවතට ගෙන පසෙක නැබිය යුතු ය.

13. කෙළමලාව බැහැරකොට පසෙක නැබිය යුතුය. වැනිර හිඳිනා පුවරුව ඉවතට ගෙන පසෙක නැබිය යුතු ය. බුමුතුරුණ පණවා තුබූ සැටි සලකා ඉවතට ගෙන පසෙක නැබිය යුතු ය. විහාරයෙහි (වසන නැත) මකුණු දැල්වේ නම්, පළමු කොට උඩ සිට ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළත පිටත ජනෙල්කවුළු හා කාමරයෙහි මුළු සතර පිස දැමිය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත්නම්, රෙදි කඩක් තෙමා මඳක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. ඉදින් කළු පැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත්නම්, රෙදි කඩක් තෙමා මඳක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. ඉදින් බිම පිරියම් නො කරණලද නම්, දිය ඉස “වෙතෙර දුටිල්ලෙන් කිලිටි නො වේවා” යි නැමැදිය යුතු ය.

14. කසල රැස් කොට පසෙක දැමිය යුතු ය. බුමුතුරුණ වියලා ශුඛ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ පරිදි නැබිය යුතු ය. ඇඳ පාඅළු වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ නැත නැබිය යුතු ය. ඇඳ වියලා ශුඛ කොට ගසා දමා පාන් කොට නො ගටා දොරබාව නො හප්පා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් මනා කොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව වියලා ශුඛ කොට ගසා දමා පාන් කොට නො ගටා දොරබාව නො හප්පා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් මනා කොට පැණවිය යුතු ය. ගුදිරය හා කොට්ටය වියලා ශුඛ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් පැණවිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසතුරුණ වියලා ශුඛ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් පැණවිය යුතු ය. කෙළමලාව වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ නැත නැබිය යුතු ය. හාන්සිපුවරුව වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ නැත නැබිය යුතු ය.

15. පාසිවුරු බහා නැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා පාත්‍රය බහා නැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුළු බිම පාත්‍රය බහා නො නැබිය යුතු ය. සිවුර බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙන එක් අතකින් සිවුරු ලන උණදඬුව හෝ සිවුරු ලන රැහැණ හෝ පිස දමා නුවාව එනාට ද දරණය මෙහාට ද තබා සිවුර බැහිය යුතු ය.

16. සවෙ පුරුෂිමා සරජා වාතා වායනති, පුරුෂිමා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සවෙ පච්ඡමා සරජා වාතා වායනති, පච්ඡමා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සවෙ උත්තරා සරජා වාතා වායනති, උත්තරා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සවෙ දකුණිණා සරජා වාතා වායනති, දකුණිණා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. සවෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විචරිතබ්බා. රතනිං ඵකෙතබ්බා. සවෙ උණහකාලො හොති, දිවා වාතපානා ඵකෙතබ්බා. රතනිං විචරිතබ්බා.

17. සවෙ පරිවෙණං උකලාපං හොති, පරිවෙණං සමමජ්ජිතබ්බං. සවෙ කොට්ඨකො උකලාපො හොති, කොට්ඨකො සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ උපට්ඨානසාලා උකලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ අග්ගිසාලා උකලාපා හොති, අග්ගිසාලා සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ වච්චකුට්ඨි උකලාපා හොති වච්චකුට්ඨි සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ පානීයං න හොති පානීයං උපට්ඨාපෙනබ්බං. සවෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙනබ්බං. සවෙ ආවමනකුමනීයා උදකං න හොති, ආවමනකුමනීයා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

18. සවෙ සද්ධිවිහාරකස්ස අනතීරති උප්පන්නා හොති, උප්පක්ඛායෙන වූපකාසෙනබ්බො. වූපකාසාපෙනබ්බො. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සවෙ සද්ධිවිහාරකස්ස කුකකුච්චං උප්පන්නා හොති, උප්පක්ඛායෙන විනොදෙනබ්බං. විනොදපෙනබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සවෙ සද්ධිවිහාරකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නා හොති, උප්පක්ඛායෙන විවෙචෙනබ්බං, විවෙචාපෙනබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා.

19. සවෙ සද්ධිවිහාරකො ගරුධම්මං අජ්ඣාපනො හොති පරිවාසාරතො, උප්පක්ඛායෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කීනති භු ඛො සඛෙසා සද්ධිවිහාරකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා?” ති.

20. සවෙ සද්ධිවිහාරකො මූලායපටිකස්ස නාරහො හොති, උප්පක්ඛායෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කීනති භු ඛො සඛෙසා සද්ධිවිහාරකං මූලාය පටිකකස්සෙය්‍යා?” ති.

21. සවෙ සද්ධිවිහාරකො මානවතාරහො හොති, උප්පක්ඛායෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කීනති භු ඛො සඛෙසා සද්ධිවිහාරකස්ස මානවතං දදෙය්‍යා?” ති.

22. සවෙ සද්ධිවිහාරකො අබ්භානාරහො හොති, උප්පක්ඛායෙන උස්සුකකං කාතබ්බං: “කීනති භු ඛො සඛෙසා සද්ධිවිහාරකං අබ්භෙය්‍යා?” ති.

16. පෙරදිගින් නගිනා දුලී සහිත වූ වානයෝ හමන් නම්, පෙරදිග වානවුළු වැසිය යුතු ය. බස්නාහිරින් නගිනා වානයෝ දුලී සහිත ව හමන් නම්, බස්නාහිර වානවුළු වැසිය යුතු ය. උතුරුදිගින් නගිනා වානයෝ දුලී සහිත ව හමන් නම්, උතුරු දිග වානවුළු වැසිය යුතු ය. දකුණුදිගින් නගිනා වානයෝ දුලී සහිත ව හමන් නම්, දකුණුදිග වානවුළු වැසිය යුතු ය. ශිතකාලය වේ නම්, දහවල වානවුළු හැර දූමිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණකාලය වේ නම්, දහවල වානවුළු වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි හැර දූමිය යුතු ය.

17. පිරිවෙණ කසල සහිත නම්, පිරිවෙණ හැමැදිය යුතු ය. ආතුළු ගෙය කසල සහිත නම්, ආතුළුගෙය හැමැදිය යුතු ය. උපසානකාලාව කසල සහිත නම්, උපසානකාලාව හැමැදිය යුතු ය. ගිනිතල් ගෙය කසල සහිත නම්, ගිනිතල්ගෙය හැමැදිය යුතු ය. වැසිකිලිය කසල සහිත නම්, වැසිකිලිය හැමැදිය යුතු ය. පැන් නො වේ නම්, පැන් එළවා නැබිය යුතු ය. පරිභෝග කටයුතු දිය නොවේ නම්, පරිභෝග කටයුතු දිය එළවා නැබිය යුතු ය. වැසිකිලියසැලෙහි දිය නො වේ නම්, වැසිකිලියසැලෙහි දිය වක් කල යුතු ය.

18. සද්ධිවිහාරිකයාහට ශාසනයෙහි නො ආල්මෙක් උපන්තෝ නම් උපාධ්‍යායයා විසින් අන් තැනකට ගෙණ යා යුතු ය. අනෙකකු ලවා අන් තැනකට පමුණුවාලිය යුතු ය. ඔහුට ධම්මකථා හෝ කියයුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයාහට කුකුසෙක් උපන්තෝ නම් උපාධ්‍යායයා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අනෙකෙකු ලවා හෝ දුරු කරවිය යුතු ය. ඔහුට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයාහට මිසදිටුවක් උපන්තෝ නම්, උපාධ්‍යායයා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අනෙකකු ලවා දුරු කරවිය යුතු ය. ඔහුට ධම්මකථාවක් හෝ කිය යුතු ය.

19. සද්ධිවිහාරිකයෙහි ගරු ආචාර්‍යවට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වේ ද, උපාධ්‍යායයා විසින් “කෙසේ නම් සමසතෙමේ සද්ධිවිහාරිකයාහට පිරිවෙස දෙන්නෝ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

20. සද්ධිවිහාරිකයෙහි මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට සුදුසු වූයේ නම්, උපාධ්‍යායයා විසින් “කෙසේ නම් සමසතෙමේ සද්ධිවිහාරිකයා මුලට අදින්නෝ ද?” යි උත්සාහ කටයුතු ය.

21. සද්ධිවිහාරිකයෙහි මානවට සුදුසු වූයේ නම්, උපාධ්‍යායයා විසින් “කෙසේ නම් සමසතෙමේ සද්ධිවිහාරිකයාහට මානව දෙන්නෝ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

22. සද්ධිවිහාරිකයෙහි අබ්භාතයට සුදුසු වූයේ නම්, උපාධ්‍යායයා විසින් “කෙසේ නම් සමසතෙමේ සද්ධිවිහාරිකයාගේ අබ්භාතකමමය කරන්නෝ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

24. සචෙ සඬෙසා සද්ධිවිහාරිකස්ස කමමං කතනුකාමො හොති තජ්ජනීයං වා නිදස්සං වා පඬාඡනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකොපනීයං වා, උපජ්ඣායෙන උස්සුකකං කාතඬං: “කිනති හු ඛො සඬෙසා සද්ධිවිහාරිකස්ස කමමං න කරෙය්‍ය, උහුභාය වා පරිණාමෙය්‍යා” ති. කතාං වා පනස්ස හොති සඬෙසන කමමං තජ්ජනීයං වා නිදස්සං වා පඬාඡනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකොපනීයං වා, උපජ්ඣායෙන උස්සුකකං කාතඬං: “කිනති හු ඛො සද්ධිවිහාරිකො සමමා චනෙහෙය්‍ය? ලොමං පානෙය්‍ය? නෙඤාරං චනෙහෙය්‍ය? සඬෙසා භං කමමං පටිපස්සමෙහෙය්‍යා?” ති.

25. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චිචරං ඛොචිතඬං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචිකඬිතඬං “ඵලං ඛොචෙය්‍යා” ති. උස්සුකකං වා කාතඬං “කිනති හු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චිචරං ඛොචෙය්‍යො” ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චිචරං කාතඬං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචිකඬිතඬං “ඵලං නරෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතඬං “කිනති හු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චිචරං කරෙය්‍යො” ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පචිතඬං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචිකඬිතඬං “ඵලං පචෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතඬං “කිනති හු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පචිතඬං” ති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චිචරං රජෙතඬං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචිකඬිතඬං “ඵලං රජෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතඬං “කිනති හු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චිචරං රජෙය්‍යො” ති. චිචරං රජනෙන න සාධුකං සමපරිචතනකං සමපරිචතනකං රජෙතඬං, න ච අච්ඡන්තා ඵෙචෙ පකකමිතඬං. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති යාවඡ්චං උපට්ඨාතඬං, වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතඬංනති.

සද්ධිවිහාරිකවග්ගං නිට්ඨං.

1. නොන ඛො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සමමා චතනනති. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ච්ඡා-පෙ-තෙ උජ්ඣායනති ඕසනති විපාවෙනති “කථං ති නාම සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සමමා චතතිස්සනති” ති.

2. අථ ඛො නො භික්ඛු භගවතො ඵතමස්ථං ආරොචෙසුං. “සචචං කීර භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සමමා චතනනති” ති. සචචං භගවා -පෙ- විගරතිනා ධමමිං කථං නනා භික්ඛු ආමනෙහස්ස: “න භික්ඛවෙ සද්ධිවිහාරිකෙන උපජ්ඣායමහි න සමමා චතතිතඬං: යො න සමමා චනෙහෙය්‍ය, ආපනති දුකකටස්සා” ති.

24. සඛ්‍යතෙමේ සද්ධිවිහාරිකයානට තජ්ඣියකමීය හෝ නියසසකමීය හෝ පබ්බාජනීයකමීය හෝ පටිසාරණීයකමීය හෝ උභෙක්‍ෂපණීයකමීය හෝ කරණු කැමැත්තේ නම් “කෙසේ නම් සඛ්‍ය තෙමේ සද්ධිවිහාරිකයානට කමී නො කරන්නේ ද? ලක්‍ෂ බවට හෝ පෙරලන්නේ ද?” යි උපාදායායයා විසින් උත්සාහ කටයුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට සඛ්‍යයා තජ්ඣියකමීය හෝ නියසසකමීය හෝ පබ්බාජනීයකමීය හෝ පටිසාරණීයකමීය හෝ උභෙක්‍ෂපණීයකමීය හෝ කරණ ලද්දේ වේ ද, “කෙසේ සද්ධිවිහාරික තෙමේ මනා කොට පවතින්නේ ද, අනුලොම වන්නේ ද, තිදෙස්බව විණිස මනා කොට පවතින්නේ ද, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ කමීය සන්සිඳුවන්නේ ද?” යි උපාදායායයා විසින් උත්සාහ කටයුතු ය.

25. සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම් උපාදායායයා විසින් “මෙසේ සෝදන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර කෙසේ නම් සෝදනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයා නට සිවුරක් කට යුතු නම් උපාදායායයා විසින් “මෙසේ කරන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර කෙසේ නම් කරණු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයානට පඬු පිසිය යුතු නම්, උපාදායායයා විසින් “මෙසේ පිසන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයානට කෙසේ නම් පඬු පිසනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර පඬු පෙටිය යුතු නම්, උපාදායායයා විසින් “මෙසේ පඬු පොවන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “සද්ධිවිහාරිකයාගේ සිවුර කෙසේ නම් පඬු පොවනු ලබන්නේ ද?” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. සිවුර පඬු පොවන්නහු විසින් පෙරල පෙරලා මනා කොට පඬු පෙටිය යුතු ය. පොද නො සුන් කල්හි බැහැර නො යා යුතු ය. සද්ධිවිහාරික තෙමේ ගිලන් නම්, ජීවත් වන තුරු උටවැන් කළ යුතු ය. සද්ධිවිහාරිකයාගේ රොගයෙන් නැගී සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

සද්ධිවිහාරිකවග නිමි.

1. එකල්හි සද්ධිවිහාරිකයෝ උපාදායායයන් කෙරෙහි මැනැවින් නො පවත්නෝ ය. අලෙපවජ වූ යම් ඒ භික්‍ෂුහු වෙත් ද, ඔහු “සද්ධිවිහාරිකයෝ කෙසේ නම් උපාදායායයන් කෙරෙහි මැනැවින් නොපවතින් දැයි පහත් කොට සිතන්. තිත්ද කෙරෙත්. දෙස් කීපත්.

2. ඉක්බිති ඒ භික්‍ෂුහු මේ කාරණය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දන්වූහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි සද්ධිවිහාරිකයෝ උපාදායායයන් කෙරෙහි මැනැවින් නො පවතින් යනු සැබෑ ද?” යි ඇසූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය. - පෙ - ගඟී කොට දැනම් කතා කොට භික්‍ෂුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, සද්ධිවිහාරිකයා උපාදායායයා කෙරෙහි මැනැවින් නො පැවතිය යුතු නොවේ. යමෙක් මැනවින් නො පවත්නේ නම් (පැණ වූ වත් නො පුරන්නේ නම්), දුකුලා ඇවැත් වේ” (යයි වදාළ සේක.)

තෙව සමමා වත්තනති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අසමමාවත්තනනං පනාමෙතුං. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පනාමෙතඛෙබ්බා: “පනාමෙමි ත”නති වා “මාසිධ පටික්ඛමි” ති වා “නීතර තෙ පත්තවීවර” නති වා “නාහං නයා උපට්ඨාතඛෙබ්බා” ති වා කායෙන විඤ්ඤපෙනි. වාචාය විඤ්ඤපෙනි. නායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙනි. පනාමිතො තොති සද්ධිවිහාරිකො. න කායෙන විඤ්ඤපෙනි, න වාචාය විඤ්ඤපෙනී, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙනි, න පනාමිතො තොති සද්ධිවිහාරිකො.

3. තෙන බො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා පනාමිතා න බමාපෙනති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ බමාපෙතු”නති. තෙව බමාපෙනති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, පනාමිතෙන න බමාපෙනඛෙබ්බා. යො න බමාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති.

4. තෙන බො පන සමයෙන උපජ්ඣායා බමාපියමානා න බමනති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බමතු” නති. තෙව බමනති. සද්ධිවිහාරිකා පක්ඛමනනිපි විබ්බමනනිපි තිත්ඤ්ඤෙසුපි සඛක්ඛනති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, බමාපියමානෙන න බමිතඛෙබ්බං. යො න බමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

5. තෙන බො පන සමයෙන උපජ්ඣායා සමමා වත්තනනං පනාමෙනති. අසමමාවත්තනනං න පනාමෙනති. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ සමමා වත්තනෙනා පනාමෙතඛෙබ්බා. යො පනාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා. න ච 1 අසමමාවත්තනෙනා න පනාමෙතඛෙබ්බා. යො න පනාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා”ති.

6. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො පනාමෙතඛෙබ්බා: උපජ්ඣායමගි නාධිමනනා පෙමං තොති, නාධිමනනා පසාදෙ තොති, නාධිමනනා හිරි තොති, නාධිමනනා ගාරවො තොති, නාධිමනනා භාවනා තොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චතඛෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො පනාමෙතඛෙබ්බා.

1. “නව භික්ඛවෙ” ම. ඡ. සං. P. T. S.

(එතෙක් ඔහු) උපාධිත්‍යයවත් මැනවින් නො පුරක්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. “මහණෙනි, නො මනාව උච්චිත සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කරන්නට අනුදැනිමි. “මහණෙනි, සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කළ යුත්තේ මෙසේ ය: “නා බැහැර කරමි” යි හෝ “මෙහි නො පිවිසෙව” යි හෝ “නාගේ උපාධිවිහාරිකයා බැහැරට ගණුව” යි හෝ “නා විසින් මම උපසංඝාත නො කට යුත්තෙමි” යි හෝ කයින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කයින් හා වචනයෙන් හඟවා ද, සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරණ ලද්දේ වේ. කයින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කයින් හා වචනයෙන් නොහඟවා ද, එකල්හි සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ වේ.

3. එකල්හි බැහැර කළ සද්ධිවිහාරිකයෝ උපාධිත්‍යයයන් කමා නො කරවත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. (උන්වහන්සේ) “මහණෙනි, කමා කරවා ගන්නට අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක. එතෙක් උපාධිත්‍යයයන් කමා නො කරවත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. “මහණෙනි, බැහැර කරණ ලද්දහු විසින් කමා නො කරවිය යුතු නො වේ. යමෙක් උපාධිත්‍යයයන් කමා නො කරවන්නේ නම්, දුකුලාආචැවත් වේ” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි සද්ධිවිහාරිකයන් විසින් කමා කරවනු ලබන උපාධිත්‍යයයෝ කමා නො කරත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කමා කරන්නට අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක. එතෙක් උපාධිත්‍යයයෝ කමා නො කරත්. සද්ධිවිහාරිකයෝ බැහැර ද යෙහි. සිවුරු ද හැර ලත්. අන්‍යනීඝ්ඛකයන් වෙත ද යෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “කමා කරවනු ලබන්නහු විසින් කමා නො කළ යුතු නො වේ. යමෙක් කමා. නො කරන්නේ නම්, දුකුලාආචැවත් වේ” යි වදාළ සේක.

5. එකල්හි උපාධිත්‍යයයෝ මනා කොට පිළිවෙත් පුරණ සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කෙරෙත්. මනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර නො කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, මනා කොට පිළිවෙත් පුරණ සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර නො කළ යුතු ය. යමෙක් බැහැර කරන්නේ නම්, දුකුලා ආචැවත් වේ. මනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර. නො කට යුතු නො වේ. යමෙක් බැහැර නො කරන්නේ නම්, දුකුලාආචැවත් වේ” යි වදාළ සේක.

6. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කට යුතු ය. උපාධිත්‍යයයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රේමයක් නො වේ ද, අධික වූ උපාදිමෙක් නො වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නො වේ ද, අධික වූ ගෞරවයක් නො වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රී නාවනාවක් (සමානාවනාවක්) නො වේද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කට යුතු ය.

7. පඤ්චති භීක්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො න පනාමෙනබ්බො. උපජ්ඣායමිති අධිමන්තං පෙමං හොති, අධිමන්තො පසාදෙ, හොති, අධිමන්තා හිරි හොති, අධිමන්තො ගාරවො හොති, අධිමන්තා භාවනා හොති, ඉමෙති බො භීක්ඛවෙ, පඤ්චනඤෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො න පනාමෙනබ්බො.

8. පඤ්චති භීක්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො අලං පනාමෙද්දං. උපජ්ඣායමිති නාධිමන්තං පෙමං හොති, නාධිමන්තො පසාදෙ, හොති, නාධිමන්තා හිරි හොති, නාධිමන්තො ගාරවො හොති, නාධිමන්තා භාවනා හොති, ඉමෙති බො භීක්ඛවෙ, පඤ්චනඤෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො අලං පනාමෙද්දං.

9. පඤ්චති භීක්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො නාලං පනාමෙද්දං. උපජ්ඣායමිති අධිමන්තං පෙමං හොති, අධිමන්තො පසාදෙ, හොති, අධිමන්තා හිරි හොති, අධිමන්තො ගාරවො හොති, අධිමන්තා භාවනා හොති, ඉමෙති බො භීක්ඛවෙ පඤ්චනඤෙගති සමන්තාගතො සද්ධිවිහාරිකො නාලං පනාමෙද්දං.

10. පඤ්චති භීක්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතං සද්ධිවිහාරිකං අපනාමෙනො උපජ්ඣායො සානිසාරො හොති. පනාමෙනො අනනිසාරො හොති. උපජ්ඣායමිති නාධිමන්තං පෙමං හොති, නාධිමන්තො පසාදෙ, හොති, නාධිමන්තා හිරි හොති, නාධිමන්තො ගාරවො හොති, නාධිමන්තා භාවනා හොති, ඉමෙති බො භීක්ඛවෙ, පඤ්චනඤෙගති සමන්තාගතං සද්ධිවිහාරිකං අපනාමෙනො උපජ්ඣායො සානිසාරො හොති. පනාමෙනො අනනිසාරො හොති.

11. පඤ්චති භීක්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතං සද්ධිවිහාරිකං පනාමෙනො උපජ්ඣායො සානිසාරො හොති. අපනාමෙනො අනනිසාරො හොති. උපජ්ඣායමිති අධිමන්තං පෙමං හොති. අධිමන්තො පසාදෙ, හොති, අධිමන්තා හිරි හොති, අධිමන්තො ගාරවො හොති, අධිමන්තා භාවනා හොති, ඉමෙති බො භීක්ඛවෙ පඤ්චනඤෙගති සමන්තාගතං සද්ධිවිහාරිකං පනාමෙනො උපජ්ඣායො සානිසාරො හොති. අපනාමෙනො අනනිසාරො හොති.

12. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො බ්‍රාහ්මණො (රාධො නාම) භීක්ඛු උපසඤ්ඤානො පබ්බජ්ජං යාමි. තං භීක්ඛු න ඉච්ඡංසු පබ්බාපෙද්දං. සො භීක්ඛුසු පබ්බජ්ජං අලභමානො කිසො අනොසි දුබ්බො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ණුප්පණ්ණුකථානො ධම්මසඤ්ඤානගතො.

7. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර නොකරනු යුතු ය. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රෙමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමෙක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වේ ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් වේ ද, අධික වූ මෙහිභාවනාවක් වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර නොකරනු යුතු ය.

8. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු වේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රෙමයෙක් නොවේ ද, අධික වූ පැහැදීමෙක් නොවේ ද; අධික වූ ලජ්ජාවක් නොවේ ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් නොවේ ද, අධික වූ මෙහි භාවනාවක් නොවේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු වේ.

9. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු නොවේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රෙමයෙක් වේ ද අධික වූ පැහැදීමෙක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වේ ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් වේ ද, අධික වූ මෙහිභාවනාවක් වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරික තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු නොවේ.

10. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර නොකරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රෙමයෙක් නොවේ ද, අධික වූ පැහැදීමෙක් නොවේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නොවේ ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් නොවේ ද, අධික වූ මෙහිභාවනාවක් නොවේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර නොකරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

11. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නොකරන්නේ දෙස් රහිත වේ. උපාදායායා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රෙමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමෙක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වේ ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් වේ ද, අධික වූ මෙහිභාවනාවක් වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් සද්ධිවිහාරිකයා බැහැර කරන්නාවූ උපාදායාය තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නොකරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

12. එකල්හි රාධා නම් එක්තරා බමුණෙක් හිඤ්ඤත් වෙත පැමිණ පැවිද්ද ඉල්ලී ය. හිඤ්ඤ මහු පැවිදි කරන්නට නොකැමැති වූහ. තෙතෙමේ හිඤ්ඤත් සම්පයෙහි පැවිද්ද නොලබන්නේ වැරැණු සිරුරු ඇත්තේ රළු වූයේ දුම්බක වූයේ ඉතා පඬුවන් සිරුර ඇත්තේ නහර ඉල්ලුනු සිරුරු ඇත්තේ විය.

13. අද්දසා බො භගවා නං බ්‍රාහ්මණං කිසං දුබං දුබ්බණණං උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකථානං ධම්මිසස්සභග්ගනං. දිසවාන භික්ඛු ආමනෙතසි: “කිනච්ච බො සො භික්ඛවෙ, බ්‍රාහ්මණො කිසො දුබො දුබ්බණණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකථානො ධම්මිසස්සභග්ගනො?” නි. “එසො භනෙන, බ්‍රාහ්මණො භික්ඛු උප්පසම්මතීනාං පබ්බජ්ජං යාචි. නං භික්ඛු න ඉච්ඡංසු පබ්බාජෙඤ්ඤා. සො භික්ඛුසු පබ්බජ්ජං අලනමානො කිසො දුබො දුබ්බණණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකථානො ධම්මිසස්සභග්ගනො” නි.

14. අඵ බො භගවා භික්ඛු අමනෙතසි: “කො ච්ච බො භික්ඛවෙ, නස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරතී?” නි එවං චුතෙන ආයස්මා සජිපුතො භගවනං එතදවොච: “අනං බො භනෙන නස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරාමී” නි. “කිමපන නිං සාරිපුතන, නස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරසී?” නි. “ඉධ මෙ භනෙන, සො බ්‍රාහ්මණො රාජගහෙ පිණ්ඩාය වරනනස්ස කටච්ඡභික්ඛං දුපෙසී. ඉමං බො අනං භනෙන, නස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරාමී” නි. “සාඬු! සාඬු! සාරිපුතන, කතඤ්ඤානො හි සාරිපුතන, සප්පුරිසා කතවෙදිතො. තෙන හි නිං සාරිපුතන, නං බ්‍රාහ්මණං පබ්බාජෙති උප්පමාදෙතී” නි. “කථානං භනෙන, නං බ්‍රාහ්මණං පබ්බාජෙති? උප්පමාදෙතී?” නි.

15. අඵ බො භගවා එතස්මිං නිදනෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “යා සා භික්ඛවෙ, මයා තීති සරණං ගමනෙති උප්පමපද අනුඤ්ඤානා, නානං¹ අජ්ඣතග්ගෙහ පටිබ්බිපාලි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඤ්ඤානිච්චාදෙතෙ කමෙතන උප්පමපදං.² එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, උප්පමපාදෙතබ්බො. ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤෙවෙතබ්බො: .

16. “සුණාච්ච මෙ භනෙන, සබ්බෙසා: අයං ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමස්ස ආයස්මතො උප්පමපදෙවො³, යදි සබ්බස්ස පතනකලලං, සබ්බෙසා ඉත්ථනාමං උප්පමපාදෙය්‍ය. ඉත්ථනාමෙන උප්පකායෙන එසා ඤ්ඤති.

17. “සුණාච්ච මෙ භනෙන, සබ්බෙසා: අයං ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමස්ස ආයස්මතො උප්පමපදෙවො. සබ්බෙසා ඉත්ථනාමං උප්පමපාදෙති ඉත්ථනාමෙන උප්පකායෙන. යස්සායස්මතො බමති ඉත්ථනාමස්ස උප්පමපද ඉත්ථනාමෙන උප්පකායෙන, සො භුණ්ණස්ස. යස්ස න කබ්මති, සො භාසෙය්‍ය.

1. “නං” ම. ඡ. සං. 2. “උප්පමපාදෙතො” ම ඡ. සං. P. T. S
3. “උප්පමපදෙවො” ම. ඡ. සං. P T. S

13. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැරැණු සිරුරු ඇති රළු වූ දුළුණු වූ ඉතා පඬුවන් වූ සිරුරු ඇති නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇති ඒ බමුණා දක හිඤ්ඤත් අමනා “මහණෙනි, මේ බමුණා වැරැණේ රළු වූයේ නපුරු පැහැ ඇත්තේ ඉතා පඬුවැහැ ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ කුමක් නිසා ද” යි විචාල සේක. “සවාමිනි, මේ බමුණා හිඤ්ඤත් වෙත පැමිණ පැවිදිද ඉල්ලී ය. හිඤ්ඤ හු පැවිදි කරන්නට නො කැමැති වූහ. හිඤ්ඤත් වෙතින් පැවිදිද නො ලබන්නා වූ මෙ නෙමේ වැරැණේ ය. රළු වූයේ ය. දුළුණු වූයේ ය. ඉතා පඬුවන් සිරුරු ඇත්තේ වි ය. නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වි ය” යි හිඤ්ඤ හු සලකලහ.

14. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤත් අමනා “මහණෙනි, මෙහි ඉන්නා කවර හිඤ්ඤ නමක් මේ බමුණා කල සන්කාරයක් ගැණ දනී ද?” යි (විචාල සේක.) මෙසේ අසා වදාල කල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිර නෙමේ “සවාමිනි, මම මේ බමුණා කල සන්කාරයක් ගැණ දනිමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දන්වා සිටියේ ය. “ශාරීපුත්‍රය, ඔබ මේ බමුණා කල කිනම් සන්කාරයක් දන්නහු දැයි උන්වහන්සේ ඇසූහ. “සවාමිනි, මේ රජගහනුවර පිඬු සිභා ගිය මට (එක් දිනෙක) මේ බමුණු නෙමේ සැන්දක් පමණ බත් දෙව්වෙ ය. සවාමිනි, බමුණා කල මේ සන්කාරය මම සිහිපත් කරමි” යි කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ශාරීපුත්‍රය, ඔබගේ ඒ සිහිපත් කිරීම ඉතා මැනවි. සන්පුරුෂයෝ කල දේ දන්නෝ ය. කල දේ ඉතා ප්‍රකට ව දන්නෝ ම ය. ඒ නිසා ඔබ මේ බමුණා පැවිදි කරන්න. උපසම්පදාත් කරන්නැ” යි වදාල සේක. ඉක්බිති සථවිර නෙමේ “මම කෙසේ මේ බමුණා පැවිදි කරමි ද? කෙසේ උපසම්පදා කරමි ද?” යි ඇසී ය.

15. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනායෙහි මේ ප්‍රථම කාරණයෙහි දැහැමි කතා කොට “මහණෙනි, මා විසින් තුන්සරණ ගමනින් යම් ඒ උපසම්පදාවක් අනුදත්තා ලදද, ඒ උපසම්පදාව අද පටන් මම ප්‍රතික්‍ෂෙප කරමි. ඥාතිවතුනීමයෙන් උපසම්පදා කිරීම අනුදනිමි” යි වදාල සේක. “මහණෙනි, උපසම්පදා කල යුත්තේ මෙසේ ය:- ප්‍රතිබල වූ ව්‍යකත වූ හිඤ්ඤ නමක් විසින් සමස නෙමේ මෙසේ දන්විය යුත්තේ ය.

16. “සවාමිනි, සමස නෙමේ මාගේ වචනාය අසාවා. මෙනම් ඇති මේ නෙමේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමතුන්ගේ උපසම්පදා-පෙක්‍ෂකයෙකි. ඉදින් සමසයානට පැමිණි කල් වේ නම් සමස නෙමේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙනම් ඇත්තහු උපසම්පදා කරන්නෝ ය. මේ දැන්වීම ය.

17. “සවාමිනි, සමස නෙමේ මාගේ වචනාය අසාවා. මෙ නම් ඇති මේ නෙමේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමතුන්ගේ උපසම්පදාපෙක්‍ෂකයෙකි. සමස නෙමේ මෙ නම් ඇත්තහු මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයා ගෙන් යුක්තව උපසම්පදා කරයි. යම් ආයුෂමත් කෙනෙකුන් හට මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්තහුගේ උපසම්පදා නොමෝ රුචි වේ නම්, ඒ ආයුෂමත් නෙමේ තුෂණීමතුන වේවා. යමෙකුට රුචි නොවේ නම්, හෙතෙමේ කියාවා.

18. “දුතියමපි එතමත්ථං වදාමි: සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සඤ්ඤා: අයං ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදාපෙවො. සඤ්ඤා ඉත්ථනාමං උපසම්පාදෙති, ඉත්ථනාමෙන උපඤ්ඤායෙන. යස්සායසමනො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථනාමෙන උපඤ්ඤායෙන, සො ධුණහස්ස, යස්ස නකඛමති සො භාසෙය්‍ය.

19 “තතියමපි එතමත්ථං වදාමි. සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සඤ්ඤා: අයං ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදාපෙවො. සඤ්ඤා ඉත්ථනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථනාමෙන උපඤ්ඤායෙන. යස්සායසමනො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථනාමෙන උපඤ්ඤායෙන, සො ධුණහස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

20. “උපසම්පනො සඤ්ඤන ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමෙන උපඤ්ඤායෙන. ඛමති සඤ්ඤස්ස, තස්මා ධුණහි එවමෙතං ධාරයාමි” ති.

21. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු උපසම්පනසමනනරා අනාවාරං ආවරති. භික්ඛු එවමානංසු: “මා ආවුසො එවරූපං අකාසි. තෙනං කප්පති” ති. සො එවමාහ: “තෙවාහං ආයසමනො යාපිං: ‘උපසම්පාදෙඵ ම’නති. කිස්ස මං ධුමෙහ අයාපිතං උපසම්පාදිත්ථා?” ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං “න භික්ඛවෙ අයාපිතෙන උපසම්පාදෙනෙබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යාපිතෙන උපසම්පාදෙතුං. එවං ව පන භික්ඛවෙ යාපිතෙබ්බො: තෙන උපසම්පදාපෙවෙන සඤ්ඤං උපසඤ්ඤමිත්වා එකංසං උත්තරාසඤ්ඤං කරිත්වා භික්ඛුතං පාදෙ වජ්ඣිත්වා උකඤ්චිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤලිමපගනතෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘සඤ්ඤං භනෙන, උපසම්පදං යාවාමි, උලලුමපඤ්ඤා මං භනෙන සඤ්ඤා අනුකම්පං උපාදයා’ ති. දුතියමපි යාපිතෙබ්බො -පෙ- තතියමපි යාපිතෙබ්බො. ව්‍යතෙනන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඤ්ඤා ඤාපෙතෙබ්බො:

18. “දෙවනවර ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇති මේ තෙමේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමන්ගේ උපසම්පදාපෙක්ඝකයෙකි. සඬ්ඝ තෙමේ මෙ නම් ඇත්-නහු මෙ නම් ඇති උපාධ්විසායයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පදා කරයි. යම් ආයුෂමන් කෙනෙකුන් හට මෙ නම් ඇති උපාධ්විසායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්නහුගේ උපසම්පදා තොමෝ රුපී චේ නම්, හෙනෙමේ තුෂණීච්ඡුත වේවා. යමකුට රුපී නො චේ නම්, හෙනෙමේ කියාවා.

19. “තෙවනවර ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇති තෙරණ හෙමේ ආයුෂමන් වූ මෙ නම් ඇති තෙරුන්ගේ උපසම්පදාපෙක්ඝකයෙකි. සඬ්ඝ තෙමේ මෙ නම් ඇති තෙරණහු මෙ නම් ඇති උපාධ්විසායයාගෙන් යුක්ත ව උපසම්පදා කරයි. ආයුෂමන් වූ යම් ස්ථවිර නමක්හට මෙ නම් ඇති උපාධ්විසායයා ගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇති තෙරණහුගේ උපසම්පදා තොමෝ රුපී චේ නම්, හෙනෙමේ තුෂණීච්ඡුත වේවා. යමකුට රුපී නො චේ නම්, හෙනෙමේ කියාවා.

20. “සඬ්ඝයා විසින් මෙ නම් ඇති මෙ තෙමේ මෙ නම් ඇති උපාධ්විසායයාගෙන් යුක්ත ව උපසපන් කරණ ලද්දේ ය. එය සඬ්ඝයාට රුපී චේ. එබැවින් තුෂණීච්ඡුත වේ. මේ කරුණ මෙසේ සලකමි.

21. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් උපසම්පදාවට අනතුරු ව අනාවාරයෙහි නැසිරෙයි. සෙසු භික්ඝුහු “ඇවැත්නි, මෙබන්දක් නො කරව. මේ නො කැප ය” යි කීහ. ඒ මහණ තෙමේ “මම මා උපසපන් කරවු” යි ආයුෂමන්ගෙන් නො ඉල්ලිමි. මා විසින් නො ඉල්ලී නමුත්තාන්සේලා කුමනට මා උපසපන් කලහු ද?” යි ඇසී ය. භික්ඝුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකලහ. “මහණෙනි, සඬ්ඝයා නො ඉල්ලනලදහු විසින් උපසපන් නො කල යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආචාර්ය වේ. මහණෙනි, ඉල්ලනලදහු උපසපන් කිරීම අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඉල්ලිය යුතු ය. උපසම්පදාපෙක්ඝ වූ මහණහු විසින් සඬ්ඝයා වෙත පැමිණ උතුරුසගසිටුර එකස් කොට පොරවා ගෙන භික්ඝුන්ගේ පා වැද උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ස්වාමීනි, සඬ්ඝයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. ස්වාමීනි, මා කෙරෙහි අනුකම්පා කොට මා සාමණේරභාවයෙන් උදුරා භික්ඝුභාවයෙහි පිහිටුවනු මැනවි” යි මෙසේ කිය යුතු ය. දෙවනවර ද ඉල්ලිය යුතු ය. තෙවනවර ද ඉල්ලිය යුතු ය. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණෙකු විසින් සඬ්ඝයාට මෙසේ දන්විය යුතු ය:

‘සුඤ්ඤාදා මෙ භනෙන, සඤ්ඤා: අයං ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමස්ස ආයසමිතො උපසම්පදාපෙවො. ඉත්ථනාමො සඤ්ඤං උපසම්පදං යාවති ඉත්ථනාමෙන උප්ඤ්ඤායෙන. යදි සඤ්ඤස්ස ජනනකලලං සඤ්ඤා ඉත්ථනාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්ථනාමෙන උප්ඤ්ඤායෙන, එසා ඤානති.

‘සුඤ්ඤාදා මෙ භනෙන සඤ්ඤා: අයං ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමස්ස ආයසමිතො උපසම්පදාපෙවො. ඉත්ථනාමො සඤ්ඤං උපසම්පදං යාවති ඉත්ථනාමෙන උප්ඤ්ඤායෙන. සඤ්ඤා ඉත්ථනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථනාමෙන උප්ඤ්ඤායෙන. යස්සායසමිතො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථනාමෙන උප්ඤ්ඤායෙන, සො ඩුඤ්ඤස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘දුතියමපි එතමත්ථං වදාමි -පෙ- තතියමපි එතමත්ථං වදාමි -පෙ-

‘උපසම්පන්නො සඤ්ඤන ඉත්ථනාමො ඉත්ථනාමෙන උප්ඤ්ඤායෙන. ඛමති සඤ්ඤස්ස. තස්මා ඩුඤ්ඤති එවමෙතං ධාරයාමී” ති.

22. තෙන ඛො ජන සමයෙන රාජගහෙ ජණ්ණානං භතතානං භතතචචිචාචි අට්ඨිතා¹ තොති. අථ ඛො අඤ්ඤාචාරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදතොසි: “ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා සුභොජනාති භුඤ්ජන්වා නිවාතෙසු සයතෙසු සයන්ති. යනන්තානං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු ජබ්බජෙය්‍ය” නති.

23. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛු උපසඤ්ඤාමිතො ජබ්බජං යාමි. නං භික්ඛු ජබ්බාජෙසු. උපසම්පාදෙසු. තස්මිං ජබ්බජතො භතතචචිචාචි ඩිසිත්ථ. භික්ඛු එවමානංසු: “එති‘දුති ආට්ඨසො, පිණ්ඩාය මරිස්සාමා”ති. සො එවමාන: “නානං ආට්ඨසො එතංකාරණා ජබ්බජතො පිණ්ඩාය මරිස්සාමී” ති. සවෙ මෙ දස්සථ, භුඤ්ජස්සාමි. තො වෙ මෙ දස්සථ, විබ්භමිස්සාමි” ති. “කීමපන නං ආට්ඨසො, උදරස්ස කාරණා ජබ්බජතො?” ති. “එවමාට්ඨසො” ති.

24. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උඤ්ඤායනති ඩියනති විජාවෙන්නති: “කථං හි නාම භික්ඛු, එවං ස්වාකඛාතෙ ධම්මවිනයෙ උදරස්ස කාරණා ජබ්බජස්සති” ති භගවතො² එතමත්ථං ආරොචෙසු.

1. “අභිට්ඨිතා” P. T. S. 2. “තෙ භික්ඛු භගවතො” ම. ඡ. සං. P. T. S

‘සවාමිනි, සඛ්‍ය තෙණේ මාගේ වචනය අසාවා: මෙ නම් ඇති මේ තෙණේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමකුන්ගේ . උපසම්පදපෙක්‍ෂකයෙකි. මෙ නම් ඇති මෙ තෙණේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව සඛ්‍යයාගෙන් උපසම්පදව ඉල්ලයි. ඉදින් සඛ්‍යයානට කල් පැමිණියේ නම්, සඛ්‍ය තෙණේ මෙ නම් ඇත්නු මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසපන් කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම යි.

‘සවාමිනි, සඛ්‍ය තෙණේ මාගේ වචනය අසාවා: මෙ නම් ඇති මේ තෙණේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමකුන්ගේ උපසම්පදපෙක්‍ෂකයෙකි. මෙ නම් ඇති තෙරණ තෙණේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව සඛ්‍යයාගෙන් උපසම්පදව ඉල්ලයි. සඛ්‍ය තෙණේ මෙ නම් ඇත්නු මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසපන් කරයි. යම් ආයුෂමක් කෙනකුන්ට මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්නුගේ උපසම්පදව රුචි වේ නම්, ඒ ආයුෂමක් තෙණේ කුෂණීභූත වේවා. යම් ආයුෂමක් කෙනකුන්ට රුචි නො වේ නම්, ඒ ආයුෂමක් තෙණේ කියාවා.

‘දෙවනවර ද මේ කාරණය කියමි. -පෙ- තෙවනවර ද මේ කාරණය කියමි. -පෙ-

‘සඛ්‍යයා විසින් මෙ නම් ඇති මෙ තෙණේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසපන් කරණ ලද්දේ ය. සඛ්‍යයානට රුචි වේ. එහෙයින් කුෂණීභූත වේ. මෙය මෙසේ සලකවි.

22. එකල්හි රජගහ නුවර පුණීත වූ බඬ පිලිබද බඬ පිලිවෙලක් නිති පැවැත්තේ වේ. එකල්හි එක්තරා බමුණකුට “මේ ශ්‍රමණශාක්‍ය-පුත්‍රයෝ සුබසවනාව ඇත්තෝ ය. සුවසේ ගැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වලද, හුළං නැති නැත්ති වූ යහන්ති නොවිත්. මම ශ්‍රමණ-ශාක්‍යපුත්‍රයන් කෙරෙහි පැවිදි වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ” යි සිතෙක් විය.

23. ඉක්බිති ඒ බමුණු තෙණේ හිඤ්ඤන් කරා ගොස් පැවිදිද ඉල්ලී ය. හිඤ්ඤ මහු පැවිදි කොට උපසපන් කලහ. ඒ බමුණා පැවිදි වූ කල්හි බත්පිලිවෙල නැවතුවේ ය. හිඤ්ඤන් “ඇවැත්නි, එව. දන් පිඬු සිභා යන්නෙමු” යි කී කල්හි හෙතෙණේ “ඇවැත්නි, මම ‘පිඬු සිභා යන්නෙමි’ යි යන මේ හෙතුවෙන් පැවිදි නො වූයෙමි. ඉදින් මට දෙන්නනු නම්, වලදන්තෙමි. නො දෙන්නනු නම්, සිවුරු හැර යන්නෙමි” යි කියේ ය. “කිම, ඇවැත්නි, ඔබ බඩ නිසා පැවිදි වූවේ ද ?” “ඇවැත්නි, එසේ ය.”

24. යම් ඒ මහණහු ආශා නැත්තෝ ද, මහු “කෙසේ නම් මහණ, බඩ රැකීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් මෙසේ මොනවට දෙසු සාසනයෙහි පැවිදි වූයේ දැයි අවමන් කෙරෙත්. ගඬා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. නාග්‍යවකුන් වහන්සේට මේ සැලකලහ.

25. “සච්චං කීර ත්ථං භික්ඛු, උදරස්සං කාරණං උබ්බජ්ජතො?” නි. “සච්චං භගවා” විගරභි බුද්ධො භගවා: “කථං භි නාම ත්ථං මොඝපුරිස, එවං සවාකඛානෙ ධම්මචිතයෙ උදරස්සං කාරණං උබ්බජ්ජස්සයි? නෙතං මොඝපුරිස, අපසසන්තානං වා උපසාදය උපසන්තානං වා භීයෙත්තානාචාය -පෙ- විගරභික්ඛා ධම්මං කථං කඛා භික්ඛු ආමනෙත්තපි:

26. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපසම්පාදෙනෙතන වන්තාරො නිස්සයෙ ආචිකම්භු: ‘පිණ්ඩියාලොපභොජනං නිස්සාය උබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සානො කරණීයො. අනිරොකලානො: සම්ඝනන්තං උද්දෙසන්තන්තං නිමන්තන්තං සලාභන්තන්තං උබ්බිකං උපොසවිකං පාටිපදිකං.

“පංසුකුලච්චරං නිස්සාය උබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සානො කරණීයො. අනිරොකලානො: බොමං කප්පාසිකං කොසෙය්‍යං කම්බලං සාණං නසීහං.

“රුකිඛමුලසන්තාසන්තං නිස්සාය උබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සානො කරණීයො. අනිරොකලානො: විතාරො අසිසියොගො පාසාදෙ භමමිධං ගුතා.

“පුත්තිමුත්තනෙසජ්ජං නිස්සාය උබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සානො කරණීයො. අනිරොකලානො: සප්පි නචනීතං තෙලං මධු එණ්ණන්ති.”

උපස්ඪායමන්තනාණචාරං නිවසිතං පඤ්චමං.

1. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤනරො මාණවකො භික්ඛු උපසම්භන්තො උබ්බජ්ජං යාචී. තස්ස භික්ඛු පටිගච්චව නිස්සයෙ ආචිකම්භු. සො එවමාත: “සච්චෙ මෙ නනෙත, උබ්බජ්ජතෙ නිස්සයෙ ආචිකෙඛියාඨ, අනිරොකලානං 1. නදන්තානං භනෙත, උබ්බජ්ජස්සාමි. ජෙගුච්ඡා මෙ නිස්සයා පටිකඤ්ඤා”නී.

2. භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, පටිගච්චව නිස්සයා ආචිකම්භුතඛො. යො ආචිකෙඛියා, ආපන්ති දුක්ඛපස්සං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපසම්පන්තාසමන්තන්තො නිස්සයෙ ආචිකම්භු”නති.

1. “අභිරමෙය්‍යාමහං” ම. ජ සං “අභිරමෙය්‍යං සවාහං” P. T. S.

25. “සැබෑ ද මහණ, ඔබ බඩ රැකීමේ හෙතුවෙන් පැවිදි වූවෝ ද?” “නාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.” නාග්‍යවන්බුදුරජානන්වහන්සේ “භික්ෂු පුරුෂය, කෙසේ නම් ඔබ මෙසේ මොනවට දෙසු සාසනායෙහි බඩ රැකීමේ හෙතුවෙන් පැවිදි වූවෝ ද? භික්ෂු පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුන-වූන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ පැහැදුනවූන්ගේ වැඩි පැහැදීම පිණිස හෝ නො පවත්නේ ය” යි ගැරහු සේක. ගරහා දැනුම් කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක:

26. “මහණෙනි, උපසපන් කරන්නහු විසින් නිසංස සභාර මේ ය යි කියාදීම මම නියම කරමි. ‘පැවිද්ද සිහා ලත් පිඬු බොජුන් නිසා ය. නා විසින් දිවි තෙක් ඒ පිණිසාලොපනොඡනයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. සමිසයාට දෙන බත, උදෙසා දෙන බත, ආරාධනා කොට දෙන බත, කුසසන් ලා දෙන බත, පසලොස් දිනකට වරක් දෙන බත, පොහෝ දිනයෙහි දෙන බත, පැළවීදිනයෙහි දෙන බත, වැඩි ලැබීම් වේ.

‘පැවිද්ද පසුල් සිවුර නිසා ය. නා විසින් දිවි තෙක් එහි උත්සාහ කට යුතු ය. කොමු, කපු, තිතිර (පටනුලෙන් කළ පිලි), කම්බිලි, හණ, මිශ්‍ර පිලි වැඩි ලැබීම් වේ.

‘පැවිද්ද, රුක්මුල සෙනසුන නිසා ය. නා විසින් දිවි තෙක් එහි උත්සාහ කට යුතු ය. වෙතෙර, ගුරුළු පියාපත් ලෙසින් කළ වතල ඇති ගෙය, සිටුරුස්ගෙය, සඳලු සහිත ගෙය, ලෙන, වැඩි ලැබීම් වේ.

‘පැවිද්ද පුනිමුත්තනෙසස්සය* නිසා ය. නා විසින් දිවි තෙක් එහි උත්සාහ කට යුතු ය. ගිනෙල්, වෙඛිරු, තෙල්, මී, උක්කකුරු යන මේ වැඩි ලැබීම් වේ.”

පස්වන උපාදානයටත්බණවර නිමි.

1. එකල්හි එක්තරා මාණවකයෙක් භික්ෂුන් වෙත ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ඔහුට පලමු කොට ම සිටු නිසංස කීහ. ඒ මහණ තෙමේ “සාමිති, පැවිදි වූ කල්හි මට සිටු නිසංස කිනු නම්, මම (පැවිද්දෙහි) කැමති වන්නේ හෝ වෙමි. මම දැන් පැවිදි නො වන්නෙමි. සිටු නිසංස මා විසින් ගරහන ලද ය. මට පිලිකුල් ය” යි මෙසේ කියේ ය.

2. භික්ෂුහු නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ හැරුණ සැලකලහ. “මහණෙනි, පලමු කොට ම සිටු නිසංස නො කිය යුතු ය. යම් මහණෙක් කියන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, උපසමපදාවට අනතුරු ව සිටු නිසංස කියන්නට අනුදනිමි.

* උපමාය බලනු.

3. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු දුචග්ගෙනපි තිචග්ගෙනපි ගණෙන 1 උපසමපාදෙනති. භගවතො ඵනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උභනදසවග්ගෙන ගණෙන උපසමපාදෙනබ්බො. යො උපසමපාදෙය්‍ය, ආචන්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවග්ගෙන වා අතිරෙකදසවග්ගෙන වා ගණෙන උපසමපාදෙනු”නති.

4 තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු ඵකවස්සාපි දුචස්සාපි සද්ධිවිහාරිකං උපසමපාදෙනති. ආයසමාපි උපසෙතො වඛගගනපුතො ඵකවස්සා සද්ධිවිහාරිකං උපසමපාදෙසි. සො වස්සං චුජො දුචස්සා ඵකවස්සං සද්ධිවිහාරිකං ආද්‍ය යෙන භගවා තොනුපසඛකමි. උපසඛකමිකු, භගවතො අභිවාදෙනා ඵකමන්තං නිසීදි. ආචිණ්ණං බො ජනෙනං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගහනුකෙති භික්ඛුති පටිසමෙමාදිතු.

5. අථ බො භගවා ආයසමන්තං උපසෙතං වඛගගනපුතං ඵතදවොච: “කච්චි භික්ඛු ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චිත් 2 අපසකීලමපෙන අද්ධානං ආගතා?” නි 3. “ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා, අපසකීලමපෙන ච මයං භතෙන අද්ධානං ආගතා” ති.

6. ජානනාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති. ජානනාපි න පුච්ඡන්ති. කාලං විදිකා පුච්ඡන්ති. කාලං විදිකා න පුච්ඡන්ති. අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති. තො අත්ථසංභිතං. අත්ථසංභිතෙ සෙතුඝාතො තථාගතානං. දච්චි ආකාරෙති බුඩා භගවතො භික්ඛු පටිපුච්ඡන්ති. ඛමමං වා දෙසෙස්සාමි; සාවකානං වා සිකඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමි ති.

7. අථ බො භගවා ආයසමන්තං උපසෙතං වඛගගනපුතං ඵතදවොච: “කතිවස්සො‘සි කුං භික්ඛු?” නි. “දුචස්සො අතං භගවා”නි. අයං ජන භික්ඛු කතිවස්සො?” නි. “ඵකවස්සො භගවා” ති. “කින්තායං භික්ඛු තොති?”නි “සද්ධිවිහාරිකො මෙ භගවා”නි.

8. විගරති බුද්ධා භගවා: “අනනුච්ඡිට්ඨං මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අපභිරුඋං අස්සාමණ්ණං අභපපියං අකරණීයං. කථං හි නාම කුං මොඝපුරිස, අඤ්ඤති ඔවදිසො අනුසාසිසො අඤ්ඤං ඔවදිතුං අනුසාසිතුං මඤ්ඤීස්සසි? අනීලනුං බො භා මොඝපුරිස, බාහුලාය ආවතො යද්දං ගණඛ්ඤිකං. තෙනා මොඝපුරිස, අපසසන්තානං වා පසාද්‍ය” -පෙ- විගරතිකා ඛමමිං කථං කතා භික්ඛු ආමනොසි: “න භික්ඛවෙ, උභනදසවස්සෙන උපසමපාදෙනබ්බො. යො උපසමපාදෙය්‍ය, ආචන්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවස්සෙන වා අතිරෙකදසවස්සෙන වා උපසමපාදෙනු”නති.

1. “වතුචග්ගෙනපි ගණෙන” ම. නු ප; තො වි.
 2. “කච්චි කුං” ම. ඡ. සං 3 “ආගතොති” ම ඡ. සං.

3. එකල්හි භික්ෂුහු දෙදෙනෙකුන් වූ ගණයාගෙන් යුක්ත ව ද නිදෙනකුන් වූ ගණයාගෙන් යුක්ත ව ද උපසම්පදා කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කරුණ සැලකාලන. “මහණෙනි, දසදෙනකුන්ට අඩු වූ ගණයා විසින් උපසපන් නො කාට යුතු ය. යම් මහණෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආචාරීන් වේ. මහණෙනි, දසනමක් වූ හෝ දසනමකට වැඩි වූ හෝ ගණයාගෙන් යුක්ත ව උපසපන් කළ යුතු ය”යි අනුදනිමි.

4. එකල්හි උපසපන් වීමෙන් එක්වස් ඇත්තා වූ ද දෙවස් ඇත්තා වූ ද භික්ෂුහු සද්ධිවිහාරිකයා උපසපන් කරති. වඛගනනාමිණියගේ පුත් වූ ආයුෂමත් උපසෙත භික්ෂු තෙමේ ද උපසපන් වීමෙන් එක් වස් ඇත්තේ සද්ධිවිහාරිකයකු උපසපන් කෙළේ ය. ඒ වඛගනනපුත්‍ර වූ උපසෙත භික්ෂු තෙමේ වස් පචාරණය කළේ දෙවස් ඇත්තේ එක්වස් ඇති සද්ධිවිහාරිකයා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක හුන්නේ ය. භාග්‍යවත් බුදුරජුන්ගට ආගතකුක භික්ෂුන් සමග පිලිසඳර කතා කිරීම පුරුදු ම ය.

5. එහෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කිම ඉරියවු ඉවසිය හැකි ද? කිම දිවි යැපිය හැකි ද? කිම නිදුකින් දික්මග ආවහු ද?” යි වඛගනනපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙත භික්ෂුගෙන් විචාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. සාමිනි, අපි නිදුකින් දික්මග ආවෙමු” යි හේ කී ය.

6. තථාගතවරු දූත ද විචාරත්. දූත ද නො විචාරත්. කල් දූත විචාරත්. කල් දූත නො විචාරත්. තථාගතවරු අනුභවයන් යුක්ත වූවක් විචාරත්. අනුභවයන් යුක්ත වූවන් නො විචාරත්. අනුභවසිතීච්චනසෙති තථාගතවරු මාගීයෙන් කෙතු නැසූ සේක. ‘ධම්ම හෝ දෙසන්තෙමි. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද හෝ පණවන්නෙමි යි’ යන දෙ කරුණෙන් භාග්‍යවත් බුදුවරයෝ භික්ෂුන් විචාරත්.

7. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණ, කෙතෙක් වස් ඇත්තෙහි ද?” යි වඛගනනපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපසෙත භික්ෂුට මෙය වදාල සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම දෙවස් ඇත්තෙමි”. “මේ මහණ කෙතෙක් වස් ඇත්තේ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එක්වස් ඇත්තේ ය”. “මේ මහණ තට කවරෙක් ද?” යි ඇසූ කල්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මාගේ සද්ධිවිහාරිකයා” යි කී ය.

8. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂු පුරුෂය, (නාගේ ක්‍රියාව) හුදුසු ය. නො ගැලපෙන්නකි. නො සම වූවෙකි. මහණකමට නො සුදුසු ය. අකැප වූවෙකි. නො කට යුත්තෙකි යි” නින්දා කළ සේක. භික්ෂු පුරුෂය, තෝ අනුන් විසින් අවවාද කට යුත්තෙහි ය. අනුසාසනා කටයුත්තෙහි ය. කෙසේ නම් අනිකකුට අවවාද කරන්නට අනුසාසනා කරන්නට සිතුවෙහි ද? භික්ෂු පුරුෂය, යම් මේ පිරිස් බැඳ ගැණීම වූ බහුලභාවයෙක් වේ ද, එයට තෝ ඉතා ඉක්මනට ම වැටුනෙහි ය. භික්ෂු පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ -පෙ-නො පවති” යි ගරනා දූහැමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, අඩු දසවස් ඇති මහණහු විසින් උපසපන් නො කට යුතු ය. අඩු දස වස් ඇති යම් මහණෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආචාරීන් වේ. මහණෙනි, දසවස් පිරුණු මහණහු විසින් හෝ වැඩි දසවස් ඇති මහණහු විසින් හෝ උපසම්පදා කරන්නට අනුදනිමි”.

9. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු “දසවස්සමන, දසවස්සමනා”නි¹ බාලා අබ්බතතා උපසමපාදෙනති. දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ණිතා. දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා අබ්බතතා, සද්ධිවිහාරිකා බ්බතතා. දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා අප්පසුතා, සද්ධිවිහාරිකා බ්බුසුතා. දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤාවනෙනා.

10 අඤ්ඤානරො’ පි අඤ්ඤානිඤ්ඤියපුබ්බො උපඡක්ඛායෙන සනධමමිකං වුවචමානො උපඡක්ඛායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තංයෙව තිත්ථායනනං සබ්බත්ථි.

11. යෙ තෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡා -පෙ- තෙ උඡක්ඛායනති, භියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු ‘දසවස්සමන, දසවස්සමනා’ නි බාලා අබ්බතතා උපසමපාදෙස්සනති? දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ණිතා. දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා අබ්බතතා, සද්ධිවිහාරිකා බ්බතතා. දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා අප්පසුතා, සද්ධිවිහාරිකා බ්බුසුතා. දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤාවනෙනා” ති.

12. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵනමත්ථං ආරොචෙත්ථං. “සච්චං කිරි භික්ඛවෙ, භික්ඛු ‘දසවස්සමන දසවස්සමනා’ නි බාලා අබ්බතතා උපසමපාදෙනති? දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ණිතා? දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා අබ්බතතා සද්ධිවිහාරිකා බ්බතතා? දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා අප්පසුතා, සද්ධිවිහාරිකා බ්බුසුතා? දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤාවනෙනා?” ති.

13. “සච්චං භගවා”. විගරහි බුද්ධො භගවා “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොසපුරිසා ‘දසවස්සමන, දසවස්සමනා’ නි බාලා අබ්බතතා උපසමපාදෙස්සනති? දිස්සන්ති උපඡක්ඛායා බාලා -පෙ- සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤාවනෙනා. තෙනං භික්ඛවෙ අප්පසුතානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිත්ථා ඛමමිං කථං කත්ථා භික්ඛු ආමනෙත්ථි: “න භික්ඛවෙ, බාලෙන අබ්බතෙන උපසමපාදෙනවබ්බො. යො උපසමපාදෙය්‍ය, ආප්පති දුක්ඛංසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ බ්බතෙන භික්ඛුතා පටිබලෙන දසවස්සෙත වා අතිරෙකදසවස්සෙත වා උපසමපාදෙත්ථු” තති.

14. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු උපඡක්ඛායෙසු පකකනෙතසු පි විබ්බනනෙතසු පි කාලකනෙතසු පි පකබ්බකනෙතසු පි අනාවරියකා අනොච්චිද්ධමානා අනනුසාසියමානා දුනතිච්ඡා දුප්පාරුතා අනාකප්පසමපනා පිණ්ඩාය වරනති.

1. “දසවස්සමනා දසවස්සමනා නි” ම. ඡ. සං.

9. එකල්හි “දසවස් ඇත්තමිහ, දසවස් ඇත්තමිහ” යි අඥන වූ අව්‍යක්ත වූ භික්ෂුහු උපසපත් කෙරෙති. උපාධිත්‍යයයෝ අඥ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ පණ්ණිත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. උපාධිත්‍යයයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. උපාධිත්‍යයයෝ අලංග්‍රැත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ බහුග්‍රැත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. උපාධිත්‍යයයෝ නුවණ නැත්තාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබෙත්.

10. පෙර අන්‍යනිච්ඡිකයන් කෙරෙහි පැවිදි ව වුසු එක්තරු මහණෙක් ද උපාධිත්‍යයයන් විසින් සහධිමයෙන් කියනු ලබන්නේ උපාධිත්‍යයයාහට වාදරොපණය කොට ඒ තීච්චියතනසට ම ගියේ ය.

11. ආශාරහිත වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, ඔහු අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්: “කෙසේ නම් ‘භික්ෂුහු දස වස් ඇත්තමිහ’ දස වස් ඇත්තමිහ” යි අඥ වූවාහු අව්‍යක්ත වූවාහු උපසපත් කරන්නාහු ද? උපාධිත්‍යයයෝ අඥ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ පණ්ණිත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. උපාධිත්‍යයයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. උපාධිත්‍යයයෝ අලංග්‍රැත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ බහුග්‍රැත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. උපාධිත්‍යයයෝ නුවණ නැත්තාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබෙත්”.

12. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය දැන්වූහ. “මහණෙනි, සැබෑ ද? භික්ෂුහු ‘දසවස් ඇත්තමිහ’ දසවස් ඇත්තමිහ යි අඥ වූවෝ අව්‍යක්ත වූවෝ උපසපත් කරන්නහු ද? උපාධිත්‍යයයෝ අඥ වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ පණ්ණිත වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද? උපාධිත්‍යයයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද? උපාධිත්‍යයයෝ අලංග්‍රැත වූවාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ බහුග්‍රැත වූවාහු දක්නා ලැබෙත් ද? උපාධිත්‍යයයෝ නුවණ නැත්තාහු සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබෙත් ද?”

13. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.” භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ හිස් පුරුෂයෝ ‘දස වස් ඇත්තමිහ, දසවස් ඇත්තමිහ’ යි අඥ වූවාහු අව්‍යක්ත වූවාහු උපසපත් කරන් ද? උපාධිත්‍යයයෝ අඥ වූවාහු -පෙ- සද්ධිවිහාරිකයෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබෙත් ද? මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො පවතී යි -පෙ- ගැරුණ සේක. ගරුනා දැනුම් කතා කොට භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, අඥ වූ අව්‍යක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපත් නො කට යුතු ය. යම් මහණෙක් උපසපත් කරන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ දස වස් ඇත්තා වූ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තා වූ හෝ මහණහු විසින් උපසපත් කරන්නට අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

14. එකල්හි භික්ෂුහු උපාධිත්‍යයයන් බැහැර ගිය කල්හි ද සිවුරු හැර ගිය කල්හි ද කලුරිය කළ කල්හි ද අන්‍යනිච්ඡිකපක්‍ෂයකට මාරු වූ කල්හි ද ආවායඝීයන්ගෙන් තොර වූවෝ අවවාද නො කරණු ලබන්නෝ අනුශාසනා නො කරණු ලබන්නෝ නොමනා සේ හැත්තේ නොමනා සේ පෙරවූවෝ මහණහුට සුදුසු හැසිරීමෙන් තොර වූවෝ පිඬු සිඟා යෙත්.

15. මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති. උපරි බාදනීයෙපි උපරි සායනීයෙපි උපරි පානීයෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙහති. සාමං සුපමපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ජනති. භතතගෙහපි උච්චාසද්ද, මනාසද්ද, විතරනති.

16. මනුස්සා උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙහති: “කථං හි නාම සමණා සඤ්ඤාපුත්තියා දුනතිච්ඡා දුපාරුතා අනාකප්පසමපනතා පිණ්ඩාය වරිස්සනති? මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරි භොජනෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? උපරි බාදනීයෙපි උපරි සායනීයෙපි උපරි පානීයෙපි උතතිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සනති? සාමං සුපමපි ඔදනමපි විඤ්ඤපෙත්වා භුඤ්ජස්සනති? භතතගෙහපි උච්චාසද්ද, මනාසද්ද, විතරිස්සනති සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණනොජනෙ?” නි.

17. අස්සොසුං ඛො භික්ඛු තොසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං බීයනානං විපාවෙනානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵනමත්ථං ආරොචෙසුං. -පෙ-

18. “සච්චං කිරි භික්ඛවෙ,” -පෙ- “සච්චං භගවා” -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙහසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ආචරියං. ආචරියො භික්ඛවෙ, අනෙතවාසිකමහි පුත්තචිත්තං උපට්ඨාපෙස්සනති. අනෙතවාසිකො ආචරියමහි පිතුචිත්තං උපට්ඨාපෙස්සනති. ඵමං තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සනාගදුතතිනො විතරනතා ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුඤ්ඤිං වෙපුලලං ආපජ්ජස්සනති.

19. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසවස්සං නිස්සාය චන්ද්‍රී, දසවස්සෙන නිස්සායං දුද්ධා. ඵචඤ්ච පන භික්ඛවෙ ආචරියො ගතෙනබ්බො: ඵකංසං උත්තරාසඞ්ඛං කරිත්වා පාදෙ චන්ද්‍රීවා උක්ඛුට්ඨං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගතෙත්වා ඵචමස්ස වචනීයො: ‘ආචරියො මෙ භනෙත, තොහි. ආයසමතො නිස්සාය චච්ඡාමි. ආචරියො මෙ භනෙත, තොහි. ආයසමතො නිස්සාය චච්ඡාමි. ආචරියො මෙ භනෙත, තොහි. ආයසමතො නිස්සාය චච්ඡාමි’ නි. ‘සාහු’ වා ‘ලහු’ වා ‘මපාසික’ නති වා ‘පතිරුප’ නති වා ‘පාසාදිකෙන සමපාදෙහි’ නි වා කායෙන විඤ්ඤපෙති, වාචාය විඤ්ඤපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, ගහිතො කෙති ආචරියො. න කායෙන විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, න ගහිතො කෙති ආචරියො.

20. අනෙතවාසිකෙන භික්ඛවෙ ආචරියමහි සමමා වතතිතබ්බං. තත්‍රායං සමමා වතනතා:- කාලස්සෙව වුට්ඨාය උපාහනා¹ ඔමුඤ්ඤිත්වා ඵකංසං උත්තරාසඞ්ඛං කරිත්වා දනනකට්ඨං දුතබ්බං. මුබොදකං දුතබ්බං. ආසනං පඤ්ඤපෙනබ්බං. සමෙ යාගු තොති, භාජනං ඛොවිත්වා යාගු උපනාමෙත්තබ්බං. යාගුට්ඨාස්ස උදකං දත්වා නාජනං පටිග්ගතෙත්වා නිවං කත්වා සාධුකං අපරිසං සනෙතන ඛොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං.

1. “උපාහනං” - ම. ඡ. සං.

15. අනුභව කරණ මිනිසුන්ගේ බෞජුන් මතුයෙහි ද ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලති. කැම මතුයෙහි ද රස විඳිය යුතු දෙය මතුයෙහි ද පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ද ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලති. තුමු ව්‍යඤ්ඤා ද බන් ද විනවා ගණ අනුභව කරත්. බෞජුන්හලෙහි ද උස් හඬ ඇති ව මහන් හඬ ඇති ව වෙසෙත්.

16. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ නො මනා සේ කැන්දෝ නො මනා සේ පෙරෙව්වෝ ශ්‍රමණසාරූප්‍යාවාරයෙන් තොර වූවෝ පිඬු සිහා හැසිරෙත් ද? ; මිනිසුන් අනුභව කරණ කල්හි බෞජුන් මතුයෙහි ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලන් ද? කැම මතුයෙහි ද රස විඳිය යතු දෙය මතුයෙහි ද පිය යුතු දෙය මතුයෙහි ද ඉඳුල් පාත්‍රය අල්ලන් ද? බ්‍රාහ්මණභෞජනයෙහි බමුණන් මෙන් බෞජුන්හලෙහි උස් හඬ ඇති ව මහන් හඬ ඇති ව වසන් ද? අවමන් කෙරෙත්. තිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියන්.

17. භික්ෂුහු පහන් කොට සිතන තින්දු කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසුහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ඒ වග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන්වූහ.

18. “මහණෙනි, සැබෑ ද?” -පෙ- “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය” -පෙ-ගරහා දූහැමි කතා කොට භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, ආවාය්‍යීයකු අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක. “මහණෙනි, ආවාය්‍යීනෙමේ අනුවැසියා කෙරෙහි පුත්‍රයා ය යන සිත උපදවන්නේ ය. අනුවැසිනෙමේ ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි පියා ය යන සිත උපදවන්නේ ය. මෙසේ ඔහු ගුරුන් සහිත ව පිහිට සහිත ව සමාන පැවතුම් ඇති ව වසන්නෝ මේ සාසනයෙහි වැඩිමට මුල් බැසගැනීමට මහන්බවට පැමිණෙන්නෝ ය.

19. “මහණෙනි, දස වස් ඇති ඇදුරෙකු ඇසුරු කොට විසීම ද දසවස් ඇති ඇදුරෙකු විසින් නිස දීම ද අනුදැනිමි. මහණෙනි, ආවාය්‍යී නෙමේ මෙසේ පත් කර ගත යුක්තේ ය: උතුරුසහසිවුර එකස් කොට ගණ පා වැඳ උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ස්වාමිනි, මට ආවාය්‍යී වනු මැනවි. මම ආයුෂමකුන් වහන්සේ නිසා වසන්නෙමි. ස්වාමිනි, මට ආවාය්‍යී වනු මැනවි. මම ආයුෂමකුන් වහන්සේ නිසා වසන්නෙමි. ස්වාමිනි, මට ආවාය්‍යී වනු මැනවි. මම ආයුෂමකුන් වහන්සේ නිසා වසන්නෙමි” යි (කිය යුතුය). ආවාය්‍යී නෙමේ ‘යහපතා’ යි හෝ ‘පහසු’ යි හෝ ‘පිළිගත හැකි ය’ යි හෝ ‘සුදුසු’ යි හෝ ‘පහද වන සුලු පිළිවෙතින් සරු වෙව’ යි හෝ කසින් හභවා ද, වචනයෙන් හභවා ද, කසින් හා වචනයෙන් හභවා ද ආවාය්‍යී නෙමේ ගන්නා ලද්දේ වේ. කසින් නො හභවා ද, වචනයෙන් නො හභවා ද, කසින් හා වචනයෙන් නො හභවා ද, ආවාය්‍යී නෙමේ නො ගන්නා ලද්දේ ය.

20. “මහණෙනි, අනුවැසියා විසින් ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි මනා කොට පැවතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: උදය කලින් ම නැගිට වහන් මුදු උතුරුසහසිවුර එකස් කොට දූහැටි දිය යුතු ය. මුව දෙකා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. ඉදින් කැඳ නිවේ නම් බඳුන සෝදා කැඳ වළඳිය යුතු ය. කැඳ වළඳ අවසන් කොට සිටියහුට දිය පිළිගන්වා බඳුන ගණ පාත් කොට නො ගටා මැනවින් සෝදා තැන්පත් කොට තැබිය යුතු ය.

21. ආචරියමහි චූටසීතෙ ආසනං උඬිරිතබ්බං. සවෙ සො දෙසො උකුලාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ ආචරියො ගාමි පච්ඡිකුකාමො තොති, නිවාසනං දුතබ්බං. පටිතිවාසනං පටිග්ගහෙනතබ්බං. කායඛකිතං දුතබ්බං. සගුණං කත්ථා සම්ඝාරියො දුතබ්බො, ධොවිත්වා පනෙනා සඋදකො දුතබ්බො. සවෙ ආචරියො පච්ඡාසමණං ආකඝිති, නිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙනෙනන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායඛකිතං ඛකිත්වා සගුණං කත්ථා සම්ඝාරියො පාරුපිත්වා ගණකිකං පටිමුඤ්චිත්වා සොධෙත්වා පනතං ගහෙත්වා ආචරියස්ස පච්ඡාසමණෙන තොතබ්බං. නාතීදුරෙ ගන්තබ්බං. නාච්චාසනෙන ගන්තබ්බං. පනතපරියාපනතං පටිග්ගහෙනතබ්බං.

22. න ආචරියස්ස භණමානස්ස අන්තාරන්තරා කථා ඔපානෙතබ්බො, ආචරියො ආපත්ති සාමන්තා භණමානො නිවාරෙතබ්බො, නිවන්තනෙනන පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපතිකඛිපිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පනතචීවරං පටිග්ගහෙනතබ්බං. පටිතිවාසනං දුතබ්බං. නිවාසනං පටිග්ගහෙනතබ්බං. සවෙ චීවරං සින්තං තොති, මුහුන්තං උණෙන ඔතාපෙතබ්බං. න ච උණෙන චීවරං නිඛිඛිතබ්බං. චීවරං සඝ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඝ්ඝරෙනෙන චතුරඝුලං භණණං උස්සාදෙත්වා චීවරං සඝ්ඝරිතබ්බං: ‘මා මජ්ඣෙ භඤ්ඤා අනොසී’ ති. ඔනොගෙ කායඛකිතං කාතබ්බං.

23. සවෙ පිණ්ඩපාතො තොති, ආචරියො ච භුඤ්ජිකුකාමො තොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපතාමෙතබ්බො. ආචරියො පාතීයෙන පුච්ඡිතබ්බො, භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පනතං පටිග්ගහෙනත්වා නීවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනෙනන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුන්තං උණෙන ඔතාපෙතබ්බො. න ච උණෙන පනෙනා නිඛිඛිතබ්බො. පනතචීවරං නිකඛිපිතබ්බං. පනතං නිකඛිපනෙනන එකෙන හත්ථෙන පනතං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්වා පනෙනා නිකඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරභිතාය භුමියා පනෙනා නිකඛිපිතබ්බො. චීවරං නිකඛිපනෙනන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො හොගං කත්වා චීවරං නිකඛිපිතබ්බං.

24. ආචරියමහි චූටසීතෙ ආසනං උඬිරිතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සවෙ සො දෙසො උකුලාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ ආචරියො නිකාසිකුකාමො තොති, නිකානං පටියාදෙතබ්බං. සවෙ සීතෙන අත්ථො තොති, පීතං පටියාදෙතබ්බං. සවෙ උණෙනන අත්ථො, උණෙන පටියාදෙතබ්බං.

21. ආවාය්‍යීයා නැගී සිටි කල්හි අසුන ඔසවා නැබිය යුතු ය. එදෙස කසල සහිත නම් නැමදිය යුතු ය. ආවාය්‍යීතෙමේ ගම් වදිනු කැමැත්තේ නම්, අදනය දිය යුතු ය. ඇද තුබූ අදනය පිළිගත යුතු ය. පටිය දිය යුතු ය. උතුරුසහසිවුර හා සහල සිවුර එක් කොට සිවුරු දිය යුතු ය. සෝද දිය සහිත පාත්‍රය දිය යුතු ය. ඉදින් ආවාය්‍යී තෙමේ පස්සේ යන මහණකු කැමැත්තේ නම් තෙමුළු වසන්තනු විසින් පිරිමුළු කොට හැද පටිය බැඳ උතුරුසහ හා සහල සිවුර එක් කොට පොරොවා ගෙණ ගණකීය අවුණා පාත්‍රය සෝද ගෙණ ආවාය්‍යීතට පස්සේ යන මහණකු විය යුතු ය. ඉතා දුරින් නො යා යුතු ය. ඉතා ලගින් නො යා යුතු ය. පාත්‍රයෙහි ඉතිරි වූ දෙය පිළිගත යුතු ය.

22. ආවාය්‍යීයා කතා කරණ කල්හි අතරතුර කතා නො බැතිය යුතු ය. ආවාය්‍යී තෙමේ ඇවැත් වියකැකි තරම් වූ වදන් කියන්නේ නම් වැලැක්විය යුතු ය. පිඬු සිහා නවනින්තනු විසින් පලමු කොට අවුත් අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා ඥානා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද ඵලවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගත යුතු ය. කලින් ඇඳ තුබූ අදනය දිය යුතු ය. ඇඳි අදනය පිළිගත යුතු ය. සිවුර තෙත් නම්, මොහොතක් උෂ්ණයෙහි ලා වියලිය යුතු ය. සිවුර උෂ්ණයෙහි වැඩියක් නො දැවිය යුතු ය. සිවුර නැමිය යුතු ය. සිවුර නමන්නු විසින් සතරතුලක් පමණ සිවුරු කොණ උස් කොට 'මැද නො බිදේවා' යි නැමිය යුතු ය. සිවුරුදරණයෙහි පටිය බතා තැබිය යුතු ය.

23. ඉදින් පිණ්ඩපාතය වේද ආවාය්‍යී තෙමේත් වලදනු කැමති වේ නම්, දිය පිළිගන්වා පිණ්ඩපාතය ඵලවිය යුතු ය. ආවාය්‍යීයාතට පැන් වුවමනා දැසි පිළිපිසිය යුතු ය. වලද අවසන් කලහුට දිය පිළිගන්වා පාත්‍රය පිළිගෙණ පාත් කොට නො ගවා මතා කොට සෝද දිය පිස දමා මොහොතක් උෂ්ණයෙහි නැබිය යුතු ය. පාත්‍රය උෂ්ණයෙහි ලා වැඩියක් නො දැවිය යුතු ය. පාසිවුරු බතා නැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බතා තබන්නනු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙණ එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා බැලිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතල බිම පාත්‍රය බතා නො නැබිය යුතු ය. සිවුර බතා තබන්නනු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙණ එක් අතකින් සිවුරු ලන උණදඹුව හෝ සිවුරු ලන රුකුණ හෝ පිරිමැද පිරිසිදු කොට නුවාව එතට ද දරණය මොතට ද තබා සිවුර බැතිය යුතු ය.

24. ආවාය්‍යීයා නැගී සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා නැබිය යුතු ය. පා දෝනා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද නැන්පත් කොට නැබිය යුතු ය. ඉදින් එ දෙස කසල සහිත නම්, නැමැත්ද යුතු ය. ආවාය්‍යී තෙමේ තහනු කැමැත්තේ නම් තහනු පිළියෙල කළ යුතු ය. සිහිල් දියෙන් ප්‍රයෝජන නම්, සිහිල් දිය පිළියෙල කළ යුතු ය. උණු දියෙන් ප්‍රයෝජන නම්, උණු දිය පිළියෙල කළ යුතු ය.

25. සවෙ ආවරියො ජනනාසරං පටිසිදුකාමො හොති, චූණණං සනෙහනබ්බං. මහතිකා තෙමෙනබ්බා. ජනනාසරපීඨං ආදාය ආවරියංසං පිට්ඨිනො පිට්ඨිනො ගන්ත්වා ජනනාසරපීඨං දක්වා වීචරං පටිග්ගහෙත්වා. එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. චූණණං දානබ්බං. මහතිකා දානබ්බා. සවෙ උස්සහති, ජනනාසරං පටිසිතබ්බං. ජනනාසරං පටිසනෙනන මහතිකාය මුඛං මකෙබ්බා පුරනො ව පච්ඡනො ව පටිච්ඡාදෙත්වා ජනනාසරං පටිසිතබ්බං. න ඵෙරෙ භික්ඛු අනුපබ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛු ආසනෙන පටිචාහෙතබ්බා. ජනනාසරෙ ආවරියංසං පරිකමමං කාතබ්බං. ජනනාසරං නිකම්පනෙන ජනනාසරපීඨං ආදාය පුරනො ව පච්ඡනො ව පටිච්ඡාදෙත්වා ජනනාසරං නිකම්පිතබ්බං.

26. උදකෙපි ආවරියංසං පරිකමමං කාතබ්බං. නනාතෙන පඨමන්තරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගතනං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා ආවරියංසං ගතනනො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දානබ්බං. සම්ඝාරි දානබ්බා. ජනනාසරපීඨං ආදාය පඨමන්තරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පිතබ්බං. ආවරියො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. සවෙ උද්දිසාපෙතුකාමො හොති, උද්දිසාපෙතබ්බො. සවෙ පරිපුච්ඡිතකාමො හොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

27. යසමිං විහාරෙ ආවරියො වින්තරි, සවෙ සො විහාරො උකුලාපො හොති සවෙ, උස්සහති, සොධෙතබ්බො, වින්තරං සොධෙනෙනන පඨමං පත්තවීචරං නීහරිත්වා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. නිසීදනපච්චස්ථරණං නීහරිත්වා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. භිසිබ්බෙඛානනං නීහරිත්වා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. මඤ්ඤා නිවං කත්වා සාධුකා අපරිසංසනෙනන අසංසට්ඨනෙනන කවාපට්ඨං නීහරිත්වා එකමනනං නිකම්පිතබ්බො. පීඨං නිවං කත්වා සාධුකා අපරිසංසනෙනන අසංසට්ඨනෙනන කවාපට්ඨං නීහරිත්වා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. මඤ්ඤාපට්ඨපාදකා නීහරිත්වා එකමනනං නිකම්පිතබ්බො.

28. බෙලමලුකො නීහරිත්වා එකමනනං නිකම්පිතබ්බො. අප්පෙසහඵලකං නීහරිත්වා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. භුමමස්ථරණං යථාපඤ්ඤානනං සලලකෙබ්බා නීහරිත්වා එකමනනං නිකම්පිතබ්බං. සවෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උලෙලාකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං. ආලොකසක්ඛිකණණනාගා පමජ්ජිතබ්බා. සවෙ ගෙරුකපරිකමමකතා භිතති කණණකිතා හොති, වොලුකං තෙමෙත්වා පිලෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සවෙ කාලවණණකතා භුමි කණණකිතා හොති, වොලුකං තෙමෙත්වා පිලෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සවෙ අකතා හොති භුමි, උදකෙන පරිපෙඨාසෙත්වා සමමජ්ජිතබ්බා: “මා විහාරො රජෙන උභහඤ්ඤා” ති.

25. ආවායඝීනෙමේ ගිනිතල්ගෙට පිටිසෙහු කැමැත්තේ නම්, නතනසුණු දියෙන් තෙමා පිඬු කළ යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ ආවායඝීයන් වනන්සේට පිටු පසින් ගොස් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව දී සිටුර පිළිගෙණ පසෙක බතා නැබිය යුතු ය. නතන සුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. හැක්කේ නම් ගිනිතල් ගෙට යා යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට යන්නහු විසින් මැටියෙන් මුණ නවරා ඉදිරිපසින් හා පසුපසින් සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල්ගෙට පිටිසිය යුතු ය. ස්වර්භික්කුන් ගටා නො හිදිය යුතු ය. නවකභික්කුන් ආසන යෙන් බැහැර නො කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි දී ආවායඝීයාගේ ඇඟ ඉළිම් ඇ වත් කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයින් නික්මෙන්නහු විසින් ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ ඉදිරියෙන් හා පස්සෙන් සිරුර වසා ගෙණ ගිනිතල්ගෙයින් නික්මිය යුතු ය.

26. දියෙහි දී ද ආවායඝීයාගේ ඇඟ ඉළිම් ඇ වත් කළ යුතු ය. නා අවසන් කළහු විසින් පළමු කොට ගොඩ නැගී නමාගේ සිරුරෙහි දිය පිසදමා හැද පොරොවා ගෙණ ආවායඝීයාගේ සිරුරෙහි දිය පිස දැමිය යුතු ය. අදනිය දිය යුතු ය. සඹ්ඝාවිය දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි හිඳිනා පුටුව ගෙණ පළමු කොට අටුත් අසුනක් පැණවිය යුතු ය. පා දෝනා දිය ද පා පුටුව ද නො සේදූ පා තබන පුවරුව ද එළවා නැබිය යුතු ය. ආවායඝී නෙමේ පැනින් පිළිවිසිය යුතු ය. උදෙසවා ගණු කැමැත්තේ නම්, උදෙසවා ගත යුතු ය. අරුත් කියවා ගණු කැමැත්තේ නම්, අරුත් කියවා ගත යුතු ය.

27. ආවායඝී නෙමේ යම් වෙහෙරක වෙසේ නම්, ඒ වෙහෙර කසල සහිත නම්, හැක්කේ නම්, පිරිසිදු කළ යුතු ය. වෙහෙර පිරිසිදු කරන්නහු විසින් පළමු කොට පාසිටුරු බැහැරට ගෙණ පසෙක නැබිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසකුරුණ බැහැරට ගෙණ පසෙක නැබිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය බැහැරට ගෙණ පසෙක නැබිය යුතු ය. ඇඳ පාත් කොට බිම නො ගටා දොරබාව නො හප්පා බැහැරට ගෙණ පසෙක මනා ව නැබිය යුතු ය. පුටුව පාත් කොට බිම නො ගටා දොරබාව නො හප්පා බැහැර කොට පසෙක මනා ව නැබිය යුතු ය. ඇදපාඅළු බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය.

28. කෙළමලාව බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය. වැහිර හිඳිනා පුවරුව බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය. බුමුකුරුණ පණවා තුඩු සැටි සලකා බලා බැහැර කොට පසෙක නැබිය යුතු ය. වෙහෙරෙහි මකුණුදල් මේද, උඩ සිට ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළත පිටත ජනෙල් කටුළු හා කාමරයෙහි මුළු සතර පිස දැමිය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත් නම්, රෙදිකඩක් තෙමා මදක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. කළු පැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත් නම්, රෙදි කඩක් තෙමා මදක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. බිම පිරියම් නො කරණ ලද නම්, “වෙහෙර දුටිල්ලෙන් කිලිටි නො වේවා” යි දිය ඉස පිස දැමිය යුතු ය.

29. සඛකාරං විවිතිතා ඵකමනාං ඡඛෙඛතඛබ්බං. භූමමඤ්ඤානං ඔතාපෙතා සොධෙතා පපෙඨාපෙතා අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතඛබ්බං. මඤ්ඤාපෙතා ඔතාපෙතා පමඡ්ඡතා අතිහරිතා යථාධර්මානෙ ධපෙතඛබ්බා. මඤ්ඤාපෙතා ඔතාපෙතා සොධෙතා පපෙඨාපෙතා නිමං කතා සාධුකං අපරිසංසනෙන අසංඝට්ටනෙන කවාට්ඨිමං අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතඛබ්බා. පීඨං ඔතාපෙතා සොධෙතා පපෙඨාපෙතා නිමං කතා සාධුකං අපරිසංසනෙන අසංඝට්ටනෙන කවාට්ඨිමං අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතඛබ්බං. භිසිඛිමොගනං ඔතාපෙතා සොධෙතා පපෙඨාපෙතා අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතඛබ්බං. නිසීදනපච්චඤ්ඤානං ඔතාපෙතා සොධෙතා පපෙඨාපෙතා අතිහරිතා යථාපඤ්ඤානං පඤ්ඤාපෙතඛබ්බං. බෙලලලකො ඔතාපෙතා පමඡ්ඡතා අතිහරිතා යථාධර්මානෙ ධපෙතඛබ්බා. අපසෙසනඵලකං ඔතාපෙතා පමඡ්ඡතා අතිහරිතා යථාධර්මානෙ ධපෙතඛබ්බං.

30. පනාචීවරං නිකඛිපිතඛබ්බං. පනාං නිකඛිපනෙන ඵකෙන හඤ්ඤානං පනාං ගතෙතා ඵකෙන හඤ්ඤානං ගෙට්ඨා මඤ්ඤානං වා ගෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසීතා පනෙනා නිකඛිපිතඛබ්බා. න ව අනන්තරභිතාය භූමියා පනෙනා නිකඛිපිතඛබ්බා. චීවරං නිකඛිපනෙන ඵකෙන හඤ්ඤානං චීවරං ගතෙතා ඵකෙන හඤ්ඤානං චීවරචංසං වා චීවරරජ්ජං වා පමඡ්ඡතා පාරතො අනාං ඔරතො හොගං කතා චීවරං නිකඛිපිතඛබ්බං.

31. සවෙ පුරඤ්ඤා සරජා වාතා වායනති, පුරඤ්ඤා වාතපානා ඵකෙනඛබ්බා. සවෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායනති, පච්ඡිමා වාතපානා ඵකෙනඛබ්බා. සවෙ උතතරා සරජා වාතා වායනති, උතතරා වාතපානා ඵකෙනඛබ්බා. සවෙ දකඛිණං සරජා වාතා වායනති, දකඛිණං වාතපානා ඵකෙනඛබ්බා. සවෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විචරිතඛබ්බා. රතතිං ඵකෙනඛබ්බා. සවෙ උණහකාලො හොති දිවා වාතපානා ඵකෙනඛබ්බා රතතිං විචරිතඛබ්බා.

32. සවෙ පරිවෙණං උකලාපං හොති, පරිවෙණං සමමඡ්ඡතඛබ්බං. සවෙ කොට්ඨකො උකලාපො හොති, කොට්ඨකො සමමඡ්ඡතඛබ්බා. සවෙ උපට්ඨානසාලා උකලාපා, හොති, උපට්ඨානසාලා සමමඡ්ඡතඛබ්බා. සවෙ අග්ගිසාලා උකලාපා හොති, අග්ගිසාලා සමමඡ්ඡතඛබ්බා. සවෙ වච්චකුට්ඨි උකලාපා හොති, වච්චකුට්ඨි සමමඡ්ඡතඛබ්බා. සවෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතඛබ්බං. සවෙ පරිනොජනීයං න හොති, පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙතඛබ්බං. සවෙ ආවමනකුමනියා උදකං න හොති, ආවමනකුමනියා උදකං ආසිඤ්චිතඛබ්බං.

33. සවෙ ආවරියස්ස අනභිරති උපනනා හොති, අනෙතවාසිකෙන චූපකාසෙනඛබ්බා. චූපකාසාපෙනඛබ්බා. ධම්මකථා වාස්ස කාතඛබ්බා. සවෙ ආවරියස්ස කුකකුච්චං උපනනං හොති, අනෙතවාසිකෙන, විනොදෙනඛබ්බං. විනොදපෙනඛබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතඛබ්බා. සවෙ ආවරියස්ස දිට්ඨිගනං උපනනං හොති, අනෙතවාසිකෙන විවෙචෙනඛබ්බං. විවෙචාපෙනඛබ්බං. ධම්මකථා වාස්ස කාතඛබ්බා.

29. කසල එකතු කොට පසෙක හල යුතු ය. බුමුකුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසට පැණවිය යුතු ය. ඇඳපාඥ වියලා පිරිමැද ගෙනවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. ඇඳ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාන් කොට බිම නොගටා දොරබාව නො හප්පා ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසට මනා කොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා පාන් කොට බිම නොගටා දොරබාව නො හප්පා ගෙනවුත් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොව්ටය වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙනවුත් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. හිඳිනාකඩ හා පසකුරුණ වියලා පිරිසිදු කොට ගසා දමා ගෙනවුත් පණවා තුබූ පරිදි පැණවිය යුතු ය. කෙලමලාව සෝදා වියලා පිරිමැද ගෙනවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. වැහිර හිඳිනා පුවරුව වියලා පිරිමැද ගෙනවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය.

30. පා සිටුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇඳ යට හෝ පුටුව යට හෝ අත ගා පාත්‍රය තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුල බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිටුරු බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් සිටුරු ගෙන එක් අතකින් සිටුරු ලන උණදඹුව හෝ රැහැණ හෝ පිරිමැද නුවාව එකට ද දරණය මොට ද තබා සිටුරු දැමිය යුතු ය.

31. පෙර දිගින් නැගි එන දුලි සහිත වූ වාතයෝ හමන් නම්, පෙරදිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. බස්නාහිර දිගින් නැග එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, බස්නාහිර කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. උතුරු දිගින් එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, උතුරු දිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. දකුණු දිගින් එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, දකුණුදිග කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. ගිනකාලය වේ නම්, දහවල කවුළුදොර ඇර තැබිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණ කාලය වේ නම්, දහවල කවුළුදොර වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි ඇර තැබිය යුතු ය.

32. පිරිවෙණ කසල සහිත නම්, පිරිවෙණ හැමැදිය යුතු ය. ඇතුළුගෙය කසල සහිත නම්, ඇතුළුගෙය හැමැදිය යුතු ය. උපසථානශාලාව කසල සහිත නම්, උපසථාන ශාලාව හැමැදිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙය කසල සහිත නම්, ගිනිතල්ගෙය හැමැදිය යුතු ය. වැසිකිලිය කසල සහිත නම්, වැසිකිලිය හැමැදිය යුතු ය. පැන් නො වේ නම්, පැන් ඵලවා තැබිය යුතු ය. පරිභොගයට සුදුසු දිය නො වේ නම්, පරිභොගයට සුදුසු දිය ඵලවා තැබිය යුතු ය. වැසිකිලිදියසැලෙහි දිය නො වේ නම්, වැසිකිලිදියසැලෙහි දිය වක්කල යුතු ය.

33. ආවායෂියානට ශාසනයෙහි නො ඇල්මෙක් උපන්නේ නම්, අතැවැසියා විසින් ආවායෂියා අන් තැනකට ගෙන යා යුතු ය. අනෙකකු ලවා අන් තැනකට පමුණුවාලිය යුතු ය. උන්වනන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය. ආවායෂියානට කුකුසෙක් උපන්නේ නම්, අතැවැසියා විසින් එය දුරු කල යුතු ය. “තෙරුන්ගේ කුකුස කැරලව” යි අන් මතනෙකුට කිය යුතු ය. උන්වනන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය. ආවායෂියානට මිසදිටුවක් උපන්නේ නම්, අතැවැසියා විසින් එය දුරු කට යුතු ය. අතිකකු ලවා හෝ දුරු කරවිය යුතු ය. උන්වනන්සේට ධම්මකථා හෝ කිය යුතු ය

34. සවෙ ආචරියො ගරුඛමං අඤ්ඤාපනොනා හොති, පරිවාසාරහො. අනෙතවාසිකෙන උසුසුකකං කාතඛං: “කිනති හු බො සඤ්ඤා ආචරියස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා?” ති.

35. සවෙ ආචරියො මූලාය පටිකස්සන්තාරහො හොති, අනෙතවාසි- කෙන උසුසුකකං කාතඛං: “කිනති හු බො සඤ්ඤා ආචරියං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා?” ති.

36. සවෙ ආචරියො මානන්තාරහො හොති, අනෙතවාසිකෙන උසුසුකකං කාතඛං: “කිනති හු බො සඤ්ඤා ආචරියස්ස මානන්තං දදෙය්‍යා?” ති.

37. සවෙ ආචරියො අබ්‍හන්තාරහො හොති, අනෙතවාසිකෙන උසුසුකකං කාතඛං: “කිනති හු බො සඤ්ඤා ආචරියං අබ්‍හෙය්‍යා?” ති.

38. සවෙ සඤ්ඤා ආචරියස්ස ඛමමං කන්තුකාමො හොති, නාජ්ජීයං වා නිදස්සං වා පඛොජ්ජීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛජ්ජීයං වා, අනෙතවාසිකෙන උසුසුකකං කාතඛං: “කිනති හු බො සඤ්ඤා ආචරියස්ස ඛමමං න ඛරෙය්‍යා? ලුචුතාය වා පරිණාමෙය්‍යා?” ති. කතං වා පනස්ස හොති සඤ්ඤන කමමං නාජ්ජීයං වා නිදස්සං වා පඛොජ්ජීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛජ්ජීයං වා, අනෙතවාසිකෙන උසුසුකකං කාතඛං: “කිනති හු බො ආචරියො ඛමමා වන්තෙය්‍යා? ලොමං පාතෙය්‍යා? නෙත්තාරං වන්තෙය්‍යා? සඤ්ඤා තං ඛමමං පටිපස්සමොගෙය්‍යා?” ති.

39. සවෙ ආචරියස්ස චීවරං ඛොචිතඛං හොති, අනෙතවාසිකෙන ඛොචිතඛං උසුසුකකං වා කාතඛං “කිනති හු බො ආචරියස්ස චීවරං ඛොචීයෙථා?” ති. සවෙ ආචරියස්ස චීවරං කාතඛං හොති, අනෙතවාසිකෙන කාතඛං. උසුසුකකං වා කාතඛං “කිනති හු බො ආචරියස්ස චීවරං ඛරීයෙථා” ති. සවෙ ආචරියස්ස රජනං පච්චිතඛං හොති, අනෙත- වාසිකෙන පච්චිතඛං. උසුසුකකං වා කාතඛං. “කිනති හු බො ආචරියස්ස රජනං පච්චීයෙථා” ති. සවෙ ආචරියස්ස චීවරං රජෙනඛං හොති, අනෙතවාසිකෙන රජෙනඛං. උසුසුකකං වා කාතඛං “කිනති හු බො ආචරියස්ස චීවරං රජීයෙථා” ති. චීවරං රජන්තෙන සාධුකං සමපරිවන්තකං සමපරිවන්තකං රජෙනඛං. න ච අච්ඡිනො පෙවෙ පකකමිතඛං.

34. ආවාය්‍යීතෙතෙමි ගරුඥාවතට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ මේ ද, අනුචෛයා විසින් “කෙසේ නම් සමස තෙමේ ආවාය්‍යීයාහට පිරිවෙස් දෙන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

35. ආවාය්‍යීතෙතෙමි මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට සුදුසු වූයේ නම් අනුචෛයා විසින් කෙසේ නම් සමස තෙමේ ආවාය්‍යීයා මුලට (මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට) අදින්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

36. ආවාය්‍යීතෙතෙමි මානනට සුදුසු වූයේ නම්, අනුචෛයා විසින් “කෙසේ නම් සමසතෙමේ ආවාය්‍යීයාහට මානන දෙන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

37. ආවාය්‍යීතෙතෙමි අබ්භානසට සුදුසු වූයේ නම්, අනුචෛයා විසින් “කෙසේ නම් සමස තෙමේ ආවාය්‍යීයා සමසයාට අභුලය කරවන්නේ ද” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

38. සමස තෙමේ ආවාය්‍යීයාහට තර්කනියකමමය හෝ නියසුකමමය හෝ පබ්බාජනියකමමය හෝ පටිසාරණියකමමය හෝ උකෙබපනියකමමය හෝ කරණු කැමැත්තේ නම්, “සමසතෙමේ කෙසේ නම්, ආවාය්‍යීයාහට කම් නො කරන්නේ ද? ලඝු බවට හෝ පෙරලන්නේ ද” යි අනුචෛයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය. උන්වන්නේට සමසයා විසින් තර්කනියකමමය හෝ නියසුකමමය හෝ පබ්බාජනියකමමය හෝ පටිසාරණියකමමය හෝ උකෙබපනියකමමය හෝ කරණ ලද්දේ හෝ මේ ද, “කෙසේ නම් ආවාය්‍යී තෙමේ මනා කොට පවතින්නේ ද” භික්ෂුන්ට අනුලොම වන්නේ ද? නිදෙස්බව පිණිස මනා කොට පවතින්නේ ද? සමස තෙමේ ඒ භූමිය සංසිදුවන්නේ ද” යි අනුචෛයා විසින් උත්සාහ කට යුතු ය.

39. ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම්, අනුචෛයා විසින් සේදිය යුතු ය. “කෙසේ නම් ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර සේදනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයාහට සිවුරක් කට යුතු නම්, අනුචෛයා විසින් ඒ කටයුතු ය. “කෙසේ නම් ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර කරණු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයාහට පඬු පිසිය යුතු නම්, අනුචෛයා විසින් පිසිය යුතු ය. “කෙසේ නම් ආවාය්‍යීයාහට පඬු පිසනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර පඬු පෙවිය යුතු නම්, අනුචෛයා විසින් පඬු පෙවිය යුතු ය. “කෙසේ නම්, ආවාය්‍යීයාගේ සිවුර පඬු පොටනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. සිවුර පඬු පොටන්නු විසින් මනා කොට පෙරල පෙරලා පඬු පෙවිය යුතු ය. පොද නොසුන්කල්හි බැහැර නොයා යුතු ය.

40. න ආචරියං අනාපුච්ඡා එකච්චස්ස පනෙනා දුතබ්බො. න එකච්චස්ස පනෙනා පටිග්ගහෙනබ්බො. න එකච්චස්ස චීවරං දුතබ්බං. න එකච්චස්ස චීවරං පටිග්ගහෙනබ්බං. න එකච්චස්ස පරිකබ්බාරො දුතබ්බො. න එකච්චස්ස පරිකබ්බාරො පටිග්ගහෙනබ්බො. න එකච්චස්ස කෙසා ඡේතතබ්බො. න එකච්චෙන කෙසා ඡේදපෙනබ්බො. න එකච්චස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. න එකච්චෙන පරිකමමං කාරාපෙනබ්බං. න එකච්චස්ස වෙය්‍යාවච්චො කාතබ්බො. න එකච්චෙන වෙය්‍යාවච්චො කාරාපෙනබ්බො. න එකච්චස්ස පච්ඡාසමණෙන නොතබ්බං. න එකච්චො පච්ඡාසමණො ආදුතබ්බො. න එකච්චස්ස පිණ්ඩපානො නීහරිතබ්බො. න එකච්චෙන පිණ්ඩපානො නීහරාපෙනබ්බො.

41. න ආචරියං අනාපුච්ඡා ගාමො පටිසිතබ්බො. න සුසානං ගන්තාබ්බං. න දීසා පකකමිතබ්බො. සවෙ ආචරියො ගිලානො නොති, යාවච්චං උපරියාතබ්බො. චූට්ඨානමස්ස ආගමෙනබ්බ’නති.

ආචරියවග්ගං නිට්ඨිතං.

1. ආචරියෙන භීකුච්චො, අනෙතවාසිකමචි සමමා වතතිතබ්බං. නත්‍රායං සමමා වතනනා: ආචරියෙන භීකුච්චො, අනෙතවාසිකො සමගහෙනබ්බො අනුගහෙනබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය මවාදෙන අනුසාසනියා.

2. සවෙ ආචරියස්ස පනෙනා නොති, අනෙතවාසිකස්ස පනෙනා න නොති, ආචරියෙන අනෙතවාසිකස්ස පනෙනා දුතබ්බො. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කීනති හු බො අනෙතවාසිකස්ස පනෙනා උපපජ්ජියෙථා” ති.

3. සවෙ ආචරියස්ස චීවරං නොති, අනෙතවාසිකස්ස චීවරං න නොති, ආචරියෙන අනෙතවාසිකස්ස චීවරං දුතබ්බං. උස්සුකකං වා කාතබ්බං: “කීනති හු බො අනෙතවාසිකස්ස චීවරං උපපජ්ජියෙථා” ති.

4. සවෙ ආචරියස්ස පරිකබ්බාරො, නොති, අනෙතවාසිකස්ස පරිකබ්බාරො න නොති, අනෙතවාසිකස්ස පරිකබ්බාරො දුතබ්බො. උස්සුකකං වා කාතබ්බං: “කීනති හු බො අනෙතවාසිකස්ස පරිකබ්බාරො උපපජ්ජියෙථා” ති.

5. සවෙ අනෙතවාසිකො ගිලානො නොති, කාලසෙස්සච චූට්ඨාය දුන්තකට්ඨං දුතබ්බං. මුඛොදකං දුතබ්බං. ආසිනං පඤ්ඤපෙනබ්බං. සවෙ යාගු නොති, භාජනං ධොවිතා යාගු උපනාමෙනබ්බො. යාගුච්ඡාස්ස උදකං දචා භාජනං පටිග්ගහෙනතා නීචං කතා සාධුකං අපරිසංසනෙන ධොවිතා පටිසාමෙනබ්බං.

40. ආවායඝීයා නො විවාරා කිසිවෙකුට පාත්‍රය නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පාත්‍රය නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුට සිවුර නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ සිවුර නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුට පිරිකර නො දිය යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පිරිකර නො පිළිගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ කෙස් නො කැපිය යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා කෙස් නො කැපවිය යුතු ය. කිසිවෙකුට පා මිරිකිණි ඇ වන් නො කට යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා නො කරවා ගත යුතු ය. කිසිවෙකුට වනාවන් නො කට යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා වනාවන් නො කරවා ගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පස්සේ යන මහණකු නො විය යුතු ය. පස්සේ යන කිසි මහණෙක් නොගත යුතු ය. කිසිවෙකුගේ පිණකපානය බැහැර නො කට යුතු ය. කිසිවෙකු ලවා පිණකපානය බැහැර නො කරවිය යුතු ය.

41. ආවායඝීයා නො විවාරා ගම් නො වැදිය යුතු ය. සොහොනට නො යා යුතු ය. ඒ ඒ දසාවන්ති නො යා යුතු ය. ආවායඝී නෙමේ ගිලන් වේ නම්, ඒවන් වන තුරු උපසංචාන කළ යුතු ය. උන්වනන්සේගේ ලෙඞින් නැගිසිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

ඇඳුරුවන නිමි.

1. මහණෙනි, ආවායඝීයා අනුචෛසියා කෙරෙහි මනා කොට පැවතිය යුතු ය. එහි මේ මනා කොට පැවැත්ම ය: මහණෙනි, ආවායඝීයා විසින් අනුචෛසි නෙමේ උදෙසීමෙන් අනුග්‍රහ කට යුතු ය. කරුණු විමසීමෙන් අවවාදයෙන් අනුශාසනායෙන් සංග්‍රහ කට යුතු ය.

2. ආවායඝීයානට වැඩි පාත්‍රයක් වේ ද, අනුචෛසියානට පාත්‍රයක් නො වේ ද, ආවායඝීයා විසින් අනුචෛසියානට පාත්‍රය දිය යුතු ය. “අනුචෛසියානට පාත්‍රයක් කෙසේ නම් උපදන්තේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය

3. ආවායඝීයානට සිවුරක් වේ ද, අනුචෛසියානට සිවුරක් නො වේ ද, ආවායඝීයා විසින් අනුචෛසියානට සිවුර දිය යුතු ය. “අනුචෛසියානට සිවුරක් කෙසේ නම් උපදන්තේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

4. ආවායඝීයානට පරිඤ්ඤායෙක් වේ ද, අනුචෛසියානට පරිඤ්ඤායෙක් නො වේ ද, ආවායඝීයා විසින් අනුචෛසියානට පරිඤ්ඤා දිය යුතු ය. “අනුචෛසියානට පරිඤ්ඤායෙක් කෙසේ නම් උපදන්තේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය.

5. අනුචෛසි නෙමේ ගිලන් වේ නම්, කලින් ම නැගිට දැනට දිය යුතු ය. මුව දෝනා දිය දිය යුතු ය. අසුන් පැණවිය යුතු ය. ඉදින් කැඳ නිවේ නම්, බඳුන සෝද, කැඳ එළවිය යුතු ය. කැඳ වළඳ, සිටිය හුට දිය දී බඳුන පිළිගෙන පාත් කොට මැනවින් නො ගටා සෝද, තැන්පත් කළ යුතු ය

6. අනෙකුත්වාසීකමහි වුට්ඨිතෙ ආසනං උඤ්චිතබ්බං. සවෙ සො දෙසො උකලාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ අනෙකුත්වාසීකො ගාමං පච්චිසුකාමො තොති, තිවාසනං දුතබ්බං. පටිතිවාසනං පටිග්ගහෙනබ්බං. කායඛිකිනං දුතබ්බං. සගුණං කත්ථා සම්ඝාටියො දුතබ්බො, ධොවිත්ථා පනෙනා සඋදකො දුතබ්බො. “එතත්තාවතා නිවත්තනියාති” ති ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපතිකම්පිතබ්බං. පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙනබ්බං. සවෙ චීවරං සින්හා තොති, මුත්තනා උණෙන ඔත්තාපෙතබ්බං. න ච උණෙන චීවරං නිබ්බිතිතබ්බං. චීවරං සම්ඝර්තබ්බං. චීවරං සම්ඝරනෙන න චතුරඛුලං කණ්ණං උස්සාදෙත්වා චීවරං සම්ඝර්තබ්බං. “මා මජ්ඣෙකි භවෙතා අනොසී” ති. ඔත්තොගෙ කායඛිකිනං කාතබ්බං.

7. සවෙ පිණ්ඩපාතො තොති අනෙකුත්වාසීකො ච භුඤ්ජිතුකාමො තොති, උදකා දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. අනෙකුත්වාසීකො පාතීයෙන පුච්චිතබ්බො. භුත්තාමිස්ස උදකං දත්වා පත්තා පටිග්ගහෙනත්වා තීවං කත්ථා සාධුකං අපරිඝංසනෙන ධොවිත්ථා වොදකං කත්ථා මුත්තනං උණෙන ඔත්තාපෙතබ්බො. න ච උණෙන පනෙනා නිබ්බිතිතබ්බො.

8. පත්තචීවරං නිකම්පිතබ්බං. පත්තං නිකම්පනෙන එකෙන හත්තෙන පත්තං ගහෙනත්වා එකෙන හත්තෙන හෙට්ඨා මඤ්චං වා හෙට්ඨා පීඨං වා පරාමසිත්ථා පනෙනා නිකම්පිතබ්බො. න ච අනන්තරභීතාය භුමියා පනෙනා නිකම්පිතබ්බො. චීවරං නිකම්පනෙන එකෙන හත්තෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්තෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුංවා පමජ්ජිත්වා පාරතො අත්තං ඔරතො හොගං කත්ථා චීවරං නිකම්පිතබ්බං.

9. අනෙකුත්වාසීකමහි වුට්ඨිතෙ ආසනං උඤ්චිතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිඝාමෙතබ්බං. සවෙ සො දෙසො උකලාපො තොති, සො දෙසො සමමජ්ජිතබ්බො. සවෙ අනෙකුත්වාසීකො නිකායිකාමො තොති, නිකානං පටිසාදෙතබ්බං. සවෙ සීනෙන අත්තො තොති, සීනං පටිසාදෙතබ්බං. සවෙ උණෙන න අත්තො තොති, උණං පටිසාදෙතබ්බං.

10. සවෙ අනෙකුත්වාසීකො ජන්තාසරං පච්චිසුකාමො තොති, චුණ්ණං සනෙතනබ්බං. මත්තිකා තෙමෙතබ්බො. ජන්තාසරපීඨං ආදාය ගන්ත්වා ජන්තාසරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙනත්වා එකමන්තං නිකම්පිතබ්බං. චුණ්ණං දුතබ්බං. මත්තිකා දුතබ්බො. සවෙ උස්සහති ජන්තාසරං පච්චිතබ්බං. ජන්තාසරං පටිසනෙන මත්තිකාය මුඛං මනෙකත්ථා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාසරං පච්චිසිතබ්බං. න පෙරෙ භික්ඛු අනුපබ්ජි නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛු ආසනෙන පටිබාහෙනබ්බො. ජන්තාසරෙ අනෙකුත්වාසීකස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. ජන්තාසරා නිකම්පනෙන ජන්තාසරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාසරා නිකම්පිතබ්බං.

6. අතැවැසියා නැති සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා තැබිය යුතු ය. එ දෙස කසල සහිත නම්, එ නැත නැමැදිය යුතු ය. අතැවැසි තෙමේ ගම් වදිනු කැමැත්තේ නම්, අදනය දිය යුතු ය. ඇද තුබූ අදනය පිළිගත යුතු ය. පටිය දිය යුතු ය. සගුණ කොට සිටුරු දිය යුතු ය. සෝද දිය සහිත වූ පාත්‍රය දිය යුතු ය. “වෙපමණකින් පිඬු සිහීමෙන් නවතින්නේ ය” යි දැන ආසනය පැණවිය යුතු ය. පාදෝනා දිය ද පාපුටුව ද නොසේදු පා නබන පුවරුව ද එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පා සිටුරු පිළිගත යුතු ය. සිටුර හෝ නම්, මොනොතක් උෂ්ණයෙහි ලා වියලිය යුතු ය. සිටුර උෂ්ණයෙහි ලා වැසියක් නොදැවිය යුතු ය. සිටුර නැමිය යුතු ය. සිටුර නමන්නහු විසින් “මැද නො දීරාටා” යි සභරතුලක් පමණ සිටුරු කොණ උස් කොට සිටුර නැමිය යුතු ය. සිටුරු දරණයෙහි පටිය තැබිය යුතු ය.

7. ඉදින් පිණඩපාතය වේද, අතැවැසිතෙමේත් වළඳනු කැමැත්තේ වේද, දිය දී පිණඩපාතය එළවිය යුතු ය. අතැවැසි තෙමේ පැතින් විමාල යුතු ය. වළඳ අවසන් කළහු දිය දී පාත්‍රය පිළිගෙන පාත් කොට නො ගඟා මනා කොට සෝද දිය පිස දමා මොනොතක් උෂ්ණයෙහි ලා වියලිය යුතු ය. පාත්‍රය උෂ්ණයෙහි ලා වැසියක් නො දැවිය යුතු ය.

8. පාසිටුරු බහා තැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇද යට තෝ පුටුව යට තෝ අනගා පාත්‍රය බහා තැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුල බිම පාත්‍රය නො තැබිය යුතු ය. සිටුර බහා තබන්නහු විසින් එක අතකින් සිටුර ගෙන එක අතකින් සිටුරු ලන උණදඬුව හෝ රැහැණ තෝ පිසදමා නුවාව එහාට ද දරණය මෙහාට ද ලා සිටුර බහා තැබිය යුතු ය.

9. අතැවැසියා නැති සිටි කල්හි ආසනය ඔසවා තැබිය යුතු ය. පාදෝනා දිය ද පාපුටුව ද නො සේදු පා නබන පුවරුව ද තැන්පත් කළ යුතු ය. එ දෙස කසල සහිත නම්, එ නැත නැමැදිය යුතු ය. අතැවැසියා නැතූ කැමති නම්, නහනු පිළියෙල කළ යුතු ය. සිහිල් දියෙන් ප්‍රයෝජන නම් සිහිල් දිය පිළියෙල කළ යුතු ය. උණු දියෙන් ප්‍රයෝජන නම් උණු දිය පිළියෙල කළ යුතු ය.

10. අතැවැසි තෙමේ ගිනිතල්ගෙට යනු කැමැත්තේ නම්, නතන සුණු තොමා පිඬු කළ යුතු ය. නතනමැටි තෙමිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙසි පුටුව ගෙන ගොස් ගිනිතල්ගෙසි පුටුව දී සිටුර පිළිගෙන පසෙක තැබිය යුතු ය. නතනසුණු දිය යුතු ය. නතනමැටි දිය යුතු ය. හැක්කේ නම් ගිනිතල්ගෙට පිටිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙට පිටියෙන් නහු විසින් මැටියෙන් මුණ තවරා ඉදිරිපසින් හා පසුපසින් සිරුර වසා ගිනිතල්ගෙට පිටිය යුතු ය. ස්වප්‍රතික්ෂේප් ගඟා නො හිදිය යුතු ය. නවක භික්ෂූන් ආසනයෙන් බැහැර නො හට යුතු ය. ගිනිතල්ගෙසි දී අතැවැසියාගේ ආභ ඉලීම් ඇ වන් කළ යුතු ය. ගිනිතල්ගෙසින් නික්මෙන්නහු විසින් ගිනිතල්ගෙසි පුටුව ගෙන ඉදිරි පසින් හා පසු පසින් ද සිරුර වසා ගිනිතල්ගෙසින් නික්මිය යුතු ය.

11. උදකෙ'පි අනෙතවාසිකස්ස පරිකමමං කාතබ්බං. නතානෙන පඨමතරං. උතතරිත්වා අත්තනො ගත්තං. වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා අනෙතවාසිකස්ස ගන්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං. නිවාසනං දුතබ්බං. සම්ඝාටි දුතබ්බා. ජනනාසරපීඨං ආදාය පඨමතරං. ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඤ්චිකං උපනිකම්පිතබ්බං. අනෙතවාසිකො පාතීයෙන පුච්ඡිතබ්බො.

12. යසමිං විතාරෙ අනෙතවාසිකො විතරති, සවෙ සො විතාරො උකලාපො හොති, සවෙ උස්සතති, සොධෙතබ්බො. විතාරං සොධෙනොන-පඨමං පත්තවිවරං. නීතරිත්වා එකමන්තං නිකම්පිතබ්බං. නිසීදනපච්චස්ථරණං නීතරිත්වා එකමන්තං නිකම්පිතබ්බං. භිසිඛිමොහනං නීතරිත්වා එකමන්තං නිකම්පිතබ්බං. මඤ්චා නීවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොන අසංඝට්ටනොන කවාට්ටිට්ඨං නීතරිත්වා එකමන්තං නිකම්පිතබ්බො. පීඨං නීවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොන අසංඝට්ටනොන කවාට්ටිට්ඨං නීතරිත්වා එකමන්තං නිකම්පිතබ්බං. මඤ්චපට්ටපාදකා නීතරිත්වා එකමන්තං නිකම්පිතබ්බො. බෙලුමලුකො නීතරිත්වා එකමන්තං නිකම්පිතබ්බො. අපසෙසනඵලකා නීතරිත්වා එකමන්තං නිකම්පිතබ්බං. භූමමස්ථරණං යථාපඤ්ඤන්තං සලලකෙඛිත්වා නීතරිත්වා එකමන්තං නිකම්පිතබ්බං.

13. සවෙ විතාරෙ සන්තානකං හොති, උලලොකා පඨමං ඔතාරෙතබ්බං. ආලොකසක්ඛිකණ්ණනාගා පමජ්ජිතබ්බා. සවෙ ගෙරුක-පරිකමමකතා භීතති කණ්ණකිතා හොති, වොලකං තෙමෙත්වා පීලෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සවෙ කාලවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, වොලකං තෙමෙත්වා පීලෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සවෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිපෙඨාසෙත්වා සමමජ්ජිතබ්බා, “මා විතාරො රජෙන උභතඤ්ඤී” ති. සඛකාරං විචිතිත්වා එකමන්තං ඡබ්බෙතබ්බං.

14. භූමමස්ථරණං ඔතාපෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා අතිතරිත්වා යථා පඤ්ඤන්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. මඤ්චපට්ටපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිතරිත්වා යථාධ්මානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චා ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා නීවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොන අසංඝට්ටනොන කවාට්ටිට්ඨං. අතිතරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා නීවං කත්වා සාධුකං අපරිඝංසනොන අසංඝට්ටනොන කවාට්ටිට්ඨං. අතිතරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. භිසිඛිමොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා අතිතරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චස්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පපෙඨාපෙත්වා අතිතරිත්වා යථාපඤ්ඤන්තං පඤ්ඤාපෙතබ්බං.

11. ජලයෙහි දී ද අතාවැසියාගේ ඇඟ ඉලීම් ඇ වත් කළ යුතු ය. නා අවසන් කළහ විසින් පලමුකොට ගොඩ නැගී තමන්ගේ සිරුරෙහි දිය පිසදමා හැද ගෙණ අතාවැසියාගේ සිරුර පිස දැමිය යුතු ය. අදනය දිය යුතු ය. සිවුර දිය යුතු ය. ගිනිතල්ගෙයි පුටුව ගෙණ පලමු කොට අවුත් ආසනය පැණවිය යුතු ය. පා දෝනා දිය පාපුටුව නො සේදු පා තබන පුවරුව එළවා තැබිය යුතු ය. අතාවැසි තෙමේ පැතින් විවෘල යුතු ය.

12. යම් වෙහෙරක අතාවැසි තෙමේ වෙසේ ද, ඒ වෙහෙර කසල සහිත වේ නම් හැක්කේ නම් පිරිසිදු කළ යුතු ය. වෙහෙර පිරිසිදු කරන්නහු විසින් පලමු කොට පා සිවුරු බැහැරට ගෙණ පසෙක තැබිය යුතු ය. හිඳිනා කඩ හා පසතුරුණ බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. ඇද පාත් කොට නොගටා දොරබාව නො හප්පා බැහැර කොට පසෙක මනා කොට තැබිය යුතු ය පුටුව පාත් කොට නොගටා දොරබාව නො හප්පා පසෙක මනාකොට තැබිය යුතු ය. ඇදපාඅළු බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. කෙළමලාව පසෙක තැබිය යුතු ය. වැනිර හෝනා පුවරුව බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය. බුමුතුරුණ පණවා තුබූ සැටි සලකා බැහැර කොට පසෙක තැබිය යුතු ය.

13. වෙහෙරෙහි මකුණු දූල් වේ නම් උඩ සිට පලමු කොට ඉවත් කළ යුතු ය. ඇතුළතපිටන ජනෙල්කවුළු හා කාමරයෙහි මුළුසතර පිසදැමිය යුතු ය. ගුරුයෙන් පිරියම් කළ බිත්තිය හටගත් පුස් ඇත්තී නම් රෙදි කඩක් තෙමා මදක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. කළු පැහැ කළ බිම හටගත් පුස් ඇත්තී නම් රෙදි කඩක් තෙමා මදක් මිරිකා පිස දැමිය යුතු ය. බිම පිරියම් නො කරණ ලද නම් දිය ඉස “වෙහෙර නො කිලිටි වේවා” යි හැමදිය යුතු ය. කසල රැස් කොට පසෙක දැමිය යුතු ය.

14. බුමුතුරුණ වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ පරිදි තැබිය යුතු ය. ඇදපාඅළු වියලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ තැන තැබිය යුතු ය. ඇද වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා පාත් කොට නො ගටා දොරබාව නො හප්පා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් මනාකොට පැණවිය යුතු ය. පුටුව වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා පාත්කොට නො ගටා දොරබාව නො හප්පා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් මනා කොට පැණවිය යුතු ය. ගුදිරිය හා කොට්ටය වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් පැණවිය යුතු ය. හිඳිනා කඩ හා පසතුරුණ වියලා ශුඬ කොට ගසා දමා ඇතුළට ගෙනවුත් පණවා තුබූ ලෙසින් පැණවිය යුතු ය.

15. බෙලුමලලකො, ඔතාපෙත්වා, පමජ්ජිත්වා, අනිගරිත්වා, යථාට්ඨානෙ ධ්වපෙනෙඛා, අපසෙසනඵලකං, ඔතාපෙත්වා, පමජ්ජිත්වා, අනිගරිත්වා, යථාට්ඨානෙ ධ්වපෙනෙඛං, පනතච්චරං නිකඛිටිතෙඛං, පනතං නිකඛිටිතෙනන ඵකෙන හත්ථෙන පනතං ගතෙත්වා, ඵකෙන හත්ථෙන තෙට්ඨාමඤ්චං වා තෙට්ඨා ටීඨං වා පරාමසිත්වා පනොහා නිකඛිටිතෙඛං, න ච අනන්තරනිතාය භුමියා පනොහා නිකඛිටිතෙඛං, ච්චරං නිකඛිටිතෙනන ඵකෙන හත්ථෙන ච්චරං ගතෙත්වා, ඵකෙන හත්ථෙන ච්චරවංසං වා ච්චරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා, පාරතො අනතං ඔරතො නොගං කත්වා ච්චරං නිකඛිටිතෙඛං.

16. සචෙ පුරඤ්චා සරජා වානා වායනති, පුරඤ්චා වානපානා ඵකෙනෙඛා, සචෙ පච්ඡමා සරජා වානා වායනති, පච්ඡමා වානපානා ඵකෙනෙඛා, සචෙ උතතරා සරජා වානා වායනති, උතතරා වානපානා ඵකෙනෙඛා, සචෙ දකඛිණා සරජා වානා වායනති, දකඛිණා වානපානා ඵකෙනෙඛා, සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වානපානා විචරිතෙඛා, රතති ඵකෙනෙඛා, සචෙ උණහකාලො හොති, දිවා වානපානා ඵකෙනෙඛා, රතති විචරිතෙඛා.

17. සචෙ පරිවෙණං උකලාපං හොති, පරිවෙණං සමමජ්ජිතෙඛං, සචෙ කොට්ඨකො උකලාපො හොති, කොට්ඨකො සමමජ්ජිතෙඛං, සචෙ උපට්ඨානසාලා උකලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සමමජ්ජිතෙඛං, සචෙ අග්ගිසාලා උකලාපා හොති, අග්ගිසාලා සමමජ්ජිතෙඛං, සචෙ චච්චකුටි උකලාපා හොති, චච්චකුටි සමමජ්ජිතෙඛං, සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතෙඛං, සචෙ පරිනොජනීයං න හොති, පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙතෙඛං, සචෙ ආවමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආවමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතෙඛං.

18. සචෙ අනෙතවාසිකස්ස අනභීරති උප්පනතා හොති, ආචරියෙන චූපකාසෙතෙඛං, චූපකාසාපෙතෙඛං, ඔමමකථා වාස්ස කාතෙඛං, සචෙ අනෙතවාසිකස්ස කුකකුච්චං උප්පනතා හොති, ආචරියෙන විනොදෙතෙඛං, විනොදපෙතෙඛං, ඔමමකථා වාස්ස කාතෙඛං, සචෙ අනෙතවාසිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පනතා හොති, ආචරියෙන විචෙවෙතෙඛං, විචෙවෙතෙඛං, ඔමමකථා වාස්ස කාතෙඛං.

19. සචෙ අනෙතවාසිකො ගරුඔමමං අජ්ඣාපනොහා හොති, පරිවාසාරතො, ආචරියෙන උස්සකකං කාතෙඛං “කිනති හු බො සඤ්ඤා අනෙතවාසිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යා” ති.

20. සචෙ අනෙතවාසිකො මූලාය පටිකස්සනාරතො හොති, ආචරියෙන උස්සකකං කාතෙඛං “කිනති හු බො සඤ්ඤා අනෙතවාසිකං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යා” ති.

21. සචෙ අනෙතවාසිකො මානවනාරතො හොති, ආචරියෙන උස්සකකං කාතෙඛං “කිනති හු බො සඤ්ඤා අනෙතවාසිකස්ස මානවතං දදෙය්‍යා” ති.

15. කෙළමලාව විසලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ නැන නැබිය යුතු ය. වැහිරතෝනා පුවරුව විසලා පිස දමා ඇතුළට ගෙනවුත් තුබූ නැන නැබිය යුතු ය. පාසිවුරු බහා නැබිය යුතු ය. පාත්‍රය බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් පාත්‍රය ගෙන එක් අතකින් ඇද යට හෝ පුවුව යට හෝ අත ගා පාත්‍රය බහා නැබිය යුතු ය. කිසිවක් නො අතුළු බිම පාත්‍රය බහා නො නැබිය යුතු ය. සිවුර බහා තබන්නහු විසින් එක් අතකින් සිවුර ගෙන එක් අතකින් සිවුරු ලන උණදඹුව හෝ රැකුණ හෝ පිස දමා නුවාව එහාට හා දරණය මෙහාට තබා සිවුර බැඟිය යුතු ය.

16. පෙර දිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, පෙර දිග වාතවුළු වැසිය යුතු ය. බස්නා හිරින් නැග එන වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, බස්නා හිර වාතවුළු වැසිය යුතු ය. උතුරු දිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම්, උතුරු දිග වාතවුළු වැසිය යුතු ය. දකුණු දිගින් නගිනා වාතයෝ දුලි සහිත ව හමන් නම් දකුණු දිග වාතවුළු වැසිය යුතු ය. ගිත කාලය වේ නම්, දකුණු වාතවුළු ඇර දැමිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි වැසිය යුතු ය. උෂ්ණකාලය වේ නම්, දකුණු වාතවුළු වැසිය යුතු ය. රාත්‍රියෙහි ඇර දැමිය යුතු ය.

17. පිරිවෙණ කසල සහිත වේ නම්, පිරිවෙණ හැමැදිය යුතු ය. ඇතුළු ගෙය කසල සහිත වේ නම්, ඇතුළු ගෙය හැමැදිය යුතු ය. උපස්ථානශාලාව කසල සහිත වේ නම්, උපස්ථානශාලාව හැමැදිය යුතු ය. ගිනිකල් ගෙය කසල සහිත වේ නම්, ගිනිකල් ගෙය හැමැදිය යුතු ය. වැසිකිලිය කසල සහිතවේ නම්, වැසිකිලිය හැමැදිය යුතු ය. පැන් නොවේ නම්, පැන් එළවා නැබිය යුතු ය. පරිභොගයට සුදුසු දිය නො වේ නම්, පරිභොගයට සුදුසු දිය එළවා නැබිය යුතු ය. වැසිකිලිදිය සැලෙහි දිය නො වේ නම්, වැසිකිලිදිය සැලෙහි දිය එක් කල යුතු ය.

18. අතැවැසියානට ශාසනයෙහි නො ඇල්මෙන් උපන්නේ නම්, ආවායඝීයා විසින් අන් නැනකට ගෙන යා යුතු ය. “අනෙකකු ලවා අන් නැනකට පමුණුවා ලිය යුතු ය. ඔහුට ධම්මානා හෝ කිය යුතු ය. අතැවැසියානට කුකුසෙක් උපන්නේ නම්, ආවායඝීයා විසින් දුරුකට යුතු ය. “අතැවැසියාගේ කුකුස හැරලව”යි අන් මතභේදකට කිය යුතු ය. ඔහුට ධම්මානා හෝ කිය යුතු ය. අතැවැසියානට මිසදිවුවක් උපන්නේ නම්, ආවායඝීයා විසින් දුරුකට යුතු ය. අතිකකු ලවා හෝ එය දුරු කරවිය යුතු ය.

19. අතැවැසි තෙමේ ගරු ඇවැනට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වේ ද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සසිස තෙමේ අතැවැසියා හට පිරිවෙස් දෙන්නේ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

20. අතැවැසි තෙමේ මුල සිට පිරිවෙස් පිරිමට සුදුසු වූයේ වේ ද, ආවායඝීයා විසින් “තෙසේ නම් සසිස තෙමේ අතැවැසියා මුලසිට (පිරිවෙස් පිරිමට) අදින්නේ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

21. අතැවැසි තෙමේ මානතට සුදුසු වූයේ වේ ද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සසිස තෙමේ අතැවැසියානට මානත දෙන්නේ ද?” යි උත්සාහ කට යුතු ය.

22. සවෙ අනෙතවාසිකො අබ්භානාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුකකං කාතබ්බං “කිනති නු බො සබ්බෙසා අනෙතවාසිකං අබ්බෙහය්‍යා”? ති.

23. සවෙ සබ්බෙසා අනෙතවාසිකස්ස කමමං කන්තුකාමො හොති. ත්‍යජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛපනීයං වා, ආචරියෙන උස්සුකකං කාතබ්බං “කිනති නු බො සබ්බෙසා අනෙත-වාසිකස්ස කමමං න කරෙය්‍ය? ලහුතාය වා පරිණාමෙය්‍යා”? ති. කුතං වා පනස්ස හොති සබ්බෙසන කමමං ත්‍යජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛපනීයං වා, ආචරියෙන උස්සුකකං කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකො සමමා වතෙනෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙත්ථාරං වතෙනෙය්‍ය? සබ්බෙසා තං කමමං පටිප්පස්සමෙහෙය්‍යා”? ති.

24. සවෙ අනෙතවාසිකස්ස චීවරං බොච්චබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵවං බොවෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස චීවරං බොච්චෙය්‍යා” ති. සවෙ අනෙතවාසිකස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵවං කරෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස චීවරං කර්චෙය්‍යා” ති. සවෙ අනෙතවාසිකස්ස රජනං පච්චබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵවං පවෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස රජනං පච්චෙය්‍යා” ති. සවෙ අනෙතවාසිකස්ස චීවරං රජෙතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචිකඛිතබ්බං “ඵවං රජෙය්‍යාසී” ති. උස්සුකකං වා කාතබ්බං “කිනති නු බො අනෙතවාසිකස්ස චීවරං රජ්චෙය්‍යා” ති. චීවරං රජනෙන සාධුකං සමපරිවත්තකං සමපරිවත්තකං රජෙතබ්බං. න ච අචජ්ඣෙන ඵෙවෙ පකකමිතබ්බං. සවෙ අනෙතවාසිකො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො. චූට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බන්ති.

අනෙතවාසිකව්‍යානං නිට්ඨිතං.

22. අතුවැසි තෙමේ අඛ්‍යානයට සුදුසු වූයේ වේ ද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සඛ්‍යතෙමේ අතුවැසියා සඛ්‍යයාට ඇතුළත් කරන්නේ ද”? යි උත්සාහ කට යුතු ය.

23. සඛ්‍යතෙමේ අතුවැසියාහට නිජ්‍යනීය කමමය හෝ නියසුකමමය හෝ පඛ්‍යාජනීයකමමය හෝ පටිසාරණීයකමමය හෝ උකෙඛපනීයකමමය හෝ කරණු කැමැත්තේ වේ ද, ආවායඝීයා විසින් “කෙසේ නම් සඛ්‍ය තෙමේ අතුවැසිසාහට කමීය නො කරන්නේ ද, ලුහුබවට පෙරළන්නේ ද”? යි උත්සාහ කටයුතු ය. අතුවැසියාහට සඛ්‍යයා විසින් නිජ්‍යනීයකමමය හෝ නියසුකමමය හෝ පඛ්‍යාජනීයකමමය හෝ පටිසාරණීයකමමය හෝ උකෙඛපනීය කමමය හෝ කරණ ලද්දේ හෝ වේ ද, “කෙසේ නම් අතුවැසි තෙමේ මනා කොට පවතින්නේ ද? අනුලොම වන්නේ ද? නිදෙස් බව පිණිස මනා කොට පවතින්නේ ද? සඛ්‍ය තෙමේ ඒ කමීය සන්සිදුවන්නේ ද”? යි ආවායඝීයා විසින් උත්සාහ කටයුතු ය.

24. අතුවැසියාගේ සිවුර සේදිය යුතු නම් ආවායඝීයා විසින් “මෙසේ සෝදන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතුවැසියාගේ සිවුර කෙසේ නම් සෝදනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. අතුවැසියා හට සිවුරක් කටයුතු නම් ආවායඝීයා විසින් “මෙසේ කරන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතුවැසියාගේ සිවුර කෙසේ නම් කරණු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. අතුවැසියාහට පඬු පිසිය යුතු නම් ආවායඝීයා විසින් “මෙසේ පිසන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතුවැසියා හට කෙසේ නම් පඬු පිසනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කට යුතු ය. අතුවැසියාගේ සිවුර පඬු පෙවිය යුතු නම් ආවායඝීයා විසින් මෙසේ පඬු පොවන්නෙහි” යි කිය යුතු ය. “අතුවැසියාගේ සිවුර කෙසේ නම් පඬු පොවනු ලබන්නේ ද” යි උත්සාහය හෝ කටයුතු ය. සිවුර පඬු පොවන්නහු විසින් පෙරළ පෙරලා මනා කොට පඬු පෙවිය යුතු ය. පොද නො සුන් කල්හි බැහැර නොයා යුතු ය. අතුවැසි තෙමේ ගිලන් වේ නම් ජීවත් වනතුරු උවැටුන් කළ යුතු ය. අතුවැසියාගේ රොගයෙන් නැති සිටීම බලාපොරොත්තු විය යුතු ය.

අතුවැසිවග නිමි.

1. තෙන ඛො ජන සමයෙන අනෙතවාසිකා ආවරියෙසු න සමමා වහනන්ති. භගවතො ඒනමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “න භීක්ඛවෙ, අනෙත- වාසිකෙන ආවරියමිති න සමමා වහන්තඛං. යො න සමමා වහෙතස්ස, ආචන්ති දුක්ඛටස්සා” ති. තෙව සමමා වහනන්ති. භගවතො ඒනමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භීක්ඛවෙ, අසමමාවහනන්තං ජනාමෙභුං”. ඒවඤ්ඤ පන භීක්ඛවෙ, ජනාමෙතඛෙඛො. “ජනාමෙමි න” නති වා “මා ඉධ පටික්ඛමි” ති වා “නීඤ්ඤ තෙ ජනනචීවර” නති වා, “නානං නායා උපට්ඨානාඛෙඛො” ති වා, නායෙන විඤ්ඤපෙති, වාචාය විඤ්ඤපෙති, නායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, ජනාමිතො හොති අනෙතවාසිකො. න නායෙන විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න නායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, න ජනාමිතො හොති අනෙතවාසිකොති.

2. තෙන ඛො ජන සමයෙන අනෙතවාසිකා ජනාමිතා න ඛමාපෙනති. භගවතො ඒනමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භීක්ඛවෙ, ඛමාපෙනු” නති. තෙව ඛමාපෙනති. භගවතො ඒනමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “න භීක්ඛවෙ, ජනාමිතෙන න ඛමාපෙනඛෙඛො. යො න ඛමාපෙස්ස ආචන්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

3. තෙන ඛො ජන සමයෙන ආවරියා ඛමාපියමානා න ඛමග්ගති. භගවතො ඒනමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භීක්ඛවෙ, ඛමිතු” නති. තෙව ඛමග්ගති. අනෙතවාසිකා ජක්ඛමග්ගතිපි ඛිඛමග්ගතිපි නිජ්ඣෙසුපි සඬක්ඛන්ති. භගවතො ඒනමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “න භීක්ඛවෙ, ඛමාපිය- මානෙන න ඛමිතඛං. යො න ඛමෙස්ස ආචන්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

4. තෙන ඛො ජන සමයෙන ආවරියා සමමා වහනන්තං ජනාමෙතති. අසමමා වහනන්තං න ජනාමෙතති. භගවතො ඒනමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “න භීක්ඛවෙ, සමමා වහනන්තො ජනාමෙතඛෙඛො. යො ජනාමෙස්ස ආචන්ති දුක්ඛටස්සා. න ච භීක්ඛවෙ, අසමමා වහනන්තො න ජනාමෙතඛෙඛො. යො න ජනාමෙස්ස ආචන්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

5. පඤ්චති භීක්ඛවෙ අඤ්ඤති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො ජනාමෙතඛෙඛො. ආවරියමිති නාධිමන්තං පෙමං හොති, නාධිමන්තො ජසාදෙ, හොති, නාධිමන්තා නිරි හොති, නාධිමන්තො ගාරවො හොති, නාධිමන්තා භාවතා හොති. ඉමෙති ඛො, භීක්ඛවෙ, පඤ්චනඤ්ඤති සමන්තා ගතො අනෙතවාසිකො ජනාමෙතඛෙඛො.

6. පඤ්චති භීක්ඛවෙ අඤ්ඤති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො න ජනාමෙතඛෙඛො. ආවරියමිති අධිමන්තං පෙමං හොති, අධිමන්තො ජසාදෙ, හොති, අධිමන්තා නිරි හොති, අධිමන්තො ගාරවො හොති, අධිමන්තා භාවතා හොති. ඉමෙති ඛො, භීක්ඛවෙ, පඤ්චනඤ්ඤති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො න ජනාමෙතඛෙඛො.

7. පඤ්චති භීක්ඛවෙ අඤ්ඤති සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො අලං ජනාමෙභුං. ආවරියමිති නාධිමන්තං පෙමං හොති, නාධිමන්තො ජසාදෙ, හොති, නාධිමන්තා නිරි හොති, නාධිමන්තො ගාරවො හොති, නාධිමන්තා භාවතා හොති. ඉමෙති ඛො, භීක්ඛවෙ, පඤ්චනඤ්ඤති සමමන්තාගතො අනෙතවාසිකො අලං ජනාමෙභුං.

1. එකල්හි අනාවැසියෝ ආවාය්‍යීයන් වෙත මැනවින් නො පවත්නෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැලකලහ. “මහණෙනි, අනාවැසියා ආවාය්‍යීයා වෙත මැනවින් නො පැවැතිය යුතු නො වේ. යමෙක් මැනවින් නො පවත්නේ නම් දුකුලාආචාර්ය්‍ය වෙ ය” යි. මැනවින් නොම පවතින්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැලකලහ. මහණෙනි, මැනවින් නො පවතින්නු බැහැර කරන්නට අනුදැනිමි. මහණෙනි, මෙසේ බැහැර කල යුතු ය. “නා බැහැර කරමි” යි හෝ “මෙහි නො පිටිසෙව” යි හෝ “නාගේ පාසිවුරු බැහැරට ගනුව” යි හෝ “නා විසින් මම උපස්ථාන නො කටයුත්තෙමි” යි හෝ කසින් හඟවා ද වචනයෙන් හඟවා ද කසින් හා වචනයන් හඟවා ද අනාවැසි නොවේ බැහැර කරණ ලද්දේ වෙ. කසින් නො හඟවා ද වචනයෙන් නො හඟවා ද කසින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද අනාවැසි නොවේ බැහැර නො කරණ ලද්දේ වෙ ය” යි.

2. එකල්හි බැහැර කරණලද අනාවැසියෝ (ආවාය්‍යීයන්) කමා නො කරවන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බව සැලකලහ. “මහණෙනි, කමා කරවා ගන්ට අනුදැනිමි” යි. එහෙත් ඔහු ආවාය්‍යීයන් කමා නො කරවන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි බැහැර කරණ ලදහු විසින් කමා නො කර විය යුතු නො වේ. යමෙක් ආවාය්‍යීයන් කමා නො කරවන්නේ නම් දුකුලාආචාර්ය්‍ය වේ” යි.

3. එකල්හි අනාවැසියන් විසින් කමා කරවනු ලබන ආවාය්‍යීයෝ කමා නො කරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කමා කරන්ට අනුදැනිමි” යි. ආවාය්‍යීයෝ කමා නො කරන්. අනාවැසියෝ බැහැර ද යෙහි. සිවුරු ද හැර ලන්. අන්‍යනිසීකසන් වෙත ද යෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “කමා කරවනු ලබන්නු විසින් කමා නො කර විය යුතු නො වේ. යමෙක් කමා නො කරන්නේ නම් දුකුලාආචාර්ය්‍ය වේ” යි.

4. එකල්හි ආවාය්‍යීයෝ මනාකොට පිළිවෙත් පුරණ අනාවැසියා බැහැර කෙරෙත්. මනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ අනාවැසියා බැහැර නො කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මනා කොට පිළිවෙත් පුරණ අනාවැසි තෙමේ බැහැර නො කලයුතු ය. යමෙක් බැහැර කරන්නේ නම් දුකුලාආචාර්ය්‍ය වේ. මනා කොට පිළිවෙත් නො පුරණ අනාවැසි නොවේ බැහැර නො කටයුතු නො වේ. යමෙක් බැහැර නො කරන්නේ නම් දුකුලාආචාර්ය්‍ය වේ” යි.

5. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අනාවැසිනොවේ බැහැර කට යුතු ය. ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි අධික වූ ගෙනසිතප්‍රෙමයෙක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමෙක් නො වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නො වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් නො වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රී භාවනාවක් නො වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අනාවැසි නොවේ බැහැර කටයුතු ය.

6. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අනාවැසිනොවේ බැහැර නො කටයුතු ය. ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි අධික වූ ගෙනසිතප්‍රෙමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමෙක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නොවන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රී භාවනාවක් වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අනාවැසි නොවේ බැහැර නො කටයුතු ය.

7. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අනාවැසිනොවේ බැහැර කරන්නට සුදුසු වේ. ආවාය්‍යීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රෙමයෙක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමෙක් නො වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නොවන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් නො වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රී භාවනාවක් නො වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අනාවැසි තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු වේ.

8. පඤ්චනී භීක්ඛවෙ අඤ්චනී සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො නාලං පනාමෙභුං. ආචරියමනී අධිමන්තං පෙමං තොනී, අධිමන්තො පසාදො තොනී, අධිමන්තා භීරී තොනී, අධිමන්තො ගාරවො තොනී, ආධිමන්තා භාවනා තොනී, ඉමෙහි බො, භීක්ඛවෙ, පඤ්චනඤ්චනී සමන්තාගතො අනෙතවාසිකො නාලං පනාමෙභුං.

9. පඤ්චනී භීක්ඛවෙ, අඤ්චනී සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං අපනාමෙතො ආචරියො සානිසාරො තොනී. පනාමෙතො අනනිසාරො තොනී. ආචරියමනී නාධිමන්තං පෙමං තොනී, නාධිමන්තො පසාදො තොනී, නාධිමන්තා භීරී තොනී, නාධිමන්තො ගාරවො තොනී, නාධිමන්තා භාවනා තොනී, ඉමෙහි බො, භීක්ඛවෙ, පඤ්චනඤ්චනී සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං අපනාමෙතො ආචරියො සානිසාරො තොනී. පනාමෙතො අනනිසාරො තොනී.

10. පඤ්චනී භීක්ඛවෙ අඤ්චනී සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං පනාමෙතො ආචරියො සානිසාරො තොනී. අපනාමෙතො අනනිසාරො තොනී. ආචරියමනී අධිමන්තං පෙමං තොනී, අධිමන්තො පසාදො තොනී, ආධිමන්තා භීරී තොනී, අධිමන්තො ගාරවො තොනී, අධිමන්තා භාවනා තොනී, ඉමෙහි බො, භීක්ඛවෙ, පඤ්චනඤ්චනී සමන්තාගතං අනෙතවාසිකං පනාමෙතො ආචරියො සානිසාරො තොනී, අපනාමෙතො අනනිසාරො තොනී” තී.

11. තෙන බො පන සමයෙන භීක්ඛු “දසවස්සමන, දසවස්සමනා”නි බාලා අබ්බන්තා නිස්සයං දෙනති. දිස්සන්ති ආචරියා බාලා, අනෙතවාසිකා පණ්ඨිතා. දිස්සන්ති ආචරියා අබ්බන්තා, අනෙතවාසිකා බ්බන්තා. දිස්සන්ති ආචරියා අප්පස්සුතා, අනෙතවාසිකා බ්බුස්සුතා. දිස්සන්ති ආචරියා දුප්පඤ්ඤා, අනෙතවාසිකා පඤ්ඤාචනොතො.

12. යෙ තෙ භීක්ඛු අප්පච්ඡා -පෙ- තෙ උප්ඤ්ඤායන්ති, ඕයන්ති, විපාවෙන්ති. “කථං හී නාම භීක්ඛු දසවස්සමන, දසවස්සමනා නි බාලා අබ්බන්තා නිස්සයං දෙස්සන්ති? දිස්සන්ති ආචරියා බාලා, අනෙතවාසිකා පණ්ඨිතා. දිස්සන්ති ආචරියා අබ්බන්තා, අනෙතවාසිකා බ්බන්තා. දිස්සන්ති ආචරියා අප්පස්සුතා, අනෙතවාසිකා බ්බුස්සුතා. දිස්සන්ති ආචරියා දුප්පඤ්ඤා, අනෙතවාසිකා පඤ්ඤාචනොතො?” තී.

13. අථ බො තෙ භීක්ඛු භගවතො ඵනමස්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර භීක්ඛවෙ”-පෙ- සච්චං භගවා -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මීං කථං කත්වා භීක්ඛු ආමන්තෙසී. “න භීක්ඛවෙ බාලෙන අබ්බන්තෙන නිස්සයො දුතබ්බො. යො දදෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමී භීක්ඛවෙ, බ්බන්තෙන භීක්ඛුතා පට්ඨලෙන දසවස්සෙන වා අනීරෙකදසවස්සෙන වා නිස්සයං දුභු” නති.

ආවේශවන්තභාණවාරං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

8. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතුවැසි තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු නො වේ. ආවායඝීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රෙමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයක් වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රිභාවනාවක් වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතුවැසි තෙමේ බැහැර කරන්නට සුදුසු නො වේ.

9. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතුවැසියා බැහැර නො කරන්නා වූ ආවායඝී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ. ආවායඝීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රෙමයෙක් නො වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් නො වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් නො වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයක් නො වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රි භාවනාවක් නො වන්නී ද, මේ කරුණු පසින් යුත් අතුවැසියා බැහැර නො කරන්නා වූ ආවායඝී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර කරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

10. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් අතුවැසියා බැහැර කරන්නා වූ ආවායඝී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නො කරන්නේ දෙස් රහිත වේ. ආවායඝීයා කෙරෙහි අධික වූ ප්‍රෙමයෙක් වේ ද, අධික වූ පැහැදීමක් වේ ද, අධික වූ ලජ්ජාවක් වන්නී ද, අධික වූ ගෞරවයෙක් වේ ද, අධික වූ මෛත්‍රි භාවනාවක් වන්නී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් අතුවැසියා බැහැර කරන්නා වූ ආවායඝී තෙමේ දෙස් සහිත වේ. බැහැර නො කරන්නේ දෙස් රහිත වේ.

11. එකල්හි “දසවස් ඇත්තමිත දසවස් ඇත්තමිත” යි අඥ වූ අව්‍යක්ත වූ භික්ෂුහු නිසුසය දෙත්. ආවායඝීයෝ අඥ වූවාහු අතුවැසියෝ පණ්ඨිත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු අතුවැසියෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ අප්‍රභූත වූවාහු අතුවැසියෝ බහුශ්‍රැත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ නුවණ නැත්තාහු අතුවැසියෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබෙත්.

12. යම් ඒ භික්ෂුහු ආශා රහිත වූවාහු ද ඔහු අවමන් කෙරෙත්. තින්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. “කෙසේ නම් භික්ෂුහු ‘දස වස් ඇත්තමිත, දස වස් ඇත්තමිත’ යි අඥ වූවාහු අව්‍යක්ත වූවාහු නිසුසය දෙත් ද? ආවායඝීයෝ අඥ වූවාහු අතුවැසියෝ පණ්ඨිත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ අව්‍යක්ත වූවාහු අතුවැසියෝ ව්‍යක්ත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ අප්‍රභූත වූවාහු අතුවැසියෝ බහුශ්‍රැත වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. ආවායඝීයෝ නුවණ නැත්තාහු අතුවැසියෝ නුවණ ඇත්තාහු දක්නා ලැබෙත්.”

13. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැබෑ ද?” -පෙ- භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය. -පෙ- ගරභා දුකැමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, අඥ වූ අව්‍යක්ත මහණහු විසින් නිසුසය නො දිය යුතු ය. යම් මහණෙක් නිසුසය දෙන්නේ නම් දුකුලාආවාත් වේ. “මහණෙනි, දසවස් ඇත්තා වූ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තා වූ හෝ ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල වූ මහණහු විසින් නිසුසය දෙන්නට අනුදැනිමි” යි.

සමන ඇදුරුවන් බණවර හිමි.

1. තෙන ඛො ජන සමයෙන භික්ඛු ආචරියුපඤ්ඤායෙසු ජකකනො-
 සුචි විබ්භනොසුචි භාලකනෙසුචි, ජනිසසිකනොසුචි නිසසයචට්ඨසසසද්ධි
 යො න ජානනාති. හගවතො ඒනමඡං ආරොචෙසුං “ජඤ්චො භික්ඛවෙ,
 නිසසයචට්ඨසසසද්ධියො උපඤ්ඤායමහා: උපඤ්ඤායො ජකකනො වා නොති,
 විබ්භනො වා, භාලකනො වා, ජනිසසිකනො වා, ආණ්ඨනියෙව ජඤ්චමී.
 ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, ජඤ්ච නිසසයචට්ඨසසසද්ධියො උපඤ්ඤායමහා.

2. ඡසිඡා භික්ඛවෙ, නිසසයචට්ඨසසසද්ධියො ආචරියමහා: ආචරියො
 ජකකනො වා නොති, විබ්භනො වා, භාලකනො වා, ජනිසසිකනො වා,
 ආණ්ඨනියෙව ජඤ්චමී, උපඤ්ඤායෙන වා සමොධානගතො නොති. ඉමා
 ඛො භික්ඛවෙ, ඡ නිසසයචට්ඨසසසද්ධියො ආචරියමහා.

3. ජඤ්චති භික්ඛවෙ, අසෙහති සමනාගතෙන භික්ඛුනා න
 උපසමපාදෙචබ්බං. න නිසසයො දුභබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨා-
 පෙභාබ්බො. න අසෙබෙන සීලකිකේන සමනාගතො නොති, න
 අසෙබෙන සමාධිකිකේන සමනාගතො නොති, න අසෙබෙන
 ජඤ්ඤානිකේන සමනාගතො නොති, න අසෙබෙන විමුඛනිකිකේන
 සමනාගතො නොති, න අසෙබෙන විමුඛනිකේන සමනාගතො නොති,
 න අසෙබෙන විමුඛනිකේන සමනාගතො නොති, න අසෙබෙන විමුඛනිකේන
 සමනාගතො නොති. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, ජඤ්චනසෙහති සමනාගතෙන
 භික්ඛුනා න උපසමපාදෙචබ්බං. න නිසසයො දුභබ්බො. න සාමණේරො
 උපට්ඨාපෙභාබ්බො.

4. ජඤ්චති භික්ඛවෙ අසෙහති සමනාගතෙන භික්ඛුනා උපසමපා-
 දෙචබ්බං. නිසසයො දුභබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙභාබ්බො.
 අසෙබෙන සීලකිකේන සමනාගතො නොති, අසෙබෙන සමාධිකිකේන
 සමනාගතො නොති, අසෙබෙන ජඤ්ඤානිකේන සමනාගතො නොති,
 අසෙබෙන විමුඛනිකිකේන සමනාගතො නොති, අසෙබෙන විමුඛනිකේන
 සමනාගතො නොති, අසෙබෙන විමුඛනිකේන සමනාගතො නොති,
 අසෙබෙන විමුඛනිකේන සමනාගතො නොති. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ,
 ජඤ්චනසෙහති සමනාගතෙන භික්ඛුනා උපසමපාදෙචබ්බං. නිසසයො
 දුභබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙභාබ්බො.

5. අපරෙහිඨි භික්ඛවෙ ජඤ්චනසෙහති සමනාගතෙන භික්ඛුනා න
 උපසමපාදෙචබ්බං. න නිසසයො දුභබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙ
 භාබ්බො. අභනනා න අසෙබෙන සීලකිකේන සමනාගතො නොති,
 න ජරං අසෙබෙන සීලකිකේන සමාදපෙභා; අභනනා න අසෙබෙන
 සමාධිකිකේන සමනාගතො නොති, න ජරං අසෙබෙන සමාධිකිකේන
 සමාදපෙභා; අභනනා න අසෙබෙන ජඤ්ඤානිකේන සමනාගතො
 නොති, න ජරං අසෙබෙන ජඤ්ඤානිකේන සමාදපෙභා; අභනනා න
 අසෙබෙන විමුඛනිකිකේන සමනාගතො නොති, න ජරං අසෙබෙන
 විමුඛනිකිකේන සමාදපෙභා; අභනනා න අසෙබෙන විමුඛනිකේන
 සමනාගතො නොති, න ජරං අසෙබෙන විමුඛනිකේන සමනාගතො
 නොති, න ජරං අසෙබෙන විමුඛනිකේන සමාදපෙභා. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ
 ජඤ්චනසෙහති සමනාගතෙන භික්ඛුනා න උපසමපාදෙචබ්බං. න නිසසයො
 දුභබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙභාබ්බො.

1. එකල්හි තිඤ්ඤු ආවායෙඝීථාධිත්‍යයන් බැහැර ගිය කල්හි ද සිවුරු හැර ගිය කල්හි ද කඵරය කළ කල්හි ද අන්‍යනිඤ්ඤකප්‍රකාශකට මාරු වූ කල්හි ද නිස සන්තිදීඪි* (නිස සන්තිදෙන සැටි) නො දනිත්. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, උපාධිත්‍යයා හෙරෙත් නිස සන්තිදීඪි මේ පසෙත් වේ: උපාධිත්‍යය වෙමේ බැහැර ගියේ හෝ වේ ද, සිවුරු හැර ගියේ හෝ වේ ද, කඵරය හෙලේ හෝ වේ ද, නිඤ්ඤකප්‍රකාශකට මාරු වූයේ හෝ වේ ද, යන මේ සත්‍ර හා (බැහැරයවාසි) අණ කිරීම ම පස්වැන්න වේ. මේ පස උපාධිත්‍යයා හෙරෙත් වන නිස සන්තිදීඪි වේ.

2. මහණෙනි, ආවායඝීඨා හෙරෙත් වන නිස සන්තිදීඪි මේ සයෙහි: ආවායඝී වෙමේ බැහැර ගියේ හෝ වේ ද, සිවුරු හැර ගියේ හෝ වේ ද, කඵරය හෙලේ හෝ වේ ද, නිඤ්ඤකප්‍රකාශකට මාරු වූයේ හෝ වේ ද, මේ සත්‍ර හා අණ කිරීම ම පස්වැන්න වේ. උපාධිත්‍යයා හා එක්වීමට* ගියේ හෝ වේ. මේ සය ආවායඝීඨා හෙරෙත් වන නිස සන්තිදීඪි වේ.

3 මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසස්ස දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලකනිකියෙත් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකනිකියෙත් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤාකනිකියෙත් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුඛනිකනිකියෙත් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුඛනිකියෙත් යුක්ත නො වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසස්ස නො දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය.

4. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසස්ස දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලකනිකියෙත් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකනිකියෙත් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤාකනිකියෙත් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ විමුඛනිකනිකියෙත් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ විමුඛනිකියෙත් යුක්ත වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසස්ස දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

5. මහණෙනි, අනිකුළු කරුණු පසකින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසස්ස නො දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය. තෙමේ අසෙබ වූ සීලකනිකියෙත් යුක්ත නො වූයේද, අන්හු අසෙබ වූ සීලකනිකියෙහි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ සමාධිකනිකියෙත් යුක්ත නො වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ සමාධිකනිකියෙහි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ පඤ්ඤාකනිකියෙත් යුක්ත නො වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ පඤ්ඤාකනිකියෙහි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ විමුඛනිකනිකියෙත් යුක්ත නො වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ විමුඛනිකනිකියෙහි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ විමුඛනිකියෙත් යුක්ත නො වූයේද, අන්හු අසෙබ වූ විමුඛනිකනිකියෙහි සමාදන් නො කරවන්නේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුක්ත වූ මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසස්ස නො දිය යුතු ය. සාමනෙර වෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය.

* උපහුත්‍ය බලනු

6. පඤ්චනි භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. අත්තනා අසෙබෙන සීලකකිකෙන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ සීලකකිකෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙබෙන සමාධිකකිකෙන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ සමාධිකකිකෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙබෙන පඤ්ඤාකකිකෙන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ පඤ්ඤාකකිකෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙබෙන විමුත්තිකකිකෙන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ විමුත්තිකකිකෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙබෙන විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකකිකෙන සමන්තාගතො හොති, පරං අසෙබෙ විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනකකිකෙ සමාදපෙතා. ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

7. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චනඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. අස්සඤ්ඤා හොති, අතිරිකො හොති, අනොත්තාපී හොති, කුසීනො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

8. පඤ්චනි භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. සඤ්ඤා හොති, තීරිමා හොති, ඔත්තාපී¹ හොති, ආරඬ්ඨවිරියො හොති, උපට්ඨිතසති හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

9. අපරෙතිපි භික්ඛවෙ පඤ්චනඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. අධිසීලෙ සීල විපනො හොති, අජ්ඣාමාරෙ ආචාර-විපනො හොති, අතිද්ධියා ද්ධිවිපනො හොති, අපපස්සුතො හොති, දුපසඤ්ඤා හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

10. පඤ්චනි භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. න අධිසීලෙ සීලවිපනො හොති, න අජ්ඣාමාරෙ ආචාරවිපනො හොති, න අතිද්ධියා ද්ධිවිපනො හොති, බහුස්සුතො හොති, පඤ්ඤාමා හොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

1. “ඔත්තාපී” ම. ඡ. ස; P. T. S. “ඔත්තාපී” නි සිහලකාරපොඤ්ඤා දිසසති.

6. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. තෙමේ අසෙබ වූ සීලකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ සීලකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ චේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ සමාධිකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ සමාධිකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ චේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ පඤ්ඤාකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ පඤ්ඤාකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ චේ ද; තෙමේ අසෙබ වූ විමුඛනිකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ විමුඛනිකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ චේ ද; තෙමේ අසෙබවූ විමුඛනිකඤ්ඤදසසනකනකියෙන් යුක්ත වූයේ ද, අන්හු අසෙබ වූ විමුඛනිකඤ්ඤදසසනකනකියෙහි සමාදන් කරවන්නේ චේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

7. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය. ශ්‍රද්ධා නැත්තේ ද, ඌජ්ජා නැත්තේ ද, පවට බිය නැත්තේ ද, කුසීනයෙක් ද, මුලා වූ සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය.

8. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. ශ්‍රද්ධා ඇත්තේ ද, ඌජ්ජා ඇත්තේ ද, පවට බිය ඇත්තේ ද, පටන් ගත් ඒයබීය ඇත්තේ ද, ඵලඹ සිටි සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

9. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට පැමිණියේ ද, අඤ්ඤාචාරයෙහි ආචාරවිපතනියට පැමිණියේ ද, අන්තර්ගාහිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට පැමිණියේ ද, අලප්පන ද, නුවණ නැත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය.

10. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට නො පැමිණියේ චේ ද, අඤ්ඤාචාරයෙහි ආචාරවිපතනියට නො පැමිණියේ චේ ද, අන්තර්ගාහිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට නො පැමිණියේ චේ ද, බහුශ්‍රාව චේ ද, නුවණ ඇත්තේ චේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

11. අපරෙතිපි භික්ඛවෙව, පඤ්චනඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමනෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. න පට්ඨලො හොති අනන්තවාසීං වා සද්ධිවිහාරං වා ගිලානං උපට්ඨානුං වා උපට්ඨාපෙනභුං වා, අනභිරතීං වූපකාසෙභුං වා වූපකාසාපෙනභුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මනො විනොදෙනභුං වා විනොදපෙනභුං වා, ආපනතීං න ජානාතී, ආපනතිසා වූට්ඨානං න ජානාතී. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙව පඤ්චනඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමනෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

12. පඤ්චති භික්ඛවෙව, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමනෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. පට්ඨලො හොති අනන්තවාසීං වා සද්ධිවිහාරං වා ගිලානං 'උපට්ඨානුං වා උපට්ඨාපෙනභුං වා, අනභිරතීං¹ වූපකාසෙභුං වා වූපකාසාපෙනභුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මනො විනොදෙනභුං වා විනොදපෙනභුං වා, ආපනතීං ජානාතී, ආපනතිසා වූට්ඨානං ජානාතී. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙව පඤ්චනඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමනෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

13. අපරෙතිපි භික්ඛවෙව පඤ්චනඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමනෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. න පට්ඨලො හොති අනන්තවාසීං වා සද්ධිවිහාරං වා ආභිසමාවාරිකාස සික්ඛාස සික්ඛාපෙනභුං, ආදිබුහමචරිසිකාස² සික්ඛාස විනෙභුං, අභිධමම විනෙභුං, අභිවිනයෙ විනෙභුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මනො විවෙචෙනභුං, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙව පඤ්චනඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමනෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

14. පඤ්චති භික්ඛවෙව, අඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමනෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. පට්ඨලො හොති අනන්තවාසීං වා සද්ධිවිහාරං වා ආභිසමාවාරිකාස සික්ඛාස සික්ඛාපෙනභුං, ආදිබුහමචරිසිකාස සික්ඛාස විනෙභුං, අභිධමම විනෙභුං, අභිවිනයෙ විනෙභුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මනො විවෙචෙනභුං, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙව පඤ්චනඛෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමනෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

1. “අනභිරතී” ම ඡ. සං. 2. “ආදිබුහමචරිසිකාස” ම. ඡ. සං.

11. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අනුවැසියාට හෝ සද්ධිවිහාරිකයාට උපසථාන කරන්නට හෝ උපසථාන කරවන්නට, ශාසනයෙහි නො ඇල්ම දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට, උපන්නා වූ කුකුස ධමානුකුලව දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට පොහොසත් වූයේ නො වේ ද, ඇවැත් නො දනී ද, ඇවතින් නැගීසිවීම නො දනී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය.

12. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අනුවැසියාට හෝ සද්ධිවිහාරිකයාට හෝ උපසථාන කරන්නට හෝ උපසථාන කරවන්නට, ශාසනයෙහි නො ඇල්ම දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට, උපන්නා වූ කුකුස ධමානුකුල ව බැහැර කරන්නට හෝ බැහැර කරවන්නට පොහොසත් වූයේ වේ ද, ඇවැත් දනී ද, ඇවතින් නැගීසිවීම දනී ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

13. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය. අනුවැසියා හෝ සද්ධිවිහාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු ආචාරශික්ෂාවෙහි (කළවැන්න) හික්මවන්නට, මාභිබුහමවයඝීයට ආදී වූ (උභතොචිතඛයට ඇතුළත්) සිකපදයෙහි හික්මවන්නට, අභිධම්මයෙහි (නාමරූප පරිච්ඡේදයෙහි) හික්මවන්නට, සියළු විනයපිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසදිටු ධමානුකුලව තොර කරන්නට, පොහොසත් වූයේ නො වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය.

14. මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. අනුවැසියා හෝ සද්ධිවිහාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු ආචාරශික්ෂාවෙහි හික්මවන්නට, මාභිබුහමවයඝීයට ආදී වූ සිකපදයෙහි හික්මවන්නට, අභිධම්මයෙහි හික්මවන්නට, සියලු විනය පිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසදිටු ධමානුකුලව තොර කරන්නට, පොහොසත් වූයේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

15. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චකමෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසමපාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උනසාති බො පනස්ස පානිමොකකාති විජාරෙ න ස්වාගතාති තොනති න සුචිත්තනාති න සුසචනති න සුචිනිච්ඡිනාති සුත්තසො අනුබ්බසඤ්ඤනසොඉමෙතිබො භික්ඛවෙ පඤ්චකමෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසමපාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො,

16. පඤ්චති භික්ඛවෙ අමෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසමපාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපත්තිං ජානාති, අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, උනසාති බො පනස්ස පානිමොකකාති විජාරෙන ස්වාගතාති තොනති, සුචිත්තනාති සුසචනති න සුචිනිච්ඡිනාති සුත්තසො අනුබ්බසඤ්ඤනසො, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චකමෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසමපාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො,

17. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ පඤ්චකමෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසමපාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උභතදසවස්සො තොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චකමෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසමපාදෙනබ්බං, න නිස්සයො දුතබ්බො, න සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො,

18. පඤ්චති භික්ඛවෙ අමෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසමපාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො, ආපත්තිං ජානාති, අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, දසවස්සො වා තොති අතිරෙක දසවස්සො වා, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චකමෙගති, සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසමපාදෙනබ්බං, නිස්සයො දුතබ්බො, සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො ති,

උපසමපාදෙනබ්බපඤ්චකමෙගතිසොලසමාරං නිට්ඨිතං. 1

1 “සොලසමාරො නිට්ඨිතො” ම. ජ. සං

15. මහනෙති, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළයුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලුහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, ඕනට උභයප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිභසිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ හුවුවානු වෙන් ද, මානිකාවිභසිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනානු නො වෙන් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ නො පවත්නෝ වෙන් ද, මානිකා වශයෙන් හා විභසිත වශයෙන් මනා කොට විනිශ්චය නො කරණ ලද්දහු වෙන් ද, මහනෙති, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය.

16. මහනෙති, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. ආපතනිය දනී ද, අනාපතනිය දනී ද, ලුහුකාපතනිය දනී ද, ගරුකාපතනිය දනී ද, ඕනට උභයප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිභසිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවානු වෙන් ද, මානිකාවිභසිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනානු වෙන් ද, වාචොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නෝ වෙන් ද, මානිකා වශයෙන් හා විභසිත වශයෙන් මනා කොට විනිශ්චය කරණ ලද්දහු වෙන් ද, මහනෙති, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළයුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

17. මහනෙති, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලුහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද, මහනෙති, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළයුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන නො කරවිය යුතු ය.

18. මහනෙති, කරුණු පසකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. ආපතනිය දනී ද, අනාපතනිය දනී ද, ලුහුකාපතනිය දනී ද, ගරුකාපතනිය දනී ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දසවස් ඇත්තේ හෝ වේ ද, මහනෙති, මේ කරුණු පසින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනෙර තෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

උපසපන්කිරීමේ සුදුසුකම් පස මිලිබද සොලොස් වාරය නිමි.

5. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡතඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අස්සදෙධා හොති. අභිරිකො හොති. අනොත්තාපී හොති. කුසීනො හොති. මුට්ඨස්සතී හොති. උභනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡතඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

6. ඡහි භික්ඛවෙ අඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. සදෙධා හොති. භිරිමා හොති. ඔත්තාපී හොති. ආරභ්බවිරියො හොති. උපට්ඨිතසති හොති. දසවස්සො වා හොති අතිරෙක දසවස්සො වා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡතඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

7. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡතඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අභිසීලෙ සීලවිපනොනා හොති. අජ්ඣාචාතෙ ආචාරවිපනොනා හොති. අතිද්විට්ඨා ද්විට්ඨිවිපනොනා හොති. අප්පස්සුතො හොති. දුපපඤ්ඤා හොති. උභනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡතඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

8. ඡහි භික්ඛවෙ අඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න අභිසීලෙ සීලවිපනොනා හොති. න අජ්ඣාචාතෙ ආචාරවිපනොනා හොති. න අතිද්විට්ඨා ද්විට්ඨිවිපනොනා හොති. බහුස්සුතො හොති. පඤ්ඤාචා හොති. දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡතඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

9. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡතඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පට්ඨිනො යොති අනුත්තවාසිං වා සද්ධිවිනාරිං වා ගිලානං උපට්ඨානුංවා උපට්ඨාපෙතංවා, අනභිරතීං චූපකාසෙතංවා චූපකාසාපෙතංවා, උප්පනං කුකකුච්චං ධම්මනො විනොදෙතංවා වා විනොදුපෙතංවා. ආපත්ති න ජානාති, ආපත්තියා චූට්ඨානං න ජානාති. උභනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡතඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

5. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය. ශ්‍රද්ධා නැත්තේ ද, ලජ්ජා නැත්තේ ද, පවට බිය නැත්තේ ද, කුසිත වේ ද, මුලා වූ සිහි ඇත්තේ ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතුය.

6. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය. ශ්‍රද්ධා ඇත්තේ ද, ලජ්ජා ඇත්තේ ද, පවට බිය ඇත්තේ ද, පටන්ගත් වීර්යය ඇත්තේ ද, එළඹ සිටි සිහි ඇත්තේ ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ හෝ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය.

7. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අජ්ඣාචාරයෙහි ආචාරවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අන්තගාතිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අලොභන වේ ද, නුවණ නැත්තේ වේ ද; අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය.

8. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට නො පැමිණියේ වේ ද, අජ්ඣාචාරයෙහි ආචාරවිපතනියට නො පැමිණියේ වේ ද, අන්තගාතිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට නො පැමිණියේ වේ ද, බහුශ්‍රවන වේ ද, නුවණැත්තේ වේ ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ හෝ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන කරවිය යුතු ය.

9. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අතැවැසියාහට හෝ සඳු-විහාරිකයාහට හෝ උපසාන කරන්නට හෝ උපසාන කරවන්නට හෝ ආසනියෙහි නො ඇල්ම බැහැර කරන්නට හෝ බැහැර කරවන්නට හෝ උපන් කුකුස ධමානුකුලව දුරුකරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට හෝ පොහොසත් නො වේ ද, ආපතනිය නො දනී ද, ආපතනියෙන් නැගීසිවීම නො දනී ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමණේර තෙමේ උපසාන නො කරවිය යුතු ය.

10. ඡ්‍යෙ භික්ඛවෙ අඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. පට්ඨලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාදුං වා උපට්ඨාපෙනදුං වා, අනභීරතීං චූපකාසෙදුං වා චූපකාසාපෙනදුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙනදුං වා විනොදුපෙනදුං වා, ආපතනීං ජානාතී, ආපතනීයා චූට්ඨානං ජානාතී, දසවස්සො වා හොති අතීරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

11. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. න පට්ඨලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසමාචාරිකාය සික්කාය සික්කාපෙනදුං, ආදිබ්බභවරිසිකාය සික්කාය විනෙදුං, අභිධම්මෙ විනෙදුං, අභිවිනයෙ විනෙදුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙනදුං, උභනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

12. ඡ්‍යෙ භික්ඛවෙ අඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. පට්ඨලො හොති අනෙතවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ආභිසමාචාරිකාය සික්කාය සික්කාපෙනදුං, ආදිබ්බභවරිසිකාය සික්කාය විනෙදුං, අභිධම්මෙ විනෙදුං, අභිවිනයෙ විනෙදුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙනදුං, දසවස්සො වා හොති අතීරෙකදසවස්සො වා. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනබ්බං. නිස්සයො දුතබ්බො. සාමණෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

13. අපරෙහිපි භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. ආපතනීං න ජානාතී. අනාපතනීං න ජානාතී. ලහුකං ආපතනීං න ජානාතී. ගරුකං ආපතනීං න ජානාතී. උහයාතී බො ඊනස්ස පාතිමොකකාති විජ්ඣාරෙන න සවාගතාති හොනති න සුචිතතතාති න සුප්පචන්තීති න සුචිතිච්ඡිතාති සුත්තසො අනුබ්බසඤ්ඤනසො. උභනදසවස්සො හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡ්‍යෙඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙනබ්බං. න නිස්සයො දුතබ්බො. න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙනබ්බො.

10. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. ගිලන් වූ අතුවැසියානට හෝ සඳබ්විකාරිකයානට හෝ උපසථාන කරන්නට හෝ උපසථාන කරවන්නට, ශාසනයෙහි නො ඇල්ම බැහැර කරන්නට හෝ බැහැර කරවන්නට, උපන් කුකුස ධර්මානුකූල ව දුරු කරන්නට හෝ දුරු කරවන්නට, පොහොසත් වේ ද, ආපතනිය දනී ද, ආපතනියෙන් නැගී සිටීම දනී ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

11. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය. අතුවැසියා හෝ සඳබ්විකාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු වාරිත්‍රශික්ෂාවෙහි හික්මවන්නට, මාග්බ්‍රහමවයඝීයට ආදී වූ උනතොවිහඛයට ඇතුළත් සිකපදයෙහි හික්මවන්නට, නාමරූප පරිච්ඡේදයෙහි හික්මවන්නට, සියලු විනය පිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසද්විව ධර්මයෙන් තොර කරන්නට, පොහොසත් වූයේ නො වේ ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය.

12. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය. අතුවැසියා හෝ සඳබ්විකාරිකයා හෝ සසුන් පිළිවෙතට සුදුසු වූ වාරිත්‍රශික්ෂාවෙහි හික්මවන්නට, මාග්බ්‍රහමවයඝීයට ආදී වූ උනතොවිහඛයට ඇතුළත් සිකපදයෙහි හික්මවන්නට, නාමරූපපරිච්ඡේදයෙහි හික්මවන්නට සියලු විනය පිටකයෙහි හික්මවන්නට, උපන් මිසද්විව ධර්මානුකූලව තොරකරන්නට, පොහොසත් වූයේ වේ ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනේර තෙමේ උපසථාන කරවිය යුතු ය.

13. මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනාපතනිය නො දනී ද, ලහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, ඕනට උනය ප්‍රාතිමොක්ෂයෝ විහාර (උනතොවිහඛ) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු නො වෙත් ද, මානිකා විහඛ වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු නො වෙත් ද, වාවොදාන කිරීම් වශයෙන් මනා සේ නො පවත්නාහු වෙත් ද, මානිකා වශයෙන් හා විහඛ වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය නො කරණ ලද්දහු වෙත් ද, අඩු දස වස් ඇත්තේ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණහු විසින් උපසපන් නො කළ යුතු ය. නිසසය නො දිය යුතු ය. සාමනේර තෙමේ උපසථාන නො කරවිය යුතු ය.

14. ඡති භික්ඛවෙ අඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පා-
 දෙනඛං. නිස්සයො දුතඛෙඛා සාමනේරො උපට්ඨාපෙනඛෙඛා. ආපත්තිං
 ජානාති. අනාපත්තිං ජානාති. ලහුකං ආපත්තිං ජානාති ගරුකං ආපත්තිං
 ජානාති. උභයානි ඛො ජනස්ස ජානිමොඛානි විජ්ඣාරෙන ස්වාගතානි
 තොනති සුවිහරතානි සුප්පවගානි සුවිනිවඡ්ඡානි. සුතතසො අනුඛ්‍යඤ්ජ-
 නසො. දසවස්සො වා තොති අනිතරකදසවස්සො වා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ,
 ඡහඛෙහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙනඛං. නිස්සයො දුතඛෙඛා.
 සාමනේරො උපට්ඨාපෙනඛෙඛා නි.

උපසම්පාදෙනඛිඡ්ඤානුද්දසමාරං නිට්ඨිතං.

14. මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් මහණනු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනේර හෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය. ආපනතිය දනී ද අනාපනතිය දනීද ලහුකාපනතිය දනී ද ගරුකාපනතිය දනී ද ඕනෑම උනයප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිනඛන) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වෙත් ද, මානිකාවිනඛන වශයෙන් බෙදුනාහු වෙත් ද, වාචොද්ගත කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු වෙත් ද, මානිකා වශයෙන් හා විහඞ්‍ය වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු වෙත් ද, දස වස් ඇත්තේ හෝ වැඩි දස වස් ඇත්තේ හෝ වේ ද; මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් මහණනු විසින් උපසපන් කළ යුතු ය. නිසසය දිය යුතු ය. සාමනේර හෙමේ උපසපාන කරවිය යුතු ය.

උපසපන් කිරීමෙහි සුදුසුකම් සහ පිළිබඳ තුදස්චාරය නිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන යො සො අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො උපජ්ඣායෙන සනධමමිකං වුච්චමානො උපජ්ඣායස්ස වාදං ආරොපෙඤ්ඤා නංයෙව නිත්ථායනනං සඛකමි. සො පුන පච්චාගනඤ්ඤා භීකඤ්ඤා උපසම්පදං යාමි. භීකඤ්ඤා භගවතො ඵනමජ්ඣං ආරොවෙසුං. “යො සො භීකකචෙ, අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො උපජ්ඣායෙන සනධමමිකං වුච්චමානො උපජ්ඣායස්ස වාදං ආරොපෙඤ්ඤා නංයෙව නිත්ථායනනං සඛකනොතා, සො ආගතො න උපසම්පාදෙතබ්බො.”

2. යො¹ භීකකචෙ අඤ්ඤාසි අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛාති පබ්බජ්ජං ආකඛාති උපසම්පදං. නස්ස චන්තාරො මාසෙ පරිවාසො දුතබ්බො. ඵවඤ්ඤා පන භීකකචෙ දුතබ්බො: පඨමං කෙසමස්සුං ඔහාරාපෙඤ්ඤා කාසායාති වජ්ඣානි අච්ඡාදපෙඤ්ඤා ඵකංසං උත්තරාසඛං කාරාපෙඤ්ඤා භීකඤ්ඤා පාදෙ වජ්ඣපෙඤ්ඤා උකඤ්ඤානං නිසීදිඤ්ඤා අඤ්ඤාලිමපගගනොපෙඤ්ඤා ඵවං වදෙති නි වචනබ්බො: “බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. සඛස්සං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමපි සඛස්සං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමපි සඛස්සං සරණං ගච්ඡාමි” ති.

3. තෙන භීකකචෙ අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බොන සඛස්සං උපසම්පාදමිඤ්ඤා ඵකංසං උත්තරාසඛං කාරිඤ්ඤා භීකඤ්ඤා පාදෙ වජ්ඣඤ්ඤා උකඤ්ඤානං නිසීදිඤ්ඤා අඤ්ඤාලිමපගගනොපෙඤ්ඤා ඵවමස්ස වචනියො. “අනං භනොන, ඉත්ථනොමො අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො, ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛාමි උපසම්පදං. සොභගනොන, සඛස්සං චන්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාවාමි” ති දුතියමපි යාමිතබ්බො. තතියමපි යාමිතබ්බො.

4. බ්‍යවෙනන භීකඤ්ඤා පටිබලෙන සඛෙස්සා ඤ්ඤාපෙනබ්බො: පුණාඤ්ඤා මෙ භනොන, සඛෙස්සා. අයං ඉත්ථනොමො අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛාති උපසම්පදං. සො සඛස්සං චන්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාවති. යදි සඛස්සං පච්චාගලං සඛෙස්සා ඉත්ථනොමස්ස අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බස්ස චන්තාරො මාසෙ පරිවාසං දදෙය්‍ය. ඵසා ඤ්ඤාති.

5. පුණාඤ්ඤා මෙ භනොන, සඛෙස්සා. අයං ඉත්ථනොමො අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඛාති උපසම්පදං. සො සඛස්සං චන්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාවති. සඛෙස්සා ඉත්ථනොමස්ස අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බස්ස චන්තාරො මාසෙ පරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො බමති ඉත්ථනොමස්ස අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බස්ස චන්තාරො මාසෙ පරිවාසස්ස දුතං. සො ඤ්ඤානස්ස. යස්ස න කකමති, සො භාසෙය්‍ය.

6. “දිනොන සඛෙස්සා ඉත්ථනොමස්ස අඤ්ඤානිත්ථියපුබ්බස්ස චන්තාරො මාසෙ පරිවාසො, බමති සඛස්සං තස්මා ඤ්ඤාති. ඵවමෙනං ධාරයාමි” ති.

1. “යො සො භීකකචෙ” ම. ඡ. සං.

1. එකල්හි පෙර අන්‍යනිච්ඡික වූ යම් ඒ මහණෙක් උපාධ්‍යායයා විසින් සිකපදයෙන් කියනු ලබන්නේ උපාධ්‍යායයානට වාද නගා ඒ නිච්ඡායනනයට ම ගියේ ය. හෙතෙමේ නැවත පෙරලා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ඒ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකූහ. මහණෙනි, පෙර අන්‍යනිච්ඡික වූ යම් ඒ මහණෙක් උපාධ්‍යායයා විසින් සිකපදයෙන් කියනු ලබන්නේ උපාධ්‍යායයානට වාද නගා ඒ නිච්ඡායනනයට ම ගොස් නැවත ආයේ ද, හෙතෙම උපසපන් නොකටයුතු ය.

2. මහණෙනි, පෙර අන්‍යනිච්ඡික වූ අන් යමෙක් ද මේ ශාසනයෙහි ප්‍රමුඡ්‍යාව හා උපසම්පදාව කැමැති වේ නම් ඔහුට සිටුමසක් පිරිවෙස් දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඒ දිය යුත්තේ මෙසේ ය: පළමු කොට භිසකේ රැවුල් බැහැර කරවා කසාවත් අන්දවා උතුරු සහ සිටුර එකස් කරවා භික්ෂුන්ගේ පා වන්දවා උක්කුටිකයෙන් හින්දවා ඇදීලී ගන්වා “බුදුන් සරණ කොට යමි. ධර්මය සරණ කොට යමි. සඛ්‍යයා සරණ කොට යමි. දෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යමි. දෙවනු ද ධර්මය සරණ කොට යමි. දෙවනු ද සඛ්‍යයා සරණ කොට යමි. තෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යමි. තෙවනු ද ධර්මය සරණ කොට යමි. තෙවනු ද සඛ්‍යයා සරණ කොට යමි” යි මෙසේ කියව යි කිය යුත්තේ ය.

3. මහණෙනි, පෙර අන්‍යනිච්ඡික වූ ඔහු විසින් සඛ්‍යයා වෙත පැමිණ උතුරු සහ සිටුර එකස් කොට භික්ෂුන්ගේ පා වැද උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇදීලී බැඳ “සාමිනි, මම පෙර මෙ නම් ඇති අන්‍යනිච්ඡිකයෙක් වීමි. දැන් මේ ශාසනයෙහි උපසම්පදාව කැමැත්තේ වෙමි. සාමිනි, ඒ මම සිටු මසක් සඛ්‍යයා වෙතින් පිරිවෙස් ඉල්ලමි” යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේය. දෙවනු ද ඉල්ලිය යුතු ය. තෙවනු ද ඉල්ලිය යුතු ය.

4. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිඵල වූ මහණෙකු විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය. සාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා, “මෙ නම් ඇති පෙර අන්‍යනිච්ඡික වූ මේ තෙමේ මේ ශාසනයෙහි උපසම්පදාව බලාපොරොත්තු වේ. සඛ්‍යයාගෙන් සිටුමසක් පිරිවෙස් ඉල්ලයි. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සඛ්‍ය තෙමේ පෙර අන්‍යනිච්ඡික වූ මෙ නම් ඇත්තනුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දෙන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

5. සාමිනි, සඛ්‍යතෙමේ මා කියන්නක් අසාවා. “මෙ නම් ඇති අන්‍යනිච්ඡික වූ මේ තෙමේ මේ ශාසනයෙහි උපසම්පදාව බලාපොරොත්තු වේ. හෙතෙමේ සඛ්‍යයාගෙන් සිටු මසක් පිරිවෙස් ඉල්ලයි. සඛ්‍යතෙමේ පෙර අන්‍යනිච්ඡික වූ මෙ නම් ඇත්තනුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දෙයි. යම් ආයුෂමනෙකුට පෙර අන්‍යනිච්ඡික වූ මෙ නම් ඇත්තනුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දීම රුචි වේ නම් හෙතෙමේ - තුෂ්ණීම්භූත වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම් හෙතෙමේ කියාවා.”

6. “සඛ්‍යයා විසින් පෙර අන්‍යනිච්ඡික වූ මෙ නම් ඇත්තනුට සිටු මසක් පිරිවෙස් දෙන ලද්දේ ය. සඛ්‍යයාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂ්ණීම්භූත වේ. මෙය මෙසේ සලකමි” යි.

7. එවං බො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො ආරාධකො හොති එවං අනාරාධකො. කථංකුච භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො අනාරාධකො හොති ? ඉධ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො අතිකාලෙන ගාමං පවිසති. අනිද්වං පටිකකමති. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

8. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො වෙසියගොවරො 1 වා හොති. විධවගොවරො 2 වා හොති. ඵ්ලලකුමාරිකගොවරො 3 වා හොති. පණ්ඩකගොවරො වා හොති. භික්ඛුනීගොවරො වා හොති. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

9. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො යාති නාති සමුහමචාරිනං උච්චාවචාති කිඛකරණීයාති නන්ථ න දකෙඛා හොති න අනලසො. න තනුපායාය වීමංසාය සමනනාගතො. න අලං කාකුං, න අලං සංවිධාකුං. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

10. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො න තිබ්බච්ඡද්දෙ හොති උද්දෙසෙ පරිපුච්ඡාය, අධිසීලෙ, අධිචිත්තො, අධිපඤ්ඤාය. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

11. පුන ව පරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො යස්ස තිත්ථායනනා සඛකනනා හොති, නස්ස සඤ්ඤනා නස්ස දිට්ඨියා නස්ස බන්තියා නස්ස රුචියා නස්ස ආදායස්ස අවණණ භඤ්ඤමානෙ කුටිනො හොති අනත්තමනො අනභීරදො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඛසස්ස වා අවණණ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො හොති උදගො අභීරදො. යස්ස වා පන තිත්ථායනනා සඛකනනා හොති, නස්ස සඤ්ඤනා නස්ස දිට්ඨියා නස්ස බන්තියා නස්ස රුචියා නස්ස ආදායස්ස වණණ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො හොති උදගො අභීරදො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඛසස්ස වා වණණ භඤ්ඤමානෙ කුටිනො හොති අනත්තමනො අනභීරදො. ඉදං භික්ඛවෙ සඛසානනිකා අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බස්ස අනාරාධනියසමිං. එවං බො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො අනාරාධකො හොති. එවං අනාරාධකො බො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො ආගනනා න උපසමපාදෙනබ්බො.

12. කථංකුච භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො ආරාධකො හොති ? ඉධ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො නාතිකාලෙන ගාමං පවිසති. නාතිද්වං පටිකකමති. එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො ආරාධකො හොති.

1 “වෙසියගොවරො” ම. ඡ. සං. 2 “විධවා ගොවරො” ම. ඡ. සං.
3 “ඵලලකුමාරිකාගොවරො” ඡ. පු; ම. කු. ප; ම. ඡ. සං.

7. මහණෙනි, පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ මෙසේ වන් සපයන්නෝ (පිරිවෙස්වන පුරුන්තෝ) වෙ. මෙසේ වන් නො සපයන්නෝ වේ. මහණෙනි, පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ කෙසේ වන් නො සපයන්නෝ වේ ද? මහණෙනි, මෙහි පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ ඉතා කලින් ගමට පිවිසෙයි. ඉතා දහවල් පෙරලා එයි. මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ වන් නො සපයන්නෝ වේ.

8. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ වෙසගනන් ඇසුරු කරන්නෝ හෝ වේ ද, වැන්දඹු ගැහැණුන් ඇසුරු කරන්නෝ හෝ වේ ද, විවාහ නොවී මහලු වූ ගැහැණුන් ඇසුරු කරන්නෝ හෝ වේ ද, ලිඛා විකල වූවන් (නපුංසකයන්) ඇසුරු කරන්නෝ හෝ වේ ද, මෙහෙණන් ඇසුරු කරන්නෝ හෝ වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ වන් නො සපයන්නෝ වේ.

9. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ සබ්බභවාරීන් පිළිබඳ කුමක් කෙරෙමුදැයි පිළිවිස කලයුතු යම් ඒ කුඳු මහත් කටයුතු වෙත් ද, ඒ කටයුතුවල දක්‍ෂ නො වේ. උත්තානවීර්යයෙන් යුක්ත වූයේ නො වේ. ඒ ඒ කටයුතුවල “මෙය මෙසේ කට යුතු ය” යි කෙණෙහි උපන් නුවණින් යුක්ත වූයේ නො වේ. සියතින් කරන්නට සමඪි නො වේ. සථිර - ධර්ම - නවකයන් තුළ උත්සාහය උපදවා සංවිධානය කරන්නට සමඪි නො වේ. මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ වන් නො සපයන්නෝ වේ.

10. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ පෙළ පුහුණු කිරීමෙහි අරුත් ඇසීමෙහි ප්‍රාතිමොක්‍ෂශීලයෙහි ලොකිකසමාධිභාවනා වෙහි ලොකොත්තරමාධිභාවනාවෙහි බලවත් කැමැත්ත ඇත්තේ නො වේ. මහණෙනි, පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ මෙසේ ද වන් නො සපයන්නෝ වේ.

11. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ යමෙකුගේ තීඪියනනයකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ තීඪියනනයසාමී වූ ශාස්තෘහුගේ ද ඔහු අයත් ලබ්ධියෙහි ද ඔහුගේ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රුචියෙහි ද ඔහුගේ දුඛිත ගත් දුෂ්ටියෙහි ද දෙස් කියනු ලබන කල්හි කිවියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නො පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුදුන්ගේ හෝ ධර්මයෙහි හෝ සම්බන්ධයෙන් හෝ දෙස් කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, යමෙකුගේ තීඪියනනයකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ තීඪියනනය සාමී වූ ශාස්තෘහුගේ ද ඔහු අයත් ලබ්ධියෙහි ද ඔහු පිළිබඳ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රුචියෙහි ද ඔහුගේ දුඛිත ගත් දුෂ්ටියෙහි ද ගුණ කියන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුදුන්ගේ හෝ ධර්මයෙහි හෝ සම්බන්ධයෙන් හෝ ගුණ කියනු ලබන කල්හි කිවියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නො පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මෙය පෙර අන්‍යතීඪිකවූවුන්ගේ වන් නො පිරිමෙහි ප්‍රධාන ලක්‍ෂණය වේ. මහණෙනි, මෙසේ පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ වන් නො පුරන්නෝ වේ. මහණෙනි, මෙසේ වන් නො පුරන පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ මෙහි ආයේ උපසපන් නො කල යුතු ය.

12. මහණෙනි, පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ කෙසේ වන් පුරන්නෙක් වේ ද? මහණෙනි, මෙහි පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ ඉතා කලින් ගමට නො පිවිසේ. ඉතා දහවල් පෙරලා නො එයි. මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අන්‍යතීඪික වූයේ වන් පුරන්නෙක් වේ.

13. පුන ව ජරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො න වෙසියගොවරො තොති. න විබවගොවරො තොති. න පුලලකුමාරිකගොවරො තොති. න පණ්ඩකගොවරො තොති. න භික්ඛුතිගොවරො තොති. එවමපි භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො ආරාධනො තොති.

14. පුන ව ජරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො යානි තානි සමුභවමාරිතං උච්චාවචානි කිඛකරණියානි, තත්ථ දුකොතො තොති අනලසො. තත්ථුපායාය වීමංසාය සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. එවමපි භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො ආරාධනො තොති.

15. පුන ව ජරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො තිබ්බච්ඡන්දෙ තොති උද්දසෙ, පරිපුච්ඡාය, අධිසීලෙ, අධිවිනෙන, අධිපඤ්ඤාය, එවමපි භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො ආරාධනො තොති.

16. පුන ව ජරං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො යස්ස තිත්ථායනතා සඛකනෙනා තොති, තස්ස සජ්ජනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස බ්ගනියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදයස්ස අවණෙණ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො තොති උදගො අභීරදො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඛස්ස වා අවණෙණ භඤ්ඤමානෙ කුට්ඨො තොති අත්තමනො අනභීරදො. යස්ස වා ජන තිත්ථායනතා සඛකනෙනා තොති, තස්ස සජ්ජනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස බ්ගනියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදයස්ස වණෙණ භඤ්ඤමානෙ කුට්ඨො තොති අත්තමනො අනභීරදො. බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඛස්ස වා වණෙණ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො තොති උදගො අභීරදො. ඉදං භික්ඛවෙ, සඛිකාතනිකං අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බස්ස ආරාධනි යසම්. එවං ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො ආරාධනො තොති. එවං ආරාධනො ඛො භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො ආගතො උපසම්පා දෙනබ්බො.

17. සවෙ භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො නගො ආගච්ඡති උපජ්ඣායමුලකං විවරං පරියෙසිතබ්බං. සවෙ අච්ඡන්තකෙසො ආගච්ඡති සඛෙසා අපලොකෙනබ්බො භණ්ඩුකමාය. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, අගනිකා ජ්වලකා තෙ ආගතා උපසම්පාදෙනබ්බො, න තෙසං පරිවාසො දුතබ්බො. තං කිස්ස හෙතු. කම්මවාදිනො එතෙ භික්ඛවෙ, කිරියවාදිනො. සවෙ භික්ඛවෙ ජාතියා සාකියො, අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බො ආගච්ඡති, සො ආගතො උපසම්පාදෙනබ්බො. න තස්ස පරිවාසො දුතබ්බො. ඉමානං භික්ඛවෙ ඤ්ඤතිනා ආවෙණිකං පරිතාරං දමමි ‘නි.

අඤ්ඤතිඤ්ඤපුබ්බකථා නිට්ඨිතා.

සත්තමභාණවාරං.

13. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යතීඪීක වූයේ වෙසනනන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, වැන්දඹු ගැහැණුන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, විවාහ නොවී මහලු වූ ගැහැණුන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, ලිඛගිකලවූවන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, මෙහෙණන් ඇසුරු නො කරන්නේ වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අන්‍යතීඪීක වූයේ වන් පුරන්නෙක් වේ.

14. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යතීඪීක වූයේ සබ්බමචාරීන් පිලිබද “කුමක් කෙරෙමි ද” යි පිලිවිස කල යුතු යම් ඒ කුදු මහත් කටයුතු වේ ද ඒ කටයුතුවල දක්ෂ වේ ද, උත්තානවීර්යයෙන් යුක්ත වූයේ වේ ද, ඒ ඒ කටයුතුවල “මෙය මෙසේ කටයුතු ය, මෙය මෙසේ කටයුතු ය” යි මහණෙනි උපන් නුවණින් යුක්ත වූයේ වේ ද, සියතින් කරන්නට සමඪී වේ ද; ස්වර - මධ්‍යම - නවකයන් කුල උත්සාහය උපදවා සංවිධානය කරන්නට සමඪී වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අන්‍යතීඪීක වූයේ වන් පුරන්නෙක් වේ.

15 මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යතීඪීක වූයේ පෙළ පුත්‍රණු කිරීමෙහි, අරුත් ඇසීමෙහි, ප්‍රාතිමොක්ෂශීලයෙහි, ලෝකිකසමාධිනාවනාවෙහි, ලොකොත්තරමාභීනාවනාවෙහි, බලවත් කැමැත්ත ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මෙසේ ද පෙර අන්‍යතීඪීක වූයේ වන් පුරන්නෙක් වේ.

16. මහණෙනි, නැවත ද පෙර අන්‍යතීඪීක වූයේ යමකුගේ නිඪීයනනයකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ නිඪීයනනයාම වූ ශාස්තෘහුගේ ද ඔහු සතු ලබ්ධියෙහි ද ඔහුගේ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රැවියෙහි ද ඔහුගේ දූෂටියෙහි ද දෙස් කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුදුන්ගේ හෝ ධර්මයෙහි හෝ සම්බසාගේ හෝ දෙස් කියනු ලබන කල්හි කිපියේ නො සතුටුසිත් ඇත්තේ නො පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද- යමෙකුගේ නිඪීයනනයකින් මෙහි ආයේ වේ ද, ඒ නිඪීයනනයාම වූ ශාස්තෘහුගේ ද ඔහු සතු ලබ්ධියෙහි ද ඔහුගේ කැමැත්තෙහි ද ඔහුගේ රැවියෙහි ද ඔහුගේ දැඩිව ගත් දූෂටියෙහි ද ගුණ කියනු ලබන කල්හි කිපියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ නො පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, බුදුන්ගේ හෝ ධර්මයෙහි හෝ සම්බසාගේ හෝ ගුණ කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තේ ඔද වැඩි වූයේ පිරිපුන් අදහස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මෙය පෙර අන්‍යතීඪීකවූවහුගේ වන් පිරීමෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණය වේ. මහණෙනි, මෙසේ පෙර අන්‍යතීඪීක වූයේ වන් පුරන්නේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ වන් පුරණ පෙර අන්‍යතීඪීක වූයේ ආයේ උපසපන් කල යුතු ය.

17 මහණෙනි, පෙර අන්‍යතීඪීක වූයේ නත්තව ආයේ නම් උපාධ්‍යායා මුල් නොව සිටුරු සෙවිය යුතු ය. නො කැපු හිසකේ ඇතිව පැමිණේ නම් හණඬුකමිය පිණිස සම්බස නෙමේ දුන්විය යුතු ය. මහණෙනි, යම් ඒ ගිනි පුදන්නෝත් ජටාධරයෝත් වෙන් නම් ආවා වූ ඔහු උපසපන් කල යුතු ය. ඔවුන්ට පිරිවෙස් නො දිය යුතු ය. ඊට හේතු කිම? මහණෙනි, මොහු කමිචාදීහු ක්‍රියාවාදීහු වෙත්. මහණෙනි, ජාතියෙන් (උත්පත්තියෙන්) ශාක්‍ය වූ පෙර අන්‍යතීඪීකවූවෙක් පැමිණේ ද, ආවා වූ හෙතෙමේ උපසපන් කල යුතු ය. ඔහුට පිරිවෙස් නො දිය යුතු ය. මහණෙනි, මම නැයන්ට (ඔවුන්ට පමණක්) උරුම වූ මේ පරිහාරය (අනුග්‍රහයක් වශයෙන්) දෙමි.

අන්‍යතීඪීකකථාව ගිමි.

1. තෙන බො ජන සමයෙන මගධෙසු පඤ්ච ආබාධා උසුන්නා තොනති: කුට්ඨං, ගණෙඛා, කිලාසො, සොසො, අපමාරො . මනුස්සා පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨා ජීවිකං කොමාරනච්චං උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා ඵලං වදන්ති: “සාධු තො ආචරිය නිකිච්ඡාති”ති. “අභමය්‍යා² බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ව මෙ මාගධො සෙනියො බිලිඛිසාරො උපට්ඨා-නබ්බො, ඉන්ධාගාරං ව, බුද්ධිපමුඛො ව සමෙසා,³ නාහං සකෙකාමී නිකිච්ඡතු”නති. “සබ්බං සාපතෙය්‍යං ව තෙ ආචරිය තොභු. මයං ව තෙ දුසා. සාධු තො ආචරිය නිකිච්ඡාති”ති “අභමය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ව. මෙ මාගධො සෙනියො බිලිඛිසාරො උපට්ඨා-නබ්බො, ඉන්ධාගාරඤ්ඤා, බුද්ධිපමුඛො ව සමෙසා. නාහං සකෙකාමී නිකිච්ඡතු”නති.

2. අඵ බො තෙසං මනුස්සානං ඵතදහොසි: “ඉමෙ බො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුබසීලා සුබසමාචාරා, සුතොජනාති භුඤ්ජීඤ්ඤා තිවාතෙසු සයතෙසු සයනතී. යනනුන මයං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යාම. තන්ඵ භික්ඛු වෙච උපට්ඨතිස්සන්ති. ජීවකො ව කොමාර හච්චො නිකිච්ඡස්සති”ති.

3. අඵ බො තෙ මනුස්සා භික්ඛු උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා පබ්බජ්ජං යාචිංසු. තෙ භික්ඛු පබ්බජෙසු. උපසමපාදෙසු. තෙ භික්ඛු වෙච උපට්ඨතිංසු. ජීවකො ව කොමාරනච්චො නිකිච්ඡ.

4. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු බහු ගිලානෙ භික්ඛු උපට්ඨන්තවා යාවනබහුලා විඤ්ඤන්තිබහුලා විහරන්ති. “ගිලානහත්තං දෙඵ. ගිලානුපට්ඨානහත්තං දෙඵ. ගිලානනෙසජ්ජං දෙඵයා”ති. ජීවකොපි කොමාරහච්චො බහු ගිලානෙ භික්ඛු නිකිච්ඡන්තො අඤ්ඤන්තා රාජකිච්චං පරිභාජෙසී.

5. අඤ්ඤන්තො පි පුට්ඨො පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨො ජීවකං කොමාරනච්චං උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා ඵතදවොච: “සාධු මං ආචරිය නිකිච්ඡාති”ති. “අභඛිච්චෙය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ව මෙ මාගධො සෙනියො බිලිඛිසාරො උපට්ඨානබ්බො, ඉන්ධාගාරං ව, බුද්ධිපමුඛො ව සමෙසා. නාහං සකෙකාමී නිකිච්ඡතු”නති. “සබ්බං සාපතෙය්‍යං ව තෙ ආචරිය තොභු. අහං ව තෙ දුසො. සාධු මං ආචරිය නිකිච්ඡාති”ති. “අභඛිච්චෙය්‍යා බහුකිච්චො බහුකරණීයො. රාජා ව මෙ මාගධො සෙනියො බිලිඛිසාරො උපට්ඨානබ්බො, ඉන්ධාගාරං ව, බුද්ධිපමුඛො ව සමෙසා. නාහං සකෙකාමී නිකිච්ඡතු”නති.

1. “වදන්ති” අ. මි. නො. මි.
 2. “අභමය්‍යා” අ. මි. නො. මි. ජ. පු. “අභමය්‍යා” ම. ජ. සා.
 3. “භික්ඛුසමෙසා” අ. මි. නො. මි. ම. ජ. සා. P.T.S.

1. එකල්හි මගදදනවුටෙහි කුෂ්ඨ - ගණධ - කිලාස - ඝෂය අපසුමාර යන පඤ්චාබාධයෝ උත්සන්න වූවාහු වෙත්. මේ ආබාධ පසින් මඛනා ලද මිනිස්සු කොමාරහච්ච නම් ජීවක වෙදුන් වෙත ගොස් “ආවායඝීය, අපට පිළියම් කළ මැනවැ” යි මෙසේ කීයහි. එකල්හි “ආයඝීයෙනි, මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මා විසින් මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ ද ඒ රජහුගේ අන්තඃපුරය ද බුද්ධපුමුඛසමිස නෙමේ ද උපස්ථාන කළ යුතු ය. එහෙයින් මම පිළියම් කිරීමට නො හැක්කේ වෙමි” යි හේ කීයේ ය: “ආවායඝීය, අපසතු සියලු ධනය ද ඔබට වේවා, අපි ද ඔබට දාසයෝ වෙමු. ඇදුර, අපට පිළියම් කරණු මැනවැ” යි නැවත ද කීහ. “ආයඝීයෙනි, මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මා විසින් මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජතෙමේ ද ඒ රජුගේ අන්තඃපුරය ද බුද්ධපුමුඛසමිස නෙමේ ද උපස්ථාන කළ යුතු ය. එහෙයින් මම පිළියම් කරන්නට නො හැක්කේ වෙමි” යි ජීවක හෙමේ කීයේ ය.

2. එකල්හි ඒ මිනිසුන්ට “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ සැප වූ පැවැත්ම ඇත්තෝ ය. පහසු හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වලද හුලං නො හමන යහන්ති සයනය කරති. අපි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි පැවිදි වන්තෙමු නම් යෙහෙක. එකල්හි භික්ෂුහු ද උපස්ථාන කරන්නෝ ය. කොමාරහච්ච ජීවක තෙමේ ද පිළියම් කරන්නෝ ය” යි සිතෙක් උපන.

3. ඉක්බිති ඒ මිනිස්සු භික්ෂුන් හැරා ගොස් පැවිදිද ඉල්ලූහ. භික්ෂුහු ඔවුන් පැවිදි කළහ. උපසපන් ද කළහ. භික්ෂුහු ද ඔවුන්ට උපස්ථාන කළහ. කොමාරහච්ච ජීවක තෙමේ ද පිළියම් කෙළේ ය.

4. එකල්හි භික්ෂුහු බොහෝ ගිලන් මහණුන්ට උපස්ථාන කරන්නෝ “ගිලනුන්ට භිත බන් දෙවු. ගිලනොපස්ථායකයන්ට බන් දෙවු. ගිලනුන්ට භිත බෙහෙත් දෙවු” යි බොහෝ සේ ඉල්ලමින් බොහෝ සේ විණවමින් වෙසෙති. කොමාරහච්ච ජීවක තෙමේ ද බොහෝ ගිලන් මහණුන්ට පිළියම් කරන්නෝ එක්තරා රාජකායඝීයක් පිරිනෙලියේ ය.

5. එකල්හි පඤ්චාබාධයෙන් පෙළුණු එක්තරා පුරුෂයෙක් කොමාර-හච්ච ජීවකයා වෙතට ගොස් “ඇදුර, මට පිළියම් කරනු මැනවැ” යි කීයේ ය. “ආයඝීය මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළයුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ ද ඔහුගේ අන්තඃපුරය ද බුද්ධපුමුඛසමිස නෙමේ ද මා විසින් උපස්ථාන කළ යුතු ය. එහෙයින් මම පිළියම් කරන්නට නො හැක්කේ වෙමි” යි කී ය. “ඇදුර, මා සතු සියලු ධනය ද ඔබට වේවා. මම ඔබගේ දාසයෙක් ද වෙමි. ඇදුර, මට පිළියම් කරණු මැනවැ” යි (හෙතෙමේ නැවතත් කී ය.) එවිට ද ජීවක තෙමේ “සගය, මම බොහෝ කටයුතු ඇත්තෙක් වෙමි. බොහෝ කළ යුතු දෑ ඇත්තෙක් වෙමි. මා විසින් මගධෙයවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ ද ඔහුගේ අන්තඃපුරය ද බුද්ධපුමුඛ සමිසනෙමේ ද උපස්ථාන කළ යුතු ය. මම පිළියම් කිරීමට නො හැක්කේ වෙමි” යි කී ය.

6. අඵ බො තස්ස පුරිසස්ස ඵනදකොසි: “ඉමෙ බො සමණා සකාපුතතියා සුබසීලා සුබසමාචාරා, සුභොජනානි භුඤ්ජා නිවානෙසු සයනෙසු සයනති. යනනුනානං සමණෙසු සකාපුතතියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, තස් භික්ඛුවෙව උපට්ඨතිස්සනති. ජීවකො ව කොමාරහච්චො නිකිච්ඡස්ස ති සොභං¹ අරොගො විබහමිස්සාමි” ති.

7. අඵ බො සො පුරිසො භික්ඛු උපසඛකමිඤා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛු පබ්බාජෙසුං. උපසමපාදෙසුං. තං භික්ඛුවෙව උපට්ඨතිංසු. ජීවකො ව කොමාරහච්චො නිකිච්ඡි. සො අරොගො විබහමි.

8. අඤ්ඤා බො ජීවකො කොමාරහච්චො තං පුරිසං විබහනනං. දිස්සාන තං පුරිසං ඵනදවොච: “නනු ඤා අය්‍ය භික්ඛුසු පබ්බජිතො අතොසි?” ති. “ඵචං ආචරියා” ති. “කිස්ස පත ඤං අය්‍යො ඵචරුපං අකාසි?” ති.

9. අඵ බො සො පුරිසො ජීවකස්ස කොමාරහච්චස්ස ඵනමත්ථං ආරොචෙසි. ජීවකො කොමාරහච්චො උජ්ඣායති බියති විපාවෙති: “කථං හි නාම හදන්තා පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨං පබ්බාජෙස්සන්ත්” ති.

10. අඵ බො ජීවකො කොමාරහච්චො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා ඵකමන්තං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීනො බො ජීවකො කොමාරහච්චො භගවන්තං ඵනදවොච: “සාධු භන්තො, අය්‍යො පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨො න පබ්බාජෙස්ස” නති.

11. අඵ බො භගවා ජීවකං කොමාරහච්චං ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සෙසි. සමාදපෙසි. සමුත්තොජෙසි. සමපතංසෙසි. අඵ බො ජීවකො කොමාරහච්චො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තොජිතො සමපතංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙඤා පදකබ්ඤං කඤා පකකාමි.

12. අඵ බො භගවා ඵනසමිං නිදන්තෙ ඵනසමිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඤා භික්ඛු ආමන්තෙසි: “න භික්ඛවෙ පඤ්චති ආබාධෙති පුට්ඨො පබ්බාජෙතඤො. යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

1. “සොමහි” ම ජ සා.

6. එකල්හි ඒ පුරුෂයාහට “මේ ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ සැප වූ පැවැතුම් ඇත්තෝ ය. පහසු හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වලඳු හුළං නොවදින යනනාහි සයනය කෙරෙති. මම ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නමි යහපති. එකල්හි භික්‍ෂුහු ද මට උපසඨාන කරන්නාහ. කොමාරහච්ච්චක තෙමේ ත් මට පිළියම් කරන්නෝ ය. ඒ මම ලෙඩ නැත්තෙක් ව සිටුරු හරින්නෙමි’ යි සිතෙක් උපන.

7. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ භික්‍ෂූන් කුරා ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලී ය. භික්‍ෂුහු ඔහු පැවිදි කළහ. උපසපන් ද කළහ. භික්‍ෂුහු ඔහුට උපසඨාන ද කළහ. කොමාරහච්ච්චක තෙමේ ත් ඔහුට පිළියම් කෙළේ ය. තෙතෙමේ නිරොගවූයේ සිටුරු හැර ගියේ ය.

8. එකල්හි ජීවකතෙමේ සිටුරු හැර ගියාවූ ඒ පුරුෂයා දුටුවේ ය. දක “සගය, ඔබ භික්‍ෂූන් වෙත පැවිදිව සිටියෝ නොවනු ද?” යි ඔහු ගෙන් ඇසී ය. “ඇදුර, එසේ ය” යි තෙතෙමේ පිළිතුරු දුන්නේ ය. “සගය, මෙබන්දක් කෙළේ කුමක් නිසාද?” යි ඇසී ය.

9. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ කොමාරහච්ච්චකයාහට මේ කරුණ දුන්වී ය. කොමාරහච්ච්චක තෙමේ “කෙසේ නම් ස්වාමීන් වහන්සේලා පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළෙන්නකු පැවිදි කරත් දැයි යි අවමන් කරයි. නිත්‍ය කරයි. දොස් කීයයි.

10. ඉක්බිති කොමාරහච්ච්චක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හිඳ “ස්වාමීනි, ස්වාමීන් වහන්සේලා පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළෙනකු පැවිදි නො කරන්නෝ නමි යහපතැ” යි සැලකළේ ය.

11. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොමාරහච්ච්චකයාහට දැහැමි කතාවෙන් කරුණු දැක්වූ සේක. කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූ සේක. කුසල් දහමිහි තියුණු කරවූ සේක. ඇති ගුණයන්ගෙන් සතුටුකරවූ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැහැමි කතාවෙන් කරුණු දැක්වූ කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූ කුසල් දහමිහි තියුණු කරවූ පැහැදවූ කොමාරහච්ච්චක තෙමේ හුනස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට ගියේ ය.

12. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණ යෙහි දැහැමි කතා කොට “මහණෙනි, පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළෙනක් පැවිදි නො කළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නමි දුකුලාඥාවක් වේ” යි භික්‍ෂූන් ඇමතු සේක.

13. තෙන ඛො උත සමයෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බ්ලිඛිසාරස්ස පච්චනෙනා කුපිතො හොති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බ්ලිඛිසාරො සෙනානායකෙ මහාමනෙන ආණාපෙසී: “ගච්ඡථ භණේ, ¹ පච්චනනං උච්චිනථා” තී. “ඵචං දෙවො” තී ඛො සෙනානායකා මහාමනතා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බ්ලිඛිසාරස්ස පච්චස්සොදුං.

14. අථ ඛො අභිඤ්ඤානානං අභිඤ්ඤානානං යොධානං ඵනදහොසී: “මයං ඛො යුද්ධාභීතජ්ඣිනො ගච්ඡන්තා පාපඤ්ඤා කරොමි. ² බහුඤ්ඤා අපුඤ්ඤා පසවාම. කෙන හු ඛො මයං උපායෙන පාපා ව විරමෙය්‍යාම කල්‍යාණඤ්ඤා කරෙය්‍යාමා” තී.

15. අථ ඛො තෙසං යොධානං ඵනදහොසී: “ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බුහමචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ ඛො මයං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යාම ඵචං මයං පාපා ව විරමෙය්‍යාම කල්‍යාණඤ්ඤා කරෙය්‍යාමා” තී.

16. අථ ඛො තෙ යොධා භික්ඛු උපසඛකමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචිංසු. තෙ භික්ඛු පබ්බාජෙසුං, උපසම්පාදෙසුං. සෙනානායකා මහාමනතා රුජ්ඣපෙ පුච්ඡංසු. “කීනහු ඛො භණේ ඉඤ්ඤානාමො ව ඉඤ්ඤානාමො ව යොධා න දිස්සන්ති” තී. “ඉඤ්ඤානාමො ව ඉඤ්ඤානාමොව සාමී, යොධා භික්ඛුසු පබ්බජ්ජා” තී. සෙනානායකා මහාමනතා උජ්ඣායන්ති බියන්ති විපාවෙන්ති: “කථං හී නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා රාජභටං පබ්බාජෙස්සන්ති” තී. සෙනානායකා මහාමනතා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බ්ලිඛිසාරස්ස ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං.

17. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බ්ලිඛිසාරො වොහාරිකෙ ³ මහාමනෙන පුච්ඡි. “යො භණේ, රාජභටං පබ්බාජෙති, කිං සො පසචති?” තී. උපජ්ඣායස්ස දෙව, සීසං ඡෙත්තබ්බං. ⁴ අනුසාසකස්ස ⁵ ජ්වහා උඤ්ඤිත්තබ්බා. ගණස්ස උපසිඤ්චාසුකා භඤ්ඤිත්තබ්බා” තී.

18. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බ්ලිඛිසාරො යෙන භගවා තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසීනො ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බ්ලිඛිසාරො භගවන්තං ඵනදවොච: “සන්ති භනෙන, රාජානො අස්සද්ධා අප්පසන්නා, තෙ අප්පමන්තකෙනපි ⁶ භික්ඛු විහෙට්ඨෙය්‍යුං. සාධු භනෙන අය්‍යා ඡාජභටං න පබ්බාජෙය්‍යු”න්ති.

1. “හඳුනකා” P T S. 2. “පාපකා කමම.” අ වි. තො වි. ම නු ප. ජ පු.
 3. “වොහාරකෙ” අ වි. තො වි. ජ පු. ම නු ප.
 4. “ඡෙදෙනබ්බං” ජ පු. P T S. තො වි. ම නු ප. “ඡෙත්තබ්බං” ම ජ සං.
 5. “අනුසාසකස්ස” ම ජ සං P T S. 6. “අප්පමන්තකෙපි” තො වි. ම නු ප.

13. එකල්හි මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජුට පසල් දනව්ව කිපියේ වේ. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජු තෙමේ සේනාවන්ට නායක වූ මහඇමතිගේ “සගයෙනි, යවු, පසල් දනව්ව දියුණු කරවු” (සොරැන් පලවා හැර සොර බිවෙයන් නැති බැහැර ගිය ගම්වැස්සන් ගෙන්වා ඔවුන්ට වාසස්ථාන සපයා දී ගොවිකම් ආදිය දියුණු කරවු) යි අණ කෙළේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, යහපතා” යි සෙනාධිපති මහාමාත්‍යයෝ මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජුහට පිළිවදන් දුන්හ.

14. එකල්හි ප්‍රසිඬ යොධයන්ට “අපි යුධ කිරීමෙහි සතුටු වන්නමෝ පව් ද කරන්නෙමු. බොහෝ අකුසල් ද රැස් කරන්නෙමු. අපි කිනම් උපායකින් පවින් වළකින්නෙමු ද? කුසල් කරන්නෙමු ද?” යි සිතෙක් උපන්නේ ය.

15. නැවත ද ඒ යෝධයන්ට “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ දහමිහි හැසිරෙන්නෝ ය. සමච්ච හැසිරෙන්නෝ ය. බ්‍රහ්මචාරී ය. සත්‍යවාදී ය. සිල්වත් ය. යහපත් පැවැතුම් ඇත්තාහ. අපි ඤ ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි පැවිදි වන්නෙමු නම්, පවිත්‍ර වත් වළකින්නෙමු. කුසලු වත් කරන්නෙමු” යි සිත් විය.

16. ඉක්බිති ඒ යොධයෝ භික්ෂුන් කරා ගොස් පැවිදිද ඉල්ලූහ. භික්ෂුහු ඔවුන් පැවිදි කලහ. උපසපන් කලහ. එකල්හි සෙනාධිපති මහාමාත්‍යයෝ “සගයෙනි, මෙ නම් වූ ඤ මෙ නම් වූ ඤ යොධයෝ නො දක්නා ලැබෙත්. එහි හේතු කීමැ?” යි රාජහටයන්ගෙන් විචාලෝ ය. “සමාමිති, මෙ නම් වූ ඤ මෙ නම් වූ ඤ යොධයෝ භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූහ” යි ඔහු කීහ. කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ රාජහටයන් පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි සෙනාධිපති මහාමාත්‍යයෝ අවමන් කෙරෙත්. නිඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඔහු ඒ බව මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජුට දන්වූහ.

17. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජු තෙමේ “සගයෙනි, යමෙක් රාජ හටයෙකු පැවිදි කෙරේ නම් හෙ තෙමේ කිනම් දඬුවමක් අත්පත් කරගනී ද?” යි විනිශ්චයකාරකා මහාමාත්‍යයන්ගෙන් විචාලේ ය. “දෙවයන් වහන්ස, උපාධ්‍යායයාගේ භිස සිදිය යුතු ය. අනුශාසකයාගේ දිව උද්රා දූමිය යුතු ය. ගණයාගේ අඩක් ඉල ඇට බිදිය යුතු ය” යි ඔහු කීහ.

18. එකල්හි මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිමබ්බසාර රජු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගොස් වැද පසෙක හිඳ සමාමිති, ශ්‍රද්ධා නැත්තා වූ සසුන්හි නො පහන් රජු වෙති. ඒ රජු ඉතා ටිකකිනිඳු භික්ෂුන් පෙළන්නාහු ය. සමාමිති, ආයඹියන් වහන්සේලා රාජ හටයෙකු පැවිදි නො කරන්නෝ නම් යහපතැ යි” සැලකෙළේ ය.

19. අඵ බො භගවා රාජානං මාගධං සෙතියං බිම්බිසාරං ධම්මසා කථාය සඤ්ඤාසි, සමාදපෙසි, සමුත්තනචෙසි, සමපනංසෙසි, අඵ බො රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මසා කථාය සඤ්ඤාසිනො සමාදපිනො සමුත්තනච්ඤො සමපනංසිනො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකඛිණං කඤ්ඤා පකකාමි.

20. අඵ බො භගවා එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කඤ්ඤා ආමන්තෙසි: “න භික්ඛවෙ රාජභටො පබ්බාචෙතබ්බො, යො පබ්බාචෙය්‍ය ආපනති දුකකට්ඨසා” ති

21. තෙන බො පන සමයෙන වොරො අබගුලිමාලො භික්ඛුසු පබ්බච්ඤො හොති, මනුස්සා පසසිඤ්ඤා උබ්බිජ්ජන්ති, උත්තසන්ති පි, පලායන්ති, අඤ්ඤානපි ගච්ඡන්ති, අඤ්ඤානපි මුඛං කරොන්ති, ආරම්පි ඵකෙනති, මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙත්ති: “කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ධජ්ඣකං වොරං පබ්බාචෙසුන්ති” ති, අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බීයන්තානං විපාවෙන්තානං, අඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං, “න භික්ඛවෙ ධජ්ඣකො වොරො පබ්බාචෙතබ්බො, යො පබ්බාචෙය්‍ය ආපනති දුකකට්ඨසා” ති.

22. තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතියෙන බිම්බිසාරෙන අනුඤ්ඤානං හොති: “යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බචන්ති, න තෙ ලභ්‍යා කිඤ්ඤි කාඤ්ඤා, ස්වාකඛානො ධම්මො වරන්තා බුහමච්චියං සමමා දුකකසු අන්තකිරියායා” ති.

23. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො වොරිකං කඤ්ඤා කාරාය බඤ්ඤො හොති, සො කාරං භිජ්ඣො පලාසිඤ්ඤා භික්ඛුසු පබ්බච්ඤො හොති, මනුස්සා පසසිඤ්ඤා එවමානංසු, “අයං සො කාරහෙදකො වොරො, හඤ්ඤා නං තෙමා” ති, එකවෙව එවමානංසු, “මායා එවං අවච්ඡන්ති, අනුඤ්ඤානං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතියෙන බිම්බිසාරෙන යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බචන්ති න තෙ ලභ්‍යා කිඤ්ඤි කාඤ්ඤා, ස්වාකඛානො ධම්මො, වරන්තා බුහමච්චියං සමමා දුකකසු අන්තකිරියායා” ති.

24. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙන්ති: “අනුච්චාරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා, නසිමෙ ලභ්‍යා කිඤ්ඤි කාඤ්ඤා, කථං හි නාම 1 කාරහෙදකං වොරං පබ්බාචෙසුන්ති” ති, භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං, න භික්ඛවෙ, කාරහෙදකො වොරො පබ්බාචෙතබ්බො, යො පබ්බාචෙය්‍ය ආපනති දුකකට්ඨසා” ති.

1. “කථංහි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා” ම ජ ස.

19. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දැක්වූහ. කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූහ. කුසල් දහමිහි තියුණු කරවූහ. ඇති ගුණයෙන් සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කතාවෙන් කරුණු දැක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තියුණු කරවන ලද්දේ සතුටු කරවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැගිට වැද පැදකුණු කොට ගියේය.

20. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, රාජහටයෙක් පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආචැන් වේ” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

21. එකල්හි අඛඟුලිමාල සොර තෙමේ භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ වේ. මිනිස්සු දැක බියපත් වෙති. නැති ගණිති. පලා යෙති. අන් මගිනුදු යෙත්. අන් දෙසකට මුහුණ දු හරවත්. දොර වසා ගණිත්. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ කොහි බැඳි (ප්‍රකටවූ) සොරහු පැවිදි කරන්නාහු දැ” යි අවමන් කෙරෙත්. නිත්‍ය කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භික්ෂූහු ඛණිත දොඩන දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් අසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, කොහි බැඳි සොර තෙමේ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආචැන් වේ” යි වදාළ සේක.

22. එකල්හි මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු විසින් “යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. ධර්මය මනාකොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙලවර කරන්නට බ්‍රහ්මවයඝීයෙහි හැසිරෙත්වා” යි අනුදන්තා ලද්දේ ය.

23. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් සොරකම් කොට සිරගෙයි ලා බඳින ලද්දේ වේ. තෙතෙමේ සිරගෙය බිඳ ගෙන පලා ගොස් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. මිනිස්සු දැක “මේ තෙමේ ඒ සිර ගෙය බිඳ ගියා වූ සොරා ය. එතෙසින් මුහු අල්ලා ගෙන යමු” යි කීහ. ඇතැම් කෙනෙක් “මිත්‍රයෙනි, මෙසේ නොකියවු, මගධේශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු විසින් ‘යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද, ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. ධර්මය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙලවර කරන්නට බ්‍රහ්මවයඝීයෙහි හැසිරෙත්වා’ යි අනුදන්තා ලද්දේ ය” යි මෙසේ කීහ.

24. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ (රජුගෙන්) ලත් අභය ආචැන්තෝ ය. මුත් වහන්සේලා කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. කෙසේ නම් සිරගේ බිඳ ගිය සොරු පැවිදි කරන්නාහු දැ?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිත්‍ය කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිරගෙය බිඳ ගිය සොර තෙමේ පැවිදි නොකළයුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලා ආචැන් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

25. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤානරො 1 පුරිසො වොරිකා කඛා පලාසිඛා භික්ඛුසු පබ්බජ්නො හොති. සො ච රඤ්ඤා අනොපුරෙ 2 ලිබ්බො හොති. “යත් පසසිතබ්බො 3 නත් හනනබ්බො” ති. මනුස්සා එවමාහංසු: “අයං සො ලිබ්බකො වොරො. හද්ද නං හනාමා” ති. එකච්ච එවමාහංසු: “මාය්‍යා එවං අවචුත්ථ. අනුඤ්ඤානං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතියෙන බිම්බිසාරෙන යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තෙසු පබ්බජන්ති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාභුං. සවාකඛානො ධම්මො. වරනතු බ්‍රහමචරියං සමමා දුකකස්ස අනනකිරියායා” ති.

26 මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙනති: “අනස්සවරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. නසිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාභුං. කථං හි නාම ලිබ්බකං වොරං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ ලිබ්බකො වොරො පබ්බාජෙතිබ්බො. යො පබ්බාජෙස්ස ආපත්ති දුකකපස්සා” ති.

27. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො කසාහතො කතදණ්ඩකමමො භික්ඛුසු පබ්බජ්නො හොති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙනති: කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා කසාහනං කතදණ්ඩකමමං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, කසාහතො කතදණ්ඩකමමො පබ්බාජෙතිබ්බො. යො පබ්බාජෙස්ස ආපත්ති දුකකපස්සා” ති.

28. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො ලකඛණාහතො කතදණ්ඩකමමො භික්ඛුසු පබ්බජ්නො හොති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ලකඛණාහනං කතදණ්ඩකමමං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. හගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ ලකඛණාහතො කතදණ්ඩකමමො පබ්බාජෙතිබ්බො. යො පබ්බාජෙස්ස ආපත්ති දුකකපස්සා” ති.

29. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤානරො පුරිසො ඉණ්ඨසිකො 4 පලාසිඛා භික්ඛුසු පබ්බජ්නො හොති. ධනියා පසසිඛා එවමාහංසු: “අයං සො අමනාකං ඉණ්ඨසිකො. හද්දනං නෙමා හි. එකච්ච එවමාහංසු “මාය්‍යා එවං අවචුත්ථ. අනුඤ්ඤානං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතියෙන බිම්බිසාරෙන යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාභුං. සවාකඛානො ධම්මො. වරනතු බ්‍රහමචරියං සමමා දුකකස්ස අනනකිරියායා” ති.

1. “අඤ්ඤානරොපි” අ ව. ජ. පු
 2. “සො ච. අනොපුරෙ” සී මු. 3. “යත් පසසිති” ම ජ සා.
 4 “අඤ්ඤානරො ඉණ්ඨසිකො” අ ව. තො ව. ජ පු. ම නු ප. P T S.

25. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් සොරකමි කොට පලා ගොස් භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. තෙතෙමේ ද රජුගේ අන්තඃපුරයෙහි ලියා තබන ලද්දේ වේ: “යම් තැනකදී දැක්ක හැක්කේ ද එතැනිහිදී නැසිය යුත්තේ ය” කියා යි. මිනිස්සු දැක “මේ ඒ ලියා තබනු සොරා ය. එබැවින් මු නසමු” යි කිත. “සගයෙහි, එසේ නො කියවු. මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජු විසින් ‘යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නො ලැබිය යුත්තෝ ය. ධර්මය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුන් කෙළවර කරන්නට බ්‍රහ්මවයසීයෙහි හැසිරෙත්වා’ යි අනුදන්තා ලද්දේ ය” යි කිත.

26. මිනිස්සු ශාක්‍යපුත්‍ර වූ “මේ ශ්‍රමණයෝ (රජුගෙන්) ලැබ අහස ඇත්තෝ ය. මුත්චන්තේලා කිසි දඬුවමක් කරන්නට නො ලැබිය යුත්තෝ ය. කෙසේ නම් ලියා තැබූ සොරා පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිද්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ලියැවුණු සොර තෙමේ පැවිදි නො කල යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නෝ නම් දුකුලාආච්චන් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාල සේක.

27. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් කසයෙන් නලන ලද්දේ (එයින්ම) කරණු ලැබූ දඬුවම් ඇත්තේ භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. මිනිස්සු කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ කසයෙන් නලනු ලැබූ කරණලද දඬුවම් ඇත්තහු පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිද්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, කසයෙන් නලනු ලැබූ කරණලද දඬුවම් ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නෝ නම් දුකුලාආච්චන් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාල සේක.

28. එකල්හි සලකුණු තබනු ලැබූ (තංවසු ගැසීමෙන්) කරණ ලද දඬුවම් ඇති එක්තරා පුරුෂයෙක් භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. එකල්හි මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයෝ සලකුණු තබනු ලැබූ කරණ ලද දඬුවම් ඇත්තවුන් පැවිදි කරන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිද්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සලකුණු තැබූ කරණ ලද දඬුවම් ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නෝ නම් දුකුලාආච්චන් වේ” යි උන්වහන්සේ වදාල සේක.

29. එකල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් නය ගැනි වූයේ පලා ගොස් භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. ධන හිමියෝ ඔහු දැක “මේ ඒ අපගේ නය ගැනියා ය. එබැවින් මු ගෙන යමු” යි කිත. ඇතැම් කෙනෙක් මිත්‍රයිනි, මෙසේ නො කියවු. මගධෙශවර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජු විසින් ‘යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නො ලැබිය යුත්තේ ය. ධර්මය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුන් කෙළවර කරන්නට බ්‍රහ්මවයසීයෙහි හැසිරෙත්වා’ යි අනුදන්තා ලද්දේ ය” යි මෙසේ කිත.

30. මනුස්සා උජ්ඣායනති භියනති විපාවෙනති: “අහස්සවරා ඉමෙ සමණා සක්කපුත්තියා, නයිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං, කථං භී නාම ඉණාසිකං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං, “න භීකතිවෙ ඉණාසිකො පබ්බාජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙස්ස ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

31. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො දුසො පලාභිනා භීකුඤ්ඤ පබ්බජ්තො හොති, අසිරිකා¹ පසසිනා එවමානංසු “අයං සො අමාකං දුසො, හදද නං නෙමා” ති. එතච්චෙව එවමානංසු: මාය්‍යා එවං අවචුන්ථ. අනුඤ්ඤතං රඤ්ඤ මාගධෙන සෙතියෙන බිච්චිසාරෙන යෙ සමණෙසු සක්කපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. ස්වාකාතො ධම්මො, චරනනු බුභමචරියං සමමා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා” ති.

32. මනුස්සා උජ්ඣායනති භියනති විපාවෙනති: “අහස්සවරා ඉමෙ සමණා සක්කපුත්තියා, නයිමෙ ලබ්භා කිඤ්චිකාතුං, “කථං භී නාම දුසං පබ්බාජෙස්සන්ති” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං, “න භීකතිවෙ දුසො පබ්බාජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙස්ස ආපත්ති දුක්ඛටස්සා” ති.

33. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො කමමාරහණ්ඨි මානා-පිතුභි සද්ධිං හණ්ඨිනා ආරාමං ගන්තවා භීකුඤ්ඤ පබ්බජ්තො හොති. අථ බො තස්ස කමමාරහණ්ඨස්ස මානාපිතරො තං කමමාරහණ්ඨිං විචිනන්තා ආරාමං ගන්තවා භීකුඤ්ඤ පුච්ඡංසු: “අපි හන්තෙ, එවරුපං දුරකං පස්සෙය්‍යාථා” ති. භීකුඤ්ඤ අජානංයෙව ආහංසු: “න ජානාමා” ති අපස්සංයෙව ආහංසු “න පස්සාමා” ති.

34. අථ බො තස්ස කමමාරහණ්ඨස්ස මානාපිතරො තං කමමාර-හණ්ඨිං විචිනන්තා භීකුඤ්ඤ පබ්බජ්තං දිස්වා උජ්ඣායනති භියනති විපාවෙනති: “අලජ්ජතො ඉමෙ සමණා සක්කපුත්තියා දුස්සිලා මුසාවාදිතො, ජානංයෙව ආහංසු න ජානාමාති. පස්සංයෙව ආහංසු න පස්සාමාති. අයං දුරකො භීකුඤ්ඤ පබ්බජ්තො” ති.

35. අස්සොසුං බො භීකුඤ්ඤ තස්ස කමමාරහණ්ඨස්ස මානාපිතුන්තං² උජ්ඣායන්තානං භියන්තානං විපාවෙන්තානං, අථ බො තෙ භීකුඤ්ඤ භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං, “අනුජානාමි භීකතිවෙ සබ්බං අපලොකෙතුං හණ්ඨිකමායා” ති.

1. “අයසකා” ම ජ සං. “අයසිකා” PTS. “අසිරා” තො ච. ම හු ප.
 2. ‘මානාපිතුනං’ ම ජ සං.

30. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ (රජුගෙන්) ලත් අපය ඇත්තෝ ය. මුත්චන්තෝදෙලා කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. කෙසේ නම් නයගැතියනු පැවිදි කරන්නනු ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි නයගැත්තෝ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවාච් චේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

31. එකල්හි එක්තරා දාසයෙක් පලා ගොස් භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. ස්වාමීනු දැක මේ ඒ අපගේ දාසයා ය, මු ගෙණ යමු” යි කීහ. ඇතැම් කෙනෙක් “මිත්‍රයෙනි, මෙසේ නොකියවු. මහවෙඛර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජු පිහිටි යම් කෙනෙක් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වෙත් ද ඔහු කිසි දඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. ධර්මය තෙමේ මනා කොට දෙසන ලද්දේ ය. මනා කොට දුක් කෙළවර කරන්නට බුහුමවයායෙහි කැසිරෙත්වා යි අනුදන්නා ලද්දේ ය” යි මෙසේ කීහ.

32. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ රජුගෙන් ලත් අපය ඇත්තෝ ය. මුත්චන්තෝදෙලා කිසිදඬුවමක් කරන්නට නොලැබිය යුත්තෝ ය. කෙසේ නම් දාසයා පැවිදි කරන්නනු ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දාස තෙමේ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආවාච් චේ” යි උන්වහන්සේ වදාළ සේක.

33. එකල්හි එක්තරා මුඩු කළ හිස ඇති (කෙස් සිළුපසක් ඇති) හරුණ රන්කරුපුතෙක් මවු පියන් සමග ඩබර කොට ආරාමයට ගොස් භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. ඉක්බිති ඒ හිසමුඩු රන්කරු පුතුගේ මවුපියෝ ඒ හිසමුඩු රන්කරු පුතු සොයමින් ආරාමයට ගොස් “ස්වාමීනි, මෙබඳු දරුවකු දුටුවනු ද?” යි භික්ෂුන්ගෙන් විචාලහ. භික්ෂුහු නොදන්නෝ ම “නොදනිමු” යි කීහ. නොදන්නෝ ම “නොදනිමු” යි කීහ.

34. ඉක්බිති ඒ කම්මාරහණයුගේ මවුපියෝ ඒ කම්මාරහණයු සොයන්නෝ භික්ෂුන් වෙත පැවිදිවූවනු දැක “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ ලජ්ජා නැත්තෝ ය. දුග්ගිලයෝ ය. බොරු කියන්නෝ ය. දන්නක් නොදනිමු යි කීහ. දන්නක් නොදනිමු යි කීහ. මේ දරුවෙතෙමේ භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

35. එකල්හි භික්ෂුහු එසේ බණින දොඩන දොස් පවරණ ඒ කම්මාර-හණයුගේ මවුපියන්ගේ ඇණුම් බැණුම් ඇසූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, හණ්ඩකම්ම (හිස කෙස් බැම) පිණිස සම්ඝයා විචාරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

36. තෙන බො පන සමයෙන රාජගතෙ සත්තරසවග්ගියා දුරකා සත්භයකා තොන්ති. උපාලිදුරකො තෙසං පාමොකෙබ්බා තොති. අඵ බො උපාලිසුසා මානාපිඤ්ඤානං ඵන්දහොසි: “තෙන නු බො උපායෙන උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කීලමෙය්‍යා” ති.

37. අඵ බො උපාලිසුසා මානාපිඤ්ඤානං ඵන්දහොසි: “සවෙ බො උපාලි ලෙබං සිකෙබ්බය්‍ය, ඵචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කීලමෙය්‍යා” ති.

38. අඵ බො උපාලිසුසා මානාපිඤ්ඤානං ඵන්දහොසි: “සවෙ බො උපාලි ලෙබං සිකඛිසුසති, අංගුලියො දුක්ඛා භවිසුසන්ති. සවෙ බො උපාලි ගණනං සිකෙබ්බය්‍ය, ඵචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කීලමෙය්‍යා” ති.

39. අඵ බො උපාලිසුසා මානාපිඤ්ඤානං ඵන්දහොසි: “සවෙ බො උපාලි ගණනං සිකඛිසුසති, උරසුස දුක්ඛා භවිසුසන්ති. සවෙ බො උපාලි රූපං සිකෙබ්බය්‍ය, ඵචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කීලමෙය්‍යා” ති.

40. අඵ බො උපාලිසුසා මානාපිඤ්ඤානං ඵන්දහොසි: “සවෙ බො උපාලි රූපං සිකඛිසුසති, අකඛිති දුක්ඛා භවිසුසන්ති. “ඉමෙ බො සමණා සක්ඛ්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා, සුනොජනාති භුඤ්ජිතා නිවානෙසු සයනෙසු සයන්ති. සවෙ බො උපාලි සමණෙසු සක්ඛ්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍ය ඵචං බො උපාලි අමනාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කීලමෙය්‍යා” ති.

41. අසොසාසි බො උපාලි දුරකො මානාපිඤ්ඤානං ඉමං කථාසලලාපං. අඵ බො උපාලි දුරකො යෙන තෙ දුරකා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො තෙ දුරකෙ ඵන්දවොච: “ඵඵ මයං අය්‍යා සමණෙසු සක්ඛ්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජිසුසාමා” ති.

42. අඵ බො තෙ දුරකා ඵකමෙකසු මානාපිඤ්ඤානෙර උපසඛකමිතො ඵන්දවොචු: “අනුජානාඵ මං අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජ්‍යායා” ති. අඵ බො තෙසං දුරකානං මානාපිඤ්ඤානො “සබ්බෙපි මෙ දුරකා සමානච්ඡෙදු කල්‍යාණාධිපායා” ති අනුජානංසු. තෙ භික්ඛු උපසඛකමිතො පබ්බජ්‍යං යාමිංසු. තෙ භික්ඛු පබ්බජෙසු. උපසමපාදෙසු. තෙ රත්තියා පච්චුස සමයං පච්චුට්ඨාය රොදන්ති, “යාගු දෙඵ. භත්තං දෙඵ. බාදනීයං දෙඵා” ති.

43. භික්ඛු ඵචමානංසු “ආගමෙඵ ආචුසො යාච 1 විනයති. සවෙ යාගු භවිසුසති. පිටිසුසඵ. සවෙ භත්තං භවිසුසති භුඤ්ජිසුසඵ. සවෙ බාදනීයං භවිසුසති. බාදිසුසඵ. තො වෙ භවිසුසති යාගු වා 2 භත්තං වා බාදනීයං වා විණ්ඩාය වරිතා භුඤ්ජිසුසඵා” ති.

1. “යාචරතී” ම ඡ සං. 2. “යාගුංවා” ම ඡ සං. අ ටි. නො ටි.

36. එකල්හි රජගහනුවර සනලොස් වගීයේ දරුවෝ යහළුවෝ වෙති. උපාලි දරුවනෙමි ඔවුන්ට ප්‍රධානවේ. එකල්හි උපාලි දරුවන් මවුපියන්ට “කිනම් උපායයකින් උපාලිනෙමි අපගේ ඇවැමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ද කලානන නො වන්නේ ද” යි සිත් විය.

37. ඉක්බිති උපාලිගේ මවුපියන්ට “උපාලි නෙමි ලිච්ඡ ම ඉගෙන ගන්නේ නම් මෙසේ උපාලි නෙමි අපගේ ඇවැමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානන ද නො වන්නේ ය” යි සිත් විය.

38. නැවත ද උපාලිගේ මවුපියන්ට “උපාලි නෙමි ලිච්ඡ ම ඉගෙන ගන්නේ නම් ඔහුගේ ඇඟිලි පෙළෙන්නේ ය. යම් ලෙසකින් උපාලි නෙමි ගණ්ණය ඉගෙන ගන්නේ නම් මෙසේ අපගේ ඇවැමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානන නො වන්නේ ය” යි කල්පනා වී ය.

39. ඉක්බිති උපාලිගේ මවුපියන්ට “උපාලි නෙමි ගණ්ණය උගන්නේ නම් ඔහුගේ ලය පෙළෙන්නේ ය. යම් ලෙසකින් උපාලි නෙමි රූප ඇදීම උගන්නේ නම් මෙසේ උපාලි අපගේ ඇවැමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානන නො වන්නේ ය” යි අදහස් වී ය.

40. ඉක්බිති උපාලිගේ මවුපියන්ට “යම් ලෙසකින් උපාලි නෙමි රූප ඇදීම උගන්නේ නම් ඔහුගේ ඇස් පෙළෙන්නේ ය. ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ සැප වූ පැවැතුම් ඇත්තෝ ය. පහසු වූ කැසිරිම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වලඳු හුළු කැමිම් නැති යහනානි සයනය කරන්. උපාලි නෙමි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වන්නේ නම් උපාලි අපගේ ඇවැමෙන් සුවසේ ජීවත් වන්නේ ය. කලානන නො වන්නේ ය” යි සිතෙක් උපන.

41. උපාලි දරුවනෙමි මවුපියන්ගේ මේ කතාව අසා ඒ යහළු දරුවන් වෙතට ගොස් ඔවුන්ට “මිත්‍රයෙහි, එවු, අපි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශ්‍රමණයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමු” යි කී ය. “මිත්‍රය, ඔබ පැවිදි වන්නහු නම් අපිත් පැවිදි වන්නෙමු” යි ඔහු කීන.

42. ඉක්බිති ඒ යහළු දරුවෝ එකිනෙකාගේ මවුපියන් වෙත ගොස් “ගිහිගෙයින් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදිවන්නට මට අවසර දෙවු” යි ඉල්ලා සිටියහ. එකල්හි ඒ යහළු දරුවන්ගේ මවුපියෝ මේ සියලු දරුවෝ ම සම අදහස් ඇත්තාන. යහපත් අදහස් ඇත්තාන” යි අවසර දුන්හ. ඔහු භික්ෂූන් වෙත ගොස් පැවිදිද ඉල්ලූහ. භික්ෂූහු ඔවුන් පැවිදි කලහ. උපසපන් කලහ. ඔහු රූ ඉතා අලුයම් නැතිට “කැඳ දෙවු, බත් දෙවු. කැ යුතු දෙයක් දෙවු” යි නඩන්.

43. භික්ෂූහු “ඇවැත්ති එලි වන තුරු ඉපසවු. කැඳ නිබේ නම් බොවු. බත් නිබේ නම් බුදිවු. කැ යුතු දෙයක් නිබේ නම් කවු. කැඳ බත් හෝ (වෙන) කැ යුතු දෙයක් නොවන්නේ නම් පිඬු පිණිස නැසිර බුදිවු” යි කීන.

44. එවමපි බො තෙ භික්ඛු භික්ඛිනී චුළචමානා රොදනොච ච “යාභුං දෙඵ, භතනං දෙඵ, බාදනීයං දෙඵා” තී. සෙනාසනං උභතදන්තිපි උමමිහන්තිපි.

45. අසෙසාසි බො භගවා රතනියා පචචුසසමයං පචචුච්චාය දුරක සද්දං. සුක්ඛාන ආයසමනනං ආනාඤං ආමනොසී: “කිනඤු බො සො ආනාඤ දුරකසද්දෙ?” තී.

46. අඵ බො ආයසමා ආනඤෙ භගචනො ඵනමඤ්ඤං ආරොචෙසී. “සචචං කීර භික්ඛචෙ භික්ඛු ජානං උභතචීසනීචසෙසං පුග්ගලං උපසමපා දෙනති?” තී. “සචචං භගවා”. විගරහී බුද්ධො භගවා: “කඵං හි නාම තෙ භික්ඛචෙ මොඝපුරිසා ජානං උභතචීසනීචසෙසං පුග්ගලං උපසමපාදෙසෙසන්ති, උභතචීසනීචසෙසා භික්ඛචෙ, පුග්ගලො අකඛමො තොති සීනසෙස උණහසෙස ජීසච්ඡාය පිපාසාය, ඩංසමකසචාතාතපසිරිංසපසමඵසෙසනං, දුරුතතානං දුරාගතානං චචනපඵානං. උපපනානං සාරීරිකානං චෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අධිචාසකජානිකො තොති.

47. “චීසනීචසෙසා ච බො භික්ඛචෙ, 1 පුග්ගලො බමො ගොති සීනසෙස උණහසෙස ජීසච්ඡාය පිපාසාය, ඩංසමකසචාතාතපසිරිංසපසමඵසෙසනං, දුරුතතානං දුරාගතානං චචනපඵානං. උපපනානං සාරීරිකානං චෙදනානං දුක්ඛානං තිප්පානං බරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අධිචාසකජානිකො තොති. තෙනං භික්ඛචෙ අපපසනානං චා පසාදයං -පෙ- විගරහීනා ධම්මං කඵං කතා භික්ඛු ආමනොසී: “න භික්ඛචෙ, ජානං උභතචීසනීචසෙසං පුග්ගලො උපසමපා-දෙනබ්බො. යො උපසමපාදෙය්‍ය යඵාධම්මො කාරෙනබ්බො” තී.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤන්තරං කුලං අභිචාතභා රොගෙන කාලකතා තොති. තසෙ පිනාපුත්තකා සෙසා තොනති. තෙ භික්ඛුසු පබ්බජිතා ඵකනො පිණ්ඩාය චරන්ති. අඵ බො සො දුරකො පිතුනො භික්ඛාය දිනතාය උපධාවිතා ඵනදචොච. “මඤ්චමපි නාන, දෙහි මඤ්චමපි නාන, දෙහී” තී. මනුසො උඤ්ඤායන්ති බීයන්ති විපාචෙනති: “අභුතමචාරිනො ඉමෙ සමණා සක්ඛපුත්තියා. අයං 2 දුරකො භික්ඛනියා ජාතො” තී.

49. අසෙසාසු බො භික්ඛු තෙසං මනුසොනං උඤ්ඤායන්තානං බීයන්තානං විපාචෙනතානං. අඵ බො තෙ භික්ඛු භගචනො ඵනමඤ්ඤං ආරොචෙසු: “න භික්ඛචෙ උභත පණණ්ණරසචසෙසං දුරකො පබ්බාචෙනබ්බො යො පබ්බාචෙය්‍ය ආපන්ති දුක්ඛපසෙසා” තී

1 “චීසනීචසෙසා ච භික්ඛචෙ” අ වි ප පු. ම නු ප. නො වි. ස.
2 “චීසනීචසෙසා චො භික්ඛචෙ” “අයමපි” ම ජ සං PTS

44. මෙසේ ද භික්ෂුන් විසින් කියනු ලබන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු “කැඳ දෙවු. බත් දෙවු. කෑ යුතු දෙයක් දෙවු” යි කියමින් හඬන්. සෙනසුන අසුචි තැවරුණක් ද කෙරෙත්. මුත් තැවරුණක් ද කෙරෙත්. (සෙනසුන මන මල මු පන කෙරෙත්.)

45. රූ අලුයම නැති සිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලදරුහඬ අසා ආයුෂමත් අනාදනෙරුන් අමතා “ආනන්දය, මේ ලදරු හඬ කීමැ?” යි විමාරා වදාල සේක.

46. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දසථවරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, භික්ෂුහු දන දෑන විසිවසින් අඩු පුද්ගලයා උපසපන් කරන් යනු සැබෑ දෑ?” යි ඇසූහ. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ හිස් පුරුෂයෝ දෑන දෑන විසිවසින් අඩු පුද්ගලයකු උපසපන් කරන්ද? මහණෙනි, විසිවසින් අඩු පුද්ගල තෙමේ සීන උෂණ බඩ ගිණි පිපාසා මැසි මදුරු අවු සුළං සපී යන මොවුන්ගේ පහස නො ඉවසන්නෝ ය. (ඉවසීමට නො හැක්කේ වේ.) නො මනා සේ කියු නපුරු වචන නො ඉවසන්නෝ ය. සිරුරෙහි හටගත් දුක් වූ තියුණු වූ රළු වූ කටුක වූ අමිහිරි වූ මන නො වඩන්නා වූ පණ නසන්නා වූ වේදනාවන් නො ඉවසන සවනාව ඇත්තේ වේ.

47. “මහණෙනි, විසිවස් ඇත්තා වූ පුද්ගල තෙමේ ම සීන උෂණ බඩගිනි පිපාසා මැසි මදුරු අවු සුළං සපී යන මොවුන්ගේ පහස ඉවසන්නෝ ය. (ඉවසීමට හැක්කේ ය.) නො මනා සේ කියු නපුරු වචන ඉවසන්නෝ ය. සිරුරෙහි හටගත් දුක් වූ තියුණු වූ රළු වූ කටුක වූ අමිහිරි වූ මන නො වඩන්නා වූ පණ නසන්නා වූ වේදනාවන් ඉවසන සවනාව ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස නො වේ.” -පෙ- ගරතා දෘතලිකතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි දෑන දෑන විසිවසින් අඩු පුද්ගල තෙමේ උපසපන් නො කල යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය”.

48. එකල්හි එක්තරා කුලයක් අභිවාහකරොගයෙන් කලුරිය කෙලේ වෙසී. ඒ කුලයේ පියපුත් දෙදෙන ඉතිරි වූවාහු වෙති. ඔහු භික්ෂුන් වෙත පැවිදි ව එකතු ව ම පිඬු සිඟා යති. එකල්හි (පැවිදි වූ) ඒ දරු තෙමේ පියාට ආහාර දුන් කල්හි ලඟට දුව ගොස් “පියානෙනි, මට ද දෙව. පියානෙනි, මට ද දෙව” යි කියේ ය. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයෝ බඹසර නැත්තෝ ය. මේ දරුතෙමේ මෙහෙණකගෙන් උපන්නෝ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. තිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියන්.

49. භික්ෂුහු බණින දෙබන දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් අසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඒ බව සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, පසලොස්වසින් අඩු දරුවා පැවිදි නො කල යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ” යි වදාල සේක.

50. තෙන බො ජන සමයෙන ආයස්මතො ආනන්දස්ස උපට්ඨානකුලං සඬං පසන්තං අභිවානකරොගෙන කාලකතං තොති. දේව ච දුරකා සෙසා තොනති. තෙ පොරුණකෙන ආචිණ්ණකපෙපන භික්ඛු පස්සිනා උපට්ඨාවනති. භික්ඛු අපසාදෙනති. තෙ භික්ඛුති අපසාදියමානා රොදෙනති.

51. අථ බො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදතොසී: “භගවතා පඤ්ඤානතං ‘න උගතපණ්ණරසවස්සා දුරකො පබ්බාජෙනවෙබ්බා’ ති. ඉමෙ ච දුරකා උගතපණ්ණරසවස්සා. තෙන නු බො උපායෙන ඉමෙ දුරකා න චිතස්සෙය්ඤ” නති. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො එතමන්ථං ආරො-වෙසී. “උස්සනනති පත තෙ ආනන්ද, දුරකා කාතෙ උබ්බාවෙතු ?” නති.¹ “උස්සනනති භගවා” තී. අථ බො භගවා එතස්මිං නිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසී: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උගතපණ්ණරසවස්සා දුරකා කාකුච්චෙචකං පබ්බාජෙතු” නති.

52. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්කපුත්තස්ස දේව සාමණේරු ගොනති කාණ්ටකො ච මහකො ච. තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤං දුසෙසුං. භික්ඛු උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සාමණේරු ඵලරූපං අනාචාරං ආචරිස්සන්ති” තී. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ එතෙන දේව සාමණේරු උපට්ඨා-පෙනබ්බා. යො උපට්ඨාවෙස්ස, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා” තී.

53. තෙන බො ජන සමයෙන භගවා තන්ථෙව රාජගහෙ වස්සං වසී. තන්ථ තෙමන්තං. තන්ථ ගිමනං. මනුස්සා උජ්ඣායනති බීයනති විපාවෙනති: “ආනුඤ්ඤිකා සමණාන- සක්කපුත්තියාන ධීසා අකුකාරු. න ඉමෙසං ධීසා පක්ඛායන්ති” තී.

54. අස්සොපුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං බීයන්තානං විපාවෙන්තානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. අථ බො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමනෙතසී: “ගච්ඡානන්ද, අවාචුරණං² ආදය අනුපරිවෙණීයං භික්ඛුනං ආරොවෙති: ‘ඉච්ඡාචුසො භගවා දකඛිණාගිරිං චාරිකං පක්ඛමිතුං. යස්සායස්මතො අන්ථො, සො ආගච්ඡතු’ තී. ‘එවමහනෙත’ ති බො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො පටිස්සුනා,³ අවාචුරණං ආදය අනුපරිවෙණීයං භික්ඛුනං ආරොවෙසී. ‘ඉච්ඡාචුසො භගවා දකඛිණාගිරිං චාරිකං පක්ඛමිතුං. යස්සායස්මතො අන්ථො, සො ආගච්ඡතු’ තී. භික්ඛු එවමානංසු: “භගවතා ආචුසො ආනන්ද, පඤ්ඤානතං ‘දසවස්සානි නිස්සාය වජ්ඣං. දසවස්සෙන නිස්සායං දුතුං.’ තන්ථ ච තො ගන්තබ්බං භවිස්සති. නිස්සායො ච ගතෙනවෙබ්බා භවිස්සති. ඉත්තරො ච වාසො භවිස්සති. පුත්ත ච පච්චාගන්තබ්බං භවිස්සති. පුත්ත ච නිස්සායො ගතෙනවෙබ්බා භවිස්සති. සචේ අමානං ආචරිඤ්ඤපඤ්ඤායා ගමිස්සනති, මයමපි ගමිස්සාම. තො චේ අමානං ආචරිඤ්ඤපඤ්ඤායා ගමිස්සනති, මයමපි න ගමිස්සාම. ලුහුචිත්තානනා තො ආචුසො ආනන්ද, පඤ්ඤාසිස්සති” තී.

1. “උබ්බාවතු” තො ච. ම නු ප. 2. “අවාචුරණං” P T S.
3. “පටිස්සුණිතා” ම ජ සං.

50. එකල්හි ආයුෂමන් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේගේ සැදැහැනි පහන් වූ උපසංඛායක කුලයක් අභිවානකරොගයෙන් කලුරිය කළේ ය. එහි දරුවෝ දෙදෙනෙක් ඉතිරි වූහ. ඔහු පැරැණි වූ තමන්ට පුරුදු සිරිතින් හිඤ්ඤා දැක ලඟට දුටු යෙක්. හිඤ්ඤා ඔවුන් බැහැර කරන්. හිඤ්ඤා විසින් බැහැර කරණු ලබන ඒ දරුවෝ හඬා වැටෙති.

51. එකල්හි ආයුෂමන් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පසලොස්වසින් අඩු දරු තෙමේ පැවිදි නො කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ දරුවෝත් පසලොස්වසට අඩු වයස් ඇත්තෝ ය. කීනම් උපායකින් මේ දරුවෝ නො තැසෙන්නාහු දැ?” යි සිතෙක් උපන. එකල්හි ආයුෂමන් වූ ආනන්දසථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකළහ. එවිට උන්වහන්සේ “ආනන්දය, ඒ දරුවෝ කවුඹන් පලවාලීමට හැකි වෙත් දැ?” යි ඇසූහ. “භාග්‍යවතුන්වහන්ස, හැකි වෙත්” යි ආනන්දසථවිරයන් වහන්සේ පිළිතුරු දුන්හ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදානයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට හිඤ්ඤා අමතා “මහණෙනි පසලොස්වසින් අඩු වූ කවුඹන් පලවාලීමෙහි පොහොසත් වූ දරුවා පැවිදි කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

52. එකල්හි ආයුෂමන් උපනන්ද සථවිරයන් වහන්සේට කණ්ටක ය, මහඬා ය යි සාමණේරයෝ දෙදෙනෙක් වෙති. ඔහු එකිනෙකා දූෂණය කලාහු ය. හිඤ්ඤා “හෙය් නම් සාමණේරයෝ මෙබඳු නො සිරිත් කරන් දැයි” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබව සැලකළහ. “මහණෙනි, එකකු විසින් සාමණේරයෝ දෙදෙනෙක් වෙත නබා ගතියුතු නො වෙත්. යමෙක් තබාගන්නේ නම් දුකුලාආචාරී වේ” යි වදාළ සේක.

53. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ම රජගහ නුවර වස් විසු සේක. තෙමනනා කාලයෙහි ද ශ්‍රීමම කාලයෙහි ද එහි ම විසු සේක. මිනිස්සු “ශාකාසුත්‍ර වූ මේ ශ්‍රමණයන්ට දිසාවෝ ගැහැටින් සම්බාධයහ. අඳුරු ය. මොවුන්ට දිසාවෝ නො වැටහෙත් (ප්‍රභට නො වෙත්)” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

54. හිඤ්ඤා බණ්ණින දොඩන දෙස් පවරණ ඒ මිනිසුන්ගේ බස් අසා මේ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමන් ආනන්දසථවිරයන් වහන්සේ අමතා “ආනන්දය, යතුර ගෙන පිරිවෙණක් පාසා ගොස් හිඤ්ඤාට ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්ෂිණාගිරියෙහි වාරිකාවට වසින්නට කැමැති සේක. යම් ආයුෂමනෙකුට (ඒ ගමනින්) වැඩෙක් වේ නම්, තෙතෙමේ ද ඒවා’ යි දන්වාලව” යි වදාළ සේක. “එසේ ය; ස්වාමිනි” යි ආයුෂමන් ආනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී යතුරු මුදුව ගෙන පිරිවෙණක් පාසා ගොස් හිඤ්ඤාට “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්ෂිණාගිරියෙහි වාරිකාවට වසින්නට කැමැති සේක. යම් ආයුෂමනෙකුට වැඩෙක් වේ නම්, තෙතෙමේ ඒවා” යි දන්වූහ. හිඤ්ඤා “ඇවැත්නි, ආනන්දය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දසවසක් නිස ගෙන විසීමට ද දසවස් ඇති මහණහු විසින් නිස දීමට ද නියම කරණ ලද්දේ ය. අප විසින් එහි යා යුතු ද වන්නේ ය. නිසසය ද ගත යුතු වන්නේ ය. සුලු කලක් විසීමක් ද වන්නේ ය. නැවත පෙරලා ආයුතු ද වන්නේ ය. නැවත නිසසය ගත යුතු ද වන්නේ ය. (එතෙසින්) අපගේ ආවාපෙය්‍යාපාඨායායයෝත් යන්නෝ නම්, අපි ද යන්නෙමු. අපගේ ආවාපෙය්‍යාපාඨායායයෝ නො යන්නෝ නම්, අපි ද නො යන්නෙමු. ඇවැත්නි, ආනන්ද සථවිරතුමනි, අපගේ ලක්ෂ සිත් ඇති බවක් පෙනෙන්නේ ය” යි කීහ.

55. අළු බො හගවා ඔගණෙන භික්ඛුසමෙසන දක්ඛිණාගිරිං වාරිකං පක්කාමි. අළු බො හගවා දක්ඛිණාගිරිසමිං යථාභිරතනං විහරිතො ජුතදෙව රාජගහ: පච්චාගඤ්ඡී. අළු බො හගවා ආයසමනනං ආනන්දං ආමනෙතසී: “කීනඤ්ඤ බො ආනන්ද නථාගතො ඔගණෙන භික්ඛු සමෙසන දක්ඛිණාගිරිං වාරිකං පක්කනෙනා?” නි. අළු බො ආයසම ආනන්දෙ භගවතො ඵනමන්ථං ආරොවෙසී. අළු බො හගවා ඵනසමිං නිදුනෙ ඵනසමිං පකරණෙ ධමමි. කථං කන්ථා භික්ඛු ආමනෙතසී: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බ්‍යතෙතන භික්ඛුතා පට්ඨලෙන පඤ්ච වස්සානි නිස්සාය වන්ථා. අබ්‍යතෙතන යාවජීව”.

56. “පඤ්චභි භික්ඛවෙ අමෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං. න අසෙබෙන සීලකකිකෙත සමන්තාගතො තොති, න අසෙබෙන සමාධිකකිකෙත - ටෙ- න අසෙබෙන පඤ්ඤකකිකෙත- න අසෙබෙන විමුච්ඡනිකකිකෙත- න අසෙබෙන විමුච්ඡනිඤ්ඤදස්සනකකිකෙත සමන්තාගතො තොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං.”

57. “පඤ්චභි භික්ඛවෙ අමෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා අනිස්සි- තෙන වන්ථබ්බං. අසෙබෙන සීලකකිකෙත සමන්තාගතො තොති, අසෙබෙන සමාධිකකිකෙත- අසෙබෙන පඤ්ඤකකිකෙත- අසෙබෙන විමුච්ඡනිකකිකෙත- අසෙබෙන විමුච්ඡනිඤ්ඤදස්සනකකිකෙත සමන්තාගතො තොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං.”

58. අපරෙහිටි භික්ඛවෙ පඤ්චගමෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං. අස්සදො තොති, අතිරිකො තොති, අනොතනාපී තොති, කුසීතො තොති, මුට්ඨස්සති තොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං.”

59. “පඤ්චභි භික්ඛවෙ අමෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං. සදො තොති, හිරිමා තොති, ඔත්තාපී තොති, ආරද්ධිවිරියො තොති, උපට්ඨිතසති තොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං.”

60. “අපරෙහිටි භික්ඛවෙ පඤ්චගමෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං. අභිසීලෙ සීලවිපනො තොති, අර්ඣකාචාරෙ ආචාරවිපනො තොති, අනිද්ධිසා ද්ධිවිපනො තොති, අපසස්සුතො තොති, දුප්පඤ්ඤ තොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගමෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ථබ්බං.”

55. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අඩු ගණයා ඇති භික්ෂුසංඝයා සමග දක්ෂිණාගිරියෙහි වාරිකාවට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්ෂිණාගිරියෙහි කැමැති තාක් කල් වාසය කොට නැවතත් රජගහ නුවරට පෙරළා වැඩි සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනන්ද සඵචිරයන් වහන්සේ අමතා “ආනන්දය, කුමක් හෙයින් තථාගත තෙමේ අඩු ගණයා ඇති භික්ෂුසංඝයා සමග දක්ෂිණාගිරියෙහි වාරිකාවට වැඩියේ ද?” යි ඇසූහ එවිට ආනන්දසඵචිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකළහ. ඉක්බිති උන්වහන්සේ මේ නිදනෙහි මේ කාරණයෙහි දැනැමිකතා කොට “මහණෙනි, ප්‍රතිබල සමපන්න වූ ව්‍යාකෘත භික්ෂුහු විසින් පස්වසක් (උපාධ්‍යායයන් හෝ ආවාසීයන්) ඇසුරු කොට වසන්නට ද අව්‍යාකෘත භික්ෂුහු විසින් දිවි හිමෙන තුරු (උපාධ්‍යායයන් හෝ ආවාසීයන්) ඇසුරු කොට වසන්නට ද අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

56. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලකතකයෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකතකයෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ පඤ්ඤාකතකයෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුක්තිකතකයෙන් යුක්ත නො වේ ද, අසෙබ වූ විමුක්තිකරුණදස්සනකතකයෙන් යුක්ත නො වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

57. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය. අසෙබ වූ සීලකතකයෙන් යුක්ත වේ ද, අසෙබ වූ සමාධිකතන්ධයෙන් - අසෙබ වූ පඤ්ඤාකතකයෙන් - අසෙබ වූ විමුක්තිකතකයෙන් - අසෙබ වූ විමුක්තිකරුණදස්සනකතකයෙන් යුක්ත වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය.”

58. “මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. ශ්‍රධා නැත්තේ ද, ජ්‍යා නැත්තේ ද, පවට බිය නැත්තේ ද, කුසිත ද, මූලා වූ සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

59. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය. ශ්‍රද්ධා ඇත්තේ ද, ජ්‍යා ඇත්තේ ද, පවට බිය ඇත්තේ ද, පටන් ගත් වීර්යය ඇත්තේ ද, එළඹ සිටි සිහි ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය.”

60. “මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට පැමිණියේ ද, අප්‍රකාශාරයෙහි ආචාරවිපතනියට පැමිණියේ ද, අත්තඤානික දිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට පැමිණියේ වේ ද, අප්‍රභූත වේ ද, ප්‍රඥ නැත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

61. “පඤ්චානි භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිනෙන වස්ඛං: න අධිසීලෙ සීලවිපනෙනා හොති, න අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපනෙනා හොති, න අනිද්ධියා දිට්ඨිවිපනෙනා හොති, බහුසසුතො හොති, පඤ්ඤාචා හොති, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චානෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිනෙන වස්ඛං.”

62. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චානෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිනෙන වස්ඛං: ආපනතිං න ජානාති, අනාපනතිං න ජානාති, ලහුකං ආපනතිං න ජානාති, ගරුකං ආපනතිං න ජානාති, උනසානි ඛො පනසස පානිමොකකානි විජාරෙන න සවාගතානි හොනති, න සුචිතතතානි න සුසවනති න සුචිතිවර්තානි සුචතසො අනුඛ්‍යඤ්ජනසො, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චානෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිනෙන වස්ඛං.”

63. “පඤ්චානි භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසි- නෙන වස්ඛං: ආපනතිං ජානාති, අනාපනතිං ජානාති, ලහුකං ආපනතිං ජානාති, ගරුකං ආපනතිං ජානාති, උනසානි ඛො පනසස පානිමොකකානි විජාරෙන සවාගතානි හොනති, සුචිතතතානි සුසවනති න සුචිතිවර්තානි සුචතසො අනුඛ්‍යඤ්ජනසො, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චානෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිනෙන වස්ඛං.”

64. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, පඤ්චානෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිනෙන වස්ඛං: ආපනතිං න ජානාති, අනාපනතිං න ජානාති, ලහුකං ආපනතිං න ජානාති, ගරුකං ආපනතිං න ජානාති, උනපඤ්චවසො හොති, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චානෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිනෙන වස්ඛං.”

65. “පඤ්චානි භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිනෙන වස්ඛං: ආපනතිං ජානාති, අනාපනතිං ජානාති, ලහුකං ආපනතිං ජානාති, ගරුකං ආපනතිං ජානාති, පඤ්චවසො චා හොති අතිරෙක- පඤ්චවසො චා, ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චානෙගති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිනෙන වස්ඛං.”

61. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය. අධිසීලයෙහි සීලවිපතනියට නො පැමිණියේ ද, අර්ඝ්නාවාරයෙහි ආචාරවිපතනියට නො පැමිණියේ ද, අනාගාමිකදිට්ඨි ගැණීමෙන් දිට්ඨිවිපතනියට නො පැමිණියේ ද, බහුශ්‍රැත වේ ද, ප්‍රඥ ඇත්තේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු කොට විසිය යුතු ය.”

62. “මහණෙනි, අනිකුඳු කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනා පතනිය නො දනී ද, ලහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, ඔහුට උභයප්‍රාතිමොක්ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු නො වෙත් ද, මාතෘකා-විහසිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු නො වෙත් ද, වාවොදාන කිරීමී වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු නො වෙත් ද, මාතෘකා වශයෙන් හා විහසිත වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු නො වෙත් ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

63. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය. ආපතනිය දනී ද, අනාපතනිය දනී ද, ලහුකාපතනිය දනී ද, ගරුකාපතනිය දනී ද, ඔහුට උභය ප්‍රාතිමොක්ෂයෝ විසාර (උභතොවිහසිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු වෙත් ද, මාතෘකා-විහසිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු වෙත් ද, වාවොදාන කිරීමී වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු වෙත් ද, මාතෘකා වශයෙන් හා විහසිත වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු වෙත් ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය.”

64. “මහණෙනි, අනිකුඳු කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය. ආපතනිය නො දනී ද, අනා-පතනිය නො දනී ද, ලහුකාපතනිය නො දනී ද, ගරුකාපතනිය නො දනී ද, අඩු පස්වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට නො විසිය යුතු ය.”

65. “මහණෙනි, කරුණු පසකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය. ආපත්තිය දනී ද, අනාපත්තිය දනී ද, ලහුකාපත්තිය දනී ද, ගරුකාපත්තිය දනී ද, පස්වස් ඇත්තේ හෝ පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නො කොට විසිය යුතු ය.”

66. “ඡ්භි භික්ඛවෙ, අඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ඛං: න අසෙවෙන සීලකඛකේන සමන්තාගතො හොති, න අසෙවෙන සමාධිකඛකේන -පෙ- න අසෙවෙන පඤ්ඤාකඛකේන - න අසෙවෙන විමුත්තිකඛකේන- න අසෙවෙන විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනකඛකේන සමන්තාගතො හොති, උභනපඤ්චසෙසා හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්භඤෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ඛං.”

67. “ඡ්භි භික්ඛවෙ, අඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා අනිස්සිතෙන වන්ඛං: අසෙවෙන සීලකඛකේන සමන්තාගතො හොති, අසෙවෙන සමාධිකඛකේන -පෙ- අසෙවෙන පඤ්ඤාකඛකේන- අසෙවෙන විමුත්තිකඛකේන- අසෙවෙන විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනකඛකේන සමන්තාගතො හොති, පඤ්චසෙසා වා හොති අනිරෙකපඤ්චසෙසා වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්භඤෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා අනිස්සිතෙන වන්ඛං.”

68. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡ්භඤෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ඛං: අස්සඤ්ඤා හොති, අභිරිකො හොති, අනොභනාපි හොති, කුසීනො හොති, මුට්ඨස්සනි හොති, උභනපඤ්චසෙසා හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්භඤෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ඛං.”

69. “ඡ්භි භික්ඛවෙ අඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා අනිස්සිතෙන වන්ඛං: සඤ්ඤා හොති, නිරිමා හොති, ඔත්තාපි හොති, ආරඬ්චිරියො හොති, උච්චිනසනි හොති, පඤ්චසෙසා වා හොති, අනිරෙක පඤ්චසෙසා වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්භඤෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා අනිස්සිතෙන වන්ඛං.”

70. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡ්භඤෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ඛං: අධිසීලෙ සීලවිපනො හොති, අඡ්ඤාචාරෙ ආචාරවිපනො හොති, අනිද්ධියා ද්ධිවිපනො හොති, අපසස්සුතො හොති, දුපසඤ්ඤා හොති, උභනපඤ්චසෙසා හොති, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්භඤෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා න අනිස්සිතෙන වන්ඛං.”

71. “ඡ්භි භික්ඛවෙ, අඛෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා අනිස්සිතෙන වන්ඛං: න අධිසීලෙ සීලවිපනො හොති, න අඡ්ඤාචාරෙ ආචාරවිපනො හොති, න අනිද්ධියා ද්ධිවිපනො හොති, ඛුස්සුතො හොති, පඤ්ඤා වා හොති, පඤ්චසෙසා වා හොති, අනිරෙකපඤ්චසෙසා වා, ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, ඡ්භඤෙගහි සමන්තාගතෙන භික්ඛුතා අනිස්සිතෙන වන්ඛං.”

72. “අපරෙහිපි භික්ඛවෙ, ඡන්ධෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිතෙන වස්ඛබ්බං: ආපනතිං න ජානාති, අනාපනතිං න ජානාති, ලහුකං ආපනතිං න ජානාති, ගරුකං ආපනතිං න ජානාති, උභයාති බො පනස්ස පානිමොක්ඛාති විජාරෙත න ස්වාගතාති තොනති, න සුචිහතාති න සුසුවහතීති න සුචිනිවජ්ජාති සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ඤනසො, උභතපඤ්චවසෙසා තොති, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහති සමන්තා-ගතෙන භික්ඛුනා න අනිසසිතෙන වස්ඛබ්බං.”

73. “ඡති භික්ඛවෙ, අඤ්ඤති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසිතෙන වස්ඛබ්බං: ආපනතිං ජානාති, අනාපනතිං ජානාති, ලහුකං ආපනතිං ජානාති, ගරුකං ආපනතිං ජානාති, උභයාති බො පනස්ස පානිමොක්ඛාති විජාරෙත ස්වාගතාති තොනති, සුචිහතාති සුසුවහතීති සුචිනිවජ්ජාති සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ඤනසො, පඤ්ච වසෙසා වා තොති අතිරෙකපඤ්චවසෙසා වා, ඉමෙති බො භික්ඛවෙ ඡන්ධෙහති සමන්තාගතෙන භික්ඛුනා අනිසසි-තෙන වස්ඛබ්බනති.”

අහසුචරණාණවාරං නිට්ඨිතං - අට්ඨමං

72. “මහණෙනි, අනිකුදු කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය. ආපත්තිය නො දනී ද, අනාපත්තිය නො දනී ද, ලුහුකාපත්තිය නො දනී ද, ගරුකාපත්තිය නො දනී ද, ඔහුට උභය ප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිහරිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු නොවෙත් ද, මානාකා-විහරිත වශයෙන් බෙදුනාහු නොවෙත් ද, වාවොදගත කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු නොවෙත් ද, මානාකා වශයෙන් හා විහරිත වශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු නොවෙත් ද, අඩු පස්වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට නො විසිය යුතු ය.”

73. “මහණෙනි, කරුණු සයකින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය. ආපත්තිය දනී ද, අනාපත්තිය දනී ද, ලුහුකාපත්තිය දනී ද, ගරුකාපත්තිය දනී ද, ඔහුට උභය ප්‍රාතිමොක්‍ෂයෝ විසාර (උභතොවිහරිත) වශයෙන් මනා සේ අවබෝධ වූවාහු වෙත් ද, මානාකා-විහරිත වශයෙන් මනා සේ බෙදුනාහු වෙත් ද, වාවොදගත කිරීම් වශයෙන් මනා සේ පවත්නාහු වෙත් ද, මානාකාවශයෙන් හා විහරිතවශයෙන් මනා සේ විනිශ්චය කරණ ලද්දහු වෙත් ද, පස්වස් ඇත්තේ හෝ පස්වසින් වැඩි වස් ඇත්තේ වේ ද, මහණෙනි, මේ කරුණු සයින් යුත් භික්ෂුහු විසින් ඇදුරෙකු ඇසුරු නොකොට විසිය යුතු ය.”

අවමන අහසුචරබණ්ඩර නිමි.

1. අප්ඵ බො භගවා රාජගහෙ යථාභිරතං විහරිත්වා යෙන කාපිලවක්ඛු තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං චරමානො යෙන කපිලවක්ඛු තදවසරි.

2. තනුසුදං භගවා සකෙකසු විහරති කපිලවක්ඛුසමි. නිග්‍රොධාරාමෙ. අප්ඵ බො භගවා පුබ්බණ්‍හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීචරමාදය යෙන සුදොධාදනිය සකකසු නිවෙසනං, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි.

3. අප්ඵ බො රාහුලමාතා දෙවී රාහුලකුමාරං 1 එතදවොච: “එසො තෙ රාහුල, පිතා. ගච්ඡස්ස 2. දයජ්ජං යාමාහි” ති. අප්ඵ බො රාහුලො කුමාරො යෙන භගවා, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවතො පුරතො අට්ඨාසි: “සුඛා තෙ සමණ ඡායා” ති.

4. අප්ඵ බො භගවා උට්ඨායාසනා පකකාමි. අප්ඵ බො රාහුලො කුමාරො භගවනං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්බසී: “දයජ්ජං මෙ සමණ දෙහි. දයජ්ජං මෙ සමණ දෙහි” ති. අප්ඵ බො භගවා ආයසමනං සාපිපුතං ආමනෙත්සි: “තෙන හි තං සාරිපුතා, රාහුලකුමාරං පබ්බාජෙති” ති. “කථානභනෙන, රාහුලකුමාරං පබ්බාජෙමි?” ති.

5. අප්ඵ බො භගවා එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්සි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තීහි සරණ ගමනෙහි සාමණෙරපබ්බජ්ජං. එචඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පබ්බාජෙතබ්බො: පඨමං කෙසමස්සුං ඔනාරාපෙත්වා කාසායානි වන්ථානි අච්ඡාදපෙත්වා එකංසං උත්තරාසඛං කාරාපෙත්වා භික්ඛුතං පාදෙ වඤ්ඤපෙත්වා උකකුට්ඨිකං නිසීදුපෙත්වා අඤ්ජලිමපගණ්‍හාපෙත්වා ‘එචං වදෙහි’ ති වත්තබ්බො: ‘බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. සඛ්ඤං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. දුතියමපි සඛ්ඤං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. තතියමපි සඛ්ඤං සරණං ගච්ඡාමි’ ති අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි තීහි සරණගමනෙහි සාමණෙරපබ්බජ්ජ” ති.

6. අප්ඵ බො ආයසමා සාරිපුතො රාහුලං කුමාරං පබ්බාජෙසි. අප්ඵ බො සුදොධාදනො සකෙකා යෙන භගවා, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවනං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො බො සුදොධාදනො සකෙකා භගවනං එතදවොච: “එකාතං භනෙතා, භගවනං චරං යාමාමි” ති. “අනිකකන්තචරා බො ගොතම, තථාගතා” ති. “යඤ්ච භනෙත, කප්පති යඤ්ච අනචජ්ජ” ති. “වදෙහි ගොතමා” ති. “භගවති මෙ භනෙත, පබ්බජ්ජෙත අනප්පනං දුකං අතොසි. තථා නිඤ්ඤ. අභිමත්තං රාහුලෙ. පුත්තපෙමං භනෙත, ඡත්ථි ඡ්ඤති. ඡත්ථි ඡෙත්වා චම්මං ඡ්ඤති. චම්මං ඡෙත්වා මංසං ඡ්ඤති. මංසං ඡෙත්වා නන්දරාමං ඡ්ඤති. නන්දරාමං ඡෙත්වා අට්ඨං ඡ්ඤති. අට්ඨං ඡෙත්වා අට්ඨමිඤ්ජං ආහච්ච තිට්ඨති. සාධු භනෙත, අය්‍යා අනනුඤ්ඤානං මානාපිතුහි පුත්තං න පබ්බාජෙය්‍ය” ති.

1. “රාහුලං කුමාරං” ම ඡ සං. 2. “ගච්ඡස්ස” ම නු ප. සි මු.

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර කැමැතිතාක් කල් වැඩ වාසය කොට කිඹුල්වත් නුවරට වැඩිසේක. පිළිවෙළින් සැරිසරා වඩනා සේක් කිඹුල්වත්නගරයට පැමිණියහ.

2. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ශාඛ්‍යජනපදයෙහි කිඹුල්වත් නුවර නිශ්‍රෝධාරාමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි උන්වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැද පොරොවා ගෙන. පාසිවුරු ගෙන ශුද්ධොදන ශාඛ්‍යරජුගේ ප්‍රාසාදයට වැඩිසේක. වැඩ පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක.

3. ඉක්බිති රාහුලමාතෘ වූ දේවී නොමෝ රාහුල කුමරුට “රාහුලය, මේ නෙමේ ඔබගේ පියා ය. යව. දයාදාය (උරුමය) ඉල්ලව” යි කීවු ය. එවිට රාහුල කුමාර නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගොස් උන්වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි සිටියේ “ශ්‍රමණය, ඔබගේ සෙවණ මට සැප ය” යි කී ය.

4. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුනස්නෙන් නැගිට වැඩිසේක. එවිට රාහුලකුමාර නෙමේ “ශ්‍රමණය, මට දයාදාය දෙව. ශ්‍රමණය, මට දයාදාය දෙව” යි උන්වහන්සේ පිටිපස ලුහුවැද ගියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ අමතා “ශාරීපුත්‍රය, එසේ නම් රාහුල කුමරු පැවිදි කරව” යි නියම කළ සේක. “සාමිනි, මම කෙසේ රාහුල කුමරු පැවිදි කරමි ද?” යි උන්වහන්සේ ඇසූහ.

5. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනසෙහි මේ කාරණ සෙහි දැනුම්කතා කොට භික්ෂුන් අමතා “මහණෙනි, මම සරණ ගමනයෙන් තෙරණ පැවිද්ද අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවිදි කළ යුතු ය. පළමු කොට කෙස් රැවුල් බැහැර කරවා කසාවත් හදවා උතුරුසහසිඬුර එකස් කරවා භික්ෂුන්ගේ පා වදවා උකකුටිකයෙන් හිඳවා ඇදිලි ගන්වා ‘මෙසේ කියව’ යි කිය යුතු ය. ‘බුදුන් සරණ කොට යෙමි. දහම් සරණ කොට යෙමි. සභුන් සරණ කොට යෙමි. දෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යෙමි. දෙවනු ද දහම් සරණ කොට යෙමි. දෙවනු ද සභුන් සරණ කොට යෙමි. තෙවනු ද බුදුන් සරණ කොට යෙමි. තෙවනු ද දහම් සරණ කොට යෙමි. තෙවනු ද සභුන් සරණ කොට යෙමි’ යි. මහණෙනි, මේ තුන් සරණගමනයෙන් තෙරණ පැවිද්ද අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

6. එකල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ රාහුල කුමරු පැවිදි කළහ. ඉක්බිති ශුද්ධොදන ශාඛ්‍ය නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගොස් වැද පසෙක හිඳ “සාමිනි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතින් එක් වරයක් ඉල්ලමි” යි සැලකෙණේ ය. එවිට උන්වහන්සේ “ගෞතමය, තථාගතයෝ ඉක්මවූ වර ඇත්තෝ ය” යි වදාළ සේක. “සාමිනි, යම් වරයෙක් කැප වේ ද, යම් වරයෙක් නිදෙස් වේ ද, එබඳු වරයක් ඉල්ලමි” යි හේ කීහ. එකල්හි “ගෞතමය, කියව” යි වදාළ සේක. “සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැවිදි වූ කල්හි මට මහත් දුකෙක් උපන. නාසු කුමරු පැවිදි වූ - කල්හි ද එසේ ම වී ය. රාහුල කුමරු පැවිදි වූ කල්හි එයට වැඩි දුකෙක් වී ය. සාමිනි, පුත්‍රප්‍රෙමය සිරුරෙහි සිවිය සිඳි සි. සිවිය සිඳි සම සිඳි සි. සම සිඳි මස් සිඳි සි. මස් සිඳි නහර සිඳි සි. නහර සිඳි ඇට සිඳි සි. ඇට සිඳි ඇටමිදුලු නැපී පැතිර සිටි සි. සාමිනි, ආයුධයන් වහන්සේලා මවුපියන් විසින් නො අනු දන්වා ලද. පුත්‍රයකු පැවිදි නො කරන්නෝ නම් මැනවැ” යි සැලකෙණේ ය.

7. අඵ බො භගවා සුඤ්ඤාදනං සකකං ධම්මසා කථාය සන්දසෙසසි, සමාදවෙසි. සමුනෙතඡෙසි. සමපනංසෙසි. අඵ බො සුඤ්ඤාදනො සකෙකා භගවතා ධම්මසා කථාය සන්දසසිනො සමාදවිනො සමුනෙතඡ්නො සමපනං සිනො උට්ඨාසාසනා භගවනතං අභිවාදෙඤා පදකඛිණං කඤා පකකාමි.

8. අඵ බො භගවා ඵතසමි. නිදුනෙ ඵතසමි. පකරණෙ ධම්මං කථං කඤා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ අනනුඤ්ඤානො මාතාපිතුහි පුනෙතා පබ්බාඡෙතබ්බො. යො පබ්බාඡෙය්‍ය, ආපතති දුකකට්ඨසා” ති.

රාහුලවස්ථුකථා නිට්ඨිතා.

7. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශුඛොදන ශාක්‍යයාට දැනුම් කතා වෙන් මොනවට කරුණු දැක්වූහ. කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවූහ. මොනවට තියුණු කරවූහ. මොනවට සතුටු කරවූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනවට කරුණු දක්වනලද කුසල්දහමිහි සමාදන් කරවන ලද මොනවට තියුණු කරවන ලද මොනවට සතුටු කරවනලද ශුඛොදන ශාක්‍ය තෙමේ හුතස්තෙන් තැගිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට ගියේ ය.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම්කතා කොට භික්ෂූන් අමහා “මහණෙනි, මවුපියන් විසින් නො අනුදක් පුත්‍ර තෙමේ පැවිදි නොකළ යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම් දුකුලාආචැක් වේ” යි වදාළ සේක.

රාහුල වසතු කථාව හිමි.

1. අළු බො හගවා කපිලවස්සසමිං යළාභිරන්තං විහරිතො යෙන සාවන්චී, තෙන චාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවන්චී, තදවසරි. තනු සුදං හගවා සාවන්චීයං විහරති ජේතවගො අගාළු පිණ්ඩිකාසං ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමතො සාරිපුත්තසං උපට්ඨාකකුලං ආයසමතො සාරිපුත්තසං සතතිකෙ දුරකං පාතෙසි: “ඉමං දුරකං ඵෙරො පබ්බාජෙතු” ති.

2. අළු බො ආයසමතො සාරිපුත්තසං ඵතදනොසි: “හගවතො පඤ්ඤන්තං ‘න ඵකෙන දෙව සාමනේරො උපට්ඨාපෙනබ්බා’ ති. අයඤ්ච මෙ රාහුලො සාමනේරො. කළුනහු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ” නති. හගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසි. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බ්‍යතොනන භික්ඛුනා පටිබලෙන ඵකෙන දෙව සාමනේරෙ උපට්ඨාපෙනා. යාවතකෙ වා පන උසංහති ඔවදිතුං අනුසාසිතුං, තාවතකෙ උපට්ඨාපෙනා” නති.

3. අළු බො සාමනේරානං ඵතදනොසි: “කති හු බො අමනාකං හික්ඛාපදති? කන්ථ ව අමෙන හි කඛිතබ්බ?” නති. හගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාමනේරානං දස සික්ඛාපදති. තෙසු ව සාමනේරෙහි සික්ඛිතුං. පාණානිපානා වෙරමණී, අදින්නාදනා වෙරමණී, අබ්‍රහමචරියා වෙරමණී, මුසාවාද වෙරමණී, සුරාමෙරයමජ්ජ පමාදට්ඨානා වෙරමණී, විකාලනොජනා වෙරමණී, නව්වතිතවාදිතවිසුක දසසනා වෙරමණී, මාලාගකුට්ඨෙපනධාරණමණ්ඩනවිභුසණ්ඨානා වෙරමණී, උච්චාසයනමනාසයනා වෙරමණී, ජාතරුප්පජනපටිග්ගනණා වෙරමණී. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාමනේරානං ඉමානි දස සික්ඛාපදති. ඉමෙසු ව සාමනේරෙහි සික්ඛිතු” නති.

4. තෙන බො පන සමයෙන සාමනේරො භික්ඛුසු අගාරවා අප්පනිසංඝා අසනාගවුත්තිකා විහරන්ති. භික්ඛු උජ්ඣායනති ඩියන්ති විපාවෙන්ති - “කළං හි නාම සාමනේරො භික්ඛුසු අගාරවා අප්පනිසංඝා අසනාගවුත්තිකා විහරිසංඝන්ති” ති. හගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චනමෙහති සමන්තාගතාසං සාමනේරසං දණ්ඩකමමං කාතු: භික්ඛුනං අලාභාප පරිසකකති, භික්ඛුනං අනන්ධාප පරිසකකති, භික්ඛුනං අවාසාප පරිසකකති, භික්ඛුනං අකෙකාසති පරිනාසති, භික්ඛු භික්ඛුති හෙදෙති, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි පඤ්චනමෙහති සමන්තාගතාසං සාමනේරසං දණ්ඩකමමං කාතු” නති.

5. අළු බො භික්ඛුනං ඵතදනොසි: “කිනහු බො දණ්ඩකමමං කාතබ්බ” නති. හගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආචරණං කාතු” නති.

1. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිඹුල්වත් පුරයෙහි කැමැති තාක් කල් වැස සැමැත්න් නුවර බලා වැඩි සේක. පිළිවෙළින් සැරිසරා වඩනා සේක් සැවැත් නුවරට පැමිණ එහි ජෙනවගන නම් වූ අනාඨපිණ්ඩකසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂමන් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේගේ උපසායක කුලයක් “මේ දරුවා සථවිරයන් වහන්සේ පැවිදි කරණ සේක්වා” යි ආයුෂමන් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන්වහන්සේ වෙතට දරුවකු යැවී ය.

2. ඉක්බිති ආයුෂමන් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘සාමනේරයෝ දෙදෙනෙක් එකෙකු විසින් ලභ නබා නොගත යුත්තාහ’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ රාහුල තෙමේ ද මාගේ සාමනේරයෙක් වේ. එතෙසින් මෙහි දී මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි කල්පනා වී ය. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. “මහණෙනි, ප්‍රතිබලසම්පන්න වූ ව්‍යක්ත වූ එක් භික්ෂුනමක් විසින් සාමනේරයන් දෙදෙනෙකුන් තබාගන්නට ද, යම් පමණ සාමනේරයන්ට අවවාද කරන්නට අනුශාසනා කරන්නට පොතොසත් නම් එපමණ සාමනේරයන් තබාගන්නට ද අනුදැනිමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

3. එකල්හි සාමනේරයන්ට “අපට කෙනෙක් ශික්ෂාපදයෝ වෙත් ද? අප විසින් කිනම් ශික්ෂාපදයන්හි හික්මිය යුතු ද?” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, සාමනේරයන්ට ශික්ෂාපද දසසක් ද සාමනේරයන් විසින් එහි හික්මෙන්නට ද අනුදැනිමි. සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම, හුදුන් දෙය ගැණීමෙන් වැළකීම, මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් වැළකීම, බොරු කීමෙන් වැළකීම, මත් වීමට හා පමා වට කරුණු වූ රතමෙර බීමෙන් වැළකීම, විකල්බොජුතෙන් වැළකීම, නැටුම් ගැයුම් වැයුම් විසුළු දැක්මෙන් වැළකීම, මල් හා සුවද විලෙවුන් දැරීම අඩු තැන් පිරවීමෙන් සැරසීම අබරණ ලා සැඳීම යන මෙයින් වැළකීම, උසසුන්මකස්ගෙන් වැළකීම, රන් රිදී මසු කනවණු පිළිගැන්මෙන් වැළකීම, මහණෙනි, සාමනේරයන්ට මේ දශශික්ෂා පදයන් ද මේ දශශික්ෂාපදයන්හි හික්මෙන්නට ද අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි සාමනේරයෝ භික්ෂුන් හෙරෙහි ගෞරව නැත්තෝ යටත් පැවැතුම් නැත්තෝ සහාග පැවැතුම් නැත්තෝ ව වෙසෙති. භික්ෂුහු “කෙසේ නම් සාමනේරයෝ භික්ෂුන් හෙරෙහි ගෞරව නැත්තෝ යටත් පැවැතුම් නැත්තෝ සහාග පැවැතුම් නැත්තෝ ව වාසය කරන් දැයි ” යි අවමන් හෙරෙත්. තිකු හෙරෙත්. දෙස් නියත්. මේ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, හැරුණු පසකින් යුත් සාමනේරයාහට දඹුවම් කිරීමට අනුදැනිමි. භික්ෂුන්ට ලාභ නොලැබෙන්නට උත්සාහ කෙරේ ද, භික්ෂුන්ට උපද්‍රව පිණිස උත්සාහ කෙරේ ද, භික්ෂුන්ගේ නොවිසීම පිණිස උත්සාහ කෙරේ ද, භික්ෂුන්ට ආක්‍රමණ කෙරේ ද පරිනව කෙරේ ද, කෝලාමි කියා භික්ෂුන් භික්ෂුන් හා බිදවයි ද, මහණෙනි, මේ හැරුණු පසින් යුත් සාමනේරයාහට දඹුවම් කරන්නට අනුදැනිමි” යි වදාළ සේක.

5. එකල්හි භික්ෂුන්ට “කිනම් දඹුවමක් කළ යුතු ද” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘මෙහි නොපිවිසෙව’ යි වළකන්නට අනුදැනිමි.”

6. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු සාමණේරානං සබ්බං සම්ඝාරාමං ආවරණං කරොහති. සාමණේරා ආරාමං පටිසිද්ධං අලහමානා පක්කමහතිපි. විබ්භමහතිපි. නිසීයෙද්දපි සම්ඝමහති. භගවතො එතමස්සං ආරොචෙද්දං. “න භික්ඛවෙ ඝට්ඨෙඛා සම්ඝාරාමො ආවරණං කාතඛෙඛා. යො කරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ යස්ස වා වසති, යස්ස වා පටිසකමති, තස්ස ආවරණං කාදු” හති.

7. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු සාමණේරානං මුඛදාරිකං ආහාරං ආවරණං කරොහති මුහුස්සා යාගුපානමපි සම්ඝනතනමපි කරොනහා සාමණේරෙ එවං වදෙහති: “එථ භනෙන, යාගුං පිචථ. එථ භනෙන, භතතං භුක්ඝුථා” නි. සාමණේරා එවං වදෙහති: “නාචුසො, ලඛහා. භික්ඛුහි ආවරණං කත” නති. මුහුස්සා උඡ්ඤායනති භීයනති විපාවෙහති: “ඝථං හි නාම භද්දනහා සාමණේරානං මුඛදාරිකං ආහාරං ආවරණං කරිස්සන්ති” නි. භගවතො එතමස්සං ආරොචෙද්දං. “න භික්ඛවෙ, මුඛදාරිකො ආහාරො ආවරණං කාතඛෙඛා. යො කරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛපස්සා” නි.

දණ්ඩසාමමට්ඨු නිට්ඨනං.

6. එකල්හි භික්ෂුහු සාමනේරයන්ට සියලු සම්භාරාමය වලකන්. සාමනේරයෝ ආරාමයට පිවිසෙන්නට නො ලබන්නෝ බැහැර ද යෙහි. සිවුරු ද හරිත්. තිඪිකයන් වෙත ද යෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සියලු සම්භාරාමය නො වැලකීය යුතු ය. යමෙක් වලකන්නේ නම් දුකුලාආච්චන් වේ. මහණෙනි, යම් කැනක වෙසේ ද, යම් නැනෙක යේ ද, එහි පිපිසීම වලකන්නට අනුදනිමි.”

7. එකල්හි භික්ෂුහු සාමනේරයන්ගේ හටට පත් ආහාරය වලකන්. මිනිස්සු කැඳ බීම ද සහබන් ද කරන්නෝ සාමනේරයන්ට “සවාමිනි, එවු. කැඳ බොවු. සවාමිනි, එවු. බන් බුද්දු” යි මෙසේ කියන්. “ආච්චන්ති, (කැඳබන්) නො ලැබිය හැක්කෝ වෙමු. භික්ෂුන් විසින් වලක්වන ලද ය” යි සාමනේරයෝ මෙසේ කියන්. මිනිස්සු “කෙසේ නම් සවාමීන් වහන්සේලා සාමනේරයන්ගේ කටට පත් ආහාරය වලකන් දැයි .” යි අවමන් කෙරෙත්. තිඪු කෙරෙත්. දෙස් කියන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, හටට පත් ආහාරය නො වැලකීය යුතු ය. යමෙක් වලකන්නේ නම්, දුකුලාආච්චන් වේ.

දඬුවම්වන් නිමි.

1. තෙත බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු උපජ්ඣායෙ අනාපුච්ඡා සාමනේරානං ආචරණං කරොන්ති. උපජ්ඣායා ගවෙසන්ති: “කථං හු බො අමනාකං සාමනේරා න දිස්සන්ති?” නි. භික්ඛු එවමානංසු: “ඡබ්බග්ගියෙහි ආවුසො, භික්ඛුහි ආචරණං නත්”න්ති. උපජ්ඣායා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අලෙන අනාපුච්ඡා අමනාකං සාමනේරානං ආචරණං කරිස්සන්ති?” නි. නගවතො එනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායෙ අනාපුච්ඡා ආචරණං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපන්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” නි.

2. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ථෙරානං භික්ඛුනං සාමනේරෙ අපලාලෙකති. ථෙරා සාමං දන්තකට්ඨමපි මුඩොදකමපි ගණනන්තා කිලමන්ති. නගවතො එනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අඤ්ඤස්ස පරිසා අපලාලෙකබ්බා. යො අපලාලෙය්‍ය, ආපන්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” නි.

3. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමනො උපනි ඤස්ස සන්‍යපුත්තස්ස කණටතො නාම සාමනේරො කණටකිං නාම භික්ඛුණි දුසෙසි. භික්ඛු උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙනති: “කථං හි නාම සාමනේරා එවරුපං අනාචාරං ආචරිස්සන්ති” නි. නගවතො එනමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දසනසෙගහි සමන්තාගතං සාමනේරං නාසෙචුං: පාණාතිපාති තොති, අදිත්තාදුඨී තොති, අබ්‍රහමචාරී තොති, මුසාවාදී තොති, මජ්ජපාඨී තොති, බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සම්ඝස්ස අවණණං භාසති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො තොති, භික්ඛුණිදුසකො තොති, අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙහි දසනසෙගහි සමන්තාගතං සාමනේරං නාසෙචු” නති.

4. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤන්තරො පණ්ඩතො භික්ඛුසු පබ්බජ්ඣතො තොති. සො දහරෙ භික්ඛු උපසඤ්ඤාමිත්වා එවං චදෙති: “එඵ, මං ආයසමනො දුසෙඨා”නි. භික්ඛු අපසාදෙන්ති: “නස්ස පණ්ඩක. විනයස්ස පණ්ඩක. සො වයා අන්ඨො?” නි. සො භික්ඛුහි අපසාදිතො මහනෙත මහනෙත මුතිගලල 1 සාමනේරෙ උපසඤ්ඤාමිත්වා එවං චදෙති: “එඵ මං ආයසමනො 2 දුසෙඨා” නි. සාමනේරා අපසාදෙන්ති: “නස්ස පණ්ඩක. විනයස්ස පණ්ඩක. සො වයා අන්ඨො?” නි.

5. සො සාමනේරෙහි අපසාදිතො නඤ්ඤන්තෙඤ අස්සහණෙඤ උපසඤ්ඤාමිත්වා එවං චදෙති: “එඵ, මං ආවුසො, දුසෙඨා” නි. නඤ්ඤන්තො අස්සහණො දුසෙසුං. තෙ උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙනති: “පණ්ඩකා ඉමෙ සමණා සන්‍යපුත්තියා. යෙ’පි ඉමෙසං න පණ්ඩකා, තෙ’පි පණ්ඩිතෙ දුසෙන්ති. එවං ඉමෙ සබ්බෙච අබ්‍රහමචාරිනො ති.”

6. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං හඤ්ඤන්තො අස්සහණො උජ්ඣායන්තානං බීයන්තානං විපාවෙන්තානං. අඵ බො තෙ භික්ඛු නගවතො එනමන්ථං ආරොවෙසුං. “පණ්ඩකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පනො න උපසම්පා දෙනබ්බො. උපසම්පනො නසෙතබ්බො” නි. (1.)

1. “මොලිගලල” ම ඡ සං. PTS. අ ච. ජ පු. 2. “එඵ මං ආවුසො” ම ඡ සං. PTS.

1. එකල්හි සවග භික්ෂුහු උපාදායායයන් නො විවාරා සාමනේරයන් වලකන්. උපාදායායයෝ “කුමක් තෙසින් අපගේ සාමනේරයෝ නො දක්නා ලැබෙත් ද?” යි සොයන්. භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, සවග භික්ෂුන් විසින් වැලකීම කරණ ලද” යි කීහ. උපාදායායයෝ “කෙසේ නම් සවග භික්ෂුහු අපගෙන් නො විවාරා අපගේ සාමනේරයන් වලකන් ද යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහනෙහි, උපාදායායයන් නො විවාරා වැලකීම නො කල යුතු ය. යමෙක් වලකන්නේ නම් දුකුලාආචාරී වේ.”

2. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සථවිරභික්ෂුන්ගේ සාමනේරයන් සංග්‍රහයෙන් පොලඹවන්. සථවිරභික්ෂුහු තුමු ම දැනටින් මුච දෝනා දියන් ගන්නෝ කලාන්ත වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහනෙහි, අනෙකකුගේ පිරිස සංග්‍රහයෙන් නො පෙලඹවිය යුතු ය. යමෙක් පොලඹවන්නේ නම් දුකුලාආචාරී වේ” යි වදාළ සේක.

3. එකල්හි ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමන් උපගන්ද සථවිරයන් වහන්සේගේ කණ්ටක නම් සාමනේර තෙමේ කණ්ටකී නම් මෙතෙණ දුෂ්‍ය කෙළේ ය. භික්ෂුහු “කෙසේ නම් සාමනේරයෝ මෙබඳු නො සිටින් කරන්ද යි අවමන් කෙරෙත්. නිසු කෙරෙත්. දෙස් කියන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. මහනෙහි, කරුණු දසසකින් යුත් හෙරණහු නසන්නට (මහණ බැවින් මුදා හරින්නට) අනුදනිමි. “සතුන් මරන්නේ වේ ද, නුදුන් දෙය ගන්නේ වේ ද, ලාමක හැසිරීම් ඇත්තේ වේ ද, බොරු කියන්නේ වේ ද, මත්පැන් බොන්නේ වේ ද, බුදුරදුන්ගේ අගුණ කියා ද, ධර්මයෙහි අගුණ කියා ද, සමසයාගේ අගුණ කියා ද, මිසදිටු ගත්තේ වේ ද, භික්ෂුණීදුෂක වේ ද - මහනෙහි, මේ කරුණු දසයෙන් යුත් හෙරණහු මහණ බැවින් මුදා හරින්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි එක්තරා පණ්ඩකයෙක් භික්ෂුන් වෙත පැවදි වූයේ වේ. හෙතෙමේ තරුණභික්ෂුන් වෙත ගොස් “එවු, ආයුෂමන්ති, මා දුෂ්‍ය කරවු” යි කියයි. භික්ෂුහු “පණ්ඩකය, නැසෙව. පණ්ඩකය, වැනසෙව. තාගෙන් කීනම් වැඩෙක් ද?” යි ඔහු බැහැර කෙරෙත්. භික්ෂුන් විසින් බැහැර කල හෙතෙමේ තරුණ සිරුරු ඇති සාමනේරයන් කරා ගොස් “එවු, ආයුෂමන්ති, මා දුෂ්‍ය කරවු” යි කියයි. සාමනේරයෝ “පණ්ඩකය, නැසෙව. පණ්ඩකය, වැනසෙව. තාගෙන් කීනම් වැඩෙක් ද?” යි ඔහු ඉවත් කෙරෙත්.

5. සාමනේරයන් විසින් පන්නා දැමූ හෙතෙමේ ඇත්ගොව්වන් අස් ගොව්වන් වෙතට ගොස් “ඇවැත්නි, මා දුෂ්‍ය කරවු” යි කියයි. ඇත් ගොව්වෝ ද අස් ගොව්වෝ ද ඔහු දුෂ්‍ය කළහ. ඔහු “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රයෝ පණ්ඩකයෝ ය. මොවුන් අතුරෙහි යම් ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රකෙනෙක් පණ්ඩක නො වෙත් ද ඔහු ද පණ්ඩකයන් දුෂ්‍ය කෙරෙත්. මෙසේ මොහු සියල්ලෝ ම ලාමක හැසිරීම් ඇත්තෝ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරන්. දෙස් කියන්.

6. භික්ෂුහු බණින දෙබන දෙස් පවරණ ඒ ඇත්ගොව්වන්ගේ අස්-ගොව්වන්ගේ බස් ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු බුදුරජානන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහනෙහි, පණ්ඩක තෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කල යුතු ය. උපසපන් වූයේ මහණ බැවින් මුදා හලයුතු ය” යි වදාළ සේක. (1)

7. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරාණකුලපුත්තො ඛිණ්ණොලඤ්ඤෙඤ්ඤ සුඛුමාලො හොතී. අඨ බො තස්ස පුරාණකුලපුත්තස්ස ඛිණ්ණොලඤ්ඤෙඤ්ඤ ඵතදතොසී: “අතං බො සුඛුමාලො. න පට්ඨලො අනඨගතං වා භොගං අඨගතකුං අඨගතං වා භොගං ඵාතීකාකුං.¹ කෙන නු බො අතං උපායෙන සුඛකුච ජීවෙය්‍යං? න ච කීලමෙය්‍යං?” තී.

8. අඨ බො තස්ස පුරාණකුලපුත්තස්ස ඛිණ්ණොලඤ්ඤෙඤ්ඤ ඵතදතොසී: “ඉමෙ බො සමණා සක්‍යපුත්තීයා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා සුභොජනානි භුඤ්ජීති නිවාතෙසු සයතෙසු සයනතී. යනනුනාහං සාමං පත්තවිචරං ඊටියාදෙචා කෙසමස්සං ඔහාරෙචා කාසායානි වන්ථානි අච්ඡාදෙචා ආරාමං ගන්ථා භික්ඛුභි සද්ධං සංවසෙය්‍ය” නතී.

9. අඨ බො සො පුරාණකුලපුත්තො ඛිණ්ණොලඤ්ඤෙඤ්ඤ සාමං පත්ත විචරං ඊටියාදෙචා කෙසමස්සං ඔහාරෙචා කාසායානි වන්ථානි අච්ඡාදෙචා ආරාමං ගන්ථා භික්ඛු අභිවාදෙති. භික්ඛු ඵචමාහංසු “කතී වසෙසාසී තිං ආට්ඨසො?” තී. “කීං ඵතං - ‘ආට්ඨසො, ‘කතීවසෙසා’ නාමා?” තී. “කො පන තෙ ආට්ඨසො, උපජ්ඣායො?” තී. “කීං ඵතං ආට්ඨසො, උපජ්ඣායො නාමා?” තී. භික්ඛු ආයසමන්තං උපාලිං ඵතදවොචුං: “ඉඛිකාට්ඨසො උපාලී, ඉමං පබ්බජීතං අනුයුඤ්ජාතී” තී.

10. අඨ බො සො පුරාණකුලපුත්තො ඛිණ්ණොලඤ්ඤෙඤ්ඤ ආයසමනා උපාලිනා අනුයුඤ්ජියමානො ඵතමන්ථං ආරොවෙසී. ආයසමා උපාලී භික්ඛුතං ඵතමන්ථං ආරොවෙසී. භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “ඵෙය්‍යසංවාසකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො. තීඤ්ඤපකකන්තකො භික්ඛවෙ, අනුප-සම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” තී. (2.3)

11. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො නාගො නාගයොනියා අට්ටියතී. හරායතී. ජගුච්ඡතී. අඨ බො තස්ස නාගස්ස ඵතදතොසී: “කෙන නු බො අතං උපායෙන නාගයොනියා ව පරිමුච්චෙවය්‍යං? බීප්පඤ්ච මනුස්සන්තං පටිලභෙය්‍යං?” තී. අඨ බො තස්ස නාගස්ස ඵතදතොසී: “ඉමෙ බො සමණා සක්‍යපුත්තීයා ධම්මචාරිනො සම්මචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සචච්චාදිනො සීලවන්නො කල්‍යාණධම්මා, සචෙ බො අතං සමණෙසු සක්‍යපුත්තීයෙසු පබ්බජෙය්‍යං, ඵචාහං නාගයොනියා ව පරිමුච්චෙවය්‍යං. බීප්පඤ්ච මනුස්සන්තං පටිලභෙය්‍ය” නතී.

12. අඨ බො සො නාගො මාණවකචණ්ණෙන භික්ඛු උපසඛකම්භා පබ්බජ්‍යං යාචී. තං භික්ඛු පබ්බජෙසුං. උපසම්පාදෙසුං. තෙන බො පන සමයෙන සො නාගො අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා සද්ධං පච්චන්තීමෙ විහාරෙ පටිචසතී. අඨ බො සො භික්ඛු රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය අපේකාකාසෙ වඛකමතී.

1 “ඵාතී. කාකුං.” ම ඡ සං. ම නු ප. හො චි.

7. එකල්හි මවුපිය දෙපසින් නැති වී ගිය කුලපුත්‍රභාවය ඇති සියුමැලි වූ පුරාණ කුලපුත්‍රයෙක් වෙයි. නැසීගිය කුලපුත්‍රබැව් ඇති ඒ පුරාණ කුලපුත්‍රයාහට “මම සියුමැලි වෙමි. නො ලැබූ නොගයක් ලබන්නට හෝ ලැබූ නොගයක් දියුණු කරන්නට හෝ සමඳී නො වෙමි. මම කිනම් උපායයකින් සුව සේ ජීවත් වන්නෙමි ද? නො පෙළෙන්නෙමි ද?” යි මේ සිත් වී ය.

8. නැවත ඔහුට “මේ ශ්‍රමණශාසනයෙහි සැප වූ පැවතුම් ඇත්තෝ ය. සැප වූ හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. මනා බොජුන් වලද හුලං හැමිම් නැති යහන්ති සයනය කරති. ඉදිත්, මම ම පාසිවුරු පිළියෙල කොට කෙස් රැවුල් බැහැර කොට කසාවත් හැද ආරාමයට ගොස් භික්ෂුන් සමග එක් ව වසන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි සිත් වී ය.

9 ඉක්බිති නැසීගිය කුලපුත්‍රබැව් ඇති ඒ පුරාණකුලපුත්‍රයා තෙමේ ම පාසිවුරු පිළියෙල කොට කෙස් රැවුල් බැහැර කොට කසාවත් හැද ආරාමයට ගොස් භික්ෂුන්ට නමස්කාර කරයි. භික්ෂුහු “ඇවැත, තෝ කෙතෙක් වස් ඇත්තෙහි ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, ‘කනිවසෙහි’ යන මෙහි තේරුම කීමෙක් ද?” යි (නෙතෙමේ ඇසී ය.) “ඇවැත, ඔබගේ උපාදානය තෙමේ කවරේ ද?” යි භික්ෂුන් ඇසූ විට “ඇවැත්නි, උපාදානය යන මෙහි තේරුම කීමෙක් ද?” යි ඇසී ය. භික්ෂුහු ආයුෂමත් උපාලිසථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැත්නි, උපාලි සථවිරයෙහි, මේ පැවිද්දහු අතින් කරුණු විවාරණු මැනවැ” යි කීහ.

10. ඉක්බිති නැසී ගිය කුලපුත්‍රබැව් ඇති ඒ පුරාණ කුලපුත්‍රතෙමේ ආයුෂමත් උපාලි සථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරුණු විවාරණු ලබන්නේ මේ කාරණය දන්වා සිටියේ ය. ආයුෂමත් උපාලි සථවිර තෙමේ භික්ෂුන්ට එය දන්වී ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකළහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ජේය්‍යසාවාසක තෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ මහණ බැවින් මුදුහැරිය යුතු ය. මහණෙනි, නිභ්‍යසකනනක තෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ මහණ බැවින් මුදු හැරිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (2. 3.)

11. එකල්හි එක්තරා නාගයෙක් නාගයොනිය කරුණ කොට පෙළෙ යි. ලජ්ජිත වේ. අත්බව පිළිකල් කෙරෙ යි. ඉක්බිති ඒ නාගයාහට “කිනම් උපායයකින් මම නාගයොනියෙන් මිදෙන්නෙමි ද? මිනිසන් බවක් වහා ලබන්නෙමි ද?” යි සිතෙක් වී ය. නැවත ඒ නාගයාහට “මේ ශ්‍රමණ ශාසනයෙහි ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෝ ය. සම වූ හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. සත්‍යවාදීහු ය. සිල්වන් ය. යහපත් ගුණ ඇත්තෝ ය. එහෙයින් මම ශ්‍රමණශාසනයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම්, මෙසේ නාගයොනියෙන් ද මිදෙන්නෙමි. මිනිසන් බව ද වහා ලබන්නෙමි” යි කල්පනා වී ය.

12. ඉක්බිති ඒ නාග තෙමේ මාණවකවෙශයෙන් භික්ෂුන් වෙත පැමිණ පැවිද්ද ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ඔහු පැවිදි කළහ. උපසපන් කළහ. එකල්හි, නාග තෙමේ එක්තරා භික්ෂුනමක් සමග පිරිසරගමක වූ විහාරයෙක්හි වාසය කර යි. එකල ඒ භික්ෂු තෙමේ රූ අලුයම නැගිට එළිමහන් තැනෙක සක්මන් කර යි.

13. අඵ බො සො නාගො නසු භික්ඛුනො නික්ඛනො විසුසෙඨා නිද්දං ඔක්කමි. සබ්බො විහාරො අභිනා පුණ්ණො, වානපානෙහි හොගා නික්ඛනතා තොනති. අඵ බො සො භික්ඛු “විහාරං පටිසිසාමි” ති කවාටං පනාමෙනො අද්දස සබ්බං විහාරං අභිනා පුණ්ණො, වානපානෙහි හොගෙ නික්ඛනො. දිසවාන භිනො විසුරමකාසි, භික්ඛු උපධාවිනො නං භික්ඛුං එතදවොචුං: “කිසුස නො ආටුසො, විසුරමකාසි ?” ති. “අයං ආටුසො, සබ්බො විහාරො අභිනා පුණ්ණො, වානපානෙහි හොගා නික්ඛනතා” ති.

14. අඵ බො සො නාගො තෙන සද්දෙන පටිබුජ්ඣිනො සකෙ ආසනෙ නිසීදි. භික්ඛු එවමානංසු: “කොසි නිං ආටුසො ?” ති. “අනභිනො, නාගො” ති. “කිසුස පන නිං ආටුසො, එවරුපං අකාසි ?” ති.

15. අඵ බො සො නාගො භික්ඛුනං එනමඤ්ඤං ආරොවෙසි. භික්ඛු භගවතො එනමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. අඵ බො භගවා එනසමිං නිදුනෙ එනසමිං පකරණෙ භික්ඛුසඛසං සනතිපානාපෙඤ්ඤා නං නාගං එතදවොච: “තුමෙහ ව ඛවඤ්ඤා නාගා. අචිරුලිඛිමමො ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ. ගච්ඡ නිං නාග. තඤ්ච වාදුද්දසෙ පණ්ණරසෙ අච්ඡිතො ව පකඛසු උපොසථං උපවස. එවං නිං නාගයොතියා ව පරිමුච්ඡිසුසි. බ්භසුඤ්ච මනුසුසනතං පටිලභිසුසි” ති.

16. අඵ බො සො නාගො “අචිරුලිඛිමමො කිරානං ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ” ති දුක්ඛි දුමමනො අසුසුති පවනතාමානො විසුරං කර්ඤා පකකාමි. අඵ බො භගවා භික්ඛු ආමනොසි: “ඤෙ මෙ භික්ඛවෙ, පච්චයා නාගසු සභාවපාදුකමමාය. යදු ව සජාතියා මෙථුනං ධම්මං පතිසෙවති, යදු ව විසුසෙඨා නිද්දං ඔක්කමති, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, ඤෙ පච්චයා නාගසු සභාවපාදුකමමාය. නිර්චිතගතො භික්ඛවෙ, අනුපසමපනො න උපසමපාදෙනබ්බො. උපසමපනො නාසෙනබ්බො” ති. (4)

17. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො මාණවකො මාහරං ජීවිතා වොරොපෙසි. සො තෙන පාපකෙන කමමන අට්ඨිනති, හරායති, ජ්ඣව්ඡති. අඵ බො නසු මාණවකසු එතදහොසි: “තෙන නු බො අනං උපායෙන ඉමසු පාපකසු කමමසු 1 නික්ඛනතිං කරෙය” නති. අඵ බො නසු මාණවකසු එතදහොසි: “ඉමෙ බො සමණා සකාසුප්පතියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බුභමචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවනො කාලාණධම්මො. සවෙ බො අනං සමණෙසු සකාසුප්පතියෙසු පබ්බජෙයං, එවං ඉමසු පාපකසු කමමසු නික්ඛනතිං කරෙය” නති.

18. අඵ බො සො මාණවකො භික්ඛු උපසඛකමිනො පබ්බජ්ජං යාචි. භික්ඛු ආයසමනතං උපාලිං එතදවොචුං: “පුබ්බෙට්ඨි බො ආටුසො, උපාලි, නාගො මාණවකවණ්ණෙන භික්ඛුසු පබ්බජ්ජො. ඉසිසාටුසො, උපාලි, ඉමං මාණවකං අනුසුඤ්ජාති” ති.

1. “පාපකමසු” අ ච. ජ පු. ම නු ප.

13. නාගනෙමේ ඒ භික්ෂුහු නික්ම ගිය කල්හි සැක නැති ව නින්දට ගියේ ය. සියලු විහාරය නාගයාගෙන් පිරුණේ ය. ජනෙල්කටුවලින් දරණවැල් නික්මුනේ ය. එවෙලෙහි ඒ භික්ෂු නෙමේ “වෙහෙරට පිවිසෙන්නෙමි” යි දොරකටුවට හරින්නේ නාගයාගෙන් පිරී තුබූ විහාරය හා ජනෙල්කටුවලින් නික්මුනු දරණවැල් ද දැක්කේ ය. දැක බියට පැමිණියේ විසරු මහනඩක් කෙළේ ය. භික්ෂුහු ලඟට උව ගොස් ඒ භික්ෂුහුගෙන් “ඇවැන, නෙපි කුමකට විසරු හඩක් කලහු ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැනැනි, මුළු වෙහෙර නාගයාගෙන් පිරී තිබේ. ජනෙල් කටුවට වලින් දරණවැල් නික්ම තිබේ ය” යි කී ය.

14. ඉක්බිති නාගනෙමේ ඒ හඩින් පිබිද සිය අසුනෙහි හිඳ ගත්තේ ය. භික්ෂුහු “ඇවැන, නෝ කවරෙක් වෙහි ද?” යි ඇසූහ. “සොමිනි, මම නාගයෙක් වෙමි” යි කී ය. “ඇවැන, නෝ කුමකට මෙහැන්දක් කෙලෙහි ද?” යි ඇසූහ.

15. ඉක්බිති ඒ නාගනෙමේ භික්ෂුන්ට මේ කරණය දැන්වී ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි භික්ෂුසඛ්‍යයා රැස් කරවා (සහමැද) ඒ නාගයාට “නෙපි නාගයෝ වහු ය. මේ ශාසනයෙහි නොවැඩෙන සභාව ඇත්තහුය නාගය, නෝ එහි ම යට. තුදුස්වක්හි ද පසලොස්-වක්හි ද පක්ෂයේ අටවක්හි ද පෙහෙටස් වසව. මෙසේ කල්හි නෝ නාගයොනියෙන් මිඳෙන්නෙහි ය. වහා මිනිසක්වට ද ලබන්නෙහි ය” යි වදාළ සේක.

16. එහිට ඒ නාග නෙමේ “මම මේ ශාසනයෙහි නො වැඩෙන සභාව ඇත්තෙමි” යි දුක් ඇත්තේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ කඳුළු හෙලමින් විසරුහඩක් කොට බැහැර ගියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, නාගයාගේ සභාවය පහල කිරීමෙහි මේ කරුණු දෙකක් වේ. යම් කලෙක සැපින්තක හා මෙවුන්දම් සෙවනය කෙරේ ද, යම් කලෙක නිසැක ව නින්දට බසි ද යන මෙ දෙක නාගයාගේ සභාවය ප්‍රකට වීමෙහි කරුණු වෙයි. මහණෙනි, තිරිසන් නෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ සිවුරු හැරවිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (4)

17. එකල්හි එක්තරා මාණවකයෙක් මව මැරී ය. හෙතෙමේ ඒ පවිකමින් පෙලෙයි. ලැජ්ජිත වේ. පිළිකුල් කෙරේ. ඒ අතර ඔහුට “කිනම් උපායයකින් මම මේ පාපකමියෙන් මිඳෙන්නෙමි ද?” යි සිත් වී ය. එකල ඔහුට “මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෝ ය. සම ව හැසිරෙන්නෝ ය. උතුම් හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. සත්‍යවාදීහු ය. සිල්වත් ය. යහපත් ගුණ ඇත්තෝ ය. ඉදින් මම මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම්, මේ පාපකමියෙන් මිඳෙන්නට හැක්කෙමි” යි අදහස් වී ය.

18. එකල්හි ඒ මාණවකනෙමේ භික්ෂුන් වෙත ගොස් පැවිදිද ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු ආයුෂමත් උපාලි සභවරයන් වහන්සේට “ඇවැනැනි, උපාලි සභවර තුමනි, පෙර ද නාගයෙක්නෙමේ මාණවකවෙශයෙන් අවුත් භික්ෂුන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. එබැවින් ඇවැනැනි, උපාලි සභවර තුමනි, මේ මාණවකයාගෙන් කරුණු විචාරණු මැනවැ” යි දැන්වූහ.

19. අඵ බො සො මාණවකො ආයස්මතා උපාලිතා අනුසුඤ්ජයමානො එතමන්ථං ආරොවෙසී. ආයස්මා උපාලී භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසී. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “මානුසානකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙනබ්බො” තී. (5.)

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤනරො මාණවකො පිනරං ජීවිතා වොරොචෙසී. සො තෙන පාපකෙන කමෙමන අට්ඨියතී, හරායතී, ජ්ඣුච්ඡතී. අඵ බො තස්ස මාණවකස්ස එතදනොසී: “කෙන නු බො අහං උපායෙන ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස නික්ඛනතීං කරෙය්‍ය” තතී. අඵ බො තස්ස මාණවකස්ස එතදනොසී: “ඉමෙ බො සමණා සත්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සම්මාරිනො බුභමචාරිනො සම්චචාරිනො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ බො අහං සමණෙසු සත්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, එවාහං ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස නික්ඛනතීං කරෙය්‍ය” තතී.

21. අඵ බො සො මාණවකො භික්ඛු උපසංකම්ඤ්ඤා පබ්බජ්‍යං යාචී. භික්ඛු ආයස්මන්තං උපාලී එතදවොචු: පුබ්බෙපි බො ආදිසො උපාලී නාගො මාණවකවණෙණන භික්ඛුසු පබ්බජිතො. ඉඞ්ඝාදුසො උපාලී, ඉමං මාණවකං අනුසුඤ්ජාතී” තී.

22. අඵ බො සො මාණවකො ආයස්මතා උපාලිතා අනුසුඤ්ජයමානො එතමන්ථං ආරොවෙසී. ආයස්මා උපාලී භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසී. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “පිතුසානකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙනබ්බො” තී. (6.)

23. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු ඝාභොතා සාවඤ්ඤිං අධ්‍යානමග්ගපට්ටපනා නොනතී. අනතරාමග්ගෙ වොරා නික්ඛම්ඤ්ඤා එකච්ච භික්ඛු අච්ඡිද්දීසු. එකච්ච භික්ඛු හනීසු. සාවඤ්ඤියා රුජතටා නික්ඛම්ඤ්ඤා එකච්ච වොරෙ අග්ගනෙසුං. එකච්ච වොරා පලාසීසු. යෙ තෙ පලාසීසු. තෙ භික්ඛුසු පබ්බජීසු. යෙ තෙ ගතීතා, තෙ වධාය ඕතීයතතී.

24. අඤ්ඤාසුං බො තෙ 1 පබ්බජිතා තෙ වොරෙ වධාය ඕතීයමානෙ. දිස්වාන එවමානසු: “සාධු බො මයං පලාසීමහ. සචජ්ජ² මයං ගණනීයෙය්‍යාම³ මයච්චි එවමෙව හඤ්ඤෙය්‍යාමා” තී. භික්ඛු එවමානසු: “කම්පන තුමෙහ ආදුසො, අකන්ථා” තී. අඵ බො තෙ පබ්බජිතා භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසුං. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අරහන්නො එතෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු. අරහන්තසානකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙනබ්බො” තී. (7.)

1. “තෙ පලාසීඤ්ඤා පබ්බජිතෙ” ම ඡ සං.
2. “සචච ව” ම ඡ සං. “සච වච”- අධ්‍යානපා.
3. “ගණනෙය්‍යාමං” ම ඡ සං. ගණනෙය්‍යාමං. - බ හු සු.

19. ඉක්බිති ඒ මාණවක තෙමේ ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරැණු විචාරණු ලබන්නේ මේ කාරණය කියා සිටියේ ය. ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට එය දන්වූහ. භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. “මහණෙනි, මාතෘඝාතක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ සිවුරු හැරවිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (5.)

20. එකල්හි එක්තරා මාණවකයෙක් පියා මැරී ය. හෙනෙමේ ඒ පවිකමන් පෙළේ. ලජ්ජිත වේ. පිළිකුල් කෙරේ. ඒ අතර ඔහුට “කිනම් උපායයෙකින් මම මේ පාපකමයෙන් මිදෙන්නෙමි ද?” යි සිතී වී ය. එකල ඔහුට “මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියයෝ ධම්මෙහි හැසිරෙන්නෝ ය. සම ව හැසිරෙන්නෝ ය. උතුම් හැසිරීම් ඇත්තෝ ය. සත්‍යවාදීහු ය. සිල්වන් ය. යහපත් ගුණ ඇත්තෝ ය. මම මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියයන් වෙත පැවිදි වන්නෙමි නම්, මේ පාපකමයෙන් මිදෙන්නට හැක්කෙමි” යි අදහස් වී ය.

21. එකල්හි ඒ මාණවක තෙමේ භික්ෂූන් වෙත ගොස් පැවිද්ද ඉල්ලී ය. භික්ෂූහු ආයුෂමත් උපාලිස්ථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැත්නි, උපාලි ස්ථවිර තුමනි, පෙර ද නාගයෙක් තෙමේ මාණවක වෙශයෙන් අවුත් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ ය. එබැවින් ඇවැත්නි උපාලි ස්ථවිරතුමනි, මේ මාණවකයාගෙන් කරැණු විචාරණු මැනවැ” යි කීහ.

22. එකල්හි ඒ මාණවක තෙමේ ආයුෂමත් උපාලිස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරැණු විචාරණු ලබන්නේ ඒ කාරණය දැන්වී ය. ආයුෂමත් උපාලි ස්ථවිරයන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට ඒ කාරණය දන්වූහ. භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පිතෘඝාතක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ සිවුරු හැරවිය යුතු ය” යි වදාළ සේක. (6.)

23. එකල්හි බොහෝ භික්ෂූහු සාකොත නුවරින් සැවැත්නුවරට යනු පිණිස දීඝිමාඨීයට පිළිපත්තෝ ය. අතරමග දී සොරු (වනයෙන්) නික්ම අවුත් ඇතැම් භික්ෂූන්ගෙන් (පාසිවුරු) පැහැර ගත්හ. ඇතැම් භික්ෂූන් නැසූහ. සැවැත්නුවරින් නික්ම ආ රාජතටයෝ ඇතැම් සොරුන් අල්ලා ගත්හ. ඇතැම් සොරු පලා ගියහ. පලා ගිය සොරු භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූහ. (රාජතටයන් විසින්) අල්ලා ගත් සොරු වධයට ගෙන යනු ලැබෙත්.

24. ඒ පැවිද්දේ වධයට ගෙන යනු ලබන ඒ සොරුන් ද්‍රවුහු ය. දූක, “අපි පලා ගියෙමු. ඒ යහපත් ය. යම් ලෙසකින් අපිත් අල්ලා ගන්නා ලද්දෙමු නම්, අපිත් අද මෙසේ නසනු ලබන්නෙමු” යි මෙසේ කීහ. භික්ෂූහු (ඒ අසා) “ඇවැත්නි, තෙපි කුමක් කලහු ද?” යි ඇසූහ. එවිට ඒ පැවිද්දේ භික්ෂූන්ට ඒ කාරණය දන්වූහ. භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එය සැලකලහ. “මහණෙනි, මේ (මරණ ලද) භික්ෂූහු රතන්හු වෙති. මහණෙනි, අරහත්‍යාඝාතක තෙමේ උපසපත් නො වූයේ උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් වූයේ ශාසනයෙන් බැහැර කළ යුතු ය” යි වදාළ සේක. (7.)

25. නෙන බො ජන සමයෙන සමබ්බුලා භික්ඛුණියො සාහෙතා සාවඤ්චං අද්ධානමග්ගපටිපන්නා තොනති. අනන්තමග්ගෙ වොරා නික්ඛමිත්වා එකච්චා භික්ඛුණියො අච්ඡිද්ධංසු. එකච්චා භික්ඛුණියො දුසෙසසු. සාවඤ්චා රාජතපා නික්ඛමිත්වා එකච්චෙව වොරෙ අග්ගතෙසසු. එකච්චෙව වොරෙ පලාසිංසු. යෙ නෙ පලාසිංසු. නෙ භික්ඛුසු පබ්බජංසු. යෙ නෙ ගභිතා නෙ වධාය ඔභීයන්ති.

26. අද්දසාසුං බො නෙ පබ්බජ්ඣා නෙ වොරෙ වධාය ඔභීයමානෙ. දිස්වාන එවමාහංසු: “සාධු බො මයං පලාසිමන. සච්ඡ් මයං ගණභීයෙය්‍යාම, මයමපි එවමෙව ගඤ්ඤාද්දය්‍යාමා” ති. භික්ඛු එවමාහංසු: “කිමපන තුමෙන ආච්චිසො, අකන්ථා” ති. අඵ බො නෙ පබ්බජ්ඣා භික්ඛුතං එනමන්ථං ආරොච්චෙසුං. භික්ඛු භගවතො එනමන්ථං ආරොච්චෙසුං. “භික්ඛුණීදුසකො භික්ඛවෙ අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො. සමිඤ්ඤෙදකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො. ලොභිකුප්පාදකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (8. 9. 10.)

27. නෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤාභරො උනතොඛ්‍යඤ්ඤානකො භික්ඛුසු පබ්බජ්ඣො තොති. සො කරොතිපි, කාරාපෙතිපි. භගවතො එනමන්ථං ආරොච්චෙසුං. “උනතොඛ්‍යඤ්ඤානකො භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙනබ්බො. උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො” ති. (11.)

අනුපසම්පන්නොකාදසච්ඡු නිට්ඨිතං.

25. එ කල්හි බොහෝ මෙහෙණෝ සාකෙත නුවරින් සැවැත් නුවරට යනු පිණිස දීඝිමාඨියට පිළිපන්තාහ. අතරමග දී සොරු තික්ම අවුත් ඇතැම් මෙහෙණන්ගේ පාසිවුරු පැහැර ගත්හ. ඇතැම් මෙහෙණන් දුෂ්‍ය කළහ. සැවැත් නුවරින් ආ රාජතටයෝ ඇතැම් සොරුන් අල්වා ගත්හ. ඇතැම් සොරු පලා ගියහ. පලා ගිය සොරු භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූහ. අල්ලා ගනු ලැබූ සොරු වධයට ගෙන යනු ලැබෙත්.

26. ඒ පැවිද්දේ වධයට ගෙන යනු ලබන ඒ සොරුන් දුටුවාහු ය. දක, “අපි පලා ගියෙමු. ඒ යහපත් ය. යම් ලෙසකින් අපිත් අල්ලා ගන්නා ලද්දෙමු නම්, අපිත් අද මෙසේ නසනු ලබන්නෙමු” යි කීහ. භික්ෂූහු ඒ අසා “ඇවැත්නි, නෙපි කුමක් කළහද?” යි අසූහ. එවිට ඒ පැවිද්දේ භික්ෂූන්ට ඒ කාරණය දැන්වූහ. භික්ෂූන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එය සැලකළහ. “මහණෙනි, භික්ෂුණ්දුසක නෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපා හැරිය යුතු ය. මහණෙනි, සඬ්ඝභෙදක නෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපිය යුතු ය. මහණෙනි, ලොකිකුප්පාදක නෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපිය යුතු ය.” (8.9.10)

27. එ කල්හි එක්තරා උභතොබ්‍යඤ්ඤනකයෙක් භික්ෂූන් වෙත පැවිදි වූයේ වේ. හෙනෙමේ (මෙවුන්දම් සෙවනය ද) කරයි. (මෙවුන්දම් සෙවනය) කරුවන් ගණියි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. උන් වහන්සේ “මහණෙනි, උභතොබ්‍යඤ්ඤනක නෙමේ උපසපන් නො වූයේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. උපසපන් වූයේ ශාසනයෙන් තෙරපිය යුතු ය” යි වදාළ සේන. (11)

අනුපසපන් ඵකොලොස් වන නිමි.

1. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු අනුපජ්ඣායකං උපසමාදෙනති. භගවතො ඒනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අනුපජ්ඣායකො උපසමාදෙනබ්බො. යො උපසමාදෙය්‍ය, ආචතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (1)

2. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු සඛෙසන උපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. භගවතො ඒනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සඛෙසන උපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. යො උපසමාදෙය්‍ය, ආචතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (?)

3. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු ගණෙන උපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. භගවතො ඒනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ගණෙන උපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. යො උපසමාදෙය්‍ය, ආචතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (3)

4. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු පණ්ඩකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. -ථෙ- ථෙය්‍යසංවාසකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - නිඤ්ඤ- ජකකනනකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. -- නිර්වජ්ඣනගනුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. -- මාතුසාතකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - පිතුසාතකු- පජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - අරහනනසාතකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - භික්ඛුණීදුසකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - සඛිසභෙදකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - ලොභිකුප්පාදකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. - උනතොඛ්‍යඤ්ජනකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනති. භගවතො ඒනමන්ථං ආරොවෙසුං.

5. “න භික්ඛවෙ, පණ්ඩකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. -ථෙ- න 1 ථෙය්‍යසංවාසකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න නිඤ්ඤ- ජකකනනකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න නිර්වජ්ඣනගනුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. -- න මාතුසාතකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න පිතුසාතකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න අරහනනසාතකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න භික්ඛුණීදුසකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න සඛිසභෙදකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. - න ලොභිකුප්පාදකුපජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. න උනතොඛ්‍යඤ්ජනකු- පජ්ඣායෙන උපසමාදෙනබ්බො. යො උපසමාදෙය්‍ය, ආචතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (4-14)

6. තෙන බො ජන සමයෙන භික්ඛු අචතනනං උපසමාදෙනති. භණ්ඩපු පිණ්ඩාය මරනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, භීයනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි නිඤ්ඤා” ති. භගවතො ඒනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අචතනනං උපසමාදෙනබ්බො. යො උපසමාදෙය්‍ය, ආචතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. (15.)

1. “න භික්ඛවෙ” ම ඡ සා.

1. එකල්හි භික්ෂුහු උපාධියායයෙකු නො ගත් තෙරණහු උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලන. “මහණෙනි, උපාධියායයෙකු නොගත් තෙරණ වෙමු උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැඩ් වේ” යි උන් වහන්සේ වදාළ සේක. (1.)

2. එකල්හි භික්ෂුහු සම්ඝයා උපාධියාය කොට උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලන. “මහණෙනි, සම්ඝයා උපාධියාය කොට උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැඩ් වේ” යි වදාළ සේක. (2.)

3. එකල්හි භික්ෂුහු ගණයා උපාධියාය කොට උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලන: “මහණෙනි, ගණයා උපාධියාය කොට උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැඩ් වේ” යි වදාළ සේක. (3.)

4. එකල්හි භික්ෂුහු පණ්ඩකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. -පෙ- ඵෙය්‍යසංවාසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - නිඤ්ඤපකකන්තකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - නිර්ව්ඡානගතයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි - මාතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - පිතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - අරතන්තඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - භික්ෂුණීදුසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - සම්ඝනෙදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - ලොභිකුපාදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. - උභවොඛ්‍යඤ්ඤකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් කෙරෙහි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලන.

5. “මහණෙනි, පණ්ඩකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් නො කළ යුතු ය. -පෙ- ඵෙය්‍යසංවාසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - නිඤ්ඤපකකන්තකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - නිර්ව්ඡානගතයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - මාතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - පිතෘඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - අරතන්තඝාතකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - භික්ෂුණීදුසකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - සම්ඝනෙදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, - ලොභිකුපාදකයා උපාධියාය කොට ගෙණ, උභවොඛ්‍යඤ්ඤකයා උපාධියාය කොට ගෙණ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැඩ් වේ” යි වදාළ සේක. (4-14.)

6. එකල්හි භික්ෂුහු පාත්‍රය නැවතනු උපසපන් කෙරෙහි. (පාත්‍රය නැවතෝ) අභවලීන් පිඞ්ඞි සිභා නැසීරෙහි. මිනිස්සු “(මොහු) නිඤ්ඤයන් වැනිය” යි අවමන් කෙරෙහි. නින්දා කෙරෙහි දෙස් කියති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලන. “මහණෙනි, පාත්‍රය නැවතේ උපසපන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැඩ් වේ” යි වදාළ සේක. (15.)

7. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අව්චරකං උපසමපාදෙහති. නග්ගා පිණ්ඩාය වරනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ඨියා” ති. හගචනො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවො, අව්චරකො උපසමපාදෙහතබ්බො. යො උපසමපාදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. (16)

8. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අපනනව්චරකං උපසමපාදෙහති. නග්ගා හන්ඨෙසු පිණ්ඩාය වරනති, මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ඨියා” ති. හගචනො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවො, අපනනව්චරකො උපසමපාදෙහතබ්බො. යො උපසමපාදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. (17)

9. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු යාවිතකෙන පනෙන උපසමපාදෙහති. උපසමපනෙන පනතං පටිහරනති. හන්ඨෙසු පිණ්ඩාය වරනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ඨියා” ති. හගචනො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවො, යාවිතකෙන පනෙන උපසමපාදෙහතබ්බො. යො උපසමපාදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. (18)

10. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු යාවිතකෙන ව්චරෙන ¹ උපසමපාදෙහති. උපසමපනෙන ව්චරං පටිහරනති. නග්ගා පිණ්ඩාය වරනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ඨියා” ති. හගචනො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවො යාවිතකෙන ව්චරෙන උපසමපාදෙහතබ්බො. යො උපසමපාදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. (19)

11. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු යාවිතකෙන පනනව්චරෙන උපසමපාදෙහති. උපසමපනෙන පනනව්චරං පටිහරනති. නග්ගා හන්ඨෙසු පිණ්ඩාය වරනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි තිත්ඨියා” ති. හගචනො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවො, යාවිතකෙන පනනව්චරෙන උපසමපාදෙහතබ්බො. යො උපසමපාදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. (20)

න උපසමපාදෙහතබ්බවිසතිවාරං ² ගිට්ඨිතං.

1 “ව්චරකෙන” ම හු ප. නො ඩි.

2 “න උපසමපාදෙහතබ්බවිසතිවාරො” ම ඡ සා.

7. එකල්හි භික්ෂුහු සිවුරු නැත්තහු උපසපන් කෙරෙති. (ඔහු) නගන ව පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තීඪිකයන් වැනි ය” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිවුරු නැත්තේ උපසපන් නො කල යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආච්චන් චේ” සි වදාල සේක. (16.)

8. එකල්හි භික්ෂුහු පාසිවුරු නැත්තහු උපසපන් කෙරෙති. (ඔහු) නගන ව අතින් පිඬු සිභා යති. “මිනිස්සු (මොහු) තීඪිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, පාසිවුරු නැත්තේ උපසපන් නො කල යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලා ආච්චන් චේ” සි වදාල සේක. (17.)

9. එකල්හි භික්ෂුහු පිරුළු ගන් පාත්‍රය ඇත්තහු උපසපන් කෙරෙති. උපසපන් වූ කල්හි පාත්‍රය නැවත ගෙන යත්. (ඔහු) අතින් පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තීඪිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඉල්ලා ගන් පාත්‍රය ඇත්තේ උපසපන් නො කල යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආච්චන් චේ” සි වදාල සේක. (18.)

10. එකල්හි භික්ෂුහු පිරුළු ගන් සිවුර ඇත්තහු උපසපන් කෙරෙති. උපසපන් වූ කල්හි සිවුර නැවත ගෙන යත්. නගන ව පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තීඪිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පිරුළු ගන් සිවුර ඇත්තේ උපසපන් නො කල යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආච්චන් චේ” සි වදාල සේක. (19.)

11. එකල්හි භික්ෂුහු පිරුළු ගන් පාසිවුරු ඇත්තහු උපසපන් කෙරෙත්. උපසපන් කල්හි පාසිවුරු නැවත ගෙන යත්. නගන ව අතින් පිඬු සිභා යති. මිනිස්සු “(මොහු) තීඪිකයන් මෙනැ” සි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඉල්ලා ගන් පාසිවුරු ඇත්තේ උපසපන් නො කල යුතු ය. යමෙක් උපසපන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආච්චන් චේ” සි වදාල සේක. (20.)

උපසපන් නො කල යුතු මිසි වර නිමි.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු හත්ච්ඡන්තං පබ්බාජෙත්ති. -පෙ- පාදච්ඡන්තං පබ්බාජෙත්ති. - හත්චපාදච්ඡන්තං පබ්බාජෙත්ති. කණ්ණච්ඡන්තං පබ්බාජෙත්ති. නාසච්ඡන්තං පබ්බාජෙත්ති. - කණ්ණනාසච්ඡන්තං පබ්බාජෙත්ති. - අභිඤ්ඤාච්ඡන්තං පබ්බාජෙත්ති. - අලච්ඡන්තං පබ්බාජෙත්ති. කණ්ඨරච්ඡන්තං පබ්බාජෙත්ති. - එණහත්ථං පබ්බාජෙත්ති. - බුජ්ජං පබ්බාජෙත්ති. - වාමනං පබ්බාජෙත්ති. - ගලගණ්ඨං පබ්බාජෙත්ති. - ලකකණ්ණහත්ථං පබ්බාජෙත්ති. - කසාහත්ථං පබ්බාජෙත්ති. - ලිඛිතං 1 පබ්බාජෙත්ති - සීපදී පබ්බාජෙත්ති. - පාපරොගී පබ්බාජෙත්ති. - පරිසද්දසංඝං පබ්බාජෙත්ති. - කාණං පබ්බාජෙත්ති. - කුණ්ඨං පබ්බාජෙත්ති. - බඤ්ඤා පබ්බාජෙත්ති. - පකකහත්ථං පබ්බාජෙත්ති. - ඡිනාරියාපථං පබ්බාජෙත්ති. - ජරාදුබ්බලං පබ්බාජෙත්ති. - අකුං පබ්බාජෙත්ති. - මුගං පබ්බාජෙත්ති. - බධිරං පබ්බාජෙත්ති. - අකුමුගං පබ්බාජෙත්ති. - අකුබධිරං පබ්බාජෙත්ති. - මුගබධිරං පබ්බාජෙත්ති. -පෙ- අකුමුගබධිරං පබ්බාජෙත්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙට්ඨං.

2. “න භික්ඛවෙ, හත්ච්ඡන්තො පබ්බාජෙත්තබ්බො. -පෙ- න පාදච්ඡන්තො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න හත්චපාදච්ඡන්තො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න කණ්ණච්ඡන්තො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න නාසච්ඡන්තො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න කණ්ණනාසච්ඡන්තො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න අභිඤ්ඤාච්ඡන්තො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න අලච්ඡන්තො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න කණ්ඨරච්ඡන්තො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න එණහත්ථො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න බුජ්ජො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න වාමනො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න ගලගණ්ඨි පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න ලකකණ්ණහත්ථො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න කසාහත්ථො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න ලිඛිතො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න සීපදී පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න පාපරොගී පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න පරිසද්දසංඝො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න කාණො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න කුණ්ඨි පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න බඤ්ඤා පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න පකකහත්ථො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න ඡිනාරියාපථො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න ජරාදුබ්බලො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න අකුං පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න මුගො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න බධිරො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න අකුමුගො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න අකුබධිරො පබ්බාජෙත්තබ්බො. - න මුගබධිරො පබ්බාජෙත්තබ්බො. -පෙ- න අකුමුගබධිරො පබ්බාජෙත්තබ්බො. යො පබ්බාජෙත්ඨං, ආපත්ති දුකකට්ඨං” ති.

නපබ්බාජෙත්තබ්බදවතතිංසමාරං නිට්ඨිතං.

දයජ්ජභාණමාරං නිට්ඨිතං.

නවමං

1 “ලිඛිතං” ජ පු. ම නු ප. තො ටි.

1. එකල්හි භික්ෂුහු කැපු අත් ඇත්තහු පැවිදි කරති. - පෙ- කැපු පා ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු අත්පා ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු කන් ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු නාසය ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු කන් තාස් ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු ඇඟිලි ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු මාපට ඇඟිලි ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කැපු මහනහර ඇත්තහු පැවිදි කරති. - පෙණය වැනි අත් ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කුදු වූවහු පැවිදි කරති. - මිටි වූවහු පැවිදි කරති. - ගලගණකිරොගය ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කෙටු ලකුණු ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කසවලින් තලනලද්දහු පැවිදි කරති. - රජ යෙහි ලියා තබනලද්දහු පැවිදි කරති. - බරවාරෝග ඇත්තහු පැවිදි කරති. - නිතර පවත්නා පාපරෝග ඇත්තහු පැවිදි කරති. - පිරුප බැවින් පිරිස දූෂණය කරන්නහු පැවිදි කරති. - එක් අසක් (පමණක්) ඇත්තහු පැවිදි කරති. - වක් වූ අත්පා ඇඟිලි ඇත්තහු පැවිදි කරති. - කොර වූවහු පැවිදි කරති. - එක් අතක් හෝ පයක් හෝ සිරුර අඩක් හෝ නැසුනහු පැවිදි කරති. - පිලා පැවිදි කරති. - ජරාවෙන් දුබල වූවහු පැවිදි කරති. - අකියා පැවිදි කරති. - ගොඵවා පැවිදි කරති. - බිහිරා පැවිදි කරති. - අදගොඵවා පැවිදි කරති. - අදබිහිරා පැවිදි කරති. - ගොඵබිහිරා පැවිදි කරති. - පෙ- අදගොඵබිහිරා පැවිදි කරති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

2. මහණෙනි, කැපු අත් ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - පෙ- කැපු පා ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - කැපු අත්පා ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - කැපු කන් ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - කැපු නාස ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - කැපු කන්තාස් ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - කැපු ඇඟිලි ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - කැපු මාපට ඇඟිලි ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - කැපු මහනහර ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - පෙණය වැනි අත් ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - කුදු පැවිදි නො කල යුතු ය. - මිටිවා පැවිදි නො කල යුතු ය. - ගලගණකිරොගය ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - ලකුණු කෙටුයේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - කසයෙන් පැහැරුණේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - රජයෙහි ලියා තැබුයේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - බරවාරෝග ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - පාපරෝග ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - පිරිස දූෂණය කරන්නේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - එකස් ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - වක් වූ අත්පා ඇත්තේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - කොර වූයේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - එක් අතක් හෝ එක් පයක් හෝ සිරුර අඩක් හෝ නැසුනේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - පිලා පැවිදි නො කල යුතු ය. - ජරාවෙන් දුබල වූයේ පැවිදි නො කල යුතු ය. - අකියා පැවිදි නො කල යුතු ය. - ගොඵවා පැවිදි නො කල යුතු ය. - බිහිරා පැවිදි නො කල යුතු ය. - අදගොඵවා පැවිදි නො කල යුතු ය. - අදබිහිරා පැවිදි නො කල යුතු ය. - ගොඵබිහිරා පැවිදි නො කල යුතු ය. - පෙ- අදගොඵබිහිරා පැවිදි නො කල යුතු ය. යමෙක් පැවිදි කරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ” යි වදාල සේක.

පැවිදි නො කල යුතු දෙකිස් වාරය නිමි.

නවවන දාසාද බණවර නිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අලජ්ජිතං නිසසයං දෙනති. භගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ අලජ්ජිතං නිසසයො දුතබ්බො. යො දදෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අලජ්ජිතං නිසසය වසනති. තෙපි න චිරස්සෙව අලජ්ජිතො නොනති පාප භික්ඛු¹. නගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ අලජ්ජිතං නිසසය වන්ඛං. යො වසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

2. අඵ බො භික්ඛුත: එතදනොසි: “නගවතා පඤ්ඤන්තං ‘න අලජ්ජිතං නිසසයො දුතබ්බො. න අලජ්ජිතං නිසසය වන්ඛං’ නති. කථනනු බො මයා ජානෙය්‍යාම ලජ්ජි වා අලජ්ජි වා²” ති. නගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ වතුතපඤ්චානං ආගමෙතුං යාව භික්ඛුසභාගතං³ ජානාමි” ති.

3. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤන්තරො භික්ඛු භොසලෙසු ජනපදෙසු⁴ අඬානමග්ගපට්ටනො නොති. අඵ බො නසස භික්ඛුතො එතදනොසි: “නගවතා පඤ්ඤන්තං ‘න අනිසසිතෙන වන්ඛං’ නති. අනඤ්චමහි නිසසයකරණීයො අඬානමග්ගපට්ටනො. කථනනු බො මයා පට්ටජ්ජිතබ්බං” නති. නගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අඬානමග්ගපට්ටනොන භික්ඛුතා නිසසයං අලභමානෙන අනිසසිතෙන වන්ථි” නති.

4. තෙන බො පන සමයෙන දො භික්ඛු භොසලෙසු ජනපදෙසු අඬානමග්ගපට්ටනො නොනති. තෙ අඤ්ඤන්තරං ආවාසං උපගච්ඡංසු. තන්ථ එකො භික්ඛු ගිලානො නොති. අඵ බො නසස ගිලානසස භික්ඛුතො එතදනොසි: “නගවතා පඤ්ඤන්තං ‘න අනිසසිතෙන වන්ඛං’ නති. අනඤ්චමහි නිසසයකරණීයො ගිලානො. කථනනු බො මයා පට්ටජ්ජි-තබ්බං?” නති. නගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානෙන භික්ඛුතා නිසසයං අලභමානෙන අනිසසිතෙන වන්ථි” නති.

5. අඵ බො නසස ගිලානුපට්ඨාකසස භික්ඛුතො එතදනොසි: “නගවතා පඤ්ඤන්තං ‘න අනිසසිතෙන වන්ඛං’ නති. අනඤ්චමහි නිසසයකරණීයො. අයඤ්ච භික්ඛු ගිලානො. කථනනු බො මයා පට්ටජ්ජිතබ්බං” නති. නගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුතා නිසසයං අලභමානෙන යාවිසමානෙන අනිසසිතෙන වන්ථි” නති.

6. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤන්තරො භික්ඛු අරඤ්ඤෙ විතරති. නසස ව නසමි සෙනාසනෙ එාසු නොති. අඵ බො නසස භික්ඛුතො එතදනොසි: “නගවතා පඤ්ඤන්තං ‘න අනිසසිතෙන වන්ඛං’ නති. අනඤ්චමහි නිසසයකරණීයො අරඤ්ඤෙ විතරාමි. මයාඤ්ච ඉමසමි සෙනාසනෙ එාසු නොති. කථනනු බො මයා පට්ටජ්ජිතබ්බං” නති. නගවතො එතමන්ථ ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ අරඤ්ඤෙකෙන භික්ඛුතා එාසු විතරං සලලභෙකෙනෙන නිසසයං අලභමානෙන අනිසසිතෙන වන්ථි. යදු පනිරුපො නිසසයදුයකො ආගච්ඡස්සති. නසස⁵ නිසසය වසිස්සාමි” ති.

1. “පාපකා භික්ඛු” ම ඡ සා. 2. “ලජ්ජි වා අලජ්ජි වා” ම ඡ සා.
 3. “භික්ඛුතා සභාගතං” අ මි. ඡ පු. 4. “ජනපද” ම ඡ සා.
 5. “තදු නසස” ම ඡ සා.

1. එකල්හි සඵල භික්ෂුහු අලජ්ජන්ට නිස දෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අලජ්ජන්ට නිස නො දිය යුතු ය. යමෙක් දෙන්නේ නම්, දුකුලාආච්චන් වේ” යි වදාළ සේක. එකල්හි භික්ෂුහු අලජ්ජන් නිසා වසති. ඔහු ද නොබෝ දිනකින් ම අලජ්ජ වූ ලාමක භික්ෂුහු වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අලජ්ජන් නිසා නො විසිය යුතු ය. යමෙක් වසන්නේ නම්, දුකුලාආච්චන් වේ” යි වදාළ සේක.

2. එකල්හි භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘අලජ්ජන්ට නිස නො දිය යුතු ය. අලජ්ජන් නිසා නො විසිය යුතු ය’ යි නියම කරණ ලද්දේ ය. අපි ‘(මෙ තෙමේ) ලජ්ජ හෝ වේ ද? අලජ්ජ හෝ වේ ද?’ යි කෙසේ නම් දන්නෙමු ද?” යි අදහස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, යම් තාක් භික්ෂුන් හා ශිලාදි-සභාගතිය දැනීම ද, ඒ තාක් (සිටිමිසි) සතර පස් දිනක් බලාපොරොත්තු වන්නට අනුදැනීම” යි වදාළ සේක.

3. එකල්හි එක්තරා භික්ෂුනමක් කොසොල්දනව්වෙහි අදන්මගට පිළිපත්තෝ ය. එකල්හි ඒ භික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි නියම කරණ ලද්දේ ය. මමත් කට යුතු නිස ඇත්තේ අදන්මගට පිළිපත්තෝ වෙමි. ආ විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ “මහණෙනි, අදන්මගට පිළිපත්, නිස නො ලබන්නාවූ මහණහු විසින් නිස නැතුව වසන්නට අනුදැනීම” යි වදාළ සේක.

4. එකල්හි භික්ෂුහු දෙනමක් කොසොල්දනව්වෙහි අදන්මගට පිළිපත්තෝ වෙත්. ඔහු එක්තරා ආචාසයකට ගියහ. ඔවුනතුරෙන් එක් තමක් ශිලන් වෙයි. ඒ ශිලන් භික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මමත් කට යුතු නිස ඇති ශිලනෙක් වෙමි. ආ විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ශිලන්, නිස නො ලබන, භික්ෂුහු විසින් නිස නැති ව වසන්නට අනුදැනීම” යි වදාළ සේක.

5. එකල්හි ඒ ගුණානාපසඨායකභික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි පණවන ලදී. මමත් නිස කට යුත්තෙක් වෙමි. මේ මහණ ද ශිලන් ය. ආ විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, (ඒ ශිලන් භික්ෂුහු විසින්) ඉල්ලනු ලබන, නිස නො ලබන්නාවූ, ගුණානා-පසඨායක භික්ෂුහු විසින් නිස නැති ව වසන්නට අනුදැනීම” යි වදාළ සේක.

6. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වනයෙහි වසයි. ඔහුට ඒ වනයෙහි සුනෙහි විසීම පහසු වේ. එකල්හි ඒ භික්ෂුහට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘නිස නැති ව නො විසිය යුතු ය’ යි පණවන ලදී. මමත් නිස කට යුත්තේ වනයෙහි වසමි. මට මේ සෙනසුනෙහි විසීම පහසු ය. ආ විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වනයෙහි වසන නිස නො ලබන භික්ෂුහු විසින් ආසු විතරණය සලකා ‘යම් විටෙක සුදුසු වූ නිස දෙන්නෙක් එන්නේ නම්, ඔහු නිසා වසන්නෙමු’ යි සිතා නිස නැති ව වසන්නට අනුදැනීම” යි වදාළ සේක.

7. තෙන ඛො ජන සමයෙන ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස උපසම්පදා-
 පෙඛො හොති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මතො ආනන්දස්ස
 සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි: “ආගච්ඡතු ආනන්දො, ඉමං අනුසාවෙස්ස” තුති. 1
 ආයස්මා ආනන්දො ඵවමාන: “නාහං උස්සහාමි ථෙරස්ස නාමං ගහෙදුං.
 ගරු මෙ ථෙරො” ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙදුං. “අනුජානාමි
 භික්ඛවෙ, ගොතෙනනපි අනුසාවෙතු” නති.

8. තෙන ඛො ජන සමයෙන ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස දො
 උපසම්පදාපෙඛා හොනති. තෙ විචදනති: “අහං පඨමං උපසම්පජ්ජස්සාමි.
 අහං පඨමං උපසම්පජ්ජස්සාමි” ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙදුං.
 “අනුජානාමි භික්ඛවෙ දො ඵකානුසාවණෙ 2 කාතු” නති.

9. තෙන ඛො ජන සමයෙන සම්බුද්ධානං ථෙරානං උපසම්පදා-
 පෙඛා හොනති. තෙ විචදනති: “අහං පඨමං උපසම්පජ්ජස්සාමි. අහං
 පඨමං උපසම්පජ්ජස්සාමි” ති. ථෙරා ඵවමානංසු: “තඤ්ඤ මයං ආවුසො
 සබ්බෙව ඵකානුසාවණෙ කරොමා” ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙදුං.
 “අනුජානාමි භික්ඛවෙ දො තයො ඵකානුසාවණෙ කාතුං. තඤ්ඤ ඛො
 ඵකෙන උපජ්ඣායෙන. න තෙව නානුපජ්ඣායෙනා” ති.

10. තෙන ඛො ජන සමයෙන ආයස්මා කුමාරකස්සපෙසො ගබ්භවීසො
 උපසම්පන්නො හොති. 3 අථ ඛො ආයස්මතො කුමාරකස්සපස්ස ඵතදහොසි:
 “භගවතා පඤ්ඤානං න උභනචීසතිවයෙස්සා පුග්ගලො උපසම්පාදෙතබ්බො ති.
 අහඤ්ඤමහි ගබ්භවීසො උපසම්පන්නො. උපසම්පන්නො නු ඛොමහි? න නු ඛො
 උපසම්පන්නො?” ති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොචෙදුං. “යං භික්ඛවෙ
 මාතුකුච්ඡිමිං පඨමං විතතං උප්පන්නං, පඨමං විඤ්ඤාණං පාතුභුතං,
 තදුපාදය සාවස්ස ජාති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගබ්භවීසං උපසම්පාදෙතු” නති.

11. තෙන ඛො ජන සමයෙන උපසම්පන්නා දිස්සන්ති කුට්ඨිකාපි
 ගණ්ඨිකාපි කිලාසිකාපි 4 සොසිකාපි අපමාදිකාපි. භගවතො ඵතමන්ථං
 ආරොචෙදුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ උපසම්පාදෙන්නෙන තෙරස
 අන්තරාසිකෙ ධමමෙ පුච්ඡතුං. ඵවඤ්ඤ ජන භික්ඛවෙ පුච්ඡිතබ්බො:
 “සන්ති තෙ ඵචරුපා ආබාධා - කුට්ඨං? ගණ්ඨා? කිලාසො? සොසො?
 අපමාරො? මනුස්සොසි? පුරිසොසි? භුජ්ජෙසොසි? අනණොසි? නසී
 රාජනපො? අනුඤ්ඤාතොසි මාතාපිතුහි? පරිපුණ්ණචීසතිවයෙස්සාසි?
 පරිපුණ්ණං තෙ පතනච්චරං? කින්නාමොසි? කො නාමො තෙ
 උපජ්ඣායො?” ති.

1. “අනුසාවෙස්සතීති” සී මු. P T S 2. “ඵකානුසාවනො” තො චි. ජ පු. අ චි
 3. “අහොසි” ම ජ සා. 4. “කිලාසාපි” තො චි. ම නු ප.

7. එකල්හි ආයුෂමන් මහාකාශ්‍යප සභිරයන් වහන්සේට උපසම්පද පෙක්‍ෂකයෙක් වේ. ඉක්බිති ආයුෂමන් මහාකාශ්‍යප සභිරයන් වහන්සේ ආයුෂමන් ආනන්ද සභිරයන් වහන්සේගේ සම්පයට “ආනන්ද සභිර-තෙමේ (මෙහි) ඒවා. (අවුත්) මේ තෙරණනුට කම්මාකාශ්‍ය අස්වාවා” යි දුතියකු යැවුන. එවිට ආයුෂමන් ආනන්ද සභිරයන් වහන්සේගේ නම කියනුට අපොහොසත් වෙමි. සභිරයන් වහන්සේ මාගේ ගුරුය” යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගොත්‍රයෙන් අස්වන්නට * අනුදනම්” යි වදාළ සේක.

8. එකල්හි ආයුෂමන් මහා කාශ්‍යප සභිරයන් වහන්සේට උපසම්පද පෙක්‍ෂකයෝ දෙදෙනෙක් වෙති. “මම පලමු කොට උපසපන් වන්නෙමි. මම පලමු කොට උපසපන් වන්නෙමි” යි ඔහු විවාද කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙදෙන එක් අනුසාවණයෙහි උපසපන් කරන්නට අනුදනම්” යි වදාළ සේක.

9. එකල්හි බොහෝ සභිරයන් වහන්සේලාට උපසම්පදපෙක්‍ෂකයෝ වෙති. ඔහු “මම පලමු කොට උපසපන් වන්නෙමි, මම පලමු කොට උපසපන් වන්නෙමි” යි විවාද කෙරෙත්. තෙරහු “ඇවැත්නි, එබැවින් අපි සියලු දෙනා එක් අනුසාවණයෙහි උපසපන් කරමු” යි මෙසේ කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙ තුන් දෙනා එක් අනුසාවණයෙහි උපසපන් කරන්නට අනුදනම්. එ ද එක් උපාධියාය කෙනෙකුන්ගෙන් ය. නානාඋපාධියායයන්ගෙන් ඒ නො ම කට යුතු ය” යි වදාළ සේක.

10. එකල්හි ආයුෂමන් කුමාරකාශ්‍යප සභිර තෙමේ ගැබෙහි පටන් විසිවස් ඇත්තේ උපසපන් වූයේ වේ. ඉක්බිති ආයුෂමන් කුමාර කාශ්‍යපසභිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘විසිවසින් අඩු පුද්ගල තෙමේ උපසපන් නො කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ගැබෙහි පටන් විසිවස් ඇත්තේ උපසපන් වූයෙමි වෙමි. මම උපසපන් වූයෙමි ආදී උපසපන් නො වූයෙමි ආදී?” යි සැකයෙක් පනල වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මටුකුසෙහි යම් පලමු ප්‍රතිසකි විභතයක් උපන්නේ ද, යම් පලමු ප්‍රතිසකිවිඳනයක් වූයේ ද, එතැන් පටන් ඒ ප්‍රතිසකි ම ඔහුගේ උප්පතිය යි. මහණෙනි, ගැබෙහි පටන් විසිවස් ඇත්තහු උපසපන් කරන්නට අනුදනම්” යි වදාළ සේක.

11. එකල්හි කුෂ්ඨරොග ඇත්තෝ ද, ගණධරොග ඇත්තෝ ද, කිලාසරොග ඇත්තෝ ද, ඝ්‍රීයරොග ඇත්තෝ ද, මීමැස්මොර ඇත්තෝ ද, උපසපන් වූවාහු දක්නා ලැබෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල-කලහ. “මහණෙනි, උපසපන් කරන්නහු විසින් තෙලෙස් අන්තරායකර-ධම්මයන් විවාරන්නට අනුදනම්. මහණෙනි, මෙසේ විවාල යුතු ය: ඔබට කුෂ්ඨ - ගණධ - කිලාස - ඝ්‍රීය - මීමැස්මොර යන මෙබඳු ආබාධයෝ වෙත් ද? මිනිසෙක් වෙති ද? පුරුෂයෙක් වෙති ද? නිවහල් වෙති ද? නය නැත්තේ වෙති ද? රාජහටයෙක් නො වෙති ද? මවුපියන් විසින් අනුදන්නා ලද්දේ වෙති ද? පිරිපුන් විසිවස් ඇත්තේ වෙති ද? ඔබගේ පාසිවුරු සමුද්‍රණ් වේ ද? (13) කී නම් ඇත්තේ වෙති ද? ඔබගේ උපාධියාය තෙමේ කී නම් ඇත්තේ ද?”

* උපහ්‍රන්ථය බලනු.

12. තෙන ඛො ජන සමයෙන භික්ඛු අනුක්ඛිට්ඨො උපසම්පදාපෙවෙ අනන්තරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡන්ති. උපසම්පදාපෙඛා වින්ධායන්ති. මඛිකු හොන්ති. න සකෙකාන්ති විස්සුජෙජ්ඣා. භගවතො එනමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ජාමං අනුසාසිත්වා පච්ඡා අනන්තරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡන්තු” නති. නන්ථෙච සම්ඝමජෙඤ්ඤි අනුසාසන්ති. උපසම්පදාපෙඛා නථෙච වින්ධායන්ති. මඛිකු හොන්ති. න සකෙකාන්ති විස්සුජෙජ්ඣා. භගවතො එනමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ එකමන්තං අනුසාසිත්වා සම්ඝමජෙඤ්ඤි අනන්තරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡන්තු. එචඤ්ච පන භික්ඛවෙ, අනුසාසිත්වෙඛො: ජාමං උපජ්ඣාං ගාභාපෙචඛො. උපජ්ඣාං ගාභාපෙචවා පනනච්චරං ආචිකඛිත්ඛො: “අයං තෙ ජනෙනා, අයං සම්ඝාටි. අයං උත්තරාසවෙනා, අයං අනන්තරාසකො. ගච්ඡ. අමුමහි ඔකාසෙ නිට්ඨාහි” ති.

13. බාලා අබ්‍යන්තා අනුසාසන්ති. දුරනුක්ඛිට්ඨා උපසම්පදාපෙඛා වින්ධායන්ති මඛිකු හොන්ති. න සකෙකාන්ති, විස්සුජෙජ්ඣා. භගවතො එනමන්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ බාලෙන අබ්‍යන්තෙන අනුසාසිත්වෙඛො. යො අනුසාසෙය්‍ය, ආපන්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ බ්‍යන්තෙන භික්ඛනා පටිබලෙන අනුසාසිතු” නති.

14. අසමමතා අනුසාසන්ති. භගවතො එනමන්ථං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ අසමමතෙන අනුසාසිත්වෙඛො. යො අනුසාසෙය්‍ය, ආපන්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ සමමතෙන අනුසාසිතුං. එචඤ්ච පන භික්ඛවෙ සමමන්තිත්වෙඛො: අන්තතා වා¹ අන්තානං සමමන්තිත්ඛො. පරෙන වා පරො සමමන්තිත්වෙඛො.

15. කථඤ්ච අන්තතා වා අන්තානං සමමන්තිත්ඛො? බ්‍යන්තෙන භික්ඛනා පටිබලෙන සවෙඝා ඤ්ඤපෙචඛො: “සුඤ්ඤා ඛෙ භන්තෙ සවෙඝා ඉත්ථන්තාමො ඉත්ථන්තාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙඛො. යදි සම්ඝස්ස පනතකලලං, අභං ඉත්ථන්තාමං අනුසාසෙය්‍ය” නති. එචං අන්තතා වා අන්තානං සමමන්තිත්ඛො.

16. කථඤ්ච² පරෙන වා පරො සමමන්තිත්ඛො? බ්‍යන්තෙන භික්ඛනා පටිබලෙන සවෙඝා ඤ්ඤපෙචඛො: “සුඤ්ඤා ඛෙ භන්තෙ සවෙඝා. ඉත්ථන්තාමො ඉත්ථන්තාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙඛො. යදි සම්ඝස්ස පනතකලලං, ඉත්ථන්තාමො ඉත්ථන්තාමං අනුසාසෙය්‍ය” ති. එචං පරෙන වා³ පරො සමමන්තිත්ඛො.

1. “අන්තතාව - සී මු. P T S. 2. “කථඤ්ච පන” ම ඡ සං.
3 “පරෙන” ම ඡ සං. P T S. හො චි. ඡ පු. ම කු ජ.

12. එකල්හි භික්ෂුහු අනුශාසනා නො කළ උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් වෙතින් අන්තරායකරධමීයන් විචාරති. උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ කලබල වෙති. ලජ්ජිත වෙති. විසදන්ට (පිළිතුරු දෙන්නට) නො පොහොසත් වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකාලහ. “මහණෙනි, පලමුව අනුශාසනා කොට පසුව අන්තරායකරධමීයන් විචාරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක. එහි ම සහ මැද අනුශාසනා කෙරෙත්. උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ එසේ ම කලබල වෙති. මංකු වෙති. පිළිතුරු දෙන්නට අපොහොසත් වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකාලහ. “මහණෙනි, පසෙකට ගෙණ අනුශාසනා කොට සහ මැද දී අන්තරායකරධමීයන් විචාරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, අනුශාසනා කළ යුත්තේ මෙසේ ය: පලමු කොට උපාදායායයා ගැන්විය යුතු ය. උපාදායායයෙකු ගන්වා පා සිටුරු කිය යුතු ය: “මේ ඔබගේ පාත්‍ර ය. මේ සඹ්ඝාටි ය. මේ උත්තරාසඹග ය. මේ අන්තරාසඹග ය. යව, අසුචල් අවකාසයෙහි සිටුව”.

13. අඟු වූ අව්‍යක්තයෝ අනුශාසනා කෙරෙත්. වැරදි ලෙසට අනුශාසනා කළ උපසම්පදාපෙක්ෂකයෝ කලබල වෙති. නො වැටහෙන්නෝ වෙති. විසදන්නට අපොහොසත් වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකාලහ. “මහණෙනි, අඟු වූ අව්‍යක්තයා විසින් අනුශාසනා නො කට යුතු ය. (බාල වූ) යමෙක් අනුශාසනා කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැඩ වේ. මහණෙනි, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් අනුශාසනා කරන්නට අනුදනිමි” යි වදාළ සේක.

14. සමමත නො කරණ ලද භික්ෂුහු අනුශාසනා කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකාලහ. “මහණෙනි, සමමත නො කළ භික්ෂුනමක් විසින් අනුශාසනා නො කට යුතු ය. යමෙක් අනුශාසනා කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැඩ වේ. මහණෙනි, සමමතය ලැබුවහු විසින් අනුශාසනා කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, සමමතය කළ යුත්තේ මෙසේ ය. තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කට යුතු ය. අනිකකු විසින් හෝ අනෙකෙක් සමමත කට යුතු ය.”

15. “තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කළ යුත්තේ කෙසේ ද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඹ්ඝ නෙමේ මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සඹ්ඝ නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඥාතියෝ මෙ නම් ඥාතී ආශුෂමන්ත්‍රගේ උපසම්පදාපෙක්ෂකයා වේ. ඉදින් සඹ්ඝයාගට සුදුසු කල් පැමිණියේ වේ නම්, මම මෙ නම් ඥාතීහුට අනුශාසනා කරන්නෙමි’ යි මෙසේ තමන් විසින් හෝ තමා සමමත කළ යුතු ය.”

16. “අන්‍යයකු විසින් හෝ අනෙකෙක් සමමත කළ යුත්තේ කෙසේ ද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඹ්ඝ නෙමේ මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සඹ්ඝ නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඥාතියෝ මෙ නම් ඥාතී ආශුෂමන්ත්‍රගේ උපසම්පදාපෙක්ෂකයා වේ. ඉදින් සඹ්ඝයාගට සුදුසු කල් පැමිණියේ නම්, මෙ නම් ඥාතියෝ මෙ නම් ඥාතීහුට අනුශාසනා කරන්නේ ය’ යි අන්‍යයකු විසින් හෝ අනෙකෙක් මෙසේ සමමත කළ යුතු ය.”

17. තෙන සමමනෙන භික්ඛුනා උපසම්පදාපෙවො උපසම්බන්ධා ඵවමස්ස වචනීයො: “සුඤ්ඤි ඉත්තනාම. අයං තෙ සච්චකාලො, භුතකාලො. යං ජාතා නං සම්බන්ධො පුච්ඡන්තො සන්තං අඤ්ඤි වත්තබ්බං. අසන්තං නඤ්ඤි වත්තබ්බං. මා බො විජ්ඣාසි. මා බො මඤ්ඤා අනොසි. ඵවං නං පුච්ඡස්සන්ති: සන්ති තෙ ඵවරූපා ආබාධා - කුට්ඨං ? ගණේඛා ? කිලාසො ? සොසො ? අපමාරො ? මනුස්සො‘සි ? පුරිසො‘සි ? භුජ්ඣො‘සි ? අනණො‘සි ? නසි රාජභවො ? අනුඤ්ඤාතො‘සි මාතාපිතුති ? පරිපුණ්ණ-ඪිසතිවස්සො‘සි ? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තවීවරං ? කිත්තාමො‘සි ? කො නාමො තෙ උපජ්ඣායො?” ති.

18. ඵකතො ආගච්ඡන්ති. “න භික්ඛවෙච, ඵකතො ආගන්තබ්බං. අනුසාසකෙන පඨමචරං ආගන්තො සම්බන්ධා ඤ්ඤපෙතබ්බො:

19. “සුඤ්ඤාතු මෙ භනෙන, සම්බන්ධා. ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙවො. අනුසිට්ඨො සො මයා. යදි සම්බන්ධං පත්තකල්ලං, ඉත්තනාමො ආගච්ඡන්ති. ‘ආගච්ඡාති’ ති වත්තබ්බො.”

20. ඵකංසං උත්තරාසම්බං කාරාපෙඤා භික්ඛුනං පාදෙ වඤ්ඤපෙඤා උපකුට්ඨං නිසීදපෙඤා අඤ්ඤිං පග්ගණ්ඨාපෙඤා උපසම්පදං යාවා-පෙතබ්බො:

21. “සම්බන්ධා භනෙන, උපසම්පදං යාවාමි. උලලුමපතු මං භනෙන, සම්බන්ධා අනුකම්පං උපාදය. දුතියමපි භනෙන, සම්බන්ධා උපසම්පදං යාවාමි. උලලුමපතු මං භනෙන, සම්බන්ධා අනුකම්පං උපාදය. තතියමපි භනෙන, සම්බන්ධා උපසම්පදං යාවාමි. උලලුමපතු මං භනෙන, සම්බන්ධා අනුකම්පං උපාදයා” ති.

22. බ්‍යන්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සම්බන්ධා ඤ්ඤපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤාතු මෙ භනෙන, සම්බන්ධා. අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙවො. යදි සම්බන්ධං පත්තකල්ලං, අනං ඉත්තනාමං අන්තරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡන්ති” ති. ‘සුඤ්ඤි ඉත්තනාම, අයං තෙ සච්චකාලො, භුතකාලො. යං ජාතා නං පුච්ඡාමි. සන්තං අඤ්ඤි වත්තබ්බං. අසන්තං නඤ්ඤි වත්තබ්බං. සන්ති තෙ ඵවරූපා ආබාධා - කුට්ඨං ? ගණේඛා ? කිලාසො ? සොසො ? අපමාරො ? මනුස්සො‘සි ? පුරිසො‘සි ? භුජ්ඣො‘සි ? අනණො‘සි ? නසි රාජභවො ? අනුඤ්ඤාතො‘සි මාතාපිතුති ? පරිපුණ්ණ-ඪිසතිවස්සො‘සි ? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තවීවරං ? කිත්තාමො‘සි ? කො නාමො තෙ උපජ්ඣායො’ ති.

17. සමවනය ලද ඒ භික්ෂුහු විසින් (උපසම්පදාපෙක්ෂකයා වෙතට) ගොස් “මෙ නම් ඇත්ත, අසව. මේ ඔබගේ සත්‍යය කිය යුතු කාලය යි. වූවක් කිය යුතු කාලය යි. සහ මැද විවාරණ කල්හි වූවක් නම් ඇතැ යි කිය යුතු ය. නො වූවක් නම් නැතැයි කිය යුතු ය. ත්‍රස්ත වූවෙක් නො වන්න. තැකිලෙන්නෙක් නො වන්න. ඔබගෙන් මෙසේ විවාරන්නාහු ය: ඔබට කුෂ්ඨ, ගණ්ඩ, කිලාස, ඝෂය, මීමැස්මොර යන මෙබඳු ආබාධයෝ වෙත් ද? මිනිස් වෙහි ද? පිරිමියෙක් වෙහි ද? නිවහලෙක් වෙහි ද? නය නැත්තෙහි ද? රූපහටයෙක් නො වෙහි ද? මවුපියන් විසින් අනුදන්නා ලද්දේ වෙහි ද? පිරිපුන් විසි වස් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ද? කී නම් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ උපාධියාය තෙමේ කී නම් ඇත්තේ වේ ද?” යි මෙසේ ඇසිය යුතු වන්නේ ය.”

18. (අනුශාසනා කළ භික්ෂුහු අනුශිෂ්ට උපසම්පදාපෙක්ෂකයන් හා) එක් ව එකි. “මහණෙනි, එක් ව නො ආ යුතු ය අනුශාසකයා පළමු කොට අවුත් සමස්තයට මෙසේ දැන්විය යුතු ය:

19. “සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමත්තට උපසම්පදාපෙක්ෂක වේ. මා විසින් හෙ තෙමේ අනුශාසනා කරණ ලද්දේ ය. ඉදින් සමස්තයට කල් පැමිණියේ නම්, මෙ නම් ඇත්තේ එන්නේ ය. එව යි කිය යුතු ය.”

20. උතුරුසහසිවුර එකස් කරවා භික්ෂුන්ගේ පා වදවා උකකුටික-යෙන් හිඳවා ඇදිලි ගන්වා උපසම්පදාව යාවඤ්ඤ කරවිය යුතු ය.

21. “සවාමීනි, සමස්තයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. අනුකම්පා කොට සමස්ත තෙමේ මා සාමණේරභාවයෙන් උදුරාවා. දෙවනු ව ද සවාමීනි, සමස්තයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. අනුකම්පා කොට සමස්ත තෙමේ මා සාමණේරභාවයෙන් උදුරාවා. තෙවනු ව ද සවාමීනි, සමස්තයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලමි. අනුකම්පා කොට සමස්ත තෙමේ මා සාමණේරභාවයෙන් උදුරාවා.”

22. “ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සමස්තයට මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සමස්ත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇති මෙ තෙමේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමත්තයෙන් උපසම්පදාපෙක්ෂක වේ. ඉදින් සමස්තයට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මම මෙ නම් ඇත්තාගෙන් අනන්‍යායකර-ධර්මයන් විවාරන්නෙමි. මෙ නම් ඇත්ත, අසව. මේ තාගේ ඇත්ත කිය යුතු කාලය යි. වූවක් කිය යුතු කාලය යි. යමක් වූයේ නම් එය අසමි. වූවක් නම් ඇතැ යි කිය යුතු ය. නො වූවක් නම් නැතැයි කිය යුතු ය. ඔබට කුෂ්ඨ, ගණ්ඩ, කිලාස, ඝෂය, මීමැස්මොර යන මෙබඳු ආබාධයෝ වෙත් ද? මිනිස් වෙහි ද? පිරිමියෙක් වෙහි ද? නිවහලෙක් වෙහි ද? නය නැත්තෙහි ද? රූපහටයෙක් නො වෙහි ද? මවුපියන් විසින් අනුදන්නා ලද්දේ වෙහි ද? පිරිපුන් විසි වස් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ පාසිවුරු සම්පූර්ණ ද? කී නම් ඇත්තෙහි ද? ඔබගේ උපාධියාය තෙමේ කී නම් ඇත්තේ ද?’

23. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛේසා ඤපෙතබ්බො: ‘සුණොභු මෙ භනෙන, සඛේසා. අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදපෙවො. පරිසුඤ්ඛො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉත්තනාමො සඛිසං උපසම්පදං යාවති ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන. යදි සඛිසස්ස පත්තකලලං, සඛේසා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන. එසා ඤන්ති.

24. “සුණොභු මෙ භනෙන, සඛේසා. අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදපෙවො. පරිසුඤ්ඛො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉත්තනාමො සඛිසං උපසම්පදං යාවති ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන. සඛේසා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන. යස්සායසමනො බමති ඉත්තනාමස්ස උපසම්පද ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන, සො භුණ්හස්ස. යස්ස න කබමති, සො භාසෙය්‍ය.”

25. “උතියමපි එතමත්ථං වදාමි. සුණොභු මෙ භනෙන, සඛේසා. අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදපෙවො. පරිසුඤ්ඛො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉත්තනාමො සඛිසං උපසම්පදං යාවති ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන. සඛේසා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන. යස්සායසමනො බමති ඉත්තනාමස්ස උපසම්පද ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන, සො භුණ්හස්ස. යස්ස න කබමති, සො භාසෙය්‍ය.”

26. “තතියමපි එතමත්ථං වදාමි. සුණොභු මෙ භනෙන, සඛේසා. අයං ඉත්තනාමො ඉත්තනාමස්ස ආයසමනො උපසම්පදපෙවො. පරිසුඤ්ඛො අනතරාසිකෙති ධම්මෙති. පරිපුණ්ණස්ස පත්තච්චරං. ඉත්තනාමො සඛිසං උපසම්පදං යාවති ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන. සඛේසා ඉත්තනාමං උපසම්පාදෙති ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන. යස්සායසමනො බමති ඉත්තනාමස්ස උපසම්පද ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන, සො භුණ්හස්ස. යස්ස න කබමති, සො භාසෙය්‍ය.”

27. ‘උපසම්පන්නො සඛේසන ඉත්තනාමො ඉත්තනාමෙන උපර්කායෙන. බමති සඛිසස්ස. තසමා භුණ්ති. එවමෙතං ධාරයාමී’ ති.

උපසම්පදකමමං නිට්ඨිතං.

23. “ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍යයාට මෙසේ දැන්විය යුතු ය: ‘සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇති මෙ නෙමේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමත්තට උපසම්පදාදායක වේ. අන්තරායකරධම්මයන් ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිච්චරා සම්පූර්ණ ය. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇත්තනු උපාධ්‍යාය කොට ගෙන සඛ්‍යයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සඛ්‍යයාට කල් පැමිණියේ නම් සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්තනු උපසපන් කරන්නේ ය. මෙ දැන්වීම ය.

24. ස්වාමීනි, ‘සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමත්තට උපසම්පදාදායක වේ. අන්තරායකරධම්මයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිච්චරා සම්පූර්ණ ය. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇත්තනු උපාධ්‍යාය කොට ගෙන සඛ්‍යයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්තනු උපසපන් කරයි. මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත වූ මෙ නම් ඇත්තනුගේ උපසම්පදාව යම් ආයුෂමනෙකුතට රුචි වේ නම්, හෙ නෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ නෙමේ කීසාවා.

25. “දෙවනුව ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමත්තට උපසම්පදාදායක වේ. අන්තරායකරධම්මයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිච්චරා සම්පූර්ණ ය. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව සඛ්‍යයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්තනු උපසපන් කරයි. මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයා ගෙන් යුක්ත වූ මෙ නම් ඇත්තනුගේ උපසම්පදාව යම් ආයුෂමනෙකුතට රුචි වේ නම්, හෙ නෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙනෙමේ කීසාවා.”

26. “තෙවනුව ද මේ කරුණ කියමි. ස්වාමීනි, සඛ්‍යනෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති ආයුෂමත්තගේ උපසම්පදාදායකයෙකි. අන්තරායකරධම්මයන්ගෙන් පිරිසිදු ය. මොහුගේ පාසිච්චරා සම්පූර්ණ ය. මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව සඛ්‍යයාගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් ඇත්තනු මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව උපසපන් කරයි. මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත වූ මෙ නම් ඇත්තනුගේ උපසම්පදාව යම් ආයුෂමනෙකුතට රුචි වේ නම්, හෙ නෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙනෙමේ කීසාවා.”

27. “සඛ්‍යයා විසින් මෙ නම් ඇති උපාධ්‍යායයාගෙන් යුක්ත ව මෙ නම් ඇත්තේ උපසපන් කරණ ලද්දේ ය. සඛ්‍යයාට එය රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණිමහුන වේ. මෙය මෙසේ දරමි.”

උපසම්පදාකමීය නිමි.

1. තාවදෙව ඡායා මෙතබ්බා. උතුපමාණං ආචිකඛිතබ්බං. දිවසභාගො ආචිකඛිතබ්බො, සඛිනීචි ආචිකඛිතබ්බො, වන්තාරො නිසසයා ආචිකඛිතබ්බො.

2. පිණ්ඩියාලොපහොජනං නිසසය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උසසාහො කරණීයො. අතිරෙකලාහො - සඛිඝ්භන්තං, උදෙදසභන්තං, නිමන්තනං, සලාකභන්තං, පකඛිකං, උපොසථිකං, පාටිපදිකං. (1)

3. පංසුකුලචීවරං නිසසය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උසසාහො කරණීයො. අතිරෙකලාහො - බොමං, කප්පාඝිකං කොසෙය්‍යං, කම්බලං, සාණං, භඛිගං. (2)

4. රුකකමුලසෙනාසනං නිසසය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උසසාහො කරණීයො. අතිරෙකලාහො - විතාරො, අඛිසියොගො, පාසාදො, තම්බියං, ගුහා. (3)

5. පුච්චුන්තනෙසජ්ජං නිසසය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උසසාහො කරණීයො. අතිරෙකලාහො - සප්පි, නවනීනං, තෙලං, මධු, ඵාණිත නති. (4)

වන්තාරො නිසසයා නිට්ඨිතා.

1. උපසපන් කිරීමට අනතුරුව (උපසපන් වේලාව දැනගැනීමට) පියවර මැනිය යුතු ය. සාතුප්‍රමාණය කිය යුතු ය. දවස පිළිබඳ පෙරවරු පස්වරු කිය යුතු ය. සමිතිය කිය යුතු ය. නිස සතර කිය යුතු ය.

2. පැවිද්ද සිහා ලත් බන්ධිඬු නිසා ය. තා විසින් දිවි තෙක් ඒ පිණිසාලොපනොජනයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. සමසයා පිණිස දෙන බත, උදෙසා දෙන බත, ආරාධනා කොට දෙන බත, කුසපත් හෙළා දෙන බත, පසළොස් දිනකට වරක් දෙන බත, පොතෝදනයෙහි දෙන බත, පැළ-වියෙහි දෙන බත - යන මෙය අතිරෙක ලාභය යි. (1)

3. පැවිද්ද පංඝුකුලසිච්චර නිසා ය. තා විසින් දිවි තෙක් ඒ පංඝු කුලවීචරයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. කොමු, කපු, කොසෙය්‍ය, කම්බිලි, හණ, මිශ්‍ර පිළි - යන මෙය අතිරෙක ලාභය යි. (2)

4. පැවිද්ද රුක්මුල්සෙනසුන නිසා ය. තා විසින් දිවි තෙක් ඒ රුක්ක මුලසෙනාසනයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. වෙතෙර, ගුරුළු පියාපත් වැනි වහල ඇති ගෙය, සිටුරැස් ගෙය, සඳලු සහිත ගෙය, ගුහා - යන මෙය අතිරෙක ලාභයි. (3)

5. පැවිද්ද ගොමුභු බෙහෙත් නිසා ය. තා විසින් දිවි තෙක් ඒ පුත් මුත්තනෙසජ්ජයෙහි උත්සාහ කට යුතු ය. හිතෙල්, වෙඩරු, තෙල්, මී, උක්සකුරු - යන මෙය අතිරෙක ලාභය යි. (4)

සතර නිස නිමි.

1. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අඤ්ඤාතරං භික්ඛුං උපසම්පා දෙඤා එකකං ඔනාය පක්ඛම්භු. සො පච්ඡා එකකොච 1 ආගච්ඡන්තො අනන්තරාමග්ගෙ පුරාණදුතිසිකාය සමාගඤ්ඤි. සා එවමාන: “කිං දුති පබ්බජ්ඣොසී?” ති. 2 “ආම, පබ්බජ්ඣොමහි” ති. 3 දුලලහො බො පබ්බජ්ඣානං මෙට්ඨනො ධම්මො. එහි, මෙට්ඨනං ධම්මං පනිසෙවා” ති. සො තස්සා මෙට්ඨනං ධම්මං පනිසෙවිඤා විරෙන අගමාසි. භික්ඛු එවමානංසු: “කිස්ස ඤාං ආට්ඨසො, එවං විරං අකාසී?” ති අච්ච බො සො භික්ඛු භික්ඛුතං එතමඤ්චං ආරොවෙසී. භික්ඛු භගවතො එතමඤ්චං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපසම්පාදෙඤා දුතියං දුඤාං, වන්තාරි ව අකරණීයානි ආචික්ඛිඤාං.”

2. උපසම්පනෙන භික්ඛුනා මෙට්ඨනො ධම්මො න පනිසෙවිතබ්බො අනන්තමසො තිරච්ඡානගතායපි. යො භික්ඛු මෙට්ඨනං ධම්මං පනිසෙවති, අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසො සීසච්ඡන්තො අනබ්බො තෙන සරීරබ්ඤානෙන ජිවිතං, එවමෙව භික්ඛු මෙට්ඨනං ධම්මං පනිසෙවිඤා අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං. (1)

3. උපසම්පනෙන භික්ඛුනා අදින්නං ඵෙය්‍යසඤ්චානං න ආද්‍යතබ්බං අනන්තමසො තිණසලාකං උපාදය. යො භික්ඛු පාදා වා පාදුරතං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ඵෙය්‍යසඤ්චානං ආදියති, අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පණ්ඩුපලාසො බඤ්ඤානා පමුත්තො අනබ්බො හරිත්තතාය, එවමෙව භික්ඛු පාදං වා පාදුරතං වා අතිරෙක-පාදං වා අදින්නං ඵෙය්‍යසඤ්චානං ආදිසිඤා අස්සමණො තොති අසකාය පුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං. (2)

4. උපසම්පනෙන භික්ඛුනා සඤ්චිච්ච පාණො ජීවිතා න වොරො-පෙනබ්බො අනන්තමසො ඤාණකිම්බලිකං උපාදය. යො භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙති අනන්තමසො ගබ්භපාතනං උපාදය, අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුට්ඨිලා දොධා භිත්තා අප්පට්ඨකා තොති, එවමෙව භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙඤා අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං. (3)

5. උපසම්පනෙන භික්ඛුනා උත්තරිමනුස්සධම්මො න උලලපිතබ්බො අනන්තමසො සුඤ්ඤගාරෙ අභීරමාමිති. යො භික්ඛු පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො අසන්නං අභුතං උත්තරිමනුස්සධම්මං උලලපති ක්ඛානං වා විමොකධං වා සමාධිං වා සමාපත්තිං වා මග්ගා වා ඵලං වා, අස්සමණො තොති අසකාය-පුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම තාලො මඤ්ඤාච්ඡන්තො අනබ්බො පුත්ති විරුලුකිසා, එවමෙව භික්ඛු පාපිච්ඡා ඉච්ඡාපකතො අසන්නං අභුතං උත්තරිමනුස්සධම්මං උලලපිඤා අස්සමණො තොති අසකායපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං නති (4)

වග්ගාදි අකරණීයානි නිවසිතානි.

1 “එකකො” අ වි ජ පු. ම නු ප. 2. “පබ්බජ්ඣොසී” අ වි.
3. “පබ්බජ්ඣොමහි” ම ජ සං.

1. එකල්හි භික්ෂුහු එක්තරා භික්ෂුනමක් උපසපත් කොට තනි ව හැර දමා ගියහ. හෙ තෙමේ පසු ව තනි ව එන්නේ අතරමග දී පෙර බිරිදට හමු වී ය. ඕනොමෝ “කොහොම ද? දැන් පැවිදි වූයෙහි ද?” යි ඇසූ ය. “ඔව්. දැන් පැවිදි වූයෙමු”(යි හේ කී ය). “පැවිද්දනට මෙමුදුන ධර්මය ලැබීම පහසු නොවේ. එන්න, මෙවුන්දම් සෙවනය කරන්නැ” යි කීවා ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ ඇ හා මෙවුන්දම් සෙවනය කොට බොහෝ වේලාවක් ගෙවා භික්ෂුන් වෙත ගියේ ය. එකල්හි භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, ඕබ කුමක් නිසා බොහෝ කල් ගෙවුවෝ ද?” යි ඇසූහ. එවිට ඒ භික්ෂු තෙමේ සියලු කරුණු භික්ෂුන්ට සැලකෙළේ ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, උපසපත් කොට දෙ වැන්නෙකු දෙන්නට ද, නොකට යුතු කරුණු සතර කියන්නට ද අනුදනිමි” යි වදල සේක.

2. උපසපත් මහණහු විසින් යටත් පිරිසෙයින් තිරිසන් ගිය මාගමක හා ද මෙවුන්දම් නො සෙවිය යුතු ය. යම් මහණෙක් මෙවුන්දම් සෙවනය කෙරේ නම්, හෙ තෙමේ ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. හිස් සිදි පුරුෂයෙක් ඒ ශරීරබන්ධනයෙන් ජීවත් වන්නට යම් සේ හැකි නොවේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙවුන්දම් සෙවනය කිරීම හේතු කොට ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් ඒ මෙවුන්දම් සෙවනය දිවි හෙක් නොකට යුතු ය. (1)

3. උපසපත් මහණහු විසින් යටත් පිරිසෙයින් තණකුරක් පටන් වූ නොදුන් දෙයක් සොරසිතින් නොගත යුතු ය. යම් මහණෙක් කහවණු වෙන් සතරෙන් කොටස වූ පාදයක් හෝ පාදයක් අගනා වූ හෝ පාදය කට වැසි තරම් වූ හෝ නොදුන් දෙයක් සොර සිතින් ගණී ද, හෙතෙමේ ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. නැවටෙන් ගැලවුනු ඉදුනු කොළයක් නිල්වන් වීමට යම් සේ නොසුදුසු වේ ද, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ පාදයක් වූ හෝ පාදයක් අගනා වූ හෝ පාදයකට වැසි තරම් වූ හෝ නොදුන් දෙයක් සොර සිතින් ගැණීම හේතු කොට ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් ඒ සොරකම දිවි හෙක් නොකට යුතු ය. (2)

4. උපසපත් මහණහු විසින් දහ දහ යටත් පිරිසෙයින් කුරැකුහුමුවෙකු පටන් පණැති සතෙකු ජීවිතයෙන් තොර නොකල යුතු ය. යම් මහණෙක් දහ දහ යටත් පිරිසෙයින් ගැබ් හෙළීම පටන් මිනිස් සිරුරක් ජීවිතයෙන් තොර හෙරේ ද, හෙ තෙමේ ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. යම් සේ දෙකට බිඳුනු මහත් ගලෙක් නොගැලපිය හැකි වේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මහණෙක් තෙමේ දහ දහ මිනිස් සිරුරක් ජීවිතයෙන් තොර කිරීම් හේතුවෙන් ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් එය දිවි හෙක් නොකට යුතු ය. (3)

5. උපසපත් මහණහු විසින් ධ්‍යානාදි උත්තරිමනුෂ්‍යධර්මය නොකිය යුතු ය. යටත් පිරිසෙයින් ශුන්‍යාගාරයෙහි ඇලෙමි සි ද නොකිය යුතු ය. යම් මහණෙක් තෙමේ ලාමක ආසා ඇත්තේ ආසාවෙන් මධ්‍යා ලද්දේ විද්‍යමාන නොවූ ධ්‍යානයක් හෝ විමෝක්‍ෂයක් හෝ සමාධියක් හෝ සමාපත්තියක් හෝ මාභීයක් හෝ ඵලයක් හෝ යන උත්තරිමනුෂ්‍ය ධර්මය කියා ද, (හෙ තෙමේ) ශ්‍රමණයෙක් නොවේ. ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. කරවිය කපා හල තල්ගසි නැවත හට ගැණීමට යම් සේ සුදුසු නොවේ ද, එ පරිද්දෙන් ම ලාමක ආසා ඇති ආසාවෙන් මැඩුනු ඒ මහණ තෙමේ අවිද්‍යමාන වූ උත්තරිමනුෂ්‍යධර්මය කියා පෑම හේතු කොට ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෙක් නොවේ. තා විසින් එය දිවි හෙක් නොකට යුතු ය. (4)

සතර අභරණීයයෝ නිමි.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආපනනියා අදස්සනෙ උඤ්ඤතතකො විබ්බමති. සො පුන පච්චාගනන්තො භික්ඛු උපසම්පදං යාවි. භගවතො එතමන්ඨං ආරොවෙසුං.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපනනියා අදස්සනෙ උඤ්ඤතතකො විබ්බමති, සො පුන පච්චාගනන්තො භික්ඛු උපසම්පදං යාවති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘පස්සිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පස්සිස්සාමී ති, පබ්බාජෙතබ්බො. සවාහං න පස්සිස්සාමී ති, න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බා- ජෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පස්සිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පස්සිස්සාමී ති, උපසම්පාදෙතබ්බො. සවාහං න පස්සිස්සාමී ති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පස්සිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පස්සිස්සාමී ති, ඔසාරෙතබ්බො. සවාහං න පස්සිස්සාමී ති, න ඔසාරෙ තබ්බො. ඔසාරෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පස්සාභි 1 නං ආපනති’ නති. සවෙ පස්සති, ඉච්චන්තං කුසලං. නො වෙ පස්සති, ලබ්බමානාය සාමග්ගියා පුන උඤ්ඤතතකො. අලබ්බමානාය සාමග්ගියා අනාපනති සමෙහාගෙ සංවාසෙ.”

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ආපනනියා අප්පටිකමෙම උඤ්ඤතතකො විබ්බමති, සො පුන පච්චාගනන්තො භික්ඛු උපසම්පදං යාවති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘පටිකරිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පටිකරිස්සාමී ති, පබ්බාජෙතබ්බො. සවාහං න පටිකරිස්සාමී ති න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බාජෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පටිකරිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පටිකරිස්සාමී ති, උපසම්පාදෙතබ්බො. සවාහං න පටිකරිස්සාමී ති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පටිකරිස්සසි නං ආපනති’ නති. සවාහං පටිකරිස්සාමී ති, ඔසාරෙතබ්බො. සවාහං න පටිකරිස්සාමී ති, න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පටිකරොභි නං ආපනති’ නති. සවෙ පටිකරොති, ඉච්චන්තං කුසලං. නො වෙ පටිකරොති, ලබ්බමානාය සාමග්ගියා පුන උඤ්ඤතතකො. අලබ්බමානාය සාමග්ගියා අනාපනති සමෙහාගෙ සංවාසෙ.”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සගෙහ උඤ්ඤතතකො විබ්බමති, සො පුන පච්චාගනන්තො භික්ඛු උපසම්පදං යාවති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘පටිතිස්සජ්ජස්සසි නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. සවාහං පටිතිස්සජ්ජස්සාමී ති, පබ්බාජෙතබ්බො. ‘සවාහං’ න පටිතිස්ස- ජ්ජස්සාමී ති, න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බාජෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පටිතිස්ස ජ්ජස්සසි නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. ‘සවාහං පටිතිස්සජ්ජස්සාමී ති, උපසම්පා- දෙතබ්බො. සවාහං න පටිතිස්සජ්ජස්සාමී ති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පටිතිස්සජ්ජස්සසි නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. සවාහං පටිතිස්සජ්ජස්සාමී ති, ඔසාරෙතබ්බො. සවාහං න පටිතිස්සජ්ජස්සාමී ති න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වග්ගතබ්බො: ‘පටිතිස්සජාභි 2 නං පාපිකං දිට්ඨි’ නති. සවෙ පටිතිස්සජති, ඉච්චන්තං කුසලං. නො වෙ පටිතිස්සජති, ලබ්බමානාය සාමග්ගියා පුන උඤ්ඤතතකො. අලබ්බමානාය සාමග්ගියා අනාපනති සමෙහාගෙ සංවාසෙ” ති.

මහානඤ්ඤකො පඨමො.

1. “පස්සසි නං ආපනති.” ම ඡ ස. PTS “පස්සසෙනා.” තො චි. ම නු ප. ඡ පු.
2 “පටිතිස්සජෙඤ්ඤ.” ඉතිපිටකො.

1. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේජයකමය කරණ ලද්දේ සිටුරු හැර ගියේ ය. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

2. “මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේජයකමය කරණ ලද්දේ සිටුරු හරිසි. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. එකල්හි ඔහුට ‘ඒ ඇවැත් දකින්නෙහි ද?’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම නො දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි නො කළ යුතු ය. පැවිදිකොට ‘ඒ ඇවැත් දකින්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසපත් කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම නො දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් කොට ‘ඒ ඇවැත් දකින්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, (සහ පිරිසට) ඇතුළත් කර ගත යුතු ය. ‘මම නො දකින්නෙමි’ යි කියා නම්, ඇතුළත් කර නො ගත යුතු ය. ඇතුළත් කොට ‘ඒ ඇවැත් දකිනව’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් දකි නම්, මෙය යහපත් ය. ඉදින් නො දකි නම්, සමගිය ලැබෙන කල නැවත උත්තේජයකමය කළ යුතු ය. සමගිය නො ලැබෙන කල ප්‍රත්‍යයසමෝගයෙහි ද සමාන සංවාසයෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

3. “මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් තෙමේ ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්තේජයකමය කරණ ලද්දේ සිටුරු හරිසි. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. ඔහුට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්නෙහි ද?’ යි මෙසේ කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි නො කළ යුතු ය. පැවිදි කොට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්නෙහි ද?’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසපත් කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් කොට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරන්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම පිළියම් කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, (සහ පිරිසට) ඇතුළත් කළ යුතු ය. ‘ඉදින් මම පිළියම් නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, ඇතුළත් නො කළ යුතු ය. ඇතුළත් කොට ‘ඒ ඇවැත්වට පිළියම් කරව’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් පිළියම් කෙරේ නම්, මෙය යහපත් ය. පිළියම් නො කෙරේ නම්, සමගිය ලැබෙන කල නැවත උත්තේජයකමය කළ යුතු ය. සමගිය නො ලැබෙන කල ප්‍රත්‍යයසමෝගයෙහි ද සමාන සංවාසයෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

4. “මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණෙක් තෙමේ ලාමකදෘෂ්ටිය නො හැරීමෙහි උත්තේජයකමය කරණ ලද්දේ සිටුරු හරිසි. හෙතෙමේ නැවත පෙරළා අවුත් භික්ෂුන්ගෙන් උපසම්පදාව ඉල්ලයි. ඔහුට ‘ඒ ලාමකදෘෂ්ටිය හරින්නෙහි ද?’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම හරින්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි කළ යුතු ය. ‘ඉදින් මම නො හරින්නෙමි’ යි කියා නම්, පැවිදි නො කළ යුතු ය. පැවිදි කොට ‘ඒ ලාමකදෘෂ්ටිය හරින්නෙහි ද?’ යි කිය යුතු ය. ‘ඉදින් මම හරින්නෙමි’ යි කියා නම්, උපසපත් කළ යුතු ය. ඉදින් ‘මම නො හරින්නෙමි’ යි කියා නම් උපසපත් නො කළ යුතු ය. උපසපත් කොට ‘ඒ ලාමකදෘෂ්ටිය දුරු කරන්නෙහි ද?’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් ‘මම දුරුකරන්නෙමි’ යි කියා නම්, (සහ පිරිසට) ඇතුළත් කළ යුතු ය. ‘මම දුරු නො කරන්නෙමි’ යි කියා නම්, ඇතුළත් නො කළ යුතු ය. ඇතුළත් කොට ‘ඒ ලාමකදෘෂ්ටිය හරුව’ යි කිය යුතු ය. ඉදින් හරින්නේ නම්, යහපත් ය. නො හරින්නේ නම්, සමගිය ලැබෙන කල නැවත උත්තේජයකමය කළ යුතු ය. සමගිය නො ලැබෙන කල ප්‍රත්‍යයසමෝගයෙහි ද සමාන සංවාසයෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

ප්‍රථම වූ මහාබකිකය නිමි.

1. විනයමහි මහනෙසු ¹ පෙසලානං සුඛාවතෙ,
නිග්ගහනසුඛ චාපිවෙජ් ලජ්ජිතං පග්ගතෙසු ව.
සාසනාධාරණෙ වෙච ² සබ්බසුඤ්ඤානඤාචරො,
අනසුඤ්ඤවිසයෙ ඛෙමෙ සුප්පසුඤ්ඤානො අසංසයෙ.
බන්ධකෙ විනයෙ වෙච පරිචාරෙ ච මානිකෙ,
යථාත්තකාරී කුසලො පටිපජ්ජති යොනිසො.
2. යො ගචං න විජානාති න සො රකඛති ගොගණං,
එචං සීලං අජානනො කීං සො රකෙඛය්‍ය සංවරං ?
3. පමුඨමහි ච ³ සුත්තනො අභිධමෙම ච නාවදෙ,
විනයෙ අවිනට්ඨමහි පුත නිට්ඨති සාසනං.
4. තසමා සඛගාභනාගෙතු ⁴ උද්දානං අනුපුබ්බසො,
පචකබාමී යථාඤ්ඤං සුණොථ ⁵ මම භාසතො.
5. වජ්ඣ ⁶ නිදුනං ආපත්ති නයා පෙය්‍යාලමෙච ච,
දුක්කරං තං අසෙසෙසතුං නයතො තං විජානථා තී.
6. බොධී ච රාජායතනා ⁷ අජපාලො ⁸ සතමපතී,
බුහමා ආලාරො උද්දො ච ⁹ භීකුචු ච උපකො ඉසී.
7. කොණ්ඩකෙසුඤ්ඤ හද්දියො චප්පො ¹⁰ මහානාමො ච අසුසී,
යසො චත්තාරො පඤ්ඤස ¹¹ සබ්බෙ පෙසෙසි සො දිසා.
8. වජ්ඣ මාරෙහි තිංසා ච උරුවෙලං තයො ජරී,
අග්ගාගාරං මහාරාජා සකෙකා බුහමා ච කෙවලා. ¹²
9. පංසුකුලං පොකඛරිණී සිලා ච කකුධො සිලා,
ජමුඛු අමො ච ආමලො ¹³ පාරිපුප්ඵසුච ආහරී.
10. ඵාලියනතු උජ්ජනතු විජ්ඣායනතු ච කසුප,
නිමුජ්ජනති ¹⁴ මුඛි මෙසො ගයා ලට්ඨි ච මාගධො.
11. උපතිසොසා කොලිතො ච අභිඤ්ඤානා ච පබ්බජුං, ¹⁵
දුන්තිචජා පනාමනා කිසො පුබො ච බ්‍රාහ්මණො.
12. අනාචාරං ආචරති උදරං මාණවො ගණො,
චසුං බාලෙහි පකකනො දසචසුංනි නිසුංයො.

1. “මහනෙසු” අ.වි. ජ.පු. 2. “සාසනාධාරණෙ වෙච” තො.වි. ම.නු.ප.
3. “පමුඨමහි ච” ජ.පු. අ.වි. 4. “හෙතුං” ජ.පු. අ.වි. ම.ජ.සං.
5. “සුණොථ” ම.ජ.සං. P.T.S. 6. “වජ්ඣ” තො.වි. අ.වි. ජ.පු. ම.නු.ප.
7. “බොධිරාජායතනං ච” ම.ජ.සං. “බොධිරාජායතනං” තො.වි. ම.නු.ප.
8. අජපාලො” අ.වි. ජ.පු. ම.නු.ප. තො.වි. 9. “උද්දො” ම.ජ.සං. “උද්දො” P.T.S.
10. “චප්පො හද්දියො” ම.ජ.සං. P.T.S. අ.වි. සි.මු.
11. “යසො චත්තාරි පඤ්ඤස” අ.වි. ජ.පු. සි.මු. 12. “කෙවලො” සි.මු. P.T.S.
13. “ආමලො” ම.ජ.සං. P.T.S. 14. “නිමුජ්ජනති” තො.වි. ම.නු.ප.
15. “පබ්බජුං” P.T.S.

1. ප්‍රියශීලී භික්ෂුන්ට සැප එළවන්නා වූ, ලාමක ආශා ඇති භික්ෂුන්ට කිඉත කිරීමට කරුණු වූ, ලජ්ජී භික්ෂුන්ට රුකුලක් වූ, ත්‍රිවිධ ශාසනය දරන්නා වූ, සියල්ල දක් බුදුරජුන්ට විෂය වූ, අන්‍යයනට විෂය නොවූ, බිය රහිත වූ, මනා කොට පණවන ලද, සැක රහිත වූ, මහත් අඞී ඇති විනය පිටකය ඇති කල්හි බක්කික විනයෙහි ද පරිවාර විනයෙහි ද මාතෘකා විනයෙහි ද අරුත් පරිදි කරන්නා වූ දක්ෂ පුද්ගල තෙමේ නුවණින් පිළිපදී.

2. යමෙක් (තමාගේ) ගව රැළ (මෙතෙකැ යි) නො දනී ද, හෙතෙමේ ගව සමූහයා නො රකී. එපරිද්දෙන් සීලය නො දන්නා වූ ඒ පුද්ගල තෙමේ කිනම් සංවරයක් රකින්නේ ද?

3. සුත්‍රපිටකය පිරිහී ගියත් එසේම අභිධම්මපිටකය පිරිහී ගියත් විනයපිටකය නො නැසී පවත්නා තාක් ශාසනය පවත්නේ ය.

4. එහෙයින් සඞග්‍රහ කිරීමට හේතු වූ උද්ඝනය (වසනුනාමාවලිය) පිළිවෙලින් න්‍යායානුකූලව කියන්නෙමි. කියන්නා වූ මාගේ වචනය අසවු.

5. වසනු- නිදන - ආපතති - නය - පෙය්‍යාල යන ඒ සියල්ල සම්පූර්ණ කොට දැක්වීම දුෂ්කර වේ. ක්‍රමය අනුව එය දැන ගැනිවු.

6. බොධිකථා ද මුවලිඤ්ඤකථා ද රාජායතනකථා ද අජපාලකථා ද සකම්පතිබ්‍රහ්මායාවනකථා ද ආලාර-කාලාමකථා ද උද්දකරාමපුත්‍රකථා ද පඤ්චවගීතියකථා ද උපකාථිවකකථා ද වෙයි.

7. කොණ්ඩඤ්ඤ- හද්දිය- වප්ප- මහානාම- අසුර්- යස යන ස්ථවිර-කථා ද වතුසභායකකථා ද පඤ්ඤසසභායකකථා ද වෙයි. බුදුරජානන් වහන්සේ මේ සියලු භික්ෂුන් දහම් දෙසන්නට ඒ ඒ දිශාවන්හි යැවූක.

8. රත්නත්‍රයශරණගමනකථා ද මාරකථා ද තිංසනදුවගහිකකථා ද උරුවෙල- නදී- ගයාකසුප්ප ජවිලදමනකථා ද ගිනිකල් ගෙට පිවිසීම ද සතරවරම් මහරජුන්ගේ පැමිණීම ද සක්දෙව්ලගේ පැමිණීම ද මහා-බ්‍රහ්මයාගේ පැමිණීම ද අඟුමගද වැස්සන්ගේ පැමිණීම ද වෙයි.

9. පංසුකුලය ලැබීම, පොකුණක් සැරීම, ගලක් එළවීම, කකුධකථා, සිලාකථා, ජම්බු- අම්බ- ආමලකී- පාරිවජ්ජනකකථා ද වෙයි.

10. දඹු පැළීම, ගිනි දැල්වීම, ගිනි නිවීම, දියෙහි ගිලීම, නොකල් වැස්ස, ගයාහි විසීම, ලට්ඨිවනයෙහි විසීම, බිම්සරරජු බුදුරජුන් සරණ යෑම ද වෙයි.

11. උපනිසු- කොලිකපරිවාජක, අභිඤ්ඤපුරුෂ - යන කථා ද වෙයි. මොහු හැමදෙන පැවිදි වූක. නො සකස් ව හැදීම - පෙරවීම හා අපනාමනය ද රාධ්‍රාහමණයාගේ පැවිද්ද ද වෙයි.

12. අනාවාරයෙහි හැසිරෙයි. උදරය නිසා පැවිදිවීම ද මාණවකයකු නිසුසය සතර පිළිකුල් කොට පැවිදි නො වීම ද ගණොපසම්පදාව ද උභන-දසවසසික වූ භික්ෂුන් විසින් සද්ධිවිහාරිකයන් උපසපත් නො කටයුතු බව ද ධම්මවිනය නො දක්නත් උපසපත් නො කටයුතු බව හා උපාධිභාසයන් බැහැර යෑම ද දසවස් නිස ගැණීම හා නිස දීම ද - වෙයි.

13. න වන්නන්හි පනාමෙකුං බාලා පසුද්ධි පඤ්ච 1,
යො සො අඤ්ඤා ච නගො ච අච්ඡින්නාපටිසාකියො 2.*
14. මගධෙසු පඤ්ච ආබාධා එකො රාජා ච අභිගුලී 3,
මාගධො ච අනුඤ්ඤාසි කාරා ලිඛි කසාහතො.
15. ලකඛණා ඉණදුසා ච 4 හණ්ඩකො උපාලී අභි,
සද්ධං කුලං කණ්ඤකො ච 5 ආනුඤ්ඤිතමෙව ච.
16. වජ්ඣසම්මිං දුරකො සිකඛා විහරන්ති ච කීනනු බො,
සබ්බං මුඛං උපජ්ඣායෙ අපලාලනකණ්ටකො 6.
17. පණ්ඩකො ඵෙය්‍යපකකනො අභි ච මාහරං පිතා,
අරහන්තභිකචුණීහෙදා රුහිරෙන ච බ්‍යඤ්ජනං.
18. අනුපජ්ඣායසබ්බෙත ගණපණ්ඩක'පන්නකා 7,
අච්චරං තදුභයං යාවිතෙනපි යෙ තයො.
19. හත්ථා පාදා ගත්ථපාදා කණ්ණනාසා තදුභයං,
අභිගුලී අලකණ්ඩරං එණං බුජ්ජඤ්ච වාමනං.
20. ගලගණ්ඨි ලකඛණා වෙව 8 කසාලිඛිත සීපදී 9,
පාප පරිසද්ධි ච කාණකුණී 10 තථෙව ච.
21. බඤ්ජං පකඛහතඤ්ච ච සඤ්ජින්නඉරියාපථං,
ජරාකුමුගබ්බිරං අකුමුගඤ්ච යං තතිං.
22. අකුබ්බිරං යං චූතනං මුගබ්බිරමෙව ච,
අකුමුගබ්බිරඤ්ච අලජ්ජිතඤ්ච නිසස්සයං.
23. වත්ථබ්බං ච තථාද්ධානං යාවමානෙන පෙකකිතා,
ආගච්ජනු 11 විවාදෙනති එකුපජේකිත කසස්සපො.
24. දිස්සන්ති උපසම්පන්නා ආබාධෙති ච පිලිතා,
අනනුසිට්ඨා විත්ථනති 12 තත්ථෙව අනුසාසනා,
25. සබ්බෙපි ච අථො බාලො 13 අසම්මතො ච 14 එකතො,
උලලුම්පනුපසම්පදා නිසස්සයො එකකො තයොති.

**ඉමමනි බකුකො වජ්ඣ ඵකසනං දවාසනන්ති.
මහාකඛකුකො උද්දානං නිට්ඨිතං.**

1. “බාලපසුද්ධි පඤ්චකායො” අ වි. ජ පු.
 ,, “බාලපසුද්ධි පච්චයො” ම නු ප. තො වි.
 2. “අච්ඡින්නාපටිලසාකියො” ම ජ සං. අච්ඡින්නා. පටිසාකියො” P T S.
 3. “එකො හටො වොරෙ” සි. “එකො වොරො ච අභිගුලී” P T S.
 4. “ඉණදුසො ච” ම ජ සං P T S. අ වි. 5. “හණ්ඩකො ච” අ වි. ජ පු.
 6. “අපලාලනකණ්ඩකො” P T S.
 7. “ගණපණ්ඩකාපන්නකො” P T S. අ වි. ජ පු.
 8. “ලකඛනාකසා” ම නු ප. තො වි. 9. “ලිඛිතඤ්චසීපදී” ම නු ප. තො වි.
 10. “කාණකුණී” P T S.
 11. “ආගච්ජනනු” ම නු ප. තො, වි. “ආගච්ජනති” අ වි.
 ,, “ආගච්ජනනං” P T S. 12. “විත්ථනති” ම ජ සං. “විත්ථාසනති” P T S
 13. “බාලා” ම ජ සං. 14. “අසම්මතා” ම ජ සං.

13. නො මනා පැවැත්ම, අපනාමනය, නො විසත්තිසැදුරු, නිස සන්සිදුම් පස හා සය, තිඤ්ඤාසන් වෙතින් ආවුන් උපසපන් නො කිරීම, අන්ය තිඤ්ඤාපරිවාසය, තන්තයනට සිටුරු දීම, භණ්ඩකමය, කමිත්‍රියා-වාදීන්ගේ පැවිදි උපසමපද, අන්යතිඤ්ඤාකාන්තයන්ගේ පැවිදි උපසමපද යන මේ ද වෙයි.

14. මගදදනවිවෙහි පැසුණු ආබාධයන්ගෙන් මැඩුනවුන් පැවිදි උපසපන් නො කිරීම, රාජහටයන් පැවිදි නො කිරීම, අතුල්මල් සොරු පිළිබද පුවන, බිම්සරරජු කළ තහනම, සිරගෙය බිද පලා ගිය - රජයේ ලියාතැබූ - කස පහර කැ සොරුන් පැවිදි නො කිරීම යන මේ ද වෙයි.

15. ලකුණු කෙටු සොරුන් - නය ගැතියන් - දසයන් පැවිදි නො කිරීම, භණ්ඩකමය අනුදැනීම, (විසි වස් නො පිරුණු) සඤ්ඤාචර්ගිකයන්ගේ උපසමපදප්‍රතික්‍ෂේපය, අභිවානකරොගීකුලයෙන් පැවිදි වීම, අභිවානක රොගයෙන් මිය ගියවුන් ඇති ශුඤ්ඤාවත්කුලයෙන් පැවිදි වීම, කණටකපැවිද්ද, ආහුඤ්ඤාවසනුව යන මේ ද වෙයි.

16. නිස සමාදන් ව විසිය යුතු නො විසිය යුතු කාලය, දරු පැවිද්ද, සිකපද අනුදැනීම, ගරු බුහුමන් නැති ව විසීම, දඬුවම් කීම් දැ සි පිලිවසීම, සියලු සම්කාරාමය ඇවිරීම, මුඛආරිකවසනුව, උපාධාර්යායයන් නො විවාරා ඇවිරීම, තමන්ට නතු කර ගැනීම, කණටකහෙරණහු කණටකී හෙරණිය දුෂිත කිරීම යන මේ ද වේ.

17-18. පණ්ඩක - පේය්‍යසංවාසක - නාග-මානාසානක-පිතාසානක - අරහනනසානක - භික්ඛුණිදුසක - සමසනෙදක - ලොහිකුප්පාදක - උහතො බ්‍යඤ්ජනකයන් පැවිදි උපසපන් නො කිරීම, සිටුරෙන් මුදු ලීම, අනුප්‍රකාශක- සමස - ගණ - පණ්ඩකාදි උප්‍රකාශ උපසමපදප්‍රතික්‍ෂේපය, අපනනක - අවිවරක - අපනන අවිවරක උපසමපද ප්‍රතික්‍ෂේපය, පිරාලෙන් ගත් පාත්‍රය - විවරය - පාත්‍රවිවරය ගෙන උපසපන් නො කිරීම යන මේ ද වේ.

19. අත් - පා - අත්පා - කන් - නාස් - කන් නාස් - ඇඟිලි - මාපටඇඟිලි - මහනතර කැපුවන් හා එණහස්ක - බුජ් - වාමනයන් පැවිදි නො කිරීම ද වේ.

20. ගලගණ්ඨක - ලකබණ්ඨක - කසාහන - ලිබ්භක - සිපදි - පාපරොගී - පරිසදුසක - කාණ - කුණේ යන මොවුන් පැවිදි නො කිරීම ද වේ.

21. බඤ්ජ - පකබහන - ඡන්තරියාපථ - ජරුදබල - අකු-මුග - බසිර - අකු මුගයන් පැවිදි නො කිරීම ද වේ.

22. අකුබසිර - මුගබසිර - අකුමුගබසිරයන් පැවිදි නො කිරීම, අලජ්ජන්ට නිස නො දීම ද වේ.

23. අලජ්ජන්ගෙන් නිස නො ගැණීම, අධන්මග දී නිස නො ගැණීම, ගලානොපසායකයන් නිස නො ගැණීම, ආරණ්‍යක භික්ඛුන්ගේ නිශ්‍රයාපෙක්‍ෂාව, ආනන්දසථිවිරානුශ්‍රාවණය, එකොපාධාර්යායානුශ්‍රාවණවිවාදය, කුමාරකාශ්‍යපොපසමපද ව යන මේ කථා ද වෙයි.

24-25. පඤ්චාබාධයන්ගෙන් පෙළුනු උපසමපන්නයෝ දක්නා ලැබෙත්. අනුශාසනා නො කරණ ලද්දේ නැති ගණිත්. උන් පිළිබද අනුශාසනය, සහ මැදින් බැහැරට ගෙන අනුශාසනා කිරීම, බාල - අසමමන අනුශාසනා ප්‍රතික්‍ෂේපය, අනුශාසකයන් උපසමපදපෙක්‍ෂකයන් හා එක් ව පැමිණීම, උපසමපදයාවනය, සිටු නිස කීම, එකලා ව නො යෑම, උකඛිතකයන් තිදෙන යන මොහු ද වෙත්.

මේ බඩකයෙහි වසනු එක්සියදෙසැත්තැවකි.*
මහාකබඩකයෙහි උද්දනය (වසනුනාමාවලිය) හිමි.

* උපග්‍රන්ථය බලනු.

2

උපොසථකඛන්ධකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති ගීජකකුට්ඨෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා වානුඤ්ඤසෙ පණණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතීනා ධම්මං භාසනති. තෙ මනුස්සා උපසඛකමනති ධම්මසවණාය. තෙ ලහනති අඤ්ඤාතිඤ්ඤෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලහනති පසාදං. ලහනති අඤ්ඤාතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා පකකං.

2. අථ ඛො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස රහොගතස්ස පතිසලලීනස්ස ඵලං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදපාදී: “ඵතරහී ඛො අඤ්ඤාතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා වානුඤ්ඤසෙ පණණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතීනා ධම්මං භාසනති. තෙ මනුස්සා උපසඛකමනති ධම්මසවණාය. තෙ ලහනති අඤ්ඤාතිඤ්ඤෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලහනති පසාදං. ලහනති අඤ්ඤාතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා පකකං. යනනුන අය්‍යාපී වානුඤ්ඤසෙ පණණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතෙය්‍ය” නති.

3. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙන භගවා, තෙවුපසඛකමි. උපසඛකමීනා භගවනාං අභීවාදෙතා ඵකමනාං නිසීදී. ඵකමනාං නිසීනො ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවනාං ඵතදවොච:-

4. “ඉධ මයහං භනොන, රහොගතස්ස පතිසලලීනස්ස ඵලං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදපාදී: ‘ඵතරහී ඛො අඤ්ඤාතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා වානුඤ්ඤසෙ පණණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතීනා ධම්මං භාසනති. තෙ මනුස්සා උපසඛකමනති ධම්මසවණාය. තෙ ලහනති අඤ්ඤාතිඤ්ඤෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං. ලහනති පසාදං. ලහනති අඤ්ඤාතිඤ්ඤා පරිබ්බාජකා පකකං. යනනුන අය්‍යාපී වානුඤ්ඤසෙ පණණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතෙය්‍ය’ නති. සාධු භනොන, අය්‍යාපී වානුඤ්ඤසෙ පණණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතෙය්‍ය” නති.

5. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සෙසී. සමාදපෙසී. සමුනොතජෙසී. සමපනංසෙසී. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දෙස්සිතො සමාදුපිතො සමුනොතජිතො සමපනංසිතො උට්ඨායාසනා භගවනාං අභීවාදෙතා පදකබ්බිණං කතා පකකාමි.

6. අථ ඛො භගවා ඵතසමිං නිදුනෙ ඵතසමිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කතා භීකඛු ආමනොතසී: “අනුජානාමි භීකඛවෙ, වානුඤ්ඤසෙ පණණරසෙ අට්ඨමියා ව පකකස්ස සනතිපතීනා” නති.

2

උපොසථකවකය.

1. එකල්හි භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීප-
 යෙහි වූ ගිජ්ඣුඵපච්චේහි වසන සේක. එසමයෙහි අන්‍යතීඪීක
 පරිව්‍රාජකයෝ තුදුස්වක්හි ද පසලොස්වක්හි ද පක්‍ෂයේ අටවක්හි ද එක්
 තැන් වී දහම් (කටයුතු නො කටයුතු) කියා දෙත්. මිනිස්සු ඒ දහම් ඇසීමට
 ඔවුන් වෙත යත්. ඔහු අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි ප්‍රේමය ලබත්.
 පැහැදීම ලබත්. අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයෝ පක්‍ෂබල ලබත්.

2. එකල්හි එකලා වූ සිත එකක කොට සිටි මගධෙශවර වූ සෙනා
 ඇති බිම්බිසාර රජතට “දන් අන්‍යතීඪීක පරිව්‍රාජකයෝ තුදුස්වක්හි පස-
 ලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස් වී ධර්මය කියා දෙත්. ඒ මිනිස්සු ඒ දහම්
 ඇසීමට ඔවුන් වෙත යත්. එසින් ඔහු අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි
 ප්‍රේමය ලබත්. පැහැදීම ලබත්. අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයෝ පක්‍ෂබල ලබත්.
 අපගේ ආයතීයන් වහන්සේලා ත් තුදුස්වක්හි පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ
 අටවක්හි රැස් වන්නාහු නම්, වැඩෙක් වන්නේ ය”යි සිත් වී ය.

3. ඉක්බිති මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති
 බිම්බිසාර රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලේ ය:

4. “සාමීනි, මෙහි එකලා ව සිත එකක කොට සිටි මට, ‘දන්
 අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයෝ තුදුස්වක්හි පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි
 රැස් වී (මිනිසුන්ට) යුතු අයුතුකම් කියා දෙති. මිනිස්සු ඒ ඇසීමට ඔවුන්
 කරා යන්නෝ ය. එසින් ඔහු අන්‍යතීඪීක පරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි ප්‍රේමය
 ලබත්. පැහැදීම ලබත්. අන්‍යතීඪීකපරිව්‍රාජකයෝ පක්‍ෂබල ලබත්.
 අපගේ ආයතීයන් වහන්සේලා ත් තුදුස්වක්හි පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ
 අටවක්හි රැස් වන්නෝ නම්, වැඩෙක් වන්නේ ය’ යි සිත් වී ය. ‘සාමීනි,
 ආයතීයන් වහන්සේලා ත් තුදුස්වක්හි පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි
 රැස් වන්නාහු නම් යහපතැ’ යි රජ තෙමේ සැලකෙලේ ය.

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධෙශවර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර
 රජුට දකුම් කතාවෙන් කරුණු දක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තියුණු කරවූහ.
 සකුටු කරවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දකුම්කතාවෙන් කරුණු
 දක්වනලද සමාදන් කරවනලද තියුණු කරවනලද සකුටු කරවනලද
 මගධෙශවර වූ සෙනා බිම්බිසාර රජ තෙමේ හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට තික්ම ගියේ ය.

6. අනතුරු ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි
 දකුම් කතා කොට භික්‍ෂූන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, තුදුස්වක්හි
 පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස් වන්නට අනුදනම්”යි වදාලසේක.

7. තෙන ඛො ජන සමයෙන භික්ඛු “භගවතා අනුඤ්ඤානං¹ වාතුඤ්ඤසෙ ජණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව ජකකිය්ඤ සනතිජතිතා” නති වාතුඤ්ඤසෙ ජණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව ජකකිය්ඤ සනතිජතිතා තුණ්ඨි නිසීදන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඛකමන්ති ධම්මසවණාය. තෙ උජ්ඣායනති, ඩියන්ති, විජාචෙත්ති: “කථං හි නාම සමණා සකායපුත්තියා වාතුඤ්ඤසෙ ජණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව ජකකිය්ඤ සනතිජතිතා තුණ්ඨි නිසීදිය්ඤන්ති සෙය්ඨාපි මුගස්සකාරා?² නනු නාම සනතිජතිතෙහි ධම්මො භාසිතබ්බො?” නි.

8. අසොසාසුං ඛො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනනානං ඩියන්තනානං විජාචෙන්නානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵනමන්ඨං ආරොචෙසුං.

9. අථ ඛො භගවා ඵතසම්ඨං නිදන්තෙ ඵතසම්ඨං ජකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමන්තෙහි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වාතුඤ්ඤසෙ ජණ්ණරසෙ අට්ඨමියා ව ජකකිය්ඤ සනතිජතිතා ධම්මං භාසිතා” නති.

10. අථ ඛො භගවතො රතොගතස්ස ජතිසලලීනස්ස ඵලං වෙතසො ජරිචිතකෙකා උදපාදි: “යනනුතාතං යාති මයා භික්ඛුතං ජඤ්ඤන්තාති සිකනාපදාති, තාති තෙසං ජාතිමොක්ඛුඤ්ඤසං අනුජානෙය්ඨං, සො තෙසං භවිස්සති උපොසථකමම” නති.

11. අථ ඛො භගවා සායණ්ඨසමයං ජතිසලලානා වුට්ඨිතො ඵතසම්ඨං නිදන්තෙ ඵතසම්ඨං ජකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමන්තෙහි: “ඉධ මයං භික්ඛවෙ, රතොගතස්ස ජතිසලලීනස්ස ඵලං වෙතසො ජරිචිතකෙකා උදපාදි: “යනනුතාතං යාති මයා භික්ඛුතං ජඤ්ඤන්තාති සිකනාපදාති, තාති තෙසං ජාතිමොක්ඛුඤ්ඤසං අනුජානෙය්ඨං, සො තෙසං භවිස්සති උපොසථකමම” නති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ජාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. ඵවඤ්ඤ පත භික්ඛවෙ, උද්දිසිතබ්බං. ඛානන්තන භික්ඛුතා ජරිචිලෙන සඛෙසා ඤ්ඤපෙතබ්බො:-

12. “සුණාතු මෙ භන්තෙ, සඛෙසා,³ යදි සඛිස්සස්ස පත්තකලලං, සඛෙසා උපොසථං කරෙය්ඨං. ජාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්ඨං. කිං සඛිස්සස්ස පුබ්බකිච්චං. ජාරිසුඤ්ඤං ආයසමන්තො ආරොචෙථ. ජාතිමොක්ඛං උද්දිසිය්ඤාමි. තං සබ්බෙව සන්තා සාධුකං සුණොම. මනසි කරොම. යස්ස සියා ආපතති, සො ආචීකරෙය්ඨං. අසන්තියා ආපතතියා තුණ්ඨි භවිතබ්බං. තුණ්ඨිභාවෙන ඛො ජනායසමන්තෙ ජරිසුඤ්ඤාති වෙදිස්සාමි. යථා ඛො ජන ජචෙවකපුට්ඨස්ස වෙය්ඨාකරණං හොති, ඵවමෙචං ඵවරුපාය ජරිසාය යාවතතියං අනුසාචිතං හොති. යො පත භික්ඛු යාව තතියං අනුසාවියමානෙ සරමානො සන්තිං ආපතතිං තාචීකරෙය්ඨං, සමපජානමුසාවාදස්ස හොති. සමපජානමුසාවාදෙ ඛො ජනායසමන්තො අන්තරාසිකො ධම්මො වුත්තො භගවතා. තසමා සරමානෙන භික්ඛුතා ආපන්තන විසුඤ්ඤාපෙකෙතිත සනති ආපතති ආචීකාතබ්බො. ආචීකතා හිය්ඤ ඵාසු හොති” නි.

1. “අනුඤ්ඤානං” ම ජ සං. 2. “මුගස්සකාර” අ වි. තො වි. ම නු ජ.
3. සුණාතු මෙ භන්තෙ සඛෙසා අජ්ජ උපොසථො ජණ්ණරසො” P T S.

7. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුදුස්වක්හි පස-
 ලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස් වන්නට අනුදන්තාලද” යි තුදුස්වක්හි
 පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස් වී නිශ්ශබ්ද ව තිඳිත්. මිනිස්සු
 දහම් ඇසීමට ඒ භික්ෂුන් වෙත පැමිණෙත්. ඒ මිනිස්සු “කෙසේ නම්
 ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රයෝ තුදුස්වක්හි පසලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස්ව
 ගොළු උරන් මෙන් නොබැණ තිඳිත් ද? රැස් වූවන් විසින් දහම් දෙසිය
 යුතු නො වේ ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. තිඳු කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

8. භික්ෂුහු බණින දෙවන දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බැණුම් දෙවුම්
 ඇසුහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ බව සැලකලහ.

9. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි, මේ කාරණයෙහි
 දැනුම් කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, තුදුස්වක්හි පස-
 ලොස්වක්හි පක්‍ෂයේ අටවක්හි රැස් වී දහම් දෙසන්නට අනුදනිමි” යි.

10. ඉන් පසු එකලා ව විවේකයෙන් වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්-
 සේට “මා විසින් භික්ෂුන්ට යම් සිකපද කෙනෙක් පණවනලද ද, ඒ
 සිකපද ඔවුන්ට පාමොක් උදෙසීම කොට අනුදන්නෙමි නම්, යෙහෙක.
 ඒ පාමොක් උදෙසීම ඔවුන්ට පෙනෙවස්කම් වන්නේ ය” යි අදහස් වී ය.

11. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්කාලයෙහි පලසමවතින්
 නැගී සිටි සේක් මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට
 භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, මෙහි එකලා වූ පලසමවතින් යුක්ත
 වූ මට මා විසින් භික්ෂුන්ට යම් සිකපද කෙනෙක් පණවනලද ද, ඒ
 සිකපද මම ඔවුන්ට පාමොක් උදෙසීම කොට අනුදන්නෙමි නම්
 යෙහෙක. එය ඔවුන්ට පෙනෙවස්කම් වන්නේ ය” යි සිත් වී ය. මහණෙනි,
 පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි. එය මෙසේ උදෙසිය යුතු ය. ව්‍යක්ත වූ
 ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සමස්ත වෙමේ දැන්විය යුතු ය:

12. “සමස්ත වෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සමස්තයට කල් පැමිණියේ
 නම්, සමස්ත වෙමේ පොකොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසන්නේ ය.
 සමස්තයාගේ පුඵකාභ්‍යාසය කිම? ආයුෂමතුනි, පිරිසිදුව සැලකරවූ.
 පාමොක් උදෙසන්නෙමි. ඒ පාමොක් මේ පිරිසෙහි වූ අපි සියලු දෙන ම
 මනා කොට අසමු. මෙනෙහි කරමු. යමකුට ඇවැතෙක් වේ නම්, හෙ
 වෙමේ එය කියන්නේ ය. ඇවැත් නැති කල්හි නිශ්ශබ්ද විය යුතු ය.
 නිශ්ශබ්ද වීමෙන් ආයුෂමතුන් පිරිසිදුක යි දැන ගන්නෙමි. යම් සේ වෙන්
 වෙන් කොට විචාරණලද්දහුගේ (මා විචාරන්නේ ය යි දැන) විචාල දෑ
 කීමෙක් වේ ද, එපරිද්දෙන් ම මෙබඳු පිරිස්හි තෙවනවර තෙක් අස්වන
 ලද්දේ වේ. යම් මහණෙක් තෙමේ තෙවනවර තෙක් අස්වනු ලබන කල්හි
 තමා කෙරෙහි ඇති ඇවැත සිහිපත් කරමින් ප්‍රකාශ නො කෙරේ නම්,
 සමපජානමුසාවාදය වේ. ආයුෂමතුනි, සමපජානමුසාවාදය අන්තරායකර-
 බමීයෙකු යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. එහෙයින්
 ඇවැතට පැමිණියා වූ, ඒ ඇවැත සිහිපත් කරන්නා වූ, පිරිසිදුව
 බලාපොරොත්තු වන්නා වූ, භික්ෂුහු විසින් ඇති ඇවැත කිය යුතු ය.
 ඒ එසේ ම ය. ප්‍රකාශ කිරීම තෙතු කොට ඒ ඕනට පහසු වෙයි.

13. “පාතිමොක්ඛ” නති ආදිමෙතං මුඛමෙතං පමුඛමෙතං කුසලානං ඛමමානං. තෙන චූළචති “පාතිමොක්ඛ” නති.

14. “ආයසමනෙතා” ති පියචචනමෙතං. ගරුචචනමෙතං. සගාරච සප්පතිස්සවාසිචචනමෙතං “ආයසමනෙතා” ති.

15. “උද්දිසිස්සාමි” ති ආවිකිස්සාමි. දෙසිස්සාමි. 1 පඤ්ඤපෙස්සාමි. පට්ඨපෙස්සාමි. විචරිස්සාමි. විහජ්ස්සාමි. උතතානී කරිස්සාමි. 2 පකාසිස්සාමි.

16. “තං” ති පාතිමොක්ඛං චූළචති.

17. “සබ්බච සන්තා” ති යාවනිකා නස්සා පරිසාය ථෙරා ච නවා ච මජ්ඣිමා ච, එතෙ චූළචනති සබ්බච සන්තා ති.

18. “සාධුකං සුඤ්ඤාමා” ති අට්ඨිකත්වා 3 මනසි කත්වා සබ්බචෙනසා 4 සමන්තාගරාම.

19. “මනසි කුරොමා” ති එකගහවිත්තා අවිකිත්තවිත්තා අවිසාහට විත්තා නිසාමෙම.

20. “යස්ස සියා ආපතති” ති ථෙරස්ස චා නචස්ස චා මජ්ඣිමස්ස චා පඤ්ඤානං චා ආපතතිකිකිකානං අඤ්ඤතරා ආපතති. සත්තනං චා ආපතතිකිකිකානං අඤ්ඤතරා ආපතති.

21. “සො ආචීකරෙය්‍යා” ති සො දෙසෙය්‍ය, සො විචරෙය්‍ය, සො උතතානී කරෙය්‍ය, සො පකාසෙය්‍ය සඛිසමජේඛි චා ගණමජේඛි චා එකපුග්ගලෙ චා.

22. “අසනතී නාම ආපතති” අනජ්ඣාපනතා චා හොති, ආපජ්ජිත්වා චා චූළචති.

23. “කුණති හවිතඛං” ති අභිවාසෙතඛං, න බ්‍යාගරිතඛං.

24. “පරිසුඤා ති චෙදිස්සාමි” ති ජානිස්සාමි. ධාරෙස්සාමි.

25. “යථා බො පන පච්චෙකපුට්ඨස්ස චෙය්‍යාකරණං හොති” ති යථා එකෙන එකො පුට්ඨා බ්‍යාකරෙය්‍ය, එවමෙවං 5 නස්සා පරිසාය ජානිතඛං මං පුච්ඡති ති. එවරුපා නාම පරිසා හිකචුපරිසා චූළචති.

26. “යාවනතිසං අනුසාවිතං හොති” ති සකිමපි අනුසාවිතං හොති. දුතිසමපි අනුසාවිතං හොති. තතිසමපි අනුසාවිතං .හොති.

27. “සරමානො” ති ජානමානො. සඤ්ජානමානො.

28. “අසනතී නාම ආපතති” අජ්ඣාපනතා චා හොති, ආපජ්ජිත්වා චා අචූළචති.

29. “නාචීකරෙය්‍යා” ති න දෙසෙය්‍ය, න විචරෙය්‍ය, න උතතානී කරෙය්‍ය, න පකාසෙය්‍ය සඛිසමජේඛි චා ගණමජේඛි චා එකපුග්ගලෙ චා.

1. දෙසෙස්සාමි” ම ඡ සං. PTS. 2. උතතානී කරිස්සාමි” ම ඡ සං. PTS.

3. “අට්ඨිකත්වා” ම ඡ සං. 4. “සබ්බචෙනසා” ම ඡ සං. PTS.

5. “එවමෙව” ම ඡ සං.

13. “පානිමොක්ඛං” යනු මේ සංවරසීලය තෙමේ ‘පානි’ සඛ්ඛායාන කුශලධර්මයන්ට (මොක්ඛං=) ආදී වේ. මේ මුඛය වේ. මේ ප්‍රධාන වේ. එහෙයින් “පානිමොක්ඛං” යි කියනු ලැබේ.

14. “ආයසමනො” යනු ප්‍රියච්චනයෙකි. ගරුච්චනයෙකි. අවවාද පිළිගන්නවුන්ට ගෞරව කළ යුත්තන් ආභුරු කළවුන්ට නමෙකි. එහෙයින් “ආයසමනො” යි කියනු ලැබේ.

15. “උද්දසිසාම” යන්නෙහි - කියන්නෙමි, දෙසන්නෙමි, පණවන්නෙමි, තබන්නෙමි, විවෘත කරන්නෙමි, බෙදන්නෙමි, ප්‍රකට කරන්නෙමි, ප්‍රකාශ කරන්නෙමි යන අර්ථයි.

16. “තං” යි ප්‍රානිමොක්ඛය කියනු ලැබේ.

17. “සබ්බව සන්නා” යනු ඒ සහපිරිසෙහි සඵචිර නවක මධ්‍යම යම් පමණ භික්ෂුහු වෙත් ද, තෙල පැවිද්දේ “සබ්බව සන්නා” යි කියනු ලැබෙත්.

18. “සාධුකා සුණොම” යන්නෙහි - අභීවත් කොට මෙනෙහි කොට මුළු හිතින් සලකමු යන අර්ථයි.

19. “මනසි කරොම” යන්නෙහි - ප්‍රයෝජන සලකා මෙනෙහි කොට මුළු හිතින් මනා කොට ගණිමු යන අර්ථයි.

20. “යසා සියා ආපනති” යන්නෙහි අභී නමි - තෙරනමකට හෝ නවකයකුට හෝ මධ්‍යමයකුට හෝ පඤ්චාපනතිසකකුයන් අතුරෙන් එක්තරා ආවැතක් හෝ සප්තාපනතිසකකුයන් අතුරෙන් එක්තරා ආවැතක් වී නම් යනුයි.

21. “සො ආචීකරෙයා” යන්නෙහි අභී නමි - ඒ භික්ෂු තෙමේ සඛ්ඛයා මැද හෝ ගණයා මැද හෝ එක් පුද්ගලයකු ඉදිරියෙහි හෝ දෙසන්නේ ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ විවෘත කරන්නේ ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ ප්‍රකට කරන්නේ ය. ඒ භික්ෂු තෙමේ ප්‍රකාශ කරන්නේ ය යනුයි.

22. “අසනතී නාම ආපනති” යනු, නො පැමිණියා වූ හෝ පැමිණ නැති සිටියා වූ හෝ ආවැතයි.

23. “තුණති භවිතබ්බං” යනු ඉවසිය යුතු ය. කතා නො කළ යුතු ය යනුයි.

24. “පරිසුඛා ති වෙදිසාමි” යනු දන්නෙමි, දරන්නෙමි යනුයි

25. “යථා බො පන පච්චිකපුට්ඨසා වෙය්‍යාකරණං හොති” යනු යම් සේ එකකු විසින් වෙන් වශයෙන් එකෙක් විවාරණ ලද්දේ වෙන් වශයෙන් ප්‍රකාශ කරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ඒ පිරිසෙහි හුන් සාපනතික භික්ෂුහු විසින් “මා විවාරන්නේ ය” යි දත යුතු ය. මෙබඳු පිරිස නම් භික්ෂු පිරිස කියනු ලැබේ.

26. “යාවනනියං අනුසාවිතං හොති” යනු එකවරකුත් අස්වන ලද්දේ වේ. දෙවනු ද අස්වන ලද්දේ වේ. තෙවනු ද අස්වන ලද්දේ වේ යනුයි.

27. “සරමානො” යනු දන්නේ, මනා කොට දන්නේ යනුයි.

28. “සනතී නාම ආපනති” යනු පැමිණියා වූ හෝ පැමිණ නො නැති සිටියා වූ හෝ ආවැතයි.

29. “නාචීකරෙයා” යනු සඛ්ඛයා මැද හෝ ගණයා මැද හෝ එක් පුද්ගලයකු වෙත හෝ නො දෙසන්නේ ය, විවෘත නො කරන්නේ ය, ප්‍රකට නො කරන්නේ ය, ප්‍රකාශ නො කරන්නේ ය යනුයි.

30. “සමපජානමුසාවාදෙසං හොති” ති සමපජානමුසාවාදෙ 1 කිං හොති? දුක්ඛං හොති.

31. “අන්තරාසිකො ධම්මො වුත්තො භගවතා” ති කිසං අන්තරාසිකො? පඨමස්ස කුන්තස්ස අධිගමාය අන්තරාසිකො. දුතියස්ස කුන්තස්ස අධිගමාය අන්තරාසිකො. තතියස්ස කුන්තස්ස අධිගමාය අන්තරාසිකො. චතුස්ස කුන්තස්ස අධිගමාය අන්තරාසිකො. කුන්තානං විමොක්ඛානං සමාධීනං සමාපත්තීනං නෙක්ඛමානං නිස්සරණානං පච්චෙකානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය අන්තරාසිකො.

32. “නසමා” ති තංකාරණං.

33. “සරමානෙනා” ති ජානමානෙන සඤ්ජානමානෙන.

34. “විසුඤ්ඤාපෙකෙනා” ති වුට්ඨාතුකාමෙන විසුඤ්ඤාතුකාමෙන.

35. “සනතී නාම ආපතති” අප්ඤ්ඤාපනතා වා හොති, ආපජ්ජනා වා අවුට්ඨනා.

36. “ආචීකාතබ්බා” ති ආචීකාතබ්බා සධ්දමජේඛි වා ගණමජේඛි වා ඵකපුග්ගලෙ වා.

37. “ආචීකනා භිසං ඵාසු හොති” ති කිසං ඵාසු හොති? පඨමස්ස කුන්තස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති. දුතියස්ස කුන්තස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති. තතියස්ස කුන්තස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති. චතුස්ස කුන්තස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති. කුන්තානං විමොක්ඛානං සමාධීනං සමාපත්තීනං නෙක්ඛමානං නිස්සරණානං පච්චෙකානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය ඵාසු හොති ති.

38. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු “භගවතා පාතීමොක්ඛුද්දෙසො අනුඤ්ඤාතො” ති දෙවසිකං පාතීමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො ඵතමජං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, දෙවසිකං පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛංසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථෙ පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතු” නති.

39. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු “භගවතා උපොසථෙ පාතීමොක්ඛුද්දෙසො අනුඤ්ඤාතො” ති පකඤ්ඤා නික්ඛන්තො පාතීමොක්ඛං උද්දිසන්ති වාතුද්දෙසෙ පණණ්රසෙ අට්ඨමියා ව පකඤ්ඤා. භගවතො ඵතමජං ආරොචෙසුං. න භික්ඛවෙ පකඤ්ඤා නික්ඛන්තො පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛංසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සකිං පකඤ්ඤා වාතුද්දෙසෙ වා පණණ්රසෙ වා පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතු” නති.

40. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගිසා භික්ඛු යථාපරිසාය පාතීමොක්ඛං උද්දිසන්ති සකාය සකාය පරිසාය. භගවතො ඵතමජං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, යථාපරිසාය පාතීමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං සකාය සකාය පරිසාය. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛංසං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමග්ගානං උපොසථකමම” නති.

1. “මුසාවාදෙ” අ වී ජ පු. හො වී. ම නු ට. P T S.

30. “සමපජානමුසාවාදසස හොති” මෙහි දූත දූත, බොරු කීමෙහි කිනම් ඇවැනක් වේ ද? දුකුලා ඇවැක් වේ.

31. “අන්තරාසිකො ධම්මො චුභෙතො භගවතා.” මෙහි කුමකට අන්තරාසකර වේ ද? ප්‍රථමධ්‍යානය ලැබීමට අන්තරාසකර වේ. විනීය-ඥානය ලැබීමට අන්තරාසකර වේ. තෘතීයඥානය ලැබීමට අන්තරාසකර වේ. චතුර්ඥානය ලැබීමට අන්තරාසකර වේ. ධ්‍යාන- විමොක්ඛ- සමාධි- සමාපත්ති- නෙකමම- නිසාරණ- පච්චෙක යන මේ කුශලධර්ම ලැබීමට අන්තරාසකර වේ.

32. “තසමා” - ‘ඒ හෙතෙවන්’ යනුයි.

33. “සරමානෙත” - දන්තනු විසින්, මනා කොට දන්තනු විසින්- යනුයි.

34. “විසුඤ්ඤාපෙකෙත” - නැති සිටිනු කැමැත්තනු විසින්- ඇවැත්න් පිරිසිදු වනු කැමැත්තනු විසින් යනුයි.

35. “සනතී නාම ආපනති” යනු පැමිණියා වූ හෝ පැමිණ නො නැති සිටියා වූ හෝ ඇවැත්යි.

36. “ආචිකානධ්‍මා” - සසසයා මැද හෝ ගණයා මැද හෝ එක් පුද්ගලයකු වෙත හෝ ප්‍රකාශ කළ යුතු ය යනුයි.

37. “ආචිකානා භිසස ඵාසු හොති” මෙහි කුමකට පහසු වේ ද? ප්‍රථම-ඥානය ලැබීමට පහසු වේ. විනීයධ්‍යානය ලැබීමට පහසු වේ. තෘතීය ඥානය ලැබීමට පහසු වේ. චතුර්ඥානය ලැබීමට පහසු වේ. ධ්‍යාන- විමොක්ඛ- සමාධි- සමාපත්ති- නෙකමම- නිසාරණ- පච්චෙක- යන මේ කුශලධර්ම ලැබීමට පහසු වේ.

38. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පාමොක් උදෙසීම අනුදන්තා ලද” යි දින පනා පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දින පනා පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්; දුකුලා ඇවැක් වේ. මහණෙනි, පොහෝ දිනයෙහි පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි.”

39. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් උපොසඨදිනයෙහි පාමොක් උදෙසීම අනුදන්තා ලද” යි බුදුසව්‍යන්හි ද පසලොස්වන්හි ද පසසයේ අටවන්හි ද යි පසසයට නෙවරක් පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පසසයට නෙවරක් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැක් වේ. මහණෙනි, පසසයකට වරක් - බුදුසව්‍යන්හි හෝ පසලොස්වන්හි හෝ පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි.”

40. එකල්හි සවග භික්ෂුහු පිරිස් අනු ව සිය සිය පිරිස්හි පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පිරිස් අනු ව සිය සිය පිරිස්හි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැක් වේ. මහණෙනි, සමහි වූවන්ගේ පෙනවස් කමීය අනුදනිමි”

41. අප්ඵ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “භගවතා පඤ්ඤන්තං සමඤ්ඤානං උපොසථකමනති. කිත්තාවතා හු බො සාමග්හි තොති යාවතා එකාවාසො? උදුහු සබ්බො පුථුථී”ති? 1 භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එත්තාවතා සාමග්හි යාවතා එකාවාසො”ති.

42. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා මහාකප්පිනො රාජගහෙ විහරති මද්දකුච්ඡිසමිං මිගදයෙ. අප්ඵ බො ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස රතොගනස්ස පනිසලුලීනස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “ගච්ඡ්--ය්‍යං වාතං උපොසථං? න වා ගච්ඡ්ය්‍යං? ගච්ඡ්ය්‍යං වාතං සඛ්ඝකමමං? න වා ගච්ඡ්ය්‍යං? අප්ඵ බවාතං විසුද්ධො පරමාය විසුද්ධියා” ති.

43. අප්ඵ බො භගවා ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස වෙනසා වෙනො පරිචිතකකමඤ්ඤය සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඡන්තං 2 වා බාතං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාතං සමමිඤ්ඡෙය්‍ය, එවමෙව ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ අන්තර්භිතො මද්දකුච්ඡිසමිං මිගදයෙ ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස පමුබෙ 3 පාතුරතොසි. තිසිදි භගවා පඤ්ඤන්තෙ ආසන්තෙ. ආයස්මාපි බො මහාකප්පිනො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසින්තං බො ආයස්මන්තං මහාකප්පිනං භගවා එතදවොච:

44. “නහු තෙ කප්පින, රතොගනස්ස පනිසලුලීනස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි? ගච්ඡ්ය්‍යං වාතං උපොසථං? න වා ගච්ඡ්ය්‍යං? ගච්ඡ්ය්‍යං වාතං සඛ්ඝකමමං? න වා ගච්ඡ්ය්‍යං? අප්ඵ බවාතං විසුද්ධො පරමාය විසුද්ධියා” ති. “එවමහන්ත” “තුමෙහ වෙ බ්‍රාහ්මණො උපොසථං න සකකරිස්සථ, න ගරු කරිස්සථ, න මානෙස්සථ, න පුජෙස්සථ, අප්ඵ කො චරති උපොසථං සකකරිස්සති? ගරු කරිස්සති? මානෙස්සති? පුජෙස්සති? ගච්ඡ් ත්වා බ්‍රාහ්මණ, උපොසථං. මා නො අගමාසි. ගච්ඡ්ව සඛ්ඝකමමං මා නො අගමාසි” ති. “එවමහන්ත” ති බො ආයස්මා මහාකප්පිනො භගවතො පච්චසෙසාසි.

45. අප්ඵ බො භගවා ආයස්මන්තං මහාකප්පිනං ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙස්සත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙත්ත්වා සමප්පනංසෙත්වා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඡන්තං වා බාතං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාතං සමමිඤ්ඡෙය්‍ය, එවමෙව මද්දකුච්ඡිසමිං මිගදයෙ ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස පමුබෙ අන්තර්භිතො ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ පාතුරතොසි.

1 “පථථී” ම ඡ සං. 2 “සමමිඤ්ඡන්තං” ම ඡ සං. 3. “සමමුබෙ” ම ඡ සං.

41. එකල්හි තිඤ්ඤත්වං “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සමගි වූවන්ට පෙහෙවස්කම් අනුදන්තා ලද්දේ ය. සමගිය කෙතෙක් ද? එක් ආවාසයක් තෙක් ද? නොහොත් මුළුපොළොව ද?” යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මනණෙනි, (සීමාවට රැස් වූ) එකාවාසය යම් තාක් ද සමගිය එපමණ ය යි අනුදනිමි”.

42. එකල්හි ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේ රජගනනුවර මිගදය නම් මදදකුච්ඡයෙහි වැඩ වසති. එහි එකලා ව විවෙකයෙන් හුන් ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේට “මම පොහොය කිරීමට යන්නෙමි ද? නො යන්නෙමි ද? සඛ්‍යකමීයට යන්නෙමි ද? නො යන්නෙමි ද? ගියත් නොගියත් මම උතුම් වූ පිරිසිදු බැවින් පිරිසිදුබැව් ඇත්තේ වෙමි” යි සිත් විය.

43. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තම සිතින් ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේගේ සිත දැන බලවත් පුරුෂයෙක් තෙමේ හැකිඑෑ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ වේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් (ඉතා වහා) ගිජුකුච්ඡවෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් මාගදය නම් වූ මදදකුච්ඡයෙහි ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි පහළ වූ සේක. පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පසෙක හුන්සේක. පසෙක හුන් ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක:-

44. “කප්පිතය, එකලා ව විවෙකයෙන් හුන් ඉබට ‘මම පොහොය කිරීමට යන්නෙමි දෝ හෝ නො යන්නෙමි දෝ හෝ සඛ්‍යකමීයට යන්නෙමි දෝ හෝ නොයන්නෙමි දෝ හෝ - ගියත් නො ගියත් මම උතුම් පිරිසිදු බැවින් පිරිසිදු වූයේ වෙමි’ යි මෙබඳු සිතක් වූයේ නො වේ ද?” යි. “සවාමීනි, එසේ ය” යි කී කල්හි “රහත් වූ තෙපි උපොසඨයට සත්කාර නො කරන්නහු නම්, ගරු නො කරන්නහු නම්, නො පුදන්නහු නම්, එකල්හි කවරෙක් උපොසඨයට සත්කාර කරන්නේ ද? ගරු කරන්නේ ද? බුහුමන් කරන්නේ ද? පුදන්නේ ද? බ්‍රාහ්මණය, උපොසඨයට යව. නො යන්නෙහි නො ව. සඛ්‍යකමීයට යව. නො යන්නෙහි නො ව” යි වදාළ සේක. ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේ “සවාමීනි, එසේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ.

45. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේට දකුණිකතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා නියුණු කරවා සතුටු කරවා බලවත් පුරුෂයෙක් තෙමේ හැකිඑෑ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ වේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ වේ ද, එපරිද්දෙන් මාගදය නම් මදදකුච්ඡයෙහි ආයුෂමත් මහාකප්පින සඨවිරයන් වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් ගිජුකුච්ඡවෙහි පහළ වූ සේක.

46. අළු බො භික්ඛුනිං එතද්දොසි: “නගවනා පඤ්ඤානතං එනතාවනා සාමග්ගි යාවනා ඵකාවාසොති. කිත්තාවනා ඤු බො ඵකාවාසො තොති?” ති. නගවනො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සීමං සමමනතිතුං. ඵමං ව පන භික්ඛවෙ, සමමනතිතඛො, පඨමං නිත්තනා කිත්තනතඛො - පඤ්ඤනිත්තනා පාසාණනිත්තනං වනනිත්තනං රුක්ඛනිත්තනං මග්ගනිත්තනං වමමිකනිත්තනං නදීනිත්තනං උදකනිත්තනං. නිත්තෙන කිත්තෙනවා බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පට්ටලෙන සඤ්ඤො ඤ්ඤපෙනබ්බො;

47. “සුඤ්ඤාදු මෙ භනෙන, සඤ්ඤො, යාවනා සමනතා නිත්තනා කිත්තනා, යදි සඤ්ඤො පනතකලලං, සඤ්ඤො ඵතෙති නිත්තෙනති සීමං සමමනෙනය්‍ය සමානසංවාසං ඵකුපොසථං. ඵසා ඤ්ඤති.”

“සුඤ්ඤාදු මෙ භනෙන, සඤ්ඤො, යාවනා සමනතා නිත්තනා කිත්තනා, සඤ්ඤො ඵතෙති නිත්තෙනති සීමං සමමනති සමානසංවාසං ඵකුපොසථං. යස්සායසමනො බමති ඵතෙති නිත්තෙනති සීමාය සමමුති 1 සමානසංවාසාය ඵකුපොසථාය, සො තුඤ්ඤො යස්ස නකබමති, සො භාසෙය්‍ය. සමමනා සීමා සඤ්ඤන ඵතෙති නිත්තෙනති සමානසංවාසා ඵකුපොසථා. බමති සඤ්ඤො. වාසමා දුඤ්ඤති. ඵවමෙන: ධාරයාමි” ති.

48. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “නගවනා සීමා-සමමුති අනුඤ්ඤානා” ති අතිමනතියො සීමායො සමමනනති වතුයොජනිකාපි පඤ්ඤයොජනිකාපි ඡයොජනිකාපි. භික්ඛු උපොසථං ආගච්ඡනතා උද්දිසමානෙපි පාතිමොකෙහි ආගච්ඡනති. උද්දියමනෙපි ආගච්ඡනති. අනාරාපි පරිවසනති. නගවනො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ අතිමනති සීමා සමමනතිතඛො වතුයොජනිකා වා පඤ්ඤයොජනිකා වා ඡයොජනිකා වා. යො සමමනෙනය්‍ය, ආපනති දුක්ඛවසසි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තියොජනපරමං සීමං සමමනතිතු” තති.

49. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නදීපාරං සීමං 2 සමමනනති. උපොසථං ආගච්ඡනතා භික්ඛුපි චුය්‍යනති. පනතාපි චුය්‍යනති. විවරානපි චුය්‍යනති. නගවනො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, නදීපාරං සීමා සමමනතිතඛො. යො සමමනෙනය්‍ය, ආපනති දුක්ඛවසසි. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යඤ්ඤො ධුච නාවා වා ධුච සෙතු වා, ඵවරුපං නදීපාරං සීමං සමමනතිතු” නති.

1. “සමමුති” සී. 2 “නදීපාරසීමං” ම ඡ සා.

46. එකල්හි භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එකාවාසය යම් තාක් ද, සමගිය ඒ තාක් ය යි පණවන ලදී. කොපමණකින් එකාවාසය වේ ද” යි සිහි වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ (මෙසේ වදාළසේක). “මහණෙනි, සීමාව සමමන කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ සමමන කළ යුතු ය. පබ්බතනිමිත්ත- පාසාණනිමිත්ත- වනනිමිත්ත- රුකකනිමිත්ත- මග්ගනිමිත්ත- වම්මකනිමිත්ත- නදීනිමිත්ත (යන මේ) නිමිති පලමු කොට කීභීතය කළ යුතු ය. නිමිති කීභීතය කොට ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුන්ගේ විසින් සමස තෙමේ දැන් විය යුත්තේ ය.

47. “සවාමීනි, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසවා. හාත්පස යම් පමණ නිමිති කීභීතය කරණ ලද ද, ඉදින් සමසයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමස තෙමේ මේ නිමිතිවලින් සමානසංවාස වූ එකුපොසඵ වූ සීමාවක් සමමන කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සවාමීනි, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසවා. හාත්පස යම් පමණ නිමිති කීභීතය කරණ ලද ද, සමස තෙමේ මේ නිමිතිවලින් සමාන සංවාස වූ එකුපොසඵ වූ සීමාවක් සමමන කරයි. යම් ආයුෂමනෙකුගට මේ නිමිතිවලින් සමාන සංවාස වූ එකුපොසඵ වූ සීමාව සමමන කිරීම රුචි වේ නම්, හෙතෙමේ තුෂ්ණීභුත වේවා. යමකුකට රුචි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියවා. සමසයා විසින් මේ නිමිතිවලින් සමාන සංවාස වූ එකුපොසඵ වූ සීමාව සමමන කරණ ලද්දී ය. සමසයාට එය රුචි වේ. එහෙයින් තුෂ්ණීභුත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

48. එකල්හි සචග භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සීමා සමමන කිරීම අනුදන්නා ලද” යි සිටු යොදුන් පමණ වූ ද පස් යොදුන් පමණ වූ ද සයොදුන් පමණ වූ ද ඉතා මහත් සීමා සමමන කරන්. භික්ෂුහු උපොසඵයට එන්නේ පාමොක් උදෙසානු ලබන කල්හි ද එක්. පාමොක් උදෙසා ඇසිල්ලෙහි ද එක්. අතර ද රැඳෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිටු යොදුන් පමණ වූත් පස් යොදුන් පමණ වූත් සයොදුන් පමණ වූත් ඉතා මහත් සීමා සමමන නො කට යුතු ය. යමෙක් සමමන කරන්නේ නම්, දුකුලාආචෑඪ් වේ. මහණෙනි, තුන් යොදන පරම කොට ඇති සීමා සමමන කිරීමට අනුදනිමි” යි.

49. එකල්හි සචග භික්ෂුහු නදිය මැදි කොට දෙගංඉටුරෙහි සීමා සමමන කෙරෙත්. උපොසඵයට එන්නා වූ භික්ෂුහු ද (ගහදියෙන්) ගසාගෙණ යනු ලැබෙත්. පාත්‍ර ද ගසා ගෙණ යනු ලැබේ. සිටුරු ද ගසා ගෙණ යනු ලැබේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නදිය යට කොට සිටි සීමා සමමන නො කළ යුතු ය. යමෙක් සමමන කරන්නේ නම්, දුකුලාආචෑඪ් වේ. මහණෙනි, යම් තැනෙක නිතර හැසිරෙණ තැවක් හෝ නිතර තිබෙන කෙසක් හෝ වන්නේ ද, එබඳු වූ නදීපාර සීමාව සමමන කරන්නට අනුදනිමි” යි.

50. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අනුපරිවෙණියං පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. අසඬෙකතෙන ආගන්තුකා භික්ඛු න ජානන්ති: “කත්ථ වා අජුජුපොසථො කරිසිස්සන්ති” ති. නගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අනුපරිවෙණියං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං අසඬෙකතෙන. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංචස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරං සමමන්තිනා උපොසථං කාතුං, යං සඬෙසා ආකඛති විහාරං වා අසිසංයොගං වා පාසාදං වා හමමියං වා ගුහං වා. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමමන්තිනඛං. බ්‍යතෙන න භික්ඛුනා පටිඛලෙන සඬෙසා ඤ්ඤපෙනඛො:

51. “සුණාඛු මෙ භනෙන, සඬෙසා. යදි සඬිස්ස පත්තකල්ලං, සඬෙසා ඉත්ථනාමං විහාරං උපොසථාගාරං සමමන්තෙය්‍ය. එසා ඤන්ති.”

“සුණාඛු මෙ භනෙන, සඬෙසා. සඬෙසා ඉත්ථනාමං විහාරං උපොසථාගාරං සමමන්ති. යස්සායසමනො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස විහාරස්ස උපොසථාගාරස්ස සමමුති, සො ඛුණ්හස්ස. යස්ස න කඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමමනො සඬෙසන ඉත්ථනාමො විහාරො උපොසථාගාරං. ඛමති සඬිස්ස. නස්මා ඛුණ්ති. එවමෙන ධාරයාමි” ති.

52. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතිරසමිං ආවාසෙ ද්දෙ උපොසථාගාරාති සමමනාති නොනති. භික්ඛු උග්ගත්ථ සන්තිපත්තන්ති “ඉධ උපොසථො කරිසිස්සන්ති. ඉධ උපොසථො කරිසිස්සන්ති” ති. නගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, එකසමිං ආවාසෙ ද්දෙ උපොසථාගාරාති සමමන්තිතඛොති. යො සමමන්තෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංචස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකං සමුත්තිනා¹ එකත්ථ උපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමුත්තඛං. බ්‍යතෙන න භික්ඛුනා පටිඛලෙන සඬෙසා ඤ්ඤපෙනඛො:

53. “සුණාඛු මෙ භනෙන, සඬෙසා. යදි සඬිස්ස පත්තකල්ලං, සඬෙසා ඉත්ථනාමං උපොසථාගාරං සමුත්තෙය්‍ය. එසා ඤන්ති.

සුණාඛු මෙ භනෙන, සඬෙසා. සඬෙසා ඉත්ථනාමං උපොසථාගාරං සමුත්තන්ති.² යස්සායසමනො ඛමති ඉත්ථනාමස්ස උපොසථාගාරස්ස සමුත්තො, සො ඛුණ්හස්ස. යස්ස න කඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමුත්තං සඬෙසන ඉත්ථනාමං උපොසථාගාරං. ඛමති සඬිස්ස. නස්මා ඛුණ්ති. එවමෙන ධාරයාමි” ති.

1. “සමුත්තො” ම ජ සා. P T S 2. “සමුත්ති” තො ච. ම නු ප.

50. එකල්හි භික්ෂුහු පිරිවෙනක් (=පන්සලක්) පාසා සීමා ලකුණු නො කොට පාමොක් උදෙසන්. ආගන්තුක භික්ෂුහු “අද උපොසථය කො නැන්හි කරණු ලැබේ දැ” යි නො දනිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලක. “මහණෙනි, ලකුණු නො තබා පිරිවෙනක් පාසා පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සඛ්‍ය නෙමේ වෙතෙරක් හෝ ගුරුඵපියාපත් වැනි පියසි ඇති ගෙයක් හෝ පහයක් හෝ සදලු සහිත ගෙයක් හෝ ගුහාවක් හෝ කැමැති නම්, විහාරාදී එබඳු ගෙයක් පොහෝගෙයක් කොට සමවත කර පොහොය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, එය මෙසේ සමවත කල යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය නෙමේ (පලමු කොට) දැන්විය යුතු ය:

51. “සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් විහාරය පොහෝගෙයක් කොට සමවත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම යි.”

“සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් විහාරය පොහෝගෙයක් කොට සමවත කරයි. යම් ආයුෂමනෙකුකට මෙ නම් විහාරයාගේ උපොසථාගාරසමමුක්ඛිය රුචි වේ නම්, හෙ නෙමේ තුෂණීම්භුත වේවා. යමකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ නෙමේ කියාවා. ’

“සඛ්‍යයා විසින් මෙ නම් විහාරය උපොසථාගාරයක් කොට සමවත කරණ ලද්දේ ය. සඛ්‍යයාට රුචි වේ. එහෙයින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

52. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක පොහෝ ගෙවල් දෙකක් සමවත කරණ ලද්දේ ය. භික්ෂුහු “මෙහි පොහොය කරණු ලබන්නේ ය. මෙහි පොහොය කරණු ලබන්නේ ය” යි දෙ නැන්හි රැස් වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලක. “මහණෙනි, එක ආවාසයෙක පොහෝ ගෙවල් දෙකක් සමවත නො කල යුතු ය. යමෙක් සමවත කරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, එක් පොහෝගෙයක් උදුරා එක් තැනෙක පොහොය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඉදිරිය යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය නෙමේ දැන් විය යුතු ය:

53. “සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට කල් පැමිණියේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් ඇති පොහෝගෙය උදුරන්නේ ය. මේ දැන්වීම යි.”

“සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍ය නෙමේ මෙ නම් ඇති පොහෝගෙය උදුරාලයි. යම් ආයුෂමනෙකුකට මෙ නම් ඇති පොහෝගෙය උදුරාලීම රුචි වේ නම්, හෙ නෙමේ තුෂණීම්භුත වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම් හෙ නෙමේ කියාවා.”

“සඛ්‍යයා විසින් මෙ නම් ඇති පොහෝගෙය උදුරණ ලද්දේ ය. සඛ්‍යයාට රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණීම්භුත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

54. තෙන ඛො ජන සමයෙන අඤ්ඤාචාරස්මිං ආවාසෙ අතිවුදුකං උපොසථාගාරං සමමනං හොති. නදනුපොසථෙ මහාභික්ඛුසඛෙසා සනති-පතීතො හොති. භික්ඛු අසමමනාය භූමියා නිසින්නා පාතීමොක්ඛං අසෙසාසුඤා, අථ ඛො තෙසං භික්ඛුතං එතදනොසී: “භගවතා ජඤ්ඤාතං උපොසථාගාරං සමමනතිත්වා උපොසථො කාතබ්බො තී. මයඤ්ඤාන අසමමනාය භූමියා නිසින්නා පාතීමොක්ඛං අසෙසාසුඤා 1. කතො හු ඛො අමහාකං උපොසථො? අකතො හු ඛො?” තී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං.

“සමමනාය වා භික්ඛවෙ, භූමියා නිසින්නො 2 අසමමනාය වා යතො පාතීමොක්ඛං සුණාති, කුතොවස්ස උපොසථො. තෙන හි භික්ඛවෙ, සඛෙසා යාවමහන්නං උපොසථපමුඛං 3 ආකඛති, නාවමහන්නං උපොසථපමුඛං සමමනාතු. එවඤ්ඤා ජන භික්ඛවෙ, සමමනතිතබ්බං: පඨමං නිමිත්තා කීත්තොතබ්බා 4. නිමිත්තෙ කීත්තොත්වා ඛ්‍යත්තෙන භික්ඛුතා පටිඛලෙන සඛෙසා ඤාපෙතබ්බො:

55. “සුණාතු මෙ භනෙන, සඛෙසා. යාවතා සමනතා නිමිත්තා කීත්තීතා, යදි සඛසස්ස ජනකලලං, සඛෙසා එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං සමමනොය්‍ය. එසා ඤාතී.

“සුණාතු මෙ භනෙන, සඛෙසා, යාවතා සමනතා නිමිත්තා කීත්තීතා, සඛෙසා එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං සමමනාතී. යස්සායසමතො ඛමති එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛස්ස සමමුතී, සො තුණහස්ස. යස්ස නකඛමතී, සො භාසෙය්‍ය.

“සමමනං සඛෙසන එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථපමුඛං. ඛමති සඛසස්ස. තස්මා තුණතී. එවමෙනං ධාරයාමී” තී.

56. තෙන ඛො ජන සමයෙන අඤ්ඤාචාරස්මිං ආවාසෙ නදනුපොසථෙ නවකා භික්ඛු පඨමතරං සනතිපතීත්වා “න තාව ථෙරා ආගච්ඡන්ති” ති පකකමිංසු. උපොසථො විකලො 5 අහොසී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නදනුපොසථෙ ථෙරෙහි භික්ඛුති පඨමතරං සනතිපතීතු” නදී.

57. තෙන ඛො ජන සමයෙන රාජගහෙ සමිහුලා ආවාසා සමානසීමා හොනති. තන්ථ භික්ඛු විවදන්ති: “අමහාකං ආවාසෙ උපොසථො කර්ඨයතු. අමහාකං ආවාසෙ උපොසථො කර්ඨයතු” තී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “ඉඛ ජන භික්ඛවෙ, සමිහුලා ආවාසා සමානසීමා හොනති. තන්ථ භික්ඛු විවදන්ති: ‘අමහාකං ආවාසෙ උපොසථො කර්ඨයතු. අමහාකං ආවාසෙ උපොසථො කර්ඨයතු’ තී. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුති සබ්බෙහෙව එකජ්ඣං සනතිපතීත්වා උපොසථො කාතබ්බො. යන්ථ වා ජන ථෙරො භික්ඛු විතරති 6, තන්ථ සනතිපතීත්වා උපොසථො කාතබ්බො. නත්තෙව වග්ගෙන සඛෙසන උපොසථො කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛපට්ඨස්සා” තී.

1. “අස්සුමා” PTS. 2. “නිසින්නා” ම ඡ සං. PTS.
 3. “උපොසථමුඛං” සී. 4. “නිමිත්තානි කීත්තොතබ්බානි” ම හු ජ. තො චි.
 5. “විකාලො” ම ඡ සං. PTS. 6. “ථෙරා භික්ඛු විතරන්ති” ම හු ජ. තො චි.

54. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඉතා කුඩා වූ පොතෝගෙයක් සමමන කරණ ලද්දේ ය. එදවස පොතෝදිනයෙහි මහාභික්ඛුසඛ්ඤා තෙමේ රැස් වූයේ වේ. භික්ඛුහු සමමන නොකළ බිම හුන්නාහු පාමොක් උදෙසුම් ඇසුහ. එකල්හි ඒ භික්ඛුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පොතෝගෙයක් සමමන කොට පොතොය කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපි ද සමමන නොකළ බිම හුන්නමෝ පාමොක් උදෙසුම් ඇසුමු. (එතෙසින්) අප විසින් පොතොය කරණ ලද්දේ ද? නොකරණ ලද්දේ ද?” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

“මහණෙනි, සමමන කළ බිම හෝ සමමන නොකළ බිම හෝ හුන්නෝ පාමොක් උදෙසුම් අසා ද ඒ භික්ඛුහු විසින් පොතොය කරණ ලද්දේ ම වේ. මහණෙනි, එසේ නම් සඛ්ඤා තෙමේ යම් පමණ මහන් වූ උපොසඨාගාරආලිඤයක් කැමැති වේ නම් එ පමණ මහන් වූ උපොසඨා-ගාරආලිඤයක් සමමන කෙරේවා. මහණෙනි, මෙසේ සමමන කළ යුතු ය: පළමු කොට නිමිති කීර්තිය කළ යුතු ය. නිමිති කීර්තිය කොට ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ඛුනමක් විසින් සඛ්ඤා තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

55. “සවාමීනි, සඛ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. යම් පමණ භාත්පස නිමිති කීර්තිය කරණ ලද ද, සඛ්ඤායට කල් පැමිණියේ නම්, සඛ්ඤා තෙමේ මේ නිමිතිවලින් උපොසඨාගාරආලිඤයක් සමමන කරන්නේ ය මේ දැන්වීම ය.”

“සවාමීනි, සඛ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. යම් පමණ භාත්පස නිමිති කීර්තිය කරණ ලද ද, සඛ්ඤා තෙමේ මේ නිමිති වලින් උපොසඨා-ගාරආලිඤයක් සමමන කරයි. යම් ආයුෂමතෙකුකට මේ නිමිතිවලින් උපොසඨාගාරආලිඤයාගේ සමමුතිය රුචි වේ නම් හෙ තෙමේ තුෂණීභුත වේවා. යමෙකුට රුචි නොවේ නම්, හෙ තෙමේ කියාවා.

“සඛ්ඤා විසින් මේ නිමිතිවලින් උපොසඨාගාරආලිඤයෙක් සමමන කරණ ලද්දේ ය. සඛ්ඤායට රුචි වේ. එතෙසින් තුෂණීභුත වේ. මෙය මෙසේ දරම්” යි.

56. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එ දවස පොතොයෙහි නවක භික්ඛුහු පළමු කොට රැස් වී “සථිරයන් වහන්සේලා ඒ තාක් නොඑක්” යි නික්ම ගියහ. උපොසඨය අසම්පූර්ණ වූයේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. උන්වහන්සේ “මහණෙනි, එ දවස පොතොයෙහි පළමු කොට සථිරභික්ඛුන් රැස් වීමට අනුදනම්” යි.

57. එකල්හි රජගහනුවර සමාන සීමා ඇති බොහෝ ආවාසයෝ වෙති. ඒ ආවාසයන්හි වැසි භික්ඛුහු “අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා. අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා” යි විවාද කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි සමාන සීමා ඇති බොහෝ ආවාසයෝ වෙති. එහි වැසි භික්ඛුහු ‘අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා. අපගේ ආවාසයෙහි පොතොය කරණු ලැබේවා’ යි විවාද කෙරෙත්. මහණෙනි, ඒ සියලු භික්ඛුන් විසින් ම එක් තැනෙකහි රැස් වී පොතොය කළ යුතු ය. සථිර භික්ඛු තෙමේ යම් ආවාසයෙක වෙසේ නම්, එ තැනට රැස් වී පොතොය කළ යුතු ය. වහී වූ සඛ්ඤා විසින් පොතොය නොකළ යුත්තේ ම ය. යමෙක් කරන්නේ නම්, දුකුලාආචාත් වේ” යි.

58. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා මහාකස්සපො අකිකච්ඤ, රාජගහං උපොසථං ආගච්ඡන්තො අනන්රාමග්ගෙ නදිං තරන්තො මනං වුළ්ලො අනොසී. විවරානිස්ස අලොනී. භික්ඛු ආයසමන්තං මහාකස්සපං ඵතදවොචුං: “කිස්ස තෙ ආවුසො විවරානී අලොනී?” තී. “ඉදුහං ආවුසො අකිකච්ඤ රාජගහං උපොසථං ආගච්ඡන්තො අනන්රාමග්ගෙ නදිං තරන්තො මනමි වුළ්ලො. තෙන මෙ විවරානී අලොනී” තී. භගවතො ඵතමඤ්ථං ආරොවෙසුං. “යා සා භික්ඛවෙ, සඛෙසන සීමා සමමතා සමාන සංවාසා ඵකුපොසථා, සඛෙසා තං සීමං තිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමමන්තාහු. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ සමමන්තිතඛ්ඛා: ව්‍යතෙත්ත භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤපෙතඛ්ඛො:

59. “සුණාහු මෙ භන්තෙ සඛෙසා. යා සා සඛෙසන සීමා සමමතා සමානසංවාසා ඵකුපොසථා, යදි සඛෙසස්ස පත්තකලං, සඛෙසා තං සීමං තිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමමන්තාය්‍ය. ඵසා ඤන්ති.”

“සුණාහු මෙ භන්තෙ, සඛෙසා යා සා සඛෙසන සීමා සමමතා සමාන සංවාසා ඵකුපොසථා, සඛෙසා තං සීමං තිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමමන්ති. යස්සායසමතො ඛමති ඵතිස්සා සීමාය තිව්වරෙන අවිප්පවාසාය 1 සමමුති, සො තුණහස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමමතා සා සීමා සඛෙසන තිව්වරෙන අවිප්පවාසා 2. ඛමති සඛෙසස්ස. තසමා තුණතී. ඵව මෙතං ධාරයාමී” තී.

60. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු “භගවතා තිව්වරෙන අවිප්පවාසසමමුති අනුඤ්ඤාහා” තී අන්තර්කරෙ විවරානී තිකඛිපතති. තානී විවරානී නස්සනතිපි ඛග්ගනතිපි උඤ්ඤෙතිපි ඛජ්ජනති. භික්ඛු දුච්චොලා තොනති ලුබ්චිවරා. භික්ඛු ඵවමාහංසු: “කිස්ස තුච්චො ආවුසො, දුච්චොලා ලුබ්චිවරා?” තී. “ඉධ මයං ආවුසො භගවතා තිව්වරෙන අවිප්පවාස සමමුති අනුඤ්ඤාහා තී අන්තර්කරෙ විවරානී තිකඛිපිමා. තානී විවරානී නට්ඨානිපි. දඬුනිපි. උඤ්ඤෙතිපි බාසිතානී. තෙන මයං දුච්චොලා ලුබ්චිවරා” තී. භගවතො ඵතමඤ්ථං ආරොවෙසුං. “යා සා භික්ඛවෙ සඛෙසන සීමා සමමතා සමානසංවාසා ඵකුපොසථා, සඛෙසා තං සීමං තිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමමන්තාහු යපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමුප්පවාරඤ්ච. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, සමමන්තිතඛ්ඛා. ව්‍යතෙත්ත භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤපෙතඛ්ඛො:

1. “අවිප්පවාසස්ස” සි 2 “අවිප්පවාසො” සි

58. එකල්හි ආයුෂමත් මහාකාශාප සථවිරයන් වහන්සේ අඩකම්භද්ද විහාරයෙන් රජගහ නුවරට උපොසථය පිණිස එන්නාහු අතරමග දී නදියකින් එතෙර වනසේක් මදකින් ජලයෙන් ගසාගෙන යන ලද්දේ වූහ. (එයින්) උන්වහන්සේගේ සිටුරු තෙමුනේ ය. එකල්හි භික්ෂුහු ආයුෂමත් මහාකාශාප සථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැත්නි, නුඹ-වහන්සේගේ සිටුරු කුමක් හෙයින් තෙමුනේ ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මම මෙහි අඩකම්භද්දවිහාරයේ සිට රජගහනුවර වෙළවනයට උපොසථය පිණිස එන්නෙමි අතරමග ගමනේ එතෙර වන්නෙමි ජලයෙන් මදකින් ගසා ගෙන යන ලද්දෙමි. එයින් මගේ සිටුරු තෙමුනේ ය” යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සඛ්‍යයා විසින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද සඛ්‍යතෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසය යි* සමමත කෙරේවා. මහණෙනි, ඒ මෙසේ සමමත කළ යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුත්තේ ය:”

59. “සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයා විසින් සමාන-සංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, ඉදින් සඛ්‍යයාගට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාස ය යි සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්දීම ය.

“සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: සඛ්‍යයා විසින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් ඒ සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ සීමාව තුන්සිටුරෙන් අවිප්පවාසය යි සමමත කරයි. යම් ආයුෂමතෙකුගට තුන්සිටුරෙන් අවිප්පවාසසමමුතිය රුචි වේ නම්, හෙ තෙමේ තුෂණිම්භුත වේවා. යමෙකුට රුචි නොවේ නම්, හෙ තෙමේ කියවා. සඛ්‍යයා විසින් තුන්සිටුරෙන් අවිප්පවාසය ඇති ඒ සීමාව සමමත කරණ ලද්දී ය. සඛ්‍යයාට එය රුචි වේ. එහෙයින් තුෂණිම්භුත වේ. මෙය මෙසේ දරණ” යි.

60. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසය පිළිබඳ සමමුතිය අනුදන්නා ලද” යි ගම තුළ සිටුරු බහා තබන්. (එයින්) ඒ විචාරයෝ නැසෙත්. ගින්නෙන් දූවෙත්. මියන් විසිනු දු කැවෙත්. භික්ෂුහු අපිරිසිඳු සිටුරු ඇත්තෝ රළු සිටුරු ඇත්තෝ වෙත්. භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, නෙපි කුමක් නිසා අපිරිසිඳු සිටුරු ඇත්තෝ රළු සිටුරු ඇත්තෝ වනු ද?” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මෙහි අපි ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන්සිටුරෙන් අවිප්පවාසසමමුතිය අනුදන්නා ලද’ යි ගම තුළ සිටුරු බහා තැබුවෙමු. (එයින්) ඒ විචාරයෝ නැසුනාහ. (ගින්නෙන්) දූවුනාහ. මියන් විසිනක් කැවුනාහ. අපි අපිරිසිඳු සිටුරු ඇත්තෝ රළු සිටුරු ඇත්තෝ වූමග” යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “මහණෙනි, සඛ්‍යයා විසින් සමානසංවාස වූ එකුපොසථ වූ යම් සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ සීමාව තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසය ඇත්තක් කොට, ගම ද ගාමුප්චාරය ද හැර, සමමත කෙරේවා. මහණෙනි, ඒ මෙසේ සමමත කළ යුතු ය. ව්‍යක්ත ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:

* උපහ්‍රස්‍ය බැලිය යුතු.

61. “සුඤ්ඤානං මෙ භවතො සඛෙසා: යා සා සඛෙසන සීමා සමමනා සමානසංවාසා ඵකුපොසථා, යදි සඛෙසසු පනතකලලං, සඛෙසා නං සීමං නිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමමනනෙය්‍ය ධරෙතො ගාමඤ්ඤං ගාමුපචාරඤ්ඤං ඵසා ඤාතති.”

“සුඤ්ඤානං මෙ භවතො, සඛෙසා: යා සා සඛෙසන සීමා සමමනා සමාන සංවාසා ඵකුපොසථා, සඛෙසා නං සීමං නිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමමනනති ධරෙතො ගාමඤ්ඤං ගාමුපචාරඤ්ඤං. යස්සායසමතො ඛමති ඵනිස්සා සීමාය නිව්වරෙන අවිප්පවාසාය සමමුති ධරෙතො ගාමඤ්ඤං ගාමුපචාරඤ්ඤං, සො ඤාතස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමමනා සා සීමා සඛෙසන නිව්වරෙන අවිප්පවාසා ධරෙතො ගාමඤ්ඤං ගාමුපචාරඤ්ඤං. ඛමති සඛෙසසු. තසමා ඤාතති. ඵවමෙනං ධාරයාමී” ති.

62. “සීමං භික්ඛවෙ, සමමනනෙනෙන පඨමං සමානසංවාසසීමා 1 සමමනනිතඛෙය්‍ය. පච්ඡා නිව්වරෙන අවිප්පවාසො සමමනනිතඛෙය්‍ය. සීමං භික්ඛවෙ, සමුතනනෙනෙන පඨමං නිව්වරෙන අවිප්පවාසො සමුතනනඛෙය්‍ය. පච්ඡා සමානසංවාසසීමා සමුතනනඛෙය්‍ය. ඵවඤ්ඤං පන භික්ඛවෙ නිව්වරෙන අවිප්පවාසො සමුතනනඛෙය්‍ය: ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤාපෙතඛෙය්‍ය:-

63. “සුඤ්ඤානං මෙ භවතො සඛෙසා: යො සො සඛෙසන නිව්වරෙන අවිප්පවාසො සමමතො, යදි සඛෙසසු පනතකලලං, සඛෙසා නං නිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමුතනෙය්‍ය. ඵසා ඤාතති.”

“සුඤ්ඤානං මෙ භවතො සඛෙසා: යො සො සඛෙසන නිව්වරෙන අවිප්පවාසො සමමතො, සඛෙසා නං නිව්වරෙන අවිප්පවාසං සමුතනති. යස්සායසමතො ඛමති ඵනස්ස නිව්වරෙන අවිප්පවාසස්ස සමුතොතො, සො ඤාතස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමුතතො සො සඛෙසන නිව්වරෙන අවිප්පවාසො. ඛමති සඛෙසසු. තසමා ඤාතති. ඵවමෙනං ධාරයාමී” ති.

64. “ඵවඤ්ඤං පන භික්ඛවෙ, සමානසංවාසසීමා 2 සමුතනනඛෙය්‍ය: ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤාපෙතඛෙය්‍ය:-

“සුඤ්ඤානං මෙ භවතො සඛෙසා, යා සා සඛෙසන සීමා සමමනා සමාන-සංවාසා ඵකුපොසථා, යදි සඛෙසසු පනතකලලං, සඛෙසා නං සීමං සමුත නෙය්‍ය සමානසංවාසං ඵකුපොසථං. ඵසා ඤාතති.”

1. “සමාන සංවාසා සීමා” සි.
2. “භික්ඛවෙ සීමා” ම ජ සා. අ ච. ම නු ට තො ච. ජ පු. P T S.

61. “සවාමිනි, සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: සඛ්‍යයා විසින් සමානසංවාස වූ ඵකුපොසඵ වූ යම් ඵ් සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, ඉදින් සඛ්‍යයාහට කල් පැමිණියේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ ඵ් සීමාව තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාස ඇත්තක් කොට ගමන් ගාමුපචාරයන් හැර සමමත කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සවාමිනි, සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයා විසින් සමාන සංවාස වූ ඵකුපොසඵ වූ යම් ඵ් සීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, සඛ්‍ය නෙමේ ඵ් සීමාව තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාස ඇත්තක් කොට ගමන් ගාමුප-චාරයන් හැර සමමත කරයි. යම් ආයුෂමනෙකුහට ගමන් ගාමුපචාරයන් හැර තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසය ඇති ඵ් සීමාවගේ සමමුතිය රුචි වේ නම්, හෙ නෙමේ තුන්සීමිභුත වේවා. යමෙකුට රුචි නො වේ නම්, හෙ නෙමේ කියාවා.”

“සඛ්‍යයා විසින් ගමන් ගාමුපචාරයන් හැර තුන් සිටුරෙන් අවිප්ප-වාසය ඇති ඵ් සීමාව සමමත කරණ ලද්දී ය. සඛ්‍යයාහට රුචි වේ. ඵහෙසින් තුන්සීමිභුත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

62. මහණෙනි, සීමාවක් සමමත කරන්නහු විසින් පළමු කොට සමානසංවාසසීමාව සමමත කළ යුතු ය. පසු ව තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසය සමමත කළ යුතු ය. මහණෙනි, සීමාවක් උදුරන්නහු විසින් පළමු කොට තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසය ඉදිරිය යුතු ය. පසු ව සමානසංවාසසීමාව ඉදිරිය යුතු ය. මහණෙනි, තුන්සිටුරෙන් අවිප්පවාසය මෙසේ ඉදිරිය යුතු ය: ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය නෙමේ මෙසේ දැන්විය යුතු ය:

63. “සවාමිනි, සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: සඛ්‍යයා විසින් යම් ඵ් තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසයෙක් සමමත කරණ ලද ද, සඛ්‍යයාහට කල් පැමිණියේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ ඵ් තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසය උදුරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සවාමිනි, සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: සඛ්‍යයා විසින් යම් ඵ් තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසයෙක් සමමත කරණ ලද්දේ ද, සඛ්‍ය නෙමේ ඵ් තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසය උදුරාලයි. යම් ආයුෂමනෙකුහට මේ තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසයාගේ උදුරාලීම රුචි වේ නම්, හෙ නෙමේ තුන්සීමිභුත වේවා. යමෙකුහට රුචි නො වේ නම්; හෙ නෙමේ කියාවා.”

“සඛ්‍යයා විසින් ඵ් තුන් සිටුරෙන් අවිප්පවාසය උදුරණ ලද්දේ ය. සඛ්‍යයාහට කැමැති වේ. ඵහෙසින් තුන්සීමිභුත වේ. මෙය මෙසේ දරමි” යි.

64. “මහණෙනි, මෙසේ සමානසංවාසසීමාව ඉදිරිය යුතු ය: ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය නෙමේ මෙසේ දැන්විය යුතු ය: “සවාමිනි, සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයා විසින් යම් ඵ් සමානසංවාසඵකුපොසඵසීමාවක් සමමත කරණ ලද ද, ඉදින් සඛ්‍යයාහට කල් පැමිණියේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ ඵ් සමානසංවාසඵකුපොසඵසීමාව උදුරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

“සුඤ්ඤානං මෙ භවතො සඛෙසා: යා සා සඛෙසන සීමා සමමනා සමාන සංවාසා එකුපොසථා, සඛෙසා නං සීමං සමුත්තනති සමානසංවාසං එකුපොසථං. යස්සායසමතො ඛමති එතිස්සා සීමාය සමානසංවාසාය එකුපොසථාය සමුග්ගතො, සො තුඤ්ඤාස්ස යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

“සමුත්තනා සා සීමා සඛෙසන සමානසංවාසා එකුපොසථා. ඛමති සඛෙසස්ස. තසමා තුඤ්ඤී. එවමෙනං ධාරයාමී” ති

65. “අසමමනාය භික්ඛවෙ, සීමාය අට්ඨාපිතාය යං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති, යා තස්ස ගාමස්ස වා ගාමසීමා, නිගමස්ස වා නිගමසීමා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා.”

66. “අගාමකෙ වෙ භික්ඛවෙ, අරඤ්ඤෙ සමන්තා සත්තඛන්තනරා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා.”

67 “සඛො භික්ඛවෙ, නදී අසීමා. සඛො සමුද්දෙ අසීමො. සඛො ජාතස්සරො අසීමො. නදියා වා භික්ඛවෙ, සමුද්දෙ වා ජාතස්සරෙ වා යං මජ්ඣමස්ස පුරිසස්ස සමන්තා උදකුකෙඛපා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා” ති.

68. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සීමාය සීමං සමභිඤ්ඤති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “යෙසං භික්ඛවෙ සීමා පඨමං සමමනා, තෙසං නං කමමං ධම්මිකං අකුප්පං ඨානාරතං. යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පච්ඡා සමමනා, තෙසං නං කමමං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරතං. න භික්ඛවෙ, සීමාය සීමා සමභිඤ්ඤතිඛො. යො සමභිඤ්ඤෙය්‍ය ආපනති දුක්ඛකටස්සා” ති

69. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සීමාය සීමං අජෙඤ්ඤාත්ථරතති. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පඨමං සමමනා, තෙසං නං කමමං ධම්මිකං අකුප්පං ඨානාරතං. යෙසං භික්ඛවෙ, සීමා පච්ඡා සමමනා, තෙසං නං කමමං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරතං. න භික්ඛවෙ සීමාය සීමා අජෙඤ්ඤාත්ථරිතඛො. යො අජෙඤ්ඤාත්ථරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛකටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සීමං සමමන්තනෙන සීමන්තතිකං ඨපෙඤා සීමං සමමන්තිතු” තති.

70. අථ ඛො භික්ඛුනං එතදුභොසි: “කති නු ඛො උපොසථා?” තී. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “ඤ්ඤෙ මෙ භික්ඛවෙ, උපොසථා වා තුද්දසිකො ව පණ්ණරසිකො ව. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, ඤ්ඤෙ උපොසථා” ති

“සාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සඛ්‍යයා විසින් යම් ඒ සමානසංවාසඵකුපොසඵසීමාවක් සමමන කරණ ලද ද, සඛ්‍ය තෙමේ ඒ සමානසංවාසඵකුපොසඵසීමාව උදුරාලයි. යම් ආයුෂමනෙකුට මේ සමාන සංවාසඵකුපොසඵසීමාවගේ උදුරාලීම රුචි වේ ද, හෙතෙමේ තුණ්ණිච්ඡුත වේවා. යමෙකුට රුචි නොවේ නම්, හෙ තෙමේ කීයාවා.

“සඛ්‍යයා විසින් ඒ සමානසංවාසඵකුපොසඵසීමාව උදුරණ ලද්දේ ය. සඛ්‍යයාට රුචි වේ. එතෙසින් තුණ්ණිච්ඡුත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”යි.

65. “මහණෙනි, සීමාවක් සමමන නො කළ කල්හි නො පිරිසිඳි කල්හි යම් ගමක් හෝ නිසම්ගමක් හෝ ඇසුරු කොට වාසය කෙරේ ද, ඒ ගම පිළිබඳ යම් ගාමසීමාවක් හෝ නිසම්ගම පිළිබඳ යම් නිගමසීමාවක් හෝ වේ ද, මේ එහි සමානසංවාසඵකුපොසඵසීමාව” යි.

66. “මහණෙනි, ගම් නො වූ වනයෙහි හාක්පස සතරවටින් අඛනනර* සතක් වේ ද, මේ එහි සමානසංවාස ඵකුපොසඵසීමාව ය.”

67. “මහණෙනි, සියලු නදිය සීමාව නො වෙයි. සියලු මුහුදු සීමාව නො වේ. සියලු ජානසුරය (ඉබේ ඇති වූ විල) සීමාව නො වේ. මහණෙනි, නදියෙක හෝ මුහුදෙහි හෝ ජානසුරයෙක හෝ යම් පෙදෙසක් මධ්‍යමපුරුෂ්‍යාගේ හාක්පස දිය ඉසීමෙන් පිරිසිඳේ ද, මේ උදකුකෙබ්පය එහි සමානසංවාසඵකුපොසඵසීමා ය.”

68. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සීමාවෙන් සීමාව බිඳිත්. (මුගු කරන්). භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලහ. “මහණෙනි, යම් කෙනෙකුන් විසින් පලමු කොට සීමාවක් සමමන කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමීය ධාර්මික වේ. බැහැර කළ යුතු බවට නො පැමිණේ. කරුණට සුදුසු වේ. මහණෙනි, යම් කෙනෙකුන් විසින් පසු ව සීමාවක් සමමන කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමීය ධාර්මික නො වේ. බැහැර කළ යුතු බවට පැමිණේ. කරුණට සුදුසු නො වේ. මහණෙනි, සීමාවෙන් සීමාව නො බිඳිය යුතු ය. යමෙක් බිඳින්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ.

69. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සීමාවෙන් සීමාව යටපත් කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලහ. “මහණෙනි, යම් කෙනෙකුන් විසින් පලමු කොට සීමාවක් සමමන කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමීය ධාර්මික වේ. බැහැර කළ යුතු බවට නො පැමිණේ. කරුණට සුදුසු වේ. මහණෙනි, යම් කෙනෙකුන් විසින් පසු ව සීමාවක් සමමන කරණ ලද ද, ඔවුන්ගේ ඒ කමීය ධාර්මික නො වේ. බැහැර කළ යුතු බවට පැමිණේ. කරුණට සුදුසු නො වේ. මහණෙනි, සීමාවෙන් සීමාව යටපත් නො කළ යුතු ය. යමෙක් යටපත් කරන්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ. මහණෙනි, සීමාවක් සමමන කරන්නහු විසින් සීමාවට අතරක් තබා සීමා සමමන කරන්නට අනුදැනිමි.”

70. එකල්හි භික්ෂුන්ට “උපොසඵයෝ කෙතෙක් ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකූලහ. “මහණෙනි, වාතුඤ්ඤිකය පණණරසිකය යි උපොසඵයෝ දෙදෙනෙකි. මහණෙනි, මේ උපොසඵයෝ දෙදෙන වෙති.”

* එක් අඛනනරයෙක් විසිඳුට රියනක දුරය.

71. අප්ඵ බො භික්ඛුනං ඵතදුතොසි: “කතී නු බො උපොසථකමො- නී ?” ති. හගවතො ඵතමජ්ඣං ආරොවෙසුං. “වන්තාරිමානි භික්ඛවෙ, උපොසථකමානි - අධිමෙතන වග්ගං උපොසථකමං, අධිමෙතන සමග්ගං උපොසථකමං. ධිමෙතන වග්ගං උපොසථකමං ධිමෙතන සමග්ගං උපොසථකමම” නති.

72. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං 1 අධිමෙතන වග්ගං උපොසථකමං, න භික්ඛවෙ, ඵවරුපං උපොසථකමං කාතබ්බං. න ව මයා ඵවරුපං උපොසථ- කමං අනුඤ්ඤානං.”

73. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං අධිමෙතන සමග්ගං උපොසථකමං, න භික්ඛවෙ, ඵවරුපං උපොසථකමං කාතබ්බං. න ව මයා ඵවරුපං උපොසථකමං අනුඤ්ඤානං.”

74. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං ධිමෙතන වග්ගං උපොසථකමං, න භික්ඛවෙ, ඵවරුපං උපොසථකමං කාතබ්බං. න ව මයා ඵවරුපං උපො- සථකමං අනුඤ්ඤානං.”

75. “නහු භික්ඛවෙ, යමිදං ධිමෙතන සමග්ගං උපොසථකමං, ඵවරුපං භික්ඛවෙ, උපොසථකමං කාතබ්බං. ඵවරුපඤ්ඤා මයා උපොසථකමං අනුඤ්ඤානං. තසමානිභ භික්ඛවෙ, ‘ඵවරුපං උපොසථකමං කර්ඝසාම යමිදං ධිමෙතන සමග්ග’ නති, ඵවං හි වො භික්ඛවෙ, සිකතිතබ්බ” නති.

76. අප්ඵ බො භික්ඛුනං ඵතදුතොසි. “කතී නු බො පානිමොකඛුඤ්ඤෙ සා” ති. හගවතො ඵතමජ්ඣං ආරොවෙසුං. “පඤ්ඤිමෙ භික්ඛවෙ, පානි- මොකඛුඤ්ඤෙසා. - නිදනං උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං පඤ්ඤො පානිමොකඛුඤ්ඤෙසො.”

77. “නිදනං උද්දිසිත්වා වන්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං දුතියො පානිමොකඛුඤ්ඤෙසො.”

78. “නිදනං උද්දිසිත්වා වන්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා තෙරස සඛිඤ්ඤාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං තතියො පානිමොකඛුඤ්ඤෙසො.”

79. “නිදනං උද්දිසිත්වා වන්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා තෙරස සඛිඤ්ඤාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා ඤ්ඤො අනියතෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙනබ්බං. අයං වතුඤ්ඤො පානිමොකඛුඤ්ඤෙසො.”

80. “විජ්ඣාතෙතඵ පඤ්ඤමො. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤො පානි- මොකඛුඤ්ඤෙසා” ති.

1. “යමිදං” ම නු ප. ම ඡ සං.

71. එකල්හි භික්ෂූන්ට “උපොසථකමී කෙනෙක් ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මේ උපොසථකමී, අධමියෙන් වගී වූ උපොසථකමීය, අධමියෙන් සමගි වූ උපොසථකමීය, ධමියෙන් වගී වූ උපොසථකමීය, ධමියෙන් සමගි වූ උපොසථකමීය යි සභරෙකි.”

72. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ අධමියෙන් වගී වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය නොකල යුතු ය. මා විසින් එබඳු වූ උපොසථකමීයෙක් නො අනුදන්තා ලද ය.”

73. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ අධමියෙන් සමගි වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය නොකල යුතු ය. මා විසින් එබඳු උපොසථකමීයෙක් නො අනුදන්තා ලද ය.”

74. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ ධමියෙන් වගී වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය නොකල යුතු ය. මා විසින් එබඳු උපොසථකමීයෙක් නො අනුදන්තා ලද ය.”

75. “මහණෙනි, ඒ උපොසථකමීයන් අතුරෙහි යම් මේ ධමියෙන් සමගි වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ උපොසථකමීය කල යුතු ය. මා විසින් අනුදන්තා ලද්දේ එබඳු උපොසථකමීයෙකි. මහණෙනි, එතෙසින් ‘මේ ශාසනයෙහි යම් මේ ධමියෙන් සමගි වූ උපොසථකමීයෙක් වේ ද, එබඳු වූ උපොසථකමීය කරන්නෙමු’ යි මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ භික්ෂුය යුතු ම ය.”

76. එකල්හි භික්ෂූන්ට “පානිමොක්ඛුඤ්ඤසයෝ කෙනෙක් ද?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මේ පානිමොක්ඛුඤ්ඤසයෝ පසෙකි. නිදානය උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුතු ය. මේ පලමුවන පාමොක්ඛුඤ්ඤසම වේ.”

77. “නිදානය උදෙසා සභර පරිඡ් උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුක්තේ ය. මේ දෙවන පාමොක්ඛුඤ්ඤසම වේ.”

78. “නිදානය උදෙසා සභර පරිඡ් උදෙසා තෙලෙස් සභවෙසෙස් උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුතු ය. මේ තෙවන පාමොක්ඛුඤ්ඤසම වේ.”

79. “නිදානය උදෙසා සභරපරිඡ් උදෙසා තෙලෙස් සභවෙසෙස් උදෙසා අනියන දෙක උදෙසා සෙස්ස ශ්‍රැතියෙන් ඇස්විය යුතු ය. මේ සිවුවන පාමොක්ඛුඤ්ඤසම වේ.”

80. “විසාර වශයෙන් ම පාමොක්ඛුඤ්ඤසම පස්වන උදෙසය යි. මහණෙනි, මේ පාමොක්ඛුඤ්ඤසම පස්වන උදෙසය යි.”

81. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු “නගවතා සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛුඤ්ඤසො අනුඤ්ඤාතො ති සබ්බකාලං සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවො, සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙසය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස” ති.

82. තෙන බො පන සමයෙන කොසලෙසු පනපදෙසු අඤ්ඤාතරසමිං ආචාසෙ තදනුපොසථෙ සචරනයං¹ අහොසි. භික්ඛු නාසකබ්බිසු වින්ථාරෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. භගවතො එනමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවො, සති අන්තරායෙ සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතු නති.”

83. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අසතිපි අන්තරායෙ සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවො අසති අන්තරායෙ සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙසය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවො සති අන්තරායෙ සඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. නත්‍රමෙ අන්තරායා:- රූපන්තරායො චොරන්තරායො අග්‍යන්තරායො උදකන්තරායො මනුස්සන්තරායො අමනුස්සන්තරායො වාලන්තරායො සිරිංසපන්තරායො ජීවිතන්තරායො බ්‍රහ්මචරියන්තරායො². අනුජානාමි භික්ඛවො, එවරුපෙසු අන්තරායෙසු සංඛිබ්බෙනන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. අසති අන්තරායෙ වින්ථාරෙනා” ති.

84. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛිසමජෙකි අනජ්ඣිට්ඨා ධම්මං භාසන්ති. භගවතො එනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවො සඛිසමජෙකි අනජ්ඣිට්ඨෙන ධම්මො භාසිතබ්බො. යො භාසෙසය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවො, ථෙරෙන භික්ඛුනා සාමං වා ධම්මං භාසිතුං. පරං වා අජෙකිසිතු” නති.

85. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛිසමජෙකි අසමමතා විනයං පුච්ඡන්ති. භගවතො එනමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවො, සඛිසමජෙකි අසමමතෙන විනයො පුච්ඡිතබ්බො. යො පුච්චෙස්සය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවො, සඛිසමජෙකි සමමතෙන විනයං පුච්ඡිතුං.”

86. “එවඤ්ඤා පන භික්ඛවො, සමමන්තිතබ්බො: අත්තනා වා අත්තානං සමමන්තිතබ්බං. පරෙන වා පරො සමමන්තිතබ්බො.

87. “කථංඤ්ඤා අත්තනා වා අත්තානං සමමන්තිතබ්බං? ඛයතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤ්ඤෙතබ්බො -

“සුඤ්ඤාතෙ නතෙන, සඛෙසා: යදි සඛිසස්ස පච්චාකලො, අනං ඉත්තනාමං විනයං පුච්චෙස්සය්‍ය” නති. එවං අත්තනා වා අත්තානං සමමන්තිතබ්බං.”

1. “සඤ්චරනයං” සි. 2 “බ්‍රහ්මචරියන්තරායොති” ම ඡ සං.
Free Distribution www.aathaapi.org

81. එකල්හි භික්ෂුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් පාමොක් උදෙසීම අනුදන්තා ලද” යි හැම කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැකෙවින් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ.”

82. එකල්හි කොසොල් දහව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එ දවස පොතොයෙහි වනවැසි මිනිසුන්ගෙන් බියෙක් වූයේ ය. භික්ෂුහු විහාර වශයෙන් පාමොක් උදෙසන්නට අපොතොසන් වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අන්තරායයක් ඇති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි.”

83. එකල්හි සවග භික්ෂුහු අන්තරායයක් නැති කල්හි ද සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අන්තරායයක් නැති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, අන්තරායයක් ඇති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්නට අනුදනිමි. එහි මේ අන්තරායයෝ ය - රජුගෙන් වන අන්තරාය, සොරැන්ගෙන් වන අන්තරාය, ගිත්තෙන් වන අන්තරාය, ජලයෙන් වන අන්තරාය, මිනිසුන්ගෙන් වන අන්තරාය, අමනුෂ්‍යයන්ගෙන් වන අන්තරාය, වණ්ඩමාගයන්ගෙන් වන අන්තරාය, සපීයන්ගෙන් වන අන්තරාය, ජීවිතයට වන අන්තරාය, බ්‍රහ්ම වයසීයට වන අන්තරාය යි. මහණෙනි, මෙබඳු අන්තරායයක් ඇති කල්හි සැකෙවින් පාමොක් උදෙසන්නට ද, අන්තරායයක් නැති කල්හි විහාර වශයෙන් උදෙසන්නට ද අනුදනිමි” යි.

84. එකල්හි සවග භික්ෂුහු ආරාධනා නො කරණ ලද්දහු සහ මැද දහම් දෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ආරාධනා නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද දහම් නො දෙසිය යුතු ය. යමෙක් දෙසන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සථවිර භික්ෂුහු විසින් තමන් හෝ දහම් දෙසන්නට නැතහොත් අනුන්ට හෝ ආරාධනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

85. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහ මැද සමවන නො කරණ ලද්දහු විනය විචාරන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමවන නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය නො විචාල යුතු ය. යමෙක් විචාරන්නේ නම් දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සමවන කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය විචාරන්නට අනුදනිමි” යි.

86. “මහණෙනි, මෙසේ සමවන කල යුතු ය. තමන් විසින් හෝ තෙමේ සමවන කල යුතු ය. අනිකකු විසින් අනෙකෙක් සමවන කල යුතු” ය.

87. “තමන් විසින් තමා කෙසේ සමවන කල යුතු ද? ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුතමක් විසින් සබ්බ තෙමේ දැන් විය යුතු” ය.

“සමාමිති, සබ්බ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සබ්බයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මම මෙ නම් ඇත්තහු විනය විචාරන්නෙමි” යි මෙසේ තමන් විසින් හෝ තමා සමවන කල යුතු” ය.

88. කථඤ්ඤ පරෙන වා පරො සමමනනිතබ්බො? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙතබ්බො:

“සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සබ්බෙසා. යදි සබ්බසස්ස පත්තකල්ලං, ඉඤ්ඤානාමො ඉඤ්ඤානාමං විනයං පුච්ඡෙය්‍යා ති එවං පරෙන වා පරො¹ සමමනනි- තබ්බො” ති.

89. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු සබ්බමජ්ජෙඤ්ඤ සමමනා විනයං පුච්ඡන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලභන්ති ආසාදං. ලභන්ති අප්පච්චයං. චධෙන තජ්ජන්ති. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බමජ්ජෙඤ්ඤ සමමනෙන පරිසං ඔලොකෙත්වා පුග්ගලං තුලසිත්වා විනයං පුච්ඡතු” නති.

90. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සබ්බමජ්ජෙඤ්ඤ අසමමනා විනයං විස්සජ්ජන්ති. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සබ්බමජ්ජෙඤ්ඤ අසමමනෙන විනයො විස්සජ්ජන්තබ්බො. යො විස්සජ්ජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බමජ්ජෙඤ්ඤ සමමනෙන විනයං විස්සජ්ජතු.”

91. “එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ, සමමනනිතබ්බො² - අත්තනා වා අත්තානං සමමනනිතබ්බං. පරෙන වා පරො සමමනනිතබ්බො.

92. “කථඤ්ඤ අත්තනා වා අත්තානං සමමනනිතබ්බං? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙතබ්බො:

‘සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන, සබ්බෙසා. යදි සබ්බසස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉඤ්ඤානාමෙන විනයං පුච්ඡො විස්සජ්ජෙය්‍යන්ති.’ එවං අත්තනා වා අත්තානං සමමනනිතබ්බං.”

93. “කථඤ්ඤ පරෙන වා පරො සමමනනිතබ්බො? බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සබ්බෙසා ඤ්ඤපෙතබ්බො:

‘සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන සබ්බෙසා යදි සබ්බසස්ස පත්තකල්ලං ඉඤ්ඤානාමො ඉඤ්ඤානාමෙන විනයං පුච්ඡො විස්සජ්ජෙය්‍යා ති’ එවං පරෙන වා පරො සමමනනිතබ්බො” ති.

94. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු සබ්බමජ්ජෙඤ්ඤ සමමනා විනයං විස්සජ්ජන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලභන්ති ආසාදං. ලභන්ති අප්පච්චයං. චධෙන තජ්ජන්ති. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ සබ්බමජ්ජෙඤ්ඤ සමමනෙන පරිසං ඔලොකෙත්වා පුග්ගලං තුලසිත්වා විනයං විස්සජ්ජතු” නති.

95. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අනොකාසකනං භික්ඛු ආපත්තියා වොදෙනති. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොචෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අනොකාසකනො භික්ඛු ආපත්තියා වොදෙතබ්බො. යො වොදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඔකාසං කාරාපෙත්වා ආපත්තියා වොදෙතුං - කරොතු මෙ ආයසමා³ ඔකාසං අහං තං වන්තුකාමො” ති.

1. “පරෙන පරො” අ. චි. ජ පු තො චි. ම නු ප.
2 “සමමනනිතබ්බො” ම ජ සං. 3 “කරොතු ආයසමා” ම ජ සං. තො චි.

88. “අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් කෙසේ සමවන කළ යුතු ද? ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

“සාමිනී, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇත්තනු විනය විචාරන්නේ ය යි මෙසේ අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් සමවන කළ යුතු ය.”

89. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු සමවන කරණ ලද්දහු සහ මැද විනය විචාරත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමවනය ලද්දහු විසින් දු පිරිස බලා පුද්ගලයාගේ පමණ සලකා සහ මැද විනය විචාරන්නට අනුදනිමි” යි.

90. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සමවන නො කරණ ලද්දහු සහ මැද විනය විසඳත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමවන නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය නො විසඳිය යුතු ය. යමෙක් විසඳන්නේ නම් දුකුලාආචැත් භේ. මහණෙනි, සමවනය ලද්දහු විසින් සහ මැද විනය විසඳන්නට අනුදනිමි” යි

91. “මහණෙනි, මෙසේ සමවන කළ යුතු ය. තමන් විසින් තමා සමවන කළ යුතු ය. අනෙකකු විසින් අනෙකෙක් සමවන කළ යුතු ය.

92. “තමන් විසින් තමා කෙසේ සමවන කළ යුතු ද? ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

“සාමිනී, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මම මෙ නම් ඇත්තනු විසින් විනය විචාරණ ලද්දෙම් විසඳන්නෙමි යි මෙසේ තමන් විසින් තමා සමවන කළ යුතු ය.

93. “අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් කෙසේ සමවන කළ යුතු ද? ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

“සාමිනී, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, මෙ නම් ඇත්තේ මෙ නම් ඇත්තනු විසින් විනය විචාරණ ලද්දේ විසඳන්නේ ය යි මෙසේ අනෙකෙකු විසින් අනෙකෙක් සමවන කළ යුතු ය.”

94. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු සමවන කරණ ලද්දහු සහ මැද විනය විසඳත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමවනය ලද්දහු විසින් ද සහ මැද පිරිස බලා පුද්ගලයා ගැණ සලකා විනය විසඳන්නට අනුදනිමි” යි.

95. එකල්හි සවග භික්ෂුහු අවකාශ නො කළ භික්ෂුහට ආචැතින් වොදනා කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අවකාශ නො කළ භික්ෂුහට ආචැතින් වොදනා නො කළ යුතු ය. යමෙක් වොදනා කරන්නේ නම්, දුකුලාආචැත් වේ. මහණෙනි, ‘ආයුෂමත් තෙමේ මට අවකාශ කෙරේවා. මම ඔබට කියනු කැමැත්තෙමි’ යි අවකාශ කරවා ආචැතින් වොදනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

96. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛු ඔකාසං කාරාපෙනා ආපත්තියා වොදෙනාති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආසාතං ලහනති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙනාති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, කතෙපි ඔකාසෙ පුග්ගලං තුලසීනා ආපත්තියා වොදෙතු” නති.

97. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “පුරමහාකං පෙසලා භික්ඛු ඔකාසං කාරාපෙනා” ති පටිගච්චෙව සුඤ්ඤානං භික්ඛුනං අනාපත්තිකානං අවච්ඡිසමිං අකාරණෙ ඔකාසං කාරාපෙනාති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සුඤ්ඤානං භික්ඛුනං අනාපත්තිකානං අවච්ඡිසමිං අකාරණෙ ඔකාසො කාරාපෙනබ්බො. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුග්ගලං තුලසීනා ඔකාසං කාරාපෙතු”නති. ¹

98. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤාමජ්ජෙඤ්ඤා අධම්මකම්මං කරොනාති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං ² කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති. කරොනාතියෙව අධම්මකම්මං. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මෙ කසිරමානෙ පටිකෙකාසීතු” නති.

99. තෙන බො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛු ඡබ්බග්ගියෙහි භික්ඛුහි අධම්මකම්මෙ කසිරමානෙ පටිකෙකාසනති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආසාතං. ලහනති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙනාති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දිට්ඨිමපි ආචීකාතු” නති. තෙසංයෙව සතතිකෙ දිට්ඨිං ආචීකරොනති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ලහනති ආසාතං. ලහනති අප්පච්චයං. වධෙන තජ්ජෙනාති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වතුහි පඤ්චති පටිකෙකාසීතුං. දච්චි තීහි දිට්ඨිං ආචීකාතුං. එකෙන අභිට්ඨාතුං - න මෙතං බමති” ති.

100. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සඛ්ඤ්ඤාමජ්ජෙඤ්ඤා පාතිමොකං උද්දිසමානා ³ සඤ්චිච්ච න සාවෙනාති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, පාතිමොකමුද්දෙසකෙන සඤ්චිච්ච න සාවෙතබ්බං. යො න සාවෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

101. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා උද්දිසී සඛ්ඤ්ඤා පාතිමොකමුද්දෙසකො හොති කාකස්සරකො. අථ බො ආයසමිතො උද්දිසස්ස එතදහොසී: “භගවතා පඤ්ඤානං පාතිමොකමුද්දෙසකෙන සාවෙතබ්බං”නති. අභඤ්චමහි කාකස්සරකො. කථනනු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බං” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පාතිමොකමුද්දෙසකෙන වාසමිතුං - කථං සාවෙය්‍ය නති. වාසමනනස්ස අනාපනාති” ති.

1. “ඔකාසං කාතු.” 2 “න භික්ඛවෙ, සඛ්ඤ්ඤාමජ්ජෙඤ්ඤා අධම්මකම්මං.” PTS.
3. “උද්දිසමානා” ම ඡ සං. PTS.

96. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු අවසර ලබා සවග භික්ෂුන්ට ඇවැතින් වොදනා කෙරෙත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අවසර දුන් කල්හි ද පුද්ගලයා ගැණ සලකා වොදනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

97. එකල්හි සවග භික්ෂුහු “නො බෝ කලකින් අපට (වොදනා කරණු පිණිස) පෙශල භික්ෂුහු අවකාශ කරවත්” යි පලමු කොට ම ඇවැත් රහිත වූ පිරිසිදු භික්ෂුන්ට (වොදනා) වසතුවක් නැති කල්හි නිකරුණෙහි අවකාශ කරවත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇවැත් රහිත පිරිසිදු භික්ෂුන්ට වසතුවක් නැති කල්හි නිකරුණෙහි (වොදනා කිරීමට) අවකාශ නො කරවිය යුතු ය. යමෙක් අවකාශ කරවන්නේ නම් දුකුලාආච්ච වේ. මහණෙනි, පුද්ගලයා සලකා අවකාශ කරන්නට අනුදනිමි” යි.

98. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහමැද අධිමිකමී කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අධිමිකමී නො කළ යුතු ය. යමෙක් කරන්නේ නම්, දුකුලාආච්ච වේ.” අධිමිකමී කෙරෙත් ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අධිමිකමී කරණු ලබන කල්හි වලකාලන්නට අනුදනිමි” යි

99. එකල්හි පෙශල භික්ෂුහු සවග භික්ෂුන් අධිමිකමී කරණු ලබන කල්හි වලකාලත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නො සතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දූෂටිය ද ප්‍රකාශ කරන්නට අනුදනිමි.” ඔවුන් වෙත ම දූෂටිය ප්‍රකාශ කෙරෙත්. සවග භික්ෂුහු ක්‍රොධ කෙරෙත්. නොසතුටු වෙත්. වධයෙන් තර්ජනය කෙරෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘ඒ අධිමිකමීය මට රුචි නො වේ’ යි සිටු දෙනකුත් විසින් පස් දෙනකුත් විසින් වලකාලන්නට ද, දෙදෙනකුත් විසින් තුන් දෙනකුත් විසින් දූෂටිය ප්‍රකාශ කරන්නට ද, එකකු විසින් ‘මෙය මට රුචි නො වේ ය’ යි ඉටන්ට ද අනුදනිමි” යි.

100. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහ මැද පාමොක් උදෙසන්නාහු දූත දූත නො අස්වත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පාමොක් උදෙසන්නහු විසින් දූත දූත නො ඇස්විය යුතු නො වේ. යමෙක් නො අස්වන්නේ නම්, දුකුලාආච්ච වේ.”

101. එකල්හි ආයුෂමත් උදුසිසථවිර නෙමේ සබ්බසාගේ පාතිමොකඛුඤ්ඤසක වූයේ කටුචුකඛ ඇත්තේ වේ. ඉක්බිති ආයුෂමත් උදුසි සථවිරයන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පාමොක් උදෙසන්නහු විසින් ඇස්විය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද කටුචුකඛ ඇත්තේ වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු දැ?” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පාතිමොකඛුඤ්ඤසකයා විසින් ‘කෙසේ අස්වන්නෙමි දැ’ යි උත්සාහ කරන්නට අනුදනිමි. උත්සාහ කරන්නාහට ඇවැත් නො වේ.”

102. තෙන බො පන සමයෙන දෙවදනො සගතට්ඨාය පරිසාය පාතිමොකකං උද්දිසති. භගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සගතට්ඨාය පරිසාය පාතිමොකකං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨසා” ති.

103. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සම්ඝමජේඛ අනඡ්ඤිට්ඨා පාතිමොකකං උද්දිසන්ති. භගවතො එනමත්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සම්ඝමජේඛ අනඡ්ඤිට්ඨා පාතිමොකකං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨසා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ‘ථෙරාඛිකං 1 පාතිමොකක’න්ති.”

අඤ්ඤාතිත්ඨයනානුචාරං නිට්ඨන්තං.

1 “ථෙරාඛිකං” අට්ඨ නො වී.

102. එකල්හි දෙවදනා තෙමෙ ගිහියන් සහිත පිරිසෙහි පාමොක් උදෙසයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිහියන් සහිත පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ.”

103. එකල්හි සවග භික්ෂුහු සහ මැද ආරාධනා නො කරණ ලද්දහු පාමොක් උදෙසන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ආරාධනා නො කරණ ලද්දහු විසින් සහ මැද පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ. මහණෙනි, පාමොක් උදෙසීම ‘සඛ්ඛසථවිරයන් අයත් ය’ යි අනුදනිමි.”

අන්‍යවිච්චිකභාණවාරය නිමි.

1. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර කැමැති තාක් වැඩ වාසය කොට වොදනාවඤ්ඤ නගරය බලා වැසී සේක. පිළිවෙළින් වාරිකා කරණ සේක් වොදනාවඤ්ඤ නගරයට වැසී සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ වොදනාවඤ්ඤ නගරයෙහි වැඩ වාසය කරන්. එකල්හි එහි එක්තරා ආවාසයෙක බොහෝ භික්ෂුහු වාසය කරති. එහි වැසි ස්ඵර භික්ෂු තෙමේ අඥ ය. අව්‍යක්‍ත ය. හෙ තෙමේ උපොසථය හෝ උපොසථකමීය හෝ පාතීමොකකිය හෝ පාතීමොකඛුඤ්ඤසය හෝ නො දනී යි.

2. එහි වැසි අතික් භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පාතීමොකකිය සමසස්ඵරයන් අයත්’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපගේ මේ ස්ඵර තෙමේත් අඥ ය. අව්‍යක්‍ත ය. උපොසථය හෝ උපොසථකමීය හෝ පාතීමොකකිය හෝ පාතීමොකඛුඤ්ඤසය හෝ නො දනී යි. මෙහි ලා අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු දු? යි සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එහි ව්‍යක්‍ත වූ ප්‍රතිබල මහණෙක් වෙසේ නම්, පාතීමොකකිය ඔහු අයත් ය යි අනුදනිමි” යි.

3. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි අඥ වූ අව්‍යක්‍ත වූ බොහෝ භික්ෂුහු වාසය කෙරෙත්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමමය හෝ පාතීමොකකිය හෝ පාතීමොකඛුඤ්ඤසය හෝ නො දනිත්. ඔහු, “ස්වාමීනි, ස්ඵර තෙමේ පාතීමොකකිය උදෙසාවා” යි තෙරුන්ට ආරාධනා කලහ. ස්ඵර තෙමේ “ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය. දෙවන තෙරුන්ට ද “ස්වාමීනි, ස්ඵර තෙමේ පාතීමොකකිය උදෙසාවා” යි ආරාධනා කලහ. ඒ ස්ඵර තෙමේ ද “ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය. “ස්ඵර තෙමේ පාතීමොකකිය උදෙසාවා” යි තෙවන තෙරුන්ට ද ආරාධනා කලහ. ඒ ස්ඵර තෙමේත් “ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය. මේ ක්‍රමයෙන් සමසන්තකයා තෙක් ‘ආයුෂමත් තෙමේ පාතීමොකකිය උදෙසාවා’ යි ආරාධනා කලහ. හෙතෙමේ ද “ස්වාමීනි, මට ප්‍රගුණ නැතැ” යි කී ය.

4. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි අඥ වූ අව්‍යක්‍ත වූ බොහෝ භික්ෂුහු වාසය කෙරෙත්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමමය හෝ පාතීමොකකිය හෝ පාතීමොකඛුඤ්ඤසය හෝ නො දනිත්. ඔහු ‘ස්වාමීනි, පාතීමොකකිය උදෙසාවා’ යි තෙරුන්ට ආරාධනා කෙරෙත්. ඒ ස්ඵර තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කීයයි. ‘ස්වාමීනි, ස්ඵර තෙමේ පාතීමොකකිය උදෙසාවා’ යි දෙවන තෙරුන්ට ද ආරාධනා කෙරෙත්. හෙතෙමේ ද ‘ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කීයයි. තෙවන තෙරුන්ට ද ‘ස්වාමීනි, ස්ඵර තෙමේ පාතීමොකකිය උදෙසාවා’ යි ආරාධනා කෙරෙත්. හෙ තෙමේත් ‘ඇවැත්නි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කීයයි. මේ ක්‍රමයෙන් සමසන්තකයා තෙක් ‘ආයුෂමත් තෙමේ පාතීමොකකිය උදෙසාවා’ යි ආරාධනා කෙරෙත්. හෙ තෙමේත් ‘ස්වාමීනි, මට ප්‍රගුණ නැතැ’ යි කීයයි.

“තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාතෙනබ්බො: ‘ගච්ඡාට්ඨසො සඛබ්බෙනන වා වින්ධාරෙන වා පාතිමොකං පරියාපුණ්ණිචා 1 ආගච්ඡා” ති.

5 අඵ බො භික්ඛුනං එතදුතොසි: “කෙන භු බො පාතෙනබ්බො? ” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඵෙරෙන භික්ඛුනා භික්ඛුනං ආණාපෙතු” නති. ඵෙරෙන ආණන්තා නවා භික්ඛු න ගච්ඡන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ඵෙරෙන ආණතෙනන අභිලානෙන න ගන්තබ්බං. යො න ගචෙත්ඨය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා” ති.

6. අඵ බො භගවා වොදනාචක්ඛුසමිං යථාභිරන්තං විහරිතො පුනදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඤි. තෙන බො පන සමයෙන මනුසසා භික්ඛු පිණ්ඩාය වරන්තො පුච්ඡන්ති: “කතමි භන්තො පක්ඛසසා?” ති. භික්ඛු එවමාහංසු: “න බො මයං ආට්ඨසො ජානාමා” ති. මනුසසා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙනති: “පක්ඛගණනමන්තමපි ‘මෙ සමණා සක්ඛාපුත්තියා න ජානන්ති. කීමපතිමෙ අඤ්ඤං කිඤ්චි කල්‍යාණං ජාතිසස්නති” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පක්ඛගණනං උග්ගහෙනතු” නති. අඵ බො භික්ඛුනං එතදුතොසි: “කෙන භු බො පක්ඛගණනා උග්ගහෙනබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බෙහෙව පක්ඛගණනං උග්ගහෙනතු” නති.

7. තෙන බො පන සමයෙන මනුසසා භික්ඛු පිණ්ඩාය වරන්තො පුච්ඡන්ති: “කීවතිකා භන්තො භික්ඛු” ති. භික්ඛු එවමාහංසු “න බො මයං ආට්ඨසො ජානාමා” ති. මනුසසා උජ්ඣායන්ති බීයන්ති විපාවෙනති: “අඤ්ඤමඤ්ඤමපි ‘මෙ සමණා සක්ඛාපුත්තියා න ජානන්ති. කීමපතිමෙ අඤ්ඤං කිඤ්චි කල්‍යාණං ජාතිසස්නති” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගණෙනතු” නති. අඵ බො භික්ඛුනං එතදුතොසි: “කද භු බො භික්ඛු ගණෙනබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදුහුපොසථෙ නාමග්ගෙන 2 වා ගණෙනතුං සලාකං වා ගාහෙනතු” නති.

8. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අජානන්තා අජ්ජුපොසථොති දුරං ගාමං 3 පිණ්ඩාය වරන්ති. තෙ උද්දිසුමානෙපි පාතිමොකෙ ආගච්ඡන්ති. උද්දිසුමනෙපි ආගච්ඡන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ආරොවෙතුං අජ්ජුපොසථො” ති. අඵ බො භික්ඛුනං එතදුතොසි: “කෙන භු බො ආරොවෙනබ්බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඵෙරෙන භික්ඛුනා කාලවතො ආරොවෙතු” නති.

9. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ඵෙරො කාලවතො නසුරති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, භත්තකාලෙපි අරොවෙතු” නති. භත්තකාලෙපි න සුරති. 4 භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යං කාලං සරති, තං කාලං ආරොවෙතු” නති.

1 “පරියාපුණ්ණිචා” ම ඡ සං. 2. “නාම මග්ගෙන” සි. “ගණමග්ගෙන” P T S
3. “දුරගාමං” තො. වි. ජ පු. අ වි. 4. “නසුරි” P T S. තො. වි. අ වි ජ පු.

“මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් ‘ආවැන්නි, සැකෙවින් හෝ විසාර වශයෙන් හෝ උනිමොකබය ප්‍රගුණ කොට එව’ යි එක් මහණෙක් එදා ම එනු පිණිස සමීප ආවාසයකට යැවිය යුතු” යි.

5. එකල්හි භික්ෂුන්ට “කවරකු විසින් (මහණෙක්) යැවිය යුතු ද?” යි සිතී විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සථවිර-භික්ෂුහු විසින් නවක මහණකුට අණ කරන්නට අනුදනිමි” යි. තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නවක භික්ෂුහු නො යත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන් වූවහු නො යා යුතු නො වේ. යමෙක් නො යන්නේ නම් දුකුලාආවැඬ වේ.”

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෛදනාමසු නගරයෙහි කාමැති තාක් වාසය කොට නැවත රජගහනුවරට පෙරලා වැඩිසේක. එකල්හි මිනිස්සු පිඬු සිභා යන භික්ෂුන්ගෙන් “සවාමීනි, අද පක්‍ෂය පිළිබඳ කවර දින ද?” යි විචාරත්. එවිට භික්ෂුහු “ආවැන්නි, අපි නො දනිමු” යි කීහ. මිනිස්සු “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ පක්‍ෂය ගිණිමි පමණකුත් නො දන්නෝ ය. කිම? මොහු අන් කිසි යහපතක් දනිත් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පක්‍ෂ ගිණිම ඉගෙන ගන්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි “භික්ෂුන්ට කවරකු විසින් පක්‍ෂ ගිණිම උගත යුත්තේ ද?” යි සිතී විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සියල්ලන් විසින් ම පක්‍ෂ ගිණිම ඉගෙන ගන්නට අනුදනිමි” යි.

7. එකල්හි මිනිස්සු පිඬු සිභා යන භික්ෂුන්ගෙන් “සවාමීනි, වෙහෙර වැසි භික්ෂුහු කොපමණ ද?” යි විචාරත්. (එවිට) භික්ෂුහු “ආවැන්නි, අපි නො දනිමු යි” කීයත්. මිනිස්සු ඒ අසා “මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ උනුන් ගැණ වත් නො දනිත්. කිම? මොහු අන් කිසි යහපතක් දනිත් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. ගරහත්. දෙස් කීයත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, භික්ෂුන් ගණින්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි භික්ෂුන්ට “කවද, නම් භික්ෂුන් ගිණිය යුතු ද?” යි සිතී විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එදවස පොහොයෙහි නම් වශයෙන් ගණින්නට හෝ කුසපත් ගැන්වීමෙන් ගණින්නට හෝ අනුදනිමි” යි.

8. එකල්හි භික්ෂුහු “අද පොහොය” යි නො දන්නෝ දුර (ආන) ගමට පිඬු සිභා යත්. ඔහු පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ද එත්. උදෙසු ආසිල්ලෙහි ද එත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘අද පොහොය’ යි දන්වන්නට අනුදනිමි” යි. “කවරෙකු විසින් දන්විය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිතී විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සථවිර භික්ෂුහු විසින් කල් ආති ව තිබිය දී දන්වන්නට අනුදනිමි” යි.

9. එකල්හි එක්තරා සථවිර නමක් කල් ආති ව තිබිය දී එය සිහි නො කරයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, බත් කාලයෙහි දන්වන්නට අනුදනිමි” යි. බත් කාලයෙහි ද දන්වන්නට සිහි නො කරයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යම් කාලයක සිහි කෙරේ ද, එකල්හි දන්වන්නට අනුදනිමි” යි

10. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤාදර්ශනී ආවාසෙ උපොසඨාගාරං උක්ඛාපං හොති. ආගන්තුකා භික්ඛු උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම භික්ඛු උපොසඨාගාරං න සමමජ්ජසන්ති” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසඨාගාරං සමමජ්ජතු” නති. අඨ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කෙන නු බො උපොසඨාගාරං සමමජ්ජතබ්බං” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛු ආණාපෙතු” නති. ථෙරෙන ආණන්තා නවා භික්ඛු න සමමජ්ජන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණන්තන අගිලානෙන න සමමජ්ජතබ්බං. යො න සමමජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා” ති.

11. තෙන බො ජන සමයෙන උපොසඨාගාරෙ ආසනං අපඤ්ඤා-
 නතං හොති. භික්ඛු ඡමායං නිසීදන්ති. ගතතානිපි විචරානිපි පංසුකිතානි
 හොන්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ
 උපොසඨාගාරෙ ආසනං පඤ්ඤාපෙතු” නති. අඨ බො භික්ඛුනං එතදහොසි:
 “කෙන නු බො උපොසඨාගාරෙ ආසනං පඤ්ඤාපෙතබ්බං?” නති. භගවතො
 එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං
 භික්ඛු ආණාපෙතු” නති. ථෙරෙන ආණන්තා නවා භික්ඛු න පඤ්ඤාපෙත්ති.
 භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ ථෙරෙන ආණන්තන
 අගිලානෙන න පඤ්ඤාපෙතබ්බං. යො න පඤ්ඤාපෙය්‍ය, ආපත්ති
 දුක්ඛට්ඨසා” ති.

12. තෙන බො ජන සමයෙන උපොසඨාගාරෙ පදීපො න හොති.
 භික්ඛු අකුකාරෙ කායමපි විචරමපි අකකමන්ති. භගවතො එතමන්ථං
 ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, උපොසඨාගාරෙ පදීපං කාතු” නති.
 අඨ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කෙන නු බො උපොසඨාගාරෙ පදීපො
 කාතබ්බො?” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ,
 ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛු ආණාපෙතු” නති. ථෙරෙන ආණන්තා
 නවා භික්ඛු නපදීපෙත්ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ,
 ථෙරෙන ආණන්තන අගිලානෙන නපදීපෙතබ්බො, යො නපදීපෙය්‍ය,
 ආපත්ති දුක්ඛට්ඨසා” ති.

13. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤාදර්ශනී ආවාසෙ ආවාසිකා
 භික්ඛු නෙව පාතීයං උපට්ඨාපෙත්ති. න පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙත්ති.
 ආගන්තුකා භික්ඛු උජ්ඣායනති ඛියනති විපාවෙනති: “කථං හි නාම
 ආවාසිකා භික්ඛු නෙව පාතීයං උපට්ඨාපෙසුන්ති? න පරිභොජනීයං
 උපට්ඨාපෙසුන්ති?” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි
 භික්ඛවෙ, පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතු” නති අඨ බො භික්ඛුනං
 එතදහොසි: “කෙන නු බො පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං?” නති.

10. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක උපොසඨාගාරය කුණකසලීන් යුක්ත ව පවතී. ආගන්තුක භික්ෂුහු “කෙසේ නම් ආවාසයෙහි වසන භික්ෂුහු පොතොය ගෙය නො හමදින්නාහු ද” යි පරිභව කෙරෙත්. නිතු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපොසඨාගාරය හමදින්නට අනුදනිමි” යි. එකල්හි “කා විසින් උපොසඨාගාරය හමදිය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සඨවිර භික්ෂුහු විසින් නවක භික්ෂුහුනට අණ කරන්නට අනුදනිමි.” සඨවිර භික්ෂුහු විසින් අණ කරණ ලද නවකභික්ෂුහු (උපොසඨාගාරය) නො හමදිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සඨවිර භික්ෂුහු විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන් මහණහු විසින් (උපොසඨාගාරය) නො හමදිය යුතු නො වේ. යමෙක් නො හමදින්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ” යි.

11. එකල්හි උපොසඨාගාරයෙහි අසුන් නො පණවන ලද්දේ වේ. භික්ෂුහු බිම හිදිත්. සිරුරැත් සිටුරැත් පසින් නැවරැණේ වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපොසඨාගාරයෙහි අසුන් පණවන්නට අනුදනිමි. එකල්හි “කා විසින් උපොසඨාගාරයෙහි අසුන් පැණවිය යුතු ද?” යි භික්ෂුන්ට සිත් විය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සඨවිර භික්ෂුහු විසින් නවක භික්ෂුහුනට අණ කරන්නට අනුදනිමි” යි. තෙරැත් විසින් අණ කරණ ලද නවක භික්ෂුහු (අසුන්) නො පණවත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරැත් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන්හු විසින් (අසුන්) නො පැණවිය යුතු නො වේ. යමෙක් නො පණවන්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ” යි.

12. එකල්හි උපොසඨාගාරයෙහි පහන් දැල්වීමෙක් නො වේ. භික්ෂුහු අදුරෙහි (උනුන්ගේ) සිරුරැ ද සිටුරැ ද පාගත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, උපොසඨාගාරයෙහි පහන් දැල්වන්නට අනුදනිමි.” එවිට “කා විසින් උපොසඨාගාරයෙහි පහන් දැල්විය යුතු ද” යි භික්ෂුන්ට සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරැත් විසින් එය නවක භික්ෂුහුනට අණ කරන්නට අනුදනිමි.” තෙරැත් විසින් අණවන ලද නවක භික්ෂුහු පහන් නො දැල්වත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරැත් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන්හු විසින් පහන් නො දැල්විය යුතු නො වේ. යමෙක් කො දැල්වන්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ.”

13. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ආවාසයෙහි වසන භික්ෂුහු පැන් නො තබත්. පරිභොගයට ගන්නා දිය නො තබත්. ආගන්තුක භික්ෂුහු “කෙසේ නම් ආවාසික භික්ෂුහු පැන් නො තබන්නාහු ද? පරිභොගයට ගන්නා දිය නො තබන්නාහු ද?” යි අවමන් කෙරෙති. ගරහති. දෙස් කියති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පැන් ද පරිභොගයට ගන්නා දිය ද තබන්නට අනුදනිමි” යි. “එකල්හි භික්ෂුන්ට කවරෙකු විසින් පැන්, පරිභොගයට ගන්නා දිය තැබිය යුතු ද?” යි සිත් විය.

භගවතො එනමන්. ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඵෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙකු” නති. ඵෙරෙන ආණන්තා නවා භික්ඛු න උපට්ඨාපෙනති. භගවතො එනමන්. ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ඵෙරෙන ආණන්තෙන අභිලානෙන න උපට්ඨාපෙනඛං. යො න උපට්ඨා- පෙය්, ආපතති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

14. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධා භික්ඛු බාලා අබ්බන්තා දිසංගමිකා ආචරියුපඡංකායෙ න ආපුච්ඡිංසු ¹. භගවතො එනමන්. ආරො වෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සම්බුද්ධා භික්ඛු බාලා අබ්බන්තා දිසංගමිකා ආචරියුපඡංකායෙ න ආපුච්ඡන්ති ², තෙ භික්ඛවෙ, ආචරියුපඡංකායෙති පුච්ඡන්ති - කතං ගමිස්සථ? කෙන සද්ධිං ගමිස්සථා?” ති.

15. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, බාලා අබ්බන්තා අඤ්ඤා බාලෙ අබ්බන්තෙ අපදිසෙය්ගං, න භික්ඛවෙ, ආචරියුපඡංකායෙති අනුජානිතිඛං. අනුජා- නෙය්ගං වෙ, ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස. තෙ ව ³ භික්ඛවෙ, බාලා අබ්බන්තා අනුඤ්ඤා ආචරියුපඡංකායෙති ගච්ඡන්ති වෙච ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.”

16. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ සම්බුද්ධා භික්ඛු විහරන්ති බාලා අබ්බන්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථ කමමං වා පාතිමොකං වා පාතිමොකඛුද්දෙසං වා. තන් අඤ්ඤා භික්ඛු ආගච්ඡති බ්‍රහ්මස්සන්තා ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ණිනො ව්‍යන්තො මොධාථී ලජ්ජී කුක්ඛච්චකො සික්ඛාකාමො. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති සො භික්ඛු සඞ්ගන්තඛං අනුගන්තඛං උපලා පෙනඛං උපට්ඨාපෙනඛං චුණ්ණන මන්තිකාය දන්තකට්ඨන මුඛොදකෙන. තො වෙ සඞ්ගණ්ණය්ගං අනුගණ්ණය්ගං උපලාපෙය්ගං උපට්ඨාපෙය්ගං චුණ්ණන මන්තිකාය දන්තකට්ඨන මුඛොදකෙන, ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.”

17. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සම්බ- භුද්ධා භික්ඛු විහරන්ති බාලා අබ්බන්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොකං වා පාතිමොකඛුද්දෙසං වා, තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජිකං පානෙතඛං: ‘ගච්ඡාචුසො සඛ්ඛිනෙන වා විජ්ජාතෙ වා පාතිමොකං පරියාපුණ්ණිට්ඨා ආගච්ඡා’ ති. එවඤ්චතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. තො වෙ ලහෙථ, තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති සඛ්ඛිනෙව යන් ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකමමං වා පාතිමොකං වා පාතිමොකඛුද්දෙසං වා, සො ආවාසො ගන්තඛං. තො වෙ ගච්ඡන්ති, ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.”

1 “ආපුච්ඡිංසු” ම ඡ සං. - එන් මරමකාරපොත්තෙ නකාරො න දිස්සනෙ
2. “ආපුච්ඡන්ති” ම ඡ සං. 3 තෙ වෙ. ම ඡ සං.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සඨවිර භික්ෂුහු විසින් නවක භික්ෂුහුට අණ කරන්නට අනුදනිමි.” තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නවක භික්ෂුහු (පැන් හා දිය ද) නො තබන්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තෙරුන් විසින් අණ කරණ ලද නො ගිලන්හු විසින් පැන් හා පරිභෝගයට ගන්නා දිය නො නැඹිය යුතු නො වේ. යමෙක් නො තබන්නේ නම්, දුකුලාආචැඤ් වේ” යි.

14. එකල්හි අඥ වූ අව්‍යක්‍ය වූ බොහෝ භික්ෂුහු පිටිසර දනවු බලා යන්නාහු ආවායෙඝීපාඤ්ඤායයන් නො විචාලාහු ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි අඥ වූ අව්‍යක්‍ය වූ බොහෝ භික්ෂුහු පිටිසර බලා යන්නාහු ආවායෙඝීපාඤ්ඤායයන් නො විචාරති. මහණෙනි, ආවායෙඝීපාඤ්ඤායයන් විසින් ‘කො නැත්ති යන්නහු ද? කවරකු සමග යන්නහු ද?’ යි ඒ අනෙතවාසික සඤ්ඤිතාරිකයෝ විචාල යුක්තාහු ය.”

15. “මහණෙනි, ඉදින් අඥ වූ අව්‍යක්‍ය වූ ඔහු (එසේ ම) අඥ වූ අව්‍යක්‍ය වූ අන් මහණුන් දක්වන්නාහු නම්, මහණෙනි, ආවායෙඝීපාඤ්ඤාය යන් විසින් ඔහු නො අනුදනිය යුතු ය. ඉදින් අනුදන්නාහු නම්, දුකුලා ආචැඤ් වේ. මහණෙනි, ආවායෙඝීපාඤ්ඤායයන් විසින් නො අනුදන්නා ලද අඥ වූ අව්‍යක්‍ය වූ ඔහු යන්නාහු නම්, දුකුලාආචැඤ් වේ.”

16. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක අඥ වූ අව්‍යක්‍ය වූ බොහෝ භික්ෂුහු වාසය කරන්. ඔහු උපොසඨය හෝ උපොසඨකමීය හෝ පානිමොක්කය හෝ පානිමොක්කඤ්ඤෙසය හෝ නො දනිත්. එ නැනට බොහෝ ඇසු පිරු නැත් ඇති දක්ඛාගම ඇති ධම්මිර වූ විනයධර වූ උනයමානාකාඨර වූ නුවණැත්තා වූ ව්‍යක්‍ය වූ විදසුන්නුවණැත් පවි කිරිමෙහි ලජ්ජා ඇති කුකුස් ඇති ශික්ෂාකාමී වූ අන් භික්ෂුනමක් එයි. මහණෙනි, ඒ ආවාසික භික්ෂුන් විසින් ඒ භික්ෂුහෙමේ (ඇඟ ගානා) සුණ්ණයෙන් මැටි යෙන් දැනැටියෙන් මුව දෝනාදියෙන් සංග්‍රහ කල යුතු ය. අනුග්‍රහ කල යුතු ය. ප්‍රිය වචනයෙන් කතා කල යුතු ය. උපසඨාන කල යුතු ය. ඉදින් සුණ්ණයෙන් මැටියෙන් දැනැටියෙන් මුවදෝනා දියෙන් සංග්‍රහ නො කරන්- නාහු නම්, අනුග්‍රහ නො කරන්නාහු නම්, ප්‍රිය වචනයෙන් නො කතා කරන්නාහු නම්, උපසඨාන නො කරන්නාහු නම්, දුකුලාආචැඤ් වේ.”

17. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි අඥ වූ අව්‍යක්‍ය වූ බොහෝ භික්ෂුහු වාසය කරන්. ඔහු උපොසඨය හෝ උපොසඨකමීය හෝ පානිමොක්කය හෝ පානිමොක්කඤ්ඤෙසය හෝ නො දනිත්. මහණෙනි, ඒ ආවාසික භික්ෂුන් විසින් ‘ඇචැත්ති, යව. සැකෙවින් හෝ විස්තර වශයෙන් හෝ පානිමොක්කය ප්‍රගුණ කොට එව’ යි එක් භික්ෂු නමක් සම්ප විහාරයකට එදවස ම එනු , පිණිස යැවිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, එය යහපත් ය. නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ඒ සියලු භික්ෂුන් විසින් උපොසඨය හෝ උපොසඨකමමය හෝ පානි- මොක්කය හෝ පානිමොක්කඤ්ඤෙසය හෝ යම් තැනක වැසි භික්ෂුහු දනිත් ද, ඒ ආවාසයට යා යුතු ය. නො යන්නාහු නම්, දුකුලාආචැඤ් වේ.”

18. “ඉඛ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ සමබ්හුලා භික්ඛු වසසං වසනති බාලා අබ්බන්තා. තෙන න ජානන්තී උපොසථං වා උපොසථ කමමං වා පාතිමොකං වා පාතිමොකඛුද්දෙසං වා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජකං පාතෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාට්ඨසො සබ්බිනෙන්තන වා විජ්ඣාරෙන වා පාතිමොකං පරියාපුණ්ණිඤා ආගච්ඡා’ ති. එවඤ්ඤෙතං ලහෙඨං, ඉච්චෙතං කුසලං. නො වෙ ලහෙඨං, එකො භික්ඛු සන්තාහකාලීකං පාතෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාට්ඨසො සංඛින්නෙන්ත වා විජ්ඣාරෙන වා පාතිමොකං පරියාපුණ්ණිඤා ආගච්ඡා’ ති. එවඤ්ඤෙතං ලහෙඨං, ඉච්චෙතං කුසලං. නො වෙ ලහෙඨං, න භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛුහි තසමිං ආවාසෙ වසසං චසිතබ්බං. වසෙය්‍යං වෙ, ආපතති දුක්ඛට්ඨසා” ති.

19. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමන්තෙහි. “සන්තිපතථ භික්ඛවෙ, සමෙසා උපොසථං කරිස්සති” ති. එවං චුතෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “අපි භන්තෙ, භික්ඛු ගිලානො. සො අනාගතො” ති “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා පාරිසුද්ධිං දදාං. එවඤ්ඤෙ පන භික්ඛවෙ දතබ්බා: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛු උපසම්මතඤ්ඤා එකංසං උත්තරාසම්මතං කරිඤ්ඤා උක්ඛුට්ඨකං නිසීදිඤ්ඤා අඤ්ඤාලීං පග්ගහෙඤ්ඤා එවමස්ස වචනීයො: පාරිසුද්ධිං දමමි. පාරිසුද්ධිං මෙ හරං. පාරිසුද්ධිං මෙ ආරොවෙහි” ති. කායෙන විඤ්ඤපෙති, වාචාය විඤ්ඤපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, දින්නා හොති පාරිසුද්ධි. න කායෙන විඤ්ඤපෙති, න වාචාය විඤ්ඤපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤපෙති, න දින්නා හොති පාරිසුද්ධි: එවඤ්ඤෙතං ලහෙඨං, ඉච්චෙතං කුසලං. නො වෙ ලහෙඨං, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්ඤෙත වා පීඨෙන වා සම්මප්පෙක ආනෙඤ්ඤා උපොසථො කාතබ්බො. සචෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛුනං එවං තොති: ‘සචෙ බො මයං ගිලානං ධානා වාචෙස්සාම, ආබාධො වා අභිච්චසීස්සති. කාලකිරියා වා භවිස්සති’ ති, න භික්ඛවෙ, ගිලානො ධානා වාචෙතබ්බො. සමෙසන තත්ථ ගන්ඤ්ඤා උපොසථො කාතබ්බො. නඤ්ඤෙ වච්ඤෙන සමෙසන උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය වෙ, ආපතති දුක්ඛට්ඨසා”.

20. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා තඤ්ඤෙච පක්ඛමති, අඤ්ඤස්ස දතබ්බා පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා තඤ්ඤෙච විඛමති, කාලං කරොති, සාමණෙරො පටිජානාති, සිකං පච්චකඛාතකො පටිජානාති, අනතිමච්ඡුං අර්කා-පක්ඛකො පටිජානාති, උමමන්තකො පටිජානාති, බිත්තචිත්තො පටිජානාති, චෙදනට්ඨො පටිජානාති, ආපතතියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපතතියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිකස්සගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පණ්ඩකො පටිජානාති, ඵෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, නිත්ථිපක්ඛනනකො පටිජානාති, තීරච්ඡානගතො පටිජානාති, මාතුසානකො පටිජානාති, විතුසානකො පටිජානාති, අරහන්තසානකො පටිජානාති, භික්ඛුණ්ණිදුසකො පටිජානාති, සම්මතෙදකො පටිජානාති, ලොභිතුප්පාදකො පටිජානාති, උභතො-බ්බඤ්ඤකො පටිජානාති, අඤ්ඤස්ස දතබ්බා පාරිසුද්ධි”.

18. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක අඥ වූ අව්‍යක්‍යන වූ බොහෝ භික්‍ෂුහු වස් වෙසෙත්. ඔහු උපොසථය හෝ උපොසථකමීය හෝ පානි-මොකකය හෝ පානිමොකවුඤ්ඤසය හෝ නො දනිත්. මහණෙනි, එහි වැසි භික්‍ෂුන් විසින් ‘ඇවැත්නි, යව, සැකෙවින් හෝ විසාර වශයෙන් හෝ පානිමොකකය පුහුණු කොට එව’ යි සම්පවිහාරයකට භික්‍ෂු නමක් එ දවසම එනු පිණිස යැවිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නෝ නම්, එය යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නෝ නම්, ඇවැත්නි, යව, සැකෙවින් හෝ විසාර වශයෙන් හෝ පානිමොකකය පුහුණු කොට එව’ යි එක් භික්‍ෂුනමක් සත් දවසකට කල් නියම කොට යැවිය යුතු ය. එය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ඒ භික්‍ෂුන් ඒ ආවාසයෙහි වස් නො විසිය යුතු ය. ඉදින් වසන්නෝ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ.”

19. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, රූස් වටු. සඞ්ඝනෙමේ පොහොය කරන්නේ ය” යි භික්‍ෂුන් ඇමතු සේක. මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් “සවාමීනි, එක් ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ය. තෙතෙමේ නො ආයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලේ ය. “මහණෙනි ගිලන් භික්‍ෂුහු විසින් පාරිශුද්ධිය දෙන්නට අනුදෙනම්. මහණෙනි, ඒ මෙසේ දිය යුතු ය. ඒ ගිලන් මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙතට ගොස් උතුරුසහසිටුර එසස් කොට පොරොවා උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘පාරිශුද්ධිය දෙමි. මාගේ පාරිශුද්ධිය ගෙණ යව. මාගේ පාරිශුද්ධිය සඞ්ඝයාට දන්වාලව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මෙය කයින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කය වචන දෙකින් හඟවා ද, (එකල) පාරිශුද්ධිය දෙන ලද්දී වේ. කයින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කයින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද, පාරිශුද්ධිය නො දෙන ලද්දී වේ. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන් හු නම්, මහණෙනි, ඒ ගිලන් මහණහු ඇඳකින් හෝ පුටුවකින් හෝ සඞ්ඝයා මධ්‍යයට ගෙණවුන් පොහොය කළ යුතු ය. මහණෙනි, ඉදින් ගලානොපසාදයක භික්‍ෂුන්ට ‘ඉදින් අපි ගිලනහු හුන් තැනින් ඉවත් කරන්නෙමු නම්, ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කලුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය’ යි අදහස් වේ ද, මහණෙනි, ගිලන් තෙමේ හුන් තැනින් නො ඉවත් කළ යුතු ය. සඞ්ඝයා එ තැනට ගොස් පොහොය කළ යුතු ය. වගී වූ සඞ්ඝයා විසින් පොහොය නො කළ යුතු ම ය. කරන්නේ නම් දුකුලාඇවැත් වේ” යි.

20. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරි-ශුද්ධිය දුන් කල්හි (සහ මැදට නො පැමිණ) එහි දී ම කොතැන්හි හෝ යේ ද, (එකල) පාරිශුද්ධිය අනෙකෙකුට දිය යුතු ය. මහණෙනි, පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ ඉදින් පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි එහි දී ම සිටුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, ‘මම හෙරණෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඛන්ධප්‍රධානාබ්‍යානස කෙලෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අන්තිම වස්සුවට පැමිණියෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද ‘උමතු වූවෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘වික්‍ෂිප්‍යා සිත් ඇත්තෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඇවැත් නො දක්මෙහි උනෙක්‍ෂපණීය කමීයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද ‘ඇවැත්ව පිළියම නො කිරීමෙහි උනෙක්‍ෂපණීය කමීයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ලාමක දෘෂ්ටිය අත් නො හැරීමෙහි උනෙක්‍ෂපණීයකමීයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පණ්ඩකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පේය්‍යසංවාසකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘නිත්‍යපකකන්තකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘නිරිසන් ගියෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘මාතෘඝාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පිතෘඝාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අරහන්තඝාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘හිඬුණි දුසක-යෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘සඞ්ඝහෙදකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ලොහිතූපාදකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, එකල අනෙකෙකුට පාරිශුද්ධිය දිය යුතු ය.”

21. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනතාය පාරිසුද්ධියා අනන්තරා මග්ගෙ පකකමති, අනාතටා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනතාය පාරිසුද්ධියා අනන්තරාමග්ගෙ විබහමති, කාලං කරොති, -පෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකො පටිජානාති, අනාතටා හොති පාරිසුද්ධි.”

22. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනතාය පාරිසුද්ධියා සඛ්ඤ්ඤා-පපතො පකකමති, ආතටා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනතාය පාරිසුද්ධියා සඛ්ඤ්ඤාපපතො විබ්බමති, කාලං කරොති, -පෙ- උභතොඛ්‍යඤ්ඤනකො පටිජානාති, ආතටා හොති පාරිසුද්ධි.”

23. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනතාය පාරිසුද්ධියා සඛ්ඤ්ඤාපපතො සුතො න ආරොවෙති, පමතො න ආරොවෙති, සමාපතො න ආරොවෙති, ආතටා හොති පාරිසුද්ධි පාරිසුද්ධිභාරකස්ස අනාපනති.”

24. “පාරිසුද්ධිභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනතාය පාරිසුද්ධියා සඛ්ඤ්ඤා-පපතො සඤ්චිච න ආරොවෙති. ආතටා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිභාර කස්ස ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

25. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙහි: “සනතිපතථ භික්ඛවෙ, සඛෙඤ්ඤා කමමං කරිස්සති” ති. එවං චුතො අඤ්ඤානරො භික්ඛු භගවනං එතද වොච: “අත්ථ භනො භික්ඛු ගිලානො, සො අනාගතො” ති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා ඡන්දං දුතුං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, දුතඛෙඛා: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඛකමිත්ථා එකංසං උනන්තරා-සඛං කරිත්ථා උකකුටිකං නිසීදිත්ථා අඤ්ඤාලිමපග්ගහෙත්ථා එවමස්ස වචනියො: ‘ඡන්දං දමමි, ඡන්දං මෙ හර, ඡන්දං මෙ ආරොවෙති’ ති. කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දිනො හොති ඡන්දෙ. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න දිනො හොති ඡන්දෙ. එවඤ්ඤාවං ලහෙථ, ඉච්චවං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්ඤෙන වා පිඨෙන වා සඛ්ඤ්ඤාමජෙඤ්ඤා ආතොත්ථා කමමං කාතඛං. සවෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛුනං එවං හොති: ‘සවෙ බො මයං ගිලානං ඨානා වාවෙස්සාම, ආඛාධො වා අභිවඛ්ඤ්ඤාති. කාලකිරියා වා භවිස්සති’ ති. න භික්ඛවෙ, ගිලානො ඨානා වාවෙතඛෙඛා. සඛෙඤ්ඤා තත්ථ ගන්ත්වා කමමං කාතඛං. නත්ථව වග්ගෙන සඛෙඤ්ඤා කමමං කාතඛං. කරෙය්‍ය වෙ, ආපනති දුක්ඛටස්සා.”

21. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි අතරමග දී බැහැර යේ ද, පාරිශුද්ධිය නො ගෙණෙන ලද්දී වේ. මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි අතරමග දී සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, -පෙ- ‘උභතො-බ්‍යඤ්ඤාකයෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය නො ගෙණෙන ලද්දී වේ.”

22. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරි-ශුද්ධිය දුන් කල්හි සමසයා වෙතට පැමිණියේ බැහැර යේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දී වේ. මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි සමසයා වෙතට පැමිණියේ සිවුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤාකයෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දී වේ.”

23. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිය ගෙණ එන මහණ තෙමේ පාරි-ශුද්ධිය දුන් කල්හි සමසයා වෙතට පැමිණියේ නිදී ගත්තේ නො සැලකෙරේ ද, ප්‍රමත්ත වූයේ නො සැලකෙරේ ද, සමාධියට සමවන්නේ නො සැලකෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දී වේ. පාරිශුද්ධිය ගෙණ ආවහුට ආවැත් නො වේ.”

24. “මහණෙනි, ඉදින් පාරිශුද්ධිභාරක තෙමේ පාරිශුද්ධිය දුන් කල්හි සමසයා වෙතට පැමිණියේ දෑන දෑන නො සැලකෙරේ ද, පාරිශුද්ධිය ගෙණෙන ලද්දී වේ. පාරිශුද්ධිභාරකයානට දුකුලාආවැත් වේ.”

25. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, සමස ගෙමේ කමී කරන්නේ ය, රූප වටු” යි භික්ෂූන් ආමතු සේක. මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ “සාමීනි, ගිලන් මහණෙක් ආත්තේ ය, ඒ මහණ නො ආයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලේ ය. “මහණෙනි, ගිලන් මහණහු විසින් ඡන්දය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, එය මෙසේ දිය යුතු ය: ඒ ගිලන් මහණහු එක් මහණෙකු වෙතට පැමිණ උතුරු සහ සිවුර එකස් කොට පොරොවා උකකුටිකයෙන් හිඳ ඇදීලී බැඳ ‘ඡන්දය දෙමි. මාගේ ඡන්දය ගෙණ යව, මාගේ ඡන්දය සැලකරව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මෙය කසින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් හඟවා ද, ඡන්දය දෙන ලද්දේ වේ. කසින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද, ඡන්දය නො දෙන ලද්දේ වේ. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, එය යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ඒ ගිලන් මහණ ඇඳකින් හෝ පුටුවකින් හෝ සහමැදට පමුණුවා කමීය කල යුතු ය. මහණෙනි, යම් ලෙසකින් ගලානොපසයාස භික්ෂූන්ට ‘ඉදින් අපි ගිලනහු හුන් තැනින් ඉවත් කරන්නෙමු නම්, ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය, කලුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය’ යි සිත් වේ නම්, මහණෙනි, ගිලන් මහණ තෙමේ හුන් තැනින් ඉවත් නො කල යුතු ය. සමසයා එ තැනට ගොස් කමීය කල යුතු ය. වරී වූ සමසයා ඉසින් කමී නො කට යුතු ම ය. කරන්නේ නම්, දුකුලාආවැත් වේ” යි.

26. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ තන්තෙව පක්කමති, අඤ්ඤාසු දානබ්බො ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ තන්තෙව විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණෙරො පටිජානාති, සිකං පච්චකොතකො පටිජානාති, අනතිමච්ච්චං අජ්ඣාපනනකො පටිජානාති, උමුචනනකො පටිජානාති, බිතනවිතො පටිජානාති, වෙදනටො පටිජානාති, ආපතනියා අදස්සනෙ උක්ඛිතනකො පටිජානාති, ආපතනියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිතනකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිසුගෙහෙ උක්ඛිතනකො පටිජානාති, පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, තිජ්ඣපක්කනනකො පටිජානාති, තිරච්ඡානගතො පටිජානාති, මාතුසාතකො පටිජානාති, පිතුසාතකො පටිජානාති, අරහනසාතකො පටිජානාති, භික්ඛුණීදුසකො පටිජානාති, සමසහෙදකො පටිජානාති, ලොතිතුප්පාදකො පටිජානාති, උහතොඛ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අඤ්ඤාසු දානබ්බො ඡන්දෙ.”

27. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ අනතරාමගෙහ පක්කමති, අනාතටො තොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ අනතරාමගෙහ විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උහතොඛ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අනාතටො තොති ඡන්දෙ.”

28. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ සමසප්පතො පක්කමති, ආතටො තොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ සමසප්පතො විබ්භමති, කාලං කරොති, -පෙ- උහතොඛ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, ආතටො තොති ඡන්දෙ.”

29. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ සමසප්පතො සුතො න ආරොවෙති, පමතො න ආරොවෙති, සමාපතො න ආරොවෙති, ආතටො තොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො අනාපතති.”

30. “ඡන්දනාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දිනො ඡන්දෙ සමසප්පතො සඤ්චිච්ච න ආරොවෙති, ආතටො තොති ඡන්දෙ. ඡන්දනාරකො අපතති දුක්ඛටසු. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදග්‍රපොසථෙ පාරිසුද්ධිං දෙනොන ඡන්දමපි දාදුං, සතති සමසප්පතො කරණීය” නති.

26. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දය ගෙන එන මහණ තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි එ තැන දී ම බැහැර යේ ද, (එකල) අනෙකෙකුට ඡන්දය දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි එහි දී ම සිටුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, ‘ගෙරණෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ශික්ෂා-ප්‍රත්‍යාබ්‍යානය කෙලෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අන්තිමවස්සුවට පැමිණියෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘උමතු වූවෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘වික්ෂිප්‍තා සිත් ඇත්තෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘වේදනාවෙන් පීඩිතයෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඇවැත් නො දැක්මෙහි උත්තේෂපණීයකමීයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි උත්තේෂපණීය කමීයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘ලාමක දූෂටිය අත් නො හැරීමෙහි උත්තේෂපණීයකමීයෙන් බැහැර කරණ ලද්දෙම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පණඩකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පේයසංවාසකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද ‘තිඤ්ඤාපකකන්තකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘තිරිසන් ගතයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘මාතෘඝාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘පිතෘඝාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘අරහන්තඝාතකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘භික්ෂුණීදුසකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ‘සංඝප්‍රේමක-යෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ලොහිතුප්පාදකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤාකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, (එකල) අනෙකෙකුට ඡන්දය දිය යුතු ය.”

27. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි අතරමග දී බැහැර යේ ද, ඡන්දය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි අතරමග දී සිටුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද, -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤාකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද, ඡන්දය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ.”

28. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ බැහැර යේ ද, ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ සිටුරු හරි ද, කලුරිය කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤාකයෙක්ම’ යි පිළිණ කෙරේ ද ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ.”

29. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ නිදි ගත්තේ නො සැලකෙරේ ද, ප්‍රමත්ත වූයේ නො සැලකෙරේ ද, සමාධියට සමවන්නේ නො සැලකෙරේ ද, ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. ඡන්දභාරකයාහට ඇවැත් නො වේ.”

30. “මහණෙනි, ඉදින් ඡන්දභාරක තෙමේ ඡන්දය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ දැන දැන නො සැලකෙරේ ද, ඡන්දය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. ඡන්දභාරකයාහට දුකුලාඇවැත් වේ. මහණෙනි, එදවස පොහොයෙහි පාරිශුද්ධිය දෙන්නහු විසින් ‘සංඝයාට කට යුතු ඇත්තේ ය’ යි ඡන්දය ද දෙන්නට අනුදනිමි.”

31. තෙන බො ජන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං තදනුපොසථෙ ඤ්ඤතකා ගණ්හිංසු. භගවතො එතමස්ථං ආරොවෙසුං: “ඉධ ජන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදනුපොසථෙ ඤ්ඤතකා ගණ්හනති, තෙ ඤ්ඤතකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ තුමෙහ ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුහුතනං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු උපොසථං කරොති’ ති. එවඤ්ඤවතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ ඤ්ඤතකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ තුමෙහ ආයසමනො මුහුතනං එකමනනං හොථ, යාවායං භික්ඛු පාරිසුද්ධිං දෙති’ ති. එවඤ්ඤවතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ ඤ්ඤතකා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ තුමෙහ ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුහුතනං නිසසීමං නෙථ, යාව සඛෙස්ස උපොසථං කරොති’ ති. එවඤ්ඤවතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, නතෙව වගෙහන සඛෙස්සන උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය වෙ, ¹ ආපනති දුක්ඛටස්ස.

32 “ඉධ ජන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදනුපොසථෙ රාජානො ගණ්හනති, -පෙ- වොරා ගණ්හනති -පෙ- ධුතතා ගණ්හනති -පෙ- භික්ඛුපච්චන්දියා ගණ්හනති. තෙ භික්ඛුපච්චන්දියා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ තුමෙහ ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුහුතනං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු උපොසථං කරොති’ ති. එවඤ්ඤවතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චන්දියා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ තුමෙහ ආයසමනො මුහුතනං එකමනනං හොථ, යාවායං භික්ඛු පාරිසුද්ධිං දෙති’ ති. එවඤ්ඤවතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චන්දියා භික්ඛුති එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ තුමෙහ ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුහුතනං නිසසීමං නෙථ, යාව සඛෙස්ස උපොසථං කරොති’ ති. එවඤ්ඤවතං ලහෙථ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, නතෙව වගෙහන සඛෙස්සන උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය වෙ, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

33. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙහසි: “සනතිපනථ භික්ඛවෙ. අප්ඵ සඛ්ඤස්ස කරණීය” නති. එවං චුතො අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවනනං එතදවොච: “අප්ඵ නනො, ගගෙගා නාම භික්ඛු උම්මතතකො, සො අනාගතො” ති.

34. “දො ‘මෙ භික්ඛවෙ, උම්මතතකා: අප්ඵ භික්ඛු ² උම්මතතකො සරතිපි උපොසථං, නපි සරති, සරතිපි සඛ්ඤකමමං, නපි සරති. අප්ඵ නෙව සරති. ආගච්ඡතිපි උපොසථං, නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සඛ්ඤකමමං, නපි ආගච්ඡති. අප්ඵ නෙව ආගච්ඡති.”

1. “කරෙය්‍යවෙච” ම හු ජ. නො චි. 2. “අප්ඵ භික්ඛවෙ භික්ඛු” ම ඡ සං.

31. එකල්හි නැයෝ එදවස පොහොයෙහි එක්තරා මහණෙකු අල්ලා ගත්ත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි නැයෝ එදවස පොහොයෙහි මහණෙකු අල්ලා ගණිත්. භික්ෂුන් විසින් ඒ නැයන්ට ‘ආයුෂමන්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පොහොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ දැයි කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමන්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පාරිශුද්ධිය දේ ද, ඒ තාක් මොහොතක් පසෙකට වටු’ දැයි ඒ නැයන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමන්ති, තෙපි සඛ්‍ය තෙමේ යම් තාක් පොහොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරට ගෙන යවු’ දැයි ඒ නැයන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, වර්ග වූ සඛ්‍යයා විසින් පොහොය නො කට යුතු ම ය. කරන්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ.”

32. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පොහොයෙහි රජහු මහණෙකු අල්ලා ගණිත් - සොරු අල්ලා ගණිත් - ධුර්වයෝ අල්ලා ගණිත් - පසම්තුරු මහණෝ අල්ලා ගණිත්. භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමන්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පොහොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට මුදවුද’ යි ඒ පසම්තුරු මහණන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමන්ති, තමුන්නාන්සේලා, මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් පාරිශුද්ධිය දේ ද, ඒ තාක් මොහොතකට පසෙකට වටු’ දැයි ඒ පසම්තුරු මහණන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, භික්ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමන්ති, සඛ්‍ය තෙමේ යම් තාක් පොහොය කෙරේ ද, ඒ තාක් මේ මහණහු මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරට ගෙන යවු’ දැයි පසම්තුරු මහණන්ට කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, සඛ්‍යයා වර්ග ව පොහොය නො කට යුතු ම ය. කරන්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ.”

33. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, රැස් වටු. සඛ්‍යයාට කට යුතු ආචැ”යි භික්ෂුන් ආමතු සේක. මෙසේ වදල කල්හි (එහි සිටි) එක්තරා මහණෙක් “සාමිනි, ගගග නම් භික්ෂු තෙමේ උමතු වූයේ වේ, හෙ තෙමේ මෙහි නො ආයේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලේ ය.

34. “මහණෙනි, උමතු වූවෝ මොහු දෙදෙනෙක් වෙති: උපොසථය සිහි කරන්නාවූ ද, සිහි නො කරන්නා වූ ද, සඛ්‍යකම්ප සිහි කරන්නා වූ ද, සිහි නො කරන්නා වූ ද, උමතු මහණෙක් ආචැ. (එකතින්) සිහි නොම කරන්නෙක් ද ආචැ. උපොසථයට එන්නාවූ ද, නො එන්නා වූ ද, සඛ්‍යකම්පට එන්නා වූ ද, නො එන්නා වූ ද, උමතු මහණෙක් ආචැ. (එකතින්) නොම එන්නෙක් ද ආචැ.”

35. “නනු භික්ඛවෙ, යවායං උමමන්තකො සරතීපි, උපොසථං න පි සරතී, සරතීපි සමිසකමමං, නපි සරතී. ආගච්ඡතීපි උපොසථං, නපි ආගච්ඡතී, ආගච්ඡතී පි සමිසකමමං, න පි ආගච්ඡතී. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එවරුපස්ස උමමන්තකස්ස උමමන්තකසමමුතීං දදාං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, දානබ්බා. ඛයතෙනන භික්ඛුනා පටිඛලෙන සමෙසා ඤාපෙනබ්බො:

36. “සුඤ්ඤානු මෙ භනෙන, සමෙසා. ගගෙහා භික්ඛු උමමන්තකො සරතීපි උපොසථං නපි සරතී, සරතීපි සමිසකමමං නපි සරතී, ආගච්ඡතී පි උපොසථං නපි ආගච්ඡතී, ආගච්ඡතීපි සමිසකමමං නපි ආගච්ඡතී. යදි සමිසස්ස පන්තකලලං, සමෙසා ගගෙස්ස භික්ඛුනො උමමන්තකස්ස උමමන්තකසමමුතීං දදෙය්, සරෙය් වා ගගෙහා භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සමිසකමමං න වා සරෙය්, ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං, න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සමිසකමමං, න වා ආගච්ඡෙය්. සමෙසා සහ වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරෙය්. සමිසකමමං කරෙය්. එසා ඤාතතී.”

37. “සුඤ්ඤානු මෙ භනෙන, සමෙසා. ගගෙහා භික්ඛු උමමන්තකො සරතීපි උපොසථං, නපි සරතී, සරතීපි සමිසකමමං නපි සරතී, ආගච්ඡතීපි උපොසථං නපි ආගච්ඡතී, ආගච්ඡතීපි සමිසකමමං නපි ආගච්ඡතී. සමෙසා ගගෙස්ස භික්ඛුනො උමමන්තකස්ස උමමන්තකසමමුතීං දෙතී, සරෙය් වා ගගෙහා භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සමිසකමමං න වා සරෙය්, ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සමිසකමමං න වා ආගච්ඡෙය්. සංඝො සහ වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරිස්සතී. සමිසකමමං කරිස්සතී. යස්සා- යසමනො බමතී ගගෙස්ස භික්ඛුනො උමමන්තකස්ස උමමන්තකසමමුතීයා දානං, සරෙය් වා ගගෙහා භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සමිසකමමං න වා සරෙය්, ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සමිසකමමං න වා ආගච්ඡෙය්. සමෙසා සහ වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරිස්සතී. සමිසකමමං කරිස්සතී. සො ඤාණහස්ස. යස්ස නකබමතී, සො භාසෙය්.”

38. “දින්නා සමෙසන ගගෙස්ස භික්ඛුනො උමමන්තකස්ස උමමන්තක සමමුතී, සරෙය් වා ගගෙහා භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්, සරෙය් වා සමිසකමමං න වා සරෙය්. ආගච්ඡෙය් වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්, ආගච්ඡෙය් වා සමිසකමමං න වා ආගච්ඡෙය්. සමෙසා සහ වා ගගෙන විනා වා ගගෙන උපොසථං කරිස්සතී. සමිසකමමං කරිස්සතී. බමතී සමිසස්ස. තස්මා ඤාණතී. එවමෙනං ධාරයාමි” තී.

35. “මහණෙනි, ඔවුන් දෙදෙනා අතුරෙහි යම් ඒ උන්මත්තකයෙක් උපොසථය සිහි කෙරේ ද, සිහි නො කෙරේ ද, සමසකමීය සිහි කෙරේ ද, සිහි නො කෙරේ ද, උපොසථයට ඒ ද, නො ඒ ද, සමසකමීයට ඒ ද, නො ඒ ද, මහණෙනි, මෙඛදු වූ උන්මත්තකයානට උමත්තකසමමුතිය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඒ දිය යුතු ය. වෘක්ක වූ ප්‍රතිබල හික්කුනමක් විසින් (පලමු කොට) සමසයාට දැන්විය යුතු ය:

36. “සාමිති, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ගඟී හික්කු තෙමේ උන්මත්තක වේ. උපොසථය සිහි කරන්නේ ද, සිහි නො කරන්නේ ද වේ. සමසකමීය සිහි කරන්නේ ද, සිහි නො කරන්නේ ද වේ. උපොසථයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද වේ. සමසකමීයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද වේ. ඉදින් සමසයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමස තෙමේ උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට ‘ගඟීහික්කු තෙමේ උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සමසකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සමසකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි උමමත්තක-සමමුතිය දෙන්නේ ය. සමස තෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය. සමසකමී කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.”

37. “සාමිති, සමස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ගඟීහික්කු තෙමේ උන්මත්තක වේ. උපොසථය සිහි කරන්නේ ද සිහි නො කරන්නේ ද, සමසකමීය සිහි කරන්නේ ද, සිහි නො කරන්නේ ද, උපොසථයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද, සමසකමීයට එන්නේ ද, නො එන්නේ ද වේ. සමස තෙමේ උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට ‘ගඟීහික්කු තෙමේ උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සමසකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සමසකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි උමමත්තකසමමුතිය දෙයි. සමස තෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය. සමසකමී කරන්නේ ය. යම් ආයුෂමහෙකුකට උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට - උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සමසකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සමසකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි සමසතෙමේ ගඟීහික්කු-නම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය. සමසකමී කරන්නේ ය’ යි උමමත්තකසමමුතිය දීම රූපි වේ නම්, හෙ තෙමේ තුෂණීභුත වේවා. යමෙකුට රූපි නො වේ නම්, හෙ තෙමේ කියාවා.”

38 “සමසයා විසින් උමතු වූ ගඟීහික්කුනමට ‘උපොසථය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ සමසකමීය සිහි කරන්නේ හෝ සිහි නො කරන්නේ හෝ උපොසථයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ සමසකමීයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා’ යි සමස තෙමේ ගඟීහික්කුනම සමග හෝ ගඟීහික්කුනම හැර හෝ පොහොය කරන්නේ ය, සමසකමී කරන්නේ ය’ යි උමමත්තකසමමුතිය දෙන ලද්දී ය. සමසයාට ඒ රූපි වේ. එහෙයින් තුෂණීභුත වේ. මෙය මෙසේ දරමි”

39. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසම්භි ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ වන්තාරො භික්ඛු විතරන්ති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්දුතොසී: “භගවතා පඤ්ඤාතනං ‘උපොසථො කාතබ්බො’ තී. මයඤ්චමහ වන්තාරො ජනා, කථනනු බො අමෙහි උපොසථො කාතබ්බො” තී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසු: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වතුන්තං පාතීමොකම්භං උද්දිසිතු” තී.

40. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසම්භි ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ තයො භික්ඛු විතරන්ති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්දුතොසී: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං වතුන්තං පාතීමොකම්භං උද්දිසිතුං. මයඤ්චමහ තයො ජනා, කථනනු බො අමෙහි උපොසථො කාතබ්බො” තී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසු: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණ්ණං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො. බ්‍යන්තෙත භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛු ඤජෙතබ්බො:-

41. ‘සුඤ්ඤාතං මෙ ආයසමන්තා, 1 අජ්ජුපොසථො (පණ්ණරසො), යදයසමන්තානං පන්තකලං, මයං (අඤ්ඤාමඤ්ඤං) පාරිසුද්ධිඋපොසථං කරෙය්‍යාමා’ තී. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසම්භං කරිනා උකකුටිකං නිසීදිනා අඤ්ඤාලිපගගහෙතො තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනීයා: ‘පරිසුද්ධො අහං ආවුසො, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං ආවුසො, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං ආවුසො පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙථා’ තී.

42. “නවකෙත භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසම්භං කරිනා, උකකුටිකං නිසීදිනා අඤ්ඤාලිපගගහෙතො තෙ භික්ඛු එවමස්ස වචනීයා: ‘පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙථා’ තී.

43. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසම්භි ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ ඤෙ භික්ඛු විතරන්ති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතද්දුතොසී: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං වතුන්තං පාතීමොකම්භං උද්දිසිතුං. තිණ්ණන්තං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. මයඤ්චමහ ඤෙ ජනා, කථනනු බො අමෙහි උපොසථො කාතබ්බො” තී. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසු. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ද්විත්තං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො:- ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසම්භං කරිනා උකකුටිකං නිසීදිනා අඤ්ඤාලිපගගහෙතො නවො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘පරිසුද්ධො අහං ආවුසො, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙති. පරිසුද්ධො අහං ආවුසො, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙති. පරිසුද්ධො අහං ආවුසො, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙති’ තී.

44. “නවකෙත භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසම්භං කරිනා උකකුටිකං නිසීදිනා අඤ්ඤාලිපගගහෙතො ථෙරො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං භන්තෙ, පරිසුද්ධො තී මං ධාරෙථා’ තී.

1. “ආයසමන්තො” P T S.

39. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටුනමක් හිඤ්ඤ වාසය කෙරෙත්. ඉක්බිති ඒ හිඤ්ඤන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘උපොසථය කළ යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. අපි දු සිටුනමක් වෙමු. (එහෙයින්) අප විසින් කෙසේ නම් උපොසථය කට යුතු දැ” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිටු දෙනාට පාමොක් උදෙසන්තට අනුදනිමි” යි.

40. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි තෙනමක් හිඤ්ඤ වෙසෙති. ඉක්බිති ඒ හිඤ්ඤන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටු දෙනාට පාමොක් උදෙසීම අනුදන්තා ලද්දේ ය. අපි දු තිදෙනෙක් වමුහ. කෙසේ නම් අප විසින් උපොසථය කළ යුතු දැ” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තිදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ ඒ කළ යුතු ය. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල හිඤ්ඤනමක් විසින් ඒ හිඤ්ඤන්ට දැන්විය යුතු ය:-

41. ‘ආයුෂමන්ත මාගේ වචනය අසක්වා. අද පොහොය පසළොස්වක වේ. ඉදින් ආයුෂමන්තට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, අපි එක්එක්කෙනා පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නෙමු’ යි. ඉන් පසු සථවිර හිඤ්ඤනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්ති, මම පිරිසිදු වෙමි. එහෙයින් මා පිරිසිදු ය යි දරවු. ඇවැත්ති, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරවු. ඇවැත්ති, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරවු’ යි ඒ හිඤ්ඤ මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.

42. “නවක හිඤ්ඤනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සාමිති, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සාමිති, මම පිරිසිදු වෙමි, මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සාමිති, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවැ’ යි ඒ හිඤ්ඤ මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.”

43. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි දෙ නමක් හිඤ්ඤ වාසය කරත්. ඉක්බිති ඒ හිඤ්ඤන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටු දෙනාට පාමොක් උදෙසන්ටත් තිදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්ටත් අනුදන්තා ලද්දේ ය. අපි දෙදෙනෙක් වමුහ. අප විසින් කෙසේ නම් උපොසථය කළ යුතු දැ” යි සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, ඒ මෙසේ කළ යුතු ය: සථවිරහිඤ්ඤනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්ති, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරන්න. ඇවැත්ති, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරන්න. ඇවැත්ති, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරන්නැ’ යි නවක හිඤ්ඤනමට කිය යුතු ය.

44. නවක හිඤ්ඤනම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සාමිති, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සාමිති, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවි. සාමිති, මම පිරිසිදු වෙමි. මා පිරිසිදු ය යි දරණු මැනවැ’ යි සථවිර හිඤ්ඤනමට කිය යුතු ය.”

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානිරසමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ ඵකො භික්ඛු විහරති. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො ඵතදහොසි: “හගචතා අනුඤ්ඤාතං චතුන්තං පාතිමොකඛං උද්දිසිතුං. තිණණං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. දඛින්තං පාරිසුද්ධි උපොසථං කාතුං. අහඤ්චමභි ඵකකො. කථනනු බො මයා උපොසථො කාතබ්බො” ති. හගචතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං.

46. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිරසමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ ඵකො භික්ඛු විහරති, තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා යන්ථ භික්ඛු පටිකකමහති උපට්ඨාන සාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුකඛමුලෙ වා සො දෙසො 1 සමමජ්ජන්තා පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙත්වා ආසනං පඤ්ඤාපෙත්වා පදීපං කන්තා නිසීදිතඛං. සවෙ අඤ්ඤා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති, තෙහි සද්ධිං උපොසථො කාතබ්බො තො වෙ ආගච්ඡන්ති, අජ් මෙ උපොසථො ති අභිට්ඨාතබ්බො, තො වෙ අභිට්ඨතෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්ස.”

47. තහු භික්ඛවෙ, යන්ථ චන්තාරො භික්ඛු විහරන්ති, න ඵකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා තිහි පාතිමොකඛං උද්දිසිතඛං, උද්දිසෙය්‍යං වෙ ආපනති දුක්ඛටස්ස. තහු භික්ඛවෙ, යන්ථ තයො භික්ඛු විහරන්ති, න ඵකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා දඪීහි පාරිසුද්ධි උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍යං වෙ, ආපනති දුක්ඛටස්ස. තහු භික්ඛවෙ, යන්ථ ද්දෙ භික්ඛු විහරන්ති, න ඵකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා ඵකෙන අභිට්ඨාතබ්බො අභිට්ඨ තෙය්‍ය වෙ, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපනතිං ආපනොතොති. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො ඵතදහොසි: “හගචතා පඤ්ඤාන්තං ‘න සාපනතිකෙන උපොසථො කාතබ්බො’ ති. අහඤ්චමභි ආපනතිං ආපනොතා. කථනනු බො මයා පටිපජ්ජිතඛං?” තති. හගචතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං.

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපනතිං ආපනොතො තොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා ඵකං භික්ඛුං උපසඛකමිත්වා ඵකංසං උත්තරාසඛගං කරිත්වා උක්ඛුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිමපගගහෙත්වා ඵමමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආට්ඨසො, ඉන්දන්තාමං ආපනතිං ආපනොතා. තං පටි-දෙසෙමි’ ති. තෙන චන්තබ්බො, ‘පස්සසී’ ති. ‘ආම පස්සාමී’ ති. ‘ආයතිං සංචරෙය්‍යාසී’ ති”

50. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපනතියා වෙමතිකො තොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා ඵකං භික්ඛුං උපසඛකමිත්වා ඵකංසං උත්තරාසඛගං කරිත්වා උක්ඛුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිමපගගහෙත්වා ඵමමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආට්ඨසො, ඉන්දන්තාමාය ආපනතියා වෙමතිකො, යද නිබ්බෙමතිකො හවිස්සාමී, තද, තං ආපනතිං පටිකරිස්සාමී’ ති. වත්වා උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොකඛං සොතඛං. නත්ථෙච තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො” ති.

1. “සෙ දෙසෙ” ?

45. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි එක් භික්ෂු නමක් වෙසෙයි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුනමට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටු දෙනාට පාමොක් උදෙසන්තට, තිදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට, දෙදෙනාට පාරිසුද්ධි උපොසථය කරන්නට, අනුදන්තා ලද්දේ ය. මම එකලා වෙමි. මා විසින් කෙසේ නම් උපොසථය කළ යුතු ද” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

46. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි එක් භික්ෂුනමක් වෙසෙයි. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුනම විසින් යම් උපසථානශාලා වෙත හෝ මණ්ඩපයෙකි හෝ රුක්මුලෙකි හෝ භික්ෂුහු රැස් වෙන් ද ඒ පෙදෙස බැමද පැන් හා පරිභොගයට ගන්නාදිය එළවා අසුන් පණවා පහන් දල්වා හිදිය යුතු ය. ඉදින් අන් මහණහු එහි එන් ද, ඔවුන් සමග පොහොය කළ යුතු ය. ඉදින් නො එන් නම් ‘අද මාගේ පොහොය’ යි ඉටිය යුතු ය. ඉදින් නො ඉටත්තේ නම්, ඔහුට දුකුලාආචැන් වේ.”

47. “මහණෙනි, එහි යම් තැනෙකි සිටුනමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එක් නමකගේ පාරිසුද්ධිය ගෙණවුන් තෙනමක් විසින් පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. ඉදින් උදෙසන්නාහු නම්, ඔවුනට දුකුලාආචැන් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙකි තෙනමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එක් නමකගේ පාරිසුද්ධිය ගෙණවුන් දෙනමක් විසින් පාරිසුද්ධි උපොසථය නො කළ යුතු ය. ඉදින් කරන්නාහු නම්, ඔවුනට දුකුලා ආචැන් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙකි දෙ නමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එක් නමකගේ පාරිසුද්ධිය ගෙණවුන් එක් නමක් විසින් නො ඉටිය යුතු ය. ඉටත්තේ නම් දුකුලාආචැන් වේ.”

48. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් එදවස පොහොයෙහි ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. එවිට ඒ මහණහුට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ඇවැත් සතිත මහණහු විසින් පොහොය නො කට යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ඇවැතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු ද” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එදවස පොහොයෙහි ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුනම විසින් එක් මහණකු වෙතට පැමිණ උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැතට පැමිණියේ වෙමි. එය දෙසමි’ යි මෙසේ කිය යුතු ය. ඒ ඇවැත පිළිගන්නා මහණහු විසින් ‘ඒ ඇවැත දක්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය. ඇවැත දෙසන මහණහු විසින් ‘එසේ ය දකිමි’ යි කිය යුතු ය. ඇවැත පිළිගන්නා මහණහු විසින් ‘ඉදිරි යෙහි සංචර වෙව’ යි කිය යුතු ය.”

50. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එදවස පොහොයෙහි ඇවැතෙහි විමනි ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ගොස් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට පොරොවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැතෙහි විමනි ඇත්තේ වෙමි. යම් කලෙක විමනි තැත්තෙමි වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන් දෙනමි’ යි කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පොහොය කළ යුතු ය. පාමොක් ඇසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අන්තරාය නො කළ යුතු ම ය”.

51. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සභාගං ආපතනිං දෙසෙන්නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙට්ඨං. “න භික්ඛවෙ, සභාගා ආපතනි දෙසෙතබ්බා. යො දෙසෙය්‍ය, ආපතනි දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

52. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සභාගං ආපතනිං පටිග්ගණෙන්නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙට්ඨං. “න භික්ඛවෙ, සභාගා ආපතනි පටිග්ගණෙතබ්බා. යො පටිග්ගණෙය්‍ය, ආපතනි දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

53. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පානිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපතනිං සරති අප බො නස්ස භික්ඛුතො එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤතනං ‘න සාපතනිකෙන උපොසථො කාතබ්බො’ ති. අඤ්ඤවුච්ඡි ආපතනිං ආපනොතා. කථනානු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ” නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙට්ඨං.

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පානිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපතනිං සරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනොතා භික්ඛු එවමස්ස වචනියො: ‘අභං ආට්ඨසො, ඉන්දනනාමිං ආපතනිං ආපනොතා. ඉතො ට්ඨධිතිත්ථා නං ආපතනිං පටිකරිස්සාමි’ ති. වත්ථා උපොසථො කාතබ්බො. පානිමොක්ඛං සොතබ්බං. නත්ථෙව නප්පච්චයා උපොසථස්ස අනන්තරායො කාතබ්බො.”

55. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පානිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපතනියා වෙමනිකො තොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනොතා භික්ඛු එවමස්ස වචනියො: ‘අභං ආට්ඨසො ඉන්දනනාමාය ආපතනියා වෙමනිකො. යද්ද නිබ්බමනිකො භවිස්සාමි, තද්ද නං ආපතනිං පටිකරිස්සාමි’ ති. වත්ථා උපොසථො කාතබ්බො, පානිමොක්ඛං සොතබ්බං. නත්ථෙව නප්පච්චයා උපොසථස්ස අනන්තරායො කාතබ්බො” ති.

56. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ නදනුපොසථෙ සබ්බො සඛෙසා සභාගං ආපතනිං ආපනොතා තොති. අප බො තෙසං භික්ඛුතං එතදනොසි: “භගවතා පඤ්ඤතනං ‘න සභාගා ආපතනි දෙසෙ තබ්බා. න සභාගා ආපතනි පටිග්ගණෙතබ්බො’ ති. අයඤ්ඤ සබ්බො සඛෙසා සභාගං ආපතනිං ආපනොතා, කථනානු බො අමොහි පටිපජ්ජිතබ්බ” නති භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙට්ඨං.

57. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ නදනුපොසථෙ සබ්බො සඛෙසා සභාගං ආපතනිං ආපනොතා තොති. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති එකො භික්ඛු සාමනොතා ආවාසා සජ්ජකං පානෙතබ්බො: ‘ගච්ඡා ට්ඨසො, නං ආපතනිං පටිකරිත්ථා ආගච්ඡ. මයං තෙ සන්තිකෙ ආපතනිං පටිකරිස්සාමා’ ති. එවඤ්ඤවනං ලතෙථ, ඉච්චවනං කුසලං. තො වෙ ලතෙථ, බ්‍යභෙත්තන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤ්ඤපෙතබ්බො:

51. එකල්හි සවග මහණෝ සමාන ඇවැත් දෙසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමාන ඇවැත් නො දෙසිය යුතු ය. යමෙක් දෙසන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ.”

52. එකල්හි සවග මහණෝ සමාන ඇවැත් පිළිගණිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමාන ඇවැත් නො පිළිගත යුතු ය. යමෙක් පිළිගන්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ.”

53. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ඇවැත් සිති කෙරෙයි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුනමට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ඇවැත් ඇත්නු විසින් පොහොය නො කල යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ඇවැත්කට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු දැ” යි සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

54. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ඇවැත් සිති කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණනු විසින් ලග සිටි මහණනුට ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැත්කට පැමිණියෙමි වෙමි, මොනින් නැගිට ඒ ඇවැත්කට පිළියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. එසේ කියා පොහොය කල යුතු ය. පාමොක් ඇසිය යුතු ය. ඒ හේතු වෙන් උපොසථයට අන්තරායයක් නො කල යුතු ම ය.”

55. “මහණෙනි, මෙහි පාමොක් දෙසනු ලබන කල්හි මහණ තෙමේ ඇවැත්තෙහි විමති ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුනම විසින් ලග සිටි මහණනුට ‘ඇවැත්නි, මම මෙනම් ඇවැත්තෙහි විමති ඇත්තෙමි වෙමි. යම් කලෙක්හි විමති නැත්තෙමි වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැත්කට පිළියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පොහොය කල යුතු ය. පාමොක් ඇසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසථයට අන්තරායයක් නො කල යුතු ම ය.”

56. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සියලු සමස් තෙමේ සමාන ඇවැත්කට පැමිණියේ වේ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘සමාන ඇවැත් නො දෙසිය යුතු ය. සමාන ඇවැත් නො පිළිගත යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ සියලු සමස් තෙමේ ද සමාන ඇවැත්කට පැමිණියේ වේ. අප විසින් කෙසේ නම් පිළිපැදිය යුතු දැ” යි මේ සිත් වි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

57. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සියලු සමස් තෙමේ සමාන ඇවැත්කට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණන් විසින් සම්පවිකාරයකට එක් මහණෙක් තෙමේ එදවස එනු පිණිස ‘ඇවැත්නි, යච. ඒ ඇවැත්කට පිළියම් කොට එච. අපි ඔබගේ හමු-වෙහි ඇවැත්කට පිළියම් කරන්නෙමු’ යි යැවිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන් නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් සමස්තයාට දැන්විය යුතු ය:-

58. “සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන සමෙකො: අයං සබ්බො සමෙකො සභාගං ආපනතිං ආපනෙනා. යදා අඤ්ඤං භික්ඛුං සුඛං අනාපනතිකං පසස්සස්සති, තදා තස්ස සන්තිකෙ තං ආපනතිං පටිකරිස්සති” ති වනො උපොසථො කාතබ්බො. පාතිමොකං උද්දිස්සිතබ්බං. නනෙව නප්පච්චයා උපොසථස්ස අනන්තරායො කාතබ්බො.

59. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සබ්බො සමෙකො සභාගාය ආපනතියා වෙමතිකො හොති. බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සමෙකො ඤ්ඤපෙතබ්බො: “සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන සමෙකො: අයං සබ්බො සමෙකො සභාගාය ආපනතියා වෙමතිකො. යදා නිබ්බමතිකො හවිස්සති, තදා තං ආපනතිං පටිකරිස්සති” ති, වනො උපොසථො කාතබ්බො පාතිමොකං උද්දිස්සිතබ්බං. නනෙව නප්පච්චයා උපොසථස්ස අනන්තරායො කාතබ්බො.”

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ වස්සුපගතො සමෙකො සභාගං ආපනතිං ආපනෙනා හොති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජකං පාහෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාච්චසො, තං ආපනතිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ. මයං තෙ සන්තිකෙ තං ආපනතිං පටිකරිස්සාමා’ති. එවඤ්ඤවතං ලහෙථ, ඉවෙච්චතං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, එකො භික්ඛු සන්තාහකාලිකං පාහෙතබ්බො: ‘ගච්ඡාච්චසො, තං ආපනතිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ. මයං තෙ සන්තිකෙ තං ආපනතිං පටිකරිස්සාමා’ ති.

61. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ සබ්බො සමෙකො සභාගං ආපනතිං ආපනෙනා හොති. සො න ජානාති තස්සා ආපනතියා නාමං, න ගොතනං.¹ තත්ඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මානිකාධරො පණ්ණිනො ව්‍යතෙනා මෙධාපී ලජ්ජී කුකකුච්චකො සිකකාකාමො. තමෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු, යෙන සො භික්ඛු, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච:

62. ‘යො හු බො ආච්චසො, එවඤ්ඤවඤ්ඤව කරොති, කින්නාම සො ආපනතිං ආපජ්ජති’ ති. සො එවමාහ: ‘යො බො ආච්චසො එවඤ්ඤවඤ්ඤව කරොති, ඉමන්තාමං සො ආපනතිං ආපජ්ජති. ඉමන්තාමං නිං ආච්චසො, ආපනතිං ආපනෙනා. පටිකරොහි තං ආපනති’ නති. සො එවමාහ: ‘න බො අහං ආච්චසො, එකොච ඉමං ආපනතිං ආපනෙනා, අයං සබ්බො සමෙකො ඉමං ආපනතිං ආපනෙනා’ති. සො එවමාහ: ‘කිනෙන ආච්චසො, කරිස්සති පරො ආපනෙනා වා අනාපනෙනා වා. ඉඛිස්ස නිං ආච්චසො, සකාය ආපනතියා චුට්ඨකා’ති²

1 “නාමගොතනං” ම ඡ සං, නාමගොතනං” P T S.
 2 “චුඨාති” ම ඡ සං. “චුඨාති” අ මි.

58 “සවාමීනි, සඛ්ඤ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. ‘මේ සියලු සඛ්ඤ තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. යම් කලෙක ඇවැත් නැති පිරිසිදු අන් මහණකු දක්නේ ද, එකල්හි ඔහු වෙත ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය’ යි කියා පොහොස කල යුතු ය. පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසඵයට අන්තරායයක් නො කල යුතු ම ය.

59. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එ දවස පොහොසෙහි සියලු සඛ්ඤ තෙමේ සමාන වූ ඇවැතෙහි විමනී ඇත්තේ වේ. (එහෙයින්) වෘක්ත වූ ප්‍රතිඛල භික්ඝුනමක් විසින් සඛ්ඤයාට දැන් විය යුතු ය: ‘සවාමීනි, සඛ්ඤ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ සියලු සඛ්ඤ තෙමේ සමාන ඇවැතෙහි විමනී ඇත්තේ වේ. යම් කලෙකෙහි විමනී නැත්තේ වන්නේ නම්, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය’ යි උපොසඵය කල යුතුය. පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් උපොසඵයට අන්තරායයක් නො කල යුතු ම ය.”

60. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එලඹියා වූ සඛ්ඤ තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ඝුන් විසින් සම්ප විහාරයකට එක් භික්ඝුනමක් ‘ඇවැත්නි, යව. ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට එව. අපි ඔබගේ සම්පයෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමු’යි එදවස එහු පිණිස යැවිය යුතු ය. මේ මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නහු නම්, එක් භික්ඝුනමක් ‘ඇවැත්නි, යව. ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට එව. අපි ඔබගේ සම්පයෙහි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නෙමු’ යි සත් දවසකට කල් දී යැවිය යුතු ය.”

61. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක සියලු සඛ්ඤ තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ඇවැතෙහි නම නො දනි යි. ගොත්‍රය නො දනි යි. එහි බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති අවබෝධ කල ආගම ඇති ධම්මර වූ විනයධර වූ උභයමාතෘකාධර වූ නුවණැත්තා වූ වෘක්ත වූ විදසුන් නුවණැත්තා වූ පව් කිරීමෙහි ලජ්ජා ඇත්තා වූ කුකුස් ඇත්තා වූ ශික්ඝාකාමී වූ අන් මහණෙක් එ යි. (ඔහු ආ පසු) එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ඒ මහණහු වෙතට ගියේ ය. ගොස් ඒ මහණහුට මෙය කීයේ ය.

62. “ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, ඒ මහණ තෙමේ කිනම් ඇවැතකට පැමිණේ ද?” ඒ මහණ තෙමේ “ඇවැත්නි, යමෙක් මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ නම්, හෙතෙමේ මෙතම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙතම් ඇවැතකට පැමිණියෝ වහු ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරවු”යි හෙතෙමේ මෙසේ කීයේ ය. (එවිට) ඒ ඇවැතට පැමිණි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම එකලාව ම මේ ඇවැතට නො පැමිණියෙමි. මේ සියලු සඛ්ඤ තෙමේ මේ ඇවැතට පැමිණියේ ය’යි කීයේ ය. ඉක්බිති අළුතෙන් පැමිණි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, අතෙකෙක් පැමිණියේ හෝ නො පැමිණියේ හෝ ඔබට කීම? ඇවැත්නි, ඒ නිසා තෙපි සිය ඇවැත්නි නැගී සිටිවු’ යි මෙසේ කීයේ ය.

70. අඵ බො සො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතනිං පටිකරිතො යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්තො තෙ භික්ඛු එතදවොච: “යො කීර ආට්ඨසො, එවඤ්ඤවඤ්ඤ කරොති; ඉමං නාම සො ආපතනිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම තුමෙන ආට්ඨසො ආපතනිං ආපනනා, පටිකරොඵ තං ආපතනි”නති. අඵ බො තෙ භික්ඛු ත ඉච්ඡංසු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතනිං පටිකාඤ්ඤං. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං.

“ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සබ්බො සබ්බෙසා සභාගං ආපතනිං ආපනනා හොති. සො න ජානාති තස්සා ආපතනියා නාමං න ගොතනං. තන්ථඤ්ඤා¹ භික්ඛු ආගච්ඡති බහුසසුතො ආගතාගමො ධම්මධරො චිත්තධරො මාතිකාධරො පණ්ණිනො ව්‍යතො මෙධාඪී ලජ්ජී කුඤ්ඤවචකො සිකඛාකාමො. තමෙන. අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්තො තං භික්ඛු. එවං වදෙති: ‘යො හු බො ආට්ඨසො, එවඤ්ඤවඤ්ඤ කරොති, කිං නාම සො ආපතනිං ආපජ්ජති’ති. සො එවං වදෙති: ‘යො බො ආට්ඨසො, එවඤ්ඤවඤ්ඤ කරොති, ඉමං නාම සො ආපතනිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම ඤං ආට්ඨසො, ආපතනිං ආපනනා පටිකරොති තං ආපතනි’නති. සො එවං වදෙති: ‘න බො අගං ආට්ඨසො, එකො ව ඉමං ආපතනිං ආපනනා. අයං සබ්බො සබ්බෙසා ඉමං ආපතනිං ආපනනා’ති. සො එවං වදෙති: ‘කිනෙන ආට්ඨසො, කරිස්සති පරො ආපනනාවා අනාපනනාවා? ඉඛස් ඤං ආට්ඨසො, සකාය ආපතනියා වුට්ඨනා’ ති. සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතනිං පටිකරිතො යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්තො තෙ භික්ඛු එවං වදෙති: ‘යො කීර ආට්ඨසො, එවඤ්ඤවඤ්ඤ කරොති, ඉමං නාම සො ආපතනිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම තුමෙන ආට්ඨසො, ආපතනිං ආපනනා, පටිකරොඵ තං ආපතනි’නති. තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපතනිං පටිකරෙය්‍යං, ඉච්චතං කුසලං. තො වෙ පටිකරෙය්‍යං, න තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙන භික්ඛුතා අකාමා වචනියා’ ති.

වොදනාවඤ්ඤාණවාරං නිට්ඨිතං.

1. “තන්ථඤ්ඤා” ම ඡ සං.

70. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට ඒ මහණුන් හුන් තැනට ගියේ ය. ගොස් “ඇවැත්නි, යමෙක් තෙමේ මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, හෙතෙමේ මෙනම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙනම් ඇවැතකට පැමිණියහු ඒ ඇවැතට පිළියම් කරවු”යි ඒ භික්ෂුන්ට මෙය කියේ ය. ඉක්බිති ඒ මහණහු ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නට නො කැමැති වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ කාරණය සැලකළහ.

“මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක සියලු සඛ්‍ය තෙමේ සභාභාජනතියකට පැමිණියේ වේ. ඒ සඛ්‍ය තෙමේ ඒ ආජනතියෙහි නම නො දනි සි. ගොත්‍රය නො දනි සි. එහි බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති පුහුණු කළ නිකාය ඇති ධර්මය දරන්නා වූ විනය දරන්නා වූ උභයමාතෘකා දරන්නා වූ නුවණැත්තා වූ ව්‍යක්ත වූ විදුහිතාප්‍රඥවෙන් ප්‍රාඥ වූ ජම් කිරීමෙහි ලජ්‍ජා ඇත්තා වූ කුකුස් ඇත්තා වූ ශික්ෂාකාමී වූ අන් මහණෙක් තෙමේ එයි. එක්තරා මහණෙක් ඒ පැමිණි මහණහු වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහුට මෙසේ කියයි: ‘ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් තෙමේ මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, ඒ මහණ තෙමේ කිනම් ඇවැතකට පැමිණේ ද?’ යි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ නම්, හෙතෙමේ මෙනම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙනම් ඇවැතට පැමිණියහු ය. එයට පිළියම් කරවු’ යි මෙසේ කියයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම තනි වූයේ ම මේ ඇවැතට නො පැමිණියෙමි. මේ සියලු සඛ්‍ය තෙමේ මේ ඇවැතට පැමිණියේ ය’ යි මෙසේ කියයි. හෙතෙමේ ‘ඇවැත්නි, අනිකෙක් පැමිණියේ හෝ නො පැමිණියේ හෝ ඔබට කීම? ඇවැත්නි, එබැවින් තෙපි සිය ඇවැතින් නැගී සිටිවු’ යි මෙසේ කියයි. මහණෙනි, ඉදින් ඒ මහණ තෙමේ ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කොට ඒ මහණුන් වෙතට ගියේ ය. ගොස් ‘ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් තෙමේ මෙසේත් මෙසේත් කෙරේ ද, ඒ මහණතෙමේ මෙනම් ඇවැතකට පැමිණේ. ඇවැත්නි, තෙපි මෙනම් ඇවැතට පැමිණියහු ය. ඒ ඇවැතට පිළියම් කරවු’ යි ඒ භික්ෂුන්ට මෙසේ කියයි. මහණෙනි, ඉදින් ඒ මහණහු ඒ මහණහුගේ වචනයෙන් ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නාහු නම්, එය යහපත් ය. ඉදින් පිළියම් නො කරන්නාහු නම්, මහණෙනි, ඒ මහණහු තුමු ඒ මහණහු විසින් නො කැමැත්තෙන් නො කිය යුත්තාහ.”

වොදනාවසතුභාණවාරය කියා නිමවනලදී.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතිංසු වන්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙන න ජානිංසු “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං අකංසු. පාතිමොක්ඛං උද්දිසිංසු. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡිංසු බහුතරා. භගවතො ඵනමත්ථං ආරොවෙසුං.

2. “ඉධ පන භික්ඛවො, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වන්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙන න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවො, භික්ඛුහි පුත්ත පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 1.

3. “ඉධ පන භික්ඛවො, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වන්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙන න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. ‘තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 2.

4. “ඉධ පන භික්ඛවො, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වන්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙන න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. “තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං. අනාපතති.” 3.

5. “ඉධ පන භික්ඛවො, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වන්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙන න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ති. “තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමන්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවො, භික්ඛුහි පුත්ත පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපතති.” 4.

1. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වූහ. “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ”යි ඔහු නො දන්න. ඒ භික්ෂුහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වගී වූවාහු සමගි ය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොහොය කලාහු ය. පාමොක් උදෙසුහ. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසික-භික්ෂුහු ආහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂුහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂුහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වගී වූවාහු සමගි ය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එහි. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත්තො වේ.” 1.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂුහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂුහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වගී වූවාහු සමගි ය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත සමසම වූ ආවාසික භික්ෂුහු එහි. උදෙසනලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 2.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂුහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂුහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වගී වූවාහු සමගි ය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා අඩු වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එහි. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 3.

5. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂුහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. “ඒ භික්ෂුහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වගී වූවාහු සමගි ය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එහි. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 4.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපනති.” 5.

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපනති.” 6.

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ අට්ඨවිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛ්ඛං. උද්දෙසකානං අනාපනති.” 7.

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ අට්ඨවිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපනති.” 8.

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොක්ඛෙ අට්ඨවිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛ්ඛා. උද්දෙසකානං අනාපනති. 9.

6. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂුහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තෝ විනය යන කලාපනා ඇත්තෝ වගී වූවාහු සමගී ය යන කලාපනා ඇත්තෝ පොහොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි නැවත සමසම වූ අන්‍ය ආවාසික භික්ෂුහු එහි. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඒ භික්ෂුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 5.

7. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂුහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වගී වූවෝ සමගී ය යන කලාපනා ඇති ව පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි නැවත අන්‍ය වූ ඉතා ටික දෙනෙක් වූ ආවාසික භික්ෂුහු එහි. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 6.

8. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂුහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වගී වූවෝ සමගී ය යන කලාපනා ඇති ව පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවත අන්‍ය වූ ඉතා බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 7.

9. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙති. ඒ භික්ෂුහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වගී වූවෝ සමගී ය යන කලාපනා ඇති ව පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවත අන්‍ය වූ සමසම වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 8.

10. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂුහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ධර්මය යන කලාපනා ඇති ව විනය යන කලාපනා ඇති ව වගී වූවාහු සමගී ය යන කලාපනා ඇති ව පොහොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවත අන්‍ය වූ ඉතා අඩු වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 9.

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වනතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙ ඵකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුත පාතිමොකං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපනති.” 10.

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වනතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙ ඵකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපනති.” 11.

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති. වනතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙ ඵකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි අරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපනති.” 12.

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වනතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති. ‘අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුත පාතිමොකං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපනති.” 13

11. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැහි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂුහු ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි නො දනිත්. ධර්මය යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කලාපනා ඇති ඒ භික්ෂුහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි ඇතැම් පිරිසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ.” 10.

12. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ එයට වැහි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු නො දනිත්. ධර්මය යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කලාපනා ඇති, ඒ භික්ෂුහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එති. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ ” 11.

13. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැහි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු නො දනිත්. ධර්මය යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කලාපනා ඇති, ඒ භික්ෂුහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකළ යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ.” 12.

14. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැහි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු නො දනිත්. ධර්මය යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, වර්ග වූ, සමගිය යන කලාපනා ඇති, ඒ භික්ෂුහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නොවේ.” 13.

15. “ඉඛ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වතනාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අජ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොකෙක සබ්බාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපනති.” 14.

16. “ඉඛ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වතනාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානනති ‘අජ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොකෙක සබ්බාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපනති.” 15.

අනාපනති පණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

15. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. “ධම්ම යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, වගී වූ, සමභිය යන කලාපනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොහොය කරන්. පාමොක් උදෙසන්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැති සිටි කල්හි නැවැත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ චේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 14.

16 “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු නො දනිත්. ධම්ම යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, වගී වූ, සමභිය යන කලාපනා ඇති, ඒ භික්ෂූහු පොහොය කරන්. පාමොක් උදෙසන්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැති සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ චේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ඇවැත් නො වේ.” 15.

අනාපනතිපණ්ණරසකය නිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසම්. ආවාසෙ තදුහුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වතතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිසුමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.” 1.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසම්. ආවාසෙ තදුහුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වතතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති, ‘අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිසුමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං. සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.” 2.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසම්. ආවාසෙ තදුහුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වතතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිසුමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං. සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.” 3.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසම්. ආවාසෙ තදුහුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති වතතාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිතො උපොසථං කරොනති. පාතිමොක්ඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමතෙන පාතිමොක්ඛෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා -පෙ- සමසමා -පෙ- ථොකතරා. උද්දිට්ඨං. සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.” 4-15.

වග්ගාවග්ගසඤ්ඤි පණ්ණාසකං නිට්ඨිතං.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ධර්මය යන කලපනා ඇති, විනය යන කලපනා ඇති, වර්ග වූ වර්ග යන කලපනා ඇති, ඒ භික්ෂුහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආචැරි වේ.” 1.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ධර්මය යන කලපනා ඇති, විනය යන කලපනා ඇති, වර්ග වූ, වර්ග යන කලපනා ඇති, ඒ භික්ෂුහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආචැරි වේ.” 2.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ධර්මය යන කලපනා ඇති, විනය යන කලපනා ඇති, වර්ග වූ, වර්ග යන කලපනා ඇති, ඒ භික්ෂුහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එති. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආචැරි වේ.” 3.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ, වර්ග යන කල්පනා ඇති, ඒ භික්ෂුහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි -පෙ- පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි -පෙ- පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලා-ආචැරි වේ.” 4-15.

වග්ගාවග්ගසංකද්දීපණ්ණරසකය නිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වන්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පති නු බො අමනාකං උපොසථො කාතුං? න නු බො කප්පති?’ ති වෙමතිකා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙඛ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොකඛං උද්දිසිතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛටස්ස.” 1.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වන්තාරො වා අතිරෙකා වා. ‘තෙ ජානනති අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පති නු බො අමනාකං උපොසථො කාතුං? න නු බො කප්පති?’ ති වෙමතිකා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙඛ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛටස්ස.” 2.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වන්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ “කප්පති නු බො අමනාකං උපොසථො කාතුං? න නු බො කප්පති?’ ති වෙමතිකා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙඛ අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛටස්ස.” 3.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වන්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පති නු බො අමනාකං උපොසථො කාතුං? න නු බො කප්පති?’ ති. වෙමතිකා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙඛ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සඛාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා -පෙ- සමසමා -පෙ- ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොච්චතඛං. උදෙදසකානං ආපතති දුක්ඛටස්ස.” 4-15.

වෙමතිකපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටුනමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමනි ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඇවැත් වේ.” 1.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමනි ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත සම සම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය උදෙසුවන්ට දුකුලාඇවැත් වේ.” 2.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමනි ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි ඉතා ටික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාඇවැත් වේ.” 3.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ද? නො කැප ද?’ යි විමනි ඇත්තෝ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි -පෙ- පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි -පෙ- පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ ගණනක් -පෙ- සම සම ගණනක් -පෙ- ඉතා ටික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලා ඇවැත් වේ.” 4-15.

වෙමනිකපණ්ණරසකය නිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමනාකං උපොසපො කාඤ්ඤං. නාමනාකං න කප්පතී’ ති කුකකුච්චපකතා උපොසපං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිසුමානෙ පාතිමොකෙ අඵඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොකං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.” 1.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමනාකං උපොසපො කාඤ්ඤං. නාමනාකං න කප්පතී’ ති කුකකුච්චපකතා උපොසපං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිසුමානෙ පාතිමොකෙ අඵඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අචසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.” 2.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමනාකං උපොසපො කාඤ්ඤං. නාමනාකං න කප්පතී’ ති කුකකුච්චපකතා උපොසපං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිසුමානෙ පාතිමොකෙ අඵඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකුතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අචසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.” 3.

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදනුපොසපේ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘කප්පතෙව අමනාකං උපොසපො කාඤ්ඤං. නාමනාකං න කප්පතී’ ති කුකකුච්චපකතා උපොසපං කරොනති. පාතිමොකං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙ -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- ඵකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඵඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකුතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපතති දුක්ඛට්ඨස්ස.” 4-15.

කුකකුච්චපකතා ආරාමසංඝරාසකං නිට්ඨිතං.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොහොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආචැන් වේ. 1.

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොහොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත සම සම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආචැන් වේ.” 2.

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොහොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලා-ආචැන් වේ.” 3.

4. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘අපට පොහොය කිරීම කැප ම ය. අපට පොහොය කිරීම නො කැප නො වේ’ යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි -පෙ- පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි -පෙ- පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ ගණනක් -පෙ- සම සම ගණනක් -පෙ- ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට දුකුලාආචැන් වේ.” 4-15.

කුකුලාවපහතපණණටසකය නිමි.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සමබ්භුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අනිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අප්ඨො’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙඛ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොකඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සමබ්භුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අනිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අප්ඨො’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙඛ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සමබ්භුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අනිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අප්ඨො’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොකෙඛ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සමබ්භුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අනිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අප්ඨො’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමතෙන පාතිමොකෙඛ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පාතිමොකඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තද්දුපොසථෙ සමබ්භුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අනිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අප්ඨො’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙහි උද්දිට්ඨමතෙන පාතිමොකෙඛ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිනෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපතති පුලලච්චයස්ස.”

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුණු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුණු ඇත්තාහ’ යි ඒ හිසුණු දනිත්. ඒ හිසුණු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දෑ’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුණු එත්. මහණෙනි, ඒ හිසුණු විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් (මහවරද) වේ.”

2. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුණු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුණු ඇත්තාහ’ යි ඒ හිසුණු දනිත්. ඒ හිසුණු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දෑ’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවැත සමසම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුණු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික හිසුණු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුණු ඇත්තාහ’ යි ඒ හිසුණු දනිත්. ඒ හිසුණු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දෑ’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසනු ලබන කල්හි නැවත ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුණු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. සෙස්ස ඇසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

4 “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුණු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික හිසුණු ඇත්තාහ’ යි ඒ හිසුණු දනිත්. ඒ හිසුණු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දෑ’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුණු එත්. මහණෙනි, ඒ හිසුණු විසින් නැවැත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.

5. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහිසුණු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුණු ඇත්තාහ’ යි ඒ හිසුණු දනිත්. ඒ හිසුණු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දෑ’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්-ලෙහි නැවැත සම සම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකහිසුණු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකිලි යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වතනාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොකෙක අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකානරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛබ්බා, උදෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වතනාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොකෙක අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොකඛං උද්දිසිතඛබ්බං. උදෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වතනාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොකෙක අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛබ්බා, උදෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදනුපොසපේ සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති වතනාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොකෙක අවුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකානරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සනතිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙතඛබ්බා, උදෙසකානං ආපතති පුලලව්වයස්ස.”

6. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්-ලෙහි නැවැත ඉතා ටික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

7. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්-ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වැඩි ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

8. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්-ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවැත සමසම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

9. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා ටික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොකෙඛ ඵකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොකඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපනති ථුලලච්චයස්ස.’”

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොකෙඛ ඵකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ ටාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපනති ථුලලච්චයස්ස.’”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොකෙඛ ඵකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ ටාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපනති ථුලලච්චයස්ස.’”

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති වතතාරො වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති ‘අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ ති. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙති අත්ථො’ ති හෙදපුරෙකඛාරා උපොසථං කරොනති. පාතිමොකඛං උද්දිසනති. තෙති උද්දිට්ඨමනෙන පාතිමොකෙඛ සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡනති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පාතිමොකඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපනති ථුලලච්චයස්ස.’”

10. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොහොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත වැඩි ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

11. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත සමසම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි-ඇවැත් වේ.”

12. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොහොය කෙරෙත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි පිරිස කොටසක් නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා වික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සමීපයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

13. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂූහු දනිත්. ඒ භික්ෂූහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. උදෙසුවන්ට පුලසි ඇවැත් වේ.”

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තද්දුපොසපෙ සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති චන්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙහි අනෙථා’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොකඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙඛ සබ්බාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙනබ්බා. උදෙදසකානං ආපනති ථුලලච්චයස්ස”

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තද්දුපොසපෙ සමිහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතන්ති චන්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති, ‘අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා’ නි. තෙ ‘නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙහි අනෙථා’ නි නෙදපුරෙකකාරා උපොසථං කරොන්ති. පාතිමොකඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමනෙත පාතිමොකෙඛ සබ්බාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකන්තරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං. තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොවෙනබ්බා. උදෙදසකානං ආපනති ථුලලච්චයස්ස.”

නෙදපුරෙකකාරපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

පඤ්චවිසතිනිකා නිට්ඨිතා.

14. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවැත සමසම ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ටුලසි ඇවැත් වේ.”

15. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ‘නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ’ යි ඒ භික්ෂුහු දනිත්. ඒ භික්ෂුහු ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරත්. පාමොක් උදෙසත්. ඔවුන් පාමොක් උදෙසු ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවැත ඉතා ටික ගණනක් අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. උදෙසන ලද්ද මනා කොට උදෙසන ලද්දේ වේ. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පාරිසුද්ධිය සැලකල යුතු ය. උදෙසුවන්ට ටුලසි ඇවැත් වේ.”

නෙදපුරෙකඛාරපණ්ණරසකය නිමි.

පසච්චිසනිනිකය* නිමි.

* උපග්‍රහණය බලනු.

1. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදනුපොසඤ්ඤා සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තප්පනනි වත්තාරො වා අනිරෙකා වා. තෙ න ජානනනි ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනනි’ නි. -පෙ- තෙ න ජානනනි ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනනා’ නි. -පෙ- තෙ න පස්සනනි ‘අඤ්ඤා ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනෙත’ -පෙ- තෙ න පස්සනනි ‘අඤ්ඤා ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනෙත’ -පෙ- තෙ න සුණනනි ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනනි’ නි. -පෙ- තෙ න සුණනනි ‘අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනනා’ නි. ආවාසිකෙත ආවාසිකා එකසන්තප්ඤ්ඤාසන්තනිතිකා¹ නයනො, ආවාසිකෙත ආගනතුකා ආගනතුකෙත ආවාසිකා ආගනතුකෙත ආගනතුකා පෙය්‍යාලමුබෙත සන්තනිකසනානි තොනනි”.

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං වාදුද්දසො තොති. ආගනතුකානං, පණ්ණරසො. සවෙ ආවාසිකා බ්බුතරා තොනනි ආගනතුකෙති ආවාසිකානං අනුචතතිතබ්බං. සවෙ සමසමා තොනනි ආගනතුකෙති ආවාසිකානං අනුචතතිතබ්බං. සවෙ ආගනතුකා බ්බුතරා තොනනි ආවාසිකෙති ආගනතුකානං අනුචතතිතබ්බං”.

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණ්ණරසො තොති. ආගනතුකානං වාදුද්දසො සවෙ ආවාසිකා බ්බුතරා ගොනනි ආගනතුකෙති ආවාසිකානං අනුචතතිතබ්බං. සවෙ සමසමා ගොනනි ආගනතුකෙති ආවාසිකානං අනුචතතිතබ්බං. සවෙ ආගනතුකා බ්බුතරා තොනනි ආවාසිකෙති ආගනතුකානං අනුචතතිතබ්බං”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පාටිපදො තොති. ආගනතුකානං පණ්ණරසො. සවෙ ආවාසිකා බ්බුතරා තොනනි ආවාසිකෙති ආගනතුකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආගනතුකෙති නිසසීමං ගන්ඛා උපොසථො කාතබ්බො, සවෙ සමසමා තොනනි ආවාසිකෙති ආගනතුකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආගනතුකෙති නිසසීමං ගන්ඛා උපොසථො කාතබ්බො. සවෙ ආගනතුකා බ්බුතරා තොනනි ආවාසිකෙති ආගනතුකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා. නිසසීමං වා ගන්තබ්බං.”

5. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණ්ණරසො තොති. ආගනතුකානං පාටිපදො, සවෙ ආවාසිකා බ්බුතරා තොනනි ආගනතුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා. නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සවෙ සමසමා තොනනි ආගනතුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා. නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සවෙ ආගනතුකා බ්බුතරා තොනනි ආගනතුකෙති ආවාසිකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආවාසිකෙති නිසසීමං ගන්ඛා උපොසථො කාතබ්බො”

1. “පඤ්ඤාසන්තනිතිකසනො” ඡ ම සං. P T S.

1. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පොහොයෙහි සිටු නමක් හෝ වැඩිගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂුහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්’ සි නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු’ සි නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙන්නා වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුන් නො දනිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්’ සි නො අසත්. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු ‘අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු’ සි නො අසත්. ආවාසිකයන් හා ආවාසිකයෝ, ක්‍රම විසින් නික එක්සිය පත් සැත්තැවකි.* ආවාසිකයන් හා ආගන්තුකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආවාසිකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආගන්තුකයෝ, පෙය්‍යාලමුඛයෙන් නික සත්සියයෙක් වේ”*

2. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසික භික්ෂුන්ට තුදුස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂුන්ට පසළොස්වක වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය”

3. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසික භික්ෂුන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂුන්ට තුදුස්වක වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය”.

4. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුන්ට පැළවිය වේ. ආගන්තුකයන්ට පසළොස්වක වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමග්‍රිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොය කළ යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමග්‍රිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොය කළ යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට සාමග්‍රිය හෝ දිය යුතු ය සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය.”

5. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුකයන්ට පැළවිය වේ. ඉදින් ආවාසිකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමග්‍රිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. ඉදින් සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමග්‍රිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. ඉදින් ආගන්තුකයෝ වැඩි වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමග්‍රිය නො දිය යුතු ය. ආවාසිකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පොහොය කළ යුතු ය.”

* උපග්‍රහය බලනු.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සන්ති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලීඛගං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං සුප්පඤ්ඤතං මඤ්ඤපීඨං භිසිබ්බෙබ්බානං පාතීයං පරිහොජ්ඣීයං සුපට්ඨිතං පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං. පස්සිනා වෙමතිකා තොනනී ‘අඤ්ඤි නු බො ආවාසිකා භික්ඛු නඤ්ඤි නු බො’ තී. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිනා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා න පස්සන්ති. අපස්සිනා උපොසථං කරොන්ති අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා පස්සන්ති. පස්සිනා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා පස්සන්ති. පස්සිනා පාටෙකකං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා පස්සන්ති. පස්සිනා ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ඤා’ තී හෙදපුරෙකබ්බාරු උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුලලච්චයස්ස.”

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු සුණන්ති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලීඛගං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං වඛකමන්තානං පදසද්දං සඤ්ඤායසද්දං උක්ඛාසිතසද්දං බිචිතසද්දං. සුනා වෙමතිකා තොනනී ‘අඤ්ඤි නු බො ආවාසිකා භික්ඛු නඤ්ඤි නු බො?’ තී. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිනා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා න පස්සන්ති. අපස්සිනා උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා පස්සන්ති. පස්සිනා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා පස්සන්ති. පස්සිනා පාටෙකකං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා පස්සන්ති. පස්සිනා ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ඤා’ තී. හෙදපුරෙකබ්බාරු උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුලලච්චයස්ස.”

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලීඛගං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං අඤ්ඤාද්දානං පතං අඤ්ඤාද්දානං විචරං අඤ්ඤාද්දානං නිසීදනං පාදනං ධොතං උදකනිසෙස්සං. පස්සිනා වෙමතිකා තොනනී ‘අඤ්ඤි නු බො ආගන්තුකා භික්ඛු නඤ්ඤි නු බො?’ තී. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිනිනා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා න පස්සන්ති. අපස්සිනා උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා පස්සන්ති. පස්සිනා ඵකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා පස්සන්ති. පස්සිනා පාටෙකකං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිනිනා පස්සන්ති. පස්සිනා ‘නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ඤා’ තී හෙදපුරෙකබ්බාරු උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුලලච්චයස්ස.”

6. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු ආවාසිකභික්ෂුන්ගේ ආවාසික-
 යන් වනින් සම්පූර්ණ ද අසම්පූර්ණ ද යනු හඳුන්වන ලකුණු (ආචාර-
 සණ්ඨානය) ද, නො පෙනෙන ආවාසිකයන් හඳුන්වන ලකුණු ද,
 ආවාසිකයන් ඇතැ යි හඳුන්වන ලකුණු ද, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර
 දැකීම ද, මනා කොට පැණවූ ආද පුටු ද, බිසි හා කන්වැසින් ද මනා කොට
 එළ වූ පැන් හා පරිහොග කට යුතු දිය ද, මනා කොට හැමදී පිරිවෙණ ද
 දකිත්. දැක ‘ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත් ද නැද්ද’ යි විමති ඇත්තෝ වෙත්.
 විමති ඇත්තා වූ ඒ ආගන්තුකභික්ෂුහු (ආවාසිකභික්ෂුන්) නො සොයත්.
 නො සොයා පොහොස කරත්. දුකුලාආචෑන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ
 භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දැක පොහොස කරත්.
 ආචෑන් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්.
 දැක එකතු ව පොහොස කරත්. ආචෑන් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ
 භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව පොහොස කරත්.
 දුකුලාආචෑන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක
 ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන්
 කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොහොස
 කරත්. ජුලසි ආචෑන් වේ”

7. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු ආවාසිකභික්ෂුන්ගේ ආචාර-
 සණ්ඨානය ආවාසිකයන්, හඳුන්වන ලකුණු, ආවාසිකයන් ඇතැ යි
 හඳුන්වන ලකුණු, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර දැකීම, සක්මන්
 කරන්නවුන්ගේ පාහඩ, හැදෑරීමේ හඩ, කැරීමහඩ, කිට්පිලිහඩ, අසත්.
 අසා ‘ආවාසික භික්ෂුහු ඇත් ද? නැත් ද?’ යි විමති ඇත්තෝ වෙත්.
 විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පොහොස
 කරත්. දුකුලාආචෑන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා
 නො දකිත්. නො දැක පොහොස කරත්. ආචෑන් නො වේ. විමති
 ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක එකතු ව පොහොස
 කරත්. ආචෑන් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා
 දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව පොහොස කරත්. දුකුලාආචෑන් වේ. විමති
 ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා.
 මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස
 පෙරටු කොට ඇත්තාහු පොහොස කරත්. ජුලසි ආචෑන් වේ”

8. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු ආගන්තුකභික්ෂුන්ගේ ආගන්තුක
 ආකාරය, ආගන්තුක ලක්ෂණය, ආගන්තුක නිමිත්ත, ආගන්තුක උදෙදසය,
 නො හඳුනන පාත්‍රය, නො හඳුනන සිවුර, නො හඳුනන නිසිදතය,
 පා සේදු හැන්, වැගුරුණු දිය, දකිත්. දැක ‘ආගන්තුක භික්ෂුහු ඇත් ද?
 නැත් ද?’ යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ ආවාසික භික්ෂුහු
 (ආගන්තුක භික්ෂුන්) නො සොයත්. නො සොයා පොහොස කරත්. දුකුලා-
 ආචෑන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්.
 නො දැක පොහොස කරත්. ආචෑන් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු
 සොයත්. සොයා දකිත්. දැක එකතු ව පොහොස කරත්. ආචෑන් නො වේ.
 විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව
 පොහොස කරත්. දුකුලාආචෑන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයත්.
 සොයා දකිත්. දැක ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා.
 ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු
 පොහොස කරත්. ජුලසි ආචෑන් වේ”

9. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු සුඤ්ඤානී ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලීඛිං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුඤ්ඤං ආගච්ඡන්තානං පදසදදං උපානනපපෙථාඨනසද්ධං උකකාසිතසද්ධං බිච්චසද්ධං සුඤ්ඤා වෙමනිකා හොගති ‘අඡී භු ඛො ආගන්තුකා භික්ඛු නඡී භු ඛො’? තී. තෙ වෙමනිකා න විචිනන්ති. අචිචිතිඤ්ඤා උපොසථං කරොගති. ආපතති දුක්ඛං ධම්මං. තෙ වෙමනිකා විචිනන්ති. විචිතිඤ්ඤා න පස්සන්ති. අපස්සිඤ්ඤා උපොසථං කරොගති. අනාපතති. තෙ වෙමනිකා විචිනන්ති. විචිතිඤ්ඤා පස්සන්ති. පස්සිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොගති. අනාපතති. තෙ වෙමනිකා විචිනන්ති. විචිතිඤ්ඤා පස්සන්ති. පස්සිඤ්ඤා පාටෙකකං උපොසථං කරොගති ආපතති දුක්ඛං ධම්මං. තෙ වෙමනිකා විචිනන්ති. විචිතිඤ්ඤා පස්සන්ති. පස්සිඤ්ඤා ‘නස්සන්තෙ. විනයස්සන්තෙ. කො ගෙහි අඤ්ඤා’ තී නෙදපුරෙකඛාරු උපොසථං කරොගති. ආපතති උල්ලච්චසස්ස.”

10. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සන්ති ආවාසිකේ භික්ඛු නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකද්ධං පටිලභන්ති. සමානසංවාසකද්ධං පටිලභිඤ්ඤා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොගති. අනාපතති. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා නාභිචිතරන්ති. අනභිචිතරිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොගති. ආපතති දුක්ඛං ධම්මං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා නාභිචිතරන්ති. අනභිචිතරිඤ්ඤා පාටෙකකං උපොසථං කරොගති. අනාපතති.”

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සන්ති ආවාසිකේ භික්ඛු සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකද්ධං පටිලභන්ති. නානාසංවාසකද්ධං පටිලභිඤ්ඤා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොගති. ආපතති දුක්ඛං ධම්මං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා අභිචිතරන්ති. අභිචිතරිඤ්ඤා පාටෙකකං උපොසථං කරොගති. ආපතති දුක්ඛං ධම්මං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා අභිචිතරන්ති. අභිචිතරිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොගති. අනාපතති”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සන්ති ආගන්තුකේ භික්ඛු නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකද්ධං පටිලභන්ති. සමානසංවාසකද්ධං පටිලභිඤ්ඤා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොගති. අනාපතති. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා නාභිචිතරන්ති. අනභිචිතරිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොගති. ආපතති දුක්ඛං ධම්මං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා නාභිචිතරන්ති. අනභිචිතරිඤ්ඤා පාටෙකකං උපොසථං කරොගති. අනාපතති.”

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සන්ති ආගන්තුකේ භික්ඛු සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකද්ධං පටිලභන්ති. නානාසංවාසකද්ධං පටිලභිඤ්ඤා න පුච්ඡන්ති. අපුච්ඡිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොගති. ආපතති දුක්ඛං ධම්මං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා අභිචිතරන්ති. අභිචිතරිඤ්ඤා පාටෙකකං උපොසථං කරොගති. ආපතති දුක්ඛං ධම්මං. තෙ පුච්ඡන්ති. පුච්ඡිඤ්ඤා අභිචිතරන්ති. අභිචිතරිඤ්ඤා ඵකතො උපොසථං කරොගති. අනාපතති.”

9. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු ආගන්තුකභික්ෂුන්ගේ ආගන්තුකආකාරය, ආගන්තුකලක්ෂණය, ආගන්තුකනිමිත්ත, ආගන්තුක-උදෙදසය, එන්නවුන්ගේ පාහඩ, වහන් ගසා දැමීමේ හඩ, කැරීම හඩ, කිවිසිලි හඩ අසන්. අසා ‘ආගන්තුකභික්ෂුහු ඇත් ද?’, නැත් ද?’ යි විමති ඇත්තාහු වෙත්.” විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු (ආගන්තුක භික්ෂුන්) නො සොයන්. නො සොයා පොහොය කරන්. දුකුලාආචෑන් වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා නො දකිත්. නො දක පොහොය කරන්. ආචෑන් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා දකිත්. දක එකතු ව පොහොය කරන්. ආචෑන් නො වේ. විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා දකිත්. දක ‘මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද’ යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පොහොය කරන්. දුලසි ආචෑන් වේ”

10. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු දූෂ්ටවශයෙන් නානා-සංවාසක වූ ආවාසික භික්ෂුන් දකිත්. ඒ ආගන්තුක භික්ෂුහු සමානසංවාසක-දූෂ්ටය ලබන්. සමානසංවාසකදූෂ්ටය ලබා නො විවාරන්. නො විවාරා එකතු ව පොහොය කරන්. ආචෑන් නො වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා (නානාසංවාසකතාවය) බැහැර නො කෙරෙත්. ඒ දූෂ්ටය බැහැර නො කොට එකතු ව පොහොය කරන්. දුකුලාආචෑන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පොහොය කරන්. ආචෑන් නො වේ”

11. “මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආවාසිකභික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂ්ටය ලබන්. නානාසංවාසකදූෂ්ටය ලබා නො විවාරන්. නො විවාරා එකතු ව පොහොය කරන්. දුකුලාආචෑන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පොහොය කරන්. දුකුලාආචෑන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා බැහැර කරන්. බැහැර කොට එකතු ව පොහොය කරන්. ආචෑන් නො වේ”

12. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසික භික්ෂුහු නානාසංවාසක වූ ආගන්තුකභික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු සමානසංවාසකදූෂ්ටය ලබන්. සමානසංවාසකදූෂ්ටය ලබා නො විවාරන්. නො විවාරා එකතු ව පොහොය කරන්. ආචෑන් නො වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට එකතු ව පොහොය කරන්. දුකුලාආචෑන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පොහොය කෙරෙත්. ආචෑන් නො වේ”

13. “මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආගන්තුක-භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂ්ටය ලබන්. නානාසංවාසක-දූෂ්ටය ලබා නො විවාරන්. නො විවාරා එකතු ව පොහොය කෙරෙත්. දුකුලාආචෑන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පොහොය කෙරෙත්. දුකුලාආචෑන් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට එකතු ව පොහොය කෙරෙත්. ආචෑන් නො වේ”

27. න භික්ඛවෙ, නදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාචාසා සභික්ඛුකො අනාචාසො ගනනඛෙබ්බා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සඛෙසන් අඤ්ඤත්ථ අනත්ථරායා.

28 .න භික්ඛවෙ, නදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාචාසා සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා ගනනඛෙබ්බා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සඛෙසන් අඤ්ඤත්ථ අනත්ථරායා.

29. න භික්ඛවෙ, නදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො ආචාසො ගනනඛෙබ්බා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සඛෙසන් අඤ්ඤත්ථ අනත්ථරායා.

30. න භික්ඛවෙ, නදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො අනාචාසො ගනනඛෙබ්බා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සඛෙසන් අඤ්ඤත්ථ අනත්ථරායා.

31 න භික්ඛවෙ, නදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා ගනනඛෙබ්බා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංචාසකා අඤ්ඤත්ථ සඛෙසන් අඤ්ඤත්ථ අනත්ථරායා.

32. ගනනඛෙබ්බා භික්ඛවෙ, නදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා සභික්ඛුකො ආචාසො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අජෙජ්ච ගනත්ථනති.

33. ගනනඛෙබ්බා භික්ඛවෙ, නදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා සභික්ඛුකො අනාචාසො -ථෙ- සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අජෙජ්ච ගනත්ථනති.

34. ගනනඛෙබ්බා භික්ඛවෙ, නදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාචාසා සභික්ඛුකො ආචාසො -ථෙ- සභික්ඛුකො අනාචාසො -ථෙ- සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අජෙජ්ච ගනත්ථනති.

35. ගනනඛෙබ්බා භික්ඛවෙ, නදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආචාසා වා අනාචාසා වා සභික්ඛුකො ආචාසො -ථෙ- සභික්ඛුකො අනාචාසො -ථෙ- සභික්ඛුකො ආචාසො වා අනාචාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංචාසකා, යං ජඤ්ඤ සකෙකාමී අජෙජ්ච ගනත්ථනති.

27. මහණෙනි, ඵදවස පොහොයෙහි යම් තැනෙක නානාසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, (ඵබ්ඳ වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට සමිසයාගෙන් තොර ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

28. මහණෙනි, ඵදවස පොහොයෙහි යම් තැනෙක නානාසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, (ඵබ්ඳ වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ සමිසයාගෙන් තොර ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

29. මහණෙනි, ඵදවස පොහොයෙහි යම් තැනෙක නානාසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, (ඵබ්ඳ වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට සමිසයාගෙන් තොර ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

30. මහණෙනි, ඵදවස පොහොයෙහි යම් තැනෙක නානාසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, (ඵබ්ඳ වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට සමිසයාගෙන් තොර ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

31. මහණෙනි, ඵදවස පොහොයෙහි යම් තැනෙක නානාසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, (ඵබ්ඳ වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට සමිසයාගෙන් තොර ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

32. මහණෙනි, ඵදවස පොහොයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනකට ‘අද ම යන්නට හැක්කෙමි’ යි, දන්තේ ද, භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් ඵබ්ඳ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට යා යුතු ය.

33. මහණෙනි, ඵදවස පොහොයෙහි යම් තැනෙක සමානසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනකට ‘අද ම යන්නට හැක්කෙමි’ යි දන්තේ ද, භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් (ඵබ්ඳ)භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

34. මහණෙනි, ඵදවස පොහොයෙහි යම් තැනෙක සමානසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනකට ‘අද ම යන්නට හැක්කෙමි’ යි දන්තේ ද, භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයෙන් (ඵබ්ඳ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

35. මහණෙනි, ඵදවස පොහොයෙහි යම් තැනෙක සමානසංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනකට ‘අද ම යන්නට හැක්කෙමි’ යි දන්තේ ද, භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ (ඵබ්ඳ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

36. න භික්ඛවෙ, භික්ඛුණියා නිසිනනපරිසාය පාතීමොකං උද්දිසි-
තබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපතති දුකකටස්ස.

37. න සික්ඛමානාය -පෙ- න සාමණේරස්ස -පෙ- න සාමණේරියා
-පෙ- න සික්ඛං 1 පච්චකඛාතකස්ස -පෙ- න අනතිමච්ඡ්‍රො අරුඤ්චනන
කස්ස නිසිනනපරිසාය පාතීමොකං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය,
ආපතති දුකකටස්ස.

38. න ආපතතියා අදස්සනෙ උක්ඛිනතකස්ස නිසිනනපරිසාය
පාතීමොකං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, යථා ධම්මො, කාරෙතබ්බො.

39. න ආපතතියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිනතකස්ස නිසිනනපරිසාය -පෙ-
න පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිස්සග්ගෙ උක්ඛිනතකස්ස නිසිනනපරිසාය
පාතීමොකං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, යථා ධම්මො, කාරෙතබ්බො.

40. න පණ්ඩකස්ස නිසිනනපරිසාය පාතීමොකං උද්දිසිතබ්බං.
යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපතති දුකකටස්ස.

41. න ථෙය්‍යසංවාසකස්ස පෙ- න නිජ්ඣපකකනනකස්ස -පෙ-
න තීරච්ඡානගතස්ස -පෙ- න මාතුඝාතකස්ස -පෙ- න පිතුඝාතකස්ස
-පෙ- න අරහනනඝාතකස්ස -පෙ- න භික්ඛුණීදුසකස්ස -පෙ- න සංඝ-
හෙදකස්ස -පෙ- න ලොභිතුප්පාදකස්ස -පෙ- න උභතොඛ්‍යඤ්ජනකස්ස
නිසිනනපරිසාය පාතීමොකං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපතති
දුකකටස්ස.

42. න භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකපාරිසුද්ධිදුනෙන උපොසථො කාතබ්බො
අඤ්ඤත්‍ර අමුට්ඨිතාය පරිසාය.

43. න ච භික්ඛවෙ, අනුපොසථෙ උපොසථො කාතබ්බො අඤ්ඤත්‍ර
සමිඝසාමග්ගියාති.

උපොසථකඛනිකො දුතියො. 2

වතියකභාණ්වාරං.

1. “සික්ඛා” ම ඡ සං. 2. “උපොසථකඛනිකං නිට්ඨතං.” සී මු.

36. මහණෙනි, මෙහෙණක හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාආචෑන් වේ.

37. හික්මෝන්තියක -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. තෙරණකු -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. තෙරණියක -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. ශික්ෂා අත්හළ එකකු -පෙ- නො උදෙසිය යුතු ය. අනන්මවසනුවට පැමිණියකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාආචෑන් වේ.

38. ආචෑන් නො දැක්මෙහි බැහැර ලී එකකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, ධර්මය (විනයනීති) යම්සේ ද, එසේ කරවිය යුතු ය.

39. ආචෑනට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර ලී එකකු හුන් පිරිසෙහි -පෙ- ලාමක මිසදිටු අත් නො හැරීමෙහි බැහැර ලීවකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, ධර්මය (විනය නීති) පරිදි කරවිය යුතු ය.

40. පණකයකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාආචෑන් වේ.

41. පැවිද්ද සොරකම් කලහු -පෙ- නිජීකයන් කරා ගියකු -පෙ- තිරිසන් ගියකු -පෙ- මවු මැරුවකු -පෙ- පියා මැරුවකු -පෙ- රහකුන් මැරුවකු -පෙ- මෙහෙණන් දූෂණය කලහු -පෙ- සබ්බහෙදකයකු -පෙ- ලොභිකුපාදකයකු -පෙ- උභතොබ්‍යඤ්ඤානකයකු හුන් පිරිසෙහි පාමොක් නො උදෙසිය යුතු ය. යමෙක් උදෙසන්නේ නම්, දුකුලාආචෑන් වේ.

42. මහණෙනි, පිරිස නො නැගිටියොත් පාරිවාසිකපාරිසුද්ධිය දීමෙන් පොහොය නො කට යුතු ය.

43. මහණෙනි, සබ්බසාමග්‍රිය හැර අනුපොසථයෙහි (වාතුදදසී - පණණරසී නො වන දිනෙක) පොහොය නො කට යුතු ය.

දෙවන උපොසථකඛණ්ඩය නිමි.
තෙවන බණවර ය.

ඉමමනි බඩකෙ වසු ජ අසිති:

තස්ස උද්දනං:-

1. තිත්ඨසා බිමබ්බසාරො ව සනතිපතිතුං තුණ්ඨිකා,
ධම්මං රහො ¹ පාතිමොකකං දෙවසිකං තද, සකිං.
2. යථාපරිසා සාමග්ගං ² සාමග්හි මද්දකුච්ඡී ව,
සීමා මහති නදියා අනු දො චුද්දකාති ව.
3. නවා රාජගහෙ වෙව සීමා අවිප්පවාසනා,
සම්මනෙත පස්මං සීමං පච්ඡා සීමං සමුහනෙ
4. අසමමනා ගාමසීමා නදියා සමුදෙද සරෙ,
උදකුකෙකිපො සමහිඤ්ඤති තථෙවජෙකාඤ්ඤරහති ව.
5. කති කමමාති උදෙදසො සචරා අසතිපි ව,
ධම්මං විනයං නජෙත්ති පුන විනයතඡ්ඡනා
6. වොදනා කතෙ ඔකාසෙ අධම්මපටිකෙකාසනා,
චතු පඤ්ච පරා ආචී සඤ්චිච්ච වෙපි වායමෙ
7. සගහඨ්ඨා අනඡ්ඤ්ඨ්ඨා වොදනමිති න ජානති ³,
සම්බහුලා න ජානනති සඡ්ඡකං න ව ගච්ඡරෙ.
8. කතමී කීවතිකා දුරෙ ආරොවෙතුඤ්ච නස්සරි,
උකලාපං ⁴ ආසනං දීපො ⁵ දිසා අඤ්ඤා ⁶ බහුසුසුතො
9. සඡ්ඡකං වසුපොසථො ⁷ සුද්ධිකම්මඤ්ච ඤ්චකා,
ගගො චතු තයො දොකො ආපතති සභාගා සරි.

1. “ධම්මරහො” අ.චි. ම නු ප.
 2. යථාපරිසා සාමග්ගං” ම ඡ සං. “යථාපරිසාය සාමග්ගං” P T S.
 “යථාපරිසාය සාමග්ගං” ම නු ප. තො.චි.
 3. “ජායති” අ.චි ඡ චි. 4. “උකලාපො” තො.චි. ම නු ප.
 5. “පදීපො” P T S. 6. “අඤ්ඤා” තො.චි. ම නු ප.
 7. “සඡ්ඡවසුපොසථො” අ.චි. ඡ පු. ම නු ප. “සඡ්ඡවසුපොසථො” තො.චි.

මේ ධනිකයෙහි වසනු අසු සයෙකි.

එහි උඤ්ඤාන (වසනු නාමාවලිය) මෙසේ ය:-

1. නිච්චිකයන් බිම්බර උප රැස් වීමට අනුදැනීම, නිහඬ ව හිඳීම, දහම් දෙසීමට අනුදැනීම, රහසිගත ව සිටිමේ දී උපන් පරිවිතකීය, පාමොක් උදෙසීමට අනුදැනීම, දින පතා පාමොක් උදෙසීම තහනම් කිරීම, පක්ෂය කට වරක් පාමොක් උදෙසීමට නියම කිරීම.

2. පිරිස අනු ව පාමොක් උදෙසීම තහනම් කිරීම, සමග ව පාමොක් උදෙසීම, සමඟ වන ආකාරය, මදදකුළුපිය, සීමාසම්මතය, මනා සීමා සම්මතය තහනම් කිරීම, නදීපාරසීමා සම්මතය තහනම් කිරීම, එය අනුදැනීම, පිරිවෙණක් පාසා පාමොක් උදෙසීම තහනම් කිරීම, එක් සීමාවෙක උපෝසථාගාර දෙකක් සමඟ නො කිරීම, කුඩා උපෝසථාගාර මහත් කර ගැනීම.

3. නවකය, රජගහනුවර අවිප්පවාස සමමුතිය අනුදැනීම, සීමා සමමුතිය කරණ කල පළමු ව සමානසංවාස සීමාසමමුතිය කොට පසු ව අවිප්පවාස සීමා සමමුතිය කිරීම, සමුහනනය කරණ කල පළමු ව අවිප්පවාස-සීමාව උදුරා පසු ව සමානසංවාසසීමාව උදුරණය.

4. අසමමත වූ ගාමසීමාව, නදියෙහි සමුද්‍රයෙහි ජානසාරයෙහි උදකොක්කෙපසීමාව, සීමාවෙන් සීමාවක් ශ්‍රී කොට සීමා සමමුති තහනම, සීමාවෙන් සීමාව යටපත් කිරීම.

5. කෙතෙක් කමී, පාතිමොකඩුදෙසය, වැදිබිය, සැකෙවින් පාමොක් නො උදෙසීම, බණ දෙසීම, විනය පිලිවිසීම, තජිනය.

6. අවකාශ කළ කල්හි වොදනා කිරීම, අධමීකමී විරොධය, දූෂටිය ප්‍රකාශ කිරීම, එකලා මහණහුගේ අධිෂ්ඨානය, දැන දැන පාමොක් නො ඇස්වීම, ව්‍යායාමය.

7. ගිහියන් සිටි පිරිසෙහි පාමොක් නොඋදෙසීම, ඇරසුම් නැති ව පාමොක් උදෙසීම, වොදනාවස්සුයෙහි විසු තෙරනමක් උපෝසථාදිය නො දැනීම, බොතෝ හිසුන් උපෝසථාදිය නොදැනීම, එකෙණෙහි එක් හිසු-තමකට අණ කිරීම, නවකයන් නොයෑම.

8. කිනම් දිනයක් දැ සි පිලිවිසීම, ගණන විවාරීම, දුර යන කල්හි සැලකිරීම අමතක වීම, පොතෝගෙය කසල සහිත වීම, අසුන් නො පැණවීම, පහන් නො දැල්වීම, දිශා යන කල ඇදුරන් නො පිලිවිසීම, අන්‍ය බහුශ්‍රැත හිසුනමකගේ පැමිණීම.

9. සමීප ආවාසයකට එක් නමක් යැවීම, වස් විසු පැවිද්දන් පොහොය කිරීම, පාරිශුද්ධිය ගෙණ පොහොය කිරීම, ඡන්දය ගෙණ කමී කිරීම, නැයන් හිසුහු අල්ලා ගත් කල කමී කිරීම, ගඟී හිසුනම, සිටුනමට පාමොක් උදෙසීම, කුන් නම ඤානයය තබා පාරිසුද්ධිඋපෝසථය කිරීම, දෙනම පිලිබඳ පාරිසුද්ධිඋපෝසථය, එක් නම පිලිබඳ අධිධානඋපෝසථය, ආපත්තියට පැමිණීම, සහාගාපතනින් දෙසීම හා පිලිගැනීම, ඇවැත් සිහි කිරීම.

- 10. සබ්බො සබ්බෙසො වෙමනිකො න ජානනති ¹ බහුසස්සනො,
බහු සමසමො ථොකා පරිසා අවුට්ඨිතාය ව ²
- 11. එකච්චො වුට්ඨිතා සබ්බො ජානනති ව වෙමනිකා,
කප්පනෙච්චාති කුකකුච්චො ජානං පසං සුණනති ව.
- 12. ආවාසිකෙන ආගනතු වානුපණ්ණරසො පුන,
පාරිපදො පණ්ණරසො ලිඛගසංවාසකා ³ උනො.
- 13. පාරිවාසානුපොසථො ⁴ අකුඤ්ඤා සමසසාමග්ගිතා,
එතෙ විතතතා උද්දානා වජ්ඣී විභුතකාරණාති.

- 1. “න ජානනති” ජ වි. තො වි. ම නු ප.
- 2. “පරිසායාවුට්ඨිතාය ව” අ වි.
 ,, පරිසාය අවුට්ඨිතාව P T S ජ වි. ම නු ප.
 ,, “පරිසාය අවුට්ඨිතා” තො වි.
- 3. “ලිඛගසංවාසකා” අ වි. ජ වි. තො වි. ම නු ප.
- 4. “පාරිවාසානුපොසථො” අ වි ජ වි. තො වි. ම නු ප.

10. සියලු සඛකයාගේ සහාය ඇවෑතෙහි විමනිය, නො දැනීම, බහුශ්‍රැව භික්ෂුනමකගේ වචනය පරිදි ඇවෑතට පිළියම් කිරීම, බොහෝ භික්ෂුන්ගේ පැමිණීම, ගණනින් සමාන භික්ෂු පිරිසක් පැමිණීම, ටික පිරිසක් පැමිණීම, පිරිස නො නැගිටි කල්හි පැමිණීම.

11. කොටසක් නැගී සිටි කල පැමිණීම, සියලු පිරිස නැගී සිටි කල පැමිණීම, වගීය සි දැන පොහොය කිරීම, වෙමනික ව පොහොය කිරීම, කැප ද නො කැප ද සි කුකුස් කිරීම, තවත් භික්ෂුන් ඇතැ සි දැන කිරීම, දැක කිරීම, අසා කිරීම.

12. ආවාසිකයන් හා ආගනතුකයෝ, ආවාසිකයන්ට වාතුදුසිය, ආගනතුකයන්ට පණණරසිය, ආවාසිකයන්ට පණණරසිය, ආගනතුකයන්ට වාතුදුසිය, ආවාසිකයන්ට පණණරසිය, ආගනතුකයන්ට පැලවිය, ආවාසිකයන්ට පැලවිය, ආගනතුකයන්ට පණණරසිය, ආවාසිකයන්ට පැලවිය, නානාසංවාසක, සමානසංවාසක යන උභයසංවාසකයෝ.

13. පාරිවාසිකපාරිසුද්ධිඋපොසථය, සඛකසාමග්ගිය හැර නො පොහෝ දිනයෙහි පොහොය නො කිරීම - යන වසතු ප්‍රකාශ කිරීමට කරුණු වූ මේ උද්දානයෝ බෙදන ලදහ

වස්සුපනායිකකව්‍යය.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵ්වතෙ කලඤ්ඤතිවාපෙ.

2. තෙන බො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛුනං වස්සාවාසො අප්පඤ්ඤතොනො හොති.

3. තෙධ 1 භික්ඛු හෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි වාරිකං වරනති.

4. මනුස්සා උඡ්ඤායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා හෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි වාරිකං වරිස්සනති, හරිතාති තිණාති සමමදදනතා, එකිත්ථියං ජීවං විහෙසෙන්නා, බහු බුද්දකෙ පාණේ සඛිසාතං ආපාදෙනතා? ඉමෙ හි නාම අඤ්ඤතිත්ථියා දුරකතාධම්මො වස්සාවාසං අලලීයිස්සනති. සඛිකාසයිස්සනති.² ඉමෙ හි නාම සකුන්තකා රුකඛගෙහසු කුලාවකාති කරිතා වස්සාවාසං අලලීයිස්සනති. සඛිකාසයිස්සනති. ඉමෙ හි පන සමණා සක්‍යපුත්තියා හෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි වාරිකං වරනති, හරිතාති තිණාති සමමදදනතා, එකිත්ථියං ජීවං විහෙසෙන්නා, බහු බුද්දකෙ පාණේ සඛිසාතං ආපාදෙනතා” ති.

5. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සාතං උඡ්ඤායනනාතං ඛියනනාතං විපාවෙනනාතං.

6. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං.

7. අථ බො භගවා එතසමීං නිදනෙ එතසමීං පකරණෙ ධමමීං කථං කතා භික්ඛු ආමනොසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සං උපගනතු” නති.

8. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “කද හු බො වස්සං උපගනනඛබ්බ” නති.

9. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වස්සානෙ වස්සං උපගනතු” නති.

10. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි “කති නු බො³ වස්සුපනායිකා” ති.

11. භගවතො එතමත්ථං ආරොවෙසුං. “දොමා භික්ඛවෙ, වස්සුපනායිකා: පුරිමිකා. පච්ඡිමිකා ව.⁴ අපරජ්ජුගතාය ආසාලභියා පුරිමිකා උපගනනඛබ්බා. මාසගතාය ආසාලභියා පච්ඡිමිකා උපගනනඛබ්බා. ඉමා බො භික්ඛවෙ, දො වස්සුපනායිකා” ති.

12. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගතියා භික්ඛු වස්සං උපගනන්තා අනන්තරාවස්සං වාරිකං වරනති.

1. “තෙ ඉධ” ම ඡ සං. 2. “සඛිකස’යිස්සනති” ම ඡ සං. සඛිකාපයිස්සනති. P T S.
3. “කීනභුබො” කොසුපි P T S. ඡ චි. තො චි ම හු ප.
4. “පච්ඡිමිකාති” ම ඡ සං. P T S.

වසසුපනා සිකකවකාය.

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර ලෙනෙහුන්ට බොජුන් දුන් බිම වූ වෙළුපනාරාමයෙහි වැඩ වාසය කරණ සේක.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් භික්ෂුන්ට වස් විසීම නො පණවන ලද්දේ වේ.

3. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු තෙමන්තයෙහි ද ගිඞ්ඞානසෙය්හි ද වසාන-යෙහි ද සැරිසරන්.

4. මිනිස්සු “කෙසේ නම් ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ තෙමන්තයෙහි ද ගිඞ්ඞානසෙය්හි ද වසානසෙය්හි ද නිල් තණ මහිමන් (පාගමන්) එකිනිසුන් ජීව පෙලමන් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමන් වාරිකා කරන්-ද?” මේ අන්‍යතීච්චිකපරිවාර්චකයෝ වැරැදි සේ කියූ දහම් ඇත්තාහු ද වස් විසීමෙහි ඇලෙත් උත්සාහ රහිතව නිතර එක තැන වසන්තාහු ය. මේ කුරුල්ලෝ ද ගස් මුදුන්හි කුඩු සාදා ගෙන වැසිකාල-යෙහි (ඒ කුඩුවල) ඇලී වසන්නෝ ය. (ගොදුරු සෙවීමෙහි) උත්සාහ නැති ව නිතර එක තැන වසන්නෝ ය. මේ ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රියයෝ තෙමන්තයෙහි ද ගිඞ්ඞානසෙය්හි ද වසානසෙය්හි ද නිල් තණ මහිමන් එකිනිසුන් ජීව පෙලමන් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමන් වාරිකා කරන්” සි අවමන් කෙරෙත්. තිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

5. භික්ෂුහු අවමන් කරණ තිඤ්ඤ කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසූහ.

6. එවිට භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

7. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කාරණයෙහි දැකුම් කතා කොට “මහණෙනි, මම වස් එළඹෙන්නට අනුදනිමි” සි භික්ෂුන් ඇමතුසේක.

8. එකල්හි භික්ෂුන්ට “කවද වස් එළඹිය යුතු ද?” සි සිත් වි ය.

9. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වසාන සාදුවෙහි වස් එළඹෙන්නට අනුදනිමි” සි.

10. එකල්හි “වස් එළඹීම කෙතෙක් ද?” සි භික්ෂුන්ට සිත් වි ය.

11. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පෙරවස් එළඹීම පසුවස් එළඹීම යැ සි මේ වස් එළඹීම දෙකෙකි. ඇසල පුණු පොහොය අතික් දිනට ගිය කල්හි ඇසල පුණු පොහොයින් පසුදින-යෙහි - අවපාලවිසෙහි - පෙරවස් එළඹිය යුතු ය, ඇසල පුණුපොහොයෙන් මසක් ඉක්ම ගිය කල්හි පසුවස් එළඹිය යුතු ය. මහණෙනි, මේ වස් එළඹීම දෙක” සි.

12. එකල්හි සවග මහණෝ වස් එළඹ වස් තුළ වාරිකාව කරන්.

13. මනුස්සා නළෙව උඡ්ඤායනති, භියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සඤ්ජනනියා නෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි චාරිකං චරිස්සනති, හරිතාති තිණාති සමමදදනතා, එකිඤ්ඤං ජීවං විහෙයෙනතා, බහු බුද්දකෙ පාණෙ සංඝාතං ආපාදෙනතා? ඉමෙ හි නාම අඤ්ඤතිඤ්ඤායා දුරකඛාතධමමා වස්සාවාසං අලලීසිස්සනති, සඛිකාසසිස්සනති. ඉමෙ හි නාම සකුනතකං රුකබගෙසු කුලාවකාති කරිතා වස්සාවාසං අලලීසිස්සනති, සඛිකාසසිස්සනති. ඉමෙ පන සමණා සඤ්ජනනියා නෙමනනමපි ගිමහමපි වස්සමපි චාරිකං චරනති හරිතාති තිණාති සමමදදනතා, එකිඤ්ඤං ජීවං විහෙයෙනතා, බහු බුද්දකෙ පාණෙ සංඝාතං ආපාදෙනතා” ති.

14. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උඡ්ඤායනානං භියනනානං විපාවෙනානං. යෙන භික්ඛු අපච්චිතා තෙ උඡ්ඤායනති, භියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු වස්සං උපගනතවා අනතරාවස්සං චාරිකං චරිස්සනති?” ති.

15. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඤ්ඤං අරොවෙසුං.

16. අථ බො භගවා එතසමී තිදනෙ එතසමී පකරණෙ ධමමිං කථං කචා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, වස්සං උපගනතවා පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡමං වා තෙමාසං අවසිච්චා චාරිකා පකකමිතබ්බා. යො පකකමෙය්‍ය, ආපතති දුකකථස්සා” ති.

17. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු න ඉච්ඡනති වස්සං උපගනතුං.

18. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, වස්සං න උපගනතබ්බං, යො න උපගවෙඡ්ඡය්‍ය, ආපතති දුකකථස්සා” ති.

19. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු තදහු වස්සුපනාසි-කාය වස්සං අනුපගනතුකාමා සඤ්චිච්ච ආවාසං අතිකකමනති.

20. භගවතො එතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, තදහු වස්සු-පනාසිකාය වස්සං අනුපගනතුකාමෙන සඤ්චිච්ච ආවාසො අතිකකමි-තබ්බො. යො අතිකකමෙය්‍ය, ආපතති දුකකථස්සා” ති.

21. තෙන බො පන සමයෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො වස්සං උකකඛසිභුකාමො භික්ඛුතං සනතිකෙ දුතං පාහෙසි: “යදි පනය්‍යා ආගමෙ ජ්ඣේහ වස්සං උපගවෙඡ්ඡය්‍ය” නති.

22. භගවතො එතමඤ්ඤං අරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, රාජුතං අනුචතතිභු” නති.

23. අථ බො භගවා රාජගහෙ යථාභීරවතං විහරිතා යෙන ඝාවඤ්ඤී, තෙන චාරිකං පකකාමී. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන ඝාවඤ්ඤී, තදවසරී. තහු සුදං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ඡේතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

13. මිනිස්සු පෙර මෙන් “ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ තෙමනනයෙහි ද ගිම්හානයෙහි ද වසානනයෙහි ද නිල් තණ මහිමින් එකිනිදියර්ව පෙළමින් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමින් කෙසේ නම් වාරිකාවෙහි හැසිරෙත් ද? මේ අන්‍යනිදීනයෝ වැරදි සේ කියූ ධම් ඇත්තාහු වස් විසීමෙහි ඇලෙන්නාහු ය. උත්සාහ රහිත ව නිතර එක තැන වසන්-නාහු ය. මේ කුරුල්ලෝ ගස් මුදුන්හි කුඩු සාදා ගෙණ වැසිකාලයෙහි (කුඩුවල) ඇලී වසන්නාහු ය. (ගොදුරු සෙවීමෙහි) උත්සාහ නැති ව නිතර එක තැන වසන්නාහු ය. මේ ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රියයෝ තෙමනනයෙහි ද ගිම්හානයෙහි ද වසානනයෙහි ද නිල් තණ මහිමින් එකිනිදියර්ව පෙළමින් බොහෝ කුඩා සතුන් විනාශයට පමුණුවමින් වාරිකාව කෙරෙත්” යි අවමන් කෙරෙත්, නිඤ්ඤ කෙරෙත්, දෙස් කියත්.

14. භික්ෂුහු අවමන් කරණ, අගුණ පතුරුවන, දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ බස් ඇසුහ. යම් ඒ ආශාරහිත භික්ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂුහු “සවග මහණෝ කෙසේ නම් වස් ඵලඹ වස තුළ වාරිකාව කරත් දැයි ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

15. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ.

16. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ භාරණයෙහි දූහැමි කතා කොට “මහණෙනි, වස් ඵලඹ පලමු තෙමස හෝ පසු තෙමස හෝ නො වැස වාරිකා නො කට යුතු ය. යමෙක් වාරිකා කරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ යැ” යි භික්ෂුන් අමතා වදාළසේක.

17. එකල්හි සවග මහණෝ වස් ඵලඹෙන්ට නො කැමැති වෙති.

18. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ. “මහණෙනි, වස් නො ඵලඹය යුතු නො වේ. යමෙක් වස් නො ඵලඹෙන්ගේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ”

19. එකල්හි සවග මහණෝ එදවස වස් ඵලඹෙන දිනයෙහි වස් නො ඵලඹෙනු කැමැත්තෝ දැන දැන ආවාසය ඉක්මවා යෙත්.

20. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ. “මහණෙනි, එදවස වස් ඵලඹෙන දිනයෙහි වස් නො ඵලඹෙනු කැමැත්තාහු විසින් දැන දැන ආවාසය නො ඉක්මවිය යුතු ය. යමෙක් ඉක්මවන්නේ නම්, දුකුලා-ඇවැත් වේ”

21. එකල්හි මගධියෙහි වූ සෙනා ඇති බ්‍රහ්මඤ්ඤ රජ තෙමේ වස් මුලට අදිනු කැමැත්තේ “ආර්යයෝ ලබන පුර පසලොස්වක් නිව්යෙහි වස් ඵලඹෙන්නාහු නම් යෙහෙකැ” යි භික්ෂුන් වෙතට දුතයකු යැවී ය.

22. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකළහ. “මහණෙනි, රජුන්ට එකඟ ව පවතින්නට අනුදනිමි” යි. වදාළසේක.

23. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කැමැති තාක් වාසය කොට සැවැත්නුවර සැරි සරා වැඩි සේක. පිළිවෙලින් සැරි සරණ සේක් සැවැත් නුවරට පැමිණියාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත් නුවර ජෙනවනනයෙහි අනේපිඬු සිටිනුගේ ආරාමයෙහි වාසය කරණ සේක.

24. තෙන බො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු උදෙනො උපාසකෙන සමිසං උද්දිසු විහාරො කාරාපිතො තොති.

25. සො භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පානෙසි: “ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ච දුතුං, ධම්මං ච සොතුං, භික්ඛු ච පසසිතු” නති.

26. භික්ඛු එවමාහංසු: “නගචතා ආචුසො, පඤ්ඤතනං න වසුං උපගන්තො පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡිමං වා තෙමාසං අචසිතො වාරිකා පකකම්භබ්බාති. ආගමෙතු උදෙනො උපාසකො යාච භික්ඛු වසුං වසන්ති. වසුං චුත්ථා ආගමීසුනති. සචෙ පනසු අචවාසිකං කරණීයං, තත්ච ආවාසිකානං භික්ඛුනං සනතිකෙ විහාරං පතිට්ඨාපෙතු” ති.

27. උදෙනො උපාසකො උජ්ඣායති, ඕසති, විපාවෙති: “කථං හි නාම හදන්තා මයා පතීතෙන ආගමීසුනති. 1 දුතං හි දයකො කාරකො සංසුපට්ඨාතො” ති.

28. අසොසාසුං බො භික්ඛු උදෙනසු උපාසකසු උජ්ඣායන්තසු ඕසන්තසු විපාවෙන්තසු.

29. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ බො භගවා එතස්මිං තිදුතෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතො භික්ඛු ආමන්තෙසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සත්තන්තං සත්තාහකරණීයෙන පතීතෙ ගන්තුං, න තෙච අප්පතීතෙ - භික්ඛුසු භික්ඛුණීයා සිකම්මානාය සාමණෙරසු සාමණෙරියා උපාසකසු උපාසිකාය. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං සත්තන්තං සත්තාහකරණීයෙන පතීතෙ ගන්තුං. න තෙච අප්පතීතෙ, සත්තාහ- සන්තිවතො කාතබ්බො.”

30. “ඉධ පන භික්ඛවෙ උපාසකෙන සමිසං උද්දිසු විහාරො කාරාපිතො ගොති. සො වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පතීණෙය්‍ය ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ච දුතුං, ධම්මං ච සොතුං, භික්ඛු ච පසසිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පතීතෙ, න තෙච අප්පතීතෙ, සත්තාහ- සන්තිවතො කාතබ්බො”

1. “ආගච්ඡසුනති” ම ඡ සං. P T S.

24. එකල්හි කොසොල්දනවිවෙහි උදෙන නම් උපාසකයා විසින් සමිසයා උදෙසා විහාරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ.

25. හෙතෙමේ “පින්වතුන් වහන්සේ වසින සේක්වා, මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂුන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි” යි භික්ෂුන් වෙතට දුතයකු යැවී ය.

26. භික්ෂුහු, “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වස් ඵලමි පලමු තෙමස හෝ පසු තෙමස හෝ නො වැස වාරිකා නො කට යුතු ය යි පණවන ලද්දේය. (එහෙයින්) උදෙන උපාසක තෙමේ යම් තාක් භික්ෂුහු වස් වෙසෙත් ද, ඒ නාක් බලාපොරොත්තු වේවා. වස් පැවරුවෝ (වස් වැස පවරා නිමවුවෝ) එන්තාහ. යම් ලෙසකින් ඉක්මනින් කල යුතු කටයුත්තක් වන්නේ නම්, එහි ම ආවාසික භික්ෂුන්ගේ වෙත විහාරය පිහිටුවා” යි කීහ.

27. උදෙන උපාසක තෙමේ “පින්වතුන් වහන්සේ මා පණිවිඩ එවූ කල්හි කෙසේ නම් නො එත් ද? මම දයකයෙක් වෙමි. කටයුතු කරන්නෙක් වෙමි. සමිසාපසාදකයෙක් වෙමි” යි අවමන් කරයි. නිත්‍ය කරයි. දෙස් කියයි.

28. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නිත්‍ය කරණ දෙස් කියන උදෙන උපාසකයාගේ කතාව ඇසූහ.

29. එකල්හි භික්ෂුහු මේ වග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැලකලහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනසෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, පණිවිඩ එවූ කල්හි සන් දෙනකුන් වෙතට සන්තාහකරණියයෙන් යන්නටත් පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යන්නටත් අනුදනිමි. මහණෙනි, මහණ මෙහෙණ හික්මෙන්නිය හෙරණ හෙරණි උපාසක උපාසිකා යන මේ සන් දෙනා වෙතට පණිවිඩ එවූ කල්හි සන්තාහකරණියයෙන් යන්නටත් පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යන්නටත් අනුදනිමි. සන්සෙත් ආ පසු ඊම කට යුතු ය”

30. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් සමිසයා උදෙසා විහාර-යෙක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඉදින් ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වසින සේක්වා, මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂුන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන් වෙතට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ එවූ කල්හි සන්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය, සන්සෙත් ආපසු ඊම කල යුතු ය.”

31. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සඛ්ඤං උද්දිස්ස අඛස්සොගො කාරාපිතො හොති -පෙ- පාසාදෙ කාරාපිතො හොති -පෙ- හමම්ඨං කාරාපිතං හොති -පෙ- ගුහා කාරාපිතා හොති -පෙ- පරිවෙණං කාරාපිතං හොති -පෙ- කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති -පෙ- උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- කපපියකුට්ඨි කාරාපිතා හොති -පෙ- වච්චකුට්ඨි කාරාපිතා හොති -පෙ- වඛකමො කාරාපිතො හොති -පෙ- වඛකමනසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- උදපානො කාරාපිතො හොති -පෙ- උදපානසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති -පෙ- ජන්තාසරසාලා කාරාපිතා හොති -පෙ- පොකඛරණී කාරාපිතා හොති -පෙ- මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආරාමො කාරාපිතො හොති -පෙ- ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය, ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දුතුං ධම්මං ව සොතුං භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න කෙව අපපභිතෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.

32. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සමබ්‍රහ්මලෙ භික්ඛු උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. අඛස්සොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. හමම්ඨං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. කපපියකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වච්චකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වඛකමො කාරාපිතො හොති. වඛකමනසාලා කාරාපිතා හොති. උදපානො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරාපිතා හොති. ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති. ජන්තාසරසාලා කාරාපිතා හොති. පොකඛරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දුතුං ධම්මං ව සොතුං භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න කෙව අපපභිතෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

33. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන භික්ඛුණිසඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රහ්මලා භික්ඛුණියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුණිං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රහ්මලා සිකම්මානායො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සිකම්මානං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රහ්මලෙ සාමණෙතෙර උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රහ්මලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරීං උද්දිස්ස -පෙ- විහාරො කාරාපිතො හොති. අඛස්සොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. හමම්ඨං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. කපපියකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වච්චකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වඛකමො කාරාපිතො හොති. වඛකමනසාලා කාරාපිතා හොති. උදපානො කාරාපිතො හොති. උදපානසාලා කාරාපිතා හොති. ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති. ජන්තාසරසාලා කාරාපිතා හොති. පොකඛරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා, ඉච්ඡාමි දුතං ව දුතුං ධම්මං ව සොතුං භික්ඛු ව පස්සිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න කෙව අපපභිතෙ: සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

31. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් සඛසයා උදෙසා ගුරු එ සියාපක් වැනි සෙවෙති ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සිවුරැස් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සඳලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කොටු ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- උපසාන ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කැප කිලියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වැසි කිලියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වඩකුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලීඳක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලීන් හලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජන්තාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජන්තාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මණඛපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂුන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන් වෙත දුතයකු එවන්නේ නම් මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සන්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියකින් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

32. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් බොහෝ භික්ෂුන් උදෙසා -පෙ-එක් භික්ෂුවක් උදෙසා විහාරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. අඩසෙවෙති ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සඳලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැප කිලියක් කරවන ලද්දේ වේ. වැසිකිලියක් කරවන ලද්දේ වේ. සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩකුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලීන් හලක් කරවන ලද්දේ වේ. ජන්තාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ජන්තාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණඛපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට බණ අසන්නට භික්ෂුන් දකින්නට කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන් වෙතට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සන්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

33. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් මෙහෙණි සහ උදෙසා -පෙ- බොහෝ මෙහෙණන් උදෙසා -පෙ- එක් මෙහෙණක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හික්මෙන්නියන් උදෙසා -පෙ- එක් හික්මෙන්නියක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හෙරණුන් උදෙසා -පෙ- එක් හෙරණකු උදෙසා -පෙ- බොහෝ සාමණේරීන් උදෙසා -පෙ- එක් සාමණේරියක උදෙසා විහාරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. අඩ සෙවෙති ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සඳලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැප කිලියක් කරවන ලද්දේ වේ. සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩකුමණ ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලීඳක් කරවන ලද්දේ වේ. ලීන් හලක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණඛපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂුන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන් වෙතට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලු කල්හි සන්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලු කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආපසු ඊම කළ යුතු ය.”

34. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසකෙන අන්තනො අත්ථො නිවෙසනං කාරාපිතං හොති. -පෙ- සයනිසරං කාරාපිතං හොති. -පෙ- උද්දෙසිතො¹ කාරාපිතො හොති. -පෙ- අවට්ඨා කාරාපිතො හොති. -පෙ- මාලො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආපණො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආපණසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. -පෙ- හමමියං කාරාපිතං හොති. -පෙ- ගුහා කාරාපිතා හොති. -පෙ- පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. -පෙ- කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. -පෙ- උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- අග්නිසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- රසවතී කාරාපිතා හොති. -පෙ- වච්චකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. -පෙ- වඛකමො කාරාපිතො හොති. -පෙ- වඛකමනසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- උද්දපානො කාරාපිතො හොති. -පෙ- උද්දපානසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති. -පෙ- ජන්තාසරසාලා කාරාපිතා හොති. -පෙ- පොකඛරණී කාරාපිතා හොති. -පෙ- මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආරාමො කාරාපිතො හොති. -පෙ- ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. -පෙ- පුත්තස්ස වා වාරෙය්‍යං හොති. -පෙ- ධිතුයා වා වාරෙය්‍යං හොති. -පෙ- ගිලානො වා හොති. -පෙ- අභිඤ්ඤානං වා සුත්තන්තං හණ්ඨි. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණේය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා. ඉමං සුත්තන්තං පරියාපුණීස්සන්ති, පුරායං සුත්තන්තො පලුඤ්ඤිති’ ති. අඤ්ඤන්තරං වා පනස්ස කිච්චං හොති කරණීයං වා, සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණේය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු හදන්තා. ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤෙ දුතුං, ධම්මඤ්ඤෙ සොතුං, භික්ඛු ව පසසිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සන්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න තෙව අපපභිතෙ. සන්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.’”

35. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සඛසං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණේය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤෙ දුතුං, ධම්මඤ්ඤෙ සොතුං, භික්ඛු ව පසසිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සන්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න තෙව අපපභිතෙ. සන්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.’”

36. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සඛසං උද්දිස්ස අස්සියොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. හමමියං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්නිසාලා කාරාපිතා හොති. කපපියකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වච්චකුට්ඨි කාරාපිතා හොති. වඛකමො කාරාපිතො හොති. වඛකමනසාලා කාරාපිතා හොති. උද්දපානො කාරාපිතො හොති. උද්දපානසාලා කාරාපිතා හොති. ජන්තාසරං කාරාපිතං හොති. ජන්තාසරසාලා කාරාපිතා හොති. පොකඛරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණේය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤෙ දුතුං, ධම්මඤ්ඤෙ සොතුං, භික්ඛු ව පසසිතු’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සන්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න තෙව අපපභිතෙ. සන්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.’”

1. “උද්දෙසිතො” ම ජ සං.

34. “මහණෙනි, මෙහි උපාසකයකු විසින් තමන් පිණිස ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- නිදන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- බඩු තබන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුරගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- එක කැණිමඩලෙන් යුත් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සල්පිලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සල්පිල්කලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සිවුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සදලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කොටු ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- උපසථානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- අගනිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුළුතැන්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වැසිකිලියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සක්මණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වඩකුමණ ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලිත්තලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසර සාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාම වන්තක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පුතකුගේ ආවාහ මතුලෙන් හෝ වේ. -පෙ- දුවකගේ විවාහ මතුලෙන් හෝ වේ. -පෙ- ගිලන් වූයේ හෝ වේ. -පෙ- ප්‍රසිද්ධ වූ සුත්‍රධර්මයක් හෝ කියයි. හෙතෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මේ සුත්‍ර ධර්මය යම් තාක් නො නැසේ ද, ඊට පෙර මේ සුත්‍රධර්මය පුත්‍රණු කරන්නාහු’ සි භික්ෂුන් වෙතට දුතයකු එවන්නේ ද, ඔහුගේ අත් කිසක් හෝ කටයුත්තක් හෝ වේ ද, (එකල) හෙතෙමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා, මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂුන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ සි භික්ෂුන් වෙතට දුතයකු එවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලි කල්හි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලි කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආ පසු ඊම කල යුතු ය.”

35. “මහණෙනි, මෙහි උපාසිකාවක විසින් සධ්‍යයා උදෙසා විකාරයක් කරවන ලද්දේ වේ. ඕ නොමෝ ඉදින් ‘ආයතීයන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂුන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ සි භික්ෂුන් වෙතට, දුතයකු එවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලි කල්හි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලි කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආ පසු ඊම කල යුතු ය.”

36. “මහණෙනි, මෙහි උපාසිකාවක විසින් සධ්‍යයා උදෙසා අඩ සෙවෙහි ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිවුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සදලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසථාන ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අගනිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැපකිලියක් කරවන ලද්දේ වේ. වැසිකිලියක් කරවන ලද්දේ වේ. සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩකුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. ලිත්තලක් කරවන ලද්දේ වේ. ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ජනනාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණ්ඩපයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමවන්තක් කරවන ලද්දේ වේ. ඕ නොමෝ ‘ආයතීයන් වහන්සේලා වහිනසේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද බණ අසන්නට ද භික්ෂුන් දකින්නට ද කැමැත්තෙමි’ සි භික්ෂුන් වෙතට දුතයකු එවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ඩිත ඵලි කල්හි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ඩිත නො ඵලි කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් ආ පසු ඊම කල යුතු ය.

37. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සමබ්‍රලෙ භික්ඛ උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛං උද්දිස්ස -පෙ- භික්ඛුණීසඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රලා භික්ඛුණීයො උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුණී උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රලා සිකඛිමානායො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සිකඛිමානං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රලෙ සාමණෙරෙ උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස පෙ-- එකං සාමණෙරී උද්දිස්ස -පෙ- අත්තනො අත්ථාය නිවෙසනං කාරාපිතං හොති. සයනීසරං කාරාපිතං හොති. උද්දෙසිතො කාරාපිතො හොති. අට්ටො කාරාපිතො හොති. මාලො කාරාපිතො හොති. ආපණෙ කාරාපිතො හොති. ආපණ සාලා කාරාපිතො හොති. පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. ගමමියං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරා- පිතා හොති. රසවතී කාරාපිතා හොති. වච්චකුටී කාරාපිතා හොති, වඛකමො කාරාපිතො හොති. වඛකමනසාලා කාරාපිතා හොති. උද්දානො කාරාපිතො හොති. උද්දානසාලා කාරාපිතා හොති. ජන්තාසරං කාරා- පිතං හොති. ජන්තාසරසාලා කාරාපිතා හොති. පොකඛරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. පුත්තස්ස වා වාරෙය්‍යං හොති. ධිතුයා වා වාරෙය්‍යං හොති. ගිලානා වා හොති. අභිඤ්ඤානං වා සුත්තන්තං හණති. සා වෙ භික්ඛුනා සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉමං සුත්තන්තං පරියාපුණ්ණියානති, පුරායං සුත්තන්තො පලුජ්ජති’ ති. අඤ්ඤ කරං වා පනස්සා කිච්චං හොති කරණීයං වා. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤ ව දුතුං, ධම්මඤ්ඤ සොදුං, භික්ඛු ව පසසිතු’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න තෙව අප්පභිතෙ සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.’”

38. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- භික්ඛුණීයා සඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සිකඛිමානාය සඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සාමණෙරන්ත සඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සාමණෙරියා සඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රලෙ භික්ඛු උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛං උද්දිස්ස -පෙ- භික්ඛුණීසඛ්ඤං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රලා භික්ඛුණීයො උද්දිස්ස -පෙ- එකං භික්ඛුණී උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රලා සිකඛිමානායො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සිකඛිමානං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රලෙ සාමණෙරෙ උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස -පෙ- සමබ්‍රලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස -පෙ- එකං සාමණෙරී උද්දිස්ස -පෙ- අත්තනො අත්ථාය විහාරො කාරාපිතො හොති. අසිසියොගො කාරාපිතො හොති. පාසාදෙ කාරාපිතො හොති. ගමමියං කාරාපිතං හොති. ගුහා කාරාපිතා හොති. පරිවෙණං කාරාපිතං හොති. කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති. උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති. අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති. කප්පියකුටී කාරාපිතා හොති. වඛකමො කාරාපිතො හොති. වඛකමනසාලා කාරාපිතා හොති. උද්දානො කාරාපිතා හොති. උද්දානසාලා කාරාපිතා හොති. පොකඛරණී කාරාපිතා හොති. මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති. ආරාමො කාරාපිතො හොති. ආරාමවජ්ඣ කාරාපිතං හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘ආගච්ඡන්තු අය්‍යා ඉච්ඡාමි දුතඤ්ඤ දුතුං, ධම්මඤ්ඤ සොදුං, භික්ඛු ව පසසිතු’නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිතෙ. න තෙව අප්පභිතෙ සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො’ ති.

37. “මහණෙනි, මෙහි උපාසිකාවක විසින් බොහෝ භික්ෂුන් උදෙසා -පෙ- එක් භික්ෂුනමක් උදෙසා -පෙ- මෙහෙණසහ උදෙසා -පෙ- බොහෝ මෙහෙණන් උදෙසා -පෙ- එක් මෙහෙණක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හික්මෙන්තියන් උදෙසා -පෙ- එක් හික්මෙන්තියක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හෙරණුන් උදෙසා -පෙ- එක් හෙරණකු උදෙසා -පෙ- බොහෝ සාමනෙරීන් උදෙසා -පෙ- එක් සාමනෙරියක උදෙසා -පෙ- තමන් පිණිස ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. නිදන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- බඩු තබන ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුරගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- එක් කැණිමඩලින් යුත් ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කඩ පිලක් කරවන ලද්දේ වේ. කඩපිල්කලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සිටුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සදලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසාන-ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මුළුතැන්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වැසිකිලියක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- සක්මනක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- වඩකුමණශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ලින්හලක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසරයෙක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ජනනාසර ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- මණ්ඩපයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාමයක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- ආරාම වත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. -පෙ- පුතකුගේ ආවාත මගුලෙක් වේ. -පෙ- දුටුකගේ විවාහ මගුලෙක් හෝ වේ. -පෙ- ගිලන් වූවා හෝ වේ. -පෙ- ප්‍රසිද්ධ වූ සුත්‍ර ධර්මයක් හෝ කියයි. -පෙ- ඕ නොමෝ ‘ආර්යියන් වනන්සේලා වඩිනසේක්වා. මේ සුත්‍ර ධර්මය යම් තාක් පලුදු වේ ද, ඊට පෙර මේ සුත්‍ර ධර්මය පුහුණු කරන්නාහු’ යි භික්ෂුන් වෙතට දුතියකු එවන්නී ද, ආ පිලිබද කලයුතු එක්තරා කටයුත්තෙක් හෝ වේ ද, මහණෙනි, පණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවත ඊම කල යුතු ය.”

38. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් සමිසයා උදෙසා -පෙ- මෙහෙණක විසින් සමිසයා උදෙසා -පෙ- හික්මෙන්තියක විසින් සමිසයා උදෙසා -පෙ- හෙරණකු විසින් සමිසයා උදෙසා -පෙ- හෙරණියක විසින් සමිසයා උදෙසා -පෙ- බොහෝ භික්ෂුන් උදෙසා -පෙ- එක් මහණකු උදෙසා -පෙ- මෙහෙණ සහ උදෙසා -පෙ- බොහෝ මෙහෙණන් උදෙසා -පෙ- එක් මෙහෙණක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හික්මෙන්තියන් උදෙසා -පෙ- එක් හික්මෙන්තියක උදෙසා -පෙ- බොහෝ හෙරණුන් උදෙසා -පෙ- බොහෝ හෙරණකු උදෙසා -පෙ- බොහෝ සාමනෙරීන් උදෙසා -පෙ- එක් සාමනෙරියක උදෙසා -පෙ- තමන් පිණිස ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. අඩසෙවෙහි ඇති ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සිටුරැස්ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. සදලු සහිත ගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. ගුහාවක් කරවන ලද්දේ වේ. පිරිවෙණක් කරවන ලද්දේ වේ. කොටුගෙයක් කරවන ලද්දේ වේ. උපසානශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. අග්නිශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. කැප කිලියක් කරවන ලද්දේ වේ. සක්මනෙක් කරවන ලද්දේ වේ. වඩකුමණ ශාලාවක් කරවන ලද්දේ වේ. ලිදක් කරවන ලද්දේ වේ. ලින්හලක් කරවන ලද්දේ වේ. පොකුණක් කරවන ලද්දේ වේ. මණ්ඩපයක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමයක් කරවන ලද්දේ වේ. ආරාමවත්තක් කරවන ලද්දේ වේ. ඕ නොමෝ ‘ආර්යියන් වනන්සේලා වඩින සේක්වා. මම දන් දෙන්නට ද මණ අසන්නට ද භික්ෂුන් දකින්නට ද කැමැත්තෙම’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු එවන්නී නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවත ඊම කල යුතු ය.”

39. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු ගිලානො හොති. සො භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං ටානෙසි: “අහං හි 1 ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති.

40. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසු:— “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චනං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං පගෙව පභිනෙ-භික්ඛුස්ස භික්ඛුණීයා සික්ඛමානාය සාමණෙරස්ස සාමණෙරියා². අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං පඤ්චනං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං, පගෙව පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.”

41. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිලානො හොති. සො වෙ භික්ඛු-නං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානභන්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානු-පට්ඨාකභන්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානනෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡස්සාමි වා, උපට්ඨතිස්සාමි වා හි. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.”

42. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස අනභීරති උප්පන්නා හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අනභීරති මෙ උප්පන්නා, ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘අනභීරති. වුපකා-සෙස්සාමි වා, වුපකාසාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමි හි. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.”

43. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස කුකකුච්චං උප්පන්නං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘කුකකුච්චං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කුකකුච්චං විනො-දෙස්සාමි වා, විනොදපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමි’ හි. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.”

44. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: “දිට්ඨිගතං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘දිට්ඨිගතං විචෙවෙ-ස්සාමි වා, විචෙවාවෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමි’ හි. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.”

1. “අහං” ම ඡ සං. අ ච්. ජ ච්. තො ඊ. ම නු ප.
2. “සාමණෙරිය” සි මු.

39. එකල්හි වනාහි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ “මම ගිලන් වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දූතයකු යැවූයේ ය.

40. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ වග සැලකලහ. “මහණෙනි, මහණෙක මෙහෙණකු හික්මෙන්නියක හෙරණෙක හෙරණියක යන පස් දෙනාගේ සමීපයට පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද සත්‍යාහකරණියයෙන් යන්ට අනුදනිමි. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? මහණෙනි, මේ පස්දෙනාගේ සමීපයට පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද සත්‍යාහකරණියයෙන් යන්ට අනුදනිමි. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් ආපසු ඊම කල යුතු ය.”

41. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ගිලන් වූයේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම ගිලන් වෙමි. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්වත් හෝ සොයන්නෙමි. ග්ලානොපසාදයකයන් සදහා බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. සුවදුක් හෝ විවාරන්නෙමි. උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්‍යාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් ආපසු ඊම කල යුතු ය.”

42. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුහට සසුන්හි කලකිරීමෙක් උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මට කලකිරීමෙක් උපන්නේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘කලකිරීම බැහැර කරන්නෙමි හෝ බැහැර කරවන්නෙමි. ඔහුට ධම් කථාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්‍යාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

43. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුහට කුකුසෙක් උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මට කුකුසෙක් උපන්නේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘කුකුස දුරු කරන්නෙමි යි හෝ, දුරු කරවලන්නෙමි යි හෝ, මොහුට ධම් කථාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්‍යාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

44. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුහට මිසදිටුවක් උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මට මිසදිටුවක් උපන්නේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂූන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දූතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘මිසදිටුව බැහැර කරන්නෙමි යි හෝ, බැහැර කරවන්නෙමි යි හෝ, මොහුට ධම් කථාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්‍යාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

45. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගරුධමමං අජ්ඣාපනො තොති පරිවාසාරතො. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගරුධමමං අජ්ඣාපනො පරිවාසාරතො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්ප-හිතෙපි පගෙව පභිතෙ: ‘පරිවාසදුතං උස්සුකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.’”

46. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු මූලාය පටිකස්සනාරතො තොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි මූලාය පටිකස්සනාරතො ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පභිතෙ: ‘මූලාය පටිකස්සනං උස්සුකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.’”

47. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානව්‍යාරතො තොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි මානව්‍යාරතො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පභිතෙ: ‘මානව්‍යදුතං උස්සුකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.’”

48. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු අබ්භානාරතො තොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි අබ්භානාරතො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පභිතෙ: ‘අබ්භානං උස්සුකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා භවිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.’”

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස සඛෙසා කමමං කන්තුකාමො ගොති. තජ්ඣීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙච්ඡීයං වා. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘සඛෙසා මෙ කමමං කන්තුකාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’ නති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි පගෙව පභිතෙ: ‘කිත්ති නු බො සඛෙසා කමමං න කරෙය්‍ය. ලහුතාය වා පරිණාමෙය්‍ය’ ති. සත්තාහං සන්තිවතො කාතබ්බො.’”

45. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ගරු ඇවැනට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගරු ඇවැනට පැමිණියේ පිරිවෙසට සුදුසු වූයේ වෙමි. භික්ෂුහු එන්වා. භික්ෂුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘පිරිවෙස් දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ (කමිවාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

46. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ‘මූලායපටිකසාන’ නම් විනයකමීයට සුදුසු වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ‘මූලායපටිකසාන’ විනයකමීයට සුදුසු වූයේ වෙමි. භික්ෂුහු එන්වා. භික්ෂුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘මූලායපටිකසානකමීය’ ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කමිවාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

47. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ මානතට සුදුසු වේ. හෙතෙමේ ‘මම මානතට සුදුසු වූයේ වෙමි. භික්ෂුහු එන්වා. භික්ෂුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද මානත දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කමිවාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

48. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ අබ්භානයට සුදුසු වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම අබ්භානයට සුදුසු වූයේ වෙමි. භික්ෂුහු එන්වා. භික්ෂුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘අබ්භානය දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි හෝ, (කමිවාකාර) අස්වන්නෙමි යි හෝ ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙකුහට සමිස තෙමේ නාඤ්ඤානියකමීය හෝ නියසාකමීය හෝ පබ්බාජනියකමීය හෝ පටිසාරණීයකමීය හෝ උකෙඛපණීයකමීය හෝ කරණු කැමැත්තේ වේ. හෙතෙමේ ‘සමිස තෙමේ මට කමීයක් කරණු කැමැත්තේ වේ. භික්ෂුහු එන්වා. භික්ෂුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සම්පයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘සමිස තෙමේ හෙසේ නම් කමී නො ම කරන්නේ ද? කමීය සැඟල්ලු බවට හෝ පෙරලන්නේ ද? යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

50. “කතං වා පනස්ස හොති සඛෙසන කමමං නඡ්ඡතීයං වා නීයස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛපනීයං වා. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘සඛෙසා මෙ කමමං අකාසී. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කීනති හු බො සමමා වන්තෙය්‍ය? ලොමං පාතෙය්‍ය? නෙඤ්ඤාං වන්තෙය්‍ය? සඛෙසා නං කමමං පටිප්පස්සමොය්‍යා’ තී. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

51. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීගි ලානා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානහතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකනතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානහෙසඡ්ඡං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡස්සාමි වා, උපට්ඨතිස්සාමි වා’ තී. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

52. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා අනභීරති උප්පන්නා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අනභීරති මෙ උප්පන්නා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘අනභීරති. පුප්පකා-සෙස්සාමි වාපුප්පකාසාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරස්සාමි’ තී. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

53. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා කුකකුච්චං උප්පන්නං හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘කුකකුච්චං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කුකකුච්චං විනො-දෙස්සාමි වා, විනොදපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරස්සාමි’ තී. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘දිට්ඨිගතං මෙ උප්පන්නං. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘දිට්ඨිගතං විචෙචෙස්සාමි වා, විචෙචාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරස්සාමි’ තී. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

55. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී ගරුධම්මං අඡ්ඤාපන්නා හොති මානත්තාරතා. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගරුධම්මං අඡ්ඤාපන්නා මානත්තාරතා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘මානත්තදුතං උස්සුකකං කරස්සාමි’ තී. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

50. “මොහුට සමසයා විසින් තප්පනියකමය හෝ නියසසකමය හෝ පබ්බාජනියකමය හෝ පටිසාරණියකමය හෝ උකෙහිපනියකමය හෝ කරණ ලද්දේ වේ. කෙනෙමේ “සමස තෙමේ මට කමයක් කෙළේ ය. භික්ෂුහු එක්වා. භික්ෂුන්ගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුතයකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘කෙසේ නම් මනා කොට පවතින්නේ ද? මහණුන්ට අනුලොම ව පවතින්නේ ද? කමියෙන් නිදහස් වන සේ පවතින්නේ ද? සමස තෙමේ ඒ කමය සංසිදුවන්නේ ද?’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

51. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණක් ගිලන් වූවා වේ. ඕ තොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්බන් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපස්ථායකයන් සදහා හෝ, බන් සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. (සුවදුක්) විචාරන්නෙමි යි හෝ, උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

52. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණකට කලකිරීමක් වේ. ඕ තොමෝ ‘මට කලකිරීමක් උපන. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘කලකිරීම සංසිදුවන්නෙමි යි හෝ, සංසිදුවා ලන්නෙමි යි හෝ, මැට ධමී කථාවක් හෝ කරන්නෙමි යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

53. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණකට කුකුසෙක් උපන්නේ වේ. ඕ තොමෝ ‘මට කුකුසෙක් උපන්නේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘කුකුස දුරු කරන්නෙමි’ යි හෝ, දුරු කරවන්නෙමි යි හෝ, මැට ධමීකථාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

54. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණකට මිසදිටුවක් උපන්නේ වේ. ඕ තොමෝ ‘මට මිසදිටුවක් උපන්නේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිඩ නො එවූ කල්හි ද මිසදිටුව බැහැර කරන්නෙමි යි හෝ, බැහැර කරවන්නෙමි යි හෝ, මැට ධමීකථාවක් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

55. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණක් ගරු ඇවැතට පැමිණියා මානතට සුදුසු වූවා වේ. ඕ තොමෝ ‘මම ගරු ඇවැතට පැමිණියා මානතට සුදුසු වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණවිඩ නො එවූ කල්හි ද මානත දීම ඉක්මන් කරන්නෙමි යි සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණවිඩ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

56. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී මූලාය පටිකස්සනාරතා තොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අතං හි මූලාය පටිකස්සනාරතා ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘මූලාය පටිකස්සනං උස්සුකකං කරිස්සාමි’ති. සත්තාහං සනතිවන්තො කාතබ්බො.’”

57. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණී අබ්බානාරතා තොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අතං හි අබ්බානාරතා ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘අබ්බානං උස්සුකකං කරිස්සාමි’ති. සත්තාහං සනතිවන්තො කාතබ්බො.’”

58. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුණීයා සඛෙසා කමමං කන්තුකාමො තොති තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛපනීයං වා. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘සඛෙසා මෙ කමමං කන්තුකාමො. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කිනති නු ඛො සඛෙසා කමමං න කරෙය්‍ය? ලුත්තාය වා පරිණාමෙය්‍යා’ති. සත්තාහං සනතිවන්තො කාතබ්බො.’”

59. “කතං වා පනස්සා තොති සඛෙසන කමමං තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උකෙඛපනීයං වා. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘සඛෙසා මෙ කමමං අකාසි. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘කිනති නු ඛො සමමා වන්තෙය්‍ය? ලොමං පානෙය්‍ය? තෙජ්ජාරං වන්තෙය්‍ය? සඛෙසා නං කමමං පටිප්පස්සමෙහය්‍යා’ති සත්තාහං සනතිවන්තො කාතබ්බො.’”

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සිකඛමානා ගිලානා තොති. සා වෙ භික්ඛුනං සනතිකෙ දුතං පභිණෙය්‍ය: ‘අතං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානහත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාක හත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානනෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨතිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සනතිවන්තො කාතබ්බො.’”

56. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණක් මූලායපටිකස්සනකමීයට සුදුසු වූවා වේ. ඕ තොමෝ ‘මම මූලායපටිකස්සනකමීයට සුදුසු වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද මූලායපටිකස්සනකමීය ඉක්මන් කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

57. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණක් අබ්බාතයට සුදුසු වූවා වේ. ඕ තොමෝ ‘මම අබ්බාතයට සුදුසු වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘අබ්බාතය ඉක්මන් කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

58. “මහණෙනි, මෙහි මෙහෙණකට සඛ්ඝ තෙමේ තජ්ජනීයකමීය හෝ නියස්සකමීය හෝ පඛාජනීයකමීය හෝ පටිසාරණීයකමීය හෝ උකෙබ්පනීයකමීය හෝ කරණ්ණ කැමැත්තේ වේ. ඕ තොමෝ ‘සඛ්ඝතෙමේ මට කමීයක් කරණ්ණ කැමැත්තේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘සඛ්ඝ තෙමේ කෙසේ නම් කමී නො කරන්නේ ද කමීය සැතැල්ලු නිරීම පිණිස හෝ පෙරළන්නේ දැයි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

59. “මාට සඛ්ඝයා විසින් තජ්ජනීයකමීය හෝ නියස්සකමීය හෝ පඛාජනීයකමීය හෝ පටිසාරණීයකමීය හෝ උකෙබ්පනීයකමීය හෝ කරණ්ණ ලද්දේ වේ. ඕ තොමෝ ‘සඛ්ඝ තෙමේ මට කමීයක් කෙළේ ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘කෙසේ නම් මනා කොට පවත්නේ ද? මහණුන්ට අනුලොම ව පවත්නේ ද? කමීයෙන් තිදහස් වන සේ පවත්නේ ද? සඛ්ඝ තෙමේ ඒ කමීය සංසිදුවන්නේ ද’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

60. “මහණෙනි, මෙහි භික්මෙන්තියක් තොමෝ ගිලන් වූවා වෙයි. ඕ තොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂූන්ගේ සම්පයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන් බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපසායකයා සදහා හෝ බත් සොයන්නෙමි. ගිලන්බෙහෙන් හෝ සොයන්නෙමි. සුවදුක් හෝ විවාරන්නෙමි’ උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

61. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සික්ඛමානාය අනභිරතී උප්පන්නා හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය කුකකුච්චං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සික්ඛමානාය සික්ඛා කුපිතා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: “සික්ඛා මෙ කුපිතා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘සික්ඛාසමාදානං උස්සුකකං කරිස්සාමි’ති සත්තාහං-සන්තිවනෙතා කාතබ්බො.”

62. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සික්ඛමානා උප්පමපජ්ජිකුකාමා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි උප්පමපජ්ජිකුකාමා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘උප්පමපදං උස්සුකකං කරිස්සාමි වා. අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා නවිස්සාමි’ති. සත්තාහං. සන්තිවනෙතා කාතබ්බො.”

63. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරෙ ගිලානො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’න්ති ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානන්තතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකන්තතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානනෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨි-භිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සන්තිවනෙතා කාතබ්බො.”

64. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරස්ස අනභිරතී උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණේරස්ස කුකකුච්චං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සාමණේරස්ස දිට්ඨි ගතං උප්පන්නං හොති. -පෙ- සාමණේරො චස්සං පුච්ඡිකුකාමො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි චස්සං පුච්ඡිකුකාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘පුච්ඡිස්සාමි වා. ආචික්ඛිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සන්තිවනෙතා කාතබ්බො.”

65. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරො උප්පමපජ්ජිකුකාමො හොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි උප්පමපජ්ජිකුකාමො. ආගච්ඡන්තු භික්ඛු. ඉච්ඡාමි භික්ඛුනං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘උප්පමපදං උස්සුකකං කරිස්සාමි වා, අනුසාවෙස්සාමි වා, ගණපුරකො වා නවිස්සාමි’ති. සත්තාහං සන්තිවනෙතා කාතබ්බො.”

66. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරී 1 ගිලානා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අහං හි ගිලානා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානන්තතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකන්තතං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානනෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨිභිස්සාමි වා’ති. සත්තාහං සන්තිවනෙතා කාතබ්බො.”

1 “සාමණේරා” සී මු.

61. “මහණෙනි, මෙහි හික්මෙන්නියකට කළකිරීමක් වේ. -පෙ- හික්මෙන්නියකට කුකුසෙක් උපන්නේ වේ. -පෙ- හික්මෙන්නියකට මිසදිවුවක් උපන්නේ වේ. -පෙ- හික්මෙන්නියකගේ ශික්ෂා තොමෝ කිපියා වේ. ඕ තොමෝ ‘මාගේ ශික්ෂා තොමෝ කිපියා ය. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිඤ්ඤාගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘ශික්ෂා-සමාදානය ඉක්මන් කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

62. “මහණෙනි, මෙහි හික්මෙන්නියක් තොමෝ ‘මම උපසපන් වනු කැමැත්තී වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිඤ්ඤාගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘උපසමපදව ඉක්මන් කරන්නෙමි සි හෝ, (කම්චදන්) අස්වන්නෙමි සි හෝ, ගණපුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

63. “මහණෙනි, මෙහි සාමනෙරයෙක් තෙමේ ගිලන් වූයේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම ගිලන් වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිඤ්ඤාගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්ඛන් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපසාදායකයන් සඳහා හෝ ඛන් සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. (සුවදුක්) විවාරන්නෙමි සි හෝ, උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

64. “මහණෙනි, මෙහි තෙරණකුට කළකිරීමක් වේ. -පෙ- තෙරණකු-හට කුකුසෙක් වේ. -පෙ- තෙරණකුහට මිසදිවුවක් වේ. -පෙ- තෙරණෙක් තෙමේ වස් විවාරණ කැමැත්තේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම වස් විවාරණ කැමැත්තේ වෙමි. හිඤ්ඤා එක්වා. හිඤ්ඤාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිඤ්ඤාගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘විවාරන්නෙමි සි හෝ කියන්නෙමි’ යි හෝ සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

65. “මහණෙනි, මෙහි තෙරණෙක් තෙමේ උපසපන් වනු කැමැත්තේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම උපසපන් වනු කැමැත්තේ වෙමි. හිඤ්ඤා එක්වා හිඤ්ඤාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිඤ්ඤාගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘උපසමපදව ඉක්මන් කරන්නෙමි සි හෝ, (කම්චදන්) අස්වන්නෙමි සි හෝ, ගණ-පුරකයෙක් හෝ වන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

66. මහණෙනි, මෙහි තෙරණක් තොමෝ ගිලන් වූවා වේ. ඕ තොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි හිඤ්ඤාගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන්ඛන් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපසාදායකයන් සඳහා හෝ ඛන් සොයන්නෙමි. ගිලන්බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. (සුවදුක්) විවාරන්නෙමි සි හෝ, උවැටන් හෝ කරන්නෙමි’ යි සත්තාහකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.

67. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරියා අනභිරතී උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණේරියා කුකකුච්චං උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණේරියා දිට්ඨි-ගතං උප්පන්නා හොති. -පෙ- සාමණේරී වස්සං පුච්ඡිතුකාමා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අතං හි වස්සං පුච්ඡිතුකාමා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘පුච්ඡිස්සාමි වා, ආචික්ඛිස්සාමි වා’ ති. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො.’”

68. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සාමණේරී සික්ඛං සමාදිසිතුකාමා හොති. සා වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අතං හි සික්ඛං සමාදිසිතු-කාමා. ආගච්ඡන්තු අය්‍යා. ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘සික්ඛා සමාදුතං උසස්සකං කරිස්සාමි’ ති. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො’ ති.

69. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භික්ඛුනො මාතා ගිලානා හොති. සා පුත්තස්ස සන්තිකෙ දුතං පානෙසි: “අතං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත”න්ති.

70. අථ බො තස්ස භික්ඛුනො එතදුතොසි: “නගවතා පඤ්ඤාතතං සත්තනතං සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ ගන්තුං; න තෙව අප්පභිනෙ. පඤ්චනතං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං. පගෙව පභිනෙ. 1 අයං ව මෙ මාතා ගිලානා. සා ව අනුපාසිකා. කථං නු බො මයා පටිපජ්ඡන්බ්බ”න්ති.

71. නගවතො එතමස්සං ආරොචෙසු: - “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සත්තනතං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං. පගෙව පභිනෙ. භික්ඛුස්ස භික්ඛුණියා සික්ඛමානාය සාමණේරස්ස සාමණේරියා මාතුයා ව පිතුස්ස ව. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඉමෙසං සත්තනතං සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි ගන්තුං, පගෙව පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො’”

72. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස මාතා ගිලානා හොති. සා වෙ පුත්තස්ස සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අතං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහ-කරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: ‘ගිලානනන්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකනන්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානතෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨතිස්සාමි වා’ ති. සත්තාහං සන්තිවතොතා කාතබ්බො.’”

67. “මහණෙනි, මෙහි සාමනේරියකට කළකිරීමක් වේ. -පෙ-සාමනේරියකට කුකුසක් වේ. සාමනේරියකට මිසද්වුවක් වේ. -පෙ-සාමනේරියක් නොමෝ වස් විවාරණු කැමැත්තී වේ. ඔ නොමෝ ‘මම වස් විවාරණු කැමැත්තී වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එත්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’යි භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘විවාරන්තෙමි යි හෝ, කිසන්තෙමි’යි හෝ සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

68. “මහණෙනි, මෙහි සාමනේරියක් නොමෝ ශික්ෂාසමාදානය කැමැත්තී වේ. ඔ නොමෝ ‘මම ශික්ෂා සමාදන් වනු කැමැත්තී වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා එත්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි භික්ෂුන්ගේ සමීපයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ‘ශික්ෂාසමාදානය ඉක්මන් කරන්තෙමි’ යි සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කවරේ ද? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

69. එකල්හි එක්තරා මහණකුගේ මවු නොමෝ ගිලන් වූවා වේ. ඔ නොමෝ “මම ගිලන් වූවා වෙමි. මාගේ පුත්‍රතෙමේ ඒවා. පුත්‍රයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි පුත්‍රයාගේ සමීපයට දුතයකු යැවූ ය.

70. එකල්හි ඒ භික්ෂුහුට “නාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි සත් දෙනකුන්ගේ සමීපයට සත්තානකරණියයෙන් යන්ටත් පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද පස් දෙනකුන්ගේ සමීපයට යන්ටත් පණවන ලද්දේය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කීම? මාගේ මේ මවු නොමෝ ගිලන් වූවා ය. ඔ නොමෝත් උපාසිකාවක් නො වූවා ය. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි මෙබඳු සිතෙක් උපත.

71. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද සත් දෙනකුන්ගේ සමීපයට සත්තානකරණියයෙන් යන්ට අනුදනම්. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කීම? මහණ මෙහෙණ භික්මෙන්නිය සාමනේරිය සාමනේරිය මවු පියා යන මේ සත් දෙනාගේ සමීපයට පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද සත්තානකරණියයෙන් යන්ට අනුදනම්. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කීම? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

72. “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ මවු ගිලන් වූවා වේ. ඔ නොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. මාගේ පුත්‍ර තෙමේ ඒවා. පුත්‍රයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ යි පුත්‍රයාගේ සමීපයට දුතයකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිධ නො එවූ කල්හි ද ගිලන් බත් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපසථායකයන් සදහා හෝ බත් සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. විවාරන්තෙමි යි හෝ උවැටන් කරන්තෙමි’ යි හෝ සත්තානකරණියයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිධ එවූ කල්හි කියනු ම කීම? සතියෙන් නැවැතිය යුතු ය.”

73. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස පිතා ගිලානො තොති. සො වෙ පුත්තස්ස සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අභං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො. ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන අප්පභිනෙපි පගෙව පභිනෙ: “ගිලානභන්තං වා. පරියෙසිස්සාමි. ගිලානුපට්ඨාකන්තං වා පරියෙසිස්සාමි. ගිලානභෙසඤ්ඤං වා පරියෙසිස්සාමි. පුච්ඡස්සාමි වා. උපට්ඨතිස්සාමි වා’ති, සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

74. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස නාතා ගිලානො තොති. සො වෙ භාතුනො සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අභං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු මෙ භාතා. ඉච්ඡාමි භාතුනො ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ න නෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො.”

75. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස භගිනී ගිලානා තොති. සා වෙ භාතුනො සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අභං හි ගිලානා. ආගච්ඡතු මෙ භාතා ඉච්ඡාමි භාතුනො ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ න නෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො”.

76. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස ඤාතකො ගිලානො තොති. සො වෙ භික්ඛුස්ස සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අභං හි ගිලානො. ආගච්ඡතු හදන්තො. ඉච්ඡාමි හදන්තස්ස ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ. න නෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො”.

77. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුභනිකො¹ ගිලානො තොති. සො වෙ භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පභිණ්ණෙය්‍ය: ‘අභං හි ගිලානො. ආගච්ඡනතු හදන්තා. ² ඉච්ඡාමි හදන්තානං ආගත’න්ති. ගන්තබ්බං භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන පභිනෙ න නෙව අප්පභිනෙ. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො”ති.³

78. තෙන බො පන සමයෙන සඬ්ඝස්ස මහාවිහාරො⁴ උරීයති. අඤ්ඤ නරෙන උපාසකෙන අරඤ්ඤ භණ්ඩං ඡේද්දපිතං තොති. සො භික්ඛුනං සන්තිකෙ දුතං පාහෙසි. “සවෙ හදන්තා තං භණ්ඩං ආවභාපෙය්‍යං⁵, දඤ්ඤානං හදන්තානං තං භණ්ඩං”න්ති. භගවතො ඵ්ඵමඤ්ඤා ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සඬ්ඝකරණීයෙන ගන්තුං. සත්තාහං සන්තිවන්තො කාතබ්බො”ති.

වසාචාසභාණ්ඩාරං නිට්ඨිතං.

1. “භික්ඛුභනිකො” ම ඡ සං. P T S. ජ. වී.
 ,, “භික්ඛුභනිකො” අ ධ්ඨි.
 2. “ආගච්ඡනතු භික්ඛු” P T S.
 3. “ඤාතකො” ම ඡ සං. අ වී. ජ වී. නො වී. ම නු ට
 4. “විහාරො” ම ඡ සං. P T S. ජ. වී. අ වී.
 5. “අවභාපෙය්‍යං” “අවභාරෙය්‍යං” ම ඡ සං. P T S

73. “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ පියා ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි. මාගේ පුත්‍ර තෙමේ ඒවා. පුත්‍රයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි, සි පුත්‍රයාගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි ද ‘ගිලන් බන් හෝ සොයන්නෙමි. ගලානොපසායකයන් සදහා බන් හෝ සොයන්නෙමි. ගිලන් බෙහෙත් හෝ සොයන්නෙමි. විවාරන්නෙමි සි හෝ උවැටන් හෝ කරන්නෙමි සි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි කියනු කීම? සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

74 “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ බෑයෙක් ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි මාගේ භ්‍රාතෘ තෙමේ ඒවා. බෑයාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි බෑයාගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

75 “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ බුහුනක් ගිලන් වූවා වේ. ඔ තොමෝ ‘මම ගිලන් වූවා වෙමි. මාගේ භ්‍රාතෘ තෙමේ ඒවා. භ්‍රාතෘගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි බෑයාගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නී නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

76 “මහණෙනි, මෙහි මහණකුගේ නෑයෙක් ගිලන් වූයේ වේ. හෙ තෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේ වහින සේක්වා. පින් වතුන් වහන්සේගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි මහණකුගේ සමීපයට දුතියකු යව න්නේ නම්, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

77. “මහණෙනි, මෙහි භික්ෂූන්ගේ මෙහෙකරුවෙක් ගිලන් වූයේ වේ. හෙතෙමේ ‘මම ගිලන් වූයේ වෙමි. පින්වතුන් වහන්සේලා වහින සේක්වා. පින්වතුන් වහන්සේලාගේ ඊම කැමැත්තෙමි’ සි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දුතියකු යවන්නේ නම්, මහණෙනි, පණ්ණිවිඩ එවූ කල්හි සත්‍යානකරණීයයෙන් යා යුතු ය. පණ්ණිවිඩ නො එවූ කල්හි නො යා යුතු ම ය. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය.”

78. එකල්හි සඤ්ජයාගේ මහාමිහාරයක් නෑසී යයි. එක්තරාඋපාසකයකු විසින් වනයෙහි දවබඩු සිඳවන ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ “පින්වතුන් වහන් සේලා ඒ බඩු අදවා (ගෙන්වා) ගන්නාහු නම්, මම ඒ බඩු පින්වතුන් වහන් සේලාට දෙමි” සි භික්ෂූන්ගේ සමීපයට දුතියකු යැවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන් සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සඤ්ජයා පිළිබඳ කටයුතු නිසා යන්ට අනුදැනීමි. සතියෙන් නැවතිය යුතු ය ”

වසාචාසනාණවාරය නිමි.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ වස්සුපගතා භික්ඛු වාලෙහි උබ්බාලා හොතති. ගණනාසුපි. පරිපාතියෙ. භගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු වාලෙහි උබ්බාලා හොතති. ගණනානතිපි. පරිපාතෙනතිපි. ‘ඵසෙව අනතරායො’ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

2. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු සිරිංසපෙහි උබ්බාලා හොතති. ඛංසනතිපි. පරිපාතෙනතිපි. ‘ඵසෙව¹ අනතරායො’ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

3. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු වොරෙහි උබ්බාලා හොතති, විලුමපනතිපි. ආකොටෙනතිපි. ‘ඵසෙව අනතරායො’ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

4. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතා භික්ඛු පිසාවෙහි උබ්බාලා හොතති. ආවිසනතිපි. ඔජමපි කරනති². ‘ඵසෙව අනතරායො’ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

5. ‘ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතානං භික්ඛුනං ගාමො අගගිනා දසෙසා හොති. භික්ඛු පිණ්ඩකෙන කිලමනති. ‘ඵසෙව අනතරායො’ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.

6. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතානං භික්ඛුනං සෙනාසනං අගගිනා දසෙසං හොති. භික්ඛු සෙනාසනෙන කිලමනති. ‘ඵසෙව අනතරායො’ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

7. “ඉධ පන භික්ඛවෙ වස්සුපගතානං භික්ඛුනං ගාමො උදකෙන වුලුහා හොති. භික්ඛු පිණ්ඩකෙන කිලමනති. ‘ඵසෙව අනතරායො’ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

8. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතානං භික්ඛුනං සෙනාසනං උදකෙන වුලුහං හොති. භික්ඛු සෙනාසනෙන කිලමනති. ‘ඵසෙව අනතරායො’ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති. වස්සවෙඡ්දස්සා” ති.

9. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ වස්සුපගතානං භික්ඛුනං ගාමො වොරෙහි වුට්ඨාපිතො³ හොති. භගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන ගාමො, තෙන ගනතු” නති. ගාමො දොධා පභිජ්ජ්ඨ⁴. භගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන බහුතරා, තෙන ගනතු” නති. බහුතරා අස්සඤ්ඤා හොතති අපසසනා. භගවතො ඵතමස්සං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන සඤ්ඤා පසනා, තෙන ගනතු” නති.

1. “ඵසො” ම නු ප. 2. “හනති” “හරනතිපි” ම ඡ සං. සි.
 3. “වුට්ඨාපි” ම ඡ සං. P T S. ම නු ප. ජනා වි.
 4. “භිජ්ජ්ඨ” ම ඡ සං. P T S. නො වි. අ වි. ම නු ප. ජ වි.

1. එකල්හි කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළැඹි භික්ෂුහු වණ්ඩවනමාගයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙති. අල්වා ද ගත්හ. මරා ද හෙළාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු වණ්ඩවනමාගයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. අල්වා ද ගණිත්. මරා ද හෙළත්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

2. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු සජීයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. ඩැසීම ද කෙරෙත්. මරා ද හෙළත්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’ යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

3 “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු සොරුන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. අල්ලා ගණිත්. ආයුධ වලින් පහර ද දෙත් ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

4. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුහු පිශාවයන් විසින් පෙළන ලද්දහු වෙත්. ආවිෂ්ට ද වෙත්. ශරීරඔජාව ද ගණිත්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

5. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ ගම ගින්නෙන් දැවුනේ වේ. භික්ෂුහු ආහාරයෙන් කලාන්ත වෙති. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

6. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ සෙනසුන් ගින්නෙන් දැවුනේ වේ. භික්ෂුහු සෙනසුනෙන් කලාන්ත වෙත්. ‘මේ ම අන්තරාය’ යයි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

7. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ ගම ජලයෙන් යට වී ය. භික්ෂුහු ආහාරයෙන් කලාන්ත වෙත්. “මේ ම අන්තරාය” යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

8. “මහණෙනි, මෙහි වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ සෙනසුන ජලයෙන් යට වී ය. භික්ෂුහු සෙනසුනෙන් කලාන්ත වෙත්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිද්ධිමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

9. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළැඹි භික්ෂුන්ගේ ගම සොරුන් විසින් නගා හරිණ ලද්දේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගම පිහිටි තැනට යන්ට අනුදනිමි”. ගම දෙකට බිඳුනේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඉතා බොහෝ ගණනක් ගම් වැස්සන් ඇති තැනට යන්ට අනුදනිමි” ඉතා බොහෝ දෙනෙක් ශ්‍රද්ධා නැත්තෝ නො පහන් වුවෝ වෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැදුනැති පහන් මිනිසුන් ඇති තැනට යන්ට අනුදනිමි”.

10. තෙන බො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤානිරසමිං ආලාසෙ වසසුපගතා භික්ඛු න ලභිංසු ලුබ්භස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිජුරිං. හතවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතා භික්ඛු න ලභනති ලුබ්භස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිජුරිං. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.

11. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතා භික්ඛු ලභනති ලුබ්භස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිජුරිං. න ලභනති සප්පායානි භොජනානි. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

12. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතා භික්ඛු ලභනති ලුබ්භස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිජුරිං. ලභනති සප්පායානි භොජනානි. න ලභනති සප්පායානි භෙසජ්ජානි. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

13. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතා භික්ඛු ලභනති ලුබ්භස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදන්ථං පාරිජුරිං. ලභනති සප්පායානි භොජනානි. ලභනති සප්පායානි. භෙසජ්ජානි න ලභනති පතිරුපං උපට්ඨාකං. ‘එසෙව අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

14. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතං භික්ඛුං ඉත්ථි නිමනෙනති: ‘එහි භනෙන, හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙමි. සුවණ්ණං වා තෙ දෙමි. බෙතතං වා තෙ දෙමි. වජ්චිං වා තෙ දෙමි. ගාච්චිං වා තෙ දෙමි. ගාච්චිං වා තෙ දෙමි. දුසං වා තෙ දෙමි. දුසිං වා තෙ දෙමි. ධීතරං වා තෙ දෙමි හරියන්ථාය. අහං වා තෙ හරියා තොමි. අඤ්ඤං වා තෙ හරියං ආනෙමි” ති. තත්ථු වෙ භික්ඛුනො එවං භොති: ‘ලහුපරිවතනං බො විතනං චුතනං හගවතා. සියාපි මෙ බුහමචරියස්ස අනතරායො’ ති. පකකමිතබ්බං අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.

15. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතං භික්ඛුං වෙසී නිමනෙනති. -පෙ- ථුලලකුමාරී නිමනෙනති. -පෙ- පණ්ඩකො නිමනෙනති. -පෙ- ඤ්ඤානි නිමනෙනති. -පෙ- රාජානො නිමනෙනති. -පෙ- වොරා නිමනෙනති. -පෙ- බුත්තා නිමනෙනති. ‘එහි භනෙන, හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙම. සුවණ්ණං වා තෙ දෙම. බෙතතං වා තෙ දෙම. වජ්චිං වා තෙ දෙම. ගාච්චිං වා තෙ දෙම. ගාච්චිං වා තෙ දෙම. දුසං වා තෙ දෙම. දුසිං වා තෙ දෙම. ධීතරං වා තෙ දෙම හරියන්ථාය. අඤ්ඤං වා තෙ හරියං ආනෙමා’ ති. තත්ථු වෙ භික්ඛුනො එවං භොති: ‘ලහුපරිවතනං බො විතනං චුතනං හගවතා. සියාපි මෙ බුහමචරියස්ස අනතරායො’ ති. පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙජ්දස්ස.”

10. එකල්හි කොසොල්දනවිවෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් ඵලැඹි භික්ෂුහු රඵ වූ හෝ ඡිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ නො ලැබුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලැඹි භික්ෂුහු රඵ වූ හෝ ඡිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

11. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලැඹි භික්ෂුහු රඵ වූ හෝ ඡිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ ලබන්. හිත වූ බොජුන් නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

12. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලැඹි භික්ෂුහු රඵ වූ හෝ ඡිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ ලබන්. හිත වූ බොජුන් ලබන්. හිත වූ බෙහෙත් නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

13. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලැඹි භික්ෂුහු රඵ වූ හෝ ඡිහිරි වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ ලබන්. හිත වූ බොජුන් ලබන්. හිත වූ බෙහෙත් ලබන්. සුදුසු වූ උපසංඝායකයකු නො ලබන්. ‘මේ ම අන්තරාය ය’යි බැහැර යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

14. “මහණෙනි, මෙහි සත්‍රියක් ‘සාමිනි, ඵනු මැනව. නුඹ වහන්සේට අමුරන් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට රන් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට කෙතක් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට වන්තක් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට ගවයකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දැසියක හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දැසියකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දැසියකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට භාය්‍යාව පිණිස දුව හෝ දෙමු. මම හෝ නුඹවහන්සේගේ භාය්‍යාව වෙමි. නුඹ වහන්සේට අන් බිරියක හෝ ගෙණෙමු’ යි වස් ඵලැඹි භික්ෂුනමකට නිමන්ත්‍රණය කෙරෙ යි. එහි දී ඵ් භික්ෂුහුහට ‘සිත යුහු ව පෙරළේ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ම ය. මාගේ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයට අන්තරායයෙක් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

15. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලැඹි භික්ෂුනමකට වෙසඟනක් නිමන්ත්‍රණය කරයි. -පෙ- විවාහයට නො පැමිණ වයසට පත් සත්‍රියක් නිමන්ත්‍රණය කරයි. -පෙ- පණ්ඩකයෙක් නිමන්ත්‍රණය කරයි. -පෙ- නෑයෝ නිමන්ත්‍රණය කරන්. -පෙ- රජහු නිමන්ත්‍රණය කරන්. -පෙ- සොරු නිමන්ත්‍රණය කරන්. -පෙ- ධුභීයෝ හෝ ‘සාමිනි, ඵනු මැනව. නුඹ වහන්සේට අමුරන් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට රන් හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට කෙතක් හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට වන්තක් හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට ගවයකු හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට දෙනකු හෝ දෙමු. නුඹවහන්සේට දැසියකු හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට දැසියක හෝ දෙමු. භාය්‍යාව පිණිස නුඹ වහන්සේට දුව හෝ දෙමු. නුඹ වහන්සේට අන් බිරියක හෝ ගෙණෙමු’ යි. නිමන්ත්‍රණය කරන්. එහි දී ඵ් භික්ෂුහුහට ‘සිත යුහු ව පෙරළේ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මාගේ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යයට අන්තරායයෙක් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම් බැහැර යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

16. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු අසාසාමිකං නිධිං පස්සති. නත්ත වෙ භික්ඛුතො එවං හොති: ‘ලභ්භපරිවතනං බො චිතතං චුතතං භගවතා. සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අනතරායො’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

17. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු පස්සති සමබ්‍රහ්මලෙ භික්ඛු සමිසහෙදය පරකකමනෙත. නත්ත වෙ භික්ඛුතො එවං හොති ‘ගරුකො බො සමිසහෙදෙ චුතතො භගවතා. මා මසි සමමුඛිභුතෙ සබ්‍රෙසා භිජ්ජි’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

18. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණොති ‘අසුකසමිං කිර ආවාසෙ සමබ්‍රහ්මලා භික්ඛු සමිසහෙදය පරකකමනෙති’ ති. නත්ත වෙ භික්ඛුතො එවං හොති: ‘ගරුකො බො සමිසහෙදෙ චුතතො භගවතා. මා මසි සමමුඛිභුතෙ සබ්‍රෙසා භිජ්ජි’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

19. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණොති ‘අසුකසමිං කිර ආවාසෙ සමබ්‍රහ්මලා භික්ඛු සමිසහෙදය පරකකමනෙති’ ති. නත්ත වෙ භික්ඛුතො එවං හොති: ‘තෙ බො මෙ භික්ඛු මිතතා. ත්‍යාගං වකකාමි. - ගරුකො බො ආචුසො, සමිසහෙදෙ චුතතො භගවතා. මා ආයසමනතානං සමිසහෙදෙ රුච්චිත්ථාති. කරිස්සනති මෙ වචනං. සුස්සුසිස්සනති. සොතං ඔද්භිස්සනති’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

20. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණොති ‘අසුකසමිං කිර ආවාසෙ සමබ්‍රහ්මලා භික්ඛු සමිසහෙදය පරකකමනෙති’ ති. නත්ත වෙ භික්ඛුතො එවං හොති: ‘තෙ බො මෙ භික්ඛු න මිතතා. අපි ව යෙ තෙසං මිතතා, තෙ මෙ මිතතා. ත්‍යාගං වකකාමි. තෙ චුතතා තෙ වකකනති - ගරුකො බො ආචුසො සමිසහෙදෙ චුතතො භගවතා, මා ආයසමනතානං සමිසහෙදෙ රුච්චිත්ථාති. කරිස්සනති මෙ¹ වචනං, සුස්සුසිස්සනති. සොතං ඔද්භිස්සනති’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

21. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වස්සුපගතො භික්ඛු සුණොති ‘අසුකසමිං කිර ආවාසෙ සමබ්‍රහ්මලෙහි භික්ඛුහි සබ්‍රෙසා භිනෙතා’ ති. නත්ත වෙ භික්ඛුතො එවං හොති: ‘තෙ බො මෙ භික්ඛු මිතතා, ත්‍යාගං වකකාමි - ගරුකො බො ආචුසො සංඝහෙදෙ චුතතො භගවතා. මා ආයසමනතානං සංඝහෙදෙ රුච්චිත්ථාති. කරිස්සනති මෙ වචනං. සුස්සුසිස්සනති. සොතං ඔද්භිස්සනති’ ති පකකමිතබ්බං. අනාපතති වස්සවෙඡ්දස්ස.”

1. “තෙසා” ම ඡ සං. අ චි. ජ පු

16. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාඹි මහණෙක් තෙමේ හිමියන් නැති නිධානයක් දකී යි. එහි දී ඒ මහණහුට ‘සිත වතා පෙරළේ’ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මාගේ බ්‍රහ්මවය්‍යීයට අන්තරායයෙක් වන්නේ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

17. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාඹි මහණෙක් තෙමේ සඛ්‍යහෙදයට උත්සාහය කරන්නා වූ බොහෝ භික්‍ෂූන් දකී. එහි දී ඒ මහණහුට ‘සඛ්‍යහෙදය තෙමේ බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මා හමු ව සිටිය දී සඛ්‍ය තෙමේ නො බිඳේවා’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

18. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාඹි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්‍ෂූහු සඛ්‍යහෙදයට උත්සාහ කෙරෙත් ල’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණහුට ‘සඛ්‍යහෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. මා හමු ව සිටිය දී සඛ්‍යතෙමේ නො බිඳේවා’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, බැහැර යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

19. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාඹි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්‍ෂූහු සඛ්‍යහෙදයට උත්සාහ කෙරෙත් ල’ යි අසයි. එහි දී ඒ මහණහුට ‘භික්‍ෂූහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සඛ්‍යහෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමකුන් හට සඛ්‍යහෙදය රූපී නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. ඔහු මාගේ වචනය කරන්නෝ ය. අසන්නෝ ය. කන් යොමු කරන්නෝ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

20. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාඹි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්‍ෂූහු සඛ්‍යහෙදයට උත්සාහය කෙරෙත් ල’ යි අසයි. මහණෙනි, එහි දී මහණහුට ‘ඒ භික්‍ෂූහු මාගේ මිත්‍රයෝ නො වෙති. එහෙත් යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ මිත්‍රයෝ වෙත් ද, ඔහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. (මා විසින්) කියන ලද ඔහු ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සඛ්‍යහෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමකුන්හට සඛ්‍යහෙදය රූපී නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නෝ ය. අසන්නෝ ය. කන් යොමු කරන්නෝ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

21. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලාඹි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්‍ෂූන් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ බිඳීන ලද්දේ ල’ යි අසයි. එහි දී මහණහුට “ඒ භික්‍ෂූහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සඛ්‍යහෙදය බැරැරුම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය ආයුෂමකුන්හට සඛ්‍යහෙදය රූපී නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. ඔහු මාගේ වචනය කරන්නෝ ය. අසන්නෝ ය. කන් යොමු කරන්නෝ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

22. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කීර ආවාසෙ සමබ්බුලාභී භික්ඛුණී සඛෙසා භිනො’” ති. තනු වෙ භික්ඛුනො ඵචං හොති: ‘නෙ ඛො මෙ භික්ඛු න මිත්තා. අපි ව යෙ තෙසං මිත්තා, තෙ මෙ මිත්තා. තානං වකංඛි. තෙ චුත්තා තෙ වකංඛනී - ගරුකො ඛො ආචුසො, සඛිකතෙදෙ චුත්තො භගවතා. මා ආයසම නතානං සඛිකතෙදෙ රුච්චිජා’ ති. කරිසසනති මෙ¹ වචනං. සුසසුසිසසනති. සොනං ඔදභිසසනතී’ති පකකමිත්තබ්බං. අනාපතති වසසවෙජ්දසස.”

23. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං² කීර ආවාසෙ සමබ්බුලා භික්ඛුණීයො සඛිකතෙදෙය පරකකමනතී’ ති. තනු වෙ භික්ඛුනො ඵචං හොති: ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුණීයො මිත්තා. තානං වකංඛි - ගරුකො ඛො භගිනීයො සඛිකතෙදෙ චුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සඛිකතෙදෙ රුච්චිජා’ ති කරිසසනති. මෙ වචනං. සුසසුසිසසනති. සොනං ඔදභිසසනතී’ ති පකකමිත්තබ්බං. අනාපතති වසසවෙජ්දසස.”

24. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කීර ආවාසෙ සමබ්බුලා භික්ඛුණීයො සඛිකතෙදෙය පරකකමනතී’ ති. තනු වෙ භික්ඛුනො ඵචං හොති: ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුණීයො න මිත්තා. අපි ව යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තානං වකංඛි. තා චුත්තා තා වකංඛනී - ගරුකො ඛො භගිනීයො සංඝතෙදෙ චුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සංඝතෙදෙ රුච්චිජා’ ති. කරිසසනති මෙ වචනං. සුසසුසිසසනති. සොනං ඔදභිසසනතී’ති පකකමිත්තබ්බං. අනාපතති වසසවෙජ්දසස.”

25. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කීර ආවාසෙ සමබ්බුලාභී භික්ඛුණීභි සඛෙසා භිනො’ ති. තනු වෙ භික්ඛුනො ඵචං හොති ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුනීයො මිත්තා. තානං වකංඛි - ගරුකො ඛො භගිනීයො සංඝතෙදෙ චුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සංඝතෙදෙ රුච්චිජා’ ති. කරිසසනති මෙ වචනං. සුසසුසිසසනති. සොනං ඔදභිසසනතී’ති පකකමිත්තබ්බං. අනාපතති වසසවෙජ්දසස.”

26. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, වසසුපගතො භික්ඛු සුණාති: ‘අසුකසමිං කීර ආවාසෙ සමබ්බුලාභී භික්ඛුණීභි සඛෙසා භිනො’ ති. තනු වෙ භික්ඛුනො ඵචං හොති ‘තා ඛො මෙ භික්ඛුණීයො න මිත්තා. අපි ව යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තානං වකංඛි. තා චුත්තා තා වකංඛනී - ගරුකො ඛො භගිනීයො සඛිකතෙදෙ චුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සඛිකතෙදෙ රුච්චිජා’ ති. කරිසසනති මෙ වචනං. සුසසුසිසසනති. සොනං ඔදභිසසනතී’ති පකකමිත්තබ්බං. අනාපතති වසසවෙජ්දසස” ති.

1. “තෙසං” ම ඡ සා. අ වී. ජ පු. 2. “අසුකසමිං” ම ඡ සා. P T S.

22. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලැඹි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ භික්ෂුන් විසින් සමස්ත තෙමේ බිඳින ලද්දේ’ යි අසයි. එහි දී ඵ් මහණහුට ‘ඵ් භික්ෂුහු මාගේ මිත්‍රයෝ නො වෙති. එහෙත් යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ මිත්‍රයෝ වෙත් ද, ඔහු මාගේ මිත්‍රයෝ ය. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. මා විසින් කියන ලද ඔහු ඔවුන්ට ‘ඇවැත්නි, සමස්තෙදය බැරැරැම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. ආයුෂමකුන්තට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

23. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලැඹි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණෝ සමස්තෙදයට උත්සාහ කරත් ල’ යි අසයි. එහි දී මහණහුට ‘ඵ් මෙහෙණෝ මාගේ මිත්‍රරෝ ය. ඔවුන්ට මම ‘නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරැම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

24. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලැඹි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණෝ සමස්තෙදයට උත්සාහ කරත් ල’ යි අසයි. එහි දී ඵ් මහණහුට ‘ඵ් මෙහෙණෝ මාගේ මිත්‍රරෝ නො වෙත්. එහෙත් යම් කෙනෙක් ඔවුන්ගේ මිත්‍රරෝ වෙත් ද, ඔහු මාගේ යෙහෙළියෝ වෙත්. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. (මා විසින්) කියන ලද ඔහු, ඔවුන්ට - නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරැම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු’ ය යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

25. “මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලැඹි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණන් විසින් සමස්ත තෙමේ බිඳින ලද්දේ’ යි අසයි. එහි දී ඵ් මහණහුට ඵ් මෙහෙණෝ මාගේ යෙහෙළියෝ ය. මම ඔවුන්ට ‘නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරැම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නෙමි. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

26. මහණෙනි, මෙහි වස් ඵලැඹි මහණෙක් ‘අසවල් ආවාසයෙහි බොහෝ මෙහෙණන් විසින් සමස්ත තෙමේ බිඳින ලද්දේ’ යි අසයි. එහි දී මහණහුට ‘ඵ් මෙහෙණෝ මාගේ යෙහෙළියෝ නො වෙත්. එහෙත් යම් මෙහෙණෝ ඔවුන්ගේ මිත්‍රරෝ වෙත් ද, ඔවුන් මාගේ මිත්‍රරෝ ය. මම ඔවුන්ට කියන්නෙමි. (මා විසින්) කියන ලද ඔහු, ඔවුන්ට - නැගතියෙහි, සමස්තෙදය බැරැරැම් ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය. නැගතියන්ට සමස්තෙදය රුචි නො වේවා’ යි කියන්නාහු ය. මාගේ වචනය කරන්නාහු ය. අසන්නාහු ය. කන් යොමු කරන්නාහු ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, යා යුතු ය. වස සිදීමෙන් ඇවැත් නො වේ.”

27. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු වජේ වස්සං උපගන්තුකාමො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වජේ වස්සං උපගන්තු”නති. වජො චුට්ඨාසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යෙන වජො, තෙන ගන්තු”නති.

28. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය සජ්ඣෙන ගන්තුකාමො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සජ්ඣෙ වස්සං උපගන්තු”නති.

29. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සුපනාසිකාය නාවාය ගන්තුකාමො හොති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, නාවාය වස්සං උපගන්තු”නති.

30. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. මනුස්සං උජ්ඣායනති. ඩියනති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි පිසාවිලලිකා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤ්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

31. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු රුක්ඛවිට්ඨිකා වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. මනුස්සං උජ්ඣායනති, ඩියනති විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි මිගලුදදකා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, රුක්ඛවිට්ඨිකා වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤ්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

32. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අජේඤ්ඤාසෙ වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. දෙවෙ වස්සනෙන රුක්ඛමුලපි නිමබ්බකාසමපි උපධාවනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අජේඤ්ඤාසෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤ්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

33. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු අසෙනාසනිකා වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. සීතෙනපි උණෙනපි කීලමනති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, අසෙනාසනිකෙන වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤ්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

34. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡ්වකුට්ඨිකාය වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. මනුස්සං උජ්ඣායනති. ඩියනති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ඡ්වඛාහකා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ඡ්වකුට්ඨිකාය වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤ්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

35. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු ඡ්තෙන වස්සං උපගව්ඡ්ඤති. මනුස්සං උජ්ඣායනති. ඩියනති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගොලාලකා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, ඡ්තෙන වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගව්ඡ්ඤ්‍ය, ආපනති දුක්ඛට්ඨස්සා” ති.

27. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් ගාලෙහි වස් ඵලාඹෙනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගාලෙහි වස් ඵලාඹෙන්නට අනුදනිමි”. යි. ගාල අන් තැනකටගියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගාල ගොස් සිටි තැනට යන්නට අනුදනිමි”.

28. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වස් ඵලාඹීම ලං ව සිටි කල්හි ගාල් පදවන්නන් හා යනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගාල් වස් ඵලාඹෙන්නට අනුදනිමි”.

29. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් වස් ඵලාඹීම ලං ව සිටි කල්හි නැවක යනු කැමැත්තේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නැවෙහි වස් ඵලාඹෙන්නට අනුදනිමි” යි.

30. එකල්හි භික්ෂුහු ගස් සිදුරෙක වස් ඵලාඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “පිශාව පැටවුන් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගස් සිදුරෙහි වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආචැත් වේ.”

31. එකල්හි භික්ෂුහු රැක් වෙලෙප්හි වස් ඵලාඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “මුව වැද්දන් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි රැක් වෙලෙප්හි වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආචැත් වේ”

32. එකල්හි භික්ෂුහු ඵලිමහනෙහි වස් ඵලාඹෙත්. වැසි වස්තා කල රැක් මුලට ද (ගෙවල්හි) අගුසෙවනට ද දුවත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඵලිමහනෙහි වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආචැත් වේ”.

33. එකල්හි භික්ෂුහු සෙනසුන් නැත්තාහු වස් ඵලාඹෙත්. සීතයෙන් ද උෂ්ණයෙන් ද කලානත වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සෙනසුන් නැත්තාහු විසින් වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආචැත් වේ.”

34. එකල්හි භික්ෂුහු සොහොන්කිලියෙහි වස් ඵලාඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “මිනී දවන්නන් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සොහොන් කිලියෙහි වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආචැත් වේ.”

35. එකල්හි භික්ෂුහු ඡත්‍රය යට වස් ඵලාඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “ගොප්‍රඡන් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඡත්‍රය යට වස් නො ඵලාඹිය යුතු ය. යමෙක් ඵලාඹෙන්නේ නම්, දුකුලාආචැත් වේ.”

36. තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛු වාටියා වසං උපගච්ඡති. මනුස්සා උජ්ඣායනති. බීයනති. විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි නිජ්ඣයා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං. “න භික්ඛවෙ, වාටියා වසං උපගන්නබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛංඝරා” ති.

37. තෙන බො පන සමයෙන ඝාමජ්ඣියා සංඝෙන කතීකා¹ කතා නොති: “අනන්තරාවසං න පබ්බාජෙතබ්බ” නති. විසාබාය මිගාරමානුය නන්තා භික්ඛු උපසඤ්ඤාමිත්ථා පබ්බජං යාපි භික්ඛු එවමානංඝු: “සඤ්ඤන බො ආවුසො කතීකා කතා - ‘අනන්තරාවසං න පබ්බාජෙතබ්බ’ නති. ආගමෙති ආවුසො, යාව භික්ඛු වසං වසනති. වසං චුත්ථා පබ්බාජෙස්සනතී” ති.

38. අථ බො තෙ භික්ඛු වසං චුත්ථා විසාබාය මිගාරමානුයා නන්තාරං එතදවොචු: “එතිදුති ආවුසො පබ්බජාති” ති. සො එවමාන: “සවානං භනෙන පබ්බජ්ඣො අස්සං, අභිරමෙය්‍යං වානං.² න ‘දුනානං භනෙන, පබ්බජ්ඣාමි” ති. විසාබා මිගාරමානා උජ්ඣායති. බීයති. විපාවෙති: “කථං හි නාම අය්‍යා එවරුපං කතීකං කරිස්සනති: ‘අනන්තරාවසං න පබ්බාජෙතබ්බ’ නති. කං කාලං ඛමො න වරිතබ්බො” ති.

39. අස්සොඝුං බො භික්ඛු විසාබාය මිගාරමානුයා උජ්ඣායනතියා බීයනතියා විපාවෙනතියා. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙත්ථං. “න භික්ඛවෙ, එවරුපා කතීකා කාතබ්බා: ‘අනන්තරා වසං න පබ්බාජෙතබ්බ’ නති. යො කරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛංඝරා” ති.

40. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමනා උපහිද්දෙති සක්ඛ්‍යපුත්තෙන රඤ්ඤා පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය.

41. සො නං ආවාස ගච්ඡන්තො අදදස, අනන්තරාමග්ගෙ දෙච ආවාසෙ බහුච්චිරකෙ. තස්ස එතදනොඤ්ඤි: “යනන්තරානං ඉමෙඝු දච්චිඝු ආවාසෙඝු වසං වසෙය්‍යං, එවං මෙ බහුං ච්චිරං³ උපපජ්ඣස්සතී” ති.

42. සො තෙඝු දච්චිඝු ආවාසෙඝු වසං වසී. රාජා පසෙනදි කොසලො උජ්ඣායති. බීයති. විපාවෙති: “කථං හි නාම අය්‍යො උපනනෙදු සක්ඛ්‍යපුත්තො අමනාකං වස්සාවසං පටිස්සුණිත්ථා විසංචාදෙස්සනති? න ඤු භගවතා අනෙක පරියායෙන මුසාවාදෙ ගරහිතො? මුසාවාද, චෙරමණි පසන්ථා?” ති.

1 “එවරුපා කතීකා” ම ඡ සං. 2. “අභිරමෙය්‍යමනං” ම ඡ සං. PTS.
3. “බහුච්චිරං” PTS. අ. ව. ඡ පු. තො වී.

36. එකල්හි භික්ෂුහු සැලියෙහි වස් එළැඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “කීඨිකයන් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සැලියෙහි වස් නො එළැඹිය යුතු ය. යමෙක් එළැඹෙන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ”

37. එකල්හි සැවැත් නුවර දී සඛ්‍යයා විසින් “වස ඇතුළත පැවිදි නො කළ යුතු ය” යි කතිකාවක් කරණ ලද්දී ය. මගාරමානු වූ විශාඛාවගේ මුහුඹුරෙක් භික්ෂුන් කරා එලඹ පැවිදිද ඉල්ලී ය. භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, ‘වස ඇතුළත පැවිදි නො කළ යුතු ය’ යි සඛ්‍යයා විසින් කතිකාවක් කරණ ලද්දී ය. ඇවැත්නි, භික්ෂුහු යම් තාක් වස් වැස නිමවත් ද ඒ තාක් බලා-පොරොන්තු වෙව. වස් වැස නිම කලාහු පැවිදි කරන්නාහු” යි මෙසේ කීහ.

38. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වස් වැස නිම කලාහු මගාර මානු වූ විශාඛාවගේ මුණුඹුරාට “ඇවැත්නි, දන් එව. පැවිදි වෙව” යි කීහ. හෙ තෙමේ “සවාමීනි, මම පැවිදි වූයේ මිම් නම්, මම (සසුනෙහි) සිත් අලවා වසන්නෙමි. ‘සවාමීනි, මම දන් පැවිදි නො වන්නෙමි’ යි මෙසේ කීයේ ය. මගාරමානු වූ විශාඛා නොමේ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා කෙසේ නම් වස ඇතුළත දී පැවිදි නො කට යුතු ය’ යි මෙබඳු කතිකාවක් : කරත් ද? කිනම් කලෙක ධර්මය තෙමේ නො හැසිරිය යුතු ද?” යි අවමන් කරයි. නින්දා කරයි. දෙස් කියයි.

39. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස් කියන මගාරමානු වූ විශාඛාවගේ ඒ කතාව ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘වස ඇතුළත දී පැවිදි නො කට යුතු ය’ යි මෙබඳු කතිකා නො කට යුතු ය. යමෙක් කරන්නේ නම්, දුකුලාඥාවක් වේ

40. එකල්හි ශාක්‍යචුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් උපනඤ නෙරැන් විසින් පසේනදි කොසොල් රජුගේ පෙරවස් විසීමට. ආරාදනාවක් ගිවිස ගන්නා ලද්දේ ය.

41. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ අතර මග දී බොහෝ සිටුරු ඇති ආවාස දෙකක් දුටුයේ ය. ඔහුට “මම මේ ආවාස දෙකෙහි වස් වසන්නෙමි නම් යහපත් ය. එසේ ඇති කල්හි මට බොහෝ සිටුරු ලැබෙන්නේ ය” යි මෙබඳු සිතෙක් වී ය.

42. හෙ තෙමේ ඒ ආවාස දෙකෙහි වස් විසී ය. පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ “කෙසේ නම් ශාක්‍යචුත්‍ර වූ ආයුෂී උපනඤ ස්ථවිර තෙමේ අපගේ වස් ආරාදනාව ගිවිස (පිළිගෙණ) වෙනස් කෙරේ ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මුසාවාදය නොයෙක් අයුරින් ගරනන ලද්දේ නො වේ ද? මුසාවාදයෙන් වැළැක්ම පසසන ලද්දේ නො වේ ද?” යි අවමන් කරයි. නින්දා කරයි. දෙස් කියයි.

43. භික්ෂුහු අවමන් කරණ නින්ද, කරණ දෙස් කියන පසේනදි කොසොල් රජුගේ ඒ කතාව ඇසූහ. ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ ආශාරහිත භික්ෂුහු වෙත් ද, ඔහු “කෙසේ නම් ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපතඤ දෙමේ පසේනදි කොසොල් රජුගේ වස් විසීමට ආරාදනාව පිළිගෙණ වෙනස් කෙරේ ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මුසාවාදය නොයෙක් අයුරින් ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? මුසාවාදයෙන් වැළැක්ම පසසන ලද්දේ නො වේ ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

44. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි ලා භික්ෂුසඞ්ඝයා රැස් කරවා ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ආයුෂමත් උපතඤ තෙරුන් පිළිවිසිසේක. “උපතඤය, පසේනදි කොසොල් රජුගේ වස් විසීමට ආරාදනාව පිළිගෙණ වෙනස් කෙලෙහි සැබෑ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබව”. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “භික්ෂුරුෂය, තෝ කෙසේ නම් පසේනදි කොසොල් රජුගේ වස් ආරාදනාව පිළි ගෙණ වෙනස් කෙලෙහි ද? භික්ෂුරුෂය, මා විසින් මුසාවාදය නොයෙක් අයුරින් ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? මුසාවාදයෙන් වැළැක්ම පසසන ලද්දේ නො වේ ද? භික්ෂුරුෂය, මෙය නො පැහැදුනදුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ -පෙ- නොවේ” යි ගැරහුසේක. ගරහා දැනුම්කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතුසේක:

45. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස්ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ ය. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ අතර මග දී බොහෝ සිටුරු ඇති ආවාස දෙකක් දකියි. ඔහුට ‘මම මේ ආවාස දෙකෙහි වස් වසන්නෙමි නම් යෙහෙක. එසේ ඇති කල්හි මට බොහෝ සිටුරු ලැබෙන්නේ ය’ යි මෙබඳු සිතෙක් උපන. හෙතෙමේ ඒ ආවාස දෙකෙහි වස් විසී. ය. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආච්චන් වේ.”

46. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැලවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පරිභෝග කටයුතු දිය එලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු නැත්තේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආච්චන් වේ.”

47. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැලවියෙහි වෙහෙරට පැමිණේ. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පරිභෝග කටයුතු දිය එලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආච්චන් වේ.”

48. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් ආරාදනාවක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැලවියෙහි වෙහෙරට පැමිණේ. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පරිභෝග කටයුතු දිය එලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙනුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආච්චන් වේ.”

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සකරණීයො පකකමති. නස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව ආපනති දුක්ඛංසු.”

50. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පකකමති. සො නං සත්තාහං බහිද්ධා චීතිනාමෙති. නස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව ආපනති දුක්ඛංසු.”

51. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පකකමති. සො නං සත්තාහං අනෙතා සන්තිවත්තං කරොති. නස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව අනාපනති.”

52. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො සත්තාහං අනගතාය පචාරණාය සකරණීයො පකකමති. ආගචෙජ්ජය වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු නං ආවාසං, න වා ආගචෙජ්ජය, නස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව අනාපනති.”

53. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගන්තවා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො නදගෙව අහරණීයො පකකමති. නස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව ආපනති දුක්ඛංසු.”

54. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො නං ආවාසං ගන්තවා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො නදගෙව සකරණීයො පකකමති - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා අකරණීයො පකකමති - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සකරණීයො පකකමති - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පකකමති. සො නං සත්තාහං බහිද්ධා චීතිනාමෙති නස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව අපනති දුක්ඛංසු. - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පකකමති. සො නං සත්තාහං අනෙතා සන්තිවත්තං කරොති. නස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව අනාපනති.”

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙක් (=වස් විසුමට ආරාදනාවක්) පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදීයි. හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුට පෙරවස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආචැන් වේ.”

50. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙර වස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදීයි. හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය පිටත ඉක්මවයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුට පෙර වස ද නො පෙනේ. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආචැන් වේ.”

51. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදීයි. හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය ආකුලන නැවතීම (=පෙරලා ඊම) කෙරෙයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙර වස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ආචැන් නො වේ.”

52. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙතෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදීයි. හෙ තෙමේ පවාරණ දිනය නො පැමිණි සතියක් ඇති කල්හි (=පවාරණ දිනයට සතියක් තිබිය දී) කටයුතු සහිතව බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට පැමිණෙන්නේ හෝ නො පැමිණෙන්නේ හෝ වේවා මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ආචැන් නො වේ.”

53. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදීයි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු නැත්තේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආචැන් වේ.”

54. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙර වස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය එළවා තබයි. පිරිවෙණ හමදීයි. හෙ තෙමේ එදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. -පෙ- හෙතෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය පිටත දී ඉක්මවයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආචැන් වේ -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණීයයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය ආකුලන නැවතීම (=පෙරලා ඊම) කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණනුගේ පෙරවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ආචැන් නො වේ.”

55. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො නා ආවාසං ගන්ඛා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො සත්තාහං අනාගතාය පචාරණාය සකරණීයො පකකමති. ආගචෙජ්ජාය වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු නා ආවාසං, න වා ආගචෙජ්ජාය, තස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පුරිමිකා ව පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුකකටස්ස.”

56. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො නා ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදහෙව අකරණීයො පකකමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුකකටස්ස.”

57. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො නා ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පකකමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුකකටස්ස.”

58. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො නා ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දවීනතීනං වසිත්වා අකරණීයො පකකමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුකකටස්ස.”

59. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො නා ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දවීනතීනං වසිත්වා සත්තාහකරණීයො පකකමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුකකටස්ස.”

60. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො නා ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙනි. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙනි. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙනි. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දවීනතීනං වසිත්වා සත්තාහකරණීයො පකකමති, සො නා සත්තාහං බහිද්ධා වීතීනාමෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤායති. පටිස්සවෙ ව ආපත්ති දුකකටස්ස.”

55. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පෙරවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොස කරයි. පැලවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ පවාරණ දිනය නො පැමිණි සතියක් ඇති කල්හි කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ (වේවා) මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පෙරවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

56. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැලවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ ඵදවස ම කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආවැත් වේ.”

57. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැලවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ ඵදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආවැත් වේ.”

58. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැලවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආවැත් වේ.”

59. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැලවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාආවැත් වේ.”

60. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොස කරයි. පැලවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙකුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණියයෙන් බැහැර යයි හෙ තෙමේ ඒ සතිය පිටත දී ඉක්මවයි මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලා ආවැත් වේ.”

61. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වසසාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො ඛහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තානකරණී යෙන පකකමති. සො තං සත්තානං අනෙතා සන්තිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

62. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වසසාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො ඛහිද්ධා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො සත්තානං අනාගතාය කොමුද්දියා වාදුමාසිනියා සකරණීයො පකකමති. ආගච්ඡියා වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගච්ඡියා, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

63. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වසසාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො තං ආවාසං ගන්තවා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො නදහෙව අකරණීයො පකකමති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව ආපතති දුක්ඛටස්ස.”

64. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වසසාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො තං ආවාසං ගන්තවා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො නදහෙව සකරණීයො පකකමති. - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා අකරණීයො පකකමති - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සකරණීයො පකකමති - පෙ - දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තානකරණීයෙන පකකමති. සො තං සත්තානං ඛහිද්ධා චීනිනමෙති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව න පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව ආපතති දුක්ඛටස්ස. - පෙ - සො දච්ඡන්තං වසිත්වා සත්තානකරණීයෙන පකකමති. සො තං සත්තානං අනෙතා සන්තිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

65. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වසසාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිකාය. සො තං ආවාසං ගන්තවා උපොසථං කරොති. පාටිපදෙ විහාරං උපෙති. සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති. පාතීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. පරිවෙණං සමමජ්ජති. සො සත්තානං අනාගතාය කොමුද්දියා වාදුමාසිනියා සකරණීයො පකකමති. ආගච්ඡියා වා සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං, න වා ආගච්ඡියා, තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිකා ව පඤ්ඤයති. පටිස්සවෙ ව අනාපතති.”

වස්සපනාසි භක්ඛනිකො නිට්ඨිතො තනියො 1.

1. “ඛකං නිට්ඨිතං තනියං” අ චි. තො චි. ජ චි. ම නු ප. සි මු.

61. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙක් (= වස් විසුමට ආරාදනාවක්) පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණියයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය ඇතුළත නැවතීම (= පෙරලා ඊම) කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

62. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට යන්නේ පිටත දී පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ වම් මාස සතර අවසන්හි යෙදෙන කුඹුදුමල් පිපුම් හෝ සදරුස් ඇති ඉල් මස පුර පසලොස්වකට සතියක් තිබිය දී කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ වේවා. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

63. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝ දිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ ඵදවස ම කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඇවැත් වේ.”

64. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝදිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ ඵදවස ම කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු රහිත වූයේ බැහැර යයි. -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණියයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය පිටත දී ඉක්මවයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද නො පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද දුකුලාඇවැත් වේ -පෙ- හෙ තෙමේ දෙතුන් දිනක් වැස සත්තාහකරණියයෙන් බැහැර යයි. හෙ තෙමේ ඒ සතිය ඇතුළත නැවතීම (= පෙරලා ඊම) කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණහුට පසුවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

65. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු විසින් පසුවස පිණිස වස් විසීමෙක් පිළිගන්නා ලද්දේ වේ. හෙ තෙමේ ඒ ආවාසයට ගොස් පොහොය කරයි. පැළවියෙහි වෙහෙරට පැමිණෙයි. සෙනසුන් පණවයි. පැන් හා පිරිබෝ දිය ඵලවා තබයි. පිරිවෙණ හමදියි. හෙ තෙමේ වාතුමාසිනී කොමුදී නම් ඉල් පුර පසලොස්වකට සතියක් තිබිය දී කටයුතු සහිත වූයේ බැහැර යයි. මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ඒ ආවාසයට එන්නේ හෝ නො එන්නේ හෝ (වේවා) මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ පසුවස ද පෙනෙයි. ගිවිසීමෙහි ද ඇවැත් නො වේ.”

තෙවෙනි වස්සුපනාසිකකඛනිකය හිමි.

එහි උද්ඝනස (වස්සු නාමමාලාව) මෙසේ ය:-

1. වස් එළඹෙන්නට අනුදැනීම, කවර සාතුවක දෑ සි පිළිවිසීම, කෙනෙක් දෑ සි පිළිවිසීම, වස් වැස වාරිකාවෙහි හැසිරීම, වස් විසීමට නො කැමැති වීම, දැන දැන ආරාමය ඉක්මවීම, වස්සුකකසිසනය, උදෙහි උපාසක.

2. ගිලන් වීම, මඩු ගිලන් වීම, පියා ගිලන් වීම, සොහොයුරකු ගිලන් වීම, නැයකු ගිලන් වීම, මෙහෙකරු ගිලන් වීම, විහාරය, වණ්ඩ වල් සිටුවාවුන්ගේ අන්තරාය, සර්පයන්ගේ අන්තරාය,

3. සොරුන්ගේ අන්තරාය, පිශාවයන්ගේ අන්තරාය, ගම ගින්නෙන් දෑම, සෙනසුන ගින්නෙන් දෑම, ගම හා සෙනසුන දියෙන් යට වීම හෝ අන්තරායට පත් වීම, ගම හැර යෑම, වැඩි ගම්වැස්සන් වෙතට යෑම, දෙන්නන් කරා යෑම.

4. රඵ හෝ මිහිරි ආහාර නො ලැබීම, හිත බොජුන් නො ලැබීම, හිත බෙහෙත් නො ලැබීම, උපසථායකයකු නො ලැබීම, සත්‍රිය, වෙසගත, නරුණ කුමරිය, පණ්ඩක, නැ යන මොවුන්ගෙන් වන අන්තරාය.

5. රජ, සොර, ධුඪී යන මොවුන්ගෙන් වන අන්තරාය, නිධානය, සමසහෙදය, ගාල, ගැල, නැව, රැක්සිදුර, රැක්වෙලෙප.

6. එළීමහනෙහි වස් විසීම, සෙනසුන් නැත්තහු වස් විසීම, සොහොන් කිලියෙහි, ජත්‍රයෙහි, සැලියෙහි ඒ හිඤ්ඤු වස් එළඹෙත් යන්න ද

7. කතිකාව, වස් ගිවිස බැහැර වස් විසීම, යන මොහු වෙත්. අන් නැතක පොහොස කොට වස් වසන තැනට පැමිණීම, පෙරවස පසුවස වශයෙන් සුදුසු පරිදි යොදන්නේ ය.

8. සත්‍යාහකරණියයෙන් නිකරුණේ බැහැර යයි. එසේ ම කරුණු සහිත ව බැහැර යයි. දෙතුන් දිනක් වැස සත්‍යාහකරණියයෙන් බැහැර යයි.

9. පවාරණයට සන්දිනක් තිබිය දී ගොස් පෙරලා පැමිණෙන්නේ හෝ නො පැමිණෙන්නේ හෝ වසට අන්තරාය නැති බව - යන මොහු උද්ඝනයෙහි ඇතුළත් වසතුහු වෙත්. පෙළමග නුවණින් පරික්ෂා කරන්නේ ය.

මේ බඩකයෙහි වසතුහු දෙපණසෙකි.

පචාරණකතකං.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවන්තීයං විතරති ජේතවගො අනාඨ පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො ජන සමයෙන සමබ්බලා සන්ද්වයා සමනන්තා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ වස්සං උපගව්ඡංසු.

2. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදභොසී: “කෙන ඩු බො මයං උපායෙන සමග්ගා සමමොදමානා අවිච්චමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම? න ච පිණ්ඩකෙන කීලමෙය්‍යාමා?” තී.

3. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදභොසී: “සවෙ බො මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපෙය්‍යාම, න සලලපෙය්‍යාම, යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමෙය්‍ය සො ආසනං පඤ්ඤපෙය්‍ය පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකඛිපෙය්‍ය, අවකකාරපාතීං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙය්‍ය, පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙය්‍ය, යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමෙය්‍ය, සවස්ස භුත්තාවසෙසො, සවෙ ආකඛිකිය, භුඤ්ඤිය, නො වෙ ආකඛිකිය අප්පහරිතෙ වා ඡඛෙකිය, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙය්‍ය, සො ආසනං උඤ්ඤරකිය, පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙය්‍ය, අවකකාරපාතීං ධොවිත්වා පටිසාමෙය්‍ය, පානීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙය්‍ය, භත්තග්ගං සමමජ්ජිය, යො පස්සිය පානීයකටං වා පරිනොජනීයකටං වා වච්චකටං වා රිත්තං භුවඡංසො උපට්ඨාපෙය්‍ය, සවස්ස නොති අවිසස්සං, හත්ථිකාරෙත දුතියං ආමනෙත්තා හත්ථිලඛිකකෙන උපට්ඨා-පෙය්‍ය, නත්චෙව තප්පවචයා වාවං භීඤ්ඤිය. එවං බො මයං සමග්ගා සමමොදමානා අවිච්චමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම. න ච පිණ්ඩකෙන කීලමෙය්‍යාමා” තී.

4. අථ බො තෙ භික්ඛු අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපිංසු. න සලලපිංසු, යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමති, සො ආසනං පඤ්ඤපෙති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකඛිපති. අවකකාරපාතීං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙති. පානීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමති, සවෙ නොති භුත්තාවසෙසො, සවෙ ආකඛිති, භුඤ්ඤිති. නො වෙ ආකඛිති, අප්පහරිතෙ වා ඡඛෙකිති. අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උඤ්ඤරකි. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති. අවකකාරපාතීං ධොවිත්වා පටිසාමෙති. පානීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙති. භත්තග්ගං සමමජ්ජති. යො පස්සති පානීයකටං වා පරිනොජනීයකටං වා වච්චකටං වා රිත්තං භුවඡං, සො උපට්ඨාපෙති. සවස්ස නොති අවිසස්සං, හත්ථිකාරෙත දුතියං ආමනෙත්තා හත්ථිලඛිකකෙන උපට්ඨාපෙති. න ත්චෙව තප්පවචයා වාවං භීඤ්ඤිති.

පචාරණකවකය.

1. එකල්හි භාග්‍යවත් වූ බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජෛතවන උයනෙහි අනේපිඬුසිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි දුටුමතුරු වූ දුභිමතුරු වූ බොහෝ භික්ෂුහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එලඹිහ.

2. එකල්හි ඒ භික්ෂුන්ට “අපි කිනම් උපායයකින් සමගි ව සතුටු වෙමින් විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු ද? ආහාර ලැබීමෙන් කලාන්ත නො වන්නෙමු ද?” යි මෙබඳු සිතෙක් උපත.

3. තැවැත ඒ භික්ෂුන්ට “ඉදින් අපි උනුන් කතා නො කරන්නෙමු නම්, වදන් පිළිවදන් වසයෙන් කතා නො කරන්නෙමු නම්, යමෙක් පලමු කොට ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පෙරලා එන්නේ ද, හෙ තෙමේ අසුන් පණවන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව නො සේදූ පා තබන පුවරුව එළවා තබන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද එළවන්නේ නම්, පැන් පිරිබෝදිය එළවන්නේ නම්, යමෙක් පසු ව ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පෙරලා පැමිණෙන්නේ ද, වලඳ ඉතිරි වූ ආහාරයෙක් වන්නේ ද, (එය) කැමැත්තෙන් වන්නේ ද, එය වලඳන්නේ නම්, නො කැමැත්තෙන් නම්, නිල් තණ නැති තැනෙක දමන්නේ නම්, සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරින්නේ නම්, අසුන් ඔසොවා තබන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව පා තබන පුවරුව තැන් පත් කරන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද තැන් පත් කරන්නේ නම්, පැන් (කළය) පිරිබෝදිය (සැළ) තැන් පත් කරන්නේ නම්, බොජුන්හල හමදින්නේ නම්, යමෙක් සිස් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියසැළ හෝ වැසිකිලිදියකළය හෝ දක්නේ ද, හෙ තෙමේ එළවා තබන්නේ නම්, ඉදින් ඔහුට (එය) ඔසොවනු නො හැකි වේ නම්, අත වැනීමෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලහින් (දෙදෙනකු බැඳගත් අත් වලින්) එළවා තබන්නේ නම්, ඒ හෙතෙවන් කතා නො කරන්නේ නම්, අපි මෙසේ සමගි ව සතුටුවෙමින් විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු. ආහාරයෙන් කලාන්ත නො වන්නෙමු” යි මෙබඳු සිතෙක් විය.

4. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු උනුන් නො ම කතා කළහ. වදන් පිළිවදන් වශයෙන් නො ම කතා කළහ. යමෙක් පලමු ව ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර හැරී ඒ ද, හෙ තෙමේ අසුන් පණවයි. පා දෙතා දිය පාපුටුව පාපුවරුව එළවා තබයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද එළවයි. පැන් පිරිබෝදිය එළවයි. යමෙක් පසු ව ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පෙරලා ඒ ද, වලඳ ඉතිරි වූ ආහාර-යෙක් වන්නේ ද කැමැත්තෙන් නම්, එය වලඳයි. නො කැමැත්තෙන් නම්, නිල් තණ නැති තැනෙක හෝ දමයි. සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරියි. හෙ තෙමේ අසුන් ඔසොවා තබයි. පා දෙතා දිය පාපුටුව පාපුවරුව තැන්පත් කරයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝද තැන්පත් කරයි. පැන් (කළය) පිරිබෝදිය (සැළ) තැන් පත් කරයි. බොජුන්හල හමදියි. යමෙක් සිස් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළය හෝ වැසිකිලිදියකළය හෝ දක්නේ ද, හෙ තෙමේ එය එළවයි. ඉදින් ඔහුට (එය) නො හැක්කේ නම් හඤ්ඤාවෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලහින් එළවයි. ඒ හෙතෙවන් කතා නො කරන්නේම ය.

5. ආචිණ්ණං බො පනෙනං වසසං චුජානං භික්ඛුනං භගවන්තං දසසනාය උපසඛකමිතුං. අඵ බො තෙ භික්ඛු වසසං චුජා තෙමාසච්චයෙන සෙනාසනං සංසාමෙතො පතනච්චරමාදය යෙන සාවන්ති, තෙන පකකමිංසු. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවන්ති, ජෙතවනං, අනාඨපිණ්ඩකසස ආරාමො, යෙන භගවා, තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිතො භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං නිසීදිංසු.

6. ආචිණ්ණං බො පනෙනං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙති භික්ඛුති සද්ධිං පටිසමොදදිතුං. අඵ බො භගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “කච්චි භික්ඛවෙ, බමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි සමග්ගා සමොදමානා අච්චදමානා එසුකං වසසං වසිත්ථ? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා?” ති.

7. “බමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා. සමග්ගා ච මයං භනෙත, සමොදමානා අච්චදමානා එසුකං වසසං වසිමහ. න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිමහා” ති.

8. ජානනාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති. ජානනාපි න පුච්ඡන්ති. කාලං විදිතො පුච්ඡන්ති. කාලං විදිතො න පුච්ඡන්ති. අත්ථසංභිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති නො අත්ථසංභිතං. අත්ථසංභිතෙ සෙතුසාතො තථාගතානං.

9. දඪිභාකාරෙති බුද්ධා භගවන්තො භික්ඛු පටිපුච්ඡන්ති, “බමමං වා දෙසෙසසාම. සාවකානං වා සිකඛාපදං පඤ්ඤාපෙසසාමා” ති.

10. අඵ බො භගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච: “යථා කඵමපන තුලෙන භික්ඛවෙ, සමග්ගා සමොදමානා අච්චදමානා එසුකං වසසං වසිත්ථ? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා?” ති.

11. “ඉධ මයං භනෙත, සමබහුලා සජ්ඣට්ඨා සමහන්තා භික්ඛු කොසලෙඤ්ඤ ජනපදෙසු අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ වසසං උපගච්ඡිමහා. තෙසං තො භනෙත, අමහාකං එතදභොසි: “කෙන නු බො මයං උපායෙන සමග්ගා සමොදමානා අච්චදමානා එසුකං වසසං වසෙය්‍යාම? න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා?” ති.

5. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීමට ඵලාඹීම ය යන මෙය වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ගේ පුරුද්දකි ම වේ. එකල්හි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂූහු තෙමස ඇවැමෙන් සෙනසුන් නැත් පත් කොට පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට ගියහ. පිළිවෙලින් ගොස් සැවැත් නුවර ජෙනවනෙහි වූ අනාඨපිණ්ඩික සිටුගේ ආරාමයට ඵලාඹියහ. ඵලාඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්හ.

6. ආගන්තුක භික්ෂූන් හා පිළිසදරකතා කිරීම යන මෙය භාග්‍යවත් වූ බුදුවරුන්ගේ පුරුද්දකි ම ය. එතෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, කිම? (සැපපහසුකම) ඉවසිය හැකි ද? කිම යැපිය හැකි ද? කිම සමගි වූවෝ සතුටු වෙමින් විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසූවහු ද? ආහාරයෙන් පීඩා නො ලැබූහු ද?” යි යන මෙය ඒ භික්ෂූන්ගෙන් අසා වදාළසේක.

7. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවසිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. සමාමිති, අපි සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසූමු. ආහාරයෙන් ද කලාන්ත නො වීමු” යි (භික්ෂූහු සැලකළහ).

8. තථාගතවරු දන්නෝ ද විචාරන්. දන්නෝ ද නො විචාරන්. කාලය දැන විචාරන්. කාලය දැන නො විචාරන්. තථාගතවරු අනිච්ඡයෙන් යුක්ත වූවක් විචාරන්. අනනිච්ඡයෙන් යුක්ත වූවක් නො විචාරන්. අනනිච්ඡයෙන් යුක්ත වචනයෙහි තථාගතයන් වහන්සේලාගේ මාභීඥනයෙන් ම හේතු නැසීම වේ.

9. භාග්‍යවත් බුදුවරයෝ “ඛමීය හෝ දෙසන්තෙමු. ශ්‍රාවකයන්ට ශික්ෂාපද හෝ පණවන්නෙමු” යි දෙ අයුරකින් භික්ෂූන් විචාරන්.

10. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, තෙපි කෙසේ නම් සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසූවහු ද? ආහාරයෙන් කලාන්ත නො වූහු ද?” යි යන මෙය ඒ භික්ෂූන්ගෙන් විචාළසේක.

11. “සමාමිති, අපි මෙහි මිතුරු වූ දැකිමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් ඵලාඹියෙමු. “සමාමිති, ඒ අපට ‘අපි කිනම් උපායයකින් සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු ද? ආහාරයෙන් ද කලාන්ත නො වෙමු ද?’ යි මේ සිතෙක් උපත.

12. “කෙසං නො භනෙන, අමනාකං එතදනොසී: ‘සවෙ බො මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපෙය්‍යාමි, න සලලපෙය්‍යාමි, යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමෙය්‍ය, සො ආසනං පඤ්ඤපෙය්‍ය, පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පෙය්‍ය, අවකකාරපාතිං බොවිනො උපට්ඨාපෙය්‍ය, පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙය්‍ය, යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමෙය්‍ය, සවස්ස භුතතාවසෙසො, සවෙ ආකඝ්ඛිධ්‍ය, භුඤ්ජේය්‍ය, නො වෙ ආකඝ්ඛිධ්‍ය, අප්පනරිනෙ වා ඡබ්බිධ්‍ය, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙය්‍ය, සො ආසනං උඬරෙය්‍ය, පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙය්‍ය, අවකකාරපාතිං බොවිනො පටිසාමෙය්‍ය, පාතීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙය්‍ය, භතනග්ගං සමමඥේය්‍ය, යො පස්සය්‍ය, පාතීයසං වා පරිනොජනීයසං වා වච්චසං වා රිතනං තුවඡං, සො උපට්ඨාපෙය්‍ය, සවස්ස තොති අපිසග්ගං, හත්ථිකාරෙන දුතීයං ආමනෙනොනො හත්ථිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙය්‍ය, න කෙච්ච තප්පච්චයා වාචං භීඤ්ඤ, එවං බො මයං සමග්ගා සමමොදමානා අවිචදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාමි. න ච පිණ්ඩකෙන කීලමෙය්‍යාමා’ති.

13. “අඨ බො මයං භනෙන, අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපිමා. න සලලපිමා. යො පඨමං ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමති, සො ආසනං පඤ්ඤපෙති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පති. අවකකාරපාතිං බොවිනො උපට්ඨාපෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමනො පිණ්ඩාය පටිකකමති, සවෙ තොති භුතතාවසෙසො, සවෙ ආකඝ්ඛති, භුඤ්ජති. නො වෙ ආකඝ්ඛති, අප්පනරිනෙ වා ඡබ්බිති. අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උඬරති. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති. අවකකාරපාතිං බොවිනො පටිසාමෙති. පාතීයං පරිනොජනීයං පටිසාමෙති. භතනග්ගං සමමඥති. යො පස්සති පාතීයසං වා පරිනොජනීයසං වා වච්චසං වා රිතනං තුවඡං. සො උපට්ඨාපෙති. සවස්ස ගොති අපිසග්ගං, හත්ථිකාරෙන දුතීයං ආමනෙනොනො හත්ථිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙති. න කෙච්ච තප්පච්චයා වාචං භීඤ්ඤ, එවං බො මයං භනෙන, සමග්ගා සමමොදමානා අවිචදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිමා. න ච පිණ්ඩකෙන කීලමමා” ති.

14. අඨ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙනසී: “අඵාසුකඤ්ඤෙච¹ කිර’මෙ² භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා චුන්ඨා³ සමානා ඵාසුකමහා⁴ චුන්ඨාති පටිජානනති. පසුසංවාසඤ්ඤෙච කිර’මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා චුන්ඨා සමානා ඵාසුකමහ චුන්ඨා’ති පටිජානනති. එලකසංවාසඤ්ඤෙච කිර’මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා චුන්ඨා සමානා ඵාසුකමහ චුන්ඨා’ති පටිජානනති. සප්පනසංවාසඤ්ඤෙච කිර’මෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා චුන්ඨා සමානා ඵාසුකමහ චුන්ඨා’ති පටිජානනති. කථං හි නාම’මෙ⁵ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා මුගබ්බතං තිත්ඨියසමාදනං සමාදිසියුනති. නෙතං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහිනා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙනසී: “න භික්ඛවෙ, මුගබ්බතං තිත්ඨියසමාදනං සමාදිසිතබ්බං. යො සමාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාම භික්ඛවෙ, වස්සං චුන්ඨානං භික්ඛුනං තීහි ධානෙහි පච්චාරෙකුං දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. සා වො භවිස්සති අඤ්ඤමඤ්ඤානුලොමනා ආපත්තිවුට්ඨානතා විනයපුරෙකකාරතා. එවඤ්ඤ පන භික්ඛවෙ, පච්චාරෙතබ්බං: බ්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඝේසා ඤ්ඤපෙතබ්බො-

1. “අඵාසුකඤ්ඤෙච” ම ඡ සං. P.T.S. 2 “කිර’මෙ” ඡ ඞ. 3. “චුන්ඨා” ම ඡ සං.
 4. “ඵාසුකමහා” ම ඡ සං. P.T.S. 5. “කථං හි නාම භික්ඛවෙ” ම ඡ සං.
 5. “කථං හි නාම මෙ භික්ඛවෙ” අ.වි. ම.නු.ප.

12. “සාමිනි, ඒ අපට ‘අපි කතා නො කරන්නෙමු නම්, වදන් පිළිවදන් වසයෙන් කතා නො කරන්නෙමු නම්, යමෙක් ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පලමුකොට පෙරලා එන්නේ ද හෙ තෙමේ අසුන් පණවන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව නො සේදූ පා තබන පුවරුව එළවන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝදූ එළවන්නේ නම්, පැන් පිරිබෝදිය එළවන්නේ නම්, යමෙක් ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පසුව පෙරලා එන්නේ ද, වලඳ ඉතිරි වූ ආහාරයෙක් වන්නේ ද, කැමැත්තේත් වන්නේ ද, එය වලඳන්නේ නම්, නො කැමැත්තේ නම්, තිල් තණ නැති තැනෙක දමන්නේ නම්, සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරින්නේ නම්, හෙ තෙමේ අසුන් ඔසොවා තබන්නේ නම්, පා දෙතා දිය පාපුටුව නො සේදූ පා තබන පුවරුව තැන්පත් කරන්නේ නම්, ඉඳුල් ලන බඳුන සෝදූ තැන් පත් කරන්නේ නම් (කළය) පිරිබෝදිය (සැල) තැන්පත් කරන්නේ නම්, බොජුන්-හල හමදින්නේ නම්, යමෙක් සිස් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළය හෝ වැසිකිඹුදියකළය හෝ දක්නේ ද, හෙ තෙමේ එය එළවන්නේ නම්, ඔහුට නො හැක්කේ නම්, හඤාසංඥවෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලඟුවෙන් එළවන්නේ නම්, ඒ හෙතුවෙන් කතා නො කරන්නේ නම්, මෙසේ අපි සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් වසන්නෙමු. ආහාරයෙන් කලාන්ත නො වන්නෙමු’ යි මේ සිත් උපත.”

13. “ඉක්බිති සාමිනි, අපි උනුන් කතා නො කෙලෙමු. වදන් පිළිවදන් වසයෙන් කතා නො කෙලෙමු. යමෙක් ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පලමු කොට පෙරලා ඒ ද, හෙ තෙමේ අසුන් පණවයි. පා දෙතා දිය පාපුටුව පා පුවරුව එළවයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝදූ එළවයි. පැන් පිරිබෝදිය එළවයි. යමෙක් ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර පසුව පෙරලා ඒ නම්, වලඳ ඉතිරි වූ ආහාරයෙක් වේ ද, කැමැත්තේ නම්, එය වලඳයි නො කැමැත්තේ නම්, තිල් තණ නැති තැනෙක හෝ දමයි. සතුන් නැති දියෙහි හෝ පා කොට හරියි. හෙ තෙමේ අසුන් ඔසොවා තබයි. පාදෙතා දිය පාපුටුව පාපුරුව තැන් පත් කරයි. ඉඳුල් ලන බඳුන සෝදූ තැන් පත් කරයි. පැන් (කළය) පිරිනොග කට යුතු දිය (සැල) තැන්පත් කරයි. බොජුන්හල හමදියි. යමෙක් සිස් වූ පැන්කළය හෝ පිරිබෝදියකළය හෝ වැසිකිඹුදියකළය දක්නේ ද හෙ තෙමේ (එය) එළවයි. ඔහුට නො හැක්කේ නම්, හඤාසංඥවෙන් දෙවැන්නකු අමතා අත්විලඟුවෙන් එළවයි. ඒ හේතුවෙන් කතා නො කරන්නේ ය. සාමිනි, මෙසේ අපි සමගි ව සතුටු සිත් ඇති ව විවාද නො කරමින් පහසුවෙන් වස් විසීමු. ආහාරයෙන් ද කලාන්ත නො වීමු’ යි (සැලකළහ).

14. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, මේ සිස් පුරුෂයෝ නො පහසුවෙන් ම විසුවෝ ‘පහසුවෙන් විසුම්හ’ යි ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ භික්ෂූරුෂයෝ සිටුවන්නේ එක් ව විසීම වැන්නක් ම කළෝ ‘පහසුවෙන් ම විසුම්හ’ යි ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ භික්ෂූරුෂයෝ එළවන්නේ එක් ව විසීම වැන්නක් ම කලානු ‘පහසුවෙන් ම විසුම්හ’ යි ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ භික්ෂූ පුරුෂයෝ සතුන්ගේ එක් ව විසීම වැන්නක් ම කළෝ ‘පහසුවෙන් ම විසුම්හ’ යි ප්‍රතිඥ කෙරෙත්. මහණෙනි, කෙසේ නම් මේ භික්ෂූරුෂයෝ ගොළුවනක් වූ තිච්චිකයන්ගේ සමාදානයක් සමාදන් ව ගත්තාහු ද? මහණෙනි, මෙය නො පැහැදිලිවන්නේ පැහැදීම පිණිස -පෙ- නොවේය” යි ගරුතා දැනාම කතා කොට භික්ෂූන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, ගොළුවනක් වූ තිච්චිකසමාදානය නො සමාදන් විය යුතු ය. යමෙක් සමාදන් වන්නේ නම්, දකුලාඇවැත් වේ” යි වදාළ සේක. “මහණෙනි, වස් වැස නිම කළ භික්ෂූන්ට දැකීමෙන් හෝ ඇසීමෙන් හෝ සැකයෙන් හෝ යන කරුණු තුනින් පවරන්නට ගෙවන් දුටු හෝ ඇසූ හෝ සැක කළ හෝ තමාගේ දෙමයන් කියන්නට භික්ෂූන් කැමති කරවා ගැණීමට අනුදැනිමි. ඒ පැවරීම තොරට උනුන්නේ අනුලොමිඛ ව ද ඇවරින් නැති සිටීම ද විනය පෙරටු කොට ගත් බව ද වන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතු ය. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිචල භික්ෂූනමක් විසින් සසීස නෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය:-

“සුඤ්ඤානං මෙ භනෙන සබ්බෙසා, අජ්ජ පචාරණා යදි සබ්බස්ස පතතකලලං සබ්බෙසා පචාරෙය්‍යා” ති.

15. ඵෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛගං කරිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසීදිත්වා අක්ඛලිමපගගෙත්වා එවමස්ස වචනීයො “සබ්බං ආවුසො පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා, වදන්තු මං ආයසමනො අනුකම්පං උපාදය, පස්සනො පටිකරිස්සාමි, දුතියමපි ආවුසො සබ්බං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා, වදන්තු මං ආයසමනො අනුකම්පං උපාදය, පස්සනො පටිකරිස්සාමි, තතියමපි ආවුසො සබ්බං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා, වදන්තු මං ආයසමනො අනුකම්පං උපාදය, පස්සනො පටිකරිස්සාමි” ති.

16. නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛගං කරිත්වා උක්ඛුට්ඨං නිසීදිත්වා අක්ඛලිමපගගෙත්වා එවමස්ස වචනීයො: “සබ්බං භනෙන පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා, වදන්තු මං ආයසමනො අනුකම්පං උපාදය, පස්සනො පටිකරිස්සාමි, දුතියමපි භනෙන, සබ්බං - පෙ - තතියමපි භනෙන, සබ්බං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා, වදන්තු මං ආයසමනො අනුකම්පං උපාදය, පස්සනො පටිකරිස්සාමි” ති.

17. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගතියා භික්ඛු ඵෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුට්ඨං නිසීනොසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡන්ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපජිච්ඡා තෙ උඡ්ඤායන්ති ඛියන්ති විපාවෙත්ති: “කථං හි තාම ඡබ්බගතියා භික්ඛු ඵෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුට්ඨං නිසීනොසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡස්සන්ති” ති.

18. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බගතියා භික්ඛු ඵෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුට්ඨං නිසීනොසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡන්ති ?” ති. “සච්චං භගවා”.

විගරහි බුද්ධො භගවා: “කථං හි තාම තෙ භික්ඛවෙ මොක්ඛපුරිසා ඵෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුට්ඨං නිසීනොසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡස්සන්ති ?

19. තෙනං භික්ඛවෙ අප්පසන්නාතං වා පසාදය -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනොසි: “න භික්ඛවෙ, ඵෙරෙසු භික්ඛුසු උක්ඛුට්ඨං නිසීනොසු පචාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡන්තබ්බං, යො අච්ඡය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බෙතෙව උක්ඛුට්ඨං නිසීනොති පචාරතු” නති.

“සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා, අද පචාරණය යි. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම් සඛ්‍ය තෙමේ පවරන්නේ ය” යි.

15. සථවිර භික්‍ෂුතම විසින් උතුරුසහ සිවුර එකස් කොට උත්කුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ “ඇවැත්නි, සඛ්‍යයාට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ කියන්නට පවරමි. ආයුෂමන්හු අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්” යි මෙසේ සඛ්‍ය තෙමේ කිය යුතු වන්නේ ය. “ඇවැත්නි, දෙවනු ද සඛ්‍යයාහට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ (කියන්නට) පවරමි. ආයුෂමන්හු අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්. ඇවැත්නි, තෙවනු ද සඛ්‍යයාහට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ (කියන්නට) පවරමි. ආයුෂමන්හු අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්” යි.

16. නවක භික්‍ෂුතම විසින් උතුරුසහ සිවුර එකස් කොට උත්කුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ “සාමිනි, සඛ්‍යයාහට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ කියන්නට පවරමි. ආයුෂමන්හු අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්. සාමිනි, දෙවනු ද සඛ්‍යයාහට - පෙ - සාමිනි, තෙවනු ද සඛ්‍යයාහට (මාගේ) දුටු ඇවැත්නි හෝ ඇසූ ඇවැත්නි හෝ සැක කළ ඇවැත්නි හෝ කියන්නට පවරමි. ආයුෂමන්හු අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දෙස් දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්” යි.

17. එකල්හි සචග මහණෝ උත්කුටුකයෙන් හුන් සථවිර භික්‍ෂුන් පවරණ කල්හි අසුන්හි හිඳිත්. යම් ඒ භික්‍ෂුහු ආඤා රහිත වෙත් ද, ඒ භික්‍ෂුහු “සචග මහණෝ කෙසේ නම් උත්කුටුකයෙන් හුන් සථවිර භික්‍ෂුන් පවරණ කල්හි අසුන්වල හිඳිත් ද? ” යි අවමන් කෙරෙත්. තින්ද, කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

18. එකල්හි ඒ භික්‍ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සචග මහණෝ උත්කුටුකයෙන් හුන් සථවිර භික්‍ෂුන් පවරණ කල්හි අසුන්වල හිඳිත් ල යනු සැබෑ ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මහණෙනි, කෙසේ නම් ඒ හිස් පුරුෂයෝ උත්කුටුකයෙන් හුන් සථවිර භික්‍ෂුන් පවරණ කල්හි අසුන්වල හිඳිත් ද? ” යි ගැරහු සේක.

19. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස -පෙ- නො වේ” යි ගරභා දූතමි කතා කොට “මහණෙනි, උත්කුටුකයෙන් හුන් සථවිර භික්‍ෂුන් පචාරණය කරණ කල්හි අසුන්වල නො හිඳිය යුතු ය. යමෙක් හිඳින්නේ නම්, දුකුලාඇවැත් වේ. මහණෙනි, උත්කුටුකයෙන් හුන් සියලු දෙනා විසින් ම පවරන්නට අනුදනිමි” යි භික්‍ෂුන් ඇමතු සේක.

20. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානරො ඵෙරො ජරාදුඛලො යාච සබ්බෙ පචාරෙනති¹ උක්කචිකං නිසිනෙනා ආගමයමානො මුච්ඡිතො පපති.

21. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තදනන්තරා උක්කචිකං නිසීදිතුං යාච පචාරෙති. පචාරෙතා ආසිනෙ තිසීදිතු” නති.

22. අථ බො භික්ඛනං² එතදහොසී: “කති නු බො පචාරණා?” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “ඤ්ඤාමා භික්ඛවෙ, පචාරණා: වාතුද්දසිකා³ පණණරසිකා ච. ඉමා බො භික්ඛවෙ, ඤ්ඤා පචාරණා” ති.

23. අථ බො භික්ඛනං එතදහොසී: “කති නු බො පචාරණං-කමාති?” ති⁴. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං. “වන්තාරිමාති භික්ඛවෙ, පචාරණකමාති: අධිමෙතන වග්ගං පචාරණකමමං. අධිමෙතන සමග්ගං පචාරණකමමං. ධිමෙතන වග්ගං පචාරණකමමං. ධිමෙතන සමග්ගං පචාරණකමමං.”

24. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං අධිමෙතන වග්ගං පචාරණකමමං, න භික්ඛවෙ, එවරුපං පචාරණකමමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං පචාරණකමමං අනුඤ්ඤාතං.”

25. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං අධිමෙතන සමග්ගං පචාරණකමමං, න භික්ඛවෙ, එවරුපං පචාරණකමමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං පචාරණකමමං අනුඤ්ඤාතං.”

26. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං ධිමෙතන වග්ගං පචාරණකමමං, න භික්ඛවෙ, එවරුපං පචාරණකමමං කාතබ්බං. න ච මයා එවරුපං පචාරණකමමං අනුඤ්ඤාතං.”

27. “නත්ථ භික්ඛවෙ, යමිදං ධිමෙතන සමග්ගං පචාරණකමමං, එවරුපං භික්ඛවෙ, පචාරණකමමං කාතබ්බං. එවරුපං භික්ඛවෙ, මයා පචාරණකමමං අනුඤ්ඤාතං.”

28. “තස්මාතිත භික්ඛවෙ, එවරුපං පචාරණකමමං කරිස්සාමි, යදිදං ධිමෙතන සමග්ගන්ති එචං හි වො භික්ඛවෙ, සිකඛිතබ්බ නති.”

29. අථ බො භගවා භික්ඛු ආමනොසී: “සන්තිපතථ භික්ඛවෙ, සබ්බො පචාරෙස්සති” ති.

30. එචං වුනො අඤ්ඤානරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: “අස්මි භනොත, භික්ඛු ගිලානො. සො අනාගතො” ති. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුතා පචාරණං දුතුං. එවඤ්ඤා පන භික්ඛවෙ, දුතබ්බා: තෙන ගිලානෙන භික්ඛුතා එකං භික්ඛු උපසඛකමිතා එකංසං උත්තරුසඛගං කරිතා උක්කචිකං නිසීදිතා අඤ්ඤාලිමපග්ගහෙනො එචමස්ස වචනීයො: ‘පචාරණං දමිමි. පචාරණං මෙ හර. පචාරණං මෙ අරොචෙති⁵ මමන්ථාය පචාරෙති’ ති.

1. “පචාරෙතති”. සි අ චි. 2. “නෙසං භික්ඛනං” අ චි. ජ චි. තො චි.
3. “වාතුද්දසිකා ච” ම ජ සං. ජ චි. ම ජු ප. 4. “පචාරණකමමාති” සි
5. “පචාරණං මෙ ආරොචෙති” අයං පාසො - සි. මු. පොත්ඛෙ න දිස්සතො.

20. එකල්හි ජරායෙන් දුළුල වූ එක්තරා තෙර නමක් සියල්ලෝ යම් තාක් කල් පවරන් ද, ඒ තාක් කල් බලාපොරොත්තු වෙමින් උත්කුටුකයෙන් හුන්නේ මුසපත් ව වැටුනේ ය.

21. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යම් තාක් කල් (තෙමේ) පවරා ද, ඒ අතර උත්කුටුකයෙන් හිඳින්නට, පවාරණය කොට අසුනෙහි හිඳින්නට අනුදනිමි”.

22. ඉක්බිති භික්ෂූන්ට “පවාරණයෝ කෙතෙක් දෑ?” යි මේ අදහස වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වාතුඤ්ඤික ය, පණණරසික යැ යි මේ පවාරණ දෙකෙකි. මහණෙනි, මේ පවාරණ දෙක ය”.

23. එකල්හි භික්ෂූන්ට “පවාරණකමීයෝ කෙතෙක් දෑ?” යි යන මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, අධමීයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ පවාරණකමීය, අධමීයෙන් සමග්‍ර වූ පවාරණකමීය, ධමීයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ පවාරණ කමීය, ධමීයෙන් සමග්‍ර වූ පවාරණකමීයැ යි මේ පවාරණකමී සතරෙකි.”

24. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් මේ අධමීයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ පවාරණකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමීය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු වූ පවාරණකමීයෙක් නො ද අනුදන්තා ලද්දේ ය.”

25. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ අධමීයෙන් සමග්‍ර වූ පවාරණකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමීය නො කට යුතු ය. එබඳු වූ පවාරණකමීයෙක් මා විසින් නො ද අනුදන්තා ලද්දේ ය.”

26. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ ධමීයෙන් ව්‍යග්‍ර වූ පවාරණකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමීය නො කට යුතු ය. මා විසින් එබඳු පවාරණකමීයෙක් නො ද අනුදන්තා ලද්දේ ය.”

27. “මහණෙනි, ඔවුන් අතුරෙහි යම් ඒ ධමීයෙන් සමග්‍ර වූ පවාරණකමීයෙක් වේ ද, මහණෙනි, එබඳු වූ පවාරණකමීය කටයුතු ය. මා විසින් පණවන ලද්දේ ද එබඳු වූ පවාරණකමීයෙකි.”

28. “මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ධමීයෙන් සමග්‍ර වූ යම් පවාරණකමීයෙක් වේ ද, එබඳු වූ පවාරණකමීය කරන්නෙමු යි, මහණෙනි, මෙසේ තොප විසින් හික්මිය යුතු ම ය.”

29. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, සධ්‍යා තෙමේ පවරන්නේ ය. (එහෙයින්) රැස් වටු” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

30. මෙසේ වදාල කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ “සාමිනි, ගිලන් මහණෙක් ඇත්තේ ය. හෙ තෙමේ නො ආයේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලේ ය. “මහණෙනි, ගිලන් මහණහු විසින් පවාරණය දෙන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ දිය යුතු ය: ඒ ගිලන් මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ගොස් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට උත්කුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘පවාරණය දෙමි. මාගේ පවාරණය ගෙණ යව. මාගේ පවාරණය සැලකරව. මා පිණිස පවරව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.

කායෙන විඤ්ඤාපෙනි, වාචාය විඤ්ඤාපෙනි, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙනි, දින්නා හොති පචාරණා. න කායෙන විඤ්ඤාපෙනි, න වාචාය විඤ්ඤාපෙනි, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙනි; න දින්නා හොති පචාරණා. එවකෙච්චනං ලහෙඨං, ඉච්චෙනං කුසලං. නො වෙ ලහෙඨං, සො භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්ඤවන වා පියෙත වා සඛසමජේඛ ආනෙත්වා පචාරෙතඛබ්බං. සවෙ භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛුතං එවං හොති¹: ‘සවෙ ඛො මයං ගිලානං ධාතා වාවෙස්සාම, ආබාධො වා අභිවඤ්ඤිස්සති, කාලකිරියා වා භවිස්සති’ ති. න භික්ඛවෙ, ගිලානො² ධාතා වාවෙතඛබ්බො, සඛෙසන තත්ථ ගන්ත්වා පචාරෙතඛබ්බං. න තෙච්ච වග්ගෙන සඛෙසන පචාරෙතඛබ්බං. පචාරෙත්ථ වෙ, ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස.”

31. “පචාරණාභාරකො³ වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය තත්ථෙච්ච පකකමති, අඤ්ඤාසුස දුතඛබ්බා පචාරණා. පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය තත්ථෙච්ච විබ්භමති -පෙ- කාලං කුරොති -පෙ- ‘සාමණෙරො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සික්ඛං පචචකඛාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අනතිමචජ්ඣං අජ්ඣාපන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උමමන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘බිත්තචිත්තො’ පටිජානාති -පෙ- ‘වෙදනචො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිසුග්ගෙ උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පණ්ඩකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘චෙය්‍යසංවාසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිත්ථිපපකකන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිරච්ඡාතගතො’ පටිජානාති -පෙ- ‘මාතුසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පිතුසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අරහන්නසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘භික්ඛුභීදුසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සඛසහෙදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ලොභිතුප්පාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ජනකො’ පටිජානාති, අඤ්ඤාසුස දුතඛබ්බා පචාරණා.”

32. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය අනත්ථාමග්ගෙ පකකමති, අනාභවා හොති පචාරණා. පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය අනත්ථාමග්ගෙ විබ්භමති -පෙ- කාලං කුරොති -පෙ- ‘සාමණෙරො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සික්ඛං පචචකඛාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අනතිමචජ්ඣං අජ්ඣාපන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උමමන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘බිත්තචිත්තො’ පටිජානාති -පෙ- ‘වෙදනචො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපත්තියා අප්පටිකමෙම උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිතිසුග්ගෙ උක්ඛිත්තකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පණ්ඩකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘චෙය්‍යසංවාසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිත්ථිපපකකන්නකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිරච්ඡාතගතො’ පටිජානාති -පෙ- ‘මාතුසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පිතුසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අරහන්නසාතකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘භික්ඛුභීදුසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සඛසහෙදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ලොභිතුප්පාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ජනකො’ පටිජානාති, අනාභවා හොති පචාරණා.”

1. “එතදහොසි” ම ඡ සං. 2. “ගිලානො සිකඛු” ම ඡ සං.
3. “පචාරණාභාරකො” ම ඡ සං.

එය කසින් හඟවා ද, වචනයෙන් හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් හඟවා ද, පචාරණය දෙන ලද්දේ වේ. කසින් නො හඟවා ද, වචනයෙන් නො හඟවා ද, කසින් හා වචනයෙන් නො හඟවා ද, පචාරණය දෙන ලද්දේ නො වේ. මේ මෙසේ ලැබෙන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලැබෙන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ ගිලන් මහණහු ඇදකින් හෝ පුටුවකින් හෝ සහග්‍රහණය ගෙනවුත් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, ගලානොපසායක හිඤ්ඤාත් ‘අපි ගිලනහු හුන් තැනින් ඉවත් කරන්නෙමු නම්, ආබාධය හෝ වැඩෙන්නේ ය. කලුරිය කිරීම හෝ වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, මහණෙනි, ගිලන් තෙමේ හුන් තැනින් ඉවත් නො කට යුතු ය. සඛ්ඤා එහි ගොස් පැවරිය යුතු ය. ව්‍යග්‍ර වූ සඛ්ඤා විසින් නො පැවරිය යුතු ම ය. පවරන්නේ නම් දුකුලාආචැන් වේ.”

31. “මහණෙනි, ඉදින් පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි බැහැර යේ ද, (එවිට) අනෙකෙකුට පචාරණය දිය යුතු ය. මහණෙනි, ඉදින් පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි එහි දීම සිවුරු හරි ද -පෙ- කලුරිය කෙරේ ද -පෙ- ‘තෙරණෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ශික්ෂාව බැහැර කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අනතිමවස්සුවට පැමිණියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උන්මනනකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වික්ෂිප්‍යා වූ සිත් ඇත්තෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලාමක දෘෂ්ටිය නො හැරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පණ්ඩකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පැවිද්ද සොරකම් කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘තිඤ්ඤාත් කරා ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද, -පෙ- ‘තිරිසන් ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘මානාඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පිතාඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අරහනනාඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘හිඤ්ඤාදුෂකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘සඛ්ඤානෙදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලොහිකුප්පාදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤානකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද (එකල) අනෙකෙකුට පචාරණය දිය යුතු ය.”

32. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි අතරමග දී බැහැර යේ ද, පචාරණය නො ගෙනෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි අතරමග දී සිවුරු හරි ද -පෙ- කලුරිය කෙරේ ද -පෙ- ‘තෙරණෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ශික්ෂාව බැහැර කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අනතිමවස්සුවට පැමිණියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උන්මනනකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වික්ෂිප්‍යා වූ සිත් ඇත්තෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘වෙදනාවෙන් පෙළෙන්නෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත් නොදැක්මෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත්වට පිළියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලාමක දෘෂ්ටිය අත් නොහැරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පණ්ඩකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පැවිද්ද සොරකම් කළ එකෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘තිඤ්ඤාත් කරා ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘තිරිසන් ගියෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘මානාඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘පිතාඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘අරහනනාඝාතකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘හිඤ්ඤාදුෂකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘සඛ්ඤානෙදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘ලොහිකුප්පාදකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ඤානකයෙක්ම’ යි ප්‍රතිඥා කෙරේ ද පචාරණය ගෙනෙන ලද්දේ නො වේ.”

33. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤ්ඤාපනෙනා පකකමති, ආහටා හොති පචාරණා. පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤ්ඤාපනෙනා විබ්බමති -පෙ- කාලං කරොති -පෙ- ‘සාමණේරො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සුඛං පච්චකඛානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අනතිමච්චුං අජ්ඣාපනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උමමනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘බ්බතච්චෙනා’ පටිජානාති -පෙ- ‘වෙදනටො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපනනියා අදස්සනෙ උකඛ්චනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ආපනනියා අප්පටිකමෙම උකඛ්චනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිකස්සයෙම උකඛ්චනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පණ්ඩකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පෙය්‍යසංවාසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිස්සිපකකනනකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘තිරච්චානගතො’ පටිජානාති -පෙ- ‘මාතුසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘පිතුසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘අරහනනසානකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘භික්ඛුනීදුසකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘සඛ්ඤ්ඤාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘ලොභීතුප්පාදකො’ පටිජානාති -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ජනකො’ පටිජානාති ආහටා හොති පචාරණා.”

34. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤ්ඤාපනෙනා සුභෙනා නාරොවෙති, ආහටා හොති පචාරණා. පචාරණාභාරකස්ස අනාපනති.¹ පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤ්ඤාපනෙනා පමනෙනා² නාරොවෙති -පෙ- සමාපනෙනා නාරොවෙති, ආහටා හොති පචාරණා. පචාරණාභාරකස්ස අනාපනති.”

35. “පචාරණාභාරකො වෙ භික්ඛවෙ, දින්නාය පචාරණාය සඛ්ඤ්ඤාපනෙනා සඤ්චිච්ච නාරොවෙති, ආහටා හොති පචාරණා. පචාරණාභාරකස්ස ආපනති දුක්ඛටස්ස. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, භද්දනු පචාරණාය පචාරණං දෙනෙනන ඡන්දමපි දාදුං - සනති සඛ්ඤ්ඤා කරණීය”නති.

36. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං භද්දනු පචාරණාය ඤ්ඤතකා ගණනිංසු. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං භද්දනු පචාරණාය ඤ්ඤතකා ගණනනති. තෙ ඤ්ඤතකා භික්ඛුනී එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ්ඤා තුලෙන ආයස්මනෙනා ඉමං භික්ඛුං මුත්තනං මුඤ්චට්ඨං,³ යාවායං භික්ඛු පචාරෙතී’ති. එවඤ්ඤවනං ලහෙට්ඨං, ඉච්චවනං කුසලං. තො වෙ ලහෙට්ඨං, තෙ ඤ්ඤතකා භික්ඛුනී එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ්ඤා තුලෙන ආයස්මනෙනා මුත්තනං එකමනනං හොට්ඨං. යාවායං භික්ඛු පචාරණං දෙතී’ති. එවඤ්ඤවනං ලහෙට්ඨං, ඉච්චවනං කුසලං. තො වෙ ලහෙට්ඨං, තෙ ඤ්ඤතකා භික්ඛුනී එවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤ්ඤා තුලෙන ආයස්මනෙනා ඉමං භික්ඛුං මුත්තනං නිස්සීමං නෙට්ඨං, යාව සඤ්ඤා පචාරෙතී’ ති. එවඤ්ඤවනං ලහෙට්ඨං, ඉච්චවනං කුසලං. තො වෙ ලහෙට්ඨං, න නෙව වගෙන සඤ්ඤන පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්‍ය වෙ, ආපනති දුක්ඛටස්ස.”

1. “පචාරණාභාරකස්ස අනාපනති”ති. කෙසුචි පොඤ්ඤාසු භද්දස්සනෙ.
 2. “සුභෙනා” ම ඡ සා. නො වි. ඡ වි. ම නු ප. නො වි.
 3. “මුඤ්චට්ඨං” නො වි. නො වි ම නු ප. අ වි.

33. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සඛසයා වෙත පැමිණියේ බැහැර යේ ද, පචාරණය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ සිටුරු හරිසි ද -පෙ- කලුරිය කරසි ද -පෙ- ‘තෙරණෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ශික්‍ෂාව බැහැර කළ ඵකෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘අත්තමවසනුවට පැමිණියෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘උන්මත්තකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘වික්‍ෂිප්‍ත වූ සිත් ඇත්තෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘වේදනාවෙන් පෙළෙන්තෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැත් නො දැක්මෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ඇවැතට පිලියම් නො කිරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ලාමක දෂටිය අත් නොහැරීමෙහි බැහැර කරණ ලද්දෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘පණ්ඩකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘පැවිද්ද සොරකම් කළ ඵකෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘තීඪිකයන් වෙත ගියෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘තිරිසත් ගියෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘මාතෘඝාතකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘පිතෘඝාතකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘අරහත්තඝාතකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘භික්‍ෂුණිදුෂකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘සඛසහෙදකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘ලොතිතුප්‍පාදකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද -පෙ- ‘උභතොබ්‍යඤ්ජනකයෙක්මි’ සි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, පචාරණය ගෙනෙන ලද්දේ වේ.”

34. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සහ මැදට පැමිණියේ නිදි ගත්තේ නො සැලකෙරේ ද, පචාරණය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. පචාරණය ගෙනෙන මහණහුට ඇවැත් නො වේ. මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සඛසයා වෙත පැමිණියේ ප්‍රමත්ත ව නො සැලකෙරේ ද - සමාපත්තියට සමවැදුනේ නො සැලකෙරේ ද, පචාරණය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. පචාරණය ගෙනෙන මහණහුට ඇවැත් නො වේ.”

35. “මහණෙනි, පචාරණය ගෙනෙන මහණ තෙමේ පචාරණය දුන් කල්හි සඛසයා වෙත පැමිණියේ දූන දූන නො සැලකෙරේ ද, පචාරණය ගෙනෙන ලද්දේ වේ. පචාරණය ගෙනෙන මහණහුට දුකුලාඇවැත් වේ. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණ දිනයෙහි පචාරණය දෙන්නහු විසින් ‘සඛසයා පිලිබඳ කටයුතු ඇතැ’ සි ඡන්දය ද දෙන්නට අනුදනිමි’ සි.

36. ඵකල්හි ඵක්තරා මහණකු ඵදවස පචාරණදිනයෙහි නැයෝ අල්ලා ගත්ත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු ඵදවස පචාරණදිනයෙහි නැයෝ අල්ලා ගණිත්. ඵබ්‍රවින් භික්‍ෂුන් විසින් ඵ නැයෝ ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පචාරණය කෙරේ ද, (ඵතාක්) කල් මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ සි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලැබෙන්නේ නම්, ඵ යහපත් ය. නො ලැබෙන්නේ නම්, ඵ නැයෝ භික්‍ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, ඵසේ නම් තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පචාරණය දේ ද, (ඵතාක්) මොහොතකට පසකට වටු’ සි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලැබෙන්නේ නම්, ඵ යහපත් ය. ඉදින් නො ලැබෙන්නේ නම්, ඵ නැයෝ භික්‍ෂුන් විසින් ‘ආයුෂමත්ති, ඵසේ නම් තෙපි යම් තාක් කල් සඛස තෙමේ පචාරණය කෙරේ ද (ඵතාක්) කල් මේ මහණ මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරට ගෙන යවු’ සි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම් ඵ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම් ව්‍යග්‍ර වූ සඛසයා විසින් නො පැවරිය යුතු ම ය. පවරන්නේ නම් දුකුලාඇවැත් වේ.”

37. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදභු පචාරණාය රාජානො ගණනනති -පෙ- වොරා ගණනනති -පෙ- ධුතතා ගණනනති -පෙ- භික්ඛුපච්චන්ඪිකා ගණනනති. තෙ භික්ඛුපච්චන්ඪිකා භික්ඛුති ඵවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුමෙහ ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුහුතතං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු පචාරෙතී’ති. ඵවඤ්චනං ලහෙථ, ඉච්චනං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ භික්ඛු පච්චන්ඪිකා භික්ඛුති ඵවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුමෙහ ආයසමනො මුහුතතං ඵකමනතං හොථ, යාවායං භික්ඛු පචාරණං දෙතී’ති. ඵවඤ්චනං ලහෙථ, ඉච්චනං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චන්ඪිකා භික්ඛුති ඵවමස්සු වචනීයා: ‘ඉඛ්ඤා තුමෙහ ආයසමනො ඉමං භික්ඛුං මුහුතතං නිසසීමං නෙථ, යාව සඛෙසා පචාරෙතී’ ති. ඵවඤ්චනං ලහෙථ, ඉච්චනං කුසලං. නො වෙ ලහෙථ, න තෙව වග්ගෙන සඛෙසන පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්‍ය වෙ, ආපතති දුක්ඛටස්සා”ති.

38. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමීං ආවාසෙ තදභු පචාරණාය පඤ්ච භික්ඛු විතරනති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුතං ඵතදතොසී: “භගවතා පඤ්ඤාතතං සඛෙසන පචාරෙතබ්බනති. මයඤ්චමහ පඤ්ච ජනා කථනනු ඛො අමෙහති පචාරෙතබ්බ”නති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පඤ්චාතතං සඛෙස පචාරෙතු” නති.

39. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමීං ආවාසෙ තදභු පචාරණාය වතනාරො භික්ඛු විතරනති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛුතං ඵතදතොසී: “භගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චාතතං සඛෙස පචාරෙතුං.¹ මයඤ්චමහ වතනාරො ජනා. කථනනු ඛො අමෙහති පචාරෙතබ්බ”නති. භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, වතුනතං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. ඵවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පචාරෙතබ්බං. ව්‍යතෙනන භික්ඛුතා පටිබලෙන තෙ භික්ඛු ඤ්ඤපෙතබ්බා:-

40. “සුණනනු මෙ ආයසමනො. අප්ප පචාරණා. යද්දයසමනානං පතනකලං, මයං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙය්‍යාමානී. ඵෙරෙන භික්ඛුතා ඵකංසං උතතරාසඛිතං කරිනා උකකුටිකං නිසීදිනා අඤ්ඤාලිමපගහෙනා තෙ භික්ඛු ඵවමස්සු වචනීයා: “අහං ආවුසො ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනො අනුකමපං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි. දුතීයමපි අහං ආවුසො ආයසමනෙ පචාරෙමි -පෙ- තතීයමපි අහං ආවුසො ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනො අනුකමපං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි”ති.”

41. “නවකෙන භික්ඛුතා ඵකංසං උතතරාසඛිතං කරිනා උකකුටිකං නිසීදිනා අඤ්ඤාලිමපගහෙනා තෙ භික්ඛු ඵවමස්සු වචනීයා: අහං භනෙන ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනො අනුකමපං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි. දුතීයමපි අහං භනෙන ආයසමනෙ පචාරෙමි -පෙ- තතීයමපි අහං භනෙන ආයසමනෙ පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා. වදනතු මං ආයසමනො අනුකමපං උපාදය. පස්සනො පටිකරිස්සාමි”ති.”

1. “පචාරෙතුනති” ම ජ සං.

37. “මහණෙනි, මෙහි මහණකු ඵදවස පවාරණදිනයෙහි රජුහු අල්ලා ගණිත් -පෙ- සොරු අල්ලා ගණිත් -පෙ- දුඛියෝ අල්ලා ගණිත් -පෙ- පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු¹ අල්ලා ගණිත්. භික්ෂුන් විසින් ඒ පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු ‘ආයුෂමන්ති, එසේ නම් තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පවාරණය කෙරේ ද, (ඒ තාක් කල්) මේ මහණහු මොහොතකට මුදවු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම්, භික්ෂුන් විසින් ඒ පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු ‘ආයුෂමන්ති, එසේ නම් තෙපි මේ මහණ තෙමේ යම් තාක් කල් පවාරණය දේ ද, (ඒ තාක් කල්) මොහොතක් පසකට වටු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම්, භික්ෂුන් විසින් ඒ පසම්තුරු වූ භික්ෂුහු ‘ආයුෂමන්ති, එසේ නම් තෙපි යම් තාක් කල් සඛස තෙමේ පවාරණය කෙරේ ද, (ඒ තාක් කල්) මේ මහණහු මොහොතකට සීමාවෙන් බැහැරට ගෙන යවු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නේ නම්, ව්‍යග්‍ර වූ සඛසයා විසින් නො පැවරිය යුතු ම ය. පවරන්නේ නම් දුකුලාආචැන් වේ.”

38. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් භික්ෂුහු වාසය කෙරෙත්. එවිට ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සඛසයා විසින් පැවරිය යුතු ය යි පණවන ලද්දේ ය. අපි පස් දෙනෙක් වෙමු. අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු දැ” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, පස් දෙනාට සඛසයා වෙත පවරන්නට අනුදැනිමි” යි.

39. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පවාරණදිනයෙහි සිටු නමක් භික්ෂුහු වාසය කරත්. එවිට ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස් දෙනකුන්ට සඛසයා වෙත පැවරීම අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි සිටු දෙනෙක් වෙමු අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු දැ” යි මේ සිත උන. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිටු දෙනාට උනුත් පවරන්නට අනුදැනිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතු ය. ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් ඒ භික්ෂුහු දැන්විය යුත්තාහු ය:

40. “ආයුෂමන්ත මාගේ වචනය අසන්වා. අද පවාරණ දිනය යි. ඉදින් ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, අපි උනුත් පවරන්නෙමු. ස්ථවිර භික්ෂු නම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට උත්කුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇචැන්ති, මම (මාගේ) දුටු ඇචැන්ති හෝ ඇසු ඇචැන්ති හෝ සැක කල ඇචැන්ති හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දක්නේ පිලියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද ඇචැන්ති, මම ආයුෂමතුන් පවරමි. -පෙ- තෙවනු ද ‘ඇචැන්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයෙකින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත මට අනුකම්පා කොට කියන්වා. දක්නේ පිලියම් කරන්නෙමි’ යි (ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.)”

41. “නවක භික්ෂු නම විසින් උතුරුසහසිටුර එකස් කොට උත්කුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සාමීති, මම (මාගේ) දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දක්නේ පිලියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද ‘සාමීති, මම ආයුෂමතුන් පවරමි -පෙ- තෙවනු ද ‘සාමීති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත මට අනුකම්පා කොට කියන්වා. දක්නේ පිලියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ භික්ෂුහු මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.”

1. “සිකු යෙව පවච්ඡිකා = සිකුපවච්ඡිකා” - වීතා

42. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානිරසමි. ආවාසෙ තදභු පචාරණාය තයො භික්ඛු විතරනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදගොසී: “භගවතා අනුඤ්ඤානං පඤ්චනනං සබ්බෙස පචාරෙතුං. චතුනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. මයඤ්චන තයො ජනා. කථනනු බො අමෙනහි පචාරෙතබ්බ”නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිණ්ණනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පචාරෙතබ්බං. වෘතෙනන භික්ඛනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛු ඤ්ඤපෙනබ්බා:”

43. “සුඤ්ඤනු මෙ ආයසමනනා. අජ්ජ පචාරණා. යදයසමනනානං පතකකලලං, මයං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙය්‍යාමානි. ඵෙරෙන භික්ඛනා එකංසං උතතරාසඛගං කරිත්වා උකකුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිමපගගතෙත්වා තෙ භික්ඛු එවමසුඤ්ඤ වචනීයා: ‘අහං ආවුසො ආයසමනෙන පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදනනු මං ආයසමනනා අනුකමපං උපාදය. පසුසනෙනා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි අහං ආවුසො ආයසමනෙන පචාරෙමි. -පෙ- තතියමපි අහං ආවුසො ආයසමනෙන පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදනනු මං ආයසමනනා අනුකමපං උපාදය. පසුසනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති.”

44. “නවකෙන භික්ඛනා එකංසං උතතරාසඛගං කරිත්වා උකකුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිමපගගතෙත්වා තෙ භික්ඛු එවමසුඤ්ඤ වචනීයා: ‘අහං භනෙන ආයසමනෙන පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදනනු මං ආයසමනනා අනුකමපං උපාදය. පසුසනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති. දුතියමපි අහං භනෙන ආයසමනෙන පචාරෙමි. -පෙ- තතියමපි අහං භනෙන ආයසමනෙන පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදනනු මං ආයසමනනා අනුකමපං උපාදය. පසුසනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති.”

45. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤානිරසමි. ආවාසෙ තදභු පචාරණාය දෙව භික්ඛු විතරනති. අථ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදගොසී: “භගවතා අනුඤ්ඤානං පඤ්චනනං සබ්බෙස පචාරෙතුං. චතුනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. තිණ්ණනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. මයඤ්චන දෙව ජනා. කථනනු බො අමෙනහි පචාරෙතබ්බ”නති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, දඛිනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පචාරෙතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, පචාරෙතබ්බං: ඵෙරෙන භික්ඛනා එකංසං උතතරාසඛගං කරිත්වා උකකුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ඤාලිමපගගතෙත්වා නවො භික්ඛු එවමසුඤ්ඤ වචනීයො: “අහං ආවුසො ආයසමනනං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදනු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පසුසනෙනා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි අහං ආවුසො ආයසමනනං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදනු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය පසුසනෙනා පටිකරිස්සාමි. තතියමපි අහං ආවුසො ආයසමනනං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදනු මං ආයසමා අනුකමපං උපාදය. පසුසනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති.”

42. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි තෙනමක් හිඤ්ඤ වාසය කරත්. එකල ඒ හිඤ්ඤත්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස්දෙනාට සමසයා වෙත පවරන්නට ද සිටු දෙනාට උනුන් පවරන්නට ද අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි තිදෙනෙක් වෙමු. අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, තිදෙනාට උනුන් පවරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතු ය. පලමු කොට ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල හිඤ්ඤතමක් විසින් ඒ හිඤ්ඤ දැන්විය යුතු වෙත්.”

43. “ආයුෂමන්ත්‍ර මාගේ වචනය අසන්වා. අද පවාරණ දිනය යි. ඉදින් ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, අපි උනුන් පවරන්නෙමු. සඨවිර හිඤ්ඤතම විසින් උතුරැසහසිටුර එකස් කොට උත්කුටුකයෙන් හිද ඇදීලී බැඳ ‘ඇවැත්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ (කියන්නට) ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දක්නෙම් පිලියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ හිඤ්ඤ මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද ‘ඇවැත්ති, මම ආයුෂමතුන් පවරමි’ -පෙ- තෙවනු ද ‘මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දක්නෙම් පිලියම් කරන්නෙමි’ යි (ඒ හිඤ්ඤ මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.)

44. “නවකහිඤ්ඤතම විසින් උතුරැසහසිටුර එකස් කොට උත්කුටුක-යෙන් හිද ඇදීලී බැඳ ‘සමාමිති, මම (මාගේ) දුටු වරදකින් හෝ ඇසූ වරදකින් හෝ සැක කල වරදකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දක්නේ පිලියම් කරන්නෙමි’ යි ඒ හිඤ්ඤ මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය. දෙවනු ද සමාමිති, මම ආයුෂමතුන් පවරමි පෙ- තෙවනු ද මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන්ත්‍ර අනුකම්පා කොට මට කියන්වා. දක්නෙම් පිලියම් කරන්නෙමි’ යි (ඒ හිඤ්ඤ මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.)”

45. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි දෙනමක් හිඤ්ඤ වාසය කෙරෙත්. එකල ඒ හිඤ්ඤත්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පස්දෙනාට සමසයා වෙත පවරන්නට ද සිටු දෙනාට උනුන් පවරන්නට ද තිදෙනාට උනුන් පවරන්නට ද අනුදන්නා ලද්දේ ය. අපි දෙදෙනෙක් වෙමු. අප විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද” යි මේ සිත් උපන. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙදෙනාට උනුන් පවරන්නට අනුදනිමි. මහණෙනි, මෙසේ පැවරිය යුතු ය. සඨවිර-හිඤ්ඤතම විසින් උතුරැසහසිටුර එකස් කොට උත්කුටුකයෙන් හිද ඇදීලී බැඳ ‘ඇවැත්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන් තෙමේ අනුකම්පා කොට මට කියවා. දක්නෙම් පිලියම් කරන්නෙමි’ යි නවක හිඤ්ඤ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. දෙවනු ද ‘ඇවැත්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන් තෙමේ අනුකම්පා කොට මට කියවා. දක්නෙම් පිලියම් කරන්නෙමි’ යි (නවක හිඤ්ඤ තෙමේ කිය යුතු වන්නේ ය.) ‘තෙවනු ද ‘ඇවැත්ති, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමතුන් පවරමි. ආයුෂමන් තෙමේ අනුකම්පා කොට මට කියවා. දක්නෙම් පිලියම් කරන්නෙමි’ යි (නවක හිඤ්ඤ තෙමේ කිය යුතු වන්නේ ය.)”

46. නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඛනං කරිනා උක්කුටිකං නිසීදිනා අඤ්ඤාලිමපගගහෙනා ථෙරො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං හනෙන ආයසමනනං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදන්තු මං ආයසමා අනුක්මපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. දුතියමපි අහං හනෙන ආයසමනනං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදන්තු මං ආයසමා අනුක්මපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි. තතියමපි අහං හනෙන ආයසමනනං පචාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඛකාය වා. වදන්තු මං ආයසමා අනුක්මපං උපාදය. පස්සනෙනා පටිකරිස්සාමි’ ති.”

47. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරසමිං ආචාසෙ නදන්තූ පචාරණාය එකො භික්ඛු විහරති. අපි බො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “හග්වතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චනනං සඛෙක්ඛ පචාරෙතූං. වතුනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පචාරෙතූං. තිණ්ණනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පචාරෙතූං. දඹනනං අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පචාරෙතූං. අහඤ්ඤාමඤ්ඤාං පචාරෙතූං. කඵනනු බො මයා පචාරෙතබ්බනති.” හග්වතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරසමිං ආචාසෙ නදන්තූ පචාරණාය එකො භික්ඛු විහරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා යන්ථ භික්ඛු පටිකකමනති උපට්ඨානසාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමුලෙ වා, සො දෙසො¹ සමමජ්ජනා පාතීයං පරිනොජනීයං උපට්ඨාපෙතා ආසනං පඤ්ඤාපෙතා පදීපං කන්තා නිසීදිතබ්බං. සවෙ අඤ්ඤා භික්ඛු ආගච්ඡනති, තෙති සද්ධිං පචාරෙතබ්බං. නො වෙ ආගච්ඡනති ‘අජ්ජ මෙ පචාරණා’ති, අභිට්ඨාතබ්බං. නො වෙ අභිට්ඨනෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛකටස්ස. තත්ථ භික්ඛවෙ, යන්ථ පඤ්ච භික්ඛු විහරනති, න එකස්ස පචාරණං ආහරිතා වතුති සඛෙක්ඛ පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්‍යං වෙ ආපතති දුක්ඛකටස්ස. තත්ථ භික්ඛවෙ, යන්ථ වතනාරො භික්ඛු විහරනති, න එකස්ස පචාරණං ආහරිතා තිභි අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්‍යං වෙ, ආපතති දුක්ඛකටස්ස. තත්ථ භික්ඛවෙ, යන්ථ තයො භික්ඛු විහරනති, න එකස්ස පචාරණං ආහරිතා දඹිති අඤ්ඤාමඤ්ඤාං පචාරෙතබ්බං. පචාරෙය්‍යං වෙ ආපතති දුක්ඛකටස්ස. තත්ථ භික්ඛවෙ, යන්ථ ද්දෙ භික්ඛු විහරනති, න එකස්ස පචාරණං ආහරිතා එකෙන අභිට්ඨාතබ්බං. අභිට්ඨනෙය්‍ය වෙ², ආපතති දුක්ඛකටස්සා”ති.

48. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු නදන්තූ පචාරණාය ආපතතිං ආපනො හොති. අපි බො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි: “හග්වතා පඤ්ඤාතනං ‘න සාපතතිකෙන පචාරෙතබ්බ’ නති. අහඤ්ඤාමඤ්ඤා ආපතතිං ආපනො. කඵනනු බො මයා පටිපජ්ජතබ්බ?” නති. හග්වතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නදන්තූ පචාරණාය ආපතතිං ආපනො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඛකමිනා එකංසං උත්තරාසඛනං කරිනා උක්කුටිකං නිසීදිනා අඤ්ඤාලිමපගගහෙනා එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආට්ඨිසො ඉන්ද්‍රනාමං ආපතතිං ආපනො. තං පටිදෙසෙමි’ ති. තෙන වතනබ්බො ‘පස්සසී’ති. ‘ආම පස්සාමි’ ති. ‘ආයතීං සංවරෙය්‍යාසී’ති.

1. සෙඤ්ඤෙ ?

“සො දෙසො සමමජ්ජනා’ති = තං දෙසං සමමජ්ජනා - උපයොගනේ පච්චනනං” අට්ඨකථා.

2. “අභිට්ඨෙය්‍ය” ම ජ සං.

46. “නවක භික්ෂු නම විසින් උතුරුසහසිරුර එකස් කොට උත්කුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘සවාමිනි, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමකුන් පවරමි. ආයුෂමන් තෙමේ අනුකමපා කොට මට කියාවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්’ යි සථවිර භික්ෂු තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ‘දෙවනු ද සවාමිනි, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමකුන් පවරමි ආයුෂමන් තෙමේ අනුකමපා කොට මට කියාවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්’ යි සථවිර භික්ෂු තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ‘තෙවනු ද සවාමිනි, මම දුටුවකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ කියන්නට ආයුෂමකුන් පවරමි. ආයුෂමන් තෙමේ අනුකමපා කොට මට කියාවා. දක්නෙම් පිළියම් කරන්නෙම්’ යි සථවිර භික්ෂු තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.”

47. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි එක් භික්ෂු නමක් වෙසෙයි. එකල ඒ භික්ෂු නමට “භාග්‍යවකුන් වහන්සේ විසින් පස්දෙනාට සඛ්‍යයා වෙත පවරන්නට ද සිටු දෙනාට උනුන් පවරන්නට ද තිදෙනාට උනුන් පවරන්නට ද දෙදෙනාට උනුන් පවරන්නට ද අනුදන්නා ලද්දේ ය. මම ද එකලා වෙමි. මා විසින් කෙසේ පැවරිය යුතු ද?” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවකුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි එක් භික්ෂු නමක් වෙසෙයි. මහණෙනි, ඒ භික්ෂු නම විසින් භික්ෂුහු උපසඨාන-ශාලාවක හෝ මණ්ඩපයෙක හෝ රැක්මුලෙක හෝ යම් තැනෙක රැස් වෙත් ද, ඒ පෙදෙස හැමද පැත් පිරිබෝදිය එලවා තබා අසුන් පණවා පහන් දල්වා හිඳිය යුතු ය. අන්‍ය වූ භික්ෂුහු එක් නම්, ඔවුන් සමග පැවරිය යුතු ය. නො එක් නම්, ‘අද මාගේ පවාරණ දිනය’ යි ඉටිය යුතු ය. නො ඉටන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක පස් නමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් සිටු දෙනකුන් විසින් සඛ්‍යයා වෙත නො පැවරිය යුතු ය. පවරන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක සිටු නමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් තිදෙනකුන් විසින් උනුන් නො පැවරිය යුතු ය. පවරන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක වෙනමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් දෙදෙනකුන් විසින් උනුන් නො පැවරිය යුතු ය. පවරන්නාහු නම්, දුකුලාඥාවැන් වේ. මහණෙනි, එහි යම් තැනෙක දෙනමක් භික්ෂුහු වෙසෙත් ද, එකකුගේ පවාරණය ගෙණවුන් එකකු විසින් නො ඉටිය යුතු ය. ඉටන්නේ නම් දුකුලාඥාවැන් වේ.”

48. එකල්හි එක්තරා භික්ෂුනමක් එදවස පවාරණදිනයෙහි ආවාතකට පැමිණියේ වේ. (එවිට) ඒ භික්ෂුනමට “භාග්‍යවකුන් වහන්සේ විසින් ‘ආවාත සහිත වූවහු විසින් නො පැවරිය යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ආවාතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” යි මේ සිත උපත. භාග්‍යවකුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ එදවස පවාරණදිනයෙහි ආවාතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ගොස් උතුරුසහසිරුර එකස් කොට උත්කුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ආවාතනි, මම මෙ නම් ආවාතට පැමිණියෙමි. ඒ ආවාත දෙසමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. ඒ ආවාත පිළිගන්නහු විසින් ‘ආවාත දක්නෙහි ද’ යි කිය යුතු ය. (දෙසන්නහු විසින්) ‘එසේ ය, දකිමි’ යි (කිය යුතු ය). ‘මන්තෙහි සංවරයෙන් යුත්වෙව’ යි කිය යුතු ය.”

49. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නදනු පචාරණාය ආපනතියා වෙමනිකො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා එකං භික්ඛුං උපසම්භුතියා එකංසං උත්තරාසම්භං කරිතා උකකුටිකං නිසිදිතා අඤ්ජලිමපගගහෙතා එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආට්ඨසො ඉත්තනාමාය ආපනතියා වෙමනිකො. යද නිබ්බමනිකො හවිස්සාමි.’¹ නද නං ආපනතී පටිකරිස්සාමි’ති. වතා පචාරෙතබ්බං. න තෙව නපපච්චයා පචාරණාය අනතරායො කාතබ්බො’ ති.

50. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පචාරයමානො ආපනතීං සරති.² අඵ බො තස්ස භික්ඛුතො එනදතොසි: “භගවතා පඤ්ඤතනං, න සාපනතීකෙන පචාරෙතබ්බ’ නති. අහඤ්චමහි ආපනතීං ආපනො. කඵනනු බො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ?” නති. භගවතො එනමත්ථං ආරොචෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පචාරයමානො ආපනතීං සරති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආට්ඨසො ඉත්තනාමං ආපනතීං ආපනො. ඉතො වුට්ඨිතිතා නං ආපනතීං පටිකරිස්සාමි’ ති. වතා පචාරෙතබ්බං. න තෙව නපපච්චයා පචාරණාය අනතරායො කාතබ්බො” “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු පචාරයමානො ආපනතියා වෙමනිකො හොති. තෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුතා සාමනො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො: ‘අහං ආට්ඨසො ඉත්තනාමාය ආපනතියා වෙමනිකො. යද නිබ්බමනිකො හවිස්සාමි. නද නං ආපනතීං පටිකරිස්සාමි’ති වතා පචාරෙතබ්බං. න තෙව නපපච්චයා පචාරණාය අනතරායො කාතබ්බො” ති.

51. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරසමී ආවාසෙ නදනු පචාරණාය සබ්බො සබ්බිසා සනාගං ආපනතීං ආපනො හොති. අඵ බො තෙසං භික්ඛුතං එනදතොසි: “භගවතා පඤ්ඤතනං ‘න සභාගා ආපනතී දෙසෙනබ්බො. න සනාගා ආපනතී පටිගහනෙතබ්බො’ ති. අයඤ්ච සබ්බො සබ්බිසා සනාගං ආපනතීං ආපනො. කඵනනු බො අමෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ” නති.

52. භගවතො එනමත්ථං ආරොචෙසුං. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමී ආවාසෙ නදනු පචාරණාය සබ්බො සබ්බිසා සනාගං ආපනතීං ආපනො හොති. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුති එතො භික්ඛු සාමනො ආවාසා සජ්ජිකං පානෙනබ්බො ‘ගච්ඡාට්ඨසො, නං ආපනතීං පටිකරිතා ආගච්ඡ මයං තෙ සනතිකෙ නං ආපනතීං පටිකරිස්සාමා’ ති. එවඤ්චතං ලනෙඵ, ඉච්චතං කුසලං. නො වෙ ලනෙඵ, ව්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙන සබ්බිසා ඤ්ඤපෙනබ්බො:

53. “සුණොතු මෙ භනොන සබ්බිසා: ‘අයං සබ්බො සබ්බිසා සනාගං ආපනතීං ආපනො. යද අඤ්ඤං භික්ඛුං සුඤ්ඤං අනාපනතිකං පසසිස්සති, නද නස්ස සනතිකෙ නං ආපනතීං පටිකරිස්සති’ ති වතා පචාරෙතබ්බං. න තෙව නපපච්චයා පචාරණාය අනතරායො කාතබ්බො.’”

1. “හවිස්සාමිති” අ වී තො වී මනු ප.
 2. “සරි” අ වී. ජ වී. ම නු ප. තො වී.

49. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵදවස ප්‍චාරණ දිනයෙහි ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් එක් මහණකු වෙත ඵලඹ උතුරුසහසිටුර එකස් කොට උත්කුටුකයෙන් හිඳ ඇඳිලි බැඳ ‘ඇවැත්නි, මම මෙ නම් ඇවැතෙහි විමති ඇත්තෙමි වෙමි. යම් කලෙක විමති රහිත වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිලියම් කරන්නෙමි’යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් ප්‍චාරණයට අන්තරායයක් නො කටයුතු ම ය.

50. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ පවරන්නේ ඇවැත සිහිපත් කරයි. එවිට ඒ මහණහුට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඇවැත් සහිත මහණහු විසින් නො පැවරිය යුතු ය යි පණවන ලද්දේ ය. මම ද ඇවැතකට පැමිණියෙමි වෙමි. මා විසින් කෙසේ පිලිපැදිය යුතු ද” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පවරන්නේ ඇවැත සිහිපත් කරයි. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ලග සිටි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම මෙ නම් ඇවැතට පැමිණියෙමි. මෙතැනින් නැගිට ඒ ඇවැතට පිලියම් කරන්නෙමි’ යි කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් ප්‍චාරණයට අන්තරායයක් නො කට යුතු ම ය. මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ පවරන්නේ ඇවැතෙහි විමති ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඒ මහණහු විසින් ලග සිටි මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම මෙ නම් ඇවැතෙහි විමති ඇත්තෙමි වෙමි. යම් කලෙක විමති රහිත වන්නෙමි ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිලියම් කරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් ප්‍චාරණයට අන්තරායයක් නො කටයුතු ම ය.”

51. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස ප්‍චාරණ දිනයෙහි සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. එවිට ඒ භික්ෂුන්ට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘සමාන ඇවැත් නො දෙසිය යුතු ය. සමාන ඇවැත් නො පිලිගත යුතු ය’ යි පණවන ලද්දේ ය. මේ සියලු සඤ්ඤා තෙමේ ද සමාන ඇවැතට පැමිණියේ වේ. අප විසින් කෙසේ පිලිපැදිය යුතු ද” යි මෙ සිත් වී ය.

52. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස ප්‍චාරණ දිනයෙහි සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් එක් මහණෙක් තෙමේ ‘ඇවැත්නි, යව. සමීප ආවාසයකින් ඒ ඇවැතට පිලියම් කොට එව. අපි ඔබගේ සමීපයෙහි ඒ ඇවැතට පිලියම් කරන්නෙමු’ යි ඵදවස ම එනු . පිණිස යැවිය යුතු ය. මේ මෙසේ ලබන්නේ නම්, ඒ යහපත් ය. ඉදින් නො ලබන්නේ නම්, ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් සඤ්ඤා තෙමේ දැන් විය යුතු ය:

53. “සමාමිති, සඤ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ සියලු සඤ්ඤා තෙමේ සමාන ඇවැතකට පැමිණියේ වේ. යම් කලෙක ඇවැත් නැති පිරිසිදු වූ අන් මහණකු දකින්නේ ද, එකල්හි ඒ මහණහුගේ සමීපයෙහි ඒ ඇවැතට පිලියම් කරන්නේ ය’ යි කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් ප්‍චාරණයට අන්තරායයක් නො කට යුතු ම ය.

54. “ඉධ ජන භික්ඛවෙ අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තද්දු පචාරණාය සබ්බො සඛෙසා සභාගාය ආපනතියා වෙමනිකො හොති. ව්‍යතොනන භික්ඛුනා පටිච්චෙත සඛෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: ‘සුණාදු මෙ භතොත සඛෙසා, අයං සබ්බො සඛෙසා සනාගාය ආපනතියා වෙමනිකො, යද්ද නිබ්බමනිකො භවිස්සති, තද්ද තං ආපනතිං පටිකර්ස්සති’ති. චන්ධා පචාරෙතබ්බං, න කෙච්ච තප්පච්චයා පචාරණාය අනතරායො කාතබ්බො”ති.

පඨමක භාණවාරං නිට්ඨිතං 1

1. “පඨම භාණවාරො නිට්ඨිතො” ම ජ සං. “පඨම භාණවාරං නිට්ඨිතං” PTS.

54. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි සියලු සඬ්ඝ තෙමේ සමාන ඇවැතෙහි විමනි ඇත්තේ චේ. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් සඬ්ඝ තෙමේ දූන්විය යුතු ය: ‘සවාමීනි, සඬ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ සියලු සඬ්ඝ තෙමේ සමාන ඇවැතෙහි විමනි ඇත්තේ චේ. යම් කලෙක විමනි නැත්තේ වන්නේ ද, එකල්හි ඒ ඇවැතට පිළියම් කරන්නේ ය’ යි කියා පැවරිය යුතු ය. ඒ හේතුවෙන් පවාරණයට අනන්‍යයයක් නො කල යුතු ය.”

පලමු බණවර හිමි.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනිංසු පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙන ජානනි “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙහි පචාරියමානෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බ්බුතරා. නගචතො ඵතමත්ථං ආරොවෙත්ති.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනනි පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙන ජානනි “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා”ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙහි පචාරියමානෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බ්බුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුත පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං අනාපත්ති. 1.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනනි පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙන ජානනි “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙහි පචාරියමානෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං අනාපත්ති. 2.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනනි පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙන ජානනි “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙහි පචාරියමානෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං අනාපත්ති. 3.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනනි පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙන ජානනි “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙහි පචාරිතමනෙතෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බ්බුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුත පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං අනාපත්ති. 4.

6. ඉධ පන පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනනි පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙන ජානනි “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙත්ති. තෙහි පචාරිතමනෙතෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං අනාපත්ති. 5.

1. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහික්කුහු රැස් වූහ. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහික්කුහු ඇත්තාහ”යි නො දන්න. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ ඔහු සමගි ය යන කල්පනා ඇතිව පැවරුන. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසික හික්කුහු පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහික්කුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහික්කුහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, වර්ග වූ ඔහු සමගි ය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකහික්කුහු එත්. මහණෙනි, ඒ හික්කුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 1.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහික්කුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහික්කුහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවහු සමගි ය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික හික්කුහු එත්. පවාරණය කලාහු මනා කොට පවාරණය කලාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 2.

4 මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහික්කුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහික්කුහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවහු සමගි ය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකහික්කුහු එත්. පවාරණය කලාහු මනා කොට පවාරණය කලාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 3.

5. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික හික්කුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහික්කුහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවහු සමගි ය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකහික්කුහු එත්. මහණෙනි, ඒ හික්කුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 4.

6. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකහික්කුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකහික්කුහු ඇත්තාහ” යි නො දනිත්. ධර්මය යන කල්පනා ඇති, විනය යන කල්පනා ඇති, ඔහු වර්ග වූවහු සමගි ය යන කල්පනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකහික්කුහු එත්. පවාරණය කලාහු මනා කොට පවාරණය කලාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ සම්පයෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 5.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති “අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිත- මනෙත එකච්චාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 12.

14. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති “අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමනෙත සඛ්ඛාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 13.

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති “අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමනෙත සඛ්ඛාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 14.

16. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමඛහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති “අත්ඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිතො විනයසඤ්ඤිතො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිතො පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමනෙත සඛ්ඛාය චූට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං අනාපතති. 15.

අනාපතතිපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

13. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” සි නො දනිත්. ධර්මය යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගි ය යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා ටික වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 12.

14. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” සි නො දනිත්. ධර්මය යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගි ය යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසික-භික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 13.

15. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” සි නො දනිත්. ධර්මය යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගි ය යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙති. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 14.

16. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” සි නො දනිත්. ධර්මය යන කලාපනා ඇති, විනය යන කලාපනා ඇති, ඔහු වගී වූවාහු සමගි ය යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි පසු ඉතා ටික වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු එත්. පවරණ ලද්දේ මනා කොට පවරණ ලද්දහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට ඇවැත් නො වේ. 15.

නො ඇවැත් පසලොස් වර හිමි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අනිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි සුභ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛටස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අනිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛටස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අනිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරියමානෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛටස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අනිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤානො විනයසඤ්ඤානො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤානො පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙතෙ අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකථරු ඵකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථෙඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛටස්ස. 4-15

මග්ගාමග්ග සඤ්ඤාපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තාහ, විනය යන කලාපනා ඇත්තාහ, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචැන් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තාහ, විනය යන කලාපනා ඇත්තාහ, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචැන් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තාහ, විනය යන කලාපනා ඇත්තාහ, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත් පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචැන් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු ධර්මය යන කලාපනා ඇත්තාහ, විනය යන කලාපනා ඇත්තාහ, වර්ග වූවෝ වර්ග වූයෙමු යි යන කලාපනා ඇතිව පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ආසිල්ලෙහි ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලා-ආචැන් වේ. 4-15.

වග්ගී වූ වග්ගී සංඝ, ඇති පසලොස් වර නිමි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති. පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. නෙ ජානනති “අඤ්ඤාඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. නෙ “කප්පති නු බො අමනාකං පචාරෙතුං? න නු බො කප්පති” ති වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අඤ්ඤාඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. නෙ ජානනති “අඤ්ඤාඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. නෙ “කප්පති නු බො අමනාකං පචාරෙතුං? න නු බො කප්පති” ති වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අඤ්ඤාඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. නෙ ජානනති “අඤ්ඤාඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. නෙ “කප්පති නු බො අමනාකං පචාරෙතුං? න නු බො කප්පති” ති වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අඤ්ඤාඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමබ්බුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. නෙ ජානනති “අඤ්ඤාඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. නෙ “කප්පති නු බො අමනාකං පචාරෙතුං? න නු බො කප්පති” ති. වෙමතිකා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත -පෙ- බහුතරා, -පෙ- සමසමා, -පෙ- ථොකතරා, -පෙ- අවුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා, -පෙ- සමසමා, -පෙ- ථොකතරා, -පෙ- එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා, -පෙ- සමසමා, -පෙ- ථොකතරා, -පෙ- සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඤ්ඤාඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා, -පෙ- ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. 4-15.

වෙමතිකපණණරසකං නිට්ඨිතං.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචැක් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂූහු එත්. පවාරණය කලාහු මනා කොට පවාරණය කලාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලා ආචැක් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචැක් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසික භික්ෂූහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප ද? නො කැප ද” යි විමති ඇත්තෝ පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ --පෙ- පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂූහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාආචැක් වේ. 4-15.

විමති ඇති පසළොස්වර නිමි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදහු පචාරණාය සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමහාකං පචාරෙතුං. නාමහාකං න කප්පතී” ති කුකකුච්චපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙති භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පුත පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛටස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදහු පචාරණාය සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමහාකං පචාරෙතුං. නාමහාකං න කප්පතී” ති කුකකුච්චපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛටස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදහු පචාරණාය සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමහාකං පචාරෙතුං. නාමහාකං න කප්පතී” ති කුකකුච්චපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරියමානෙ අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙති¹ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛටස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදහු පචාරණාය සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “කප්පතෙව අමහාකං පචාරෙතුං. නාමහාකං න කප්පතී” ති කුකකුච්චපකතා පචාරෙතති. තෙති පචාරිතමනෙත -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- අට්ටඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. -පෙ- එකච්චාය ට්ට්ඨිතාය පරිසාය -පෙ- බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා -පෙ- සබ්බාය ට්ට්ඨිතාය පරිසාය අඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බහුතරා. -පෙ- සමසමා. -පෙ- ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති දුක්ඛටස්ස.

කුකකුච්චපකතපණ්ණරසකං නිට්ඨිතං.

1 “අවසෙසෙති තෙසං සන්තිකෙ” ඉතයි

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පවාරණය කලාහු මනා කොට පවාරණය කලාහු වෙති. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පවාරණය කලාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලාඥාවක් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙකු එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “අපට පැවරීම කැප වේ ම ය. අපට පැවරීම නො කැප නො වේ” යි කුකුසින් මඩනා ලද්දේ පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ -පෙ- සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි ඉතා බොහෝ වූ -පෙ- සමසම වූ -පෙ- ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙති. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට දුකුලා-ඥාවක් වේ. 4-15.

කුකුසින් මැඩුම් පසලොස් වර නිමි.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අත්ඤා” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙහි පචාරියමානෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති ථුලලව්වයස්ස. 1.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අත්ඤා” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙහි පචාරියමානෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති ථුලලව්වයස්ස. 2.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අත්ඤා” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙහි පචාරියමානෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති ථුලලව්වයස්ස. 3.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අත්ඤා” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙතෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති ථුලලව්වයස්ස. 4.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤාතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපතනති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අත්ඤා” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙතති. තෙහි පචාරිතමනෙතෙ අඵඤ්ඤා ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතබ්බං. පචාරිතානං ආපතති ථුලලව්වයස්ස. 5.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දෑ” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 1.

2. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දෑ” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පැවරුවෝ මනා කොට පැවරුවෝ වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 2.

3. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දෑ” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පවරණ කල්හි නැවත ඉතා වික වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පැවරුවෝ මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 3.

4. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දෑ” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත ඉතා බොහෝ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 4.

5. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දෑ” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත සමසම වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පැවරුවාහු මනා කොට පැවරුවාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 5.

6. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අජෝ” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙනති. තෙහි පචාරිතමනෙත අඵඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපතති ථුලලච්චයස්ස. 6.

7. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අජෝ” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙනති. තෙහි පචාරිතමනෙත අවුට්ඨිතාය පරිසාය අඵඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපතති ථුලලච්චයස්ස. 7.

8. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අජෝ” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙනති. තෙහි පචාරිතමනෙත අවුට්ඨිතාය පරිසාය අඵඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අවසෙසෙහි පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපතති ථුලලච්චයස්ස. 8.

9. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අජෝ” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙනති. තෙහි පචාරිතමනෙත අවුට්ඨිතාය පරිසාය අඵඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපතති ථුලලච්චයස්ස. 9.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදනු පචාරණාය සමඛනුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ ජානනති “අත්ඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අජෝ” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙනති. තෙහි පචාරිතමනෙත එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඵඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ඛනුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පුන පචාරෙතඛං. පචාරිතානං ආපතති ථුලලච්චයස්ස. 10.

6. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කීනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි නැවත වික දෙනෙක් වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පචාරණය කලාහු මනා කොට පචාරණය කලාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 6.

7. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කීනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසික භික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 7.

8. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කීනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පචාරණය කලාහු මනා කොට පචාරණය කලාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 8.

9. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පචාරණදිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කීනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි නැවත වික වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පචාරණය කලාහු මනා කොට පචාරණය කලාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 9.

10. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක ඵදවස පචාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කීනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසික භික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිඇවැත් වේ. 10.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමබ්භුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අඤ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ඤො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමනෙත එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඵඤ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අචසෙසෙහි පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති ජුලලච්චයස්ස. 11.

12. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමබ්භුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අඤ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ඤො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමනෙත එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඵඤ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති ජුලලච්චයස්ස. 12.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමබ්භුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අඤ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ඤො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමනෙත සඛබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඵඤ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති බ්භුතරා. තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි ජුත පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති ජුලලච්චයස්ස. 13.

14. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමබ්භුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අඤ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ඤො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමනෙත සඛබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඵඤ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති සමසමා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. අචසෙසෙහි පචාරෙතඛබ්බං. 1 පචාරිතානං ආපත්ති ජුලලච්චයස්ස. 14.

15. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සමබ්භුලා ආවාසිකා භික්ඛු සන්තිපනන්ති පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති “අඤ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනාගතා” ති. තෙ “නස්සනෙනතෙ. විනස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අඤ්ඤො” ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නි. තෙහි පචාරිතමනෙත සඛබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අඵඤ්ඤෙඤ ආවාසිකා භික්ඛු ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පචාරිතා සුප්පචාරිතා. තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛබ්බං. පචාරිතානං ආපත්ති ජුලලච්චයස්ස. 15.

හෙදපුරෙකඛාරපණ්ණරසඛං නිට්ඨිතං.

පඤ්ච විසතිතිකා නිට්ඨිතා.

1. “තෙසං සන්තිකෙ පචාරෙතඛබ්බං” ම ඡ සා.

11. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත සමසම වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පවාරණය කලාහු මනා කොට පවාරණය කලාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 11.

12. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි පිරිස සමහරක් නැගී සිටි කල්හි නැවත වික වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පවාරණය කලාහු මනා කොට පවාරණය කලාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසි-ආවැත් වේ. 12.

13. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත ඉතා බොහෝ වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් නැවත පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 13.

14. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත සමසම වූ ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පවාරණය කලාහු මනා කොට පවාරණය කලාහු වෙත්. සෙස්සන් විසින් පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 14.

15. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඔහු “නො පැමිණි අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇත්තාහ” යි දනිත්. ඔහු “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරවූ කොට ඇත්තාහු පවරත්. ඔවුන් පැවරූ ඇසිල්ලෙහි සියලු පිරිස නැගී සිටි කල්හි නැවත වික වූ අන්‍ය ආවාසිකභික්ෂුහු එත්. පවාරණය කලාහු මනා කොට පවාරණය කලාහු වෙත්. ඔවුන්ගේ හමුවෙහි පැවරිය යුතු ය. පැවරුවන්ට තුලසිආවැත් වේ. 15.

**බිඳීම පෙරවූකොට ඇති පසලොස්වර හිමි.
පස්විසිතිකයෝ හිමවන ලදහ.**

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ නදනු පචාරණාය සමබහුලා ආවාසිකා භික්ඛු සනතිපතනති පඤ්ච වා අතීරෙකා වා. තෙ න ජානනති “අඤ්ඤ¹ ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතා සීමං ඔක්කමනති”ති. -ඊ- තෙ න ජානනති “අඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමනති”ති. -ඊ- තෙ න පසානති “අඤ්ඤ ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමනෙත” -ඊ- තෙ න පසානති “අඤ්ඤ ආවාසිකෙ භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමනෙත” -ඊ- තෙ න සුණනති “අඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමනති”ති -ඊ- තෙ න සුණනති “අඤ්ඤ ආවාසිකා භික්ඛු අනෙතාසීමං ඔක්කමනති”ති. ආවාසිකෙත ආවාසිකා එක-සතපඤ්චසතනතිතිකා නයතො.² ආවාසිකෙත ආගනතුකා, ආගනතුකෙත ආවාසිකා, ආගනතුකෙත ආගනතුකා - ජෙය්‍යාලමුඛෙත සතනතිකසතාති ගොනති.

2. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං වාදුදදසො හොති. ආගනතුකානං පණණරසො. සවෙ ආවාසිකා බහුතරා හොනති ආගනතුකෙති ආවාසිකානං අනුවතතිතබ්බං. සවෙ සමසමා හොනති ආගනතුකෙති ආවාසිකානං අනුවතතිතබ්බං. සවෙ ආගනතුකා බහුතරා හොනති ආවාසිකෙති ආගනතුකානං අනුවතතිතබ්බං.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණණරසො හොති. ආගනතුකානං වාදුදදසො. සවෙ ආවාසිකා බහුතරා හොනති ආගනතුකෙති ආවාසිකානං අනුවතතිතබ්බං. සවෙ සමසමා හොනති ආගනතුකෙති ආවාසිකානං අනුවතතිතබ්බං. සවෙ ආගනතුකා බහුතරා හොනති ආවාසිකෙති ආගනතුකානං අනුවතතිතබ්බං.

4. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පාටිපදෙ, හොති. ආගනතුකානං පණණරසො. සවෙ ආවාසිකා බහුතරා හොනති ආවාසිකෙති ආගනතුකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආගනතුකෙති නිසසීමං ගන්ඛා පචාරෙතබ්බං. සවෙ සමසමා හොනති ආවාසිකෙති ආගනතුකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආගනතුකෙති නිසසීමං ගන්ඛා පචාරෙතබ්බං. සවෙ ආගනතුකා බහුතරා හොනති ආවාසිකෙති ආගනතුකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා, නිසසීමං වා ගන්තබ්බං.

5. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛුනං පණණරසො හොති. ආගනතුකානං පාටිපදෙ, සවෙ ආවාසිකා බහුතරා හොනති ආගනතුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා, නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සවෙ සමසමා හොනති ආගනතුකෙති ආවාසිකානං සාමග්ගි වා දුතබ්බා, නිසසීමං වා ගන්තබ්බං. සවෙ ආගනතුකා බහුතරා හොනති ආගනතුකෙති ආවාසිකානං න අකාමා දුතබ්බා සාමග්ගි. ආවාසිකෙති නිසසීමං ගන්ඛා පචාරෙතබ්බං.

1. “අච්ඤ්ඤ” හො ච
 ,, “අච්ඤ්ඤ”ති බහුසු සීහලකරපොච්ඤ්ඤ දිස්සනෙ
 2. “එකසතපඤ්චසතනතිකායතො” ම ඡ සා.

1. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි පස් නමක් වූ හෝ වැඩි වූ හෝ බොහෝ ආවාසිකභික්ෂුහු රැස් වෙත්. ඒ භික්ෂුහු “අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්” යි නො දකිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු “අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු” යි නො දකිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්- නාවූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුන් නො දකිත් -පෙ- ඒ භික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියා වූ අන්‍ය වූ ආවාසිකභික්ෂුන් නො දකිත්. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු “අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණෙත්” යි නො අසත්. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු “අන්‍ය වූ ආවාසික භික්ෂුහු ඇතුල් සීමාවට පැමිණියාහු” යි නො අසත්. ආවාසිකයන් හා ආවාසිකයෝ - ක්‍රම විසින් නික එක්සිය පන්සැත්තැවකි.* ආවාසිකයන් හා ආගන්තුකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආවාසිකයෝ, ආගන්තුකයන් හා ආගන්තුකයෝ - පෙය්‍යාලමුඛයෙන් නික සන්සියයෙක් වේ.*

2. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුන්ට තුදුස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂුන්ට පසළොස්වක වේ. ආවාසිකයෝ ඉතා බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය.

3. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුක භික්ෂුන්ට තුදුස්වක වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් ආවාසිකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් ආගන්තුකයන්ට අනුව පැවතිය යුතු ය.

4. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුන්ට පැළවිය වේ. ආගන්තුකයන්ට පසළොස්වක වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සමගිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සමගිය නො දිය යුතු ය. ආගන්තුකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආවාසිකයන් විසින් ආගන්තුකයන්ට සාමගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය.

5. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුන්ට පසළොස්වක වේ. ආගන්තුකයන්ට පැළවිය වේ. ආවාසිකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. සමසම වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට සාමගිය හෝ දිය යුතු ය. සීමාවෙන් බැහැරට හෝ යා යුතු ය. ආගන්තුකයෝ බොහෝ වෙත් නම්, ආගන්තුකයන් විසින් ආවාසිකයන්ට නො කැමැත්තෙන් සාමගිය නො දිය යුතු ය. ආවාසිකයන් විසින් සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය.

* උපග්‍රහණය බලනු.

6. ඉධ පන භික්ඛවො, ආගන්තුකා භික්ඛු පස්සන්ති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලීඛිතං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං සුප්පඤ්ඤතං මඤ්චපීඨං භිසිබ්බෙබ්බානනං පානීයං පරිභොජනීයං සුපට්ඨිතං පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං. පස්සිත්වා වෙමතිකා ගොන්ති “අඤ්චි නු බො ආවාසිකා භික්ඛු නඤ්චි නු බො”ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිතිත්වා පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙකකං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා “නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙහි අඤ්චො”ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නති. ආපතති පුලලච්චයස්ස.

7. ඉධ පන භික්ඛවො, ආගන්තුකා භික්ඛු සුණන්ති ආවාසිකානං භික්ඛුනං ආවාසිකාකාරං ආවාසිකලීඛිතං ආවාසිකනිමිත්තං ආවාසිකුද්දෙසං චඛකමන්තානං පදසද්දං සජ්ඣායසද්දං උක්ඛාසිතසද්දං බිට්ඨසද්දං. සුත්වා වෙමතිකා ගොන්ති. “අඤ්චි නු බො ආවාසිකා භික්ඛු නඤ්චි නු බො”ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිතිත්වා පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා පචාරෙන්නති. අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො පචාරෙන්නති. -පෙ- අනාපතති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙකකං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා “නස්සනෙනතෙ විනස්සනෙනතෙ, කො තෙහි අඤ්චො”ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නති ආපතති පුලලච්චයස්ස.

8. ඉධ පන භික්ඛවො, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලීඛිතං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං අඤ්ඤානකං පතනං අඤ්ඤානකං විචරං අඤ්ඤානකං නිසීදනං පාදනං ධොතං උදකනිස්සෙකං.¹ පස්සිත්වා වෙමතිකා ගොන්ති “අඤ්චි නු බො ආගන්තුකා භික්ඛු නඤ්චි නු බො” ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති. අවිචිතිත්වා පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා න පස්සන්ති. අපස්සිත්වා පචාරෙන්නති. ආනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා එකතො පචාරෙන්නති අනාපතති. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති විචිතිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා පාටෙකකං පචාරෙන්නති. ආපතති දුක්ඛකටස්ස. -පෙ- තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති. විචිතිත්වා පස්සන්ති. පස්සිත්වා “නස්සනෙනතෙ, විනස්සනෙනතෙ, කො තෙහි අඤ්චො”ති හෙදපුරෙකඛාරා පචාරෙන්නති. ආපතති පුලලච්චයස්ස.

9. ඉධ පන භික්ඛවො, ආවාසිකා භික්ඛු සුණන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛුනං ආගන්තුකාකාරං ආගන්තුකලීඛිතං ආගන්තුකනිමිත්තං ආගන්තුකුද්දෙසං ආගච්ඡන්තානං පදසද්දං උපාගනාපපෙඨාඨනසද්දං² උක්ඛාසිතසද්දං බිට්ඨසද්දං. සුත්වා වෙමතිකා ගොන්ති. “අඤ්චි නු බො ආගන්තුකා භික්ඛු නඤ්චි නු බො” ති.

1. “උදකනිස්සෙකං” ඉතිපි - අධිකභා.
 2. “උපාගනාපපෙඨාඨනසද්දං” ම ඡ සං. අ වි. තො වි.

6. මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභීක්ෂුහු ආවාසිකභීක්ෂුන්ගේ ආවාසික-
 යන් පිළිබඳ ආචාරසණ්ඨානය ආවාසිකයන් ඇතැ යි හඳුන් වන ලකුණු,
 ආවාසිකයන් ඇතැ යි හඳුන්වන නිමිති, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර,
 මනා කොට පැණ වූ ආද පුටු ගුදිරි හා කොට්ට, මනා කොට
 එළ වූ පැන් හා පිරිබෝදිය, මනා කොට හැමදී පිරිවෙණ දකිත්. දූක
 “ආවාසික භීක්ෂුහු ඇත් ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති
 ඇත්තා වූ ඒ ආගන්තුකභීක්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පවරත්. දුකුලා-
 ඇවැත් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු සොයත්. සොයා නො
 දකිත්. නො දූක පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු
 සොයත්. සොයා දකිත්. දූක එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ-
 විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක වෙන් වෙන් ව
 පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු සොයත්.
 සොයා දකිත්. දූක “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා.
 ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු
 පවරත්. තුලසිඇවැත් වේ.

7. මහණෙනි, මෙහි ආගන්තුකභීක්ෂුහු ආවාසිකභීක්ෂුන්ගේ ආචාර-
 සණ්ඨානය, ආවාසිකයන් හඳුන් වන ලකුණු, ආවාසිකයන් ඇති බැව්හි
 ලකුණු, ආවාසිකයන් හඳුන්වන පිරිකර, සක්මන් කරන්නවුන්ගේ පාහඩ,
 ගැදුරීමේ හඩ, කැරීමේ හඩ, කිවිසිලි හඩ අසත්. අසා “ආවාසිකභීක්ෂුහු
 ඇද් ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු
 නො සොයත්. නො සොයා පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ- විමති
 ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දූක පවරත්. ඇවැත්
 නො වේ. -පෙ-විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක
 එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු
 සොයත්. සොයා දකිත්. දූක වෙන් වෙන් ව පවරත්. දුකුලාඇවැත්
 වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක
 “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම්
 වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පවරත්. තුලසි-
 ඇවැත් වේ.

8. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභීක්ෂුහු ආගන්තුකභීක්ෂුන්ගේ ආගන්තුකා-
 කාරය, ආගන්තුකලක්ෂණය, ආගන්තුකනිමිත්ත, ආගන්තුකඋදෙදසය,
 නො හඳුනන පාත්‍රය, නො හඳුනන සිටුර, නො හඳුනන නිසිදනය,
 පා සේදු තැන්, වැගුරුණු දිය දකිත්. දූක “ආගන්තුක භීක්ෂුහු
 ඇද් ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්. විමති ඇත්තා වූ ඒ ආවාසික-
 භීක්ෂුහු නො සොයත්. නො සොයා පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ. -පෙ-
 විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු සොයත්. සොයා නො දකිත්. නො දූක පවරත්.
 ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු සොයත්. සොයා
 දකිත්. දූක එකතු ව පවරත්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ
 ඒ භීක්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක වෙන් ව පවරත්. දුකුලාඇවැත් වේ.
 -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භීක්ෂුහු සොයත්. සොයා දකිත්. දූක “මේ
 මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම්
 වැඩෙක් ද” යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පවරත්. තුලසි-
 ඇවැත් වේ.

9. මහණෙනි, මෙහි ආවාසිකභීක්ෂුහු ආගන්තුකභීක්ෂුන්ගේ ආගන්තු-
 කාකාරය, ආගන්තුකලිඛගය, ආගන්තුකනිමිත්ත, ආගන්තුකඋදෙදසය,
 එන්නන්ගේ පා හඩ, වහන් පෙළීමේ හඩ, කැරීමේ හඩ, කිවිසිලි හඩ,
 අසත්. අසා “ආගන්තුක භීක්ෂුහු ඇද් ද නැද්ද” යි විමති ඇත්තෝ වෙත්.

තෙ වෙමනිකා න විවිතනනි. අවිවිනිකා පචාරෙතනි. ආපතනි දුක්කචස්ස.
 -පෙ- තෙ වෙමනිකා විවිතනනි. විවිනිකා න පස්සනනි. අපස්සිකා
 පචාරෙතනි. අනාපතනි. -පෙ- තෙ වෙමනිකා විවිතනනි. විවිනිකා පස්සනනි.
 පස්සිකා එකතො පචාරෙතනි. අනාපතනි. -පෙ- තෙ වෙමනිකා විවිතනනි.
 විවිනිකා පස්සනනි. පස්සිකා පාටෙකකං පචාරෙතනි. ආපතනි දුක්කචස්ස.
 -පෙ- තෙ වෙමනිකා විවිතනනි. විවිනිකා පස්සනනි. පස්සිකා
 “නස්සනෙනතෙ. විතස්සනෙනතෙ. කො තෙහි අනො”ති තෙදපුරෙකකාරා
 පචාරෙතනි. ආපතනි පුලලච්චයස්ස.

10. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගනතුකා භික්ඛු පස්සනනි ආවාසිකෙ
 භික්ඛු නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකද්ධසීං පටිලහනනි. සමාන-
 සංවාසකද්ධසීං පටිලහිකා න පුච්ඡනනි. අපුච්ඡකා එකතො පචාරෙතනි.
 අනාපතනි. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡකා නාභිවිතරනනි. අනභිවිතරිකා
 එකතො පචාරෙතනි. ආපතනි දුක්කචස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡකා
 නාභිවිතරනනි. අනභිවිතරිකා පාටෙකකං පචාරෙතනි. අනාපතනි.

11. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආගනතුකා භික්ඛු පස්සනනි ආවාසිකෙ
 භික්ඛු සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකද්ධසීං පටිලහනනි. නානා-
 සංවාසකද්ධසීං පටිලහිකා න පුච්ඡනනි. අපුච්ඡකා එකතො පචාරෙතනි.
 ආපතනි දුක්කචස්ස -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි පුච්ඡකා අභිවිතරනනි. අභිවිත
 රිකා පාටෙකකං පචාරෙතනි. ආපතනි දුක්කචස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි.
 පුච්ඡකා අභිවිතරනනි. අභිවිතරිකා එකතො පචාරෙතනි. අනාපතනි.

12. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනනි ආගනතුකෙ
 භික්ඛු නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකද්ධසීං පටිලහනනි. සමාන
 සංවාසකද්ධසීං පටිලහිකා න පුච්ඡනනි. අපුච්ඡකා එකතො පචාරෙතනි.
 අනාපතනි. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡකා නාභිවිතරනනි. අනභිවිතරිකා
 එකතො පචාරෙතනි. ආපතනි දුක්කචස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡකා
 නාභිවිතරනනි. අනභිවිතරිකා පාටෙකකං පචාරෙතනි. අනාපතනි.

13. ඉධ පන භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛු පස්සනනි ආගනතුකෙ
 භික්ඛු සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකද්ධසීං පටිලහනනි. නානා-
 සංවාසකද්ධසීං පටිලහිකා න පුච්ඡනනි. අපුච්ඡකා එකතො පචාරෙතනි.
 ආපතනි දුක්කචස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡකා අභිවිතරනනි. අභිවිතරිකා
 පාටෙකකං පචාරෙතනි. ආපතනි දුක්කචස්ස. -පෙ- තෙ පුච්ඡනනි. පුච්ඡකා
 අභිවිතරනනි. අභිවිතරිකා එකතො පචාරෙතනි. අනාපතනි.

14. න භික්ඛවෙ, නදනු පචාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො
 ආවාසො ගනනඛෙඛා අඤ්ඤත්ථ සඛෙසන අඤ්ඤත්ථ අනතරායා.

15. න භික්ඛවෙ, නදනු පචාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො
 අනාචාසො ගනනඛෙඛා අඤ්ඤත්ථ සඛෙසන අඤ්ඤත්ථ අනතරායා.

16. න භික්ඛවෙ, නදනු පචාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො
 ආවාසො වා අනාචාසො වා ගනනඛෙඛා අඤ්ඤත්ථ සඛෙසන අඤ්ඤත්ථ
 අනතරායා.

විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු නො සොයන්. නො සොයා පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා නො දකිත්. නො දැක පවරන්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා. වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා දකිත්. දැක එකතු ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා දකිත්. දැක වෙන් වෙන් ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- විමති ඇත්තා වූ ඒ භික්ෂුහු සොයන්. සොයා දකිත්. දැක “මේ මහණහු නැසෙත්වා. මේ මහණහු වැනසෙත්වා. ඔවුන්ගෙන් කිනම් වැඩෙක් දැ”යි බිඳීමේ අදහස පෙරටු කොට ඇත්තාහු පවරන්. තුලසිඥාවක් වේ.

10. මහණෙහි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු නානාසංවාසක වූ ආවාසික-භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු සමානසංවාසකදූෂටිය ලබන්. සමාන-සංවාසකදූෂටිය ලබා නො විවාරන්. නො විවාර එකතු ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාර (නානාසංවාසකදිට්ඨිය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට එකතු ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා (ඒ දූෂටිය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ.

11. මහණෙහි, මෙහි ආගන්තුකභික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආවාසික භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂටිය ලබන්. නානාසංවාසක-දූෂටිය ලබා නො විවාරන්. නො විවාර එකතු ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාර (ඒ දූෂටිය) බැහැර කරන්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට එකතු ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ.

12. මහණෙහි, මෙහි ආවාසිකභික්ෂුහු නානාසංවාසක වූ ආගන්තුක භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු සමානසංවාසකදූෂටිය ලබන්. සමානසංවාසක-දූෂටිය ලබා නො විවාරන්. නො විවාරා එකතු ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා (ඒ දූෂටිය) බැහැර නො කෙරෙත්. බැහැර නො කොට එකතු ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා (ඒ දූෂටිය) බැහැර නො කෙරෙත් බැහැර නො කොට වෙන් වෙන් ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ.

13. මහණෙහි, මෙහි ආවාසික භික්ෂුහු සමානසංවාසක වූ ආගන්තුක භික්ෂුන් දකිත්. ඒ භික්ෂුහු නානාසංවාසකදූෂටිය ලබන්. නානාසංවාසක-දූෂටිය ලබා නො විවාරන්. නො විවාරා එකතු ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා (ඒ දූෂටිය) බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට වෙන් වෙන් ව පවරන්. දුකුලාඥාවක් වේ. -පෙ- ඒ භික්ෂුහු විවාරන්. විවාරා (ඒ දූෂටිය) බැහැර කෙරෙත්. බැහැර කොට එකතු ව පවරන්. ඇවැත් නො වේ.

14. මහණෙහි, එදවස පවාරණදිනයෙහි භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් රහිත වූ ආවාසයට සමස්තයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් තැනි ව නො යා යුතු ය.

15. මහණෙහි, එදවස පවාරණදිනයෙහි භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් රහිත වූ ආවාසයට සමස්තයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් තැනි ව නො යා යුතු ය.

16. මහණෙහි, එදවස පවාරණදිනයෙහි භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් රහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ සමස්තයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් තැනි ව නො යා යුතු ය.

29. න භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණාය සභික්ඛකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛකො ආවාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්ථ සබ්බෙත අඤ්ඤත්ථ අන්තරායා.

30. න භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණාය සභික්ඛකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛකො අනාවාසො ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්ථ සබ්බෙත අඤ්ඤත්ථ අන්තරායා.

31. න භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණාය සභික්ඛකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු නානාසංවාසකා අඤ්ඤත්ථ සබ්බෙත අඤ්ඤත්ථ අන්තරායා.

32. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණාය සභික්ඛකා ආවාසා සභික්ඛකො ආවාසො යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අජේච ගන්තු”න්ති.

33. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණාය සභික්ඛකා ආවාසා සභික්ඛකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අජේච ගන්තු”න්ති.

34. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණාය සභික්ඛකා අනාවාසා සභික්ඛකො ආවාසො -පෙ- සභික්ඛකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අජේච ගන්තු”න්ති.

35. ගන්තබ්බො භික්ඛවෙ, නදහු පචාරණාය සභික්ඛකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛකො ආවාසො -පෙ- සභික්ඛකො අනාවාසො -පෙ- සභික්ඛකො ආවාසො වා අනාවාසො වා යත්ඤ්ඤ භික්ඛු සමානසංවාසකා යං ජඤ්ඤ “සකෙකාමි අජේච ගන්තු”න්ති.

36. න භික්ඛවෙ, භික්ඛනීයා නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

37. න සික්ඛමානාය -පෙ- න සාමණේරස්ස -පෙ- න සාමණේරාය -පෙ- න සික්ඛං පච්චක්ඛානකස්ස -පෙ- න අන්තිමචන්ද්‍රං අජ්ඣාපනන-කස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

38. න ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය යථාධම්මො කාරෙතබ්බො.

39. න ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකස්ස -පෙ- න පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිකිස්සගෙහ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය යථාධම්මො කාරෙතබ්බො.

40. න පණ්ඩකස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස.

29. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට සමිසයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

30. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට සමිසයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

31. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක නානා-සංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ සමිසයාගෙන් වෙන් ව අන්තරායයක් නැති ව නො යා යුතු ය.

32. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණදිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද යම් තැනක් “අද ම යන්තට හැක්කෙමි”සි දන්නේ ද එබඳු වූ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට යා යුතු ය.

33. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද යම් තැනක් “අද ම යන්තට හැක්කෙමි” සි දන්නේ ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

34. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක වූ භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනක් “අද ම යන්තට හැක්කෙමි”සි දන්නේ ද එබඳු වූ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

35. මහණෙනි, ඵදවස පචාරණ දිනයෙහි යම් තැනෙක සමාන සංවාසක භික්ෂුහු වසන්තාහු ද, යම් තැනක් “අද ම යන්තට හැක්කෙමි”සි දන්නේ ද (එබඳු වූ) භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයෙන් හෝ අනාවාසයෙන් හෝ භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ අනාවාසයට -පෙ- භික්ෂුන් සහිත වූ ආවාසයට හෝ අනාවාසයට හෝ යා යුතු ය.

36. මහණෙනි, මෙහෙණක හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලාආචැන් වේ.

37. හික්මෙන්නියක -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. තෙරණකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. තෙරණියක -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. ගිණ්ණාව බැහැරලුවකු -පෙ- නොපැවරිය යුතු ය. අනතිම වසනුවට පැමිණියකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලා-ආචැන් වේ.

38. ආචැන් නො දක්මෙහි බැහැර ලුවකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් ධම්ම (විනය නීති) පරිදි කරවිය යුතු ය.

39. ආචැන්ට පිළියම් නො කිරිමෙහි බැහැර ලුවකු පෙ- ලාමක මිසදිවු අත් නො හැරිමෙහි බැහැර ලුවකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් ධම්ම පරිදි කරවිය යුතු ය.

40. පණ්ඩකයකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලා ආචැන් වේ.

41. න ථෙරසසංවාසකස්ස -පෙ- න තීන්ද්‍රියපකකන්තකස්ස -පෙ- න තිරච්ඡාතගතස්ස -පෙ- න මාතුසාවකස්ස -පෙ- න පිතුසාවකස්ස -පෙ- න අරහන්තසාවකස්ස -පෙ- න භික්ඛුණීදුසකස්ස -පෙ- න සඛසභෙදකස්ස -පෙ- න ලොභිතුපාදකස්ස -පෙ- න උභතොඛ්‍යඤ්ජනකස්ස නිසින්නපරිසාය පචාරෙතබ්බං. යො පචාරෙරස ආපනති දුක්ඛටස්ස

42. න භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකපචාරණාදුනෙන පචාරෙතබ්බං අඤ්ඤානු අවුට්ඨිතාය පරිසාය.

43. න ච භික්ඛවෙ, අපචාරණාය පචාරෙතබ්බං අඤ්ඤානු සඛස-සාමග්ගිඨා' ති.

දුතියකභාණවාරං නිට්ඨිතං¹.

1. “දුතියකභාණවාරො නිට්ඨිතො” ම ඡ සං.

41. පැවිද්ද සොරකම් කළ එකකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. තිච්චිකයන් කරා ගියකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. නිරිසන් ගියකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. මාතෘඝාතකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. පිතෘඝාතකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. අරහන්තඝාතකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. භික්ෂුණීදුසකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. සඛ්ඝභෙදකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. ලොභිකුප්පාදකයකු -පෙ- නො පැවරිය යුතු ය. උභතොඛ්‍යඤ්ඤකයකු හුන් පිරිසෙහි නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම් දුකුලාඥාවැන් වේ.

42. මහණෙනි, පිරිස නො නැගී හුන් කල්හි හැර පාරිවාසික පවාරණය දීමෙන් නො පැවරිය යුතු ය.

43. මහණෙනි, සඛ්ඝසාමග්ගියෙහි හැර පවාරණය නො කට යුතු දිනයෙහි නො පැවරිය යුතු ය.

දෙවන බණවර නිමි.

1. තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය සචරකභයං අතොසි. භික්ඛු නාසකක්ඛිංසු තෙවාචිකං පචාරෙතුං. භගවතො එතමන්ථං ආරාවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ ද්දෙවාචිකං පචාරෙතු”නති. බාලුකතරං සචරකභයං අතොසි. භික්ඛු නාසකක්ඛිංසු ද්දෙවාචිකං පචාරෙතුං. භගවතො එතමන්ථං ආරාවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකවාචිකං පචාරෙතු”නති. බාලුකතරං සචරකභයං අතොසි. භික්ඛු නාසකක්ඛිංසු එකවාචිකං පචාරෙතුං. භගවතො එතමන්ථං ආරාවෙසුං: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සමානවසසිකං පචාරෙතු”නති.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය මනුසෙසුති දුතං දෙනෙතති යෙභුයොසන රතති ඛෙපිතා හොති. අඨ ඛො තෙසං භික්ඛුතං එතදතොසි: “මනුසෙසුති දුතං දෙනෙතති යෙභුයොසන රතති ඛෙපිතා, සචෙ සඛෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසුන්ති. අප්පචාරිතො‘ච සඛෙසා භවිසුන්ති අථායං රතති විභාසිසුන්ති. කඨනනු ඛො අමෙතති පටිපජ්ජිතබ්බ”නති. භගවතො එතමන්ථං ආරාවෙසුං: “ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය මනුසෙසුති දුතං දෙනෙතති යෙභුයොසන රතති ඛෙපිතා හොති. නනු වෙ භික්ඛුතං¹ එවං හොති ‘මනුසෙසුති දුතං දෙනෙතති යෙභුයොසන රතති ඛෙපිතා. සචෙ සඛෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසුන්ති. අප්පචාරිතො‘ච සඛෙසා භවිසුන්ති. අථායං රතති විභාසිසුන්ති’ ති, බ්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤජපෙනබ්බො: ‘සුඤ්ඤා ඛෙ භනෙන සඛෙසා. මනුසෙසුති දුතං දෙනෙතති යෙභුයොසන රතති ඛෙපිතා. සචෙ සඛෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසුන්ති. අප්පචාරිතො‘ච සඛෙසා භවිසුන්ති. අථායං රතති විභාසිසුන්ති. යදි සඛසසු පතනකලලං සඛෙසා ද්දෙවාචිකං -පෙ- එකවාචිකං -පෙ- සමානවසසිකං පචාරෙය්‍යා’ ති.

3. ඉධ පන භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරසමිං ආවාසෙ තදහු පචාරණාය භික්ඛුති ධම්මං භණ්ණෙනති -පෙ- සුත්තනතිකෙති සුත්තනතං. සඛිතායනෙනති -පෙ- විනයධරෙති විනයං. විනිච්ඡිනනෙනති² -පෙ- ධම්මකථිකෙති ධම්මං. සාකච්ඡනෙනති -පෙ- භික්ඛුති කලහං. කරොනෙනති යෙභුයොසන රතති ඛෙපිතා හොති. නනු වෙ භික්ඛුතං එවං හොති -පෙ- “භික්ඛුති කලහං කරොනෙනති යෙභුයොසන රතති ඛෙපිතා, සචෙ සඛෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසුන්ති අප්පචාරිතො‘ච සඛෙසා භවිසුන්ති. අථායං රතති විභාසිසුන්ති” ති, බ්‍යතෙතන භික්ඛුතා පටිබලෙන සඛෙසා ඤජපෙනබ්බො: “සුඤ්ඤා ඛෙ භනෙන සඛෙසා. භික්ඛුති කලහං කරොනෙනති යෙභුයොසන රතති ඛෙපිතා. සචෙ සඛෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසුන්ති අප්පචාරිතො‘ච සඛෙසා භවිසුන්ති. අථායං රතති විභාසිසුන්ති. යදි සඛසසු පතනකලලං සඛෙසා ද්දෙවාචිකං -පෙ- එකවාචිකං -පෙ- සමානවසසිකං පචාරෙය්‍යා’ ති.

1. “භික්ඛවෙ භික්ඛුතං” ම ඡ සං. 2. “විනිච්ඡනෙතති” තො වි. ම ඤු ප. ඡ වි.

1. එකල්හි කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණයෙහි වැද්දන්ගෙන් බියක් වූයේ ය. භික්ෂුහු තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නට නො හැකි වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, දෙවරක් කීමෙන් පවරන්නට අනුදනිමි” යි. දැඩි වැදි බියක් වූයේ ය. භික්ෂුහු දෙවරක් කීමෙන් පවරන්නට නො හැකි වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, එක්වරක් කීමෙන් පවරන්නට අනුදනිමි” යි. ඉතා දැඩි වැදිබියක් වූයේ ය. භික්ෂුහු එක්වරක් කීමෙන් ද පවරන්නට නො හැකි වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව (කීමෙන්) පවරන්නට අනුදනිමි” යි.

2. එකල්හි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණයෙහි දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට “දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කියා පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. එසේ කල්හි මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු දැ” යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. එහි දී භික්ෂූන්ට ‘දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. සඛ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම් සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. එසේ කල්හි මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිඛල භික්ෂු නමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දන් විය යුතු ය: “සාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. දන් දෙන්නා වූ මිනිසුන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ තුන් වරක් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. දන් මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක්වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය.”

3. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණයෙහි දහම් දෙසන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් -පෙ- සුත්‍රාන්ත සඛ්‍යායනා කරන්නා වූ සුත්‍රාන්තකයන් විසින් -පෙ- විනය විසඳන්නා වූ විනයධරයන් විසින් -පෙ- ධම් සාකච්ඡා කරන්නා වූ ධම්කච්ඡකයන් විසින් -පෙ- කලහ කරන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. එහි දී භික්ෂූන්ට ‘කලහ කරන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. සඛ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. මේ රාත්‍රිය ද පහන් වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්. ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිඛල භික්ෂු නමක් විසින් සඛ්‍ය තෙමේ දන් විය යුතු ය. ‘සාමිනි, සඛ්‍ය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: කලහ කරන්නා වූ භික්ෂූන් විසින් බොහෝ සෙයින් රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. ඉදින් සඛ්‍ය තෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ නො පැවරුයේ ම වන්නේ ය. දන් මේ රාත්‍රිය පහන් වන්නේ ය. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක් වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය” යි.

4. තෙන බො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදහු පචාරණාය මහාභිකඛුසඛෙසා සන්තිපතීතො හොති. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකං¹ හොති. මහා ච මෙසො² උග්ගතො හොති. අඵ බො තෙසං භිකඛුනං ඵනදනොසි: “අයං බො මහාභිකඛුසඛෙසා සන්තිපතීතො. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකං. මහා ච මෙසො උග්ගතො. සවෙ සඛෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසසති, අප්පචාරිතො‘ච සඛෙසා හවිසසති. අඵයං මෙසො පචසසිසසති³. කඵනහු බො අමෙහති පටිපපජ්ඣබ්බ” නති. හගචතො ඵනමඤ්චං ආරොවෙසුං. “ඉධ පන භිකඛවෙ, අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදහු පචාරණාය මහාභිකඛුසඛෙසා සන්තිපතීතො හොති. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකං හොති මහා ච මෙසො උග්ගතො හොති. නහු වෙ භිකඛුනං ඵලං හොති: ‘අයං බො මහාභිකඛුසඛෙසා සන්තිපතීතො. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකං. මහා ච මෙසො උග්ගතො. සවෙ සඛෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසසති, අප්පචාරිතො‘ච සඛෙසා හවිසසති. අඵයං මෙසො පචසසිසසති’ ති. බ්‍යතෙනන භිකඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: “සුඤ්ඤානු මෙ භතෙන සඛෙසා. අයං මහාභිකඛුසඛෙසා සන්තිපතීතො. පරිත්තඤ්ච අනොවසසිකං. මහා ච මෙසො උග්ගතො. සවෙ සඛෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසසති, අප්පචාරිතො‘ච සඛෙසා හවිසසති. අඵයං මෙසො පචසසිසසති. යදි සඛසසු පත්තකලලං සඛෙසා දෙච්චාවිකං -පෙ- ඵකචාවිකං -පෙ- සමානචසසිකං පචාරෙය්‍යා” ති.

5. “ඉධ පන භිකඛවෙ අඤ්ඤානරසමිං ආවාසෙ නදහු පචාරණාය රාජනනරායො හොති -පෙ- චොරනනරායො හොති -පෙ- අග්ගනනරායො හොති -පෙ- උදකනනරායො හොති -පෙ- මිහුසුනනරායො හොති -පෙ- අමනුසුනනරායො හොති -පෙ- වාලිනනරායො හොති -පෙ- සිරිංසපනනරායො හොති -පෙ- ජීවිනනනරායො හොති -පෙ- බ්‍රහ්මචරියනනරායො හොති නහු වෙ භිකඛුනං ඵලං හොති: ‘අයං බො බ්‍රහ්මචරියනනරායො. සවෙ සඛෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසසති, අප්පචාරිතො‘ච සඛෙසා හවිසසති. අඵයං බ්‍රහ්මචරියනනරායො හවිසසති’ ති. බ්‍යතෙනන භිකඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො: “සුඤ්ඤානු මෙ භතෙන සඛෙසා. අයං බ්‍රහ්මචරියනනරායො. සවෙ සඛෙසා තෙවාචිකං පචාරෙසසති, අප්පචාරිතො‘ච සඛෙසා හවිසසති. අඵයං බ්‍රහ්මචරියනනරායො හවිසසති. යදි සඛසසු පත්තකලලං, සඛෙසා දෙච්චාවිකං -පෙ- ඵකචාවිකං -පෙ- සමානචසසිකං පචාරෙය්‍යා” ති.

6. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගිඤ්ඤා භිකඛු සාපනතිකා පචාරෙනති හගචතො ඵනමඤ්චං ආරොවෙසුං: “න භිකඛවෙ, සාපනතිකෙන පචාරෙනබ්බං. යො පචාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛචසු. අනුජානාමි භිකඛවෙ, යො සාපනතිකො පචාරෙති, නසු ඔකාසං භාරාපෙඤ්චා ආපනතියා වොදෙතු”නති.

1. “අනොවසසිකං” අ.වි. ජ.වි. නො.වි. 2. “මහාමෙසො” ජ.වි.
3. “චසසිසසති” නො.වි. ම.නු.ප.

4. එකල්හි කොසොල්දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි මහාභික්‍ෂුසඛ්‍ය නෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන නැන් ඉතා ටික වේ. මහත් මෙසයෙක් ද නැංගේ වේ. එකල්හි ඒ භික්‍ෂුන්ට “මේ මහාභික්‍ෂුසඛ්‍ය නෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන නැන් ද ටික ය. මහාමෙසයෙක් ද නැංගේ වේ. ඉදින් සඛ්‍ය නෙමේ තුන් වරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ නො පැවරූයේ ම වන්නේ ය. මේ මෙසය ද වසින්නේ ය. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු දැ”යි මේ සිත් වී ය. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි මහාභික්‍ෂුසඛ්‍ය නෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන නැන් ද ටික වේ. මහත් වූ මෙසයෙක් ද නැංගේ වේ. එහි දී භික්‍ෂුන්ට ‘මේ මහාභික්‍ෂුසඛ්‍ය නෙමේ රැස් වූයේ වේ. නො තෙමෙන නැන් ද ටික ය. මහත් වූ මෙසයෙක් ද නැංගේ ය. සඛ්‍ය නෙමේ තුන්වරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ නො පැවරූයේ ම වන්නේ ය. ඒ මෙසය ද වසින්නේ ය’යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්‍ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය නෙමේ දැන් විය යුතු ය: ‘සාමිති, සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ මහාභික්‍ෂු සඛ්‍ය නෙමේ රැස් වූයේ ය. නො තෙමෙන නැන් ද ටික ය. මහත් වූ මෙසයෙක් ද නැංගේ ය. ඉදින් සඛ්‍ය නෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ නො පැවරූයේ ම වන්නේ ය. මේ මෙසය ද වසින්නේ ය. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක්වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය” යි.

5. “මහණෙනි, මෙහි එක්තරා ආවාසයෙක එදවස පවාරණ දිනයෙහි රජුගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- සොරුන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- ගින්නෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- ජලයෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- මිනිසුන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- අමනුෂ්‍යයන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- වණ්ඩුමාගයන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- සමීයන්ගෙන් අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- ජීවිතයට අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- බ්‍රහ්මවය්‍යානට අන්තරායයෙක් වේ. -පෙ- එහි දී භික්‍ෂුන්ට ‘මේ බ්‍රහ්මවය්‍යානතරායයෙකි. සඛ්‍ය නෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ නො පැවරූයේ ම වන්නේ ය. මේ බ්‍රහ්මවය්‍යානට අන්තරායය ද වන්නේ ය’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්‍ෂුනමක් විසින් සඛ්‍ය නෙමේ දැන් විය යුතු ය: “සාමිති, සඛ්‍ය නෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ බ්‍රහ්මවය්‍යානට අන්තරායයෙකි. ඉදින් සඛ්‍ය නෙමේ තෙවරක් කීමෙන් පවරන්නේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ නො පැවරූයේ ම වන්නේ ය. මේ බ්‍රහ්මවය්‍යානතරායය ද වන්නේ ය. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය නෙමේ දෙවරක් කීමෙන් -පෙ- එක් වරක් කීමෙන් -පෙ- සමාන වස් ඇත්තන් එකතු ව කීමෙන් පවරන්නේ ය” යි.

6. එකල්හි සවග මහණෝ ඇවැත් සහිත වූවෝ පවරන්. නාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ඇවැත් සහිත වූවහු විසින් නො පැවරිය යුතු ය. යමෙක් පවරන්නේ නම්, දුකලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, ඇවැත් සහිත වූ යමෙක් පවරා නම්, ඔහුට අවකාශ කරවා (කැමැත්ත ගෙන) ඇවැත්වී වොදනා කරන්නට අනුදනිමි” යි.

7. එකල්හි සවග මහණෝ අවකාශ කරවනු ලබන්නෝ අවකාශ කරන්නට (ඉඩ දෙන්නට) නො කැමැති වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ: “මහණෙනි, අවකාශ නො කරන්නහුගේ පවාරණය නවකාලන්ට අනුදැනීම. මහණෙනි, මෙසේ නැවැත්විය යුතු ය. එදවස පවාරණයෙහි තුදුස්වක්හි හෝ පසළොස්වක්හි හෝ ඒ පුද්ගලයා හමු වූ කල්හි සහමැද ප්‍රකාශකල යුතු ය: ‘සමාමීති, සඛිස තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා: මෙ නම් ඇති පුද්ගල තෙමේ ඇවැත් සහිත වේ. ඔහුගේ පවාරණය නවත්වමි. ඔහු හමු වූ කල්හි නො පැවරිය යුතු ය’ යි (මෙසේ) පවාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ.”

8. එකල්හි සවග මහණෝ “පෙශලභික්ඛුහු අපට පෙර අපගේ පවාරණය නවත්වති” යි වස්සුවක් නැති ව තිකරුණෙහි පලමු කොට ම ඇවැත් රහිත වූ පිරිසිදු වූ භික්ඛුන්ගේ පවාරණය නවත්වති. පවාරණය කල භික්ඛුන්ගේ ද පවාරණය නවත්වත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වස්සුවක් නැති කල්හි තිකරුණෙහි ඇවැත් රහිත වූ පිරිසිදු භික්ඛුන්ගේ පවාරණය නො නැවැත්විය යුතු ය. යමෙක් නවත්වන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ. මහණෙනි, පවාරණය කල භික්ඛුන්ගේ ද පවාරණය නො නැවැත්විය යුතු ය. යමෙක් නවත්වන්නේ නම්, දුකුලාඥාවැත් වේ” යි.

9. “මහණෙනි, පවාරණය මෙසේ නවත්වන ලද්දේ වේ. මෙසේ නො නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, පවාරණය කෙසේ නො නවත්වන ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, තෙවාවික පවාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් කල කල්හි පවාරණය නවතා ද, (එකල්හි) පවාරණය නො නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ද්වෙවාවික පවාරණය -පෙ- මහණෙනි, එකවාවික පවාරණය -පෙ- මහණෙනි, සමානවස්සික පවාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් කල කල්හි පවාරණය නවතා ද, එකල්හි පවාරණය නො නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ පවාරණය නො නවත්වන ලද්දේ වේ.”

10. “මහණෙනි, පවාරණය කෙසේ නවත්වන ලද්දේ වේ ද? මහණෙනි, තෙවාවික පවාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් නො කල කල්හි පවාරණය නවතා ද, පවාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, ද්වෙවාවික පවාරණය -පෙ- මහණෙනි, එකවාවික පවාරණය -පෙ- මහණෙනි, සමාන වස්සික පවාරණය කියූ කල්හි පැවසූ කල්හි අවසන් නො කල කල්හි පවාරණය නවතා ද, පවාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ. මහණෙනි, මෙසේ පවාරණය නවත්වන ලද්දේ වේ.”

11. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පවාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පවාරණය නවතයි. ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ කය පිලිබඳ අපිරිසිදු හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිලිබඳ අපිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. අපිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඥ ය. අව්‍යක්‍ය ය. කරුණු විවාරණු ලබන්නේ කරුණු ඉදිරිපත් කරන්නට දක්‍ෂ නො වේ ය’ යි අන්‍ය වූ භික්ඛුන් ඒ මහණෙහු දකිත්. ‘මහණ, කම් නැත, ඛබර නො කරව. කලහ නො කරව. විරුද්ධ ගැණිම් නො ගණුව. විරුද්ධවාද නො කරව’ යි (මෙසේ ඔහුගේ කීම) මැඩ සඛසයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

12. “මහණෙනි, මෙහි එදවස පවාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පවාරණය නවතයි. ‘මේ ආයුෂමත් තෙමේ කය පිලිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිලිබඳ අපිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. අපිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඥ ය. අව්‍යක්‍ය ය. කරුණු විවාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ නො වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්ඛුහු ඒ මහණෙහු දකිත්. ‘මහණ, කම් නැත, ඛබර නො කරව, කලහ නො කරව, විරුද්ධ ගැණිම් නො ගණුව. විරුද්ධවාද නො කරව’ යි (මෙසේ ඔහුගේ කීම) මැඩ සඛසයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

13. “ඉඬු පන භික්ඛවෙ, නදභු පචාරණාය භික්ඛු භික්ඛුසු පචාරණං ධරෙති. නඤ්ච භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛු ජානන්ති: ‘අයං බො ආයසමා පරිසුඤ්ඤාසමාචාරො පරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො අපරිසුඤ්ඤාච්චො, බාලො අබ්‍යතො, න පට්ඨලො අනුසුඤ්ඤාසමානො අනුසොගං දුඤ්ඤාති. ‘අලං භික්ඛු, මා භණ්ඨනං. මා කලහං, මා විග්ගහං. මා විවාද’න්ති ඔමදදිසා සඛෙසන පචාරෙතබ්බං.’”

14. “ඉඬු පන භික්ඛවෙ, නදභු පචාරණාය භික්ඛු භික්ඛුසු පචාරණං ධරෙති. නඤ්ච භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛු ජානන්ති: ‘අයං බො ආයසමා පරිසුඤ්ඤාසමාචාරො පරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො පරිසුඤ්ඤාච්චො, බාලො අබ්‍යතො, න පට්ඨලො අනුසුඤ්ඤාසමානො අනුසොගං දුඤ්ඤාති. ‘අලං භික්ඛු, මා භණ්ඨනං. මා කලහං. මා විග්ගහං. මා විවාද’න්ති ඔමදදිසා සඛෙසන පචාරෙතබ්බං.’”

15. “ඉඬු පන භික්ඛවෙ, නදභු පචාරණාය භික්ඛු භික්ඛුසු පචාරණං ධරෙති. නඤ්ච භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛු ජානන්ති: ‘අයං බො ආයසමා පරිසුඤ්ඤාසමාචාරො පරිසුඤ්ඤාවච්ඡිසමාචාරො පරිසුඤ්ඤාච්චො, පණ්ඨිතො ව්‍යතො පට්ඨලො අනුසුඤ්ඤාසමානො අනුසොගං දුඤ්ඤාති. සො ඵවමසු වචනීයො: ‘යං බො නිං ආට්ඨසො, ඉමසු භික්ඛුනො පචාරණං ධරෙසි, කිලිති නං ධරෙසි? සීලවිපතනීයා¹ ධරෙසි? ආචාරවිපතනීයා ධරෙසි? දිට්ඨිවිපතනීයා ධරෙසි’ති?’”

16. “සො වෙ ඵවං වදෙය්‍ය: ‘සීලවිපතනීයා වා ධරෙමි. ආචාර-විපතනීයා වා ධරෙමි. දිට්ඨිවිපතනීයා වා ධරෙමි’ති. සො ඵවමසු වචනීයො: ‘ජානාති² පනායසමා සීලවිපතනී? ජානාති ආචාරවිපතනී? ජානාති දිට්ඨිවිපතනී’න්ති? සො වෙ ඵවං වදෙය්‍ය: ‘ජානාමි බො අහං ආට්ඨසො සීලවිපතනී. ජානාමි ආචාරවිපතනී. ජානාමි දිට්ඨිවිපතනී’න්ති. සො ඵවමසු වචනීයො: ‘කතමා පනාට්ඨසො සීලවිපතනී? කතමා ආචාරවිපතනී? කතමා දිට්ඨිවිපතනී’ති?’”

17. “සො වෙ ඵවං වදෙය්‍ය:- ‘වන්තාරි පාරාජිකාති තෙරස සඛිසාදි-සෙසා අයං සීලවිපතනී. පුලලවචයං පාවිතනීයං පාවිදෙසනීයං දුක්ඛංපං දුක්ඛාසිතං අයං ආචාරවිපතනී. ශ්‍රීවජ්ජදිට්ඨි අන්තග්ගාහිකාදිට්ඨි අයං දිට්ඨිවිපතනී’ ති. සො ඵවමසු වචනීයො: ‘යං බො නිං ආට්ඨසො ඉමසු භික්ඛුනො පචාරණං ධරෙසි, දිට්ඨින ධරෙසි? සුතෙන ධරෙසි? පරිසුඤ්ඤාය ධරෙසි’ති.?’”

1. “සීලවිපතනීයා වා” ම. ඡ. සං. 2. “ජානාසි” ම ඡ සං.

13. “මහණෙනි, ඵදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවනයි. ‘මේ ආයුෂමත්තෙමේ කය පිලිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිලිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. අපිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඥ ය. අව්‍යකත ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ නො වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්ෂුහු ඒ මහණහු දකිත්. ‘මහණ, ඛරට නො කරව. කලහ නො කරව. විරුද්ධ ගැණීම් නො ගණුව. විරුද්ධවාද නො කරව’ යි මෙසේ (ඔහුගේ කීම) මැඩ සසකයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

14. “මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවනයි. ‘මේ ආයුෂමත්තෙමේ කය පිලිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිලිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. පිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. අඥ ය. අව්‍යකත ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ නො වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්ෂුහු ඒ මහණහු දකිත්. ‘මහණ ඛරට නො කරව. කලහ නො කරව. විරුද්ධ ගැණීම් නො ගණුව. විරුද්ධ වාද නො කරව’ යි මෙසේ (ඔහුගේ කීම) මැඩ සසකයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

15. “මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ මහණකුගේ පචාරණය නවනයි. ‘මේ ආයුෂමත්තෙමේ කය පිලිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. වචනය පිලිබඳ පිරිසිදු වූ හැසිරීම් ඇත්තේ ය. පිරිසිදු වූ දිවිපැවැතුම් ඇත්තේ ය. පණ්ණිත ය. ව්‍යකත ය. කරුණු විචාරණු ලබන්නේ කරුණු කීමට දක්‍ෂ වේ’ යි අන්‍ය වූ භික්ෂුහු ඒ මහණහු දකිත්. ‘ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් නෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය නවත්වන්නෙහි කිනම් හෙතුවකින් එය නවත්වන්නෙහි ද? සීලවිපතනිය හෙතු කොට නවත්වන්නෙහි ද? ආචාරවිපතනිය හෙතු කොට නවත්වන්නෙහි ද? දූෂ්ටිවිපතනිය හෙතු කොට නවත්වන්නෙහි ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ විචාල යුතු වන්නේ ය.”

16. “සීලවිපතනිය හෙතු කොට හෝ නවනමි. ආචාරවිපතනිය හෙතු කොට හෝ නවනමි. දූෂ්ටිවිපතනිය හෙතු කොට හෝ නවනමි’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නමි, ‘ආයුෂමත්තෙමේ සීලවිපතනිය දනී ද? ආචාරවිපතනිය දනී ද? දූෂ්ටිවිපතනිය දනී ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ විචාල යුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්ති, මම සීලවිපතනිය දනිමි. ආචාරවිපතනිය දනිමි. දූෂ්ටිවිපතනිය දනිමි’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නමි, ‘ඇවැත්ති, සීලවිපතනිය කවරි ද? ආචාරවිපතනිය කවරි ද? දූෂ්ටිවිපතනිය කවරි ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ විචාල යුතු වන්නේ ය.”

17. “සතර පරිජ්, තෙරස සසකාදිසෙස යන මේ සීලවිපතනි නමි. ජුලලවචය පාචිතනිය පාටිදෙසනිය දුකකට දුබ්භාසිත යන මේ ආචාරවිපතනි නමි. ඕව්ඡාදිට්ඨි අන්තග්ගාහකදිට්ඨි යන මේ දූෂ්ටිවිපතනි නමි’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නමි, ‘ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් නෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය නවත්වන්නෙහි දන්නා ලද්දකින් නවත්වන්නෙහි ද? අසන ලද්දකින් නවත්වන්නෙහි ද? සැකයකින් නවත්වන්නෙහිද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ඇසිය යුතු වන්නේ ය.”

18. “සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: දිට්ඨෙන වා ධරෙමි. සුතෙන වා ධරෙමි. පරිසඛකාය වා ධරෙමි’ ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො නිං ආට්ඨසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො දිට්ඨෙන පචාරණං ධරෙමි, කිනෙන දිට්ඨං? කිනති තෙ දිට්ඨං? කද්‍ය තෙ දිට්ඨං? කත්ථ තෙ දිට්ඨං? පාරාජිකං අජ්ඣාපනෙනා දිට්ඨො? සඛිකාදිසෙසං අජ්ඣාපනෙනා දිට්ඨො? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාවිතතියං -පෙ- පාවිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුඛොසිතං අජ්ඣාපනෙනා දිට්ඨො? කත්ථ ච නිං අහොසි? කත්ථ වායං භික්ඛු අහොසි? කිංච නිං කරොසි? කිංචොයං භික්ඛුකරොති?’ ති.”

19. “සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: ‘න බො අහං ආට්ඨසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො දිට්ඨෙන පචාරණං ධරෙමි. අපි ච සුතෙන පචාරණං ධරෙමි’ ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො නිං ආට්ඨසො ඉමස්ස භික්ඛුනො සුතෙන පචාරණං ධරෙමි, කිනෙන සුතං? කිනති තෙ සුතං? කද්‍ය තෙ සුතං? කත්ථ තෙ සුතං? පාරාජිකං අජ්ඣාපනෙනාති සුතං? සඛිකාදිසෙසං අජ්ඣාපනෙනාති සුතං? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාවිතතියං -පෙ- පාවිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුඛොසිතං අජ්ඣාපනෙනාති සුතං? භික්ඛුස්ස සුතං? භික්ඛුණීයා සුතං? සික්ඛමානාය සුතං? සාමණේරස්ස සුතං? සාමණේරියා සුතං? උපාසකස්ස සුතං? උපාසිකාය සුතං? රාජ්ජනං සුතං? රාජමහා- මහනානං සුතං? තිත්ඨියානං සුතං? තිත්ඨියසාවකානං සුතං?’ ති.”

20. “සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: ‘න බො අහං ආට්ඨසො ඉමස්ස භික්ඛුනො සුතෙන පචාරණං ධරෙමි. අපි ච පරිසඛකාය පචාරණං ධරෙමි’ ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො නිං ආට්ඨසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පරිසඛකාය පචාරණං ධරෙමි, කිං පරිසඛකසි? කිනති පරිසඛකසි? කද්‍ය පරිසඛකසි? කත්ථ පරිසඛකසි? පාරාජිකං අජ්ඣාපනෙනාති පරිසඛකසි? සඛිකාදිසෙසං අජ්ඣාපනෙනාති පරිසඛකසි? ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාවිතතියං -පෙ- පාවි- දෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුඛොසිතං අජ්ඣාපනෙනාති පරිසඛකසි? භික්ඛුස්ස සුත්වා පරිසඛකසි? භික්ඛුණීයා සුත්වා පරිසඛකසි? සාමණේරස්ස සුත්වා පරිසඛකසි? සාමණේරියා සුත්වා පරිසඛකසි? උපාසකස්ස සුත්වා පරිසඛකසි? උපාසිකාය සුත්වා පරිසඛකසි? රාජ්ජනං සුත්වා පරිසඛකසි? රාජමහාමහනානං සුත්වා පරිසඛකසි? තිත්ඨියානං සුත්වා පරිසඛකසි? තිත්ඨිය- සාවකානං සුත්වා පරිසඛකසි?’ ති.”

21. “සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: ‘න බො අහං ආට්ඨසො ඉමස්ස භික්ඛුනො පරිසඛකාය පචාරණං ධරෙමි. අපි ච අහං¹ න ජානාමි - කෙන අහං ඉමස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධරෙමි’ ති. සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අනුයොගෙන විඤ්ඤනං සමුභම්චාරීතං චිත්තං. න ආරාධෙති. ‘අනුච්චාදෙ චුදිතො භික්ඛු’ති අලං වචනාය. සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අනුයොගෙන විඤ්ඤනං සමුභම්චාරීතං චිත්තං ආරාධෙති, ‘සානුච්චාදෙ චුදිතො භික්ඛු’ති අලං වචනාය.”

1. “අපිච අහමපි” ම ඡ සං.

18. “දුටුවකින් හෝ නවත්වමි. ඇසුවකින් හෝ නවත්වමි. සැකයකින් හෝ නවත්වමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘ඇවැත්නි, යම් හෙයකින් තෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය දුටුවකින් නවත්වන්නෙහි නම්, තා විසින් කුමක් දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කීනම් ලෙසකින් දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කවර කලෙක දක්නා ලද්දේ ද? තා විසින් කොතැනක දී දක්නා ලද්දේ ද? පාරාජිකාවට පැමිණෙනුයේ දක්නා ලද්දේ ද? සඛ්ඝාදිසෙසයට පැමිණෙනුයේ දක්නා ලද්දේ ද? ථූලලව්වයයට -පෙ- පාවිතනියට -පෙ- පාවිදෙසනීයයට -පෙ- දුක්කටයට -පෙ- දුබ්භාසිතයට පැමිණෙනුයේ දක්නා ලද්දේ ද? තෝ කොතැනක වූ යෙහි ද? මේ මහණ කොතැනක වූයේ ද? තෝ කුමක් කෙරෙහි ද? මේ මහණ කුමක් කෙරේ ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.”

19. “ඇවැත්නි, මම මේ මහණහුගේ පචාරණය දුටුවකින් නො නවතමි. එහෙත් ඇසුවකින් පචාරණය නවතමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, ‘ඇවැත්නි, යම් හෙයකින් තෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය ඇසුවකින් නවත්වන්නෙහි නම්, තා විසින් කුමක් අසන ලද්දේ ද? තා විසින් කීනම් ලෙසකින් අසන ලද්දේ ද? තා විසින් කවර කලෙක අසන ලද්දේ ද? තා විසින් කොතැනක දී අසන ලද්දේ ද? පාරාජිකාවට පැමිණියේ යි අසන ලද්දේ ද? සඛ්ඝාදිසෙසයට පැමිණියේ යි අසන ලද්දේ ද? ථූලලව්වයයට -පෙ- පාවිතනියට -පෙ- පාවිදෙසනීයයට -පෙ- දුක්කටයට -පෙ- දුබ්භාසිතයට පැමිණියේ යි අසන ලද්දේ ද? මහණකුගෙන් අසන ලද්දේ ද? මෙහෙණකගෙන් අසන ලද්දේ ද? හික්මෙන්නියකගෙන් අසන ලද්දේ ද? හෙරණකුගෙන් අසන ලද්දේ ද? තෙරණියකගෙන් අසන ලද්දේ ද? උපාසකයකුගෙන් අසන ලද්දේ ද? උපාසිකාවකගෙන් අසන ලද්දේ ද? රජුන්ගෙන් අසන ලද්දේ ද? රජමහආමනියන්ගෙන් අසන ලද්දේ ද? තිඪීකයන්ගෙන් අසන ලද්දේ ද? තිඪීකශ්‍රාවකයන්ගෙන් අසන ලද්දේ ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ඇසිය යුතු වන්නේ ය.”

20. “ඇවැත්නි, මම මේ මහණහුගේ පචාරණය ඇසුවකින් නො නවතමි. එහෙත් සැකයකින් පචාරණය නවතමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, “ඇවැත්නි, යම් හෙයකින් තෝ මේ මහණහුගේ පචාරණය සැකයකින් නවත්වන්නෙහි නම්, කුමක් සැක කරන්නෙහි ද? කීනම් ලෙසකින් සැක කරන්නෙහි ද? කවර කලෙක සැක කරන්නෙහි ද? කොතැනෙක දී සැක කරන්නෙහි ද? පාරාජිකාවට පැමිණියේ යි සැක කරන්නෙහි ද? සඛ්ඝාදිසෙසයට පැමිණියේ යි සැක කරන්නෙහි ද? ථූලලව්වයයට -පෙ- පාවිතනියට -පෙ- පාවිදෙසනීයයට -පෙ- දුක්කටයට -පෙ- දුබ්භාසිතයට පැමිණියේ යි සැක කරන්නෙහි ද? මහණකුගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? මෙහෙණකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? හික්මෙන්නියකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? හෙරණකුගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? හෙරණකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? උපාසකයකුගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? උපාසිකාවකගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? රජුන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? රජමහආමනියන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? තිඪීකයන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද? තිඪීකශ්‍රාවකයන්ගෙන් අසා සැක කරන්නෙහි ද?’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ඇසිය යුතු වන්නේ ය.”

21 “ඇවැත්නි, මම මේ මහණහුගේ පචාරණය සැකයකින් නො නවත්වමි. එහෙත් මම මේ මහණහුගේ පචාරණය කුමකින් නවත්වමි ද? යි මම නො දනිමි” යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ වොදක භික්ඝු තෙමේ ප්‍රශ්න කිරීමෙන් නුවණැති සබ්බර්ථසරුන්ගේ සිත සතුටු නො කෙරේ ද ‘චුදිත භික්ඝු තෙමේ වොදනා රහිතයෙකැ’ යි කීමට සුදුසු වේ. මහණෙනි, ඒ වොදක භික්ඝු තෙමේ ප්‍රශ්න කිරීමෙන් නුවණැති සබ්බර්ථසරුන්ගේ සිත සතුටු කෙරේ ද, ‘චුදිතභික්ඝු තෙමේ වොදනා- සහිතයෙකැ’ යි කීමට සුදුසු වේ.

22. “සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අමුලකෙන පාරාජකෙන අනුඤ්ඤාසිතා පටිජානාති, සඛිකාදිසෙසං ආරොපෙත්වා සඛෙසන පචාරෙතඛබ්බං. සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අමුලකෙන සඛිකාදිසෙසෙන අනුඤ්ඤාසිතං පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛෙසන පචාරෙතඛබ්බං. සො වෙ භික්ඛවෙ, වොදකො භික්ඛු අමුලකෙන ථුල්ලච්චයෙන -පෙ- පාවිත්තියෙන -පෙ- පාවිදෙසනීයෙන -පෙ- දුක්ඛවෙන -පෙ- දුඛභාසිතෙන අනුඤ්ඤාසිතං පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛෙසන පචාරෙතඛබ්බං.”

23. “සො වෙ භික්ඛවෙ, චුදිතො භික්ඛු පාරාජකං අර්ඤ්ඤාපනෙනාති පටිජානාති, නාසෙත්වා සඛෙසන පචාරෙතඛබ්බං. සො වෙ භික්ඛවෙ චුදිතො භික්ඛු සඛිකාදිසෙසං අර්ඤ්ඤාපනෙනාති පටිජානාති, සඛිකාදිසෙසං ආරොපෙත්වා සඛෙසන පචාරෙතඛබ්බං. සො වෙ භික්ඛවෙ, චුදිතො භික්ඛු ථුල්ලච්චයං -පෙ- පාවිත්තියං -පෙ- පාවිදෙසනීයං -පෙ- දුක්ඛං -පෙ- දුඛභාසිතං අර්ඤ්ඤාපනෙනාති පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සංඝෙන පචාරෙතඛබ්බං.”

24. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නදහු පචාරණාය ථුල්ලච්චයං අර්ඤ්ඤාපනෙනා හොති. එකච්ච භික්ඛු ථුල්ලච්චයදිට්ඨිතො හොනති. එකච්ච භික්ඛු සංඝාදිසෙසදිට්ඨිතො හොනති. යෙ නෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ථුල්ලච්චයදිට්ඨිතො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමනනං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛිකං උපසඛිකම්භවා ඵවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො සො ආට්ඨිසො භික්ඛු ආපත්තිං ආපනෙනා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛිසස්ස පනතකල්ලං, සඛෙසා පචාරෙත්වා’ ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු නදහු පචාරණාය ථුල්ලච්චයං අර්ඤ්ඤාපනෙනා හොති. එකච්ච භික්ඛු ථුල්ලච්චයදිට්ඨිතො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පාවිත්තියදිට්ඨිතො හොනති. -පෙ- එකච්ච භික්ඛු ථුල්ලච්චයදිට්ඨිතො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පාවිදෙසනීය දිට්ඨිතො හොනති. -පෙ- එකච්ච භික්ඛු ථුල්ලච්චය දිට්ඨිතො හොනති. එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛදිට්ඨිතො හොනති. -පෙ- එකච්ච භික්ඛු ථුල්ලච්චයදිට්ඨිතො හොනති. එකච්ච භික්ඛු දුඛභාසිතදිට්ඨිතො හොනති. යෙ නෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ථුල්ලච්චයදිට්ඨිතො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමනනං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සංඝං උපසඛිකම්භවා ඵවමස්ස වචනීයො: ‘යං ඛො සො ආට්ඨිසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපනෙනා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛිසස්ස පනතකල්ලං සඛෙසා පචාරෙත්වා’ ති.”

22. “මහණෙනි, ඒ වොදකභික්ඛු තෙමේ අමුලික වූ පාරාජිකාපතනිය කීන් වොදනා කිරීම ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඒ වොදකයාට) සඛ්‍යාදිසෙසාපතනිය ආරොපණය කොට සඛ්‍යයා විසින් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, ඒ වොදකභික්ඛු තෙමේ අමුලික වූ සඛ්‍යාදිසෙසාපතනියකීන් වොදනා කිරීම ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඔහුට) ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්‍යයා විසින් පැවරිය යුතු ය.’ මහණෙනි, වොදකභික්ඛු තෙමේ අමුලික වූ ථුලලවවයාපතනියකීන් -පෙ- පාවිතනියා-පතනියකීන් -පෙ- පාවිදෙසනියාපතනියකීන් දුක්කඨාපතනියකීන් -පෙ- දුක්ඛාසිතාපතනියකීන් වොදනා කිරීම ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, ධම්ම පරිදි කරවා සඛ්‍යයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

23. “මහණෙනි, වුදිත භික්ඛු තෙමේ ‘පාරාජිකාපතනියට පැමිණියෙම’ යි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, ලිඛනනාසනය කොට (=සිවුරු හරවා) සඛ්‍යයා විසින් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, වුදිතභික්ඛු තෙමේ ‘සඛ්‍යාදිසෙසාපතනියට පැමිණියෙම’ යි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඔහුට) සඛ්‍යාදිසෙසාපතනිය ආරොපණය කොට සඛ්‍යයා විසින් පැවරිය යුතු ය. මහණෙනි, වුදිතභික්ඛු තෙමේ ‘ථුලලවවයාපතනිය-කට -පෙ- පාවිතනියාපතනියකට -පෙ- පාවිදෙසනියාපතනියකට -පෙ- දුක්කඨාපතනියකට -පෙ- දුක්ඛාසිතාපතනියකට පැමිණියෙම’ යි ප්‍රතිඥ කෙරේ ද, (ඔහුට) ධම්ම පරිදි කරවා සඛ්‍යයා විසින් පැවරිය යුතු ය.”

24. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵදවස පචාරණයෙහි ථුලලවවයාපතනියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් මහණෝ ථුලලවවයාපතනිය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ සඛ්‍යාදිසෙසාපතනිය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෝ ථුලලවවයාපතනිය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත් ද, මහණෙනි, ඒ මහණුන් විසින් ඒ මහණ තෙමේ පසෙකට ඉවත් කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්‍යයා වෙතට ඵලඹ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ මහණ තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඔහු විසින් ඒ ඇවැත විනය පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ පවරන්නේය’ යි. මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි මහණෙක් තෙමේ ථුලලවවයා-පතනියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් මහණෝ ථුලලවවය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ පාවිතනිය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- ඇතැම් මහණෝ ථුලලවවය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ පාවිදෙසනිය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- ඇතැම් මහණෝ ථුලලවවය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ දුක්කඨය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- ඇතැම් මහණෝ ථුලලවවය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් මහණෝ දුක්ඛාසිතය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ මහණෝ ථුලලවවය ය යන ලබ්ධිය ඇත්තෝ වෙත් ද මහණෙනි, ඒ මහණුන් විසින් ඒ මහණ තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්‍යයා වෙත ඵලඹ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. “ඇවැත්නි, ඒ මහණ තෙමේ යම් ඇවැතකට පැමිණියේ ද, ඔහු විසින් ඒ ඇවැත විනය පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්‍යයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සඛ්‍ය තෙමේ පවරන්නේය’ යි.”

25. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පචාරණාය පාවිතනියං අජ්ඣාපනො හොති. [එකවෙව භික්ඛු පාවිතනියදිට්ඨිනො හොනති. එකවෙව භික්ඛු සඛිසාදිසෙසදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාවිතනියදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛිසං උපසඛකමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනොනා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛිසස්ස පනතකලලං සඛෙසා පචාරෙය්‍යා’ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකවෙව භික්ඛු පාවිතනියදිට්ඨිනො හොනති. එකවෙව භික්ඛු ථුල්ලවචයදිට්ඨිනො හොනති -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකවෙව භික්ඛු පාවිතනියදිට්ඨිනො හොනති. එකවෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ, -පෙ- එකවෙව භික්ඛු පාවිතනියදිට්ඨිනො හොනති එකවෙව භික්ඛු දුක්ඛවදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ, -පෙ- එකවෙව භික්ඛු පාවිතනියදිට්ඨිනො හොනති. එකවෙව භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො හොනති. යෙනෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පාවිතනියදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛිසං උපසඛකමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනොනා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛිසස්ස පනතකලලං සඛෙසා පචාරෙය්‍යා’ති.

26. “[ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පචාරණාය] පාවිදෙසනීයං අජ්ඣාපනො හොති. [එකවෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකවෙව භික්ඛු සඛිසාදිසෙසදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛිසං උපසඛකමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනොනා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛිසස්ස පනතකලලං සඛෙසා පචාරෙය්‍යා’ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකවෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකවෙව භික්ඛු ථුල්ලවචයදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකවෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකවෙව භික්ඛු පාවිතනියදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකවෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකවෙව භික්ඛු දුක්ඛවදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකවෙව භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. එකවෙව භික්ඛු දුක්ඛාසිතදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාවිදෙසනීයදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඛිසං උපසඛකමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනොනා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඛිසස්ස පනතකලලං සඛෙසා පචාරෙය්‍යා’ති.]”

25 - 28 - ඉධ පන පාවිතනීයනො යාව දුක්ඛාසිතාපනතියො ආගතා පාලි වනනමාන පොත්තෙසු “ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු තදහු පචාරණාය පාවිතනියං අජ්ඣාපනො හොති - පාවිදෙසනීයං අජ්ඣාපනො හොති” ඉච්චාදිනා පෙය්‍යාලමුඛෙන අනිසඛිකතතනා අභිසද්ධං තසමාමෙහි සුඛගහණත්ථාය ආපනතිචාරවසෙන “[-] ” ඉමෙහි අන්තර්ගතපදනි පාලිනයං නිස්සාය පෙය්‍යාලමුඛෙන උද්ධර්තාති.

25. “මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි භික්ෂු නමක් පවතින ඇවැනකට පැමිණියේ වේ. *^[ඇතැම් භික්ෂුහු පවිති ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සඛ්ඤාදිසෙස ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඵ් භික්ෂුහු පවිති ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු ද, ඵ් භික්ෂුන් විසින් ඵ් භික්ෂු තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා වෙත ඵලඹ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, ඵ් භික්ෂුතෙමේ යම් ඇවැනකට පැමිණියේ ද ඵ් ඇවැන විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්ඤාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤ තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි. මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිති ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු තුලභි ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිති ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිති ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛකට ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත් -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පවිති ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිතය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඵ් භික්ෂුහු පවිතිය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, ඔවුන් විසින් ඵ් භික්ෂුතෙම පසෙකට ඉවත් කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා වෙත ඵලඹ මෙසේ කියයුතු වන්නේය. ‘ඇවැත්නි, ඵ් භික්ෂු තෙමේ යම් ඇවැනකට පැමිණියේ ද, ඵ් ඇවැනට විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්ඤාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤතෙමේ පවරන්නේ ය’ යි.]

26. “[මහණෙනි, මෙහි ඵ දවස පචාරණයෙහි භික්ෂු නමක්] පාටිදෙසනීය ඇවැනකට පැමිණියේ වේ. *^[ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සඛ්ඤාදිසෙස ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඵ් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඵ් භික්ෂුතෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා වෙත ඵලඹ මෙසේ කියයුතු වන්නේය. ‘ඇවැත්නි, ඵ් භික්ෂු තෙමේ යම් ඇවැනකට පැමිණියේ ද, ඵ් ඇවැන විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්ඤාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤ තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි. මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු තුලභි ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පවිති ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛකට ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්ඛාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, යම් ඵ් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඵ් භික්ෂු තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා වෙත ඵලඹ මෙසේ කියයුතු වන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි, ඵ් භික්ෂු තෙමේ යම් ඇවැනකට පැමිණියේ ද, ඵ් ඇවැනට විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්ඤාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤ තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි.]

* උපග්‍රහණය බලනු.

27. [“ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදභු පචාරණාය] දුක්ඛටං අර්ඤ්ඤාපනෙතා හොති. එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛටදිට්ඨිනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු සමිසාදිසෙසදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු දුක්ඛටදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමිසං උපසමිකමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සමිසස්ස පනතකලං සමෙසා පචාරෙය්‍යා’ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛටදිට්ඨිනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු ථුලලච්චයදිට්ඨිනො හොනති -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛටදිට්ඨිනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛටදිට්ඨිනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොනති. -පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ- එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛටදිට්ඨිනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු දුක්ඛටදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු දුක්ඛටදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමිසං උපසමිකමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සමිසස්ස පනතකලං සමෙසා පචාරෙය්‍යා’ති.”]

28. [“ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදභු පචාරණාය] දුබ්භාසිතං අර්ඤ්ඤා පනෙතා හොති. එකච්ච භික්ඛු දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු සමිසාදිසෙසදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො, තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සමිසං උපසමිකමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සමිසස්ස පනතකලං සමෙසා පචාරෙය්‍යා’ති. ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු තදභු පචාරණය දුබ්භාසිතං අර්ඤ්ඤාපනෙතා හොති. එකච්ච භික්ඛු දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු ථුලලච්චයදිට්ඨිනො හොනති. [-පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ-] එකච්ච භික්ඛු දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොනති. [-පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ, -පෙ-] එකච්ච භික්ඛු දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොනති. එකච්ච භික්ඛු පාටිදෙසනීය දිට්ඨිනො හොනති. [-පෙ- ඉධ පන භික්ඛවෙ -පෙ-] එකච්ච භික්ඛු දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොනති. යෙ තෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො තෙහි සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථා ධම්මං කාරාපෙත්වා සමිසං උපසමිකමිත්වා එවමස්ස වචනීයො: ‘යං බො සො ආට්ඨසො භික්ඛු ආපනතිං ආපනෙතා, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සමිසස්ස පනතකලං සමෙසා පචාරෙය්‍යා’ති.”]

29. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදභු පචාරණාය සමිසමජ්ජකි උද්ගරෙය්‍ය: ‘සුඤ්ඤා චෙ භනෙත සමෙසා. ඉදං චජ්ඣ පඤ්ඤායති, න චුග්ගලො. යදි සමිසස්ස පනතකලො, චජ්ඣං ධරෙත්වා සමෙසා පචාරෙය්‍යා’ති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘භගවතා ඤා ආට්ඨසො විසුඤ්ඤානං පචාරණා පඤ්ඤානා. සචෙ චජ්ඣ පඤ්ඤායති, න චුග්ගලො, ඉදංතෙච නං වදෙහි’ ති.”

27. [“මහණෙනි, මෙහි භික්ෂු නමක් ඵදවස පචාරණයෙහි] දුක්කටා-
 පතනියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්කට ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු
 වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සඛ්ඤ්ඤාසෙසය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු වෙත්.
 මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු දුක්කට ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු ද, ඔවුන් විසින්
 ඒ භික්ෂු තෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා
 වෙන ඵලඹ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂුතෙමේ යම්
 ඇවැත්කට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින්
 සඛ්ඤායාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤා තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි මහණෙනි,
 මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්කට ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම්
 භික්ෂුහු තුලසි ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත් -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ-
 ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්කට ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්, ඇතැම් භික්ෂුහු පචිති
 ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත් -පෙ- මහණෙනි මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු
 දුක්කට ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන
 ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. -පෙ- මහණෙනි, මෙහි -පෙ- ඇතැම් භික්ෂුහු දුක්කට
 ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු දුබ්භාසිත ය යන ලබ්ධි
 ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු දුක්කට ලබ්ධි ඇත්තෝ ද,
 මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ භික්ෂුතෙමේ පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත්
 පරිදි කරවා සඛ්ඤා වෙන ඵලඹ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ
 භික්ෂුතෙමේ යම් ඇවැත්කට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි
 පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින් සඛ්ඤායාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤා
 තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි.”

28. [“මහණෙනි, මෙහි ඵදවස පචාරණයෙහි භික්ෂුනමක්] දුබ්භාසිතා-
 පතනියකට පැමිණියේ වේ. ඇතැම් භික්ෂුහු දුබ්භාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තාහු
 වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු සඛ්ඤ්ඤාසෙස ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි,
 යම් ඒ භික්ෂුහු දුක්කට ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ
 භික්ෂු තෙමේ එක්පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා
 වෙන ඵලඹ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂුතෙමේ
 යම් ඇවැත්කට පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ
 ලදී. ඉදින් සඛ්ඤායාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤාතෙමේ පවරන්නේ ය’ යි
 [මහණෙනි, මෙහි -පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුබ්භාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ
 වෙත්. ඇතැම් භික්ෂුහු තුලසි ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. [-පෙ- මහණෙනි,
 මෙහි -පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුබ්භාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්.
 ඇතැම් භික්ෂුහු පචිති ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. [-පෙ- මහණෙනි,
 මෙහි -පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුබ්භාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම්
 භික්ෂුහු පාටිදෙසනීය ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත් [-පෙ- මහණෙනි, මෙහි
 -පෙ-] ඇතැම් භික්ෂුහු දුබ්භාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. ඇතැම්
 භික්ෂුහු දුක්කට ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, යම් ඒ භික්ෂුහු
 දුබ්භාසිත ය යන ලබ්ධි ඇත්තෝ ද, මහණෙනි, ඔවුන් විසින් ඒ භික්ෂුතෙමේ
 පසෙකට බැහැර කොට ඇවැත් පරිදි කරවා සඛ්ඤා වෙන ඵලඹ
 මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය: ‘ඇවැත්නි, ඒ භික්ෂුතෙමේ යම් ඇවැත්කට
 පැමිණියේ ද, ඒ ඇවැත් විනය වූ පරිදි පිළියම් කරණ ලදී. ඉදින්
 සඛ්ඤායාට පැමිණි කල් වේ නම්, සඛ්ඤා තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි.”

29. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් -තෙමේ ඵදවස පචාරණයෙහි සභ
 මැද ‘සමාචිති, සඛ්ඤා තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ වසනුව පෙණේ.
 පුද්ගල තෙමේ නො පෙණේ. ඉදින් සඛ්ඤායාට පැමිණි කල් ඇත්තේ
 නම්, වසනුව නවා සඛ්ඤා තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි කියන්නේ ය. ‘ඇවැත්නි,
 ාග්ගවතුන් වහන්සේ විසින් පිරිසිදු මහණන්ට පචාරණය පණවන
 ලද්දේ ය. වසනුව පෙණේ නම්, පුද්ගල තෙමේ නො පෙණේ නම්, දැන් මි
 ඵය කියව’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය:

30. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පචාරණාය සඛ්ඝමජේඛි උද්ගරෙය්‍ය: ‘සුණාකු මෙ භනෙන සඛෙසා. අයං පුග්ගලො පඤ්ඤයති, න වඤ්චි. යදි සඛ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, පුග්ගලං ධපෙචා සඛෙසා පචාරෙය්‍යා’ ති. සො ඵචමස්ස වචනීයො: ‘භගවතා ආට්ඨසො විසුද්ධානඤ්ච¹ සමග්ගානඤ්ච පචාරණා පඤ්ඤන්තා. සවෙ පුග්ගලො පඤ්ඤයති, න වඤ්චි, ඉද්දනෙච නං වදෙභී’ති.”

31. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පචාරණාය සඛ්ඝමජේඛි උද්ගරෙය්‍ය: ‘සුණාකු මෙ භනෙන සඛෙසා. ඉදං වඤ්චි ව පුග්ගලො ව පඤ්ඤයති. යදි සඛ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, වඤ්චඤ්ච පුග්ගලඤ්ච ධපෙචා සඛෙසා පචාරෙය්‍යා’ ති. සො ඵචමස්ස වචනීයො: ‘භගවතා ඛො ආට්ඨසො විසුද්ධානඤ්ච සමග්ගානඤ්ච පචාරණා පඤ්ඤන්තා. සවෙ වඤ්චි ව පුග්ගලො ව පඤ්ඤයති, ඉද්දනෙච නං වදෙභී’ ති. පුඛෙඛි වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය වඤ්චි පඤ්ඤයති, පච්ඡා පුග්ගලො, කල්ලං වචනාය. පුඛෙඛි වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය පුග්ගලො පඤ්ඤයති, පච්ඡා වඤ්චි, කල්ලං වචනාය. පුඛෙඛි වෙ භික්ඛවෙ, පචාරණාය වඤ්චි ව පුග්ගලො ව පඤ්ඤයති, තඤ්ඤෙච කතාය පචාරණාය උභෙකාචෙති. උභෙකාචනකං පාචිත්තීය’ නති.”

32. තෙන ඛො පන සමයෙන සමබ්හුලා සඤ්චිට්ඨා සමභන්තා භික්ඛු ඤොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤන්තරසමී ආචාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්සු. තෙසං සාමන්තා අඤ්ඤෙ භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා වස්සං උපගච්ඡන්සු: “මයං තෙසං භික්ඛුනං වස්සං චුත්ථානං පචාරණාය පචාරණං ධපෙස්සාමා” ති. අස්සොසුං ඛො තෙ භික්ඛු “අමභාසං කීර සාමන්තා අඤ්ඤෙ භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා වස්සං උපගතා ‘මයං තෙසං භික්ඛුනං වස්සං චුත්ථානං පචාරණාය පචාරණං ධපෙස්සාමා’ ති. කථන්තූ ඛො අමෙහති පටිපජ්ජන්ඛබ්බ” නති. භගවතො ඵතමඤ්චං ආරොචෙසුං.

33. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සමබ්හුලා සඤ්චිට්ඨා සමභන්තා භික්ඛු අඤ්ඤන්තරසමී ආචාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. තෙසං සාමන්තා අඤ්ඤෙ භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා වස්සං උපගච්ඡන්ති: ‘මයං තෙසං භික්ඛුනං වස්සං චුත්ථානං පචාරණාය පචාරණං ධපෙස්සාමා’ ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛුහි ඤේ තයො උපොසථෙච වානුද්දසිකෙ කාතුං ‘කථං මයං තෙහි භික්ඛුහි පඨමන්තරං පචාරෙය්‍යාමා’ ති.”

34. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඛෙස අධිකරණකාරකා නං ආචාසං ආගච්ඡන්ති, තෙහි භික්ඛවෙ, ආචාසිකෙහි භික්ඛුහි ලහුං ලහුං සන්තිපතීචා පචාරෙතඛබ්බං. පචාරෙචා වත්තඛබ්බා: ‘පචාරිතා ඛො මයං ආට්ඨසො. යථායස්මන්තා මඤ්ඤන්ති, තථා කරොන්තු’ ති.”

1. “විසුද්ධානං” ඉති මරමිකාරපොඤ්ඤෙ න දිස්සතෙ.

30. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵදවස පවාරණයෙහි සහ මැද ‘සවාමීනී, සඛ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ පුද්ගලතෙමේ පෙණේ. වසනුව නො පෙණේ. සඛ්ඝයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, පුද්ගලයා තබා සඛ්ඝ තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි කියන්නේ ය. ‘ආවැත්තී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පිරිසිදු වූ ද සමග වූ ද මහණුන්ට පවාරණය පණවන ලද්දේ ය. පුද්ගල තෙමේ පෙණේ නම්, වසනුව නො පෙණේ නම්, දැන් ම ඔහු කියව’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.”

31. “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් තෙමේ ඵදවස පවාරණයෙහි සහ මැද ‘සවාමීනී, සඛ්ඝ තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. මේ වසනුව ද පුද්ගල තෙමේ ද පෙණේ. ඉදින් සඛ්ඝයාට පැමිණි කල් වේ නම්, වසනුව ද පුද්ගලයා ද තබා සඛ්ඝ තෙමේ පවරන්නේ ය’ යි කියන්නේ ය. ‘ආවැත්තී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පිරිසිදු වූ ද සමග වූ ද මහණුන්ට පවාරණය පණවන ලද්දේ ය. වසනුව ද පුද්ගලයා ද පෙණේ නම්, දැන් ම එය කියව’ යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, පැවරීමට පෙර වසනුව පෙණේ ද, පසු ව පුද්ගලයා පෙණේ ද, කීමට (වොදනා කිරීමට) සුදුසු වේ. මහණෙනි, පැවරීමට පෙර පුද්ගලයා පෙණේ ද, පසු ව වසනුව පෙණේ ද, කීමට (වොදනා කිරීමට) සුදුසු වේ. මහණෙනි, පැවරීමට පෙර වසනුවත් පුද්ගලයාත් පෙණේ ද, පැවරීම කළ කල්හි එය උගුළුවා ද (=නැවත විනිශ්චය කිරීමට ඉල්ලා ද, එකල්හි) උකෙකාටනක (=විනයානුකූල ව සමඵයට පැමිණ වූ අධිකරණයක් නැවත විනිශ්චය කිරීමට සැලැස්වීම් හෙතුවෙන් වන) පාවිච්චිය වේ යි.”

32. එකල්හි දුටුමිතුරු වූ දූඛිමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂුහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළඹියහ. ඒ භික්ෂුන්ට සමීප නැතෙක ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ අන්‍ය වූ භික්ෂුහු “අපි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂුන්ගේ පවාරණයෙහි දී පවාරණය නවතන්නෙමු” යි වස් එළඹියහ. ඒ භික්ෂුහු “ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ අන්‍ය වූ භික්ෂුහු ‘අපි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂුන්ගේ පවාරණයෙහි දී පවාරණය නවතන්නෙමු’ යි අපට සමීප නැතෙක වස් එළඹියාහු” යි ඇසූහ. “අප විසින් (මෙහි දී) කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද?” භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

33. “මහණෙනි, මෙහි දුටුමිතුරු වූ දූඛිමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂුහු එක්තරා ආවාසයෙක වස් එළඹෙත්. ඔවුන්ට සමීප නැතෙක ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ අන්‍ය වූ භික්ෂුහු ‘අපි වස් වැස නිම කළ ඒ භික්ෂුන්ගේ පවාරණයෙහි දී පවාරණය නවතන්නෙමු’ යි වස් එළඹෙත්. මහණෙනි, ‘අපි ඒ භික්ෂුන්ට වඩා පළමු කොට කෙසේ පවරන්නෙමු ද’ යි ඒ (මිතුරු වූ) භික්ෂුන් විසින් පොහොය දෙක තුණක් වාතුදුඤ්ඤ කිරීමට අනුදැනිම්” යි.

34. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛ්ඝයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ ආවාසයට එන් ද මහණෙනි, ආවාසික වූ ඒ භික්ෂුන් විසින් ඉක්මනින් ම රැස් වී පැවරිය යුතු ය. පවරා ‘ආවැත්තී, අපි පැවරුවෝ වෙමු. ආයුෂමන්හු යම් සේ හඟිත් ද, එසේ කෙරෙන්නවා’ යි කිය යුතු ය.”

35. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා අසංචිතා නං ආවාසං ආගච්ඡන්ති, තෙහි භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛුහි ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. පාදෙදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනිකම්පිතබ්බං. පච්චුගන්තො පත්තවීවරං පටිගගහෙතබ්බං. පාඨියෙත පුච්ඡිතබ්බො¹. තෙ සංවිකම්භො² නියසීමං ගන්තො පචාරෙතබ්බං. පචාරෙත්වා වත්තබ්බො: ‘පචාරිතා බො මයං ආට්ඨසො, යථායසමන්තා මඤ්ඤන්ති, තථා කරොන්තු’ ති. එවඤ්චෙතං ලහෙඵ, ඉච්චෙතං කුසලං. තො වෙ ලහෙඵ, ආවාසිකෙන³ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා බ්‍යත්තෙන පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛු ඤ්ඤපෙතබ්බො: ‘සුඤ්ඤන්තු මෙ ආයසමන්තා ආවාසිකා, යදයසමන්තානං පත්තකල්ලං, ඉදුති උපොසථං කරෙය්‍යාම. පාඨිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාම. ආගමෙ කාලෙ පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

36. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා තෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍යං: ‘සාධාට්ඨසො, ඉදුනෙව නො පචාරෙථා’ ති. තෙ එවමස්සු වචනීයා: ‘අභිස්සරා බො තුච්චෙ ආට්ඨසො අමහාකං පචාරණාය. න තාව මයං පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

37. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා නං කාලං අනුවසෙය්‍යං, ආවාසිකෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා³ බ්‍යත්තෙන පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛු ඤ්ඤපෙතබ්බො: ‘සුඤ්ඤන්තු මෙ ආයසමන්තා ආවාසිකා, යදයසමන්තානං පත්තකල්ලං, ඉදුති උපොසථං කරෙය්‍යාම. පාඨිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාම. ආගමෙ ජුණ්ඤ පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

38. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා තෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍යං: ‘සාධාට්ඨසො, ඉදුනෙව නො පචාරෙථා’ ති.⁴ තෙ එවමස්සු වචනීයා: ‘අභිස්සරා බො තුච්චෙ ආට්ඨසො අමහාකං පචාරණාය. න තාව පචාරෙය්‍යාමා’ ති.

39. “තෙ වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සමෙස අධිකරණකාරකා තමපි ජුණ්ඤං අනුවසෙය්‍යං, තෙහි භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි සබ්බෙහෙව ආගමෙ ජුණ්ඤ කොමුද්දියා වාතුමාසිනීයා අකාමා පචාරෙතබ්බං.

40. “තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පචාරයමානෙ ගිලානො අගිලානස්ස පචාරණං යථෙති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයසමා බො ගිලානො; ගිලානො ව අනනුයොගකම්මො ට්ඨන්තො භගවතා. ආගමෙහි ආට්ඨසො යාව අරොගො හොසි. අරොගො ආකඤ්චිමානො චොදෙස්සසී’ ති. එවං වෙ ට්ඨමානො චොදෙති, අනාදරියෙ පාටිතනියං.

1. “පරිපුච්ඡිතබ්බො” ම ඡ සං.
 2. “විකම්පාපෙභො” හි එකමෙව, ආචිකම්භා “හි අඤ්ඤා.
 3. “ආවාසිකෙන භික්ඛුනා” ම ඡ සං. හො ච. ම කු ප.
 4. “පචාරෙය්‍යාමාති” ම ඡ සං.

35. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛසයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු සංවිදහන රහිත ව (එන බව නො අභවා) ඒ ආවාසයට එක් නම්, මහණෙනි, ඒ ආවාසික භික්ෂුන් විසින් අසුන් පැණවිය යුතු ය. පා දෝනා දිය පාපුටුව පාපුටුව එළවිය යුතු ය. ඉදිරියට ගොස් පාසිටුරු පිළිගත යුතු ය. පැතින් පිළිවිසිය යුත්තාහ. ඒ ඛබරකරුමහණුන් මුලා කොට (‘තෙපි කලානත වූවහු ය. මොහොතක් විඩා සංසිඳුවා ගණවු’ යි) සීමාවෙන් බැහැරට ගොස් පැවරිය යුතු ය. පවරා ‘ආවැන්නි, අපි පැවරුවෝ වෙමු. ආයුෂමන්හු යම් සේ හඟිත් නම්, එසේ කෙරෙත්වා’ යි කිය යුතු ය. මෙය මෙසේ ලබන්නහු නම්, ඒ යහපත් ය. නො ලබන්නහු නම්, මහණෙනි, ආවාසික වූ ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂුනමක් විසින් ඒ ආවාසිකභික්ෂුහු දැන්විය යුතු ය. ‘ආයුෂමන් වූ ආවාසික භික්ෂුහු මාගේ වචනය අසත් වා. ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, දැන් පොහොය කරන්නෙමු. පාමොක් උදෙසත්තෙමු. ලබන කඵටර පොහොය දිනයෙහි පවරන්නෙමු’ යි.

36. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛසයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ‘ආවැන්නි, මැනවි. දැන් ම අපට පවරවු’ යි ඒ ආවාසික භික්ෂුන්ට මෙසේ කියන්නාහු ද, ඒ ඛබරකරුමහණු ‘ආවැන්නි, තෙපි අපගේ පවාරණයෙහි අභිපතීහු නො වහු. අපි ඒ තාක් කල් (ලබන පොහොය තෙක්) නො පවරන්නෙමු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.

37. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛසයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ කඵටර පොහොය (මහාපවාරණදිනය පටන් නුදුස්වක) තෙක් එක් ව වසන්නාහු නම්, මහණෙනි, ආවාසික වූ ව්‍යකත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් ආවාසික භික්ෂුහු දැන්විය යුතු ය: ‘ආයුෂමන් වූ ආවාසික භික්ෂුහු මාගේ වචනය අසත්වා. ආයුෂමතුන්ට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, දැන් පොහොය කරන්නෙමු. පාමොක් උදෙසත්තෙමු. ලබන ජුණහයෙහි (පුරපසලොස්වක්හි) පවරන්නෙමු’ යි.

38. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛසයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ ආවාසික භික්ෂුන්ට ‘ආවැන්නි, මැනවි. දැන් ම අපට පවරවු’ යි මෙසේ කියන්නාහු නම්, ඒ භික්ෂුහු ‘ආවැන්නි, තෙපි අපගේ පවාරණයෙහි ඊශර නො වහු. අපි ඒ තාක් කල් නො පවරන්නෙමු’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නාහු ය.

39. “මහණෙනි, ඛබර කරන්නා වූ කලහ කරන්නා වූ විවාද කරන්නා වූ කලහ උපදවන කතා කරන්නා වූ සඛසයා වෙත නඩු කියන්නා වූ ඒ භික්ෂුහු ඒ පණ්ණරසීදිනයෙහි ද. එක් ව වසන්නාහු නම්, මහණෙනි, ඒ සියලු භික්ෂුන් විසින් ම ඉදිරියෙහි එන සිටුමස්පිරිමි ඇති ධොමුදී නම් ඉල් පුරපසලොස්වක්හි* නො කැමැත්තෙන් (අවශ්‍යයෙන්) පැවරිය යුතු ය.

40. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පවාරණය කරණු ලබන කල්හි ගිලන් මහණෙක් නොගිලන් මහණකුගේ පැවරීම තවත්වා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ආයුෂමන් තෙමේ ගිලන් ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගිලන් තෙමේ ද කරුණු විවාරිමට නුසුදුස්සෙකැ’ යි වදාරණ ලද්දේ ය. ආවැන්නි, යම් තාක් කල් රොග නැත්තෙක් වෙහි ද, (ඒ තාක් කල්) බලාපොරොත්තු වෙව, රොග නැත්තෙහි කැමැත්තෙහි වොදනා කරන්නෙහි” යි කිය යුතු වන්නේ ය. මෙසේ කියනු ලබන්නේ වොදනා කෙරේ නම්, අනාදරයෙහි පවිති වේ.

* උපභක්ඛය බලනු.

41. “තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පචාරියමානෙ අභිලානො ගිලානස්ස පචාරණං ධපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘අයං බො ආට්ඨසො භික්ඛු ගිලානො. ගිලානො ව අනනුයොගක්ඛමො චුනෙනා භගවතා. ආගමෙහි ආට්ඨසො යාචායං භික්ඛු අරොගො හොති. අරොගං ආක්ඛිමානො වොදෙස්සසී’ ති. එවඤ්ච චුච්චමානො වොදෙති, අනාදරියෙ පාවිතනියං.

42. “තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පචාරියමානෙ ගිලානො ගිලානස්ස පචාරණං ධපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘ආයසමනතා බො ගිලානා. ගිලානො ව අනනුයොගක්ඛමො චුනෙනා භගවතා. ආගමෙහි ආට්ඨසො යාච අරොගා හොඨ. අරොගො අරොගං ආක්ඛිමානො වොදෙස්සසී’ ති. එවං වෙ චුච්චමානො වොදෙති, අනාදරියෙ පාවිතනියං.

43. “තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි පචාරියමානෙ අභිලානො අභිලානස්ස පචාරණං ධපෙති, උහො සඛෙසන සමනුසුඤ්ඤා සමනුගාහිනා සමනු නාසිනා¹ යථාධම්මං කාරාපෙතා සඛෙසන පචාරෙතබ්බ” තති.

44. තෙන බො පන සමයෙන සම්බහුලා සඤ්චරියා සමනතතා භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු අඤ්ඤතරසමී ආචාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. තෙසං සමග්ගානං සමෙමාදමානානං අවිච්චමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසු- විහාරො අධිගතො හොති. අඨ බො තෙසං භික්ඛුනං එතදහොසී: “අමහාකං බො සමග්ගානං සමෙමාදමානානං අවිච්චමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසු විහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉද්දති පචාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛු පචාරෙතා වාරිකං පක්කමෙය්‍යං. එවං මයං ඉමමහා ඵාසු විහාරා පරිබාහිරා භවිස්සාම. කඨනනු බො අමෙහි ටට්ටප්ප්ප්තබ්බ” තති. භගවතො එතමන්ථං ආරොචෙසුං.

45. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, සම්බහුලා සඤ්චරියා සමනතතා භික්ඛු අඤ්ඤතරසමී ආචාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති, තෙසං සමග්ගානං සමෙමාද- මානානං අවිච්චමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසු විහාරො අධිගතො හොති. තනු වෙ භික්ඛුනං එවං හොති: ‘අමහාකං බො සමග්ගානං සමෙමාදමානානං අවිච්චමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසු විහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉද්දති පචාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛු පචාරෙතා වාරිකං පක්කමෙය්‍යං, එවං මයං ඉමමහා ඵාසු විහාරා පරිබාහිරා භවිස්සාමා’ති.

1 “සමනුභාසිනා” ඉති එකවෙච්ඡ සීහලකාරපොඤ්ඤෙසු ව මරමකාර පොඤ්ඤෙ ව න දීස්සතෙ.

41. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් පචාරණය කරණු ලබන කල්හි නො ගිලන් මහණෙක් ගිලන් මහණකුගේ පචාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්ති, මේ මහණතෙමේ ගිලන් ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගිලන් තෙමේ ද කරුණු නො විවෘල යුත්තෙකැයි වදාරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්ති, මේ මහණ යම් තාක් කල් රෝග නැත්තේ වේ ද, ඒ තාක් කල් බලාපොරොත්තු වෙව, රෝග නැත්තනුට කැමැති වන්නෙහි වොදනා කරන්නෙහි’ යි කිය යුතු වන්නේ ය. මෙසේ කියනු ලබන්නේ වොදනා කෙරේ නම්, අනාදරයෙහි පවිති වේ.

42. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් පචාරණය කරණු ලබන කල්හි ගිලන් මහණෙක් තෙමේ ගිලන් මහණකුගේ පචාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ආයුෂමත්තු ගිලන්තුවෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ගිලන් තෙමේ ද කරුණු විවෘතමට නුසුදුස්සෙකැ’ යි වදාරණ ලද්දේ ය. ඇවැත්ති, යම් තාක් කලකින් රෝග නැත්තෝ වනු ද, ඒ තාක් බලාපොරොත්තු වෙවු. රෝග නැත්තේ රෝග නැත්තනුට කැමැති වන්නෙහි වොදනා කරන්නෙහි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මෙසේ කියනු ලබන්නේ වොදනා කෙරේ නම්, අනාදරයෙහි පවිති වේ.

43. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂූන් විසින් පචාරණය කරණු ලබන කල්හි නො ගිලන් මහණෙක් තෙමේ නො ගිලන් මහණකුගේ පචාරණය තබා ද ඒ දෙදෙනා සමසයා විසින් අනුයෝගවනෙහි යොදා කරුණු විවාරා, කරුණු පිළිගන්වා, කරුණු කියා, ඇවැත් පරිදි කරවා සමසයා විසින් පැවරිය යුතු ය”යි.

44. එකල්හි දුටුමිතුරු වූ දූතීමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ආවාසයෙක වස් එලැබියහ. සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ ඒ භික්ෂූන් විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් (තරුණසමඵය හෝ තරුණ විදගීනාව) ලබන ලද්දේ වේ. එකල්හි ඒ භික්ෂූන්ට ‘සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ අප විසින් එක්තරා පහසුවිහරණයක් අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, භික්ෂූහු පචාරණය කොට වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. එසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසුවිහරණයෙන් (සමඵ-විපසානාවෙන්) බැහැර වන්නෙමු. අප විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද’ යි මේ සිත් වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

45. “මහණෙනි, මෙහි දුටුමිතුරු වූ දූතීමිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු එක්තරා ආවාසයෙක වස් එලැබෙත්. සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ ඒ භික්ෂූන් විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් ලබන ලද්දේ වේ. එහි දී ඒ භික්ෂූන්ට ‘සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නා වූ අප විසින් එක්තරා පහසු විහරණයක් ලබන ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, භික්ෂූහු පචාරණය කොට වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. එසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසු විහරණයෙන් බැහැර වන්නෙමු’ යි මෙසේ අදහස් වේ නම්, -

46. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛුහි පචාරණාසඛගතං භාදුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, කාතබ්බො: සබ්බෙනෙව එකජ්ඣං සන්තිපතිතබ්බං. සන්තිපතිත්වා ව්‍යතෙනන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඛෙසා ඤ්ඤපෙනබ්බො:

47. “සුඤ්ඤාදු මෙ හනෙන සඛෙසා අමහාකං සමග්ගානං සමමොදමානානං අවිචදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුචිතාරො අබ්ගතො. සවෙ මයං ඉදුති පචාරෙසාම, සියාපි භික්ඛු පචාරෙත්වා වාරිකං පකකමෙය්‍යං. එවං මයං ඉමමහා ඵාසුචිතාරා පරිවාහිරා හවිසාම. යදි සඛසසා පත්තකලලං, සඛෙසා පචාරණාසඛගතං කරෙය්‍ය. ඉදුති උපොසථං කරෙය්‍ය. පාතිමොකඛං උද්දිසෙය්‍ය. ආගමෙ¹ කොමුද්දියා වාදුමාසිතියා පචාරෙය්‍ය. එසා ඤ්ඤති.”

48. “සුඤ්ඤාදු මෙ හනෙන සඛෙසා. අමහාකං සමග්ගානං සමමොද-
මානානං අවිචදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුචිතාරො අබ්ගතො. සවෙ මයං ඉදුති පචාරෙසාම, සියාපි භික්ඛු පචාරෙත්වා වාරිකං පකකමෙය්‍යං. එවං මයං ඉමමහා ඵාසුචිතාරා පරිවාහිරා හවිසාම. සඛෙසා පචාරණාසඛගතං කරොති, ඉදුති උපොසථං කරිසාති, පාතිමොකඛං උද්දිසිසාති. ආගමෙ කොමුද්දියා වාදුමාසිතියා පචාරෙසාති. යසායසමතො බමති පචාරණා-
සඛගතස්ස කරණං. ඉදුති උපොසථං කරිසාති, පාතිමොකඛං උද්දිසිසාති. ආගමෙ කොමුද්දියා වාදුමාසිතියා පචාරෙසාති. සො දුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.”

49. “කතො සඛෙසන පචාරණාසඛගතො. ඉදුති උපොසථං කරිසාති, පාතිමොකඛං උද්දිසිසාති. ආගමෙ කොමුද්දියා වාදුමාසිතියා පචාරෙසාති. ‘බමති සඛසසා. තසමා දුණ්හි. එවමෙතං ධාරයාමි’ ති.

50. “තෙහි වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුහි කතෙ පචාරණාසඛගතෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: ‘ඉච්ඡාමහං ආට්ඨසො ජනපදවාරිකං පකකමිදුං, අපි මෙ ජනපදෙ කරණීය’ නති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘සාධාට්ඨසො, පචාරෙත්වා ගච්ඡාහි’ ති.

51. “සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු පචාරයමානො අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධපෙති. සො එවමස්ස වචනීයො: ‘අනිස්සරො බො මෙ තං ආට්ඨසො පචාරණාය. න තාවාහං පචාරෙසාමි’ ති. තස්ස වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පචාරයමානස්ස අඤ්ඤතරො භික්ඛු පචාරණං ධපෙති.² උභො සඛෙසන සමනුසුඤ්ඤිත්වා සමනුගාහිත්වා සමනුභාසිත්වා යථාධම්මං කාරාපෙතබ්බො.

1. “ආගමෙ ජුණ්හ” ම. ජ. සං.
2. “ධපෙති තස්ස හික්ඛුනො” ම ජ සං. තො ච. P T S. ජ ච. තො ම.

46. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පවාරණය කල් තැබීම කරන්නට අනුදැනීම. මහණෙනි, ඒ මෙසේ කළ යුතු ය: සියල්ලන් ම එක් තැනෙක රැස් විය යුතු ය. රැස් ව ව්‍යක්ත වූ ප්‍රතිබල භික්ෂු නමක් විසින් සමසයාට දැන්විය යුතු ය:

47. ‘සවාමීනි, සමසය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නාවූ අප විසින් එක්තරා පහසු විහරණයෙක් ලබන ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, භික්ෂුහු පවාරණය කොට වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. මෙසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසු විහරණයෙන් බැහැර වන්නෙමු. ඉදින් සමසයාට පැමිණි කල් ඇත්තේ නම්, සමසය තෙමේ පවාරණාසංග්‍රහය (පවාරණය කල් තැබීම) කරන්නේ ය. දැන් පොහොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසාත්තේ ය. ඉදිරියෙහි එන සිවුමස් පිරිණ කොමුදී නම් පසලොස්වකි පවාරණය කරන්නේ ය. මේ දැන්වීම ය.

48. ‘සවාමීනි, සමසය තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා. සමගි ව සතුටු ව විවාද නො කරමින් වසන්නාවූ අප විසින් එක්තරා පහසු විහරණයෙක් ලබන ලද්දේ ය. අපි දැන් පවරන්නෙමු නම්, භික්ෂුහු පවරා වාරිකාවට යන්නාහු ම ය. මෙසේ ඇති කල්හි අපි මේ පහසු විහරණයෙන් බැහැර වන්නෙමු. (එබැවින්) සමසය තෙමේ පවාරණාසංග්‍රහය කරන්නේ ය. දැන් පොහොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසාත්තේ ය. ඉදිරියෙහි එන වාතුමාසිනී කොමුදී නම් ඉල්පුරපසලොස්වකි පවරන්නේ ය. යම් ආයුෂමනකුහට ‘දැන් පොහොය කරන්නේ ය, පාමොක් උදෙසාත්තේ ය, ඉදිරියෙහි එන වාතුමාසිනී කොමුදී නම් පසලොස්වකි පවරන්නේ ය’ යි (මෙසේ) පවාරණාසංග්‍රහය කිරීම රුචි වේ නම්, ඒ ආයුෂමන් තෙමේ නිශ්ශබ්ද වේවා. යමකුට රුචි නො වේ නම්, හෙතෙමේ කියන්නේ ය.

49. ‘සමසයා විසින් පවාරණාසංග්‍රහය කරණ ලද්දේ ය. දැන් පොහොය කරන්නේ ය. පාමොක් උදෙසාත්තේ ය. ඉදිරියෙහි එන වාතුමාසිනී කොමුදී නම් පසලොස්වකි පවාරණය කරන්නේ ය. එය සමසයාට රුචි වේ. එහෙයින් නිශ්ශබ්ද වේ. මෙය මෙසේ දරම්’ යි.

50. “මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් පවාරණාසංග්‍රහය කළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මම ජනපදවාරිකාවට යන්නට කැමැත්තෙමි. මට ජනපදයෙහි කටයුත්තෙන් ඇත්තේ ය’ යි මෙසේ කියන්නේ නම්, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, මැනවි. පවාරණය කොට යව’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය.

51. “මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ පවරණයේ එක්තරා මහණකුගේ පවාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, තෝ මාගේ පවාරණයෙහි ඊශ්වර නො වෙහි. මම ඒ තාක් කල් නො පවරන්නෙමි’ යි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, එක්තරා මහණෙක් තෙමේ පවරන්නාවූ ඒ මහණහුගේ පවාරණය තබා ද, දෙදෙනා සමසයා විසින් කරුණෙහි යොදා කරුණ පිළිගන්වා කරුණ විස්තර කොට ඇවැත් පරිදි කරවිය යුත්තාහ.

52. “සො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ජනපදෙ තං කරණීයං තීරෙනා පුනදෙව අනෙතාකොමුදියා වාතුමාසීනියා තං ආවාසං ආගච්ඡති, තෙති වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පචාරියමානෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො: ‘අනිස්සරො බො මෙ තං ආවුසො පචාරණාය, පචාරිතො අත්ත’ නති. තෙති වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුති පචාරියමානෙ සො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පචාරණං ධපෙති, උභො සඛෙසන සමනුසුඤ්ඤා සමනුගාහිතා සමනුතාසීතා යථාධමමං කාරාපෙතා සඛෙසන පචාරෙතබ්බ” නති.

පචාරණකඛනුකො හිට්ඨිතො වතුසො.

තස්ස උද්දනං:-

1. වස්සං වුජ්ඣා කොසලෙසු ආගමම¹ සඤ්ඤස්සනං², අභාසු³ පසුසංවාසං අඤ්ඤමඤ්ඤනුලොමතා.
2. පචාරෙනතාසනෙ⁴ දො ව කමමං⁵ ගිලානඤ්ඤතකා, රාජා වොරා ව ධුතතා ව භික්ඛුපචචජ්ඣිකා තථා.
3. පඤ්ච වතු තයො දොකො ආපනෙතා වෙමති සරී, සබ්බො සඛෙසා වෙමතිකො බහු සමා ව⁶ ථොකීකා.
4. ආවාසිකා වාතුද්දසො⁷ ලීඛිතසංවාසිකා උභො, ගන්තබ්බං න නිසිත්තාය⁸ ඡන්දදනෙ පචාරණො⁹.
5. සචරෙති බෙපිතා මෙසො අන්තරා ව පචාරණා, න කරොන්ති¹⁰ පුරමහාකං¹¹ අට්ඨපිතා ව භික්ඛුනො.
6. කිමති වාති¹² කතමඤ්ච දිට්ඨෙන සුතසංකයා¹³, වොදකො වුදිතකො ව ථුලලච්චය¹⁴වඤ්චි භණ්ඩනං¹⁵, පචාරණො¹⁶සඛිගහො ව අනිස්සරො පචාරයෙති¹⁷.

ඉමමති බන්ධකො වඤ්චි ජචන්තාරීසා.

1. “අගමු.” ම ඡ සං. 2. “සඤ්ඤා දස්සනං” අ වි. 3. “අභාසු.” ම ඡ සං.
 4. “පචාරෙනතා පණමඤ්ච” ම ඡ සං.
 ,, “පණමෙ ව” P T S.
 5. “කමම” තො වි. ම නු ට. 6. “බහුසමාන” අ වි. තො වි. ජ වි.
 7. “වාතුද්දස” ම ඡ සං. “වාතුද්දසා” P T S. තො වි.
 8 “නිසිත්තාය” තො වි. ම නු ට. 9. “ඡන්දදන පචාරණො” ඉතිපි
 10. “න ඉච්ඡති” ම ඡ සං. 11. “පුතමහාකං” ම නු ට. තො වි.
 12. “කිමතිවාති” ම ඡ සං. 13. “සුතසංකයා” ම ඡ සං.
 14. “ථුලලච්චයං” අ වි. ම ඡ සං ජ වි. 15. “ථුලලච්චයංව භණ්ඩනං” නු ට. තො වි.
 16. “පචාරණස්ස” ම නු ට. තො වි. 17. “පචාරෙති” ම නු ට. තො වි
 “පචාරණො” ජ වි.

52. “මහණෙනි, ඒ මහණ තෙමේ ජනපදයෙහි ඒ කටයුතු අවසන් කොට නැවැත සිටුවමස් පිරිසෙණ කොමුදී නම් පසලොස්වක ඇතුළත ඒ ආවාසයට පැමිණේ ද, මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පවාරණය කරණු ලබන කල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ඒ මහණහුගේ පවාරණය තබා ද, ඒ මහණ තෙමේ ‘ඇවැත්නි, තෝ මාගේ පවාරණයෙහි ඊශ්වර නොවෙහි. මම පැවරුයේ වෙමි සි මෙසේ කිය යුතු වන්නේ ය. මහණෙනි, ඒ භික්ෂුන් විසින් පවාරණය කරණු ලබන කල්හි ඒ මහණ තෙමේ එක්තරා මහණකුගේ පවාරණය තබා ද, දෙදෙනා සඛසයා විසින් කරුණෙහි යොදා, කරුණු පිළිගන්වා, සමනුභාෂණය කොට, ඇවැත් පරිදි කරවා සඛසයා විසින් පැවරිය යුතු ය.

සිටුවන පවාරණකඛකිකය හිමි.

මේ බකිකයෙහි උද්දනය (වසතුනාමාවලිය) මෙසේය:-

1. කොසොල්දනව්වෙහි වස් වැස නිම කළ භික්ෂුහු ශාඤ්ඤාදර්ශනයට පැමිණියහ. අපකප්ප වූ පසුසංවාසය, උනුන්ට අනුලොම වූ පවාරණය,
2. උත්කුටුකයෙන් හිඳ පැවරීම, පැවරු පසු අසුනෙහි හිඳීම, පවාරණ දෙක, කමී (සතර), ගිලන්හුගේ පැවරීම, නායෝ මහණකු ගණිති. එසේ රජහු සොරහු ධුනියෝ පසම්බුරු භික්ෂුහු (මහණුන්) ගණිත්.
3. පස් දෙනාගේ පැවරීම, සිටුවදෙනාගේ පැවරීම, තිදෙනාගේ පැවරීම, දෙදෙනාගේ පැවරීම, එකකුගේ පැවරීම, ඇවැතට පැමිණීම, ඇවැතෙහි විමනිය, ඇවැත සිහිපත් කිරීම, සියලු සඛස තෙමේ ඇවැතෙහි විමනි ඇත්තේ ය. බොහෝ පිරිස, සමපිරිස, විකපිරිස,
4. ආවාසිකයෝ [ආගන්තුකයෝ] තුදුස්වක, පසලොස්වක, ආවාසික ලක්ෂණ, උභයසංවාසකයෝ, යා යුතු ය. නො යා යුතු ය. මෙහෙණත් ඇ හුන් පිරිසෙහි නො පැවරීම, පාරිවාසික පවාරණාදනයෙන් නො පැවරීම, නො පැවරිය යුතු දිනයෙහි නො පැවරීම,
5. වැදිබියෙන් නො පැවරීම, රාත්‍රිය ගෙවන ලදී. වැස්ස, අනන්තරය, සාපතනිකව පැවරීම, වොදනාවට ඉඩ නො දීම. පෙර අපගේ පවාරණය නැවැත්වූහ සි අනාපතනිකයන්ගේ පවාරණය නැවැත්වීම, නැවැත්වීම (වන පරිදි හා) නො වන පරිදි, භික්ෂුහුගේ (පවාරණය තැබීම),
6. කිනම් හෙතුවකින් දැ සි පිළිවිසීම, කිනම් දැ සි පිළිවිසීම, දුටු වකින් හෝ ඇසුවකින් හෝ සැකයකින් හෝ පැවරීම, වොදක තෙමේ ය, වුදිතක තෙමේ ය, පුලලව්වය, වසතු, හණකිනකාරක යන මොහු ය. පවාරණසඛග්‍රහය ද පවාරණයෙහි නො ඉසුරුවම ද වේ.

මේ බකිකයෙහි වසතු සතලිස් සයෙකි.

වමමකබ්බකං

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති ගීජ්ඣකුටො පබ්බතො. තෙන බො පන සමයෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අසීනියා ගාමසහසොසු ඉසාරියාධිපච්චං රජුං කාරොති¹. තෙන බො පන සමයෙන වමපායං සොණො නාම කොළීවීසො සෙට්ඨිපුත්තො සුමුමාලො තොති. තස්ස පාදතලෙසු ලොමානි ජාතානි භොනති. අඵ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තාති අසීනිගාමිකසහස්සාති සනති-පාතාපෙත්වා කෙනවිදෙව කරණීයෙන සොණස්ස කොළීවීසස්ස සනතිකෙ දුතං පාතෙසී: “ආගච්ඡතු සොණො. ඉච්ඡාමි සොණස්ස ආගත”න්ති.

2. අඵ බො සොණස්ස කොළීවීසස්ස මාතාපිතරො සොණං කොළීවීසං ඵතදවොචු: “රාජා තෙ තාත. සොණ, පාදෙ දකඛිතුකාමො. මා බො ත්වං තාත, සොණ, යෙන රාජා තෙන පාදෙ අභිප්පසාරෙය්‍යාසී. රඤ්ඤ පුරතො පලලඛෙකන නිසීද. තිසිත්තස්ස තෙ රාජා පාදෙ දකඛිස්සති” ති.

3. අඵ බො සොණං කොළීවීසං සිවිකාය ආනෙසුං. අඵ බො සොණො කොළීවීසො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා රාජානං මාගධං සෙනියං. බිම්බිසාරං අභිවාදෙත්වා රඤ්ඤ පුරතො පලලඛෙකන නිසීදි. අද්දසා බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සොණස්ස කොළීවීසස්ස පාදතලෙසු ලොමානි ජාතානි.

4. අඵ බො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තාති අසීනි ගාමිකසහස්සාති දිට්ඨධම්මකෙ අනෙථ අනුසාසිත්වා උයෙයාපෙසී “තුමො බවත්ථ භනෙත, මයා දිට්ඨධම්මකෙ අනෙථ අනුසිට්ඨා². ගච්ඡඵ තං භගවන්තං පසිරුපාසඵ. සො නො භගවා සමපරාසිකෙ අනෙථ අනුසාසිස්සති” ති. අඵ බො තාති අසීනිගාමිකසහස්සාති යෙන ගීජ්ඣකුටො පබ්බතො තෙනුපසඛකමිංසු.

5. තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා සාගතො භගවතො උපට්ඨාකො තොති. අඵ බො තාති අසීනිගාමිකසහස්සාති යෙනායසමා සාගතො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා ආයසමන්තං සාගතං ඵතදවොචු: “ඉමානි භනෙත, අසීනිගාමිකසහස්සාති ඉධුපසඛකන්තානි භගවන්තං දස්සන්තාය. සාධු මයං භනෙත, ලභෙය්‍යාම භගවන්තං දස්සන්තාය” ති. තෙන හි තුමො ආයසමන්තො මුහුන්තං ඉධෙව තාව තොඵ, යාචාතං භගවන්තං පච්චෙදෙමි” ති.

6. අඵ බො ආයසමා සාගතො තෙසං අසීනියා ගාමිකසහස්සාතං පුරතො පෙකඛමානානං පාටිකාය නිමුජ්ජිත්වා භගවතො පුරතො උමුජ්ජිත්වා භගවන්තං ඵතදවොච: “ඉමානි භනෙත, අසීනි ගාමිකසහස්සාති ඉධුපසඛකන්තානි භගවන්තං දස්සන්තාය. යස්සිද්දති භනෙත, භගවා කාලං මඤ්ඤති” ති.

1. “කරොති” තො. වි. අ. වි. ම. නු ප.
 2 “අනුසාසිතා” ම ඡ සං.

පස්වන වමමකඛන්ධකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි වූ ගිජුකුඵපච්චෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බිසාර රජ තෙමේ ගම් අසුදහසෙක ඵෙඤ්චරියයෙන් හා අභිපති භාවයෙන් යුත් රාජ්‍යය කරවයි. එකල්හි වමපානුවර කොළිච්චි ගොත්‍රයෙහි උපන් සොණ නම් සිටුපුත්‍ර තෙමේ සිටුමැළි වූයේ වේ. ඔහුගේ යටිපතුල්හි (අදුන්වන්) ලොම් හට ගත්තේ වේ. එකල්හි මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බිසාර රජ තෙමේ කිසියම් කටයුත්තක් සඳහා (මෙන්) ඒ අසු දහසක් ගම් ප්‍රධානයන් රැස් කරවා කොළිච්චිගොත්‍රයෙහි උපන් සොණ සිටු පුත්‍ර වෙතට “සොණ තෙමේ පැමිණේවා. සොණගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි දුන්යකු යැවී ය.

2. එවිට කොළිච්චි සොණගේ මවු පියෝ “පුත් සොණ, රජ තෙමේ ඔබගේ පාදයන් දකිනු කැමැත්තේ ය. පුත් සොණ, තෝ රජු දිසාවට පාදයන් දිගු නො කරව. රජුගේ ඉදිරියෙහි අහරමිණිය ගොතා තිඳුව. රජ තෙමේ එසේ හුන් තාගේ පාදයන් දකින්නේ ය” යි කොළිච්චි සොණට කීහ.

3. ඉක්බිති කොළිච්චි සොණ සිව්ගෙයකින් (දොලාවකින්) ගෙණාවාහු ය. කොළිච්චි සොණ තෙමේ මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බිසාර රජු වෙතට ගියේ ය. ගොස් මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බිසාර රජු සකසා වැද රජ ඉදිරියෙහි අහරමිණිය ගොතා හුන්නේ ය. මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බිසාර රජ තෙමේ කොළිච්චි සොණගේ යටිපතුල්හි හටගත් ලොම් දුටුයේ ය.

4. ඉක්බිති මගධෙඤ්චර වූ සෙනිය බිමබ්බිසාර රජ තෙමේ ඒ අසු දහසක් ගම් ප්‍රධානයන් මේ ජීවිතයට හිත වූ කරුණෙහි අනුශාසනා කොට “කොලෙහි, මා විසින් තෙපි මේ ජීවිතයට හිත වූ කරුණෙහි අනුශාසනා කරණ ලද්දේ වහු ය. යවු. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹෙවු. අපගේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරලොවට හිත වූ කරුණෙහි අනුශාසනා කරන්නාහු ය” යි පිටත් කෙළේ ය. එවිට ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ ගිජුකුඵපච්චට ගියහ.

5. ඒ කාලයෙහි ආයුෂමත් සාගත සඨවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උපසායක වෙත්. එහෙයින් ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ ආයුෂමත් සාගත තෙරුන් වෙතට ගියහ. ගොස් ආයුෂමත් සාගත තෙරුන්ට “සාමීනි, මේ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට මෙහි පැමිණියාහු ය. සාමීනි, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට ලබන්නෙමු නම් මැනවැ” යි මෙය සැලකුලහ. “එසේ නම් ආයුෂමත්නි, තෙපි මම යම්තාක් කලෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එය දන්වන්නෙමි ද, ඒ තාක් කල් මොහොතක් මෙහි ම සිටිවු.”

6. ඉක්බිති සාගත සඨවිරයන් වහන්සේ ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන් ඉදිරියෙහි බලා සිටිය දී සදකඛපහණෙහි ගිලී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි මතු වී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “සාමීනි, මේ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට මෙහි පැමිණියාහු ය. සාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එයට කල් දන්නා සේක්වා” යි මෙය සැලකුලහ.

7. “නෙන හි නිං සාගත, විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤාපෙති” ති. “එවං භනෙන්” ති බො ආයසමා සාගතො භගවතො පටිසසුණ්ණිචා පීඨං ගහෙතො භගවතො පුරතො නිමුච්ඡන්තො තෙසං අසීතියා ගාමිකසහසායානං පුරතො පෙක්ඛමානානං පාටිකාය උමුච්ඡන්තො විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤාපෙති.¹

8. අඵ බො භගවා විහාරා නික්ඛමන්තො විහාරපච්ඡායායං පඤ්ඤාතෙන් ආසනෙ නිසීදි. අඵ බො නානි අසීතීගාමිකසහසායානි යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිසු. උපසඛකමිච්චා භගවනං අභිවාදෙතො එකමනනං නිසීදිංසු.

9. අඵ බො නානි අසීතීගාමිකසහසායානි ආයසමනනංයෙව සාගතං සමනනාහරන්ති. නො නථා භගවනනං. අඵ බො භගවා තෙසං අසීතියා ගාමිකසහසායානං වෙනසා වෙනො පරිවිතකකමඤ්ඤාය ආයසමනනං සාගතං ආමනෙන්සි: “නෙන හි නිං සාගත, භීයෙසාසොමනතාය උතතරිමනුසාධමමං² ඉද්ධිපාටිහාරියං දසෙසති” ති. “එවං භනෙන්” ති බො ආයසමා සාගතො භගවතො පටිසසුණ්ණිචා වෙහාසං අබ්භුගගන්තො ආකාසෙ අනනලිකෙඛ වඛකමතිපි, නිට්ඨතිපි, නිසීදතිපි, සෙය්‍යමපි කපෙහති, ධුපායතිපි³, පඡ්ඤතිපි, අනතරධායතිපි.

10. අඵ බො ආයසමා සාගතො ආකාසෙ අනනලිකෙඛ අනෙකවිතිනං උතතරිමනුසාධමමං ඉද්ධිපාටිහාරියං දසෙසන්තො භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීන්තො භගවනනං එතදවොච: “සන්තා මෙ භනෙන්, භගවා. සාවකො‘භමසමි. සන්තා මෙ භනෙන්, භගවා. සාවකො‘භමසමි” ති.

11. අඵ බො නානි අසීතීගාමිකසහසායානි “අච්ඡරියං වන තො! අබ්භුතං වන තො! සාවකො හි නාම එවං මහිද්ධිකො භවිසානි. එවං මහානුභාවො. අහො නුත සන්තා” ති භගවනනංයෙව සමනනාහරන්ති. නො නථා ආයසමනනං සාගතං.

12. අඵ බො භගවා තෙසං අසීතියා ගාමිකසහසායානං වෙනසා වෙනො පරිවිතකකමඤ්ඤාය ආනුජුඛිකථං කථෙසි. සෙය්‍යඵදං - දුතකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකීලෙසං නෙකකමෙම ආනිසංසං පකාසෙසි.

13. යදු තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කලලවිනෙන් මුදුචිනෙන් විභීවරණවිනෙන් උදගච්චිනෙන් පසනනවිනෙන්, අඵ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා - නං පකාසෙසි, දුකඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුඛං වන්තං අපගතකාලකං සමමදෙව රජනං පතිගණෙහය්‍ය, එවමෙව තෙසං අසීතියා ගාමිකසහසායානං තසමිංයෙව ආසනෙ විරජං චීනමලං ධම්මවකචුං උදපාදි: “යං කීඤ්චි සමුදයධම්මං සඛං නං නිරොධධම්මං” නති.

1. “පඤ්ඤාපෙති” ම ඡ සං. 2. “උතතරිමනුසාධමමං” සි. මු.
3. “ධුමායතිපි” ම ඡ සං. “පඤ්ඤායතිපි” සි.

7. “සාගත, එසේ නම් වෙතෙර පිටිපස සෙවණෙහි අසුන් පණ-
 වන්තැ” යි වදාළ සේක. “සවාමීනි, එසේ ය” යි ආයුෂමන් සාගත සථවිරයන්
 වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී පුටුවක් ගෙණ භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි ගිලී ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන් ඉදිරියෙහි
 බලා සිටිය දී සදකඩ පහණෙන් මතු වී වෙතෙර පිටිපස සෙවණෙහි අසුනක්
 පැණවූහ.

8. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විහාරයෙන් නික්ම වෙතෙර
 පිටිපස සෙවණෙහි පැණවූ අසුනෙහි වැඩ හුන් සේක. ඉන් පසු ඒ අසු
 දහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්හ.

9. එකල්හි ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ ආයුෂමන් සාගත තෙරුන්
 ගැණ ම සලකත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගැණ එසේ නො සලකත්.
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන්ගේ සිතේ අදහස තම
 සිතින් දැන ආයුෂමන් සාගත තෙරුන් ඇමතු සේක: “සාගත, එසේ නම්
 තෝ බොහෝවක් උතුරු මිනිස් දම් පෙළහර දක්වවු” යි. “සවාමීනි,
 එසේ ය” යි ආයුෂමන් සාගත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී
 අහසට නැගී අහසෙහි සක්මන් ද කෙරෙයි. සිටීම ද කෙරෙයි. සයනය ද
 කෙරෙයි. දුමන්තෝ ද වෙයි. දිලිසෙන්නෝ ද වෙයි. අතුරුදහන් ද වෙයි.

10. ඉන් පසු ආයුෂමන් සාගත තෙමේ අහස් කුසෙහි උතුරු මිනිස්
 දම්පෙළහර දක්වා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුළු හිසින් වැටී භාග්‍ය
 වතුන් වහන්සේට “සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘ වන
 සේක. මම ශ්‍රාවක වෙමි. සවාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘ
 වන සේක. මම ශ්‍රාවක වෙමි” යි මෙය සැලකෙළේ ය.

11. ඉක්බිති ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයෝ “පින්වත්නි, ආශ්‍රවයීයෙකි!
 පින්වත්නි, පෙරනො වූවෙකි! ඒ එසේ ම ය. ශ්‍රාවක තෙමේ මෙසේ මහත් සාද්ධි
 ඇත්තේ මෙසේ මහත් අනුභාව ඇත්තේ වන්නේ නම්, ශාස්තෘ තෙමේ-
 අනෝ සුදුමැ!” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම සලකත්. ආයුෂමන් සාගත තෙරුන්
 ගැණ එසේ නො සලකත්.

12. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අසු දහසක් ගම් ප්‍රධානයන්ගේ
 සිතේ අදහස තම සිතින් දැන අනුපිළිවෙලකතාව වදාළ සේක. එනම්-
 දුනකථාව, ශීලකථාව, සවභීකථාව, කාමයන් දුක්ඛව, ලාමකඛව, කෙලෙසීම,
 පැවිද්දෙහි අනුසස් වදාළ සේක.

13. යම් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් සුදුසු වූ සිත් ඇත්තන්
 මොළොක් වූ සිත් ඇත්තන් නො වැසුනු සිත් ඇත්තන් නො හැකුළුනු සිත්
 ඇත්තන් පහත් සිත් ඇත්තන්ද කොට දත් සේක් ද, එකල්හි බුදුවරයන්ගේ
 තමන් ම පියොවින් උසස් බවට පැමිණියා වූ යම් ධර්මදෙශනාවක් වේ ද,
 ඒ දුඛ සත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරොධසත්‍යය මාභීසත්‍යය යන වකුසුත්‍යය
 ප්‍රකාශ කළ සේක. පහ වූ කීලුටු ඇති පිරිසිදු වසත්‍රයක් මනා කොට
 සායම් අල්ලා ගත්තේ යම් සේ ද, එසේ ම ඒ අසුදහසක් ගම් ප්‍රධානයන්ට
 ඒ ආසනයෙහි දී ම “යමක් හට ගැණීම සවභාවය කොට ඇත්තේ ද,
 ඒ සියල්ල නිරුඬ වීම සවභාවය කොට ඇතැ” යි පහ වූ රාගාදී රජස්
 ඇති පහ වූ කෙලෙස් මල ඇති සොනාපනතිමග්ගඤ්ඤය පහළ වූයේ ය.

14. තෙ දිට්ඨධම්මා පතනධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාලුතධම්මා තිණණ විචිකිච්ඡා විගතකඵලකඵා වෙසාරජ්ජප්පතතා අපරජ්ජවච්චා සිත්ථුසාසනෙ භගවතනා එතදවොචු: “අභිකකනනං භනෙන, අභිකකනනං භනෙන, සෙය්‍යථාපි භනෙන, නිකකුජ්ජනං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡනනං වා විචරෙය්‍ය, මුලුභස්ස වා මග්ගං ආවිකෙධ්‍ය, අකකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය ‘වකඛුමනො රූපාති දකඛිනතී’ ති, එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එතෙ මයං භනෙන, භගවතනං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භිකකුසඛිඤ්ච. උපාසකෙ තො භගවා ධාරෙතු අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙන සරණං ගතෙ”ති.

15. අඵ බො සොණස්ස කොලීචිස්ස ඵතදහොසි: “යථා යථා බො අභං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකනනපරිපුණණං එකනනපරිසුඬං සඛලිඛිතං බුහමචරියං චරිතුං. යනනුතාභං කෙසමස්සුං ඔහාරෙතා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙතා අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය” නති.

16. අඵබො තාති අසීති ගාමිකසහස්සාති භගවතො නාසිතං අභිනන්දිතා අනුමොදිතා උට්ඨායාසනා භගවතනං අභිචාදෙතා පදකඛිණං කතා පකකම්භු. අඵ බො සොණො කොලීචිසො අචිරපකකනෙනසු තෙසු අසීතියා ගාමිකසහස්සෙසු යෙන භගවා තෙනුපසඛිතම්. උපසඛිතම්තා භගවතනං අභිචාදෙතා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසිනො බො සොණො කොලීචිසො භගවතනං එතදවොච: “යථා යථාභං භනෙන, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසතා එකනනපරිපුණණං එකනනපරිසුඬං සඛලිඛිතං බුහමචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමග්ගං භනෙන, කෙසමස්සුං ඔහාරෙතා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙතා අගාරස්ම අනගාරියං පබ්බජිතුං. පබ්බාජෙතු මං භනෙන, භගවා” ති. අලත්ථ බො සොණො කොලීචිසො භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජං. අලත්ථ උපසමපදං.

17. අචිරුපසමපනො ව පතායස්මා සොණො සීතචනෙ විතරති. තස්ස අච්චාරඬුවිරියස්ස චඛිකමනො පාද භිජ්ජංසු. චඛිකමො ලොභිතෙන චුට්ඨො හොති සෙය්‍යථාපි ගවාසාතනං.

18. අඵ බො ආයසමනො සොණස්ස රතොගතස්ස පතිසලලීතස්ස ඵවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “යෙ බො කෙචි භගවතො සාවකා ආරඬුවිරියා විතරනති, අභං තෙසං අඤ්ඤතරො. අඵ ව පන මෙ න අනුපාදය ආසවෙති චිතතං විමුච්චති. සංවිජ්ජනති බො පන මෙ කුලෙ හොගා. සකකා හොගෙ ව භුඤ්ජිතුං. පුඤ්ඤාති ව කාතුං. යනනුතාභං භීතායාවතතිතා හොගෙ ව භුඤ්ජෙය්‍යා. පුඤ්ඤාති ව කරෙය්‍ය” නති.

19. අඵ බො භගවා ආයසමනො සොණස්ස වෙනසා වෙනො පරිචිතකක මඤ්ඤය සෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ජිතං වා බාභං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාභං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව ගීජකකුටෙ පබ්බතෙ අනතරතිතො සීතචනෙ පාතුරහොසි.

14. දුටු දහමි ඇති පැමිණි දහමි ඇති අවබෝධ කළ දහමි ඇති නුවණින් බැස ගත් දහමි ඇති තරණය කළ විවිකිව්‍යා ඇති පහ වූ 'කෙසේ කෙසේ ද' යි පැවති සැක ඇති විශාරදභාවයට පැමිණි බුදුසසුන්හි අනුන්ගේ උපකාර නො වුව මනා වූ ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ: "සාමිනි, ඉතා යහපත් ය. සාමිනි, ඉතා යහපත් ය. සාමිනි, යටිකුරු කරණ ලද්දක් යම් සේ උඩුකුරු කරන්නේ ද, වසන ලද්දක් යම් සේ විවෘත කරන්නේ ද, මං මුලා වූවහුට මාගීය යම් සේ කීසන්නේ ද, 'ඇස් ඇත්තෝ රූප දකින්නාහු' යි ගතදුරෙහි තෙල් පනතක් යම් සේ දරන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය තෙමේ ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. සාමිනි, ඒ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද නවලොකොත්තර ධර්මය ද අප්‍රායාසී පුද්ගල භික්ෂුසමසා ද සරණ කොට යමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් අප දිවි තෙක් සරණ ගියා වූ උපාසකයන් කොට දරණසේක්වා" යි.

15. එකල්හි කොළිපීසසොණයන්ට "මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් යම් පරිද්දෙකින් දෙසන ලද ධර්මය දැනීම ද, ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් එකානනයෙන් පරිපූර්ණ වූ හැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සඛලිබ්‍රිත වූ බ්‍රහ්මචර්යීයෙහි හැසිරීම පහසු නො වේ. මම කෙසේ රැවුල් බහා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ආසනයෙහි පැවිදිවන්නෙමි නම් යෙහෙකැ" යි මේ සිත් වී ය.

16. ඉන් පසු ඒ අසුදහසක් ගම් වැස්සෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාසිතය ඉතා සතුටින් පිළිගෙන අනුමෝදන් වී හුතස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියහ. ඉක්බිති කොළිපීස සොණ තෙමේ ඒ අසු දහසක් ගම් ප්‍රධානයන් ගිය නොබෝ වේලාවකදී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් කොළිපීස සොණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට "සාමිනි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් යම් පරිද්දෙකින් දෙශනා කරණ ලද ධර්මය දැනීම ද එකානනයෙන් පරිපූර්ණ වූ හැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සඛලිබ්‍රිත වූ මේ බ්‍රහ්මචර්යීයෙහි හැසිරීම ගිහිගෙයි වසන්නහුට පහසු නො වේ. සාමිනි, මම කෙසේ රැවුල් බහා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ආසනයෙහි පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙමි. සාමිනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණසේක්වා" යි සැලකෙල්ලේ ය. කොළිපීස සොණතෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලැබුයේ ය. උපසම්පදාව ලැබුයේ ය.

17. උපසපන් ඒමෙන් නොබෝ කල් ඇති ආයුෂමත් සොණ තෙමේ සිතවනයෙහි වෙසෙ සි. බලවත් වීර්යීය ඇති ව සක්මන් කරන්නා වූ ඒ සොණ තෙරුන්ගේ පතුල් පැළුණේ ය. සක්මන ගවයන් මරණ තැනක් සේ ලෙසින් නැවැරුණේ ය.

18. ඉක්බිති ඊයොගන වූ විවේකයට පැමිණ හුන්නා වූ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ට "භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් කිසි ශ්‍රාවක කෙනෙක් පටන් ගත් වීර්යීය ඇත්තෝ ව වෙසෙත් ද, මම උන්වහන්සේලා අතුරෙහි එක්තරා එකෙක් වෙමි. එහෙත් මාගේ සිත උපාදාන රහිත ව (තෘෂ්ණාදූෂි වශයෙන් අල්ලා නො ගෙන) කාමාදිආශ්‍රවයන්ගෙන් නො මිදේ. මාගේ ගෙයි භොගයෝ ඇත්තාහු ම ය. සම්පත් අනුභව කරන්නටත් පින් කරන්නටත් හැකි ය. මම ගිහි බවට පෙරැළි සම්පත් අනුභව කරන්නෙමි නම්, පිණුන් කරන්නෙමි නම්. යෙහෙකැ" යි මෙසේ අදහසක් උපන්නේ ය.

19. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ සිතේ අදහස නම සිතින් දූත බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිවූ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ගිජුකුළුවවෙහි අතුරු දහන් වූ සේත් සිතවනයෙහි පහල වූ සේක.

20. අප්ඵ බො භගවා සම්බුද්ධෙහි භික්ඛුනි සද්ධිං සෙනාසනවාරිකං ආභිණ්ඛනෙනා යෙනායසමනො සොණස්ස වඩකමො තෙනුපසඛකමි. අදදසා බො භගවා ආයසමනො සොණස්ස වඩකමං ලොභිතෙන චුට්ඨං. දිසවාන භික්ඛු ආමනෙනසි: “කස්ස බවායං භික්ඛවෙ, වඩකමො ලොභිතෙන චුට්ඨො සෙය්‍යථාපි ගවාසානන” නති. “ආයසමනො භනෙන, සොණස්ස අච්චාරද්ධි විරියස්ස වඩකමනො පාද භිජ්ජංසු. තස්සායං වඩකමො ලොභිතෙන චුට්ඨො සෙය්‍යථාපි ගවාසානන” නති.

21. අප්ඵ බො භගවා යෙනායසමනො සොණස්ස විහාරො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදි. ආයසමාපි බො සොණො භගවනං අභිවාදෙඤා ඵකමනං නිසීදි. ඵකමනං නිසීනං බො ආයසමනං සොණං භගවා ඵනදවොච: “නනු තෙ සොණ, රතොගතස්ස පතිසලලිතස්ස ඵචං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: ‘යෙ බො කෙචි භගවනො සාවකා අච්චාරද්ධිවිරියා විහරන්ති, අභං තෙසං අඤ්ඤතරො. අප්ඵ ච පන මෙ න අනුපාදය ආසවෙහි චිතං විමුච්චති. සංචිජ්ජන්ති බො පන මෙ කුලෙ නොගා. සකකා නොගෙ ච භුඤ්ඤති ච කාතුං. යනනු නාභං භීතායාවතතිඤා නොගෙ ච භුඤ්ඤෙය්‍යං. පුඤ්ඤති ච කරෙය්‍ය” නති. “ඵචං භනෙන” ති.

22. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, කුසලො නං පුබ්බෙ අගාරිකභුතො වීණාය තන්තිස්සරෙ?” ති. “ඵචං භනෙන” ති. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, යද තෙ වීණාය තන්තියො අච්චායනා භොන්ති, අපි නු තෙ වීණා තසමිං සමයෙ සරවතී වා භොති කමමඤ්ඤ වා?” ති. “නො හෙතං භනෙන” ති. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, යද තෙ වීණාය තන්තියො අභිසිච්චා භොන්ති, අපි නු තෙ වීණා තසමිං සමයෙ සරවතී වා භොති කමමඤ්ඤ වා?” ති. “නො හෙතං භනෙන” ති. “තං කිමමඤ්ඤසි සොණ, යද තෙ වීණාය තන්තියො තෙව අච්චායනා භොන්ති නාතිසිච්චා, සමෙ ගුණෙ පතිට්ඨිතා, අපි නු තෙ වීණා තසමිං සමයෙ සරවතී වා භොති කමමඤ්ඤ වා?” ති. “ඵචං භනෙන” ති.

23. “ඵචමෙච බො සොණ, අච්චාරද්ධිවිරියං උද්ධව්චාය සංවත්තති. අතිලීනවිරියං කොසජ්ජාය සංවත්තති. තසමානිහ නං සොණ, විරියසමනං¹ අභිට්ඨං. ඉන්ද්‍රියානඤ්ච සමනං² පටිච්ජකි. තත්ඵ ච නිමිතං ගණ්හාතී” ති. “ඵචං භනෙන” ති බො ආයසමා සොණො භගවනො පච්චසෙසාසි.

24. අප්ඵ බො භගවා ආයසමනං සොණං ඉමිතා ඔවාදෙන ඔවදිඤා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය, ඵචමෙච සීතවනෙ ආයසමනො සොණස්ස පමුබ්බෙ අනතරහිතො හිජ්ජකුටෙ පබ්බතෙ පාතුරහොසි.

1. “විරියසමනං” ජ ටි. 2. “ඉන්ද්‍රියානඤ්ච සමනං” ජ ටි

20. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂූන් සමග සෙනාසන වාරිකාවෙහි වඩනා සේක් ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ සක්මන වෙතට එළඹ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ ලෙසින් වැකුනු සක්මන දුටු සේක. දැක භික්ෂූන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, ගවයන් මරණ තැනක් සේ ලෙසින් වැකී ඇති මේ සක්මන කවරකුගේ ද?” “සවාමිනි, දැඩි සේ පටන් ගත් වීයාය ඇති ව සක්මන් කරන්නා වූ සොණ තෙරුන්ගේ පතුල් පැළෙන් ය. උන් වහන්සේගේ මේ සක්මන ගවයන් මරණ තැනක් සේ ලෙසින් වැකුනේ ය.”

21. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ වෙහෙරට වැඩි සේක. වැඩ පැණවූ අසුතෙහි වැඩ හුන් සේක. ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් සොණ තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: “සොණ, රහොගත වූ විවෙකයට පැමිණ හුන් තට ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ යම් කිසි ශ්‍රාවක කෙනෙක් පටන් ගත් වීයාය ඇත්තෝ ව වෙසෙත් ද, මම උන්වහන්සේලා අතුරෙහි එක්තරා එකෙක් වෙමි. එහෙත් මාගේ සිත තෘෂ්ණාදූෂිටවශයෙන් අල්ලා නො ගෙන කාමාදිආශ්‍රවයන්ගෙන් නො මිදෙයි. මාගේ ගෙයි නොගයෝ ඇත්තාහු ම ය. සමපත් අනුභව කරන්න-ටත් පින් කරන්නටත් හැක්කේ ය. මම ගිහිබවට පෙරැළී සමපත් අනුභව කරන්නෙමි නමි, පිණුන් කරන්නෙමි නමි, යෙහෙකැ’ යි මේ සිත පහළ වූයේ නො වේ ද?” “සවාමිනි, එසේ ය.”

22. “සොණ, ඒ කීමැ යි සිතන්නෙහි ද? තෝ පෙර ගිහි වූයේ විණා වාදනායෙහි දක්ෂ වූයෙහි ද?” “සවාමිනි, එසේ ය”. “සොණ, ඒ කීමැ යි සිතන්නෙහි ද? යම් කලෙක තාගේ විණාවෙහි තත් තදින් අදනා ලද්දේ ඉතා තද වූයේ වේ ද, කිම, එකල්හි තාගේ විණාව මිහිරි හඬ ඇත්තී හෝ කමීයට යොග්‍ය වූවා හෝ වේ ද?” “සවාමිනි, මේ නො වේ ම ය.” “සොණ, ඒ කීමැ යි සිතන්නෙහි ද? යම් කලෙක තාගේ විණාවෙහි තත් ඉතා ලිහිල් වූයේ වේ ද, කිම, එකල්හි තාගේ විණාව මිහිරි හඬ ඇත්තී හෝ කමීයට යොග්‍ය වූවා හෝ වේ ද?” “සවාමිනි, මේ නො වේ ම ය.” “සොණ, ඒ කීමැ යි සිතන්නෙහි ද? යම් කලෙක තාගේ විණාවෙහි තත් ඉතා තද නො වූයේ ඉතා ලිහිල් නො වූයේ සමගුණයෙහි පිහිටියේ වේ ද, කිම, එකල්හි තාගේ විණාව මිහිරි හඬ ඇත්තී හෝ කමීයට යොග්‍ය වූවා හෝ වේ ද?” “සවාමිනි, එසේ වන්නී ය.”

23. “සොණ, එපරිද්දෙන් ම දැඩි ව ගත් වීයාය උඩඟුවට පිණිස පවතී. ඉතා සැහවුනු (හැකුළු) වීයාය කුසිතාවට පිණිස පවතී. සොණ, එහෙයින් තෝ වීයායාගේ සමබව ඉටා ගණුව. ඉඳුරන්ගේ සමබව දැන ගණුව. එහි නිමිති ද ගණුව.” “සවාමිනි, එසේ ය” යි ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්නේ ය.

24. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ට මේ අවවාදයෙන් අවවාද දී බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිවූ අතක් යම් සේ දිගු කරන්නේ ද, දිගු කළ අතක් යම් සේ හකුළන්නේ ද, එපරිද්දෙන් සිත වනයෙහි ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ ඉදිරියෙහි අතුරුදහන් වූ සේක් ගිජු කුළුපව්වෙහි පහළ වූ සේක.

25. අඵ බො ආයසමා සොණො අපරෙන සමයෙන විරියසමනං අධිධාසී. ඉන්ද්‍රියානඤ්ච සමනං පටිච්ඡකී. තත්ඵ ච නිමිත්තං අගගහෙසී. අඵ බො ආයසමා සොණො ඵකො වූපකටෙයා අපමනො ආතාපී පභිනතො විතරතො න විරසෙව යසසත්ථාය භූලජුත්තා සමමදෙව අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජනති, තදභුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධමමෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසී. “ඛිණං ජාතී. වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං. කතං කරණීයං. නාපරං ඉත්තතායා” තී අඛඤ්ඤාසී.¹ අඤ්ඤානරො ච පනායසමා සොණො අරතනං අගොසී.

26. අඵ බො ආයසමනො සොණස්ස අරතතනං පනතස්ස ඵතදගොසී: “යන්තූනාහං භගවතො සිත්තිකෙ අඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං” නති. අඵ බො ආයසමා සොණො යෙන භගවා තෙනුපසිඤ්ඤති. උපසිඤ්ඤත්වා භගවතනං අභිවාදෙත්වා ඵකමනනං නිසීදී. ඵකමනනං නිසින්නං බො ආයසමා සොණො භගවතනං ඵතදවොච.

27. “යො සො භතෙන, භික්ඛු අරහං ඛිණංසවො වුසිතච: කත-කරණීයො ඕභිතභාරො අනුපපතනසද්දෙථො පරිකම්ඤ්ඤවසඤ්ඤාජතො සමමදඤ්ඤා විමුත්තො, සො ඡ ධානානි අධිමුත්තො තොති: තෙකඛමමාධි මුත්තො ගොති. පච්චෙකාධිමුත්තො ගොති. අබ්‍රහ්මචරියමුත්තො ගොති. උපාදනකඛියාධිමුත්තො ගොති. තණ්හකඛියාධිමුත්තො ගොති. අසමොභාධිමුත්තො ගොති.

28. “සීයා බො පන භතෙන ඉධෙකච්චස්ස ආයසමනො ඵචමස්ස: ‘කෙවලං සඤ්ඤාමත්තකං නුත අයමායසමා නිසායාය තෙකඛමමාධිමුත්තො’ තී. න බො පනෙනං භතෙන, ඵචං දට්ඨබ්බං. ඛිණංසවො භතෙන, භික්ඛු වුසිතචා කතකරණීයො කරණීයමත්තනො² අසමනුපස්සනො කතස්ස චා පනිචයං, බයා රාගස්ස ජීවරාගතතා තෙකඛමමාධිමුත්තො ගොති. බයා දෙසස්ස ජීවදෙසතතා තෙකඛමමාධිමුත්තො ගොති. බයා මොහස්ස ජීවමොහතතා තෙකඛමමාධිමුත්තො ගොති.

29. “සීයා බො පන භතෙන, ඉධෙකච්චස්ස ආයසමනො ඵචමස්ස: ‘ලාභසකකාරසිලොකං නුත අයමායසමා නිකාමයමානො පච්චෙකාධි-මුත්තො’ තී. න බො පනෙනං භතෙන, ඵචං දට්ඨබ්බං. ඛිණංසවො භතෙන, භික්ඛු වුසිතචා කතකරණීයො කරණීයමත්තනො අසමනුපස්සනො කතස්ස චා පනිචයං, බයා රාගස්ස ජීවරාගතතා පච්චෙකාධිමුත්තො ගොති. බයා දෙසස්ස ජීවදෙසතතා පච්චෙකාධිමුත්තො ගොති. බයා මොහස්ස ජීවමොහතතා පච්චෙකාධිමුත්තො ගොති.

1. “අභිඤ්ඤාසී” ම ඡ සා.
 2. “කරණීයමත්තනා” සී වු. ම ඡ සා. “කරණීයා අත්තනො” අංගුත්තරපාළි.

25. ඉක්බිති ආයුෂමන් සොණ සථවිර තෙමේ පසු කාලයෙහි වීයඝීයාගේ සමබව ඉටි ය. ඉඳුරන්ගේ සමබව දක්නේ ය. එහි නිමිති ද ගත්තේ ය. ඉක්බිති ආයුෂමන් සොණ සථවිර තෙමේ එකලා වූයේ වෙන් වූයේ නිරතුරු සිහි ඇත්තේ කෙලෙස් තවන වීයඝීය ඇත්තේ භාවනාවට යැවූ සිත් ඇති ව වාසය කරණුයේ යමක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ම ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වෙත් ද, නිරුතතර වූ මාචිඛුභවමයඝීය කෙලවර කොට ඇති ඒ රහත්බව නොබෝ දිගකින් ම තෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට (ඊට) පැමිණ විසී ය. “ජාතියක්‍ෂය විය. බඹසර වාස නිමවන ලදී. සිටු මගින් කළ යුතු කටයුතු කරණ ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකක් නැතැ” යි දක්නේ ය. ආයුෂමන් සොණ සථවිර තෙමේ රහතන් අතුරෙහි එක්තරා නමක් වී ය.

26. ඉක්බිති රහත්බවට පැමිණි ආයුෂමන් සොණ තෙරුන්ට “මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි අභීත්තිය ප්‍රකාශ කරන්නෙමි නම්, යෙහෙකැ” යි මේ සිත් වී ය. එකල ආයුෂමන් සොණ සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ආයුෂමන් සොණ සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේ ය:

27. “සාමිනි, යම් ඒ මහණෙක් තෙමේ රහත් වූයේ ගෙවා දැමූ කාමාදී ආශ්‍රව ඇත්තේ වාස නිම කළ බඹසර ඇත්තේ සිටුමගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇත්තේ බහා තැබූ බර ඇත්තේ පැමිණි රහත්බව ඇත්තේ ගෙවූ බවබැඳුම් ඇත්තේ මනා කොට සිටුමගනුවණින් දැන මිදුනේ චේ ද, ඒ මහණ තෙමේ කරුණු සයක් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කළේ චේ: නෛෂක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. ප්‍රවිච්චකය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. අභීත්තිය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. උපාදානක්‍ෂය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. නාෂණාක්‍ෂය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. අසමමානස (නිච්චාණස)* ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය.

28. “සාමිනි, මෙහි ඇතැම් ආයුෂමනකුහට ‘මේ ආයුෂමන් තෙමේ හුදෙක් (ප්‍රවිච්චප්‍රඥරහිත) ශ්‍රද්ධාමාත්‍රයක් නිසා නෛෂක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ඥ’ යි කිසි විටෙක මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. සාමිනි, මේ ප්‍රකාශය මෙසේ නො දන යුතු ය. සාමිනි, ගෙවා දැමූ කාමාදීආශ්‍රව ඇති වාස නිම කළ බඹසර ඇති සිටුමගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇති මහණ තෙමේ නමා විසින් සිටුමගින් කළයුතු තවත් කටයුතු ඇතැයි හෝ කළ (භාවනා) කමියාගේ නැවත (කිරීමෙන්) වැඩීමක් හෝ නො දක්නේ, රාගය ක්‍ෂය වීමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් නෛෂක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ක්‍ෂය වීමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් නෛෂක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. මොහය ක්‍ෂය වීමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් නෛෂක්‍රමය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය.

29. “සාමිනි, මෙහි කිසි ආයුෂමනකුහට ‘මේ ආයුෂමන් තෙමේ ලාභසන්කාර කිරිතිය කාමැති වෙමින් ප්‍රවිච්චකය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ඥ’ යි කිසි විටෙක මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. සාමිනි, මේ මෙසේ නො දන යුතු ය. සාමිනි, ගෙවා දැමූ කාමාදීආශ්‍රව ඇති වාස නිම කළ බඹසර ඇති සිටු මගින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇති මහණ තෙමේ නමා විසින් කළ යුතු කටයුතු ඇතැයි හෝ කළ කමියාගේ නැවත වැඩීමක් හෝ නො දක්නේ, රාගය ක්‍ෂය වීමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් ප්‍රවිච්චකය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ චේ. දෝෂය ක්‍ෂය වීමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් ප්‍රවිච්චකය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ චේ. මොහය ක්‍ෂය වීමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් ප්‍රවිච්චකය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ චේ.

* උපග්‍රහය බලනු.

30. “සීයා බො පන භනෙන, ඉබේකච්චස්ස ආයස්මනො ඵචමස්ස ‘සීලබ්බතපරාමාසං නුත අයමායස්මා සාරතො පච්චාගච්ඡන්තො අබ්බාප-ඡ්ඛාධිමුත්තො” ති. න බො පනෙනං ඵචං දට්ඨබ්බං. භිණ්ණස්වො භනෙන, හිකඛු චුසිතවා කතකරණීයො කරණීයමත්තනො අසමනුපස්සන්තො කතස්ස වා පතිවයං, බියා රාගස්ස චීනරාගන්තො අබ්බාපඡ්ඛාධිමුත්තො හොති. බියා දොසස්ස චීනදොසන්තො අබ්බාපඡ්ඛාධිමුත්තො හොති. බියා මොහස්ස චීනමොහන්තො අබ්බාපඡ්ඛාධිමුත්තො හොති. -පෙ- බියා රාගස්ස චීනරාගන්තො උපාද්‍යතකඛයාධිමුත්තො හොති. බියා දොසස්ස චීනදොසන්තො උපාද්‍යතකඛයාධි-මුත්තො හොති. බියා මොහස්ස චීනමොහන්තො උපාද්‍යතකඛයාධිමුත්තො හොති. -පෙ- බියා රාගස්ස චීනරාගන්තො වණ්ණකඛයාධිමුත්තො හොති. බියා දොසස්ස චීනදොසන්තො වණ්ණකඛයාධිමුත්තො හොති. බියා මොහස්ස චීනමොහන්තො වණ්ණකඛයාධිමුත්තො හොති. -පෙ- බියා රාගස්ස චීනරාගන්තො අසමමාහාධිමුත්තො හොති. බියා දොසස්ස චීනදොසන්තො අසමමාහාධිමුත්තො හොති. බියා මොහස්ස චීනමොහන්තො අසමමාහාධි-මුත්තො හොති.

31. “ඵචං සමමා විමුත්තවිත්තස්ස භනෙන, හිකඛුනො භුසා වෙච්ච වකඛු විඤ්ඤාය්‍යා රූපා වකඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විත්තං පරියාදීයන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස විත්තං හොති සීනං ආනෙඡ්ඡප්පන්තං. වයඤ්චස්සා-නුපස්සති. භුසා වෙච්ච සොනවිඤ්ඤාය්‍යා සද්දං -පෙ- ඝාණවිඤ්ඤාය්‍යා ගඛා -පෙ- ඡ්චතාවිඤ්ඤාය්‍යා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤාය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- මනොවිඤ්ඤාය්‍යා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විත්තං පරියාදීයන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස විත්තං හොති සීනං ආනෙඡ්ඡප්පන්තං. වයඤ්චස්සානුපස්සති.

32. “සෙය්‍යථාපි භනෙන, සෙලො පබ්බනො අච්ඡද්දො අසුසිරො ඵකඝනො, පුරුසභිමාය වෙච්ච දීසාය ආගච්ඡේය්‍ය භුසා වානචුට්ඨී, නෙව නං සඝිකමෙපය්‍ය. න සමපකමෙපය්‍ය. න සමපචෙට්ඨෙය්‍ය. පච්ඡිමාය වෙච්ච දීසාය ආගච්ඡේය්‍ය භුසා වානචුට්ඨී -පෙ- උත්තරාය වෙච්ච දීසාය ආගච්ඡේය්‍ය භුසා වානචුට්ඨී -පෙ- දකඛිණාය වෙච්ච දීසාය ආගච්ඡේය්‍ය භුසා වානචුට්ඨී, නෙව නං සඝිකමෙපය්‍ය. න සමපකමෙපය්‍ය. න සමපචෙට්ඨෙය්‍ය. ඵචමෙව බො භනෙන, ඵචං සමමා විමුත්තවිත්තස්ස හිකඛුනො භුසා වෙච්ච වකඛු විඤ්ඤාය්‍යා රූපා වකඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විත්තං පරියාදීයන්ති. අමිසසිකත-මෙවස්ස විත්තං හොති සීනං ආනෙඡ්ඡප්පන්තං. වයඤ්චස්සානුපස්සති. භුසා වෙච්ච සොනවිඤ්ඤාය්‍යා සද්දං -පෙ- ඝාණවිඤ්ඤාය්‍යා ගඛා -පෙ- ඡ්චතා-විඤ්ඤාය්‍යා රසා -පෙ- කායවිඤ්ඤාය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා -පෙ- මනොවිඤ්ඤාය්‍යා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස විත්තං පරියාදීයන්ති. අමිසසිකතමෙවස්ස විත්තං හොති සීනං ආනෙඡ්ඡප්පන්තං. වයඤ්චස්සානු-පස්සති” ති.

30. “සචාමිනි, මෙහි කිසි ආයුෂමනකුතං ‘මේ ආයුෂමන්’ නෙමේ එකානන්තයෙන් සීලබ්බනප රාමාසය සාරවශයෙන් ගණිමිත් රහත්බව ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ඥෙ’ යි කිසි විටෙක මෙසේ අදහස් වන්නේ ය. සචාමිනි, මේ මෙසේ නො දන යුතු ය සචාමිනි, ගෙවා දුමු කාමාදි ආශ්‍රව ඇති වැස නිම කළ බමසර ඇති සිවුමහින් කොට නිම කළ කටයුතු ඇති මනණ නෙමේ තමන් විසින් කටයුතු ඇතැයි හෝ කළ කමියාගේ නැවත වැසීමක් හෝ නො දක්නේ, රාගය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් රහත්බව ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් රහත්බව ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් රහත් වූයේ ය. -පෙ- රාගය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් උපාදනඝෂයය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් උපාදනඝෂයය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් උපාදනඝෂයය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. -පෙ- රාගය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් තෘෂණාඝෂයය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් තෘෂණාඝෂයය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් තෘෂණාඝෂයය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. -පෙ- රාගය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ රාගය ඇති බැවින් අසමමාහය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. දෝෂය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ දෝෂය ඇති බැවින් අසමමාහය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය. මොහය ඝෂය ඒමෙන් පහ වූ මොහය ඇති බැවින් අසමමාහය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙළේ ය.

31. “සචාමිනි, මෙසේ මනා කොට මුදුනු සිත් ඇති රහත් මනණහුගේ ඇස්තමුටට ඉදින් වකබ්බිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් (දිව්‍යමය වූ හෝ) රූපයෝ පැමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත නො ම අල්ලා ගණිත් (නො මහිත්.) ඒ රහත්හුගේ සිත අරමුණ හා අමුහිත වූයේ ම පිහිටියේ නො සැලෙන බවට පැමිණියේ වේ. ඒ අරමුණේ විනාශය ද දකී යි. සොනවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු බලවන් ශබ්දයෝ -පෙ- ඝාණවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් ගනුයෝ -පෙ- ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් රසයෝ -පෙ- කායවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් ඵොට්ඨබ්බයෝ -පෙ- මනෝවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් ධර්මයෝ සිත් හමුටට පැමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත මැඩ නො ගණිත්. ඒ රහත්හුගේ සිත අමුහිත වූයේ ම පිහිටියේ නිසල බවට පැමිණියේ වේ. ඒ ධම්මාරම්මණයාගේ විනාශය ද දකී යි.

32. “සචාමිනි, කුඩා සිදුරු රහිත වූ මහසිදුරු රහිත වූ එකඝන වූ ගල්පව්වක් (වේ ද), බලවන් වාතමෙඝයෙක් පෙරදිගින් එන්නේ, ඒ පචීනය යම් සේ සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, හාත්පසින් සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, වෙටුලුවා හෙළිය නො හැක්කේ ද, බලවන් වාතමෙඝයෙක් පැසුළුදිගින් එන්නේ ද -පෙ- බලවන් වාතමෙඝයෙක් උඩුරදිගින් එන්නේ ද, -පෙ- බලවන් වාතමෙඝයෙක් දකුණුදිගින් එන්නේ ද, ඒ පචීනය යම් සේ සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, කොසි අතින්හන් සොලවාලිය නො හැක්කේ ද, වෙටුලුවා හෙළිය නො හැක්කේ ද, සචාමිනි, එපරිද්දෙන් මනා කොට මුදුනු සිත් ඇති ඒ රහත්හුගේ ඇස් හමුටට වකබ්බිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් රූපයෝ පැමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත නො ම අල්ලා ගණිත්. ඒ රහත්හුගේ සිත මුහුණ නො වූයේ ම පිහිටියේ නො සැලෙනබවට පැමිණියේ වේ. රූපාරම්මණයාගේ විනාශය ද දකී යි. සොනවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් ශබ්දයෝ -පෙ- ඝාණවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් ගනුයෝ -පෙ- ජීව්‍යාවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් රසයෝ -පෙ- කායවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් ඵොට්ඨබ්බයෝ -පෙ- මනෝවිඤ්ඤාණයෙන් දන යුතු වූ බලවන් ධර්මයෝ සිත් හමුටට පැමිණෙත් ද, ඒ රහත්හුගේ සිත නො ම අල්ලා ගණිත්. ඒ රහත්හුගේ සිත මුහුණ නො වූයේ ම පිහිටියේ නො සැලෙනබවට පැමිණියේ වේ. ධම්මාරම්මණයාගේ විනාශය ද දකී යි.

- 33. “නෙකඛමමං අභිමුත්තස්ස පච්චෙකඤ්ච වෙනසො,
අඛ්‍යාපඡ්ඤාභිමුත්තස්ස උපාද්‍යනකඛයස්ස ව;
නණ්හකඛයාභිමුත්තස්ස අසමෙමානඤ්ච වෙනසො,
දිස්වා ආයනනුප්පාදං සමමා විත්තං විමුච්චති.
- 34. නස්ස සමමා විමුත්තස්ස සන්තචිත්තස්ස භික්ඛුනො,
කතස්ස පනිවයො නඤ්ච කරණීයං න විජ්ජති.
- 35. සෙලො යථා එකඤ්ඤො වානෙන න සමීරති,
එවං රුපා රසා සඤ්ඤ ගඤ්ඤා එස්සා ව කෙවලා;
ඉට්ඨා ධමමා අනිට්ඨා ව නප්පවෙධෙතති නාදිනො,
සීතං විත්තං විප්පමුත්තං වයඤ්චස්සානුපස්සති” ති.

36. අඵ බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “එවං බො භික්ඛවෙ, කුලපුත්තා අඤ්ඤං ව්‍යාකරොතති. අඤ්ඤා ව චුතෙනා. අත්තා ව අනුපජීතො. අඵ ව පනිවෙකවෙච මොඤ්ජුරිසා හසමානකා¹ මඤ්ඤ අඤ්ඤං ව්‍යාකරොතති. තෙ පච්ඡා විසාතං ආපජ්ජනති” ති.

37. අඵ බො භගවා ආයසමන්තං සොණං ආමනෙතසි: “ඤං බො‘සි සොණ, සුඤ්ඤාලො. අනුජානාමි තෙ සොණ, එකපලාසිකං උපාහන” නති. “අහං බො භනෙන, අසීතිසකට්ඨාගෙ භිරඤ්ඤං ඕතාය අගාරසමා අත්තාරියං පබ්බජිතො සත්තනඤ්චකඤ්ච අණීකං. අථාහං භනෙන, එකපලාසිකං වෙ උපාහනං පරිහරිස්සාමි², නස්ස මෙ භවිස්සතති වත්තාරො: ‘සොණො කොළිචිසො අසීතිසකට්ඨාගෙ භිරඤ්ඤං ඕතාය අගාරසමා අත්තාරියං පබ්බජිතො සත්තනඤ්චකඤ්ච අණීකං. සො දුතායං එකපලාසිකාසු උපහනාසු සතොතා’ ති. සවෙ භගවා භික්ඛුසඛසස්ස අනුජානිස්සති, අතමපි පරිභුඤ්ජිස්සාමි. තො වෙ භගවා භික්ඛුසඛසස්ස අනුජානිස්සති, අතමපි න පරිභුඤ්ජිස්සාමි” ති.

38. අඵ බො භගවා එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං පකරණෙ ධමමිං කථං කඤ්ඤා ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, එකපලාසිකං උපාහනං. න භික්ඛවෙ, දිගුණා උපාහනා ධාරෙතඛබ්බා. න තිගුණා උපාහනා ධාරෙතඛබ්බා. න ගණඛගණුපාහනා³ ධාරෙතඛබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති උකකට්ඨස්සා” ති.

39. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සබ්බනීලිකා⁴ උපාහනායො ධාරෙතති. -පෙ- සබ්බපීතිකා⁵ උපාහනායො ධාරෙතති. සබ්බලොභිතිකා⁶ උපාහනායො ධාරෙතති. සබ්බමඤ්ජුරිකා⁷ උපාහනායො ධාරෙතති. සබ්බකණ්ඨා⁸ උපාහනායො ධාරෙතති. සබ්බමහාරඛගරත්තා උපාහනායො ධාරෙතති. සබ්බමනානාමරත්තා උපාහනායො ධාරෙතති. මනුස්සා උඡ්ඤායනති, භීයනති, විපාවෙතති: “සෙය්‍යථාපි ගිඪී කාමනොගිනො” ති.

1. “හසමානකා” ම. ඡ. සං. PTS ම නු ප. තො වි. “හසමානා” අධිකථා.
 2. “අථාහං භනෙන එකපලාසිකං වෙ උපාහනං පරිහරිස්සාමි” ති සීහලකාර-
 පොඤ්ඤාසු න දිස්සතෙ. මරමරකාර පොඤ්ඤා “උපාහනං” න දිස්සතෙ.
 3. “ගුණංගුණුපාහනා” ම ඡ සං.
 4. “සබ්බනීලිකායො” අ වි. ම නු පා. තො වි. ඡ වි.
 5. “සබ්බපීතිකායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ඡ වි.
 6. “සබ්බලොභිතිකායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ඡ වි.
 7. “මඤ්ජුරිකායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ඡ වි.
 ,, “මඤ්ජුරිකා” ම ඡ සං. ම නු ප. අධිකථා.
 8. “සබ්බකණ්ඨායො” ම නු ප. අ වි. තො වි. ඡ වි.

33. “නෙකබමය, සිත්ති ප්‍රච්චේකය, අබ්‍යාපඤ්ඤාය, උපාදානකබ්‍යය, නණ්හකබ්‍යය, සිත්ති අසමෝහය (යන නම් ඇති රහත්ඛව) අවබෝධ කොට සිටියා වූ රහත්හුගේ සිත ආයතනයන්ගේ ඉපදීම (විපසානා වසයෙන්) දැක මනා කොට (ඵලසමාපතති වසයෙන්) ඉදේ. (නිවන්අරමුණෙහි පිහිටයි යු සේසි.)

34. ඵලසමාපතතිවසයෙන් මනා කොට ඉදුනු සන්තූන් සිත් ඇති ඵ් රහත් මහණනුට කල කමීයාගේ නැවැත වැඩීමෙන් නැත්තේ ය. සිවුමගින් (තවත්) කටයුත්තෙන් විදුමාන නො වේ.

35. එකසන වූ ගල්පච්චේක සිවුදිගින් හමන හුලගින් යම් සේ නො සැලේ ද, ඵපරිද්දෙන් සියලු රූප, සද්ද, ගන්ධ, රස, ඵොට්ඨබ්බ යන ආරමමණයෝ ද, ඉෂට වූ හෝ අනිෂට වූ ධම්මාරමණයෝ ද රහතුන් වහන්සේගේ සිත කම්පිත නො කෙරෙත් ඵ් රහත්හුගේ ඤාන වූ මැනවින් කෙලෙසුන්ගෙන් ඉදුනු සිත විනාශය ද දකී සි.*”

36. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, මෙසේ කුලපුත්‍රයෝ රහත්ඛව ප්‍රකාශ කෙරෙත්. අඤ්ඤා ද කියන ලද්දේ ය. (මම රහත්මි සි මෙසේ ව්‍යඤ්ඤාවශයෙන්) තෙමේ ද නො ඵලවන ලද්දේ ය. එතෙත් මෙහි ඇතැම් හිස් පුරුෂයෝ සිතහසෙන්නවුන් මෙන් රහත්ඛව ප්‍රකාශ කෙරෙත්. ඔහු පසු ව දුඛට පැමිණෙත්” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

37. නැවැත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “සොණ, තෝ සියුමැලි ය. සොණ, තට එක් පටලයක් (පටක්) ඇති වහනක් අනුදනිමි” යි ආයුෂමත් සොණ තෙරුන් ඇමතු සේක. “සවාමිනි, මම අසුගැල්බරක් මසුරන් ද (එක් අභිකයක් වූ ඇතකු හා ඇතීනියන් සදෙනකුන් ඇති) ඇත් අභික සතක් ද තැර දමා ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වීමි. දැන් මම එක්පටවහනක් දරන් නෙමි නමි, ඵ් මට ‘කොලීචීස සොණ තෙමේ අසුගැල්බරක් මසුරන් ද ඇත් අභික සතක් ද තැර දමා ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වූයේ ය. ඵ් මේ සොණ තෙමේ දැන් එක් පටක් ඇති වහන්හි ඇලුනෝ ය’ යි කියන්නෝ වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුසම්ඝයානට අනුදන්තා සේක් නමි, මමත් පරිභෝග කරන්නෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂු සම්ඝයානට නො අනුදන්තා සේක් නමි, මමත් පරිභෝග නො කරන්නෙමි” යි.

38. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දැනුම් කතා කොට “මහණෙනි, එක්පටක් ඇති වහනක් අනුදනිමි. මහණෙනි, දෙපටක් ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. තෙපටක් ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. තුන් පටට වැඩි පට ඇති වහන් ද නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නෝ නමි, දුකුලාආචැන් මේ” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

39. එකල්හි සවග මහණෝ සඵ (සියල්ල) නිල් (පැහැයෙන් යුත්) වහන් දරන්. -සෙ- සචිරන්වන් වහන් දරන්. සචිරත් වහන් දරන්. සමිච්ච-වන් වහන් දරන්. සමිකඵ වහන් දරන්. සමිපතතිවන් (රත්වැයන් පිටිපැහැ යුත්) වහන් දරන්. මුසු වූ (තෝ රත්පියුම්මල්පෙති) පැහැ යුත් වහන් දරන්. මිතිස්සු (මොහු) “කාමහොති වූ ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ් කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

*උපසන්ඵස බලනු.

40. භගවතො එතමන්ඞං ආරොවෙසුං: “න භික්ඛවෙ, සබ්බනිලිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. -පෙ- න සබ්බපීතීකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බලොහිතීකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බමඤ්ඤ්ඨකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බකණ්ණා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බමහාරඞ්ගරත්තා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න සබ්බමහානාමරත්තා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපච්ඡි දුක්ඛටස්සා” තී.

41. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු නිලකවට්ටිකා¹ උපාහනායො ධාරෙතනි -පෙ- පීතකවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙතනි. ලොහිතකවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙතනි. මඤ්ඤ්ඨකවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙතනි. කණ්ණවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙතනි. මහාරඞ්ගරත්තවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙතනි. මහානාමරත්තවට්ටිකා උපාහනායො ධාරෙතනි. මනුස්සා උඡ්ඤායනනි, බීයනනි, විපාවෙනනි: “සෙය්‍යථාපි ගිඪී කාමහොගිතො” තී.

42. භගවතො එතමන්ඞං ආරොවෙසුං: “න භික්ඛවෙ, නිලකවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. -පෙ- න පීතකවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න ලොහිතකවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මඤ්ඤ්ඨකවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න කණ්ණවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මහාරඞ්ගරත්තවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මහානාමරත්තවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපච්ඡි දුක්ඛටස්සා” තී.

43. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු බලලිකබද්ධා² උපාහනායො ධාරෙතනි. -පෙ- පුට්ඨබද්ධා උපාහනායො ධාරෙතනි. පාලිගුණ්ණිමා උපාහනායො ධාරෙතනි. තුලපුණ්ණිකා³ උපාහනායො ධාරෙතනි. නිත්තිරපච්ඡිකා උපාහනායො ධාරෙතනි. මෙණ්ඩවිසාණවට්ටිකා⁴ උපාහනායො ධාරෙතනි. අජ්චිසාණවට්ටිකා⁵ උපාහනායො ධාරෙතනි. විචජ්ජිකාලිකා උපාහනායො ධාරෙතනි. මොරපිඤ්ඤ්ඨපරිසිඛ්ඛිතා⁶ උපාහනායො ධාරෙතනි. විත්තා උපාහනායො ධාරෙතනි. මනුස්සා උඡ්ඤායනනි, බීයනනි, විපාවෙනනි: “සෙය්‍යථාපි ගිඪී කාමහොගිතො” තී.

44. භගවතො එතමන්ඞං ආරොවෙසුං: “න භික්ඛවෙ, බලලිකබද්ධා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. -පෙ- න පුට්ඨබද්ධා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න පාලිගුණ්ණිමා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න තුලපුණ්ණිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න නිත්තිරපච්ඡිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මෙණ්ඩවිසාණවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න අජ්චිසාණවට්ටිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න විචජ්ජිකාලිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මොරපිඤ්ඤ්ඨපරිසිඛ්ඛිතා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න විත්තා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපච්ඡි දුක්ඛටස්සා” තී.

1. “නිලකවට්ටිකා” ම ඡ සං. එන් පිතකාදිසු ව සබ්බන් වදනිකා’නි දිස්සතෙ.
 2. “බලලකබද්ධා” ම ඡ සං P T S. ම නු ප. ජඞ. තො ඞ.
 3. “තුලපණ්ණිකා” තො ඞ. 4 - 5. “බද්ධිකා” සී. මු. “බන්ධිකා” P T S.
 5. “අජ්චිසාණවට්ටිකා” අධ්‍යක්ඛා. 6. “මොරපිච්ඡපරිසිඛ්ඛිතා” ම ඡ සං.

40. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සච්චිල් වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- සච්චන්වන් වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චතු වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චදෙවන් වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චකඵ වහන් නො දැරිය යුතු ය. සච්චතභිජාහැනි වහන් නො දැරිය යුතු ය. මිශ්‍ර වූ ජාහැනි වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචෑන් වේ” යි.

41. එකල්හි සවගමහණෝ නිල් වැටි = වර (වරපට) ඇති වහන් දරන්. -පෙ- රත්වන් වර ඇති වහන් දරන්. රතුවර ඇති වහන් දරන්. මදටවන් වර ඇති වහන් දරන්. කඵවන් වර ඇති වහන් දරන්. පතභිවන් වර ඇති වහන් දරන්. මුසු වූ ජාහැ යුත් වර ඇති වහන් දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමහොහී වූ ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

42. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, නිල් වන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- රත්වන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. රතුවර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. මදටවන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. කඵවන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. පතභිවන් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. මුසු වූ ජාහැ යුත් වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචෑන් වේ” යි.

43. එකල්හි සවගමහණෝ විඵම් වසාලන වර ඇති වහන් දරන්. -පෙ- කෙණ්ඩිය වසාලන සේ මැසු වහන් දරන්. පිටිපාවසාලන වහන් දරන්. පුලුන් පුරවා මැසු වහන් දරන්. තිත්වට්ටිපියාපතින් පිරියම් කල වහන් දරන්. මැඩෙළ අං වැනි සටහන් ඇති වර (දෙපැන්ගෙහි = පය දෙඇඟිලි අවුළුවන තැන) යොදා කල වහන් දරන්. තිරෙළ අං වැනි සටහන් ඇති වර යොදා කල වහන් දරන්. ගෝනුසුනභූටු ආකාරයෙන් වර යොදා කල වහන් දරන්. මොනරපිල්වලින් මසා කල වහන් දරන්. විසිතුරු (වර ඇති) වහන් දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමහොහී වූ ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නිඤ්ඤ කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

44. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, විඵම් වසාලන වර ඇති වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- කෙණ්ඩිය දක්වා වසාලන වහන් නො දැරිය යුතු ය. පිටිපා වසාලන වහන් නො දැරිය යුතු ය. පුලුන් පුරවා මැසු වහන් නො දැරිය යුතු ය. තිත්වට්ටිපියාපතින් පිරියම් කල වහන් නො දැරිය යුතු ය. එළ අං වැනි සටහන් ඇති වර යොදා කල වහන් නො දැරිය යුතු ය. තිරෙළ අං වැනි සටහන් ඇති වර යොදා කල වහන් නො දැරිය යුතු ය. ගෝනුසුනභූටු ආකාර-යෙන් වර යොදා කල වහන් නො දැරිය යුතු ය. මොනරපිල්වලින් මසා කල වහන් නො දැරිය යුතු ය. විසිතුරු වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචෑන් වේ” යි.

45. තෙන බො ජන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු ඩීභවමමපරිකඛවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. -පෙ- ව්‍යග්ඝවමමපරිකඛවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. දීපිවමමපරිකඛවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. අජ්නවමමපරිකඛවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. උදදවමමපරිකඛවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. මජ්ඣාරවමමපරිකඛවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. කාලකවමමපරිකඛවා උපාහනායො ධාරෙන්නි. උලුකවමමපරිකඛවා¹ උපාහනායො ධාරෙන්නි. මනුස්සා උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙන්නි: “සෙය්‍යථාපි ගිභී කාමතොගිනො” ති.

46. භගවතො එනමන්ථො ආරොවෙසු: “න භික්ඛවෙ, සීභවමමපරිකඛවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. -පෙ- න ව්‍යග්ඝවමමපරිකඛවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න දීපිවමමපරිකඛවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න අජ්නවමමපරිකඛවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න උදදවමමපරිකඛවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න මජ්ඣාරවමමපරිකඛවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න කාලකවමමපරිකඛවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න උලුකවමමපරිකඛවා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

47. අඵ බො භගවා පුබ්බණ්ණසමයං නිවාසෙත්වා ජත්තචීවරං ආදය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසි අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා පච්ඡාසමණෙන. අඵ බො සො භික්ඛු බඤ්ඤමානො භගවන්තං පිටඨිතො පිටඨිතො අනුබන්ධි.

48. අදදසා බො අඤ්ඤතරො උපාසකො ගණඛගණුපාහනං² ආරොභිත්වා භගවන්තං දුරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන උපාහනා ඔරොභිත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා නා භික්ඛු අභිවාදෙත්වා එතදවොච: “කීස්ස භනෙන අයෙයා බඤ්ඤති” ති. “පාද මෙ ආවුසො එලිතා” ති.³ “නඤ්ඤ භනෙන, උපාහනායො” ති. “අලං ආවුසො, පටිකඛිත්තා භගවතා ගණඛගණුපාහනා” ති. “ගණභාහෙනා භික්ඛු උපාහනායො” ති.

49. අඵ බො භගවා එතසමිං නිදුනෙ එතසමිං පකරණෙ ඛමමිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙත්ඨි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ඔමුක්කං ගණඛගණුපාහනං. න භික්ඛවෙ, නවා ගණඛගණුපාහනා ධාරෙතබ්බා, යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

50. තෙන බො ජන සමයෙන භගවා අජේඣාකාසෙ අනුපාහනො වඛකමති. “සත්ථා අනුපාහනො වඛකමති” ති ථෙරාපි භික්ඛු අනුපාහනා වඛකමතති.

51. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්ථරි අනුපාහනෙ වඛකමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වඛකමමානෙසු සඋපාහනා වඛකමනති. යෙ තෙ භික්ඛු අපටිච්ඡා, තෙ උජ්ඣායනති, බීයනති, විපාවෙන්නි: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්ථරි අනුපාහනෙ වඛකමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වඛකමමානෙසු සඋපාහනා වඛකමිස්සන්ති” ති

52. අඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එනමන්ථො ආරොවෙසු. “සච්චං කිර භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු සත්ථරි අනුපාහනෙ වඛකමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වඛකමමානෙසු සඋපාහනා වඛකමනති ?” ති. “සච්චං භගවා.”

1. “ලුවකවමම පරිකඛවා” ම ඡ සං. 2. “ගණඛගණුපාහනා” ම හු ප. අ වි. ජ වි. තො වි.
 2. “ගුණඛගණුපාහනා” ම ඡ සං. 3. “එලිතාති” සී ඉ.

45. එකල්හි සවගමහණෝ සිහසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. -පෙ- වගසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. අඳුන්දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. දියබලුසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. බලල්සම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. ලෙහෙනසම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. මහමුහුණු (බකමුහුණු) සම් වටේ යොදා කළ වහන් දරන්. මිනිස්සු “(මොහු) කාමහොභි වූ ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

46. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිහසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. -පෙ- වගසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. අඳුන්දිවිසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. දියබලුසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. බලල්සම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. ලේනසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. මහමුහුණුසම් වටේ යොදා කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචාත් වේ” යි.

47. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරයෙහි හැඳ පෙරෙට පාසිටුරු ගෙණ කැටු ව යන එක්කරා මහණකු සමග රජගහනුවරට පිඬු පිණිස වැභි සේක. ඒ මහණ තෙමේ කොර ගසමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසු පස ලුහුබැඳ ගියේ ය.

48. එකල්හි එක්කරා උපාසකයෙක් සිටුපටක් ඇති වහන් ලා එන්නේ වඩින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දීම දුටුයේ ය. දැක වහන් මුදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ ඒ මහණනු වෙතට ගියේ ය. ගොස් ඒ මහණනු සකසා වැඳ මෙය කීයේ ය: “සවාමීනි, ආයාඪී තෙමේ කුමක් නිසා කොර ගසයි ද?” යි. “ඇචාත්නි, මාගේ පතුල් පැළවෙත් ය.” “සවාමීනි, එසේ නම් මෙන්න වහන්.” “ඇචාත්නි, වුව මනා නැත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිටුපට වහන් පුත්තියෙප කරණ ලදී.” “මහණ, මේ වහන් ගණුව.”

49. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනගෙහි මේ කාරණයෙහි දැහැමි කතා කොට “මහණෙනි, පරිනොගයෙන් මුදු ඉවත් කළ පටගණන් ඇති වහන් අනුදැනිමි. මහණෙනි, පටගණන් ඇති අළුත් වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචාත් වේ” යි.

50. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එලිමහන්හි වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ සේක. “ශාඤ්ඤාන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ සේකැ” යි ස්ථිර භික්ෂුහු ද වහන් රහිත ව සක්මන් කෙරෙත්.

51. ශාඤ්ඤාන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්ථිර භික්ෂුන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි සවගමහණෝ වහන් සහිත ව සක්මන් කෙරෙත්. ආශා රහිත වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද ඔහු “ශාඤ්ඤාන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්ථිර භික්ෂුන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි කෙසේ නම් සවග මහණෝ වහන් සහිත ව සක්මන් කරන් ද” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

52. එකල්හි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ශාඤ්ඤාන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්ථිර භික්ෂුන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි සවග මහණෝ වහන් සහිත ව සක්මන් කෙරෙත් ල. ජ සැබෑ ද?” “භාග්‍ය වතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

53. විගර්හි බුද්ධෝ හගවා “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා සන්ධර් අනුපාහනෙ වඛකමමානෙ ථෙරෙසුපි භික්ඛුසු අනුපාහනෙසු වඛකම මානෙසු සඋපාහනා වඛකමිසුසානති? ඉමෙහි නාම භික්ඛවෙ, ගිහී කාම හොගිනො ඔද්ඛවසනා¹ අභිජ්චනිකසු සිපසසු කාරණා ආචරියෙසු සගාරවා සප්පතිසු² සභාගච්චනිකා විහරිසුසානති. ඉධ ඛො නා භික්ඛවෙ, සොහෙඨ, යං කුලෙහ ඵලං සවාකයානෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජ්ඣා සමානා ආචරියෙසු ආචරියමනෙතසු උපජ්ඣායෙසු උපජ්ඣායමනෙතසු අගාරවා අප්පතිසු අසභාගච්චනිකා විහරෙය්‍යාඨ ?

54. තෙන ඛො භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානා වා පසාදය -පෙ- විගර්හිචා ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, ආචරියෙසු ආචරියමනෙතසු උපජ්ඣායෙසු උපජ්ඣායමනෙතසු අනුපාහනෙසු වඛකම- මානෙසු සඋපාහනෙත වඛකමිතඛං. යො වඛකමෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටසු. න භික්ඛවෙ³, අජ්ඣාරාමෙ උපාහනා ධාරෙතඛා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටසු”ති.

55. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරසු භික්ඛුනො පාදබ්බිලාඛාධො හොති. භික්ඛු තං භික්ඛුං⁴ පරිග්ගහෙතො උච්චාරමපි පසුභවමපි තික්ඛාමෙතති. අදදසා ඛො හගවා සෙනාසනචාරිකං ආභිණ්ණනො තෙ භික්ඛු තං භික්ඛුං පරිග්ගහෙතො උච්චාරමපි පසුභවමපි තික්ඛාමෙතෙන. දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා තෙ භික්ඛු ඵතදවොච: “කිං ඉමසු භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආඛාධො” ති. “ඉමසු හනෙන ආයසමතො පාදබ්බිලාඛාධො. ඉමං මයං පරිග්ගහෙතො උච්චාරමපි පසුභවමපි තික්ඛාමෙමා’ති.

56. අඨ ඛො හගවා ඵතසමිං නිදුනෙ ඵතසමිං පකරණෙ ධම්මං කථං කතා භික්ඛු ආමනෙතසි: “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, යසු පාද වා දුක්ඛා, පාද වා ඵලීතා, පාදබ්බිලො වා ආඛාධො⁵, උපාහනං ධාරෙතු” තති.

57. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු අධොතෙහි පාදෙහි මඤ්චමපි පිඨමපි අභිරුහතති. විචරමපි සෙනාසනමපි දුසුති. හගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ‘ඉදුනි මඤ්චං වා පිඨං වා අභිරුහිසුමාමි ති උපාහනං ධාරෙතු” තති.

58. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛු රතනියා උපොසඨග්ගමපි සන්තිසජ්ජමපි ගච්ඡන්තා අකුකාරෙ බාණුමපි කණටකමපි අකකමතති. පාද දුක්ඛා හොනති. හගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, අජ්ඣාරාමෙ උපාහනං ධාරෙතුං උක්ඛං පදීපං කතතරදණ්ඩ”තති.

1. “ගිහී ඔද්ඛවසවසනා” ම ඡ සං. 2. “සප්පතිසුචා” සී මු.
 3. “න ව භික්ඛවෙ” ම ඡ සං. P T S. 4. “තං භික්ඛු” ම ඡ සං.
 5. “පාදබ්බිලාඛාධො වා” සී

53. “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ ශාක්‍යයන් වහන්සේ වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි ස්ඵට්ඨිකයන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි කෙසේ නම් වහන් සහිත ව සක්මන් කරන් ද” යි භාග්‍යවන් මුදුරජානන් වහන්සේ (ඔවුන්ට) ගැරඹූ සේක. “මහණෙනි, සුදුපිළි අදින්නා වූ කාමභෝගී වූ මේ ගිහියෝ දිවි පැවැත්වීමට සුදුසු වූ ශිලා කෙතුවෙන් ඇදුරන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත ව ආදරසහිත ව සමාන පැවැතුම් ඇති ව වාසය කරන්නාහු ය. මහණෙනි, ඉදින් තෙපි මෙසේ මනා කොට දෙසු ශාසනයෙහි පැවිදි ව ඇදුරන් කෙරෙහි ඇදුරන් පමණ වුවන් කෙරෙහි උපාධ්‍යායයන් කෙරෙහි උපාධ්‍යායයන් පමණ වුවන් කෙරෙහි ගෞරව රහිත ව ආදර රහිත ව නො සමපැවැතුම් ඇති ව වසන්තනු නම්, මෙහි තෙපි හොබනනු ද ?

54. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ -පෙ-” යි ගරතා දූහම් කතා කොට “මහණෙනි, ඇදුරන් පමණ වුවන් උපාධ්‍යායයන් පමණ වුවන් වහන් රහිත ව සක්මන් කරණ කල්හි වහන් සහිත ව සක්මන් නො කළ යුතු ය. යමෙක් (එසේ) සක්මන් කරන්නේ නම්, දුකුලාආචාර්ය වේ. මහණෙනි, ආරාමය තුළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා-ආචාර්ය වේ” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක.

55. එකල්හි එක්තරා මහණකුට පාදයෙහි මස්දළු ලියලන ආබාධයෙක් වේ. භික්ෂුහු ඒ මහණකු වට කොට (ඔසොවා) ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවන්. සෙනාසනවාරිකාවෙහි වසින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණකු ඔසොවා ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවන්නා වූ ඒ භික්ෂුන් දුටු සේක. දැක ඒ භික්ෂුන් වෙතට වැඩි සේක. වැඩ “මහණෙනි, මේ මහණ කුගේ ආබාධය කීනම් ද” යි ඒ භික්ෂුන් අනින් අසා වදාළ සේක. “සාමිනි, මේ මහණකුට පාදයෙහි මස්දළු හට ගැණිම් ආබාධයෙක් වේ. අපි මොහු ඔසොවා ගෙන මල ද මුත්‍ර ද පහ කරවමු” යි.

56. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදහසෙහි මේ කාරණයෙහි දූහම් කතා කොට “මහණෙනි, යම් මහණකුගේ පාදයෝ දුක් ඇත්තාහු හෝ වෙන් ද, පතුල් පැළෙන් හෝ වේ ද, පාදයෙහි මස්දළු හට ගැණිම් ආබාධයෙක් හෝ වේ ද, එකල්හි වහන් දරන්නට අනුදනිමි” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක.

57. එකල්හි භික්ෂුහු නො සේදූ පාවලින් යුක්ත ව ඇඳට ද පුටුවට ද නගිත්. සිටුර ද සෙනසුන ද කිලිටි වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ‘දැන් ඇඳට හෝ පුටුවට නගින්නෙමි’ යි වහන් දරන්නට අනුදනිමි” යි.

58. එකල්හි භික්ෂුහු රාත්‍රියෙහි පොතෝගෙට ද රැස් ව හිඳිනා හැනට ද යන්නෝ අකුකාරයෙහි උල් ද කටු ද පාගන්. පාදයෝ වෙදනා සහිත වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ආරාමය තුළ වහන්, ගිනි හුලක්, පහනක්, සැරයටියක් දරන්නට අනුදනිමි” යි.

60. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදකායො අභිරුහිතා අජේඤාකාසෙ වඤ්ඤාමනති උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා බට්ඨපඤ්ඤා අනෙකවිහිතං තීරච්ඡානකථං කථේනනා- සෙය්‍යපීදං: රාජකථං වොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අත්තකථං පානකථං වත්තකථං සයනකථං මාලාකථං ගඤ්ඤකථං ඤ්ඤාකථං යානකථං ගාමකථං තිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රියකථං පුරිසකථං සුරකථං විසිබාකථං කුම්බට්ඨානකථං පුබ්බපෙනකථං නානත්තකථං ලොකකඤ්ඤාසිකං සමුද්දකඤ්ඤාසිකං ඉති භවාභවකථං ඉති වා, කීටකමපි අකකමිත්වා මාරෙනති, භික්ඛුපි සමාධිමහා වාවෙනති.

61. යෙ තෙ භික්ඛු අපිච්ඡා තෙ උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨ- පාදකායො අභිරුහිතා අජේඤාකාසෙ වඤ්ඤාමනති උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා බට්ඨපඤ්ඤා අනෙකවිහිතං තීරච්ඡානකථං කථේනනා - සෙය්‍යපීදං: රාජකථං වොරකථං -පෙ- ඉ ති භවාභවකථං. ඉති වා, කීටකමපි අකකමිත්වා මාරෙස්සනති. භික්ඛුපි සමාධිමහා වාවෙස්සනති” ති.

62. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඡ්ඤං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර භික්ඛවො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදකායො අභිරුහිතා අජේඤාකාසෙ වඤ්ඤාමනති උච්චාසඤ්ඤා මහාසඤ්ඤා බට්ඨපඤ්ඤා අනෙකවිහිතං තීරච්ඡානකථං කථේනනා - සෙය්‍යපීදං: රාජකථං වොරකථං -පෙ- ඉ ති භවාභවකථං ඉති වා? කීටකමපි අකකමිත්වා මාරෙනති, භික්ඛුපි සමාධිමහා වාවෙනති?” ති. “සච්චං භගවා”.

63. විගරති බුද්ධො භගවා -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මං කථං කථා භික්ඛු ආමනොසී: “න භික්ඛවො, කට්ඨපාදකායො ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුකකට්ඨස්සා” ති.

64. අථ බො භගවා ඤාපගහෙ යථාභිරතනං විහරිත්වා යෙන බාරාණසී තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන බාරාණසී තදවසරි. තනුසුදං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදයෙ.

65. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා කට්ඨපාදකා පටිකඤ්ඤා” ති තාලතරුණෙ ඡේද්දපෙත්වා තාලපත්තපාදකායො ධාරෙතති. තාති තාලතරුණාති ඡින්නාති මිලායනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඩියනති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා තාලතරුණෙ ඡේද්දපෙත්වා තාලපත්තපාදකායො ධාරෙස්සතති? තාති තාලතරුණාති ඡින්නාති මිලායනති. එකිත්ථිං සමණා සක්‍යපුත්තියා ජීවං විතෙයෙනති” ති.

66. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායනානං ඩියනතානං විපාවෙනතානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො එතමඡ්ඤං ආරොවෙසුං. “සච්චං කීර භික්ඛවො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු තාලතරුණෙ ඡේද්දපෙත්වා තාලපත්තපාදකායො ධාරෙතති. තාති තාලතරුණාති ඡින්නාති මිලායනති”? ති. “සච්චං භගවා.”

60. එකල්හි සවගමහණෝ රු අලුයම් කාලයෙහි නැගිට දුවවහන් පය ලා ගෙන උස්තඩ ඇති ව මහතඩ ඇති ව බට බට යන හඩ නගන්නෝ නන් වැදුරුම් නිරිසන් කතා කරමින් එලිමහනෙහි සක්මන් කෙරෙත්. - එනම්: රාජකථා වොරකථා මහාමාතෘකථා සෙනාකථා භයකථා ආකාරකථා පානකථා වසනුකථා සයනකථා මාලාකථා ගකිකථා ඥාතිකථා යානකථා ග්‍රාමකථා නිගමකථා නගරකථා ජනපදකථා සත්‍රිකථා පුරුෂකථා ශූරකථා චීචිකථා කුමහස්ථානකථා (පැන්තොට හා පැන් ගෙනෙන දූසින් පිළිබඳ කථා) පුළුප්‍රෙනකථා නානාකථා ලොකනිමාණ-කථා සමුද්‍රකථා වැඩීම හා නො වැඩීම පිළිබඳ කථා යන මොහු ය. පණුවන් ද පාගා මරත්. භික්ෂූන් ද සමාධියෙන් තොර කෙරෙත්.

61. ආශාරහිත යම් ඒ භික්ෂූහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂූහු “සවගමහණෝ කෙසේ නම් රු අලුයම් කාලයෙහි නැගිට දුව වහන් පය ලා ගෙන උස්-හඩ ඇති ව මහතඩ ඇති ව බට බට යන හඩ නගන්නෝ නන් වැදුරුම් නිරිසන් කතා - එනම්: රාජකථා වොරකථා -පෙ- වැඩීම හා නොවැඩීම පිළිබඳ කතා යන නිරිසන් කතා කරමින් එලිමහනෙහි සක්මන් කරත් ද, පණුවන්ද පාගා මරත් ද, භික්ෂූන් ද සමාධියෙන් තොර කරත් දැයි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

62. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සවගමහණෝ රු අලුයම නැගිට දුවවහන් පය ලා ගෙන උස්තඩ ඇති ව මහතඩ ඇති ව බට බට යන හඩ නගන්නෝ නන් වැදුරුම් නිරිසන් කතා - රාජකථා වොරකථා -පෙ- වැඩීම හා නොවැඩීම පිළිබඳ කතා යන මේ නිරිසන් කතා කියමින් එලිමහනෙහි සක්මන් කරත් යනු සැබෑ ද? පණුවන් ද පාගා මරත්. භික්ෂූන් ද සමාධියෙන් තොර කෙරෙත් ද?”යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය”.

63. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගර්භා කලසේක -පෙ- ගරභා දූතමි කතා කොට “මහණෙනි, දුවවහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නෝ නම්, දුකුලාආචාර්ය වේ” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

64. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති වාක් කල් රජගහ හුවර වැඩ වාසය කොට බරණැස බලා වාරිකා කල සේක. පිළිවෙලින් වාරිකා කරණ සේන් බරණැස් හුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි බරණැස මිගදය නම් වූ ඉසිපතනියෙහි වසන සේක.

65. එකල්හි සවගමහණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දුව වහන් තනනම් කරණ ලද” යි තරුණ තල්ගස් සිදුවා තල්පතින් කල පාදකා = වහන් දරත්. ගොබ සිඳින ලද ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් තරුණ තල්ගස් සිදුවා තල්පතින් කල වහන් දරත් ද? කපා දැමූ ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ. ශාක්‍යපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ එකිනිසේව පෙලත්” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

66. භික්ෂූහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසූහ. එකල්හි ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සවග මහණෝ තරුණ තල්ගස් කපවා තල්පතින් කල වහන් දරත් ල. කපා දැමූ ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ ල. ඒ සැබෑ ද?” යි. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

67. විගරහී බුද්ධෝ භගවා “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොසපුරිසා තාලතරුණේ ඡේදපෙඤා තාලපත්තපාදුකායො ධාරෙස්සන්ති? තාති තාලතරුණාති ඡීන්තාති මිලායන්ති. ජීවසඤ්ඤිතො හි භික්ඛවෙ, මනුස්සාරුකඛසමිං. තෙතං භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදය -පෙ- විගරහීනා ධම්මං කථං කඤ්ඤා භික්ඛු ආමනොසී: ‘න භික්ඛවෙ, තාලපත්තපාදුකා ධාරෙතඛබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංඝ්ඤා’ තී.

68. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගහිසා භික්ඛු “භගවතා තාල-පත්තපාදුකා පටිකඛින්නා” තී වෙළතරුණේ ඡේදපෙඤා වෙළපත්තපාදුකායො ධාරෙන්නී. තාති වෙළතරුණාති ඡීන්තාති මිලායන්ති. මනුස්සා උඡ්ඤායන්ති, ඛිසන්ති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා වෙළතරුණේ ඡේදපෙඤා වෙළපත්තපාදුකායො ධාරෙස්සන්ති? තාති වෙළතරුණාති ඡීන්තාති මිලායන්ති. එකිඤ්ඤං සමණා සක්‍යපුත්තියා ජීවං විතෙඨෙනති” තී.

69. අස්සොසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුස්සානං උඡ්ඤායන්තානං ඛිසන්තානං විපාවෙන්තානං. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං -පෙ- “න භික්ඛවෙ, වෙළපත්තපාදුකා ධාරෙතඛබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛංඝ්ඤා” තී.

70. අථ බො භගවා බාඤ්ඤාසීයං යථාභීරතං විහරිතා යෙන හද්දියං තෙන වාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන වාරිකං වරමානො යෙන හද්දියං තදවසරි. තනුසුදං භගවා හද්දියෙ විහරති ජාතියාවනෙ.

71. තෙන බො පන සමයෙන හද්දියා භික්ඛු අනෙකවිහිතං පාදුක-මණ්ඩනානුයොගමනුසුන්නා විහරන්ති. තිණපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙ-නතිපි. මුඤ්ඤපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙනතිපි. බබ්බප්පාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙනතිපි. හින්නාලපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙනතිපි. කමලපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙනතිපි. කමලපාදුකං කරොන්තිපි. කාරාපෙනතිපි. ඊඤ්චන්ති උදෙදසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිවිතං අධිපඤ්ඤං.

72. යෙ තෙ භික්ඛු අපට්ඨන්තා තෙ උඡ්ඤායන්ති, ඛිසන්ති, විපාවෙනති: “කථං හි නාම හද්දියා භික්ඛු අනෙකවිහිතං පාදුකමණ්ඩනානුයොග-මනුසුන්නා විහරස්සන්ති? තිණපාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? මුඤ්ඤපාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? බබ්බප්පාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? හින්නාලපාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? කමල-පාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? කමලපාදුකං කරිස්සන්තිපි? කාරාපෙස්සන්තිපි? ඊඤ්චස්සන්ති උදෙදසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිවිතං අධිපඤ්ඤා”න්ති. අථ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමඤ්ඤං ආරොවෙසුං.

73. “සච්චං කිරි භික්ඛවෙ, හද්දියා භික්ඛු අනෙකවිහිතං පාදුකමණ්ඩ නානුයොගමනුසුන්නා විහරන්ති? තිණපාදුකං කරොන්තිපි? කාරාපෙනතිපි? මුඤ්ඤපාදුකං කරොන්තිපි? කාරාපෙනතිපි? බබ්බප්පාදුකං කරොන්තිපි? කාරාපෙනතිපි? හින්නාලපාදුකං කරොන්තිපි? කාරාපෙනතිපි? කමලපාදුකං කරොන්තිපි? කාරාපෙනතිපි? කමලපාදුකං කරොන්තිපි? කාරාපෙනතිපි? ඊඤ්චස්සන්ති උදෙදසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිවිතං අධිපඤ්ඤා?” නති. “සච්චං භගවා.”

67. භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “මහණෙනි, ඒ හිස් පුරුෂයෝ කෙසේ නම් තරුණ තල්ගස් කපවා තල්පතින් කළ වහන් දරන් ද? ගොව කපා දැමූ ඒ තරුණ තල්ගස් මැලවේ. මහණෙනි, මිනිස්සු ගස්වල පණ ඇත්තානු ය යන කල්පනා ඇත්තෝ වෙත්. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. -පෙ-” ගරහා දූහැමි කතා කොට “මහණෙනි, තල්පතින් කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචැත් වේ” යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.

68. එකල්හි සවගමහණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තල්පතින් කළ වහන් තහනම් කරණ ලද” යි තරුණ උණගස් කපවා උණපතින් කළ වහන් දරන්. කපා දැමූ ඒ ලපටි උණගස් මැලවේ. මිනිස්සු “ශාක්‍යපුත්‍රීය වූ ශ්‍රමණයෝ කෙසේ නම් ලපටි උණගස් කපවා උණපතින් කළ වහන් දරන් ද? කපා දැමූ ඒ ලපටි උණගස් මැලවේ. ශාක්‍ය පුත්‍රීය වූ ශ්‍රමණයෝ එකිනෙකාට පෙළන්” යි අවමන් කෙරෙත්. නිදා කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

69. භික්ෂූහු අවමන් කරණ නිදා කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ආසුහ. එකල්හි භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. -පෙ- “මහණෙනි, උණපතින් කළ වහන් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචැත් වේ” යි.

70. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් බරණැස් නුවර වාසය කොට හදදියනගරය බලා වාරිකාවෙහි වැසී සේක. පිළිවෙලින් වාරිකාවෙහි වඩිනා සේක් හදදියනගරයට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි හදදිය නගර සමීපයෙහි වූ ජාතියවන වෙහෙරෙහි වසන සේක.

71. එකල්හි හදදියනගර වැසි භික්ෂූහු නොයෙක් ලෙසින් වහන් සැරසීමෙහි එක්වන් යෙදී වසන්. තණවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. මුදුනණවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. බබුස්තණවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. කිකුල් (ඉඳි)කොළවහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. කමලතණ (සැවැන්න) වහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. පලස් (උණුලොම්) වහන් ද කෙරෙත්. කරවන්. උදෙසීම ද පිලිපිම ද අධිශීලය ද අධිවිනයය ද අධිප්‍රඥාව ද සිස් කෙරෙත්.

72. ආශා රහිත වූ යම් ඒ භික්ෂූහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂූහු “හදදිය නගර වැසි භික්ෂූහු කෙසේ නම් නොයෙක් ලෙසින් වහන් සැරසීමෙහි එක්වන් යෙදී වසන් ද? “තණවහන් කරන් ද? කරවන් ද? මුදුනණ-වහන් කරන් ද? කරවන් ද? බබුස්තණ වහන් කරන් ද? කරවන් ද? කිකුල්කොළවහන් කරන් ද? කරවන් ද? කමලතණවහන් කරන් ද? කරවන් ද? පලස්වහන් කරන් ද? කරවන් ද? උදෙසීම පිලිපිම අධිශීලය අධිවිනයය අධිප්‍රඥාව සිස් කරන් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. නිදා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ.

73. “මහණෙනි, හදදිය නගර වැසි භික්ෂූහු නොයෙක් ලෙසින් වහන් සැරසීමෙහි යෙදී වසන් ල. ඒ සැබෑ ද? තණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? මුදුනණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? බබුස්තණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? කිකුල්කොළවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? කමලතණවහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? පලස්වහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? උදෙසීම පිලිපිම අධිශීලය අධිවිනයය අධිප්‍රඥාව සිස් කෙරෙත් ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑය.”

74. විගර්හි බුද්ධො භගවා: “කථං හි නාම තෙ භික්ඛවෙ, මොඤ්ජුරිසා අනෙකච්ඡිතං පාදුකමණ්ඩනානුයොගමනුසුත්තා විහරිසුන්ති - තිණපාදුකං කරිසුන්ති? කාරාපෙසුන්ති? මුඤ්ජුපාදුකං කරිසුන්ති? කාරා-පෙසුන්ති? බබ්ඤ්ජපාදුකං¹ කරිසුන්ති? කාරාපෙසුන්ති? හින්නාල-පාදුකං කරිසුන්ති? කාරාපෙසුන්ති? කමලපාදුකං කරිසුන්ති? කාරාපෙසුන්ති? කමලපාදුකං කරිසුන්ති? කාරාපෙසුන්ති? කමලපාදුකං කරිසුන්ති? කාරාපෙසුන්ති? රිඤ්චිසුන්ති උදෙදසං පරිපුච්ඡං අඛිසීලං අඛිචිත්තං අඛිපඤ්ඤං.

75. “තෙතං භික්ඛවෙ, අපපසන්නානං වා පසාදය-පෙ- විගර්හිත්වා ධම්මං කථං කන්වා භික්ඛු ආමනෙත්ති: න භික්ඛවෙ, තිණපාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න මුඤ්ජුපාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න බබ්ඤ්ජපාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න හින්නාලපාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න කමලපාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න කමලපාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න සොවණණමයා පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න රුපිමයා² පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න මණ්ණමයා පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න වෙච්ඡරියමයා පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න ඵලිකමයා පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න කංසමයා පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න කාවමයා පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න තිපුමයා පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න සීසමයා පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. න තමබ්ලොහමයා පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටසු. න ච භික්ඛවෙ, කාවි සඛකමනීයා පාදුකා ධාරෙත්ඛබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටසු. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, තිසුසා පාදුකායො³ ධුට්ඨානීයා අසඛකමනීයායො: වච්චපාදුකං පසුච්චපාදුකං ආචමනපාදුකං”න්ති.

76. අඵ බො භගවා හද්දිසෙ යථාභිත්තං විහරිත්වා යෙන සාවඤ්චි තෙන චාරිකං පකකාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවඤ්චි තදචසරි. තත්‍ර සුදා භගවා සාවඤ්චියං විහරති ඡෙත්චගෙන අනාඨපිණ්ඩිකසු ආරාමෙ.

77. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු අචිරවනීයා නදියා ගාචීනං නරන්තීනං විසාණෙසුපි ගණහන්ති. කණෙණසුපි ගණහන්ති. ගීවායපි ගණහන්ති. ඡෙප්පායපි⁴ ගණහන්ති. පිට්ඨිමපි අභිරුහන්ති. උත්තචිත්තාපි අඛගජාතං ජුපන්ති. වච්ඡතරිමපි ඔගාගෙත්වා මාරෙත්ති.

78. මනුසුං උඡ්ඤායන්ති, ඛියන්ති, විපාවෙන්ති: “කථං හි නාම සමණා සකාපුත්තියා ගාචීනං නරන්තීනං විසාණෙසුපි ගහෙසුන්ති? කණෙණසුපි ගහෙසුන්ති? ගීවායපි ගහෙසුන්ති? ඡෙප්පායපි ගහෙසුන්ති? පිට්ඨිමපි අභිරුහිසුන්ති? උත්තචිත්තාපි අඛගජාතං ජුපිසුන්ති? වච්ඡතරිමපි ඔගාගෙත්වා මාරෙසුන්ති? සෙය්‍යථාපි ගිචී කාමතොගිතො?” ති.

79. අසුසාසුං බො භික්ඛු තෙසං මනුසුන්තං උඡ්ඤායන්නානං ඛියන්නානං විපාවෙන්තානං. අඵ බො භගවා භික්ඛු භගවතො ඵතමන්ථං ආරොවෙසුං: “සච්චං කීර භික්ඛවෙ, -පෙ- සච්චං භගවා.”

1. “පබ්ඤ්ජපාදුකා” ම ඡ සං. 2. “රුපිමයා” ම ඡ සං. 3. “පාදුකා” ම ඡ සං. 4. “ඡෙප්පායපි” ම ඡ සං. “ඡෙප්පායමපි” P T S අ චි. තොචි. ඡ චි.

74. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ “මේ සිස් පුරුෂයෝ කෙසේ නම් නොයෙක් ලෙසින් පාදකා සැරසීමෙහි යෙදී වසන් ද? තණ පාදකා කෙරෙත් ද? කරවන් ද? මුද්‍රතණ පාදකා කෙරෙත් ද? කරවන් ද? බබුස්තණ පාදකා කෙරෙත් ද? කරවන් ද? කිතුල්කොළපාදකා කෙරෙත් ද? කරවන් ද? කමලතණ පාදකා කෙරෙත් ද? කරවන් ද? පලස්වහන් කෙරෙත් ද? කරවන් ද? උදෙසීම පිළිපිසීම අධිශීලය අධිවිතතය අධිප්‍රඥව සිස් කෙරෙත් ද?” යි ගැරඹූ සේක.

75. “මහණෙනි, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ යි -පෙ- ගරහා දූහැමි කතා කොට ‘මහණෙනි, තණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. මුද්‍රතණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. බබුස්තණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. කිතුල්කොළපාදකා නො දැරිය යුතු ය. කමලතණපාදකා නො දැරිය යුතු ය. පලස්පාදකා නො දැරිය යුතු ය. රතීන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. රිදියෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. මිණියෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. වෙරළමිණියෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. පළිඟුයෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. කස්ලොහයෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. කදමිණි(වීදුරු)යෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. ඊයමෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. කළුරියමෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. තම් ලොහයෙන් කළ පාදකා නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ” යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, ගණ යා හැකි (පය ලා ඇවිද්ද හැකි) කිසි (යම්) පාදකා නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලා ඇවැත් වේ. මහණෙනි, සචිර ව (එහි ම) තිබෙන, තැන තැන ගණ යා නො හැකි වූ වැසිකිලිපාදකාව කෙසකිලිපාදකාව දියකිස සාහන පාදකාව යන පාදකා තුණක් අනුදනිමි” යි.

76. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හද්දියනගරයෙහි කාමැති තාක් කල් වාසය කොට සැවැත්නුවර බලා වාරිකාවෙහි වැසී සේක. පිලිවෙලින් වාරිකාවෙහි වසිනා සේක් සැවැත් නුවරට පැමිණියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි සැවැත්නුවර සේවනායෙහි වූ අනේපිඬු සිටුවුගේ ආරාමයෙහි වසන සේක.

77. එකල්හි සවගමහණෝ අවිරවනීගංගාවෙන් එතෙර වන්නා වූ දෙනුන්ගේ අං ද අල්වා ගණිත්. කන් ද අල්වා ගණිත්. බෙල්ල ද අල්වා ගණිත්. නගුට ද අල්වා ගණිත්. පිටට ද නගිත්. රාගයෙන් රන් වූ සිත් ඇත්තාහු රහසග ද ස්පඨී කෙරෙත්. නාඹු වැසිදෙන ද දියෙහි ගිල්වා මරත්.

78. මිනිස්සු “ආකාශපුත්‍රිය වූ ශ්‍රමණයෝ කාමහොභී ගිහින් සේ කෙසේ. නම් (ගහින්) එතෙර වන්නා වූ දෙනුන්ගේ අං අල්වා ගණිත් ද? කන් අල්වා ගණිත් ද? බෙල්ල අල්වා ගණිත් ද? නගුට අල්වා ගණිත් ද? පිටට නගිත් ද? රාගයෙන් රන් වූ සිත් ඇති ව රහසග ස්පඨී කරත් ද? නාඹුවැසිදෙනුන් දියෙහි ගිල්වා මරත් ද?” යි අවමන් කෙරෙත්. තිත්ද, කෙරෙත්. දෙස් කියත්.

79. භික්ෂුහු අවමන් කරණ තිත්ද කරණ දෙස් කියන ඒ මිනිසුන්ගේ කතාව ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ. “මහණෙනි, සැබෑ ද? -පෙ- භාග්‍යවතුන් වහන්ස සැබෑ ය.”

80. විගරහි බුද්ධො භගවා -පෙ- විගරහිත්වා ධම්මං කථං කථවා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, ගාථීනං විසාණෙසු ගභෙනබ්බං. න කණ්ණෙසු ගභෙනබ්බං. න ගීවාය ගභෙනබ්බං. න ඡේප්පාය ගභෙනබ්බං. න පිට්ඨි අභිරුහිතබ්බා. යො අභිරුගෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා. න ච භික්ඛවෙ, රතතවිනෙතන අභිගජාතං ජුපිතබ්බං. යො ජුපෙය්‍ය, ආපනති ථුලලව්වෙස්සා. න චච්ඡතරී මාරෙතබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො” ති.

81. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු යානෙන යායනති ඉන්ද්‍රියතෙතනපි පුරිසනතරෙන පුරිසයුතෙතනපි ඉන්ද්‍රියතරෙන. මනුස්සා උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගඛගාමෙතියායා” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- “න භික්ඛවෙ, යානෙන යාසිතබ්බං. යො යායෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛටස්සා” ති.

82. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙසු සාවන්ථිං ගච්ඡන්තො භගවනං දස්සනාය අනතරාමගෙහ ගිලානො හොති. අථ බො සො භික්ඛු මග්ගා ඔක්කමම අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමුලෙ නිසීදි.

83. මනුස්සා නං භික්ඛුං පසසිත්වා¹ එතදවොචු: “කභං භනෙත, අයෙසා ගම්ඤ්ඤති” ති. “සාවන්ථිං බො අභං ආට්ඨිසො, ගම්ඤ්ඤාමි භගවනං දස්සනායා” ති. “එහි භනෙත, ගම්ඤ්ඤාමා” ති. “නාභං ආට්ඨිසො, සකෙකාමි. ගිලානොමහි” ති. “එහි භනෙත, යානං අභිරුගා” ති. “අලං ආට්ඨිසො, පටිකක්ඛනං භගවතා යාන” නති. කුක්කුච්චායනො යානං නාභිරුහි.

84. අථ බො සො භික්ඛු සාවන්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛුනං එතමන්ථං ආරොවෙසි. භික්ඛු භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස යාන” නති.

85. අථ බො භික්ඛුනං එතදහොසි: “ඉන්ද්‍රියතනං නු බො පුරිසයුතනං නු බො” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, පුරිසයුතනං හන්ථවටඨක” නති.

86. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො යානුඤ්ඤාතෙන මාලුකතරං අථාසු අහොසි. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සිවිකං පාටඞ්ඛි” නති.

87. තෙන බො පන සමයෙන ජබ්බග්ගියා භික්ඛු උච්චාසයන මහාසයනාති ධාරෙතති. සෙය්‍යථීදං: ආසන්දිං පලලඞ්ඛං ගොණකං වින්තකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විකතිකං උදුලොමිං² එකනතලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හන්ථන්ථරං අස්සන්ථරං රථන්ථරං අජිතප්පවෙණිං³ කාදලිමිගපවරපච්චන්ථරණං⁴ සඋතතරච්ඡදං උභතො ලොභිතකුපධානං⁵.

1. “දිසවා” ම ඡ සං.
 2. “උදුලොමිං” ම ඡ සං. 3. අජිතපවෙණිං” ම ඡ සං.
 4. “කාදලිමිගපවරපච්චන්ථරණං” ම ඡ සං. 5. “ලොභිතකුපධානනති” ම ඡ සං.

80. භාග්‍යවන් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරඹු සේක. -පෙ- ගරභා දූහාමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, දෙනුන්ගේ අං නො (අල්වා) ගත යුතු ය. කන් නො (අල්වා) ගත යුතු ය. බෙල්ල නො (අල්වා) ගත යුතු ය. නගුට නො (අල්වා) ගත යුතු ය. පිටට නො නැගිය යුතු ය. යමෙක් නගින්නේ නම්, දුකුලාආච්චන් වේ. මහණෙනි, රාගයෙන් රන් වූ සිතීන් අඛණ්ඩතා නො පහල යුතු ය. යමෙක් පහස්නේ නම් පුලසිආච්චන් වේ. වාසිනැහැඹිය නො මැරිය යුතු ය. යමෙක් මරන්නේ නම්, ආච්චන් පරිදි කරවිය යුතු” යි.

81. එකල්හි සචගමහණෝ දෙනුන් යෙදූ පිරිමිරියැදුරා ඇති පිරිමිසතුන් යෙදූ ගැණුරියැදුරා ඇති යානයෙන් යෙත්. මිනිස්සු “ගඹගා උත්සව ක්‍රීඩා පිණිස (යන්නේ) යම් සේ ද, එ මෙතැ” යි අවමන් කෙරෙත්. තිත්ද කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, යානයෙන් නො යා යුතු ය. යමෙක් යන්නේ නම්, දුකුලාආච්චන් වේ” යි.

82. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස කොසොල්දනව්වෙහි වූ සැවැත්තුවරට යන්නේ අතරමග දී ගිලන් වූයේ වේ. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ මාතියෙන් ඉවත් ව එක්තරා ගසක් මුල හුන්නේ ය.

83. මිනිස්සු ඒ මහණහු දැක “සාමිනි වහන්සේ කොහි වසිනා සේක් ද” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස සැවැත්තුවරට යන්නෙමි” යි. “සාමිනි, (එසේ නම්) වසින්ත, යන්නෙමු” යි. “ඇවැත්නි, මම යා නො හැක්කෙමි. ගිලන්මි” යි. “එන්න, සාමිනි, යානයට නගින්න” යි. “ඇවැත්නි, වුවමනා නැත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යානය තහනම් කරණ ලදී” යි. සැක කරන්නේ යානයට නො නැංගේ ය.

84. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ සැවැත්තුවරට ගොස් භික්ෂුන්ට මේ කරුණ සැලකලේ ය. භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිලනුට යානය අනුදනිමි” යි.

85. එකල්හි භික්ෂුන්ට “ගැණු සතුන් යෙදූ යානය ද? (නොහොත්) පිරිමි සතුන් යෙදූ යානය ද?” යි මේ සිත් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, (ගොන් ආදී) පිරිමිසතුන් යෙදූ අතින් අදිනා යානය අනුදනිමි” යි.

86. එකල්හි එක්තරා මහණකුට යානය ගැස්සීමෙන් ඉතා දැඩි අපහසුවෙක් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, සිවිකාව (දෝලාව) හිදෙළුව (පල්ලාක්කිය) අනුදනිමි” යි.

87. එකල්හි සචගමහණෝ උසසුන් මහසුන් දරන්: දික් හහලා පුටුව, පලහ, මහාකොඳුපලස, විසිතුරු එළොම් ඇතිරිය, එළොම් සුදු ඇතිරිය, ගනප්පරතුඇතිරිය, පුලුන් බහා කල තුලිකාව (ගුදිරිය), සිංහවංශාසුදී රූපයන්ගෙන් විසිතුරු එළොම් ඇතිරිය, එක්පසෙක නැගි ලොම් ඇති එළොම් ඇතිරිය, දෙපස නැගි ලොම් ඇති එළොම් ඇතිරිය, රන් කම් කල නුලෙන් විසු ඇතිරිය, රණින් මුසු නිතිරිහුසින් කල ඇතිරිය, සොළොස් නලහනන්ට නැටිය කැකි පමණින් එළොමින් කල මහ ඇතිරිය, ඇතු පිට ලන ඇතිරිය, අසු පිට ලන ඇතිරිය, රියෙහි අතුරණ ඇතිරිය, අලුත් දිවිසමින් ඇඳ පමණට කල ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කල උතුම් ඇතිරිය, රතු වියන් සහිත වූ හිස් දොර පාමුල රතු කන්වැසින් තැබූ අසුන යන මොහු ය.

88. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිණ්ඩනතා පසසිත්වා උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමහොගිනෝ” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- “න භික්ඛවෙ, උච්චාසයනමහාසයනාති ධාරෙතබ්බාති. සෙය්‍යපීදං: ආසන්දී පලලඛෙකා ගොණකො විතතකො පටිකා පටලීකා තුලීකා විකතිකා උදදලොමී එකනනලොමී කට්ඨස්සං කොසෙය්‍යං ඝුත්තකං හන්ඨන්ථරං අස්සන්ථරං රථන්ථරං අජීනප්පවෙණී කාදලීමිගපවරපච්චන්ථරණං සඋත්තරච්ඡදං උභතො ලොභිතකුපධානං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

89. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා උච්චාසයනමහාසයනාති පටිකතිනනාති” ති මහාවමානි ධාරෙනති: සීහවමමං බ්‍යග්ගවමමං දීපිවමමං. තාති මඤ්චප්පමාණෙනපි ඡිත්තාති හොතති. පීඨප්පමාණෙනපි ඡිත්තාති හොතති. අනෙතාපි මඤ්ච පඤ්ඤානනාති හොතති. බහිපි මඤ්ච පඤ්ඤානනාති හොතති. අනෙතාපි පීඨෙ පඤ්ඤානනාති හොතති. බහිපි පීඨෙ පඤ්ඤානනාති හොතති. මනුස්සා විහාරවාරිකං ආභිණ්ඩනතා පසසිත්වා උජ්ඣායනති, බියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමහොගිනෝ” ති. භගවතො එතමන්ථං ආරොවෙසුං. -පෙ- “න භික්ඛවෙ, මහාවමානි ධාරෙතබ්බාති: සීහවමමං බ්‍යග්ගවමමං දීපිවමමං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපතති දුක්ඛටස්සා” ති.

90. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛු “භගවතා මහාවමානි පටිකතිනනාති” ති ගොවමමානි ධාරෙනති. තාති මඤ්ච-ප්පමාණෙනපි ඡිත්තාති හොතති. පීඨප්පමාණෙනපි ඡිත්තාති හොතති. අනෙතාපි මඤ්ච පඤ්ඤානනාති හොතති. බහිපි මඤ්ච පඤ්ඤානනාති හොතති. අනෙතාපි පීඨෙ පඤ්ඤානනාති හොතති. බහිපි පීඨෙ පඤ්ඤානනාති හොතති.

91. අඤ්ඤාතරොපි පාපභික්ඛු අඤ්ඤාතරස්ස පාපුපාසකස්ස කුලුපගො¹ හොති. අථ බො සො පාපභික්ඛු පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවීවරමාදය යෙන තස්ස පාපුපාසකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදී. අථ බො සො පාපුපාසකො යෙන සො පාපභික්ඛු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා නං පාපභික්ඛුං අභීවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී.

92. තෙන බො පන සමයෙන තස්ස පාපුපාසකස්ස වච්ඡකො හොති නරුණකො අභීරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො විත්‍රො සෙය්‍යථාපි දීපිච්ඡාපො. අථ බො සො පාපභික්ඛු තං වච්ඡකං සකකච්චං උපනිජ්ඣායති. අථ බො සො පාපුපාසකො තං පාපභික්ඛුං එතදවොච: “කීස්ස භනෙත, අයේ‍යා ඉමං වච්ඡකං සකකච්චං උපනිජ්ඣායති” ති. “අන්ථො මෙ ආචුසො, ඉමස්ස වච්ඡකස්ස වමෙතනා” ති. අථ බො සො පාපුපාසකො තං වච්ඡකං වධිත්වා වමමං විධුතිත්වා තස්ස පාපභික්ඛුනො පාදසී. අථ බො සො පාපභික්ඛු තං වමමං සඛ්ඝාටියා පටිච්ඡාදෙත්වා අගමාසී.

1. “කුලුපකො” ම ඡ සං.

88. විහාරවාරිකාවෙහි ඇවිදින මිනිස්සු දැක “කාමහොගී ගිහින් සේ ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්ද, කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුලහ. “මහණෙනි, උසසුන් මහසුන් නො දැරිය යුතු ය. එනම් දික්සහලාපුටුව, පලහ, මහකොළපලස, විසිතුරු එළලොම් ඇතිරිය, එළලොම් සුදු ඇතිරිය, ගතපුප් රතු ඇතිරිය, පුළුන් බහා කල බිසිය, සිංහව්‍යාසුරාපයන්ගෙන් විසිතුරු එළලොම් ඇතිරිය, එක්පසෙක නැගි ලොම් ඇති එළලොම් ඇතිරිය, දෙපස නැගි ලොම් ඇති එළලොම් ඇතිරිය, රත්කම් කල නුලෙන් විසු ඇතිරිය, රණින් මුසු තිහිරිහුසින් කල ඇතිරිය, නලහනන් සොළොසකට නැටිය හැකි පමණින් එළලොම් කල ඇතිරිය, ඇතු පිට ලන ඇතිරිය, අසු පිට ලන ඇතිරිය, රියෙහි අතුරණ ඇතිරිය, අඳුන්දිවිසමන් ඇඳ පමණින් කල ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමන් කල උතුම් ඇතිරිය, රතු වියන් සහිත වූ (හිස පය) දෙපස රතුකන්වැසින් තැබූ අසුක යන මොනු ය. යමෙක් (මේ අසුන්) දරන්නේ නම්, දුකුලාආචාන් වේ” යි.

89. එකල්හි සවගමහණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් උසසුන් මහසුන් තහනම් කරණ ලද” යි සිංහසම් වගසම් දිවිසම් යන මහසම් දරන්. ඒ සම් ඇඳ පමණට ද සිඳින ලද්දේ වේ. පුටු පමණින් ද සිඳින ලද්දේ වේ. ඇඳේ ද පණවන ලද්දේ වේ. ඇඳින් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවේ ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවෙන් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ. විහාරවාරිකාවෙහි ඇවිදින මිනිස්සු දැක “කාමහොගී ගිහින් සේ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්ද, කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකුලහ. “මහණෙනි, සිංහසම් වගසම් දිවිසම් යන මහසම් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචාන් වේ” යි.

90. එකල්හි සවගමහණෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මහසම් තහනම් කරණ ලද” යි ගෙරිසම් දරන්. ඒ ගෙරිසම් ඇඳ පමණට ද සිඳින ලද්දේ වේ. පුටු පමණට ද සිඳින ලද්දේ වේ. ඇඳේ ද පණවන ලද්දේ වේ. ඇඳෙන් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවේ ද පණවන ලද්දේ වේ. පුටුවෙන් පිටත ද පණවන ලද්දේ වේ.

91. එක්තරා පව්වු මහණෙක් එක්තරා පාපි උපාසකයකුගේ කුලුපහ වේ. එකල්හි ඒ පාපි හිඤ්ඤ තෙමේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පොරවා පාසිටුරු ගෙණ ඒ පාපි උපාසකයාගේ ගෙට ගියේ ය. ගොස් පැණවූ අසුතෙහි හුන්නේ ය. ඉක්බිති ඒ පව්වු උවසු තෙමේ ඒ පව්වු මහණ වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ ඒ පව්වු මහණ සකසා වැඳ පසෙක හුන්නේ ය.

92. එකල්හි ඒ පාපි උපාසකයාගේ තරුණ වූ මනා රු ඇති දැකුම්කලු සතුව එළවන දිවිපැව්වකු සේ විසිතුරු පැහැ ඇති වස්සෙක් වේ. ඒ පාපි හිඤ්ඤ තෙමේ ඒ වස්සා ගැණ ඉතා ඕනෑකමින් සලකා බලයි. එවිට ඒ පාපි උපාසක තෙමේ ඒ පාපි හිඤ්ඤහට “කවරහෙයින් සවාමිනි, සවාමීන් වහන්සේ මේ වස්සා ගැණ ඉතා ඕනෑකමින් සිතා බලන් ද” යි මෙය ඇසී ය. “ඇවැත්නි, මේ වස්සාගේ සමින් මට වැඩෙක් තිබේ.” ඉක්බිති ඒ පාපි උපාසක තෙමේ ඒ වස්සා මරා හම උපුටා ඒ පාපි හිඤ්ඤහට දුන්නේ ය. ඉන් පසු ඒ පාපි හිඤ්ඤ තෙමේ ඒ හම සහල සිටුවෙත් වසා ගෙණ ගියේ ය.

93. අඵ බො සා ගාඪී වච්ඡගිඤ්ඤී තං පාපභික්ඛං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්භි. භික්ඛු ඵවමාහංසු: “කිංසා ත්‍යායං ආට්ඨසො, ගාඪී පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්භො” ති.¹ “අහමපි බො ආට්ඨසො, න ජානාමි කෙත ම්‍යායං ගාඪී පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබ්භො” ති.

94. තෙන බො පන සමයෙන තස්ස පාපභික්ඛනො සඛ්ඝාටි ලොභිතෙන මකඛිතා හොති. භික්ඛු ඵවමාහංසු: “අයං පන තෙ ආට්ඨසො, සඛ්ඝාටි කීං කතා?” ති. අඵ බො සො පාපභික්ඛ භික්ඛුතං ඵතමජ්ඣං ආරොවෙසි. “කීං පන තං ආට්ඨසො, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසී” ති. “ඵවමාට්ඨසො” ති. යෙ තෙ භික්ඛු අපච්චර්ඡා, තෙ උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “කථං භි නාම භික්ඛු පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසසී? නනු භගවතා අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතො ගරභිතො? පාණාතිපාතා වෙරමණී පසජ්ඣා” ති. අඵ බො තෙ භික්ඛු භගවතො ඵතමජ්ඣං ආරොවෙසුං. අඵ බො භගවා ඵතසමිං නිදුතෙ ඵතසමිං පකරණෙ භික්ඛුසඛ්ඝං සනතිපාතාපෙත්වා තං පාපභික්ඛං පට්ඨවුඡ්ඡි. “සච්චං කිර තං භික්ඛු පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසී” ති. “සච්චං භගවා”.

95. විහරභි බුඤ්ඤො භගවා: “කථං භි නාම තං මොඝපුරිස, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසසී? නනු මයා මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතො ගරභිතො? පාණාතිපාතා වෙරමණී පසජ්ඣා? තෙනං මොඝපුරිස, අපසසන්තානං වා පසාදය. -පෙ- විගරභිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛු ආමනෙතසි: “න භික්ඛවෙ, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙතබ්බං. යො සමාදපෙය්‍ය, යථා ධම්මො කාරෙතබ්බො. න භික්ඛවෙ, ගොචම්මං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛකට්ඨසා. න ච භික්ඛවෙ, කිඤ්චී චම්මං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛකට්ඨසා” ති.

96. තෙන බො පන සමයෙන මනුස්සානං මඤ්ඤොපි² පිඨච්චි වම්මොනඤ්ඤාති හොනති වම්මචිතඤ්ඤාති. භික්ඛු කුක්ඛච්චායන්තා නාභිතිසී-දනති. භගවතො ඵතමජ්ඣං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිභිචිකට්ඨං³ අභිතිසීදිදුං. නතෙච අභිතිපඡ්ඡදු” තති.

97. තෙන බො පන සමයෙන විහාරා වම්මච්චෙට්ඨි ඔගුම්භියනති.⁴ භික්ඛු කුක්ඛච්චායන්තා නාභිතිසීදනති. භගවතො ඵතමජ්ඣං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, බඤ්ඤාතමතං අභිතිසීදිදු” තති.

98. තෙන බො පන සමයෙන ඡබ්බගභියා භික්ඛු සඋපාහනා ගාමං පච්චසනති. මනුස්සා උජ්ඣායනති, ඛියනති, විපාවෙනති: “සෙය්‍යථාපි ගිභී කාමකොගිතො” ති. භගවතො ඵතමජ්ඣං ආරොවෙසුං. “න භික්ඛවෙ, සඋපාහනෙන ගාමො පච්චිතබ්බො. යො පච්චෙය්‍ය, ආපනති දුක්ඛකට්ඨසා” ති

99. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. න සකෙකාති විනා උපාහනෙ න ගාමං පච්චිදුං. භගවතො ඵතමජ්ඣං ආරොවෙසුං. “අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුතා සඋපාහනෙන ගාමං පච්චිදු” තති.

1 “අනුබ්භි” ම ඡ සං. “අනුබ්භො” සී ඉ. 2. “මඤ්ඤොපි” ම ඡ සං.
3. “ගිභිචිකට්ඨං” ම ඡ සං. 4. “ඔගුම්භියනති” ම ඡ සං.

93. ඒ වේලෙහි වස්සා කෙරෙහි ගිජු වූ ඒ දෙන ඒ පව්වු මහණහු පසු පස ලුහුබැඳ ගියා ය. “ඇවැත්නි, කුමක් නිසා මේ දෙන තා පසු පස ලුහුබැඳ ඒ දෑ” යි භික්ෂුහු මෙසේ ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මේ දෙන මා පසු පස කුමක් හෙයින් ලුහුබැඳ එන්නී දෑ” යි මමන් නො දනිමි.

94. එකල්හි ඒ පාපී භික්ෂුහුගේ සහලසිටුර ලෙසින් වැකුනේ වේ. “ඇවැත්නි, තාගේ සහලසිටුර කුමක් කෙළේ දෑ” යි භික්ෂුහු මෙසේ ඇසූහ. එවිට ඒ පාපී භික්ෂුතෙමේ භික්ෂුන්ට මේ කරුණ ප්‍රකාශ කළේ ය. “කිමෙක් ද ඇවැත්නි, තෝ සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද?” “ඇවැත්නි, එසේ ය.” අලොච්ඡ වූ යම් ඒ භික්ෂුහු වෙත් ද, ඒ භික්ෂුහු “කෙසේ නම් මහණෙක් සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවා ද? භාග්‍ය වතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ලෙසින් සතුන් මැරීම ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? සතුන් මැරීමෙන් වැලකීම පසස්තා ලද්දේ නො වේ දෑ” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි භික්ෂුසම්ඝයා රැස් කරවා ඒ පව්වුමහණහුගෙන් විවාල සේක. “මහණ, සැබෑ ද? තෝ සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සැබෑ ය.”

95. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගැරහු සේක. “සිස් පුරුෂය, කෙසේ නම් තෝ සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් කරවූයෙහි ද, සිස් පුරුෂය, මා විසින් සතුන් මැරීම නොයෙක් ලෙසින් ගරහන ලද්දේ නො වේ ද? සතුන් මැරීමෙන් වැලකීම පසස්තා ලද්දේ නො වේ ද? සිස් පුරුෂය, මෙය නො පැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ නො වේ. -පෙ- ගරහා දැහැමි කතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, සතුන් මැරීමෙහි සමාදන් නො කරවිය යුතු ය. යමෙක් සමාදන් කරවන්නේ ද, ඇවැත් පරිදි කරවිය යුතු ය. මහණෙනි, ගෙරිසම් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ. මහණෙනි, කිසි හමක් නො දැරිය යුතු ය. යමෙක් දරන්නේ නම්, දුකුලාආචැන් වේ” යි.

96. එකල්හි මිනිසුන්ගේ ඇඳ ද පුටු ද සම් වද්දන ලද්දේ වෙයි. භික්ෂුහු කුකුස් කරන්නෝ නො හිඳිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිහින් සතු ඇඳපුටුවල හිඳින්නටත් එහි නො නිදන්නටත් අනුදනිමි” යි.

97. එකල්හි විහාරයෝ සම්වැටියෙන් වෙලා බඳිනු ලැබෙත්. භික්ෂුහු කුකුස් කරන්නෝ නො හිඳිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, බැඳුම්පමණ නිසා හිඳින්නට අනුදනිමි” යි.

98. එකල්හි සවගමනණෝ වහන් සහිත ව ගමට පිවිසෙත්. මිනිස්සු “කාමහොහි ගිහින් වැනි ය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දෙස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, වහන් සහිත ව ගමට නො පිවිසිය යුතු ය. යමෙක් පිවිසෙන්නේ නම්, දුකුලා ආචැන් වේ” යි.

99. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් තෙමේ ගිලන් වෙයි. වහන් නැති ව ගමට පිවිසෙන්නට අපොහොසත් වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකලහ. “මහණෙනි, ගිලන්මහණහු විසින් වහනින් යුක්ත ව ගම් වැදීම අනුදනිමි” යි.

100. තෙන බො ජන සමයෙන ආයසමා මහාකල්වායනො අවනාහිසු විහරති කුරුරසරෙ¹ පපානෙ² පබ්බතෙ. තෙන බො ජන සමයෙන සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො³ ආයසමතො මහාකල්වායනස්ස උපට්ඨාකො හොති.

101. අඵ බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො යෙනායසමා මහා-කල්වායනො තෙනුපසිකමි. උපසසිකමිත්වා ආයසමනනං මහාකල්වායනං අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසීනො බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො ආයසමනනං මහාකල්වායනං එතදවොච: “යථා යථාහං භනෙන, අයෙයන මහාකල්වායනෙන ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසීදං සුකරං අගාරං අජක්ඛාවසනා එකනනපරිපුණ්ණං. එකනනපරිපුණ්ණං සසිඛලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිද්දං. ඉච්ඡාමහං භනෙන, කෙසමස්සුං ඕහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිද්දං. පබ්බාජෙද්දු මං භනෙන අයෙයා මහාකල්වායනො” ති.⁴ “දුක්කාරං බො සොණ, යාවච්චං එකසෙය්‍යං එකභතනං බ්‍රහ්මචරියං චරිද්දං. ඉච්ඡිස්ස ත්වං සොණ, තනෙඵච අගාරිකභුතො බුද්ධානං සාසනං අනුයුස්සඤ්ඤාලයුතනං එකසෙය්‍යං එකභතනං බ්‍රහ්මචරියං” නති.

102. අඵ බො සොණස්ස උපාසකස්ස කුට්ඨිකණ්ණස්ස යො අගොසි පබ්බජානිසසිඛාරො, සො පට්ටපස්සමහි. දුතියමපි බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො -පෙ- තතියමපි බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො යෙනායසමා මහාකල්වායනො තෙනුපසිකමි. උපසසිකමිත්වා ආයසමනනං මහාකල්වායනං අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසීනො බො සොණො උපාසකො කුට්ඨිකණ්ණො ආයසමනනං මහාකල්වායනං එතදවොච: “යථා යථාහං භනෙන අයෙයන මහාකල්වායනෙන ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නසීදං සුකරං අගාරං අජක්ඛාවසනා එකනනපරිපුණ්ණං එකනනපරිපුණ්ණං සසිඛලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිද්දං. ඉච්ඡාමහං භනෙන, කෙසමස්සුං ඕහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිද්දං. පබ්බාජෙද්දු මං භනෙන, අයෙයා මහාකල්වායනො” ති. අඵ බො ආයසමා මහාකල්වායනො සොණං උපාසකං කුට්ඨිකණ්ණං පබ්බාජෙසි.

103. තෙන බො ජන සමයෙන අවනාහිදක්ඛිණාපථො අප්පභිකඛුකො හොති. අඵ බො ආයසමා මහාකල්වායනො තිණ්ණං වස්සානං අච්චයෙන කිචෙත්ත කසිරෙණ තතො තතො දසවග්ගං භිකඛුසසිසං සනතිපාතාපෙත්වා ආයසමනනං සොණං උපසමපාදෙසි.

104. අඵ බො ආයසමතො සොණස්ස වස්සං චුත්ථස්ස රතොගතස්ස පතිසලලිනස්ස එවං චෙතසො පරිචිතකොකා උදපාදි: “සුතොයෙව බො මෙ සො භගවා ‘එදිසො ච එදිසො චා’ ති. න ච මයා සමමුඛා දිට්ඨො. ගචේඤ්ඤාහං තං භගවනනං දස්සිනාය අරගනනං සමමාසමුද්ධං, සචෙ මං උපජක්ඛායො අනුජානෙය්‍යා” ති.

1. “කුරුරසරෙ” ම ඡ සං. 2. “පපනකෙ” ම ඡ සං.
 3. “කොට්ඨිකණ්ණො” අට්ඨකපා.
 4. “එවං චුත්තෙ ආයසමා මහාකල්වායනො සොණං උපාසකං කුට්ඨිකණ්ණං එතදවොච” සි.

100. එකල්හි ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිර තෙමේ අවනන් ජනපදයෙහි කුරුසර නගරයෙහි ප්‍රපානපථිතයෙහි වාසය කරයි. එකල්හි කුටිකණ්ණ නම් වූ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ගේ උපසථායක වේ.

101. දිනක් කුටිකණ්ණ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන් සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් කුටිකණ්ණ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ට මෙය සැලකලේ ය: “සුමානී, ආයතී වූ මහාකාන්‍යායනයන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධම්මය මි යම් පරිද්දෙකින් මම දනිමි ද, එකාන්තයෙන් පරිපූණි වූ හැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සඛලිබ්‍හි* වූ මේ බ්‍රහ්මවයතීයෙහි හැසිරීම ගිහිගෙයි වසන්නහුට පහසු නොවේ. සුමානී, මම කෙස් රැවුල් බහා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙමි. සුමානී වූ මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා”යි. “සොණ, දිවිහිමි කොට එක් සයනයක් ඇති එක් වේලේ බත් ඇති බඹසර විසීම පහසු නොවේ. සොණ, එබැවින් නෝ ගිහි වූයේ බුදුන්ගේ අනුශාසනය වූ කාලානුරූප වූ එක් සයනයක් ඇති එක් වේලේ බත් ඇති ඒ බ්‍රහ්මවයතීයෙහිම (අටසිල්හි) යෙදෙව” යි.

102. ඉක්බිති කුටිකණ්ණසොණ උපාසකයාහට ඇති වූ පැවිදි වීමේ නියුණු අදහස සංසිදී ගියේ ය. දෙවනු ද කුටිකණ්ණසොණ උපාසක තෙමේ -පෙ- නෙවනු ද කුටිකණ්ණසොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමත් වූ මහාකාන්‍යායන තෙරුන් සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් කුටිකණ්ණ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ට මෙය සැලකලේ ය: “සුමානී, මම ආයතී වූ මහාකාන්‍යායනයන් වහන්සේ විසින් දෙසන ලද ධම්මය මි යම් පරිද්දෙකින් දනිමි ද, එකාන්තයෙන් පරිපූණි වූ හැම ලෙසින් පිරිසිදු වූ සඛලිබ්‍හි වූ මේ බ්‍රහ්මවයතීයෙහි හැසිරීම ගිහිගෙහි වසන්නහුට පහසු නොවේ. සුමානී, මම කෙස් රැවුල් බහා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වන්නට කැමැත්තෙමි. සුමානී වූ මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ මා පැවිදි කරණ සේක්වා” යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ කුටිකණ්ණසොණ උපාසකයා පැවිදි කළහ.

103. එකල්හි අවනතිදක්කිණාපථය මහණගණයාගෙන් තොර වූයේ වේ. එහෙයින් ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ තෙවසක් ඇවෑමෙන් ඉතා දුකින් ඒ ඒ දිශාවෙන් දශවර්ගික වූ භික්ෂුසඛසයා රැස් කරවා ආයුෂමත් සොණහෙරණහු උපසපන් කළහ.

104. ඉක්බිති වස් වැස නිම කළ රහොගත වූ විවෙකයට පැමිණ හුන් ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ සිත්හි මෙබඳු අදහසෙක් උපත: “මා විසින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මෙබඳු ය, මෙබඳු ය’ යි අසන ලදසේක් ම ය. (එහෙත්) මා විසින් ඉදිරියෙහි නො ද දක්නා ලදහ. මට උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ අනුදන්තා සේක් නම්, මම අතීන් වූ සමායක් සමුද්ධා වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යන්නෙමි” යි.

* උපුකුසුය බලහ.

105. අථ බො ආයස්මා සොණො සායණහසමයං පනිසලලානා චුට්ඨිනො යෙනායස්මා මහාකල්වායනො තෙනුපසඛකම්. උපසංකම්චා ආයස්මනනං මහාකල්වායනං අභිවාදෙචා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසීනො බො ආයස්මා සොණො. ආයස්මනනං මහාකල්වායනං එතදවොච: “ඉධ මිඤ්ඤං හනෙන, රතොගතස්ස පනිසලලීහස්ස එවං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: ‘සුතොයෙව බො මෙ සො හගවා ‘එදිසො ච එදිසො ඉ’ ති. න ච මයා සමමුඛා දිට්ඨො. ගචේඨයාහං තං හගවනනං දස්සනාය අරහනනං සමමාසමුද්ධං, සවෙ මං උපඡක්ඛායො අනුජානෙය්‍යා’ ති. ‘ගචේඨයාහං හනෙන, තං හගවනනං දස්සනාය අරහනනං සමමාසමුද්ධං, සවෙ මං උපඡක්ඛායො අනුජානාති’ ති. “සාධු සාධු සොණ, ගච්ඡ තිං සොණ, තං හගවනනං දස්සනාය අරහනනං සමමාසමුද්ධං, දක්ඛස්සපි තිං සොණ තං හගවනනං පාසාදිකං පසාදනීයං¹ සන්තින්ද්‍රියං සන්තමානසං උත්තමදමථ සමථමනුප්පත්තං දන්තං ගුත්තං යතින්ද්‍රියං නාගං.

106. “තෙන හි තිං සොණ, මම වචනෙන හගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤ ‘උපඡක්ඛායො මෙ හනෙන, ආයස්මා මහාකල්වායනො හගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤති’ ති. එවඤ්ඤ වදෙහි ‘අවනතිදක්ඛිණාපථො හනෙන, අප්පභිකඤ්ඤො. තිණණං මෙ වස්සානං අවචයෙන කිචේඡන කසිරෙන තතො තතො දසවගං භිකඤ්ඤසඛසං සන්තිපාතාපෙඤ්ඤා උපසමපදං අලඤ්ඤං. අප්පෙච නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ අප්පතරෙන ගණෙන උපසමපදං අනුජානෙය්‍යා” ති.

107. “අවනතිදක්ඛිණාපථෙ හනෙන, කණ්හුත්තරා භූමි බරා ගොකණ්ඨකතතා. අප්පෙච නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ ගණඛගණ්ඤ-පාතනං අනුජානෙය්‍ය.

108. “අවනතිදක්ඛිණාපථෙ හනෙන, නතානගරුකා මනුස්සා උදක-සුද්ධිකා. අප්පෙච නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ ධූවනහානං අනුජානෙය්‍ය.

109. “අවනතිදක්ඛිණාපථෙ හනෙන, වමමාති අත්ථරණාති එලකවමමං අජවමමං මිගවමමං. සෙය්‍යථාපි හනෙන, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු එරගු මොරගු මජ්ජරු ජනතු², එවමෙව බො හනෙන, අවනතිදක්ඛිණාපථෙ වමමාති අත්ථරණාති එලකවමමං අජවමමං මිගවමමං. අප්පෙච නාම හගවා අවනතිදක්ඛිණාපථෙ වමමාති අත්ථරණාති අනුජානෙය්‍ය එලකවමමං අජවමමං මිගවමමං.

110. “එතරහි හනෙන, මනුස්සා නිස්සීමගතානං භිකඤ්ඤං විචරං දෙනති: ‘ඉමං විචරං ඉත්ථනාමස්ස දෙමා’ ති. තෙ ආගන්ථා ආරොවෙනති: ‘ඉත්ථනාමෙහි තෙ ආච්චසො මනුස්සෙහි විචරං දින්න’ නති. තෙ කුකඤ්ඤවචායනා න සාදිගති’ මානො නිස්සගනීයං අගොසී’ ති. අප්පෙච නාම හගවා විචරෙ පරියායං ආචිකෙඛය්‍යා” ති.

1. “පාසාදිකං පසාදනීයං” අ චී ම නු ප. තො වි. ජ ඹ.
 2. “එරකො මෙරකො ජඤ්ජරකා මඤ්ජරකා” ඉති දිස්සතෙ “දිව්‍යාවදනො.”

109. ඉක්බිති ආයුෂමන් සොණසථවිර තෙමේ අවස් කාලයෙහි විවෙකයෙන් නැති සිටියේ මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් ආයුෂමන් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ආයුෂමන් සොණ සථවිර තෙමේ කාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේට මෙය සැලකෙලේ ය. “සවාමීනි, මෙහි රතොගත ව විවෙකයට පැමිණ හුන් මාගේ සිතෙහි මෙබඳු අදහසෙක් උපත: ‘මා විසින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මෙබඳු ය, මෙබඳු ය’ යි අසන ලදසේක් ම ය. (එතෙක්) මා විසින් ඉදිරියෙහි නො ද දක්නා ලදහ. ඉදින් මට උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ අනුදන්තෝ නම් අර්භන් වූ සමයක් සමුදාය වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යන්නෙමි යි. සවාමීනි, උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ ඉදින් මට අනුදනින් නම්, මම අර්භන් වූ සමයක් සමුදාය වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යන්නෙමි” යි. “සොණ, ඉතා යහපතී. සොණ, තෝ අර්භන් වූ සමයක් සමුදාය වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යව. සොණ, තෝ පැහැදීම ඵලවත පැහැදීමට සථාන වූ සන්සුන් ඉඳුරන් ඇති සන්සුන් සිත් ඇති උතුම් කායුපසමයට හා විනතුපසමයට පැමිණියා වූ දූමුතා වූ රක්තා ලද ඉඳුරන් ඇති හික්මවූ ඉඳුරන් ඇති ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ නොහොඳ් පවි නැති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නෙහි ය.

110. “සොණ, එසේ නම් තෝ ‘සවාමීනි, මාගේ උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමන් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් වදිනි’ යි කියා මාගේ වචනයන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් වදව. මෙසේත් සැලකරව: ‘සවාමීනි, අවනතිදකඛිණාපථය මහණගණයාගෙන් තොර වූයේ ය. තුන් අවුරුද්දක් ඇවැමෙන් ඉතා දුකින් (අපහසුවෙන්) ඒ ඒ දිශාවන්ගෙන් දශවර්ගිකභික්ෂුසමසයා රැස් කරවා ගෙන (මම) මාගේ උපසම්පදාව ලැබුයෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදකඛිණාපථයෙහි ඉතා අඩු වූ භික්ෂුගණයාගෙන් යුක්ත උපසම්පදාව අනුදන්තා සේක් නම් යෙහෙක.

111. “සවාමීනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි කළු මැටි වැනි බිම ගවකුරු-යෙන් කැඩුනී ය. රළු ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදකඛිණාපථයෙහි පට කීපයක් ඇති සන වහන් අනුදන්තා සේක් නම්, යෙහෙක.

112. “සවාමීනි’ අවනතිදකඛිණාපථයෙහි මිනිස්සු නැම ගරු කොට ගත්තෝ ය. දියෙන් පිරිසිදු බව බලාපොරොත්තු වන්නෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදකඛිණාපථයෙහි නිත්‍යස්නානය (නිතර නැම) අනුදන්තා සේක් නම්, යෙහෙක.

113. “සවාමීනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි එළසම්, තිරෙළසම්, මුවසම්, යන සම් ඇතිරි වේ. සවාමීනි, මධ්‍යඡනපදයෙහි එරගු, මොරගු, මජ්ඣරු, ඡනතු යන තෘණයන්ගෙන් කළ කලාල මෙන් - සවාමීනි, අවනතිදකඛිණා-පථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇතිරි වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදකඛිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළ සම් මුවසම් යන සම්-ඇතිරි අනුදන්තා සේක් නම්, යෙහෙක”.

114. “සවාමීනි, දෑන් මිනිස්සු සීමාවෙන් බැහැරට ගිය භික්ෂුන්ට ‘මේ සිවුර, මෙනම් ඇඳ්තනුට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. ඔහු අවුත් ‘ඇවැත්නි, මෙනම් ඇඳි මිනිසුන් විසින් තට සිවුරු දෙන ලදී’ යි කියත්. ඔහු කුකුස් කරන්නෝ ‘අපට නිසභිපච්චි නො වේවා’ යි නො ඉවසන් (නො පිළිඹිත්). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිවුරෙහි කුමයක් (පිළිගැණීමේ නීතියක්) වදාළ සේක් නම්, යෙහෙකැ” යි.

115. “එවං භනෙන” නි බො ආයස්මා සොණො ආයස්මතො මහා කල්වායනස්ස පටිසංසුතා උට්ඨායාසනා ආයස්මනනං මහාකල්වායනං අභිවාදෙතා පදකම්භං කතා සෙනාසනං සංසාමෙතා පත්තවීවරං ආදාය යෙන සාවච්ඡී තෙන පකකාමී.

116. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවච්ඡී ජේනවතාං අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමිතා භගවනනං අභිවාදෙතා ඵකමනනං නිසීදී. අථ බො භගවා ආයස්මනනං ආනන්දං ආමනෙතසි: “ඉමස්ස ආනන්ද, ආගන්තුකස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පඤ්ඤපෙභී” නි.

117. අථ බො ආයස්මා ආනන්දෙ “යස්ස බො මං භගවා ආණාපෙති ‘ඉමස්ස ආනන්ද, ආගන්තුකස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පඤ්ඤපෙභී’ නි, ඉච්ඡති භගවා තෙන භික්ඛුතා සද්ධං ඵකවිහාරෙ වන්තා. ඉච්ඡති භගවා ආයස්මතා සොණෙන සද්ධං ඵකවිහාරෙ වන්තා” නති යස්මිං විහාරෙ භගවා විහරති, තස්මිං විහාරෙ ආයස්මතො සොණස්ස සෙනාසනං පඤ්ඤපෙභි.

118. අථ බො භගවා බහුදෙව රතතිං අජේඛාකාසෙ වීතිනාමෙතා විහාරං පාටිසී. ආයස්මාපි බො සොණො බහුදෙව රතතිං අජේඛාකාසෙ වීතිනාමෙතා විහාරං පාටිසී.

119. අථ බො භගවා රතතිං පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය ආයස්මනනං සොණං අජේඛසි: “පටිභාතු තං භික්ඛු ධම්මො භාසිතු” නති. “එවං භනෙන” නි බො ආයස්මා සොණො භගවතො පටිසංසුණ්ණා සබ්බානෙව අට්ඨකවග්ගිකානි සරෙණ අභාසී.

120. අථ බො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස සරහඤ්ඤපරියොසානෙ අබ්භනුමොදී: සාධු. සාධු. භික්ඛු, ‘සුගගභිතානි බො තෙ භික්ඛු, අට්ඨක-වග්ගිකානි සුමනකසිතානි සුපධාරිතානි. කල්‍යාණීයාසී¹ වාචාය සමන්තා-ගතො විස්සට්ඨාය අනෙළුලාය අත්ඪස්ස විඤ්ඤපනියා. කති වස්සොසී න්වං භික්ඛු?’ නි. “ඵකවස්සො අහං භගවා” නි. “කිස්ස පන න්වං භික්ඛු, එවං චිරං අකාසී?” නි. “චිරදිට්ඨො² මෙ භනෙන, කාමෙසු ආදීනවො. අපි ව සම්බාධො සරාවාසො³ බහුකීවෙවා බහුකරණීයො⁴” නි.

121. අථ බො භගවා එතමන්ථං විදිතා නායං වෙලායා ඉමං උදනං උදනෙසී:

“දිස්වා ආදීනවං ලොකෙ ඤාතා ධම්මං නිරුපධිං,
අරියො න රමති පාපෙ පාපෙ ත රමති සුචී” නි.

1. “කල්‍යාණීයාසී” ම ඡ සං. “කල්‍යාණීයාසිපි” P T S.
2. “චිරං දිට්ඨො” ම ඡ සං. P T S.
3. “සම්බාධා සරාවාසා” ම ඡ සං. P T S. තො චි. ම නු ප
4. “බහුකීවො බහුකරණීයා” ම ඡ සං. P T S. ම නු ප. තො චි.

115. “එසේ ය, ස්වාමීනි” යි ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායනසථවිරයන් වහන්සේට පිළිවදන් දී හුනස්නෙන් නැගිට ආයුෂමත් මහාකාන්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට සෙනසුන නැන්පත් කොට තබා පාසිටුරු ගෙණ සැවැත් නුවරට ගියේ ය.

116. පිළිවෙළින් (ගොස්) සැවැත්නුවර පෞවනියෙහි අන්තෝපිඬු සිටුහුගේ ආරාමය යම් නැතෙක ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් නැතෙක ද, එහි එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පසෙක හුන්නේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුන්ට “ආනන්දය, මේ ආගන්තුක හිඤ්ඤුකට සෙනසුනක් පණව” යි ඇමතු සේක.

117. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දසථවිරයන් වහන්සේ “ආනන්දය, මේ ආගන්තුකහිඤ්ඤුකට සෙනසුනක් පණව” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට යමකු පිළිබඳ ව අණ කරණ සේක් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණහු සමග එක වෙතෙර විසීම කැමැති සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන් සමග එක වෙතෙර විසීම කැමැති සේක” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් වෙතෙරක වසන සේක් නම්, ඒ වෙතෙරෙහි ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ට සෙනසුන් පැණවූහ.

118. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු බොහෝ වේලාවක් එළිමහනෙහි කල් ගෙවා වෙතෙරට පිවිසි සේක. ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ ද රු බොහෝ වේලාවක් එළිමහනෙහි කල් ගෙවා වෙතෙරට පිවිසියේ ය.

119. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු අලුයම නැගී සිට සොණ තෙරුන්ට “මහණ, තට දහම් දෙසීමට වැටහේවා” යි ආරාධනා කළ සේක. “එසේ ය, ස්වාමීනි,” යි ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී සියලු ම අභටකවර්ගයෙහි සුත්‍රයන්* මිහිරිහසින් කියේ ය.

120. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් සොණ තෙරුන්ගේ මිහිරි හසින් (පෙළ අරුත්) කීම අවසන්වන විට සෙසින් සතුටු වූ සේක. “මහණ, ඉතා මැනවි. මහණ, හා විසින් අභටකවර්ගයෙහි වූ සුත්‍රයෝ මනා සේ උගන්නා ලදහ. මනා සේ මෙනෙහි කරණ ලද්දහු ය. මනා කොට විමසන ලද්දහු ය. විශද වූ තිර්දෝෂ වූ අජීව්‍ය වෙසෙසින් හඟවන්නා වූ යහපත් වචනයෙන් යුක්ත වූයෙහි ය. මහණ, තෝ කෙනෙක් වස් ඇත්තේ වෙහි ද?” “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම එක්වස් ඇත්තේ වෙමි” “මහණ, තෝ කුමක් නිසා මෙසේ බොහෝ කල් යැවූයෙහි ද?” “ස්වාමීනි, මා විසින් කාමයන් දුක්ඛව බොහෝ කලින් දක්නා ලද්දේ ය. එතෙක් ගිහිගෙසි විසීම අවකාශ රහිත ය. බොහෝ කාන්‍යාය ඇත්තේ ය. බොහෝ කටයුතු ඇත්තේ ය”.

121. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය දැන ඒ වේලෙහි මේ උද්‍යනය පහළ කළසේක:

“සංස්කාරලොකයෙහි අනිත්‍යාදිදෙශය දැක උපධි රහිත වූ නිච්ඡාණධර්මය ගමපල නුවණින් දැන ආර්ය් පුද්ගල තෙමේ පවෙහි නො ඇලෙයි. (ඒ එසේ මැයි) මාගීඵලොභී විශුඬුපුද්ගල තෙමේ පවිකම්භි නො ඇලේ” යි.

* උපමුඡ්ඡය බලනු.

122. අඵ බො ආයසමා සොණො “පටිසමොදනි බො මං හගවා. අයං බවසස කාලො යං මෙ උපජ්ඣායො පරිදසසී” ති¹ උට්ඨායාසනා එකංසං උතතරාසඛගං කර්තවා හගවතො පාදෙ සිරසා නිපතීති හගවනතං එතදවොච: “උපජ්ඣායො මෙ හනෙන, ආයසමා මහාකච්චායනො හගවතො පාදෙ සිරසා වඤ්ඤි. එවඤ්ඤි වදෙති:

123. “අවනනිදකඛිණොපථො හනෙන, අප්පභිකඛුකො. තිණණං මෙ වසසානං අච්චයෙන කිචෙජ්ඣ කසිරෙන තතො තතො දසවගං භිකඛු සඛසං සනතිපාතාපෙතවා උපසමපදං අලඤ්ඤං. අප්පෙච නාම හගවා අවනනිදකඛිණොපථෙ අප්පනරෙන ගණෙන උපසමපදං අනුජානෙය්‍ය.

124. “අවනනිදකඛිණොපථෙ හනෙන, කණ්ඞුතතරා භුමි බරා ගොකණ්ඞකතතා. අප්පෙචනාම හගවා අවනනිදකඛිණොපථෙ ගණඛගණ්ඞපාතනං අනුජානෙය්‍ය.

125. “අවනනිදකඛිණොපථෙ හනෙන, නහානගරුකා මනුසසා උදකසුද්ධිකා. අප්පෙච නාම හගවා අවනනිදකඛිණොපථෙ ධ්‍රුවනහානං අනුජානෙය්‍ය.

126. “අවනනිදකඛිණොපථෙ හනෙන, වමමානි අඤ්ඤානි: එලකචමමං අජ්චමමං මිගචමමං. සෙය්‍යථාපි හනෙන, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු එරගු මොරගු මජ්ජාරු ජනතු, එවමෙච බො හනෙන අවනනිදකඛිණොපථෙ වමමානි අඤ්ඤානි එලකචමමං අජ්චමමං මිගචමමං. අප්පෙච නාම හගවා අවනනිදකඛිණොපථෙ වමමානි අඤ්ඤානි අනුජානෙය්‍ය: එලකචමමං අජ්චමමං මිගචමමං.”

127. “එතරහි හනෙන, මනුසසා තිසසිමගතානං භිකඛුතං විචරං දෙනති: ‘ඉමං විචරං ඉඤ්ඤානාමසස දෙමා’ ති. තෙ ආගනතවා ආරොවෙතති: ‘ඉඤ්ඤානාමෙහි තෙ ආචුසො මනුසසෙහි විචරං දිනන’ තති. තෙ කුකකුච්චායනතා න සාදිගතති ‘මා තො තිසසගතියං අභොසී’ ති. අප්පෙච නාම හගවා විචරෙ පරියායං ආවිකෙඛය්‍යා” ති.

128. අඵ බො හගවා එතසමිං තිදුතෙ එතසමිං පකරණෙ, ධමමිං කථං කතවා භිකඛු ආමනෙනසී. “අවනනිදකඛිණොපථො භිකඛවෙ, අප්පභිකඛුකො. අනුජානාමි භිකඛවෙ, සඛපච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු විනයධරපඤ්ඤමෙන ගණෙන උපසමපදං.

129. “තත්‍රිමෙ පච්චනතිමා ජනපද: පුරඤ්චමාය දිසාය කාජඛගලං² නාම නිගමො. තසසාපරෙන³ මහාසාලා. තතො පරා පච්චනතිමා ජනපද. ඔරතො මජ්ඣෙකි. පුරඤ්චමදකඛිණාය දිසාය සලලවතී⁴ නාම නදී. තතො පරා පච්චනතිමා ජනපද, ඔරතො මජ්ඣෙකි. දකඛිණාය දිසාය සෙතඛිණාණිඛිනාම නිගමො. තතො පරා පච්චනතිමා ජනපද, ඔරතො මජ්ඣෙකි. පච්චමාය දිසාය පුණං නාම බ්‍රාහ්මණගාමො. තතො පරා පච්චනතිමා ජනපද, ඔරතො මජ්ඣෙකි. උතතරාය දිසාය උසිරදඛමජො නාම පඛතො. තතො පරා පච්චනතිමා ජනපද, ඔරතො මජ්ඣෙකි. අනුජානාමි භිකඛවෙ, එවරුපෙසු පච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු විනයධරපඤ්ඤමෙන ගණෙන උපසමපදං.”

1. පරිදසසසී” ම නු ප. තො වි
 2 “කජඛගලො” අ වි. මනු ප. තො වි. තො වි. ජ වි. “ගජඛගලො” ම ජ සං.
 3. “තසසාපරෙන” ම ජ සං. ම නු ප. තො වි තො වි. 4. “සලලවතී” ම ජ සං. අ වි.

122. ඉක්බිති ආයුෂමත් සොණ සථවිර තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා හා, පිළිසඳර කතා කරණ සේක. මාගේ උපාධ්‍යාය තෙමේ යමක් දැන්වී ද, ඊට මේ කාලය වේ ය” යි හුනස්තෙන් නැගිට උතුරුසහසිටුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙනලේ ය: “සාමීනි, මාගේ උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමත් මනාකාරාභ්‍යායන සථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් වදිත්. මෙසේ ද කියත්:

123. “සාමීනි, අවනතිදකඛිණාපථය භික්ෂුන් සවලාප ගණනක් ඇති පෙදෙසෙකි. තුන් අටුරුද්දක් ඇවැමෙන් ඉතා දුකින් ඒ ඒ දිශාවන්ගෙන් දශවර්ගික භික්ෂුසංඝයා රැස් කරවා (මම) මාගේ උපසම්පදාව ලැබීම. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදකඛිණාපථයෙහි ඉතා සවලාප වූ භික්ෂුගණයාගෙන් උපසපන් කිරීම අනුදන්තා සේක් නම්, යෙහෙක.

124. “සාමීනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි මතුපිට කළුමැටි බහුල බිම රළු ය. ගවකුරවලින් කැඩුනේ ය.* භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදකඛිණාපථයෙහි ගණඛගණඋපාගතයන් අනුදන්තා සේක් නම්, යෙහෙක.

125. “සාමීනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි මිනිස්සු නැම ගරු කරන්නෝ ය. උදකසුද්ධිය (දිසෙන් පිරිසිදු බව) බලාපොරොත්තු වන්නෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදකඛිණාපථයෙහි නිහර නැම අනුදන්තා සේක් නම්, යෙහෙක.

126. “සාමීනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇති ර වේ. සාමීනි, මධ්‍යමජනපදයෙහි එරඟු මොරඟු මජ්ජරු ජනතු* යන ත්‍යාණයෙන් කළ කලාල මෙන් සාමීනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇති ර වෙයි. සාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවනතිදකඛිණාපථයෙහි එළසම් තිරෙළසම් මුවසම් යන සම් ඇති ර අනුදන්තා සේක් නම්, යෙහෙක.

127. “සාමීනි, දැන් මිනිස්සු සීමාවෙන් බැහැර ගිය භික්ෂුන්ට ‘මේ සිටුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙමු’ යි සිටුරු දෙත්. ඒ භික්ෂුහු අවුත් ‘ඇවැත්නි, මෙනම් ඇති මිනිසුන් විසින් නට සිටුරක් දෙන ලද’ යි කියත්. ඔහු කුකුස් කරන්නෝ ‘අපට නිසගිපවිති නො වේවා’ යි* නො ඉවසත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිටුරෙහි (පිළිපදිනා) ක්‍රමයක් වදාරණසේක් නම්, යෙහෙක” යනුයි.

128. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ නිදනයෙහි මේ කරුණෙහි දැනුණකතා කොට භික්ෂුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, අවනතිදකඛිණාපථය භික්ෂුගණයාගෙන් හිඟ වූයේ ය. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තජනපදයන්හි විනයධරයා පස් වැනි කොට ඇති භික්ෂුගණයාගෙන් උපසපන් කිරීම අනුදන්ති” යි.

129. “මේ එහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය:* (මහබෝමැඩට) පෙරදිගින් කප්ඛල නම් නියමිතම ය. ඉන් පිටත මහාශාලයෝ ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. පූඵ්දසමිණ දිශාවෙන් (ගිනිකොණින්) සලලවනි නම් ගඹගාව ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. දකුණුදිගින් ශෙවනකර්ණිකා නම් නියමිතම ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. බස්නාහිරිදිගින් පුණ නම් බමුණුගම ය. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. උතුරුදිගින් උභිරධවජ නම් පථිත ය යි. ඉන් ඔබ්බෙහි ප්‍රත්‍යන්තජනපදයෝ ය. ඉන් මොබ මධ්‍යදෙශය යි. මහණෙනි, මෙබඳු ප්‍රත්‍යන්තජනපදයන්හි විනයධරයා පස් වැනි කොට ඇති භික්ෂුගණයාගෙන් උපසපන් කිරීම අනුදන්ති” යි.

* උපහ්‍රස්ථය බලනු.

130. “අවනතිදකඛිණාපථෙ භික්ඛවෙ, කණ්හුන්තරා භූමි බරා ගොකණ්ටකභතා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු ගණඛගණ්ඤ්ඤාභතං.”

131. “අවනතිදකඛිණාපථෙ භික්ඛවෙ, නනානගරුකා මනුස්සා උදකසුඤ්ඤා. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු ධූවනභානං.”

132. “අවනතිදකඛිණාපථෙ භික්ඛවෙ, චම්මානි අස්ථරණානි: ඵලකචම්මං අජචම්මං මුගචම්මං. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු ඵරගු මොරගු මජ්ජාරු ජන්හු, ඵචමෙච ඛො භික්ඛවෙ, අවනතිදකඛිණාපථෙ චම්මානි අස්ථරණානි: ඵලකචම්මං අජචම්මං මුගචම්මං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු චම්මානි අස්ථරණානි: ඵලකචම්මං අජචම්මං මුගචම්මං.”

133. “ඉධ පන භික්ඛවෙ, මනුස්සා නිසසිමගභානං භික්ඛුනං විවරං දෙනති: ‘ඉමං විවරං ඉස්ථනාමස්ස දෙමා’ ති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ, සාද්දිසිතුං¹. න තාව තං ගණ්හුපගං යාව න භස්ථං ගච්ඡති” ති.

චම්මකඛකිකො නිට්ඨිතො පංචමො.

1 “සාද්දිතුං” ම ජ සං. ම නු ට තො වි.

130. “මහණෙනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි මතුපිට කළු මැටි බහුල බිම ගවකුරයෙන් කැවුණි රළු ය. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තරජනපදයන්හි පටගණන් ඇති ඝන වනන් (දුරීම) අනුදනිමි” යි.

131. “මහණෙනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි මිනිස්සු නැම ගරු කොට ගත්තෝ ය. දියෙන් පිරිසිදු වීම කැමැත්තෝ ය. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තරජනපදයන්හි නිතර නැම අනුදනිමි” යි.

132. “මහණෙනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි එළඹ නිරෝච්ඡම් මුටසම් යන සම් ඇති වේ. මහණෙනි, මධ්‍යමජනපදයන්හි එරගු මොරගු මජ්ඣරු ජනතු යන තෘණයන්ගෙන් කළ කලාල සේ මහණෙනි, අවනතිදකඛිණාපථයෙහි එළඹ නිරෝච්ඡම් මුටසම් යන සම් ඇති වේ. මහණෙනි, සියලු ප්‍රත්‍යන්තරජනපදයන්හි එළඹ නිරෝච්ඡම් මුටසම් යන සම් ඇති අනුදනිමි” යි.

133. “මහණෙනි, මෙහි මිනිස්සු සීමාවෙන් බැහැර ගිය භික්ෂුන්ට ‘මේ සිවුර මෙනම් ඇත්තනුට දෙමු’ යි සිවුරු දෙත්. මහණෙනි, ඉවසන්ට අනුදනිමි. යම් තාක් කල් ඒ අත්පත් නොවේ ද, ඒ තාක් කල් ගණනට නො ගැණේ යි” වදාළ සේක.

සස්වන වම්මකඛනිකය නිමි.

ඉමමනි බඩකෙ වඤ්ඤා හෙසට්ඨි.

නසස උඤ්ඤා:-

1. රාජා ව මාගධො සොණො අසීතිසකස්සියසරො,
සාගණො ගිජකකුටමති ඛන්තං දසෙසසි උත්තරිං¹.
2. පබ්භජාරඤ්ඤිජ්ජු වීණං ඵකපලාසිකං,
නීලා පීතා ලොභිතිකා² මඤ්ඤට්ඨා කණහමෙව ව.
3. මහාරඞ්ඤා මහානාමා වට්ටිකා ව³ පටිකඛිපි,
බලලීකා⁴ පුට පාලී ව තුලතිතතිරමෙණඤජා.
4. විවරීකා මොරචිත්තා ව⁵ සීහබ්බසකා ව දීපිකා,
අජිනුඤ්ඤා මජ්ජාරී ව කාලොලුක⁶පරිකඛටා.
5. ඵලිතුපාහනා⁷ ඞීලා ධොතබාණ්ණබට්ටංඛටා,
තාලවෙඵඵතිණඤ්ඤව ව මුඤ්ඤබ්බඵජිනනලා⁸.
6. කමලකමබලසොවණණා රුපිකා මණ්ණි වෙඵරී,
ඵලීකා කංසකාචා ව නීපු සීසඤ්ඤ තමබකා.
7. ගාචී යානං ගිලානො ව පුරිසසුත්තං⁹ සිවිකා,
සයනානි මහාවමො ගොවමෙමති ව පාපකො.
8. ගිහිනං වමමබද්ධෙති පටිසන්ති ගිලානකා¹⁰,
මහාකච්චායනො සොණො සරෙතට්ඨකවග්ගිකා¹¹.
9. උපසමපදං පඤ්ඤති ගණඞ්ඤා ධුච්ඡිනායනා¹²,
වමමඤ්ඤානුඤ්ඤසී නිතාච ගණනුපතා;
අද්දසී'මෙ වරෙ පඤ්ඤ සොණඤ්ඤෙරස්ස නායකොති.

1. “දසෙසසි උත්තරී” ම ඡ සං. අ වී.
 2. “නීලපීතලොභිතකා” අ වී. තො වී. ම නු ජ. තො වී.
 3. “මහාරඞ්ඤ මහානාමා වට්ටිකා” ම ඡ සං. ජ වී.
 4. “බලලීකා” ම ඡ සං. තො වී.
 5. “විනුච්ච” අ වී. තො වී. ම නු ජ. ජ වී.
 6. “කාලලුච්ච” ම ඡ සං. 7 “ඵලිතුපාහනා” ම ඡ සං.
 8. “සීහබ්බසකා” ම ඡ සං. “සීහකලී” තො වී. ම නු ජ. අ වී. ජ වී.
 9. “පුරිසසුත්තං” ම ඡ සං. ම නු ජ. තො වී.
 10. “ගිලායනො” ම ඡ සං.
 11. “සරතො අට්ඨකවග්ගිකා” ම ඡ සං. 12. “ධුච්ඡිනා” ම ඡ සං.

මේ බඩ්ඩකයෙහි වසතු තෙසැවෙකි.

එහි උද්දනය (වසතුනාමාවලිය) මෙසේ ය:

1. මගධාධිපති බිමබිසාර තෙමේ ය. සොණසිටු තෙමේ ය. අසුදතසක් ගම්දෙවුනු ය. සාගතසඨවිර තෙමේ ගිජුකුළුපව්වෙහි බොහෝ උතුරු මිනිස්දම් දක් වී ය.

2. සොණසිටුගේ පැවිද්ද හා අධිකවීර්යාය නිසා පතුල් පැළීම, වෙණ වැසීම, එක්පට වහන් අනුදැනීම, නිල්වන් වහන්, රන්වන් වහන්, රතු වහන්, මදවියවන් වහන්, කළුවහන්-

3. පතගිවන් වහන්, මුසුපැහැති වහන්, නිල්වන් ඇ වරපට ඇති වහන් යන මේ වහන් ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම, විලුඹ වසා කළ වහන්, කෙණකා වැසෙන සේ කළ වහන්, පිරිපා වසාලන වහන්, පුලුන් පුරවා කළ වහන්, තිත්වටුපියාපත් පිරියමින් විසිතුරු කොට කළ වහන්, බැටලු අං සටහන් වර ඇති වහන්, එළඹ සටහන් වර ඇති වහන්-

4. ගෝනුසුනගුටුසටහන් වර ඇති වහන්, මොනරපිල් වහන්, විසිතුරු වහන්, සිහසමින් කළ වහන්, වගසමින් කළ වහන්, අදන්දිවිසමින් කළ වහන්, දියබලසමින් කළ වහන්, බලුල්සමින් කළ වහන්, ලේනසමින් කළ වහන්, බකමුණුපිතාටුවලින් කළ වහන් ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම-

5. පැළුනු පතුල් ඇති මහණකු නිසාවහන් අනුදැනීම, පට කිහිපයකින් යුත්වහන් අනුදැනීම, සවගමහණුන් නිසා ආරාමය තුළ වහන් දැරීම තහනම් කිරීම, පාදබිලාබාධය, සේදු පාදය, උල් ඇණීම, බට බට යන ශබ්දයෙන් යුත් පාදකා දැරීම, තල්කොළ, උණකොළ, තණකොළ පාදකා, මුදුතණ, බබුස්තණ, කිතුල්කොළ යන මෙයින් කළ පාදකා ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම-

6. කමලතණ, පලස් පාදකා, රන්, රිදි, මැණික්, වෙරළුමණි, පලිඟු, කස්ලොහ, කදම්ණි, සුදුරියම්, කළුරියම්, තබලොහෝ, යන මෙයින් කළ පාදකා ප්‍රතික්‍ෂෙප කිරීම-

7. ගහින් එතරවන දෙනුන්, යානාව, ගිලනා, පිරිමසතුන් යෙදු යානාවන්, සිවිකා, හිදෙළු, මහසම්, ගෙරිසම්, පවිටුමහණ යන මොවුන් පිළිබඳ වසතු-

8. ගිහින් සතු සම්වෙලු අසුන්, සම්බැදි වෙහෙර හිදීම, (වහන් පය ලා ගම්) වැදීම, ගිලන්හු, මහාකාන්‍යායනසඨවිර තෙමේ, සොණසඨවිර තෙමේ, මිහිරිහඬින් අභටක වර්ගී සුහු දෙසීම-

9. පංචවර්ගිකහික්‍ෂුන් විසින් උපසපන් කිරීම, තුන් පටින් වැඩි පට ඇති වහන් දැරීම, නිත්‍යස්නානය, සම්ආනිරි, අත්පත් වන තෙක් ගණන් නො ගැණෙන සිටුරු ඉවසීම ද අනුදන් සේක. නායක වූ බුදුරජානන් වහන්සේ සොණ තෙරුන්ට මේ වර පස දුන් සේක.